TRACTATVS DE
IVRE PATRONATVS
PERVTILIS ET
QVOTIDIANVS

Clariſſimorum I. V. C.

D. ROCHI DE CVRTE PAPIENSIS.

D. PAVLI DE CITADINIS.

D. IOANNIS NICOLAI.

IN QVIBVS DILVCIDE ET DOCTISSIME TOTA Iuris Patronatus materia tractatur tam plenè, vt nihil copioſius haberi poßit:

Cum ſuis Summariis & Tabula ſingulari abundantiſſime ſuis in locis appoſitis per ordinem Alphabeti, materias diſperſas in vnam complectentibus.

Summis vigiliis & diligentia recogniti & à pluribus erroribus & mendis etiam expurgati in maiorem ſtudioſorum & practicantium omnium in foro commodum & vtilitatem.



VENETIIS, M D LXXXIIII.

Apud Hieronymum Zenarum, & fratres.

INDEX CAPITVLORVM TRACTATVS DE IVRE PATRON.

D. Rochi de Curte, Pauli de Citadinis. & Io. Nic. Delph.

IVRIS patronatus definitio & eius apendentia. fol. 1
Ius patronatus an ſit temporale, vel non temporale. 2
Epiſcopus an poſſit facere inſtitutionem abſque præſentatione. 5
Onus in iure pa. in quo conſiſtat. 16
Vtilitas quæ prouenit ex iure pa. in quo conſiſtat. 17
Ius patronatus an competat fœminæ ſicut maſculo. 18
Ius patronatus an poſſit haberi in eccleſiis cathedralibus. 24
Ius patronatus quando dicatur eſſe in hæreditate teſtatoris. 26
Fundare eccleſiam quando quis dicatur. 30
Conſtruere quando quis dicatur eccleſiam. 31
Ius patronatus an acquiratur ex ſola dotatione. 33
Ius patronatus quot modis transferatur de vna perſona in aliam. 36
Tractare verbum, quot modis in iure capi poſſit. 46
Iurium genera quot ſint. 48
Patronorum quot ſint genera. 48
Ex quibus cauſis acquiritur ius pat. eo.
Ius patronatus acquiritur dotatione. 57
Iuris patronatus acquirendi cauſa. 58
Ius patronatus an poſſit acquiri ex ſpeciali priuilegio. 59
Leges & Canones quare munimenerint ius patronatus. 60
In quo differant patroni. 61
Quid cuilibet patrono ius patronatus conferat. 61
Remedia quæ dentur contra ordinarium non inſtituentem idoneum præſentatum, ipſi præſentato. 62
Patronatus an poſſit poſt præſentationem factam de idoneo variare alium præſentando. 63
Patrono quod emolumentum debeatur. 70
De onere iuriſpa. 71
Patronus an poſſit res eccleſiæ vindicare. 72
Quibus competat ius patronatus. 73
Ius patronatus quando competat. 74
Ius patronatus quomodo transferatur. 74
Quomodo pluribus competat ius patronatus. 77
Quomodo ius patronatus exerceatur per patronum. 78
Quæ ſit differentia inter patronos ſeculares & eccleſiaſticos. eo.
Ius patronatus quomodo perdatur & extinguatur. 79
Ius quid ſit & quotuplex. 80
Iuris ſectio. eo.
Ius vnde dicatur. eo.
Apoſtolorum ſcripta an ſint ius diuinum. eo.
Iuris humani varia ſpecies. eo.
Conſuetudo quid ſit, & quo ad illam neceſſaria. eo.
Conſuetudinis & præſcriptionis differentia. 81
Ius patronatus quid ſit, & quodnam patronorum nomen. eo.
Patronus eccleſiam non defendens, an ſit priuandus iure patronatus. eo.
Beneficium quid ſit & quotuplex. eo.
Beneficium quomodo cognoſcatur. eo.
Eccleſiaſtici beneficii cauſam officium eſſe. eo.
Spiritualia ſeminantes metere poſſunt temporalia. eo.
Dignitas quid ſit, & quotuplex. eo.
Dignitas electiuæ quæ ſint. 82
Ius Nominandi quomodo Regi Chriſtianiſſimo competat. eo.
Perſonatus quid ſit. eo.
Officium in eccleſia quid ſit. eo.
Beneficia compatibilia & incompatibilia quæ ſint. eo.
Penſio an ſit beneficium. eo.
Penſio quid ſit. eo.
Penſio vnde dicatur & quotuplex. eo.
Penſio ſuper quo ſit conſtituenda. eo.
Penſio an ſit beneficium. eo.
Beneficio propter delictum vacante, an vacet penſio. 83
Penſio an ſola voluntate remittatur. eo.
Penſionarius impetrans beneficium an debeat facere mentionem penſionis. eo.
Penſio an poſſit transferri in aliam perſonam. eo.
Hæredes eius qui penſionem debebat, an teneantur ad debitæ penſionis ſolutionem. 84
Beneficiatus de bonis eccleſiæ ſibi acquiſitis an teſtari poſſit. eo.
Beneficii fructibus diminutis, an penſio ſit diminuenda. eo.
Munere charitatiuo ſuperueniente an ſit minuenda penſio. eo.
Beneficium ius penſionarium ſuperueniens, an extinguat penſionem. 85
Penſione ſuper duobus beneficiis conſtituta, an extincta ſuper vno, ſit extincta ſuper alio. eo.
Regreſſus ob non ſolutionem penſionis in Regno Galliæ effectu caret. eo.
Penſionum conſtituendarum triplex modus, & ratio. eo.
Iuris patronatus acquirendi modus. eo.
Dos quanta ſit aſſignanda Eccleſia Capellaniæ, &c. eo.
Quibus permiſſum ſit fundare Eccleſias Capellanias. eo.
Apoſtatas tribus modis fieri. eo.
Filius de peculio poteſt diſponere. 86
Ex alienis bonis nemo acquirit ius patronatus. eo.
Patrono ſubuenitur ad inopiam vergenti. 87
Patrono an ſubueniatur perempta dote. eo.
Iuri communi an poſſit renuntiari. eo.
Epiſcopus ſine conſenſu patroni an poſſit prouidere. eo.
Patrono inuito an poſſit prouideri eccleſiæ, &c. 88
Beneficiorum in permutatione non eſt circulatio ceſſante fraude. eo.
Beneficio renunciatio per quem debeat fieri collatio. eo.
Permutatio beneficiorum in diuerſis diœceſibus an poſſit fieri diuerſo tempore. 89
Beneficium renunciatum an poſſit condici. eo.
Ius permutationem authorizandi poteſt præſcribi. eo.
Beneficium permutare coactus, an ſine conſenſu eccleſiæ id facere poſſit. eo.
Penſio hoſpitale & preſtimonium, an beneficio permutentur. eo.
Beneficia plura an vno poſſint permutari. eo.
Irregularis factus num amittat beneficium. eo.
Patrono præſentandi tempus à die notitiæ currit. eo.
Tutoris præſentatio eſt iuri conſentaneor quàm pupilli. eo.
Re in hæreditaria dotali cui competat præſentatio. 91
Per clauſulam generalem non derogatur iis quæ ſpeciali mandato opus habent. eo.
Quot modis ius patronatus finiatur. eo.

Tabula comprehenſorum in

tractatu iuris patronatus Pauli de Citadinis, Per ordinem partium ab eodem compoſita, quæ quidem ne erres lector optimè procedit non ſecundum numeros marginarios, hoc eſt ad illos reſpectum nullum habet, verum quæſtionum ordinem vniuſcuiuſque partis, cauſæ vel articuli concernit.

Ante omnes partes ponitur quot modis accipitur tractare.

IN prima parte ponitur quot ſint iuris genera.
Ius naturale ſex modis accipitur.
Iure naturæ.
Iure hominum.
1 *Tuetur pacta.*
Reſcindi pacta.
Pro. l. Moſayca
2 *Ius gentium.*
3 *Ius ciuile in genere.*
Aliquando dicitur lex 12. tabularum ius ciuile: quod plebiſcitis, ſenatuſconſultis, prætorum edictis, diſputatione prudentium: ædilium edictis, reſponſis iuriſconſultorum conſtat. Ius ciuile dicitur quicquid

naturali iuri ſubtrahitur, & quicquid naturali iuri additur.
4 Ius canonicum.
5 Ius diuinum quod primo lex naturæ dicitur, ſecundò lex Moſayca, tertiò lex prophetica, quartò lex Euangelica, quintò antiquorum patrum ſtatuta & canones, quod dicitur ius canonicum.
6 Ius annulorum aureorum.
7 Ius militia vel militare.
8 Ius publicum, quod quinque dicitur modis vt ibi.
Ius quare dicatur.
Ius patronatus vltimo loco ponitur.

¶ Secunda Pars.

Genus in iure quot modis dicatur.
1 Genus patronorum eccleſiæ.
2 Genus patronorum liberti.
3 Patronorum genus, cauſarum & nomen laudis & venerationis vel honoris dicitur, vt patronos appellamus quos amamus.

¶ Tertia Pars.

Ius patronatus deſcendit.
1 A fundatione.
2 Quæ fundatio tribuat ius pa.
3 Quæ requirantur circa fundationem.
4 An mulier fundet.
5 Fundatio vna an pluribus ius pa. acquirat.
6 An infidelis fundet.
7 Fundet ne hæreticus.
8 Fundet ne ſchiſmaticus.
9 Apoſtata ne fundet.
10 Fundetne ſaracenus.
11 Excommunicatus.
12 Infamis.
Fundentne poſiti in aliena poteſtate.
13 Quæ perſonæ poſſunt acquirere ex fundatione.
14 Acquiratur ne ex principio fundationis an ex perfectione per alium facta.
15 Acquiritur ius pa. reparatione eccleſiæ ruentis.
16 Acquiritur pluribus reficientibus.
17 Acquiritur collegio conſtruenti.
18 Incipiens fundare non poteſt deſiſtere, ſed perficere cogitur.
19 Intra quod tempus perficere cogatur.
20 Qua actione cogatur.
21 Cogitur fundare qui non incipit.
22 Coacto an acquiratur ius pa.
23 Fundatio ex male quæſitis non acquirit ius patronatus.
24 Fundatio ex male quæſitis quorum dominium iam tranſlatum eſt an acquirat ius pa.
25 Fundatio ex fructibus male quæſitorum an det ius pa.
26 Si eccleſia ſit fundata ex bonis quibus non potuit, an det ius patronatus.
Item an ſit eccleſia deſtruenda.
27 Fundatio ex male quæſitis cui acquirat ius patronatus.
28 Fundari vbi poſſit.
29 Fundare ne cogatur qui nullo modo tenebatur.
30 Fundare eccleſiam an dicatur qui dat domum vt conuertatur in eccleſiam.
31 Solennitates quæ in fundatione requiruntur an in fundatione iam facta præſumantur.
32 Fundatio cuiuslibet eccleſiæ altaris capellæue an acquirat ius patronatus, quid in collegiata eccleſia fundatione, quid iſta omnia ſignificent quid oratorium, quid Baſilica.
33 Fundare volens an poſſit cogere aliquem ad vendendum fundum pro fundatione hac facienda.
34 Fundari ne poſſit capella vel altare inuito Plebano.
35 Fundans in alieno ſolo an acquirat ius pa.

¶ Secunda cauſa.

Acquirendi ius pa.
1 Dotatio eccleſiæ vel altaris vel capellæ. Dos quid ſit & vnde dicatur dotari eccleſia, quare dicatur.
2 Dotare quis teneatur.
3 Dotare inquantum qui teneatur.
4 Ditans cum dote an acquirat ius patronatus.
5 Dotatio, ditatio, fundatio an ipſo iure acquirat ius pa.
6 Dotatio an requirat epiſcopi conſenſum.
7 Dotetur ne ex omnibus bonis.
8 Dotetur ne ex bonis illius qui non potuit dotare.
9 Dotetur ne ſub conditione.
10 Dotatione maius ius acquirit quàm fundatione.
Dos voluntate conſtituitur.
Promiſſione.
11 Traditione.
Acceptilatione.
Remiſſione.
Delegatione.
Dos eccleſiæ an gaudeat priuilegiis quibus dos mulieris, quæ ſunt multa, quòd ſic oſtenditur.
1 Dotatur à patre Iudæo facta chriſtiana.
2 Dotem promittens quilibet obligatur.
3 Dotem ſtipulans animo donandi videtur ſtipulari.
4 Dos incerta petitur certi condictione.
5 Dotata præfertur in hypotheca.
6 Dos in vtraque parte accipit actionem ex ſtipulatu.
7 Dos tacitè habet hypothecata ex vtraque parte.
8 Dotans an teneatur de euictione. Et an illi renuncietur. Ibidem.
9 Dos data ab extraneo fingitur à muliere ſtipulata.
9 Dos ſemel data non diminuitur.
10 Dotis cauſa bona minoris vendi poſſunt.
11 Dos datur ex bonis ſubiectis reſtitutioni, ſub conditione.
12 Data ſub conditione de reſtituendo. quod ſuperenit, intelligitur ſaltem de quarta, & pro illa hypothecata ſunt bona accipientis.
13 Dotata præfertur cuicunque etiam habenti tacitam hypothecam.
14 Dos non venit in confiſcationem bonorum mariti.
15 Dotis cauſa ſolutum non repetitur vt indebitum.
16 Dos pacto non deteriorari debet.
17 Dotis actio non mutatur ex nouatione.
18 Dos in falcidiam non computatur.
19 Dotis ſeruandæ cauſa mulier in poſſeſſionem miſſa lucratur fructus.
20 Dos parit actionem perſonalem, licet impropriè dicatur dos.
21 Dos non venit in publicatione bonorum mulieris.
22 Dotis fauor iudicando præfertur.
23 Dotis promiſſio tenet etiam, ſi alieno nomine facta ſit à muliere, non obſtante velleiano.
24 Dos non venit in generali lege.
25 Dotem non comprehendit renuntiatio generalis.
26 Dotis inſtrumentum præſumitur prius factum.
27 Dotalia non alienantur.
28 Dotis dilationes poſſunt breuiores dari quàm in alia cauſa.
29 Dotis cauſa præſumitur facta traditio.
30 Dotare cogitur pater, licet non cogatur dare legitimam.
31 Dos reperitur etiam conſtante matrimonio marito vergente ad inopiam.
32 Dotis repetendæ compenſatio non datur.
33 Dos reſtituenda non obligat maritum niſi inquantum facere poteſt.
34 Dotis datæ fideiuſſores non dantur.
35 Dotis domini duo inſolidum videntur.
36 Dotis cauſa deceptus maior 25. annis, etiam citra dimidiam ſine dolo, tamen reſtituitur in hac dote, & dote eccleſia.
37 Dotis in nominibus datæ actio vtilis ſine ceſſione transfertur.

¶ Tertia cauſa.

Ius pa. acquiritur ditatione de quo ſupra 14. q. proxima cauſa.

¶ Quarta cauſa.

Acquirendi iuris pa.
Reparatione vel reædificatione.
Reparatio an requirat primum fundatorem adeundum.

¶ Quinta cauſa.

Ius pa. acquiritur præſcriptione.

¶ Sexta cauſa.

Priuilegio Papæ acquiritur ius pa.
1 Ius patronatus liberti procedit à manumiſſione.
2 Detectione colluſionis.
3 Sententia.
4 Iuramento ſed minus quam ſupra.
5 Manumiſſione fideicommiſſaria.
6 Manumiſſione ex pacto.
7 Proſtitutione contra legem venditionis.
8 Liberi ſit quis ex diſpoſitione legis & nullus efficitur patronus.
Primus caſus ſi mortem domini vendicauerit.
Secundus accuſando adulterantes monetam.
Tertius ſi quis raptum virginis detexerit.
Quartus ſi deſertorem militiæ accuſauerit.

5 Si ægrotantem ſeruum deiecerit.
6 Stuprando virginem quam alterum ſtuprare prohibuit.
7 Si domini voluntate ſerui funus præceſſerint.
8 Accipiendo pretium vt ſeruum manumittat.
9 Doloſe dando ancillam nuptui vt liberam.
10 Manumittendo ante conditionem purificatam.
11 Dicendo velle aliquem eſſe latinum libertum.
12 Nominando aliquem ſeruum filium apud iudicem.
13 Reſtitutione inſtrumenti emptionis vel acquiſitionis ſerui.

¶ Quarta Pars.

1 Quare iurapatronatus leges & canones conceſſerint.
2 Remunerando & inuitando ad benefaciendum eccleſiæ, hoc procedit de iure patronatus eccleſię.
3 Patronatum liberti permittunt leges in ſolam remunerationē & grauius agit eccleſia contra ſuos libertos quam laicus.
4 Cauſa patronatus liberti eſt remuneratio.
5 Quæ laicis non competunt dantur cauſa remunerationis.

¶ Quinta Pars.

In quo differat quilibet patronus ab alio patrono diuerſi generis.
1 In impoſitione onerum.
2 In acquiſitione ipſius ipſo iure in patrono eccleſiaſtico, ſecus in domino liberti.
3 Ius eccleſiæ patronatus acquiritur priuilegio aliud non.
4 Ius pa. eccleſiæ à pluribus cauſis producitur aliud ab vna cauſa tantum.
5 Primum iudicatur quaſi ſpirituale, aliud laicum.
6 Patronatus eccleſiæ apud plures eſt, in ſolidum, aliud per partes.
7 Patronus eccleſiæ non ad placitum, aliud ſic.

¶ Sexta Pars.

Ius pa. quid cuilibet patrono conferat.
1 Honorem præcedenti patrono eccleſiaſtico.
2 Honorem ſedendi.
3 Honorem in faciendo, in aſſurgendo, in non accuſando, teſtificando, in non vocando in ius ſine venia.
4 Honorem in pręſentando ſacerdotem.
5 Si plures patroni cui debetur honor præcedendi, ſedendi & ſimilia.
6 Pręſentatum an teneatur epiſcopus inueſtire.

¶ Secundus articulus.

7 Remedia duo contra epiſcopum non inſtituentem legitimè præſentatum ipſi pręſentato dantur appellatio & querela.
8 Præſentans an appellet ab epiſcopo inſtituente.
9 Patronus an agat contra epiſcopum non ordinantem.
10 Patronus præſentans non idoneum ſcienter, priuatur iure præſentandi illa vice, quid de religioſo.
11 Patronus variare poteſt accumulando beneficium eſt inſtituti proprium.
Patronus laicus cum eccleſiaſtico non variat.
12 Præſentatus idoneus debet inſtitui, licet poſtea præſentet indignum.
Indignus notorie non inſtituitur. Epiſcopus vt bonus vir habet eligere inter præſentatos. Præſentatus à minori parte inſtitui deberet dignior.
13 Præſentatio quibus cauſis ſpernitur.

¶ Tertius articulus.

1 Excommunicatione.
2 Diſcordia patronorum.
3 Diſcordia durante licet pręſentati ſint pares.
4 Pendentia litis.
5 Mala fide poſſidentis.
6 Vbi ius non eſt.
7 Apparentis proprietatis vel poſſeſſionis.
8 Præſentatione facta per pręlatum conſenſu patroni.
9 Vno contempto patrono.
10 Abbate ſine conſenſu capituli præſentante.
14 Quomodo dicatur patronus ſperni ab epiſcopo.
15 Quomodo dicantur patroni præſentatum ſpernere.
16 Præſentatus non cogitur præſentatoni acquieſcere.
17 Ius præſentandi acquiritur ex vno actu pręſentationis continuato.
17 Poſſeſſio præſentandi non facit patronum.
18 Præſentatio habens cauſam à non valente pręſentare non ſpernitur.
19 Præſentatus inuitis populis an ſit inſtituendus.
20 Præſentatio infra quę tempora fiat.
21 Præſentent quando ſimul patronus eccleſiaſticus & laicus.
22 Præſentent quando ſimul patronus eccleſiaſticus & laicus.
22 Patronus debet effectualiter præſentare, nec ſufficit eligere.
23 Patronorum diſcordia dat ius ordinario inſtituendi ſine præſentatione.
24 Præſentandi tempus datum patronis an continuum vel vtile.
Præſentatio etiam die feriato fit. & impedito agere non currit. ea q.
25 Præſentandi tempus quod datur pręlatis poſt præſentandi tempus patroni ſit integrum ſex menſium vel quatuor.
26 Pręſentandi deuolutio iuris pa. fit gradatim ad omnes prelatos cum integro termino pręſentandi.
27 Præſentatis pluribus à patrono diſcordantibus quis præferatur.
28 Præſentatio quomodo dicatur fieri à maiori parte.
29 Præſentatio an poſſit fieri à ſingulis patronis, an vero ſint omnes ſimul vocandi.
30 Peregrinus an poſſit præſentari.
31 Præſentatio cuius efficaciæ, vel effectus ſit & ſine præſentatione quandoque confert eccleſia.
32 Præſentatio fit ab abſente, & de abſente per literas.
33 Præſentatio non fit per capitulum ſede vacante.
34 Præſentatio plus iuris confert quàm ipſa inſtitutio, & econtra.
35 Præſentationis forma coram epiſcopo petendo inſtitui præſentatum.
36 Præſentationis tempus executionis an datarum literarum attendatur.
37 Præſentandi ius per literas epiſcopi probatur.
38 Poſſeſſor loci in quo eſt ius pa. an præſentet quis dicatur poſſeſſor bonæ fidei quis malæ.
39 Præſentet ne maritus in fundo dotali in quo eſt ius pa.
40 Pręſentatio patroni pupilli pręfertur pręſentationi tutoris.
41 Pręſentatio ad futuram prębendam non fit per patronum nec per procuratorem ad conferendum, etiam ſi in ſpecie fuerit commiſſum.
42 Præſentare poteſt generalis procurator ad omnia negotia.
43 Præſentatio rectoris vel beneficiati ad titulum non nocent patrono.
43 Præſentare non poteſt patronus miniſtros prælato. ead. q.
44 Præſentatio facta ſecundo loco epiſcopo per patronum præfertur præſentationi factę vicario qui non potuit inſtituere, etiam factæ per eundem patronum.
45 Præſentet patronus exemptus epiſcopo ordinādos ad eccleſiam in qua habet ius pa.
46 Pręſentatio alternatiua fit de A. vel B.
47 Præſentare, eligere, conferre, poſtulare, inſtituere, inueſtire quid ſignificent.
48 Præſentare ſeipſum quis non poteſt niſi in caſu neceſſitatis, vt in ſequentibus.
Patronus ordinatur in patronata eccleſia eadem.
Præſentatio fit quandoque poſt inſtitutionem.
Ius patronatus donatur.
Præſentat ordinarius dotantem.
Præſentat pater filium.
49 Pater confert filio.
50 Præſentatio facta eccleſia vacante tenet, licet patronus ante vacationem eccleſiam alteri contulerit.
51 Pręſentandi ius patrono competit etiam in alia diœceſi.
Præſentet quilibet etiam peregrinum.
52 Pręſentare ne poſſit patronus nouiter eccleſia permutata a ſacerdote ſine ſuo conſenſu.
53 Præſentandi tempus patrono taxatum, an etiam ſit taxatum epiſcopo ad inſtituendum.
54 Pręſentet ne patronus in eccleſia collegiata.
55 Pręſentans tertium duobus iam pręſentatis litigantibus in curia an victori teneatur & epiſcopus qui ordinauit.
56 Pręſentet ne patronus alio exiſtente in beneficio iuſte qui ſecundum beneficium accepit ſine diſpenſatione.
Patronus laicus an dicatur eccleſiaſtica perſona.

¶ Quartus articulus.

1 Ius patronatus emolumenta affert patrono.
2 Alimenta petit effectus pauper, ad quam paupertatem requiritur peruenire ad hoc vt poſſit petere.
3 Inops eſt qui etiam ex verecundo ſibi ſeruitio viuere poſſet.
4 Alimenta quo iure petantur.
5 Alimentorum appellatione quid debitur, vel ſuffragii vitæ omnia ſine quibus non viuitur, cibus, potus, veſtitus, habitatio, medicina, lectus cum acceſſoriis, calciamentum.
6 Alimenta præſtentur ne ciuitati vel vniuerſitati patronis.
7 Alimenta an patronis inæqualiter præſtentur.
8 Alimenta an diuerſificentur ſecundum diuerſa tempora.
Alimenta petuntur officio iudicis nobili.
Alimenta nobilium & ruſticorum quæ ſint.

9 *Alere nolens patronum an reus homicidii dicatur.*
10 *Alendus ne ſit patronus extincta dote.*
11 *Alimenta in domo præſtantur ipſi patrono.*
12 *Patronus non poteſt temporalia recipere ab eccleſia, fallit in locis religioſis, & illis ſimilibus qui ſuper exiſtentia ſacerdoti capiunt. Item fallit in aliquibus paruis muneribus, non in canibus aut auibus.*
13 *Ius pa. non facit dominum patronum, nec ex eo dicitur patronus ditior, nec ponitur in extimo.*
14 *Alimenta præſtantur in extimatione an in ſpecie.*

¶ Quintus articulus.

1 *Onus offert patrono defendendi. Defendere non debet ſuis expenſis.*
2 *Reficere eccleſiam quando teneatur patronus.*
3 *Reficere ne domum teneatur pro ſacerdote.*
4 *Reficere quis vltra patronum teneatur.*
5 *Patronus prouidet eccleſiæ de bono ſacerdote.*
6 *Defendit eccleſiam ipſam & res eius vendicando actione vtili.*

¶ Sextus articulus.

Patrono liberti debetur honor in faciendo, in non faciendo ſuccedit, imponit operas, aliter, reuocat in ſeruitutem, & onus in alendo libertum, & in defendendo.

¶ Septima Pars.

1 *Ius patronatus omnibus in genere competere poteſt.*
2 *Competat ne hæreticis vel ſimilibus qui non poſſunt fundare crimine depoſito.*
3 *An excommunicato competat quibus ſpecialiter competat.*
4 *Symoniaco non competit.*
5 *An aliis competat quàm quibus ex ſex cauſis acquiritur. de quibus ſupra.*
6 *An quaſi poſſeſſoribus competat.*
7 *An Papæ competat.*
8 *Legato de latere non competit.*
9 *Reſeruantibus in eccleſia collegiata.*
10 *Collegio competit.*
11 *Epiſcopo.*
12 *Minori quatuordecim annis.*
13 *Perſonis ſub tutela exiſtentibus.*
14 *Vxori.*

¶ Octaua Pars.

1 *Competit hoc ius acquiſitum ex cauſis de quibus ſupra. in 4. parte. an quaſi poſſeſſori. Item poſtquam eccleſia eſt conſecrata.*
2 *An quando quis inciperet facere ædificium acquiritur vel quando perficit vel conſecratur eccleſia.*
3 *Quando competit ius pa. tranſlatum.*
4 *Quando competat ius pa. liberti.*

¶ Nona Pars.

1 *Succeſſiuè transfertur in hæredes etiam inſolidum, etiam extraneos, vel fœminas, & in minorem pupillum, etiam in nepotem conceptum poſt mortem aui, etiam in plures hæredes vnius compatroni in ſtirpem. Non in illos qui non poſſunt eſſe hæredes, etiam in bonorum poſſeſſores, etiam ante miſſionem in poſſeſſionem, hæres ante aditionem non eſt hæres.*
5 *Transferatur ne ius patronatus donatione.*
3 *Transfertur ne contractu generali emptionis an locationis contractu.*
2 *Transferatur ne permutatione.*
6 *Transferatur ne obligatione generali.*
7 *Dote.*
8 *Diuiſione.*
9 *Remiſſione quæ fit in fraudem legitimorum hæredum.*
10 *Donatione vel conceſſione in aliam eccleſiam.*
11 *Conceſſione transfertur.*
12 *Subiectione.*
13 *Repudiatione hæreditatis.*
14 *Negligentia patronorum.*
15 *Adiudicatione.*
16 *Sententia an iuramento.*
17 *Longæ poſſeſ. præſentandi.*
18 *Priuilegio.*
19 *Infeudatione.*
20 *Delicto.*
21 *Tranſlatione dominii.*
22 *Legato.*
23 *Fideicommiſſo non.*
24 *Iuramento.*

¶ *Ius patronat. liberti transfertur.*

1 *Remiſſione.*
2 *Denegatione alimentorum.*
3 *Iuramenti adiectione.*
4 *Accuſatione.*
5 *Mercedis exactione.*
6 *Non vendicando necem.*
7 *Deportatione.*
8 *Reſtitutione natalium.*
9 *Minoratione centenarii.*
10 *Conceſſione legitimæ.*
11 *Delicto perduellionis.*
12 *Crimine læſæ maieſtatis.*
13 *Commixtione ancillarum.*
14 *Noua manumiſſione.*
15 *Delicto liberti.*
16 *Iure filiationis.*
17 *Prælegato.*
18 *Excuſatione tutelæ.*
19 *Conuentione non ſeruata.*
20 *Sententia & iuramento limitatiue.*
21 *Petitione in ſeruitutem calumnioſa.*
22 *Reuocatione iuxta in ſeruitutem.*
23 *Confiſcatione.*

¶¶ Decima Pars.

Quomodo pluribus competat ius patro. vel ſingulis.

¶ Vndecima Pars.

Quomodo exerceatur ius patronatus.

¶ Duodecima Pars.

Quando patroni ſunt diſcordes in exercitio iuris patronatus quomodo agatur.

¶ Decimatertia Pars.

Quæ differentia ſit inter patronos eccleſiaſticos, ſeculares, & libertorum.

1 *Differentia longioris temporis in præſentando.*
2 *Reſponſionis fructuum.*
3 *Variationis.*
4 *Prouiſionis eccleſiæ vacantis.*
5 *Præſentationis indigni.*
6 *Præſentationis ad titulum.*
7 *Præſentationis quæ habetur pro electione.*
8 *Subiectionis.*
9 *Acquiſitionis.*
10 *Maioris fortitudinis.*
11 *Tranſlatione tituli ſingularis.*
12 *Diuiſionis.*
13 *Remiſſionis.*
14 *Tranſitus.*

¶ Decimaquarta Pars.

Quomodo ius patronatus finiatur, extinguatur, vel perdatur.

1 *Conſenſu conuerſionis in collegiatam eccleſiam.*
2 *Conſenſu vnionis.*
3 *Confiſcatione vniuerſitatis bonorum.*
4 *Temerario auſu contra prælatum per patronum.*
5 *Crimine hæreſis.*
6 *Remiſſione & ceſſione.*
7 *Euerſione eccleſiæ.*
8 *Sententia.*

¶ *Ius patronatus liberti multis perditur modis.*

1 *Denegatione alimentorum perditur ius patronatus liberti.*
2 *Iuramento de non nubendo.*
3 *Deportatione.*
4 *Condemnatione perduellionis.*
5 *Vendicatione nec is patroni.*
6 *Commertio ancillarum Imperatoris.*
7 *Remiſſione.*
8 *Exactione operarum futurarum.*
9 *Reſtitutione natalium.*
10 *Minoratione centenarii.*
11 *Succeſſione partis debitæ.*
12 *Accuſatione criminis capitalis.*
13 *Reuocatione in ſeruitutem.*

¶ *Laus Deo & virgini glorioſiſſimæ.*

Summarium omnium diſtinctionum, ac quæſtionum, cauſarum totius decreti, per Paulum de Citadinis I. V. D. Mediolanenſem, legumq; publicum profeſſorem in Friburgenſi vniuerſitate per ordinem Alphabeti extracta ad ſtudioſorum facilem inuentionem, communemque vtilitatem Anno M D I I I I. Kalendis Septembris.

A

Abbates tres primos conferunt ordines. 69. diſt.
Abbatem eligunt monachi non epiſcopus. 18. q. 2.
Abſens non accuſatur aut contra eum teſtificatur. fal. 3. q. 9. vt ibid.
Abſtinentia quæ dicatur & quæ ſeruanda. de conſec. diſt. 5 per totum.
Accuſator deficiens quomodo puniatur. 2. q. 3.
Accuſatorib. deficientibus an ſit neceſſe accuſatum ſe purgare. 2. q. 4.
Accuſatio cum inſcriptione admittitur, diffamatio non. 2. q 8.
Accuſare non poſſunt infames vel non legitimè coniuncti. 3. q 4.
Accuſatus extra prouinciam non protrahitur. 3. q. 6.
Accuſator in vno crimine deficiens in alio non admittitur. ſeq. 3. q. 10.
Accuſatus an crimen in accuſatum conuertat. 3. q. 11.
Accuſare non poteſt excommunicatus an reconueniatur. 4. q. 1.
Accuſare non poteſt minor vel ille cuius non intereſt. 4. q. 2. & ibi gl.
Accuſator & teſtis quis eſſe non poteſt. ea q. 4.
Accuſator deficiens in aliis ſe defendit. 4. q 6.
Accuſare non poteſt criminoſus. 6. q. 1.
Accuſatore deficiente reus ſe non purget niſi infamis. 6. q. 5.
Acta mente alienata non imputantur. 15. q. 1.
Accuſari non poteſt mortuus. 24. q. 2.
Adulteratam publicè non licet ducere. 31. q. 1.
Adulterium eſt quod præter vxorem agitur. 32. q. 4.
Adultera non eſt cum alio contrahens, credens maritum mortuum. 34. q. 1.
Affinem quis ducere non poteſt. 35. q 2.
Affinitas an in ſuperſtite finiatur. ea. q. 10.
Amicorum patrocinia in electione non admittuntur. 8. q. 2.
Apoſtolorum canones apocriſi. 16. diſt.
Apoſtoli regulæ tredecim epiſcopo neceſſariæ. 25. diſt.
Appellatio cauſam initiatam ſubleuat cum ſuis neceſſariis. 2. q. 6.
Autoritates ſanctorum patrum in ſacra ſcriptura in cauſis verò Pontificum autoritates ſeruantur. 20. diſt.

B

Baptiſmi forma, inſtitutio, genera, effectus de conſe. diſt. 4.
Baptiſmi confirmatio, ſacramentum eſt neceſſarium, ab epiſcopis fit. ea. diſt. 5.
Baptizatus in ægritudine non eſt promouendus. 57. diſt.
Bellum iuſtum & iniuſtum quinque modis dicitur. 23. q. 2.
Bigamus ordinari non debet. 33. diſt.
Bigami quandoque ordinantur. 34. diſt.
Bigamus eſt qui poſt baptiſmum vnam & poſt aliam duxit vxorem. 38. q. 3.

C

Cautio ante & poſt electionem capitur. 8 q. 3.
Cathedraticum petit epiſcopus & quid eius nomine veniat. 10. q. 3.
Cauſæ non tractantur die dominica. 15. q. 4.
Capitula ex tempore & loco interpretantur. diſt. 29.
Canonicus regularis monachatur conſenſu patris. 19. q. 3.
Clerici examen. diſt. 14.
Clericorum relictæ aliis non nubunt diſt. 28.
Clerici non poterant abiicere vxores contra manichæos. 30. diſt.
Clerici occidentales ſeruant continentiam, orientales non. 31. diſt.
Clerici incontinentes officio & beneficio priuantur. 31. diſt.
Clerici à nimia familiaritate etiam domeſticorum, venatione, aucupatione, abſtinent. diſt. 34.
Clerici debent habere literarum peritiam. 36. diſt.
Clerici voluptuosè non legant libros gentilium. 35. diſt.
Clericis ignorantia nocet. 38 diſt.
Clericus à ſuo epiſcopo ordinandus. 71. diſt.
Clerici non cupiditatis gratia negociantur. 88 diſt.
Clerici poſſunt neceſſaria acquirere ſeruatis tamen officiis. 91. diſt.
Clerici corde non modulationis ore deum venerentur. 92. diſt.
Clerici non recipiendi ſine ſuorum epiſcoporum literis. 98 diſt.
Clericis non licet recedere ab epiſcopo ante tempus ſententiæ 8 q 4.
Clericus ante iudicem ſecularem non producitur. 2. q. 1.
Clericum producens ante ſecularem iudicem ſuſpenditur. ea. q. 2.
Clericus celebrans in ſuſpenſione deponi debet. 11. q. 3.
Clerici propria poſſident. 12. q. 1.
Clerici nil habentes tempore ordinationis acquirunt eccleſiæ. 12. q. 4.
Clerici de propriis teſtantur. 12. q 5.
Clerici poſſunt ſua repetere. 14 q. 1.
Clerici non recipiunt munera pro patrociniis. ea. q. 2.
Clerici non puniuntur ſolius mulieris confeſſione. 15. q. 3.
Clerici monachantur. 19. q. 1.
Clericus non ſuſcipitur ab aliquo epiſcopo inuito, niſi ad meliorem vitam tranſeat. ead. q 2.
Clericus non poteſt habere duas eccleſias vel præbendas. 21. q. 1.
Clericus dimittens vnam eccleſiam non recipitur ad aliam ſine dimiſſoriis. 21. q. 2.
Clerici ſecularia vel procurationem non ſuſcipiunt. ea. q. 3.
Clerici vtuntur habitu conſueto. 21 q. 4.
Clerico non licet epiſcopum relinquere, & ſe ad ſecularem vitam conferre ead. q. 5.
Clericis non licet ſine Imperatoris mandato arma mouere. 23. q. 8.
Clerici non vendicant ſibi decimas vigore priuilegii. 25. q. 1.
Conſtitutiones humanæ quando cœperunt & eccleſiæ. 7. diſt.
Conſtitutioni eccleſiæ cedit lex humana. diſt. 10.
Conſtitutio praua cedit legi. 11. diſt.
Conſuetudo praua cedit legi 11. diſt.
Conſuetudo rationalis & metropolita. conſeruanda. 31. diſt.
Concilia per quos fiant. 17. diſt.
Concilia prouincialia ad quid vtilia. 18. diſt.
Continentia clericorum & eorum vota. 27. diſt.
Continentia clericorum in tribus ordinibus. 28. diſt.
Corpore vitiati vel abſciſſi non ordinantur. 55. diſt.
Conſecratio archiepiſcopi requirit totius diſtrictus epiſcopos, epiſcopi vero tres. 66. diſt.
Coepiſcopi quid ab epiſcopis differant & quare receſſerint ab aula domini. diſt 69.
Contumax non ſtatim excommunicatur. 4. q. 5.
Confeſſio ab aduerſario tormentis non extorquetur. ea. q. 6.
Confitens vel conuictus ante ordinationem an fruatur beneficio. ea. q. 7.
Cognatio triplex 30. q 3.
Commatres duas quis non poteſt habere. ea q. 4.
Conſenſus an non patris requiritur in matrimonio. 32. q. 3.
Contritione cordis charitas ſola ſemel habita an perdatur. de pœn. diſt. 2.
Confiteri cui quis debeat. de pœn. diſt. 6.
Conſanguineas ducere non licet. 35. q. 1.
Conſecratio non iteranda. de conſecra. diſt. 1.
Cognatio carnalis vſque ad quem gradum impediat matrimonium. 35. quæſt. 2.
Curiales nec criminoſi promouentur. 51. diſt.
Curiales quare non ordinentur. 53. diſt.
Criminoſus toleratus iudicare poteſt. 3. q. 7.

D

Deformatæ abolitæ leges. 73. diſt.
Depoſitione dignus, qui ſuſpenſus celebrat. 11. q. 3.
Decimæ prædiales illis ſoluuntur apud quos ſunt prædia. 13. q. 1.
Decimandi & non decimandi ius præſcribitur. ea. q. 2.
Debitum coniugi reddendum exactum ſed non exigendum quando dubitando contractum eſt cum ſecunda perſona. 34. q. 1.
Dimiſſoriæ non dantur niſi inſtanter roganti. 72. diſt.
Diuinationis exordium.
Diuinationis genera quatuor. 26. q. 3. & 4.
Dominica die non tractantur cauſæ, fallit aliquando. 15. q. 4.

E

Eccleſia Romana maior inter quinque. Alexandrinam. Antiochenam. Hyeroſolimitanam. Conſtantinopolitanam. 22. diſt.
Ebrii puniuntur. 35. diſt.
Eccleſiam dimittit filius paterna pecunia aſſecutam. 1. q. 5.
Eccleſia conſecrata ſubeſt epiſcopo. 10. q 1.
Eccleſia ligat vel diſſoluit viuos non mortuos. ea. q. 2.
Eccleſia conſecranda à quo, qualiter, autoritate cuius, nec iteranda conſec.

de conſecra.diſt.1.per totum,& gl.in ſumma.
Eligendus prelatus in quo ordine eſſe debeat.diſt.60.
Eligendi in epiſcopos non ſunt laici ſed poſtulandi.61.diſt.
Electus à clero confirmatur.62 diſt.
Electioni non interſint laici.73.diſt.
Eleemoſyna fit quandoque de malè quæſitis.14.q.5.
Epiſtolæ decretales eiuſdem autoritatis cuius canones.19.diſt.
Epiſcopi regulæ tredecim neceſſariæ.25.diſt.
Epiſcopus debet in ſecularibus eſſe cautus.39.diſt.
Ornatus interius.40.diſt.
Exteriuſque 41.diſt. Hoſpitalitatem fouens.42.diſt. Pudicus.44.Sobrius comedens benedicit.44.diſt Non percuſſor 45.diſt Non litigioſus 10. regula 46.diſt. Non cupidus.47. Non neophitus ideſt nouellus in fide. 48.diſt.
Epiſcopi præſertim vitioſi non ordinantur.49.diſt.
Epiſcopus ordinandus ſi habet diſſenſionem quid iuris.65.diſt.
Epiſcopi conſecratio tres requirit epiſcopos.56.diſt.
Epiſcopus non criminoſus non luxurioſus nec ſub humilitate viſitat matronas.81.diſt.
Epiſcopus criminibus non conſentit.83,diſt.
Epiſcopus continens,prudens,monogamus.84.diſt.
Hoſpitalis,non ignorans.85.diſt.
Epiſcopus debet eſſe doctor quomodo doceat.85.diſt.
Miſerabilibus impendit officium & patrocinium. Litigantes concordat vt ſibi viciſſim poſtea præſtet auxilium.90.diſt.
Epiſcopi non admiſſi ad propriam eccleſiam, an in alia exerceant officium ſuum.92.diſt.
Epiſcopus & presbyter æquiparantur.95.diſt.
Epiſcopus ſine pallio non exercet officium quando petatur, à quibus, quo tempore,conceditur cum donatione noui priuilegii & cum renouatione veteris.100.diſt.
Epiſcopus ab vno non iudicatur aut auditur, nec duo teſtes ſufficiunt in eius depoſitione.2.q.5.
Epiſcopus non damnandus abſque ſynodali audientia.5.q.4.
Epiſcopo ſoli non ſatis creditur.6.q.2.
Epiſcopi viuenti alius non ſubrogatur in locum eius.7.q.1.
Epiſcopus ſucceſſorem ſibi non inſtituit.8.q.1.
Epiſcopus non vſurpat bona eccleſiæ.10.q.2.
Epiſcopus petit cathedraticum,et quid appellatione illius veniat.10.q.3.
Epiſcopus ab alio excommunicatus inuito excommunicante non abſoluitur.fallit aliquando,vt 26.q 6.
Excommunicatus an teſtificetur.4.q.1.
Excommunicatus non excuſatur, an reconueniatur.ea.q.1.
Excommunicatio occulti hæretici valet.24.q.1.
Excommunicari vel accuſari non poteſt mortuus,fallit aliquando.24.q.2.

F

FAmoſum libellum componens punitur.5.q.1.
Filii presbyterorum à ſacris remouentur.diſt.56.
Filius non tolerat iniquitatem patris.1.q.4.
Filius dimittit eccleſiam pecunia paterna acquiſitam non ordinem.e.q.5.
Filios ex alia quàm vxore procreare non licet,fallit vt 32.q.4.
Filii non ſunt legitimi parentibus contrahentibus matrimonium ſcienter prohibitum.25.q.7.
Filii ex ſecundo matrimonio an contrahant cum filiis primi.35.q.10.

G

GRadus amiſſi ſumuntur antequam maiores dentur.52.diſt.
Gradus conſanguinitatis quomodo computentur.35.q.5.
Gradum ad quem vſque prohibeatur matrimonium, & quos inter affines. eadem cauſa.q.2.& ſequenti.
Gradus affinitatis vſque ad 6.gradum durat.ea.q.5.

H

HAbitum quis inuitus ſuſcipere non cogitur.20.q.3.
Hæretici an ſpoliandi.23.q.7.
Hoſtes licitè ne ſpoliandi ſint.23.diſt.

I

IEiunii tempora.76.diſt.
Ieiunia quæ celebranda.de conſecra.diſt.3.
Ignorantia clericis nocet 38.diſt.
Interſtitia temporum ſublata in ordinibus.77.diſt.
Induciæ quando dantur.3.q.3.
Induciæ præparatoriæ non negandæ.ea.q.3.
Inimicus non habetur crimen iudicans alterius.5.q.5.
Iniuria propulſanda.23 q.3.
Infidelis factus fidelis poterit aliam ducere prima relicta, hodie non 28.q.1.& 2.
Ius naturale & humanum quid ſit.1.diſt.
Ius Romanorum.diſt.2.
Ius canonicum.3.diſt.
Iuris naturalis differentiæ ab aliis.5.diſt.
Iuris naturalis excellentia à conſuetudine & conſtitutio.7.diſt.
Ius naturale omni conſtitutioni cedit.9.diſt.
Ius naturale non recipit diſpenſationem etiam in perplexis.13.diſt.
Ius canonicum approbatum & improbatum quale dicatur.15.diſt.
Ius Pontificium in cauſis,autoritas ſanctorum patrum in foro conſcientiæ attenditur.20.diſt.
Iura tempore,loco,& perſonis accipiunt diſtinctionem.29.diſt.
Iudicare poteſt iudex criminoſus tolleratus.3.q.7.
Iudicium alterius prouinciæ non admittitur niſi in appellatione.6.q.3.
Iudex adeundus ordinariis diſcordantibus.6.q.4.
Ius decimandi & non decimandi & funerandi præſcribitur.13.q.2.
Iuramentum in dubiis præſtan.22.q.1.
Iuramentum Archidiaconi illicitum non ſeruandum.ea.q.4.

L

LAici non iudicant de ſacerdotibus.28.diſt.
Laici non interſunt eccleſiaſticis rogati.96.diſt.
Laici etiam principes nulli electioni præbent robur niſi ſub ſcriptum fuerit à Romano Pontifice.97.diſt.
Laici ſubditi clericis prælatos non accuſant.clerici ſic.2.q.7.Fallit vt ibi.
Legis ſtatuendæ quæ cauſa conſideranda.Leges abrogatæ.diſt.4.
Lex humana cedit eccleſiaſticæ conſtitutioni.10.diſt.
Legi cedit conſtitutio praua.11.diſt.
Literæ dimiſſoriæ non dantur niſi roganti.71.diſt.
Literæ deformatæ abolitæ.73.diſt.

M

MAlum minus non committitur vt euitetur maius.14.diſt.
Maior à minore non iudicatur.21.diſt.
Mali ad bonum nondum ſuſceptum non cogendi.23.q.6.
Matrimonium eſt ſacramentum à quo, quare, & quomodo impediatur voto continentiæ & bonus eius.27.q.1.
Matrimonium eſt inter ſponſos.27.q.2.
Matrimonium, quando errore formæ impeditur perſonæ conditionis & qualiter.29.q.2.
Maritus reddit vxori debitum etiam ſi compater ignoranter.30.q.1.
Mentiri non licet & de ſpeciebus. 22.q.2.c is autem.cum ſeq.
Matrimonium impeditur cognatione quæ triplex eſt.30.q.3.
Matrimonia clandeſtina fieri non debent, facta tenent.30.q.5.
Matrimonium contrahere nemo cogitur.31.q.2.fallit in ſponſo vt ibi.
Matrimonium cum meretrice contrahitur.32.q.1.
Matrimonium cauſa incontinentiæ contractum tenet.32.q.2.
Matrimonium requirit conſenſum liberum sui non patris.32.q.3.
Maritus adulter non accuſat vxorem adulteram, nec in aliis caſibus de quibus.32.q.6.
Matrimonium non contrahit dimittens vxorem fornicationis cauſa cum alia.32.q.7.
Matrimonium quando contrahatur cum adulterata.ea.32.q.2.
Matrimonium quando contrahitur cum fornicata prius.ea.q.
Matrimonium cum affine prohibitum, & vſque ad quem gradum.35.q.2.& ſeq.& quare vſque ad 7.gradum.
Matrimonium quibus accuſantibus dirimatur.35.q.6.
Matrimonii ſententia vel contra quando retractatur.35.q.9.
Metropolitani duo non ſunt in vna prouincia.101.diſt.
Metropolitanus epiſcopo inconſulto non iudicat ſuos clericos.9.q.3.
Miniſtri epiſcoporum & clerici debent continere.83.diſt.
Militare non eſt peccatum.32.q.1.
Miſſæ quo ordine celebrandæ de conſecra.diſt.1.
Miſſas quot in die liceat celebrare.ea.1.diſt.
Moniales ſacra tangere non debent.23.diſt.
Monachus non ordinatur ſine ſuo Abbate.58.diſt.
Monachi poſſunt præfici eccleſiis idem de regularibus.16.q.4.
Monachi quomodo inſtituant ad ſuas capellas.ea.q.2.
Monaſterium quo tempore præſcribat contra eccleſiam.16.q.4.

Monacho

Monacho à monaſterio recedenti non ſunt bona reſtituenda. 17.q.4.

Monachus non recedit à monaſterio etiam cum licentia ſui Abbatis poſt traditionem bonorum monaſterio factam, quia illam non dat Abbas. 17.q.3.

Monachus in epiſcopum electus cui acquirit. 18.q.1.

Monachi eligunt Abbatem, non epiſcopus. 18 q.2.

Monaſterio puer traditus liberum habere egreſſum. 20.q.1.

Mulier non eſt adultera quæ credens maritum mortuum cum alio contrahit. 34 q.1.

N

Nubere aliqua non cogitur. 31.q.2.

Nubere poteſt meretrix. 32.q.2. *& vide ſupra in verbo matrimonio.*

O

Obedientia ſuperioribus impendenda. 93.diſt.

Occupantes propria auctoritate priuantur bonis. 16.q.6.23.p.5.

Occidere non licet fallit, vt ibi.

Ordinis eccleſiaſtici etymologia & à quo recipiuntur. 21.d.

Ordines qualiter conferendi. 23.diſt.

Ordinibus conuenientia. 25.diſt.

Ordinatio infantum deputatorum eccleſiis. 28.diſt.

Ordinari non debet bigamus & alias vitioſus. 33.diſt.

Ordinari non debent vitioſi præſertim epiſcopi. 49. diſt.

Ordinari ne debeant curiales vel corpore vitiati vel abſciſi. 53. *cum tribus ſeq.diſt.*

Ordo præſulatus per quem & quomodo tribuendus. 64.diſt.

Ordinandus epiſcopus ſi habet diſſenſionem quid iuris. 65. diſt.

Ordinati ab epiſcopo de quo non conſtat quid iuris. 68.diſt.

Ordinari quis non debet ſine titulo. 70.diſt.

Ordinari quis cogitur vtilitate eccleſiæ. 74.diſt.

Ordinationes clericorum & epiſcoporum quo tempore fiant. 75. diſt.

Ordines non habent interſtitia temporum. 77.diſt.

Ordinari quis poteſt anno. 25.78.diſt.

Ordinandi vbi ordinentur. 80.diſt.

Ordinati à ſymoniaco an abiiciendi. 1.q.6.

Ordinariis diſcordantibus quis iudex adeundus. 6.q 4.

Ordo confertur ab excommunicato, licet non exequutio. 9 q.1.

Ordo non datur ab aliquo ſuperiore ſine literis epiſcopi diœceſani. 9.q.2.

Orationis tempore reddendum debitum ſed non petendum. 34.q.4.

P

Papa à quibus eligitur, quid ſi duo eligantur. 79.diſt.

Patrocinia amicorum in electione non admittuntur. 8.q.2.

Patriarcha & primas nomine differunt 8. diſt.

Pœnitentia peracta an remaneat quis in prioribus ordinibus. 50. diſt.

Pœnitentia non vera dicitur abſque remuneratione. 14.q.6.

Periurium 4 dicitur modis. 22.q.2.

Periurus eſt qui alterum peierare cogit. ea.q.4.

Peccato alterius quis punitur quandoque corpore, excommunicatione, interdicto ſed non æterna damnatione. 24 q.3.

Pœnitentia non imponenda morituro, ſed innoteſcenda. 26.q.7.

Pœnitentiam veram quæ ſequantur, & dicitur cum gratia Dei remittit peccata.de pœ.diſt 1.

*Pœnitentia vera non iteranda.de pœn diſt.*2.

*Peccata ſemel dimiſſa non redeunt.de pœn.diſt.*4.

*Pœnitentia ab eccleſia impoſita & quando habenda ſtatim vel cum contritione ſi peccatum non eſt publicum.de pœn.di.*5.

*Pœnitentia vſque ad extremum datur ſed ſecura. de pœ.diſt.*7.

Pollutiones peccatum.diſt 6.

Promotio non fit per ſaltus 59 *diſt.*

Prælatus vicedominos non conſtituat, nec propinquis beneficia confert. 89.*diſt.*

Presbyter & epiſcopus æquiparantur. 95.*diſt.*

Præſcriptio omnia iura tollit. 16.q.3.

Prælati non occupant ſua, propria auctoritate. ea.q.5.

Prælati non capiunt eccleſias à laicis. 16.q 7.

Priuilegiis non vindicantur eccleſiæ, quis det, & quando vnum alteri præiudicet. 36.q 1.*& ſeq.*6.

Prouincia vna non habet duos metropolitanos. 101. diſt.

Procurator in quibus cauſis & criminibus debeat dari. 5.q.3.

Purgare an quis cogatur deficientibus probationibus vel accuſatoribus. 2.q.4

Puniendus ter vel peremptoriè eſt citandus. 5.q.2.

Purgatio neganti non datur niſi infami. 15.q.5.

Puer monaſterio traditus purum & liberum habet egreſſum. 20.q.1.

Pudicitia animi violenter non capitur, corporis ſic. 32.q.5.

Q

*Quadrageſima obſeruanda.de conſe.diſt.*5.

R

Raptum committit virginem ſtuprans. 36.q.1.

Rapta poteſt cum rapiente contrahere matrimonium. ea.q.2.

Regula epiſcopi. 13.*neceſſaria.diſt.*20.

¶ *Prima ſine crimine eſt.*

¶ *Secunda ſolius vxoris virum.*

¶ *Tertia non vinolentus di.*35.

¶ *Quarta cautus in ſecularibus.* 39.*diſt.*

¶ *Quinta ornatus interius.*

¶ *Sexta ornatus exterius.di.*40.*&* 41.

¶ *Septima hoſpitalitatem fouens. diſt.*42.

¶ *Octaua pudicus. diſt.*43.

¶ *Nona ſobrius comedens benedicit non percuſſor diſt.* 45. *non litigioſus.* 46.*non cupidus.*43.*non neophitus, ideſt nouellus in fide.*48.*diſt.*

Renunciata reconualeſcens non poteſt repetere. 7 q.2.

Res eccleſiæ alienari non poſſunt. 12.q.2.

S

Sacerdotes à ſua cura non abiiciunt mulieres. 28.diſt.

Sacerdotes ab epiſcopo ordinantur. 67.diſt.

*Sacramentum quid ſit, à quo inſtitutum, forma in eo neceſſaria & de triplici eius continentia.de conſe.diſt.*2.

Serui non ordinantur niſi manumiſſi. 44. diſt.

Sententia nulla ſi ſit ſine iuris ordine prolata. idem interlocutoria, fallit in ſententiis præcepti. 2 q.1.

Symonia quid & quomodo fiat. 1.q.1.

Symonia non eſt capere pecuniam pro ingreſſu pauperis ad paupere clauſtrum. 1.q 2.

Symoniacum quandoque præbendas emere. ea.q.3.

Sortilegi qui ſint. 26.q.2.

Sors cauſa neceſſitatis licita. ea. q.

Sortilegium eſſe non ſemper malum ea.*cauſa.q.*2.

Sortilegi excommunicantur ſi non ceſſent. ea.q.5.

*Solennitates quæ feriandæ. de conſecr.diſt.*3.

Spiritualia emere peccatum. 14 q.2.

Spoliatus reſtituitur per viam exceptionis. 2.q.2.

Spoliatus reſtituitur non obſtante exceptione, fallit vt 3.q.1.

Sponſa non nubit alteri primo relicto.

Sponſus inter matrimonium dicitur. 27.q.2.

Sponſalia ante 7.annos non contrahuntur. 30.q 2.

*Spiritusſanctus & eius effectus de conſecr diſt.*5.

Sponſa non poteſt alteri nubere quando conſenſit. 31.q.3.

Subdiacono delegatur à Papa 94.*diſt.*

T

Teſtes duo non ſufficiunt in depoſitione epiſcopi. 2.q.5.

Teſtes de domo rei nec inimici capitales capiuntur, fallit. 3.q.5.

Teſtificari non poteſt minor vel repulſus ab accuſatio. 4.q.2.& 3.

Teſtes domeſtici in ciuili vel criminali non admittuntur. 14. q.2.

Tranſitum ad arctiorem vitam admittunt iura. 20.q 4.

V

Vindicta correctionis non vltionis inferenda. 23.q.4.

Votum deo obſeruandum. 17.q.1.

Vota qualiter impediant matrimonia. 27.q.1.

Vſuras accipit, capiens pluſquam dederit. 14.q.3.

Vſuras ſumere nulli licet. ead q 4.

Vtilitas eccleſiæ cogit aliquem ordinari. 74 diſt.

Vxor non vouet continentiam inuito vel ignaro marito, nec econtra niſi ad huc incognita ſit. 33.q.5.

¶ *Laus Deo patri, filio, & ſpirituiſancto.*

F I N I S.

Summaria contentorum in omnibus diſtinctionibus cauſarum totius decreti per ordinem ſucceſſiuum ipſarum diſtinctionum & cauſarum per Paulum de Citadinis I. V. D. ordinarium legum in Friburgo collecta.

1 Diſtinctio ius naturale & humanum continet.
2 Ius quiritium.
3 Canonicum.
4 Quę cauſa conſideranda in abrogatione legum.
5 Iuris differentias naturalis ab aliis iuribus.
6 Pollutionum peccata.
7 Conſtitutiones eccleſiæ & humanę quando & à quibus cœperunt.
8 Iuris naturalis excellentia à conſuetudine.
9 Ius naturale præualet omni conſtitutioni.
10 Conſtitutioni eccleſię præualet ex humana.
11 Conſuetudo praua cedit legi.
12 Conſuetudo rationalis & metropolitana ſeruanda.
13 Ius naturale non diſpenſatur etiam in perplexis.
14 Minus malum non committitur vt euiteur maius in diuerſis perſonis.
15 Ius canonicum ab eccleſia approbatum & reprobatum.
16 Apoſtolorum Canones Apocriphi.
17 Concilia per quos fiunt.
18 Concilia prouincialia ad quid vtilia.
19 Epiſtolæ decretales eiuſdem autoritatis cuius canones.
20 In cauſis ius Pontificium, in ſacra ſcriptura autoritates ſanctorum ſeruantur.
21 Ordines eccleſiaſtici à quo nec maior ab inferiore iudicatur.
22 Inter eccleſias quinque prima eſt ipſa Romana.
23 Ordines qualiter conferendi: nec moniales tangere ſacra debent.
24 Examen clericorum.
25 Ordinibus conuenientia epiſcopus debet eſſe ſine crimine & 13. Regulæ Apoſtoli epiſcopo neceſſariæ ſunt.
26 Secunda regula ſolus vxoris virum.
27 Continentia clericorum & votum continentiæ.
28 Continentia clericorum in tribus ordinibus. Ordinatio infantum depoſitorum eccleſiis relictæ clericorum alii non nubunt. Sacerdotes à ſua cura non abiiciunt mulieres. Laici non iudicant de ſacerdotibus.
29 Capitula: temporale: loco & ex perſonis interpretantur.
30 Clerici non abiiciunt vxores quod eſt contra manichæos.
31 Continentiam ſeruant occidentales non orientales clerici.
32 Incontinentes clerici officio & beneficio priuantur.
33 Ordinari non debet bigamus & alias vitioſus.
34 Clerici à nimia familiaritate: aucupatione, venatione abſtinent: bigami quandoque ordinantur.
35 Epiſcopus non uinolentus & ebrioſi puniuntur: tertia eſt epiſcopi regula.
36 Clerici debent habere literarum peritiam.
37 Clerici voluptuoſè non legant libros gentilium.
38 Ignorantia clericis nocet.
39 Epiſcopus etiam in ſecularibus debet eſſe cautus.
40 Epiſcopus debet eſſe ornatus interius.
41 Epiſcopus ſit ornatus exterius.
42 Hoſpitalitatem foueat epiſcopus.
43 Pudicus ſit epiſcopus.
44 Sobrietatem ſeruet epiſcopus alias peccat, & benedicit comedens.
45 Epiſcopus non percuſſor & 9. regula.
46 Epiſcopus non litigioſus 10. regula.
47 Epiſcopus non cupidus 11. regula.
48 Epiſcopus non neophitus.
49 Vitioſi præcipuè epiſcopi non ordinentur.
50 Pœnitentia peracta an remaneat quis in prioribus ordinibus, uel ad maiores aſcendat.
51 Curiales nec criminoſi promouentur.
52 Gradus omiſſi ſumuntur ante maiores.
53 Curiales quare non debeant ordinari.
54 Serui non ordinantur niſi manumiſſi.
55 Corpore vitiati vel abſciſi non ordinantur.
56 Filii presbyterorum à ſacris remouentur.
57 Baptizatus in ægritudine non promouendus.
58 Monachus non ordinatur ſine abbate.
59 Promotio non fit per ſaltus.
60 Ordo quis debeat eſſe prælato eligendo.
61 Eligendi in epiſcopos non ſunt laici ſed poſtulandi.
62 Electus à clero confirmatur.
63 Laici non interſunt electioni.
64 Ordo præſulatus per quem, quomodo, quando tribuendum.
65 Epiſcopus ordinandus ſi habet diſſenſionem quid iuris.
66 In conſecratione archiepiſcopi adſunt omnes epiſcopi diœceſis, in epiſcopi conſecratione adſunt tres epiſcopi.
67 Sacerdotes ab epiſcopo ordinantur.
68 Ordinati ab epiſcopo de quo non conſtat quid iuris, & decor epiſcopis ſublatis.
69 Abbates tres primos ordines conferunt.
70 Ordinari quis non debet ſine titulo.
71 Clericus à ſuo epiſcopo ordinari debet.
72 Dimiſſoriæ non dantur niſi roganti.
73 Deformata quomodo concipiantur, & iam abolitę ſunt.
74 Vtilitas eccleſiæ aliquem ordinari cogit.
75 Ordinationes epiſcoporum & cæterorum clericorum quo tempore fiant.
76 Ieiunii tempora.
77 Interſtitia temporum in ordinibus ſublata.
78 Ordinari quis poteſt 25. annorum.
79 Papa quando à quibus, quid iuris ſi duo eligantur.
80 In quibus locis ordinandi ordinentur.
81 Epiſcopus debet eſſe à crimine continens nec prætextu humilitatis debet accedere matronas.
82 Continentes debent eſſe miniſtri.
83 Epiſcopus criminibus non conſentit.
84 Epiſcopus ſit continens, prudens, monogamus.
85 Hoſpitalitatis ignorans epiſcopus non ſit.
86 Epiſcopus doctor quomodo doceat.
87 Epiſcopus miſerabilibus perſonis impendit officium & patrocinium.
88 Non cupiditatis gratia negotiari debent clerici.
89 Prelatus non vicedominos conſtituit, vel beneficia inimicis, vel propinquis concedit.
90 Epiſcopus litigantes concordat & viciſſim ſibi præſtant auxilium.
91 Clericus poteſt neceſſaria quærere ſeruatis officiis.
92 Clerici corde non votis modulatione deum venerant, epiſcopi non admiſſi in propriam an in aliena eccleſia exerceant officium epiſcopale.
93 Obedientia ſuperioribus impendenda.
94 Subdyacono delegatur.
95 Epiſcopus & presbyter æquiparantur.
96 Laici non interſunt rebus eccleſiaſticis niſi rogati.
97 Laici etiam principes nulli electioni præbent robur niſi ſubſcripta à Romano Pontifice.
98 Clerici non recipiendi ſine literis ſuorum epiſcoporum.
99 Primas & Patriarcha nomine differunt, & de reuerentia eis debita; Romanus Pontifex non vniuerſalis debet appellari.
100 Epiſcopus ſine pallio non exercet officium quando petitur quo tempore, tempore miſſa conceditur cum donatione noui priuilegii & renouatione veteris.
101 In vna prouincia dari vel eſſe non poſſunt duo metropolitani.

¶ Prima cauſa.

Simonia continet.

q. 1. Spiritualia emere peccatum.
q. 2. Pecunia in ingreſſu pauperis monaſterii recipitur.
q. 3. Præbendas emere ſymoniacum quandoque.
q. 4. Filius non patitur pro patre peccante.
q. 5. Eccleſiam non retinet filius nec ordinem, paterna pecunia ſymoniacè acquiſita.
q. 6. Ordinati a ſymoniaco an abiiciendi.
Renuncians hęreſi cum diſpenſatione recipitur in epiſcopum.

¶ Secunda cauſa.

q. 1. Sententia nulla ſi ſine iuris ordine ſit prolata: idem in interlocutoria, fallit in ſententia præcepti.
q. 2. Spoliatus reſtituitur per viam exceptionis.
q. 3. Accuſator deficiens quomodo puniatur.
q. 4. Ad purgationem an quis ſit cogendus deficientibus accuſatoribus.
q. 5. Teſtes duo non ſufficiunt in epiſcopi depoſitione.
q. 6. Cauſam vitiatam appellationis remedium ſubleuat, & neceſſaria appellationi quæ ſint.
q. 7. Laici ſubditi clericos non accuſant, clerici ſic.
Accuſatio admittitur Infamatio non.

¶Tertia

¶Tertia cauſa.

q. 1. Spoliatus reſtituitur non obſtante exceptione, fallit in certis caſibus de quibus ibi.
q. 2. Induciæ quando dantur.
q. 3. Induciæ præparatoriæ non negandæ.
q. 4. Infames & non legitimè conuicti accuſare non poſſunt.
q. 5. Teſtes de domo rei nec inimici capitales capiuntur, fallit vt ibi.
q. 6. Reus extra prouinciam accuſatus non protrahitur, fallit ibi.
q. 7. Criminoſus toleratus iudicat.
q. 8. Epiſcopus ab vno nec auditur, aut iudicatur.
q. 9. Abſens nec accuſatur aut contra eum teſtificatur, fallit vt ibi.
q. 10. Deficiens in primo non admittitur ad ſequentia.
q. 11. Accuſatus an poſſit conuertere crimen in accuſatorem ſuum.

¶ Quarta cauſa.

q. 1. Excommunicatus non accuſat an reconueniatur & teſtetur.
q. 2. Teſtificari non poteſt minor.
q. 3. Vel repulſus ab accuſatione.
q. 4. Teſtis & accuſator quis eſſe non poteſt.
q. 5. Contumax non eſt ſtatim excommunicandus.
q. 6. Accuſator deficiens ſe defendit in aliis iudiciis.

¶ Quinta cauſa.

q. 1. Famoſum componens libellum vel falſum punitur.
q. 2. Puniendus ter vel peremptorie citatur.
q. 3. Procurator in quibus cauſis criminalibus detur.
q. 4. Damnandus non eſt epiſcopus abſque ſynodali audientia.
q. 5. Crimen indicans criminoſus non habetur nec inimicus.

¶ Sexta cauſa.

q. 1. Accuſare non poteſt criminoſus.
q. 2. Epiſcopo ſoli non creditur.
q. 3. Iudicium alterius prouinciæ non admittitur niſi in appellatione.
q. 4. Qui iudex adeatur diſcordantibus ordinariis.
q. 5. Reus non purgat ſe accuſatore deficiente niſi infamis ſit.

¶ Septima cauſa.

q. 1. Epiſcopo viuente alius non ſurrogatur in locum, fallit ibi.
q. 2. Reconualeſcens non repetit beneficia renuntiata.

¶ Octaua cauſa.

q. 1. Epiſcopus ſucceſſorem ſibi non inſtituit.
q. 2. Patrocinia amicorum in electione non admittuntur, fallit ibi.
q. 3. Cautio pro eccleſia ante & poſt electionem capitur.
q. 4. Clericis ante tempus ſententiæ ab epiſcopo recedere non licet.

¶ Nona cauſa.

q. 1. Ordo confertur etiam ab excommunicato, licet non executio.
q. 2. Ordo non datur à ſuperiori aliquo ſine literis epiſcopi diœceſani.
q. 3. Epiſcopo inconſulto non iudicat metropolitanus clericos, fallit ibi.

¶ Decima cauſa.

q. 1. Eccleſia conſecrata ſubeſt epiſcopo.
q. 2. Epiſcopus non vſurpat bona eccleſiæ, cathedraticum petit epiſcopus, & quid veniat nomine cathedratici.

¶ Vndecima cauſa.

q. 1. Clericus ante iudicem ſecularem non producitur.
q. 2. Producens clericum ante iudicem ſecularem ſuſpenditur.
q. 3. Depoſitione dignus qui ſuſpenſus celebrat.

¶Duodecima cauſa.

q. 1. Clerici propria poſſident.
q. 2. Res eccleſiaſticæ alienari non poſſunt, fallit ibi.
q. 3. Clerici non habentes tempore promotionis, eccleſiæ acquirunt, ſecus ſi alibi acquirant.
q. 4. Clerici habentes tempore ſuæ ordinationis cui acquirant.
q. 5. Clerici de propriis teſtantur.

¶Decimatertia cauſa.

q. 1. Decimæ prædiales illis ſoluuntur apud quos ſunt prædia.
q. 2. Ius decimandi & funerandi præſcribitur, idem & ius non dandi decimas.

¶Decimaquarta cauſa.

q. 1. Clerici poſſunt ſua repetere.
q. 2. Teſtes domeſtici in ciuili vel criminali non admittuntur cauſa, fallit ibi.
q. 3. Vſuras ſumere nulli licet.
q. 4. Eleemoſyna fit quandoque de bonis malè quæſitis.
q. 5. Pœnitentia non eſt vera abſque reſtitutione malè quæſitorum.

¶Decimaquinta cauſa.

q. 1. Acta mente alienati, quando imputentur agenti.
q. 2. Clerici non recipiunt munera pro patrociniis.
q. 3. Clericus ſolius mulieris confeſſione non punitur.
q. 4. Dominica die non tractantur cauſæ, fallit ibi.
q. 5. Neganti non datur purgatio niſi infami.
q. 6. Ab aduerſario confeſſio tormentis non extorquetur.
q. 7. Confitens vel conuictus ante ordinem an vtatur ſuo officio.

¶ Decimaſexta cauſa.

q. 1. Monachi poſſunt præfici eccleſiis, quid de regularibus idem.
q. 2. Monachi quomodo inſtituant ad ſuas capellas.
q. 3. Præſcriptio omnia iura tollit.
q. 4. Monaſterium quo tempore præſcribet contra eccleſiam.
q. 5. Prælati non occupant ſua propria autoritate.
q. 6. Occupantes priuantur.
q. 7. Prælati non capiunt eccleſias à laicis.

¶Decimaſeptima cauſa.

q. 1. Votum deo obſeruandum.
q. 2. Renuntiatio illicita renunciant non præiudicat.
q. 3. Monacho recedenti à monaſterio non ſunt ſua reddenda, fallit ibi.
q. 4. Poſt traditionem rerum non dat abbas licentiam recedendi.

¶Decimaoctaua cauſa.

q. 1. Monachus in epiſcopum electus cui eccleſiæ acquirit.
q. 2. Abbatem eligunt monachi non epiſcopus.

¶ Decimanona cauſa.

q. 1. Clerici monachantur.
q. 2. Epiſcopo inuito non ſuſcipitur ab aliquo eius clericus, fallit in tranſeunte ad meliorem & ſanctiorem vitam.
q. 3. Regulares monachantur conſenſu patris.

¶Vigeſima cauſa.

q. 1. Puer monaſterio traditus liberum habet egreſſum, fallit ibi.
q. 2. Pater an reuocet puerum monachatum.
q. 3. Inuitus non cogitur habitum capere.
q. 4. Tranſitus ad arctiorem vitam permittitur.

¶Vigeſimaprima cauſa.

q. 1. Clericus non poteſt habere duas eccleſias.
q. 2. Relinquens vnam ad alteram eccleſiam ſine dimiſſoriis non recipitur.
q. 3. Clerici ſecularia vel procurationem aliquam non ſuſcipiunt.
q. 4. Clericus vtitur habitu ſolito.
q. 5. Clerico non licet epiſcopum relinquere & ſe ad ſecularem vitam transferre.

¶Vigeſimaſecunda cauſa.

q. 1. Iuramentum in dubiis præſtandum.
q. 2. Periurus 4. variis modis dicitur.
q. 3. Iuramentum Arch. illicitum non ſeruandum, ſed obedire cogitur.
q. 4. Periurus eſt qui alterum peierare cogit.

¶Vigeſimatertia cauſa.

q. 1. Militare non eſt peccatum.
q. 2. Bellum iuſtum & iniuſtum quinque dicitur modis.
q. 3. Iniuria propulſanda eſt.
q. 4. Vindicta correctionis non vltionis inferenda eſt.
q. 5. Occidere non licet, fallit ibi.
q. 6. Mali coguntur ad bonum.
q. 7. Hoſtes licitè ſpoliantur.
q. 8. Clericis non licet arma mouere ſine Imperatoris mandato.

¶Vigeſimaquarta cauſa.

q. 1. Excommunicatio occulti hæretici valet.
q. 2. Excommunicari vel accuſari non poteſt mortuus, fallit ibi. Eccleſia ligat vel abſoluit viuos non mortuos.
q. 3. Peccato alterius alter quandoque punitur, excommunicatione corporis, interdicto, ſed non æterna damnatione.

¶Vigeſimaquinta cauſa.

q. 1. Clerici non vendicant ſibi decimas vigore priuilegii.
q. 2. Priuilegia quis det & quando vnum alteri noceat.

¶Vigeſimaſexta cauſa.

q. 1. Sortilegi qui ſint, ſors cauſa neceſſitatis licita.
q. 2. Sortilegium eſſe non ſemper malum.
q. 3. Diuinationis exordium.
q. 4. Diuinationis genera quatuor.
q. 5. Sortilegi excommunicantur ſi non ceſſant.
q. 6. Excommunicatus ab epiſcopo non abſoluitur ab illo inuito, fallit ibi.
q. 7. Pœnitentia morituro non imponenda, an ad arbitrium ſacerdos poſſit eam imponere, quòd ſic.

¶Vigeſimaſeptima cauſa.

q. 1. Matrimonium à quo, quare voto impeditur.
q. 2. Sponſa an alteri nubat. 1. relicto, inter ſponſos an ſit matrimonium, quòd ſic.

¶ Vigeſi-

Vigeſimaoctaua cauſa.

q. 1. *Infidelis factus fidelis poterat aliam ducere.*
q. 2. *Hodie non poteſt aliam ducere prima vxore relicta.*
q. 3. *Bigamus eſt qui ante baptiſmum & poſt aliam duxit.*

¶ Vigeſimanona cauſa.

1. q. *Matrimonium quando errore impeditur ſiue perſonæ ſiue qualitatis.*

¶Trigeſima cauſa.

q. 1. *Maritus reddit vxori debitum, etiam ſi illi ſit compater ignoranter.*
q. 2. *Sponſalia ante ſeptem annos non contrahuntur.*
q. 3. *Matrimonium quæ cognatione impeditur, cognatio triplex.*
q. 4. *Commatres duas quis non poteſt habere.*
q. 5. *Matrimonia clandeſtina fieri non debent facta tenent.*

¶Trigeſimaprima cauſa.

q. 1. *Adulteratam publicè non licet ducere.*
q. 2. *Matrimonium contrahere nemo cogitur, fallit in ſponſo.*
q. 2. *Sponſa non poteſt alteri nubere quando ipſa conſenſit.*

¶Trigeſimaſecunda cauſa.

q. 1. *Matrimonium cum meretrice contrahitur.*
q. 2. *Matrimonium etiam incontinentiæ cauſa factum tenet.*
q. 3. *In matrimonio ſequendus conſenſus aui liberi, non patris ſerui.*
q. 4. *Filios ex alia quàm vxore procreare non licet, fallit ibi.*
q. 5. *Pudicitia animi violenter non capitur, corporis ſic.*
q. 6. *Maritus adulter non accuſat vxorem adulteram, & in aliis etiam caſibus non accuſat.*
q. 7. *Matrimonium non contrahit dimittens vxorem cauſa fornicationis illa viuente.*

¶Trigeſimatertia cauſa.

q. 1. *Matrimonium impotentis ſoluitur & quando.*
q. 2. *Fornicatam prius quando liceat eam ducere.*
q. 3. *Sola cordis contritione deleri ne poſſit crimen.*

¶De pœniten. diſt. j.

1. *Pœnitentiam veram quæ ſequantur & dicitur cum dei gratia remittit peccata.*
2. *Charitas ſemel habita an perdatur.*
3. *Pœnitentia vera non iteranda.*
4. *Peccata ſemel dimiſſa non redeunt.*
5. *Pœnitentia ab eccleſia impoſita, & quando habenda ſcilicet ſtatim vel cum contritione ſi peccatum non eſt publicum.*
6. *Cui debeat quis confiteri.*
7. *Pœnitere quis poteſt vſque ad extremum, ſed non eſt ſecurum.*

¶Trigeſimatertia cauſa.

q. 1. *Orationis tempore reddendum debitum exactum alias non.*
q. 2. *Sine mariti conſenſu non poteſt vxor vouere continentiam ſuam, fallit ibi.*

¶Trigeſimaquarta cauſa.

q. 1. *Mulier credens maritum mortuum poteſt cum alio contrahere abſque adulterio.*
q. 2. *Si dubitat & contrahat reddit, non petit debitum.*

¶Trigeſimaquinta cauſa.

q. 1. *Conſanguineas non licet ducere.*
q. 2. *Ex affinitate vxoris an aliqua duci poſſit in vxorem.*
q. 3. *Vſque ad quem gradum liceat ducere.*
q. 4. *Quare vſque ad ſextum gradum.*
q. 5. *Gradus conſanguinitatis quomodo computentur.*
q. 6. *Matrimonium quibus accuſantibus dirimatur.*
q. 7. *Legitimi non fiunt filii nati ſcientibus parentibus impedimentum.*
q. 8. *Vſque ad quem gradum diſpenſetur.*
q. 9. *Sententia matrimonii vel contra quandoque retractatur.*
q. 10. *Affinitas an ſuperſtite finiatur, filii ex ſecundo matrimonio an contrahant cum filiis primi matrimonii.*

¶Trigeſimaſexta cauſa.

q. 1. *Raptum committit virginem ſtuprans.*
q. 2. *Rapta contrahere poteſt cum ipſo rapiente.*

¶De conſecra. diſt. j.

¶Prima diſtinctio.

1. *Eccleſia conſecranda à quo, qualiter, autoritate cuius, conſecratio non iteranda niſi in caſu, quo ordine miſſæ celebrandæ, quot in die debeat quis celebrare.*

¶Secunda diſtinctio.

2. *Sacramentum quid ſit à quo inſtitutum, quando forma neceſſaria in eo de triplici eius continentia.*

¶Tertia diſtinctio.

3. *Solemnitates & ieiunia quæ ſeruari debeant.*

¶Quarta diſtinctio.

4. *Baptiſmus, forma, & inſtitutio, genera & effectus.*

¶Quinta diſtinctio.

5. *Confirmatio baptiſmi fit ab epiſcopis, & eſt ſacramentum neceſſarium. Quadrageſima obſeruanda & abſtinentia, & vita non otioſa, & de ſpiritu ſancto.*

¶*Laus Deo.*

F I N I S.

TRACTATVS PERVTILIS ET QVOTIDIANVS DE IVRE PATRONATVS.

CLARISSIMI VTRIVSQVE CENSVRE DOCT. D. ROCHI DE Curte Papien. Iura Canonica ordinariè legentis in alma Ticinenſi Academia, per eum editus ſuper rubrica De Iure patronatus, cum lectioni iuris Canonici veſpertinæ præfectus eſſet:

SVMMARIIS IN HAC VLTIMA IMPRESSIONE cuilibet verbo huius Tractatus prępoſitis: vna cũ Tabula Alphabetica abũdantiſſimè ſingulas materias per totum hunc Tractatum diſperſas complectens.

1 *Ius patronatus quid ſit.*
2 *Ius patronatus eſt triplex.*
3 *Ius patronatus an poſt eccleſię conſecrationem poſſit acquiri.*
4 *Eccleſia ad hoc vt dicatur deducta ineſſe tria debent copulatiuè concurrere.*
5 *Patronus quare quis dicatur.*
6 *Pręſentatio quæ patronis competit quæ ſit.*
7 *Præſentatio an debeat fieri coram epiſcopo, & an ſufficiat illam fieri coram aliquo clerico eccleſiæ vel ad ipſam eccleſiam, capellam, vel altare patronale.*
8 *Electio & præſentatio in quibus differant.*
9 *Patronus dicens in libello ſibi cõpetere ius eligendi, conferendi, donandi vel ordinandi eccleſiam, an propter hoc vitietur libellus.*
10 *Inſtitutio quę ſit ſuper pręſentatione quę ſit.*
11 *Inſtitutio & confirmatio in quibus differant.*
12 *Inſtitutio & admiſſio qualiter differant.*
13 *Patronus multis nominibus appellatur.*

IVRIS patronatus eccleſiarum materia quotidiana eſt, vt experiẽtia rerum magiſtra demonſtrat: & ſeipſam oſtendat alterius commentatione non eget: vt inquit in ſimili iuriſconſultus l.1.ff. de in integr.reſtit. Reperio tñ eam ſparſim examinatam, ita quod laborioſe vel fortuito inuenitur quod in ea quæritur. Qua propter ego Rochus de Curte Papienſium vtriuſque cenſuræ doctor minimus qui anno præſenti librum tertium decretalium legendum aſſumpſi pro ingenioli mei viribus, non auiditate laudis conſequendæ, ſed pro veſtrum omnium vtilitate cui ſemper officij mei debito intentus ſum, rubricã de iurepatronatus vltra quotidianę lectionis pondus repetendam aſſumpſi: ſuper qua materiam ipſam cõprenſo manipulo meram atque recolligam & eam taliter ordinare conabor quod quærenti dabitur facilis inuentio hoc tñ facere non auderem, niſi prius omnipotentis Dei præſidio inuocato, qui Moyſi cum inuocanti reſpondit, vt legitur. Exodi quarto, Perge. & ego ero in ore tuo, doceboque quid loquaris: & ſi aliquid boni dixero, laus ipſi Deo referatur. ſi vero aliquid indiſcrètum correctione vel emendatione dignum proferam, cuiuſcunq; rectius ſentientis iudicio me ſubijcio. ¶ Aggredior igitur in Dei nomine rubricam ipſam de iure patrona. quæ continuatur ad præcedentes ſm Goffredũ hoc ordine. ſupra viſum eſt de iure patronat. in ſpecie quod religioſis competit in ſuis capellis. Nũc ſequitur videre de iure patrona. in genere. Iſta continuatio mihi non placet, licet eam doctores non improbent: qa præſupponit quod titulus præcedens loquatur de capellis in quib. religioſi habent ius patronatus quod tñ eſt falſum, vt ſentit Abb. Loquitur enim de capellis vel eccleſijs in quibus religioſi habent curam animarum, an poſſint ipſi eam curam exercere per ſe, nec aliquod capitulum illius tit. loquitur de iure patrona. prout videri poteſt. Vnde melius poteſt continuari ſecundum Hoſt. Io. Andr. domi. Antonium Cardina. Florentinum. Abbati & cõiter doct. hoc modo. Supra viſum eſt de præben. & digni de relig. domib. & de capellis monac. verum quia ad iſtas fit inſtitutio quandoque per pręſentationem patroni, & ſic poſſet dubitari, de iure patron. de modo pręſentandi & ſimilibus: merito poſt rub. præcedẽtes ſubijcitur iſta. ¶ Expeditus de continuatione rubr. in materia iſta ſeruabo hunc ordinem. Primo declarabo terminos neceſſarios, videlicet quid ſit ius patronatus, quotuplex ſit, quare dicatur patronatus: quid ſi præſentatio: quid differat præſentatiò ab electione, quid ſit inſtitutio: & quid differant inſtitutio a cõfirmatione: & an differant inſtitutio & admiſſio: & alia quamplura ſaltẽ remiſſiuè declarabo. poſtea reaſſumam verba diffinitionis ius patrona. & ſuper vnoquoque verbo quæſtiones conuenientes ipſi verbo applicabo. & ſi aliquæ quæſtiones ſuper verbis diffinitionis congruè applicari nõ poterunt, illas ſubordinabo & meliori modo quo fieri poterit. ¶ Venio igitur ad declarationem terminorum. Et
1 primo quæro † quid ſit ius patronatus. Vt iſta quæſtio
decidatur oportet diſtinguere de quo iure patronatus
loquamur: quia ſecundum do. Cardi. Florentinum. hic
allegantem Ariſtotelem in prędicamentis, in principio
terminus æquiuocus non poteſt diffiniri, quia competit
pluribus ſm diſtinctas rationes: ſed ius patronatus eſt
a huiuſmodi, ergo &c. † Triplex enim eſt ius patronatus
ſecundum eum. Abbatẽ & alios hic. quoddam eſt ius patronatus libertorum quod prouenit ex manumiſſione c. liberti. & c. ſeq. 12. q. 2. & habetur in titulo. ff. de iure patrona. & de illo non eſt quæſtio noſtra nec tractatus noſter. Alius patronatus eſt qui dr̃ quo ad aduocatos qui dicuntur patroni cauſarum c. 2. 15. q. 2. c. ex literis ſupra de tranſa. c. ſi. ſupra ne cleri. vel monac. l. rem non nouam. §. patroni. C. de iudi. & de iſto etiam non eſt quęſtio nec materia noſtra. Quoddã & tertio eſt ius patronatus qđ ſumitur pro iure competente in eccleſijs quo ad præſentationem rectoris, & quædam alia vt infra in ſecundo verbo diffinitionis patebit. & de hoc loquitur titulus noſter & quæſtio ſupra formata ſumendo igitur ius patronatus hoc tertio modo reperio varias diffinitiones accomodatas per maiores noſtros. Primo diffinit Roffredus. quem referunt Io. And. & Cardi. hic, hoc modo. Ius patronatus eſt authoritas ſiue poteſtas prouidendi eccleſiæ proueniens ex beneficijs ante conſecrationem ipſi eccleſiæ collatis. Iam diffinitionem etiam ponit Goffredus hic in ſumma ſua, detracto illo verbo prouidendi. Neutra tñ iſtarum diffinitionum eſt bona, ſecũdum Ioan. And. & dominum Card. diffinitio enim Goffredi quæ continet verbum prouidendi eſt mala. quia patronus non habet prouidere, ſed præſentare. Hęc tamen reprobatio non multum aſtringit, quia etiam pa-

tronus prouidere dicitur ſeu ordinare eccleſiam preſen
tando tex.eſt in cap.ex inſinuatione.in fi.eo.titu.Ex alio
tamen diffinitiones prædictæ non valent ſecundum do
minum Cardi.quia dicitur in eis ex beneficijs &c. Non
enim ex qualibet cauſa propter quam quis benefaciat
eccleſiæ,ſed ſolum ex certis cauſis acquiritur ius patro-
natus.vt infra declarabo in verbo diffinitione,vel dota
uit.Item ex alio non valent ipſe diffinitiones,dum dici
3 tur in eis ante conſecrationem &c. † Quia quandoque
etiam poſt conſecrationem eccleſiæ acquiritur ius pa-
tronatus,vt declarat Abb.in c.3.infra eo.& declarabo in
fra in verbo in eccleſia,poſito in diffinitione.Hoſt.autē
hic in ſumma ſua diffiniuit hoc modo, ius patronatus
eſt poteſtas repreſentandi inſtituendum ad beneficium
eccleſiæ ſimplex & vacans. Iſtam etiam diffinitionem
reprobant Io An.& d.Bar.Flo.hic & bene:quia non exē
plificat totam quiditatem, id eſt ſubſtantiam diffiniti,
vt fieri debet l.1.§.dolum. ff. de dolo. Nam ius patrona.
tribuit aliam poteſtatem quam preſentandi.vt in c.no-
bis infrà eodem.Et ibi declarant doctores & etiam hic.
Item male dicitur in diffinitione ad beneficiū ſimplex:
quia etiam ad beneficium curatum imo etiam ad eccle
ſiam collegiatam reſpectu beneficiorum inferiorum a
prælatura fit preſentatio iuxta not.in c.nobis.§.eodem.
maximè per Ioan.And.& Pa.Item malè dicitur in diffi
nitione,ad beneficium vacans,ſecundum Cardin.quia
ius patrona.competit etiam ſi eccleſia non vacet, licet
actualiter non poſſit fieri preſentatio,hęc tn̄ vltima im
pugnatio do.Cardi.nihil valet iudicio meo quia in dif
finitione prędicta non negatur quod ius patronatus nō
competat in eccleſia nō vacāte,ſed bene negatur quod
in illa fiat preſentatio. Alio modo diffiniuerunt Ioan.
And.domi.Anto.& domi.Cardi.Abba.& cōiter alij. Ius
patro.eſt ius honorificum,oneroſum & vtile alicui cō-
petens in eccleſia pro eo quòd de diœceſani cōſenſu ec
cleſiam fundauit,cōſtruxit vel dotauit ipſe vel is a quo
cauſam habuit & dicit Io.Andr. hic quod iſta diffinitio
eſt ſine calumnia. Iſtam eandem diffinitionē ponit do.
Gaſpar.de Calde. in repetitione capituli tranſmiſſę, in-
fra eodem addendo verbum vel eius authoris. Tamen
do.Car.& bene, dicit quòd illud verbum ſatis compre-
henditur vltimo verbo diffinitionis,cauſam habuit im
mediatè.Iſtam diffinitionem reprobat d.And.Barba. in
c.quanto.infrà 7.col.in princ. de iudi. dicens quòd ma-
lè in diffinitione p̄ſupponitur ꝙ ius patronatus ſit ius,
quinimo eſt gratia.ca.3.in verbo ſuſtinuit infra eodem.
Ab iſta tn̄ impugnatione poteſt defendi faciliter,vt pu
ta prędicta diffinitio,quia ſtat ſimul ꝙ ius patron.ſit ius,
& etiam quòd ſit gratia.& ſic dicetur ius gratioſum.arg.
l.ius ſingulare. ff.de legibus: & declarando, infrà ſuprà
verbo, ius,in 2.q. Puto tn̄ quòd iſta diffinitio quę vide-
tur communis,non ſit bona.ex alio.ſcilicet, quia in ea
prędſupponitur in alternatiua,vel quod ex ſola conſtru-
ctione vel ſola fundatione acquiratur ius patronatus,
quod tn̄ eſt falſum:quia fundatio,cōſtructio & donatio
copulatiuè debent interuenire vel per vnam perſonā,
vel per plures ad hoc quod ius patrona. acquiratur ſeu
in eſſe deducatur.ita declarat d.Abb. in conſ.ſuo 106.in
cip.iuxta ordinem,in 1.col.in fi.in 2.volu.allegat glo.in
c.quicunque cl 2.16.q.7.vbi ſi quis modicam dotem cō
ferat eccleſię non eſt patronus: ergo minus erit ſi nullā
conferat, ſed ſolum conſtruat vel fundet. & propterea
tex.in c.3.& in c.nobis.infrà eodem.qui prędſupponunt
quod ex cōſtructione vel ex fundatione eccleſię acqui-
ratur ius patrona.debent intelligi qn̄ alius concurrit ad
perficiendum,ſcilicet ad dotandum. quia iſta tria copu
latiuè requiruntur.ita Abb.not. vbi ſuprà & ſatis eſt de
4 mente Inno.hic in principio dum preſupponit † quòd
eccleſia non dicatur deducta in eſſe, niſi iſta tria copula
tiue cōcurrant. Quod tn̄ limitabitur & declarabitur in-
frà in proceſſu maximè ſuper verbo & dotauit.Et iſtam
ꝯcluſionem regulariter loquendo reperi poſtea tenuiſ
ſe domi.Io.de Ana.conſil.24.incipien.In Chriſti nomi-
ne amen.Primò videtur,&c.in verſi.8.iſtud probo.& in
effectu etiam ſentit Abb.in capit. ad audientiam.j.in 3.
notabili.de eccle.ędifi. dum dicit quod ꝯſtruens nō do-
tans non debet admitti volens exercere ius patro.Con-
trarium tn̄ tenet expreſſe domi.Cardi. in conſ. ſuo 102.
circa finem,quod incipit in nomine Indiuiduę Trinita
tis.per dictum capitulum nobis.& idem videtur dicere
Abb.in c.propoſuit.de fil.præsbyt.per illum tex.ſed po-
teſt reſponderi vt ſuprà reſpondi ad dictum capitulum
nobis.Contrarium etiam ſentit Abb. in conſ. ſuo 59.in
1.colum.incip.quidam domi.Iaco.in 2.volu.vbi dicit ꝙ
alterum ex prędictis ſufficit ad acquirendum ius patro.
ſed poteſt reſponderi eodem modo,ſcilicet altero ſup-
plente. ea propter videtur mihi melius poſſe diffiniri
iſto modo, licet vnaquaque diffinitio periculoſa ſit, id
eſt omnis diffinitio.ff.de reg.iu.Ius patronā.eſt honorifi
cum, oneroſum & vtile, competens alicui in eccleſia,
pro eo quod diœceſani ꝯſenſu eccleſiam fundauit, con
ſtruxit & dotauit ipſe vel is a quo cauſam habuit; ſolus
vel alio concurrente.& hoc modo euitabuntur omnia
obiecta. Verba aūt huius diffinitionis ſatis declarantur
hic per Abb.& in c.nobis.infra e.& vidimus.infrà in p-
ceſſu. Cōtra tn̄ iſtam diffinitionem vltra ſuprà adducta
etiam videtur vrgere text.in c.filij 16.quęſt.7.vbi text.di
cit conſtruxit vel dotauit. ergo acquiritur ius patrona.
ex altero iſtorum,contra id quod continetur in diffini-
tione mea vbi ponitur copulatiue. & tenendo tn̄ ꝙ di-
xit ad illum textum ego reſpondeo,quod debet intelli
gi conſtruxit, ſcilicet alio dotante vel dotauit ſcilicet
alio conſtruente quia vt ſupra dixi non dicitur aliter ec
cleſia deducta ad eſſe ſecundum Inn.hic niſi fundus cō
ſtructio & dos copulatiuè concurrant. ſed ſi eccleſia
non erit deducta ad eſſe ex altero iſtorum non poterit
dici acquiſitum ius patronatus,& patebit in q.ſeq.Ergo
ita de neceſſitate erit intelligendus ille text.in d.c.filijs.
Poterit & ſecundo reſponderi quòd ibi vel exponitur
pro &, quia ſæpe diſiuncta exponitur pro coniuncta &
econtra l.ſæpe.ff.de verbo.ſignifi.& plenè no.in cap.2.&
in ca.inter cæteras,ſuprà de reſcrip.talis enim expoſitio
fieri debet in caſu noſtro: quia materia ſubiecta id ſua-
det patet ex prædictis, & quòd ita ſit intelligendus ille
tex.voluit gl.ibi quæ loquitur copulatiue dicendo fun
datione,conſtructione,& dotatione acquiri ius patron.
Opponitur etiam fortiter contra prædictam diffinitio-
nem meam & etiam contra cōem: quia ſi eccleſia inſti-
tuat vel creat prębendas de bonis ſuis eo caſu compe-
tit præſentatio dictæ eccleſiæ ad ipſas prębendas.vt con
cludit Abb. alias authoritates adducens.in c.cum eccle
ſia vulterana in 4. colum. de elect. firmat dominus prę
poſitus diui Ambro.nunc meritiſſimus Cardinalis Ale
xan. in capitulo primo aliàs in ſumma 21.diſtinctione.
in 7.colum.& dominus Felin.Sandeus in c.cum venera
bilis.de exceptio.& tamen hoc caſu non interuenit cō-
ſtructio, nec fundatio, nec etiam donatio. ergo poteſt
competere ius patronatus abſque prædictis tenendo
prædictam diffinitionem, ego reſpondeo, quod etiam
in dicto caſu præſupponitur creatio præbendatum &
canonicatuum & etiam dotatio. Vel aliter dicas,quòd
in caſu prædicto dato quòd competat præſentatio: non
tamen preſupponitur ibi ius patronatus quia non con
currunt ea de quib.in diffinitione iuris patro. ſed com-
petit preſentatio ex alio iure.& hoc poſſibile eſt: vt ex-
plicando infrà ſuper verbo competens alicui. in 25.q.
Vel aliter & tertio dicas,quod illa deciſio non eſt tuta:
quia Ioan.Calde.& domi.Anto.de Butr.& multi ſequa-
ces ibi tenuerunt,quod in dicto caſu nō competat prę-
ſentatio,ſed libera collatio vel prouiſio.& idem tenuit
Hoſti.in ſumma in titulo de elect.in §.quis poſſit elige
re.& ibi refert Trancre.Goffre.& quaſi omnes hanc opi
nionem Tancre. de hoc tn̄ dic vt dicam infrà ſuper ver
bo competens alicui.q. 29.ſtat ergo defenſata dicta diffi
nitio.& vide quę dicam infrà ſuper verbo dotauit.in 1.
5 q.¶ † Secūdo quęro pro declaratione terminorū quare
dicatur patronus. Reſpōdent Innocen. & alij hic quod
dr̄ patronus ad ſimilitudinem patris. quia ſicut pater fi-
lium,

hium, ita patronus eccleſiam de non eſſe deducit ad eſ-
ſe. Et hoc infero verum quod, ſuprà firmaui in diffini-
tione, quòd ex ſola fundatione non acquiritur ius pa-
tronatus: quia per fundationem ſolã, id eſt, per aſſigna-
tionem fundi eccleſia non eſt deducta ad eſſe vt de ſe pa
tet. Nota tamen quod etiam patronus poteſt appellari
qui eſt caput vel ſuperior: tex. eſt in c. dilecta. infrà de ex
ceſſibus prælatorum. quandoque ſumitur pro aduoca-
to, vel pro eo qui manumiſit. vt ſuprà in 1. q. in princip.
quandoque patronus dicitur qui celat crimen. c. quem-
admodum. circa fi. de iureiurando. vbi talis appellatur
patronus criminis, quandoque dicitur patronus qui ha
bet ius in aliqua re vel etiam dominium ſaltem conſi-
derato vulgari ſermone, vt dicam ſuper verbo in eccle
5 ſia. in 3. q. & ſequentibus. ¶ † Tertiò quæro quia dicitur
quòd patronis competit præſentatio, quid ſit iſta præ-
ſentatio, dic quòd præſentatio eſt exhibitio quædam fa
cta de clerico præſente ſenſibus corporis illius, cui fit
præſentatio. ita Abb. Panor. in c. ea noſcitur in 2. notabi
li de his quæ fiunt a præla. ſine conſenſu capituli. allegat
glo. bonam. in cle. dudum. in verbo præſentari. de ſepul.
quam approbant ibi communiter docto. idem Abb. in
c. cum parati. in 1. colum. ſupra de appellatio. vbi dicit,
ꝙ ille qui debet ſe præſentare non poteſt mittere nun-
tium. Ex hoc ego infero, quòd clericus abſens ab epiſco
po, vel alio cui inſtitutio ſpectet, non poteſt præſentare
ita deciđt Abb. & Imo. in d. c. ea noſcitur. quod limita
niſi p̄ſentandus ſit notus ipſi epiſcopo. ita decidit Abb.
vbi ſupra. de quo videbimus infrà in verbo honorificũ
vbi ẽt declarabitur quid habeat petere præſentans, &
quomodo, & quib. verbis debeat fieri p̄ſentatio. ¶ Sed
circa hanc quæſtionẽ poſſet iuuenis dubitare, quia præ-
7 ſentandus debet eſſe præſens vt dictum eſt: † an ipſa præ
ſentatio debeat fieri coram epiſcopo vel eius vicario,
an ſufficiat illam facere coram aliquo clerico eccleſiæ,
vel ad ipſam eccleſiam, capellã vel altare patronatæ. Bre
uiter credo, ꝙ præſentatio fieri debeat coram epiſcopo
vel eius vicario. ita probari vr̃ in capi. ea noſcitur. de his
quæ fi. a præla. ibi ipſis diœceſanis præſentant. probatur
etiam in c. cum laicis. in capi. cum autem. & in c. paſtora
lis. infrà eo. titu. & in pluribus alijs capitulis huius titu-
li. Etiam ſatis probatur ex dicta diffinitione præſentatio
nis. Et credo ꝙ ipſa præſentatio poſſit fieri vbicunque
reperiatur talis diœceſanus, ſeu habens poteſtatem ad-
mittendi ipſam præſentationẽ & inſtituendi, etiam ſi eſ
ſet extra diœceſim, vel territorium ſuum. Ita decidere
videtur Abb. Panormi. in c. nouit. de offic. lega. vbi dicit
ꝙ extra territorium non poteſt epiſcopus confirmare
electionẽ vel inſtituere præſentatum: quia hæc exigunt
cauſæ cognitionem. vt in c. fi. iuncta glo. de elect. lib. 6. In
nuit ergo quòd præſentatio ipſa poſſit fieri coram epi-
ſcopo. & admitti per ipſum extra territorium: tanquã
id non exigat cauſæ cognitionẽ: hoc enim eſt regulare,
vt quæ cauſæ cognitionẽ non requirunt poſſint extra
territorium expediri. 9. q. 2. quaſi per totum. & l. 2. ff. de
offic. proconſul. & l. e. & l. fin. ff. de offic. præfect. vrbis. &
firmat Panormi. in d. c. nouit. Sed pone ꝙ epiſcopus nol
let admittere præſentationem quid erit fiendum: dicas
quòd erit appellandum ad ſuperiorem, qui eum coget
vel prouidebit iuxta capitulum nullus. & ibi not. infrà
8 eodem. ¶ † Quarto quæro quid differant præſentatio. &
electio. dic ꝙ electio tribuit ius electo. glo. eſt in c. quan
to. 63. diſtin. ſed præſentatio non. capi. quòd autem. infrà
eodem. & ita declarat Abb. in c. 2. & in c. nobis. infrà eo-
dem. & in ca. autoritate. ſuprà de inſtitutio. & plenè do-
mi. Felyn. in c. cum Bertoldus. in 1. colum. de re iudic. &
quomodo & quando de electio tribuat ius electo, tradi
tur etiam per d. Ant. & alios maximè per d. Fran. de Are.
in cap. ſuper his. in 2. notabili. infrà de accuſa. ¶ Alia &
ſecunda eſt differentia: quia electio fit a collegio vel à
capitulo. præſentatio fit etiam a perſonis ſingularibus.
ita Panormi. in d. c. authoritate. ¶ Alia etiam eſt differẽ-
tia quam ſentit Abb. in dicto capi. authoritate. quia ele-
ctio fit de prælatis. Præſentatio fit de alijs. quod etiã pro-
bat tex. vbi no. in ca. nobis. infrà eodem. & text. in c. cum
in illis. §. 1. de præben. lib. 6. Et declarat domi. Felyn. in ca.
in noſtra. in 32. corollario. de reſcrip. vbi dicit diligenter
eſſe notãdum, ꝙ de iure communi in beneficijs mino-
ribus non proceditur per viam electionis: ſed in digni-
tatibus & perſonatibus ſic. ¶ Aliam & ſic quartam diffe
rentiam ponit Abb. in capi. 3. infrà eodem. alias quærat
diligens indagator. Iſtæ tñ differentiæ procedũt propriè
loquendo, largè intelligendo. Sed præſentatio poteſt di
ci electio: vt probatur in d. c. nobis. exponitur, id eſt, præ-
ſentatur. Et ita etiam dicit Io. And. in addi. Spec. in tit. in
additione incipiente teneat & etiam no. per Abb. in ca.
fina. infrà eodem. quinimo largè præſentatio poteſt ap-
pellari donatio vel collatio. capi. fina. vbi notant Imo. &
Abb. ſuprà de conceſ. præb. Et firmat domi. Barb. in con-
ſilio ſuo incip. pſalmiſta in penul. colum. in 2. volu. vbi
pulchrè loquitur declarando, quãdo iura loquentia de
electione habeant locum in præſentatione. Alibi largo
modo loquendo præſentatio poteſt dici ordinatio. cap.
9 ex inſinuatione. vbi no. Abb. eo. tit. † Ex quo infertur, ꝙ
ſi patronus in libello diceret ſibi competere ius eligen
di, conferendi, donandi, vel ordinandi eccleſiam per
hoc non vitiaretur libellus. ita decidit Abb. in capitulo
ſecundo infrà eodem. idem decidit in ſimili. in ca. poſt
electionem in glo. in verbo, inſtitutione. ſupra de con-
ceſſio. præben. facit quia ſi patronus in libello dicat pe-
to eccleſiam meam: ſuſtinetur libellus & exponitur, id
eſt, ius patro. ita Abb. in capi. pro illorum de præben. in
primo notabi. Et alias authoritates allegat d. Felyn. San-
deus ad hoc. in capitulo auditis. in 2. colum. de præſcrip.
& multa ſimilia refert etiam præfatus docto. in c. exami
nata. in 5. colum. de iudi. verba enim impropriantur vt
libellus ſuſtineatur lege ſi olei. vbi nota. Bartol. C. locat.
l. ſed ſi poſſeſſori. §. item ſi iurauero. vbi etiam Bartol. &
Modernio. plenè. ff. de iureiurando. & plura accumulat
Felyn. in dicto capitulo auditis. & plerunque iura loquẽ
tia de electione procedunt in præſentatione vt habetur
pulchrè per Lapum allegatione ſua octaua. incipiente
præſentatus, & firmat Federicus. de Sen. in ſuo conſilio
224. incipiente ſuper puncto. No. etiam quòd verbum
electio habet alia ſignificata. de quibus per Abb. poſt
gloſſ. ibi in verbo electio. in capitu. cum dilectis, ſupra
de conſue. & facit gloſſ. in capitu. illud 23. diſtinctio. in
gloſſ. 2. quæ exponit eligendum id eſt, conſecrandum.
Quid autem ſit petitio & quid differat a præſentatione
vide pulchrè per Archid. & d. Præpo. diui Ambro. nunc
Cardinalem feliciſſimum in capi. hortamur. in vltima
10 gloſſ. 71. 1. diſtinctio. ¶ † Quinto quæro quid ſit inſtitu-
tio quæ fit ſuper præſentatione, dic ſecundum Abb. in
d. capi. authoritate, ſuprà de inſtitu. quòd dicitur tranſla
tio iuris non libera a ſuperiore facta: transfertur enim
plenum ius ex tali inſtitutione ſecũdum Abb. ibi quia
per præſentationem nullum ius ſpirituale eſt acquiſitũ
præſentato. & quod inſtitutio ſit iuris tranſlatio etia pro
bat glo. in c. 1. in glo. 1. de reg. iur. li. 6. dicitur autem tran-
ſlatio non libera, quia ſuperior velit nolit tenetur illud
ius transferre in præſentatum ſi ſit idoneus. capit. decer-
nimus. 16. quæſtio. 7. capitu. paſtoralis. & capitulo quòd
autem. infrà eodem titulo. alijs tamen modis ſumitur
inſtitutio, vt declarat Abb. in dicto capitulo authorita-
te, ſed propriè loquendo ſumitur vt ſuprà eſt dictum
quando fit de præſentato ſecundum eum. ibi & in cap.
poſt electionem. in gloſſ. in verbo inſtitutione. ſuprà de
conceſſio. præben. licet aliter ſentiat Goffre. & Hoſtien.
in ſumma. tit. de inſtitu. vbi diffiniunt inſtitutionem, &
dicunt inſtitutio eſt eccleſiæ vel eccleſiaſtici beneficij
collatio. Item aliud ſentit glo. in dicto capitulo 1. de re-
gu. iur. li. 6. in verbo beneficium. quæ dicit, quod inſtitue
re eſt ius canonicum in eccleſia vel eccleſiaſtico benefi
cio tribuere, illud tñ quod dicit Panor. in locis præalleg.
firmat ẽt Io. de Imo. ſuper rub. de inſtit. per capitulo pri-
mum & ſecundum. de inſtitutio. lib. 6. dicit enim Imo.
quod licet multis modis poſſit ſumi inſtitutio. tamẽ ma
gis propriè inſtitutio eſt, quæ fit de præſentato per patro

num. Idem dicit Cardi.Flor.in d.cap.authoritate.in fine
tamen mihi magis placet id quod volunt Goff. & Hoſt.
& glo.præallegata. & illud etiam dicunt glo. & do.Ant.
de But.in d.c.authoritate.& domi.Anto.poſt Hoſt.in d.
rubri.de inſtitu.& ſatis probatur dicta diffinitio in d.ca.
authoritate.& in c.primo.quaſi per totum illum tit. de
inſtitutio. vbi non fit mentio de præſentato per patro-
num . & tamen ibi appellatur inſtitutio. & vide omni-
no do.Anto.in d.c.authoritate.quem ſequitur ibi Imo.
ſibi contrarius : poteſt tamen inſtitutio appellari etiam
ordinatio cap. decernimus 16.q.7.nouerit 10.q.1.poteſt
etiã ſumi ordinari pro collatione vel beneficij aſſigna-
tione:vt probãtur in c.3.infra eo.& firmat do.Præpo. di
ui Ambr.in c.epiſcopus 24.diſt. Item inſtitutio appella
tur quandoq; libertas. vt in c.cum veniſſent. & Inno.&
11 Io.ſ.de inſtit.¶ † Sextò quęro quid differant inſtitutio
& confirmatio.Breuiter dic ſecundũ Abb. Panor. in ca.
nobis,in 5.no.infrà eo.ꝙ propriè loquendo differentia
eſt inter inſtitutionẽ & confirmationem. Confirmatio
enim fit de electo a collegio:& dr̃ ſoperior confirmare,
quaſi ſimul firmare: quia per electionem iam fuit tran-
ſlatum ius . Sed per inſtitutionem transfertur plenum
ius:vt ſ. dictum eſt. Crederem tñ ꝙ largo modo inſtitu-
tio poſſet dici ꝯfirmatio eadẽ ratione qua pręſentatio
poteſt largo modo dici electio:vt dictũ eſt in 4.q.& pate
bit in q.ſeq. inſtitutio autem vt patet de ſe præſentatio-
12 nem confirmat:igitur,&c.¶ †Septimò quæro quid dif-
ferat inſtitutio & admiſſio.in propoſito huius materię.
Archi.in c.j.de inſtitu. lib.6.dicit quod admittere idẽ eſt
quod recipere & examinare:inſtituere eſt approbare &
ꝯfirmare.Imo.ibidem dicit prout refert & ſequi vr̃ Ge-
mi.quod admittere eſt ꝯfirmare & approbare , inſtitue-
re eſt in poſſeſſionẽ mittere.Ego credo veriorẽ eſſe opi-
nionem Arch.in propoſito noſtro,quia dicere quod in
ſtituere præſentatum ſit in poſſeſſionem mittere, non
eſt capere proprium ſenſum verbi inſtituere prout nos
intendimus.fateor enim quod inſtitutio qñque impot
tat miſſionem in poſſeſſionem.vt habetur per Abb.Pa
nor.poſt alios.in d.c.authoritate.& per Hoſt.d.Ant.Car.
& Imo.in rub.eo.tit.de inſti.& per Panor.plenè. in ca.2.
de conſue. Tamen proprie loquendo inſtitutio aliter
ſumitur,vt ſ.dictum eſt in 5.q.& quod admittere nõ im
portet inſtituere ſentit Abb.in c. ex literis. in verſi.qñq;
mouetur j. eo. quid autem differant inter ſe collatio &
electio.Item quid differat inſtitutio ab inueſtitura.vide
per Abb.poſt alios in d.rub.& in d.c.authoritate.& in d.
c.1.quid autem differat electio a poſtulatione,vide glo.
in c.vnico.in verbo vera poſtulatio.de poſtula.præla. li.
6.& ſummiſtas eod.tit.in princ.Panor.poſt alios in rub.
ſ.de poſtula.præla. Et quotuplex ſit poſtulatio, vide Pa-
nor.in c.1.col.fi.de poſtula.pręla. & in rub. de elec. & in
c.quia propter.col.4.in prin.eo.tit. Item quod ius tranſ-
feratur ex collatione,electione, poſtulatione & ſimili-
bus,habetur per Feli.in c.cum Bertol.in 1.& 2.col. de re
iudi.& electio.& confirmatione,etiam tradunt doc.ma
ximè Aret. in ca.ſuper his.in 2.nota.de accuſa.Quid au-
tem importat verbum committere, & quid differat a
verbo conferre,vide gl.in cle.vnica.in verbo committe
re.de ſupplen.negli.prælat & ibi domi.Cardi.in 3.nota-
bili.An autem differant aſſignare & conferre . vide do-
mi.Car.Floren.in c.referente.in 8.not.ſuprà de præben.
Quid autem importat verbum prouiſio,vel prouidere,
habetur per glo.in c.circa.in verbo electionis. & ibi Ge-
mi. de elec. lib. 6. & habetur plenè remiſſiuè per domi.
Fely.in d.c.cum Bertol.in 2.col.vbi etiam declarat quid
importet inſtallatio, de quo etiam habetur per Abb. &
alios in c.tranſmiſſam.de electio.& aliquid in c.cum in.
Ferrarienſis in 7.colum.de conſtitu.Quid autem impot
tet verbum receptio, & quotuplex ſit. & quid differat a
collatione,vide tex.& Gem.in c.cum in eccleſijs de pre
ben.lib.6.& Ioan.de Imo.in c.maioribus.in 2.colum.ſu
prà de pręben. Quid autem differant verbum receptio
& verbum electio.vide Cardi.in conſ.ſuo 103. incip.di-
ſcutiam præmiſſa . In quo autem differant promouere
& eligere colligitur ex verbis Abb. & aliorum in capit.
omnipotens.de accuſa. Quid autem differant collatio,
præſentatio & inſtitutio,vide text.& docto. ibi in capit.
cum in illis.§.cum autem.de præben.lib.6. Quid autem
differant collatio,præſentatio & inſtitutio, vide text. &
doct.ibi.capitu.cum in illis.§.cum autem.de præb.lib.6.
Quid autem importet verbum diſpoſitio . & quod be-
neficium dicatur ſpectare ad diſpoſitionem alicuius,&
quid differat diſpoſitio a præſentatione,vide glo.in cle.
vnica.in verbo diſpoſitionem & ibidem Cardi.in 1.op-
poſitione de ſupplen.negli.præla.Et de iſto verbo diſpo
ſitio etiam fit mentio.in dicto cap.cum in illis.§.1.Quid
autem importet verbum nominatio. vide glo.in capit.
quanto.63.diſtin. & plenius habetur per Abb.Panorm.
poſt gloſſ.& alios in capi.quod ſicut.in §.1.in principio
ſuprà de electio. vbi dicit quòd nominatio eſt triplex
vt per eum . & de hac nominatione habetur etiam ali-
quid per Bal.in rub.de elect.ſupra circa fin.& per Goff.
in ſumma.de poſtu.pręla.circa fin.Quod autem dicatur
beneficium electiuum habetur per d.Cardi. in cle.quia
contingit.ver.vt autem.in 4.no. de reli.do. ponderando
gloſſam paruam ibi in verbo electionem. quã dicit per
petuò notandam.refert & ſequitur d.Feli.in c.in noſtra.
in 31.corollario & ſequenti.de reſcri. habetur per eun-
dem aliquid in d.ca.cum Bertoldus.in 2.colum.& quia
tractatur in hoc opere de iure patro.eccleſiarum vel ca-
pellarum , ſi volueris videre de ſignificationibus huius
verbi eccleſia,vide glo.plenam in c.fi.in verbo eccleſiã.
ne prælati vices ſuas.& an appellatione eccleſiæ cõpre-
hendatur capella vel econtra.vide Ioan.de Anan.conſ.
ſuo 24.Abb.in ca.expoſuiſti.de proben. Quid autem ſit
capella & capellani,& quare ſic nuncupatur.vide Arch.
in capi.plures 16.q.1.& glo.in cap.concedimus. de con-
ſec.diſt.1. & plura de natura altarium & capellarum ac-
cumulat d.Feli.in ca.ex parte. ſupra 1.colum.de reſcrip.
13 ¶†Octauò quæro an patronus alio nomine appelletur
dic vt per gloſſ.& doct. in cap.quia clerici.infra eodem.
vbi concluditur , quòd multis alijs modis appellatur.
¶Expeditus de octo quæſtionibus tendentibus ad decla
rationem terminorum deuenio ad materiam ipſam iu
ris pat.ſuper verbis diffinitionis examinandã.Et aſſumo
primum verbum diffinitionis quod eſt verbum ius.

1 *Ius patronatus an ſit temporale vel ſpirituale .*
2 *Spirituale non omne dicitur quod tendit ad finem rei ſpiritualis & animæ .*
3 *Ius patronatus quare non dicatur ſpirituale annexum temporali ſicut econtra.*
4 *Laici qualiter poßint eße capaces iuris patronatus.*
5 *Ius patronatus regulatur ſicut alia ſpiritualia.*
6 *Actio qua competat contra impedientes præſentare.*
7 *Ius patronatus an ſit ius gratioſum an de iure communi conceßum.*
8 *Præſentatio an ſit ius.*
9 *Ius aliquod an transferatur in beneficio in præſentatum per præſentationem.*
10 *Ius plenum an transferatur per inſtitutionem in beneficio iuris patronatus vel alio abſque apprehenſione poßeßionis .*
11 *Ius patronatus an ſit diuiduum an indiuiduum.*
12 *Præſentatio eſt fructus vel effectus iuris patronatus.*
13 *Patronus duobus diſcordantibus an ſuperior poßit eos compellere ad diuiſionem faciendam.*
14 *Ius patronatus eccleſiarum quotuplex ſit.*
15 *Patronatus eccleſiaſticus quid ſit.*
16 *Eccleſia & laicus ſi habent ſimul ius patronatus an tale ius patronat. regulabitur vt eccleſiaſticum an vt ſeculare.*
17 *Patronus vnus eccleſiaſticus ſi habeat ius patronatus ſimul cum pluribus laicis an iudicabitur ius patronatus eccleſiaſticum an ſeculare.*
18 *Ius patronatus beguinarum, vel fraternitatum , diſciplinarum & illorum de tertio ordine S. Franciſci & ſimilium an dicatur ius patronatus eccleſiaſticum.*
19 *Clerico eccleſiam fundante ſi dubitatur an de patrimonio an de bonis ſuis eccleſiæ id fecerit an hoc caſu iudicabitur ius patronatus eccleſiaſticum vel ſeculare.*
20 *Ius patronatus eccleſiaſticum & ſeculare qualiter differant.*

¶ IVs, circa iſtud verbum ius, primò quæro † an Ius pa
tronatus ſit ſpirituale vel temporale. Vt iſta quæſtio
bene decidatur, ſcire oportet quod ſpiritualia multis
modis ſumuntur ſecũdum Io.And.Abb.Io. de Ana. in
cap.conſulere de ſimo.habetur etiam per glo.& Archi.
in ca.1.1.q.1.per Archi.in c.piæ mentis 16.q.7. per dom.
Ant.de But.& Pan.in c.quanto.de iudi. Quædam enim
ſunt ſpiritualia ſecundum eſſentiam ſuam.& iſtorũ ali-
qua ſunt incorporalia aliqua corporalia. incorporalia
vt virtutes dona Dei & ſimilia. corporalia, vt reliquiæ
ſanctorum: quędam ſunt ſpiritualia per cauſam vt ſunt
ſacramenta, per quæ conſequimur gratiam. & ſic ſunt
cauſa gratiæ.quędam ſunt ſpiritualia per ſtatutum vt re
ligio.quædam ſunt ſpiritualia quæ dependent a poteſta
te ſpirituali vt eſt abſolutio peccatorum.ca.ad aures.de
ſimon.quædam ſunt ſpiritualia ratione officij.vt in ca-
pitu.ad aures,de ſimo. exemplum in his quæ cõpetunt
clerico ratione ordinis, vt pulſare campanas, claudere
oſtia eccleſiæ & ſimilia: quædam ſunt ſpiritualia quia
ſunt deputata ad vſum ſpiritualium vt vaſa ſacra,veſtes
ſacerdotales & ſimilia: & appellant Ioan.And. & Abb.
in d.ca.conſulere,annexa ſpiritualibus. & in iſta ſpecie
vr̃ comprehendere ius patrona. Archid.tñ in d.c.1.poſt-
quam enumerauit multas ſpecies ſpiritualium,dicit in
ſumma concludendũ eſſe,quod ſicut anima viuit ſecũ-
dum ſeipſam corpus autem viuit ex vnione animæ: ita
quędã ſunt ſpiritualia ſecundũ ſeipſa vt ſacramenta &
huiuſmodi,quædã aũt ſunt ſpiritualia,ex eo quod ſpiri
tualibus adhærent.Et iſtam conclu.etiam videtur pone
re dom.Ant.de But.in c.4.de iudi.& ibi refert Abb. in 2.
col. ſubijciens, quòd tantomagis dicuntur ſpiritualia
iſto ſecundo modo quantomagis ſpiritualibus adhæ-
rent.Alibi etiam dicit Archi.ſcilicet in j.de conſecr.di-
ſtin.1.quòd ſacramentorum quędã ſunt ſalutaria: quæ-
dam veneratoria:quędam miniſtratoria:quędam prępa
ratoria,& exemplificat vt per eum. & ſacramenta eccle
2 ſiæ enumerat glo.in c.veniens. de tranſact. † Et aduerte.
quòd non omne id quod tendit ad finem rei ſpiritualis
& animæ dicitur ſpirituale. exẽplum datur in libris ec-
cleſiaſticis qui ordinantur ad finem animæ & rei ſpiri-
tualis.non tamen ſunt ſpirituales nec ſacri.ita dicit for
maliter Abb.Panor.in d.c quanto.col.3.de iudic. His ſic
præmiſſis in quæſtione propoſita,reperio aliquos dicè
re prout Goff.hic in ſum.vet.item nota.quem refert &
ſequitur do.Anto.de But.in d.c.quanto. & in rub.de iu-
di.quod ius patr.eſt realiter ſpirituale.quod patet, quia
vendi non poteſt eo de iure.infra eodem. & ſi oppona-
tur de d.ca.quanto.& de d.c.de iure.vbi annexum ſpiri
tuali,non autem ſpirituale. Reſpondet ipſe quòd dici-
tur annexum non inſpecta natura:ſed inſpecto iſto ac-
cidente,ſcilicet,quòd ex diſpenſatione eccleſię cadit in
laicum.ex hoc infert domi.Anto.quòd cum eſſentiali-
ter,ſeu realiter ius patr.dicatur ſpirituale, debet quo ad
omnia iudicari vt ius ſpirituale niſi aliud in contrariũ
a iure reperiatur expreſſum. & ideo ſecundum eũ: vbi
ſpiritualis cauſa deberet tractari ſimpliciter & de plano
idem dicendũ eſſet de iure patrona.¶ Contrariam opi-
nionem tenuit glo.in d.ca.piæ mentis.quæ concludit ꝙ
ius patro.eſt partim ſpirituale & partim temporale ſpi-
rituale eſt quia vendi non põt d.c.de iure temporale eſt
qa poſſidetur a laicis & trãſmittitur ad heredes c.1.j.co-
dẽ.c.filijs 16.q.6.Et iſtã opin.tenet in effectu Abb. in d.c.
quanto.in 3.no.& in rub.de iudi.in pen.col.vbi dicit,ꝙ
eſt miſtum,vel annexum ſpirituale: dr̃ ergo temporale
ius annexum ſpirituali.Iſtam eandem opi.ſequitur do.
Cardi. hic in 2.q. ſubijciens tamen quòd potius dicitur
annexũ ſpirituali quam partim ſpirituale & partim tẽ-
porale: motus vt credo quia ius patrona.eſt indiuiſibile
d.c.1. infrà eodem. ergo non poteſt bene dici pro parte
ſpirituale & pro parte temporale.Sed ad iſtud argumẽ-
tum reſpondet glo.in d.c.piæ mentis.& Abb. vbi ſuprà
ꝙ iſta diuiſio potius ad intellectum quam ad actum re-
ferenda eſt.Iſtam etiam opinionem quòd non ſit merè
ſpirituale ius patrona.tenet gloſſ.in d.c.quanto. & tene
re videtur Archid.in d.c.piæ mentis.& d.ca.1.infrà quæ-
ſtio.1.& ſequitur Aret.& moderniores.in d.rub. de iud.
vbi iſta quæſtio examinatur do.tamen Andr. Barba. ibi
ſuſtinet opinionem Goff.& domi.Anto. & iſtum pun-
ctum pleniſſimè attingit.in c.quanto.in 3.colum. cum
ſequentibus. Et tandem ibi mutat opinionem & dicit
ꝙ ius patrona.eſt ſpirituale omni reſpectu:& ſic nedum
inſpecta natura,ſed ẽt inſpecta accidenti, ſubijcit tamẽ
ꝙ fortè eſſet neceſſaria declaratio Papalis ex quo paſſus
videtur dubius.mihi placet opinio domi.Abb.& ſequa
cium.quam etiam ſeq.Are.in d.c.quanto.& eam etiam
reperio tenere ibi domi.Cardi.Flor.& capit.examinata.
eo.tit.vbi dixit quòd ius patron.impropriè eſt ſpirituale
& allegat d.c.quanto.& me mouet precipuè.quia ſi ius-
patro.eſſet merè ſpirituale tex.in d.capi.quanto.& in d.
ca.de iure.non dicerent quòd eſſet annexum ſpirituali.
Iſta enim ſunt diuerſa vt de ſe patet & reſpondere ad il
lum text. prout reſpondent tenentes ꝯrium eſt violare
& impropriare verba illius tex.& hanc opin. do.Abb.ẽt
tenet & per plura comprobat do.Fel.Sandeus in d.cap.
quanto.in 1.& 2.col. Et tenendo iſtam opinio. de facili
potes reſpondere ad argumentum tenentiũ ꝯrium dũ
dicunt ſpirituale eſt,quia vendi non põt.Iſta non eſt bo
na conſequentia, quia ſi dicimus ꝙ ſit miſtum ius vel
annexũ ſpirituali,ſequetur idẽ effectus,quia vendi non
poterit quia connexorum idem eſt iudiciũ c. tranſlato.
de conſtitu.d.c.quanto.& d.c.de iure.& ſi quis dicat vel-
lem ſcire rationem quare ius patr.dicatur annexũ ſpiri
tuali.reſpondet Abb.in.d.rub.& in d.c.quanto. in 2.col.
ſubiiciens, quod iſta eſt vera ratio, quæ non ſolet aſſi-
gnari per docto.ſcilicet,quod dicitur annexum ſpiritua
li,quia facit præparamentum ad ius ſpirituale, ideſt, ad
inſtitutionem obtinendã.Iſtam tamen rationem repe-
rio prius poſitam per Archidia.in d.cap.1.infra quæſtio
ne 1.circa finem,dum dicit,vocatur annexum ſpiritua-
li.quia quod ad alterum adminiculando ordinatur, eſt
annexum eidem,& de mente Ioan.And.& ibi etiam Pa
nor.refert.in ca. conſulere.infrà de ſimonia. vbi dicunt
quod aliqua ſunt annexa ſpiritualibus: quia ſunt ordi-
nata ad ſpiritualia,& inter hæc enumerant ius patrona.
Conſidera tñ ꝙ non vr̃ bona iſta ratio:quia procedit re-
ſpectu præſentationis tñ:non autem reſpectu iuris pa-
troni.ꝙ aliud eſt quam ipſa præſentatio. & ex quo iure
patron.alij effectus procedunt quam præſentatio, vt pa
tet ex diffinitione,de qua ſ.& ex his quæ dicit Panor.ſu
per ea.aliam rationẽ aſſignat domi. Ant.de But.ſcilicet
quod annexum dr̃ conſiderato hoc accidenti, ſeu pro-
pter hoc accidens:quia conceſſum eſt laicis. Sed iſta ra-
tio reprobatur per omnes cõiter in d.c.quanto. dum re
probant opinionem ipſius d. Ant.de qua ſuprà.aliam ra
tionem aſſignat Bald.in d.ca.quanto. ſcilicet quòd ideo
dicitur annexum, quia adhæret eccleſiæ.& iſtam vr̃ ſe-
qui Fely.ibi colum.2.& iſta magis mihi placet. aliam &
quartam aſſignat glo.cap.piæ mentis.16.quęſt.7.ſcilicet
quod dicitur annexum: quia eſt partim temporale, &
partim ſpirituale. Sed iſta ratio etiam non videtur bo-
na:quia ea attẽta ius patronatus deberet potius dici mi
ſtum.& tamen id iure non cauetur: licèt qñque docto-
res appellant miſtum,& quòd melius appelletur anne-
xum quam miſtum firmat Cardi.Floren.in hac rubri.q.
3 2.& domi.Franciſcus Aret.in d.c. quanto. ¶ † Secundo
poſſet quis inſtare circa prędicta quare ius patrona.non
dicatur ſpirituale annexum temporali ſicut dicitur ecõ
tra.Breuiter puto poſſe reſponderi, quod illud ſit,quia
miſtum aſſumit naturam dignioris potẽtioris. ita Abb.
in dicto cap.de iure.& probatur per l.quæritur.ff.de ſta-
4 tu.homi.¶ † Tertiò inſtabit ſubtilis ſi ius patronatus aſ
ſumit naturam dignioris, & ſic magis ſpiritualitatis
quàm temporalitatis,quomodo poſſunt laici eſſe capa
ces iuris patron. quia laici ſpiritualia poſſidere nec præ
ſcribere poſſunt.cap cauſam.de pręſcri.capitulo ſacro
ſancta.& capitulo meſſana.de electio.& not.in capitulo
nobis.infrà eodem.ad hoc poteſt reſponderi ꝙ contra
ria procedunt regulariter. ſed ipſa regula fallit in iure

patrona.quod bene poſſunt quaſi poſſidere laici ex gra
tia eis a iure conceſſa:& ratio fallentię eſt,vt ipſi laici in
ducantur ad fundarionē,conſtructionem,& dotationē
eccleſiarum.ita Abb.in c.1.in princip.de præbend.& in
d.c.quanto.in 3.colum.& ibi etiam alij de iudijs.& ſen-
tit gloſſ.magna in ca. cum dilectis. infrà eodem in fine.
¶Quarto inſtabit ſubtilis. tu firmaſti quòd ius patrona-
tus poteſt per laicos quaſi poſſideri.contra de dicto cap.
quanto.de iudicijs.vbi dicitur, quod iudex laicus de eo
non poteſt ſe intromittere.iſtud contrariū ſoluunt do-
ctores,& clarius Abb.ibi in 3.col.in d.c.quanto.Nam di
cunt ipſi,licet laicus qnaſi poſſideat ius patrona.non ta
men per hoc infertur, quòd iudex laicus de eo cogno-
ſcere poſſit.quia priuilegium ſibi conceſſum , vt poſſit
ius patronatus quaſi poſſidere,vt inducatur ad conſtruē
das & dotandans eccleſias tāquam exorbitans a regulis
iuris,nō debet extendi ad alios caſus maximè in præiu-
dicium eccleſiæ.argu.c.ſanè.infrà de priuilegijs.capitu.
quòd ob gratiam.& c.in argumentum. de reg.iur. lib.6.
vnde conceſſio facta laicis. de iure patrona.intelligitur
ratione poſſeſſionis , vel actuum conſecutiuorū ad ius
poſſidendi:prout eſſet tranſmittere ad hæredes,& cum
vniuerſitate alienare vel alijs modis:prout habetur per
glo.in c.piæ mentis.16.q.7 & in cap.cum ſeculum.infra
eodem.non autem intelligitur conceſſum laicis quan-
tum ad alios effectus,ſcilicet, vt poſſint de eo iudicare,
vel aliter de eo ſe intromittere.dicto ca.quanto,& pro-
pterea dicimus,quòd in laicum non poteſt de iure pa-
tronatus compromitti. ita videtur concludere Io. Ant.
& Abb.in c.examinata. de confirma. vtili vel inutili.de
quo videantur Moderni.in dicto ca.quanto.& quòd di-
cit d.Alexan.conſi.ſuo 75.in 4.volu.incipien.viſis.in pe
nulti.colum.& ibi per eum allegata.& domi.Abb.in di
ſputa.ſua incipien.Augerio.in 6.col.vbi firmat,quòd ſu
per iure patro.non poteſt tranſigi.& eſt tex.clarus.in ca.
præterea.de tranſac.Comprobatur iſta ſolu.quia in iſtis
caſibus non militat ratio,quare ius patrona.conceſſum
fuerit laicis,de qua ſuprà.Aduerte tamen,quia patrono
nedum competit quaſi poſſeſſio iuris patron.ſed etiam
proprietas c.cōſultationibus. cum ibi no. infrà eodem
licet docto. in d.capit.quanto ſimpliciter loquantur de
poſſeſſione ſolùm.& etiam gloſſ.ibi.Ex prædictis infer-
tur† quòd ius patronatus regulariter regulatur , prout
5 alia ſpiritualia dicto capi.quanto.cum alijs ſuprà dedu-
ctis.Limita tamen iſtam concluſ. tribus modis. Primò,
vt non procedat in caſibus in ꝯtrium expreſſis a iure,vi-
delicet in quaſi poſſeſſione iuris patro.vel actuum con
ſecutiuorum.quia vt dictum eſt id competit laicis,licet
ſpiritualia non cōpetant.¶ Secundo limita,vt non pro
cedat in odioſis.quia appellatione ſpiritualium,vel cau
ſæ ſpiritualis, nō venit cauſa iuris patronatus,quia pro-
prie non dr̄ ſpiritualis, ſed annexa , vt ſuprà dictum eſt.
ita notabiliter concludit Abb.Panormi. in c.2.in 1.col.
in fin.ſuprà de iura.calum.& in dicto ca.quanto.in nota
bilibus licet in contrariū faciat quod dicit ipſe Panor.
in c.tranſlato.de conſtit.ad ibi dicta per doct.me remit-
to.¶ Tertiò limita iſtam conclu.vt non procedat quan-
tum ad actionem perſonalem, quæ competit ad conſti
tutionem, vel ex promi[illegible] tradendū , ſed ad erigen-
dum ius patrona.quia [illegible] regulatur vt alia ſpiritualia.
nec eſt de foro eccleſiæ , nec habet idem priuilegiū . ita
d.Anto.de But.in d.c.quanto.iuxta fin.vbi vult,ꝙ iudex
ſecularis poſſet cognoſcere de cauſa actionis perſona-
lis,quæ intentatur puta pro iure patro. promiſſo dona-
ri.& idem tenet ibi do.And.Barb.col.antepen. & etiam
refert & ſequitur ibi do. Felyn. Sandeus in fine.& idem
tenet ibidem reuerendus auditor Rotæ apoſtolicæ do.
And. Baſſignana , qui mouetur inter cætera ea ratione:
quia cauſa iuris patro.pertinet ad iudicem eccleſiaſticū
quia habet connexitatē cum inſtitutione quæ eſt ſpiri-
tualis. ſed iſta ratio ceſſat ſecundum cum in cauſa iuris
patro.conſtituendi. eandem opinionē tenet do. Franc.
de Aret. in conſ. ſuo 6.incipien.In Chriſti nomine viſo
inſtrumento ſic Abb. tamen in hoc contrarium tenet
in d.c.quanto.in fi.& idem tenet ibi Io.de Imo.per gene
ralitatem illius tex.ibidem tenet do.Fran.de Arc. in cō-
ſil.ſuo 83. incip. multa. ſed præcedens opinio vr̄ verior,
& eā tenendo non obſtat quod dicit Abb.in d.ca.quan-
to.dum dicit quod donatio & promiſſio iuris patrona.
ſubijcitur iuriſdictioni iudicis eccleſiaſtici , quia in ea
requiritur ꝯſenſus ep̄i.c.vnico j̄.eod.lib.6.quia poteſt di
ci,ꝙ ille text. & ſimiles non loquuntur in promiſſione
de donando,ſed in donatione tātum, niſi dicas, ꝙ ſicut
ꝯſenſu epiſcopi requiritur in donatione ita in præam-
bulo,videlicet in promiſſione de donādo:prout vr̄ vel-
le do.Cardi.Flo.in c.cum in ſeculum.in 4.q.j̄.eodem tit.
& cōprobatur: quia rationes quare requiratur conſen-
ſus epiſcopi in donatione iuris patro. quas refert Abb.
in c.illud j̄.eodem tit.videntur militare in promiſſione
6 de donando.¶ † Quæ autem actio cōpetat contra impe
dientes pręſentare,vide Bal.in rubr.C.de vſufruc.glo.in
capi.examinata in glo.2.de iudi.ibidem do.Ant.de But.
Abb.& cōiter cæteros dicentes,quod competit confeſ-
ſoria vel negatoria.an autem directa vel vtilis,dic vt per
eos.vide gl.in l.in rem.§.loca.ſacra.ff.de rei vend. quæ di
cit quod ius patro. petitur condictione ex iure canonū
vel ex lege.vide tamen doctores ibi maxime Bar.& An
ge.& vide Barb.dom.Card.& do.And.Barba.in d.c.quan
to.& doc.in cap. examinata. eod.titu. dic prout in dictis
locis cōcluditur.Quæ autem actiò competat patr.eccle
ſiæ expulſo per vim de cuſtodia ipſius eccleſię,vide Bal.
& domi.Andr.Barba. in dicto c.quanto. Quomodo au-
tem formetur libellus quando agitur contra epiſcopū
inſtituentē,vel quando vnus patronus agit contra aliū,
vel quando petitur præſentatio admitti & generaliter
quomodo ſint formandi libelli in materia iſta,traditur
ordinatè per Specul.in hoc eod.titulo,quaſi per totum.
Quod autem remediū cōpetat ſpoliato poſſeſſione iu-
ris patro.vnde Specul.in titu.de reſtitu.ſpolia.§.nunc di
camus.poſt principium.Qualiter autem agetur ſi patro
nus ad inopiam vergens petit ſibi per eccleſiam proui-
deri,habetur per eundē in hoc titulo , verſiculo porro.
& in titulo de offi.iudi.§.ſecundo,verſicu.ſi vero.& ſeq.
De hac tamē materia,ſcilicet,qn̄ eccleſia teneatur pro-
uidere patrono indigenti dicetur plenè infrà ſuper ver
bo & vtile.Quæ autem forma ſeruetur in præſentando
& in conficiendo inſtrumentū pręſentationis:vide Spe
culum in hoc titulo.in ver.verum.An autem patronus
poſſit vna cum præſentato cōparere in iudicio,& pete-
re eius pręſentationem confirmari,& an ſi præſentatus
ſit mortuus poſſit iudiciū inchoatū per ipſum præſen-
tatum proſequi , & petere declarari ius præſentandi ad
eū ſpectare, vide Rotam in deciſionibus ſuis nouis de-
7 ciſione 2.ſub hoc eodem titu.¶ † Secundò quæro circa
iſtud verbum ius,an ius patronatus ſit ius gratioſum,an
de iure cōi conceſſum . in hoc puncto reperio doct.hic
& in c.tertio.infrà eo.& in d.c.quanto. de iudic. & Abb.
in c.1.de præben.dicere,ꝙ ius patron.eſt ius gratioſum,
ſeu de gratia conceſſum.fundantur omnes per tex.in c.
3.in verbo ſuſtinuit.infrà eodem.& dicit Abb.in d.cap.
ad apoſtolicam. de ſimo. quod principaliter fauore lai-
corum introductum eſt . ſed in hoc vtputo malè dicit,
quia ius patronatus laicis conceditur principaliter , vt
ipſi laici ad conſtructionē eccleſiarum inuitētur.vt no.
in d.c.3.& in c.cum dilectus j̄.eodem.in glo.magna.in fi.
ergo fauore eccleſiarum principaliter eſt conceſſum.
¶Redeundo modo ad propoſitum ratio, quare de iure
cōi ius patr.non fuerit introductū,vt dicunt præfati do-
ctores eſt, quia laici non ſunt capaces ſpiritualium per
iura in præcedenti quęſtione allegata. ego multum du-
bito ſuper hac deciſione:quia ius patr.etiam competit
perſonis eccleſiaſticis vt declarat Abb. in ca. illud infrà
eodem.& eſt tex. in c.vnico. de iure patrona. lib.6. & in
capitu.cum autem.infrà eodem.& alibi ſæpe,ſed perſo
nę eccleſiaſticę indubitanter ſunt capaces ſpiritualium
vt de ſe patet. & probatur. in dicto capi. cauſam de pre-
ſeri.& in dicto capitulo quanto.de iudi.ergo non eſt ve
rum generaliter,quod ius patro.ſit ius gratioſum : quia
recipe-

reſpectu perſonarũ eccleſiaſticarum vr̃ quod cõpetat
de iure communi,cum nihil repugnet.neſcio aliter re-
ſpondere pro nunc niſi quod etiam reſpectu eccleſiaſti
carum perſonarum erit ius gratioſum reſpectu præſen
tationis, quę de iure communi non poteſt fieri ab ali-
quo:quia collatio beneficiorum ſpectat ad epos.c.cum
ex iniuncto.in fi.ĩ.de hæreticis.cap.cum omnes baſilicæ
16.q.7. ergo vbi epiſcopus non poſſit conferre libere:
quia alius habeat ius præſentandi: patet quod illud ius
habet de iure ſpeciali vel ex priuilegio ſibi conceſſo.er
go ius patrona.vel ius præſentandi competit ex priuile
gio etiam eccleſijs & perſonis eccleſiaſticis. & ſic indi-
ſtinctè erit ius gratioſum.vel dic ꝙ ius patron. de gratia
ꝯcedit laicis,ſed eccleſiaſticis cõcedit de iure cõi.& iſto
mõ tolluntur ꝯtria.vide etiam circa hanc qõ.Barba.in c.
quanto.in 7.col.in princ.ſupra de iudi.vbi concludit ꝙ
aliquo reſpectu ius patron. poteſt dici ius & non gratia
exemplificando vt per eum vide etiam Abb.& alios in
8 puncto in c.ſuper eo.in 1.no.de offic.delega.¶ † Tertiò
quæro an præſentatio ſit ius breuiter credo quod non.
Præſentatio enim eſt actus facti quia vt ſ. dictum eſt in
declaratione terminorum in 3.q.prçſentatio eſt exhibi
tio quædam de clerico prçſente facta:& dicitur effectus
iuris patronatus.vt dicit glo.in c.1.infra eodem. ſeu fru
ctus.vt per Abb.& alios in c.conſultationibus.infra eo-
dem.& per glo.in ca.cum Ber.de re iudi.niſi dicamus ꝙ
ipſum præſentare bene eſt facti ſed præſentatio ipſa,ꝓ-
ut eſt annexa ſpiritualitati. i.inſtitutioni dicatur ius: vt
ſentit Abb.in c.quanto.in 2.col.de iudi. vbi dicit ꝙ præ
ſentatio eſt ius annexum ſpiritualitati.& clarius hoc de
cidit in c.ſuper eo.per illum tex.de offi.delega.vel dicas
ꝙ præſentatio antequam ſit deducta ad actum eſt ius.
poſtea quando deducitur ad actum eſt factum: vt in ſi-
mili dicunt alibi moderni.de accuſatione in rub. infrà
de accuſa.& alij.de bon.poſſeſ.C.qui admitti.Et in quan
tum ſ.dixi quòd prçſentatio eſt fructus iuris patro.vide
omnino quę circa hoc accumulat domi.Feli. in c.cum
olim.in 1.col.de maioiorita.& obedien.vbi inter cętera
attingit an in diſpoſitione faciente mentionem de fru
9 ctibus comprehendatur prçſentatio.¶ † Quartò quæro
an per præſentationem transferatur aliquod ius in be-
neficio in prçſentatum.doctores ſolẽt dicere ꝙ non,qa
præſentatio eſt quoddã inchoamentum ſeu prçambu-
lum ad obtinendã inſtitutionẽ epiſcopi,& ad obtinen-
dum ipſum ius c.quod autem ibi inchoatum &c. infrà
eodem.& ita no.Abb.& doc.ibidem firmat Abb. in c.2.
& in c.nobis.infrà eodem.& in c.quanto.in 1.col.de iu-
di.& in rubr.eodem tit.poſt Inno.in c.quòd ſicut. ſuprà
de electio.Idem tenet Abb.in c.cum Bertol.de re iud.in
2.col.verſ.oppono ſecundo.vbi melius loquitur quam
alij in hoc puncto poſt glo.tertiam ibi,& finaliter vr̃ cõ
cludere,quòd præſentatus nullum ius habet in benefi-
cio,ſed bene habet ius ad petendum illud beneficium,
vel ſaltem poteſt implorare officium ſuperioris: perſe-
uerante patrono in eadem voluntate per illum tex.iun
cta glo.2. ſed vbi patronus variaret, tunc etiam præſen-
tatus ſecundo loco haberet aliquale ius.quia epiſcopus
poſſet ipſum ſecundum admittere ſpreto primo.Iſtam
conclu.& diſtinctionem ſequitur ſimpliciter Feli.ibi in
princ.Idem concludit in effectu Lapus allegatione ſua
8.incipien.præſentatus in vlt.col. idem & clarius domi
nus Cardi.Florentinus in clem.vnica in prin. in 2.oppo
ſitione,de ſupplen.negli.præla.vbi dicit hoc procedere
etiam in præſentatione quæ habet vim electionis,ſcili-
cet,in prçſentatione patroni clerici. Præmiſſam etiam
concl.tenet ipſe in c.paſtoralis.in 1.col.infra eodem.dũ
dicit prçſentatio non tribuit ius reſpectu tituli.Idem in
c.quoniam.in 10.q.& in c.quod autem in 1.no.infra eo
dem. illa etiam fuit concluſio Innoc. cuius verba Abb.
ibi,commendat in c.dilectus.de offi.lega.vbi dicit Inno.
ꝙ per præſentationem acquiritur ius ad benebeficium
per inſtitutionem verò acquiritur ius in beneficio idẽ
etiam concludit Abb.in c.quod autem. verſic. oppono
contrà text.infra eodem. & idem volunt moderniores
in rub.de iudi.Limita tamen vt præſentatus habeat ius
ad beneficium. & ſic ad rem poſtquam acceptauit præ-
ſentationẽ prius autem non dr̃ propriè habere ius ẽt ad
rem ita concludit Cal.in conſi.ſuo 17.incip.præſentato
ſub hoc.eod.titu.& no. quòd tale ius ad rem dicitur ha-
bere præſentatus etiam quòd præſentatio non ſit admiſ
ſa ab eo cui facta eſt:ita dicit Bal.in reperto.ſuo iuris ci-
uilis,& canonici in verbo patronus.ver.2.alleg.text.pro
10 ſingulari.in d.c.cum Ber.¶ † Quintò quæro,an per inſti
tutionem trãsferatur plenum ius in beneficio iuris pa-
tronus. vel alio abſq; apprehenſione poſſeſſionis Abb.
in c.quod autem.§.eodẽ.decidit ꝙ ſic.mouetur, quia li-
cet in temporalib.requiratur traditio & apprehẽſio poſ
ſeſſionis ad hoc ꝙ quis dicatur habere plenũ ius l.tradi-
tionib.C.de pac.l.quoties.C.de rei ven.ſecus eſt in ſpiri-
tualibus per tex.clarũ in c.ſi tibi abſenti.de prçben.lib.6.
vbi ẽt Gem.& doc.notant.Idem decidit Abb.in c.ſugge
ſtum.in 1.no.ĩ.eodem.Idem Inno.Abb.& alij in c.inter
cętera ſ.de prçben.vbi dicunt,ꝙ facta permutatione be
neficiorũ cum authoritate ſuperioris acquiritur ius
permutantib. ſine alia traditione & facit optimè quod
dicit Abb.in c.ꝙ autem.in fi.textualium ĩ.eodẽ vbi dicit
ꝙ ſufficit ꝙ præſentatus ſit inſtitutus dato, ꝙ poſſeſſio-
nem nõ apprehenderit. quia ex ſola inſtitutione habet
plenũ ius per d.c.ſi tibi.Contra iſtam concl.arguitur ſic
ſi inductio in poſſeſſionem non eſt neceſſaria, quia per
iſtitutionẽ acquiratur plenũ ius,Archi.& ſimil.lib.in qui
bus dr̃, ꝙ ius inducendi beneficiatum in poſſeſſionem
beneficij ſpectat ad archid. Iſtam difficultatem mouet
Abb.in c.transmiſſam in 2.col. de ele.& facit pro cõcor
dia & ſolu.hanc diſtinctionem, ꝙ aut alius eſt in poſſeſ
ſione beneficij.& tunc non eſt licitum inſtituto, vel cõ
firmato adminiſtrare niſi prius inducatr̃ legitime in poſ
ſeſſionem illius beneficij. quia ſecus faciẽdo eſſet ſpo-
liare poſſeſſorẽ propria autho.quod nõ licet c.eum qui
de præb.li.6.Et iſto caſu procedit ꝯtrium, aut nullius eſt
in poſſeſſione beneficij,& tunc tenet cõem eſſe opinio
nem vt ſ.ſcilicet ꝙ ſine apprehenſione poſſeſſionis ha-
beat clericus plenum ius in beneficio & poſſit admini
ſtrare in ipſo beneficio. Limita tamen hanc conclu. vt
non procedat quantum ad effectum vt quis dicatur in
quaſi poſſeſſione iuris patronatus.quia eſt neceſſe ꝙ p̃-
ſentatus per eum & inſtitutus ſit in poſſeſſione benefi-
cii & habitus pro rectore vel clerico illius beneficij,ita
decidit domi.Calde.in conſi.ſuo 12.incipien.quę requi
rantur &c.in titulo de iure patronatus.allegat nota.per
Inno.& Hoſti.in c.2.de in integ.reſtit.& ibi etiam ponit
alia requiſita vt quis dicatur in quaſi poſſeſſione iuris
patro.& dicam infrà ſ.verbo competens alicui,in 10.q.
Limita etiam vt non procedat hęc cõcluſio quantum
ad alium effectum de quo per Abb. in ca. cũ ſuper in 4.
col.ſ.de cau.poſ.& proprie.quem omnino vide pro in-
telligentia prędictorum. Quomodo autem acquiratur
poſſeſſio beneficij.vide Inno.& doct.in c. in literis.ſ.de
reſti.ſpolia.vbi etiam tradunt quomodo amittatur & vi
debimus ſuper verbo competens alicui in q. 11. & ſeq.
10 ¶ † Sextò quæro an ius patronatus ſit diuiduum:vel in
diuiduum.in hoc puncto diſtingue, ꝙ ſi nos loquimur
de ipſo iure patronatus, tunc indiuiduum eſt tex. eſt in
c.1.infrà eodem.hinc dixit Bald.in l.familię.C.commu.
vtriuſ iud.quòd cum ius patronatus competat in ſolidũ
non venit in diuiſione.& ratio eſt ſecundum glo.& do
ctores in d.c.1.& glo.in c.piæ mentis.in fi.16.q.7.quia ius
patro.eſt quid incorporale ſed incorporalia diuidi non
poſſunt l.1.§.vſusfructus.ff.ad l.falc.l.Cornelia pia. ff.de
iure patrona.igitur &c.idem tenet Bal.& refert & ſequi
tur domi.Andr.Barbar. quos omnino vide pro declara-
tione huius concluſionis in c.quanto.de iudic.Iſta con-
cluſio exemplificatur tribus modis. vt per doctores &
Abb.Panorm.referentem in d.c.1.ad quos me remitto.
Ex iſta concluſione ego infero, quòd in iure patrona.
habet locum ius accreſcendi.quia in his quę indiuidua
ſunt habet locum ius accreſcen.etiam in contractibus,
vel ſecundum aliquos ius non accreſcendi text. eſt in l.

proprium .ff.commo.predio.notant Bartol.& alij com-
muniter in l.ſi mihi.& Titio.ff.de verborum obligatio.
docto.in c.1.de duobus fratribus de nouo beneficio in-
ueſti.Io.And.in additionibus Spec.in rubri. de feudis &
Bal.in l.vnica.circa vltimam col. C.quando non pe.par.
& ibidem Sali.in 10.quæſtio.& Bal.in l.1.§. interdum.ff.
de vſufruc.accreſcen.& facit quod no.Bartol.in l.2.§.ex
his.in vltimis verbis.ff.de verbo.oblig.& ita in terminis
decidit Pau.de Eleaz. in d.diſputatione ſua incipien.pa
tronus eccleſiæ.Idem dominus Alexan.in d.l. ſi mihi &
Titio.in fi.principij.ff.de verborum obli. & idem ſentit
Calde.in conſi. ſuo 8. poſito ſub hoc titulo de iure patr.
Idem Bald.in ca.quanto.in 2.colum.de iudicijs.vbi con
12 cludit † quòd ſi contra vnum ex patronis fertur ſenten
tia & alius obtinuit,quòd obtinenti totum accreſcit. &
ibi in ſpecie refert & ſequitur domi.And.Barba.Si verò
nos loquimur de præſentatione,quæ eſt fructus vel effe
ctus iuris patron.& iſta qñque poteſt diuidi ſcilicet hoc
modo: tu præſentabis iſta vice & ego altera qñ contin-
get eccleſiam vacare tex.eſt clarus in cle.plures. eodem
titu. Circa quod vide pulchram deciſionem Io.And.in
c.cum illis.§.fi.de præb.lib.6.quam refert & ſequitur ex-
cellens doctor dominus Ludoui.Bologni.in additione
ſua facta ad Io.de Ana.in conſi.ſuo 43.incip.ſtante vicíſ
ſitudine. dicunt enim p̄fati doctores quòd facta conuē-
tione inter patronos modo quo ſ. ſi Papa mandat pro-
uideri de beneficio quod ſpectat ad præſentionem alte
rius illorum patronorũ non pōt is pro quo ſcribitur ha
bere beneficium illud ſi illa vice præſentatio ſpectat ad
alium patronum,cuius deciſionis non fuit memor ma
ximus accumulator & canoniſtarum princeps do. Feli.
Sandeus in ſuo trac.qñ literæ apoſtolicæ noceant patro
nis eccleſiaſtĩ.Redeundo nũc ad propoſitum pōt ēt fie-
ri diuiſio hoc modo . Tu præſentabis in vna eccleſia &
ego in alia præſupponẽdo, ꝙ habemus duo iura patro-
na.ita Abb.Panor.in d.c.1.in fi. textualium ĵ.eod. & hoc
procedit ēt ſine conſenſu epiſcopi ſecundum do.Card.
in d.ca.1. in 3.q.per dictam cle.plures.in verbo liberè.cũ
glo.& iſtam diſtinctionem vr̄ ſenſiſſe glo.in d.ca.1.dum
dicit quod ius patronatus tanquam indiuiduũ eſt apud
vnumquenq; hęredem inſolidũ quantum ad omnes ef
fectus,prꝛterquã quo ad præſentationem,quæ eſt apud
omnes pro parte ſua, ita ꝙ nullus de per ſe poterit prę-
ſentare.& quæ ſit ratio diuerſitatis,ſcilicet, ꝙ magis ius
patrona. ſit inſolidum apud patronum quantũ ad alios
effectus quàm quantũ ad præſentationem pulchrè ex-
plicat Io.Aud.in d.c.1.ſuper glo.1. & clarius do.Car.Flo.
in cle.plures.in princ.in 3.col.eodem tit.prædictam etiã
diſtinctionem facit domi.Cardi.Flor.in clem. plures.in
prin.in 3.colum.in verſi.quia verò ad hæc motiua. eod.
titu.dicens,quòd ius patro.eſt indiuiſibile in ſubſtantia,
ſed diuiſibile quo ad ius præſentandi . Adducit ſimile,
quia iuriſdictio qñcunque eſt apud plures inſolidum,
ſed exercitium pro parte c.prudentiam. in prin.de offi.
delega.¶Quid autem ſi ſint duo patroni qui ſint diſcor
des an poſſit ſuperior eos compellere ad faciendum di
uiſionem modo quo ſ.ſ.vt alternis vicibus fiat prę́ſenta
tio per eos.reperio ꝙ do.Feli.Sandeus in c.quæ in eccle
ſiarum.col.pen.de conſti.in verſ.cæterum. in fi.ſentit ꝙ
ſic.dum allegat glo.in c.licet 15.q.1.& ſubijcit illam eſ-
ſe notandã ad intellectum cle. 2. de iure pat. dicit enim
glo.pręallegata ꝙ ſi duo epiſcopi habeant communiter
eccleſiam ſubiectam . & diſcordant in eccleſiæ diſpoſi-
tione, ſuperioris erit officium , vt alternis annis diſpo-
nant.Ego tñ puto dicendum ꝯrium hoc caſu quia diuer
ſa militat ratio in p̄ntatione fienda quæ ſi fiat nũc incer
tum eſt qñ alia vice fieri debeat. Sed in caſu d.glo. certũ
eſt ꝙ alternis annis quilibet epiſcopus habebit exerci-
tium illius iuris.preterea qñ patroni diſcordant, ſatis eſt
prouiſum a iure de modo prouidendi eccleſiæ vt in c.3.
& in c.cum autem cũ ibi no.ĵ.eo ¶ Septimò quæro cir-
13 ca iſtud verbum ius † quotuplex ſit iſtud ius patron.ec-
cleſiarũ de quo tractamus breuiter dic ꝙ duplex. vnum
appellatur ius patron.eccleſiaſticum,aliud laicorum.Et

ſic alij dicuntur p̄roni laici, alij dñt patroni eccleſiaſtici.
tex.eſt in c.vnico in fi.eo.tit.lib.6.& in c.cum aũt.ĵ. eodē
vbi Abb.& Do.Idem Abb.& alij.in c.cã te.in c. cum pp.
& in c.paſtoralis.in ca.cum dilectus ĵ.eodem.& alibi ſæ-
pe patronatus laicorum ſeu patronus laicus dr̄ qñ ali-
quis laicus vel clericus ratione patrimonij ſui eccleſiã
fundauit ꝯſtruxit vel dotauit glo.eſt in cle.plures,in ver
bo præſentare eo.tit.& ita declarant Abb. & alij in locis
ſ.alleg.idem Abb.in c.illud ĵ.eo.in c.de monac.ſ.de prę
ben.vbi ſemper concludunt do. ꝙ ēt ſi clericus noĩe ꝓ-
prio ſeu rōne patrimonij ſui fundet eccleſiã vel capel-
lam,tñ cenſetur ius pat.laicorũ,ſeu illi æquiparatur per
omnia, vt dicit Abb. in d c.cã te.in fi. Et ita ēt firmat do.
Feli.alias autho.allegando in ſuo tract.qñ literæ apoſto
14 licæ &c. † Patronatus aũt eccleſiaſticus dr̄, qñ clericus
habet illud nomine eccleſiæ ſuę.ita doc.vbi ſ.ſeu qñ ip
ſa eccleſia vel aliqua vniuerſitas vel collegium religio-
ſum vel clericorũ habet ius patro.vt decidũt dñi de Ro
ta deciſ.8.in antiquis in tit.de iure patr.& latius do.Feli.
in d.ſuo trac.in 7.col.& probatur in c.vnico.eo.tit.lib.6.
¶Sed circa iſtam deciſ.inſurgunt alię qōnes acceſſorię.
15 ¶† Prima eſt, pone ꝙ eccleſia & laicus habent ius patr.
an regulabitur tale ius patro.vt eccleſiaſticũ an vt ſecu-
lare glo.in c.vnico.in verbo eccleſiaſticus eo.tit.li.6. cō-
cludit ꝙ regulabitur vt eccleſiaſticũ. Et propterea hoc
caſu laicus habebit ſex menſes ad p̄ntandum,vbi tñ ha
beret quatuor.& cũ illa gl.tranſeunt Archi.Gem. & alij
ibi. Et ratio deciſionis eſt qa magis dignum trahit ad ſe
minus dignũ c.quod in dubijs.cum gl. & con.eccle. vel
alta.l.quęritur.ff.de ſta.ho.cum ſimi. Iſtam ēt conclu.ſe-
quitur Abb.in c.cum pp in fi.in c.eam te ĵ.eo. Idem fir-
mat Fed.de Sen.in conſ. ſuo 65. incip. infraſcriptę quę-
ſtiones in vi.col.in prin.Idem ēt tenet Abb.in c. de quar
ta.in 5.col.de præſcri.vbi per dictam glo.in ſimili ꝯclu-
dit , ꝙ ſi laicus habet rem cōem & indiuiſibilem cũ ec-
cleſia tunc non currit prę́ſcriptio ꝯ laicum ſpatio tem
poris a iure cōi ſtatuto,ſed conſeruatur ius ſuum pp ec
cleſiam alleg.tex.optimũ & quaſi expreſſum in l.ſi com
munem.ff.quemadmodũ ſeruitus amittatur. Facit etiã
quod no.Bar.& Bal.in l.pręcipimus.§.eo obſeruando.C.
de appel.vbi dñt.ꝙ ſi clericus & laicus eſſent obligati ra
tione clerici ambo conueniuntur coram ep̄o, quod ēt
ſequitur do.And.Barba.in rubr.de offi.deleg.in 2.col.&
do.Alex.in conſi.167.incip. viſo toto proceſſu. in 2.vol.
in fi & in conſi.183.incip. viſo proceſſu eodem volu.&
Abb.in ca.ſuper queſtionum.§.ſi verò.in 2.col.ſupra de
offic.deleg.vbi ponunt ſimiles deciſiones & illam deci-
ſio.Barto.in d.l.pręcipimus. exclamat Matheſi. notabili
ſuo 164. Et poſſent infinita accumulari quę accumula-
uit domi.Fely.in c.1.in 3.colum.de preſcri. vbi pulchre
ornat regulam d.l.ſi communem.facit ēt quod dicit Ro
ta in antiquis ſub titulo de conceſſ.pręb.deciſio.37. in-
cipien. Papa vbi dicit ꝙ ſi Papa confert beneficium iu-
ris patr.clerici & laici ſimul valet talis collatio vbi alias
non valeret.Contra iſtam concluſio.facit quod decidit
Abb. in c.fi.in fi. infra eodem. vbi dicit ꝙ ſi prę́ſentatio
ſimul pertineat ad patronum laicum & patronum cle-
ricum non poterit legatus Papę ēt de latere tale benefi-
cium conferre ſine prę́ſentatione laici : & tñ beneficia
iuris patron. eccleſiaſtici poteſt legatus conferre libere
c.cum dilectus.infra eodem allegat Fede.de Sen.conſil.
43.alias eſt in conſil.65. prę́allegato. fit ita decidunt La-
pus & Gemi.ibi in vltimis verbis in d.ca. vnico eodem
tit.lib.6.Iſtam difficultatem tangit domi.Felyn.in dicto
tractatu.in 4.colum.qui alias authoritates allegat pro &
contra,& finaliter ſoluit diſtinguendo, quod vbi reſul-
tat commodum eccleſię vt eccleſiaſticę perſonę.& tũc
fit in caſu nullo denominatio a qualitate clericali,non
autem a qualitate laicali.Et ita procedit glo.in d.ca.vni
co eodem tit.lib.6.cum ſupra allegatis.Si autem reſulta
ret incommodũ vel deterioratio eccleſię ex predomi-
natione qualitatis clericalis.tunc inſpicitur potius qua
litas laicalis.Et ita procedunt contraria in quib. legatus
non poteſt conferre beneficium iuris patrona.miſtum.
quia

quia conferẽdo liberè nedum præiudicaret p̄ſtationi
laicali:ſed ẽt præſentationi eccleſiæ vel eccleſiaſticæ ꝑ-
ſonæ.Iſtã diſtinctionẽ comprobo per ea q̃ notat. Abb.
in c.ſuper quæſtionum.§.ſi verò. in 2.col. ſuprà de offi.
delega.vbi dicit ꝙ compoſitum aſſumit naturam alte-
rius ſpeciei ſecũdum quòd iuri minus derogatur.¶ Se-
16 cunda quæſtio acceſſoria eſt. pone † quòd vnus patro-
nus eccleſiaſticus habeat iuſp.ſimul cum pluribus lai-
cis,an tunc iudicabitur iuſpa.eccleſiaſticum: an potius
ſeculare,propter maiorem numerum patronorum ſe-
cularium,videtur dicẽdum ꝙ iudicabitur ius patrona.
ſeculare per doctrinam Bart.in l.fi.in 1.col. ff.de colleg.
illicitis. vbi dicit ꝙ vniuerſitas ſcholarium cenſetur ſe-
cularis,quando plures ſunt ſeculares in ea quam eccle
ſiaſtici.& propterea ipſa vniuerſitas poterit conueniri
coram iudice ſeculari.fatetur tñ quod vbi eſſent pares
numero cenſetur eccleſiaſtica.quia magis dignum tra-
hit ad ſe minus dignum. & iſtam doctrinam ſequitur
Abbas,& ibi do.Feli.in 1.col.in c.ex literis.de conſtitu.
eandem doctrinam tradit Bal.in authen.habita, in pen.
col.in prin.C.ne filius pro patre.facit quod notat idem
Bal.in l.fi.in 10.col.C.de edict.diui Adrian.tollen.in ver
ſic.ſed hic quæritur. vbi dicit ꝙ ſi ſunt plures poſſeſſo-
res hæreditatis: quibus vniuerſaliter debet et offerri li-
bellus,ꝙ ſi omnes eſſent laici excepto vno qui ſit cle-
ricus debebit agitari iudicium coram iudice laico.Tã-
dem pro iſta opinione videtur deciſio in terminis Io.
de Lig.in c.dilectus.3.ſupra.de præbend.quem refert &
ſequitur dom.Felin. in d.c.ex literis in 1.col.vbi decidit
quod ius patronatus competens vniuerſitati ſcholariũ
dr̄ eccleſiaſticum ſi ibi ſint plures clerici. Si autem ſint
plures laici dicitur iuſp.ſeculare.Contrarium.credo ve
rius licet non reperiam hunc punctum examinatum.
teneo enim(ſaluo ſaniori iudicio)ꝙ iudicabitur iuſpa.
eccleſiaſticum non cõſiderata pluralitate ſecularium.
& me mouet quia iuſp.eccleſiaſticum,vt ſuprà dictum
eſt dicitur quando clericus nomine eccleſiæ ſuæ & ſic
ipſa eccleſia vel collegium clericorum vel religioſorũ
habet ipſum iuſp. vnde hoc caſu non conſideratur per
ſona ipſius clerici:& ſic non conſideratur,quòd ſit vna
vel quòd ſint plures perſonæ.quia non eſt ipſa perſon a
clerici quæ habeat iuſp.ſed potius eccleſia, collegium,
vel vniuerſitas.Et propterea fundamentum de plurali-
tate ceſſat. fateor tamen ꝙ vbi conſiderarentur perſo-
næ:tunc attenderetur an eſſent plures laici quam cleri
ci vel ɔ̄. Et propterea ſi ad vniuerſitatem ſcholariũ ſpe-
ctaret iuſp.ſeculare,vt ſuprà hoc enim caſu conſideran
tur perſonæ ad cognoſcendum an vniuerſitas dicatur
eccleſiaſtica vel ſecularis: vt ſuprà ſed iſta.conſideratio
non fit in caſu noſtro quando eccleſia eſt patrona.quia
ita eſt patrona ſi ibi ſit tantum vnus clericus, ſicut ſi eſ-
ſent plures.& iſto modo poſſunt concordari dictæ deci
ſiones.Quinimo quãdoque conſideratur plus perſona
vnius clerici q̃ plurium aliorum. vt in caſu ca. per tuas.
de arbitr.& vide Abbatem & melius vide pro declara-
tione & intelligentia illius tex.& ſimilium domi.And.
Barba.in c.1.in 2.col in fi.de locat.vbi habuit optimam
conſiderationem.ſcilicet quod vbi clerici conſideran-
tur tanquam tales & ſic tãquam clerici,tunc minor nu
merus clericorum trahit ad ſe maiorem numerum lai
corum.& ad hoc allegat bona iura licet nõ allegat d.ca.
per tuas.Aut vero clerici non conſiderantur tanquam
tales ſed ſunt in loco tanquam quilibet vt conſideran-
tur tanquam quilibet:eo caſu maior pars laicorum tra
hit ad ſe minorem partem clericorum. exemplum vt
dictũ eſt in vniuerſitate ſcholariũ.clerici enim ſunt in
vniuerſitate tanquam quilibet & tanquã ſcholares nõ
tanquam tales.& ſic non tanquam clerici nimirũ ſi ma
ior pars ſecularium vel laicorum trahit ad ſe minorẽ
partem clericorum.& allegat bonum textum cum gl.
in c.a collatione.de appellatio.lib.6.& iſtam declaratio
nem ſequuntur moderniores in c. ex literis. de conſti-
tutioni.& ex iſta declaratione habes intelligentiã præ-
dictæ q.& eorum quæ ſuprà dixi.& dictam cõſideratio-
nem habuit prius do.Card.Florẽn.in procemio clemẽ-
tinarum in 1.col.& dominus Abbas Panorm.c.auditis.
in 3.nota.in fi.de elect.ſuprà vbi allegat gloſſam pro ſin
gulari in d.c.à collatione.& refert domi.Felin.ſuprà in
procemio Gregoriano. in prin. dicit enim Panormita-
nus vbi ſuprà: quòd epiſcopus quantumcunque maxi
mus exiſtens in ſtudio non præcedit rectorẽ: quia non
eſt in vniuerſitate tanquam epiſcopus,ſed tanquã ſcho
laris.& præmiſſam doctrinã,ſcilicet ꝙ vbi plures conſi
derantur vt ſinguli,quod tunc attendatur perſona cleri
ci licet laici ſint plures:firmat ẽt do.Maria. Socin.in ca.
1.in ver.15.declaratio.de foro competenti.Quid autem
ſi eſſent pares perſonæ: ſcilicet tantæ ſeculares quantæ
eccleſiaſticæ: patet veritas ex ſupradictis. & aliquid fa-
ciunt notata per Imo.in c.inter dilectos. de donatio.in
17 penul.col.¶ † Tertia quæſtio acceſſoria eſt an iuſpa. be
guinorum vel iſtarum fraternitatum diſciplinatorum
vel illorum de tertio ordine ſancti Franciſci & ſimiliũ
dicatur iuſp.eccleſiaſticum.Reperio dominos de Rot.
in ſuis deciſionibus antiquis in tit. de iurepa.deciſio. 8.
decidere quod iuſpa. beguinatum cenſetur iuſp. eccle
ſiaſticũ: quia poſito quod tales beguinæ ſint ſeculares:
religiosè tamen viuunt & habitum portãt religioſum.
Ideo non videntur merè laicæ: quia licet ſint laicæ ta-
men propter religionem quam habent videntur face-
re collegium religioſarum.Iſtam eandem concluſionẽ
firmat Felin. allegando d. deciſionem dominorum de
Rota in d.ſuo tractatu quando literæ apoſtolicæ,&c.in
7.col.concludens idem in alijs fraternitatibus vel colle
giis habentibus eaſdem qualitates quas habent begui-
næ,ſcilicet habitum religioſum &c. ſed vbi non habẽt
dictas qualitates prout diſciplinati non habent:tunc di
cuntur patroni laici. Iſtam concluſionem comprobo
per doctrinam Bar.in l.cum ſenatus.ff.de rebus dubiis.
vbi dicit quod fraternitates laicorum debent conueni
ri coram iudice laico.& tradunt do.in c.2.de fo. comp.
vbi d.Fely.in fi.alia adducit.¶ Quarta queſtio acceſſoria
eſt.quia cõcluſum eſt ſupra quod ius patronatus eccle-
ſiaſticum dr̄ qñ competit eccleſiæ vel clerico ratione
eccleſiæ.Si aũt competit clerico ratione patrimonij ſui
18 dr̄ iuſp.ſeculare pone † quod clericus fundauerit & do
tauerit eccleſiam & dubitetur an de patrimonio an de
bonis ſuę eccleſiæ id fecerit:an hoc caſu iudicabit̃ iuſp.
eccleſiaſticum vel ſeculare.Iſtam quæſtionem tangit d.
Ioã.de Lig. in d.c.dilectus & non decidit. Reperio ꝙ d.
Fely.in d.c.ex literis.in 1.col. decidit ꝙ iudicabitur iuſp.
eccleſiaſticum:quia in dubio cenſetur clericus, illam
eccleſiam dotaſſe de bonis beneficiorum.Et ratio ſecũ
dum eum eſt quia clerici licitè diſtribuũt fructus tales
in pios vſus ſecundum notata per Inn. in c. epiſcopus.
de præbend.Iſta ratio d.Felyn. non eſt concludens vt vi
des.vnde ego credo deciſionem huius quæſtionis pen-
dere ab alia quæſtione quã tangunt doct.maximè Abb.
in c.3.de peculio clericorum. in c.cum in officiis. & in
c.cum eſſes.de teſtamen.in 11.col.verſi.3.prin.quæro,vi
delicet an acquiſita per clericum cenſeantur acquiſita
de fructibus eccleſiæ:an de fructibus patrimonii ſui. in
qua quæſtione opinio.& diſt..Abb.ibi vr̄ æquior.ſ.quod
aut cõſtat de quibus bonis clericus acquiſiuit: & res eſt
clara.Si autem dubium eſt, & tunc cenſebitur acquiſi-
uiſſe tã ex redditibus proprijs q̃ ex redditibus eccleſię.
& ideo acquiſita ſecundum eũ debent diuidi inter ec-
cleſiam & hæredem clerici æqualiter vel inæqualiter
ſecũdum ꝙ magis de redditibus patrimonij,vel ecõtra
perceptum eſt.prout exemplificat Abb.in d.c. circa fin.
de peculio cleri. Ex hoc infero in quæſtione noſtra, ꝙ
ſi præſupponimus clericum habere patrimoniũ & be-
neficium,& reperiebatur eum fundaſſe vnam eccleſiã,
vel capellã,erit patronus ipſe rõne ſuorum fructuũ vel
redditũ.& licet regulariter diuiſio rerũ acquiſitarũ ꝑ
clericũ fiat vt dictũ eſt,tñ non erit curãdum hoc caſu ꝙ
maiores redditus percipiant̃ de beneficio q̃ de patrimo
nio, vel econtra. quia qñ plures fundant vel dotant ec-
cleſiã ita eſt patronus qui ꝯfert minus ſicut qui confert
plus

plus ſecundum gl. in ſumma 62. diſt. & concludunt Innoc. Abb. & alij. hic fateor tamen quod ratione miſturæ regulabitur hoc caſu ſicut iuſpa. eccleſiarū quia magis dignū, &c. vt declaraui ſ. in 1. q. acceſſoria. vnde do. Fel. malè vr̃ concluſiſſe ꝙ in totum iudicetur ius pat. eccleſiaſticum quia de bonis vel reditib. eccleſię in totū præſumatur acquiſitum quia veritas eſt in contrarium vt ex prædictis apparet. ¶ Vltima quæſtio acceſſoria eſt 19 † quæ differentia ſit inter vnum & aliud iuſp. Breuiter Hoſt. hic ſumma in ver. in quibus differant, enumerat multas, & clarius Abb. in c. cum propter. in fin. ĩ. eo. vbi enumerat nouem differētias. Aliam ponit do. Ant. in c. pen. in vlt. col. ĩ. eo. vide per te. Aliam & ſic vndecimam differētiam credo poſſe aſſignare: quia patronus laicus non poteſt intereſſe electioni in eccleſia collegiata patronata, ſed clericus ſic, gl. eſt in c. nobis. in verbo de ſuæ ĩ. eo. & ēt habetur in c. de hoc, per abbatem maximè de ſimonia. Aliam & duodecimam aſſigno differentiam: quia laicus non efficitur patronus à principio, niſi altero de tribus modis, ſcilicet fundatione, &c. iuxta gl. in c. piæ mentis. 16. q. 7. ſed clerici efficiuntur patroni ex cōceſſione temporalium alicuius eccleſiæ eis facta. Ita decidit Abbas per illum textū in c. de monachis in ver. in 4. modo ſ. de præbendis. ſuper qua differentia cogita quia in d. c. de monachis. non dr̃, ꝙ in tali conceſſione transferatur ius pa. ſed bene ius præſentandi. Et an poſſit quis habere ius præſentandi abſque eo quod ſit patronus dicam infrà in proceſſu ſuper verbo competēs alicui. Et aliquas differentias refert do. Felyn. in ca. cum Bertol. in 3. col. de re iudi. Sed omnia in ſpecie non refero: quia ſic non expediretur hoc opus iſto anno. Aliā differentiam colligo ex ca. ſi quis epiſcoporum 16. q. 2. vbi præſupponitur, ꝙ epiſcopus patronus in aliena diœceſi poteſt præſentare quem vult. Secus tamen eſſet in laico, & iſtud eſt priuilegium epiſcopi ſecundū Hoſti. hic in ſumma. §. 3. ¶ Expeditus ſum de commento primi verbi poſiti indiffini. capio ſecundum. ſ. honorificū.

1 *Epiſcopus non poteſt facere regulariter inſtitutionē ſine præſentatione.*
2 *Honor an in tantum debeatur patrono in præſentandus quòd inſtitutio facta eo ſpreto ſit omni caſu nulla.*
3 *Epiſcopus poteſt inſtituere quem vult ſine præſentatione, quando præſentatus per patronum non poteſt inſtitui ſine ſcandalo.*
4 *Inſtitutio non poteſt fieri per legatum de latere patrono eccleſiaſtico ſpreto,*
5 *Tempus datum ad pręſentandum an poſſit abbreuiari.*
6 *Honor an ita debeatur patrono vt nihil poſſit fieri in pręiudicium iuris patronatus ſine eius conſenſu.*
7 *Papa an poſſit pręiudicare patrono.*
8 *Inferiores à Papa an poſſint præiudicare patrono.*
9 *Rector eccleſiæ patronatæ poteſt ſibi eligere quos vult ad ſeruiendum ſibi & miniſtrandum ſine conſenſu patroni.*
10 *Rector poteſt deputare vicarium in eccleſia ſine conſenſu patroni.*
11 *Patronatui eccleſiaſtico præiudicari poteſt per legatum.*
12 *Legatus de latere poteſt derogare iuripatronatus quod habetur ex conſuetudine vel præſcriptione.*
13 *Religioſus an poſſit præſentari ad eccleſiam patronatam.*
14 *Conſanguineus an poſſit pręſentari ſicut extraneus.*
15 *Clericus poteſt alere conuinctos pauperes de reditibus beneficiorum ſuorum.*
16 *Incognitus an poſſit pręſentari.*
17 *Pręſentans præſumitur ſcire conditionem præſentati.*
18 *Beneficiatus aliàs an poſſit præſentari.*
19 *Beneficiatio aliàs pręſentato an vacet primum beneficium.*
20 *Pręſentare ſeipſum an quis poſſit.*
21 *Pręſentatus an debeat eſſe ſacerdos vel presbyter de neceſſitate, an ſufficiat quòd ſit ſimplex clericus ſubdiaconi vel diaconus.*
22 *Patronus in eccleſia collegiata pręſentat clericos ad præbendas.*
23 *Patronus an poſſit præſentare per procuratorem.*
24 *Procurator an debeat conſtitui ſpecialis ad præſentandum, & an ſufficiat generalis.*
25 *Pręſentatio eſt quædam donatio.*
26 *Procuratorem præſentaſſe infra quatuor menſes an ſufficiat.*
27 *Patronus an poſſit pręſentare per literas ſcribendo epiſcopo qualiter talem præſentat.*
28 *Patronus an poſſit pręſentare plures dicendo epiſcopo quòd admittat alternatiuè quem velit.*
29 *Patronus an poſſit præſentare ſub conditione.*
30 *Patronus an poſſit variare in pręſentando plures ſucceſſiuè.*
31 *Clericus patronus ſi variat in præſentando an ſit puniendus.*
32 *Variare an ſit permiſſum à poſtulatione.*
33 *Patronus eccleſiaſticus ſi pręſentauit ei qui non habet ius inſtituendi, & ſic nulliter an poſſit variare & denuò pręſentare legitimè.*
34 *Patronus eccleſiaſticus an poſſit pręſentare plures ſimul.*
35 *Patronus laicus an poſſit variare toties quoties voluerit.*
35 *Patronus ſi promiſit de pręſentando vnum an poſſit variare & alium præſentare.*
37 *Patronus ſi præſentauit vnum & iurauit de non variando an poſſit variare.*
37 *Patronus ſi præſentat ſecundum nec dicat accumulādo an ſecunda præſentatio valebit.*
39 *Patroni duo ſi pręſentent vnum, an poterit alter ex his variare accumulando & alium præſentare.*
40 *Patronus ſi pręſentet ſucceſſiuè duos, quorum alter idoneior epiſcopus poteſt inſtituere quem voluerit.*
41 *Gratificationi non eſt locus quando iura non ſunt paria.*
42 *Senior eſt pręferendus in beneficiis conferendis.*
43 *Maior pars patronorum ſi præſentat vnum indignum, minor pars dignum qui erit præferendus.*
44 *Epiſcopus an debeat deſtituere primo præſentatum quando duo ſucceſſiuè ſunt inſtituti & ſine ęquè idonei.*
45 *Duobus præſentatis quorum vnus eſt de ſanguine fundatoris in debeat illum epiſcopus præferre.*
46 *Beneficium debet conferri ei qui benefecit.*
47 *Papa in duobus intendit prouidere cuicunque in patria ſua.*
48 *Epiſcopus poteſt repellere pręſentatum extraneum quando reperiuntur idonei in illo epiſcopatu.*
49 *Clericus diues an debeat præferri pauperi in beneficio.*
50 *Procurator meus ſi præſentauit vnum an poſſim variare ac ſi perſonaliter præſentaſſem.*
51 *Conſtituens procuratorem ad præſentandum vnū compatronum ſuum qui præſentauit vnum nomine proprio, an poſſit variare & alium pręſentare nomine ſuo.*
52 *Litera apoſtolicę an poſſint valere in præiudicium inſtituti.*
53 *Patroni præſentant, vnus Pe. alter Io. inter iſtos pręſentatos oritur lis, quia vnuſquiſque prætendit ſe potius eſſe inſtituendum & præferendum an in hoc caſu ſit licita variatio.*
54 *Lis ſi duret longo tempore inter præſentatos, an epiſcopus debeat tandiu tardare ordinationem eccleſię quandiu durabit lis.*
55 *Epiſcopus an habeat tempus limitatum ad inſtituendum ſit nulla ſit lis reſpectu iuriſpa. an poſſit tardare tantum quantum voluerit.*
56 *Epiſcopus an poſſit ponere œconomum in eccleſia patronata durante tempore dato ad pręſentandum à iure ſi patronus nolit pręſentare niſi in fine illius temporis.*
57 *Tempus datum ad præſentandum quando incipiat currere.*
58 *Tempus an currat patrono impedito pręſentare.*
59 *Tempus quando incipiat currere ad pręſentandum in eccleſia noniter conſtructa.*
60 *Iuſpatronatus poteſt acquiri in eccleſia conſtructa & dotata de conſenſu epiſcopi.*
61 *Patronus an poſſit pręſentare vltima die termini præfixi ad pręſentandum.*
62 *Patronus qui non pręſentauit in tempore an poſſit purgare moram.*
63 *Tempus quantum detur epiſcopo ad conferendum quando patronus excluditur à præſentando propter negligentiam vel aliter.*
64 *Patrono excluſo à præſentando propter negligentiam ad eccleſiam ad quam ſpectabat inſtitutio de iure ſpirituali inferiori ab epiſcopo an hoc caſu poteſtas conferendi deuoluatur ad ipſum inſe.*
65 *Tempus datum ad præſentandum an currat diebus feriatis.*
66 *Præſentatio an poſſit fieri die feriata.*
67 *Tempus an ſit ſtatutum præſentato ad conſentiendum præſentationi.*
68 *Patronus inſtituit coram eo qui non habet ius inſtituendi & interim labuntur quatuor menſes, poſtea intelligit ius ſtatuendi ſpectare ad alium & coram illo vult præſentare, an poſſit.*
69 *Edictum an debeat proponi facta præſentatione.*
70 *Præſentatus ſecundò ſi ſit in curia romana, an debeat ibi citari.*
71 *Præſentatus ſi adminiſtret in beneficio ante inſtitutionem an priuetur ipſo iure præſentatione.*

72 *Clericus*

72 *Clericus ſi habeat duas præſentationes de ſe factas an teneatur eligere quam velit, & an poſſit proſequi vtranque.*
73 *Patronus dicens eligo talem in præſentandum, an per hoc dicatur facta præſentatio.*
74 *Patronus ſi eligat pręſentandum & electus renuntiet antequam pręſentetur, an patronus habebit iterum quatuor menſes an pręſentandum à die renuntiationis illius.*
75 *Patronus ſi dicat confero huic clerico eccleſiam meam, an dicatur facta pręſentatio.*
76 *Patronus dicens coram epiſcopo eligo hunc clericum & peto eum inſtitui an dicatur facta pręſentatio.*
77 *Patronus dicendo pręſento iſtum ad eccleſiam concedendo ei patronatum an per hoc faciat eum patronum.*
78 *Epiſcopus dicendo non recipio vel non admitto præſentatum, an per hoc videatur ipſum reprobare.*
79 *Epiſcopus admiſit clericum ad ordines & etiam ad beneficia tanquam idoneum ſi poſtea præſentatur ad beneficium iuriſpatronatus an ipſe epiſcopus poſſit eum repellere.*
80 *Patronus ſi præſentat ſed epiſcopus non admittat præſentatum an patronus teneatur alium de nouo præſentare.*
81 *Pręſentatio an fiat ſoli epiſcopo.*
82 *Patronus an teneatur probare ſe præſentare infrà tempus ſtatutum à iure ſi id negetur.*
83 *Præſentatio an probatur per ſolam narrationem epiſcopi factam in literis præſentationis.*
84 *Honor patrono debitus quis ſit.*
85 *Tempus quadrimeſtre quod datur patrono qualiter debeat computari.*
86 *Patronus an poſſit præſentare ad beneficium vacans de iure.*
87 *Rector eccleſię ſi ſit priuatus beneficio ipſo iure propter aliquod delictum an patronus poſſit ſtatim præſentare antequam ſit declaratum.*
88 *Prærogatiua maiori quis fungatur præſentans an inſtituens.*
89 *Honor an debeatur patrono vt non poſſit vocari in ius per pręſentatum ſine venia.*
90 *Honor an debeatur patrono vt pro eius anima ſit in eccleſia patronata ſpiritualis miſſa celebranda.*
91 *Maior pars patronorum an ſit neceſſe quod conueniat habito reſpectu ad omnes patronos.*
92 *Pręſentatio an requiratur quod ſiat à maiori parte patronorum.*
93 *Præſentatio an ſpectet ſingularibus perſonis, an collegio differt & quare.*
94 *Patroni an debeant ſimul conuenire in actu præſentationis.*
95 *Specialia duo non debent concurrere circa idem.*
96 *Patronorum vnus præſentat ſingulariter & de per ſe, poſtea congregantur ſimul & ſemel, an ille qui pręſentauit ſingulariter ſit priuatus pro alia vice poteſtate dandi vocem.*
97 *Inſtituendi habent poteſtatem duo inſolidum vnus præſentatur coram vno, alter ſecundo loco & coram alio, an primò præſentatus debeat obtinere.*
98 *Honor an debeatur patrono vt poſſit ſaltem ex conſuetudine concedere eccleſiam patronatam abſque epiſcopo.*
99 *Honor alius an debeatur patrono ex iurepatronatus quàm pręſentatio.*
100 *Patronus eccleſiaſticus poteſt exigere rationem de temporalibus eccleſiæ.*
101 *Epiſcopus poteſt exigere rationem de temporalibus eccleſiæ.*

HOnorificum, iſtud verbum importat honorē, quē
habet Patronus in præſentando rectorem vel cle-
1 ricum: † quia ſine præſentatione non poteſt epiſcopus
inſtitutionem facere regulariter. c. decernimus. 16. q. 7.
Item importat honorem, quem habet patronus in ec-
cleſia: quia præ alijs debet honorari. c. nobis. infra codē.
Iſta Abbas & alij hic: ſed vt melius hæc materia intelli-
gatur formabo aliquas quæſtiones circa eam. ¶ Primò
2 igitur quæro † an intantum debeatur iſte honor patro
no in præſentando q; inſtitutio facta eo ſpreto ſit nulla
omni caſu. Breuiter ſcias concluſionem, quod regula-
riter inſtitutio facta ſine præſentatione patroni eſt ip-
ſo iure nulla. text. eſt in d. ca. decernimus. ibi ordinatio-
nem ſuam irritam nouerit. 16. q. 17. Et ita firmat Abb. in
c. illud, circa principium. & etiam circa fi. infra eodem
& in c. ex inſinuatione. in 2. not. eo. tit. & in c. cum Ber-
toldus. in 3. col. in fi. s. de re iud. & idem do. Fely. in 3. col.
vbi alias authoritates allegat. Idem decidit Bal. in conſi.
ſuo 17. ſecundum impreſſionem nouam incipiente fa
ctum ſic proponit. in 2. dubio. in 5. vol. vbi ſortius dicit
quod talis inſtitutio eſt nulla etiam ſi inſtituens ignora
ret eccleſiam habere patronos. & ſubijcit ibi in 3. dub.
quod ipſemet inſtituens poteſt declarare ipſam inſtitu
tionem nullam. Et dicunt Hoſt. & dicta Card. Floren. in
d. c. ex inſinuatione quod inſtitutus in eccleſia haben-
te patronum intra tempus præſentandi ſine præſenta-
tione patroni occupator eſt & tanquam occupator re-
mouetur per illum text. & per c. illud, j. eo. ti. Contrariū
tñ reperio tenere dominum Card. Flo. in d. c. illud. in 5.
notabili per illum text. in verbo irritanda. quod deno-
tat inſtitutionem non eſſe irritam, ſed per ſententiam
eſſe irritandam. Hoc non obſtante concluſio ſupra fa-
cta communior eſt. Nec ob. tex. in d. c. illud quia Abbas
ibi & in d. cap. cum Bertol. exponit irritanda, ideſt, irrita
nuntianda vel irritanda eſt de facto quatenus de facto
proceſſit. vt in ſimili dicit gl. in l. 1. ff. de feriis. Nec abſur
dum eſt ita interpretari vt euitetur correctio. d. c. decer
nimus. ſeu vt iura iuribus concordemus, ca. cum expe-
diat. de ele. lib. 6. l. vnica. C. de inoffi. dotibus. ¶ Hæc regu
la recipit modificationem vt ſit nulla inſtitutio inſtāte
patrono vel eo agente de contemptu. ita firmat Abb. &
do. Fel. alias authoritates allegans in d. c. cum Bertol. idē
Abb. in d. c. illud. alias etiam declarationes & limitatio-
nes recipit hæc regula de quibus per Ioan. An. do. An.
& Abb. in fi. d. c. illud. & plenius per do. Fely. in d. c. cum
Bertol. vbi per tres columnas hanc regulam proſequi-
tur. Miror tñ quod eam perfecte non expediuerit. ¶ Li
mitauit enim dictam regulam ſex modis tm̄. Ego alios
referam omiſſis dictis per eum ne trāſportem de char-
ta in papyrum. ¶ Limita igitur ſeptimo regulā quę ha-
bet quod inſtitutio facta ſine pñtatione patroni eſt nul
3 la ipſo iure vt non procedat † quando pñtans per patro
num ſine ſcandalo inſtitui non poteſt: quia tūc eps po
terit inſtituere quem velit ſine pñtatione. tex. eſt & ibi
not. Abb. in c. quoniam, infrà eod. titu. Multa enim pro
ſcandalo euitando permittuntur quæ alias non permit
terentur, quæ latiſſimè accumulat do. Fely. Sandeus in
c. nihil cum ſcandalo. in 1. & 2. col. s. de reſcrip. Quomo
do autem intelligatur imminere ſcandalum in caſu
noſtro declarat Hoſt. hic in ſumma in verſic. quid iuris.
¶ Octauo limito dictam regulam vt non procedat, qñ
non cōſtat eccleſiam eſſe patronatam. dato enim quod
aliqui intra ſe contendant ſuper iurepatronatus. Si tñ
aliter non conſtat eccleſiam eſſe patronatam poterit
eps ibi clericum inſtituere illis ſpretis, ſeu ſine eorum
pñtatione. Iſtam limitationem colligo ex verbis Abba
4 tis Panor. in c. ſi vero. infrà eo. tit. ¶ † Nono limita iſtam
regulam vt nō procedat in patrono eccleſiaſtico: quia
eo ſpreto poteſt fieri inſtitutio per legatum de latere. c.
cum dilectus. & ibi not. infra eodem per Papam verò
poſſet fieri inſtitutio etiam ſpreto patrono laico: licet
in dubio non præſumatur velle illi præiudicare. vt ibi-
dem notatur. & ita declarat Abbas in d. c. illud, in vlti-
mis verbis, & amplè tradiť p d. do. Fely. in d. ſuo tra. qñ li
terę apoſtolicæ &c. vbi declarat an & qñ Papa videatur
voluiſſe præiudicare iuri patronatus. conſi. 69. incipien.
vacante quadam eccleſia in 2. col. vbi ēt declarat an in
propoſito noſtro paria ſunt eſſe patronum vel in qua-
ſi poſſeſſione iuriſpatronatus. de quo plenius dicemus
ſuper verbo competens alicui. ¶ Secundò quæro circa
iſtud verbum honorificū, poſito quod non poſſit eps
honorem patrono auferre in pñtando: & ſic ſine pñta-
5 tione inſtituere † an ſaltem poſſit tempus datum ad pñ-
ſentandum abbreuiare. Exemplum prout quotidie cō-
tingit, vnus patronus præſentat clericum, ordinarius fa
cit proponi edictū iuxta formā c. fin. de ele. lib. 6. ¶ Quæ
forma habet ēt locum in pñtatione. vt ibi dicit gl. 2. cō-
muniter approbata. alius patronus nō comparet infrà
tempus aſſignatum in edicto. an per hoc ſit ſibi præiu-
dicatū in tempore quatuor vel ſex menſium dato à iu-
re ad pñtandum iuxta capitulum vnicum. de iurepatro
natus lib. 6. Iſtam quæſtionem attingit Ioannes And. in
cap. 2.

c.2.ad fi.de officio vicarij,lib.6.& ibi. Gemi. refert in 2.
colla.& decidunt quod erit prę iudicium huic patrono
non comparenti edicto.Et ratio eſt:quia videtur parto
nus non comparendo conſentire præſentationi factæ.
Iſtud etiam firmat do.Fely.in c.cum Bertoldus.in 4.col.
de re iudi. ſubijciens ſecus eſſe quando patronus com-
pareret & diceret quòd præſentatio facta non deberet
confirmari:quia prætendit quod ad ipſum ſpectat præ-
ſentatio, vel ſimul vel ſingulariter. ſed quòd pro tunc
non vult preſentare,ſed vti termino & beneficio legis.
& mouetur,quia licet iudex ex cauſa poſſit tempus p̄-
fixum à lege abbreuiare. vt firmat Bertol.in l. 2. ff.de re
iudi.Tamen vbi incurritur aliqua pæna lapſo termino
legis non poteſt iudex ipſum terminum abbreuiare,al
legat glo.not.iuncto textu in capite 1. in verbo tertiam
vacationem, de milite vaſal. qui contumax eſt in vſi.
feu.& gl.in cle.1.in verbo tertio.de vita & hone. cleric.
Sed in propoſito lapſis quatuor vel ſex menſibus patro
nus amittit pro illa vice ius præſentandi. Ergo iſtud tē-
pus inductiuum penè non poterit per ordinarium ab-
breuiari.Et ita dicit do.Fely.ſe conſuluiſſe.& hunc pun
ctum eſſe notiſſimū & quotidianum.Iſta concluſio vi-
detur æqua.tamen fundamentum do.Fely. nō videtur
tutum.quia idem eſt in habente ius eligendi quòd in
habente ius præſentandi ſcilicet quod elapſo tempore
ſibi dato à lege ad eligendum excluditur ab eligendo.
c.2.& ibi notat.ſuprà de conceſ.præbend. Et tamen per
terminum aſſignatum in edicto poteſt ſibi præiudicari
indiſtinctè.d.c.fi.de elect.lib.6.Niſi dicas ſoluendo dictā
concluſionem,quòd ille text.non loquitur in caſu, qñ
habens ius eligendi compareret & diceret ſe velle vti
termino legis.ſed loquitur quando taceat & non com
pareret:quia videtur conſenſiſſe: vt ſuprà dictū eſt.vel
dic quòd ille textus loquitur,quando edictum propo-
nitur pro confirmatione fienda & non pro electione
fienda:quia tunc non proponitur edictum, ſed ſeruat
forma capituli quia propter.de elect.& congregatio fit
ſecundum formam traditam per doct.in c. cum nobis,
de elect.vbi Abbas Panor.col.penul. & traditur per eū-
dem poſt alios in c.in cauſis eod.tit.& in c. cum omnes
in fi.de conſti.vbi etiam moderni.quòd nota. pro decla
ratione d.c.fi.Præmiſſam concluſionem reperio etiam
velle do.Abb.in diſputatione ſua incip.Augerio in 13.
col.in fi.vbi dicit,quòd patrono p̄iudicatur ſi fuit pro-
poſitum edictum & non comparet infra tempus ad ꝯ-
dicendum:allegat Hoſti.& Ioan. And.in ſimilibus ter-
minis in c.1.de his quæ fi.à præla.Et ad prædicta vide ēt
Ioan.de Imo.in cle.plures.in 7.col.eod.tit. poſt Lapum
ibi.vbi dicit fortius,quòd etiam contradictio vnius ex
patronis,vel minoris partis volentis expectare tempus
quatuor menſium non attenditur quando maior pars
præſentauit.& mouetur,quia fruſtra expectaretur præ-
ſentatio minoris partis, cuius euentus nihil operare-
tur per l.aliquando.ff.ad velleianum. quod bene no.Et
ad hoc etiam vide do.maximè Abb.in col.penul.& vlt.
in c.cum nobis ſuprà de elect. Et prædictam opinionē
etiam tenet Cald.in conſi.ſuo 10.incipiente. ſi vniuerſi
tas ſua.hoc eod. tit. vbi dicit, quòd ſi vniuerſitas eſt pa-
trona æquior opinio eſt quòd maior pars poſſit nō in-
ſtante termino iuris aſſignare terminū præſentationi
fiendæ.Aduerte tamen quia prædicta deciſio quam fa-
cit do.Fely.in d.c.cum Bertoldus.videtur contrariari di
ctæ deciſioni Cal.& alteri deciſioni Ioan.de Imo. ſuprà
allegatæ.Inquantum prædicti doctores præſupponunt,
ꝙ maior pars patronorum poſſit præiudicare minori
& præſentare etiam non inſtante termino iuris. & do.
Felyn. præſupponit ſimpliciter & indiſtinctè,ꝙ vnus
ex patronis comparens edicto & dicens ſe velle expe-
ctare tempus,audiri debet.Sed poſſet (vt puto) ſaluari
quod dicit do.Fel.niſi illè qui præſentaſſet ante tēpus
eſſet maior pars patronorum,per fundamentum Imo
læ ſuprà relatum.& ꝙ maior pars poſſit p̄iudicare mi-
nori etiam non inſtante tempore dato ad actum expli
can.decidit etiam Abbas & ſequuntur alij poſt eum in
c.cum omnes.in col.fin.de conſti.& habetur etiam per
eum & alios plenius in d.c.cum nobis.de elect.vbi Ab-
bas in penul.col.aſſignat bonam rationem. Quis antē
modus ſit ſeruandus in congregatione ipſorum patro-
norum,& cui ſpectet in congregando patronos maxi-
mè qñ ius patronatus competit vniuerſitati.vide Cald.
in d.ꝯſ.ſuo 10.& ſeq.ſub hoc eod.ti.& do.in c.cū nobis
6 de elec.maximè Abbas ibi.col.pen.& vlti.¶† Tertio q̄-
ro an debeatur honor patrono, vt nihil poſſit fieri in
præiudicium iuris patronatus ſine eius cōſenſu.Breui-
7 ter ſi loquimur † an Papa poſſit præiudicare patrono
clarum eſt,ꝙ ſic.quia in beneficialibus habet ampliſſi-
mam poteſtatem.c.2.de præbend.lib.6.cle.1. vt lite pen
den.& traditur in dictis locis & in alijs accumulatis per
Fely.in tra.ſuo quando literæ apoſtolicæ noceāt patro-
8 nis eccleſiarum circa principium. †Si verò loquimur
de inferioribus & tunc do.Cald.poſt Hoſtien. in c.cum
acceſſiſſent.ſ.de conſtit.ſentit quod nihil fieri poterit.
nam ſecundum eum epiſcopus non poterit diſpenſa-
re contra inſtitutionem beneficij patronati vel ipſum
immutare,vel contra eam venire, ſine conſenſu patro
ni.ita dicit ſe obtinuiſſe.& de illo dicto faciunt feſtum
do.Anto.Abbas Imo.& ſcribentes ibi.pro ornamento
illius dicti multa accumulat ibi do.Fely.in 7.& 8.col.cō
cludens ꝙ non poterit epiſcopus eccleſiam ſimplicē
facere collegiatam nec erigere in cathedralem,nec al-
teri vnire nec authorizare permutationi vel ſimilia fa
cere ſine conſenſu patroni,& iura,& authoritates alle-
gat.Quinimo fortius dicit ibi Imo.quē refert & ſequi-
tur d.Felyn.ibidem in 8.col.alia multa allegādo, quòd
epiſcopus non poterit inſtituere clericum in eccleſia
patronata aliter quam ſe habeat inſtitutio & natura be
neficij:ēt ꝙ patronus propter negligentiam perdiderit
poteſtatem præſentandi,& propterea ſi in inſtitutione
beneficij collatio ſit fienda presbytero non poterit ep̄s
diſpenſare,vt conferatur nō presbytero quod vr̄ bene
notandū.Vltra accumulata per do.Felyn in dicto loco:
vide circa illud quod dixi, ꝙ permutatio non pōt fieri
ſine conſenſu patroni, dominos de Rota plenè in tit.
de rer.permu.in deciſio.nouis,deciſ.5.& alios doctores
commemoratos per do.Fely.in c.cum Bertol. ver. limi
ta quintò.de re iudi.& aliquid per eundem in ca. quo-
niam frequenter.in prin.in 3.col vt lite.non cōteſt. vbi
attingunt an talis permutatio facta ſine conſenſu pa-
troni ſit nulla ipſo iure. & communiter concluditur,
ꝙ nō:ſed ꝙ videlicet vſque quo patronus contradicat
cum cauſa.Item inquantum cōcluſum eſt,ꝙ nihil po-
terit fieri in præiudicium patroni ipſo patrono non ꝯ-
ſentiente.quia dictum eſt ſolum, vt id fieri non poſſit
per epiſcopum intellige procedere etiam in legato Pa
pæ.qñ patronus eſt laicus vt notat.in c.cum dilectus. in
fra eod.& in terminis decidit Gemi.in c.quamuis.circa
fi.de reſcrip.lib.6. & habetur per d. Fely. in d. ſuo tra.qñ
literæ apoſtolicæ,&c.Hoc tñ limitatur.infra circa fi.hu-
ius quæſtionis.Item ad prædictam concluſionem benè
facit bona gl.in c.nemo deinceps.de elect.lib.6.quæ di-
cit,ꝙ beneficiū iuriſpatronatus non poteſt dari in com
mendam ſine conſenſu patroni. & allegat Inno. Hoſt.
& Card.idem tenere.& ſequitur Gemi.ibi etiam decla-
rans,an hoc caſu patronus poſſit præſentare nondum
reuocata commenda. dic vt per eum, poſt Lapū Abb.
Archi.& alios.Et præmiſſam cōcluſionem ēt firmat In-
no.in c.ſi conſtiterit.de accuſa.Item facit quod decidit
Inno.in c.fi.de renun.qui vult,ꝙ clericus,vel rector ec-
cleſiæ patronatæ non poſſit renuntiare beneficio ſine
conſenſu patroni,quod dicit eſſe menti tenēdum Ab-
bas in c.ſignificatum.ſ.de præbend. in fi. textualium.&
limitationem capituli quod in dubijs. de renun. idem
tenet Abbas in c.de multa.in 4.col.eo.ti.& Ioā. de Imo.
in d.c.ſignificatum.in j.col.Item facit,quia ep̄s non pōt
reſtituere clericum vel rectorem depoſitum ſine ꝯſen
ſu patroni. ita concludit Gemi. eſſe communem opi.
in c.quamuis.de reſcri.li.6.ſuper gl.penul.quæ quatuor
opiniones refert,& idem ſentit d.Ant.& Abbas in c. ex
tranſ-

tranſmiſſa.circa fi.de tenun. Præmiſſam etiam conclu-
ſionem firmat do.And.Barb.conſi.ſuo 23.incip. ſcripſit
propheta in 6.col.in 1.vol.vbi aliquas ex prædictis deci
ſionibus commemorat.Et notat.circa prædicta inquan
tum dictũ eſt, ꝙ requiritur conſenſus patroni in renũ-
tiatione,vel permutatione beneficij patronati:ꝙ quan
do beneficium ipſum permutaretur, nõ eſt neceſſaria
præſentatio de nouo.Sed poteſt ſuperior ſe expedire ſi
ne alia pręſentatione.ita Abbas in c.cum dilectus.infra
eo.allegat authoritates de quibus per eum. Et pluta ad
hoc adducit Ioan.de Imol.in c.fi.col.penul.ſupra de re.
permu.licet ſubiiciat,ꝙ cõſuetudo obſeruat, vt in per-
mutatione fiat reſignatio beneficiorum. Et hanc cõſue
tudinem dicit probari in cle. 1.de rerum permut. qua
cõſuetudine attenta patronus deberet de nouo præſen
tare.¶ An antem præſentatio poſſit fieri in caſu propo
ſito nondum reuocata permutatione, vide per Gemi.
poſt alios in c.nemo deinceps.de elect. lib. 6. in penul.
col. Inquantum etiam ſuprà dictum eſt remiſſiuè, ꝙ
vnio beneficij iuriſpa.non poteſt fieri ſine cõſenſu pa-
troni.Reperio idem tenere vltrà allegata per Fely. in d.
c.cum acceſſiſſent.d.Thomam Faſtoli in opuſculo ſuo
deciſionum Rotæ in 2.cauſa in 6.dubio.vbi dicit ita di
xiſſe maiorem partem auditorum Rotæ.Item bene fa
cit ad prædicta quia non poſſet epiſcopus bona eccle-
ſiæ patronatæ conuertere in præbendas vt deſeruiãt in
neceſſitatibus alterius eccleſiæ ſine conſenſu patroni.
ita Abbas in c.ſuggeſtum.infra eod. vbi etiam conclu-
dit poſt alios ꝙ qñ nullum præiudicium fieret patrono
valeret diſpoſitio epiſcopi ſuper iurep. vel ſuper rebus
illius hinc dicimus ꝙ rector eccleſiæ patronatæ poterit
pręſentare ad titulum eccleſiæ ſuæ clericos ordinãdos,
qui ab ipſa eccleſia percipiant alimenta: quia nullum
præiudicium fit iurip.tex.eſt & ibi notatur c.poſtulaſti.
9 infra eo.ti.† Item poterit rector eccleſiæ patronatæ ſibi
eligere quos voluerit ad ſibi ſeruiendum & miniſtran-
dum ſine conſenſu patroni: vt ibidem notat. & firmat
Fede.de Senis conſi. 95. incipien. ſuper dubitationum
10 arti.in 2.col.hinc etiam dicimus † ꝙ poterit rector de-
putare vicarium in eccleſia ſine cõſenſu patroni.gl. eſt
in c.ad hæc.ſupra de offic.vica.de hoc tamen dic vt per
do.ibi.& in c.propoſuit.de filijs presby.& per do. Card.
in cle.vnica in 12.q de offi.vica.Facit etiam quia in alie
natione rei eccleſiaſticæ non requiritur conſenſus pa-
troni de neceſſitate,licet de honeſtate ſecus, vt per In-
noc. Imo.Abbas & communiter cæteros in c. vnico. vt
eccleſ.benefi.ſine di.conferantur. & per Pet. de Ancha.
conſ.ſuo 121.incip. ex narratis.gl.Bart.& alij authen. de
alie.& emph.in prin.ratio eſt, quia non præiudicaẽ iu-
ripa.vt declarat Pet.de Ancha.in d.conſil. verum, eſt ꝙ
vbi alienatio eſſet facta indebitè ſine cauſa poſſet pa-
tronus alienationem reuocare, ſeu reuocari facere,
vt in dictis locis notatur per capitulũ filijs 16.q.6. ¶ Li-
mita tunc concluſionem ſuprà factam, ꝙ in præiudi-
cium iuriſpatronatus nihil poteſt fieri ſine conſenſu
patroni, vt non procedat qñ immineret neceſſitas per
quam pro vtilitate eccleſiæ eps moueretur ad diſponẽ
dum de beneficio patronali aliter q̃ eius natura exigat:
quia ẽt patrono inuito hoc poterit fieri ita Abbas ſin-
gulariter in d.c.cũ acceſſiſſent. in penul. col. & ibidem
do.Fely.in 8.& 9.col.multa ad corroborationem addu-
cit.ergo comprobo hanc limitationem per id quod di
cit gl.in ca.1. 10.diſtin.quæ concludit ꝙ vbi ſubeſt iuſta
cauſa poteſt eps parochiã diuidere inuito rectore: ſed
ſine cã non poſſet.per quam glo.ita determinat Abbas
in c.ad audientiam.1.& 3.col.de eccleſ.ædifi.reprobãdo
11 gl.ibi quæ contrarium tenuit. ¶ † Secũdo limita iſtam
concluſionẽ,vt non procedat in patronatu eccleſiaſti-
co,quia ipſi poteſt præiudicari per legatum, vt conclu-
ſum eſt in præcedenti q.& late habetur per do.Fely. in
d.ſuo tra.qn literæ apoſtolicæ,&c.per do.Ludo.Roma.
conſ.ſuo 361.incip.in caſu propoſitæ cõſultationis. vbi
dicit poſſe iurip.eccleſiaſtico per legatum præiudicari
ẽt qñ patronus ipſe nõ eſſet de ſua prouincia dummo-
do ipſa eccleſia patronata ſit. & ratio quare non ita de
facili præiudicetur iuri patroni.ſecularium aſſignatur
12 per glo.& do.in d.c.cum dilectus.infra eo.¶ † Tertiò li
mita dictam limitationem,vt non procedat in iurepa-
tronatus,quod habetur ex cõſuetudine, vel p̄ſcriptio-
ne:quia legatus de latere poterit derogare ipſi iuripat.
Ita Fede.de Senis in conſi. 65. incip. ſupraſcriptæ q.Idẽ
tenent do.Ant.Card.& Abbas in c.dilectus.de offic.leg.
idem tenet Card.in d.cle.1.in 7.q.vt lite penden. & do.
Alexand.in conſ. 74.incipien. viſo puncto, & diligen-
ter examinato.in 3.vol.idem tenent plerique alij relati
per Felyn.in d.tractatu circa fi.& ratio huius limitatio-
nis ſecundum præfatos doc.eſt,quia hoc caſu ceſſat ra-
tio propter quam legatus,vel alius inferior non poteſt
conferre beneficium ſpectans ad laicos.ſcilicet,nec ip-
ſi laici retrahantur à fundatione eccleſiarum. Cõtrariũ
tñ tenet Io.de Imo.& Barba.in d. c.dilectus. & etiam de
iſta limitatione dubitat do. Felyn. in loco præallegato
in fi.& dicunt Ioan.de Imol.& Barb. vbi ſupra quod nõ
reperitur iure cautum, ꝙ legatus poſſit præiudicare in
caſu prædicto.ſed præmiſſa limitatio eſt tenenda: quia
probatur ex ratione præallegata,& eſt communis opi-
nio vt atteſtatur do.Ant.Corſe.in repertorio ſuo in Ab
batem in verbo patronus circa princip.Quomodo aũt
poſſit acquiri iuſpa. conſuetudine, vel præſcriptione:
dico infrà ſupra vltimo verbo,in vlt.q.Quando autem
literæ apoſtolicæ præiudicant iuripa.ſecularium,vel ẽt
clericorum,& ſic qñ ſit præſumendum Papam velle ei
præiudicare nihil attingo: quia do.Fely.San.adeò plenè
loquitur in d.ſuo tra.ꝙ parum in effectu addi poſſe exi
ſtimo. & aliquid etiam circa ipſam quæſtionem ponit
ipſe in c.eam te.col.12.in verſi.4.declaratio.ſupra de re
ſcrip. Item quia dixi ſupra quòd epiſcopus non poteſt
vnire beneficium iuripat.ſine patroni conſenſu. pone
quòd vnio fiat cum eius conſenſu,an ipſe patronus re-
manebit patronus primæ vnitæ: an verò efficiatur pa-
tronus ſecundæ:cui fit vnio.vide Spec.in hoc ti. In vlti-
mis verbis.& ibi Ioan.And.in addi. vlti. An autem ipſe
patronus poſſit aliquid facere, vel diſponere ſine epiſ-
copo circa iuſpatronatus dicam infrà ſuper verbo de
diœceſani conſenſu.& an vbi requiratur conſenſus pa
troni, vt in caſibus de quibus ſuprà ſufficiat conſenſus
hæredis.vide plenè per do.Fely.in d.c.cum acceſſiſſent.
in 8. col. poſt Abb. ibi & dicta ſuper prædicto verbo de
diœceſani conſenſu. Item an non interueniente con-
ſenſu patroni actus ſit nullus.an autem debeat annulla
ri.vide Fely.in c.quoniam frequenter.§.porro.in 3. col.
vt lite non conteſt.& in c. cum Bertol. 4. col. de re iudi.
& dixi ſuprà in j. q. huius verbi. & ſuprà poſt principiũ
huius quæſtionis vbi dixi de permutatione tñ.¶ Quar-
tò quæro, an debeatur honor patrono vt poſſit præſen
tare vnum quenque clericum religioſum vel ſecularẽ
filium conſanguineum vel extraneum cognitum, vel
incognitum & ſeipſum ſicut alium & tam ſacerdotem
quàm non ſacerdotem,& tam beneficiatum quàm nõ
13 beneficiatum. † Circa primum de religioſo an poſſit
præſentari ad eccleſiam patronatam: reperio.Abb.in c.
de dei timore,in 3.col.ſupra de ſtatu monach.qui con-
cludit, ꝙ ad eccleſiam parochialem poterit præſenta-
ri.Et hanc dicit eſſe communem opi. ꝯ do. de Rota de-
ciſione ſua 254.aliàs eſt deciſio 5. in nouis tit. de iurep.
quam refert & ſequitur Bertachinus in repertorio ſuo
in verbo patronus.in 4.colum. Et mouetur Abb. fauo-
re curæ animarum.vnde concludit ſecus eſſe in benefi
cijs ſimplicibus.Et pro hac ꝯcluſione allegat gl. expreſ-
ſam iuncto text.in c.in parochia. 16.q. j. Idem conclu-
dit do.Præpo.diui Ambro.in c.priſcis.circa fi.55. di. ſu-
bijciens,ꝙ hæc eſt cõis opi.idem tenet Bal.in conſi.ſuo
60.incipien.quidam in morte in 5. vol. ſecundum im-
preſſionem nouam. Et ẽt tenuerunt multi alij relati in
d.deciſio. Rotæ. An aũt debeat hoc caſu ipſi religioſo
præſentato dari ſocius ſui ordinis,variç ſunt opinio.de
quibus per Abb.& d.Præpoſitũ vbi ſupra vide per eos,
quia non eſt præſentis ſpeculationis. Pro prædicta con
c.uſione

cluſione facit etiã ille tex.in c.quod dei timore & ele. j.
in fi.de elec.vbi poteſt religioſus eligi ad epiſcopatum
& etiam ad regimen aliarum eccleſiarum ſecularium : 1
ſecũdum gl.& doc. ibi.Amplia iſtam concluſionem ẽt
ſi ſit religioſus nouitius.item ẽt ſi ſit mendicans. ita gl.
in d.cle.1.in verbo religioſus. quam approbãt ibi Pau.
de Eleaz.& do.Card.Flo.in 25.q.Limita nunc d.conclu-
ſionem vt procedat interueniente licentia Abbatis vel
ſuperioris religioſi c.ſi religioſus.de elect.li.6. Et firmat
Abbas in d.c.ꝙ dei timore.in vlt.q.ſubijciẽs ꝙ nec ẽt in
Papam poſſet religioſus promoueri ſine licentia ſupe
rioris per glo.no.in ca.quàm ſit 18.q.2.Eſt verum ꝙ ſu-
perior cogitur conſentire vbi vtilitas vel neceſſitas ſug
gerat vel ſuperior illius ſuperioris poterit licentiã da-
re vt firmant doc.in c.ꝙ dei & ibi Abbas in fin.An autẽ
ſit neceſſaria diſpẽſatio ad hoc, vt religioſus poſſit præ-
ſentari,vide Abb.in d.c.ꝙ dei timore.& d. Præpoſitum
in d.c.priſcis.vbi plenè loquitur.Secundo limita vt re-
ligioſus poſſit præfici eccleſiæ curatæ qñ eſt aptus ad p̃-
dicandũ. aliàs ſecus, & ratio quia principaliter propter
officium prædicationis & ſic propter bonum curæ id
ſibi permittitur. Iſta ſunt verba Abbatis per illum text.
in d.c.ꝙ dei timore hoc tñ non firmo pro nũc: quia in
multis alijs conſiſtit cura animarum & non in ſola præ
dicatione vt de ſe patet & habetur in c.de multa.de prę:
bẽd.maximè per Abbatem ibi in fi. & per do. maximè
do.Anto.de But.in c.quia nonnulli.de cleric.non reſid.
an aũt in monaſterio in quo ſit capella iuriſp. poſſit p̃-
ſentari clericus ſecularis,habetur per Abbatem qui vi
detur concludere ꝙ non,in conſi.59.incip. quidam do.
Iac.de Rachaneto in 2.vol.vbi fortius videtur conclu-
dere, ꝙ in tali loco inuitis religioſis non poſſit acquiri
iuſpatr. de quo dicam infra in verbo in eccleſia, in 2.q.
14 ¶ † Circa aliud de conſanguineo an poſſit præſentari
ſicut extraneus breuiter cõcluditur quòd ſic. quinimo
etiam filius præſentari poteſt gl.eſt in c.quia clerici , in
verbo filij infra eodem . cum qua trãſeunt Goffr.Hoſt.
Ioan.And.do.Anto.de But.do.Card.in 1.q.& Abbas ibi
qui alia allegat & ſubijcit iſtam eſſe communem opi.
& dicit ibi do.Ant.ꝙ ita de conſuetudine obſeruatur,
licet Inno.ibi contrarium teneat.Eandem opinionem
communem tenet gl.Inno.ſibi contrarius,in c. conſu-
luit.infra eodem. & Specul.in tit. de iurepatrona. ad fi.
idem tenent Abbas & communiter doct.in d.c.conſu-
lui.& do.Bartholo.Bellenci.ibidẽ in ca. paſtoralis mul-
tas alias authoritates allegat. Idẽ tenet Abbas ſubiiciẽs
eſſe communem opin.in ca.ex ore.in princip .ſupra de
his quæ fi.à maio.parte c. & in conſi.ſuo 96.incip.Ieſus
Chriſtus adſit.in 2.vol.Et propterea cõcludit ibidem. &
in d.c.quia clerici.ꝙ poterit epiſcopus conferre benefi
cium filio legitimo vel nepoti.dummodo ſit idoneus:
quia charitas in primis exercenda eſt erga domeſticos.
c.non ſatis 86.d.c.omnino.31.diſtin.& probatur hæc de
ciſio expreſſa in c.dilecto.ſupra de præbend.vbi Cardi-
nalis de quo ibi cõtulit canonicatum nepoti ſuo.quod
etiam dicit Abbas in c.vt ſuper.in fin.de reb. eccle. non
alienan.vbi etiam decidit ꝙ res eccleſię poſſunt aliena
ri per prælatum . ita in conſanguineum ſicut in extra-
15 neũ in caſibus in quibus alienatio permittitur. † Et ẽt
facit,quia poteſt clericus de reditibus beneficiorũ ſuo
rum alere coniunctos pauperes.gl. eſt in c.omnino 31.
diſtin.& not.in c.1.de coha.cle. & mulie. vbi fortius di-
xit Abbas in fi.quod etiam filios ſpurios poterit præla-
tus vel clericus alere de reditibus beneficiorum & etiã
poterit dotare filiam vel ſororem de reditibus eccleſiæ
quando ſunt pauperes.ita decidunt do.Anto. de But.&
Abbas in c. peruenit. de arbi. pro eadem concluſione
etiam adduco tale fundamentum, nam illud cenſetur
permiſſum,quod non reperitur prohibitum in mate-
ria permiſſiua,prout eſt iſta l.nec non §. quod eis. ff. ex
quibus cau.ma.cap.inter corporalia.circa medium.vbi
gl.no.ſupra de tranſla.epiſcopi. & habetur per gl. in ca.
ex literis.infra eodem,cum ergo non reperiatur prohi
bitum præſentare filium,merito præſentari poterit.Ad

argumenta quæ ſolent in cõtrarium adduci r̃ndent do.
Card.Abb.& alij in d.c. conſuluit. & Abbas in prælle-
gato conſ.96.& quia iſta concluſio videtur modicã du-
bitationem habere vlterius non inſiſto. Limita tamen
eam vt non procedat quando pater præſentaret filium
principaliter ob carnalitatis affectum non conſideran
do idoneitatem ipſius filij. ita do. Card. & etiam eſt de
mente Ab.in c.ca.conſuluit.& probatur in ca.graue.de
præben.& ibidem no.& propterea dicit Abb. in c. quia
clerici.j.eo.circa medium per illum tex.quod acquirẽs
iuſp.ad fi.principaliter,vt p̃ñtẽt filios vel amicos,dẽt eo
priuari, quia committit ſimoniam mentalẽ.hoc tñ vlti
mum nõ habeo pro expedito pp not.in c.fi.de ſimo.&
qñ præſumatur p̃ñtatio vel collatio beneficij vel renũ-
tiatio facta ex effectu carnali habetur pulchrè per Abb.
16 poſt Ioan.de Lig.& alios in c.1.ꝫ.de cle.nõ reſiden.† Cir
ca aliud de incognito an poſſit p̃ñtari videtur text. ex-
preſſus ꝙ ſic in monaſterium.16 q.7.qui text. dicit ꝙ cõ
ſtructor monaſterij vel oratorij poteſt commendare il
li presbytero cui voluerit dũmodo malus non exiſtat,
officium eccleſiæ cum conſenſu ep̃i . & iſtud etiam vr̃
probare text.in c.decernimus.16.q.7. qui tantum vr̃ re-
quirere ꝙ præſentetur idoneus . Et iſtam cõcluſionem
vr̃ ſentire Abb.in præallegato conſ. 69. incip.do.Iac.de
Racha.in 2.vol.in 1.col.& clarius in terminis noſtris in
c.ea noſcitur.in 2.not.de his quæ fiũ.à præla. ſine cõſen-
ſu.ca.& in conſ.76.incip.inuocato Chriſti auxilio . in 2.
vol.in verſi.in 3.du.Ego credo in hoc puncto eſſe diſtin
guendũ,quod aut eſt incognitus ep̃o & ſine dubio põt
p̃ñtari quia epiſcopus poterit illũ examinare , nam ad
alium finem non fit epiſcopo p̃ñtato niſi vt poſſit p̃ñ-
tatum examinare , an ſit approbandus vel reprobãdus.
quæ examinatio non eſſet neceſſaria qñ eſſet notus ipſi
ep̃o.Ita Abbas in d.conſi.76.Limita tamen iſtam cõclu
ſionem,niſi ſit de aliena dięceſi ipſe præſentatus. quia
tunc ep̃s non debet eum inſtituere in beneficio ſine li-
teris cõmendatitijs proprij ep̃i. tex. eſt & ibi notãt doc.
in c.fraternitati.ſupra de cleric.non reſiden. & eſt text.
& gl.in c.hortamur.71.diſt.Hæc tamẽ limitatio nõ pro-
cedit in ep̃o habente iuſpa.in altera diœceſi. qui habet
priuilegium præſentandi clericum coram epiſcopo
illius diœceſis quem voluerit quaſi ſufficiat eius teſti-
monium.Iſta ſunt verba Hoſtien. hic in ſumma in ver.
ex quibus proueniat.per text.in c.ſi quis epiſcoporum.
16.q.2.Idem dicit gl.in d.c.hortamur. aut vero eſt inco-
gnitus patrono p̃ñtanti . & tunc idem credo dũmodo
ſit idoneus per iura ſupra allegata.dicit tñ Ioan.And.in
c.bone.ij.in 2.col. de poſt. præla. quod qui conſentit in
perſonam , de qua non habet plenam notitiam nõ ſal-
uat conſcientiam per illum text. & idem dicit ibi Ab-
bas in 12.notat . Si aũt p̃ñtatus eſſe minus idoneus vel
indignus tunc ſubdiſtinguitur.quod aut patronus p̃ñta
uit ſcienter indignum,& eſt priuatus pro ea vice pote-
ſtate p̃ñtandi.ſecus ſi ignoranter vt quia forte præſenta
tus erat patrono incognitus. ita cõcludit Abbas relatis
opinionibus docto.in c.cum vos.ſupra de offi.ord.poſt
Hoſt.& Ioan.de Ligna.& idẽ tenere vr̃ in ca. cũ propter
ibi 4.differentia infra eodem idem tenet Ioan. And. in
c.illud circa medium.infra eodem per text.1.c.2.§.fi.ſu-
pra de ſup.neg.pręla.vbi idem concludunt do.de Rota
in deciſio.nouis ſub hoc.eo.tit.deciſio.212.incipien. ſe
cundum omnes. & in deciſione ſeq. & ſentit Abbas in
c cum in cunctis.§.fi.ſupra de elect. idem pulchrè con-
cludit do.And. Barba. in conſil.ſuo 33.incipien.ſcripſit
Pſalmiſta in 6.col. in fi.cum ſeq.in 2.col.idem tenet do.
Fely.Sandeus.in c.cum Bertol.in 5.col.verſi. limita.6.ſu
pra de re iudi.Et iſta videtur communior opinioquic-
quid tenuerint aliqui in dictis locis relati. & in clem. 1.
eo.tit.& Bal.in margarita ſua in verbo patronus. ver. 1.
diſtinguentes inter patronum eccleſiaſticum & laicũ,
vt eccleſiaſticus ſit priuatus, & laicus dũmodo iterum
præſentet dignum infra quatuor menſes. Quis autẽ di-
catur indignus vel minus idoneus,ita vt p̃ñtari non de
beat,nec inſtitui,vel ad beneficiũ eccleſiaſticũ promo-
ueri,

ueri,vide magiſtralem text. in c. eum in cunctis.per to-
tum,& quæ ibi notantur ſ.de elect.& Panormita. in ca.
graue.col.penul. de præbend. & plenè notata per doct.
maximè per do.Felyn.in c.quærelam ſ. de iureiu.& per
eundem plenè in c.2.ſ.de reſcrip. & aliquid per Panor.
& alios.in c.ſi celebrat.inſta de cle.excom.miniſtrante.
& inter cętera nota quod dicit Compoſte.in c.capitulū
in verſi.ſed nunquid collatio.ſ.de reſcrip.quod non in-
uenit,quod electio vel collatio facta cōſtituto in crimi
ne nō inducente irregularitatem ſit nulla . Quæ autem
ſint crimina inducentia irregularitatem tractant plenè
do.poſt gl.in c.niſi cum ptidem.in principio de renū. &
in c.fi.de temp.ordi.& plenius tradit do.Marianus de Se
nis in repe.c.ad audientiam.in 7.q.prin.de homi.An au
tem excommunicatus excōmunicatione minori poſ-
ſit præſentari vel inſtitui, vide text. qui probat in ſimili
quod non in c.ſi celebra.de cleric. excom. miniſtrante.
dic vt ibi not. An autem puer vel pariens defectum ęta
tis poſſit præſentari ad capellam habentem ordinem
ſacerdotij annexum , & an præſentans ſit priuatus pro
ea vice poteſtate præſentandi. vide do. And. Barb. qui p
plura concludit,ꝙ ſic in d.conſi.33. Nota tamen pro cō
17 dimento prędictorum † ꝙ præſentans præſumitur ſci-
re conditionem præſentati.ita probatur in ſimili in l.ſi
patronatus.in fi.ff.de confir.tuto.& ibi no.Ia.de Aret.ita
etiam per illum text.& per alia decidit Bal.in dicta mar
garita ſua in verbo electio,in verſi.13.quod benè no.ad
faciendum priuari patronū poteſtate præſentandi pro
ea vice . Et præmiſſam deciſionem etiam ponit Inno.
18 in c.cum terra.de ele.& repetit Bal.vbi ſ.verſi.fi.¶ † Cir
ca aliud,aut poſſit pręſentari aliàs beneficiatus:conclu
de,ꝙ ſic etiam ſi beneficium quod habet ſit curatum ,
vel dignitas , & etiam ſecundum id quod præſentatur
ſit huiuſmodi.Iſtam concluſionem ſatis probat text.in
c.de multa ſ. de præbend. vbi dicitur , ꝙ habens vnum
beneficium curatum , vel dignitatem poteſt aliud , vel
aliam acceptare, licet vacet primum vel prima . Sed in
terminis ita decidit d.Cardi.Floren.poſt Lau.in cle.& ſi
19 ab apoſtolicæ.in 15.q. de offic. ordi. ¶ † Sed hic ſuborit
quæſtio acceſſoria,an in caſu propoſito vacet.Primum
videtur dicendum,ꝙ non:quia generalis diſpoſirio nō
trahitur ad beneficia patronalia laicorum, ne retrahan
tur à fundation eccleſiarum.vt dicit Lapus in allegatio
ne ſua 96. incip. beneficia vacātia.& habet plenè per d.
Fely.in ſuo tra.quando literæ apoſtolicæ in prin.contra
rium in vno verbo decidit do.Car.Floren.in d.cle. ſi ab
apoſtolicæ in 25.q.Idem ſentit Abba. Panor. in d.ca. de
de multa ſuper gl.3.in verſi. additur & alius caſus. ¶ Et
hoc credo verius:quia ceſſat hoc caſu dicta ratio,ne tra
hantur,&c.cum patroni ratificatio,vel cōſenſus requi-
ratur ad hoc,ꝙ valeat acceptatio ſecundi & vacatio pri
mi,vt dicit Abbas vbi ſ. Iſtam etiam concluſionem te-
net Gemi.in c.licet epiſcopus.de præben.lib.6.vbi alle-
gat idem tenere dominos de Rota,& Lapum in allega
tionibus ſuis.dicunt etiam præfati doct. ꝙ ex quo pri-
mum beneficium vacat per acceptationem ſecundi,ip
ſo iure poſſunt patroni præſentare ad primum benefi-
cium vacans non vocato ipſo acceptante arg. d. c. licet
epiſcopus.ſuboritur nunc alia difficultas an reſeruatio
quam facit Papa de beneficijs vacantibus in caſu pro-
poſito,trahatur ad beneficia iuriſp.vide Gemi.in c.2.in
3.col.de præbend.lib.6.& plenè habetur per dom. Fely.
in d.ſuo tractatu,in verſi.limitatur 2.dic vt per eum:qa
nihil adderem. An autem reſeruatio beneficiorum va-
cantium in curia trahatur ad beneficia iuris patrona.vi
de glo.& doct.in d.c.2.dicam abundè infra ſuper verbo
20 competēs alicui. in q. 22. ¶ † Circa aliud an quis poſſit
præſentare ſeipſum breuiter text.eſt quòd non, in capi
tulo per veſtras , infrà eodem . & ibi notant omnes . &
Spec.per illum textum in hoc eodem titulo circa fi. fa-
cit etiam textus in c.fi.ſuprà de inſtitu.vbi quis non po
teſt conferre beneficium ſibiipſi, ſeu nō poteſt inſtitue
re ſeipſum:quia vt inquit ibi textus inter dantem & ac
cipientem,debet eſſe diſtinctio perſonalis . Facit etiam
quod probat text.in l.ſi mandauero.§.ſi tibi centum.ff.
manda.vbi qui iuſſus eſt dare cui velit , non poteſt pro
ſe retinere.Item facit quia quis non poteſt eligere ſeip
ſum etiam quòd detur ſibi poteſtas eligendi: & etiā da-
to,quod iurauerit eligere meliorem, & ipſe ſit melior.
glo.quæ aſſignat rationem in c.cum in iure peritus. ſu
pra de electioni.& ratio pręmiſſę concluſionis eſt:quia
ſi quis præſentant ſeipſum videtur facere iudicium de
perſona ſua,& authorizare ſibiipſi.q̄ omnia ſunt prohi
bita.arg.in cle.1.de rer.eccleſ.non alienan.& in c. quali
ter.de elect.Ita Abbas poſt alios in d.c.per veſtras . Con-
tra tamen iſtam concluſionem videtur facere regula q̄
habet quòd prima charitas incipit à ſeipſo. c. qui vult
ordinate.de pœniten.diſtin.3.l.præſes.C. de ſer. & aqua.
ſed reſponderi poteſt , ꝙ procedit d.reg.niſi ſequantur
inconuenientia,de quibus ſuprà,ſcilicet, ꝙ quis ſe in-
gerat,& authorizet ſibiipſi.&c. Ita reſpondet do. Card.
Floren.in d.c.per veſtras.in 1.q. Limita nunc hanc con
cluſionem quæ habet , quòd quis non poteſt ſeipſum
præſentare,vt non procedat,quando iam eſſet præſen-
tatus ab alio compatrono:quia poſſet pręſentationi cō
ſentire: & ille conſenſus computaretur pro vna voce ,
vbi eſſent alij patroni qui diſcordarent.Tunc enim nō
ſe ingeſſit,nec poteſt reputari ambitioſus.Ita probatur
in d.c.cum in iure peritus.Et hoc tenet Spec. in hoc tit.
verſus fi. vbi dicit , ꝙ tres patroni poterunt præſentare
vnum ex ſe.arg.l.vt magiſtratus.ff.de tuto.& cura. da.ab
his.hoc etiam clarè probat gl.in l.eos,ff.de decurionib.
in prin.quæ dicit,ꝙ electus ad aliquam dignitatem ſi-
ne ſui procuratione petens ſe poſtea confirmari nō in
cidit in l.Iuliam ambitus.& illam glo.ſequitur Dy. in l.
1.C.de confirma.tuto.& eam dicit non eſſe alibi Bal. in
margarita ſua,in verbo electio.in vſi. fe. Et ita eſt etiam
de mente Abba.in d.c.per veſtras.& dom.Bartho.Vero-
nen.in cautelis ſuis in 12.charta cautela incipiente vidi
mus. pridie. Et etiam videtur hoc concludere Archid.
in ca. qui epiſcopatum. in vltimis verbis.8.q.1.Contra-
rium tamen conſuluit dominus Card.conſi.ſuo 7.in ti.
de iurepa.per d. c. per veſtras. tamen mihi magis placet
d. limitatio , quia in ea ceſſat ratio ambitionis de qua
in d.c.per veſtras.Et hanc opinio.etiam tenet per plura
dominus Andreas Barbatius.in conſi.ſuo 33. incipien.
ſcipſit Pſalmiſta in penul. col.in 2.vol.allegat glo.in ter
minis in c.conſuluit.infra eo.ti.& etiam hoc tenet Ab-
bas in d.c.cum in iure. in penul. col. vbi pulchrè expli-
cat iſtum punctum & ibidem in vlt.col. declarat quali-
ter debeat electus, vel præſentatus conſentire electio-
ni , vel præſentationi de ſe factæ . & an talis conſenſus
poſſit præſtari quandocunque: an autem infra tempus
datum ad eligendum vel præſentandum,dic vt per eū.
21 ¶ † Circa aliud an de neceſſitate præſentatus debeat eſ
ſe ſacerdos,vel presbyter:an vero ſufficiat, quòd ſit ſim
plex clericus,vel ſubdiaconus,vel diaconus: videtur di
cendum , quod non requiratur quod ſit presbyter per
tex.in c.cum dilectus.infra eo.vbi fuit præſentatus qui
dam ſubdiaconus.in hoc puncto quotidiano puto di-
ſtinguendum eſſe, quod aut in fundatione beneficij
fuit ordinatum & diſpoſitum , quod præſentari debe-
ret vnus presbyter vel alter . poſtea id ſtatutū eſt, vel ex
priuilegio, vel conſuetudine id caueatur . & tunc talis
ordinatio, ſtatutum, vel conſuetudo , vel priuilegium
eſt obſeruādum . Ita quod ſi præſentetur poſtea aliquis
qui non ſit presbyter quod præſentatio non valeat . &
ratio eſt.quia requiritur,quod tempore præſentationis
præſentatus actu ſit presbyter.& ſic ipſum beneficium
habet ordinem annexum actu. Ita concludit Abbas in
c.cum in cunctis.§.inferiora.in vlt.col.ſupra de elec.al-
legat inter cætera dominos de Rota deciſione ſua 3.ſe
cundum numerum meum eſt deciſio. 1.in tit.de prebē
dis in nouis deciſionib.Idem dicit gl. in c. ſi eo tempo-
re.de reſcrip.lib.6.& in ca. 1. de filijs presbyte.eod.lib.&
idem in terminis concludit do. Ant. Barb. in conſ. ſuo
33.incipien. ſcripſit Pſalmiſta. in 4. & 5. col. in 2. vol.Et
ēt in vlt.col. vbi melius pro eadem concluſione facit
quia

quia ſi patronus diſponat cũ conſenſu ep̃i, quod ſem-
per præſentetur vnus de domo ſua vel de ſuo genere:
ſi aliqui reperiantur qui velint presbyterari, & ſint ido-
nei, valet talis diſpoſitio: ita decidit Gemi. in c. cum in
eccleſia. per illum text. de præbend. lib. 6. in vlti. notabi-
li. Et ita conſuluit eleganter do. Card. Flor. conſ. 11. inc.
quædam ſocietas. & ita firmat do. Fely. in d. ſuo tractatu,
quando literæ apoſtolicæ, & c. in 2. col. verſi. corrobora-
ri poteſt. pro prædicta etiam concluſione facit text. no-
tabilis in c. cum dilectus. ſupra de conſuet. & quod ibi
notant do. And. Abbas & Imola. vbi cum conſenſu ep̃i
poteſt patronus diſponere circa ſpiritualia, vbi alias nõ
poſſet: quod etiam habetur per omnes in c. ſignificatũ.
ſuprà de præbendis. & per dominum Fely. in c. cum ac-
ceſſiſſent. in 8. col. de conſti. poſt Abb. ibi & dominum
Cald. qui etiam in terminis iſtis loquuntur: & prædicta
concluſio eſt diligenter notanda quia vt plurimum te
ſtatores differunt, quod volunt, quod ad capellas vel al
taria per eos fundata vel fundanda præſententur ſacer-
dotes idonei: vel dicunt quod ad illa præſententur ca-
pellani, qui celebrent: quia tunc requiritur quod præ-
ſentandi ſint ſacerdotes tempore præſentationis. Si au-
tem ex diſpoſitione teſtatoris fundatoris vel ex priuile
gio vel cõſuetudine vel ex ſtatuto nõ requiritur, quod
actu quis ſit presbyter vel aliũ ordinem habeat. ¶ Tunc
dicendum eſt, quod ſufficit ſi præſentatus habeat ordi-
nem habitu, quem beneficium ipſum requirit. ita con-
cludit in effectu dominus Card. in c. nobis. §. cæterum.
in fi. infra eod. per text. in c. 2. de inſtitu. lib. 6. & ante eũ
Ioan. And. ibidem. & pulchrè Imola in c. fi. ſupra de pr̨
bendis. & idem concludit Ludouicus Roman. in con-
ſilio ſuo 225. incipiente, quo ad primum in principio,
vnde ſi beneficium ſit curatum, ſufficit quod præſenta
tus habeat ætatem ſufficientem ad aſſumendum preſ-
byterarum. & ſic quòd habitu poſſit eſſe presbyter. text.
eſt expreſſius in d. c. cum in cunctis. §. inferiora. & ibi pul
chrè Abb. poſt alios nec eſt neceſſe, quod ſit in ſacris cõ
ſtitutus, vt dicit Inno. ibi cuius dictum, vt atteſtatur Pan.
ibidem in fi. communiter obſeruatur. & idem tenet Pa
nor. poſt multa in c. dudum. el 1. ſuprà de elect. & clarè
probatur in capi. 2. de inſti. lib. 6. & in capi. ſi pro clericis
pauperibus. de præben. eodem li. & licet capitulum præ
terea. de ȩtate & quali. videatur requirere, quòd ille qui
promouetur ad curatum ſaltem debeat eſſe ſubdiaco-
nus tempore promotionis, tamen ad illum tex. reſpon-
detur multipliciter per docto. in dictis locis maximè Pa
nor. in dicto c. dudum. el 1. in fi. vide eum & hæc conclu
ſio mihi placet. licet aliqui ſimpliciter inſiſtant litteræ
dicti ca. prætȩrea. vt Io. And. in glo. ca. cum ex eod. in ver
bo ſubdiaconatus. de elec. lib. 6. & quidam alij relati per
Panor. in d. c. dudum. & præmiſſam concluſionem dicit
eſſe communionem Card. Floren. in d. capi. præterea. &
in d. ca. dudum contrario 11. tamen neceſſe, ꝙ poſtea ad
ipſum ordinẽ requiſitum in beneficio beneficiatus ſe
promoueri faciat in tẽpore a iure expreſſo, vt in dictis
iuribus cauetur. & faciunt notata per Gemi. in capi. ca-
non. & in capi. ſtatutum. de elec. lib. 6. vbi dicit, quod illa
iura habent locum etiam in præſentatione. & ad prædi
cta etiam eſt bonus text. in capit. primo. & ibi ponderat
dom. Anto. in 4. no. ſupra de æta. & quali. Si autem bene
ficium ſit ſine cura, vt pura canonicatus vel alium bene
ficium ſimplex, vel eccleſia. vel capella, etiã per ſe ſtans
poteſt præſentari etiã non presbyter actu vel habitu &
vnuſquiſque etiam qui non habeat aliquem ordinem
ſacrum nec de iure tunc ſit aptus habere. Ita colligitur
ex notatis per Abb. poſt alios in capitu. ſuper inordina-
ta. ſuprà de preben. & in capitu. præterea ſupra de æta. &
quali. & in d. §. inferiora. vbi concludunt doct. commu-
niter ꝙ in talibus beneficijs ſufficit ætas 14. annorum.
Quinimò in beneficio merè ſimplici, vel in ſimili gra-
dus ſufficeret, vt dicunt præfati domi. ætas 5. annorum.
Ad prædicta ẽt faciunt quæ dicit domi. Barba. in d. conſ.
33. in 6. col. ſed ad ordinẽ ſacrum nemo poteſt promo-
ueri niſi in 18. anno loquendo de primo, ſ. de ſubdiaco-
natu. quia alij maiorem ȩtatem exigunt, vt declarat tex.
in cle. generalem de ȩta. & qualita. Et pro dicta conclu-
ſione facit quod decidunt Ioã. And. Abb. & communi
ter docto. in ca. nobis. infra eodem. Hoſti. Abb. & alij in
capi. ſuggeſtum. infra eo. Abb. in cap. poſtulaſti. infra eo
dem & in conſilio ſuo 57. incipien. ex infraſcriptis lite-
22 ris in vlti. col. in 1. volu. vbi decidunt, † quod patronus
in eccleſia collegiata præſentabit rectorem & alios cle-
ricos. Et prædictam deciſionem dicit eſſe communem
Imo. in capi. fin. in vlti. not. ſupra de conceſ. præben. an
autem epiſcopus poſſit admittere præſentationem, &
diſpenſare cum his qui non habent ȩtatem vel ordinẽ
requiſitum in beneficio ſaltem de cõſenſu patroni vel
hȩredis no. in d. clem. generalem. & in d. c. prȩterea. & in
c. vnico de æta. & qua. lib. 6. & per Abb. & alios in c. cum
acceſſiſſent. de conſti. vbi Abb. ſentit quòd ſic. dic vt ibi
& in alijs locis præallega. not. & dicam. infra q. 15. ſuper
verbo de diȩceſani cõſenſu. q. 15. an autem illegitimus
poſſit præſentari, vide infrà q. 2. ſuper verbo competens
23 alicui. ¶ † Quintò quæro an poſſit patronus præſentare
per procuratorem. Breuiter concluſio eſt, quod ſic tex.
eſt a ɔ̃rio ſenſu in capitu. fin. de conceſ. prȩben. ſupra &
ibidem notant omnes. Iſtud etiam tenet domi. Card. in
clem. 1. in prin. in quæſtio. de iurepa. Idem ſentit domi.
Fel. in c. cum venerabilis. in prin. ſupra de excep. in vno
verbo. & firmant domini de Rota loquẽdo in patrono
clerico in deciſionibus antiquioribus deciſione prima
circa principium ſub hoc eodem titu. Probatur etiam
iſta concluſio argumen. tex. in c. accedens ſupra de præ
ben. vbi abſens poteſt inueſtiri de beneficio per procu-
ratorem. Item probatur quia non reperitur prohibitũ.
ergo cenſetur permiſſum ex quo materia eſt permiſſi-
ua. l. necnon. §. quod eis. ff. ex quib. cau. ma. c. inter corpo
ralia circa medium vbi pulchra glo. ſuprà de tranſla. epi
ſcopi. & iſto arg. vtitur Abbas in iſta materia conſtitu-
tionis procuratoris in c. conſtitutus. de appel. ſupra. fa-
cit etiam tex. per locum à ſpeciali. & ibidem notat, in c.
quia propter §. illud. ſupra de elect. Ita etiam concludit
Lapus in allegationibus ſuis allegatione 8. incipiente
præſentatus. & in allegatione 88. incipiente in dei no-
mine in 4. col. ſubiiciens quod patronus etiam non im-
peditus id facere poteſt. Item etiam tenet in allegatio-
ne 22. incip. an ſufficiat. & in allegatione 39. incipiente
factum ſuper quo conſilium petitur. in 17. col. Iſtam
etiam cõcluſionem ſentit Abbas in c. ex inſinuatione.
in fi. infra eodem & pro ea etiam facit, quia electio po-
teſt fieri per procuratorem. text. in l. ſi is qui Stichum. ff.
de procu. & in l. item eorum. §. 1. ff. quòd cuiuſ. vniuer.
nomine. & melior in propoſito noſtro. in c. penul. de
24 ele. li. 6. Sed hic ſuboritur qõ acceſſoria. † nunquid pro-
curator debeat ɔ̃ſtitui ſpũalis ad p̃ntandũ: an verò ſuffi
ciat procurator gñralis. dicas ꝙ ꝓcurator dẽt eſſe ſpecia
lis. caſus eſt ſingularis, prout refert do Fely. ibi ponde-
raſſe dominum ſuum in c. dilecto. ſuprà de teſtibus. Et
25 ratio eſt ſecundum eum, † quia præſentatio eſt quædã
donatio. ſed ad donandum requiritur ſpeciale manda
tum. c. fi. de offi. vicar. lib. 6. l. contra ius. §. ſi filius. ff. de pa
ctis. adeò quòd non ſufficeret ſecundum eum procura
tor vniuerſalis cum libera. pro eadem cõcluſione ego
allego Pau. de Caſt. pulchrè in conſi. ſuo 57. incipiente
venerabilis vir. circa medium. vbi ſortius dicit, quòd ẽt
ſi quis habeat mandatum ad conferendum beneficia,
non tamen poteſt præſentare: quia aliud eſt conferre
aliud præſentare. c. cum in illis de præbend. lib. 6. idem
etiam tenet Ioan. de Imo. in d. c. fi. in prin. contra Ioan.
And. ibi ſubiiciens Imo. hanc deciſionem non proce-
dere, quando conſtituens procuratorem haberet ſolũ-
modo poteſtatem præſentandi. quia tunc mandatum
de conferendo intelligeretur de præſentando: quia ali-
ter intelligi non poſſet. ſubijcit etiam Imo. ibi in 3. col.
poſt Ioan. Cald. quòd quando in mandato eſſent expreſ
ſa aliqua requirentia ſpeciale mandatum adiecta clau-
ſula generali tunc comprehenderetur poteſtas præſen
tandi iuxta text. & notata ibi in ca. qui ad agendum de
procu.

procu.lib.6. Aduertendum eſt etiam circa hanc queſtio
nem quod ſufficit procuratorem eſſe conſtitutum ad
præſentandum in genere, non autem eſſet neceſſe ſpe-
cificare ad tale beneficium: ita cõcludunt doctores cõ-
muniter in d.c.fi. ſupra de conceſ. præben. & faciunt no
tata per Abbatem. & doct. in d.c. accedens. ſupra de præ
bend. vbi concludunt quòd ſufficit procuratorem eſſe
conſtitutum ad acceptanda beneficia in genere. Limi-
ta modo iſtam concluſionem, vt procedat quando be-
neficium vacat: quia tunc poteſt ꝯſtitui procurator ad
pñtandum: vt ſupra, ſed antequam vacet ſecus. ita pro-
batur in d.c.fi. de conceſ. præbend. intelligendo tamen
& declarando vt plenè per doc. maximè per Imo. ibi ſu
per 2. gl. & aliquid habetur per Lapum in dicta allega-
tione, 129. in 17. col. & per Lu. Roma. in conſ. 365. incip.
26 in re præſenti. ¶ † Secunda quæſtio mouetur acceſſoriè
ad prædicta, an ſufficiat procuratorem præſentaſſe infra
quatuor menſes datos laico patrono ad præſentandũ ſi
infra illos fidem non faciat de mandato. concluſio eſt
ꝙ non, quia paria ſunt non pñtaſſe vel minus ſufficien
ter præſentaſſe infra tempus. arg. l. quoties. ff. qui ſatiſd.
cog. ita decidit Lapus allegatione ſua 22. incip. an ſuffi-
ciat. Crederem tñ, quod ſi quis præſentaret nomine al-
terius tanquam negotiorum geſtor, vel procurator ge-
neralis, vel tanquam coniuncta perſona. ſi fiat poſtea ra
tificatio infra tempus datum ad præſentandum, ꝙ talis
pñtatio valeat à tempore ratificationis. gl. eſt notabilis
in ſimili in c. quàm ſit. in verbo petere. de ele. li. 6. & op
timè faciunt notata per doc. in d.c. accedens vbi cõclu-
dunt, quòd ſi quis acceptat beneficium nomine meo
poſſum ratificare. quam concluſionem ēt cõmemorat
& ſequitur do. Fely. in c. nonnulli. §. ſunt & alij. in 8. col.
de reſcrip. quinimò etiam ſi nomine meo non eſſet fa
cta præſentatio ſufficit poſtea illam ratam habere intra
tempus. ita probatur in c. quod ſicut. & ibi notatur. ſu-
prà de elect. & ita etiam decidit in terminis de pñtatio-
ne do. Bartholomeus bellenci. in apoſtillis ad Abba. in
c. cura infra eo. per illum text. & ſi opponatur, ꝙ nõ po-
teſt haberi ratum à me id quod non eſt geſtum nomi-
ne meo. reſponde vt per Abba. in d. ca. quod ſicut. in 3.
27 col. ¶ † Sextò quæro an poſſit patronus præſentare per
literas ſcribendo epiſcopo qualiter talem pñtat. breui-
ter dicendum eſt quòd ſic. text. eſt & ibi not. gl. & dom.
Anto. Imo. Abbas & alij. in c. ea noſcitur. ſupra de his q̄
fiunt à præla. ſine conſenſu c. Inferentes per hoc quod
poteſt quis præſentare abſentem. Eandem ꝯcluſionem
tenet Lapus allegatione ſua 75. inci. caſus talis eſt. in an
te penul. & in penul. col. allegat. inter alia text. clarũ &
ibi gl. no. in verbo literarum. in ele. vnica. in §. præſenta
tos. de exceſ. præla. Hic decidit ibi Lapus in contingen-
tia facti, quod videlicet præſentatio facta per inſtrumē
tum in abſentia ſuperioris, ſi pñtatus infrà quatuor mē
ſes deferat illud inſtrumentum ad ſuperiorē, & ipſum
coram eo præſentet. quod quotidie contingit. prædictã
etiam concluſionem, ꝙ per literas poſſit quis pñtare, fir
mat Abb. in conſil. ſuo 76. incip. inuocato Chriſti auxi-
lio circa medium. & do. Car. in d. §. præſentatos. in 1. op-
poſi. & in c. fi. in fi. infra eodem vbi dicit ita fuiſſe obten
tum. & ita conſuluerunt Ioan. And. Lap. Abb. & Lap. de
Caſtelliano. iſtud idem tenet do. Præpo. diui Ambroſij
nunc meritiſſimus Car. in c. qui in aliquo. 51. diſt. Limi-
ta tñ d. concluſionem, vt procedat, quando præſentatus
ſe præſentat coram ſuperiore cum literis, vel inſtrumē
to vt ſupra dictũ eſt: quia pñtatio eſt exhibitio facta ſen
ſibus corporis ſuperioris. gl. eſt in cle. dudum. in verbo
præſentari. de ſepulturis. Ita Imol. & Abbas in d.c. ea no
ſcitur. Idem Abba. in ca. præal. conſ. 76. Et ſubiicit Imo.
vbi ſupra quod non ſufficeret dirigere literas epiſcopo
qualiter ipſe pñtat Titiũ niſi Titius eſſet præſens epiſ-
copo tempore præſentationis literarũ. ꝙ etiam firmat
Abba. in dictis locis & ſatis eſt de mēte Lapi, & etiã do.
Car. in locis ſupra allegatis. Reperio tamen dominos
de Rota in deciſionibus ſuis nouis in tit. de iurep. deci-
ſio. 3. q̄ incipit non ſufficit: vbi aliter videntur loqui &
dicere, ꝙ ſufficit literas eſſe pñtatas epiſcopo & ipſum
pñtatum ſe exhibere corporaliter in termino dato ad
pñtandum. Non autem requirunt ꝙ tempore pręſenta
tionis literarum pñtatus ſit præſens epiſcopo. quod di-
citur iuridicum & æquum: & ſecundum hanc deciſio
nem arbitror eſſe limitandum id quod dicunt Panor.
Imo. & alij ſuprà relati. Aduẽrte tñ, ꝙ vbi pñtatus eſſet
notus ep̄o tunc indiſtinctè non eſſet neceſſe, quod ſe
corporaliter exiberet. Ita Abb. in d.c. ea noſcitur. & cla-
rius in d. conſ. 76. in vlt. col. Idem tenet do. Præpo. diui
Ambroſij in c. de Petro, 47. diſt. Et ratio ſecundum eos,
quia nõ eſt neceſſe præſentatum exalare, ex quo eſt no-
tus epiſcopo. Itẽ aduerte ex mẽte Abb. in d. conſ. quod
qñ epiſcopus admitteret p̄ſentationem per literas de
eo qui nõ ſe corporaliter exhibeat, tunc valeat pñtatio
quod ſatis æquum eſt: & faciunt not. per Abb. & doc. in
28 c. cũ acceſſiſſent. 3. de conſti. ¶ Septimo quæro † an pa-
tronus poſſit præſentare plures dicendo ep̄o, quod ad-
mittat alternatiuè quẽ velit. dicas quod ſic tex. eſt in cle
men. plures eo. tit. vbi probatur iuncta gl. in verbo plu-
res. quod poterit patronus iſto modo præſentare quot-
cunque voluerit. & ita firmant ibi Zen. Matthe. & Lap.
quos ēt refert & ſequitur Ioã. de Imo. ibi ſuper d. gl. Idẽ
do. Car. ibi in §. fi. in princip. ſecus tñ eſſet in electione.
c. 2. de elect. lib. 6. Iſta glo. & doct. in d. clem. plures. Ioan.
And. & Gemi. in d.c. 2. & Lap. allegatione ſua. 8. incip. p̄-
ſentatus circa prin. & in allegatione 78. incip. in dei no
mine. in 5. col. & in d. allegatione 8. plura accumulat in
quibus parificantur præſentatio & elec. prædictam etiã
concluſionem facit do. Fely. plura allegando in c. inter
cætera. in vlti. col. ſupra de appel. vbi etiam accumulat
de validitate aliorum actuum alternatiuorum ad ſatu-
ritatem. An aũt hæc concluſio procedat in patrono ec-
29 cleſiaſtico, vide infrà in q. 9. huius verbi in fi. ¶ † Octauo
quæro an poſſit patronus pñtare ſub cõditione. Lap. in
d. allega. 8. vr̄ ſentire quod ſic dum dicit quod c. 2. de ele.
li. 6. non habet locum in præſentatione. hoc idem vide
tur ſentire Gem. in d.c. 2. in prin. in verbo oppono ſecũ
do. Ego credo contrarium quia patronus debet realiter
præſentare infrà tempus à iure ſtatutum. Ita decidunt
Io. And. & Abb. c. fi. infra eo. vnde dicunt, quod nõ ſuffi
ceret patrono dicere infra tempus eligo talẽ pñtandũ:
quia tempus eſt datum ad pñtandum, non autem ad eli
gendum pntandum c. vnico. eod. tit. lib. 6. licet etiam in
hoc vltimo, cõtrarium teneat Lap. in d. allegatione 78.
in 5. col. pro d. cõcluſione etiam facit, quia conditio ni
hil ponit in eſſe. l. 1. ff. de cond. & demonſt. & declarat gl.
in rub. illius ti. Item procedit eadem ratio in pñtatione
quæ in elec. igitur, &c. Non obſtant modo authoritates
præallegatæ: quia ſe fundant ſuper cle. fi. de iurepa. in fi.
quæ non loquitur, qñ conditionaliter fit præſentatio,
30 ſed qñ alternatiuè ſed diuerſa eſt ratio igitur, &c. ¶ † No
no quæro an poſſit patronus variare, ſeu pñtare plures
ſucceſſiuè & ſic hodie vnum, cras alium. dicas quod ſic
loquendo de patrono laico: quia põt variare accumulã
do, non aũt in totũ à primo recedẽdo in patrono eccle
ſiaſtico ſecus. tex. eſt clarus. & ibi omnes notant in c. cũ
autem infrà eod. notatur etiam in c. quod autem. infrà
eo. & per gl. & doct. in d. clemen. plures. eod. tit. & ratio
diuerſitatis inter patronum eccleſiaſticum & laicum
aſſignatur per doct. in d.c. cum autem. reprobatis ratio-
nibus gl. ibi. Tamen meliorem rationem puto aſſigna
ri per gl. in ſimili. in c. cum vos. ſuprà de officio. ordin.
quã videas. & quod dixi de patrono eccleſiaſtico vt va-
riare non poſſit, intelligendũ eſt eſſe verũ niſi clericus
ſit patronus ratione patrimonij ſui probatur in c. cum
dilectus. infrà eo. nec alibi ita bene probatur ſecundũ
Abba. ibi. ita etiam concludunt Abbas & alij in d. ca. cũ
31 autem. ¶ Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria † an ſi cle
ricus patronus varier, quia pendente pñtatione prima
aliã facit, an puniatur in hoc, quod ad ſuperiorē deuol-
uatur diſpoſitio quaſi patronus ſic variando reddiderit
ſe indignum: conclude quod non, dum tñ non p̄ſenta
uerit indignum. ita decidũt do. de Rota, in deciſionib.

antiquioribus deci. 1. verſus ſi. ſub hoc eod. tit. ad quod
etiam benefacit quod not. in c. bonæ. 2. de elect. Nota
tamen circa principalem quæſtionem, quod cautela
eſt ad impediendum variationem, vt inducatur patro-
nus ad donandum exercitium iuriſp. ſcilicet ipſam præ
ſentationem: quod poteſt fieri. ita do. Anto. in c. illud in
fra eo. & in c. conſtitutus. de conceſ. præbend. & faciunt
quæ dicam infrà ſuper vlti. verbo in 2. q. An tamen ſine
conſenſu epiſcopi fieri poſſit talis donatio me remit-
to ad no. in c. ex inſinuatione. infrà eodem & dicetur in
32 fra q. 12. ¶ † Secunda ſuboritur quæſtio acceſſoria an
poſſit à poſtulatione variari. conclude breuiter quod
ſic tex. eſt & ibi colligit Abbas in 11. notabili in c. bonę.
2. de poſtula. præla. & etiam faciunt no. in c. præcedenti.
¶ Ratio autem eſt, quia vt dicit Abb. vbi ſupra poſtula-
to non eſt acquiſitum ius. Et ex hoc poteſt dari limita-
tio ad d. c. cum autem. In quantum prohibet clericū va-
riare à p̄ntatione: quia nō prohibebitur variare à poſtu
latione. quod not. & ita etiam ſentit gl. fi. in c. cauſis, de
elect. & ibi Abba. atteſtatur hanc eſſe communem opi.
33 ¶ † Tertia ſuboritur quęſtio acceſſoria an ſi patronus
eccleſiaſticus p̄ntauit ei qui non habet ius inſtituendi,
& ſic nulliter, an poſſit variare, & denuò p̄ntare legiti-
mè: ꝯclude quod ſic: ita decidit do. poſt Gem. reprobata
opinione Lau. in cle. 1. in 9. q. eo. ti. Idem tenet Ioan. de
Imo. ibi in vlt. col. verſi. ſed quid ſi clericus. Et bene pro
batur ſecundum do. Car. vbi ſupra in e. fi. infra eo. prius
ergo præſentatus habebitur pro non præſentato, vt cō-
cludunt p̄fati do. Idē dicas in patrono laico qui plures
præſentauit: quia eum poteſt pęnitere & facere aliā prę
ſentationē legitimam. & ſic in totū poterit recedere à
prima. Ita probatur arg. tex. in c. cum laici infra de iure-
iur. per quē tex. ita dicit Panor. in c. 1. ſuper glo. in verbo
placere. in prin. de iudi. & hæc erit vna alia limitatio ad
d. c. cum aūt. vbi dicitur quod non poteſt in totum rece
34 di à prima pręſentatione. ¶ † Quarta ſuboritur q̄ō acceſ
ſoria, an abundat ſi patronus eccleſiaſticus poſſit p̄nta-
re plures ſimul iuxta cle. plures. §. fi. eod. titu. gl. ibi dicit
quod non. & ſequitur Gem. pro qua opi. facit quia p̄n-
tatio patroni eccleſiaſtici habet vim electionis. ita dicit
Inn. & Abb. in c. cum aūt. infra. eod. ſed plures eligi non
poſſunt ab vno c. 2. iūcta gl. in verbo alternatiua. de ele.
li. 6. Et hoc etiam videtur tenere Gem. ibi poſt Ioā. An.
Contrarium tamen firmat Stepha. in d. cle. plures. quē
ibi refert & ſequitur do. Card. Florenti. in §. 2. in princi-
pio motus inter cętera propter indemnitatem rationis
illius text. idem in effectu ſequitur ibi Ioan. de Imo. in
penul. col. & hæc opinio etiam mihi placet, & eam te-
nendo non obſtat dicere, quod præſentatio patroni ec
cleſiaſtici habeat vim electionis. quia illud eſt verum
quantum ad hoc, ſcilicet, vt non poſſit tali præſentatio
ne variari, quēadmodum nec ab electione, & ita intelli
gunt Inno. & Abbas in d. c. cum autem. ſed dato, quod
patronus eccleſiaſticus præſentet plures ſimul, per hoc
non dicitur variare. prout etiam dicit do. Card. in d. cle.
plures. in §. fin. in princip. An autem à nominatione va-
riari, poſſit, vide Rota, in antiquis ſub titu. de præbend.
deciſ. 1. & die vt ibi, & in deciſio. 12. in antiquis ſub titu.
de conceſ. præben. An autem ſi patroni procedunt per
viam ſcrutinii in p̄ſentatione fienda & publicetur ſcru
tinium, an poſſit variare publicato ſcrutinio. cōclude,
quod ſic. ita decidunt Ioann. And. & Panor. in c. publica
to. de elec. & de ratione quare ſecus in electione dica-
35 tur, vide per eos ibi. ¶ † Decimo quæro, an poſſit pa-
tronus laicus variare toties quoties voluerit. Iſta quæ-
ſtio eſt quotidiana, & eam reperio in ſpecie factam per
ſolum Cald. in conſi. ſuo 16. incipien. an laicus, in tit. de
iurepa. vbi concludit, quod non poteſt accumulare vl-
tra duos. quia pluralis locutio duorum numero eſt con
tenta. ca. pluralis. de regulis iuris, lib. 6. l. vbi numerus. ff.
de teſt. ſed iura dicunt, quod licitum eſt plures accumu
lare, ergo & cætera. Item ſecundum cum talis variatio
eſt odioſa, ergo reſtringenda regula, odia. de regulis iu-
ris lib. 6. Et facit, quia vbi datur poteſtas variandi daī oc
caſio machinandi dolum & fraudem. c. cum in multis
& ita notat. ibi Gemi. de reſcrip. li. 6. ergo vbi eſt permiſ
ſa variatio debet reſtringi. Item ſecundum cum infini-
tas eſt euitanda d. ca. cum in multis. item dicit ipſe ſi vi-
deanī iura de iſta materia loquentia clare hoc innuūt,
quia c. quod autem. infra eodem dicit poſtmodū aliud.
c. cum dilectus. infra eodem dicit ſecundum. c. paſtora-
lis. dicit alium, & ſecundo loci. & iſtam opi. dicit Cald.
ibi ſe putare de iure veriſſimam. ¶ Pro eadem opinio-
ne ego adduco regulam quæ habet, quod vbi licita eſt
variatio non permittitur niſi ſemel. Ita decidit Bald. in
authen. habita. in 6. col. C. ne filius pro patre. allegat. l. ſi
quis iuſiurandum, C. de reb. credit. & iſtam regulam &
commemorat do. Alex. in l. ſi. ex toto. §. fin. ff. de legat. 1.
vbi alias authoritates allegat. Ergo videtur bene proba
ri, quod vbi quis præſentauit vnum, alium tātum: & ſic
ſecundum poſſit præſentare & per conſequens, niſi ſe-
mel variare. Secundo adduco regulam legis boues. §.
hoc ſermone ff. de verborum ſignificatio. vbi ſimplex
ſermo verificatur in prima vice. hinc dicemus, quod ſe
curitas veniendi data bannito intelligitur pro prima vi
ce ita decidit Bart. in l. 1. ff ad l. Iuliam maieſt. quem re-
ferunt & ſequūtur Abbas & do. Feli. aliàs authoritates
allegātes in c. 2. de treug. & pac. Facit etiam bene in pro
poſito noſtro quia ſi eſt data poteſtas arbitro in cōpro-
miſſo de prorogando terminum compromiſſi, & non
eſt dictum ſemel vel pluries, intelligitur de prima pro-
rogatione & vnica. Ita decidit Spec. in ti. de arbit. §. exci
pitur. ver. ſed quid ſi fuerit actū. allegat. d. l. boues. §. hoc
ſermone. & ita etiam dicit Bal. in c. ſi. in 10. col. ibi dubi-
tabitur inſuper. ſupra de conſuetudi. & in c. olim de re-
ſcrip. & in l. ſi vt proponis. prima. C. quomodo & quan-
do iud. allegat Inno. in c. venien. de re iudi. Et hanc deci
ſionem & plurimas alias ad propoſitum dictæ regulæ
accumulat do. Fel. in d. c. 2. vbi omnino videas. & ſic vi-
detur, quod prędicta concluſio Cald. ſit corroborata bo
nis fundamentis, & eam reperi tenere do. Fely. in c. om
nes. col. 3. circa medium, 1. diſtin. conſumatiſſimum do
ctorem do. And. Baſig. mihi patrem obſeruandum audi
torem Rotæ apoſtolicæ digniſſimum in l. ſi quanto. de iu
dic. Contrariam tamen opi. videtur probare text. in d.
cle. plures coniungendo gl. in verbo plures & gl. in ver-
bo præſentare. dicit enim gl. in verbo plures. quod lici-
tum eſt patrono præſentare quotcunque voluerit, &
glo. ſequens dicit ſimul vel ſucceſſiue. Ergo iſta deciſio
videtur clara ad probādum quod patronus poterit ſuc
ceſſiue præſentare tot quot voluerit, & cum illis gl. trā-
ſeunt do. Card. Floren. & alii. d. c. cum Cald. in d. conſil.
reſpondet ad illam glo. vt intelligatur dum dicit, quot-
cunque quando patronus ſimul præſentat. Non autem
referatur ad alium caſum quādo ſucceſſiue præſentat.
tamen iſta reſponſio deſtruit & violat illas gl. Eandem
etiam opi. quod liceat ſæpe variare, & accumulare, vide
tur tenere do. Abb. prout ponderaui, diſcurrēdo verba
ſua ibi in d. c. quanto. in 2. col. de iud. dum dicit hinc eſt,
quod patronus laicus poteſt variare alium præſentan-
do & ex pluribus præſentatis poterit epiſcopus inſtitue
re ſecundum vel tertium: ergo ſentit Abb. quod p̄ntari
poſſit nedum ſecundus, ſed etiam tertius. Eandem etiā
opinionem videtur expreſſe tenere do. Card. Flor. in c.
paſtoralis. in fi. inſra eodem. vbi dicit, quod ſi patronus
p̄ntauit duos: q̄n nullus eorum eſt inſtitutus, poſſit p̄n-
tare tertium, per illum tex. qui t̄n nihil probat. Idem &
præſupponit ibi do. Ant. de But. in fin. qui dicit eadem
verba. Pro eadem opi. facit quia vtile erit eccleſiæ quā-
to plures præſentabuntur: quia facilius erit epiſcopo
ex pluribus eligere vnū idoneū quam ſi eſſent pauci p̄-
ſentati. vt de ſe patet. Et tenendo iſtā opi. poſſet reſpon
deri ad argumentum dum dicitur quod varietas eſt re
ſtringenda, nec debet permitti plus quā ſemel q̄a in ter
minis noſtris nō poteſt dici proprie varietas, ſed eſt po-
tius accumulatio, vt no. in d. c. cum autem. J. eod. Ego t̄n
credo opinionem Calderi. primo loco relatam eſſe in
puncto iuris veriorem per fundamenta ſupra adducta
& etiam

& etiam quia ſapit magnam æquitatem, quia vt dictũ
eſt, ſi liceret ſæpe accumulare, vel variare poſſet proce-
di in infinitum & induceretẽ magna confuſio, & ſi reſpõ
deatur ad vnum fundamentum quod vrget in contra-
rium, cætera facilem recipiunt ſolutionem. Fundamẽ-
tum eſt de ele. plures. cum gl. ad iſtud fundamẽtum po-
teſt reſponderi, quod diuerſa ratio format pactum. l. in
terpoſitas. C. de tranſact. dicamus ergo quod dictus text.
debet intelligi, vt dicit Cal. in d. conſi. 7. in caſu quando
fieret præſentatio de pluribus. ſimul & ratio ſit diuerſi-
tatis quando plures ſimul præſentantur non arguit va-
rietas in patrono præſentante. Præterea vnus præſenta-
tus non poteſt conqueri, quod præſentatio alterius ſibi
præiudicauerit, cum omnes ſimul fuerint præſentati.
cum ergo militet diuerſa ratio in dictis caſib. nõ eſt ali-
quo modo dicendum, quod Papa voluerit quod ſit ea
dem iuris diſpoſitio arg. l. illud cum vulgaribus. ff. ad l.
Aquil. Vnde firma videtur ꝯcluſio ſupra facta. Ad aliud
fundamentum, quod vtile eſſet eccleſiæ, & cætera. Rñ-
detur quod dummodo vnus ex præſentatis ſit idoneus
ſatis eſt nec conſideratur, quod alter idoneior reperiatẽ,
vt dicit gl. communiter approbata in c. 3. ĵ. eo. & in ca. 2.
de offi. cuſt. Præterea attento iſto fundamento ſequere-
tur, quod etiam patronus eccleſiaſticus poſſet variare,
quod tamen eſt falſum. d. c. cum autem. infra eo. Ad au
toritates ſupra allegatas reſpondetur, quod eis non eſt
credendum: quia non ſunt roboratæ aliquo iure, vel ra
tione & vt dicit Bal. in l. reſpublica. C. ex quib. cau. ma.
etiam gl. nihil alleganti non eſt credendum: nec cõmu
nis opinio eſſet attendenda. quando iure non probare-
tur. ita decidit do. Ant. de But. cuius dictum ibi extollit
Abb. alia allegando in c. tua nos. infra de vſuris. Idem di
cit Ioan. An. & ibi alij referunt & ſequuntur in ca. 1. de
36 conſtitutionib. ¶ † Vndecimo quæro, an ſi patronus
promiſiſſet de præſentando vnum poſſet poſtea varia-
re, & alium præſentare. Breuiter do. And. & ibi refert &
ſequitur Io. de Imo. in prin. in c. ſi. ſupra de conceſ. præ-
ben. tenet, quod ſic: nam ſecundum eos hoc probatur
argumẽto à fortiori nam ſi vno præſentato licitum eſt
variare, & alium præſentare quantomagis licitũ erit va
riare, ſi ſola promiſſio de præſentando præceſſit. Ego ta
men credo, quod patronus etiam teneatur præſentare
illum cui promiſit licite doc. ibi nõ dicant. Et ratio eſt:
quia talis promiſſio de præſentando obligat, vt ibi di-
cunt doc. maxime Imo. in princip. ponderando ibi tex
tum à contrario ſenſu. dato enim, ꝙ variatio fieri poſ-
ſit: verum eſt accumulatiuè. vt no. in d. ca. cũ autem. An
autem poſſit hoc caſu patronus cogi præciſe: an vero
ſoluendo intereſſe liberetur, dependet de notatis in l.
ſtipulationes non diuiduntur. verſi. Celſus. ff. de verbo.
37 oblig. ¶ † Duodecimo quæro quid ſi patronus præſen-
tauerit vnum, & iurauerit de non variando, an poſſit
variare videtur dicendum quod ſic. per illud quod deci
dit gl. in c. ſi. de procuratoribus lib. 6. in verbo renocari:
quam dicit ſingularem d. Fel. in c. cum acceſſiſſent in 5.
col. de conſtitutio. dicit enim illa gl. quod ſi conſtituo
procuratorem & iuro ad eum de non reuocando ſi po
ſtea reuoco valet reuocatio licet ſim periurus. & dicit
Inno. in c. dilecto. ſupra de præbend. quod ſi iuraui non
vendere librum, & poſtea vendo: valet venditio. licet
ſim periurus. Hinc etiam dicit do. Anto. de But. in c. pe-
nulti. ff. de offic. Vica. quod ſi conſtituatur Vicarius ad
tempus & iuretur de non reuocãdo ante tempus: ſi po-
ſtea reuocetur, valet reuocatio indiſtincte: licet quãdo
ſine cauſa reuocatur iurans ſit periurus. & facit tex. in c.
ſicut de ſponſali. & notatur per Abba. & doc. in c. intel-
lecto de iureiuran. & pulchre per Paulum de Caſtro de
clarantem iſtam regulam, & alia multa ſimilia adducẽ-
tem in conſi. ſuo 56. incip. dico non obſtante, & cætera.
Et iſtam opinionem in terminis reperio tenuiſſe dom.
Alexan. in conſ. ſuo 16. incip. ponderatis in 3. vol. ¶ Cõ-
trariam ſententiam reperio tenuiſſe in terminis Pau.
de Caſt. in conſil. ſuo 57. incip. venerabilis vir. in 2. col.
vbi dicit, quod ſi quis iurauerit nullum præſentare du-
rante arrendamento: ſi poſtea vellet præſentare non de
beret audiri. & mouetur, q̃a in his in quibus debet adiri
ſuperior ipſe non debet audire venientem contra pro
prium iuramentum, ne ſit author periurij. allegat nota
ta per Ioannem And. in c. quod ſemel placuit. de regu.
iu. in q. mercuriali. Et dicit probari in c. mulieri. de iure
iurando, ex quo infert ſolutionem ad contraria ſuprà
adducta. nam dicit ipſe quòd loquuntur in his caſibus
in quibus non eſt neceſſe adire prætorem vel ſuperio-
rem. Tunc bene quis poteſt venire contra iuramẽtum
licet ſit periurus. ¶ Et eandem declarationem ponit idẽ
Pau. de Caſt. in conſi. præcedenti 57. ſuprà allegato ean-
dem concluſionem videtur tenuiſſe in fortioribus ter-
minis Lapus in allegatione ſua 78. incipien. in dei no-
mine. in 4. col. in fin. vbi dicit quòd ſi patroni promiſe-
runt ſibi inuicem de habendo & reputando præſenta-
tum in rectorem & non alium, quòd contra talem pro
miſſionem veniri non poteſt arg. cle. plures. de iure pa.
& ſic loquitur in promiſſione facta ſine iuramento,
quod eſt fortius, & iſta ſunt in practica menti tenenda
38 in hac materia, nec alibi reperi. ¶ † Decimotertiò quæ-
ro quid ſi patronus præſentet ſecundum, nec dicat ac-
cumulando: an iſta ſecunda præſentatio valebit. Lapus
in d. allegatione 78. in 4. col. ſentit quod non. dicit enim
quòd quidam patroni, qui primò præſentauerant quẽ-
dam do. Matt. & poſteà præſentauerunt vnum alium,
non accumulando, ſed variando, nihil fecerunt: & pro
pterea præſentatio non tenuit. Ego credo contrarium
eſſe verius: quia patronus vel alius præſumitur velle id
quod iuris eſt alio non apparente l. ſi duo. ff. de acqu. hæ
red. quam pro iſta regula allegat Bal. in l. præcibus. C. de
impub. circa 15. col. facit text. & ibi notat. in l. ex facto.
in prin. ff. de vulga. & pupilla. & aliquid habetur per do.
Alex. de Imo. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebelli.
in 7. col. & in l. gallus §. 1. in 1. col. ff. de libe. & poſtu. ergo
patronus quando ſimpliciter præſentat ſecundum vi-
detur velle accumulare, non autem in totum à primo
recedere: cum non poſſit de iure per text. & ibi not. in
c. cum autem infra eodem facit regula quia in dubio
eſt fienda interpretatio, vt potius actus valeat quam pe
reat. c. abbate. de verborum ſignificatione. l. quoties de
rebus dubijs. Poſſet tamen dici quòd Lapus, non loqui
tur, quando par. ſimpliciter præſentat ſecundum, ſed
quando, præſentat ſecundum, & dixit ſe velle variare
præſentando. quod etiam videtur bene notandum ad
infringendas præſentationes, & ad intellectum d. capi.
cum autem. quia patronus præſentando ſecundum de
bet dicere quòd id facit accumulando. ſecundum La-
pum vbi ſupra. vel ſaltem ſimpliciter præſentare non
dicendo quod id facit variando. quia tunc in dubio p̃-
39 ſumitur voluiſſe quod iuris eſt ſupra dixi. ¶ † Decimo-
quarto quæro quid ſi duo patroni præſentent vnum,
an poterit alter ex his variare accumulando, & alium
præſentare. Io. And. in reg. in re communi. de reg. iur. li.
6. quem refert & ſequitur Abbas in d. ca. cum autem te-
net quòd non. Et concludit quod epiſcopus non poſſit
inſtituere ſecundo præſentatum, ex quo primus habet
plures voces. & ſic fortius ius. & licet Abbas vbi ſupra
loquatur quando alter ex patronis qui primò p̃ntaue-
runt eſt clericus: tñ puto idem eſſe vbi ambo eſſent lai-
ci. quia vtroque caſu militat eadem ratio & fundamen
tum ſ. factum. Eandem ꝯcluſionem tenuit Lapus pul-
chre in d. allegatione. 78. in 3. col. & melius in 5. vbi for-
tius dicit allegando. Io. And. vbi ſupra quod ſi omnes
patroni vnum præſentãt, dato quod maior pars poſtea
variet præſentatus ab omnibus præfertur. Licet contra
rium, in ſimili dixerit. Bal. in l. ſi. C. de auth. præſtan. Ean-
dem ẽt concluſionem tenuit Ioan. And. in additionib.
40 Spe. in hoc tit. in additio. magna circa principiũ. ¶ † De
cimoquintò quæro an ſi patronus præſentat ſucceſſiuè
duos quorum alter ſit idoneior, epiſcopus poſſit inſti-
tuere quẽ voluerit. & ſic an hoc caſu locus ſit gratifica-
tioni: iſta quæſtio eſt dubitabilis valde. Hoſt. Ioan. And.
do. Anto. & Card. in dicto cap. cum autem, tenent quod

ſic.quia non eſt ꝯſiderandus exceſſus idoneitatis, ſed ſa
tis eſt quod vterq; ſit idoneus.Eandem opinionē vř te-
nere gl.in c.1.in verbo maioribus.infrà eod.& glo. in ſi
mili.in c.2.de offic. cuſto.& in ca. monaſterium.iuncto
text. 16.q.7.& in c.licet.8.q.2.& in c.conſtitutus. el 3. vbi
etiam do.Ant.& Abb.ſupra de app.Idem videtur ſenti-
re Spec.in hoc cod.tit.circa fin. vbi dicit ſufficere quod
præſentatus non ſit malus.Idem videtur tenere Federi.
de Senis in conſi.ſuo 95.incipien.ſuper dubitationum
articulis in prin.vbi dicit ſatis eſſe quòd patronus præ-
ſentet idoneum, dato quod potuerit præſentare ido-
neiorem licet ſic faciendo vulneret conſcientiam ſuā.
Iſtam eandem opinionem reperio tenere gl.in d.cap.ſi
plures 16.q.7.dum dicit quòd ſi patroni ſunt in diſcor-
dia debet inſtitui qui maioribus iuuatur meritis & ſit
idoneior. Si autem ſint pares, epiſcopus poteſt facere
gratiam cui vult.Et ſic expreſſe ſentit quòd hoc vltimo
caſu, ſcilicet quando ſunt pares voces non attenditur
exceſſus idoneitatis.Iſtam eandem opinionem videtur
tenere Bal.conſi.321.incipien.præmittendum eſt,in al-
legationibus ibi inſertis poſt conſilium in vlt. col. in 3.
vol. vbi dicit quod propter diſcordiam patronorum ſi
ſint pares voces ille qui habet ius inſtituendi poteſt ad-
hærere cui vult & præſertim digniori tā ꝑſentato quā
præſentanti.Ergo ſentit ꝙ illa qualitas,ſcilicet quod ꝑ-
ſentatus ſit dignior non habet arctare inſtituere haben
tem ad eum inſtituendum.Iſtam ēt ꝯcluſionem tenere
vř do.Philip.de Peruſio.in c.conſtitutis.3.de appella.in
prin.poſt gl.3.ibi loquentem in ſimili de elect.Contra
riam opi.tenet Abbas Panormita.in d. c. cū autem. per
text.in c.ſi forte.63.diſtin.& in d.c.3.infra eodem vbi di
citur quod ille præferri debet qui maioribus iuuatur
meritis &c.Item mouetur per tex.in d.ca. cum autem,
dum ibi dicitur quod patronus præſentauit ſecunda vi
ce æquè idoneū. Ergo videtur innuere aliter eſſe ſi erat
magis idoneus.Præterea ille tex.dicit quod vbi duo ſuc
ceſſiuè ſunt præſentati,eſt in iudicio epiſcopi inſtitue-
re quem velit. Sed verbum iudicium ſapit diſcretio-
nem & arbitrium boni viri.l. fideicommiſſa. §.quāquā.
ff.de lega.3.cum ſimi.¶Sed bonus vir admittet idoneio
rem igitur &c.Iſtam eandē opi.reperio tenuiſſe d.Card.
Flor.referentem Pau.de Eleaza.ibi in cle.plures. §. fi.in
1.q.eo.ti.vbi dicit iſta verba,ſi vota ſunt paria,diſtinguē
da erunt merita.vel locus erit gratificationi quaſi dicat
in alternatiuā, vel quod vbi merita diſtingui non poſ-
ſint:quia ēt eſſent paria,tunc locus eſſet gratificationi:
alias expreſſe ſentit quod attendantur merita.& ſic ex-
ceſſus idoneitatis,& quod iſta ſit eius intentio patet ex
iure per eum allegato ſ.ex c.penul.de reſcrip.lib. 6.hoc
idem clarius tenuit do.Car.in d.cle.plures. in prin. in 4.
col.vbi dicit ꝙ ſi duo patroni præſentant duos,admitti
tur idoneior.Si aūt ſunt æqualiter idonei:locus eſt gra-
tificationi,allegat nota.in c.1. infrà eo. Eandem opi. te-
net ibi clarè Ioan.de Imol. ſuper gl. magna in pluribus
locis.Et hæc opinio oībus conſideratis etiam mihi pla
cet, quia fundamenta pro ea adducta fortiſſime ſtrin-
gunt,maxime tex.in d. ca. quod incipit quoniam.infrà
eodem vbi formaliter dicitur,quod ſi in plures partes
fundatorum ſe vota diuiſerint,ille præficiatur eccleſię,
qui maioribus iuuaē meritis &c.& textus in d.c.ſi forte
63.diſt.dicit ſi vota eligentium in duas ſe diuiſerint par-
tes,is præferatur qui maioribus iuuatur meritis &c. &
ſic etiam loquitur qn̄ vota ſunt paria. & ratio illorū iu-
rium militat ēt in caſu noſtro qn̄ vnus & idē patronus
p̄ntat plures.Et pro hac parte ego facio tale fundamen
tum.Nam ſecundum Abba.& alios in d.c. cum autem
41 † vbi iura non ſunt paria nō eſt locus gratificationi, &
probatur in illo tex.in fi.Sed qn̄ quis eſt idoneior altero
clarè apparet inter eos nō eſſe paritatem. ergo non erit
hoc caſu locus gratificationi.¶ Comprobo ēt hanc cō-
cluſionem per illud quod dixit do. And. Barba.in con-
42 ſilio ſuo 33.vlt.col. 1.vol. vbi dicit † quod in beneficijs
conferendis eſt præferendus ſenior. & inci-it, ſcripſit
propheta: quod etiam pulchrè & clarè dicit ante eum

Bal.in conſ.ſuo 65.incipiente ordinatio teſtamenti. in
fi.in 4.vol.vbi ad hoc allegat l.fi.ff.de fi. inſtrumē. & iſta
opinio ſapit maximam æquitatem. & maximè proce-
dit in foro conſcientiæ:quia ille vulnerat conſcientiā,
qui poteſt eligere idoneiorem,& eligit idoneum vt di
cit Fede.in conſil. præallega. & do.Anto.de Butr.& Ab-
bas in d.c.conſtitutis.& Abbas in d.cap.quoniam,quic-
quid dixerit dominus Philipp.de Peruſio.in c.conſtitu
tis,& hæc mihi videtur veritas. Crederem tamen hanc
concluſionem eſſe limitandā niſi idoneus habeat plu-
res voces pro ſe,& idoneior pauciores: quia tunc debe
ret inſtitui idoneus.ita loquitur glo.in d.c. quoniam.in
verbo maioribus.& in d.c.licet. ¶ Et ratio limitationis
ſit,quia hoc caſu idoneus habet fortius ius.Secūdo cre-
derem eam limitandam niſi idoneus eſſet pauper vel
egenus.quia eſſet præferendus idoneiori non pauperi
in ſimplici beneficio.ita decidit Hoſtien.in ca.tuam de
æta.& qua.& ibi refert & ſequitur do.Ant.de Butr.in 3.
col.& bene faciunt quæ dicam in q.3. ſequentis verbi.
Et ſi quis dicat tenendo præmiſſam concluſionē quid
reſpondebimus ad text.qui allegatur in contrarium in
c.monaſterium.16.q.7.dum dicit quod ſufficit quod ꝑ-
ſentatus non ſit malus. ergo idoneior non præferetur
idoneo. Ego reſpondeo quod ille text. debet intelligi,
quando alius melior non eſt oblatus. Et iſtam ſolutio-
nem reperio traditam per quoſdam relatos per gl.in d.
c.licet.quamuis ipſa teneat quod ſupra dixi. Vel aliter
poſſemus reſpondere quod qn̄ aliquis habet facere prę
ſentationem ſufficit,quod præſentet vnū idoneum. qa
abſurdum eſſet dicere, quod deberet perquirere totū
mundum,vt inueniret meliorem.& ita procedat d. ca.
monaſteriū.ſed qn̄ epiſcopo ſunt præſentati duo, quo
rum alter eſt idoneior ceſſat dictū abſurdū, & inſtituen
do idoneū repulſo idoneiori,facit iniuriā ipſi idoneio
ri, qui ēt habebat ex p̄ntatione ius petendi inſtitutio-
nem. quæ ratio ceſſat, vbi quis nondum eſt p̄ntatus. &
iſta ſolutio rationabilis eſt & ſolida,vt puto:& compro
baē.quia hoc vltimo caſu ep̄s eſt iudex inter ipſos duos
ſuper hoc contendentes, ſcilicet quis eorū potius ad-
mitti & inſtitui debeat. Ergo iuſtitiam miniſtrare dēt.
Aliter non diceretur iudex.c.forus.infra de verb. ſigni.
ſed profecto iuſtitiā non miniſtraret, ſi repelleret ido-
neiorem admiſſo idoneo,data paritate in cæteris. & vi-
de quæ dicam.j.in ſeq.verbo q.2.¶Decimoſexto quęro
43 circa prædicta de alia quæſtione notabili.† Pone quod
maior pars patronorū præſentet vnum indignū,minor
pars p̄ntent dignum.quis iſtorum p̄ntatorum inſtituē-
dus erit.reperio quod text.in c.dudum.clem.1.ſupra de
ele.decidit ſimilem qōnem.& ibi doc.notant. maximè
d.Abbas in vlt. notab. dř enim ibi quod concurrentib.
duabus electionibus ſuper eadem dignitate,quarū vna
eſt facta à maiori parte indigno ſcienter: alia à minori
parte de digno,venit confirmanda electio facta à mino
ri parte de digno.Et propterea idem credo in caſu præ
poſito ex identate rationis.nec mirum,quia p̄ntatio fa
cta de indigno non tenet,vt concludunt doc. in c.cum
vos.ex de offi.ord.& alias authoritates allegaui.ſupra in
4.q.huius verbi. ¶ Decimoſeptimo quæro circa mate-
44 riā p̄miſſam.† Pone quod duo ſucceſſiuè ſint p̄ntati &
ſint æquè idonei,an debeat epiſcopus inſtituere primo
p̄ntatum.Io.And.in reg.in re communi.in fi. de reg. iu.
lib.7.in merc.decidit quod ſic ſed credo eum inaduer-
tenter eſſe locutum:quia caſus eſt in contrarium in ca.
cum autem.infra eodē vbi ita ſummant doc. Et cōclu-
ditur qđ duobus p̄ntatis etiam ſucceſſiuè locus eſt gra-
tificationi.¶Decimooctauo q̄ro de qōne notabili quā
non reperio in ſpecie formatam & contingere poſſet
45 multoties de ſecundo.† Pone quod duo ſint p̄ntati &
ſint æquè idonei,ſed alter ex eis eſt de ſanguine funda-
toris,an pp hoc ep̄s debeat illum præferre, videtur di-
cēdum quod ſic.per illud quod dicit tex.in ſimili.in ca.
bonæ.2.& ibi Abbas in 13.no.ſupra de poſtu.p̄la.vbi dř,
quod ſi in loco reperiuntur idonei non debet p̄fici ex-
traneus & ibi do. Abbas allegat aliū text. pulcherrimū

c.nullus

ca.nullus inuitis. 61.diſtin.vbi epiſcopus debet eligi de
clero ciuitatis & nõ de aliena ciuitate.Iſtud idẽ decidit
Abb.in c.ad doctorem.in fi.ſ.de inſtit.vbi dicit quod ge
niti in ciuitate ſi ſint idonei nõ debent poſtponi pp ex-
traneos.& ſubijcit quod ſi ſic fieret valde honeſtũ eſſet
& fructuoſum.faciunt ẽt notata per text.ibi in l.1.§.per
mittit.ff.de aqua quoti.& æſti. Itẽ facit qđ decidit Abb.
in ſimill.in c.conſtitutus.in 2.col.de appel. vbi dicit qđ
honeſtius eſt quod idoneus eligat de eodẽ collegio, q̃
idoneior de alio.bene ẽt facit tex.in l.in eccleſijs. C.de
epi.& cle.vbi dr̃ & ita ſummatur quod ad eccleſiã ſunt
promouendi illi qui ſunt de illa ciuitate vel oppido.
46 Item facit & quia beneficium debet conferri ei qui be
neſecit.c.cum in officijs.ſ.de teſta.l.ſed & ſi lege.§.con-
ſuluit.ff.de peti.hær.¶Cõtrarium opinionem vr̃ proba
re text.in c.ad decorem.ſuprà de inſti.vbi Papa reprehẽ
dit Patriarchã Cõſtantinopolitanum qui alios clericos
ſpernens, Venetos tñ in eccleſijs Cõſtantinopolitanis
collocabat,ſubijciens quod in omni gente qui facit iu-
ſtitiam acceptus eſt deo. nec ꝯuenit ſanctuariũ de iure
hæreditario poſſideri.& propterea vr̃ quod ſi illi de ſan
guine fundatoris deberent ſemper inſtitui qđ denota-
retur ſucceſſio in beneficijs q̃ eſt reprobata vt ibi & in
c.ꝯſuluit infrà eo.& in c.1.ſuprà de præbend.Item facit
quia nec apud deum nec apud eccleſiam habet accep-
tio perſonarum.c.nouit.cum ſi.ſ.de iudic.ca.ergo non
debet fieri differẽtia inter extraneos & eos qui ſunt de
ſanguine quantum ad propoſitum noſtrum.& iſtã opi
nionem vr̃ tenere Abbas in d.c.decorẽ. vbi dicit quod
vnum beneficium non debet ſemper ꝯferre hominib.
vnius cognationis,ne videatur tale beneficiũ debitũ il
li cognationi.& hoc plenius explicat in ca. venerabilẽ.
col.5.de elec.vbi appellat eos laicos improbos. q inſtãt
ut aliquod beneficium exeat familiam,per illum text.
comprobatur iſta opi. quia tex. de hac materia loquen
tes ſolũ ponderãt quod p̃ntatus ſit idoneus. vt in d.c.cũ
autem.cum ſimilibus: nec faciunt differentiã an ſit de
ſanguine fundatoris an non.Comprobatur ẽt hæc opi
nio,per illud quod dicit Abbas in d.ca.conſtitutis el 3.
de appella.vbi inquit quod dũmodo quis ſit idoneus
non eſt ꝯſiderandum quod aliæ qualitates deſinit.puta
diuitiæ vel potentia ſi illis eccleſia nõ indigeat. & iſtud
idẽ firmat ibi do.Phil.de Peruſio in 3.col.qui dicit poſt
Imolam ibi,quod licet ante factum debeant ꝯſiderari
tales qualitates tñ poſt factum & ſic poſt electionem
vel præſentationem non eſt curandum, quia dummo-
do vel p̃ntatio ſit facta de idoneo videlicet.Prima opi-
nio eſt verior & pro ea adduco glo.in terminis.c.nemi
nem.in verbo ſine poſſeſſionis.70.d.quæ dicit formali-
ter quod potius ſunt inſtituendi illi clerici de quorum
bonis eſt fundata eccleſia.cum qua gl.tráſeunt ibi ſim-
pliciter Arch.& do.Præp. diui Ambroſij nunc meritiſ-
ſimus.Card.Alexand.& faciunt nota.per gl.& doc. in c.
ſi proponente de reſcrip.vbi dicunt quod ſi forẽſis im-
petrat beneficium, & non facit mentionẽ de loco ſuæ
47 originis,gratia eſt ſurreptitia †quia in dubio Papa intẽ
dit prouidere cuicunque in patria ſua.& allegat ibi do.
Abbas inter cætera bonum textum in c. bonæ.el 2.ſ.de
poſtu.prælato.circa fi.ibi,nec vellemus ei præficere alie
num.& aliũ bonum text.in d.c.nullus inuitis 61.diſtin.
& ẽt tex.in c.hortamur.71.diſtin.quæ allegat glo.in ca.ſi
proponente.Et melius facit in propoſito noſtro gl. ibi
quæ dicit quod laicus non debet p̃ntare extraneũ qñ re
peritur idoneus in ſuo epiſcopatu.¶ Et dicit fortius
46 Archi.ibidem † q epiſcopus põt repellere talem præ-
ſentatum extraneum,qñ reperiũtur idonei in illo epiſ
copatu.& ſequitur Car.Alex.ibi:& hoc eſt bene notan-
dum quia volunt hanc deciſionem procedere ẽt ſi ille
extraneus haberet literas commendatitias proprij epi.
Pro iſta ẽt opi.facit quod gl.in cle.Plures.in glo.magna
verſus fi.co.tit.quæ velle videtur,quod vox illius ex pa-
tronis præferri debet in præſentando qui plus contulit
in conſtructione vel dote eccleſiæ. Quod an verum ſit,
vide quæ dicã infra ſuper verbo & dotauit.in 12.q.Præ-
miſſam ẽt concluſionem reperio tenere do.And.Barb.
conſ.ſuo 23.incip.ſcripſit propheta.in 2.volum.vbi per
multa concludit eſſe regu.quod illi de propria eccleſia
vel ciues in beneficio præferri debẽt peregrinis, ſi ſint
idonei.vide cũ in 6.& 7.col.allegat inter cetera. per glo.
in d.c.ſi proponente.Non obſtant modo in cõtrarium
adducta & primò non obſtat text.in d.cap.ad decorem
cum ſimilibus.quia reſpondet gl.in d.c.bonæ.de poſtu.
præla.q ibi erant omnes extranei.ideo qua ratione Ve
neti inſtituebantur,eadem rõne debebant inſtitui alij.
Non ẽt obſtat dicere q denotaretur ſucceſſio in benefi
cijs quia id negatur cum non p̃ſupponatur in caſu no
ſtro,quod p̃deceſſores inſtituti in tali beneficio fuerint
parentes eius qui nunc p̃ntatur.Non ob.ẽt q non ſit ha
benda acceptio perſonarum,quia illa regula procedit
vbi militat eadẽ rõ in perſonis:ſed ſi diuerſa rõ militat
diuerſum ſeruatur ius.c.de multa.in fi.vbi Abb. & cæte
ri de p̃ben.& ẽt no.in d.c.nouit.& alibi ſæpe.Sed in pro
poſito noſtro militat diuerſa ratio inter dictas pſonas
p̃ntatas,quia alter ex p̃ntatis eſt de ſanguine fundatoris
alter nõ.igitur &c.¶Non obſtat mõ quod dicit Abbas
in d.c.ad decorem.& in d.c.venerabilem,quia poteſt di
ci quod per deciſionem Abbat.in dictis locis limitatur
concluſio ſuprà facta,ſ.vt tunc procedat, quando præ-
deceſſores inſtituti in illo beneficio ẽt erant de familia
fundatoris:quia ſi de nouo præſentetur vnus de illa fa-
milia & ẽt præſentetur alter æquè idoneus præferẽdus
erit ille alter ne denotetur ſucceſſio in beneficijs,vt di
cit Abb.in dictis locis,& alij doc.ibidem & alibi ſæpe.
Et iſta limitatio eſt rõnabilis, & æqua.Nõ obſtat ẽt vlti-
mum,ſ.q iura non ꝯſiderent iſtam qualitatem, ſ. q ſit
de ſanguine: ſed tantummodo ꝯſiderent quod præſen-
tatus ſit idoneus,qa iſtud eſt falſum, vt probatur per gl.
in d. c. neminem. & per alia de quibus ſuprà. Si quis tñ
vellet tenere aliam opi. ſ: quod non ſit fienda prædicta
differentia inter præſentatos.Limitanda eſſet niſi teſta
tor,vel fundator diſpoſuiſſet cũ ꝯſenſu epiſcopi quod
ſemper præſentet vnus de domo, vel de ſanguine ſuo,
ſi aliqui ſint qui velint presbyterari:quia vr̃ talis diſpoſi
tio.& præfertur ille p̃ntatus qui eſt de domo.ita decidit
Gemi.in c.dum in eccleſia.in vlti.not. de præbend. lib.
6.Et firmat d.Fely.in ſuo trac.quando literæ apoſtolicæ
præiudicent iuripa.laicorum.in 2.col.verſi. corrobora-
ri põt.Qui etiam allegat.d.Car.in conſi.ſuo 11.licet fal-
ſo allegaret.Idem tenet Bal.in conſ.ſuo 35.incip.volun
49 tas teſtatoris.in 4.vol.¶ Decimonono quæro, † an cle-
ricus diues debeat præferri pauperi in beneficio.Com-
munis opinio.eſt,q quando eccleſia eſſet onerata debi
tis præferri debeat. ita Abbas & expreſſius d.Philip. de
Peru.ibi in 5.col.in c.conſtitutus.el 3.de appel.& firmat
d.Fely.in c.cum adeo.in vlt.col.de reſcrip.& in c. poſtu-
laſti.in 9 col.co.tit. Aliàs autem crederem quod cæteris
paribus præferri debeat pauper.arg.ca.quia in tantum.
ſupra de præb.& c.non liceat.& c.epiſcopus.& c.cum ſe
cundum. cum ſim. eod.titu.& dicam plenius infra ſu-
per.verbo oneroſum.q. 3.¶ Vigeſimo quæro, clarum
eſt quod patronus poteſt variare in p̃ntando iuxta c.cũ
50 autem.infra eo.Pone † quod procurator meus præſen-
tauerit vnum,an poſſim variare, ſi ego perſonaliter p̃-
ſentaſſem.Breuiter dicendũ eſt quod ſic. ita ꝯcludit in
terminis Dominicus de ſancto Gemi.in c.lex eſt.2. diſt.
ſubijciens ſe ita dixiſſe in facto. & eum refert & ſequit
d.Fely.Sãdeus in c.cum venerabilis.in prin.ſupra de ex-
cep.hanc concluſionem cõprobo, qa ſi licitũ eſt mihi
variare qñ ego præſentaui:Eadem ratione vr̃ quod poſ
ſim qñ procurator meus præſentauit, quia id quod fe-
cit p̃curator,ego dicor feciſſe.c.mulieres. infra de ſent.
excom.l.1.§.deieciſſe.cũ ſimilib. ff. de vi & vi ar. & facit
hæc deciſio ad amplificationẽ d.c.dum aũt.¶Vigeſimo
51 ſeptimo quæro,† Pone quod ego ꝯſtituam procurato-
rem ad præſentandũ vnũ cõpatronum meum,& ipſe p̃-
ſentauerit vnum nomine proprio, an poſſit variare,&
alium p̃ſentare noĩe meo.Reperio quod Lapus de Ca
ſtelliono in allegationib.ſuis alle.22.inci.in ſatisfaciat.

concludit quod non. dicit enim ibi quod procurator q
habet mandatum ad pñtandum à diuerſis non põt di-
uerſos præſentare allegat tex. in c. pc. de elec. lib. 6. Iſtud
idem tenet d. Fely. Sandeus in c. cũ olim. in 2. col. de re
iudi. allegando Lapum vbi ſupra & aliqua ſimilia ad ꝓ
poſitum. Vnum obſtat, quia tex. in d. ca. pc. allegato per
Lapum loquitur in electione in qua quis tenetur præ-
ferre idoneiorẽ. c. ꝯſtitutis el 3. de ap. vnde ca ꝯſcientia
qua eligit idoneiorẽ noĩe ꝓprio debet ẽt eligere noĩe
alieno. vt dicit gl. in d. c. pc. Sed hæc ratio ceſſat qñ quis
teneret præferre idoneum, quia tunc poſſet aſſumere
vnũ idoneum noĩe proprio, & aliũ idoneum noĩe alie
no. vt dicit Ab. in c. ꝯſtitutis. ſed in pñtatione loquẽdo
ſufficit præſentaſſe idoneum ſecundum cõiter omnes
in c. 3. ĩ. eo. & probatur in c monaſteriũ. 16. q. 7. Ergo po-
terit procuraror compatronus pñtare vnum idoneum
noĩe ſuo, & alium idoneum noĩe meo. Tenendo con-
cluſionẽ Lapi. iſtud obiectũ nõ obſtat, quia nõ eſt verũ,
ꝙ quis teneatur de ſubſtãtia eligere idoneiorem: imo
electio facta de idoneiore valet vt tenẽt gl. & do. in d. c.
ꝯſtitutis. eſt verũ quod vulnerat ꝯſcientiam qui nõ eli-
git idoneiorẽ. ita Ab. ibi & Fed. in ꝯſ. 93. incip. ſuper du-
bitationũ arti. in prin. & propterea Abb. in d. c. ꝯſtitutis,
dicit, ꝙ eligens debet ꝓferre idoneiorẽ. dicit verũ eſſe
quãtum ad ꝯſcientiam: ſecus aũt quantũ validitatẽ ele-
ctionis. ſed hoc idem in pñtatione ſecundũ Fed. vbi ſ.
ergo firma remanet ꝯcluſio ſupra facta. quia quantum
ad propoſitum noſtrũ non eſt differentia inter electio-
nẽ & pñtationem, vt patet ex ꝓdictis. Limita tñ d. cõclu
ſionẽ vt nõ procedat, qñ procurator eſſet cõſtitutus ad
pñtandum certam perſonam in ſpecie, quia tũc poſſet
pñtare vnũ noĩe proprio, alium noĩe alieno. text. eſt in
52 c. pc. & firmat de Felyn. vbi ſ. ¶† Vigeſimoſecundò q̃-
ro, in materia ꝓmiſſæ variationis, pone ꝙ vnus ex duo-
bus pñtatis, vel alius pro impetratione illius beneficij
vacãtis accedat ad curiã Romanã. interim aũt quod ac-
cedit patroni variant, vel de nouo præſentant & eṗs fa-
cit inſtitutionẽ. iſte impetrat literas à ſummo Pontifice
non facta mentione de pñtatione, vel variatione prædi
cta, cum illam ignoraret, an tales literæ valeant in ꝓiu-
diciũ inſtituti. conclude ꝙ non: quia ſurreptio ẽt com-
mittitur tacẽdo id quod ignoratur ſi veriſimiliter illud
tacitũ potuiſſet mouere Papam ad aliud faciendũ. Ita
Abb. per illũ tex. quẽ exclamat in c. ꝯſtitutus in prin. de
reſcrip. idẽ Abb. in c. ad audientiã. circa fi. eo. tit. in pro-
poſito ergo noſtro, ſi Papa sciuiſſet variationẽ, vel pñta
tionem eſſe factam veriſimiliter non ꝯceſſiſſet literas
ipſi, à quo variatũ eſt. vel ſaltem ſic de facili non ꝯceſſiſ
ſet. igit ipſæ literæ non habent ꝓiudicare inſtituto. ¶ Vi
geſimotertiò q̃ro de quotidiana qõne quam vidi de fa
35 cto † quo patroni pñant vnus Petrũ alter Ioannẽ, inter
iſtos pñtatos oritur lis: quia vnuſquiſque prætendit ſe
potius eſſe inſtituendũ & ꝓferendũ. dubitat an hoc ca-
ſu licita ſit variatio iuxta d. c. cum autem. & ſic quæſtio
eſt, an lite pendente inter pñtatos ſit licita variatio. Re-
perio quod do. Cal. in conſ. ſuo 1. ſub tit. vt lite penden
te. decidit quod non mouetur inter cætera per text. in
c. vt lite pen. lib. 6. qui text. loquitur in ſimili. ſi in ele.
& dicit ꝙ ſi duo ſint electi in diſcordia inter quos lis
oriatur pendente lite, non põt alter eligi, etiam quod
vnus moriatur. vel renunciet, aut alio modo a perſecu-
tione iuris ſui excludatur. vnde dicit ipſe ſicut poſſe ꝙ
habebant olim electores poſt mortem primi eſt hodie
impeditum per d. c. primũ propter pendentiam litis, ita
& poſſe patronorum accumulandi erit hodie impedi
tum ꝑꝑ litis pendentiam. ¶ Pro eadem opinione facit
Cal. vbi ſuprà aliud fundamentũ. Nam dicit ipſe iura q̃
faciunt mentionem de variatione & accumulatione
loquuntur in caſu qñ pñtatio eſt facta de vno tñ, ſed ſi
plures fuerint à principio pñtati qui adinuicem litigãt
non dant iura poteſtatem accumulandi. mouetur etiã
alijs fundamentis, de quibus per eum retuli ea quę ma
gis ſtringere videntur. idem tenet ipſe Cald. in conſ. ſuo
18. incip. an capitulum ſub hoc eo. tit. Iſtam eandẽ opi.
tenet Lapus in d. c. 1, & ibi refert & ſequit Gem. in prin.
Eandem opi. reperio tenuiſſe Lapũ in allegatione ſua
22. inci. an ſufficiat. qui dicit quod d. c. primũ habet lo-
cum in pñtationibus. Et quod ita ſenſit ibi domi. And.
Ego aliàs aduocando tenebam cõtrarium in ꝯtingẽtia
facti. & mouebat primò per generalitatem d. ca. cũ aũt.
Secundò mouebar per illud quod dicit Abb. ibi q̃d pro
nus poteſt pñtare in præiudicium præſentati: ergo dato
quod fiat præiudicium præſentatis, qñ fit variatio pen-
dente lite, illud nõ eſt curandũ. Tertiò mouebar ꝑ illud
quod dicit Abb. in c. quod aũt in 2. no. ĩ. eod. vbi conclu
dit quod põt patronus variare vſque ad inſtitutionem.
ergo ẽt quod lis pendeat inter pręſentatos variare pote
rit quandocunque vſque ad inſtitutionem dummodo
tñ id fiat intra tẽpus datum ad præſentandum. Quartò
mouebar quia ratio variationis præmiſſæ hoc caſu eſt
vt patronus poſſit corrigere errorem ſi quem cõmiſit
ſecundũ do. Car. in d. c. cum autem. & Io. And. in c. vos.
in vlt. col. ſuprà de offi. ord. ſed hæc ratio militat. ita pẽ-
dente lite ſicut non pendente. Et tenẽdo iſtam opi. rñ-
debam ad authoritates ſupra in contrarium allegatas.
quod fundantur ſuper d. c. primum. quod nihil ꝓbare
vr̃. Nam ille text. loquitur in elect. & vera ratio illius eſt
ſecundum Cal. in d. conſ. quia ſi lite pẽdente liceret eli-
gere, lites protraherentur in longum, & eccleſia diſpen
dium pateretur. vt ẽt ibi probatur in tex. ¶ Sed iſta ratio
vt dicebam non militat in præſentatione. Maximè in
caſu qui tunc occurrebat: quia plures patroni pñtaue-
rant in diſcordia, vna pars pñtauit reuerendũ. F. Franciſ.
ex comitib. Medæ. alia pars d. Cæſarem ex eiuſdem co-
mitib. pendente lite inter dictos pñtatos aliqui ex eis q
pñtauerant. d. F. Franciſ. variarunt accumulando d. Cæ-
ſarem. Quo caſu apparuit ipſum d. Cæſarẽ habere plu-
res voces. Et propterea ego dicebam ꝙ hic actus varia-
tionis aperuit viam vt lis citius decideretur. quia clarũ
eſt quod habens plures voces debet ꝓferri dummodo
ſit idoneus. vt no. in ca. 3. ĩ. eo. Et ſic dicebã q̃d hoc caſu
non militabat ratio d. c. primi. vbi enim militaret eadẽ
ratio in pñtatione quę in electione, fatebar idẽ eſſe di-
cendum. Et gaudeo poſtea reperiſſe ꝙ hanc opi. tenet
d. Car. Flo. in c. paſtoralis. in vlt. q. ĩ. eo. mouetur per illũ
text. Item mouetur, quia præſentati 1. loco qui cœpe-
runt litigare debebant præuidere hunc caſum euenire
poſſe, ſcilicet vt alius præſentaretur durante termino
quatuor menſium. & ſic videtur voluntariè ſubiiſſe ex-
penſas vnde no poſſunt de patrono laico ꝯqueri, ex eo
ꝙ variauerit: qa vſus eſt iure ſuo. iſta ſunt verba ſua for
malia & in practica bene notanda. ſi caſus iterum ꝯtin
geret. fatetur tñ d. Car. ꝙ epiſcopus ſi malitioſe inſtituit
tertiũ: tenetur alteri ex litigantibus qui reportauit ſen-
tentiã ad intereſſe actione de dolo vel in factũ ſi ſciebat
litigiũ eſſe inchoatũ ante tertiã pñtationem. Reperio
tñ quod d. Anto. de But. ibi in fi. tenet primam partem.
& dicit quod ẽt patronus tenebitur ad intereſſe vincen
tis actione de dolo. Maximè conſiderata æquitate cano
nica. item dicit quod patronus tenebitur crimine ſtel-
lionatus ſi tertius inſtituatur omiſſis primis litigantib.
Et ſic iſta opinio videtur magis cõis. Et tandem in hoc
puncto ꝯſiderant ſic poſſe diſtingui. Et ꝓdictas opi. con-
cordari. aut enim pñtatur tertius lite pendente. Et tunc
procedant authoritates quæ fundantur ſuper d. ca. 1. &
ſic procedat opinio quam dixi videri magis cõem. aut
verò pñtatur vna ex perſonis iam pñtatis & ſic fit varia
tio circa eaſdem perſonas. Exemplum ego pñtaui Pe-
trum, tu Ioannẽ. ego poſtea vario & pñto Ioannem ac-
cumulando. & tunc procedat alia opi. ſ. quod variatio
teneat: quia hoc caſu ceſſat rõ. d. c. 1. quia lites per lites ꝑ
talem variationem factam circa eaſdẽ perſonas ẽt lite
pendente non magis in longum protrahentur. vt ſ. de-
claraui. Et iſta mihi vr̃ veritas. & hæc eſt opinio mea in
54 hoc puncto quotidiano. ¶† Vigeſimoquarto an ſi lon-
go tempore duret lis inter pñtatos epiſcopus debeat tã
diu tardare ordinationẽ eccleſiæ quandiu durabit lis.
Concludo quod ſic. tñ deputabit œconomum in eccle-
ſia.

ſia.Ita pulchrè ↄcludit Io.And.in c.cum vos in prin. ſu-
pra de offic.ord.idem tenet Ioan.And.in c.quoniam in
ver.quicquid p̄dixerim ĵ.eo.& ibidem d.Car.Flo.in 9.q.
Idem tenuit Lap.in allega.ſua 78.incip. in dei noīe . in
pe.col.& in dictis locis ēt traditur quid iur. quando lis
eſt inter patronos vel inter ep̄m & patronos an poſſit
ep̄s ordinare eccleſiam ante litē finitā. dic vt ibi habeť.
& Pe.de Anc.poſt Paul.de Elea.in cle.plures.in fi.eo.tit.
per Abb.in c.1.in fi.& in c.cā te.in fi.& in c.cū pp.ĵ.eod.
& in d.c.cū vos in fi.& in c.ſi vero ĵ.eod.Quando aūt eſt
pendēte lite eccleſia vacaret an poſſet fieri p̄ntatio.dicā
55 infra ſuper ver.cōpetēs alicui.in q.22.¶Vigeſimoquin
to q̄ro circa p̄dicta pone ꝙ nulla ſit lis nec reſpectu iu-
riſp.nec reſpectu p̄ntationis vt quia vnus tm̄ ſit p̄ntanis
an ep̄s habeat tēpus limitatū ad inſtituēdū an aūt poſſit
tardare tm̄ quantū voluerit.Abb.in c.4.circa fi.ſ.de con
ceſ. præb. poſt dominos de Rota dec.250.tenet ꝙ ſic,di
cit.n.quod tēpus ſex menſium datū ad ↄferendū p.d.ca.
2.non habet locū in habente inſtituere.Et propterea ↄ-
cludit quod tēpus erit arbitrariū cū non reperiať à iure
limitatū.Et aſſignat rōnem diuerſitatis nam habens in
ſtituere ſecūdū eū non debet habere tēpus ita prolixū
ſicut is qui habet ↄferre cum inſtitutio fiat de perſona
præſentata.vnde non habet ſuperior aliud facere niſi il
lū examinare.Itē ſequeretur ſecundum eum quod be-
neficium poſſet vacare lōgo tempore: quia p̄ronus ha-
bet quatuor vel ſex menſes ad p̄ntandum iuxta ca.vni-
cum de iurepat.lib.6.vnde ſi ſuperior haberet alios ſex
mēſes ad inſtitutionem, vacaret beneficium per annū
antequam deuolueretť poteſtas ad aliū ſuperiorē.quod
eſt ↄ d.c.2.& hoc ēt nihil placet per hoc vlt. fundamen-
tum.ſed alia parum valent:quia text.in d.ca 2.habet lo-
cum in electione vt ibi in gl.& in c.noſtris.eo.ti.Itē ha-
bens conferre etiam non habet aliud facere niſi exami
nare.vt in titu.de æta. & quali. igitur &c. Et ſi quis dicat
amice ſi tempus eſt arbitrarium ſuperiori quo modo
ſuccurreretur præſentato vt cito inſtituatur.reſpondet
Abbas vbi ſupra quod remedium eſt vt recurratur ad
ſuperiorem qui præfiget terminum debenti inſtituere
& ſi non inſtituet ſuperior ipſe ſupplebit . Iſtam eandē
ↄcluſionem ponit Abbas in ca.paſtoralis.verſi.quid aūt
ĵ.eo.vbi ēt dat aliud remedium ipſi p̄ntato ſi epiſcopus
differat ipſum inſtituere ſine legitima cā vt appellet à
grauamine ſibi illato ad quod ponderat Abb.tex. iūcta
gl.ibi.idem tenet Ab.in repe.§. qui vero in c. extirpēdæ
in 8.col.ſ.de præbend.Eandem cōcluſionem tenet ipſe
Abb.in conſi.ſuo 28.incipien.omnipotentis dei poſtu-
lato ſuffragio in 2.vol.Eandem cōcluſionem tenēt do.
de Rota in deciſionibus nouis deci.212.incip ſecundū
oēs,ſub tit.de iurep.& forte eſt iſta deciſio quam voluit
allegare Abb.in d.c.2.Quomodo aūt puniať epiſcopus
differens inſtituere ſi per hoc præſentatus aliquod dam
num patiatur,vide de hoc doct.in c.cum autem. & me-
lius in c.paſtoralis.per illum tex.infra eo.& Abba.in cō
56 ſi.91.inci.quo ad primum in vlt.col.in 1.vol.¶†Vigeſi-
moſexto quæro an durante tempore dato ad præſentā
dum à iure poſſit epiſcopus ponere œconomum in ec
cleſia patronata ſi patronus nolit præſentare niſi in fi.il
lius temporis.cōcludendū eſt quod ſic.Ita Hoſt. quē re-
fert & ſequitur Ioan.And.ibi circa medium.& Abb.ibi
dem in fi.per illū text.in c.cum vos.ſupra de offi.or. ſu-
bijciēs Abb.idē eſſe vbi inferior epiſcopo haberet ius
ↄferendi.quia ſi vellet differre per tempus à iure ſtatu-
tum , poſſet ep̄s vel ſuperior ibi ponere œconomū per
illum text.ne eccleſia ſtet tanto tempore ſine guberna-
tione.quod bene notandū eſt.& vide Pet.de Anch.poſt
Pau.de Elea.in cle.plures.circa fi.eo.tit.Abb.tn̄ vř. aliter
loqui in patro.eccleſiaſtico ex quo ipſe habet cuſtodiā
eccleſiæ vacantis in c.cum vos.in prin. ſupra de offi.or.
57 & bene dicit.¶Vigeſimoſeptimo quæro † quando in-
cipit currere tempus datum ad p̄ntandū an à die vaca-
tionis beneficij an à die notitię.breuiter dicendū eſt q̄d
à die notitiæ.Ita Ioan.An.cuius dictū aſſerit ibi Abb.ſin
gulariter notandū in c.ſi.j.eo.ti. idem ſentit Ioan.And.
in c.2.de conceſſ.præben.idem Abb.in ca .cum propter
infra eo.referens idem tenere Fe.de Se.in conſ.ſuo 123
& alios de quibus per eum reprobata opi.Pe.contrariū
tenentis.idem ſentit Abb.in c.quia diuerſitatem.in vlt.
not.ſupra de conceſ.præben.& ſatis probatur arti.illius
tex.vbi tempus præfixū ad ↄferendum non currit niſi à
tempore notitiæ.& nota hoc eſſe verū,ēt ſi teſtator mā-
daſſet p̄ntationem eſſe fiendam infra quatuor menſes
à die mortis vel vacationis:q̄a debet intelligi & ſupple
ri & à die notitiæ ita decidit Abb.in c.nos quidē ſ. de te
ſta.ſuper gl.3.allegat tex.in l.ſtatu.liberos. §. ſi quis hr̄di.
ff.de ſta.lib.& tex.iuncta gl.in l.fi.§.ſi aūt dubius.C. de iu
re deli.& ſubiicit Abb.hoc eſſe ſemper tenendū mētl.
& faciunt nota.per eundem in repeti. c. cum eſſes in fi.
de teſta.& id ꝙ dixit Abb.in d.c.nos quidem prius.dixit
ibi Pe.de Anch.& refert & ſequitur Imo. ibidem in no
tabilibus.An aūt præſumitur notitia declarat pulchrè
Abb.in d.c.quia diuerſitatē.& aliquid habeť per do.Fel.
in c.à nobis.in 2.col.de excep.p̄dictam ēt ↄcluſionē ſen
tit glo.in d.c.2.in verbo infra ſex.dū dicit ꝙ generaliter
non currit tempus niſi à die ſcientiæ. Eandē ↄcluſionē
firmant do.de Rota in deci.antiquis deci. 261.inci. vtrū
vacante,ſub hoc ti.de iurep.Licet contrariū videanť te
nuiſſe in deci.48.q̄ incipit patrono currit tempus.eo.ti.
Præmiſſam ēt ↄcluſionē tenent p̄fati do. in deciſionib.
ſuis antiquioribus deci.3.incip.à quo tp̄e eo.tit.Et fun-
damentū vnius ↄcluſionis eſt:quia non volentibus age
re nō currit tēpus,d.c.q̄a diuerſitatē in fi.& l.ſi. C. de an-
nali excep.Itē nemo debet puniri ſine culpa & ſine cā.
reg.ſine culpa.de reg.iur.li.6.intellige tm̄ p̄dictā ↄcluſio-
nem.ſ.ꝙ tēpus currit à die ſcientiæ . & ſupple vel à die
quo ſcire debuit.Ita ↄcludūt p̄fati domini in d.dec.256.
& in dec.263.inci.ſi pp negligētiā in nouis. ſub hoc eo.
ti.& ſequitur d.Fely.San.in c.à nobis in 2.col.ponūt Ab.
& alij in c.licēt de ſup.neg.præla.Eandē ēt concluſionē
pulchrè ponit & declarat Lapus in allegatione ſua 28.
q̄ incipit in dei noīe in 7.col.verſ.ad 4.q.dicens interce
58 tera ꝙ requiriť ſcientia vera nō interpretatiua.¶†Vige
ſimooctauo q̄ro an patrono impedito p̄ntare currat tē
pus Ab.in c. quoniā.j.eo.vř ↄcludere ꝙ ſic. per illū text.
vbi ſi patronus impediať p̄ſentare quia litiget ſuper iu
rep.tm̄ currit tēpus præfixum ad p̄ntandū. Idem vř tene-
re d.Pe.prout ibi refert Ab.in c.cū pp.ĵ.eo.Contrarium
tm̄ firmat Ab.ibi p'er multa fundamēta , & allegat idem
tenere Io.And.in c.2.ſ.de ſup.negli.præla.Nec ob ſecū-
dum eum tex.in d.c.quoniam & in d.c.cū propter quia
loquuntur in caſu,q̄n non conſtabat , quia eſſet patro-
nus.ſed ſuper iurepa.litigabat.ſed vbi conſtaret aliquē
eſſe patronū prout nos præſupponimus, illi text. nihil
faciunt.Pro eadem concluſione ego adduco omnia q̄
adduxi in præcedenti q.Ex quibus probatum fuit ꝙ pa
trono ignoranti vacationem beneficij non currit tem-
pus.ergo nec impedito curret ex idētitate rationis . Et
hanc concluſionem ſentit Bal.in conſi.469. incipi. ſan-
ctiſſime.in 3.vol.in fi.vbi formaliter dicit,ꝙ tempora q̄
prouidentiam eccleſiarum reſpiciunt quo ad quid, vti
lia ſunt & impeditis non currunt,pro qua concluſione
ēt facit optimè ꝙ decidunt do.de Rota in deciſionibus
antiquioribus.deci.2.in fi.eo.ti.vbi dicunt ꝙ excōmuni
cato non currit tempus ad p̄ntandum ſuper quo cogi-
ta pro nunc:& vide quæ dicam infra ſuper verbo com-
petens alicui.in 8.q.in fi.& generaliter an impedito cur
rat tempus,videatur plenè in locis amplè accumulatis
per Fely.Sandeum in c.cum inter.in 10.col.de excep.&
50 in c.ex trāſmiſſa,ad fi.de reſcrip.¶†Vigeſimonono q̄ro
q̄n incipiat currere tempus ad p̄ntādum in eccleſia no-
uiter conſtructa.tunc enim non poſſumus dicere ꝙ in-
cipiat à die ſciētię vacationis beneficij cum nullus ite-
rum fuerit ibi inſtitutus.Lapus in allegatione ſua 99.in
cip.q̄dam eccleſia,circa mediū.decidit ꝙ tēpus currere
incipiet eo ipſo ꝙ eccleſia eſt cōſtructa & cōpleta de cō
ſenſu ep̄i licet nondum ſit cōſecrata.ſentit ergo Lapus
quod ante ep̄i conſenſum adhibitum in fundatione
eccleſiæ non currit tēpus ad præſentandum.Et ratio eſt

quia fundans nondum eſt effectus patronus. vt probat
ex diffinitione iuriſpa. poſita per do. ſuper hac rubrica,
& retuli ſupra in 1. q. euidentialium & probatur in ca.
nobis. infra eo. & firmat do. Car. in pulchro caſu in c. cũ
ſeculum. in 3. q. infra eo. Eandem concluſionem firmat
Ioan. de Imo. in c. nos quidem. de teſtam. in 1. col. verſi.
vlterius quæritur. dicens ꝙ tempus præſentandi recto-
rem in eccleſia noua currit patrono à die in qua ædifi-
cium poterit dici eccleſia: quia tunc & non prius inci-
pit indigere regimine ſacerdotis, ſubiiciens hoc eſſe
60 menti tenendum. Ex prædictis infert † ꝙ quis acquirit
iuſp. in eccleſia conſtructa & dotata de conſenſu epi. li
cet illam non faciat conſecrari. nec mirum quia ẽt in
eccleſia non conſecrata poſſunt celebrari diuina cũ al-
tari viatico ſine alia ſententia epiſcopi. ita Abb. per illũ
tex. in c. fi. infra de cõſecra. eccleſ. vel alta. Idem Abb. &
alij in rubrica eiuſdem ti. & pro dicta illatione facit gl.
in c. piæ mentis. 16. q. 7. quæ dicit ꝙ iuſp. acquiritur ante
conſecrationem eccleſiæ, poſtea autem nõ. quia quod
humani iuris eſſe deſijt ſeruitutem non recipit. hoc ta-
men limitatur & declaratur vt per Abb. in c. quoniam.
61 infra eo. & dicetur infra ſuper verbo dotauit. ¶ † Trige
ſimo quæro an vltima die termini præfixi ad pñtãdum
poſſit patronus pñtare, vr̃ dicendum ꝙ nõ per id quod
in ſimili decidit Rota in antiquis ſub hoc eo. tit. deci 6.
vbi dicit, ꝙ vltima die anni præfixi ad promotionẽ ſa-
cerdotij iuxta c. licet can. de ele. lib. 6. non põt beneficia
tus ipſum beneficium permutare. Cõtrarium tñ cõclu
dunt Ioã. And. & alij in c. cum vos. ſupra de offi. ord. idẽ
pulchrè cõcludit Gem. in c. vnico. §. 1. ſuper gl. in verbo
quadrimeſtre. eo. ti. li. 6. mouetur per illum text. vbi dat̃
quadrimeſtre laico ad pñtandum ergo in quadrimeſtri
includitur vltima dies: vt dicit gl. in ſimili in c. 1. in ver-
bo proponitur. de reſti. ſpo. lib. 6. & iſta eſt veritas. quic-
quid dixerit Pau. de Elea. in cle. 1. circa fi. eo. tit. qui con-
trarium tenuit vt refert Gem. vbi ſ. & Pau. ſequitur Pe.
de Anc. ibi in fi. Eandem concluſionẽ reperio tenuiſſe
do. de Rota in deciſio. nouis, deci. 112. incip. ſecundum
omnes. ſub tit. de iurep. & Bert. in repertorio ſuo in ver
bo patronus. verſi. 2. nihil allegat niſi Gem. vbi ſupra. Et
hanc opinio. tenendo non obſtat ſimile dominorũ de
Rota de quo ſ. quia ideo illud eſt in caſu illo. quia ille
permutans non poterat illa vltima die promoueri ad
ſacerdotium cum ordines non conferantur niſi certis
tẽporibus de quibus in tit. de tempo. ꝙ obiectum non
62 militat in caſu noſtro. ¶ † Trigeſimoprimo q̃ro an pño
nus qui non pñtauit in tempore poſſit morã purgare.
ꝯclude ꝙ non. quia vbi executio eſt facta à iure non ad
mittitur purgatio moræ, ita not. doct. in l. ſi inſulam. ff.
de verb. obli. gl. & doct. in reg. mora. de reg. iur. li. 6. ſed in
caſu noſtro executio eſt facta à iure: quia elapſo tẽpore
dato ad pñtandum poteſtas liberè cõferendi ſtatim de-
uoluitur ad ſuperiorẽ. ita concludit Abb. in c. fi. ver. ſed
hic cadit, j. eo. & probat text. in c. vnico. in verbo quadri
meſtre duntaxat. j. eo. li. 6. idẽ ſentit Abb. in c. 2. in vl. q. ſ.
de ꝯceſ. præbẽ. Et clarius do. de Rota in deciſionib. ſuis
nouis deci. 263. incip. ſi pp negligentiam. ſub ti. de inte-
pa. vbi concludunt quod ab vltima de quadrimeſtris,
tempus ſtatim incipit currere epiſcopo. Comprobatur
ẽt iſta concluſio per illud quod decidũt in ſimili Abb.
& do. c. 2. præallegato. & in c. licet, ſ. de ſup. neg. prę la. vbi
concludunt, quod ſi habentes ius eligendi vel conferẽ-
di non eligant vel nõ ꝯferant in tempore ibidẽ ſtatuto,
non poſſunt poſteà purgare moram pp rationẽ ſupra
63 allegatã. ¶ † Trigeſimoſecundò quæro quantũ tempus
detur epo ad conferendum qñ patronus excluditur à
præſentando propter negligentiam vel aliter. Conclu-
de ſecundum do. de Rota in deciſionibus nouis deci.
ſua 263. incip. ſi propter negligentiam quod epiſcopus
habet ſex mẽſes à die deuolutionis & notitiæ quemad
modum habet in alijs beneficijs ſpectantibus ad colla-
tionẽ ſuam ꝙ ẽt firmat Abb. in c. quia diuerſitatem. in
fi. textualium, de conceſ. præbẽd. idem ẽt Abb. in c. fi. in
ver. ſed hic cadit. infra eo. dicens ꝙ iſta eſt notabilis quę
ſtio. Et allegat ad hoc Rotam in deci. ſua 285. Idem con
cludere vr̃ poſt multa Ge. in c. vnico. §. 1. in prin. eod. tit.
li. 6. & no. ꝙ epiſcopus cõferens iure deuoluto vt ſupra
non poteſt aliter conferre q̃ ſe habeat inſtitutio & na-
tura beneficij. ita decidunt Cal. Imo. & mode. in c. cũ ac
ceſſiſſent de conſti. & benè facit tex. in cle. vnica in ver.
illa debet de ſup. neg. Et hanc concluſionem cõprobat
authoritatib. multis & pulchrè declarat & limitat d. Fe
lyn. San. in d. c. cum acceſſiſſent. in 7. col. & ſeq. dic vt per
eum. Quantum aut tempus detur his qui p̃tendunt ſe
habere ius in collatione ad contradicendum ipſi colla
tioni. dicunt Hoſt. & Abb. in c. 2. de his quæ fi. à præla. ꝙ
dantur ſex menſes, dic vt per eos. ¶ Trigeſimotertio q̃-
ro de ſubtili q̃one pone patronus excluditur à pñtan-
do propter negligẽtiam ad eccleſiã ad quam ſpectat in-
ſtitutio de iure ſpirituali inferiori ab epo, puta p̃poſito
vel archipresb. Quæritur an hoc caſu poteſtas liberè ꝯ-
ferendi deuoluatur ad ipſum inferiorẽ, an aũt ad epm
cui aliàs de iure cõi competit collatio. gl. reputata ſin-
gularis in cle. vnica in verbo diſpoſitionẽ de ſup. negli.
præla. ꝯcludit ꝙ collatio deuoluitur ad eũ qui habebat
inſtituere ſiue ſit eps diœceſanus ſiue alius. & ibidẽ hoc
ſequit̃ do. Car. Flo. in 6. q. vbi hãc q̃onem attingit ꝑ qua-
tuor columnas plurima argumenta faciendo pro & ꝯ
quæ videri poſſunt. ſubijciens d. Car. quod fuit diſputa-
ta iſta q̃o per quendam ſcholarem in Bononiẽſi ſtudio
& quod eſt queſtio difficilima. ſubiicit quoque quod d.
ꝯcluſio procedit ſiue inferior habeat ius inſtituendi ex
p̃ſcriptione, ſiue ex priuilegio vel ex ꝯſuetudine, vel ex
alio iure ſpirituali. idem tenet ipſe do. Cardi. quẽ refert
& ſequit̃ Imo. ibi in vl. col. ſubiiciẽs hanc deciſionẽ eſſe
mẽti tenendã in c. 2. ſ. de ꝯceſ. p̃ben. Idẽ tenet ibi d. Ab.
Panor. in fi. ſubijciens. Nota ſemper quia ſubtilis eſt q̃o
& poſſet de facto venire. idẽ tenet Abb. in c. illud. circa
fi. j. eo. & in c. cũ vos. in vlt. col. in prin. ſ. de offi. ord. & in
c. cũ in cunctis. §. fi. circa fi. ſ. de elec. mouetur inter cæte
ra ꝑ gl. in d. cle. vnica quã dicit eſſe ſingularẽ & ſemper
menti tenendã. Contrariã ſñiam reperio tenuiſſe Bald.
in repe. l. 1. C. de eman. li. poſitã poſt tit. C. de iure delib.
pe. col. vbi decidit. Tandẽ licet multũ ſe inuoluat, quod
ad epm ſpectabit collatio: hoc caſu mouetur inter cæte
ra: quia ipſe eps fuit priuatus iure. inſtituẽdi tantũmo-
do ex p̃ſcriptione vel priuilegio, vel ex alio iure ſpecia
li non aũt ꝑdidit aliud ius, ſ. ꝯferẽdi, ſed remãſit in cala-
mo ſecũdum eũ. Iſtã ẽt opi. poſt multa tenere vr̃ Gem.
in c. 1. circa fi. de inſti. li. 6. Aliam & tertiã opi. reperio te
nere Lapũ in allegatione ſua, 67. inci. quoddã monaſte-
riũ in 6. col. ſub ti. de parrochijs allegãdo ita tenuiſſe do
mi. Azo. de Ranugijs de conſ. do. Io. Cal. Nã dicit Lap. ꝙ
hoc caſu eps pñtabit inferiori. Et ipſe inferior inſtituet.
& rõ eſt ne ſine culpa ius p̃ſcriptũ ꝑ inferiorẽ auferat̃
ab eo. Et iſtã opi. ẽt refert & ſequit̃ Ge. ĩ d. c. 2. & ſic tenẽ-
tes iſtã 3. opi. ꝯcludunt quod ad ipſum inferiorẽ ſpecta
bit inſtitutio. & ſic in hoc ꝯcordãt cũ 1. opi. ſ. relata: ſed
diſcordãt dũ dicũt quod pñtatio ſpectabit ipſi epo, qua
ſi ad eũ ſit deuoluta pp negligẽtiam patroni. Ex iſta ter-
tia opinione infertur ꝙ quandoque ius pñtandi com-
petit ei qui non eſt patronus. ꝙ an ſit verum dicam in-
fra ſuper verbo cõpetens alicui in hoc pũcto intrepidè
tenenda eſt opi. primo loco relata. ſ. ꝙ ad inferiorẽ de-
uoluatur ipſum ius liberè ꝯferendi. potiſſimum funda
mentũ eſt: quia vbi alicui competit poteſtas limitata,
ſublata limitatione ſine facto eius ipſe vtit̃ eadẽ pote-
ſtate liberè. Caſus eſt ſingularis. in c. vnico. §. vbi vero. ne
ſede vacante. lib. 6. vbi dr̃ ꝙ ſi ex ſpeciali conſuetudine
vel ſtatuto competat alicui collatio beneficij. de conſ.
epi, ſublato epo de medio: ita vt eius conſiliũ non poſ-
ſit haberi, talis poteſt libere conferre. ergo idem erit in
caſu noſtro vbi poteſtas inſtituẽdi competat inferiori
ab epo ad pñtationem patroni ſublato patrono puta ꝑ
negligẽtiam ipſe inferior liberè inſtituet: quod etiam
comprobatur ratione. ſ. allegata quia habens ius inſti-
tuendi nõ debet ſine culpa ſua illud amittere. reg. ſine
culpa. de reg. iur. li. 6. Abſurdum ergo videretur quod ꝑ

ptet

pter negligentiam patroni cōmiſſam, in non præſentā
do talis inferior ius ſuū amitteret. ¶ Et iſtam opin. etiā
expreſsè tenet d.Fely. Sandeus in c. cum venerabilis. in
13.col.ver.not.2.de except. Alia fundamenta videas per
domi.Cardi.plenè in d.clem.vnica. Et iſtam opin.tenen
do dignum eſt reſpondere ad alias duas opinio.ſupra re
latas. Quare dicas, quòd opi.Bal.ſupra relata quæ etiam
fuit aliorum relatorum per do. Car. in d.cle.vnica non
eſt bona:quia fundatur in debilibus fundamentis.Fun-
damentum enim potiſſimum huius opin. eſt, quia ius
ſpeciale non extenditur l. ius ſingulare. & l. quod vero
contra.cum ſimilibus.ff.de legib. Vnde licet epiſcopus
qui habet de iure communi collationem,& inſtitutio-
nem,fuerit priuatus iure inſtituendi per præſcriptionē
vel priuilegium,vel conſuetudinē,non tamen fuit pri-
uatus iure cōferendi.vt dicit Bal.vbi ſupra.ad iſtud fun-
damentum reſpondetur ſecundum d. Car. vbi ſuprà ꝙ
non eſt verum.ꝙ iſto caſu fiat aliqua extenſio:quia ipſe
inferior non conſequitur aliquod ius de nouo.ſed ſo-
lummodo ius quod habebat non liberum eſt factum li
berum:vt ſi quis diſſoluat ligatū, & ipſe ſolutus ambu-
let,certè non ambulat per poteſtatem nouā ſibi quæſi-
tam ſed per eandem quam prius habebat. quam ſolu-
tionem etiam tradit in effectu Abb.in d.ca.2. in fin. Ad
alia fundamenta quæ ſolent fieri pro iſta opinio.reſpō
det ſigillatim dictus Card.vbi ſupra 3.etiam opin.ſupra
relata non vr̄ bona,quia dicere,quòd patrono negligen
te præſentare ius præſentandi deuoluatur ad epiſcopū,
qui præſentabit coram inferiore & ipſe inferior inſti-
tuet,eſt loqui ſine lege.Quinimo iura ꝯrium præſuppo
nunt,ſ.ꝙ patrono excluſo amplius non prouideatur ec
cleſiæ per viam præſentationis, ſed per viam liberæ col
lationis:ita videtur ſonare tex.in ca.3.in ca.ſi vero.in ca.
eam te.& in c.cum propter infra eod.Et ita expreſsè de-
cidit Gemi.in c.vnico.§.verum.in 2.col.eo.tit.lib.6.alle.
tex.in c.2.de ſupplen.negli.præla.in fin. qui probat ſecū
dum eum, ꝙ patrono negligente præſentare vno ſtru-
ctu fiat prouiſio.Et ſic fiat ꝙ amplius non fiet præſenta-
tio pro illa vice,poſſet tamen vnaquęquæ dictarum opi
nionum diſputando ſuſtineri. Sed quia prima videtur
communior: ab ea in iudicando & conſulendo non eſ
ſet recedēdum.Quod autem tempus detur ipſi inferio-
ri ad conferendum patrono excluſo,vide ſupra in 28.q.
65 ¶ † Trigeſimoquarto quæro, an tempus datum ad prę-
ſentandum currat diebus feriatis. dicendū eſt breuiter,
quòd ſic,vt in ſimili decidunt Ioan.An.Abb.& alij in c.
2.ſuper glo.in verbo ſex.ſ.de conceſ.præb.vbi dicunt,ꝙ
tempus datum ad eligendum,vel conferendum eſt cō-
tinuum:quia currit diebus feriatis, vtile tamen eſt cer-
to reſpectu,ſ.quia non currit tempore impedimenti ſe
66 cundum doct. vbi ſupra. ¶ † Trigeſimoquintò quæro,
an die feriata poſſit fieri præſentatio. arbitror, quòd ſic
& moueor per ſimile: quia matrimonium carnale pōt
contrahi diebus feriatis ca. capellanus.cum ſimil.ſupra
de ferijs, ergo etiam potuerit fieri præſentatio quæ eſt
præparatoria ad matrimoniū ſpirituale vt dicunt Abb.
& alij in c.quanto ſupra.de iudi. per text.not.in c.quod
autem ī.eo.titu.Bonum enim eſt argumentum a matri-
monio carnali ad ſpirituale,& econtra c.inter corpora-
lia ſ.de transla.epiſco.& ita ſæpiſſimè arguunt docto.in
varijs locis.Secundò & vltimò moueor,quia actus pij &
qui tendunt ad honorem, poſſunt fieri diebus feriatis.
c.1.& fi.& vtrobique no.ſ.de ferijs.l.dies feſtos. C.eo.tit.
Ergo etiam poterit fieri pręſentatio per quam deueni-
tur ad prouiſionem rectoris,vel clerici in eccleſia.& ſic
eſt actus qui tendit ad honorem Dei.Facit etiam ſimilè
a fortiori,quia legitimatio poteſt fieri die feriati,vt di-
cit Bald.in capi.fina.ſuprà.de ferijs. & d.Card.Alexan.in
67 rep.c.venerabilem.col.35.infra qui filij ſint legi.¶ † Tri-
geſimoſextò quæro,an præſentato ſit ſtatutum tempus
ad conſentiendum præſentationi, & ad inſtitutionem
petendum.Breuiter Lapus allegatione ſua 8.incip.præ-
ſentatus circa medium,dicit quod ſic,dicens quod tem
pus præfixum electo per decretalem quàm ſit. de elect.
lib.6.habet locum in præſentato:& allegatur tenere do
cto.ibi. Idem ſentit Cald.in conſi.17.ſub hoc eodem tit.
quod incipit præſentato.Not. tamen quod dicit Cardi.
Flor.in c.ſi. in vlti.col. infra eo.quòd eo ipſo quòd quis
patitur præſentare intelligitur cōſentire.vnde ſubijcit.
quòd non expedit præſentatum conſentire.quia perſo
naliter exhibetur inſtituenti,quando præſentatur iuxta
gloſſ.in clem.dubium.verſic.ac deinde de ſepul.& con-
firmauit.ſupra in 6.q.huius verbi honorificum.& ſic iſtę
opiniones videntur cōtrariæ.Ego dicerem pro concor-
dia, quod deciſio Lapi procedit in illis caſibus in quib.
nō eſt neceſſe præſentatum exhibere,vt quando eſt co-
gnitus epiſcopo vt dixi in præallegata q. 6. Opinio autē
Cardi. procedat vbi eſt incognitus, & ſic in caſu in quo
præſentatus exhibetur perſonaliter: quia tunc ex quo
patitur de ſe pręſentati videtur conſentire, vt ſ.dictum
68 eſt.¶ † Trigeſimoſeptimò quæro,pone ꝙ patronus prę
ſentet corā eo qui non habet ius inſtituendi,& interim
labantur quatuor menſes,poſtea intelligit ius inſtituē-
di ſpectare ad alium. & coram illo vult præſentare, an
poſſit Lapus in allegatione ſua 95. circa finem decidit
quod ſic mouetur,quia talis non fuit negligens cū prę-
ſentauerit licet minus legitimè. allegat tex.& ibi Inno.
qui in principio hoc videtur ſentire in ca. cum noſtris.
69 ſupra de conceſ.prębē. ¶ † Trigeſimooctauò quęro an
quemadmodum facta electione proponitur dictū iux-
ta cap.fina.de elect.lib.6.Ita etiam proponi debeat facta
pręſentatione. Breuiter conclude quod ſic.glo.eſt in d.
cap.fina.in verbo electione quam ſequuntur docto. ibi
& firmat Lapus in d.allegatione 8.& Abb.dicēs hoc ſin-
gulariter notandum in capi.3.ſupra de elect.& doct.ali-
bi ſepe. & an pręſentatus a maiori parte debeat citare
præſentatum a minori? vide Bal.in conſi.282. incipien.
factum ſic proponitur.in 4.volu.& faciunt quę dicit Io.
de Imo.in clem.plures.in 8.colum.verſicu. ex prędictis.
eod.tit.& aduerte quia illud conſilium Bal.28. ſecundū
impreſſionem nouam eſt conſi.17.in 5.volu.& ibi con
cludit in 5.dubio quòd ſic.ſubiicit tamen quòd ſuffice-
ret,quòd ille pręſentatus a minori parte eſſet certus de
alia pręſentatione.quia tunc non eſſet neceſſe propone
re aliud edictum.allegat inter cętera ſimile d.l.ceſſante.
C.quomodo & quando iudex. & regu. cum qui certus
de regu.iur.lib. 6.& multa alia quod diligenter nota ad
70 limitationem d.ca.fin.¶ † An autem ſi ſecundo pręſen
tatus ſit in curia Romana debeat ibi citari vel vbi.Cald.
in conſi.17.incipien.pręſentato,concludit,quòd ſuffice
ret citationem fieri in eccleſia de qua agitur. vide eum
& eſt ſub hoc titu.de iure patro.& plenè loquitur. Idem
concludit Cald.conſ.ſuo 3.ſub titul.de dila.& incipit an
71 ſit pręſentatus.¶ † Trigeſimononò quęro an ſi pręſen-
tatus ante inſtitutionem adminiſtret in beneficio pri-
uetur ipſo iure pręſentatione,quemadmodum electus
qui adminiſtrat per ſe vel per alium ante confirmatio-
nem ſiue ſpiritualia ſiue temporalia priuatur ipſo iure
dicta electione & iure ſibi quęſito.c.auaritię.de ele. lib.
6.concludo quòd ſic.Et ita reperio tenere Lapum in di
cta allega.8.monetur per dicta ca. auaritię.ex identitate
ratione,ſubijciens quod ita ſe habet communis obſer-
uantia. & quod ita conſuluerunt Cald. & do. Cantinus
de Bononia.& quod ita fuit pronuntiatum. In contra-
rium tamen vr̄ vrgere regu. vulgata quod in pęnalibus
non fit extenſio.capi.ſtatutum de elec.li.6.regu.odia.de
regu.iur.eodem lib. ergo d.ca. auaritię loquens de elec.
non debet trahi ad pręſentationem. Tenendo dictam
concluſionem: ego reſpondeo prout reſpondet glo. in
ſimili in c. ſciant de elec. lib.6. quę dicit quod prouiſio
illius capit.licet pęnalis, quia tamen eſt fauorabilis ec-
cleſijs extenditur de electione ad pręſentationē.& pro-
pterea videmus quod glo.in d.c.ſi.etiam extendit illam
diſpoſitionem pęnalem loquentem de electione vt ha
beat locum in pręſentatione,quia eſt fauorabilis eccle
ſijs. hinc etiam dicit glo. quam ibi multum not.doc.in
authen ſacramenta.C.ſi aduer.vendi. quod illa diſpoſi-
tio loquens de ꝯtribus extenditur ad quaſi ꝯtus & ad
iudicia.

iudicia.ratio eſt quia fauet animæ, & tamen eſt pęnalis.
Stat ergo concluſio quod debet præſentatus adminiſtra
re in eccleſia nec in ſpiritualibus nec in tẽporalibus an
te inſtitutionẽ factã. An autem etiam ſit neceſſe quod
prius apprehendatur poſſeſſio beneficij vel eccleſię me
72 remitto ad ea quę dixi ſupra in 5.q.primi verbi.¶† Qua
dtageſimò quæro an ſi clericus habeat duas præſenta-
tiones de ſe factas teneatur eligere quam præſentatio-
nem velit.¶ An autem poſſit proſequi vtramque:vtili-
tas huius quæſtionis eſt. quia forte altera ex ipſius præ-
ſentationibus erit facta a non patrono vel aliter erit in
ualida.Conclude ſecundum Lapum latè in d.allegatio
ne 8.quod tenebitur præſentatus eligere alteram ex di-
ctis præſentationibus.Mouetur inter cætera per text. in
capit.vt quis duas.de elect.lib.6. qui text.dicit quòd ele-
ctus tenetur ex duabus electionib. alteram eligere. nec
poteſt perſequi vtramq; etiam ſi proteſtetur ſe eſſe cõ-
tentum altera, per quam conſequi poſſit ſuæ intentio-
nis effectum.& licet ille tex.loquatur in electione,dicit
tamen Lapus per multa fundamenta quod procedit in
præſentatione.& ad argumenta quę poſſunt fieri in cõ-
trarium reſpondet clarè vt per eum.Eandem concluſio
nem ponit Bal.in conſi.ſuo 17. ſecundum impreſſionẽ
nouam incipien. factum ſic proponitur. in 4. dubio.in
5.volu.¶ Limita tamen prædictam conclu. vt procedat
quando quis vellet proſequi duas præſentationes agen
do, ſecus ſi excipiendo. argumen. text. quem dicit ibi
Abb. ſe neſcire alibi, in capitu. poſt electionem in 3.
no.de conceſ. præben. reddẽs per hoc cautum eum qui
dubitat de collatione ſibi facta:vt aliam ſecundam im-
petret.quia per hoc non cenſetur renuntiare primæ, &
poterit vti vtraque ad ſuam defenſionem & idem di-
cit dicta Cardi.ibi.idem tenent Abb. & cęteri poſt gloſſ.
ibi in verbo quòd meum.in fi.in capi.inter dilectos. de
fide inſtrumen.& ibidem d.Fel.Sandeus colum. 11.alias
72 authoritates allegat. ¶ † Quadrageſimoprimò quæro,
pone quòd patronus dicat eligo talem in pręſentandũ:
an dicatur per hoc facta pręſentatio,Io. And.Card.Abb.
& alij in c.fi.infra eodem tenent quòd non,mouentur,
quia tempus eſt præfixum ad pręſentandum, non autẽ
ad eligendũ præſentandum:vt patet in c.vnico.eo.tit.li.
6.Idem tenet Ioan.Andr.in addi.Spec.in addi.incipien.
teneat in hoc eo.tit. Et iſta videtur mihi veritas. licet ꝯ-
rium tenuerit Lap.in alleg. ſua 78. incipien. in Dei no-
mine.in 5.colum. qui nullo iure nec ratione mouetur.
¶† Quadrageſimoſecundò quæro,pone quòd patronus
74 eligat præſentandum, ille electus renuntiat antequam
præſentetur, quęritur a patronus habebit iterum qua-
tuor menſes ad pręſentandum a die renunciationis il-
lius? videtur dicendum quod ſic per capit. ſi electio de
electio.lib.6. vbi in ſimili dicitur quod electo renuntiã
te habent electores integrum tempus.In cõtrarium de-
terminat do.Cardi.Flo.in capi.fin.in vlti.col.ver.2.quæ-
ro infra eodem.mouetur: quia patronus eligendo prę-
ſentandũ non fecit quod in eo eſt,ex quo non pręſenta
uit.vnde dicit,ſecus eſſe ſi præſentauit,quia tunc ſi præ-
ſentatus renuntiat habebit patronus integrum tempus
ad pręſentandum a die renuntiationis. quod etiam fir-
mant do.de Rota in nouis deciſionibus deciſ.369. inci-
pien.ſi aliquis pręſentatus. ſub hoc tit.de iure patro.An
autem talis renuntiatio poſſit fieri in manib. ſolius pa-
75 troni dicam infrà.¶† Quadrageſimotertio quęro,pone
quod patronus dicat confero huic clerico eccleſiam
meam,an dicatur facta pręſentatio tex.in c.fi.infrà eod.
videtur decidere quod non. & propterea dicit ibi Vin.
quem refert Cardi.ibidem in penul. colum. quod non
poteſt patronus vti his verbis,concedo,trado,dono ec-
cleſiam.poteſt tamen dicere ſim eos concedo vt habeas
hanc eccleſiam:quia tunc ponitur concedere pro con-
ſentire.hinc etiam dicunt Petr.& Abb.antiquis.quos re
fert & ſequitur ibi Ioã.And.quod quando patronus pe-
tijt clericum in eccleſia inſtitui per epiſcopum dicens,
quod ipſe contulit ſibi eccleſiam: hoc ipſo epiſcopus
poteſt eum repellere per illum tex.idem etiam tenere
videtur Abb.Panor.ibi in vlti. not. Et propterea dicunt
do.ibidem maximè Abb.quod practica eſt vt patronus
in pręſentationis actu dicat hunc clericum elegi vobis
domino epiſcopo pręſentandum, & ſic pręſento eum
& peto eum per vos inſtitui. Iſtam concluſionem limi-
ta,niſi patronus dicat confero,& pręſentato: quia tunc
vtile per inutile non vitiantur.ita Cardi.in d.capitu.fin.
in colum.penulti.allegans idem tenere Hoſt.ibid.Limi
ta ſecundo, niſi ex alijs coniecturis poſſet percipi quòd
mens patroni erat pręſentare nõ autem conferre, quia
potius eſt conſideranda mens quàm verba cap.quanto.
de priui.ca.intelligentia.de verbo.ſigni.vbi gloſſ.allegat
iura concordantia. Aduerte tamen circa prędictam cõ-
cluſionem quia contra eum facit tex.in c.fi. de conceſſ.
pręběnd.vbi notant Abb.& Imo.quod largo modo do-
natio. vel collatio poteſt ſumi pro pręſentatione. ergo
videtur quod ſi patronus dicat confero,vel dono eccle-
ſiã.quod iſta verba habeant vim pręſentationis. Neſcio
aliter ſoluere,niſi quod conſideranda eſt mens patroni
vt ſuprà dixi. Et iſtam cõcluſionem videtur firmare do.
And.Barba. in conſilio ſuo 34.incipien. ſcripſit Pſalmi-
ſta in pen.colum.in 2.volu.vbi dicit,quod ſi teſtator di-
cat volo collationẽ ſpectare ad hęredes meos.illud ver-
bum collationem,accipitur pro pręſentatione.quia ſe-
cundum eum verba debent intelligi,prout congruunt
76 materię & perſonę:& faciũt quę ſtatim dicẽtur.¶† Qua
drageſimoquarto quęro,pone quod patronus dicat co-
ram epiſcopo eligo hunc clericum & peto eum inſti-
tui,an dicatur facta pręſentatio:videtur dicẽdum quod
non per dicta in præcedenti quęſtio. Contrarium tamẽ
credo verius, quia largo modo pręſentatio dicitur ele-
ctio.capi.nobis.& capi.2.infra eodem hinc dicit Abb.in
dicto ca.2.quod non vitiabitur libellus,ſi dicatur quod
patroni elegerant. dixit eam Abb.in ca. pro illorum.in
1.notabili.ſupra de prębẽ.quòd non vitiabitur libellus,
in quo patronus dicat eccleſiam eſſe ſuam: quia poteſt
dici ſua ratione iuris quod habet in ea.hinc etiam dixit
Abb.in ca.poſt electionẽ,ſuper glo. in verbo inſtitutio-
ne.ſuprà de conceſſ.pręben.quod vitiabitur libellus in
quo collatio appelletur inſtitutio. Et plura ſimilia accu
mulat do.Felyn.Sandeus in ca.examinata in 5.col.de iu
di.¶ Ad dicta in pręce.q. reſpondeo quod loquuntur in
eo qui dixit confero eccleſiam & mentis ſuę erat con-
ferre:ſic loqui videtur tex.ibidem allegatus, & declara-
ui ſupra.Nota tñ quod indubitanter dicta verba vim p̃-
ſentationis non haberent,quando non proferentur co
ram habẽte inſtituere,vel verbo,vel literis:quia vt dictũ
eſt ſępiſſimè pręſentatio debet fieri habenti inſtituere,
prout etiam cantant plurima capitula huius tit.firmant
Abb.& alij in ca.fi.infra eodem.hinc dixit do.Cardi.Flo
ren.in clem. 1.in 9.quæſt.eod.tit.quod in pręſentationi-
bus actu requiruntur tres perſonę, ſ. pręſentans, & ille
cui fit pręſentatio,quarum aliqua deficiente actus non
77 eſt completus. ¶ † Quadrageſimoquintò quęro, pone
quod patronus dicat pręſento iſtum ad eccleſiam con-
cedẽdo ei patronatum, an per hoc faciat eum patronũ.
Reperio quod domi.Felyn.Sandeus in c.cum venerabi
lis.in prin.ſupra de exce.decidit quod non.quia per iſta
verba dat tantummodo ius petendę Inſtitutionis. alle-
gat Gemi.in capi.1.§.1.in fin.de vſur.li.6.qui tamen hoc
non dicit.Idem dicit do.Felyn.in c.examinata. in 5.col.
de iudicijs.Comprobatur tamẽ hęc deciſio. quia nõ eſt
in facultate patroni in alium transferre ius patrona. ſi-
ne conſenſu epiſcopi, niſi transferat in locum religio-
ſum,iuxta tex.& ibi plenè no.per Abb.& alios in .cap.il
lud.infra eodem.ergo non eſt mirum ſi per dicta verba
ius patrona.non transfertur.De modo tamẽ transferen
di ius patrona.de vno in alium, videbimus.infra ſuper
78 verbo vel is a quo cauſam habuit. ¶ † Quadrageſimo-
ſextò quęro, pone quòd epiſcopus dicat non recipio
vel non admitto pręſentatum, an per hoc videatur ip-
ſum reprobare.conclude quòd ſic.ita decidit Domi. in
c.per ſimoniam.per illum tex.in 3.no.40.diſt. quem re-
fert & ſequitur domi.Barto.Bellep.in c.paſtoralis. infra
eodem.

eodem.facit quòd decidit Bald.in l.r.in fi.C.de neg.geſt.
poſt glo.in verbo non admittit. vbi dicit, quòd ſi iudex
dicat non admitto exceptiones: dicitur reiicere. Si tamen
epiſcopus admittat præſentationem, per hoc non
inſtituit.ita colligo ex verbis Abb.in c.ex literis. in vlti.
col.infra eodem,& clarè probatur in cap.infra eodem.
79 ¶ † Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria.pone ꝙ epiſcopus
admiſit clericum ad ordines, & etiam ad beneficia
tanquam idoneum. Poſtea præſentatur ad beneficiũ iuris
patro.an ipſe epiſcopus poſſit eum repellere tanquã
non idoneum vel ex defectu ſcientiæ vel alio. iſtam q.
plenè attingit Ioan.An.in addi.Spec.in hoc eo.tit.in additio.
magna, dic vt per eum, quia ſatis plenè loquitur.
80 ¶ † Quadrageſimoſeptimò quæro pone quòd patronus
præſentet,ſed epiſcopus non admittat præſentatum an
patronus teneatur de nouo alium præſentare. dicas ꝙ
non. quia ſi poſtea conſtabit coram iudice appellationis
quod præſentatio fuerit legitimè facta,ille præſentatus
inſtitui debebit.ita concludunt do.de Rot. in nouis
deciſionibus deciſione 112.inci.ſecundùm omnes ſub
hoc eo.tit.& ſatis probatur in ca.paſtoralis.infra eo.ſi tñ
patronus alium præſentaret non admiſſo primo, & ſecundo
præſentatus inſtituatur,videlicet inſtitutio,tamẽ
epiſcopus puniet iuxta nobilem diſpoſitionem d.c.pa
81 ſtoralis in fi. ¶ † Quadrageſimooctauo quæro an præſentatio
fiat ſoli epiſcopo tex.eſt in c.nobis. & in ca.ex literis.
& in multis alijs capitulis huius titu.& decidit Abb.
Panorm.in c cum eccleſia Vulterana in 2.& 4.col.ex.de
elec. ſede tamen vacante coram capellano fit præſentatio.
ita Io.An.in c.nobis.infra eo.per capi.1.de inſtit.lib.
6.& ipſum capitulum confirmat vel inſtituit vt etiam
clarã dicit Cal.in conſi.ſuo 3.ſub hoc eod.ot.An autem
ſolus epiſcopus poſſit inſtituere. iura ſonant quòd ſic.
& ita videtur tenere Abb. vbi ſuprà dicam ſuper verbo
competens alicui.vbi tractabitur cui competit ius præ-
82 ſentandi & cui ius inſtituendi. ¶ † Quadrageſimononò
quæro an teneatur patronus probare ſe præſentare infrà
tempus a iure ſtatutum ſi id negetur. videtur quòd
ſic per id quod decidunt domini de Rota in deci. ſua
256.incipien.vtrum præſentatus in antiquis ſub hoc eodem
titu.quos refert & non improbat d.Felyn.Sandeus
in cap.3.in 5.colum.de proba.Aduerte tamen quia Rota
ibi ſuprà loquitur,quando talem præſentationẽ non
admiſit epiſcopus, quia tunc eſt præſumptio pro facto
epiſcopi contra ipſam præſentationem.ſed vbi præſentatio
non eſſet reiecta contrarium tenet in ſimili Rota
in titulo de conceſſ.præben.in antiquis deciſionibus deciſione
13.vbi dicit quòd ſi conſtat de acceptatione beneficij,
præſumitur facta intra tempus debitum & mouetur,
quia præſumptio eſt quod quilibet velit ſibi acquirere.
argumen.l.ſi defunctus.C.arbi.tu. iuncta l.cum
de indebito.ff.de proba.præm iſtam etiam concluſionẽ
tenet Rota in deci.19.in eo.titu.10.inci.ſi aliquis,ſubiiciens
quod ita ſeruant domini auditores ſacri Palatii in
deci.54.in eodem titu.ſubiiciens quòd ita ſeruat Rota.
Idem etiam tenet Ro. in nouis in titu. de conceſſ.præb.
deciſione 3.licet prædictas deciſio.in contrarium allegauerit
corruptè vel inaduertenter domi.Fely.Sandeus in
capitu.quod ad conſultationem.col.antepenul.in verſ.
2.concluſio.de re iudi.multa tamen poſſent adduci pro
prima parte de quibus per præfatos dominos de Rota,
& per domi.Felyn.vbi ſupra verum quia faciliter reſpõ
83 deri poſſet non inſiſto. ¶ † Quinquageſimoquartò an
præſentatio probetur per ſolam narrationem epiſcopi
factam in literis inſtitutionis.Reperio dominos de Rota
deciſionibus ſuis nouis deciſione pen.ſub hoc eo.tit.
qui decidunt quòd ſic. mouentur potiſſimè, quia vbi
conſtat de duobus extremis bonis debemus præſumere
etiam de medio bono. ar.cap.cum dilectus. & in c.inquiſitioni.
& ca.2.requiren.de appella. vnde ſi conſtat de
vacatione beneficij, & de inſtitutione, debemus etiam
præſumere de medio.ſic de præſentatione.quod etiam
refert & ſequitur d.Fel.Sandeus in cap. poſt ceſſionem.
in 4.col.de proba. item dicunt ipſi literis epiſcoporum
creditur in his quæ ſpectant ad eorum officium ca.poſt
ceſſionem.de proba.& legitur & notatur per Innocen.
in ca.1.de fide inſtrumen.propè finem.Iſtam etiam concluſionem
refert domi.Fely.in c.ſicut.colum.12.ver.extrinſeca
ſolennitas.de re iudi. & dicit quòd eam obſeruant
præfati domini de Rota,niſi quando agitur de præiudicio
alterius quicquid dixerit Ludo. de Roma. in §.
ſciendum.col.20.verſi.9.quid ſi conſtat.ff.de verbo.obli.
qui ſecundum eum ꝓrium tenuit.An autem ius patro.
probetur per literas antiquas inciſas in lapidibus ſeu in
campanili.vide Bald.in conſi.445. incip. an patronatus.
in 4.volumi. alias eſt in conſi.310. in 5.volu. ſecundum
impreſſionem nouam. & decidit quòd ſic per plura de
quibus per eum. ¶ Quinquageſimoprimò quæro circa
84 iſtud verbum honorificum. † an debeatur hic honor
patrono,ſcilicet vt patronus præſentatus poſſit in illius
ſolius manibus renuntiare beneficio. In hoc puncto diſtingue,
aut inſtitutio eſt facta & nõ poteſt.ſed eſt neceſſe
quòd renunciet in manibus epiſcopi c.admonet.& c.
quod in dubijs ſupra,de renun. requiritur tamen quòd
talis renuntiatio fiat cum conſenſu patroni:ita Inno.in
c.fina.ſupra,de renun. cuius dictum dicit eſſe menti tenendum
Abb.in c ſignificatum.in vltimo notabili ſup.
de præben.ad limitationem dicti capi.quòd in dubijs.facit
deci.Cald.in capi. cum acceſſiſſent s.de conſtit.& ibi
moderni.maximè domi.Fely. multa accumulant ad illud
dictum,& concludunt quòd nihil poteſt fieri in præiudicium
iuris patro.ſine conſenſu patroni regulariter
loquendo.aut vero inſtitutio nondum eſt facta.Et tunc
licet præſentatio ſit recepta a ſuperiore valet renuntiatio
facta per præſentatum corã ſolo patrono maximè
quando ipſi ſuperiori non poteſt aliquod præiudicium
afferri per renuntiationem.iſta ſunt verba formalia dominorum
de Rota in deciſionibus antiquis deciſione
328.incipien.vbi quis eſt præſentatus,ſub hoc eo.tit.Mouentur
quia per præſentationem eſt ſolummodo quæſitum
ius ad rem & non in re:nimirum ſi de facili poteſt
tali iuri renuntiari.idem tenent præfati domini de Rota.
in nouis deciſionibus deci.269. inci.ſi aliquis præſentatus.
licet loquantur in caſu quando epiſcopus nondum
acceptauit præſentationem. & allegant inter cætera
not.dictum Innocen.in capi. cum veniſſent ſupra de
reſtitu.in integr.ſuper verbo renuntiauit.vbi dicit ꝙ electus
ante ꝯfirmationẽ põt renũtiare iuri ſibi ex electione
quæſito in manib. eligẽtium etiam ſi electioni de ſe
factæ conſenſit.quod etiam firmat Bal. in margarita ſua
in verbo electio in verſ.35.quinimo fortius dicunt præfati
domini in loco §. allegato, quod præſentatus non
ad inſtitutionẽ poterit renuntiare præſentationi in manibus
cuiuſcunque etiam ſimplicis notarij, ergo nõ eſt
dubitandum quin poſſit renuntiare in manibus patroni.
ſubijcientes præfati domini quod patronus facta renuntiatione
in eius manib.vt ſupra poterit iterato præſentare,
& habebit integrum tempus. quia ex quo primò
præſentauerat,& per eum non ſtetit quominus illa
præſentatio ſit conſecuta effectum.non eſt ei imputandum
quod etiam firmaui §.in queſtio.38.Ex prædictis infertur
quòd patronus poteſt præſentare nedum quãdo
eccleſia vacat per mortem clerici, ſed etiam quãdo per
renuntiationem illius.imò concludendum eſt ꝙ quomodocunque
vacat eccleſia poteſt patronus præſentare,
ita firmat Lapus allegat.ſua 78.incipien.in Dei nomine.
ver.ad quartam.in fi.vbi etiam ponit quòd ſi eccleſia
vacet vno modo puta per priuationem clerici,& patronus
præſentet tanquam ad eccleſiam vacãtem per mortem
an præſentatio valeat. quibus autem modis eccleſia
vacet,vide bonam gloſſ.in ca.ſi propter tua debita.in
85 verbo vacabunt.de reſcrip.lib.6. ¶ † Quinquageſimoſecundò
quæro qualiter debeat computari tempus patroni
quadrimeſtre. & an vnuſquiſque menſis habebit 30.
dies. iſtum punctum tangunt domini de Rota ſub hoc
tit.in antiquis deciſionibus.deci.228.inci. infrà tempus
& nihil decidunt. ſed ſe remittunt ad pleniſſimè nota.
per Hoſt in c.licet de ſupplen.neglig.prælat.& per Ioan.
And.

And. in c. quam ſit de ele. li. 6. Ego concludo quod iſtud tempus computabitur vt in ſimili dicit gl. in d. c. quàm ſit, in verbo menſem: quia conſiderabitur dies in qua vacauit beneficium. & patronus ſciuit vacationem, & in ſimili die menſis ſequentis erit completus vnus mēſis. & ita computabitur totum quadrimeſtre vel ſemeſtre. & illam glo. dicit communiter ſeruari do. Anto. de But. in ca. licet. & dom. Alex. in l. de diuiſione. in 1. col. ff. ſolu. mat.
86 ¶ † Quinquageſimotertiò quæro an poſſit patronus præſentare ad beneficium vacans de iure licet non vacet de facto, concludē quòd ſic. ita probatur in ſimili in cap. licet epiſcopus. de præben. lib. 6. vbi beneficium vacans de iure poteſt cōferri. & ita per illum tex. & per aliud fundamentum concludunt domini de Rota in antiquis deciſionibus deci. 36 5. incipien. nunquid. patronus aliàs eſt deciſio. 8. ſub hoc tit. de iure pat. Lud. Ro. in conſi. ſuo 465. inci. in re præſenti. Item firmat Gemi. in d. c. licet epiſcopus. in fi. & facit q̄ dicit idem Gemi. in c. fundamen. §. pen. de elec. lib. 6. & refert & ſequitur domi. Fel. Sandeus in c. cæterum. colum. penul. de reſcript. Quando autem beneficium dicatur vacare & de iure & de facto. vel de iure tantum. vide Abb. & doc. per illum tex. in c. cum noſtris š. de conceſſ. præben. ad prædicta etiam vide Lapum allegatione ſua 127. incip. Anaſtaſius. in verſi. ad ſextam & vltimam. Nota tamen quòd ſi beneficium nullo modo vacaret nō poſſet fieri præſentatio ad beneficium vacaturum, vt ſentiunt præfati domini & no. in c. fi. de conceſ. præb. & firmat Ludo. Rom. in conſ. ſuo 5. allegato 465. inci. in præſenti. & faciūt quę dixi š. ſuper verbo honorificum. in quæſt. 5. in penul. columi. Intellige tamen concluſionem ſuprà in princ. huius quæſtionis factam vt in ſequenti quæſtione dicetur.
87 ¶ † Quinquageſimoquartò quæro quid ſi rector eccleſiæ ſit priuatus beneficio ipſo iure propter aliquod delictum, an patronus poſſit ſtatim pręſentare antequā id ſit declaratum, videtur dicendum quod nō: quia iſta decidit Lapus allegatione ſua 78. incip. In Dei nomine vacante eccleſia, &c. in verſic. ad quartam ſub hoc eodem tit. & in allegatione 127. incipiente Anaſtaſius. in fi. licet ibi paulò ante aliter dicat in eo cui competit ius conferendi: prout etiam aliter dicit Bald. in conſi. ſuo 133. incipien. quæſtionis. in 4. volu. Facit doctrina Bal. in l. eius. qui delatorem. ff. de iure fiſci. quā referunt & approbant doctores in l. ſi quis maior. C. de tranſac. & pro qua allegatur tex. in c. cum ſecundum. in fi. de hære. li. 6. & etiam facit gloſſ. in cle. 1. in verbo donec de decimis. Et premiſſam opinionem tenere videtur in ſimili do. And. Barb. in c. 2. in 3. colum. de feudis. Contrarium tamen decidit Gemi. in capit. fundamenta. §. penul. de electio. lib. 6. dicens per illum text. quòd vbi quis eſt priuatus ipſo iure poteſt eligi alius rector abſque alia pronuntiatione ſuper priuatione. idem decidere videtur Rot. in conſ. ſuo 465. incip. in re præſenti. in fi. vbi formaliter dicit, quòd caſu quo quis eſſet beneficio ipſo iure priuatus licet in poſſeſſione beneficij inſiſteret tamen poteſt per patronum fieri præſentatio. mouetur, quia hoc caſu poſſet collator conferre quod eſt plus ſecundum eum. capitulo licet epiſcopus de præben. lib. 6. ergo patronus poteſt pręſentare quod eſt minus. Item firmat domi. Fely. in c. cæterum. colum. penul. in princ. de reſcrip. & hæc opin. magis mihi placet per fundamētum prædictum. Fateor tamen quod non deberet ille priuatus amoueri a poſſeſſione niſi citaretur. dicto c. licet epiſcopus. & niſi ferretur ſententia declaratoria contra eum per dictam do
88 ctrinam Bart. cum alijs vulgaribus. ¶ † Quinquageſimo quintò quæro circa iſtud verbum bonorificū. quis ſuugatur maiori prerogatiua præſentans an inſtituēs. dicas quod prǣſentans, prout concludit dominus Felyn. Sandeus pulchrè in c. cum venerabilis. in 13. colum. verſic. conſidera etiam. de excep. ſubijciens quòd quilibet cui daretur optio magis eligeret facultatem pręſentandi q̄ inſtituendi. Nam ad voluntatem pręſentantis prouidetur eccleſiæ. & ipſe eſt qui pōt dicere pręſentato opus manuum mearum tu es. poterat enim pręſentare quę volebat. ſed epiſcopus nō poterat quem forte voluiſſet inſtituere. ita domi. Fely. vbi ſuprà. Reperio tamē quòd Abb. in capi. in Lateranen. ſuprà. de præben. dicit quòd pinguius ius habet epiſcopus in beneficio quam pſonus. ſed deciſio ſua poteſt intelligi alio reſpectu quam
89 præſentationis. ¶ † Quinquageſimoſextò quæro, an debeatur honor patrono, vt non poſſit vocari in ius per præſentatum ſine venia Ioan. Fab. §. & in eum. inſtit. de actio. dicit quod ſatis videretur æquum quod deberet peti venia, tamen putat de iure c̄rium: quia non reperitur in iure expreſſum. Iſtam deciſio. Ioan. Fab. refert & ſequitur do. Alex. in l. generaliter. in vlti. colum. ff. de in ius voc. ſubijciens q̄ meminit ſe legiſſe alibi. Ideo bene notanda eſt, & ſequitur Do. Iaſon præceptor meus ibi.
90 ¶ † Quinquageſimoſeptimo quæro, an debeatur honor patrono, vt quotidie pro eius anima ſit in eccleſia patronata miſſa ſpecialis celebranda. Lud. de Ro. in conſilio ſuo 139. incip. dictus monachus, &c. concludit q̄ non, dicens ſpecialiter pro eo: nec, etiam in genere pro mortuis quotidie eſt miſſa ibidem celebranda. ſed ſecūdum eum ſufficit in oratione quæ offertur Deo in miſſa commemorationem facere defunctorum in genere quia vt ipſe inquit, non minus indulgentiæ accipit patronus a Deo ex tali commemoratione generaliter facta, quam ſi pro eo ſpecialiter fieret. allegat tex. qui hoc expreſſe dicit in c. non mediocriter. de conſecra. diſtin. 5. Et propterea ſuperfluum eſt nomina defunctorum, vel eorum pro quibus celebratur in miſſa ſpecificè cōmemorare tex. in c. viſum. & in c. de nominibus. de conſecr. diſtin. 1. Subiicit tamen Ro. quod ſi ſacerdos vellet facere ſpecialem commemorationem poteſt & pium eſt ſic facere: non vt Deus intelligat, ſed vt ſupplicantiū deuotior reddatur affectus, vt dicit glo. in d. c. de nominibus. in fi. ¶ Limita nunc iſtam concluſionem. vt non procedat quando patronus diſpoſuiſſet pro eius anima quotidie miſſam celebrari debere, quia eius volūtas & diſpoſitio eſſet ſeruanda cum ius non reſiſtat l. non aliter. ff. de leg. 3. Ita per dictam regulam & per alia fundamenta concludit domi. Abb. Panorm. pulchrè. in conſ. ſuo 99. incip. quædam condidit teſtamētum. in 2. col. in 2. volu. vbi fortius ſentit, quòd iſta diſpoſitio patroni valeret etiam ſine conſenſu epiſcopi. quia in caſu in quo ipſe conſulit, non præſupponitur aliquem conſenſum epiſcopi interueniſſe. Et ſi quis ſubtilis opponeret d. ca. ſignificatum. ſuprà de præb. vbi non poteſt inſtitui ſine grauari per patronum vel alium ad quotidie celebrandum. vt ibidem etiam notatur. & in c. a conſuluiſti. in frà de celebra. miſſ. Et de hoc & ſimilibus plenè dicemus infra ſuper verbo pro eo quod de diœceſani conſenſu. Reſpondet Abb. vbi ſuprà, quod ille text. procedit vbi vnus ſacerdos grauaretur. ſed vbi nō eſt grauatus idem ſacerdos ſed in genere mandatum eſt miſſam quotidie celebrari debere, tunc ſeruanda eſt eius voluntas. quia per diuerſos ſacerdotes celebrari poterunt, quod eſt benè notandum ad limitationem dicti capituli ſignificatum. ¶ Aduertendum tamen eſt, quòd iſta deciſio non procederet in eccleſia patronata, in qua vnus tantum eſſet inſtituendus. quia licet valeret diſpoſitio patroni, vt miſſa defunctorum pro eius anima celebraretur per ſupradicta, non tamē valeret vt quotidie inſtituendus celebraret per dictum capitulum ſignificatum. & ibi expreſſè notant Abb. & alij. ¶ Limita ſecundò quod dictū eſſe neceſſe in eccleſia quotidie miſſam pro mortuis celebrare, vt non procedat in eccleſia collegiata: quia in illa debent duæ ſaltem miſſæ celebrari quotidie, vna de defunctis, alia pro feſto. vel feria, textus eſt in capi. cum creatura & ibi declaratur. infrà, de celebratione miſſa. ¶ Quinquageſimooctauò quæro clarum eſt, quòd preſentatio facta a pluribus valet. capitu. 3. vbi notat infrà
91 eodem. † An ſit neceſſe, quod conueniat maior pars habito reſpectu ad oēs patronos. An ſufficiat maior pars habita comparatione ad minorem partem. exemplum quatuor ſunt patroni, duo pręſentāt vnum, tertius aliū: præſentatus a duobus nō habet maiorem partem omnium,

nium, ſed habet maiorem partem habito reſpectu ad
alios pręſentatos, an id ſufficiat ad hoc vt pręferatur Io.
And. domi. Ant. de But. Cardi. Floren. referens Vincen.
& Abb. in dicto capi. 3. diſtinguũt in hoc puncto, quòd
aut pręſentatio cõpetit collegio & tunc requiritur ma-
ior pars reſpectu totius collegij per tex. in c. eccleſia ve-
ſtra. i. ē. de elec. & rationem pulchrè ponit do. Anto. vbi
ſuprà. aut verò pręſentatio competit perſonis ſingulari
bus prout communiter competit laicis habentibus ius
patronatus de patrimonio, & iſto caſu ſufficit maior
pars reſpectu aliarum partium. & ſubijcit domi. Cardi-
na. Floren. in dicto capi. 3. in 6. quęſtio. quod ita intrepi-
dè eſt tenendum ſecundum Vinc. & allegat idem tene-
re Cõpoſtellanum in d. c. eccleſia veſtra. Idem in effectu
concludit ipſe domi. Cardi. in clem. plures. in prin. in 4.
colum. in verſic. item per hæc dicta. eod. titu. & vide quę
dicam infrà ſuper verbo ipſe vel is a quo cauſam ha-
bui, in 2. quæſt. colum. fin. Idem tenet Abb. ibi referens
ita tenere communiter docto. per tex. in d. ca. 3. Et ratio-
nem diuerſitatis aſſignat. Idem ſentit Lapus in ſua alle
gatione 78. inci. in Dei nomine. in 4. colum. Idem tenet
Imo. in d. cle. plures. in 5. colom. verſi. & ideo cum in pa-
tronis laicis. & in 4. colum. verſic. an autem in ipſis. poſt
Pau. ibi allegantem notata per Vin. & Compo. in dicto
cap. eccleſia veſtra. & per Ioan. And. in c. ſi plures, 16. q. 7.
& per Arch. 31. diſtin. in ca. Nicena. Idem etiam tenet re
uerendus pater frater Angelus de Clauaſio in ſumma
ſua angelica in verbo ius patro. verſi. 20. ¶ Contra tamē
dictam concluſionem vrget regula quæ habet, quòd ha
bentes rem cõem, vt ſinguli nõ poſſunt ſuper illa diſpo
nere, niſi omnes conſentiant, tex. eſt in l. per fundum. ff.
de ſerui. ruſti. prędio. glo. eſt quam notant ibi docto. pro
magiſtra. in c. cum omnes ſ. de conſti. cum concordan.
ibidem copioſè allegatis per domi. Fely. Sandeum. in 8.
colum. ſtante igitur iſta regula videtur quòd non ſuffi-
ciat clericum eſſe præſentatum a maiori parte patrono
rum, nedũ comparatione aliorum, ſed nec etiam habi-
to reſpectu ad omnes: quando patroni habent ius patro
na. vt ſinguli. Pro ſolutione reſpõdeo, quòd dicta regu-
la fallit in caſu noſtro. & ratio fallentię eſt fauore ec
cleſiarum. Ita dicunt domin. Cardina. & Imol. in dicto
capi. cum omnes. & ibi refert & ſequitur domi. Fely. in
9. col. qui alias ſex fallentias accumulat ad dictam regu-
lam. Retenta igitur dicta concluſione & diſtinctione,
intellige ſanè, quod dictũ eſt in primo membro. Quòd
quando ius patronus competit collegio requiritur ma
ior pars omniũ, vt procedat loquendo de maiori parte
omniũ exiſtentium in collegio: quia ad collegium, vel
vniuerſitatem conſtituendã ſufficit, quòd interueniant
duæ partes vniuerſitatis, vel collegij l. nulli. ff. quod cu-
iuſque vniuerſitatis nomine l. nominationum. C. de de
curionibus. li. x. Et illę duæ partes repręſentant totã vni
uerſitatem vel collegium. vt probatur in dictis iuribus.
Ergo ſufficiet maior pars iſtarum duarũ partium: quia
dicitur maior pars totius. ita declarat Abb. in d. ca. eccle
ſia veſtra. circa finem, & in dicto capi. cum omnes, in vl-
ti. colum. vbi dicit hanc eſſe opi. canoniſtarum, & legi-
ſtarum, & allegat Barto. in l. omnes populi. ff. de iuſti. &
iure. & alias authoritates quas vide per eum. Et ad hoc
etiam aliquas authoritates allegat Cal. in conſil. ſuo 10.
incipien. ſi vniuerſitas. ſub hoc eodem tit. licet dicat eſſe
æquiorem opinionē, ꝙ ſufficiat, ꝙ maior pars congre-
getur & præmiſſam conclu. clarè tenet ipſe Cal. in con-
ſil. 11. eod. tit. Idem tenet Io. de Imo. in ca. humilis. in 4.
col. de maio. & obed. qui dicit hanc eſſe cõem opinio. li
cet etiã conetur laborioſè oſtendere, ꝙ de rigore iuris
ſufficiat maior pars eorum qui debent vocari, licet nõ
faciat duas partes vocandorũ. Prædictam etiam opinio
nē tenet domi. Alexan. in l. iuriſgentium. §. fin. in vlt. co-
lum. ff. de pac. Iſtam etiam opinio. tenet dominus Fely.
Sandus in d. ca. cum omnes. in penul. colum. ſubiiciens
ꝙ cõiter tenetur. & alias multas authoritates pro hac ꝯ-
cluſione accumulat quas vide per eum. & ibidem etiã
declarat qui ſint vocandi, an reſidentes tantum, an etiã
abſentes. dic vt per eum poſt Abbatem & alios ibi. & in
cap. quòd ſicut. & in capit. bonæ memoriæ 2. de electio.
92 ¶ † Quinquageſimononò quæro, an requiratur quòd
præſentatio fiat a maiori, & ſaniori parte patronorum,
an vero ſufficiat, quòd fiat a maiori. licet non ſit ſanior.
pro parte quod requiratur etiam ſanioritas faciũt mul-
ta iura in ſimili maxime tex. in capit. 1. ſupra de his quæ
fi. a ma. par. ca. vbi conſequatur effectum quod a maiori
& ſaniori parte capituli fuerit conſtitutũ. & in c. ea no-
ſcitur. ibi maioris & ſanioris partis. ſupra de his quæ fi. a
pręla. ſine conſen. c. & in c. quia propter. & ibi maior &
ſanior pars capituli conſentit, ſuprà de ele. & alibi ſępe.
& ita per dicta iura generaliter loquendo videtur con-
cludere Abb. in capit. prudentiam. in 2. colum. ſupra de
offi. deleg. & domi. Fely. multa alia allegando in ca. cum
omnes. in 12. colum. de conſtitutio. in verſi. 13. fallit. di-
cens, quòd regula quæ habet quicquid facit maior pars
valet, intelligitur, quando maior pars eſt etiam ſanior.
Secundò pro eadem parte facit quod decidit Bal. per il
lum tex. in l. 1. ff. de ſenato. vbi dicit, quòd ſi maſculus &
fœmina diſcordant in præſentando, debet præferri vox
maſculi tanquã dignior. quod ēt fuit de mente præfati
doctoris in conſilio ſuo 165. incip. ordinatio teſtamen-
ti in vltimis verbis. in 4. volu. ergo nedũ attenditur nu-
merus vocum, ſed etiã aliæ qualitates conſiderantur. Et
etiam facit pro hoc deciſio. Bal. in capit. 1. §. hoc autem
el ſecundo. quem legit cum §. decidente in 8. colum. de
his qui feu. dare poſſ. & domi. Florianus in l. per fundũ.
ff. de ſeruit. ruſt. prædio. vbi dicunt quod ſi agatur de fa-
cienda pace ab hæredibus occiſi, vox maſculi præfertur
voci feminæ. Hanc etiam partem tenere videtur Hoſti.
quem ibi refert & ſequitur Ioannes And. Paulò ante fi-
nem in capitu. 1. eodem. dicunt enim pręfati doct. atten
denda eſſe merita perſonarum pręſentantium ſicut in
electionibus ſecundum eos per capitulum dudum. 1.
ſupra de electio. ſicut etiam in teſtibus per capitulum
in noſtra. de teſtib. & dicit Abb. ibi per illum tex. quòd
vox nobilis eſt maioris authoritatis quam illiterati. Pro
hac etiam parte facit, quia doctrina cõmunis eſt quod
in actibus eccleſiaſticis requiratur etiã ſanioritas. licet
ſecus ſit in actibus merè prophanis. ita doctores in cap.
eccleſia. primo, & vltimo de electio. dominus Alexand.
in l. maiorem. ff. de pact. domi. Fely. in capi. cum omnes.
12. colum. de conſtitu. vbi allegat multa ad hoc. ſed præ-
ſentatio non eſt actus merè prophanus capit. quanto. &
ibi not. de iudiciis. igitur in pręſentatione attēdetur ēt
ſanioritas. Pro alia parte quod ſufficiat maior pars non
conſiderata ſanioritate. facit tex. in capi. 3. ibi plurimo-
rum electio approbatur aſſenſu. infra eodem. vbi nihil
de ſanioritate videtur, ſed ſolum de pluralitate vocum.
ergo de ſanioritate non eſt curandum & iſto argumen
to in ſimili vtitur dominus Feli. Sandeus in dicto capit.
cum omnes. in 12. col. verſicu. modo ad intellectũ præ-
dictorum. dum dicit quòd in actibus merè prophanis.
& in electione Papę non curatur ſanioritas, quia iura in
his tantummodo requirunt maiorem partem cum er-
go tex. in dicto capi. 3. loquens de pręſentatione requi-
rat tantummodo pluralitatem vocum, igitur ſanioritas
non requireretur. Et iſtã opinionem arbitror veriorem
& eam etiam ſentit Abb. in d. capi. 2. in verſicu. quęro ex
tra glo. vbi pręſupponit valere pręſentationem factam
a pluribus. nec aliquid dicit de ſanioritate. Idem ſentit
dominus Cardi. Floren. in 6. not. & in 6. quęſt. & clarius
in capit. 1. in verſicu. quæro de intellectu literę. infra eo
dem. vbi formaliter dicit quod ſi patroni diſcordant in
pręſentando ſtatur maiori numero. & in his etiam ver-
bis vtuntur alii docto. communiter quando loquuntur
de hac materia & maximè in d. capitu. 3. Idem ſentit Fe
de. de Sen. in conſilio ſuo 102. incipien. nobilis quidam
vbi dicit quod pręſentatio facta a maiori parte eorum
ad quos pertinet, ſortitur effectum nec aliquid dicit de
ſanioritate. Idem Bal. in conſi. ſuo 292. incipien. factum
ſic proponitur in 4. volu. alias eſt in conſi. 17. 5. volumi.
ſecundum impreſſionem nouam, vbi dicit in 2. dubio,
quod

quod præſentatio facta a maiori parte parrochianorũ
prçualet per dictum capi.3.Et tamen experientia docet
quod parrochianorum aliqui ſunt ſaniores aliqui mi-
nus ſani.facit etiam pro hac parte quia ius patro. & ius
præſentandi tranſit ad eos ad quos tranſit hæreditas, ſe-
cundum Inno.ſuper hac rub.& Abb.in capit.1.& in ca.
cum ſeculum.& in capi.nobis.infra eodem. Et eſt com
munis opinio, vt latius dicam ſuper d. verbo cõpetens
alicui ergo ſi plures ſint hæredes,dato quòd vnus ſit ſa-
nior altero, abſurdum eſſet dicere quod tantũ ius non
habeat vnus ſicut alter in prçſentando:cum ita vnus ſit
hæres ſicut alter.quinimo etiam ſi vnus ex hæredib.ha-
beat pinguiorem partem hçreditatis,nõ tamen habeat
pinguiorem vocem:quia ius patro.eſt indiuiſibile & eſt
apud quemlibet hæredem inſolidũ Ita decidit glo. per
illum tex.in capitu.1.infrà eodem. Et ita tenet Abb.ibi
ſubiiciens,quòd ita tenetur communiter per doc.quic
quid dixerit Innocen. ibi qui contrarium tenuit. & de
hoc plenius dicam. infrà. in verbo & dotauit. in quæſt.
12.Item abſurdum eſſet dicere,quòd ſi duo conſtruxiſ-
ſent & dotaſſent vnam eccleſiam:quorum alter eſſet ſa
nior,quòd propter id vox eius præualeret.quia priuile
gium iuris patr.eſt datum quibuſcunque conſtruentib.
fundantibus & dotantibus dicto ca.3.& ibi no.& habe-
tur per Abb.poſt alios ſuper hac rub.Nec dicunt docto.
quòd iſtud priuilegium magis detur ſanioribus quam
alijs.Reſtat nunc ad contraria reſpondere. non obſtant
igitur primò iura ſuprà allegata : quia illa iura non lo-
quuntur in materia iuris patron.dato ergo quòd requi-
rant ſaniuritatem,nihil faciunt ad propoſitum.& tanto
minus: quia iura loquentia de præſentatione nihil di-
cunt de ſanioritate vt ſupra dixi. vel aliter reſpõdeo ex
mente Abb.per illum tex.in c.eccleſia veſtra 2.in vl.no.
ſupra de elect.ꝙ prædicta iura loquuntur in actib. fien-
dis per ca.vel collegium.quia ſecundum eum & in ele
ctione & in omnibus alijs diſpoſitionibus fiendis per ca
pitulum non ſufficit maior pars,niſi illa ſit ſanior, ꝙ ĉt
concludit Abb.in ca.cum in iure ſ.de elect.in 2.col.ſed
in actibus fiendis per ſingulares perſonas conſideratur
ſolummodo numerus.allegat l.ſi duo ex tribus. & l.in-
ter pares.ff.de re iudi. quòd eſt notandum. quia ex hoc
patet quod non debet conſiderari nec dignitas nec no-
bilitas nec alia qualitas in præſentante,quando præſen-
tatio ſpectat ſingularibus perſonis. & hoc ſuadet bona
ratio,quia non videtur referre qualis ſit præſentans dũ-
modo præſentatus ſit idoneus nec in hoc conſiſtit ali-
93 quod præiudicium eccleſiæ vt de ſe patet.† Quç autem
ſit ratio diuerſitatis an præſentatio vel actus ſpectet ſin-
gularibus perſonis an collegio.dic vt in dictis locis nota
tur.& ſubijcit Abb. in d.c. eccleſia vnum ad quod com-
muniter non aduertitur ſecundum eum,ꝙ in diſponẽ-
dis per vniuerſitatem ſeu capitulum non debent dari
voces per lupinos. quia tunc non poteſt apparere quæ
pars ſit ſanior ſed ſolum quæ pars ſit maior reſpectu nu
meri. & ſic concluſio ſuprà facta quòd non requiratur
ſanioritas, ſed tantummodo pluralitas vocum in præ-
ſentando limitatur per ſuprà dicta.vt non procedat, qñ
præſentatio vel alius actus eſt fiendus.a collegio vel vni
uerſitate, tunc enim ſanioritas curatur. declarando ta-
men & intelligendo vt eleganter declarat Abb. poſt Io.
And.in dicto capi.eccleſia veſtra.ſuper gloſſ.fi.vbi etiam
declarat in quo conſiſtat iſta ſanioritas.& per hoc etiam
tolluntur ſeu reſpondetur ad notata in dicto c.dudum.
& ad doctrinam domi.Alexan.& Felyn. ſuprà relatorũ.
Nota tamen quòd vbi eſt pluralitas vocum etiam præ-
ſumitur ſanioritas.tex.eſt & ibi ponderat Abb.in 3.not.
in dicto capi.eccleſia veſtra & ita etiam concludit domi
nus Anto.de But.in dicto capi.ea noſcitur.quem refert
& ſequitur do.Fel.Sandeus in d.c.cum omnes.in 12.co-
lum.& eſt glo.tertia.in dicto capitu.1.de his quæ fiunt à
ma.par.cap.quam ibi ponderat Ioã.de Imol.non obſtat
modo deciſio Bald.in d.l.1.ff.de ſenato. quia reſponderi
poteſt quod deciſio ſua non eſt tuta, quia nullo iure ꝓ-
batur dato enim quod maſculus ſit dignior fçmina. vt
probatur in d.l.1.per hoc non infertur, quod ſi ambo ſi
mul habent ius patrona. & diſcordant in præſentandu,
quod vox maſculi prçferatur. quia non reperitur iure
cautum quòd priuilegium iuris patrona. detur maſcu-
lis quàm fœminis.vt infrà dicam ſuper verbo cõpetens
alicui.in 1.q.Præterea illa deciſione Bald. attenta ſeque
retur quòd ſi duo maſculi habeant ius patr.quorum al-
ter ſit dignior quod vox illius dignioris prçferetur.ꝙ ab
ſurdum videtur cum æqualiter ſint patroni,& quod nõ
præferatur, ſed locus ſit gratificationi in terminis deci-
dit Bald.in conſ.ſuo 223.incip.prçmittendum eſt in vlt.
col.allegationum ibi inſertarum.Præterea non ſunt re-
gulariter deterioris conditionis fœminç quàm maſcu
li l.in multis.& ibi notatur. ff. de ſta.ho. A regula igitur
non eſt recedendum in dubio.vt dixit Bal.in c.1.§.iudi-
ces.in titu.de pace iur.fir.& alibi ſæpe.& eſt glo.in l.om-
nis diffinitio.ff.de regu.iur.probatur in c.2.de coniug.le
pro.Et eſt bonum verbum ad hoc Ioã.And.quòd ibi re-
fert Abb.in c.ſalubriter de vſuris.Et contra dictam deci
ſionem facit ꝙ dicit dom.And.Barba in capi.quanto.in
fi.de iudi.vbi dicit ꝙ de iure patron.tantum habet pau-
percula quantum tex. Notanda eſt tñ illa deciſio Bal.in
practica propter authoritatem eius,& frequenter con-
tingit in facto.Et illam refert & ſequitur do.Barbellecí.
in apoſtillis ad Abb.in dicto capi.3.in prin.infra eodem
& domi.Fely.Sandeus in capi.quoniam.in fi.de teſti.An
autẽ ex parte præſentati requiratur vtrunque,ſcilicet ꝙ
maior numerus eum præſentauerit, & quod ſit ſanior
vel idoneior ille prçſentatus dixi ſuprà in quçſtio. 15.
94 huius verbi.vide ibi.¶† Sexageſimò quæro de quotidia
na quçſtione.ſcilicet an patroni debeant ſimul conue-
nire in prçſentationis actu, an autem poſſit vnuſquiſ-
que de per ſe, & ſingulariter prçſentare alijs non voca-
tis.Iſtam quæſtionem attingit Ioan.And. in dicto capit.
3.in 1.colum.infra eodem in verſicu.ſed incidit dubiũ.
& concludit quòd ſi patroni habent prçſentare vt col-
legium debeant omnes vocati conuenire. alias non vo
cati poſſent agere de contemptu Si autem habeant prç
ſentare vt ſinguli. id non eſt neceſſe, imò poterit vnuſ-
quiſque prçſentare aliis non vocatis.Et hanc ſuam opi
nionem refert ipſemet Ioan.And.in additio. ad Specu.
in hoc eodem tit.in addi.incipien.vocare.Eandem opi-
nionem tenet dominus Anto.de Butr. in d.capit.3.in 3.
colum.qui aſſignat rationem diuerſitatis, quare magis
vno caſu debeant ſimul conuenire quam alio.& reſpõ
det aliquibus in cõtrarium facientibus.Idem tenet Fe-
de.de Sen.in conſi. ſuo 102. incipiente nobilis quidam
patronus in 2.colum. ſubiicit tamẽ quod honeſtum eſt
& cautum vocem aliorum patronorũ requirere & ita
dicit ſeruare conſuetudinem.Idem ſentit Cald.in con-
ſilio ſuo 9.incip. populus. & clarius in conſil.15. incip.
duo bis prçſentant,ſub hoc tit.de iure patro.Idem pul-
chrè concludit Abb.in conſi.ſuo 76.incipien.inuocato
Chriſti auxilio: in 1.colum. in 2.volu. ſubiiciens quòd
profecto iſta eſt communis opin.doct.in d.ca.3. & quòd
obſeruatur in practica.Idem tenet Petr.de Anc.in repe.
cap.canonum ſtatuta.in 9.char.in ver. vlterius quçro de
conſtitutis.vbi dicit,quòd poterit vnus ex patronis prç-
ſentare hodie,alter cras allegat Ioan.And.in nouella in
d.ca.3.idem tenet Bertachinus in repertorio ſuo in ver-
bo patronus.verſi.patroni ſimul.Contrariam opinio.te
nuit Abb.ſibi contrarius in dicto ca.3.in fi.mouetur per
doctrinam Bar.in l.omnes populi.ff.de iuſti. & iure. vbi
dicit quod ſiue a collegio conſenſus ſit explicandus, ſi-
ue a pluribus.vt ſingulis:dummodo in actu maior pars
prçiudicet minori, ſemper debẽt iſti eſſe ſimul. Et ratio
eſt quia minor pars potuiſſet trahere maiorem ad ſuã
ſententiam,vt in ſimili dicitur in l.item ſi vnus. in fi. ff.
de ar.eandem opinionem tenuit ipſe Abb.in c. cũ om
nes.in penul.col.ſuprà de conſtit.& in c.in geneſi. in pe
nul.col.verſi.ad vnum tamen notabile & ſingulare di-
ctum aduerte ſuprà de elc.& c.venerabilem.in 13.nota
bili eod.tit.idem tennit do.Fely.in d.ca.cum omnes. in
16.col.in verſic.& ex iſtis infertur. ſubiiciens ꝙ ita alias.

habuit conſulere Ferrariæ & obtinuit. Eandem opinio-
nem ego reperio tenere domi. Bartho. Bellenci. in apo-
ſtillis ad Abb. in cap. cura. infrà eodem. vbi dicit, quòd ſi
duo ex tribus præſentarunt contempto tertio, præſen-
tatio non valet, allegat capi. venerabilem in argu. ſupra
de elec. ſubiicit tamen quòd præſentatio poteſt ratifica
ri per tertium, per illum text. in dicto capitu. cura. & ita
dicit ſe reſpondiſſe, cum eſſet interrogatus de facto. Eã-
dem opin. ego etiam teneo, quia fundamentum huius
opi. eſt ſolidiſſimum, ſcilicet quòd vbi maior pars præ-
iudicat minori debent ſemper conuenire. & hęc eſt re-
gula vt dicit Barto. in d. l. omnes populi. in 5. colum. &
iſtam regulam approbant ibi doct. & Pet. de Anch. in lo
co ſupra allegato. a regula igitur non eſt diſcedẽdum, ni
ſi reperiatur fallentia iuxta gloſſ. in l. omnis diffinitio.
ff. de regu. iuris. Et dicit Bal. in c. 1. §. iudices. in 4. colum.
in tit. de pace iur. firman. in vſibus feu. Moneo te quòd
in dubio a textu & regulis iuris non recedas. Idem dixit
Bal. in l. 1. in colum. C. de ſacroſan. eccle. & in l. ſi tutor.
C. de ſeruo pigno. da. ma. & firmat Pau. de Caſt. conſ. ſuo
322. inci. dubia de quibus quęritur in 2. col. Eſt optimus
text. qui non ſolet allegari in ca. 2. in fi. de cõiugio lepro.
& in c. ſanè verſus fi. 15. q. 3. hinc dixit Abb. poſt Io. And.
in c. ſalubriter. in 5 q. de vſuris. quòd vbi eſt regula pro
aliquo volens dicere contrarium debet allegare caſum
expreſſum & iſta opinio eſt honeſta, vt dixit Feder. in d.
95 conſ. 102. & eam comprobo tali ratione. † Nam duo ſpe
cialia non debent concurrere circa idem l. 1. cum glo.
& ibi ſummat Bar. C. de dotis promiſ. ſed in caſu noſtro
vnum ſpeciale inducitur contra regulas iuris, vt quan-
do ius patrona. competit pluribus vt ſingulis non requi
ratur omnium conſenſus ad pręſentandum, ſed ſuffi-
cit maior pars, vt declaraui in quęſt. 58. ergo non debet
aliud ſpeciale concurrere contra regulam pręallegatã
vt non patroni ſimul conuenire in pręſentationis actu,
cum ſimus in caſu in quo maior pars pręiudicat mino-
ri. Pro hac etiam concluſionem allego deciſionem d.
Alexan. per text. ibi in l. iuriſgentium. §. fi. ff. de pact. vbi
alias authoritates allegat. Idem etiã reperio tenere reue
rendum patrem fratrem Angelum de Clauaſio in ſum
ma ſua angelica in verbo ius patro. verſi. 21. Quis autem
modus ſit ſeruandus in congregatione ipſorum patro-
norum, & an maior pars poſſit facere citari minorem
& reſtringere terminum præſentandi a iure pręfixum.
dic vt not. plenè in c. cum nobis. de elect. per Abb. maxi
mè. colum. pen. & vlt. & dixi ſupra in q. 2. huius verbi. Li
mita tamen prædictam conclu. vt non procedat quan-
do aliter ſe haberet conſuetudo. vt dicit Abb. in d. con-
ſil. 76. & quod in hoc ſit attendenda conſuetudo etiam
firmat Federi. in dicto conſil. 102. & faciunt notata in d.
96 c. nobis. † Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria. pone ꝙ
vnus ex patronis præſentet ſingulariter & de per ſe. po-
ſtea congregantur ſimul & ſemel prout debent, an ille
qui pręſentauit ſingulariter ſit priuatus pro alia vice po
teſtate dandi vocem. Conclude quòd non glo. eſt no. in
c. ſi. infra codẽ. in glo. magna. in fi. & aſſignat rationem.
quia talis pœna non debet imponi niſi reperiatur a iu-
re expreſſum. Et cum illa gl. tranſeunt communiter do
cto. & eam etiam allegant Panor. & moder. in c. quære-
lam. de iureiuran. in ſimili materia. & ibidem Fely. alia
vulgata adducit. Idem firmat gl. in ſimili in c. bonæ. 2. in
2. glo. in fi. de elect. & ita firmant ibi communiter doct.
prout etiam atteſtatur ibidem Abb. Panor. in 2. colum.
qui allegat d. glo. in cap. fi. & alia de quibus per eum. Et
97 rñdet ad obiecta quæ fieri poſſent in ↄ̃rium, ¶ † Sexage
ſimoprimo quæro circa prædicta, pone ꝓ duo habeant
ius inſtituẽdi inſolidum. vnus præſentatur coram vno,
alter & ſecundo loco coram alio. an primò præſentatus
debeat obtinere. vide Lapum in ſæpe allegata allegatio
ne 78. incipien. In Dei nomine in 6. colum. & conclude
98 vt per eum. ¶ † Sexageſimoſecundò quæro circa iſtud
verbum honorificum. an debeatur honor patrono vt
poſſit ſaltem ex conſuetudine concedere eccleſiam pa
tronatam abſque epiſcopo. Et ſic quæſtio eſt, an ex con
ſuetudine poſſit habere patronus ius conferendi. Con
clude ꝙ non, ſecundum Ioan. And. in c. fi. de pręben. li.
6. quem refert & ſequitur Abb. in c. quod autem. in fin.
infra eodem. & facit cap. ſacroſancta. & capitu. meſſana.
ſuprà de elect. vbi dicitur quòd laicus non poteſt elige
re. Et pro prædicta concluſione eſt melior text. in c. cau-
ſam. ſupra de pręſcrip. & in c. quanto ꝫ. de iudi. & vtrobi
que notatur. ¶ Sexageſimotertiò quęro, quia diximus
99 ad ſaturitatem de honore pręſentationis. † an alius ho
nor debeatur patrono ex iure patrona. quàm præſenta-
tio. Inno. hic dicit quòd patronus habet alium honorẽ,
quia honorificentius recipitur, & ſtudioſè ei ſeruitur,
& in proceſſione prę aliis honoratur. quod declarat
Abb. hic & clarius in ca. nobis in vltimo notabili. infrà
eodem dic vt ibi habetur per eum & alios. Et iſta quę cõ
petunt patrono includuntur ſecundum Hoſtien. hic in
ſumma in verſi. quid competat. in his verſibus, patrono
debetur honor, onus, emolumentum. Præſentet, pręſit,
defendat, alatur egenus. Quos verſus etiam refert do.
Cardi. Floren. in d. capi. nobis. in fin. principij. Et ſub ver-
bo honor comprehenditur etiã vt puto exactio ratio-
nis de temporalibus eccleſiæ loquendo in patrono ec-
100 cleſiaſtico. † Patronus enim eccleſiaſticus poteſt exige
re rationem de temporalibus eccleſiæ. cap. cum & plan
tare. §. in eccleſijs. infra de priuile. & melius probatur in
capitu. ex literis. infra eodem. & firmat Abb. in c. de mo-
nachis. in 2. colum. ſuprà de præben. & in dicto ca. cum
& plantare. & in dicto capit. ex literis. & plenius in ca. in
Lateranenſi, ſuprà de præben. Et in dictis locis maximè
in dictò capi. cum & plantare declarant doctores, quòd
talis patronus non poteſt exigere rationem minutatim
ſcilicet quid expẽdatur ſingulis diebus in carnibus vel
piſcibus. ¶ Sed quomodo regantur poſſeſſiones & quo
101 modo prouentus expendatur. ¶ † Et nota quod iſtam
rationem etiã poteſt exigere epiſcopus vt determinat
Abb. in dicto capi. in Lateranenſi. An autem laicus pa-
tronus exigere poſſit dictam rationẽ dicam infrà ſuper
verbo & vtile. q. 2. in fi. Comprehendit etiam poteſt ſub
dicto verbo honor cuſtodia eccleſiæ vacantis. quam ha-
bent patroni eccleſiaſtici ſecundùm Abb. in d. c. de mo-
nachis & plenius in c. bonæ. ſuper glo. 2. ſupra de appel
latio. & in c. cum vos. in 1. col. ſuprà de offi. iudi. & iſtam
cuſtodiam, necnon etiam exactionem rationis habent
patroni laici. vt not. in dictis locis vbi doc. aſſignant ra-
tionem diuerſitatis. Nota etiam circa prædicta, quòd di-
cit Inno. in c. quia clerici. infra eo. quod patroni ſecun-
dum diuerſas conſuetudines plus & minus habent ho
noris & oneris & per hæc ſit expeditum commentum
huius ſecundi verbi diffinitionis. capio tertium ſcili-
cet onerosum.

1 *Verbum onerosum quid importet.*
2 *Onus in iure patronatus in quo conſiſtat.*
3 *Patronus negligens priuandus eſt iure patronatus.*
4 *Ius publicum an conſiſtat in rebus ſacris.*
5 *Patronus an habeat onus pręſentandi idoneiorem.*
6 *Patronus an habeat onus potius præſentandi pauperem quàm diuitem.*
7 *Patronus an debeat contribuere cum rectore eccleſiæ ad onera illi incumbentia.*
8 *Collectis ſeparatim epiſcopis vel eccleſiis, &c. impoſitis, an teneatur eccleſiæ ſubiectæ ad talem collectam.*
9 *Patronus eccleſiaſticus an habeat onus aſſignandi clerico certam partem redditunm eccleſiæ.*

1 ONeroſum † iſtud verbum importat. vt de ſe patet,
quòd ex iure patronatus nedum prouenit honor,
2 ſed etiam onus. ſed vt hoc plenè intelligatur. ¶ † Quæro
primò in quo conſiſtat iſtud onus Inno. Abb. & alij hic
in dicto capit. nobis dicunt, quòd conſiſtit in hoc: quia
patronus tenetur defendere eccleſiam ne bona indebi
tè dilapidentur, & poteſt denuntiare epiſcopo presbyte
rum ſi eſt dilapidator vel alias inhoneſtus allegant ca. fi
lijs 16. q. 7. cogita ſuper iſta deciſione cõmuni: quia tex.
per

per docto. allegatus non dicit quòd patronus teneatur
defendere eccleſiam, ſed bene dicit, quòd licitum eſt.
vnde non eſt bona conſequentia. poteſt ergo teneri l.
non quicquid.ff.de iudi.& per verbum poteſt. loquun-
tur omnes doc. in locis infrà allegandis. poteſt tamen
dici quòd tex.in dicto capitu.filij.verſus finem. videtur
probare prędictam cōcluſionē. & ita ſummatur. & pro
hac parte, facit tex.in capit.ſicut dignum.§. illi. infra de
homicidio vbi probatur quod eſt in culpa qui non ob-
uiat crimini.& notatur in capit.1.ſuprà de offic.delega.
3 † Fateor tamen, quòd ſi patronus negligat denuntiare
rectorem dilapidantem, vel ei non obuiat per hoc pri-
uatur iure patron.quia per negligentiam non priuatur
quis iure, quod defertur per ſucceſſionem glo.eſt in ca.
grandi.in verbo regis de ſupplen.negligen.pręlatorum
lib.6.quam refert. pro ſingulari. & eam ſequitur domi.
Franciſ.Areti.in capi.illa.circa princi.de accuſa.Et eam
etiam ſequitur d.Fely.Sandeus.in ca.1.in 2.col.de treug.
& pace. vbi multa accumulat de negligentib. Et etiam
multa dicit in capit.irrefragabili.de offi.ordi.Et præmiſ
ſa concluſio, quòd patronus teneatur ad denuntiandū.
vt ſuprà etiam eſt de mente Abbatis in cap.nouit.in 12.
col.cum ſeq. de iudic. vbi tamen refert docto.varios in
hoc puncto, & quod teneatur eſt bona glo. in ca.illa de
accuſa.in verbo dicere.& clarè etiam probatur ex ſigni
ficato huius verbi onerosum, poſitum in diffinitione
iuris patronatus.Si autem dilapidet bona eccleſiæ iniū-
gitur ſibi pœnitentia iuxta dictum capitulum filijs.in fi
ne.Et ita dicit Hoſt.in ſumma de pęnitentia & remiſ.in
§.quæ pęna, verſiculo, vt autem ſacerdos, qui enumerat
illum tex.pro vno canone pœnitentiali.An autem alie
natio rerum eccleſiæ facta ſine conſenſu patroni ſit nul
la, vide Innocentium & alios maximè Ioannē, de Imo.
& Abb.in capitu.vnico.vt eccle.beneficia ſine di.conſe
ran.& Pet.de Anch.conſ.ſuo 121.incipien.ex narratis.&
Fely.Sandeum in capit.cum acceſſiſſent.in 7.colum.de
conſtitu.& communiter concludit, quòd non ſit neceſ
ſarius conſenſus patroni, licet de honeſtate requiri de-
beat.Inquantum tamen concluſum eſt ſuprà, quod pa-
tronus denuntiare teneatur clericum dilapidantem bo
na eccleſiæ.Limita vt non procedat quantum ad accu-
ſandum ſeu quantum ad procedendum criminaliter ꝯ
presbyterū. quia patronus & multominus alius laicus
hoc non poteſt.ſecus quantum ad procedendum ciui-
liter de crimine etiam ad priuationem beneficij.glo.eſt
in ſumma.2.q.7.& declarat Abb.poſt alios in ca.cum P.
Manconela, inftà de accuſatio.& in ca.illa, eodem tit.&
in ca.ex parte.adæ ſuprà de teſtib.in 5.colum.vbi etiam
latè attingunt doct.an & quando alii laici, qui non ſunt
patroni poſſint accuſare, vel denuntiare clericos, vel cō
tra eos teſtificari die vt ibi habetur.& in capi. decætero.
de teſti.Aduerte tamen circa prædicta de presbytero di
lapidante bona eccleſiæ quòd in hoc caſu nedum pa-
tronus, vel parrochianus admitteretur ad denuntiandū
ſed etiam quilibet alius laicus in ſubſidium. ita firmat
dominus Abb.in ca.ex parte adę.in 5, colum.de teſtib.&
ibi refert & ſequitur dominus Fely.Sandeus ibi in 4.co
lum.in verſicu.fallit tertio. Idem tenet domi.And. Bar-
ba. clarè in cap.ſi quis presbyterum.in vlt.colum.de re-
bus eccl.non alienan.ſubiiciens ſe ita tenuiſſe Ferrariæ
in conflictu magnorum virorum, & alias authoritates
ad hoc allegat domi.Fely. vbi ſuprà. Et in iſtam conclu-
ſionem etiam inclinat dominus Franciſcus de Areti.in
capit.illa.in 2.colum. de accuſa. Licet in contrarium ar
guat. & fundamentum huius concluſionis eſt vt tradūt
4 prææallegati docto. † quia ius publicum conſiſtit in reb.
ſacris.cap.ius publicum.1.diſtinctione.ergo quicunque
admittitur.Iſta tamen ratio non videtur bona: quia etiā
fauor publicus eſt, quod delicta puniantur.c.vt famę.de
ſent.excommunica.l.ita vulneratus. ff.ad legem.Aquil,
Et tamen laici non admittuntur ad denuntiandum, vel
ad accuſandum clericos capi.cum P. Manconella infrà
eodem.Et quòd etiam hoc caſu patroni, & parrochiani
tantum admittantur.tenet gloſſ.expreſſe in capi. Maxi-
mianus 81.diſtinctio.& benè probatur in dicto capit.fi-
liis.a contrario ſenſu, niſi fortè dicas, ꝙ pręcedens con-
cluſio loquitur, vt admittantur alij laici in ſubſidium.
Tamen eo caſu etiam in aliis criminibus loquendo for
tè admittentur iuxta theoricam, Abbatis in capitu. de
cætero. ſuprà de teſtibus. vnde in crimine dilapidatio-
5 nis nihil eſſet ſpeciale iuuare.cogita.¶ † Secundo quæ-
ro, an patronus habeat onus pręſentandi idoneiorem.
dicas quòd ſic quantum ad forum conſcientiæ, ita Fe-
deri.de Sen.in conſilio ſuo 95.incipien.ſuper dubitatio
num articulis.in principio.& ita etiam tenent dominus
Anto.& Abb.in capitu.conſtitutis 3.ſupra de appella &
Abb.in capitu.3.infra eodem.ſuper gloſſ. in verbo ma-
ioribus. Quantum autem ad validitatem præſentatio-
nis ſufficit pręſentare idoneum.dato, quòd potuerit p̄-
ſentari idoneior, vt dicunt pręfati docto.& eſt glo.in di
cto capitu.3.& probatur in capitu.monaſterium.16.q.7.
& plura dixi, ſuprà ſuper præcedenti verbo.in 13.quęſt.
& ita etiam dicunt Io.And.& do.Ant.in fi.in c.tuam de
æta.& quali.& Bal.in ſimili.in l.in eccleſijs.C.de epiſc.&
6 cle.¶ † Tertiò quæro, an patronus habeat onus præſen-
tandi pauperem potius quàm diuitem conclude quòd
ſic. ita decidit Hoſtien.in ſumma huius titu.§.in quibus
differant.verſicu.ſed nunquid.facit ſimile quia in elee-
moſina facienda quis debet deferre magis indigentem
glo.eſt in capitu.ſi quis 90.diſtinctio.facit tex.in cap.pa-
ſce fame morientem 86.diſtinctione facit etiam ſimile
de capitu.2.& de capitu.epiſcopus.cum concordantib.
de præb.facit etiam optimè quod dicunt Hoſtien.& ibi
domi.Anto.in 3.colum.in capitu.tuam. de ęta.& quali.
vbi dicunt, quòd epiſcopus poteſt præferre pauperem
idoneū idoneiori.Etiam dato, quòd ille idoneus ſit con
ſanguineus ſuus dummodo ſecūdum eos beneficium
ſit ſimplex.Credo tamen, quòd quandoque ſit pręferen
dus diues, ſcilicet vbi eccleſia indigeat diuitiis, vel potē
tia.ita concludit Abb.in capit.conſtitutis el 3. de appel.
& idem domi.Philip.de Peruſio.in 3.colum.& eſt ratio
nabilis deciſio. & firmaui ſ. ſuper verbo honorificum.
Quid autem ſi ſint duo præſentati: quorum vnus ſem-
per fuit bonus, alter autem fuit deuius, ſed poſtmodū
eſt reductus ad frugem melioris vitæ. dicas quod debet
præferri ille qui ſemper fuit bonus.ita probatur in cap.
nos conſuetudinem, 12.diſtinctio.& ibi no.Archi.& fir
mat domi.Cardi.Alexan.in capitu.fidelior. 50.diſtin.ita
declarans glo ibi, quæ videbatur contrarium dicere.Re
perio tamen quod Roma.in ſingulari ſuo incipiē. ſunt
electi duo rectores.char.10.colum.4.ſequitur glo. in di-
cto capitu.fidelior.contra Archid.in dicto capi.illud. Et
prędictam gloſſ. etiam ſequitur Panormi.in cap.at ſi cle
rici.§.de adul.in fin.de iudi. & etiam ſequi videtur in ca
pitu.dudum.el 2.ſuper gloſſ.in verbo electionis tempo
re.in fi. de ele. Mihi magis placet opinio.præcedens per
tex.in dicto cap.nos conſuetudinem.& eſt magis æqua.
Vel dic, quòd veritas huius puncti dependet ab his quæ
dicta ſunt ſuper dicto verbo honorificum q. 15. videli-
cet an ſit locus gratificationi, quando ambo ſunt ido-
7 nei, licet alter magis ſit idoneus. dic vt ibi dixi. ¶ † Quar
tò quæro circa iſtud verbum oneroſum an patronus de
beat contribuere cum rectore eccleſiæ ad onera illi in
cumbentia do.Anto.de But.in cap.propoſuiſti.infrà de
conſe.eccleſię vel altа.ſentit quòd ſic.dum concludit ꝙ
ſi eccleſia ſit reconcilianda propter delictum ibidē per-
petratum, & nō reperiatur delinquens, nec aliter de ꝯ-
ſuetudine obſeruetur.patroni contribuent cum recto-
re in procuratione epiſcopi allegat capitulum primū
de eccle.ędifi.ego credo contrarium.& me mouet quia
tex.pręallegatus non probat quòd dicit domi.Anto.eſt
verum quòd dicit quòd in oneribus eccleſiæ puta in re
paratione debent contribuere omnes beneficiati in ip
ſa eccleſia. Et ſic potius probat cōtrarium eius ad quod
allegatur.quia patroni non ſunt beneficiati ex eo quòd
habeant ius patronat. ergo non debent contribuere.Et
iſtud eſt rationabile & æquitati conſonum. ex quo pa-
troni nullam commoditatem habeant ex eccleſia p̄ona
ta,

ta,niſi quando ad inopiam deuenirent:vt dicetur in ſe-
quenti verbo:vel niſi tempore fundationis ſibi aliquos
fructus reſeruaſſent:vt etiam in ſequenti verbo declara
bitur hoc enim caſu bene faceret,quòd patronus tene-
retur contribuere pro rata commodi ſui iuxta regulã
qui ſentit,de regulis iuris lib.6.poſſet tamen ſaluari opi
nio domini Antonij loquendo de patronis clericis vel
religioſis,quibus ſubiecta eſt eccleſia quantum ad tem
poralia propter eorum paupertatem,tũc enim ſunt pa-
troni illius eccleſiæ iuxta tex.& ibi nota. in c.de mona-
chis,ſupra de præbendis in clementina 1.de iure patro
na.Tales enim ex quo habent partem fructuum vel red
dituum eccleſiæ ſibi ſubiectæ iuxta notata in dictis lo-
cis, æquum eſt quòd dicti teneantur contribuere. arg.d.
c.ptlmi.de eccleſ.ædific.& probatur in d.capitu.qui ſen
8 tit.¶ † Quintò quæro pone, quòd Papa imponat colle-
ctam epiſcopo ſeparatim , & eccleſiis quæ habeant ius
patrona.vel clericis patronis aliarum eccleſiarum ſimi-
liter ſeparatim,an eccleſiæ ſubiectę,ſeu clerici pręſenta
ti contribuent cum epiſcopo ſuo,an potius cum patro
nis. dicas , quòd contribuent cum patronis. ita dicit In-
nocen.cum quo tranſeunt alij in capi.cum & plantare.
9 de priuilegiis.¶† Sextò quęro an patronus habeat onus
aſſignandi clerico certam partem redituum eccleſię lo
quor de patrono eccleſiaſtico cui ſubeſt eccleſia ratio-
ne temporalium , quia patronus laicus omnes reditus
dimittit clerico pręſentato , nec poteſt ſe intromittere
de temporalibus eccleſiæ c.nouerint.10.q.1.niſi a princi
pio aliquid ſibi reſeruauerit cum conſenſu epiſcopi,vt
dicunt doctores per illum tex.in c.præterea,inſra codẽ.
el ſecundo.& plenius dicam in ſequenti verbo conclu
de, quòd talis patronus eccleſiaſticus tenetur aſſignare
congruam portionem redituum pręſentato ex qua poſ
ſit congruam ſuſtentationem habere, & iura epiſcopa-
lia perſoluere d.c.de monachis.ſupra de præbend.& ibi
declarant doctores,text.eſt etiam in clem. i. de iure pa-
trona.& in c.1.de præben.li.6. qui loquitur etiam in pa-
tronis exemptis.Nota tamen, ꝙ talis patronus eccleſia-
ſticus de quo ſupra non habet temporalia eccleſiæ ſibi
ſubiectæ ratione iuris patrona. ſed quia ipſa tempora-
lia ſibi fuerunt conceſſa,fortè propter paupertatem.Itẽ
notatur in dictis locis maximè per glo.in d.c.monachis
in ver.quandoque monachi. & gl.in d.clem.1. in verbo
ius pręſentandi. An autem ipſum ius pręſentandi ha-
beant ratione iuris patronatus an ratione ſubiectione,
dicam infra ſuper verbo competens alicui q.25.vbi om
nino videas.ſequitur verbum & vtile.

1 *Vtilitas quę prouenit ex iure patronatus in quo conſiſtat.*
2 *Eccleſia an teneatur in caſu indigentię alere patronum in domo propria & an poſſit rector eccleſię dicere patrono venias ad manducandum mecum.*
3 *Plures ſi ſint patroni indigentes an debeat omnibus ſubueniri.*
5 *Alimenta an debeant pręſtari pariformiter patrono ruſtico ſicut nobili.*
5 *Vniuerſitas ſi ſit patrona et deueniant aliqui ad inopiam,an omnes erũt alendi ab eccleſia patronata.*
6 *Patronus an poſſit aliquid exigere annuatim ab eccleſia patronata in recognitionem iuris patronatus.*
7 *Rector eccleſię patronatæ non poteſt ſe obligare ad ſoluendum cenſum vel augendum ſolitum etiam in vita ſua.*
8 *Patronus non poteſt exigere a rectore vel clerico rationem de temporalibus vel fructibus beneficii.*
9 *Patronus an poſſit recipere pecuniam pro pręſentatione, & an recipiendo committat ſimoniam.*
10 *Pecuniam non licet dare pro pręambulo ad beneficium conſequendum.*
11 *Taciturnitas non obeſt ei qui non poteſt probare.*

1 ET vtile.Circa iſtud verbum quæro primò † in quo
conſiſtat vtilitas,quę prouenit ex iure patrona. In-
nocen. & alii docto. hic & in capitulo nobis per illum
textum infra eodem dicunt quòd conſiſtit in hoc: quia
ſi patronus deueniret ad inopia tenet eccleſia patrona-
ta ex reditib.vltra neceſſaria remanentibus alere patro-
num pinguius quam alios pauperes cap.quicunque ſe-
cundo iuncta gloſſ.16.quæſtione 7. Et habebit hoc caſu
patronus actionem contra eccleſiam ſecundum Ioan.
And.in dicto capitulo nobis in vltimo notabili.Et pon
dera bene quòd dixi vltra neceſſaria. quia idem etiam
tenet Bartol.poſt Dyn.in l.ſi quis a liberis. §. de alimen-
tis.ff.de liber.agno. Et nota quòd tale ius alimentorum
noñ poterit patronus retento iure patrona.alienare.ita
Abb.Panorm.in capitulo pręterea.in fine.infra eodem.
Item nota quòd dicit Ioann. Andr.in capitulo cum &
plantare.in vltima colum.infra de priuileg.& ibi etiam
Innocen. quod non debet presbyter ſubuenire patro-
no in neceſſitatibus niſi cum cõſenſu epiſcopi.allegat
Ioan.And.notata in dicto capitulo nobis.§.fina.Et fortè
voluit ponderare text. ibi in verbo modeſtè. quaſi velit
text.quod non ſit in facultate presbyteri ſubuenire pa-
trono in quantitate quam voluerit , allegat etiam alia
vt per eum . Cogita tamen ſuper iſta deciſione quia vi-
detur dura. pręſupponendo quòd presbyter ſubueniat
2 patrono de fructibus tantum.† Sed hic acceſſoriè quæri
tur an teneatur eccleſia in caſu indigentiæ alere patro-
num in domo propria ipſius patroni , an poſſit rector
eccleſiæ dicere patrono venias ad manducandum me-
cum.Concludendum videtur ſecundum Abb.antiquũ
quem refert & ſequitur Ioan.Andr. in dicto capitu no-
bis.in vltima colum. quòd patrono debet ſubueniri in
domo propria per l.plenum. §. pomis.ff.de vſu & habi.
niſi ipſe eſſet contentus alimentari in eccleſia. Et ſubii
cit Ioan.And. vbi ſupra quod eſt expertus aliquos nol-
le alimentari in eccleſia , ne videantur conuerſi vel di-
cas ſecundum Panormita.in d.capitulo nobis in repet.
quam refert & ſequitur domi.Cardin.Florenti. ibidem
in §.fina.in tertia quæſtione. Quod conſiderabitur per-
ſona patroni & eius indigentia & conditio eccleſię,qui
bus attentis aletur in eccleſia vel extra allegat Specula.
3 in titulo qui filii ſint legiti.verſi.ſed pone petebat.¶†Se
cundò acceſſoriè quæritur,an ſi plures ſint patroni indi
gentes omnibus debeat ſubueniri . Conclude quòd ſic
declarando vt ſupra . debet tamen magis ſubueniri ei ,
qui plus contulit in fundando vel dotando eccleſiam
licet ius patronatus ad ſingulos pertineat in ſolidum.ita
decidit Hoſtien.in ſumma huius tituli.§.qualiter tranſ-
feratur quẽ refert & ſequitur dominus Bartholomęus
Bellencinus in apoſtillis ad Abb.in capi.1.infrà eodem.
De hoc tamen dic vt dicam infra ſuper verbo & dota-
4 uit in 11. quæſtione . ¶ † Tertio acceſſoriè quęro circa
hanc primam principalem quęſtionem an alimenta de
bebũt pręſtari pariformiter patrono ruſtico ſicut nobi-
li . Conclude quòd erunt præſtanda ſecundum qualita
tem patroni tam in veſtibus, quam in cibis . ita domi-
nus Antonius in dicto capitulo nobis , quem refert &
ſequitur dominus Felinus alias authoritates allegando
in capitulo cum omnes in 18.columna. de conſtitutio.
& faciunt quæ ſupra paulò ante dicta ſunt allegando
Paul. & dominus Cardinal. in dicto capitulo nobis .
5 ¶ † Quartò acceſſoriè quæritur circa prædicta an ſi vni-
uerſitas ſit patrona & deueniant aliqui ad inopiam, an
omnes erunt alendi ab eccleſia patronata, conclude ꝙ
non , ita dominus Bartholomæus Bellencinus in apo-
ſtillis ad Abba. in capitulo nobis infra eodem . allegat
Archidiac. in capitulo ſi plures 16. quæſtione ſeptima.
circa principium, per text.in argumentum in capitulo
qui manumittitur.12. quæſtione ſecunda Et firmat Ge
minia.in capitulo vnico. in principio.columna ſecun-
da.eodem titulo lib. ſexto & ratio eſt, quia ipſa vniuer-
ſitas eſt patrona , non autem ſingulares perſonę , dicto
capitulo qui manumittitur. Qualiter autem agere de-
beat patronus vergens ad inopiam contra eccleſiam.vi
de Specula. in titulo de officio omnium iudicum.§. ſe-
cundo.verſiculo ſi verò cum ſequentibus & in hoc eo-
6 dem titulo in verſicu. porro.¶ † Secundò principaliter
quæro circa iſtud verbum & vtile.an poſſit patronus ali
quid annuatim exigere ab eccl'a patronata in recogni-

tionem iuris patronatus.conclude quòd ſic.dummodo
tempore fundationis illud diſpoſuerit cum conſenſu
epiſcopi.alias ſecus tex. & ibi no.Abb.in c. præterea.ſe-
cundo.infra eodem titu.ſubiiciens quod per illum tex.
alias conſuluit,quod quidam popnlus qui habebat ius
patron.non poterat exigere a presbytero certos cereos
in recognitionem iuris patrona. ex quo illud,non fuit
ſibi reſeruatum tempore fundationis. & allegat bonũ
text.in capitulo cum dilectus.de conſuetudi.& not.per
Innocen.in capi.quoniam,infrà ne prelati vices ſuas.&
facit tex.in capi.nouerint 10.queſtio.1.& in capitu.tua
7 nos.de iureiurando vbi Abb.notat ex illo tex.† quod re
ctore eccleſię patronatæ non poteſt ſe obligare ad ſol-
uendum cẽſum vel ad augendum ſolitum etiam in vi-
ta ſua. Quinimo ſecundum eum non poteſt patrono
etiam ſponte ſoluere nomine cenſus.idem decidit Ab-
bas in capitu.primo.in 2.colum.infra de immunita.ec-
cleſ. in capi.cum olim. primo in tertio notabili per il-
lum textum de reſtitut.ſpoliatorum.Idem Bald. in con
ſilio ſuo 318. incipiente nunc venio, in tertio volumi.
Amplia nunc iſtam concluſionem ſcilicet quòd nedũ
patronus poteſt diſponere tempore fundationis vt cer-
tum quid annuatim ipſi patrono vel ſucceſſoribus ſuis
ſoluatur, ſed etiam poteſt diſponere vt ſoluatur tertiò
textus eſt & ibi colligit Abbas in primo nobili, in capi-
tulo quanto.infra de cenſibus. Secundo amplia vt etiã
poſſit patronus tempore fundationis diſponere, quòd
fructus eccleſiæ quando cõtigerit illam vacare ſibi ſpe-
ctet gloſſ.eſt in capitulo generali. in verbo fundatione.
de electio.libro ſexto. Limita nunc iſtam concluſio. vt
non procedat quãdo patronus aſſignaſſet ſolummodo
dotem neceſſariam eccleſiæ. tunc enim non poteſt ali-
quid ſibi reſeruare etiam cum conſenſu epiſcopi. quia
iura mandant integram & neceſſariam dotem eſſe aſſi-
gnandam eccleſiæ tex.eſt in ca.1.infra de cenſibus.& in
capitu. cum ſicut, infrà de conſecrando eccleſ. vel alta.
Ita limitat & declarat Abb.in dicto capi.primo infrà de
cenſib. Pro qua declaratione & limitatione ego allego
gloſſ.in capitu.ſi quis Baſilicam de conſecratio.diſtinct.
8 prima.† Ex prædictis ego infero quòd non poſſet patro
nus exigere a rectore vel clerico rationem de tempora
libus vel fructibus beneficii. quod optime probatur in
dicto capitulo nouerint.decima quæſtio.hoc tamen fal
lit in patrono eccleſiaſtico. ita probatur clare in c. cum
& plantare.§.in eccleſiis.de priuilegiis & vtrunque præ-
dictorum decidunt dominus Anton.& Abb.in ca.cum
propter.infra eodem titu. An autem alii prelati vel cle-
rici teneantur reddere rationem adminiſtratorum ſu-
perioribus ſuis,vide text.in capi.qualiter el ſecundo.&
Abbatem ibi in tertio nota.& eundem. & alios ibidem
ſuper glo.in verbo reddere rationem.de accuſa. vide ẽt
clemen.quia contingit.& illi docto.ibidem,de relig.do.
& Bald.in l.orphanotrophos C.de epiſco & cleri. & tex.
in c.1.§.quòd ſi de aliquibus iuncto.§.pręcedenti.de cẽ-
9 ſibus.libro 6. ¶ † Tertio quæro an poſſit patronus pecu
niam recipere pro pręſentatione,& an recipiẽdo com-
mittat ſimoniam. Breuiter dicendum eſt, quòd vitium
ſimoniæ incurritur,& per conſequens quod non poſſit
aliquid pro præſentatione recipi.Et moueor,quia ſimo
nia committitur ita in annexis ſpiritualibus ſicut in ip-
ſis ſpiritualibus text. eſt in capitu. ex inſinuatione.& in
capitulo de iure,& vtrobique hoc firmat Abb.infra eo-
dem.& clarè probatur hæc concluſio in capi.quæſitum
infra de rerum permutatio.& colligitur ex diffinitione
ſimoniæ poſita per docto.in rub. infra de ſimonia. hinc
dicit text in capi.præterea primò,ſuprà de tranſa. quod
non valet tranſactio ſuper iure præſentandi.ſed præſen
tatio ipſa eſt annexa ſpiritualitati, ſicut & ipſum ius pa-
trona.vt probatur in dicto ca.præterea.ſecundum quod
intelligit ibi Abb. in 1.notabili. & firmat idem Abb.in
capitu.quanto.in ſecunda columna ſuprà.de iudic. vbi
dicit quòd pręſentatio ideo dicitur annexa ſpiritualita
ti:quia eſt pręparamentum ad inſtitutionem, & ſic ad
ius ſpirituale obtinendum tex.eſt in capit.quòd autem.
in verbo inchoatum.infra eodem titu. ergo bene con-
cluditur quod non erit licitum præſentare propter pe-
cuniam.¶ Secundo pro eadem concluſi.adduco tex.op
timum in ſimili in capi.ſi quis baſilicam,de conſec.diſt.
1.vbi dicitur quòd ſi quis ædificat baſilicam ad iſtum fi-
nem vt lucretur partem oblationum,nullatenus debet
epiſcopus illam baſilicam cõſecrare. Et propterea dicit
ibi gloſſ.collige argumentum quod patroni non debẽt
exigere enxenia vel huiuſmodi ab eccleſia.¶ Tertio ad
duco tex.in capitulo de hoc,infra de ſimo. qui tex.in fi.
dicit quòd quidam reges & principes qui acceperũt pe-
cuniam vt conſentirent electioni epiſcopi Exonienen
ſis,debent illam pecuniam ſine diminutione reſtituere
ipſi eccleſiæ.& ſecundum vnum intellectum loquitur
ille tex.de patronis.& dicunt ibi Abb.& Ioan.de Ana.il
lum text.eſſe bene notandum in practica & quod con-
feſſores principum vel ignorantia ducti vel vt applau-
dant ipſius principibus negligunt eos ad pœnitentiam
inducere de ſimilibus.Et quod multi ſunt tales de quo
rum ſalute eſt diſtendum dum decedant cum tali pec
cato. Quinimò fortius probatur ille tex. ſecũdum aliũ
intellectũ,quem ibi refert Io.de Anan.quod nedũ acci-
pientes pecuniã vt ꝯſentiant electioni teneantur ad re-
ſtitutionem vt ibi,ſed etiam procurantes cum electori
bus vt eligant,quia ſi ex illa procuratione aliquid acce-
perint,illud reſtituere tenẽtur.Tales enim etiam ſimo-
niaci ſunt c.de ſimoniac. & ibi notatur infrà de ſimon.
capit.cum ſuper,ſupra de confeſſ.ad quod etiam multi
non aduertunt.¶ Quartò pro iſta concluſione facit op-
timè quod decidit Ioan.de Anan.in capitu.2.penul.no-
10 tabili per illum tex.infra de ſimonia.† vbi dicit quod ſi
cut non licet dare pecuniam pro beneficio conſequen
do immediatè,ita non licèt dare pro pręambulo ad be-
neficium conſequendum per l.oratio cum ſimilibus.ff.
de ſponſa. ſed pręſentatio eſt pręambulum ſeu prępa-
ramentum,vt ſ.dictum eſt.igitur, &c. ¶ Quintò pro di-
cta conclu.eſt tex.in c.tua nos primo.de iureiur.vbi for
tius dicitur, quod valet promiſſio facta per pręſentatũ
pręſentati etiam cum iuramento.¶ Sextò pro dicta con
cluſione eſt ẽt tex.clarus & ibi no.Abb.in cap. veniens.
primo ſuprà de teſtibus. Quod autem pecunia ipſa de-
beat reſtitui eccleſiæ, cui iniuria ſimoniaca eſt irrogata
tenet etiam gloſ. in capitu. quia clerici, infra eodem &
clarè probatur in dicto cap.de hoc. vbi not.Abb. & alij.
infra de ſimo. hoc tamen declaratur & limitatur vt per
glo.magnam.& doct.ibidem.Quam autem pœnam pa
ti debeat clericus qui pecuniã dedit vt ad beneficiũ pro
moueatur.vide extrauagantem vnicam ſub ti.de ſimo.
quę incipit Pau.& dicit ꝙ acquiſitio beneficij per quan
cunque diſpoſitionem ſimoniacam eſt nulla ipſo iure,
ita ꝙ aliter acquirens beneficium,tenetur ad omnium
fructuũ quos percepit reſtitutionem. Itẽ talis & etiam
mediatores ſentẽtiam excõmunicationis incurrunt,a
qua ſolus Pontifex abſoluit pręterquã in articulo mor
tis. Item per eandẽ extrauagantẽ tenẽtur illi, qui ſciunt
aliquos eſſe ſimoniacos, vel mediatores ſimonię in or-
dine vel in beneficio reuelare quantò citius poſſunt.Et
ſi ſimonia eſſet commiſſa pro aliqua iuſtitia, vel gratia
apud ſedem apoſtolicam obtinẽda ẽt ſcientes & non re
uelantes infrà triduum ipſo iure ſunt excommunica-
cati,& abſolui nõ poſſunt,niſi a Papa pręterquã in mor
tis articulo. ita diſponit extrauagans Bonifacij ſub titu
lo de ſent.excommuni.eſt enim hic caſus de reſeruatis
Papæ,vt ẽt exponitur in extrauaganti Pauli ſub rub. de
pęnit.& remiſ.quæ incipit & dominici gregis. Aduertẽ
dum tñ eſt circa illud quod dixi de ſcientib.vt reuelare
teneantur.quod id intelligitur ſi ſciẽtes id probare poſ-
ſunt.ita concludit in ſimili Angel.Aretinus.in libro ma
leficiorum in verbo che hai tradito in 5.columna, ver-
ſicu.quòd crimen lęſę maieſtatis vbi dicit,quòd polito,
quod ſciens crimen lęſæ maieſtatis ab alio committen
dum illud reuelare teneatur,intelligitur, ſi illud proba
re poteſt. & allegat Bald. vt per eum. & in terminis no-
ſtris ita decidit dom.Sandeus in capitulo de cętero.in fi-
ne,

ne,de re iudi.ſubiiciens quod ita audiuit fuiſſe concluſum a quodam pęnitētiario Papali. & vltra eũ bene facit tex.in c.plerunque 2.quæſt.7.vbi expreſſe gloſ. notat
12 † quod taciturnitas non obeſt ei qui non poteſt probare.vide etiam omnino reuerēdum fratrem Angelum de Clauaſio in ſumma ſua angelica in verbo denuntiatio.verſ.ſi.An autem aliã pęnam patiãtur ſimoniaci. dic vt dr̃ in d.c.de hoc.& in d.cap.cum ſuper.de confeſſis.& per glo.& docto.1.quæſt.1. in ſumma.& pulchrè per Io. de Ana.in rub.infra de ſimonia.in vlti.colum. in princ. ex cuius verbis etiam intelliges,an recipientes pecuniã vt pręſentent, puniantur alia pęna quam ad reſtitutionem ipſius pecunię & nota quod nedum ſimonia committeretur in accipiendo actualiter pecuniam vel quid temporale pro ſpirituali, ſed etiam recipiendo promiſſionem vel obligationē pecuniæ vel tēporalitatis, tex. eſt & ibi colligit Abb.in 1.notabili in d.c. cum ſuper.& idem voluit Abb.in d.ca.veniens primo in vltimo notabili, quod diligenter nota. Idem eſſet ſi remitteretur aliquod debitum tex.eſt in d.c.veniens. quia remittere eſt dare,vt ibi in glo.quæ allegat iura concordantia hęc tamen regula ibi pulchrè declaratur per dominum Felinum Sandeum in 4.notabi.vide eum:quia non eſt materia noſtra. Item nota pro intelligentia prędictorum, quod dato quod plures ſint patroni, ita quod vox recipientis pecuniam non eſſet ſufficiens ad effectualē præſentationem & inſtitutionem,tñ ex tali receptione cõmittitur ſimonia perinde ac ſi ipſe ſolus eſſet patronus. ita probatur in ſimili in d.c.cum ſuper. & ibi not. Abb. in 3.notabi. idem concludunt domi.Anto.de But.Abb. & Ioan.de Ana.per illum text.in c.matthæus.infrà de ſimon. vbi dicunt ꝙ receptio pecunię pro danda voce ēt non neceſſaria inducit ſimoniam. ¶ Quarto & vltimò circa hoc verbum & vtile.an patronus habeat hanc vtilitatem ex iure patron. vt poſſit ſeipſum pręſentare vel filios.dic vt dixi ſupra in verbo honorificum.quęſtio.3. & ſic ſum expeditus de verbo & vtile. Capio nunc verbum competens alicui.

1 *Ius patronatus an competat ita fœminæ ſicut maſculo.*
2 *Fœminę an admittantur ad dandam vocem quando ius patronatus competit illis de parentela.*
3 *Fœmina meretrix an poſſit eſſe patrona.*
4 *Excommunicatus non debet admitti ad fundandam eccleſiam,ſi tamen admittitur,acquirit ius patro licet non habeat exercitium.*
5 *Meretrices repellantur ab actibus legitimis in tantum quòd licet in illo caſa habilitarentur generaliter criminoſi non cenſerentur habilitare meretrices,niſi de eis fieret ſpecialis mentio.*
6 *Ius patronatus an competat illegitimè natis.*
7 *Patronum eccleſiæ eſſe eſt quædam prærogatiua & præeminentia & honor.*
8 *Legitimatus per Imperatorem an ſit capax iuris patronatus.*
9 *Illegitimus eſt capax iuris patronatus nedum in conſequentiam, ſed etiam principaliter.*
10 *Ius patronatus principaliter conceditur laicis in fauorem eccleſiarum.*
11 *Illegitimus an poſſit pręſentari ad eccleſiam vel capellam iuris patronatus.*
12 *Ius patronatus an competat pupillo vel infanti.*
13 *Authoritas tutoris vel curatoris quando ſit neceſſaria ad hoc, quòd maior infante poſſit præſentare.*
14 *Pupillus non poteſt eligere.*
15 *Ius patronatus ſi competat vniuerſitati in qua ſint pupilli,an ipſi pupilli erunt vocandi ad pręſentationem.*
16 *Vniuerſitates plures ſi habeant ius patronatus,an quęlibet vniuerſitas habeatur pro vna voce,an tot ſint voces quot ſint perſonę.*
17 *Ius patronatus quando competat vniuerſitati,an ſingulares perſonę illius de vniuerſitate ſint patronę.*
18 *Filius familias an habeat vocem in pręſentando,quando ius patronatus competit vniuerſitati,puta populo.*
19 *Natura iuris patronatus eſt, vt viuente patre filius nullam poteſtatem habeat.*
20 *Excommunicatio an competat ius patronatus.*
21 *Excommunicatus poteſt licitè ingredi eccleſiam ad audiendum verbum Dei.*
22 *Inſtitutio facta per epiſcopum de pręſentato a patrono excommunicato an valeat*
23 *Tempus datum ad pręſentandum an currat patrono excommunicato.*
24 *Impedimentum quando cauſatur intereſſe,ex culpa & non directè prodeſſe poteſt culpoſo.*
25 *Infideli an poſſit competere ius patronatus.*
26 *Hæretico qui ſit baptizatus an poſſit competere ius patronatus.*
27 *Hæreticus reuerſus ad fidem recuperat ius patronatus,quando ſententia contra eum lata non erat de amiſſione iuris patronatus.*
28 *Ius patronatus quando competit collegio vel monaſterio,an ſolus prælatus poſſit pręſentare.*
29 *Conuerſi an habeant vocem, quando ius patronatus competit conuentui vel capitulo.*
30 *Capellani non vocantur ad communes,nec ſunt de corpore collegii canonicorum.*
31 *Filiusfamilias ſi ſit patronus, an pater habeat ius præſentandi an ipſe filius.*
32 *Ius præſentandi an competat ei qui eſt in quaſi poſſeſſione iuris patronatus licet non appareat quod ſit patronus.*
33 *Fructus iuris patronatus eſt pręſentatio & ſpectat ad poſſeſſorem.*
34 *Quaſi poſſeſſionem iuris patronatus quando quis dicatur habere.*
35 *Bonę fides qualiter probetur.*
36 *Inſtitutione facta ſequitur quaſi poſſeſſio non ante.*
37 *Inſtitutus habetur tanquam rector vel capellanus in poſſeſſione rectorię vel capellę.*
38 *Incorporalia quando vacant non eſt neceſſe habere ſcientiam, vel patentiam alicuius in acquiſitione quaſi poſſeſſionis illorum.*
39 *Quaſi poſſeſſio an acquiratur per exercitium alterius actus competentis patrona.*
40 *Titius præſentauit pluribus vicibus rectorem ad eccleſiam.vltimo loco Sempronius pręſentauit quis iſtorum dicatur in quaſi poſſeſſione, & quis erit potior in pręſentatione de nouo facienda.*
41 *Electores vt dicantur conſtituti in quaſi poſſeſſione eligendi quid requiratur.*
42 *Patronus ex pluribus vnus præſentat, alii ſunt negligentes, an propter hoc ſint priuati poſſeſſione.*
43 *Hęredes ſi ſint plures qui habeant bona communia & vnus ipſorum adminiſtrat & fructus percipit dicuntur alii poſſidere.*
44 *Quaſi poſſeſſio iuris pat.quibus modis amittatur.*
45 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris patronatus ſi pręſentet vnum,& verus patronus præſentat alium,quis ex iſtis pręſentatis erit pręferendus.*
46 *Proprietas abſorbet cauſam poſſeſſionis.*
47 *Patronus verus ſi pręſentet,& tamen nec ipſe nec alius ſit in quaſi poſſeſſione,an pręſentatio ſit nulla tanquam facta a non poſſeſſore.*
48 *Duo ſunt quaſi poſſeſſ.iuris patronatus vnus eſt verus patronus, alius eſt putatiuus verus patronus pręſentat vnum, putatiuus alium quis præferri debeat.*
49 *Pręſentatio facta per patronum putatiuum, vbi talis non eſſet in quaſi poſſeſſione nihil valet indiſtinctè.*
50 *Duo ſunt quaſi poſſeſſores iuris patronatus, vnus bonæfidei, alter malęfidei,vnus pręſentat vnum,alius alium epiſcopus inſtituit pręſentatum a malęfidei poſſeſſore. an talis inſtitutus debeat remoueri.*
51 *Inſtitutio facta ab epiſcopo ad petitionem eius qui aſſerit ſe patronum emiſſo edicto publico an valeat.*
52 *Ius pręſentandi an competat ei,cui mouetur quæſtio ſuper iure patronatus vel ſuper quaſi poſſeſſione illius.*
53 *Præſentatio non poteſt fieri per poſſeſſorem, quando lis mouetur ſuper iure ſeu poſſeſſione iuris pręſentandi,& lis eſſet conteſtata.*
54 *Poſſeſſor ſi ſuccumbat tenetur reſtituere omnes fructus quos percipit poſt litem conteſtatam.*
55 *Pręſentatio quando eſt facta a patrono vel a bonæfidei poſſeſſore ante litem motam,debet fieri confirmatio,licet ante confirmationem ſit mota lis ſuper iure ſeu proprietate iuris eligendi.*
56 *Præſentatio an competat patr. ad beneficium vacans in curia Rom.*
57 *Ius pręſentandi rectorem ad eccleſiam an competat aliquo caſu ei, qui non eſt patronus nec in quaſi poſſeſſione iuris pat.nec etiam ſe aſſerat patronum.*
58 *Pręſentare an quis poſſit rectorem vel clericum ad eccleſiam alia ratione quam iuris pat.*
59 *Ius pręſentandi rectorem vel clericum perpetuum non poteſt competere alii quam patrono.*
60 *Pręſentatio aliquando competit via ſimplicis petitionis.*
61 *Rector eccleſię patronalę pręſentauit clericum ordinandũ ad tit.benefi*

*cli ſui, an ipſo rectore mortuo patronus tenetur illum clericum præ-
ſentare in rectorem.*
62 *Patroni duo quorum vnus præſentat vnum qui fuerat intitulatus in ec
cleſia, alter præſentat alium, an intitulatus data paritate in reliquis
debeat præferri.*
63 *Patronus an poſſit promittere de præſentando antequam vacet ec-
cleſia.*
64 *Inſtitutio quibus competere dicatur.*
65 *Inſtitutio an competat ſoli epiſcopo an epiſcopo & capitulo ſimul.*
66 *Vicarius genera. epiſcopi an poſſit ex ſuo officio inſtituere præſenta-
tum.*
67 *Actus præſentandi non competit vicario ſine expreſſo mandato
domini.*
68 *Ius inſtituendi an competat capitulo ſede vacante.*
69 *Capitulum an poſſit conferre ſede vacante.*
70 *Inſtituere quis poſſit.*
71 *Epiſcopus an poſſit inſtituere præſentatum extra territorium ſuum.*
72 *Ius inſtituendi an competat abbati in eccleſiis ſibi ſubiectis.*

COmpetens alieni. Super iſto verbo videbimus qui
poſſint eſſe patroni, & qui poſſint præſentare, & ēt
2 acceſſoriè videbimus, qui poſſint inſtituere. ¶ † Primò
igitur quæro, an ius patrona. competat ita fœminæ ſi-
cut maſculo. Conclude breuiter quòd ſic. ratio eſt: quia
iura concedunt ius patrona. conſtructoribus, fundatori
bus, & dotatoribus eccleſiarum c. filijs 16. q. 7. c. quoniā
& c. nobis. cum ſimi. infra eodem. Et licet videantur lo-
qui per verba maſculini generis, tamen maſculinum
comprehendit fęmininum l. ſi ita ſcriptum. §. ſi ſub con
ditione. ff. de leg. 2. l. 1. ff. de verb. ſignifica. c. ſi quis ſuaden
te diabolo. 16. quæſt. 4. coniuncto c. mulieres. de ſenten.
excommunic. & iſta regula procedit nedum in l. huma
na, ſed etiam in l. diuina. tex. eſt in c. maiores. & ibi Abb.
in 2. col. dicit eſſe menti tenendum, infra de baptiſmo.
¶ Secundò probatur hæc concluſio per c. fi. ſupra de cō
ceſſ. præben. vbi tex. loquitur de quadam comitiſſa quæ
habebat ius patrona. & licet ille tex. loquatur in fœmi-
nina conſtituta in dignitate, tamen dicunt ibi domi. An
to. de Butr. Imol. & Abb. Panormi. quod procedit etiam
in alia fœmina priuata. & ſubiicit dominus Ant. quod
ita ſeruatur quotidie. & allegat idem tenere Dominos
de Rota in deciſio. ſua 19. Ego reperio in deciſione 322.
incipiente ſuit dubitatum, vtrum valeret conſuetudo
in nouis deciſionibus ſub hoc titulo de iure patronat.
¶ Tertio probatur hæc concluſio: quia vt infra dicetur
etiam pupillus poteſt præſentare, vt etiam habetur in
d. capi. fina. ergo a fortiori poterit fœmina præſentare.
Et iſtam concluſionem tenet etiam gloſſ. in c. quoniam
inueſtituras 16. quęſtio. 7. Idem concludit Ioann. Andr.
Abb. & alii in c. nobis. infra eodem. & in conſi. ſuo 54. in
fin. Incipien. Chriſti. in primo volumi. Idem tenet dom.
Cardina. Florenti. in clementi. fina. in 6. quæſtio. eodem
titu. & dixit Andr. Barba. in capitu. quanto. in fin. de iudi
ciis. quod de iure patro. tantum habet paupercula quan
tum rex. Et pręmiſſam etiam concluſionem tenet Cal-
deri. in conſilio ſuo quarto, vbi format pulchram quæ-
ſtionem, & decidit quod relicto iure patronatus fratri-
bus ſuis hæredibus, & alijs eorum deſcendentibus ma-
ſculis quibus deficientibus ipſum ius patron. deueniat
ad epiſcopum, quod ſi ipſi hæredes moriantur ante te-
ſtatorem qui poſtea decedat relicta filia, quod ipſa filia
ſuccedat in iure patrona. & eſt illud conſilium ſub hoc
eodem titulo nec aliquem reperi contrarium tenenē.
Quinimo dixit Innocen. in capitu. cum ex iniuncto in
fin. de nou. oper. nunciatio. Quod etiam ſi ius patrona-
tus competat vniuerſitati, fœminæ, virgines, & viduæ
ſunt vocandę. & licet non loquatur in ſpecie in iure pa
tronatus tamen hunc caſum includit dum dicit, quod
tales perſonæ ſunt vocandæ in gerendis per vniuerſita-
tem. ſubiicit tamen Innoc. quod conſuetudo tales non
admittit, attendenda ergo eſſet conſuetudo in hoc vt ip
ſe ſenſit. quod eſt diligenter notandum. Faciunt etiam
ad pręmiſſam quæſtionem quæ infra dicam ſuper ver-
2 bo ipſe, vel is a quo, 6. quęſtione principa. † An autem
quando ius patronatus competeret illis de parentela,
vt multoties vidi fęminæ admittantur ad vocem, dan-
dam in pręſentatione. ergo arbitror, quod ſi fœminæ
non ſunt nuptæ extra parentelam, quod vocem habeāt
& pari modo ſi nōdum ſunt nuptę quia nihil eſt quod
obeſt, ſi autem ſunt nuptæ extra parentelam hoc depen
det a quęſtione an fœmina nupta dicatur de domo vel
de parentela patris ſui. de qua habetur per Bartol. in l.
quoties. C. de priuileg. ſchola. libro 12. & aliquid per Bal.
in l. voluntas. C. de fideicommiſſ. & per domi. Fely. San-
deum plene in capitulo ſuper eodem, el ſecundo in 2.
columna de teſtibus, & per moderniores. In l. 1. C. vnde
vir & vxor. dic vt in dictis locis concluditur. Conſideran
da tamen eſt hęc conſuetudo vt ſupra ad aliud propoſi
tum dixi. Item conſiderandum eſſet in primis fundato
3 ris mens per iura vulgaria. ¶ † Sed hic ſuboritur quæ-
ſtio acceſſoria quid ſi fœmina eſſet meretrix an; poſſit
eſſe patrona. Iſtam quęſtionem videtur decidere glo. in
capitu. non eſt putanda. in verbo ex illicitis. in quæſtio.
prima quę dicit, quòd ſi de illicite acquiſitis. puta de pe
cunia ſimoniaca eccleſia fundata eſt, non debet ipſa ec
cleſia demoliri. & dicit ibi Arch. circa finem, quod licet
de turpi quæſtu non ſint oblationes faciendæ, poſſint
tamen inde fieri aliæ eccleſiæ. & adducit ſimile. quia nō
licuit triginta denarios pro quibus fuit venditus Chri-
ſtus mittere in corbanam quia pretium ſanguinis erat,
ſed licuit agrum figuli emere in ſepulturam peregrino
rum. & ſic videtur quod licet meretrix eccleſiam funda
uerit de meretricio, quod licite fundauerit, & per con-
ſequens quod ſit patro. Et illam gloſſam ſequitur etiam
Abb. in c. ex tranſmiſſa. de decimis. ¶ Secundo pro hac
4 concluſione facit, quia vt infra dicetur † excommuni-
catus non debet admitti ad fundandam eccleſiam. ſi ta
men admittatur, acquirit ius patrona. licet non habeat
exercitium, ita decidunt Ioan. Andr. Abb. & alii in c. no
bis infra eodem. ſed ſi excommunicatus poteſt eſſe pa-
tronus, a fortiori poterit meretrix. ¶ Tertio & vltimo
pro dicta conclu. facit tex. in c. piæ mentis. in fi. ibi omni
chriſtiano debetur. & in c. frigentius. in fi. ibi chriſtianis
omnibus &c. 16. quæſtio. 7. vbi probatur, quod quilibet
chriſtianus eſt capax iuris patro. Sed ſi meretrix eſt chri-
ſtiana igitur &c. & iſto argumento in ſimili de excom-
municato vtitur Ioan. Andr. in dicto capi. nobis, vbi di-
cit, quod ille qui profitetur religionem & matrimoniū
poteſt contrahere, & ſimilia facere poteſt etiam eſſe pa-
tronus. & ſubiicit ibi dominus Ant. de Butr. in 2. colum.
quod ille qui poteſt audire in eccleſiam verbum Dei &
& orare, per conſequens poteſt etiam eccleſiā conſtrue
re, & ſic concluditur quod ius patrona. etiam meretrici
competere poteſt. Licet hęc concluſio ſit fauorabilis ec
cleſijs, vt ſit vnuſquiſque, etiam meretrix inuitetur ad
fundationem eccleſiarum. In contrarium tamen forti-
ter ſtringit, quia ius patrona. conceditur laicis ex priui-
legio, c. quoniam. & ibi notatur infra eodem. Sed tales
perſonæ propter earum vtilitatem nō merentur gaude
re priuilegio, vt in ſimili de aliis vilib. perſonis, dicit gl.
notabilis. in ca. 1. in verbo ignominioſam. de vita & ho-
neſt. cleri. lib. 6. per l. quæ adulterium. C. de adulte. & ali-
bi dixit gloſſ. notabilis in cap. 1. ſupra de locatio. quod il
li qui commorantur cum ſcholaribus gaudent priuile
gio ſcholarium, niſi ſint meretrices. Et facit quod dixit
Abb. per illum tex. in capitu. tanta. infra de ſimo. vbi in-
5 quit † meretrices repelluntur ab omnibus actibus legi-
timis, in tantum quod licet illo caſu habilitarentur ge-
neraliter criminoſi, non tamen cenſerentur habilitatę
meretrices, niſi de eis fieret ſpecialis mentio. Et faciunt
quæ dicetur in ſequenti q. vbi probabitur, quod ius pa-
tronat. eſt honor & prærogatiua. Ergo non debet poſſe
competere meretricibus. Tenendo tamen concluſionē
pręmiſſam credo ad prædicta vno verbo reſpōderi poſ-
ſe. & dico quod ius patro. non eſt conceſſum, propter fa
uorem laicorum, ſed propter fauorem eccleſiarum vt
inuitentur laici ad illarum fundationem. vt no. in capi.
quoniam, infra eodem. Licet contrarium dixerit Abb.

vt

vt arbitror inaduertenter in capit.ad apoſtolicam. infra
de ſimon.& dixi ſupra ſuper verbo ius,in 2.queſt. Cum
ergo fauore eccleſiarum principaliter ius patronatus
introductum ſit, non curabitur, quod perſona quæ ec-
cleſiam conſtruit ſit meretrix vel excommunicata.vt ſu
pra dixi.argu.tex.& ibi notatorum in l.qui exceptionē.
in prin.ff.de condict.indebi.& faciunt quę ſupra dixi al
legando Io.And.& domi.Anto.in dicto capi.nobis.& fa
cit l. ſi quis nec cauſam. cum ibi plene notatis per mo-
dernos maxime.ff.ſi certum peta. & vide quę dicam in
6 quæſtione ſequenti. ¶ † Secundò principaliter quęro,
an ius patronatus competat illegitime natis.pro parte
affirmatiua facit: quia iura generaliter loquuntur & cō
cedunt ius patronat.fundatoribus eccleſiarum, capitu-
lo filiis.16.q.7.capi.quoniam.& capi.nobis infra eodem
& per conſequens ita videtur concedere illegitime na-
tis ſicut aliis.¶ Secundo facit quia iura cōcedunt ius pa-
trona.omnibus chriſtianis,vt etiam dictum eſt in præce
denti quęſtione per capitulum piæ mentis.& capitu.fri
gentius. 16.queſt.7. Ergo videtur quod ſi illegitimus ſit
chriſtianus quod nihil obſtet quin poſſit eſſe patronus.
¶ Tertio pro iſta parte, facit, quia ſi tales illegitimi non
poſſint eſſe patroni eccleſiarum per eos fundatarum re
traherentur a fundatione ipſarum eccleſiarum. & pro-
pterea hoc non eſt dicendum, vt in ſimili decidit gloſſ.
in capi. cum dilectus. in verbo pręſentare.infra eodem.
¶ Quarto facit, quia ſi excommunicatus eſt capax iuris
patronatus,vt dictum eſt in præcedenti quæſtione,& di
cetur infra.ergo a fortiori debet eſſe capax illegitimus.
¶ Quinto facit,quia vt concluſum eſt in quæſtione pręce-
cedenti,etiam meretrix eſt capax iuris patrona.ergo vi-
detur quod etiam illegitimus ſit capax.pro parte nega-
tiua facit, quia illi qui patiuntur defectum nataliū non
videntur capaces ſpiritualium.ca.1. de filiis presbyt.lib.
6.capitu.1.& ſecundo eodem titulo in antiquis. capitu.
cum in cunctis.in principio cum gloſſ.& capi. innotuit
ſupra de elect. ergo nec etiam erunt capaces connexo-
rum, prout eſt ius patronus.capitu. quanto.de iudiciis.
Tales enim ſunt odibiles legibus & canonibus capitu-
lo niſi cum pridem.§.non tamen.de renuntiatio. l.vul-
go.ff. de ſtatu homi. cum ſimilibus. & melius probatur
in capitu.ſi gens Angelorum 61.diſtin.vbi dicitur,quod
tales non ſunt in bello fortes nec in fide ſtabiles,nec ho
7 norabiles hominibus, nec Deo amabiles. ¶ † Secundo
pro iſta parte facit,quia eſſe patronum eccleſiæ eſt quæ-
dam prærogatiua,& præeminentia, & honor, vt proba-
tur in diffinitione iuris patrona.in verbo honorificum.
Et firmat Bal.in conſi.ſuo 323.inci.pręmittendum eſt in
3.volu. vnde ſpurius vel illegitime natis non debet con
gruere.quia vt inquit Bal.vbi ſupra turpe eſt in eccleſijs
Dei habere talem ſupra verticem.& in loco honeſto in
honeſtas auocare perſonas l.ſi qua in publicis.C.de ſpe-
8 ctaculis. lib.11. & iſtis fundamentis videtur † quod etiā
legitimatus per Imperatorem non ſit capax iuris patro
natus & ſic videtur, quod licet ſuccedat in aliis bonis,
non tamen ſuccedit in iure patro. quia Imperator non
legitimat in cauſis ſpiritualibus vel annexis.argu. c.per
venerabilem. infra qui filij ſint legi.& ibi Abb. in 6.col.
dicit quod hoc eſt indubitatum.& glo.in c. lege 10.diſt.
Et firmat Bar.& communiter alii in auth.ex cōplexu.C.
de ince.nup.vbi Cyn. dicit quod Imperator non legiti-
mat in ſpiritualibus nec apponit manum ad plauſtrum
alienum: & quod legitimatio Imperatoris nō trahatur
ad ius patro.tenere vr̄ Gem.in d.c.lege.¶ Tertio pro iſta
parte facit decis gl.in cle.1.de baptiſmo.in verbo liberi,
quæ dici quod illegitime nati nō includuntur in diſpō
ne legali,quantū ad cōmodum & honores.Ergo licet ca
nones concedant laicis ius patrona.non tn̄ vr̄r include
re illegitimos, cum ius patro. ſit honor vt ſ.dictum eſt.
¶ Quarto pro hac parte facit ſimile, quia naturales ēt le
gitimati non ſuccedūt in feudo tex.eſt in c.naturales.in
tit. ſi de feu.fue.contro. in libro feudo. Et ratio eſt quia
feudum eſt beneficium & honor. iſta ſunt verba Bal. in
l.generaliter.§.cum autem.C.de inſtitu.& ſubſtitu.ergo

idem dicemus de iure patr.Item facit aliud ſimile, quia
tales non ſuccedāt in emphyteuſi eccleſiaſtica; ēt quod
ſint legitimati.Ita decidit Bal.in d.§.cum autem.Et ratio
eſt ſecundum eum: quia tales non ſunt vere legitimi.
Idē concludit Bal.melius quā alibi in c.quæ in eccleſia-
rum.in 18.col.& ſeq.ſupra de conſtitutio. & ab iſta con-
cluſione nemo diſcrepat,vt atteſtatur famoſus Iaſ.in d.
§. cum autem in vlti. col. vbi alias authoritates allegat
quas etiam accumulēt domi.Alex.in l.ex facto §. ſi quis
rogatus in 12.col. ff. ad Trebel. & ſequitur idem domi.
Alex.in l.& ſi pepercerit.in 2.col.ff.de lib.& poſthu. vbi
dicit allegando Bal.in d.§.cum autem,quod nati ex mi-
nus legitimo matrimonio, etiam quod ſint legitimati
adhuc dicūtur infames infamia facti.ſed ſi tales nō ſuc-
cedunt in emphyteuſi eccleſiaſtica, vr̄, quod multo mi-
nus ſuccedant in iure patrona. quod ſpiritualib. magis
vr̄ annexum.In hoc puncto reperio quod Bal.in conſi.
ſuo 322.incip.præmittendum eſt, in vlti.col.allegatio-
num ibi inſertarum poſt multa concludit,quod illegi-
timatus eſt capax iuris patrona.in quandam conſequen
tiam,vt ſi inſtituatur in aliqua hęreditate a tranſuerſali
bus vel extraneis, & ibi ſit ius patro.tunc ex quo ſucce-
dit in hæreditate,ſuccedat etiam in iure patr.& propte-
rea concludit ibidem quod quia tales non poſſunt in-
ſtitui a patre, nec illi ſuccedere in hæreditate, non ētiā
ſuccedent in iure patro.in ea exiſtente,ſed ſi ſint legiti-
mati, ex quo ſuccedunt in hæreditate ſuccedent ēt in
iure patro. Et ſi dicatur legitimatio non trahunt ad ius
patro.annexum ſpirituali vt ſupra.Reſpondet Bald.ibi
quod ius patronat. eſt potius annexum hæreditati. Vel
aliter reſpondeo quod talis legitimatus non ſuccedit
in iure patro. ex eo quia legitimatio ad illud trahetur,
ſed ex eo,quia ſuccedit in hæreditate, & illud venit in
conſequentiam hæreditatis. Adduco ſimile ius patron.
non poteſt per ſe vendi: quia committeretur ſimonia.
c.de iure.& c.quia clerici.infra eod.ſi tamen vendat hæ
reditatem vel aliam vniuerſitatem ius patro.tranſit nō
quia ſit venditum,ſed quia eſt acceſſorium rei venditę.
c.ex literis,& ibi no.infra eod.ſentit ergo Bal.in d.conſi
lio,quod illegitimus vel etiam legitimatus ab Impera-
tore non ſit capax iuris patron.principaliter & de per ſe
ſed in conſequentiam hęreditatis vel alterius vniuerſi
tatis ſic. Eandem concluſionem vr̄ tenere Bal. in conſi.
pręcedenti 322.quod incipit do.Ambro.Iſtam eandem
concluſio.tenet domi.Præpo.diui Ambro. nunc bene-
merito Cardi.Alex.in c.lege.in pen.col.10.diſt referens
Gemi. ibi qui in hoc puncto firmat pedes, & mouetur
eodem fundamento,quia ius patro.tranſit cum hæredi
tate vel vniuerſitate.Item mouetur,quia ad ius patron.
quilibet laicus admittitur d.c.quoniam. Tamen in iſto
fundamento vltimo vr̄ ſentire,quod indiſtincte illegi-
timus admittatur ad ius patron.ſiue ſit legitimatus,ſiue
non & ſiue principaliter ſiue in conſequētiam vniuer-
ſitatis,& hoc etiam vr̄ voluiſſe Bal.in l.eam quam. in fi.
C.de fideicomm.vbi vr̄ dicere, quod naturalis eſt ita pa
tronus eccleſiæ ſicut legitimus.Et iſtam deciſionem re-
fert domi.Alex.in l.vt iureiurandi.§.ſi liberi.in 2.col.ff.
de oper.liber.poteſt tamen illa deciſio Bald.intelligi,vt
tantummodo voluerit dicere,quod ius patron.eccleſiæ
ſit indiuiduum,prout videntur verba ſua ſonare, repe-
rio tandem in hoc puncto do.Anto.de Bu.in conſi.ſuo
29.quod incipit Ieſu Chriſti & cætera. viſis punctis &c.
vbi tangit an legitime natus ex matre illegitima ſucce-
dat in iure patrona.aui materni,cum fuerit ab ipſo auo
materno inſtitutus. Et concludit quod ſic, & potiſſime
ex eo,quia macula matris non debet nocere filio legiti
mo.ergo ſentit domi.Anto.quod macula ipſa bene no-
cuiſſet dictæ matri illegitimæ vt non potuiſſet dictum
ius patrona. habere. Non loquitur tamen domi. Anto-
nius quando ipſa mater fuiſſet legitima. & eiſdem ver-
bis quibus vtitur dominus Anton. reperio etiam quod
vtitur Pet.de Anchara.in conſil.trecenteſimoquinqua-
geſimooctauo,incip.in nomine Ieſu Chriſti,viſis pun-
cto &c.& credo quod ambo conſuluerint eodem caſu,

quia ambo attingunt tria eadem puncta. Ex prædictis vi
dere potes rem eſſe valde dubiam. Cum tñ caſus anno
ſuperiore de facto eueniſſet in legitimato qui ſucceſſit
in hæreditate, iudicatũ fuit ipſum eſſe capacem. Et po-
tuiſſet dare vocem in fauorem dñi Cæſaris ex comitib,
in hærede per authoritates de quib. ſupra. ad fundamẽ
ta contraria reſpondebatur vt per doctores in dictis lo
cis maxime per Bal. in d. conſ. 313 & ſupra retuli. Ego in
hoc puncto diu anceps fui propter fundamenta hinc
de vrgentia. Tñ omnibus recte conſideratis mihi vide-
9 tur dicendum † quod illegitimus ſit capax iuris patro-
natus. nedum in conſequentiam. ſcilicet quando ſucce
dit in hæreditate vel alia vniuerſitate, ſed etiam princi-
paliter, ſcilicet quãdo ei donaretur vel legaretur ius pa-
trona. vel ipſe eccleſiam vel capellam fundaret: & nedũ
quam eo eſt legitimatus, ſed etiam ſi nõ ſit legitimatus,
& me maxime mouet tex. in d. c. piæ mentis. & in dicto
c. frigentius vbi dicitur quod omni chriſtiano ius patro
na. competere poteſt. ergo illegitimi ſi erant Chriſtiani
capaces erant iuris patro. ¶ Secundò me mouet id quod
dicit Ioannes And. in ca. nobis infra eodem. vbi inquit
quod ille qui profitetur religionem & matrimonium
poteſt contrahere & ſimilia facere: poteſt etiam eſſe pa-
tronus. Et ſubiicit ibi dom. Anto. de But. in 2. col. quod
qui poteſt audire in eccleſia verbum Dei & orare:
per conſequens poteſt etiam eccleſiam conſtruere. Nã
ſecundum cum laudabile eſt conſtruere domum Dei:
ergo videtur quod illegitimus poſſet conſtruere eccle-
ſiam, & ſic effici patronus. ¶ Tertiò me mouet deciſio
Bal. in dicta l. eam quam in fi. ¶ Quarto me mouet quod
dicit dominus Præpoſitus ſupra relatus. in dicto capitu-
lo lege, dum inquit quod quilibet laicus admittitur ad
ius patronat. ¶ Vltimo me mouet, qui etiam meretrix
eſt capax iuris patronat. vt concluſi in præcedenti quæ-
ſtione. Item etiam excommunicatus eſt capax, vt con-
cludit Ioan. And. dominus Anto. Abb. & cæteri in dicto
capitulo nobis. ergo etiam illegitimus erit capax. Et te-
nendo iſtam concluſionem ad contraria vno verbo re-
ſponderi poſſet, vt in præcedenti quęſtione reſpondi ad
10 contraria facta contra meretricem, ſcilicet † quod ius
patrona. principaliter conceditur laicis in fauorem ec-
cleſiarum, ſcilicet vt eccleſiæ fundentur & cõſtruantur,
vel vt ipſi laici ſaltem pretextu ipſius patronatus faci-
lius inducantur ad ipſarum eccleſiarum fundationem.
vt ibi probaui & ſatis de ſe patet. Nõ curatur ergo quod
perſona quæ acquirit vult acquirere ius patro. ſit illegi-
time nata, vel alias vilis, dummodo ſit chriſtiana. & ſi di
catur amice ſpiritualia ſunt principaliter in fauorem
& honorem diuini cultus introducta, & tamen illegiti
mus eſt incapax illorum, vt ſupra probatum eſt. Ego re-
ſpondeo quod non eſt bona conſequentia quis eſt inca
pax ſpiritualium, ergo eſt incapax iuris patrona. vt not.
in c. quanto. infra de iudi. & probatur in hoc toto ti. Vel
aliter dico quod diuerſa ratio reformat pactum: ratio-
nes enim quare illegitimus repellitur a ſpiritualib. ſcili
cet ab ordinibus & beneficiis quę referuntur per domi
num Anto. de Butr. in ca. pręſentium. & in c. literas de fi
liis præsbyte. non militant in iure patrona. Præterea &
tertio non eſt fauor eccleſiarum vel honor diuini cul-
tus, quod beneficia conferantur illegitimis, vel quod il
legitimi ordinentur, ſed bene eſt fauor & honor quod
eccleſiæ conſtruantur, vt de ſe patet. Et per hoc etiam
tolluntur alia fundamẽta, ſcilicet dum dicebatur, quod
illegitimus non ſuccedit in feudo. Item quod non ſuc-
cedit in emphyteuſi eccleſiaſtica: quia per hoc non di-
minuitur fauor eccleſiarum, ſed bene diminueretur,
ſi aliquæ perſonæ: puta illegitimi retraherentur a fun-
datione eccleſiarũ argu. eius quod dicit gl. magna in fi.
in cap. cum dilectus. infra eodem & propterea tex. in di
cto capi. piæ mentis. dixit, quòd omni chriſtiano ius pa-
trona. competere poteſt. Et iſta opinio eſt fauorabilis ec
cleſiis ergo tenenda. argu. l. ſunt perſonæ. ff. de religio. &
ſumpt. fune. hanc tamen conclu. limitarem, vt non pro
cedat quando ius patrona. ex ſui natura vel inſtitutione
competeret ſolum illis de parentela, tunc enim nõ cõ-
peteret baſtardis vel illegitimè natis, quia tales nõ ſunt
de parentela, vt concludit domi. Anto. de But. in ca. per
venerabilem, qui filii ſint legi. quem refert & ſequitur
alias authoritates allegando domi. Alexan. in l. ex facto
§. ſi quis rogatus. in fi. ff. ad Trebel. & dicit Bal. in l. fi. C. de
verbo. ſign. quod tales non dicuntur de domo vel de ca
ſata nec etiam diſcrepat Bart. ibi licet dicat commune
11 vſum loquendi eſſe in contrarium. † An autem illegiti
mus poſſet præſentari ad eccleſiam vel ad capellam iu-
ris patro. Breuiter concludo quod non. quia talis nõ ad-
mittatur ad beneficia eccleſiaſtica ſine diſpenſatione vt
ſupra dixi. & probatur in c. literas. & in c. fi. & totum titu
lum. ſupra de fil. pręsb. in antiquis. & etiam ſexto & quis
poſſit diſpenſare. nota. plenè in d. ca. literas, & in d. ca. fi.
¶ Tertiò quæro circa iſtud verbum competens alicui
12 † an ius patro. competat pupillo vel infanti. Iſtam quę-
ſtionem attingit Archidia. in c. decernimus. in princ. 16.
quęſt. 7. & cõcludit quòd ſic fatetur tamen, quod infans
qui nondum habet ſeptem annos præſentare non po-
terit. præſentabit ergo iſto caſu eius tutor. Idem conclu
dit Abb. in cap. fi. in fi. de conceſſio. pręben. Idem ſentit
ipſe Abb. in capi. 1. infra eodem. & Ioan. And. in c. ex eo.
de electio. lib. 6. Idem conſuluit domi. Anto. de Butr. in
conſilio ſuo 39. incipien. viſis puncto & quæſitis in fine.
Idem tenet Lapus in ſua allegatione 8. incipien. præſen
tatus in princi. & allegatione ſua 73. incipiente caſus ta
lis. in penul. colum. Idem Bald. in conſilio 165. incipien
te ordinatio teſtamenti in 4. volumi. ſubiici tamen ibi,
quod licet ius patrona. hoſpitalis competat impuberib.
& pupillis, tamen ſecus eſt in regimine ipſius hoſpita-
lis: quia non committitur niſi diſcretis & idoneis. Et quia
hæc concluſio non habet dubitationem, vlterius nõ in
ſiſto & ſatis etiam declarabitur in ſequentibus quæſtio
nibus. ¶ Quarto quæro poſito quòd maior infante poſ
13 ſit præſentare, † an ſit neceſſaria tutoris authoritas vel
curatoris ſi ſit adultus. Iſtam quæſtionem attingit dom.
Anto. de Butri. in præallegato conſilio 39. & concludit
quod non: mouetur, quia talis poteſt contrahere ſpon-
ſalia, de deſponſa. impub. per totum. Item poteſt ad be-
neficium eccleſiaſticum aſſumi ſine tutore vel curato-
re. allegat not. in capitulo ſi eo tempore. de reſcrip. lib.
6. & mouetur aliis fundamentis, quę poſſunt per eum
videri. Idem concludit Pet. de Anch. in conſi. ſuo 350. in
cipien. in nomine Ieſu Chriſti, viſis puncto, &c. in fine.
Idem tenet gloſſ. magna Ioan. And. in dicto ca. ex eo de
electio. lib. 6. vbi concludit quod ſi pupillus pręſentat
vnum, & tutor alium quod pręferetur pręſentatus a pu
pillo, ſi pupillus eſt maior 7. annis. licet Abb. firmare nõ
videatur in dicto cap. fina. de conceſſio. prębend. Idem
concludit expreſſe Archidia. qui alias authoritates alle-
gat in dicto capi. decernimus. in princ. Et ratio eſt ſecun
dum eum: quia pupillus dominus eſt iſtius patronatus.
Idem in ſimili decidunt domini de Rota in deciſionib.
nouis deci. incipiente non fuit dubitatum vtrum vale-
ret, &c. ſub hoc eodem tit. vbi dicunt, quod ſi vxor dedit
in dotẽ hęreditatem vel vniuerſitatẽ, in qua ſit ius patr.
& maritus pręſentet vnum, & vxor aliũ, pręferetur pręſ-
ſentatus ab vxore allegant not. per Io. And. in d. c. ex eo.
in quęſtione de tutore & pupillo pręſentatibus. Vtrum
tamen ſit vera cõcluſio, quod data vniuerſitate in dotẽ
in qua ſit ius patron. marito competat ius pręſentandi.
Abb plenius attingit in dicto capi. fi. de conceſſ. pręben.
Ego dicam infra ſuper verbo diffinitionis vel is a quo
cauſam habuit vbi melius cadit. Pręmiſſam etiam con
cluſio. quod pręferatur pręſentatus a pupillo tenet Ge-
mi in d. ca. ex eo. in fi. principii. vbi plene iſtum punctũ
attingit. Idem etiam reperio tenere. Calde. in conſi. ſuis
conſi. 9. incip. populus. ſub hoc eod. titu. & dominos de
14 Rota in antiquis deciſio. inci. nota. eod. titu † Aduerte
tamen quod licet pupillus poſſit pręſentare quod non
poteſt eligere tex. eſt in d. ca. ex eodem. Et ratio eſt, licet
poſſit contrahere ſponſalia, non tamen poteſt contra-
here matrimonium ſed per electionem cõtrahitur ma
trimonium

trimonij ſpirituale.c.inter ſpirituali.de tranſla.epiſ.nõ
ſic per præſentationẽ.vt declarat Abb.in c.quanto.de iu
di.& probatur in ca.quod autem. in verbo inchoatum.
infra eo.ergo,&c.Et iſtam rationẽ diuerſitatis ponit La
pus in allegationibus relatis in præcedenti q. & docto.
in d.c.ex eod.vbi Gemi.alias rationes refert.vide per eũ.
15 ¶ † Quintò quæro circa prędicta: poſito quod pupillus
poſſit præſentare,quando habet ius patronatus iure ſin
gulari,quid ſi ius patrona. competat vniuerſitati in qua
ſint pupilli,an ipſi pupilli erunt vocandi ad pręſentatio
nem . illam quęſtionem attingit Cald.in conſi. allegato
in pręceden.quæſtio.& incipit populus.& decidit quod
ſic: quia tales bene præſentare poſſunt vt ſupra dictum
eſt. Nam ſecundum eum cum ſint de vniuerſitate dicti
pupilli,& ſentiant onera ipſius,per ꝯñs debet ſentire cõ
moda.ca. qui ſentit de regu.iuris lib.6. & quod tales ha-
beant vocari tanquam ſint de vniuerſitate allegat not.
per Inno.& Hoſt.in c.cum ex iniuncto.de ope.no nun
cia.& per Archi.in c. ſi plures.16.q.7. Et alia fundamen-
ta facit Cal.& reſponde ad contraria vt per eum.¶ Con-
trariam ſententiam tenet Lapus quem refert & ſequi-
tur Gemi.in d.c.ex eod.in fi.principij.dicunt enim præ-
fati doct.quod eſt in facultate vniuerſitatis pupillos ad-
mittere,verum eſt ſecundum eos,quod ſi admittantur,
computabuntur illum vices . Prima opinio verior mi-
hi vr̃:vt pote melioribus fundamentis roborata: & po-
tiſſime eo fundamento ab omnibus approbato : quod
vbi ſupra , competit pupillo iure ſingulari , ipſe poteſt
dare vocem,ergo idem erit,vbi competat ius patro.vni
uerſitati,cũ ipſe pupillus ſit de vniuerſitate , nec aliqua
ratio diuerſitatis aſſignatur per Gemi. vbi ſupra. Actus
enim pręſentandi non tendit ad regimen ciuitatis, ni-
mirum ſi pupillus eo caſu debet vocari,ſed Cal.in d.cõ
ſilio & iſta concluſio maxime procederet ſecundum
eum,qñ pupillus præſentare vellet cum authoritate tu
toris.Quomodo autem fiat vocatio,vel citatio illorum
de vniuerſitate ad præſentationẽ fiendam,habetur pul-
chre per Cal.in conſi.ſuo 10. inci. ſi vniuerſitas.ſub hoc
eo.tit.Et generaliter quomodo citetur vniuerſitas habe
tur per Inno.& alios in c.humilis ſ.de maio & obed.&
in alijs locis accumulatis per domi. Alexan.in l.non po
16 teſt 2.ff.de reg.iur.¶ † Sexto quæro.circa prædicta, quia
præſupponitur ſupra in præcedenti q. quod vniuerſita-
ti competat ius patr.pone quod plures vniuerſitates ha-
beãt ius patr. an quælibet vniuerſitas habeatur pro vna
voce,an vero tot ſint voces quot perſonę do.Cardi.Flo-
ren.in cle.fi.§.fi.in 3.q.eo.tit.dicit poſt Lapum in quadã
additione,quod hoc caſu quælibet vniuerſitas habetur
loco vnius ſingularis perſonæ.allegat ca.ea noſcitur.de
his quæ fiunt a præl. idem in effectu concludit do.Abb.
in 6.conſil.ſuo 57.incip.ex infraſcriptis.in 1.dubio,in 1.
volumi.& de hoc adduco tex:quem ibi glo.& doctores
ponderant.in c.paſtoralis.in prin.de reſcrip. Attenditur
tñ maior pars vniuerſitatis ad vocem perficiendam.dic
c.ea noſcitur.Et eſt glo.quam ibi extollunt domi.Anto.
de But.Imo.& Abb.& dom.Fel.in d.c.paſtoralis.in prin.
in verbo plures declarantes,vt per eos & hr̃ per Abb.in
d.conſil. ¶ † Suboritur nunc quæſtio acceſſoria ad præ-
17 dicta,an vbi vniuerſitati competat ius patrona.ſingula-
res perſonæ de illa vniuerſitate ſint patronæ. conclude
quod arg.tex.in c.qui manumittitur 12.quæſt.2.& ita de
cidit Archid.in c. ſi plures 16.q.7. quæ refert & ſequitur
Gem.in cap.vnico.in priu.in 2.col.eod.tit.lib.6.& dom.
Barto.Bellenci.in apoſtillis.ad Abb.in c. nobis infra eo.
& vide quod dixi ſ.in verbo & vtile.in 1.q.in fi.¶ Septi-
mò quæro circa iſtud verbum competens alicui de no
18 tabili quæſtione quam vidi de facto . † An quando ius
patrona.competit vniuerſitati puta populo.filiifam.ha
beant vocem in præſentando . In hoc puncto reperio
quod Federic.de Sen.in terminis in conſi.ſuo 30. incip.
quęſtio talis eſt.in 7.col.dicit quod ſi parrochiani eccle-
ſię ſint patroni,tunc pater & filius eligunt. Et iſtam par-
tem probat etiam deciſio Spe.in ti.de ſyndico in §.quid
de ſyndico a caſtro,vel villa conſtituto, vbi dicit , quod
in cõſtitutione ſyndici facta ab vniuerſitate filijfami.in
teruenire debent.ſubiicit tamen , quod cõſuetudo eos
non vocat.In ꝯrium facit,quia pater filius pro vno capi
te computantur,vt no.gl.in l.2.C.qui ętate,lib.10.quàm
ita pro notabili allegat Bald. in l. etiam, in pen. colum.
C.de execu.rei iudic.& in l.fi.C.de impu. vbi etiam tex.
id probat. & multa alia ad hoc allegat d. Alex. in conſi.
ſuo 48.incipien.viſis & oportune. ff. in 1. col. in 1.volu.
Ergo arbitror in hac quęſtione diſtinguendum eſſe ꝙ ſi
filiifamil. habent domicilium in domo patris , eis non
competat ius pręſentandi.vel vocem dandi,ſecus ſi ha-
beãt domicilium alibi. Iſtam diſtinctionem probo per
theoricam Innocen.in c.cum ex iniuncto.in fi.infra.de
oper.nou.nun.vbi formaliter dicit generaliter loquen-
do, quod in gerendis ab vniuerſitate filijfamilias ſunt
vocandi , ſi alibi quam in domo patris habẽt domiciliũ
ſed vbi cum patre domiciliũ habent,pater tantum vo-
candus eſt.& cum illa doctrina trãſeunt alij ibi , & eam
refert & ſequitur do.Alexan.de Imol.in l.illud.ff.quod
cuiuſq; vniuerſitatis nomine . Et iſta diſtinctio eſt ęqua
& rationabilis. Indubitatum tamen eſt ꝙ vbi ius patro.
nõ competit vniuerſitati,ſed ſingularib. perſonis, quod
filij non habent ius, vel vocem viuente patre patrono.
ita colligo ex verbis domi.Car.Floren.in cle.plures.in 8.
q.eod.tit.Ex hoc expreſſe dicit domi.Cardi.in conſi.ſuo
19.incipiente conceſſum ſub hoc eodem tit.in fin.dicit
19 enim domi.Cardina. ibi † quod natura iuris patron.eſt
vt viuente patre filius nullam poteſtatem ha beat.ſubii
ciens quod ita volunt omnia iura de iure patro. loquẽ-
tia.& maxime in clem. 2.eodem tit. An autem quando
ius patron.competit vniuerſitati,fęminę virgines & vi-
duę admittantur.dic vt per Innoc.in d.c.cum ex iniun-
20 cto.& dixi ſupra in 1.q. huius verbi. ¶ † Octauo quęro,
an excommunicato competat ius patronatus Ioann.
Andr.domi.Anto.Abb.& cæteri communiter in c. no-
bis.infra eodem.dicunt quod epiſcopus malè facit illũ
admittendo.ſed ſi cum ſuo conſenſu fiat patronus, erit
patronus, ſed exercitium non habebit ante abſolutio-
nem. Cum enim excommunicatus ſecũdum pręfatos
docto.maxime Io.An. religionem profiteatur & matri-
monium ꝯhat & alia faciat quę ipſemet Io.Andr.colli-
git ſuper reg.dolo facit de regu.iur.li.6.ergo ſecundum
eos poterit effici patronus. Item ſecũdum pręfatos do-
21 cto.† excommunicato, licet eccleſiã ingredi ad audien
dum verbum Dei.ca.reſponſo. infra de ſenten.excom-
munica.item adorandum;vt no.in c.nuper eo.tit.Ergo
talis eccleſiam conſtruere poteris,& per conſequens ac
quirere ius patro.Iſtam eandem conclu.videtur tenere
Gemi.in c.vnico.§.fi.in pen.col.eo.tit.lib.6.dum dicit al
legando Spec. quod ille qui emit villam a patrono ex-
communicato , ſtatim poterit pręſentare . ergo ſentit,
quod excõmunicatus poteſt eſſe patronus, & tranſmit-
tere ius patrona.ad alium licet ipſe non poſſit pręſenta
re.idem Gemin.poſt Arch.ibi in c.pia.§.1.in 4.col.de ex
cep.li.6. eandem concl. tenent domini de Rota in ſuis
antiquis deciſionibus,deciſione inci.patronus excom-
municatus,ſub hoc eod.tit. Licet aliqui quod ipſi rette-
runt ibi,& in deciſionibus antiquioribus,deciſ.1.incip.
patronus excommunicatus,eod.tit.tenuerunt in patro
no laico maxime quod ipſe poſſit pręſentare , licet ſit
excommunicatus.Pro qua opi.facit,quia actus facti nõ
ſunt excommunicato interdicti.vt concludit Abb. per
multa in cap.veritatis.in penul.colum.ſupra.de dolo &
contum.ſubiiciens, quod iſtud non habet dubium.ſed
pręſentare quid facti vr̃ vt de ſe patet, igitur, &c. Pręce-
dens tñ opinio magis placet. & vltra prędicta, quia ex-
communicatus non poteſt eligere, vt decidit Innoc.&
alij ſequuntur in d.c.veritatis maxime Abb. ibi in fi. er-
go videtur in ſimili quod non poſſit pręſentare . quod
etiam tenuit Lap.allegatione ſua 8.inci.pręſentans cir
ca medium,vt ibi dicit quod ſi pręſentans,vel pręſenta
tus eſt excommunicatus,pręſentatio eſt inualida.Et te-
nendo hanc conclu.non obſtat dicere, quod pręſenta-
tio ſit actus facti . quia tunc eo quod actus pręſentandi

bene eſt facti: ſed ipſa præſentatio eſt iuris: quia dr̃ ius
annexum ſpiritualitati, ideſt inſtitutio. vt declarat Abb.
in c. quanto. in 2. colum. de iudic & declaraui ſuper ver-
bo ius. in 4. q. Et eadem concluſio videtur poſſe teneri
in bannito. In hoc tamen dicas vt per Gemi. plenè in d.
c. vnico. in penul. col. poſt alios ibidem & in alijs locis
ibi per eum allegatis. ¶ Suboritur nunc quæſtio acceſſo
22 ria circa prædicta poſito † quod excommunicatus non
poſſit præſentare, an inſtitutio facta per epiſcopum de
præſentato a patrono excommunicato valeat. Iſtam q.
attingunt domi. de Rota in d. deci. 2. in antiquioribus &
referunt varias inter eos fuiſſe opiniones. tandem con
cludunt ſecundum opi. plurium & maiorem, quod in
ſtitutio facta de prӕſentato clerico excõmunicato non
valet: ſecus ſi a patrono laico. & ratio diuerſitatis eſt vt
ipſi ſentiunt, quia patronus laicus nihil vel parum iu-
ris habet circa diſpõnem beneficij, niſi de quadam gra-
tia in x. no. in c. quoniam. infra eod. vnde totalis diſpoſi-
tio ponus cenſetur dependere a poteſtate epiſcopi. &
per conſequens inſtitutio ep̃i tãquam ſola ius in bene-
ficio tribuens potius erit attendenda quam prӕſentatio
patroni laici excõicati: ſed in patrono clerico loquẽdo
eius præſentatio habet vim electionis c. cum autem. &
ibi nota. infra eod. & per ꝯñs ex tali prӕſentatione tranſ
fertur ius. vnde hoc caſu totale ius nõ transfertur in be-
neficium per inſtitutionem epiſcopi: & ſic cum reperia
tur actus factus partim a perſona inhabili, ſcilicet a pa-
trono clerico excõicato, non potuit pro alia parte vale
re ſecundum eos. quę concluſio eſt ſatis rationabilis, &
idem in effectu concludere vr̃ Rota ſub titu. de inſtit.
deciſione vnica in antiquis. ¶ Secunda ſuboritur quæ-
23 ſtio acceſſoria † an patrono excõicato currat tẽpus da-
tum ad præſentandum dñi de Rota in pręalle. deciſio. 2.
in fi. dicunt ſub dubio forſan, quod ſi excõicatus volens
præſentare, repellatur ab epiſcopo prætextu excõicatio
nis, quod poſſet ſuſtineri, vt ei non currat tempus. argu.
c. quia diuerſitatem. ſupra de conceſſ. præbend. vbi dicit
quod tempus datum ad eligendum vel conferendum
non currit ſuſpenſo etiam quod fuerit ſuſpẽſus ex cul
pa ſua & rationem ponunt ibi domi. Ant. Imo. Abb. &
alij quia impedimentum quo detinetur ſuſpenſus vt
non poſſit conferre, non cauſatur immediatè ex culpa
ſed ex ſuſpenſione. vnde ſecundum eos debet inſpici
cauſa immediata non autem mediata. c. de occidentis.
23. q. 5. c. de cætero. cum glo. infra de homicidio. Et pro-
24 pterea dicunt † quod vbi impedimentum cauſatur in-
directè ex culpa nõ autem directè illud impedimentũ
prodeſt culpoſo, quod eſt bene notandũ. hinc dicit do-
minus Anto. de Butr. ibi circa fi. quod vbi ſuſpenſus nõ
faceret ſe abſolui quando poſſet, tunc ſibi imputaretur
& curreret ſibi tempus & ratio eſt ſecundum eum, quia
impedimentum eo caſu procederet immediatè & dire
ctè ex culpa commiſſa in petẽdo abſolutionem, quod
eſt etiam notatu dignum in propoſito noſtro, & pręmiſ
ſam conclu. quam dixi tenere Rotam, etiam tenet ipſa
Rota in antiquis ſub titulo de inſtitutionib. deciſione
vnica. Et iſta etiam nota pro intelligentia eorum quę di
cta ſunt ſupra in q. 28. verbi honorificum. vbi tetigi, an
25 impedito pręſentare currat tempus. ¶ † Nonò quæro
an ius patron. competere poſſit iudæo vel infideli Ioan.
And. & cæteri omnes in c. nobis. infra eodem. decidunt
quod non per tex. in capi. frigentius. ibi, chriſtianis om
nibus. & in c. piæ mentis. ibi omnibus chriſtianis 16. q. 7.
& ita etiam expreſſe decidit gl. in d. c. frigentius. & etiam
probatur in c. quicunque. el ſecundo. eadem cauſa & q.
facit capitulum gaudemus. de diuor. vbi dicitur nihil
ad nos de his quę fo. ſunt non ſunt ergo incluſi Iudęi &
infideles in diſpoſitione canonis concedentis ius patr.
laicis per dictum tex. & ita etiam reperio tenere Bal. in
conſilio ſuo 323. incipiente præmittendum eſt, circa fi
nem. Idem tenet dominus And. Barbat. in capitu. quan-
28 to. in fin. de iudicijs. ¶ † Decimò quæro an hæretico qui
tamen ſit baptizatus competere poſſit ius patr. videtur
dicendum quod ſic: quia chriſtianus appellatur in di-
cto capitulo frigentius. & dicto capitulo piæ mentis.
In contrarium tamen concludunt Ioan. Andr. & alij in
dicto capitulo nobis. & monetur quia hęreticus nihil
habet cum omnia bona eius ipſo iure ſint confiſcato. c.
cum ſecundum leges de hæreticis. lib. 6. Et propterea di-
cunt quod etiam ſi præſupponatur ipſum hęreticum
acquirere ius patrona. tamen illud eſſet confiſcatum ſta
tim. De hoc tamen an ius patrona. tranſeat in confiſca-
tione bonorũ. in caſu prædicto non eſt dubium quia cõ
fiſcatio fit a iure canonico, ſed quando confiſcatio fie-
ret per iudicem laicum vel per ius ciuile, dic vt dicam.
infra. ſuper verbo vel is a quo cãm habuit vbi melius
cadit. Prędictam etiam conclu. tenet Archi. in c. quicun
que fidelium 16. quæſt. 7. vbi dicit ꝙ ſi patron. labatur in
hæreſim amittit ius patro. Subiici tamen quòd ſi redeat
ad fidem illud recuperat. Circa tamẽ iſtud. vltimum ali-
27 ter loquitur glo. in ca. maximum 1. q. 7. quæ dicit † quod
hæreticus reuerſus ad fidem recuperat ius patron. quan
do ſententia contra eum lata non erat de amiſſione iu-
ris patr ſecus ſi ſententia contra eum lata erat. Quam cõ
cluſionem tenet etiam Archi. quem ibi refert & ſequi-
tur Gem. in 2. col in c. vnico eo. tit. lib. 6. Aliter etiam in
hoc loquitur. obſtat Abb. Pan. in c. quia diligentia. in fi.
ſupra de elec. Et dicit indiſtincte ꝙ imò hęreticus reuer
ſus ad fidẽ non recuperat ius pat. nec alia bona. Et ratio
eſt ſecundum eũ, quia vbi præceſſit bonorum publica
tio ab homine vel a iure, non recuperat quis bona per
pœnitentiam: quia ſemel cõmiſſum nõ retractatur: ſed
bona hæretici ipſo iure & facto a lege ſunt publicata. di
cto c. ſecundum leges. & firmat Abb. in c. vergentis infra
de hęreti. Adeo vt dicat tex. in c. 2. in fi. de pręſcrip. lib. 6.
Quod etiã ſi hæreticus reputetur catholicus in vita ſua
quandocunque detegatur hęreſis poſt eius mortem po
terunt illius bona per fiſcum ab hæredib. auocari, niſi
ipſi hęredes illa per 40. annos bona fide poſſederint. vn-
28 de opi. Panor. verior. vr̃ per prædicta. ¶ † Vndecimò quæ
ro an quãdo ius pat. competit collegio vel monaſterio
ſolus prælatus pręſentare poſſit. tex. in ca. ex literis. infra
eo. quem ibi ponderat Abb. probat quod ſic quia prę-
ſupponitur ibi præſentationem factam per ſolam abba
tiſſam valuiſſe, in ꝯrium m̃ eſt veritas: vnde dicas ꝙ præ
ſentatio debet fieri a prælato cum capitulo vel maiori
parte capituli. tex. eſt in ca. ea noſcitur. ſupra de his quæ
fi. a præla. ſine cõſenſu c. & ibi not. omnes. Hoc tamen li
mitatur niſi aliter conſuetudine vel priuilegio cauea-
tur vt ibidem probatur. Iſtam etiam conclu. probo per
tex. quem ibi legendo ponderaui in c. illud. in fi. ibi ſine
præſentatione fratrum. infra eo. Et firmat Rota in anti-
quis ſub tit. de pręben. deciſ. 19. inci. vbi pręſentatio. Ad
uerte tñ quod Abb. vel prælatus tanquam caput colle-
gij faciet talem pręſentationem ſecundũ Inn. in d. ca. ea
noſcitur. & Rota vbi ſupra. intelligo tñ quod conſenſu
capituli ſeu maioris partis eam faciat per iura ſupra al-
leg. Non ob. nunc tex. in d. c. ex literis. quia dum ibi dr̃ ꝙ
abbatiſſa pręſentauit, debet intelligi quod illam pręſen
tationem fecit cum conſenſu capituli vel maioris par-
tis, vel quod ſola habebat ius pręſentandi ex conſuetu-
dine vel priuilegio vt ſic cõcordet cum d. c. ea noſcitur.
Conuenit enim iura iurib. concordare c. cum expediat
de le. li. 6. cum vulgarib. An antẽ ſi pręlatus pręſentaue-
rit nomine cõuentus vel c. pręſumendum ſit ꝯſenſum
ipſius capi. vel cõuentus interueniſſe, dic vt no. in d. c. ea
noſcitur & per Archi. & Prępoſitum diui Amb. in c. dia
coni. lo. vlt. 93. di. & facit ꝙ dicit Rota in pręalleg. deci. &
hr̃ de hoc clarius per Rotam in antiquis deciſ. 1. ſub tit.
29 de his quę fi. a pręla. ¶ † Duodecimò quęro an & quan-
do ius pat. cõpetit conuentui vel capitulo cõuerſi & no
uitii vel nõ profeſſi habeant vocẽ. Abb. in c. 1. in fi. de ꝓ-
cu. vr̃ ꝯcludere ꝙ non, dicit enim ꝙ tales cõuerſi laici in
dubitanter in ſpiritualib. non admittuntur cũ alijs cleri
cis, puta in electione pręlati per c. ex eo. in fi. de ele. li. 6.
vbi tex. clare dicit, ꝙ nõ profeſſi, nec ꝯuerſi habẽt vocẽ
in electione, in tẽporalib. ẽt non admittentur: quia ap-
pellatione capituli nõ comprehendũtur cõuerſi tex. eſt
in

in c.& ſi Chriſtus in fi.iuncta ſupraſcriptione 3. de iure-
iu.vbi etiam Abb.id notat. Pro qua concluſione in ſi-
mili facit quòd decidit gl.approbata in ca.penul. ſupra
30 de cleri.non reſiden.in verbo Aſſiſios.quę dicit † quod
cappellani & alii beneficati in eccleſijs collegiatis non
vocantur ad communes tractatus. nec ſunt de corpore
collegij canonicorum. Prædictam etiam cõcluſionem
tenet Ang.in §.hoc etiam in 2.col.in aut.de alie.& em-
phyteo. ¶ Decimotertio quæro ſuper hoc verbo cõpe-
31 tens alicui † an ſi filiusfamilias ſit patronus vt qui ei do
netur iuſp.vel aliter legitimè concedatur, pater habeat
ius præſentãdi, an vero ipſe filius.videtur ꝙ pater quia
ad eum ſpectant fructus bonorum aduentitiorum filij.
l.cum oportet.C.de bonis quæ liber. l.ſi.eod.tit. cum ſi-
milibus. Contrarium conclude quia ſpiritualibus vel
quaſi filius non acquirit patri nec curatur de patria po-
teſtate.cap.ſi annum.de iudi.lib.6.& ita in ſimili decidit
32 Abb.in c.conſuluit.infra eod. ¶† Decimoquarto quæ-
ro an ius præſentandi competat ei qui eſt in quaſi poſ-
ſeſſione iuriſpa.licet non apparet quod ſi patronus, bre
uiter cõcludit quod ſic. caſus eſt in c.conſultationibus.
infrà eo.& in ſimili in c.querelam.ſuprà.de elec.& vtro
bique no.probatur etiam in c. ex literis. infra eod.& ali
bi ſæpe, hinc dicit dominus Card.Flor.in conſi.ſuo 69.
incipien.vacante quadam parochiali eccleſia. in 2. col.
in prin. Quod quantum ad effectum præſentandi non
refert an quis ſit patronus vel in quaſi poſſeſſione iuriſ
pa.Ratio huius concluſionis eſt ſecundum doct.in pre
33 dictis locis. † quia præſentatio eſt fructus iuriſp.fructus
autem ſpectant ad poſſeſſorem.§. ſi quis à nõ domino.
inſti.de rerum diuiſ.no.in c. grauis.de reſtitutio. ſpolia.
igitur &c. Comprobatur per ſimile de eo qui eſt in qua
ſi poſſeſſione eligendi: quia poteſt dare vocem in ele-
ctione, licet aliter de iure ſuo non appareat & ſic de ſi-
milibus de quibus per Abba.Panormita. in d. c.quære-
lam.hanc etiam concluſionem firmant do. de Rota in
antiquis deciſionib. ſub eo.tit.de præbendis deciſione
5.quæ incipit quidam.& do.Alex. de Imo.in conſil.ſuo
85.incipien.viſis in 4.vol.in penul. col. & nemo diſcre-
pat. Sed pro intelligentia pleniori huius q̃onis ſubori-
34 tur alia quæſtio acceſſoria & neceſſaria, † ſcilicet quan-
do dicatur quis eſſe in quaſi poſſeſſione iuriſp. ſeu quæ
requirantur in acquiſitione quaſi poſſeſſionis iuriſp.in
hoc puncto doct.in d.c.conſultationibus.maxime Ab-
bas Panor.ibi in vltimo notabili, & in verſi.ex his infer
tur, videntur concludere quod ille dicatur conſtitutus
in quaſi poſſeſſione iuriſp.qui ſemel præſentauit cum
bona fide. ſcilicet credendo ſe eſſe patronum, vnde ſi
poſtea talis ſecundo loco præſentet, præſentatio iſta di
citur facta à quaſi poſſeſſore iuriſpat. vos autem dicite
quod plura requiruntur quæ enumerat Cald. in conſi.
ſuo 112.incipiente quæ requirantur.ſub hoc eo. tit. Pri
mo enim requiritur, quod præſentatio fuerit facta cũ
35 bona fide, quod etiam tenent doct. præallegati. † Quo-
modo autẽ probetur ipſa bona fides declarant Inn. &
alij in c.2.de in integ.reſtitu.Cald.in conſi.ſuo 13.incip.
an requiratur ſub hoc eo.tit. Abbas Panor. & alij. in ca.
cum eccleſia de cauſa poſſeſſio.& proprieta.& pulchre
do.Alexan.in præallegato conſi.75. in vlti.col.& ponde
ra, quia in iſto primo requiſito ſentit etiam Cald.quòd
vnica præſentatio ſufficiat, quod etiam ſentit glo.& ibi
Abbas Panor.in ca.ſi vero infra eodem & clare Abb.in
ca.1.verſi.& hæc faciunt.ſupra de relig.do.firmat etiam
do.Car.Flo.in d.c.ex literis.in 2.col.in 2. oppoſitione in
fra eo.& Bal.pulchre in conſi. ſuo 22. incipiente quidã
nobilis in fi.in 3.vol.facit etiam gl.in d.c. cum in eccle-
ſia in verbo in trium. ſupra de cauſa poſſeſſio. & pro-
prieta.quæ dicit quod ad acquirendam quaſi poſſeſſio-
nem eligendi ſufficit datio vocis in vna eccleſia. & ita
tranſeunt ibi Innocen.Abb.& alij.idem dicit Innocen.
in d.c.2.de re.in integ.in 2.col.& ibi Abb.in fi. idem fir-
mat do.Alexan. in conſ.ſuo.74.incipien.viſo puncto in
3.col.in 4.vol.& probatur ex doctrina Bart. in l. 1.§.2.ff.
de itine.actuque priua.& Bald. pulchre in l.1. col. C. de
ſeruitu. vbi dicunt quod in his quæ non ſolent conce-
di ratione familiaritatis vel amicitiæ: ſed tantummodo
permittunt his qui habent ius id faciendi, vnicus actus
ſufficit ad acquirendum poſſeſſionem vel quaſi. Exem
plificatur autem vt per eos ibi.& per Bar.in l. ſicuti. §. ſi
quæratur.ff.ſi ſer.vendic.vbi eandem doctrinam ponit.
& idem vult Car.in conſi.ſuo.1.ſub tit. de cauſa poſſeſ-
ſio.& proprie. ¶ Secundo requiritur vt dicit do.Cald.in
d.conſi. 12.quod præſentatio fuerit admiſſa & cõfirma-
ta.& ſic quod ſecuta fuerit inſtitutio.illud etiam firmat
do.Card.in d.c.ex literis.in 2.opp.& Abb.Panor. in cõſi.
ſuo 54.incipien.caſus contingentiæ. circa principium.
in 1.vol.& allegat multa iura.& idem concludit in con-
ſi.106.incipien.caſus in penul.colum.in 2.vol.vbi dicit
36 † quod qu[a]ndo ſecuta ex inſtitutio: ex tunc quis dicitur
in quaſi poſſeſſione & non prius: & firmat Bal.in conſi.
ſupra allegato. vbi dicit quòd ſi quis non eſt admiſſus
neque repulſus vel eſt appoſita conditio, de cuius ve-
ritate in certi ſumus, quod per talem præſentationem
non dicitur quis poſſidere. Et idem dicunt do. in d.cap.
cum eccleſia. & in alijs locis ſupra allegatis: in quibus
loquuntur de quaſi poſſeſſione electionis. quia intelli
gunt acquiſitam quaſi poſſeſſionem electionis, quan-
do electio eſt confirmata & non prius. Idem in effectu
tenet do.Anto.de Butr.in repetit.c.fi.in vlti. col.de cau-
ſa poſſeſſio.& proprie. Ego fortius dico quod etiam eſt
neceſſe quod inſtitutio vel confirmatio ſit ſecuta effe-
ctum.vnde ſecus eſſet ſi ab inſtitutione eſſet appellatũ,
& in cauſa appellationis fuiſſet ceſſata ipſa inſtitutio
vel confirmatio.quia tunc talis inſtitutio vel confirma
tio nullum produceret effectum arg. c. quod autem in
fi.infra eo.vnde hoc caſu perinde eſſet ac ſi ipſa inſtitu-
tio facta non fuiſſet. Et per pulchra reperio decidere
do.Cald. in conſi.ſuo 13. ſupra ad aliud propoſitum al-
legato.& ſatis eſt de mente do. Alexand. in præallegato
conſi. ¶ Tertiò requiritur ſecundum do.Cald.vbi ſupra
37 † quod inſtitutus habitus fuerit tanquam rector vel ca
pellanus in poſſeſſione rectoriæ vel capellæ: & ad hoc
requiſitum: & etiam ad alia ſupra enumerata: allegat
notata per Innocẽ.& Hoſtien. in d.ca. 2.de reſtitutio.in
integrum & per Ioan.And.in d.c.cõſultationibus. Hoc
tamen requiſitum videtur in effectu idem cum præce-
denti in quo dictum eſt quod effectus inſtitutionis de-
bet eſſe ſecutus. ¶ Quarto & vltimò requiritur ſecundũ
Cal.in loco præallegato quod ille in cuius præiudiciũ
quaſi poſſeſſio iuriſpa.acquiritur hoc ſciat & patiatur.
Et ad hoc allegat notata per Ioan.And.in ca. bonæ.2.de
poſtula.prælato.& in c.conquerentes.de offic.ord. & in
c.cum eccleſia de cauſa poſſeſ. & proprieta. tu vide etiã
Inno.& ibi Abb.in fi.in d.ca.2.de in integrum reſtitu.&
hoc eſt regulare in acquiſitione quaſi poſſeſſionis iu-
rium in corporalium.licet ſecus ſit in rebus. l. fin.& ibi
not.C.de præſcrip.long.tempo. & pulchrè declarat Bal.
in l.1.& 2.in 1.col.verſi. 4. oppono.C.de ſeruitutibus.&
Bart.in l.1.§.2.in 3.col. ff. de iti. actuque priua. Quomo-
do autem probetur ſcientia & patientia illius de cuius
præiudicio tractatur, vide Abb. in d.ca. cum eccleſia.in
38 5. col. aduertendum tamen eſt circa prædicta † quòd ſi
incorporalia vacent: quia nullus illa poſſideat, tunc nõ
eſt neceſſe habere ſcientiam vel patiẽtiam alicuius in
acquiſitione quaſi poſſeſſionis illorum. ita concludit
Abbas in d.c.in literis.in 8.col.ſupra. de reſtitu. ſpoliat.
Et allegat Inn.in d.c. bonæ, & hoc ſatis de ſe patet. Et ſic
habemus declaratum quomodo acquiratur quaſi poſ-
ſeſſio iuriſp.& per conſequens etiam poſſumus cogno
ſcere quomodo amittatur ipſa quaſi poſſeſſio. quod ẽt
decidit Cald.in conſi. ſuo 14.incipiente caſſatur præſen
tatio.& in conſi.ſequenti ſub hoc eo.tit.& tradunt doc.
in d.c.in literis.& faciunt notata per Abba.in d.ca.cum
eccleſia.in 1.col.in fi.per illum text.ſupra de cauſa poſſ.
& proprie.& aliquid videbimus j. in q. 16. & plenius in
18. Quomodo autem conſeruatur quaſi poſſeſſio iuriſ-
pat. dato quod nulla fiat præſentatio, videbimus infra
in q.17. ¶ Decimoquintò quæro circa prædicta: quia cõ
cluſum

cluſum eſt, quod ex vnica præſentatione concurrenti-
bus alijs de quibus ſupra acquireretur quaſi poſſeſſio iu-
39 riſp. † an per exercitium alterius actus competentis pa-
trono acquiratur dicta quaſi poſſeſſio. vt puta quia ho-
noratur quis in eccleſia & tractatur vt patronus. iuxta.
text. & ibi nota. in c. nobis infra eodem. Iſta quæſtio eſt
notabilis, & de facto plerunque contingere poſſet. Ego
reperio quod Federi. de Senis in conſi. ſuo 224. incipiē.
ſuper primo puncto. in penul. col. in fi. decidit quod ſic
& mouetur: quia iſta ſunt actus: vt cui debetur vnus de
betur & reliquus: quia ex eodem fonte procedunt. vn-
de concludit quòd ille, qui in alijs actibus competenti
bus patrono, fuit in quaſi poſſeſſione, etiam præſumi-
tur eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi. Præmiſſam &
concluſionem claræ firmat Ioan. And. in c. quòd alicui
gratioſe. in fi. de regulis iuris. lib. 6. in mercurialibus. vbi
formaliter dicit, quòd per exercitium vnius actus com
petentis patrono erit quis poſſeſſor iuriſpat. Iſtam ean-
dem concluſionem aperte ſentit Abbas per illum tex.
in c. 1. verſi. & hæc faciunt. ſupra de relig. domi. vbi dicit
quod quando non conſtat, quod iuſp. pertineat ad aliū,
præſumendum eſt, quod pertineat ad illum qui exer-
cuit vnum ius competens patrono tantum. & ibidem
in vltimo notabili. in principio, dicit eſſe menti tenen
dum, & ſatis notandum, quod per exercitium vnius iu
ris ſeu articuli comprehenſi ſub vniuerſo, infertur ad
poſſeſſionem iuris vniuerſals. Cōtrarium tamen tenet
Ludoui. Roma. in conſi. ſuo 68. incipiente præſens con
ſultatio. ſed præcedens opinio magis placet. pro qua &
ipſe Ludouic. aliqua ex prædictis fundamētis adducit.
Et quibus poſtea tenendo cōtrarium illius reſpondeat,
tamen illæ reſponſiones non tollunt ipſa fundamenta
vt in propoſito noſtro. Sentiunt tamen præfati doc. ma
xime. Fede. in d. conſi. quòd vbi appareret alium præſen
taſſe, & ſic eſſe in quaſi poſſeſſione illius actus non pro-
cederet prędicta deciſio, quod eſt ſatis rationabile. & ad
hoc faciunt plura ſimilia quæ accumulat d. Felyn. in ca.
auditis. col. 8. de præſcript. in verſi. 2. declaratio. Et ratio
poteſt eſſe. quia tunc ceſſat præſumptio, quæ oriebatur
in fauorem illius qui eſt in quaſi poſſeſſione aliorum
actuum vel alterius actus quam præſentationis. Limita
etiam prædictam concluſionem, vt non procedat quan
do quis probaret quaſi poſſeſſionem circa primordia
actus: quia tunc non diceretur probaſſe quaſi poſſeſſio
nem actus tex. eſt & ibi Abbas in 7. notabili declarat in
ca. cumana. §. de electio quandoque tamen ſecus eſt vt
eſt tex. in l. ſi patrem. in principio. ff. quemadmod. ſerui
tut. amittat. quem notat do. Fran. de Arc. in l. 3. in princ.
ff. de acquirend. poſſeſſio. Et ad præmiſſam quæſtionem
vide omnino do. Anto. de But. in repetitio. c. ſi. col. 19. &
ſequenti de cauſa poſſeſſio. & proprieta. & conclude
vt per eum. quia plene loquitur poſt alios per eum re-
latos. ¶ Decimoſexto quæro circa prædicta de quæſtio-
40 ne ſæpe occurenti † pone quod Titus præſentauerit
pluribus vicibus rectorem ad eccleſiam: vltimo loco
Sempronius præſentauit quis iſtorum dicatur in quaſi
poſſeſſione. & ſic quis erit potior in præſentatione de
nouo fienda. iſtam quæſtionem tangit Federi. de Senis
in d. conſi. 234. in penul. col. & decidit quòd in poſſeſſo-
rio obtinebit ille qui vltimo loco præſentauit. allegat
tex. in c. cum eccleſia ſutrina. ibi vltimo & immediate
ſupra. de cauſa poſſeſſio. & propriet. & alia de quibus
per eum. Idem pulchre decidit Oldrad. in conſi. ſuo 312.
incipien. thema quæſtionis. circa fi. Eandem concluſio-
nem tenet do. Card. Flo. in c. ex literis. in 2. oppoſito. in
fra. eodem. tenet Ioan. An. & ibi Abbas refert & ſequi-
tur in 7. col. in d. c. cum eccleſia ſutrina. vbi dicunt, quod
non eſt neceſſe, quod electus vixerit per tempus 40. an
41 norum, ad hoc † quod electores dicentur conſtituti in
quaſi poſſeſſione eligendi: ſed ſufficit vnicus actus &
vltimus: & ſic vnica electio. & vltima. Eandem conclu-
ſionem faciunt do. Feli. Sandeus in c. cum acceſſiſſent.
antepenulti. col. ſupra de conſtitu. & allegat Fedet. in d.
conſi. 234. dicunt tamen Federi. & do. Fely. in dictis locis
ſecus eſſe, vbi ageretur petitorio quia poſſeſſio nō præ-
ſcripta legitimo tempore non tolleret præcedentem
præſcriptam. allegant notata in c. cum de beneficio. de
præbend. lib. 6. Eandem concluſionem ſentit Barto. in l.
1. §. 2. de iti. actuque priua. vbi dicit quod ſi dubitetur an
aliquis habeat ius eligendi ſufficit probare quod dede-
rit vocem in proxima præcedenti electione. Contra ta
men prædictam concluſionem facit regula quæ habet
quod iunior poſſeſſio præſumitur clandeſtina. ca. licet
cauſam. vbi Innocen. & alij notant: maxime Abbas in
10. nota. ſupra de probatio. & dicit Barto. in l. Celſus in
5. col. ff. de vſucap. quod vbi poſſeſſio antiquior appa-
reat nouus poſſeſſor præſumitur in mala fide. & quod
probans de antiquiori poſſeſſione vincere debeat. Fir-
mat etiam Bart. in l. ſi duo. in princip. in penul. col. ff. vti
poſ. Ergo videtur quod ille qui prius fuit conſtitutus in
quaſi poſſeſſione præſentandi præferatur poſteriori in
præſentatione de nouo fienda. Retenta prædicta con-
cluſione ad iſtud fundamentū poteſt reſponderi, quod
dicta regula nō procedit in iſtis incorporalibus. ita Ioā.
Andre. licet Abbas. ſibi contradicat in d. c. licet cauſam.
allegat Ioan. And. not. in c. 1. infra. eod. vbi dicitur quod
iuſpa. & alia iura incorporalia ſunt apud plures inſoli-
dum. hoc etiam in propoſito ſentit Bart. in d. l. Celſus.
in 5. col. ergo quaſi poſſeſſio iuriſpat. poterit eſſe licitè
apud eum, qui vltimo loco præſentauit. vel aliter dica-
mus, quòd in terminis noſtris quaſi poſſeſſio iunior
præfertur: quia antiquior poſſeſſor fuit priuatus quaſi
poſſeſſione ſua patiendo & non cōtradicendo vltimo
præſentanti iuxta notata per Innocen. in d. c. 2. de in in-
teg. reſtitu. in ſua gl. magna. & clarius per Bald. in l. 1. in
vlti. col. verſi. tamen ad intelligentiam horum. C. de ſer-
ui. & aqua. & per do. Card. Flo. in c. ex literis. in 2. contra-
rio. niſi enim ſcientia & patientia primi poſſeſſoris in-
terueniſſet, vltimus præſentans non acquiſiuiſſet poſ-
ſeſſionem, vt dicunt præfati doct. & ſuprà plenius dictū
eſt. & firmat Card. in conſi. ſuo 15. incip. duo bis præſen-
tant. ſub hoc eo. tit. ¶ Vel aliter & tertio dicamus, quod
vera eſt dicta regula, ſi quod iunior poſſeſſio præſumi-
tur clandeſtina. Sed præſumptio ipſa tollitur, quia in ca
ſu noſtro præſupponimus, quòd vltimus præſentator
fuerit in bona fide: & quod eius præſentatio fuerit con
firmata per iudicem, ad quem ſpectat confirmatio, vel
inſtitutio: & quod alia concurrerint neceſſaria ad legi-
timè acquirendum ipſam quaſi poſſeſſionem. quæ ſ.
enumerata ſunt. 14. q. in verſic. ſed pro intelligentia. De
materia tamen dictæ regulæ, quòd poſſeſſio iunior præ
ſumitur clandeſtina, vide in locis pręallegatis. Stat ergo
ex prædictis concluſio, quod ille qui vlti. loco præſen-
tauit præfertur in præſentatione de nouo fienda alijs,
qui antea etiam pluribus vicibus prǽſentauerant, decla
rando, vt ſupra. ¶ Decimoſeptimo quæro circa prædi-
42 cta pone † quod vnus ex pluribus patronis præſentat
alij ſunt negligentes: an propter hoc ſint priuati quaſi
poſſeſſione ſua. in hoc puncto dicas, quod ſi non appa-
reat eum, qui præſentauit eam præſentationem feciſſe
animo priuandi alios ſua quaſi poſſeſſione, alij, nō ſint
priuati. Quinimo per præſentationem factam per vnū
conſeruatur quaſi poſſeſſio aliorum. ita concludit do.
Abb. in conſi. ſuo 54. incipien. Chriſti, &c. in 1. vol. & po
teſt exemplificari p̄dicta deciſio quando patronus qui
præſentauit: non dixit ſe eſſe vnum patronum: ſed di-
xit ſe vnum ex patronis, tunc enim atteſtatur alios ha-
bere compatronos: & eo modo ius ipſorum cōſeruat.
Præmiſſam etiam concluſionem clarè ponit Fede. de
Senis in conſi. ſuo 2. incipien. nobilis quidam genere.
in vlt. dub. dicens, quod licet quando vnus ſolus eſt in
poſſeſſione eligendi, & permittit alium eligere, amit-
tat ſuam poſſeſſionem ſecus tamen ſecundum eum ſi
habeat ius eligendi cum alijs: quia illi ſi eligant vtūtur
iure ſuo: nec poſſunt probari. Idem expreſſe ſentit Cal.
pro præmiſſa etiam concluſione facit tex. in l. commu
nis ſeruus. ff. de acqui. poſſ. vbi probatur, quod ſi vnus
poſſideat rem communem, ab omnibus, conſideris poſ
ſideri

ſideri intelligitur. Et propterea dicit ibi notabiliter Bar.
43 † quòd ſi plures ſunt hæredes, qui habeant bona communia: & vnus ſolus adminiſtrat, & fructus percipit: dicuntur alij poſſidere quia ille qui adminiſtrauit totum videtur geſſiſſe iure familiaritatis, & communi nomi-
44 ne. ¶ † Decimooctauo quæro, quibus modis amittatur quaſi poſſeſſio iuriſp. Circa hanc quæſtionem ego reperio, quòd Cal. in d. conſ. ſuo 15. dicit quòd quis eam perdit, quando apparet eum ſpoliatum: puta quia voluit præſentare & non fuit admiſſus vel quando non præſentat: quia credit ad ſe non pertinere ius præſentandi quod poſſidebat, vel quando non eſt auſus præſentare contra voluntatem eorum, qui dicunt ad ſe tantũ ſpectare ius præſentandi. & ſic quando per aliquem actum exteriorem appareat eum amiſiſſe ipſam quaſi poſſeſſionem. alleg. l. 3. §. in amittenda. ff. de acqui. poſ. hinc dicit ipſe Cal. in conſ. præcedenti 14. quòd quando præſentatio alicuius fuit caſſata per ſententiã, & ille permiſit eam ſententiam tranſire in rem iudicatam, tunc perdit eam poſſeſſionem quam habebat & quod ille perdat quaſi poſſeſſionem iuriſp. & etiam aliorum iurium incorporalium, qui excluditur ab exercẽdo actũ, & actus ille exercetur per alium vel alios, etiam probat tex. in c. cum eccleſia ſutrina. & ibi no. Abb. in j. col. ſ. de cauſa poſ. & propri. ſubijciens Abb. ibi pro hoc eſſe notandum, quòd in retinentia quaſi poſſeſſionis iurium corporalium non ſemper ſufficiat animus. vide etiam
45 ad iſtam q. Inn. in c. in literis. ſ. de reſti. ſpo. ¶ † Decimonono quæro præſuppoſito, quòd ius præſentandi competat ei q eſt in quaſi poſſeſſione iuriſp. pone q ille qui eſt in poſſeſſione præſentet vnum: verus pat. præſentet alium: quis ex iſtis præſentatis præfertur. Iſtam q. format Abb. Pan. in c. conſultationib. in fi. ſ. eo. tit. Et decidit in effectu quòd præfertur præſentatus à poſſeſſore dummodo ſit bonæfidei. Idem tenent do. de Ro. in antiquis deciſionib. deciſ. 5. in c. quidam ſub tit. de præb. Ratio huius concluſ. eſt, quia vt dictum eſt. ſ. in 11. q. præſentatio eſt fructus iuriſp. vt concludunt doc. in d. c. conſultationibus. & in c. ex his j. eod. Sed fructus ſpectat ad poſſeſſorem bonæfidei. vt ibidem no. vt in c. querelam. de ele. ergo, &c. Hanc tamen concluſionem limita, vt non procedat, quando ante inſtitutionem factam conſtaret de proprietate ipſius iuriſpa. quia tunc præſentatus per habentem proprietatem, vel dominium debe-
46 ret potius inſtitui. Et ratio eſt † quia proprietas abſorbet cauſam poſſeſſionis. c. cum dilectus de cauſa poſ. & propri. Ita concludit & limitat Abb. in d. c. conſultationib. in fi. Pro qua limitatione facit quod decidit Io. An. in c. dilecti. in prin. ſ. de arbi. vbi dicit, quòd ſi homines vnius caſtri ſint in quaſi poſſeſſione paſcuandi infra limites alterius, & poſtea oriatur contentio inter homines dictorum caſtrorum, ex eo quod paſcua non ſufficiant vtriuſque: tunc præferentur domini illorum paſcuorum. ar. c. ſuggeſtam. infra, de decimis. cum alijs iurib. per præfatum doctorem allegatis. & refert & ſequitur Ro. in ſingulari incip. præteribit communitas. charta 18. col. 4. vide quod infra Paulo dicetur. Præcedens ergo deciſio procedit quando poſt inſtitutionem conſtat de proprietate alterius ex præſentationibus. quia per hoc non debet remoueri præſentatus à poſſeſſore. eſt verum quod in poſterum præſentabit verus patronus, cum de eius proprietate conſtet. Ita clare probat tex. in d. c. conſultationibus. ibi cum ex hoc ei qui de iure, &c. Item ille qui fuit inſtitutus in poſterum recognoſcet eum in verum patronum: non autem recognoſcet illum poſſeſſorem qui eum præſentauit ita do. Car. Flor. ibidem in 1. q. & alij ſequuntur. Item in caſu præmiſſæ concluſionis datur cautela, ipſi vero patrono, vt repræſentet de nouo illum inſtitutum qui fuit præſentatus à poſſeſſore: vt ex tali repræſentatione acquirat poſſeſſionem iuriſpatronatus, quam prius non habebat text. in c. ſi vero. & ibi notant omnes. j. eo. Et firmat do. Car. Flo. in d. c. conſultationibus circa fin. Secundo limito præmiſſam concluſionem vt procedat quãdo poſſeſſor eſt bonæfidei, vt dictum eſt. Si autem ſit malæfidei neutra tenebitur. præſentatio enim veri patroni ideo non tenebit: quia ſibi non licet propria autoritate reaſſumere poſſeſſionem. Non etiam tenebit præſentatio alterius propter malam fidem. Ita Inno. in d. c. in literis. de reſti. ſpo. & firmat Panor. in d. c. conſultationibus. & in ca. cũ eccleſia ſutrina. in penul. col. de cauſa poſſeſ. & proprie. & ibi etiam concludit Ioan. de Imo. in vltimis verbis. licet do. Ant. ibi videatur voluiſſe, quod hoc caſu præſentatio veri patroni teneat. Aduerte tamen ad primam limitationem ſupra relatam, quia Inno. in ca. in literis. ſ. de reſt. ſpo. quem refert & ſequitur Panor. in c. cum eccleſia ſutrina. de cauſa poſ. & proprie. col. pen. videãtur tenere contrarium: quia dicunt quod electio poſſeſſoris præferetur electioni proprietarii, & illa potius eſt confirmanda. & ſatis præſupponunt, quod de proprietate ipſius proprietarij conſtet & ratio præmilitat quandocunque conſtet de proprietate .; dum ; dicunt, quod ideo præfertur electua à poſſeſſore, quia proprietario licuit priuare poſſeſſorem propria authoritate. ideo de
47 d. 1. limitatione dubito. ¶ † Vigeſimo, quæro circa prædicta, pone quòd vetus patronus præſentet: & tamẽ nec ipſe, nec alius ſit in quaſi poſſeſſione, an præſentatio ſit nulla tanquam facta à non poſſeſſore. ex dictis præcedẽti q. concluditur, quòd imo pręſentatio tenet: quia vbi conſtat aliquem eſſe verum patronum ipſe poteſt præſentare, licet non ſit in quaſi poſſeſſione. Et ita probatur in d. ca. conſultationib. à contrario ſenſu & ibi not. Abbas qui etiam ad hoc allegat Inno. in c. cumana. ſ. de ele. inferens. Abb. per hoc quod fructus fundi pertinet ad dominum, licet non ſit in poſſeſſione, ex quo nullus alius eſt poſſeſſor, & hoc nullam habet dubitatio-
48 nem. ideo vlterius non inſiſto. ¶ † Vigeſimoprimo quęro pone quod duo ſunt in quaſi poſſeſſione iuriſpat. vt eſt verus patronus alius eſt putatiuus verus patronus pſentat vnum, putatiuus alium: quis pręferri debeat. Iſtã quæſtionem format Bald. in d. l. 2. in vlti. col. C. de ſeruit. & aqua. & decidit quod pręferri debeat pręſentatus à vero patrono. intãtum quod ſi pręſentatus à putatiuo inſtituatur. poterit alter pręſentatus à vero patrono illum facere remoueri, & ratio eſt ſecundum eum quia pręſentatus à vero patrono fuit pręſentatus à iuſto poſſeſſore. allegat Innocẽ. in d. c. conſultationibus. qui hoc mihi non dicit. licet dicat quo pręſentatio facta in iuſto poſſeſſore, & ſic à poſſeſſore bona fidei, teneat: ſed in caſu noſtro: ita poteſt eſſe poſſeſſor bonęfidei putatiuus patronus ſicut verus. Caſus iuncta gl. in verbo poſſidebat. in d. ca. conſultationibus. Quare ego crederem quod ſi putatiuus patronus etiam poſſideret bona fide, inſtitutus ad eius pręſentationem non deberet remoueri, quia hoc caſu quantum ad ipſam pręſentationem factam, perinde eſt ac ſi eſſet verus, patronus, per ea quę dicta ſunt ſupra in 4. q. Et cum duo fuerint pręſentat: vt in rhemate quęſtionis pręſupponitur, fuit locus gratificationi. c. cum autem. & no. infra. eo. Arbitror tamen deciſionem Bal. poſſe ſaluari in caſu, quando ante inſtitutionem conſtaret de proprietate veri patroni, non propter ipſius fundamentum quod non cõcludit vt ſupra dixi, ſed ex eo, quia tunc non conſideraretur poſſeſſio quia proprietas illam abſorberet. c. cum dilectus, ſupra de cauſa poſſeſſio. & proprie. & dixi ſupra in q. 19. Hoc enim caſu bene verum eſt, quòd pręſentatus per verum patronum poſſeſſorem poteſt facere remoueri pręſentatum per putatiuum patronum quantumcunque pariter poſſeſſorem, per fundamentum. d. c. cũ dilectus. & ſatis eſt de mente Abb. in d. cap. conſultationib. ibi in fi. niſi contra fundamentum d. ca. cũ dilectus. inſtetur vt dixi in q. 19. Nota tamen circa pędicta de pa-
49 trono putatiuo † quod vbi talis patronus non eſſet in quaſi poſſeſſione, & pręſentatio per eum facta nihil valeret indiſtincte, caſus eſt in d. c. conſultationibus. & ibi Abbas colligit in ſecundo notabili. ſubijciens per hoc eſſe limitandam l. Barbarius. ff. de offi. pręto. & ratio eſt, quia vt ſępe dixi, pręſentatio eſt quidam fructus iuriſp.

qui

qui fructus ſpectat poſſeſſori vel vero domino, vbi nullus alius ſit poſſeſſor. vt declarat Abba. per illum text. in d.c. conſultationibus. in penulti. notabili. & habetur in c. ex literis. infra eod. tit. Et per hoc eſt dicendum, quod præſentatus per talem patronum putatiuum qui non ſit poſſeſſor, dato quòd inſtituatur, tamen poſſit remoueri quandocunque compareat verus patronus, vel legitimus poſſeſſor, per prædicta in fi. hoc tamen limita vt in ſequenti quæſtione dicitur. ¶ Vigeſimoſecundo
50 quæro circa prædicta. pone † quod duo ſunt quaſi poſſeſſores iuriſp. vnus bonæfidei: alter malefidei. vnus præſentat vnum alter alium. Epiſcopus inſtituit præſentatum à malæfidei poſſeſſore, an talis inſtitutus debeat remoueri. Iſtam q. tangit Inno. in d. ca. conſultationibus. in fi. & decidit, quòd ſi incertum eſt de mala fide præſentantis, tunc propter incertitudinem tuendus eſt inſtitutus in poſſeſſione beneficij per cap. cum veniſſent de in integrum reſtitu. & per cap. cum veniſſent. de inſtit. Tamen ſecundum eum ſi poſtea conſtaret de veritate & ſic de mala fide præſantantis, remouebitur dictus præſentatus ab illo: & dabitur beneficium præſentato à bonæfidei poſſeſſore, penes quem eſt fructus iuriſp. Præſentatus ergo p malæfidei poſſeſſorē, dato quod fuerit inſtitutus debet remoueri ſecundum Inno. & ratio eſt vt ipſe dicit, quia poſſeſſor malæfidei non facit fructus ſuos. c. grauis de reſtitutio. ſpo. cum ſimilibus. Ergo præſentare non potuit, cum præſentatio ſit fructus iuriſpa. vnde ſi præſentauit nullum ius tranſtulit in præſentatum. Iſtam eandem concluſionem ſequuntur alij, maximè do. Card. Flo. in 5. q. Idem concludunt domini de Rota alia allegando in nouis deciſionibus, deciſione incipien. collatio ſub hoc eodem ti. Idem Abb in effectu. in c. ex literis in pen. col. infra eo. qui etiam ad hoc allegat Inn. notabiliter in c. 2. de in integ. reſti. & in c. literis. de reſti. ſpo. Idem etiam concludere videtur Gem. poſt Lapum. in c. eum qui beneficium in prin. in 1. col. de præben. lib. 6. Hanc tamen concluſionem limitat eſſe veram do. Car. Flo. in d.c. conſultationibus in 5. q. dūmodo à tali inſtitutione fuerit appellatum: quia tunc bene tractari poterit. alias ſecus & ratio eſt ſecundum eum: quā talis inſtitutio ſi non appelletur ab ea tranſiret in rem iudicatam, & habet vim diffinitiuæ. c. ſi. cum ibi notat. de elec. lib. 6. & etiam intelligit ipſe in c. ex literis. in §. contrario. j. eo. ti. Sed hic cadit quæſtio acceſſoria pro intelligentia pleniori præcedentis, pone quod ipſe præſentās malęfidei nullum habeat aduerſarium, ſed ſolus præſentet & ad eius inſtantiam proponatur edictum publicum, vt moris eſt, iuxta d. ca. fin & nemo compareat & ſequatur inſtitutio, an ſi poſtea veniat verus patronus vel poſſeſſor bonæ fidei, & petat reuocari dictam inſtitutionem offerens ſe probaturum malam fidem præſentantis, an erit audiendus. Conclude breuiter quod non ita decidit Gemin. in c. 2. de offi. vica. li.
51 6. in 2. col. dicens † quod ſi epiſcopus inſtituiſſet aliquē ad petitionem eius qui aſſerit ſe patronū emiſſo edicto publico. tunc patrono verò eſſet præiudicatum pro illa vice. allegat notata, in cap. 2. de his quæ fiunt à præla. vbi Ioan. And. & Abbas dicunt quod ſi contempti non cōtradicunt infra tempus edicti, de quo in d.c. ſi. non poſſunt amplius contradicere. Iſtud enim in effectu concludit do. Card. Flo. in d.c. conſultationibus. in 4. q. in fi. & ſeq. & in d.c. ex literis in 3. contrario. Iſtam etiam concluſionem firmat do. Fely. Sandens in c. cum Bertoldus. in 4. col. in verſi. quid autem ſi ordinarius. de re iudic. Et mouetur inter cætera. quia quando aliquis eſt iuſſus loqui, ſi tacet videtur conſentire etiam ad ſui præiudiciū. l. de ætate. §. qui tacuit. ff. de interrogat. act. cap. 2. de confeſſis lib. 6. notat Inno. in ca. 1. de his quæ fiunt à maiori parte. c. Si ergo propoſito edicto verus patronus modo comparuit non eſt impugnandum: & ſi quis dicat tenendo hanc cōcluſionem, quid reſpondebimus ad iura & authoritates ſupra allegatas in quibus dicit, quod malæfidei poſſeſſor non facit fructus ſuos, & per conſequens videtur quòd præſentatio & inſtitutio retractati debeant. Ego reſpondeo, quòd conſenſus tacitus veri patroni qui non comparuit in termino edicti. confirmauit illam pręſentationem, & ſubſequentem inſtitutionem: & pro illa vice ſibi præiudicauit per prædicta, vnde poſtea non auditur petendo illā reuocari. ex qua ratione infertur, quod idem eſſet, quando ille, qui præſentaſſet, poſſeſſor non eſſet aliquo modo, etiam cum mala fide. quia ſi patronus non comparuit edicto ſibi imputet: quòd etiam eſt de mente præfatorum doctorum. Fateor tamen quòd dictus inſtitutus recognoſcet verum patronum in futurum verbaliter vel per inſtrumentum ſecundum do. Anto. de Butr. in c. ex literis infra eodem. vel patiendo ſe repræſentari ab illo, iuxta c. ſi vero infra eodem. & dixi ſuprà, in q. 29. in fi. Sed iterū inſtabit ſubtilis contra dictam concluſionem, & dicet quod doctores in d.c. conſultationibus: maximè Abbas in vltimo notabili indiſtincte dicunt quod inſtitutio facta ad præſentationem eius, qui non eſt patronus, nec bonæ fidei poſſeſſor, reuocari debet. & tamen etiā ipſi ſciebant veriſimiliter diſpoſitionem. d. ca. ſi. cum gl. a. ſcilicet quod in præſentationibus proponuntur edicta. Ergo ſentiunt quod non obſtante edicto, ſit fienda dicta reuocatio, Ad hæc ego reſpondeo, quod Abbas & cæteri loquuntur ſecundum tempus d.c. conſultationibus. quo tempore edicta non proponebātur, nec obſeruabatur diſpoſitio d.c. ſi. & ita intelligit illum tex. d. c. conſultationibus. do. Card. Flo. in d.c. ex literis in §. cōtrario. Limitatur nunc prædicta concluſio, vt non procedat quando epiſcopus inſtituiſſet vel contuliſſet beneficium ſine alicuius pręſentatione: quia tunc ſi poſteà appareret patronus aſſerens ſe velle præſentare infra tempus debitum petendo inſtitutum remoueri debere, tunc deberet audiri. Iſtam limitationem colligo ex verbis Gem. in d.c. 2. in 2. col. Et ratio poteſt eſſe: quia tunc non eſt quid imputetur patrono: ex quo non fuit citatus nec emanauit dictum. In collatione enim beneficiorum non proponitur edictum, vt dicit Hoſtien. quem refert & ſequitur Abbas in d. ca. 2. de his quę fiūt à pręla. allegat no. in d.c. ſi. de elect. lib. 6. Et pro hac limitatione eſt tex. ī c. decernimus. 16. q. 7. & declaraui ſupra ſuper verbo honorificum. in 1. q. dic vt ibi plene dixi. An autem in caſibus in quibus debet fieri reuocatio inſtitutionis illemet iudex, qui inſtitutionem fecit, poſſit illam reuocare, vide Gemin. poſt gl. & alios in d. ca. ſi. & in c. 2. de officio vicar. lib. 6. in 2. col. vbi etiam tangit
52 an vicarius epiſcopi poſſit ipſam reuocare. ¶ † Vigeſimotertio quęro circa hoc verbum, competens alicui. an ius pręſentandi competat ei cui mouetur quęſtio ſuper iurepatronatus vel ſuper quaſi poſſeſſione illius. Iſtam quęſtionem tangunt gl. & doc. maxime Abb. plene in c. ex literis. infra eodem. & in c. 1. ſ. de reſtitutio. in integrum. & doc. in c. hęc quippe. 3. q. 6. & in dictis locis referuntur plures opiniones. Vna eſt opinio, quod pręſentatio poſſit fieri lite pendente ea ratione: quia pręſentatio eſt quidam fructus iuriſpatronatus. vnde ſicut poſſeſſori in re prophana colligit fructus lite pendente, ita in hoc iure. Iſtam opinionem dicit Abbas in d. c. ex literis communiter ſentire doctores, Eandem opinionem tenet Bald. in l. 2. in vlti. col. C. de ſeruitutibus & aqua. Alia & ſecunda eſt opinio, quam tenent glo. in d.c. ex literis, quod non poſſit pręſentare ille, cui lis eſt mota. Et dato quod admittatur pręſentatio, non tamen debet ſequi inſtitutio per ſuperiorem, ſed debet expectari exitus cauſe. Hanc opinionem tenet etiam domi. Alex. in conſil. ſuo 75. incipien. viſis in penul. col. in 4. vol. Et ratio eſt ſecundum gl. prędictam, quia ſi contingeret pręſentantem ſuccumbere, non poſſent reſtitui fructus pręſentationis, ex quo inſtitutio eſſet facta legitime: quia canonice inſtitutus non remouetur ſine culpa. Iſtam opinionem videtur etiam tenere Ro. in ſuis deciſionibus nouis deciſione 1. incipien. poſſeſſor.
51 ſub hoc titulo de iurepa. vbi dicunt † quod licet quando mota eſt quęſtio ſuper caſtro vel villa, in qua ſit iuſpa. poſſit pendente lite per poſſeſſorem fieri pręſentatio:

tio:quod etiam ſequitur domi.Fely. Sandeus in c.cum
Bertoldus.in vlti.col.ſupra de re iudi.tamen ſecus eſt ſe
cundum Rotam quando lis ſuper iure ſeu poſſeſſione
præſentandi moueretur,& lis conteſtata eſſet quia poſt
litis conteſtationem mala fides induceretur. & ſic præ-
ſentatio fieri non poſſet,vt dicit Rota.¶Tertia fuit opi
nio principalis Ioannis in d.c.hæc quippe.& refert glo.
in d.c.2.de in integ.reſtitu.in vlti.glo.vt diſtinguendum
ſit, quod aut quæſtio eſt mota ſuper poſſeſſione, quia
negatur aduerſarium poſſidere, & tunc non debet ad-
mitti præſentatio:quia ſuper hoc pendet quæſtio.& ita
intelligitur d.ca. ſecundum.aut vero mouetur quæſtio
ſuper proprietate iuriſp.vt quia negat aduerſarium eſ-
ſe patronum,licet ſit in poſſeſſione. & tũc bene poteſt
ipſe aduerſarius præſentare. Ratio eſt, quia exiſtens in
poſſeſſione rei lite pendente poteſt colligere fructus il
lius rei,tamen non debet præſentatus inſtitui: licet præ
ſentatio admitti debeat,licet & debet ipſa inſtitutio dif
52 ferri in euentum cauſę.Ratio eſt † quia poſſeſſor ſi ſuc
cumbat,tenetur reſtituere omnes fructus, quos percce-
pti poſt litem conteſtatam,vt no.in ca.grauis. de reſtitu.
ſpo.ſed ſi inſtitueretur præſentatus lite pẽdente & ſuc-
cumberet præſentator in proprietate, non poſſet reſti-
tuere illum fructum quia legitime inſtitutus remoue-
ri non debet.& ideo propter impoſſibilitatem reſtituẽ-
di debet differri inſtitutio. Iſtã diſtinctionem refert &
ſequitur Abbas in d. ca. ex literis poſt do.Anto.ibidem
in col.penul.& idem tenet do.Anto.in d.ca.2.¶Quarta
fuit opinio Inno.in d.ca.2.& ibi refert & ſequitur Abb.
in pen.col.quòd etiam mota quæſtione ſuper poſſeſſio
ne, poterit lite pendente fieri electio, vel præſentatio.
Ratio eſt ſecundum præfatos doctores: quia quando
quis prætendit ſe eſſe in poſſeſſione non debet prohi-
beri vti ſua poſſeſſione. tamen ſecundum eos differe-
tur confirmatio in euentum litis:quia illius electio vel
præſentatio confirmabitur,qui obtinebit in cauſa. Iſta
opinio eſt in effectu eadem cum prima. & ſic Abb. fuit
varius quia in d. ca. ex literis.tenet præcedentem tertiã
opi.& diſtinctionem.¶Quinta fuit opinio.Hoſt. in d.c.
2.& ibi refert Abb.in vlti.col.& primo dicit ipſe, quod
prædicta diſtinctio ſeu opinio Ioannis ſupra relata ſibi
non placet: quia dat locum figmentis. Nam ea attenta
ſecundum eum aduerſarius volens impedire electio-
nem,diceret,quod reus conuentus non eſt in poſſeſſio
ne eligendi vel præſentandi. vnde diſtinguit ipſe ſic,
quod aut eſt contentio ſuper iure præſentandi, aut ſu-
per iure eligendi.Primo caſu non poteſt lite pendente
fieri præſentatio.ſic poteſt intelligi ſecundum eum ca.
ex literis.de iurepatronatus & aſſignat rationem, quia
non multum præiudicatur patrono, ſi non præſentant
intra tempora, quia dato quod præſentaret non atten-
deretur præſentatio ſua,ſi non decideretur lis infra tẽ-
pora præfixa:tunc enim poſſet epiſcopus eccleſiæ pro-
uidere.c.quoniam.& c.eam te,infra eodem ti.Secundo
caſu,ſcilicet quando eſt contentio de iure eligẽdi,cum
non ſint determinata tempora ad litem decidendam.
arg.c.dudum.& ca.congregato.de elec. poterit fieri ele-
ctio lite pendente.vt in c.2.Iſta opinio.Hoſtien.ſatis vi-
detur concordare cum opi.glo.in d.c.ex literis.ſupra re
lat.Iſtam tamen differentiam ſeu diuerſitatem Hoſt.dã
nat do.Anto.de But.Abb.in d.cap.2.dicentes quod iure
non probatur & d.c. ex literis. non dicit præſentationẽ
non poſſe fieri lite pendente:& licet in ſenſu contrario
id probare videatur, tamen debet intelligi quãtum ad
confirmationem,quæ non poteſt fieri pẽdente lite. mi-
hi etiam diſplicet dicta diſtinctio.Hoſtien.quia non eſt
rationabilis nec concludens.¶Sextam opi. diuerſam à
prædictis videtur tenere do. Card.Floren.in d. c. ex lite-
ris.in vlt.col.dicit enim quod pendente lite ſuper pro-
prietate,poteſt fieri p̃ſentatio & inſtitutio, ſecus ſi mo-
uetur quæſtio ſuper poſſeſſione, ſcilicet an poſſideat
vel non:quia tunc differtur inſtitutio. Ratio eſt ſecun-
dum eum:quia poſſeſſio litigioſa non ſufficit, vt quis
interim vtatur fructibus: iſta ſunt verba ſua. Mihi autẽ
in hoc puncto placet tertia opi.diſtinguens ſupra rela-
ta: quia meliori fundamento eſt comprobata: & eam
etiam ſequi videtur Archidia.in d.c.hæc quippe.& Ho
ſtien.hic in ſumma in verſi.quid iuris. in fi.& in ſecun-
do membro diſtinctionis prædictæ: ſcilicet quando eſt
mota quæſtio ſuper poſſeſſione:vt tunc non debeat ad
mitti præſentatio.concordat etiam Rota ſupra allegata
in d. ſua concluſione prima. & Card. ſupra relatus. in
præcedenti opinio.Et tenendo hanc concluſionem nõ
obſtat,quod dicit Hoſtien.ſupra relatus in d.c.2.ſcilicet
quod iſta opinio.& diſtinctio dat locum figmẽtis: quia
ſi dicamus,quod mota quæſtione ſuper poſſeſſione nõ
poſſit fieri præſentatio,dicit ipſe,quod ad impediendũ
præſentationem ſemper aduerſarius diceret, quod al-
ter non eſt in poſſeſſione. Ad hoc reſpondetur, quod
non eſt veriſimile quod quis dicat alium poſſidere. &
cum ſi per hoc ad iudicium petat,quando ſciat eo poſ
ſidere propter iuramentum calumniæ quod præſtatur
in iudicio etiam in ſpiritualibus hodie per capitulum
primum de iuramen.calum.lib.6.nemo enim pręſumi
tur immemor ſalutis æternæ.l.fina. C. ad l.Iuliam repe.
Item non eſt veriſimile, propterea quod agens vel liti-
gans temere bene cogitare poteſt ſe in expenſis eſſe cõ
demnãdum.l.eum quem temere.ff.de iudicijs.l.propo-
randum. §. ſin autem alterutra.C.de iudicijs. cap.fin.liti
bus. ſupra de dolo & contuma. Præterea non eſt veriſi-
mile,quod quis mouet litem ſuper poſſeſſione ad effe
ctum impediendi præſentationem: quia in themate &
in quæſtione iſta præſupponitur quod quæſtio ſit mo-
ta antequam eueniat caſus præſentationis fiendæ.& ſic
præſupponitur quod lite pendente accidit eccleſiam
vacare:vnde ceſſare videtur fundamentum, vel abſur-
dum quod dicebat Hoſt.militare: quando autem eccle
ſia iam vacante oriretur lis vel inter patronos vel inter
epiſcopum & patronum inter præſentatos quid iuris
ſit dixi ſupra.q. 24. vbi honorificum Not. tamen vnum
55 circa prædicta † quod vbi præſentatio eſſet facta à pa-
trono vel à bonæ fidei poſſeſſore ante litem motam de-
bet fieri cõfirmatio:licet ante confirmationem ſit mo-
ta lis ſuper iure ſeu proprietate iuris eligendi. Ita deci-
dit Abb.Pan.in d.c.2.circa fi.dicens ita ſentire do. Anto.
ibi aſſignat rationem, quia ex quo præſentatio fuit fa-
cta ante litem motam non ſubiacet amplius reſtitutio
ni per cõteſtationem litis poſtea factam: quia ſicut fru-
ctus percepti non ſubiacent reſtitutioni niſi à tempo-
re litis conteſtatę vt ipſe ibi declarat.ita nec virtus iſtius
præſentationis iam oblatæ ſuperiori ante litem conte-
ſtatam debet impediri per conteſtatam ſuperuenientẽ.
ita Abb.poſt do. Anto.in d.c.2.circa fi.¶ Vigeſimoquar-
56 to quero circa iſtud verbum competens alicui,† an prę
ſentatio competat patrono ad beneficium vacãs in cu-
ria Romana. Conclude. quod ſic. quia reſeruatio facta
per Papam de beneficijs vacantibus in curia non trahi-
tur ad beneficia iuriſpa.laicorum ne ipſi laici retrahan
tur à fundatione eccleſiarum ita Lapus de Caſtelliono
in allegatione ſua 96.incipien.beneficia vacantia in cu
ria & notatur in c.cum dilectus. infra eodem. idem te-
net dominus Alexan.in conſil.ſuo 75. incipien. viſis in
4.vol.& firmat do.Fely.Sandeus in ſuo tractatu quando
literæ apoſtolicæ præiudicent &c.in prin.Idem conclu
dit Gemi.reprobata gl.in c.2.in 3.col.de præbend. lib.6.
Et iſta eſt communis opi.licet aliqui poſt dictam glo. te
nuerint ꝯrium quos refert Gemi. vbi ſ. Et pro iſta con-
cluſione multas alias authoritates accumulat do. Fely.
Sand. in loco præallegato. Limita nunc dictam conclu
ſionem,vt non procedat quando iuſpa.haberetur in ec
cleſia ex priuilegio: vel quando præſentatio compete-
ret ſine patronatu.ita concludit Federi.de Senis in con
ſi.ſuo 65.incipien.Infraſcriptæ quæſtiones. & latius do-
minus Card.Floren.in conſil. ſuo 61.incipien. vacante.
in 2. dubio in cle. 2. in 7. q. vt lite pendente.& ſequitur
do.Feli.alias authoritates allegans in dicto ſuo tractatu
in verſi.limitatur.11.idem ipſe Fed.in c.noſtra.38.corol
lario.de reſcrip.idem Archidia.& do.Præpoſi. in c. hor-

tamur

tamur 71.diſtinctio.& in dictis locis videbis de ratione
diuerſitatis.& idem firmat do.Alexan.in d.conſ. ſuo 65,
licet Barb.in quodam ſuo conſi.inſerto ante d. conſiliũ
do.Alexan.contrarium teneat poſt gl.in d.ca.2.quæ cõ-
57 muniter reprobatur vt dixi.¶ † Vigeſimoquinto quæ-
ro an ius præſentandi rectorem ad eccleſiam , compe-
tat aliquo caſu ei qui non eſt patronus,nec in quaſi poſ
ſeſſione iuriſpatronatus , nec etiam ſe aſſerat patronũ.
& ſic quæſtio eſt an alia ratione quam iuriſpatronatus
poſſit quis præſentare rectorem vel clericum ad eccle
ſiam.|Abbas in dicto capit.monachis . ſupra de præben.
ver.in 4.modo videtur ſentire quod ſic : dicit enim ibi
quod ex conceſſione temporalium eccleſiæ ſacta reli-
gioſis propter eorum paupertatem transſertur in ipſos
religioſos ius præſentãdi rectorem in ipſa eccleſia: nec
tamen præſupponitur illam eccleſiam fuiſſe patrona-
tam.Contrarium tamen ſentit ipſe Abb.in c. 1. verſi.&
58 ex prædictis. de capellis mona. vbi dicit † quod mona-
chi habent ius præſentandi ad eccleſiam ſibi ſubiectã :
ita demum ſi ſit iuriſpatronatus ipſorum : alias ſecus.
facit etiam quod dicit Abb.in conſi. ſuo 59. incipiente
quidam Iacobus.circa fi.in 2.vol.vbi dicit quod ſi ceſſat
iuſpatronatus,ceſſat præſentatio. Pro opinione prima
facit capitulum poſtulaſti.infra eodẽ. vbi rector eccle-
ſiæ patronatæ : qui tamen non eſt patronus poteſt præ-
ſentare clericos in eccleſia patronata.ille tamen tex.nõ
loquitur de præſentatione clericorum ad perpetuum
beneficium,ſed de præſentatione ordinandorum , qui
non debent ordinari , ex quo nullum beneficium ha-
bent.in c.2.& in c.epiſcopus , ſupra de præbend. poteſt
ergo rector præſentare ordinandos ad titulum benefi-
cij ſui : vt ſic poſſit ordinari quando facultates ſufficiũt
pro vtroque.Alias epiſcopus talem præſentationẽ non
habet admittere, vt ibi dicunt Hoſtiẽ.Abba.& cæteri.&
ex tali præſentatione non conſequuntur præſentati a-
liquem titulum,vel perpetuum beneficium,ſed tantũ-
modo conſequuntur alimenta,vt ibi notatur,& per Ar
chidiaco.& do.Præpoſi.diui Ambroſij.in ca.quanto 24.
diſtinctio.vbi etiam dicit domi.Prępoſi.quid ſi eccleſia
ad quam præſentatur clericus ordinandus habeat aliã
eccleſiam ſuperiorem & patronatam:an illius conſen-
ſus requiratur.dic vt per eum & per domi.Card.Floren.
in d.ca. poſtulaſti.in 3.q.Ex prædictis videtur dicendum
59 quod † ius præſentandi rectorem , vel clericum perpe-
tuum non poſſit competere alij quam patrono.Et ſi vo
luerimus hoc tenere poſſumus reſpondere ad deciſio-
nem Abb.in d.c.de monachis.vt intelligatur,quod con
ceſſio ibi fuerit facta de temporalibus eccleſię patrona
tæ.alias ſi eccleſia non eſt patronata , videretur abſurdũ
dicere,quod ius præſentandi competeret.Iſta tamẽ ſol.
eſt diuinatiua.vnde iudicio meo verius eſt dicere,quod
præſentatio rectoris ad eccleſiam quandoque compe-
tat non patrono:& ita intelligi poſſit.d.c.de monachis.
& quod ibi dicit Abbas,& ita etiam intelligitur clemẽ.
1.de iurepatronatus.& ſimilia iura quæ indiſtincte con
cedunt in præſentationem perſonis eccleſiaſticis ad ec
cleſiam ſibi ſubiectam:quia illud intelligitur ſiue ſit ſu
biecta quia eam ædificauerint.& ſic quia ſint patroni:ſi
ue quia alio modo fuerit ſibi conceſſa & ſubiecta.& ita
intelligit gl.magna in ſua diſtinctione in d. c. de mona-
chis.Et præmiſſam concluſionem ſentit Abb.in c.cum
eccleſia Vulterana. verſi.quo ad ſecundum de electio.
vbi dicit in eccleſia collegiata quando vacat prębenda,
præſentatio ſpectat ad prælatum & capitulum, & inſti-
tutio ad epiſcopum , & tamen ibi non præſupponitur
iuſpa.in ipſa eccleſia.& ad hoc allegat Abba.authorita-
tes reprobata quadam alia opinio.vt per eum. & hoc ẽt
tenet dominus Præpoſitus diui Ambroſij poſt Archid.
in c.quando.23.diſtinct.& in c.1.21.diſtin.idem d.Fel.Sã
deus in ca.cum venerabilis de except. in col.3.& etiam
in 11. col. in princ. vbi dicit quod in eccleſijs ſubiectis
regularibus ad præſentationem monachorum epiſco-
pus inſtituit.Nec tamen loquitur quãdo regulares ſunt
patroni ipſarum eccleſiarum . præſupponit ergo quod
in quibuſcunque eccleſijs ſubiectis monaſterio com-
petat ius præſentandi monachis & multa allegat.& ma
xime Marianum latiſſime in d.cap.de monachis. Dica-
mus ergo quod hoc caſu præſentatio competit non ra
tione iuriſpatronat. ſed ratione alterius iuris quod ha-
bet monaſterium in eccleſiam ſubiectam,& facit c.ex-
tirpandæ.§.qui vero.de præben.& c. ad hæc. de offi.vic.
vbi rector præſentat vicarium perpetuum epiſcopo,
prout pręſupponunt doc.ibi maxime Abbas in d.§.qui
vero.in 4.col.in repetitio.in verſi. ſed contra. & in verſi.
eſt etiam aduertendum.& ibidem Pet. de Anch. in cle.
vnica in 4. notabili.de offi. vic. & tamen non eſt patro-
nus ille rector,vel canonicus de quo ibi , põt ergo præ-
ſentatio competere ſine patronatu, vt ex prædictis con
ſtat.ſic etiam poteſt competere patronus ſine fundatio
ne,conſtructione,& dotatione.vt voluit Abb.in conſi.
ſuo 28.incipiente in cauſa communis caſtri. in 2. volu.
vbi dicit quod iuſpa.poteſt competere alicui ex priuile
gio Papæ.& ſic abſque fundatione,cõſtructione,& do-
tatione.& firmat do.Fely.in tractatu ſuo,quando literę
apoſtolicæ.&c.in 6.col. verſi. ampliatur decimo. & me-
lius in penulti.col.verſi.limitatur vndecimo. allegat in
ter cætera do.Card.Flor. in clemen. per literas in 3.q.de
præben.vbi dicit quod ſi ad laicum ſpectat ius præſen-
tandi ſine patronatu,ceſſat ratio quæ allegatur , ſcilicet
ne retrahantur patroni à fundatione eccleſiarum ergo
concluditur,quod quãdoque præſentatio rectoris , vel
capellani competat non patrono nec præſupponenti
iuſpatronatus.Et facit quod dicunt Archidiaconus , &
dominus Præpoſitus in c.hortamur.71.diſtinctione vbi
60 inquiunt † quod pręſentatio quandoque competit per
viam ſimplicis petitionis,vt quando populus petit, vel
ſupplicat quod talis presbyter inſtituatur in eccleſia ſua :
quia illum gratum habent iuxta tex.& ibi notatur in c.
quod Dei . de ſtatu monach. & iſto modo procedit for-
te conſuetudo quæ eſt Mediolani , vbi ad petitionem
parochianorum inſtituuntur rectores , valeret conſue-
tudo , quod mortuo prælato deberet fieri notificatio
populo,ciuitatis,antequam collegium procedat ad ele
ctionem.ita decidit Inno.ſingulariter in ca.quod ſicut.
de elec. & refert & ſequitur Ro. in ſuo ſing. incipien.
cle.cum terra.de elec.in 7.char.col. 2.ſed debuit incipe-
re capitulum cum terra , non tamen valeret ſtatutum,
vt dicit dictus text.& refert Ro.vbi ſupra. poſſent tamẽ
tales parochiani de quibus ſupra etiam præſentare vi-
gore iuriſpa.quando allegarent ſe patronos . & ad pro-
bandum ipſum iuſp.allegarent pręſentationes ante fa-
ctas iuxta notata in c.querelam. de elec.& plene dicam
infra.ſuper verbo ipſe,vel is à quo cauſam habuit.in q.
vltima.in qua tractabo,an poſſit iuſpatronatus pręſcri-
bi.¶ Vigeſimoſexto quęro , circa dicta in diſcurſu pręe-
61 cedentis quęſtionis pone † quod rector eccleſię patro-
natę pręſentauerit clericum ordinandum ad titulum
beneficij ſui,iuxta d.ca.poſtulaſti , an ipſo rectore mor-
tuo patronus teneatur illum clericum pręſentare in re
ctorem conclude quod non,vt ibidem probatur,& de-
clarant doctores,quod intellige verum etiam ſi de con
ſenſu ipſius patroni fuiſſet pręſentatus:vt ibidem dicit
Ioannes Andreas & firmat Abb. in fi. & ratio eſt,quia ſi
aliter diceremus per indirectum daretur ius ad vacatu-
rum beneficium,quod non eſt dicendum. c.nulla cum
ſimilibus . ſupra de conce. prębend. & iſta eſt commu-
nior & verior opinio ſecundum Abb. ibi quicquid di-
xerit ibi glo. referens alias opiniones , ſubijcit tamen
Abb.quod de honeſtate deberet talis pręſentari, vel de
neceſſitate quando adeſſet conſuetudo . & ad prędicta
vide etiam do.Prępoſi. in c.quando vigeſimaquarta di-
62 ſtinctio. ¶ Vigeſimoſeptimo † quęro , in materia pręe-
miſſa:pone quod duo ſunt patro. vnus pręſentat Petrũ
qui fuit intitulatus in eccleſia iuxta dictum ca.poſtula-
ſti.alter pręſentat alium : an intitulatus data paritate in
reliquis debeatur preferri videretur dicendum quod
ſic.ex quo ipſe ſeruierat in illa eccleſia . & ibidem fue-
rat intitulatus de cõſenſu epiſcopi vel .etiam patrono-
rum.

rum.In contrarium eſt veritas.ita probat tex. in d.c.po-
ſtulaſti.in verbo non ſunt alijs præferendi. & ita intelli-
git ibi Hoſt.quem refert & ſequitur do.Card.Flo.ibi.in
63 fi.¶ Vigeſimooctauo quæro,† an patronus poſſit pro-
mittere de præſentando antequam vacet eccleſia,& an
valeat talis promiſſio.vide quæ dixi ſupra. ſuper verbo
honorificum.in 11.q.& plenè notatur in c.fi.de conceſ-
ſio.præbend.& in toto illo tit. & ſuper dicto verbo ho-
norificum multas alias quæſtiones tetigi,quæ etiam be
necadebant ſub hoc verbo. ¶ Vigeſimonono quæro
circa iſtud verbum competens alicui. viſo quibus com
64 petat iuſpatronatus,& præſentatio † quibus etiam cō-
petat inſtitutio.Breuiter conclude quod competit epiſ
copo,& non inferiori.tex.in c.cum ex iniuncto. in fin.
ibi ad cuius officium tam inſtitutio quam deſtitutio
pertinet infra.de hære.& in ca.nullus.16.q.7.& propte-
rea dicit Abb.in d.c.cum ex iniuncto, quod epiſcopus
habet fundatam intentionem ſuam de iure communi
ſuper inſtitutione & deſtitutione. vnde prælatus infe-
rior vendicans ſibi hanc poteſtatem debet illam proba
re.Iſtam eandem concluſionem firmat Abb.in ca.cum
eccleſia Vulterana.in 3. col.& ſequenti.ſupra de elect.
& alibi ſæpe.Firmat etiam do.Card.Flor.qui iſtam quæ-
ſtionem format in clementina 1.in 8.col.verſic.ſolutio
pro declaratione quæſtionis.de ſupplen.negli. præl.vbi
iura concordantia allegat. Eandem concluſionem te-
net do.Fely.Sandeus in cap.cum venerabilis.in 3.col.de
exceptio.concludens hoc procedere etiam ſi prælatus
inferior eſſet prælatus eccleſiæ,quia per hoc non habet
ius inſtituendi in beneficijs in ea,vel in eius fundo ſitis:
ſed tantummodo habet ius præſentandi, quicquid di-
xerunt alij.vt per eum plene poſt Abbatem in d.c.cum
eccleſia.& alios per eum allegatos.Idem tenet do. Præ-
poſi.diui Ambroſij in c.1. vndecima diſtinctio. & in ca.
quanto.24.diſtin.poſt Archidia.ibi.Limita tamen hanc
regulam vt per Felin. vbi ſupra. Prædictam etiam con-
cluſionem tenent gl.& doct.in c.referentes. ſupra de p̄-
bend.dicentes,quod de iure ſpeciali bene poteſt infe-
rioribus inſtitutio competere vt ibi & faciunt quæ dixi
ſupra ſuper verbo honorificum. in 33.q.& clare proba
tur in c.ex frequentibus. vbi Abbas in prima notabili.
ſupra de inſtitut.& etiam probatur in c.omnes baſilicę.
16.q.16.& alibi ſæpe.Et notat quod etiam ſuper hoſpita
libus habet epiſcopus fundatam intentionem de iure
communi.Item illorum cuſtodiam habet. ca. de xeno-
dochijs.de religio.do.vbi probatur quod omnium pio
rum locorum ſpectat ordinatio ad epiſcopum & idem
probatur in c.cum ad ſedem vbi Abb.colligit in 2.nota
bili.de reſtitutione.ſpol.& facit text. & quod ibi dicitur
per Abbatem in quarto notabili in c. cum ſit generale
de foro compe. & text. & quod ibi notatur in l. omnia
priuilegia.C.de epiſcop. & cleric. Nota tamen quod li-
cet de iure ſpeciali, puta præſcriptione, vel priuilegio
ius inſtituendi ſpectaret inferiori,non tamen ſibi com
peteret ius deſtituendi.ita Abbas ſingulariter in ca.fi.in
penul.colū.ſupra de ſtatu monac. Remittens ſe ad ple-
nius dicta per eum in c.ſi quis contra clericum.& de fo
ro competen. Idem Ioan.Andre.Ioan.Calde. & Abb.&
cæteri communiter in c. cum ex iniuncto.de hæret.Idē
Gemi.in c.nemo deinceps.in fi.de elec.lib.6.idem Abb.
in c.accepta.in fi.de teſtit.ſpo.an autem ex diſpoſitione
teſtatoris poſſit ad inferiorem epiſcopo ſpectare inſti-
tutio.Traditur in d. ca. nobis per Abbatem maxime &
in c.cum dilectus.de conſuetudi.& per domi.Fely. in c.
cum acceſſiſſent. de conſtitu. dicam. infra ſuper verbo
65 de diœceſani conſenſu.q.12.¶ Tertio quæro † an inſti-
tutio competat ſoli epiſcopo,an autem competat epi-
ſcopo & c.ſimul.in hoc puncto reperio quod Abb. Pa-
normita.in c.cum eccleſia Vulterana in 3.col.ſupra de
elec. Concludit quod epiſcopus in inſtitutione fienda
non requirit conſenſum canonicorum ſed potius con
ſilium:allegat tex.in arg.in c.nouit.& in cap.quanto.de
his quæ fiunt à præla.vbi idem tenet ipſe:iſtud idem vo
luit do. Card. Floren.in d. clemen.1. de ſupplen. negli,
præla.vbi dicit quod ad ſolum epiſcopum ſpectat inſti
tutio.& hoc ſatis probatur in c.nobis.infra eodem, vbi
tex. dicit præſentationem eſſe fiendam epiſcopo: nec
aliquis dicit de capitulo. & ita obſeruat conſuetudo.
Quid autem in collationibus aliorum beneficiorum,
quæ non ſunt de iurepa.an requiratur conſenſus c.Po-
nit etiam Abb.poſt alios in d.c.cum eccleſia Vulterana
66 in 4.col.¶ † Trigeſimoprimo quæro vicarius generalis
epiſcopi poſſit ex ſuo officio inſtituere præſentatum,
videtur dicendum quod non per textum in capite fin.
de offic.vica.lib.6.qui ad literam dicit,quod vicarius ge
neralis epiſcopi non poteſt conferre beneficia niſi ſpe
cialiter ſibi commiſſum ſit: & rationem aſſignat text.
quia collatio eſt donatio quæ donatio non venit in ge
nerali mandato & per illum text. dicit Paul. de Caſt.in
67 conſil. ſuo 57.incipien. venerabilis vir circa fin.† quod
actus præſentandi non competit vicario ſine expreſſo
mandato domini.ergo videtur etiam quod ſibi non cō
petat actus inſtituendi,& ita etiam reperio expreſſe te
nere dominum Card.Floren. licet nihil alleget, in cle-
mentina 1.in 9.q.eodem tit.de iurepat.Et idem Ioan.de
Imol.ibi in vltima colum.in verſic. ſed quid ſi clericus.
¶ Contrarium tamen tenet glo. per illum text. & ibi
Ioan. And.& Ioan. de Imo. in 2. notabili. & expreſſius
Abb.in ca.ex frequentibus ſupra de inſtitu. Idem Abb.
in c.cum olim.& obedien.Idem tenet Ludoui. Roma.
in ſingularibus ſuis, in 2. parte in ſingulari incipien. tu
ſcis quod fundatores.charta.16.col.4. Et hoc etiam ſen-
tit in conſi.ſuo 365.incipien.in re præſenti.& ſic iſta vi-
detur communiter opinio quæ plane procedet ſi tolla
tur obiectum de dicto ca.fi.Reſpondeo igitur ad illum
tex.prout reſpondet Abb.in d.c.ex frequentib.quod il-
le tex.loquitur in collatione. Nos autem in inſtitutio-
ne.& ratio diuerſitatis eſt: quia collatio(vt dictum eſt)
eſt quædam donatio quæ non venit in generali manda
to.ſed inſtitutio eſt neceſſitas, nec exercetur aliqua li-
beralitas: quia ex quo præſentatus eſt idoneus debet
de neceſſitate inſtitui per ſuperiorem. ca. decernimus.
16.q.7.& propterea nihil repugnant quominus veniat
in generali mandato. Ad authoritatem Pau.de Caſt. re-
ſpondetur quod fundatur ſuper d.c.fi.qui text. non lo-
quitur in terminis noſtris vt ſupra dixi. Ad authoritatē
Card.& Imo. reſpondetur quod nihil facit, quia nihil
allegat.vnde ei non eſt credendum.vt dicit Bald.in l.re-
ſpub.C.ex qui. cau.maio. & facit quod dicit gl.in l. 1.C.
de legibus. quinimo dicit Abb. notanter poſt do.Ant.
de Butr.in ca.tua nos.infra de vſuris. quod etiam com-
muni opi.doctorum vel gloſſarum non eſt ſtandum,
quando iure vel ratione nō fundatur. ¶ Trigeſimoſe
68 cundo quæro circa hoc verbum competens alicui† an
ca. competat ius inſtituendi ſede vacāte. breuiter con-
clude quod ſic caſus eſt in c.1.& per illum tex.ita firmat
Cald.in conſil.ſuo 3. incipiente. an capitulum ſub hoc
eodem tit.ita etiam per illum text.concludit Abb.in c.
69 cum olim ſupra de maio.& obedi.Aduerte tamen † ca
pitulum licet ſede vacante poſſit inſtituere præſenta-
tum,non tamen poteſt conferre.& tex.eſt in d.c.1.& in
c.vnico.diſtinguendo vt ibi. ne ſede vacante. eodem li.
Et ratio diuerſitatis nō plene poteſt aſſignari vt per plu
ra dicit do.Fely.in d. ca. cum olim.in 1.col. Abb.tamen
ibi nec diſcrepat Fely. ponit rationem quam poſui in
præcedenti quæſtione.An autem in alijs ſpectātibus ad
epiſcopum ſuccedat capitulum vacante ſede traditur
plene pro do.Feli.poſt Abb.in d.c.cum olim.& per eū-
dem do.Feli.in c.cum tex.in 16.col.verſ.in mandato. ſu
pra de reſcrip.& in c.irrefragabili.de offi.ord.& quid ſit
in c.regularium Abb.remoto:vide Panor.in ca.fi.ſupra
de ſtatu.monach.& in c.cum dilectus.ſupra.de conſue.
¶ Trigeſimotertio quæro circa materiam præmiſſam
70 ſcilicet † quis poſſit inſtituere. pone quod Papa dele-
get alicui vt ad præſentationem eius quem nouerit pa-
tronum.ordinet eccleſiam.an talis delegatus poterit in
ſtituere conclude quod nō, ſed tantummodo habebit
declarare.caſus eſt in c.ſuper eodem.ſupra de offi. dele
ga.

71 ga. dic vt ibi habetur. ¶ Trigeſimoquarto quęro † an poſſit epiſcopus extra territorium ſuum inſtituere pręſentatnm concIude quod non ſecundum Abb. in c. nouit. de offic. delega. rationibus de quibus ibi per eum.
72 ¶ Trigeſimoquinto quæro † an ius inſtituendi competat abbati in eccleſijs ſibi ſubiectis pleno iure. concIude quod ſic. ita probatur in c. in Lateranenſi. & ibi Abbas. ſupra de præben. Aduerte tamen quod licet ad exemptos perueniret iuſpatronatus: puta cum vniuerſitate aliqua, tamen inſtitutio ſpectaret ad eum, ad quē ſpectabat prius: quia in eos non poteſt eſſe plus iuris tranſlatum quam haberet transferens. caſus eſt in ca. cū ſeculum. infra eodem. & ad prædictas quæſtiones vide etiam Hoſtien. in ſum. in titu. de inſtitut. ver. quis poſſit inſtituere in titu. de offic. or. §. quid pertinet. verſi. ſunt autem quædam. & ſic ſum expeditus de quæſtionibus applicabilibns huic verbo competens alicui. capio nūc verbum in eccleſia.

1 *Iuſpatronatus an poſſit haberi in eccleſiis cathedralibus.*
2 *Reges vel principes an ſint patroni eccleſiarum cathedralium.*
3 *Iuſpatronatus an poſſit haberi in eccleſia collegiata.*
4 *Præſentatio ad prælaturam quare non poſſit fieri in eccleſia collegiata, ſed bene ad alia beneficia inferiora.*
5 *Laicum etiam patranum non habere ius eligendi regulariter, limitatur tribus modis.*
6 *Eccleſia quando dicatur collegiata, & quę ſint ſigna cognoſcendi.*
7 *Iuſpatronatus an poſſit haberi in eccleſia conuentuali vel religioſorum.*
8 *Iuſpatronatus an poſſit haberi in hoſpitali.*
9 *Epiſcopus debet ponere rectorem in hoſpitalibus niſi hoſpitale habeat patronum.*
10 *Eccleſiarum larga appellatione an veniant hoſpitalia, & an hoſpitale priuatum poſſit viſitari per epiſcopum.*
11 *Hoſpitali publico duo conſiderantur videlicet iuſpa. & regimen hoſpitalis.*
12 *Iuſpa. an poſſit haberi in collegio vel loco deputato ad alendos ſcholaſticos vel ſtudentes.*
13 *Iuſpatronatus an poſſit haberi in ſepultura ſeu ſepulchro, quod quiſpiā conſtruat.*
14 *Extraneus an poſſit ſepeliri in ſepulchro, inuito patrono.*
15 *Ius ſepulchrorum non tranſit ad heredes extraneos ſed ſolum ad deſcendentes.*
16 *Ius quòd habet quis in ſedibus vel banchis in eccleſia an dicatur iuſpatronatus.*

IN eccleſia circa iſtud verbum formabo aliquas quæſtiones per quas parebit an iuſpatronatus poſſit haberi in alijs locis quam in eccleſijs & an in quibuſcun-
1 que eccleſijs vel locis pijs haberi poſſit. ¶ † Primo quæro igitur. An iuſparronatus haberi poſſit in eccleſijs cathedralibus. Breuiter dicas quod ſic. quod probo p iſtud verbum in eccleſia poſitum in diffinitione quod eſt generaliter prolatum; & ſic comprehendit tam eccleſias cathedrales quam alias & eod. modo probatur in text. in c. nobis. infra. eodem & in multis alijs iuribus huius tituli. probatur etiam ex identitate rationis. quicunque ergo ipſam eccleſiam fundauerunt, conſtruxerunt, & dotauerunt, erunt patroni. idem ſi ex priuilegio id habeant, vt dicit do. Præpoſitus. in cap. hortamur. in 1. col. 71. diſtin. infra dicam plenius in vltima quæſtione ſequentis verbi. Eſt tamen aduertendum quod licet in tali eccleſia cathedrali poſſet haberi iuſp. quod tamen patronus vel patroni non præſentabunt epiſcopum in dicta eccleſia, ſed bene præſentabunt clericos ad alia beneficia particularia, vt dicitur in ſequenti quæſtione. & etiam habetur per do. Præpoſi. d. Ambro. in ca. imperiū. decima diſtinct. Aduertendum eſt etiam circa pręmiſſa quod Archidiaco. in ca. lectis. 63. diſt. per illum tex. dicit
2 † quòd reges vel principes ſunt patroni eccleſiarum cathedralium. quod etiam dixit Bal. in c. quanto. de iudic. & in proœmio decretali. ſed hoc non probatur aliquo iure. & contrarium tenuit do. Præpo. in c. lectis. præallegato. & plenius in d. c. imperium. vbi dicit quod prædicta deciſio Archidia. & Bal. debet intelligi quantum ad protectionem non autem quantum ad electionem vel præſentationem. & facit quod dicit Abbas poſt Vin. & Philip. in c. venerabilem. ſuper glo. in verbo carebit. de elect. vbi dicit, quod Imperator non eſt patronus Romanæ eccleſiæ dato quod ſit aduocatus & defenſor il-
3 lius, vt in illo tex. dicitur. ¶ † Secundo quæro an iuſpat. poſſit haberi in eccleſia collegiata. prædicta faciunt qđ ſic. & eſt textus clarùs in c. nobis. infra eodem. eſt verum quod prælatus non præſentabitur hoc caſu à patrono, ſed eligetur à collegio. & electioni factæ patroni poſtulabitur aſſenſus de honeſtate tantum, & non neceſſitate. vt ſic poſſit contradicere, ne confirmetur electus ſi iuſtam habeat cauſam contradicendi, vt dicitur & notatur in d. c. nobis. & in c. ſacroſancta. per Abbatem maxime ſupra. de electio. & ſecundum prædicta eſt intelligendum, quod dicit do. Alexan. in conſi. ſuo 74. incipiē te. viſo puncto. in penulti. col. in 4. vol. vbi videtur velle quod in eccleſia collegiata non habeatur iuſpat. quia intelligi debet, ſcilicet quod præſentatio prælati non fiat in eccleſia collegiata ad prælaturam, & quod hoc velit patet, quia allegat dictum capitulum nobis. & ex verbis ſuis ſequentibus id clare colligitur. ¶ Limitat tamen hoc niſi patronus tempore fundationis ibi reſeruaſſet præſentationem prælati de licētia epiſcopi, quia tunc licet non poſſit eligere prælatum, tamen poterit cum præſentare. Ita decidit do. Card. Floren. poſt Pet. de Stagno in cle. plures. §. fin. in fi. eodem tit. Ad alia autem beneficia inferiora exiſtentia in ipſa eccleſia collegiata patronata præſentabit patronus canōnicos vel clericos Ita, dicit Abb. poſt Ioan. And. in d. c. nobis. in verſi. circa primum. vbi formaliter dicit quod patronus poterit pſentare ad præbēdas in eccleſia collegiata. quod etiam firmat Abb. in cap. ſuggeſtum infra eodem & conſi. ſuo 57. incipien. Chriſti, &c. in primo volumine. in vlti. col. Idem dicit Ioan. de Imo. in c. ſi. in vlt. nota. ſupra de conceſ. præben. ſubijciens quod iſta eſt communis opi. Idē pulchre firmat & declarat Abb. in c. cum eccleſia Vulterana. in 3. col. ſupra de elec. & do. Præpoſi. diui Ambroſij. in c. 1. in 6. col. 21. diſtin. vide omnino ea quæ dico infra ſuper verbo & dotauit. in vlti. q. Et ſi quis quærat de
4 ratione diuerſitatis † quare in eccleſia collegiata non poſſit fieri præſentatio ad prælaturam ſed ad alia beneficia inferiora ſic: dicas rationem eſſe, vt eſt in mente omnium. in d. c. nobis. Et etiam ponit Abb. in d. c. ſacroſancta. quia in eccleſijs collegiatis prælatus eligitur, vt patet per gl. in c. quanquam. de elec. lib. 6. & eſt text. vbi notant omnes in c. 1. de ele. & in d. c. nobis. & alibi ſępe. ſed electio ad beneficium eccleſiaſticum eſt quid mere ſpirituale, ſpiritualia autem non cadunt in laicos. d. ca. ſacroſancta. cum ſimilib. igitur, &c. Iſta ſano ceſſat in beneficijs inferioribus in quibus non proceditur per viā electionis. & ſic in illis bene poteſt habere locum præſentatio. Quare autem electio prælati in eccleſia dicatur magis quid ſpirituale quam præſentatio ad alia beneficia inferiora. declarat Abb. in d. c. ſacroſancta. & faciunt notata per eum & alios in c. quanto. de iud. ſtat er-
5 go ex prædictis cōcluſio † quod laicus etiam patronus non habet ius eligendi. Amplia nunc iſtam concluſionem aliquibus modis vt per Abb. in d. c. ſacroſancta. in 4. not. Limita etiam dictā concluſionem pluribus modis. Primo limita vt non procedat quādo ex priuilegio Papæ electio concederetur laico, vt dicunt gl. & doc. in d. c. nobis. & in d. c. ſacroſancta. ſicut etiam quandoque conceſſum fuit ius conferendi. vt in c. Adrianus. 63. diſt. & habetur per Ioan. And. in c. 1. de præbend. lib. 6. ¶ Secundo limita vt non procedat in laico conuerſo. vt per glo. in c. ex eo. in fi. de elect. lib. 6. quia ſaltem de conſuetudine poterit intereſſe electioni vt ibi per Abb. in c. 1. in fi. ſupra de procur. declarando vt per eum ibi. & in c. cum olim. in vlt. col. de arbi. & etiam habetur in alijs locis memoratis per do. Fely. in c. cum M. Ferrarienſis in 10. col. de cōſti. ¶ Tertio limita vt non procedat in electione nō ſpirituali, ſcilicet quæ fit ad locum nō eccleſiaſticum vel ad dignitatem ſecularem: ita do. Card. Flo.

in d. c.

in d.c.nobis.in §.ceterum.in 4. oppoſitio. infra eod.per
tex.in §.ſi quis ędificationem.in authen.de eccle.titulis.
& ſatis de ſe patet. An autem clericus ſecularis poſſit
habere vocem in c. regulari ex pacto in fundatione ap-
poſito vel ex conſuetudine vel priuilegio vide Fel.in c.
cum M.in 10.col.de conſtitu.& dicas per eum.¶ Sed cit
ca pręmiſſam quæſtionem in qua concluſum eſt ius pa
tro.haberi poſſe in eccleſia collegiata,ſuboritur dubita
6 tio †qñ eccleſia dicatur collegiata & quę ſint ſigna id co
gnoſcendi.In hoc dicas prout declarant doct.in d.c.no-
bis.poſt gl.ibi & domi.Card.Flo.in cle.vt hi qui,in prin.
in 3.col.in 4.q.de ætate & qua.& do.Alex.in conſi.74.in
cipien.viſo puncto.in 1.col.in 4.vol.& in conſi.ſequen-
ti.& domi.Fely.Sandeus.in ca.accedentes.ſupra de præ-
7 ſcrip.circa princ.¶ † Tertiò quęro an in eccleſia conuẽ-
tuali vel religioſorum,puta in monaſterio poſſit habe-
ri ius patro.videtur concludendũ quod ſic.ita probatur.
in dicto c.nobis in verbo in conuentionali.quod verbũ
comprehendit omnes eccleſias collegiatas. vt ibidem
notat Abb.poſt alios.Iſtud idem ſentit Abb.in c.quoniã
infra eodem.circa medium.ibi nam quotidie accidit in
capellis fundatis in iſtis eccleſiis conuentualib.facit ra-
tio:quia iura non diſtinguunt,ſed generaliter loquun-
tur de omnibus eccleſiis.Item facit, quia ipſum corpus
monaſterij poteſt eſſe ſub poteſtate patroni.c.monaſte-
rium.& capi.ſequenti 16.quæſtione 7.capit. dilectus ſu-
pra de conſuetu.cum ſimi. Ergo etiam in ipſo monaſte
rio puta in vna capella vel altari poteſt haberi ius patro
natus.Contrarium tamen tenet Abb.Panormit.in con-
ſilio ſuo 59.incipiente domi.Iaco.de Rachaneto.in vlti
ma colum.in 2.vol.vbi dicit,quod ius patrona.non po-
teſt acquiri in eccleſia religioſorum ipſis inuitis,maxi-
me in altari maiori, ne acceſſu ſecularium religioſi pa-
tiantur aliquod ſcandalum & ne eccleſia eorum patia-
tur hanc ſeruitutem.hinc prohibentur clerici ſeculares
beneficiati in monaſterio.capi.fina.§.pręcipimus. ſupra
de ſtatu mona.& ibi clarius Abb.videtur hanc ſecundã
opinionem tenere dum,dicit ſe putare,quod clerici ſe-
culares non poſſint intitulari in monaſterio. & ſic non
poſſit deputari ſecundum eum altare in monaſterio,vt
inſtituatur ibi clericus ſecularis , iſta ſunt verba ſua vbi
ſupra ſubiiciens hoc eſſe bene notandũ Fatetur tamen
quod poterit deputari certum ſtipendiũ,non m̃ in titu
lum pro ſeruiendo in monaſterio.Iſtam opinionem te
net domi.Felyn.Sandeus in cap.cum venerabilis. in 12.
colum. de exceptio. vbi dicit quod in capellis fundatis
in monaſterijs mendicantium nullus eſt patronus, nec
vacant.Allegat Petr.de Ancharan.in conſi.ſuo 108.alias
eſt conſ.112.incipiens iura quę loquuntur.ego credo in
hoc puncto dicendũ,quod ipſum monaſterium funda-
tum & dotatũ debito modo poſſit eſſe ius patron. quia
iſto modo nullum fit præiudicium monachis,qui tem
pore fundationis nondum ſunt in ipſo monaſterio.de
hoc eſt caſus in d.c.dilectus.de conſu.& probant alia iu-
ra.ſupra allegat. ſed poſtquam monaſterium eſt cõſtru-
ctum liberum,ita quod ius patro. ad aliquem non ſpe-
ctat,credo verum eſſe quod dicit Abb.in d.c.fi.quod nõ
poſſit ipſa ſeruitus imponi in illo monaſterio, vt ali-
quis ſit ibi patronus.& ſic quod nemo clericus ſecularis
poſſit ibi intitulari religioſis inuitis. ſed eis volentibus
credo ſecus dummodo tñ non ſit de congregatione ip-
ſorum religioſorum , quia nihil eſt quod repugnet , &
hoc ſatis eſt de mente Io.An.poſt Hoſt.ibi in d.c.fi.§.præ
cipimus.de ſtatu monac.& Abb.in d. ſuo conſi. 58. Et ẽt
ſatis probat text.iuncta glo. in verbo clericos ſeculares.
in d.§.præcipimus.dum dicit quod in eodem officio di
ſpar non debet eſſe profeſſor,&c.Et ſic prohibet clericũ
ſecularem in eccleſia religioſorũ intitulari.ita vt ſit eo-
dem , officio & ꝯgregatione cũ religioſis. vult ergo a ꝯ̃-
rio,quod dummodo ipſe clericus ſecularis non ſit de il
la ꝯgregatione,quod admitti poſſit.Et ita ego teneo. &
poſito quod quis vellet tenere partẽ ꝯ̃riam , ſcilicet qđ
nullo modo clericus ſecularis in monaſterio vel alia ec
cleſia religioſorũ inſtitui poſſet, tñ nihil repugnat quo-
minus ibi haberi poſſet ius patr.ſaltem quantũ ad alios
effectus quam præſentationis.& ita probatur in d.c.dile
ctus.cum aliis ſup.alle.& ſi tu dicas qui ſunt iſti alii effe-
ctus,reſpondeo quod traduntur per doc.in c.1. & etiam
in c.nobis.vbi melius.infra eod.& declarani ſ.ſuper ver
bis honorificũ, onероſum, & vtile. & tradit Abb. ſuper
hac rub.& vnus effectus in propoſito noſtro ponitur in
c.ſacroſancta.ſupra de elec.qui tex.expreſſe loquitur de
patrono monaſterii. & dicit quod facta electione Abb.
vel prælati patroni , honeſtus poſtulabitur aſſenſus de
quo etiã habetur in d.c.nobis. Fateor tñ, quod in eccle-
ſia mendicantiũ non habeatur ius patro. quia ibidẽ nõ
cadit dotatio,ex quod tales eccleſiæ nihil habere debẽt
c.1.ver.confirmatos.de relig.do.lib.6.ſed ſine dotatione
non acquiritur ius patro.vt dicunt docto.poſt Inno.ſub
hac rub.& dicam infra in verbo & dotauit igitur,&c.Et
in iſtis terminis loquitur Pet.de Anch.in d.conſi.113.&
do.Fel.in d.c.cum venerabilis. Et ita limitanda eſt & de-
claranda cõcluſio ſupra facta. Et idem tenet Io.de Ana.
in conſi.ſuo 81.inci.pro expeditione.vbi dicit,quod iu-
ra loquentia de iure patr.non habent locum in capellis
fundatis in eccleſiis , in quibus habitant medicantes. &
quod dictæ capellæ ſunt liberæ in adminiſtratione ipſo
rum fratrũ & quod ſunt effectæ ſancta ſanctorum.& ſe-
quitur ibi excellens doctor do.Ludo.Bologni. in addi-
8 tione ſua.¶ † Quarto quæro,an ius patron.haberi poſſit
in hoſpitali. vr̃ dicendum , quod non , quia de eccleſia
tantummodo loquitur diffinitio iuris patro.& aliud eſt
eccleſia, aliud hoſpitale,vel monaſterium.c.2.vbi nota
Abb.ſupra de conſue.in ꝯ̃rium eſt veritas.Et pro iſta cõ
cluſione vr̃ caſus. in §. ſi quis ędificationem. in authen.
de eccle.tit.vbi dr̃,quod ſi quis ædificari nam dauerit xe
nodochium, orphanotrophium , vel aliam venerabilẽ
domum,& diſpoſuerit ad aliquem ſpectare,puta ad hæ
redes electionem gubernatoris ad ipſum ædificatorem
& ad hæredes ſpectabit electio,& ad epiſcopum confir-
matio.& ibi Bart firmat & clarius Abb.Panormita.in c.
9 de xenodochiis.ſupra de relig.dom.vbi dicit † quod ad
epiſcopum ſpectet ponere rectorem in hoſpitalib. niſi
hoſpitale haberet patronum , quia tunc ad epiſcopum
ſpectat tantummodo cõfirmatio ſubiiciens ſe latius di-
xiſſe in quadam ſua diſputatione, quæ incipit Sempro-
nius,vbi vide.Pro iſta etiam concluſione vr̃ text. in cle.
quia cõtingit.de reli.domi.& ibi vide.clare hoc dicit do
mi.Car.Floren.in prin in 7.q.Idem Abb.in ca.olim.1.in
notabilib.ſupra de reſtitu.ſpolia.Idem Bal. in conſi.ſuo
165.incipien.ordinatio teſtamenti.in 4.volumi.Intelli-
ge tñ premiſſam concluſionem in hoſpitali pub. & ſic
in hoſpitali cum conſenſu epiſcopi conſtructo,vel fun
dato,quia aliter non poſſet ius patro.in eo acquiri,vt pa
tet ex diffinitione iuris patro.ſupra in princ.huius ope-
ris deſcripta. ea enim hoſpitalia , vel oratoria quæ ſunt
fundata ſine epiſcopi authoritate, priuata appellantur,
& pñt reuocari & reduci ad priores vſus prophanos vt
per Inno.plene in c.inter dilectos.de dona.quem refert
& ſequitur Abb.Panor.in c.pen.verſi.2.infra.de immu-
nita.eccle.& probatur in c.ad hæc.& ibi Abb.no.& hoc
pulchre declarat ſupra.de relig.domi.& eſt pulchra glo.
in cle.quia contingit.in verbo altare.de relig.dom.Et fir
mat do.Cardi.Floren.in conſi.ſuo 11. incipiente quędã
ſocietas.colum.fina.& de his etiam habetur aliquid per
Bal.in conſi.ſuo 320.incipiente præmittendum.in 5.vo
lum.ſecundum nouam impreſſionem. & hoc caſu qui
fundauit tale hoſpitale priuatum nõ eſt proprie patro-
nus illius ſed dominus regens ipſum authoritate pro-
pria.ita do.Fel.Sandens in capi.de quarta.in 2.colum.in
fine. & in 4. columna in princip. ſupra de pręſcrip.dicit
tamen Abb.Panormita.in capitulo inter dilectos.in pe
nultimo notabili per illum tex.ſupra de donatio.quod
domini hoſpitalis priuati poſſunt dici patroni ratione
ſpiritualitatis ,ad quam deputatur hoſpitale , quaſi di-
cat,quod illo reſpectu non poſſunt dici domini argu.l.
in tin.ff.de rer.diui.in §. ſacræ. An autem tale hoſpitale
priuatum poſſit vendi,vide Abb.poſt alios in capit. pe-

10 nultimo,ſupra de ſepul.†Item ſi dubitaueris,an tale ho
ſpita priuatũ poſſit viſitari per epiſcopũ, dic vt per Fed.
de Sen.in conſi.ſuo 111.incip. talis quęſtio eſt an diœce-
ſanus,&c.& per doct.in d.c.inter dilectos. & per Abb.in
capit.ſopitę.de cenſib.& dicam in ſequenti verſi.in quę-
ſtione 12.in fi. Et nota circa prædicta,ꝙ etiam locus pri-
uatus dici poteſt quandoque, dato quod conſenſus epi
ſcopi in eius fundatione interuenit,ſcilicet,ſi ſtatutum
ſit tempore fundationis,quod eccleſiaſticus locus non
ſit,ita domi.Cardina.Floꝛẽ. in conſi.ſuo 11.incip.quędã
ſocietas.ſtat ergo concluſio ſupra facta, quod in hoſpi-
tali publico poteſt haberi ius patrona.Pro qua conclu-
ſione etiam facit,quia appellatione eccleſiarum veniũt
hoſpitalia ſaltem large,vt dicit Geminia.in cap.cupien
tes.§.primo.de electio.lib.6.quem refert & ſequitur do
mi.Felyn.in dicto capi.de quarta.in 4.colum.in fin.alle-
gans etiam Federi. de Sen. in dicto conſilio ſuo 111.vbi
dicit, quod, hoſpitale ſaltem appellatur locus eccleſia-
ſticus,de quo etiam per Abb.declarantem in ca.pen.ſu-
pra de ſepulturis.& per iſtud fundamentum reſponde-
tur ad contrarium ſupra adductum ſcilicet,quod in dif
finitione iuris patrona. non fiat mentio de hoſpitali,
ſed de eccleſia tantum , quia vt dictum eſt in propoſito
noſtro appellatione eccleſiæ continetur hoſpitale. Lar
go ſaltem modo vt per Abb. in d.c.2. de conſec.& ſic ex
prædictis habemus vnũ caſum in quo idem iudicamus
de eccleſia quod de hoſpitali, quia ſicut fundator eccle
ſiæ acquirit ius patron. ita fundator hoſpitalis ſi id facit
cum epi ꝯſenſu. Alios decem & octo caſus accumulat
do.Fel. in d.c.de quarta.in 2.& 3.col. vbi alia in materia
hoſpitaliũ accumulat,& ex verbis ſuis colligere etiã po
teris multas alias ſpecies hoſpitalium, ſcilicet aliud pri
uatum aliud publicum,aliud habens eccleſiam annexã
11 aliud nõ, dic vt per eum.† Duo etiã ſunt conſideranda
in hoſpitali publico,ſcilicet ius patro.& regimen hoſpi
talis.ita dicit Bal.in conſi.ſuo 165.incip. ordinatio teſta-
menti.in 4.vol. Primum autẽ ſecundum cum tranſit ẽt
ad impuberes . Secundum vero non committitur niſi
diſcretis , & idoneis, & propterea infert ibi notabiliter,
quod vbi teſtamentarius non eſt idoneus ad regimen,
tunc eſſet locus datiuo ad inſtar tutoris iuxta. l nõ ſolũ.
§.ſi libertus.ff.de excuſ.tuto. ſubiicit etiam ibi notabile
verbum,quod vbi duo præſentarentur ad regimen ho-
ſpitalis,quod ſenior eſſet in dubio præſerendus.allegat
l.fi.ff.de fide inſt.decidit etiã ibi quod in dubio maſcu-
li præferentur fœminæ.quod etiam dixit ipſe Bal.in l.1.
ff. de leuatorib. de quorum dictorũ veritate vide ſupra
ſuper hoc verbo honorificũ.q.15. & aliquid faciunt di-
12 cta in q.59.in fi. ſuper eod.verbo. ¶ † Quintò quæro,an
in collegio vel loco deputato ad alendos ſcholaſticos,
vel ſtudentes prout in collegio Catonis huic ciuitatis,
vel in collegio Caſtellionco,vel Marlianorum Boſſio-
rum,vel ſimilium poſſit haberi ius patro. Pro parte ne-
gatiua facit , quia in diſfinitione iuris patro.non conti-
nentur iſta loca,vel collegia , quia in ea fit tãtummodo
mẽtio de eccleſiis, vnde cui nõ competit diffinitio nec
diffinitum l.1.§.dolum. ff.de dolo aliud enim eſt eccle-
ſia,aliud collegium,vel alius locus pius.c.2.& ibi no.de
conſue.¶ Secundo facit,quia patroni proprie dicuntur
qui habent præſentare rectorem , vel clericum ad loca
publica , vel eccleſiaſtica coram epiſcopo . patet in hoc
tit.per totum.Et ita formaliter dicit Io.de Imo.in ca.in-
ter dilectos.in pen.col.ꝫ.de don.ſed qui erigũt talia loca
non habẽt id facere ergo, &c. ¶ Tertiò facit , quia quis
non acquirit ius patro. in loco , niſi ille locus erigatur,
vel ſit erectus cũ conſenſu epi,vt probatur in diſfinitio
ne iuris patro.in verbo diœceſani ꝯſenſu,& infra videbi
mus ſuper d.verbo,ſed iſta loca nõ ſunt huiuſmodi igi-
tur &c.Pro parte contraria & affirmatiua facit,quia iſta
loca vĩr eſſe quędam hoſpitalia tanquã deputata ad ho
ſpitandũ & alendũ pauperes ſcholaſticos, & poſſunt ap
pellari prochotrophia,id eſt loca in quib.pauperes alũ-
tur prout exponit glo.in l.illud.C.de ſacroſan.eccle. er-
go vr̃ quod in ipſis locis poſſit haberi ius patr.quemad-
modum & in hoſpitalib.de quib.pręcedenti q.Breuiter
iſta vr̃ mihi veritas ex mente doctorũ allegatorũ in præ
cedenti q.quod in ſimilib. locis proprie non habeatur
ius patr. quia ſunt loca priuata , hoc eſt ſine epi ꝯſenſu
erecta,& ille qui erexit dr̃ potius dñs regens ea authori
tate propria vt dixit do.Fely.Sandeus in ſimile de hoſpi
tali priuato in c.de quarta in 2.& 4.col.de preſcri.Large
tñ poſſunt tales appellari patroni,quia ſunt dñi loci de-
putati ad pium vſum,ita formaliter Io.de Imo.in d.c.in
ter dilectos adducens illud quod interdum vulgariter
dr̃,talis eſt pꝛonus talis poſſeſſionis vel domus & tñ ſer-
mo ſit de domino , & dicit Abb. ibidem quod tales dñi
locorũ priuatorũ,puta hoſpitalium fundatorũ ſine au-
thoritate epi pñt dici patroni ratione ſpiritualitatis, ad
quã deputãtur illa loca.Ex prædictis ergo infertur,quod
ſi talia collegia vel loca pia cum authoritate epi funda
rentur bene haberetur in illis ius patrona.prout in ho-
ſpitalibus dictũ eſt in pręcedenti q.quia eadem ratio mi
litat vtroq; caſu,& tunc rector vel gubernator illius lo-
ci eligetur a patrono,& præſentabitur epo,& eps illum
confirmabit vt dicit Abb.in c.de xenodochiis. ſupra de
relig.domi.& in aliis locis allegatis in pręcedenti quęſt.
13 ¶ † Sextò quæro, an ius patro. haberi poſſit in ſepultu-
ra, ſeu ſepulchro,quod quiſpiam ꝯſtruat, breuiter con-
clude quod non.Et me mouet,quia nõ ꝯuenit hoc caſu
diſfinitio iuris patron.ergo nec diffinitũ l.1.§.dudum.ff.
de dolo.Secundo me mouet, quia militat eadẽ ratio in
ꝯſtruente ſepulturam quę in ꝯſtruente eccleſiam , vel
capellã,quia erigere eccleſias,vel capellas,tendit ad cul-
tum diuinũ,ſed nõ ſic in ſepulturis.Et iſtam conclu.ſen
tit Abb.clare in c.1.de ſepul. vbi dicit, quod quis poteſt
in eccleſia habere propriã ſepulturam,ſcilicet reſpectu
vſus,nõ autem põt habere dñium.quia res ſacræ & reli-
gioſæ nõ ſunt in dñio alicuius l. intantum.§.ſacrę. ff.de
rer. diuiſio. & hoc ius quod hr̃ in ipſa ſepultura , hr̃ ſm
Abb.ibi.& docto.in c.quanto,de iud.potius ex toleran-
tia eccleſiæ quam de iure ſcrip.ſicut dicimus in iure pa-
trona.Iſta ſunt verba Abb.in prçallegato loco ſentit er-
go Abb.loquẽdo ſimilitudinarie,quod illud ius , quod
illud hr̃ in ſepultura,nõ ſit ius patron.quia nullũ ſimile
eſt.Idem glo.in c capitulum S.Crucis.de reſcript.& in l.
quod Nerua cum ſimi. ff.depoſiti & eiſdem verbis ſimi
litudinarie loquendo vtitur ipſe Abb. in d.c.pen. de ſe-
pul.circa medium.Appellatur aũt tale ius,ius funeran-
di,vt per glo.& doc.in d.c.quanto. de iudi. & per docto.
in d.c.2.de ſepulturis.in quampluribus locis.& eſt anne-
xum ſpirituali. vt per Inno in d.ca.quanto.Eſt verum.&
Abb.in d.capi.1. poſt ſuprà dicta appellat patronum ſe-
pulchri eum qui habet ius in ſepulchro.Tamen poteſt
intelligi eius dictũ largo modo loquendo ratione ſimi
litudinis quam habet iſtud ius ſepulchri cum iure pat.
Et ita credendũ eſt intellexiſſe Abbatem ne incontinẽ-
ti videtur ſibiipſi fuiſſe ꝯ̃rius.an aũt habeatur quaſi poſ-
ſeſſio per laicos in talibus iuribus funerandi,ſicut in iu
ribus patronatus,vide Collec.Abb.& alios in dicto cap.
quanto.vbi etiam tradũt ad quem ſpectat cognitio , cũ
agitur de iure funerandi.dic vt per eos.Nota m̃ quod ta
le ius non põt haberi in ſepultura ſine conſenſu epiſco
pi.ita Hoſtien.quem referunt & ſequũtur Ioan.And. &
14 Abb.in dicto c.penul.& ibi etiam tradirut per doct.† an
inuito patrono ſepulchri poſſit alter extraneus ibidem
ſepeliri.vide per eos, & per Archid.in c.pręcipiendum.
13.quæſtio.2.& per Roma.in ſingularibus ſuis, ſingula-
ri incipiente. quæſtio eſt in facto. charta 19.columna 4.
& per Petrum de Ancharan. in conſilio ſuo 116. & per
Ioann.de Anan.in conſilio ſuo 76.incipiente pro expe-
ditione.& per excellentem doctor dominum Ludoui-
cum Bologninum ibidem in additione ad dictum con
ſilium vbi allegat dictum conſilium Petr.de Ancharan.
15 Dicũt enim præfati doctores† quod tale ius ſepulchro
rum non tranſit ad hæredes extraneos,ſed ſolum deſcẽ
dentes poſſunt ibi ſepeliri etiam quod non ſint hære-
des an autem tale ius poſſit vendi, traditur etiam in di-
cto capi.penul.dic vt per docto.ibi quia non eſt præter
tis

16 tis propoſiti.¶†Septimò quęro, an ius, quod habet quis
in ſedelibus vel banchis in eccleſia, dicatur ius patrona
tus. In hoc arbitror ↄcludendum, vt in præced.q.dixi eſt
rationibus ibidem adductis. Nota tñ, quod etiam iſtud
ius non põt laici habere inuito epiſcopo. & iſtud habẽt
ex tolerantia ſeu ex gratia, quemadmodum dicimus in
iure patro. ita Hoſt. Io. And. & Abb. in d.c.pen. de ſepult.
& ſic ſum expeditus de iſto verbo in eccleſia. Capio nũc
verbum pro eo quod de diœceſani conſenſu.

1 *Teſtator ſi mandet fundari capellam, et poſtea decedat ante conſenſum epiſcopi ius patrona. cauſatum ex tali fundatione non dicitur eſſe in hęreditate ipſius teſtatoris.*

2 *Conſenſus diœceſani an debeat interuenire in fundatione, conſtructione, vel dotatione, ſiue ſit clericus ſiue laicus qui eccleſiam vel capellam fundet, conſtruat, vel dotet.*

3 *Teſtatorem mandante eccleſiam conſtrui in eius domibus, poſtea autem epiſcopus non conſentit ibi ædificari, an hæredes contra facientes incidant in pœnam.*

4 *Conſenſus diœceſani an debeat interuenire quando ius patronatus iam legitime creatum & in eſſe deductum transfertur de vna perſona in aliam.*

5 *Ius patronatus an tranſeat ſemper cum vniuerſitate.*

6 *Ius pat. quando transfertur ex vltima voluntate an requiratur conſenſus epiſcopi.*

7 *Conſenſus epiſcopi vel diœceſani quare debeat interuenire in acquiſitione iuris patro.*

8 *In acquiſitione iuris patrona. an interuenire debeat conſenſus alterius quam epiſcopi.*

9 *Conſenſus epiſcopi an debeat interuenire ante actum vel in actu, vel an ſufficiat poſt actum vel ratificatio actus.*

10 *Authoritas vbi requiritur non prodeſt ſi interueniat ex poſtfacto.*

11 *Authoritas in materia iuris patro ſtat pro conſenſu.*

12 *Epiſcopus ſi nolit conſentire ſine cauſa acquiſitioni iuris patro. an poſſit cogi.*

13 *Statutum ſi mandat quòd non poſſit contrahi cum minori 25. an. ſine conſenſu duorum agnatorum, ſi agnati denegant conſentire ſine cauſa poteſt dari ſuperior vt conſentiat, vel cogat dictos agnatos.*

14 *Teſtatore mandante eccleſiam in ipſius domibus conſtrui an hoc poſſit fieri ſine conſenſu epiſcopi.*

15 *Archiepiſcopus eſt ordinarius epiſcopi. & an debeat epiſcopus cogi per archiepiſcopum, an per ſolum Papam.*

16 *Archiepiſcopus an poſſit cogere epiſcopum, & ſi epiſcopus nolit parere, poſſit archiepiſcopus ſupplere vices epiſcopi & conſentire in eius defectum.*

17 *Epiſcopus ſi nolit conſentire donationi factæ vel legato facto de iure patro. nec poſſit cogi per ſuperiorem, apud quem tunc remanebit ius patronatus.*

18 *Donatarius iuriſpa. ſi donat ipſum ius pat. penes ante conſenſum vel approbationem epiſcopi, an valeat talis donatio.*

19 *Conſenſus epiſcopi ſi dubitetur an interuenerit in conſtructione eccleſiæ, nec id poſſit probari, an debeat præſumi interueniſſe.*

20 *Conſenſus epiſcopi quando requiritur, an ſufficiat conſenſus tacitus.*

21 *Donans ius patrona. & donatarius ſi ſint diuerſæ diœceſis, an vtriuſque epiſcopi conſenſus requiratur.*

22 *Cura eccleſiæ & rerum vel dotis ipſius ſpectat ad epiſcopum.*

23 *Conſenſus ſolus epiſcopi an requiratur in conſtructione eccleſiæ vel acquiſitione iuris patronatus, an etiam requiratur copulatiue conſenſus capituli.*

24 *Capitulum an poſſit præſtare conſenſum ſede vacante.*

25 *Fundans eccleſiam an poſſit ſine conſenſu epiſcopi tempore fundationis apponere pacta vel grauamina circa regimen eccleſię, vel aliquid inſtituere circa prouiſionem illius eccleſiæ.*

26 *Teſtator ſi iniungeret pœnam ↄ reditus deputati conuerterentur in alios pios vſus, niſi eccleſia ordinaretur, prout ipſe diſpoſuit an ſit talis pœna admittenda.*

27 *Diſpoſitio teſtatoris ꝙ tres vel quatuor miſſæ omni hebdomada celebrẽtur per inſtituendum, an valeat ſine conſenſu epiſcopi.*

28 *Conſtruens oratorium priuatum vel hoſpitale, ſi diſponat quod epiſcopus non ſe intromittat, an hoc caſu poſſit epiſcopus aliquo modo ſe intromittere.*

29 *Conditiones nouæ an poſſint apponi per fundatorem in eccleſia vel beneficio patronali poſt fundationem cum conſenſu epiſcopi factam.*

30 *Conditiones tempore fundationis appoſitæ in eccleſia patronata an poſſint ex poſt per patronum tolli in totum vel ſaltem alterari cum conſenſu epiſcopi.*

31 *Epiſcopus an poſſit immutare conditiones vel qualitates annexas beneficio quando reſtitus beneficii eſſent impotentes ad illas.*

32 *Conuerſio vel commutatio non poteſt fieri per ſolum hæredem, nec per ſolum epiſcopum, ſed per epiſcopum & hęredem vel eum qui habet exequi.*

33 *Voluntas teſtatoris eſt ſeruanda in forma ſpecifica.*

34 *Conſenſus epiſcopi an poſſit facere vel creare aliquem patronum vnius eccleſię vel capellæ ex priuilegio.*

PRo eo ꝙ de diœceſani ↄſenſu. Iſtud verbum importat (vt de ſe patet) ꝙ non acquiritur Ius patrona. niſi
epiſcopo vel diœceſano conſentiente, quinimo non dr̃
eſſe beneficiũ eccleſia vel capella, niſi ſequuta approba
tione epiſcopi. ita Cal. in conſi. ſuo vltimo ſub tit. de iu
re pa. Idem domini de Rota in deci. 10. ſub eod. tit. & In
deciſio. 17. ſub tit. de præben. in antiquioribus. Et incipit
quidam patronus. vbi pulchre loquitur. & ita refert &
ſequitur do. Fel. Sandeus alias antho. allegando in ca. ex
parte s. in 1. col. ſupra de reſcri. & facit ꝙ dicit Abb. in ca.
curia in fi. iuxta vltimũ j. eo. & ibidem do. Can. Flo. in 5. no-
1 tabili. Hinc alias dicebam in q. facti † ꝙ ſi teſtator man-
det fundari capellam, & poſtea decedat ante cõſenſum
epiſcopi, ius pat. cauſatum ex tali fundatione non dr̃ eſ
ſe in hæreditate ipſius teſtatoris, adeo ꝙ licet hæres pri-
uetur illa hereditate, nõ tñ priuatur ipſo iure patr. quia
ſumpſit initiũ a tẽpore cõſenſus epiſcopi; ſed vt clarius
2 pateat materia iſta ſubiiciã queſtiones infraſcrip. ¶ † Pri
mo igitur quæro an cõſenſus diœceſani debeat interue-
nire in fundatione, cõſtructione, vel dotatione, ſiue ſit
clericus ſiue laicus, qui eccleſiam vel capellam fundet,
conſtruat, vel dotet. breuiter conclude ꝙ ſic. ita firmat
Calde. in conſi. ſuo 20. incipien. quidam ędificauit. & eſt
vltimum conſilium ſub hoc tit. de iure patro. & moue-
tur per tex. in c. piæ mentis. in cap. frigentius. & in c. con
ſiderandum 16. q. 7. & in c. nobis. s. eod. tit. probatur etiã
ex diffinitione iuris patr. in c. generalitate ſui. & in c. ne
mo. de conſecr. diſt. 1. Et aduerte quia talis ↄſenſus requi
ritur etiam quod ex iuſſu teſtatoris quis conſtruere vel
let, ita Ang. in conſi. ſuo 125. incip. bona dicti teſtõris. Et
quia hæc q. non habet dubitationem vlterius non inſi-
3 ſto. † ſed hic ſuboritur qõ acceſſoria, pone quod teſtator
mandet eccleſiã ↄſtrui debere per hæredẽ in domib. ip-
ſius teſtõris ſub certa pęna, epiſcopus requiſitus ab hę-
rede nõ vult ↄſentire, quod eccleſia in ipſius domibus
ↄſtruatur, ſed ↄcedit quod alibi poſſit cõſtrui, quæritur
an hæres ↄſtruendo ipſam eccleſiam alibi incidat in pœ
nã. iſte punctus eſt vtilis. ↄclude quod hęres nõ incidet
in aliquã penã. ita decidit Lud. Ro. in ſuo ſing. inci. teſtõr
mãdauit. alleg. caſum ſingularẽ ſecundũ eum in l. teſtõ
quidã. la grande. ff. de condi. & demou. & Bal. in l. 1. C. de
his que pęnæ nomine. & ſubiicit ſe ita pridie ↄſuluiſſe.
An aũt ſufficiat requirere ↄſenſum ẽpi poſt eccleſiam
4 fundatam dicã infra loco ſuo. ¶ † Secundo quæro an ↄ-
ſenſus diœceſani debeat interuenire qñ ius patro. legiti-
me creatũ & in eſſe deductũ transfertur de vna perſona
in aliã, ſcilicet ex donatione vel ex aliis modis, de quib.
per gl. in c. cũ ſeculũ, infra eo. & in c. piæ mentis 16. q. 7. &
no. in c. illud. infra eod. in hoc puncto. variæ fuerunt do
ctorũ opiniones, vt atteſtatur Abb. Pan. in d. c. illud tñ ex
mente ipſorũ diſtinguit Abb. in hoc modo, aut ius pat.
tranſit in aliũ cum vniuerſitate, puta cum hæreditate, vt
quia quis ſuccedit in hæreditate, in qua eſt ius patro. vel
emit ipſam hæreditate, & tuc ius patro. tranſit ẽt ſine cõ
ſenſu ẽpi. ita probatur in c. ex literis. infra eod. & in c. cũ
ſeculum. & vtrobiq; nota. Et ratio eſt ſecundum Abb. &
alios in d. c. ex literis. quia tunc ius patro. tranſit acceſſo
rie nec videtur aliquis contractus initus ſuper ipſo iure
patr. ſed ſuper ipſa vniuerſitate temporali, vnde quem-
admodum ab ipſa vniuerſitate in aliã transferendo nõ
requiritur conſenſus epiſcopi, nec etiam in acceſſorio.
5 & in hoc omnes concordant. † An autem ſemper cum
vniuerſitate tranſeat ius patrona. tangit Abb. in d. capit.

illud. & latius dicetur infra. ſup verbo, vel is à quo cau-
ſam habuit. aut vero ius patron. transfertur in alium de
per ſe & principaliter. & tunc diſtinguit, quod aut tranſ
fertur ex ɔ̄ctu inter viuos. aut ex vltima voluntate. ſi ex
ɔ̄ctu inter uiuos, & tunc aut transfertur in eccleſiā vel
locum religioſum. & hoc caſu valet tranſlatio etiam ſi
ſine authoritate epiſcopi vt probatur in d. ca. illud. in ad-
uerſatiua licet, & in verbo liberam facultatem, & ex-
preſſe probatur in c. vnico. eo. tit. lib. 6. per quem tex. ita
etiam decidunt domini de Rota in nouis, deciſi. 404. in
cip. fuit dubitatum, ſub hoc eo. tit. & tenetur cōiter per
doct. ſecūdum Abb. ibi in d. c. illud. aut conceditur ſeu
transfertur in laicum recipientem nomine proprio, &
tunc non valet conceſſio ſine conſenſu epiſcopi, ita ꝓ-
batur in d. c. vnico. in prin. à ɔ̄rio ſenſu. Et in hoc etiam
eſt communior & verior opin. ſecundum Abb. in d. c. il
lud. & in diſputatione ſua incipi. Augerio. in 3. & 4. col.
vbi plenè proſequitur referendo in hoc varias opinio-
nes, licèt tandem teneat contrariū eius quod tenet hic,
ſ. quod etiam cum conſenſu epiſcopi nō valet talis do-
natio vel tranſlatio iuris patron. in laicum: tamen com
munis opinio eſt magis æqua & eſt ſequenda. Et ſi tu di
cas tenendo communem opin. quę eſt rō diuerſitatis,
quare magis hoc caſu requiratur conſenſus epiſcopi q̄
in pręcedenti membro vide per Ab. in d. c. illud q duas
rōnes aſſignat. Aliam etiam rōnem aſſignat Hoſtien. in
ſumma huius tituli in §. qualiter transferatur. in ver. do
nat. Dicit. n. ipſe, quod ius patr. non pōt haberi per laicū
niſi de gratia nimirum ſi requiritur conſenſus epiſco-
pi. Sed quando ipſum ius patr. transfertur in eccleſiam
vel locum religioſum, tunc non requirit̄ quod res re-
uertatur ad naturam ſuam. Quam rōnem etiam tradūt
dñi de Rota in d. ſua deciſi 404. ſub hoc tit. Ex quo appa
ret, quod etiam ipſi ſequuntur hanc diſtinctionem, &
dr̄iam inter conceſſionem factam loco religioſo, & eā
quæ fit laico licèt aliter tenere videntur in antiquis, de-
ciſ. vlt. ſub hoc ti. Eandem etiam diſtinctionem format
dom. Card. Flor. in c. illud. in fi. vbi omnes opiniones re-
fert & tandem dicit quod hoc communiter tenetur. Et
hoc etiam firmat Io. And. Abb. & alii cōiter in d. c. cum
ſeculum. Amplia nunc pręmiſſam concluſionem. ſ. qđ
in conceſſione iuris patron. facta laico requiratur con-
ſenſus epiſcopi, vt procedat etiā ſi vnus ex patronis re-
laxaret vel renuntiaret alteri compatrono partem ſuā
vel ius ſuum patronatus. ita tenent Io. And. do. Cardin.
Abb. Pan. & communiter cæteri. c. ex inſinuatione. j. e.
& mouetur propter identitatē rōnis, vt ibi per eos. Quę
autem ſit rō, quare cōſenſus prędictus requiratur, vide-
bimus in ſequenti q. In hoc tamen puncto contrarium
tenuit glo. & dom. Ant. in d. c. ex inſinuatione. & gl. in c.
illud. Tamen pręcedens opinio eſt magis tuta & vr̄ ma-
6 gis communis. ¶ Circa aliud membrum. ſ. † quando ius
patro. transfertur ex vltima voluntate: puta ex legatio-
ne: an conſenſus ep̄i requiratur. Abb. in d. c. illud ſe re-
mittit ad no. in c. cum ſeculum. j. eo. vbi ipſe concludit
reiecta opin. Fede. per eum relata, ꝙ ēt hoc caſu requira
tur conſenſus ep̄i eo modo quo dictum eſt in cōceſſio
ne facta inter viuos. puta in donatione quę fiat laico vel
clerico recipienti nomine proprio. Et ita etiam cōclu-
dunt ibi Cald. Io. And. & do. Card. Flor. & mouentur prę
fati doct. quia legatum dr̄ quędam donatio. inſt. de lega
tis. in princ. & inſtitu. ſm Abb. poſt Cald. ibi requiritur cō
ſenſus epiſcopi quod ante conſenſum epiſcopi ius pa-
tron. legatum remaneat apud hęredem. ſubijciens Ab.
quod ita dicunt communiter doct. Card. Flor. ibi in 6. q.
ɔ̄rium tenet dicens, quod ſi antequā epiſcopus appro-
bet legatum eccleſia vacet præſentatio ſpectabit ad le-
gatarium non autem ad hęredem, & pręſentabit legata
rius ſub ſpe approbationis quę approbatio ſm eum re-
trotrahitur ad diem mortis eius qui fecit legatū & hoc
dicit do. Card. Florent. eſſe verius. Ergo ſequor opi. Cald.
Abb. & ſequacium, quia domi. Cardi. non mouetur ali-
qua lege uel rōne. debet ergo eſſe cautus legatarius in
faciendo approbari legatum iuris patrona. ab epiſcopo
quam citius poteſt. quia ante conſenſum vel approba-
tionem epiſcopi nullum ius habet vt dictum eſt. Et iſtā
etiam concluſionem reperio firmare. Cald. in conſ. ſuo
6. incip. an valeat preſentatio. ſub hoc tit. de iure patro.
vbi dicit quod conſenſus epiſcopi debet interuenire
ante præſentationem fiendam per legatarium. Et rō eſt
ſecundum eum: quia tale legatū non tenet ante appro-
bationem factam per epiſcopum ſit ergo cautus lega-
tarius vt dixi. ſed cautior eſſet, ſi ſequeret. conſi. Io. And.
in d. c. cum ſeculum. ſ. in faciendo, quod conſenſus ep̄i
interueniet vel in morte vel ante mortē teſtatoris. Qui
bus aūt modis poſſit transferri ius patron. de vna perſo
na in aliam magis in ſpecie dicam ſuper verb. penulti.
diffinitionis, qđ icipit ipſe vel is à quo cauſam habuit.
7 ¶ † Tertio quęro quę ſit rō quod epiſcopi vel diœceſa-
ni conſenſus debeat interuenire in acquiſitione iuris
patron. In hoc puncto dicendum eſt quod ſi nos loqui-
mur de conſenſu ep̄i, requirendo in creatione iuris pa-
tro. quæ creatio fit ex fundatione, conſtructione, & do-
tatione, vt patet in diffinitione iuris patro. & firmat Ab
bas in conſi. ſuo 59. incip. quidam d. Iacob. in 2. vol. in 2.
col. & etiam ex priuilegio Papę. vt j. in vlt. q. huius verbi
dicetur. Tunc ratio eſt quia ep̄i eſt examinare locū ere-
ctionis eccleſię, & dotem: & diſponere qualiter ſit regē
da & gubernanda. vt in auth. de monachis. §. illud. colla
tione. 1. & in c. nemo. de conſe. diſt. 1. ita do. Cald. in cōſi.
ſuo 20. quod eſt conſilium vlt. ſub hoc eo. tit. Vel aliter
dicamus rōnem eſſe, vt dicit Abb in conſi. ſuo 85. incip.
Ieſu Chriſti. in 1. col. in 2. vol. ſ. ꝙ conſenſus epiſcopi vel
diœceſani requiritur fauore eccleſię: ne cōtingat opus
inchoari & non conſummari, vel non ſufficienter poſt
modum dotari. Vel aliter & tertio dicamus rōnē eſſe,
quia iſta ſpūalia non poſſunt laici propria authoritate
tractare. c. 2. de iudi. c. omnes baſilicę. 16. q. 7. Abb. in con
ſi. ſuo 59. incip. dom. Iacob. de Rachaneto. in verſi. 3. prin
cipaliter. in 2. vol. Si autem nos loquimur de conſenſu
epiſcopi requirendo quando ius patr. iam creatū tranſ-
fertur de vna perſona in aliam. Et tunc ratio quare ipſe
conſenſus requirat̄ eſt, vt epiſcopus videat an expediat
eccleſiæ mutare patronum Nam ſi vellet patronus con
cedere vel donare ius patronatus. potentiori ſeu tyran-
no: tunc epiſcopus non debet conſentire Item aduerte
epiſcopus ne īteruenjat fraus: & ſic ne ſit ficta donatio:
& in veritate venditio fiat. quod eſſet ſimoniacum. Ita
dicit Abbas Pano. in c. illud. j. eod. & ante eum Io. And.
ibi in fi. & dom. Cardi. Florent. ibidem in vltimis verbis
8 & ſequuntur ceteri. ¶ † Sed circa prędicta ſuboritur q.
acceſſoria an alterius quàm epiſcopi conſenſus poſſit
in talibus interuenire. Concludē ꝙ poteſt interuenire
conſenſus alterius pręlat. dummodo habeat epiſcopa-
lem poteſtatem propter identitatem rationis. Ex hoc
etiam ſatis voluit Abbas in d. conſil. ſuo 59. in vlt. col. &
in d. conſi. 89. incip. Ieſu Chriſti. circa principium eodē
volum. ¶ Quartò quæro de ſubtili & notabili quæſtio-
9 ne. ſ. † an conſenſus epiſcopi debeat interuenire ante
actum vel in actu, an verò ſufficiat ꝙ interueniat poſtq̄
quis conſtruxit eccleſiam ſine cōſenſu epiſcopi vel do-
nauit ius patro. alteri laico ſine conſenſu epiſcopi an
ſufficiat epiſcopum poſtea ratum habere vel conſenti-
re ad hoc ꝙ ius patro. acquiratur. in hoc puncto videtur
dicendum ꝙ ſufficiat talem conſenſum poſtea interue-
nire, per tex. in c. cura. j. eodem per quem text. dicit Ab-
bas in vlt. notat quod vbi in actu requiritur alicuius cō-
ſenſus, ſufficit ꝙ interueniat ex poſt facto. Idem conclu
dit gl. in ſimili: quàm ibi doct. ſequuntur in ca. edoceri.
in glo. prima de reſcrip. ſuprà. eſt verum ſecundum Ab
batem. in d. c. cura. quod actus valebit vt ex nunc. ſ. tem-
pore cōſenſus præſtiti, non vt ex nunc. ſ. tempore actus
facti. Et ita etiam dicit dom. Cardi. Flor. ibi in 5. notabi-
li. Et iſtud etiam eſt de mente Abbatis poſt Calde. ibi in
cap. cum ſeculum. in fine. infra eodem. & in capit. ſugge
ſtum. in vltimo notabili per illum text. infra eodem. Et
firmat idem Abbas in conſilio ſuo octuageſimonono
incipi. Ieſu Chriſti. in 1. colum. in ſecunda vol. vbi dicit
quod

quòd licèt requiratur conſenſus epiſcopi vel diœceſa-
ni.in conſtructione eccleſiæ tamen poteſt poſteà inter-
uenire. Idem firmant domini de Rota vbi latè attin-
gunt iſtum paſſum in antiquis decisionibus ſub hoc ti
tulo de iure patron.in deciſione vlt.incipiente quidam
laicus.vbi loquuntur de donante ius patronat. quã de-
ciſionem alii allegant ſub nume.374. & aliqui allegant
ſub num.353.Idem etiam reperio firmare dom. Cardi.
in conſ.ſuo 6.incip.an valeat præſentatio. ſub hoc eod.
tit.vbi dicit quod communis opinio habet cõſenſum
epiſcopi poſſe interuenire etiam poſt legatum factum
de iure patro.Eandem opinionem confirmat quod di-
cit dom.Cardin. Floren.in clem.vnica in 5.q. de rerum
permuta.vbi dicit ꝙ conſenſus qui venit præſtandus in
caſu quæſtionis quartæ ibi per eum formatę,põt præſta
ri ante ex interuallo vel poſt.faciunt notata in c. admo-
net.& in c.quod in dubijs.de renuntia.facit etiam ſimi-
le, quia ſufficit quod patronus conſentiat inſtitutioni
ex poſt facto.c.ſi vero.j.e.& firmat Abb. poſt alios in ca.
veſtros.j.eo dato ergo ꝙ præſentatio non præcedat in-
ſtitutionem,dummodo poſteà patronus aſſentiat inſti
tutioni,ipſa inſtitutio tenet,vt in dictis locis traditur.&
per doct.etiam in c.cum Bertoldus.de re iudicata.In cõ
trarium tamen vrget deciſ.Io.And.quam refert Abb.in
d.c.cùm ſeculum.j.eod. vbi dicit ſpeciale eſſe in legato
iuris patron.vt cõſenſus epiſcopi poſſit interuenire ex
poſt facto. Eſt rõ ſpecialitatis ſm eum eſt fauor vltimæ
voluntatis.ergo ſecundum eum in actu inter viuos, pu
ta in donatione iuris patron.vel in conſtructione eccle
ſiæ non ſufficiet conſenſum interuenire ex poſt facto,
ad hoc ꝙ ipſum ius patron.acquiratur. Secundò pro ea
dem parte facit:quia in donatione iuris patronatus,vel
legato vr̃ requiri nedum conſenſus epiſcopi, ſed & au-
thoritas.tex.eſt in d.c.cura.j.eo.ibi authoritas diœceſani
epiſcopi & conſenſus,&c.& eſt clarior tex.in ca. ſugge-
10 ſtum.j.eo.ſed reg.iuris eſt, † ꝙ vbi authoritas requiritur
non prodeſt ſi interueniat ex poſt facto.tex.eſt in §. tut.
inſtit.de auto.tuto.& ita determinat Inn.in c. cùm con-
ſuetu.vbi dicit, ꝙ quando authoritas alicuius requirit̃
in actu, Actor & principalis talis eſſe debet, vt verbum
authoritas denotat. Et ꝙ ſit dr̃ia inter authoritatem,&
conſenſum,& etiam decretum,traditur etiam per pul-
chram gloſſam,& doct.in c.1.in verbo tractatus. de reb.
eccl.non aliena.lib.6.& per Bald. in c.quæcunque.C.de
bo.quæ lib.& per doct.in d.c.cùm conſuetudinis.& ple
nè in l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ff.de acquir.hæred. &
per iſtud fundamentum,& per plura alia ita tenet Abb.
Panor.in diſputatione ſua incipien.Augerio. in 4.colũ.
vbi plenè attingit iſtum punctum. Et ad eum ſemper
eſt recurrẽdum:quia ei parum boni addi poſſet: & mul
ta alia fundamenta poſſent pro hac parte adduci: quæ
videas per eum ibi. Pro hac etiam opinione facere vr̃
quod decidit dom.Card.Flor.in c.cum ſpeculum. in 4.
q.j.eod.mihi magis placet prima opinio tanquam ma-
gis æqua,& maioribus autoritatibus roborata. Et eam
ſequendo ad adducta in contrarium poſſet reſponderi
vt j.Non obſtat igitur prima deciſ.Io.And.in c. cùm ſæ-
culum.quia poſſet dici. quod illa deciſio non eſt vera.
quia non probatur iure vel ratione:quinimò probatur
contrarium in d c.cura ſuprà allegato. & etiam in d. ca.
ſuggeſtum,vel aliter reſpondere poſſumus,quod Ioan.
And.noluerit id ad quod adducitur. ſed voluerit quod
in legato ſit ſpeciale,vt fauore vltimę voluntatis poſſit
conſenſus epiſcopi ex poſt facto interuenire.ſ. quantũ
ad effectum vt ipſum legatum valeat,vt ex tunc,ſ.tp̃e le
gati facti:ſed in actu inter viuos valeat, vt ex nunc.ſ. tẽ-
pore conſenſus pręſtiti,vt dictum eſt ſuprà. & ita videt̃
ſentire dom.Card.Florent. in dicto capitu. cum ſeculũ.
in 5.quæſtione. vbi dicit. quod ſi teſtator iuſſit eccleſiã
conſtrui,& circa hoc legata fecit: conſtat quod neceſſa-
rius eſt conſenſus epiſcopi in conſtructione. ca. nemo.
de conſecr.diſt.1.& tamen legatum tenet ca. nos quidẽ
de teſtamen. legatum ergo fauore vltimæ voluntatis.
ſtatim valebit, licet conſenſus epiſcopi interueniat
poſt:ſed donatio non valebit niſi tempore præſtiti con
ſenſus. Nullo tamen caſu ante epiſcopi conſenſum ius
patro.transfertur in alium,vt dictum eſt ſuprà.non ob-
ſtat etiam dum dicebatur,quod in donatione, vel lega-
to iuris patronatus requiritur authoritas epiſcopi.ergo
debet in ipſo actu interuenire per ſuprà allegata. Quia
11 reſpõdeo, † quod authoritas in iſta materia ſtat pro cõ-
ſenſu,nec ſtat propriè,probo: quia vt plurimũ iura hu-
ius tituli vtuntur promiſcuè his verbis. Quandoque.n.
dicunt exigi conſenſum,quandoque authoritatem.pa-
tet in c.cura.præallegato.& in c.illud.& in ca.quod autẽ
j.e.& in ſimili probatur in c.cùm apoſtolica. de his quę
fiunt à præla.& in c.ſine exceptione.12.q.2.Et ita dicunt
domini de Rota in dicta ſua deciſione vltima circa me
dium:vbi affirmant quod in donatione iuris patr. non
requiritur authoritas Papę vel epiſcopi, ſed conſenſus.
Et iſtam reſponſionem ad dictum fundamentum ſatis
voluit Abb.in d.ſua diſputatione. & licèt poſteà teneat
contrarium,vt dixi, tamen iſtam ſolutionem non im-
pugnat.Et pro ipſa ſolu.etiam facit, quia licèt conſiliũ
& conſenſus differant vt notatur in c.cum eccleſia Vul
terana.de elec.in c.nouit.& in c.quanto. de his quæ fiũt
à præla.tñ quandoque ſumuntur pro eod.gl.eſt quã ibi
ponderat Ab.Pan.in c.1.š.de foro compet. vel aliter re-
ſpondeo, quod imo authoritas qñque etiam poſt actũ
interuenire poteſt.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ff. de ac
quir.here.Maximè quando in vim confirmationis req
ritur: & ibidem plenè p do. Alex.& ibidem in ſimili ca
ſu decidit Abb.Pano.in d.c.edoceri.col.fin. de reſcripti.
Non obſtat etiam vltimum, ſ.deci.d.Card.in d.c.cum ſe
culum.quia poſito, quòd valet illud ad quod adduci-
tur,poſſet dici deciſionem ſuam non eſſe veram per di
ctum capitulum cura. cum alijs allegatis pro hac con-
cluſione.Vel aliter dicamus quòd deciſio ſua procedit,
quia donans reuocauit voluntatem ſuam in caſu per
eum formato.vnde fruſtra poſteà expectaretur conſen
ſus epiſcopi in tali donatione. Ad alia quæ adducunt̃
per Abb.in d.ſua diſputatione, etiam faciliter reſpon-
deri poſſet.ideo nõ refero. Non negauerim tamẽ quin
opinio ipſius d.Abb.in d.ſua diſputatione ſuſtentabilis
ſit.In alia autem materia generaliter loquẽdo,an auto-
ritas,conſenſus,decretum,& ſimilia debeant de neceſſi
tate interuenire in actu,vel ante actum: vel ſufficiat ex
poſtfacto interuenire,videatur, Bal. in d.l. quicũque.C.
de bo.quæ lib. vbi magiſtraliter loquitur. videatur etiã
plenè per Abb.Panor.& pleniùs per Io.de Imo. in capi.
vos.de his quæ fi.à pręla.& per do.Alex.in l.1.§. fuit quę
ſitum.in fi.ff.ad Treb.& aliquid in l.ſciendum. in 8.col.
de verborum obligat.& aliquid per Bal.& do.Alex. in l.
diuortio.ff.ſol.mat.& per dom.Alex.in l.ſi eum dotem.
§.eo autem tempore.ff.eo.titu.& per docto.in dicto ca-
pit.cum conſuetudinis. & per d. Felynum Sandeũ poſt
Abb.& alios in c.edoceri.in verſic.ſequi poteſt conſen-
ſus.de reſcri.& in c.cum dilecta in 14.colum.verſic.ſex-
to amplia.eodem tit.& aliquid in c. nonnulli.§. ſunt &
alij.in 3.columna eodem titul.& per Bart.in l. ſi autem.
ff.de aqua plu.arcen.& per doct.in locis ibidem per do.
Alex.relatis.& per doct.in §.tutor.inſtitu. de auto. tuto-
rum.& per Bart.& cæteros. in l. ſi quis mihi bona.§ iuſ-
ſum.ff.de acquir.hæred.vbi plenè per d. Alex. & notata
ibi optimè faciunt ad deciſionem quęſtionis.š. forma-
12 tę.iõ ad illum locum recurras ſemper.¶ † Quintò quæ-
ro pone, ꝙ epiſcopus nolit conſentire ſine cauſa acqui
ſitioni iuris patronatus,an poſſit cogi.Conclude, ꝙ ſic.
text.eſt in c.nullus.j.eo.ſecundum quod ibi notant om
nes.licèt diſputãdo poſſet dici, ꝙ ille tex.nihil facit: q̃a
de coactione verbum nullum dicit:& dicit ibi Abb. ge
neraliter per illum tex.q̃d ibi requirit̃ conſenſus vnius
in fauorẽ alterius,ſi non vult cõſentire ſine cã legitima
põt haberi recurſus ad ſuperiorẽ,vt ſuperior ipſe cõſen
13 tiat,vel compellat illum ad conſentiendũ. † Hinc infert
ibi Ab.notabiliter ad ſtatutũ mandans ꝙ nõ poſſit ɔ̃hi
cũ minori vigintiquinque annis ſine conſenſu duorũ
agnatorum, ꝙ ſi agnati denegant conſentire ſine cau-

ſa, poteſt adiri ſuperior, vt conſentiat: vel cogat dictos
agnatos per illum text. & ita dicit ibi ſe aliàs cõſuluiſſe.
& ita reperio eum conſuluiſſe, in conſilio ſuo 65. inci-
piente caſus, quidam Raynerius, &c. in ſecundo volu-
mine. aliàs autoritates ad hoc allegat. & per tex. in d. ca.
nullus. multa deci. in ſimili accumulat do. Bart. Belleu-
ci. in apoſtillis ad Abb. facit etiam quod dixit gl. in c. pe
nult. in verbo teneantur. de reſcrip. lib. 6. & quod ponit
Ab. in ca. 2. & in c. ex parte aſtenſis. ſ. de conceſſi. præbẽ.
Præmiſſam etiam concluſionem. ſ. ꝙ epiſcopus poſſit
compelli, vel ille qui epiſcopale ius habet in loco fir-
mat Abb. in conſi. ſuo 59. incip. quidam dom. Iac. de Ra
chaneto. in penul. col. in 2. vol. & in cap. auaritiæ. in fi. ſ.
14 de præbendis. Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria † po
ne ꝙ teſtator mandet eccleſiam conſtrui per hæredem
in domibus ipſius teſtatoris ſub pœna, clarum eſt, ꝙ id
non poteſt fieri ſine conſenſu epiſcopi, vt ſuprà ſæpe di
ctum eſt. verum epiſcopus requiſitus ab herede nõ vult
conſentire, quod eccleſia cõſtruatur in dictis domibus:
ſed concedit ꝙ alibi poſſit conſtrui: an hæres teneatur
cogi facere epm, vt conſentiat modo quo ſ. an aũt acqe
ſcendo voluntati epiſcopi, & conſtruendo eccleſiã ali-
bi incidet in pœnam. dic ꝙ non incidit in aliquam pœ
nam. ita concluſi ſuprà in 2. q. 1. principali huius verbi.
15 † Secũda ſuboritur quæſtio acceſſoria ſubtilior. ſ. an di-
cta coactio poſſit fieri per archiepiſcopum, an per ſolũ
Papam. vr̃ prima facie, ꝙ per ſolum Papam per dictum
capitulum nullus. ibi Romano Pontifici nũtietur, &c.
In ↄ̃trium facit, quia archiepiſcopus eſt ordinarius epi.
c. paſtoralis. ſ. de offi. ordin. ergo põt eum compellere. &
iſtam partem tenet Io. And. Ioan. Cald. Card. Flor. Abb.
& communiter cæteri in d. c. nullus. alia iura adducen-
do, vt per eos. Idem tenet Abb. in c. ex parte Aſtenſis. in
vlt. col. ſ. de conceſſi. præb. & in d. c. auaritiæ. in fi. Et hãc
concluſionem tenendo poteſt reſponderi ad text. in d.
c. nullus. qui fortiter vr̃ ſtringere pro alia parte. quod li-
cet ille text. dicat, ꝙ per Romanum Pontificem cogaẽ
epiſcopus, tamen debet ſuppleri, vel per alium ſuperio
rem: vt ſic concordet cum iuribus diſponentibus, ꝙ ar-
chiepiſcopus habet iuriſdictio. in epiſcopum. d. c. paſto
ralis, cum ſimilibus. Tertia ſuboritur queſtio. acceſſoria
circa prædicta: in qua etiam doctores ſunt varij in c. nul
16 lus. & alibi poſito † ꝙ archiepiſcopus poſſit cogere epi-
ſcopũ vt ſ. an ſi epiſcopus nolit parere, archiepiſcopus
ipſe ſupplere poſſit vices epiſcopi, & conſentire in eius
defectum. In hoc puncto Io. And. Card. & Abb. in d. cap.
nullus concludunt quod non. Et mouẽtur quia archie
piſcopus non habet iuriſdictionem in ſubditos ſuffra-
ganei ſui regulariter, d. c. paſtoralis. ſed conſentiẽdo, vel
authorizando in actibus ipſorum ſubditorum, vel dan
do licentiam, vt ſ. iudicare diceretur inter ſubditos ſui
ſuffraganei ſecundum do. Card. Flor. vbi ſ. quod nõ po-
teſt, vt dictum eſt. & propterea concludunt præfati doct.
quod archiepiſcopus non ſuccedit loco epi, dara quali-
bet negligentia ſed tñ caſib. expreſſis à iure, per d. c. pa-
ſtoralis. Et ita ẽt concludit Abb. ibi, & in repetitione ca-
pituli ſi quis ↄ̃ clericũ. ſ. de foro compet. & in c. ex parte
aſtenſis. ſ. de conceſſ. præb. & in d. c. auaritiæ. in fi. de præ-
bendis. Cogitandum tñ eſt ſuper hoc: quia Abbas in ſi-
mili in d. c. 2. & clariùs in d. ca. ex parte aſtenſis. ſ. de con-
ceſſi. præbẽ. decidit ↄ̃trium. dicit. n. ibi quod ſi epiſcopus
iuſſu archiepiſcopi mandantis vt j. certum terminũ in-
ſtituat, nolit inſtituere, tũc archiepiſcopus põt inſtitue-
re, & ſupplere eius defectũ: niſi dicas ꝙ ille eſt caſus ex-
preſſus à iure, ſ. in collatione bñficiorum, vel inſtitutio
ne, vt epo negligente archiepiſcopus ſuccedat per capi
tulum ſecundum. de ↄceſſ. pb. ¶ Quarta ſuboritur q. ac-
17 ceſſoria ad prædicta. † pone ꝙ eps nollit cõſentire do-
nationi factæ vel legato facto de iure patron. nec per ar
chiepiſcopum ſuperiorem poſſit cogi quia nolit pare-
re: præſuppoſito (vt ſ. dictũ eſt) quod archiepiſcopus nõ
poſſit ſupplere vices epi: quæritur apud quem remane-
bit ius patro. Iſtam queſtionem tangit Io. Cald. in ca. cũ
ſeculum. j. co. & dimittit inſolutam. Gaſp. de Cald. dixit
ibi ꝙ eccleſia remanebit libera. Card. aũt Flor. ibi in vlti
mis verbis dicit veriùs eſſe, ꝙ legatum. ex quo nõ tenet,
conſolidatur hæreditati. & ſic ſm eum heres erit patro-
nus rõne vniuerſitatis per capitulum ex literis. j. e. & ſic
concludit, ꝙ ius patro. remanebit apud eũ qui leganit,
vel donauit illud ex quo legatum, vel donatio non te-
nuit. Idem in ſimili q. decidit do. Card. in d. c. cùm ſecu-
lum in 4. q. vbi dicit ꝙ ſemel quidã donauit bona quæ-
dam plebano, vt dotaretur certa capella: & cõſtituit cer
tos patronos, poſtea in morte ipſum ius patron. legauit
vni alteri, quem heredem inſtituit. decidit Card. hęredẽ
ipſum ius patronatus obtinuiſſe. qa prima donatio vel
diſpoſitio ſine epi conſenſu facta non tenuit. Remane
bit ergo per prędicta ius patron. apud donantem vel le-
gantem. Et pro iſta cõcluſione, quę magis mihi placet,
faciunt ẽt notata per gl. in c. quia clerici. j. eod. & regula
tradita in l. 1. §. ſi vir. ff. de acquir. poſſeſ. cum ſimilib. vr̃ ta
men, ꝙ parum ſeruiat nobis hæc deciſ. quia ſi eps nolit
conſentire, nec cogi poſſit: poterit adiri ſaltẽ Papa, qui
veriſimiliter conſentiet, ſi nihil obſtat petitioni factę.
& per conſequens legatũ vel donatio valebit. & ſic non
militabit dubitatio pdicta. ¶ Sextò principalr q̃ro circa
iſtud verbum de diœceſani conſenſu. pone ꝙ ante con
ſenſum, vel approbationem epi legatarius vel donata-
rius iuris patronatus donauit ipſum ius patron. vel lega
uit alicui eccleſię an valeat tale ſm legatum, vel donat.
dixit cũ miniſterio eccleſiæ. quia ſi laico donaretẽ vel le-
garetẽ clarè non valeret ſine epi conſenſu, per ea quę di
cta ſunt in ſuperiorib. queſtionib. Iſtum punctum attin-
git Io. Cald. in d. c. cũ ſeculum & indiſcuſſum reliqt do.
Card. Flor. ibi in 7. q. decidit quod valeat tale legatũ, vel
donatio ſecuta approbatione epi, qui approbet primũ
legatum vel donationem. Et rõ eſt ſm eum: quia illa ap
probatio retrotrahitur. allegat l. actio. ff. de furtis. Conſi
dera ſuper iſta deciſione, qa ea attenta idẽ eſſet pp iden
titatem rõnis in legato vel donatione facta per legata-
rium, vel donatariũ alteri laici laico, quod in donatio-
ne vel legato facto eccleſiæ. Itẽ aduerte qa cõſenſus epi
qui requirẽ in donatione iuris patron. facit valere actũ
à tpe, quo pſtatur, & non retrotrahiẽ. vt dicit Abb. in ca.
cura. j. eod. & dictum eſt ſuprà. in 4. q. licèt legatum ſta-
tim valeat. vt ibidem dixi: & rõnem diuerſitatis aſſigna-
19 ni. ¶ Septimò quæro circa idem verbum, pone † qđ du-
bitetur an conſenſus epi interuenirer in conſtructione
eccleſiæ nec id probari poſſit: an debeat pſumi interue
niſſe. in hoc puncto, reperio quod Archi. in c. nemo. de
conſecr. diſt. 1. Cõcludit ꝙ ſic, dummodo eccleſia ſit in
forma eccleſiæ. ita vt ibi miſſę publicę celebrenẽ. & mo
uetur eo fundamento. ſ. vt indicetur eccleſiã ipſam le-
gitimè eſſe ædificatam. arg. tex. in c. ꝙ interrogaſti. 27. di-
ſtinct. & aliorum iurium ibi per eum adductorũ. Et iſtã
deciſionem Archi. exclamat Ro. ſingularib. ſuis ſingula
ri 320. incip. tu Senenſis. dicens quod eſt ſingulare dictũ
canonicis incognitum. Eandem deciſionem refert dñs
Feli. Sandeus. in c. de 4. in 4. columna. de præſcr. vbi alias
multas authoritates allegat eam deciſionem approban
tes. Pręmiſſam concluſionem tenet etiam Pau. de Caſt.
in conſilio ſuo 181. incipien. dicendum eſt licèt non al
leget Archidiaco. vbi ſupra ſubijciens Pan. quòd locus
habens formam eccleſiæ, vt quia ibi ſit campanile vel
ibi celebrentur diuina, & fiant alia ſigna eccleſiaſtica,
præſumitur cum autoritate epi conſtructus, & per con
ſequens eſt ſubiectus epo ſecundum eum. Quæ autem
ſint ipſa ſigna eccleſiaſtica, præſumitur cum autoritate
epi conſtructus, & per conſequens eſt ſubiectus epiſco
po ſecundum eum. Quæ autem ſint ipſa ſigna eccleſia-
ſtica, habetur plenè per dominum Fely. in d. c. de 4. & in
locis ibidem per eum memoratis. contrariam ſenten-
tiam reperio tenere Abb. Pan. in conſilio ſuo 106. inci-
piente, caſus. in prima columna. in ſecundo volum. vbi
formaliter dicit, ꝙ conſenſus epiſcopi, qui requirẽ in
acquiſitione iuris pat. non debet pręſumi. quia eſt quę-
dam ſolennitas extrinſeca. l. quæcũque. ff. de pub. & no-
tatur ſecundum eum per gl. & Bart. in l. ſciendum. ff. de
verb.

verb.obli.hoc tñ non obſtante præmiſſam teneo con-
cluſionẽ, & vltra ſupra allegata, eam ẽt ſentire reperio
Abba.Panor.in c.cura.ĩ. eo.ſuper gl.2.dũ allegat glo.no.
in c.peruenit.de emp.& vend.Idem tenet do.Card. Flo.
in conſi.ſuo 11.incip.quædam ſocietas.in fin. vbi refert
Archidia.in d.c.nemo.& Fede.de Senis in conſil.106. in
prin.aliàs eſt conſilium 111.incip.qõ talis eſt.Idem ẽt te
net do.And.Barb.in conſi.ſuo 33.inci. ſcripſit pſalmiſta.
in prin.in 2.vol.vbi plenè attingit iſtum punctũ,& alias
authoritate & fundamenta pro iſta parte adducit & ſu-
bijcit ibi in 3.col.in fi.ꝙ in pleriſque mundi partibus re
quiſitus fuit de hac quæſtione:& quòd ita conſuluit. &
ꝙ ẽt ita conſuluerunt do.Car.Flo. & Ioan.de Imo.idem
ẽt vr̃ tenere do.Fel.Sandeus.in c.de 4.in 4.col. de pſcrip.
Et hãc concluſionem tenendo ad fundamentum. ſ. in
contrarium adductum,põt reſponderi prout reſpõdet
do.And.Barb.in præallegato conſ.33. vbi dicit quòd re-
gula dictæ l.quæcunque non obſtat:quia vbi apparẽt in
dicia,tunc præſumitur ſolennitas: licet ſit facti, allegat
philoſophum in 2.metaphyſicæ, dicentem ꝙ acciden-
tia magnam partem conferunt ad cognoſcendũ ꝙ qd
eſt. ergo vbi apparet ꝙ eccleſia habet cãpanile: vel alia
ſigna eccleſiæ: pſumetur authoritas vel conſenſus epi
interueniſſe. Vel aliter reſpõde ꝙ ſi preſupponatur ec-
cleſiam iam longo tempore fuiſſe conſtructam ex cur-
ſu temporis ſeu diuturnitate temporis præſumitur ſo-
lennitas etiã extrinſeca. l. ſi filius. C. de peti. hæred.qui
tex.eſt ſingularis ſecundum Ang.do.Alexan.& moder-
nos.in c.ſciendum.ff.de verb.oblig.& dicit ibi do.Alex.
in 5.col.ꝙ iſta eſt communis opi. & multas alias autori
tates allegat quas vide per eũ & idẽ dixit Pet. de Ancha.
in conſi.ſuo 58.incipiẽ. contra donationem in 2.col.in
prin.& infinita poſſent accumulari quæ traduntur in d.
l.ſciendum.& quæ accumulat pulchrè do.Alex.in cõſi.
ſuo 78.incip.circa primum in 3.col. in 1. vol. & in pro-
poſito noſtro hoc ẽt tenuit do. Iaſon præceptor meus
in l.ſi certis annis.C.de pact.in penul.col.verſi.5.facit.&
ꝙ vbi requiritur conſenſus alicuius præſumatur inter-
ueniſſe ex longinquitate temporis.Firmat ẽt do.Are.in
pulchro caſu in conſ. 30. incip.caſus talis eſt. ad aliqua
alia quæ etiam in contrarium adduci poſſunt, reſpon-
det Barba.in conſi.ſ.allegato. vide per eum ¶ Octauò q
20 ro † an vbi requiritur conſenſus epiſcopi ſufficiat con
ſenſus tacitus.dom.Car.Flo.in c.cura.in fi.infra eo. con
cludere vr̃ ꝙ ſic poſt Inn.ibi.Idem etiam ſatis voluit gl.
ibidem. ſubijcit tñ do.Card.ꝙ taciturnitas epiſcopi ha-
betur pro conſenſu, quando conſtat ipſum ſciuiſſe id
quod actum eſt,& nullam cauſam eum impediuiſſe ad
ↄdicendum. Contrariam ſñiam tenet Abbas ibidẽ. &
mouetur quia in actu odioſo non præſumitur conſen-
ſus & taciturnitate.allegat notata in c.qui tacet. de reg.
iur.li.6.& c.cùm iam dudum.de prẹb.Iſtam ẽt opinionẽ
vr̃ tenere Io.And.in c.nobis.infra eo.& ibidem do. Car
di.Flor.in 5.nota.vbi dicunt ꝙ non ſufficit petere conſi
lium vel licentiam ab epiſcopo ad conſtruendã eccle-
ſiam: ſed requiritur cõſenſus.prima opinio mihi magis
placet preſupponendo ꝙ epiſcopus ſciuerit cõſtructio-
nem & potuerit ↄdicere. pro qua opinione faciunt di-
cta quæſtione precedenti.facit ẽt quod dicunt gl.& doc.
in c.ea noſcitur.de his quẹ fiunt à prẹlatis.Et hoc tenen
do non obſtat fundamentum Abbatis, ꝙ in actu odio-
ſo,&c.quia conſtruere eccleſiam vel acquirere ius pa-
tronatus non eſt quid odioſum, imo fauorabile, vt de
ſe patet:& ſic ceſſat fundamentum Abbatis.Non obſtat
ẽt deciſ.Io.And.& Card.de qua ſuprà.quia dum dicunt,
quod requiritur conſenſus,põt intelligi tacitus ſicut ex
preſſus.De hac tñ materia an tacens habeatur pro con-
ſentiente,quia eſt multum ſcabroſa & brocardia: videã
tur Barto.& doct.in l.quæ dotis.ff. ſoluto matrimon.&
Feli.in ca.cum oẽs.in 7.col.de conſtit.& Abbas & alij in
cap.ex parte decani.de reſcript.gl. & doct. in reg. qui ta-
cet.& in reg.is qui tacet.de reg.iur.lib.6. ¶ Nonò quæro
21 † cuius epiſcopi conſenſus requiratur an loci vbi ec-
cleſia conſtruitur,an epiſcopi ſuperioris eius qui con-
ſtruere vult. & ſimiliter ſi donans ius patronatus & do-
natarius ſint diuerſẹ diœceſis,an vtriuſq; epiſcopi con-
ſenſus requiratur. Iſtam queſtionem attingit dñs Cardi
nalis Florentinus.in capitulo nobis. in principio. infrà
eod.& dicit iſta verba formalia:quod id quod dr̃, ꝙ re-
quiritur conſenſus diœceſani, intelligitur de diœceſa-
no loci,in quo fundatur eccleſia,non fundatoris tantũ
per tex.ibi loci epiſcopo, &c. & allegat aliqua alia iura
maximè l.ſi prẹdiũ.C.de prẹdiis mi.in qua l. dicit ꝙ ſuf-
ficit decretum iudicis rei ſitẹ ſuper alienatione rei mi-
noris,& expreſſius Bart.& Bald.ibi dicunt,ꝙ non requi
ritur decretum iudicis domicilij, & etiam rei alienãdæ
ſe ſufficit alterum tantum.& idem concludit Bald.poſt
Iacob.de Arena in l.1.C.de contrahend.empt.vbi dicit,
ꝙ ſi ↄtractus fiat in vno loco & res ſit in alio ſufficit autori
tas vel decretum vnius iudici,ea rõne: quia vnuſquiſq;
ex ipſis iudicibus habet iuriſdi. ergo decretum põt in-
terponere.Idem dicit Bald.in l.magis puto.§. illud.ff.de
rebus eorũ ſubijcit tñ Bald.vtrobiq; cautius eſſe ꝙ vter-
que interponat decretum ſuum.in contrarium tamẽ.ſ.
ꝙ de neceſſitate vtriuſq; iudicis decretum in alienatio
ne rei minoris interuenire debeat tenet Barto.in d.§.il-
lud.Aliæ etiam fuerunt in hac opiniones,quas ponunt
doct.in ca.paſtoralis.de priuileg. & ibi refert Abbas Pa-
norm.& multa alia loca in quibus attingitur, comme-
morat ibidem dom.Barto.Bellencinus in apoſtillis, qui
in alienationibus rei eccleſiæ loquendo dicit commu-
nem eſſe opinionem Io. ibi.ſ.ꝙ in alienationibus rerũ
eccleſiæ requiritur ſolum autoritas iudicis vel epiſco-
pi ipſius eccleſiæ & ita ẽt ſequitur Abb.ibi aſſignans ra
22 tionem † quia ad epiſcopum ſpectat cura eccleſiæ ſuæ
& rerum ſeu dotis illius.ca.nouerint.10.q. 1. Subijci ta-
men ꝙ cautum eſſet vtriuſque iudicis vel epiſcopi.ſ. &
eccleſiæ & rei autoritatem interuenire. his omiſſis quã
tum ad propoſitum noſtrũ,ego ſum valde dubius. Ali-
qua.n.iura requirunt ſimpliciter conſenſum diœceſa-
ni.vt c.nobis.c.cura.& ca.illud.ĩ.eo. nec explicãt de quo
diœceſano intelligatur. aliqua iura videntur requirere
conſenſum epiſcopi donantis vel concedentis ius pa-
tronatus vt c.nullus.ibi in fi.conceſſione ſui pontificis.
ĩ.eod.Card.autem ſuprà relatus vr̃ velle,ꝙ in conſtruen
te eccleſiam vt acquirat ius patronatus duorum epiſco
porũ conſenſus requirat̃,ſ.fundatoris & loci in quo ec-
cleſia conſtruitur.Et pro iſta opinione benè facit tex.in
ſimili in c.pro illorum.§.ſi verò clauſtralis.ĩ. de ſent.ex-
com.Tandem mihi vr̃ in hoc puncto eſſe dicendum,ꝙ
ſiue quis conſtruat eccleſiam ſiue donet ius patronatus
eccleſiẹ ꝙ ſufficiat conſenſus vnius epiſ.ſ.epiſ. illius lo-
ci vbi eccleſia conſtruitur:vel ſi donatur ius patron. re-
quiratur cõſenſus epiſcopi illius eccleſiẹ in qua eſt ius
patron.de conſtruente ego probo per ca.nemo.de con-
ſecrat.diſt.1.ibi epiſcopus ciuitatis &c.vbi tex. loquitur
de epõ ciuitatis vbi eccleſia conſtruitur ſi bene ponde-
retur.Secundo probo per text.in ca. omnes Baſilicæ.17.
q.7.vbi dicit ꝙ baſilicæ & eccleſiæ quæ conſtructæ ſunt
& quotidie conſtruuntur, ſubſunt epiſcopo, in cuius
territorio ſunt poſitæ.ergo dignum eſt dicere ꝙ in con
ſtructione fienda ipſius epiſcopi cõſenſus requiratur &
ſi alterius epi conſenſus requireretur,prædicta iura ſci-
uiſſent exprimere.In donatione aũt vel legato iuris pa-
tronatus,quod conſenſus epi ipſius eccleſiæ in qua eſt
ius patron. requiratur probo tali fundamento:nam rõ
quare conſenſus epi hoc caſu requiratur, eſt, vt videat
epiſcopus an expediat eccleſiæ mutare patro.& vt frau-
des euitentur,ne fingatur donatio, & in veritate ſit ven
ditio.& ſic non committat̃ ſimonia.Ita dicunt doc.ma
ximè dñs Card.& Abbas in c.illud.ĩ. eo. & dixi ſuprà in
4.q.huius verbi. Sed iſta rõne attenta dignum vr̃ ꝙ epi-
ſcopus ipſius patronatæ habeat talem conſenſum præ-
ſtare quia ad eum ſpectat cura illius vt ſupra dixi per c.
nouerint.cum ſimilibus 10.quẹſ.prima. Vltimò probo
id quod dixi de cõſtructione eccleſ. qa ſi pluriũ epiſco-
porum conſenſus requireretur in ipſa conſtructione
fienda de facili retraherẽtur homines à conſtructione

ipſa.ergo id dicendũ non eſt vt in ſimili dicit gl. in c. cũ
dilectus.in verbo præſentare.in fi. j. eod. cogita an vera
23 loquar. Decimò quæro † an ſolus ↄſenſus epĩ requirat
in ↄſtructione eccleſiæ vel acquiſitione iuriſp. an ẽt re-
quiratur copulatiuè conſenſus c.do.Car.Floren.in c. il-
lud in 4.contrario poſt Vicen.& in c.cura in 2. col.in fi.
infra eodem concludit quod ſolus epiſcopi conſenſus
requiratur. quod ſuadetur, quia iura de hoc loquentia
prout d.c.& c.nobis.& ſimilia poſita in hoc titu.nullam
faciunt d.c.mentionem. Iſtud etiam de mente Abb. in
d.c.illud.vbi ponit quando requiratur conſenſus epiſ-
copi in acquiſitione iuriſp. & quæ ſit ratio quòd requi-
ratur & nunquam de capitulo facit mentionem.¶ Cõ-
probatur etiam hæc concluſio per ſimile: quia pñtatio
ſit coram ſolo epiſcopo ſiue c.vt concludit Abbas in c.
cum eccleſia Vulterana.in 4.col.ſupra de electio. & di-
xi ſ.ſuper verbo honorificum.in quæſtione 48.¶ Con-
tra tamen hanc concluſionem videtur facere text.in c.
paſtoralis in fine ſuprà de donatio.vbi dicit quòd ſi epiſ
copus concedit eccleſiam patronatam religioſis,debet
interuenire conſenſus patroni & etiam capituli. Tenẽ
do tamen quod dictum capitulum paſtoralis, non fa-
cit in propoſito. quia loquitur in caſu quando epiſco-
pus alienabat iura quæ habebat epiſcopatus in vna ec-
cleſia,quod facere non poteſt ſine conſenſu epiſcopi.
Ex quo fit præiudicium epiſcopatui ſeu eccleſiæ cathe
drali.c.ſine exceptione,12.q.2.cum ſimilibus. & ita de-
clarant Abb.& do.in d.c.paſtoralis.¶ Vndecimò quæro
24 † an ſede vacante poſſit conſenſum (de quo ſupra) prę
ſtare capitulum.Ioann.And. in ſimili in dicto ca.nobis
decidit quòd ſic.dicit enim ibi ſuper verbo loci epiſco.
quod præſentatio quæ ſolet fieri epiſcopo ſede vacãte
fit capitulo.ſed in terminis noſtris eſt deciſio Cal.in cõ-
ſi.ſuo 3.incip.an capitulum ſub hoc eod.titu. Et moue-
tur eo fundamento,quia capitulum ſuccedit in iuriſdi
ctionalibus ſede vacante.c. is qui.de maiorita. & obed.
& c.cum olim.eod.tit.& c.1.ne ſede vacante.lib.6.ſed da
re licentiam vel præſtare cõſenſum in acquiſitione iu-
riſpa.eſt iuriſdictionis & non ordinis ergo, &c.& idem
tenet Gemi.in c.vnico in 21.q.de maiorita. & obed.lib.
25 6.¶ Duodecimo quæro † an ſine conſenſu epiſcopi poſ
ſit fundans eccleſiam tempore fundationis apponere
ea pacta vel grauamina,quæ voluerit in eccleſia,vel cir
ca regimen eccleſiæ,vel diuinorum officiorum vel ſta
tuere,quòd inſtitutio præſentati ſpectet ad inferiorem
epiſcopo vel ad alienum epiſcopum. videtur dicendũ
quòd ſic.per reg.quæ habet quòd in traditione rei ſuæ
quis poteſt apponere ea pacta quę vult l.in traditionib.
ff.de pact.In contrarium tamen determinant doc. in va
rijs locis dicentes quòd id non poteſt fieri ſine conſen-
ſu proprij epiſcopi. ita concludit Abbas Panormi. in c.
nobis. in notabilibus. infra eod. vbi dicit quòd ſi quis
in vltima voluntate mandauit capellam conſtrui & di-
ſpoſuit,ꝙ inſtitutio pertineret ad certum prælatũ infe-
riorem epiſcopo,non valet illa diſpoſitio, vnde ſecun-
dum eum illa particula habebitur pro non adiecta: ni-
ſi interueniat conſenſus proprij epiſcopi, & aſſignat ra
tionem quia teſtator vel fundans eccleſiam non poteſt
immutare diſpoſitionem canonum in præiudiciũ epĩ.
c.requiſitum.ſuprà de teſta.item nemo facere põt quin
iura locum habeant in ſua diſpoſitione.ca.tua.ſupra de
teſta.l.nemo.ff.de leg.1. Iſtam concluſionem faciunt ẽt
legiſtæ,videlicet Bar.poſt Iacob.de Aren.in l. quoties. §.
fi.ff.de adminiſtra.tut.Idem concludit Innoc.in c.in La-
teranenſi.ante fi. ſuprà de præbend.vbi pulchrè loquit:
ſubijciens quòd ẽt ſi teſtator diceret,ꝙ ſi eccleſia nõ or-
dinaretur, prout ipſe diſpoſuit, quod irritat omnẽ ſuã
diſpoſitionem,ꝙ talis pęna reijcitur. idẽ decidunt Do-
mini de Rota de teſta.deciſione 7. in antiquis. vbi for-
26 tius dicunt † quòd etiam ſi teſtator iniungeret pęnã, ꝙ
redditus deputati conuerterentur in alios pios vſus, niſi
eccleſia ordinaretur: prout ipſe diſpoſuit:quod talis pę
na reijcitur.quod etiam refert & ſequitur do.Fely.San-
deus alias autoritates ad prædicta allegans in c.cum ve-
nerabilis.col.11.de excep.Ad quod videatur ẽt vnũ bo-
num verbum.Pet.de Anch.in conſi.ſuo 198.inci.ſubti-
liter & ad plenum.quod refert & ſequitur do.Feli.in lo
co præallega.col.13.in fin.Præmiſſam etiam concluſio-
nem Inno.& aliorum ſuprà relatorum ponunt domi-
nus Anto.& Imo.poſt Compo.in c.cum dilectus. ſupra
de conſue.per illum textum & ibidem Abb.in 3. nota-
bili ſubijciens hoc eſſe tenendum menti.quia ſæpe pa-
troni excedentes metas ſuæ poteſtatis contrarium ſta-
tuunt.vnde ibidem.in 4.notabili per illum text. quem
dicit ſe neſcire alibi ita bonum,concludit id poſſe fieri
de conſenſu epiſcopi,dummodo tamen id ſtatuatur in
fundatione eccleſiæ,vel ante:tunc enim nullum ius in
ſtituendi adhuc eſt quæſitum ipſi epiſcopo: nimirum
ſi poteſt epiſcopus in hoc ſibi,ſeu epiſcopatui ſuo præ-
iudicare.ſed vbi iam fundata eſſet eccleſia, & ſic quæſi-
tum eſſet ius inſtituendi ipſi epõ,tunc ſecundũ eũ non
poſſet epiſcopus conſentire patrono diſponenti, ꝙ ad
alium ſpectet ipſa inſtitutio, qcquid ſenſerit ibi d. An.
de Butr.& ratio eſt ſecundum eum, quia ſi epſ id face-
ret eſſet alienare illud ius inſtituendi ſpectans epiſco-
patui, quod ſecundum eum ſine cã fieri non debet. Et
iſtud reperio etiam tenere do. And. Barba. in conſi.ſuo
23.incip.ſcripſit propheta in 13.col.in 1.vol. & de hoc j.
in q.ſeq.Præmiſſam etiam cõcluſionem,ſcilicet, ꝙ fun
dans eccleſiam non poſſit aliquid diſponere circa ſpiri
tualia ſine cõſenſu epĩ, firmat Abbas.in c. ſignificatum
in 1.notabili ſupra de præben.vbi dicit, quod patronus
non poteſt apponere modum celebrandi diuina in ec-
cleſia patronata, nec reſtringere aliter inſtituendum in
illo beneficio.ſed hoc explicare ſpectat ad ſuperiorẽ. al
legat text.in c.cum dilectus.ſupra allegato.& Inno.in c.
27 3.ne prælati vices ſuas.† Non valebit ergo diſpoſitio te
ſtatoris diſponentis, quòd tres vel quatuor miſſæ om-
ni hebdomada celebrentur per inſtituendum,niſi ↄſen
ſus epiſcopi interueniat. Eandem etiam cõcluſionem
tenet Abb.in c.conſuluiſti.de celebr.miſſa.& in c.præte
rea ſecundo.infra eodem.vbi dicit patronum non poſ
ſe onus aliquid annuatim ſoluendi imponere eccleſię
patronatæ ſine conſenſu epĩ.iſtud idem firmat d.Felin.
Sandeus in c.cum acceſſiſſent.in 8.col.ſ.de conſtit.allo-
gat doct.in c.cum dilectus.Idem do.Fel, in tract. ſuo qñ
literæ apoſtolicæ noceãt patronis eccleſiarum.in 2.col.
in fi.Idem tenẽt domini de Rota in deciſionib.ſuis an-
tiquis ſub tit.de teſtamen.deciſione incipien.factum ta
le eſt.vbi dicunt,quòd non valuit diſpoſitio cuiuſdam
fundantis capellaniã,& diſponentis,ꝙ epſ ſe in ea non
deberet intromittere,aliter quòd illa capellania habe-
retur pro non facta & pro non ↄſtructa. & hanc deciſi.
& multas ſimiles refert do.Fely.Sandeus in c.cum vene
rabilis.in 12.col.verſi.amplia 2.de excep.Ex prædictis er
go patet,quòd fundans poteſt apponere ↄditiones, vel
grauamina:dummodo epiſcopi ↄſenſus interueniat.&
propterea poterit cum conſenſu prædicto ſtatuere: ꝙ
tãti clerici ſint in eccleſia:prout reſpõdi his diebus cui-
dam me interroganti.Aduerte tñ ꝙ hoc caſu creſcenti
bus facultatib.eccleſiæ augeri deberet numerus cleri-
corum.ita decidit Ang.p illum text.in autentico, vt de-
terminatus ſit numerus clericorũ, circa mediũ. facit ẽt
tex.in c.cum M.de conſtitu.vbi do.Fely.in 3. notabili p̃
dictam deciſio. Angeli refert & ſequitur. & propterea
diminutis facultatib. eadem ratione deberet diminui
numerus clericorum,de quo vide quæ dicam infra q.
14.poterit etiam patronus cum epõ tempore fundatio
nis diſponere,quod bona eccleſiæ ſint diuiſa inter præ-
latum,& capitulum,& ↄuentum ita decidit Abb.in ca.
edoceri.in 1.q. ſupra de reſcrip. & ſequuntur moderni
ibi.Contra tamen concluſionem factam,ſcilicet,ꝙ cõ-
ſenſus epiſcopi nõ requiratur de neceſſitate in ordina-
tione teſtatoris circa grauamina vel conditiones, facit
ꝙ dicunt præfati domini in eodẽ tit. de teſta. deciſione
inci.& eſt ſciendum.vbi dicit,ꝙ ſi aliquis teſtator ordi-
net in ſuo teſtamento beneficium ſacerdotale, & dicat
volo ꝙ talis quatuordecim anno,vel minor hẽat bene
ficium

ſicium meum, etiam interim ꝙ poſſit eſſe ſacerdos, ꝙ talis ordinatio tenet & valet: nec tamen faciũt mentionem de epiſcopi conſenſu.¶Secundò obſtat quod Hoſtien.in c.ea quæ de ſtatu regula.vbi dicit,ꝙ fundans eccleſiam regularem poteſt apponere pactum,ꝙ clericus ſecularis habeat vocem in electione Abbatis. quod refert & ſequitur domi.Fel.in dicto ſuo tractatu in verſic. corroboro.& ibi alia allegat ad propoſitum.nec tñ facit mentionem de epiſcopi coonſenſu.¶Tertiò obſtat.ꝙ dicit Barb.in conſilio ſuo 33.incipien.ſcripſit Pſalmiſta in 4.colum.in 2.volumi.vbi dicit.ꝙ valet diſpoſitio teſtatoris ordinantis vt inſtituendus omni hebdomada celebret miſſas. & tamen de epiſcopi cõſenſu nullam facit mentionẽ. ſupra autem circa hoc in ſpecie concluſum eſt contrarium.Tenendo tñ concluſionem ſupra factã poteſt reſponderi ad omnes prædictas deciſiones ſimul dicendo,quod debent intelligi, quando epiſcopus conſenſiſſet,vel conſentiret:quia circa ſpiritualia (vt dictũ eſt) non valet diſpoſitio fundatoris ſine epiſcopi conſenſu.dicto capi.ſignificatum.cum ſimilibus.Et per hoc etiam tollitur cõtrium ſuprà primò loco factum dicta l. in traditionibus. ff.de pactis. illa enim regula intelligitur reſpectu pactorum ſecundum ius vt ibidem notatur.& per domi.Cardin.Floren.in clem.quia cootingit. in princ.in 11.notabili.& in octaua quæſtio.de relig.do. & per Innocen.in cap.tertio.ne prælati vices ſuas.ſed facere pacta, vel aliquid diſponere reſpectu ſpiritualium ſine conſenſu epiſcopi.id eſt contra ius.dicto c.ſignificatum.& ibidem nota.in d.cap.cum dilectus.de conſue.& in alijs locis ſupra allegatis. bene fateor, quòd pacta nõ concernentia ſpiritualitatem, & eccleſiæ non oneroſa poſſent apponi fundationis tempore,etiam ſine epiſcopi conſenſu per dictam regulam l.in traditionibus.& ſatis eſt de mente docto.io locis præallegatis. & maxime Hoſtien.& Ioann.And.in d.capitu.ſignificatum. Aduerte tamen diligenter,quia licet dictum ſit ſupra quòd patronus poteſt diſponere circa ſpiritualia cum conſenſu epiſcopi. tamen tex.in dicto capitu.cum dilectus.& docto.ibi & in dicto capitu.ſignificatum.& in dicto c.edoceri aliter loquuntur.quia præſuppoſnnt actum fundari debere in perſona epiſcopi de conſenſu patroni, ſeu inſtante patrono.Et ita credo eſſe dicẽdum & intelligẽdum, & ſi fortè aliqnis opponat de verbis diffinitionis iuris patronatus,de qua per doct.in hac rub.ibi de diœceſani conſenſu credo poſſe dici quòd in caſibus comprehenſis in dicta diffinitione,& ſimilibus id procedat. quia illi actus videlicet fundare,conſtruere,& dotare eccleſiam vel capellam non poſſunt conuenienter fundari in perſona epiſcopi,vt de ſe patet.non enim eſſet cõueniens dicere,quod epiſcopus fundet vel cõſtruat eccleſiam ad petitionem patroni conſidera an vera ſit iſta doctrina:quia non reperio hanc difficultatem motam.

28 Sed circa prædicta cadit quæſtio acceſſoria †pone quòd
quis cõſtruat oratorium priuatum vel hoſpitale: quod facere poteſt ſine epiſcopi conſenſu.capi.vnicuique.de conſec.diſtin.prima.capitu.inter dilectos.& ibi notatur de dona.& diſponat vel ordinet quod nullo modo epiſcopus ſe intromittat de hoc loco, an hoc caſu epiſcopus poterit videre & inquirere,an omnia ſecundum defuncti conſtructoris voluntatem facta ſint.Conclude ꝙ ſic.ita decidit Abb.in d.cap.inter dilectos.in fi. allegat §. ſi quis ædificationem.cum ſequenti.in authen.de eccle. titulis.ita etiam dicit Fede.de Sen. in d.conſilio 11.inci. quæſtio talis eſt. in 1.colum. Idem Bald. in conſilio ſuo 155. iocipien. ordinatio teſtamenti in quarto volumi.
¶ † Decimotertio quæro an poſt fundationem cũ con
29 ſenſu epiſcopi factam poſſint aliqua pacta vel nouę cõ
ditiooes apponi per fundatorem in eccleſia vel beneficio patronali.Abb.in d.ca.cum dilectus de conſuetu.videtur ſentire quod ſic.dum dicit quòd poſt fundationẽ non valeret diſpoſitio etiam cum conſenſu epiſcopi facta, quod ad inferiorem ſpectaret ius inſtituendi, quia illo modo epiſcopus videretur alienare ius iſtud inſtituendi. ergo vbi epiſcopus nullum faceret prẹiudiciũ eccleſię,vt quia conſentiret alicui pacto vel conditioni non prẹiudiciali eccleſiæ. ſentit Abb.quòd tale pactum vel cõditio valeret. In contrarium facit quod dicit Bal. in l.vnica.§.accedit in fine.C.de rei vxo.act. vbi concludit quòd qui non apponit talia in initio in conuentione non poteſt poſtea illa apponere ex poſt in traditione quod etiam refert & ſequitur dominus Felyn. in dicto ſuo tractatu in ſecunda colum.in fin.Iſtud idem videtur tenere Abb.in capitu. præterea. iuſta eodem. vbi dicit, quòd reſeruatio alicuius temporalitatis facta per patronum in eccleſia patronata ita demum valet, ſi tẽpore fundationis cum authoritate epiſcopi facta ſit.ergo quando fieret poſtea, ſentit quod non ſufficeret authoritas epiſcopi. Idem videtur concludere domi.Cardina.Florenti.in clemen.quin contingit.io verſic.vt autem.in tertio notabili.de relig.do. allegat d.capitu.cum dilectus.& ibi notat.& idem firmat io eadem clementi. in 11.nota.ego in hoc puncto credo dicendum,quod ſi nouæ cooditiones,vel noua pacta ſint prẹiudicialia eccleſiæ patronatę & illi oneroſa:tunc non poſſit apponi poſt fundationem etiam cum conſenſu epiſcopi.gloſſ. eſt melior de iure ſecundum Imolam ibi in dicto capi. cum dilectus. in verbo conſtitutum. de conſuetudi. & ibidem domi.Abb. vt ſuprà retuli. & ita etiam concludit dominus Fely.Sandeus in capitu.ſignificat.in ſecundo notabili ſupra de teſtibus.ſi autem ſint vtilia eccleſię vel non prẹiudicialia,& tunc fieri poſſint,quia nihil eſt quod repugnet. & ita eſt de mente Abbatis in dicto capit. cum dilectus. & doctorum ſupra relatorum.Credo tamen ꝙ etiam hoc caſu requiratur cõſenſus epiſcopi argumento.capitu.nouerint 10.quæſtio.1.cum ſimilibus, & faciuot ootata per illum textum in capitulo nos qui
30 dem.ſuprà de teſtam.¶ † Decimoquartò quæro,an cõ
ditiones, ſeu qualitates tempore fundationis appoſitę in eccleſia patronata poſſint ex poſt per patronum tolli in totum,vel ſaltem alterari cum conſenſu epiſcopi. Conclude breuiter,ꝙ ſic,ſecundum quod omnes concludunt in d.c.cum acceſſiſſent,vt refert ibidem dominus Felyn.Sandeus in 8. colum. qui etiam plenè diſputat an id facere poſſet hæres patroni cum conſenſu epiſcopi, vel epiſcopus cum conſenſu hæredis, de quo dicam infra in ſequenti quæſtio. Et pro concluſione prædicta quod in totum tolli poſſint,vel alterari qualitates vel conditiones in beneficio appoſitæ dummodo epiſcopus & patronus ſint concordes, facit quia poteſt in iure patronat. præiudicari per epiſcopum conſentiente patrono.vt concluditur per omnes in dicto cap.cum acceſſiſſent.de conſtitutio.& plenè dixi ſuper verbo honorificum in 3.q.Item poſſet patronus ius patrona. ſupprimere & ei renuntiare,ita quod eccleſia remaneret libera. & hoc poſſet etiam ſine conſenſu epiſcopi. iuxta notata per Abb.plenè poſt alios in capitulo illud. infra eodem.vbi concludit ſecundum omnes:quod quando ius patrona.transfertur in locum religioſum vel eccleſiam,conſenſus epiſcopi non requiritur.ergo a fortiori poterit conditiones vel qualitates in beneficio appoſitas tollere cum conſenſu epiſcopi.Hanc tamen concluſionem credo limitandam eſſe, niſi dictæ conditiones vel qualitates eſſent vtiles eccleſiæ, quia tunc tolli non poſſent per patronum etiam cum epiſcopo ſine cauſa. Moueor,quia tunc fieret prẹiudicium eccleſiæ cui iam ius erat quæſitum.ergo fieri non poteſt,vt dictum eſt in præcedenti quæſtione per notata per Abbatem, maximè in capitu.cum dilectus.in 4.notabili de conſuetu. licet enim iuri patron. poſſet prẹiudicari eccleſiæ per notata in dicto capitu.cum dilectus.& in titu.de reb.eccle.
31 non alienan.¶ † Decimoquintò quæro an epiſcopus
poſſet immutare cõditiones vel qualitates annexas beneficio, quando reditus beneficii eſſent impotentes ad illas.exemplum poſſet dari quando fundator diſpoſuit certum numerum miſſarum celebrari debere in eccleſia cum coonſenſu epiſcopi,quo caſu valet diſpoſitio,vt ſupra declaratum eſt in quæſtione 11. poſtea reperitur ꝙ reditus non ſunt ſufficientes vel quod ſunt diminuti.

In hoc puncto credo dicendum ꝙ epiſcopus commuta
re poſſit dictas qualitates, & hoc probo per c. nos quidẽ.
de teſta. vbi dicitur quòd relictum a teſtatore ſi non po-
teſt deputari ad vſum deſtinatum per teſtatorem, tunc
debebit cõmutari ad aliam piam cauſam. & propterea
dixit ibi Petr. de Anch. quem refert & ſequitur ibi Imo.
in antepen. col. ꝙ ibi non poteſt intentio teſtatoris im-
pleri, prout voluit, eſt aliter commutanda. facit l. lega-
tum. & quod ibi not. ff. de vſufruct. lega. & dixit Abb. in
d. c. nos quidem. quòd ſi pecunia relicta a teſtatore pro
monaſterio conſtruendo non ſufficeret tunc debet cõ-
uerti ad alium pium vſum. quòd ſatis probatur in illo
tex. & ſubijcit Abb. ibi vnum quòd ſemper dicit eſſe no
32 tandum † quod iſta conuerſio vel commutatio nõ poſ
ſet fieri per ſolum heredem nec per ſolum epiſcopum,
ſed per epiſcopum & hæredẽ, vel eũ qui habet exequi ſi
mul per illum tex. ibi ordinari tecum &c. & per alia de
quibus ibi per eum. Præmiſſam etiam cõcluſionem vo
luit d. Felyn. Sandeus in dicto capitulo cum acceſſiſſent
in 8. colum. in fin. vbi dicit quod ceſſantibus reditibus,
ceſſare debet ordinatio teſtatoris, per ea quę notant ibi
doct. per illum tex. allegat etiam domi. Io. de Imo. in cle
men. quia contingit in 5. colum. verſi. poſſet. Lapus hic
limitat de reli. do. vbi dicit illum tex. non procedere qñ
legata conuerti non poſſunt ad vſum deſtinatum. alle-
gat etiam domi. Anton. in capitu. fina. de teſta. verſi. hoc
dictum quotidie contingit. ſubijciens d. Fely. ſub dubio
forte quòd poterit epiſcopus eo caſu ipſas conditiones
immutare etiam inuito hærede, quia cauſa neceſſaria
eas immutandi ſubeſt. Sed in hoc vltimo cõtrarium vo
luit Abb. in loco ſupra relato. niſi concordando dicas,
quòd illud dicit domi. Felyn. intelligitur quando hæres
nollet conſentire. quia tunc epiſcopus eo inuito id poſ
ſet ex quo renuit conſentire ſine cauſa. ſed quando hæ-
res nollet conſentire vel non recuſaret conſentire, tũc
eius cõſenſus requireretur. Et ita intelligatur quod di-
cit Abb. in dicto capitu. nos quidem. Et circa iſtum pun
ctum, ſcilicet an requiratur conſenſus vtriuſque videli
cet epiſcopi & hæredis in commutatione legatorum.
vide etiam Imo. in dicto capitu. nos quidem in antepe-
nul. col. vbi intellige quòd requiratur conſenſus vtriuſ-
que in commutandis legatis vel diſpoſitionibus circa
loca eccleſiaſtica. In aliis autem relictis ſecundum eum
poterit fieri cõmutatio de conſenſu hæredis, & ſic eius
cui eſt relictum, & ſic eius cuius intereſt. allegat l. lega-
tum. ff. de vſufruct. lega. Ex prædictis infertur quòd vbi
voluntas teſtatoris poteſt impleri tunc non poteſt in
aliud commutari. Quinimo ſecundum Io. de Imol. vbi
ſupra poſt Pet. de Ancha. eſt in forma ſpecifica adimplẽ
da, nec poteſt in aliud commutari ſine licentia Papæ,
quamuis facta fuerit commutatio in aliam cauſam alle
gant notata in clemen. quia contingit. de relig do. & in
l. ſi quis ad declinandum. §. ſin autem. C. de epiſc. & cler.
& notata per Barto. in dicta l. legatum. & hoc etiam fir-
mat domi. And. Barba. in conſi. ſuo 23. incipien. ſcripſit
propheta, in prima colum. in 1. volu. vbi multa ad hoc
accumulat. Et ſic per iſta videtur concludi quòd hæres
patroni non poſſit immutare qualitates poſſibiles vel
conditiones annexas beneficio etiam de conſenſu epi-
ſcopi. quod etiam firmat domi. Cardina. Floren. in dicta
clemen. quia contingit. in princip. 5. quæſtio. in fi. & ibi-
dem Ioan. d Imol. in 5. colum. ver. hoc vltimum. conclu
dentes quòd licet de ꝯſenſu eius qui ordinauit aliquid
ad pium vſum, poſſit epiſcopus legatum mutare: tamẽ
ſecus de cõſenſu ſui hæredis, quia hic non agitur de vti
litate ipſius cum poſſit renunciare, ſed de voluntate de
functi ſeruanda. Et dicit domi. Cardina. Florenti. vbi ſu-
pra, ſe pluries ita dixiſſe in dicto capit. nos quidem. Con
trarium tamen in hoc tenuit Abb. Panormi. in dicto ca
pitu. cum acceſſiſſent. in 3. colum. verſic. ego limitarem
conſtitu. vbi dicit, quòd non poſſunt diminui præben-
dæ quæ ſunt de iure patron. ſine conſenſu epiſcopi vel
hæredis. ergo de conſenſu hæredis ſecundum eum id
fieri poterit. dominus Felyn. Sandeus ibi in 8. colum. di-
ſtinguit, quod aut epiſcopus vult pro vna vice diſpenſa
re contra conditiones vel naturam beneficij, & tũc po-
terit cum conſenſu heredis. allegat notata per do. Ant.
in capitu. fin. ante medium. verſicu. Vincentius autem.
de teſtamentis. vbi dicit quod ex cauſa vtile relictũ pro
anniuerſario, poteſt pro vna vice ad aliud expendi, & re
dire poſtea ad ſolitum debitum. Et ſubiicit domi. Fely.
ſe conſuluiſſe Ferrarię & obtinuiſſe quod pro vna vice
poteſt epiſcopus conſentiente hærede patroni confer-
re beneficium non habẽti qualitates in fundatione ap-
poſitas aut vero dicit ipſe vult epiſcopus cum cõſenſu
hæredis in totum ſupprimere beneficiũ patronale vel
in totum tollere conditiones illi annexas. & tunc con-
ſenſus hæredis nõ ſufficit per rationem tex. in dicta cle-
men. quia contingit. & per authoritates ſupra allegatas:
niſi epiſcopus id faciat ex cauſa neceſſaria. quia tunc ſe
cundum eum etiam inuito hęrede poſſit epiſcopus id
facere per id quod notat Ioannes de Imo. in dicta clem.
quia contingit, in 5. colum. verſiculo Lapus hic limitat
vbi dicit illum textum non procedere quando legata
conuerti non poſſunt ad vſum deputatum. & ſupra de-
claratum fuit. Tenet ergo in effectu domi. Felyn. quòd
qualitates vel conditiones beneficij poſſibiles non poſ
ſint per epiſcopum in totum immutari etiam cum cõ-
ſenſu hæredis, ſed bene poſſet contra illas diſpẽſare pro
vna vice. Ego autem arbitror in hoc eſſe dicẽdum indi-
ſtincte, quòd dicta immutatio fieri non poſſit per epi-
ſcopum, nec in totum nec pro vna vice ad petitionem
hęredis vel eius conſenſu. Et me mouet, quia voluntas
teſtatoris eſt ſeruanda pro lege. §. diſponat. in authen. de
nuptiis. cap. vltima voluntas. 13. quęſtio. ſecunda cum ſi
milibus. Sed epiſcopus non poteſt regulariter aliquid
contra legem etiam diſpenſando, text. eſt in capit. dile-
ctus. ſupra de tempo. ordin. & dicit Ioannes Andr. poſt
Hoſtien. in capitulo 1. de ſupplen. neglig. pręlatorum. li
bro 6. Quod vbi canones imponunt legem epiſcopis
non diſpenſant niſi id ſpecificè ſibi reperiatur conceſ-
ſum. Et ita refert & ſequitur Abb. in capit. at ſi clerici. §.
de adulteriis. in 5. colum. ſuprà de iudiciis. Quinimo di-
cit ibidem in 4. colum. quòd epiſcopus non poteſt di-
ſpenſare niſi vbi reperitur permiſſum, niſi ſit maxima
& vrgens cauſa: allegando ita tenere dominos de Rota
deciſione ſua 205. & alios, vt per eum. Et intelligit ipſe
Abb. de cauſa noua vel antiqua veriſimiliter non cogi-
tata per Papam vel legiſlatorem. Ergo in propoſito no-
ſtro epiſcopus non poterit diſpenſare aliquo modo cõ
tra voluntatem teſtatoris quæ ſeruari poſſit quia vt di-
xi pro lege habetur. niſi id faciat ex cauſis, vt ſupra. ¶ Se
cundo moueor quia dicunt Pet. de Ancha. & Imo. in di
33 cto capitu. nos quidem. vt ſupra retuli † voluntas teſta-
toris eſt ſeruanda in forma ſpecifica per illum textum.
& per dictam l. legatum. & per dictam clemen. quia con
tingit. ſed ſi diceremus epiſcopum poſſe immutare vo-
luntatẽ defuncti pro vna vice vel aliqualiter, certè non
obſeruaretur ipſa volũtas in forma ſpecifica. ¶ Tertiò mo
ueor per text. in dicta clem. quia contingit. in princ. vbi
text. formaliter dicit, quæ ad certum vſum largitione
ſunt deſtinata fidelium, ad illum debent non ad alium.
(ſalua ſedis apoſtolicæ autoritate) conuerti. & cum il-
le tex. indiſtinctè loquatur, eſt indiſtinctè intelligendus
vt non poſſit fieri commutatio diſpoſitorum ad pias
cauſas nec in totum nec in partem & dicit ibi domi.
Cardin. Floren. quęſtione 4. quòd etiam in melius non
poteſt fieri talis commutatio. Idem dicit Abb. in ca. tua
nobis. de teſta. Vlt. ego moueor, quia doctores in dicto
capitulo nos quidem. maximè Imol. ibi in antepenulti.
colum. vtuntur verbo alterari, dicendo quod voluntas
teſtatoris nõ poteſt alterari per epiſcopum. eiſdem ver-
bis vtitur Bald. in l. ſi quis ad declinandum. in tertia co-
lum. C. de epiſco. & cleri. dicens quòd vbicunque diſpo
ſitio teſtatoris eſt certa reſpectu cauſę, perſonę vel loci
non poteſt per epiſcopum alterari. & eiſdem verbis vtũ
tur Bal. & multi alij quos commemorat in iſta materia
domi. Alexan. in d. l. legatum. ſentiunt ergo pręfati doc.
quòd

quòd nedum in totum immutari non poſſint diſpoſita per teſtatorem, ſed nec etiam alterari propter ea videtur (vt dixi) tenenda concluſio de qua ſuprà: eo maximè: quia domi. Felin. non probat deciſionem ſuam aliquo iure. Standum igitur eſt regulis (vt inquit Bald.) in capitu. 1. §. iudices. in 4. colum. in titu. de pace iura. firm. in libro feudorum. per gloſſ. in l. omnis diffinitio. ff. de regu. iur. idem Bald. in l. 2. in ſecunda colum. C. de ſacroſan. eccleſ. & alibi ſæpe. idem pulchrè Abb. Panormita. poſt Ioan. And. in capit. ſalubriter. in 1. quæſtio. de vſu. & eſt bonus text. in capitu. ſanè. verſus fin. 15. quæſtio. 3. Et melior tex. in capi. ſecundo in fine, de coniugio leproſorum. Et ad hanc concluſionem vide quæ dicam infrà ſuper verbo conſtruxit. quęſtio. 14. Et tenendo hanc cõcluſionem ad autoritatem Abbatis contrarium etiam volentis in dicto capitu. cum acceſſiſſent (vt ſupra retuli) poteſt pari modo reſponderi quod male loquitur: quia nullo iure fundatur. Quinimo regulæ ſunt in contrarium: quia hæres nõ poteſt venire contra factum defuncti, ſed debet ſeruare voluntatem ſuam pro lege, vt

34 dixi. ¶ † Decimoſextò quæro circa iſtud verbum de diceſani conſenſu an cõſenſus epiſcopi poſſit facere vel creare aliquem patronum vnius eccleſiæ vel capellæ ex priuilegio. & ſic eum qui non ſundauerit nec cõſtruxerit, nec dotauerit eccleſiam ipſam vel capellam. In hoc puncto reperio. Abb. in terminis in conſi. ſuo 106. inci. caſus ſuper quo conſilium de iure poſtulatur. circa fin. in ſecundo volumi. vbi decidit quod epiſcopus id non poteſt & præſertim ſecundum eum quando capella eſt iam conſtructa & dotata & conſecrata tempore conceſſionis dicti iuris patro. quia non poteſt epiſcopus rei ſacræ ſine cauſa legitima hanc ſeruitutem iuris patrona. imponere allegant glo. in c. piæ mentis 16. quæſtio. 7. & alia de quibus per eum. Pro eadem concluſione facit quod dicit glo. in capi. nobis. in verbo de ſua iuriſdictione. in fine infra eodem. Iſtud idem Abb. in conſ. ſuo 28. incip. omnipotentis Dei, &c. in cauſa communis, &c. in 2. volumi. dicens quòd nulli dubium eſt quin Papa poſſit id facere, ſed epiſcopus vt ipſe ſentit non poſſet niſi ſaltem laicus qui crearetur patronus eccleſiæ minus dotatæ aliquid conferret pro legitima dote: quia tunc etiã ſi poſt conſecrationem conferret, poſſet epiſcopus illũ creare patronum. allegat Ioan. And. in capitu. 1. infra eodem. Et ita dicit debere intelligi & diſtingui glo. in cap. piæ mentis. 16. quæſtio. 7. quæ vult, quòd poſt conſecrationem non poſſit imponi ſeruitus iuris patrona. eccleſiæ, quia intelligitur quando eccleſia conſecrata eſt legitimè dotata. Circa hoc tamen vltimum Abb. plenius loquitur in capi. quoniam. infra eodem. & dicam infra ſuper verbo dotauit. Præmiſſam etiam concluſionem ſentit domi. Alex. in conſilio ſuo 74. incipien. viſo puncto. in 4. volumi. verſus finem. vbi dicit quod ex priuilegio Papæ poteſt concedi ius patrona. alicui. Innuit ergo quod ex priuilegio inferioris ſecus ſit dicendum. Idem etiam ſentit dominus Fely. Sandeus in ſuo tracta. quando literæ apoſtolicæ &c. in 7. colum. Idem domi. Præpoſitus diui Ambroſij in capitu. hortamur. in prima col. 77. diſtinctio. vbi dicit quòd etiam in cathedralibus eccleſijs ex priuilegio competere poteſt laicis ius patron. non tamen apperit an ex priuilegio epiſcopi, ſed veriſimiliter intellexit de priuilegio Papæ & non epiſcopi: quia epiſcopus non poteſt regulariter aliquid contra ius cle. ne Roma. in princ. de elec. cap. Inferior 21. diſtin. ca. cum inferior ſupra de maio. & obed. c. dilectus ſupra de tempo. ordin. & dixi ſupra in præcedenti quæſtione, ergo non poteſt priuilegium concedere. limita tamen præmiſſam concluſionem, vt procedat, quando epiſcopus vellet de nouo creare patronatum ſine fundatione, conſtructione, & dotatione, ſecus tamen eſſet quando ius patrona. iam creatum vellet in alium transferre vel conſentire transferenti titulo lucratiuo. hoc modo poſſet fieri quis patronus ſine fundatione & dotatione. capitu. illud. & ibi no. infra eodem. & dicam plenè infrà ſuper verbo ipſe vel is a quo cauſam habuit. Et in iſtis terminis poteſt procedere quod dicit Cald. in hoc titu. In conſi. ſuo vlti. ſ. quòd ſi fundans & dotans ſtatuat cum conſenſu epiſcopi, quòd ius patro. ſpectet ad eum & ad Titium, quod etiam Titius erit patronus. licet enim ipſe Titius non ſundauerit, nec dotauerit, tamẽ alius fundauit eius nomine vel communicauit ei ius ſuum.

1 *Fundare eccleſiam quando quis dicatur.*
2 *Patronus an quis efficiatur ex ſola fundatione, vel aſſignatione fundi pro conſtruenda eccleſia.*
3 *Fundum quis dedit pro eccleſia conſtruenda, eccleſia conſtruitur & dotatur per alium, & ſic ambo ſunt patroni, contingit eccleſiam funditus deſtrui, & alibi ædificari, & dos primæ eccleſię huic ſecundæ aſſignari, an patronus primæ erit patronus ſecundæ.*
4 *Conſtruere an poſſit alius vel alij inuito fundatore ſic vt efficiantur patroni.*
5 *Superior debet prouidere ne ex multitudine patronorum grauetur eccleſia.*
6 *Aſſignatio fundi an debeat fieri cum conſenſu epiſcopi ad hoc vt requiratur ius patronatus.*
7 *Eccleſia ſi conſtruatur ſuper fundo meo me inſcio, an ego ſum patronus ratione fundi.*
8 *Rector alicuius eccleſiæ ſi conſtruit capellam ex reditibus eccleſiæ, ius patr. acquiritur ipſi eccleſiæ & non conſanguineis ſuis.*
9 *Vaſallus ſi conſtruat eccleſiam in fundo feudali ratione conſtructionis acquirit ius patronatus.*
10 *Vaſallo eccleſiam conſtruente in feudo feudali an dominus fundi poſſit eam proprja authoritate deſtruere.*
11 *Clericus ædificat eccleſiam in proprio fundo vel ſolo de pecuniis eccleſię ſuę, an eccleſia cuius erant pecuniæ ſit ſolum patrona alterius eccleſiæ ædificatæ.*
12 *Ius patro. an acquiratur fundatori quando ſimpliciter aſſignauit fundũ pro eccleſia conſtruenda ipſamque conſtruxit & dotauit, nec dixit ſe velle eſſe patronum.*
13 *Reſeruans ſibi ius patronatus an cenſeatur etiam reſeruaſſe hęredibus.*
14 *Patronus an efficiatur ſi quis non fundet eccleſiam ſed aſſignet domum quandam ſtatuens, vt illa ſit eccleſia.*
15 *Domum poteſt quis in eccleſiam conſecrari facere.*
16 *Epiſcopus an poſſit dare fundum eccleſiæ pro oratorio vel hoſpitali conſtruendo.*
17 *Conſenſus capituli an requiratur vbi epiſcopus voluerit dare fundum eccleſię pro conſtruendo oratorio vel hoſpitali.*
18 *Monaſterium vel eccleſia de cuius fundo conſtruitur hoſpitale vel oratorium, an habebit ius patro.*
19 *Patronus an quis efficiatur ratione alicuius iuris quod quis habet in fundo ſuper quo eccleſię conſtruitur, licet non ſit totaliter dominus.*
20 *Ius habens aliquod in fundo ſuper quo eccleſia conſtruitur ſit patronus propter fundamentum.*
21 *Iuriſdictio potius concernit perſonas quam loca.*
22 *Eccleſia an poſſit conſtrui ſuper fundo ſubiecto fideicommiſſo.*

Eccleſiam fundauit. ¶ Primò quæro circa iſtud ver-
1 bum † quando quis dicatur ſundare eccleſiam. Breuiter dicas quòd dicitur fundare aſſignando ſundũ vbi eccleſia debeat conſtrui tex. eſt in capit. nobis. & ibi Io. Andr. in penulti. colum. & alii infra eodem. & probatur in capitu. Abbatem ſecundo. ibi poſſeſſionis dominus 18. quæſt. 2. Et declarat Ioan. And. in capit. 1. ſuper glo. v. infra eodem. & Abb. ſuper hac rub. & in capi. cum eccleſia Vulterana. in 4. colum. de elect. glo. in capit. piæ mentis. 15. quęſtio. 7. & docto. alibi ſæpe. vulgo tamen dicuntur ſundatores qui conſtruxerunt vel eccleſiam in eſſe deduxerunt, & etiam quandoque in iure ſumitur fundatio pro conſtructione text. eſt in capitu. nos quidem in verbo ſundari iuncta expoſitione Io. Andr. ibi ſupra
2 de teſtamen. ¶ † Secundo quæro an ex ſola fundatione vel aſſignatione fundi pro conſtruenda eccleſia quis efficiatur patronus, videtur dicendum quòd ſic propter alternatiuam poſitam in diffinitione iuris patronatus, de quo per Abb. & alios ſuper hac rubrica dum in ea dicitur quòd ius patron. competit ex eo quòd quis eccleſiã conſtruxit, fundauit, vel dotauit. videtur ergo quòd alterum prædictorum ſufficiat, & probari videtur in cap.

nobis.

nobis.§.pro fundarione.Infra eodem.& ita videtur con
cludere Abb. in capitulo cum eccleſia Vulterana in 4.
colum.ſuprà de elect.& alibi ſæpe.In contrarium facit
quia per hoc quod aſſignetur ſundus,eccleſia nondum
eſt conſtructa nec in eſſe deducta. ergo non poteſt quis
dici p̃ronus eccleſiæ ex ſola aſſignatione fundi.& iſtud
eſt veriſſimũ. prout latius dixi in principio huius ope-
ris in 1. quæſtio. debet ergo intelligi quòd quis efficitur
patronus ex fundatione, dummodo alius vel alii ſup-
pleant ſcilicet conſtruant eccleſiam & dotent. Ita deci-
dit Abb.Panorm.in conſilio ſuo 106.incipien.prius iux
ta ordinem in 1.colum.in fin.in 2.volumi.& propterea
dicimus quòd ſi quis det ſundum pro conſtruenda ec-
cleſia, & alter conſtruat,& alter dotet,omnes erunt pa-
troni,vt per Abb.hic.Et iſto modo intelligitur,quòd ex
fundatione quis efficitur patronus,ſcilicet alio vel aliis
conſtruentib. & dotantibus, aliter ſequeretur abſurdũ
quod quis diceretur patronus eccleſiæ quæ nondum eſ
3 ſet & quæ fortè nunquam fieret.¶ † Tertiò quæro, po-
ne quòd quis det fundum pro eccleſia conſtruenda, &
eccleſia conſtruatur,& dotetur per alium,quo caſu am
bo ſunt patroni, vt dicunt omnes ſuper hac rubrica, &
gloſ.63.diſtinctio.in ſumma.poſtea contingat ipſam ec
cleſiam funditus deſtrui & alibi ædificari & dos primæ
eccleſiæ huic ſecundæ aſſignari,an patronus primæ erit
patronus ſecundæ. iſtum punctum attingit Innocen.ſit
per hac rubri. & concludit, quòd ille qui dedit dotem
primæ erit patronus ſecundę eccleſiæ, ſed non qui de-
dit fundum.& ratio diuerſitatis de ſe patet,vt puto, dos
enim deſeruit ſecũdæ eccleſiæ ſicut deſeruiebat primæ
nimirum ſi dotator eſt patronus ſecundæ ſicut erat pa-
tronus primę.quę ratio ceſſat in ſundo,ſuper quo eccle
ſia non eſt amplius fundata.Et cum Innocen.tranſeunt
alii. ſubiicit tamen Innocen. quòd dato quòd talis qui
primò ſundauit non ſit patronus,fundum tamen recu-
perare non poterit capitu. nouerunt 10.quæſtio.1. cum
aliis per eum allegatis. quod eſt notandum, & ratio pa-
4 tet in dictis iuribus. ¶ † Quartò quæro,an inuito ſunda
tore poſſit alius. vel alii conſtruere, & dotare.vt ſic etiã
epiſcoi efficiantur patroni. exemplum, quis aſſignauit
fundum,vel legauit pro eccleſia conſtruenda:alius vult
eo inuito conſtruere ipſam eccleſiam ſuper dicto fun-
do & illam dotare an poſſit Ioan.And.in capit.nobis.in
verbo conſtruxerit infra eodem. poſt Hoſt. ibi conclu-
dit,quòd ſi fundator poteſt & vult ſolus ædificare,vt do
tare, epiſcopus non debet alium admittere, vt vitetur
diſſentio,quam communio ſolet inducere l.cum pater
§.dulciſſimis.ff.de leg.2.Licet enim ſecundum Io.And.
videatur expediens eccleſiæ habere plures defenſores,
vbi boni eſſent,tamen docet experientia (vt ipſe dicit)
hodie potius non expedire propter ipſorum malitioſas
diſcordias,& onus alendi.Iſtud etiam refert & ſequitur
domin.Cardina.Florenti.in dicto capitulo nobis.in 7.q.
nil addendo.Pro prædicta etiam cõcluſione facit quod
dicit ipſe domi.Cardina.in clemen.plures.in 2.quæſtio-
ne.in 2. colum. eodem titu. vbi dicit quòd ſuperior de-
5 bet prouidere ne ex multitudine † patronorũ grauetur
eccleſia. Item facit quis nemo inuitus cogitur ſtare in
communione l.ſi non fortem. §. ſi centum. cum ſimili-
bus. ff. de condi.indeb. & faciunt notata per Barto.in l.
6 quintus.ff.de annuis lega.¶ † Quintò quæro,an aſſigna
tio fundi debeat fieri cum conſenſu epiſcopi,ad hoc vt
acquiratur ius patrona.Ioan.And.in dicto cap.nobis.in
2.col. in verbo ex eo. dicit quod dos, ædificatio, & fun-
dus faciunt quem patronum, dummodo fiant cum cõ
ſenſu diœceſani,ſed ſi alterum iſtorum fieret ſine ipſius
conſenſu, illi tantum qui haberent conſenſum eſſent
patro.Iſta ſunt verba ſua poſt Hoſtien.ibi.& comproba
tur,quia fortè ille qui dedit fundum erit talis qui ad ius
patrona.de facili non erit admittendus. Ergo etiam in
aſſignatione fundi requireretur cõſenſus epiſcopi. Iſta
etiam concluſio comprobatur ex diffinitione iuris pa-
trona.in verbo de diœceſani conſenſu.Iſtud etiam con
cludit Abb.in conſi.ſuo 59. incip. quidam d.Iac. de Ra-
chaneto.in verſicu.tertio principaliter. in ſecundo vol.
vbi dicit,quòd nec ex conſtructione, nec etiam ex dota
tione acquiritur ius patro. niſi id fiat de conſenſu diœ-
ceſani. quando ergo quis aſſignaret fundum pro eccle-
ſia conſtruenda, ſi alter conſtruat & dotet de conſenſu
epiſcopi, debet eſſe cautus ille qui aſſignauit fundum,
vt faciat quòd epiſcopus conſentiat dictæ aſſignationi.
& ipſum aſſignantem admittat ad ius patro.aliter ſolus
eſſet patronus ille qui conſtruxit & dotauit per prędi-
cta.Quæ autem ſit ratio,quòd dictus conſenſus epiſco-
pi requirat,declaraui in verbo præcedenti in 3.quęſtio.
7 ¶ † Sextò quęro,an ſi ſuper fundo meo conſtruitur ec-
cleſia me inſcio, ego ſim patronus ratione fundi Ioan.
And.in dicto capitu.nobis.in 2.colum. in verbo acqui-
rit, videtur concludere quòd ſic. quinimò hoc caſu di-
cit, quòd in totum ius patro. acquiretur domino fundi
& non cõſtructori qui id fecit inſcio domino, quia ędi
ficium cedit ſolo l.adeo.§.cum in ſuo.ff.de acquiren.re.
do.§.cum in ſuo.inſti.de re.diui.ſed vbi quis conſtruxit
bona fide de conſenſu domini fundi, tunc ſecundum
eum conſtructor etiam erit patronus per illum textũ.
Iſtam concluſionem Ioan.And.refert.& ſequitur d.Car
di.Floren. ibidem in 4.opp. In contrarium tamen facit,
quia vt dicit d.Cardi.poſt Ioan.Andr.vbi ſupra domino
fundi non acquiritur ius patrona.niſi dominium ipſius
fundi ſit tranſlatum in eccleſiam allegant c. ſecundum
10.quæſt.1.ſed hoc fieri non poteſt inſcio domino fun-
di l.id quod noſtrum eſt.cum ſimilibus.ff.de reg.iur.Er-
go dominus fundi inſcius (vt ſuprà) non erit patronus
& iſtud credo verius ſolus.ergo dominus fundi in d.ca-
ſu erit patronus, quando ſit poſtea contentus dominiũ
ipſius fundi in eccleſiam transferre,& actualiter tranſfe
rat,licet non fuerit ꝯtentus a principio de conſtructio-
ne facta eo inſcio. Et de hoc etiam puncto habetur per
d.Ant.de But.in dicto capitu.nobis.in 1.colum.& ſi quis
dicat prędictæ concluſioni videtur obſtare, quod dicit
d.Abb.in capitu.3.in verſiculo ſed dubitatur de quęſtio
ne.infrà de eccle.ædifi.& domi.Cardina.Floren. in con-
ſilio ſuo 322.incipien.in nomine indiuiduæ Trinitatis.
8 vbi decidunt † quòd ſi rector alicuius eccleſię conſtruit
capellam ex reditibus eccleſię,ius patron.acquiritur ip
ſi eccleſię, non autem conſanguineis ſuis, etiam quòd
intentio rectoris fuerit de acquirendo conſanguineis
per capitulum apoſtolicos.cum gl.12.quæſt.2.& alia per
eos allegata.Et ſequitur domi.Felyn.Sandeus in c.cum
venerabilis 32.colum.de excep.& tamen illud non fuit
factum cum conſenſu eccleſię.poteſt reſponderi quòd
imò eccleſia videtur conſenſiſſe, ex quo illi reditus fue
runt conuerſi in conſtructionem capellæ, & ſic ad diui
ni cultus augmentum.prout erogari debẽt quando ſu-
perſunt vltra neceſſaria vitę c.de his.& ibi notatur de ec
cle.ędi.& nota.in capit.paſtoralis. de his quæ fi.a pręl.&
per Abb.& alios in capit.de monachis.ſuper gl.1.de prę
ben.& alibi ſępe declarando,tamen vt in dictis locis ha
betur. prędictę etiam cõcluſioni videtur obſtare quod
dicunt Hug.& Arch.in capit.in ſacris 12.quæſtio.1.quos
refert domi.Cardina.in dicto conſilio 322.dicunt enim
9 prędicti doctores,quòd † ſi vaſallus conſtruxit eccleſiam
in fundo feudali ratione cõſtructionis acquirit ius pa-
tronat.quem ſecundum eum non perdit,licet fundum
amiſerit,ergo non eſt verum,quòd ſolus dominus fun
di ſit patronus, ſed poteſt reſponderi quòd illa deciſio
Hug.& Archid.eſt vera,quando bona fide cum conſen-
ſu domini vaſallus conſtruxiſſet vt ſ.dixi,vel dicas me-
lius,ꝙ in caſu prædicto iſte vaſallus etiam patronus ef-
ficitur,quia fundus non eſt totaliter domini,ſed ipſe va
ſallus habet in eo vtile dominium,igitur,&c. Sed circa
10 prædicta acceſſoriè quęrit † an in caſu propoſitę quę-
ſtionis poſſit dominus fundi propria autoritate deſtrue
re eccleſiam. Ad hoc vide domi.Alexan.in l.1.§.nuntia-
tio.in princip.ff.de oper.no.nunt.vbi ex notatis ibidem
concludit ꝙ non.& etiam allegat gloſſ.in d.capi.apoſto
licos. quę vult quod fauore eccleſię ſolum in quo eſt
ædificata eccleſia cedit ædificio.Et eandem ꝯcluſionem
tenent

tenent & approbant ibi Moderniores. de veritate tamẽ
dictæ glo.capit.apoſtolicos. vide plenè do.Alex. in d.l.j.
§.nunc videamus.poſt Ro.ibi: vbi plura accumulat pro
11 & contra ipſam glo.¶ † Septimò quæro circa prædicta:
pone quod clericus ædificat eccleſiam in proprio ſolo,
vel fundo de pecunijs eccleſiæ ſuę,an eccleſia cuius erant
pecunię ſit ſolum patrona alterius eccleſiæ ędificatæ.vt
ſupra glo.in capit.apoſtolicos 12.quæſtio.2.videtur con
cludere quòd ſic. dicit enim quòd fauore eccleſiæ ſolũ
ædificatio cedit.& illam glo.dicit ſing.Abb.in conſi.ſuo
94.incipien.in quæſtione hęredum.in 2.volumi.Ego au
tem arbitror,ꝙ hoc caſu vterque ſit patronus.ſcilicet &
clericus ratione ſoli, & eccleſia ratione pecuniarum,ex
quibus fuit conſtructa eccleſia,iuxta theoricam Innoc.
& aliorum ſuper hac rubri.Nec obſtat, quòd dicit dicta
glo.quia loquitur in cõſtruente aliud ædificium quàm
eccleſiam, & ſic in eo qui conſtruit ad vtilitatem pro-
priam,tunc enim expendit pecuniã eccleſiæ aliter quã
debeat. ſed vbi conſtruit de pecunijs eccleſiæ aliam ec-
cleſiam facit opus bonum.nec eſt ſibi aliquid imputan
dum.Et ita (iudicio meo) eſt intelligenda dicta gl.alias
eius deciſio eſſet iniqua.intelligo etiam quòd dixi dum
modo eccleſia quæ conſtruitur (vt ſuprà) etiam dota-
retur iuxta ea quæ dicta ſunt in ſecunda q.huius verbi.
12 ¶ † Octauò quæro,an fundatori acquiratur ius patron.
quando ſimpliciter aſſignauit fundum pro eccleſia cõ-
ſtruenda,ipſamque cõſtruxit & dotauit,nec dixit ſe vel-
le eſſe patronum domi.Calde. in conſi.5. ſub hoc tit.de
iure patron. refert aliquos dicere,quod ius patron. non
acquiritur ædificãti eccleſiam niſi expreſſe ſibi reſeruet
ius patrona.tamen id non firmat.veritas eſt quòd abſqꝫ
alia expreſſione acquiritur ius patronatus fundanti,cõ
ſtruenti vel dotanti. Ita concludunt domini de Rota in
antiquis. deciſione 255. & eſt deciſio quinta ſub hoc ti-
tulo. Iſtam etiam concluſionem reperio prius poſuiſſe
gloſſ.in capitulo ſi quis baſilicam. in verbo ſunt tributa
na.de conſecratio. diſtinctio. prima.quæ allegat aliqua
iura ad hoc. & etiam probatur in capitulo ſignificauit.
ſuprà de teſti. & ibi expreſſe notant domi.Cardin.Abb.
Panormi.& d.Felyn.Sandeus dicentes,quòd non requi-
ritur aliqua expreſſio retentionis iuris patronatus: ſed
ſufficit quòd fundans,vel conſtruens,vel dotans non re
miſerit ipſum ius patrona. quæ deciſio eſt bene notan-
13 da in practica.† Quid autem ſi quis ſibi reſeruauerit ius
patronat.an cenſeatur etiam reſeruaſſe hæredibus.Cal-
de. in conſ. ſuo 4. eodem titulo concludit quod ſic.dic
14 vt per eum.¶ † Nonò quæro, an ſi quis non fundet ec-
cleſiam,ſed aſſignet domum quandam ſtatuens, vt illa
ſit patronus id faciendo cum conſenſu epiſcopi.Credo
quod ſic. dummodo dotet illum locũ ipſe vel alter de-
clarando, vt ſuprà dixi in ſecunda quæſtione huius ver
bi.Et moueor per id quod dicit Arch.in capi.nemo. de
15 conſecra.diſtin.1. vbi dicit quod † quis poteſt domum
in eccleſiam conſecrari facere.allegat in argumentum
c.vnicuiqꝫ.eadem diſt. & dicit quòd epiſcopus vel alius
loco illius veniet ad illam domũ, & ibi crucem ponet
& locum Deo deputabit. Et facit pro hac concluſione:
quia ratio eadem militat ac ſi a principio quis eccleſiã
fundet,vel conſtruat. Præmiſſam etiam concluſionem
ſentit Bart.in conſil. ſuo 25.incipien.teſtator. vbi etiam
tractat, an ſi diſponens quòd eccleſia erigatur in domo
ſua poſtea illam domum alienet,& aliam emat, debeat
eccleſia erigi in illa empta. dic vt per eum. Præmiſſam
etiam concluſionem tenet Roma.in conſi.ſuo 117.inci
pien.licuit ipſi notario.in principio. ¶ Decimò quæro
16 † an epiſcopus poſſit dare fundum eccleſiæ pro orato-
rio vel hoſpitali conſtruendo. Cõclude quod ſic niſi id
fiat cum maxima læſione eccleſiæ.ita dicit Abb. Pan.in
ca.olim primo per illum text. in ſecundo notabili. de
reſtitutio.ſpoliat.allegat argumentum capituli apoſto-
licæ &c.cæterum de dona.& capitulo bonæ rei. & capit.
terrulas.& capitu.aurum 12. quæſt. ſecunda facit etiam
tex.bonus in capi.quęſti.18.quęſtio.4. vbi dicit quòd va
let donatio facta per Abbatem de terra monaſterii pro
17 eccleſia conſtruenda.† An autem conſenſus capituli re
quiratur,dic vt per Abbatem poſt alios in capi.paſtora-
lis.circa finem.de his quę fiunt a pręla.& in capit.apoſto
licę.& vide ad prędicta que dicam infrà. ſuper verbo &
18 dotauit in 16.quęſtione.† Aduerte tamen quòd in caſu
propoſito monaſterium habebit ius patro. vel eccleſia
cuius erat fundus non autem ipſe pręlatus vt pulchrè
habetur per Abba.Panormi.In capitulo ad audientiam
primo,de eccle.ędifi. & latè per domi.Fely.in capi.cum
venerabilis.colum.12.de excep.& bene facit quod dicit
domi.Anto.de But.in capi.cam te. de ętate & qualita.&
Abb.in cap.ad audientiam. vbi dicunt quòd ſi intra cor
pus eccleſię laicus ędificat capellam ratione ſoli eccle-
ſia efficitur compatrona. Et ſubiicit Abb.ibi hoc non eſ
ſe tactũ ab alio. & communiter non obſeruari propter
inaduertentiam.& refert & ſequitur d.Felyn.in dicto c.
cum venerabilis. in 12.colũ.in fin.vbi plenè loquitur in
materia huius quęſtionis & ſequentis. videatur etiã Ge
mi.in capitu.vnico.in princip.de capellis mona.libro 6.
19 ¶ † Vndecimò quęro an ratione alicuius iuris ꝙ quis
habeat in fundo,ſuper quo eccleſia conſtruitur,licet nõ
ſit totaliter dominus fundi efficiatur patro.videtur dicẽ
dum quòd ſic.quia ſi plures darent dotem eccleſię,licet
vnus minus altero,tamen omnes ſunt patr.vt per Abb.
hic & in capi.ad audientiam.j.de eccle.ędifi.& dicam in
frà ſuper verbo dotauit. ergo ſi quis habeat directũ do-
minium in fundo,& alter habeat vtile.vel aliud ius, li-
cet minus habeat,debent equaliter eſſe patroni. In con
trarium tamen facit quod decidit Abb.in dicto capitu.
ad audientiam.in 2.colum.verſi.ex his.vbi concludit re
probata opi.Innocen.& ſequacium,quòd ſi eccleſia cõ
ſtruatur infra limites parrochia alterius eccleſię,tamen
illa non efficitur patrona huius eccleſię conſtruitur, li-
cet habeat ius parrochiale in illo loco. Ergo eſt neceſſe
quòd illa eccleſia patrochialis ſupplicat, ſi quid reſtat,&
ſic dotet,ad hoc vt ſit patrona.vt dicit Abb.vbi ſupra. &
in capitu. cum venerabilis. de except.& ibidem d.Fely.
Sandeus.in 12. colum. inquiens prędictam deciſionem
eſſe notabilem, & inferens ex ea quòd habens iuriſdi-
ctionem in aliquo loco vbi eccleſia ꝯſtruatur, per hoc
non eſt compatronus conſtruentis. Et prędictam deci-
ſionem de eccleſia conſtructa infrà limites parrochię &
firmat Ioan.de Imo.in ca.de monachis.in penul.colum
na poſt domi.Ant.ibi ſupra de præben. & domi.Prępo.
diui Ambroſij in capit.quando in 1.colum. 14.diſt.alle-
gant Innocen.in dicto capit.cum venerabilis.in fin. Ego
20 credo veram opinio.ſupra primò loco relatam.ſ.† ꝙ ha
bens ius aliquod in fundo ſuper quo eccleſia conſtrui-
tur ſit compatronus propter fundamẽtum ſuprà factũ.
Nec obſtat quòd dicit Abb.in d.capit.ad audientiã.quia
illud ius quod habet eccleſia parrochialis in parrochia,
habet reſpectu animarum,non autem reſpectu locorũ,
vel fundorũ ipſius eccleſię,vt patet de ſe.& probatur ex
ſignificatione huius verbi parrochia.de qua per Abb.&
alios in rub.ſupra de parrochiis.eodem modo poteſt re
21 ſponderi ad id quod dictum eſt de iuriſdictione † quia
iuriſdictio potius concernit perſonas quam loca. vt cõ
ſtat ex eius diffinitione de qua per glo.& docto.in l.1.ff.
de iuriſdi.om.iudi. ſed ius patro. non acquiritur niſi ex
aſſignatione fundi vel ex conſtructione, vel ex dotatio
ne,vt dicunt omnes ſuper hac rub.vel ex priuilegio Pa-
pę,vt dixi in vltima quęſtione pręcedentis verbi, nõ au
22 tẽ acquiritur propter iuriſdictionẽ vel ſimilia.¶ † Duo
decimò & vltimo quęro an ſuper fundo ſubiecto fidei-
commiſſo poſſum conſtruere eccleſiam ꝯclude ꝙ non
ſecundum Bart.in l.ſi locus.in fi.ff.de relig.& ſump.fun.
& per hęc ſum expeditus de hoc verbo fundauit.Aggre
dior nunc verbum conſtruxit.

1 *Conſtruxit verbum, an intelligatur de fabro, qui conſtruxit, an de eo qui ſuis expenſis conſtrui fecit.*

2 *Faber conuenit cum alio, quod ipſe operam ponet pro conſtruen. eccleſia, alius ponet pretium, & ligna, ſeu ſumptus, an ceſſ[illegible] faber erit patronus.*

3 *Ius patronatus an acquiratur ex ſola fundatione eccleſiæ.*
4 *Construens eccleſiam an poſſit eam dotare.*
5 *Heres fundatoris tenetur ad fundandum eccleſiam.*
6 *Fundans capellam in eccleſia an teneatur eam dotare.*
7 *Eccleſia quando eſt ædificanda de neceſſitate, poteſt conſtrui ſine dote, ex quo non reperitur modus quo ipſa dotetur.*
8 *Epiſcopus an poſſit dirui facere eccleſiam vel capellam, quam quis conſtruxit ſine ipſius conſenſu.*
9 *Ius patronatus an quis acquirat ex conſtructione altaris.*
10 *Prælatus eccleſiæ in qua conſtruitur capella vel altare ſi non conſentiat, ſed contradicat, an ex tali conſtructione acquiratur ius pat.*
11 *Conſtruo, vel doto altare, vel capellam in eccleſia tua patronata, an requiratur conſenſus tui patroni, & an acquiram nouum ius patronatus in illa capella vel altari.*
12 *Reficiens vel reparans eccleſiam an efficiatur patronus.*
13 *Conſtruens primò eccleſiam an præferatur cæteris in refectione vel reparatione.*
14 *Patronus prior an remaneat patronus ſi eccleſia funditus destructa reficiatur de eadem materia.*
15 *Capella quam teſtator mandauit conſtruendam ſine præfinitione temporis infra quantum tempus debeat conſtrui.*
16 *Teſtator ſi mandat eccleſiam conſtrui per heredem ſuum infra tale tempus ſub certa pœna, an herede moriente & non exequente teneatur heres heredis ad pœnam.*
17 *Teſtator ſi legat centum pro eccleſia conſtruenda, & illa centum non ſufficiant, an heres tenebitur ſupplere.*
18 *Teſtator ſi mandauit eccleſiam conſtrui in certo loco, ſi non poſſit fieri an tenebitur heres pro alio loco.*
19 *Teſtatore mandante eccleſiam cõſtrui in loco communi, an cæteri teneantur partem ſuam vendere, vt eccleſia ædificetur.*
20 *Teſtator mandans eccleſiam conſtrui, nec dicat in quo loco, an teneat legatum.*
21 *Teſtatore mandante conſtrui hoſpitale, an poſſit heres conſtrui facere monaſterium.*
22 *Regula, cui licet plus, licet minus, non habet locum in mandato.*
23 *Teſtator inſtituit filiumfamil. ſi emancipatur à patre quamuis non emanciparetur, ſed alio modo efficiatur ſui iuris, capiet hereditatem.*
24 *Monaſterium non eſt æquipollens hoſpitali, nec ſunt loca conformia.*
25 *Conſtruens eccleſiam an efficiatur patronus etiam capellarum.*
26 *Conuentio an valeat, vt emptori non liceat in re ſibi vendita ædificare eccleſiam.*
27 *Teſtator ſi mandat conſtrui eccleſiam in teſtamento imperfecto an illa voluntas ſit ſeruanda.*
28 *Oratorium an quis poſſit conſtruere, & ſtatuere, quod ibidem celebretur, & quod locus non ſit eccleſiaſticus.*
29 *Eccleſia à quo præſumatur conſtructa, quando aliter non apparet.*

Conſtruxit hoc verbum quid importet ſatis patet. ſ.
1 pro clara intelligẽtia materiæ. ¶ † Primo quæro an
iſtud verbum intelligatur de fabro qui conſtruxit, an de
eo qui ſuis expenſis conſtrui fecit eccleſiam. Iſtam quæ-
ſtionem format d. Cardina. Floren. in capitulo nobis. i.
prin. i. 8. quæſtio. j. eodem titu. poſt Ioan. And. ibi. & con
cludunt intelligendum eſſe de eo, qui fecit expenſas in
conſtruendo, non autem de fabro conſtruẽte. Et ratio
eſt ſecũdum eos, quia faber recepit mercedem pro labo
ribus ſuis, vnde non eſt æquum, ꝙ etiam ius patronatus
ex tali cõſtructione acquiratur ſibi. allegant illud, quod
habetur Lucæ 16. cap. & in capitu. cauendum. de peni. di
ſtinct. 3. & in l. adeo. §. cum quis. ff. de acquiren. re. domi.
Facit pro hac concluſione regula vulgata, quę habet ꝙ
ille dicitur facere cuius nomine fit l. 1. §. deieciſſe. ff. de
vi & vi arma. c. mulieres. de ſenten. excomm. cap. qui fa-
cit per alium. de reg. iuris libro 6. Ergo ille dicitur con-
ſtruere eccleſiam & per conſequens acquirere ius patr.
cuius nomine & ſumptibus eccleſia conſtruitur. & hęc
2 concluſio eſt indubitata ¶ Secũdo quęro pone † quod
conueniat faber cum alio, vt ipſe faber operam ponat
pro cõſtruenda eccleſia, alius autem ponat pretium &
ligna, ſeu ſumptus faciat, an hoc caſu faber erit patro-
nus. Iſtam quęſtionem format domi. Cardi. Floren. in d.
cap. nobis. in prin. in 9. quęſtio. poſt Ioan. And. ibi. & con
cludunt quòd etiam faber erit patronus dummodo id
fiat cum autoritate diœceſani. facit ſecundum eos, quia
poteſt eo modo cõtrahi ſocietas l. 5. §. 1. ff. pro ſocio. Pro
iſta concluſione etiam facit quod decidit gloſſ. in ſum-
ma 63. diſtin. quę dicit, quod ſi plures dent dotem eccle-
ſię, omnes pariter ſunt patroni, dato quod vnus det mi-
nus quàm alter. & allegat rationẽ quia vnus poteſt ſup-
plere per operam, quòd ei deeſt in patrimonio. & ſic eſt
ibi gloſſ. in terminis in hac quæſtione. quam glo. etiam
refert & ſequitur Abb. Panormit. ſuper hac rubrica ad
aliud propoſitum. & prædictam deciſionem licet nõ al-
legat dicta gloſſ. ponit Innocen. in capit. 1. infra eodem.
Et ex prędictis concludunt etiam Ioan. And. & do. Car-
dina. & alii ſequuntur in dicto capi. nobis. quòd ſi vnus
ponat pretium operarum, alter pretium lignorum pro
conſtruenda eccleſia, ꝙ vterque erit patronus ex identi
tate rationis, intellige tamen vt in ſeq. q. remiſſiue dicã.
¶ Tertiò quæro an ex ſola conſtructione eccleſiæ acqui
3 ratur ius patr. † conclude quòd non niſi ipſe conſtruens
vel alius dotauerit. vt plene dixi ſupra in prin. in 1. quæ-
ſtio. & etiam in 2. quæſtio. pręcedentis verbi. ¶ Quartò
quæro dictum eſt in pręcedenti quęſt. quòd ſi alius dota
uit eccleſiam quam conſtruxi, ego etiam ſim patronus
4 an ego qui cõſtruxi poſſim cogi dotare. In hoc reperio
Ioan. de Ana. in conſil. ſuo 24. incipien. primo videtur.
& idem in additionibus excellentem dominum Ludo
uicum Bologninum, qui tenent quod eccleſiam dota-
re tenetur qui conſtruxit ſed capellam non, ex multis
fundamentis de quibus per eos. In cõtrarium facit tex.
in capitu. cum ſicut. & ibi glo. & omnes. infra de conſe-
cra. eccl. vel alta. Fundando enim & conſtruendo eccle
ſiam vel capellam cenſetur tacite ſe ad dotem obligaſ-
ſe, quemadmodum pater carnalis obligatur ad dotem
competentem filię dandam l. fi. C. de dote promiſſione.
Ille enim qui fecit eccleſiam conſtrui quodammodo
cenſetur pater, cum deduxerit eccleſiam de non eſſe ad
eſſe, ita Abb. in dicto capit. cum ſicut. & etiam ſuper hac
5 rubrica poſt Innocen. & alios † quinimo etiam hęres
fundatoris ad id teneretur ſecundum glo. in dicto capi.
cum ſicut. quę allegat iura hoc probantia. & dicit Abb.
ibi nota. quia ſępe accidit, maxime in conſtructoribus
capellarum. Prędictam concluſionem etiã firmat Abb.
in capit. ad audientiam primo, in 3. notab. in fi. infra de
eccle. ędifi. dicens quod compelli poteſt directo, vt di-
ctum eſt. Item per indirectum nõ admittendo eum vo-
lentem exercere ius patron. puta. pręſentare. Idem con-
cludit gloſſ. in capit. nemo. de conſecra. diſt. 1. & per pre-
dicta & per alia hoc etiam firmat Abb in conſil. ſuo 79.
incipiente. Ieſu Chriſti Saluatori. &c. in prima colum.
in 2. volumi. vbi pulchrè loquitur, & concludit quandã
dominam Vanuciam potuiſſe cogi ad dotandum vnã
capellam ſeu altare per eam conſtructam; faciunt etiã
ex quæ dicuntur per domi. Felyn. in capit. cum acceſſiſ-
ſent de conſtitutionibus. colum. 6. in fin. vbi dicit quod
canonici qui creant dignitatem non omnino nouam
in eccleſia debent ipſi dignitati cõſtituere dotem, alias
ipſa creatio non tenet. & allegat Rotam & alias authori
tates, vt per eum. Opinio pręcedens poſſet diſputando
faciliter ſuſtineri, tamen quia hęc ſecunda eſt magis fa-
uorabilis eccleſiis & cultui diuino illam amplector. ar-
gumen l. ſunt perſonę. ff. de relig. & ſumpt. fune. Et eam
tenendo limita niſi ad ornatum eccleſiæ ipſam capellã
vel altare quiſpiam conſtruxiſſet. ita Abb. in conſil. ſuo
106. incipien. caſus. in 2. volumi. in ſecunda col. in prin.
vbi declarat qñ id pręſumẽdum ſit. Et hoc eſt quod for-
te voluit Ioan. de Anan. in d. conſi. ſuo 23. incipien. pri-
mo videtur quem refert domi. Felyn. Sandeus c. ex par-
6 te. in 2. colum. ſupra de reſcrip. vbi dicit † quod fundans
capellam in eccleſia non tenetur eã dotare. debet enim
intelligi ſecundum domi. Abb. vbi ſuprà quando ad or
namentum eccleſię capella conſtrueretur. hoc tamen
caſu nullum ius haberet conſtruens in ipſa eccleſia, vt
pręſupponit Panor. in dicto conſi. 106. Prędictam etiam
concluſionem, ſcilicet quod ad dotandum cogi poſſit
conſtru-

conſtructor,firmat Pau.de Caſt.in conſi. ſuo 244.incip.
videtur dicendũ.& doc.alibi ſępe. Et nota ſemper quod
etiam hoſpitali ſicut & eccleſiæ dns eſt aſſignanda. Ita
decidit Innocen.in ca.cum ad ſedem.de reſtit.ſpoliato.
allegat d.cap.cum ſicut. & illud dictũ refert & ſequitur
ibi Abbas Panormita. in ſecundo notabili, dicens eſſe
notabile.& allegat nota.per gl.in dicto cap.ſicut. Limi-
tatur etiam præcedens concluſio ſecundo modo, vt nõ
procedat,quando eccleſia ædificaretur ex neceſſitate ꝑ
pter periculũ animarum puta, quia multi ſunt homi-
nes qui propter longam diſtantiam eccleſiæ ſæpe dece
derent ſine ſacramentis. Tunc propter penuriam dotis
non debet epiſcopus pati periculũ animarum.& ſic nõ
7 deberet prohibere eccleſiam conſtrui ſine dote.† Nam
vbi de neceſſitate eccleſia eſt ædificanda, poteſt cõſtrui
ſine dote:ex quo non reperitur modus ipſam dotandi.
ita Abbas in d.cap.ad audientiam in gloſſ.ſecunda poſt
Hoſtien. ſubiiciens ita eſſe limitandum capitulum ne-
mo.de conſecrat. diſtinc.prima.& tunc viuet rector vel
vicarius de obuentionibus eccleſiaſticis per d.ca.ad au-
dientiam. An autem qui reficit eccleſiam illam dotare
teneatur,tex.probat quod non.in §.primo.in authenti-
co.vt nullus fa.ora.do.& per illum tex.ita tenet domin.
Ioan.de Ana.in dicto conſi.24.faciunt ad hanc quæſtio-
nem ea quæ dicam.infra in quæſtio. octaua. ¶ Quinto
8 quæro † an ſi quis conſtruxit eccleſiam vel capellam ſi-
ne conſenſu epiſcopi, poſſit epiſcopus illam dirui ſeu
demoliri facere Abb.in dicto conſilio 89.ſ.in præcedẽ-
ti quæſtione allegato in prima colũna. concludit quod
ſic.vide etiam domin.Cald.in tit.de relig. domi.in con-
ſilio penultimo. ¶ Sexto quæro an conſtruens aliũ piũ
locum.puta hoſpitale,collegium ſtudentium, vel ſimi
lia loca,ius patrona.acquirat.ex an cõſtruens ſepulchrũ
ſit patronus illius, dixi ſupra in verbo eccleſia. in quar-
9 ta.quæſtio.& ſequentibus.¶Septimo quæro † an ex cõ-
ſtructione altaris quis acquirat ius patronat. ego tetigi
de hoc vnum verbum.ſ.in quarta quæſtio.huius verbi,
& ſenſi quod ſic. poſt Abb. in conſil.ſuo 89. in ſecundo
vol.intellige tamen hoc verum, ſi epiſcopus cõſentiat
conſtructioni, prout in eccleſia plerunque dictum eſt.
ita probatur in cap. nullus presbyter.de conſecr. diſtin.
prima. Prædictam etiam concluſionem firmat Calder.
in conſilio ſuo vltimo ſub hoc eodem titu.& Cardina.
in conſilio ſuo octauo.incipiente caſus & Abb.in con-
ſilio ſuo 59.incipiente.quidam dominus Iacob. de Ra-
chaneto in ſecundo volumine. maxime in,verſiculo 3.
principaliter.& alibi ſæpe doctores. Aduerte tamen ꝙ
hoc caſu etiam eccleſia in qua eſt ædificatum vel con-
ſtructum altare,erit compatrona ratione fundi, ſuper
quo eſt conſtructum altare, quod eſt ipſius eccleſiæ. ita
concludit Abbas in cap.ad audientiam.primo.infra de
eccleſ.ædifican.in verſiculo.ſed dubitatur de quęſtione
ſubiiciẽs hoc non eſſe tactum ab alio, & communiter
non obſeruari propter inaduertentiam. & refert & ſe-
quitur domin.Felin. Sandeus in capitu.cum venerabi-
lis.in duodecima colum.in fin.de exceptio. idem Abb.
pulchre. in capitu. cum eccleſia Vulterana. in pen.col.
de electio.& dixi ſuper pręcedenti verbo in quæſtio.de
1 cima:hoc tamen procedit quando tertius ædificaret ip
ſum altare. Si aũt eccleſia ipſa puta eccleſia parochialis
ædificat in fundo ſuo vel intra corpus ipſius eccleſiæ
vnam capellam vel alter vel etiam aliam eccleſiam,tũc
prælatus maioris eccleſiæ erit patronus vtriuſq;.ita Ab-
bas pulchre in dicto capitulo. cum eccleſia Vulterana.
columna vltima. & refert & ſequitur dominus Feli.Sã-
deus in dicto capitu.cum venerabilis. in decimaquarta
columna.mouentur per gloſſ.ſingularem in capi. cum
te.in verbo pendeant.ſ.de ætat.& qualitat. Et hanc con-
cluſionem intelligit procedere dummodo eccleſia ædi
ficauerit ſibi aliam eccleſiam vel capellam in ſui adiu-
torium propter numeroſitatem populi,ſecus ſi ædifica
uit vt eſſet beneficium per ſe ſtans,quia tunc de neceſ-
ſitate debebit ibi pręſentari ꝑpetuus rector. Et ſubiicit
Abbas vbi ſupra. quod ita ſenſit Innocen. in dicto cap.
eam te.faciunt etiam quæ dicit dominus Felin. in capi.
ex parte.ſupra de reſcrip.colum. prima. vbi multa pul-
chre accumulat de iſtis altaribus vel capellis. Sed hic
10 ſuboritur quæſtio acceſſoria.pone † quod prælatus ec-
cleſiæ in qua conſtruitur capella vel altare non conſen
tiat ſed contradicat.an ex tali conſtructione acquiratur
ius patronat. Ego credo quod ſic dummodo epiſcopus
conſentiat. Et moueor per tex.in c.omnes baſilicæ. de-
cimaſexta.q ſeptima vbi dicunt quod omnes baſilicæ
quæ ſunt conſtructæ vel quotidie conſtruuntur in epi-
ſcopi poteſtate conſiſtunt.Ergo alterius conſenſus non
eſt quærendus. Faciunt etiam deciſiones relatæ in præ-
cedenti principali quæſtione. in quibus docto. non re-
quirunt alium conſenſum quam epiſcopi in conſtru-
ctione altaris vel capellæ: ꝓbatur in dicto capitulo nul-
lus presbyter. Pro iſta cõcluſione ſuadet ratio quia nul-
lum fit præiudicium ipſi pręlato vel eccleſiæ.ergo nimi
rum ſi illius conſenſus non requiritur.& ita reperio te-
nere quaſi in propriis terminis domin. Præpoſitum di-
ui Ambroſii in capitulo principali.63. diſtin.poſt dom.
Card.Florenti.in cap.poſtulaſti.infra eodem. Iſtam ta-
men concluſionem limita vt non procedat in capella
vel in altari conſtructo in eccleſia religioſorum: quia
illis maxime inuitis non poteſt in eorum eccleſia acq-
ri ius patronat.ita decidit Abb.in dicto conſilio ſuo 59.
in vltima colum.& declaraui plenus ſuper verbo in ec
cleſia.in quarta quęſt.dic vt ibi.Secundo ſuboritur quę
11 ſtio acceſſoria ad prædicta † pone quod ego conſtruam
vel dotem altare vel capellam in eccleſia tua patronata
an requiratur cõſenſus tui patroni & an acquiram no-
uum ius patronat.in illa capella vel altari. In hoc pun-
cto ego credo dicẽdum, quod reſpectu conſtructionis
altaris vel capellæ non requiratur conſenſus patroni.
moueor primo,quia patronus non habet ius in fundo
eccleſiæ quia habet tantummodo ius præſentandi re-
ctorem ad eccleſiam:& quædam alia de quibus per Ab
bat.in hac rubrica & per tex.& docto.in cap.nobis infra
eodem. Secundo moueor quia conſenſus patroni non
requiritur in occurẽtibus circa eccleſiam patronatam
niſi iuri patrona.fiat præiudicium: vt habetur per om-
nes poſt Calder.in capitu. cum acceſſiſſent. de conſtitu.
& clarius per Abb.in c.ſuggeſtum infra eod.tit. ſi igitur
conſtruatur altare vel capella cum conſenſu epiſcopi:
ſatis erit,quia nullum præiudicium fit patrono.vbi au-
tem fieret præiudicium patrono vel iuris patro. ſecus
eſſet. Quantum autem ad acquiſitionem noui iuri pa-
tro.in dicta capella vel altari, ego magis dubito. Repe-
rio circa iſtum punctum dom.Abb. in conſilio ſuo 59.
ſupra allegato, in ſecunda col. qui decidit quod ius pa-
tro.non acquiratur ex dotatione vnius altaris.puta alta
ris maioris:quando ipſa eccleſia iam fuit dotata. Et ra-
tio eſt ſecundum eum,quia ſi eccleſia fuit dotata, ſatis
dicitur dotatum ipſum altare: cũ ſit pars eccleſiæ. Præ-
terea dicit ipſe in verſi.ſecundo principaliter, quando
eccleſia eſt conſecrata,non poteſt amplius in ea acqui-
ri ius patro dato quod quis illam dotet. ratio eſt ſecun-
dum eum:quia ius patro.eſt quædam ſeruitus: ſed loca
ſacra ſeruitutem non recipiunt.l. ſeruitutes §.fina.ff.de
ſeruitu.l.caueri. ff. communia prædi. Et ad hoc allegat
glo.quam ſecundum eũ ſequuntur communiter doct.
in cap.piæ mentis.decima ſexta.quæſtione.ſeptima.Bre
uiter in hoc puncto notabili, & qui ſæpe euenire poſ-
ſet in facto.ego credo diſtinguendũ:quod aut quis vult
dotare capellam vel altare iam cõſtructum in eccleſia
iam dotata & conſecrata: & tũc procedat deciſio Abb.
in dicto conſilio ex rationibus per eum allegatis. Aut
vero nondum eſt dotata eccleſia,tamen eſt conſecrata.
& tunc ſi quis dotaret ipſam eccleſiam an efficitur pa-
tronus:ego attingam ſuper ſequenti verbo vel dotauit.
Aut vero quis conſtruit altare vel capellam de nouo in
eccleſia dotata & patronata:& hoc caſu credo, quod cõ
ſtruens acquirat ius pat.nouum in ipſo altari, vel capel
la,dummodo cũ conſenſu epiſcopi id faciat, & dũmo-
do ipſum altare, vel capella etiam dotetur. & moueor:
quia

quia iſte facit actũ, per quæ acquiritur ius patronatus:
ſcilicet cõſtructionem & dotationẽ capellæ.igitur,&c.
Et hanc concluſionem credo procedere etiam quod
patronus contradicat:quia vt ſupra dixi,de cõſenſu pa-
troni non curatur, niſi quando fieret præiudicium iuri
patrona.ſed hoc caſu nullum fit præiudiciũ:quia aliud
ius patrona.nouum creatur, & noua dos cõſtituitur ip-
ſi altari vel capellę.& ad iſtud propoſitum bene facit de
ciſio domini Cardinalis & domini Præpoſiti,quam al-
legaui in præcedenti quæſtione. faciunt notata per Ab
batem in c.1.in fine,de ſucceſſione ab inteſtato. & ple-
niùs per Barb.ibidem. Procedat etiam iſta concluſio,da
to quòd ipſa eccleſia in qua conſtruitur dictum altare
ſit conſecrata: quia per hoc non ſequitur quod ſit con
ſecratum altare quod de nouo conſtruitur: vt no.doct.
maximè do.Abb.in c.2. & in c.propoſuiſti.j.de conſec.
eccleſiæ vel alta.ſolum huic concluſioni obſtat:quia vt
dicit Abb.in præallegato conſ.59. quando eccleſia fuit
dotata, etiam cenſeantur dotata altaria, quæ ſunt pars
eccleſiæ.ergo ſi conſtruo altare de nouo in eccleſia pa-
tronata,patronus eccleſiæ erit etiam patronus huius al
taris vel capellæ, de nouo conſtructæ. Tenendo tamen
præcedentem cõcluſionem ad hoc fundamentum pu-
to reſponderi poſſe, quod procedit reſpectu capellarũ
vel altarium iam conſtructorum:ſed reſpectu conſtruẽ
dorum non videtur rationabile.quod quis ſit patronus
eo ꝙ ex quò nondum ſunt in rerum natura tempore
quo ius pat.acquiritur in eccleſia: & quod hoc ſit verũ
probatur in argumentũ.in d.c.nullus presbyter.de ꝯſec.
diſt.1.vbi dicitur quod non eſt conſtruendum altare in
eccleſia ſine conſenſu epiſcopi. Non eſt igitur bona ꝯ-
ueniẽtia quis habet ius in eccleſia,puta ius pat. ergo idẽ
ius habet reſpectu altarium vel capellarum poſtea cõ-
ſtruendarum: quia de illis iudicamus prout de eccleſia
de nouo conſtruenda.vt ibi iũcto c. nemo.ea.diſt. Item
probatur,quia iura & doct. plerunque dicunt ꝙ ex cõ-
ſtructione capellæ, vel altaris in eccleſia quis efficitur
patronus, vt dixi in principio huius 7.q.nec diſtinguũt:
an eccleſia ſit patronata vel non.igitur vtroque caſu ac-
quiritur ius pa.& maximè, quia vt dixi hoc caſu nullũ
fit præiudicium j. iuris pat.& ſic patronæ eccleſiæ cum
aliud ius pa.nouum creetur in ipſa capella vel altari de
12 nouo conſtructo. ¶ Octauò quæro principaliter† an ſi
quis reficiat vel reparet eccleſiam efficiatur patronus.
Iſtam quæſtionem tangit glo.in c.3.j.e. & diſtinguit aut
eccleſia non eſt funditus deſtructa: & tunc reficiens nõ
efficitur patronus.mouetur inter cætera, eo quia & hu-
mani iuris eſſe deſit, ſeruitutem non recipi. l. caueri.ff.
commu.præd. ergo ex tali refectione nõ acquiritur ius
pat.cum eccleſia iam humani iuris eſſe deſierit per cõ-
ſecrationem.facit etiam,quia aliud eſt facere, aliud re-
ficere.vt dicũt Abb.& cæteri in c.conſuluit.j. de iudęis.
Et habetur,per Bal.d.Alex.& cæteros in rub.ff.ſol. matr.
reficiens enim non dicitur propriè facere.gl.eſt in l.1.§.
ædificare.vltimo.ff.de mor.infect.aut vero eſt funditus
deſtructa. & tũc reficiens efficitur patronus ſecundum
prædictam glo. dummodo tamen ipſam refectionem
faciat cum conſenſu epiſcopi.& mouetur, quia quãdo
eccleſia eſt funditus deſtructa & reficitur perinde eſt ac
ſi ab initio conſtrueretur.allegat tex. in argumẽtum in
d.c.conſuluit.cum iſta concluſ. prædictæ gl.tráſeunt ibi
Hoſt.& Io.And. allegantes caſum in §.1.in authentico,
vt nullus fabricet oratorii domum.& ita etiã tranſeunt
do.Card.Flo.Abb.Bellencinus & alij ibidem.& ſubiicit
Abb.ꝙ illam gl.ſequuntur doctores.& ego etiam illam
teneo & comprobo hunc caſum vltimum: quia etiam
ſi,ꝙ talis eccleſia fuiſſet, tamen ius pat. perijt deſtructo
funditus ædificio ſecundum Io.And. in d.ca.3. poſt Ta.
Gof.V in.Phi.& Hoſt.in ca.2.de relig.dom. limitarẽ hoc
verum in patrono propter ædificium,quia ſublato ædi
ficio perdit ius patronatus item in patrono propter do
tem.quia dato quod ædificium corruat, vel fundus pe-
reat,durat tamẽ dos & per conſequens talis dotator pa-
tronus durat:ꝙ etiam eſt de mente Spec.in hoc titu.in
fi.& Io.And.ibidem in vltima additione. erit ergo com
patronus reficientis,ſi tamen etiã dos perijſſet, pari mo
do dotator perdidiſſet ius pat. eadem ratione & hoc ẽt
firmat d.Card.Flo.in d.c.3.in 1.2.& 3.q.& ſatis eſt de mẽ-
te Abbatis ibidem in verſi. & in fi.gl. & ad concluſionẽ
gl.in d.c.3. vide plura accumulata per dominum Fely-
num in c.cum acceſſiſſent.col.pen.& fi.de conſti. & per
modernos in l.1.§.ſi quis ædificatũ.ff.de noui ope. nun.
13 ¶ Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria† an ille qui pri-
mò conſtruxit,præferatur cæteris in refectione, vel re-
paratione.Hoſt.in d.c.5.quem referũt Ioan. And. & do.
Car.ibidem dicit æquum eſſe,quod ſi extraneus vult re
ædificare eccleſiam, epiſcopus antequam ei conſentiat
prius antiquum patronũ ſuper hoc moneat: & ipſum
cuilibet extraneo præferat.allegat tex.in arg. in ca.cum
apoſtolica.de his quæ fiunt à præla.& cap.potuit.de lo-
ca.& c.ad hæc.§.fi. de offi.archi. facit etiam text.& quod
ibi notant Bart.& cæteri in l.1.§.permittitur. ff. de aqua
quoti.& æſti.ſentiunt ergo præfati doct.quòd de neceſ-
ſitate non debeat pręferri antiquus patronus: quod vi-
detur notandum.¶ Secunda ſuboritur quæſtio acceſſo
14 ria circa prædicta† an ſi eccleſia funditus deſtructa refi-
ciatur de eadẽ materia, prior patronus remanet patro-
nus.Iſtam quæſtionem attingit prædicta glo. in d.c.3.&
arguit ad partes.& tandem concludit ꝙ non. & moue-
tur quia obligatio ſemel extincta amplius non reuiui-
ſcet.l.qui res.§.aream.ff.de ſolu.c.quæri. de conſe.diſt.4.
Eandem opinionem ſequitur ibi Cald. quem refert &
ſequitur Abb.ſequitur etiam Io. And. & communiter
cæteri maximè dom.Card. ibidem in 3.q. ſubijciens idẽ
eſſe quando dos periiſſet: quia de nouo dotans erit pa-
tronus,non autem ille qui primò dotauit:quod etiam
firmat ipſe ibidem in 1.& 2.quæſt. de quo etiã dicemus
in ſequẽti verbo.& dotauit. ¶ Nonò quæro an cõſtruẽs
eccleſiã vel capellam ſimpliciter:abſque eo quod dicat
ſe velle eſſe patronum, efficiatur patronus.breuiter dic
15 vt dixi ſuper pręcedenti verbo in 8.q.¶ † Decimò quæ-
ro infrà quantum tempus debeat conſtrui eccleſia vel
capella quã teſtator conſtruendã mãdauit ſine præfini-
tione temporis:conclude quod debebit conſtrui infrà
annum computãdum à die monitionis fienda per epi-
ſcopum.caſus eſt in c.nos quidem.ſ. de teſt. & ita ibi ꝯ-
cludunt communiter doct. & maxime Io. de Imo. qui
hanc quæſtionem ibi format in 3.colum.in verſic.vlte-
riùs quæritur. & hoc etiã allegat tenere Feder. de Senis
in conſil.ſuo 124.alias 129.& ibidem declarat Imo.in 2.
col.poſt d.Card.Flor.quid ſi hęres cęperit conſtruere &
non potuit finire infrà annum, an hoc caſu fiat deuo-
lutio ad epiſcopum iuxta formã illius tex. & concludit
quod non ar.reg.imputari de reg.iur.libro 6.idem con-
cludit Abb. ibi dicens, quod reſpectu operis inchoãdi
datur annus:ſed reſpectu operis complendi conſidera-
tur qualitas ipſius operis. In cõtrarium tamen videtur
vrgere ille textus.in d.c.nos quidem ibi cuncta cõſtrue
re.qui tex.vult quod cuncta infrà annum ſint conſtru-
cta.idem probat tex.in §.ſi quis ædificationem. in authẽ
tico de eccl.tit.in verbo compleri. ſed poteſt dici quod
ille tex.debet intelligi quando id fieri poteſt conſidera-
ta qualitate operis,vt ſuprà:quia lex non obligat ad im
poſſibile.§.ſi impoſſibilis.inſtitu.de inuti.ſtipu. cũ vul-
garibus. Quid autem ſi talis grauatus vt ſupra non po-
tuit incipere.dic vt per Imolam & alios ibidem. Aduer
tendum etiam eſt circa prædicta quòd hodie commu-
niter epiſcopi diſponunt per ſtatuta, ꝙ tp̃s currat a die
mortis teſtatoris monendo quoſcunq; in genere.ita di-
cunt Abbas,& cõitęr alij in loco pręallegato.hoc tñ eſt
quid facti.ideo eſſet videndũ ipſum ſtatutum. Eſſet tñ
intelligendum & declarandũ.ſeu ſupplẽdum p̃dictum
ſtatutum & a tp̃e aditæ hęreditatis & ſcientiæ:vt ibi per
Abb.pulchrè, qui allegat autoritates ad hoc.quam au-
tem pœnam patiatur hęres non implens voluntatem
defuncti,ibidem traditur maximè per Imolam in 2. co
lum.& per doct.in authentica hoc amplius.C. de fideic.
& pulchrè per Abb. & alios in capitulo ſi hæres. de teſt.

an autem

16 †an autem ſi teſtator mandet eccleſiam cõſtrui per hæ-
redem ſuum infra tale tempus, aliàs ſit priuatus hæredi-
tate: ſi moriatur hæres infrà illud tempus, teneatur hæ-
res hæredis ad illam pœnam. vide Bar. in conſilio ſuo 7.
incip. factum tale eſt. item quid ſi ſit pius locus, vel mi-
nor inſtitutus, & grauatus ad conſtruendum eccleſiam
vel capellam infra annum ſub pœna priuationis hære
ditatis: an lapſo anno detur reſtitutio. conclude qđ ſic
text. eſt ſingularis in l. 3. §. ſi hæres. ff. de minoribus. & ita
decidit Ro. in ſing. ſuis charta 2. col. 4. ſingulari incipiẽ.
pridie habui. vbi etiam allegat Bald. in l. pupillorum. C.
de tepud. hære. ¶ Vndecimo quæro circa iſtud verbum
17 conſtruxit: †pone quod teſtator leget cẽtum pro eccle-
ſia vel capella conſtruenda, & illa centum non ſufficiãt
an hæres tenebitur ſupplere. Conclude quod non: ſed
tunc debebunt illa centum conuerti per hæredem in
alium pium vſum de conſenſu tamen epiſcopi. ita de-
cidit Abb. per illum text. in d. ca. nos quidem. & plenius
ibidem Io. de Imo. in 5. col. verſi. extra glo. poſt Io. And.
& d. An. & allegant alia iura, vt per eos. & faciunt quę di
18 xi ſupra ſuper verbo diœceſani plenè in 15. q. ¶ †Duo
decimò quæro: pone quod teſtator mãdet monaſteriũ,
eccleſiam, vel capellam conſtrui in certo loco, & ibi cõ-
ſtrui non poſſit: an hæres tenebitur conſtruere ſeu con
ſtrui facere in alio. conclude quod ſic caſus eſt in c. nos
quidem. & ibi notant omnes hoc plenè declarantes, &
rationem aſſignantes: & habetur etiam in clem. quia cõ-
tingit in princ. de relig. domi. facit lex legatum. & quod
ibi not. ff. de vſufruct. leg. & habetur pulchre per Bart. in
l. pater filium. §. Tuſculanus. ff. de lega. 3. & in locis ibidẽ
memoratis per d. Alex. in apoſtillis ad Bar. & per eundẽ
Bar. in conſilio ſuo 25. inci. teſtator diſpoſuit. ¶ Sed hic
19 ſuboritur dubitatio † quid ſi poſſit conſtrui eccleſia in
illo loco in quo diſpoſuit teſtator, tamen ille locus eſt
communis ipſius teſtatoris cum alio: an ille cogatur vẽ
dere partem ſuam, vt ſic ibi poſſit eccleſia conſtrui, vi-
detur dicendum quod non per reg. l. nec emere. C. de iu
re delibe. Contrarium tamen concludit Bal. & bene in
l. 1. in fi. per illum tex. C. de communi ſeruo ma. dicens,
quod etiam hæres hoc caſu tenetur illam partem emo-
re. Nec obſtat dicta regula: quia fallit fauore religionis
in caſu propoſito. & ad hoc allegat alia iura vt per eũ. Et
iſta limitatio eſt notãda ad multa: & alias limitationes
ad dictam regulam vide per d. Alex. remiſſiuè in d. l. nec
emere. & plenius per apoſtillãtem ad Abb. in c. 1. de em
ptio. & vendit. vbi inter cæteras commemorat eam q
20 ſupra retuli ¶ †Decimotertiò quæro: pone quod teſta-
tor mandet conſtrui eccleſiam vel capellam, nec dicat
in quo loco: an iſtud legatum tenet fauore vltimæ vo-
luntatis & piæ cauſæ. Et illam opinionem dicunt eſſe
communem Abb. & Io. de Imo. ibi ſuper d. gl. locus igitũ
hoc caſu eligetur de cõſenſu epiſcopi & hæredis: vt di-
cunt ibi præfati doct. maximè Abb. arg. illius tex. idẽ di-
cit ibi Io. de Imo. in penul. notab. per illum tex. quando
teſtator mandat monaſterium vel eccleſiam cõſtrui, &
non exprimit longitudinem nec latitudinem nec aliæ
quod tamẽ legatum valet, & certificatio ſeu declaratio
fiet per epiſcopum loci, cõſideratis facultatibus defun-
21 cti. ¶ †Decimoquartò quæro: pone quod teſtator man-
dauerit conſtrui hoſpitale, an poſſit hæres conſtrui face
re vnum monaſterium. Hanc quæſtionem format do. Card.
Flor. in clem. quia contingit. in prin. in 4. q. de relig. do.
& refert argumenta & autoritates pro vtraque parte; tã
dem concludit ꝙ hæres id facere non poterit; quia vo-
luntas defuncti pro lege ſeruanda eſt. 13. q. 2. cap. vltima
voluntas. §. diſponat in auten. de nupt. & mouetur per
alia de quibus per eum ſubijcientem ſe plenius dixiſſe
in d. c. nos quidem. ſupra de teſta. 4. q. & in pluribus ſeq.
& hoc dicit procedere etiam quod hæres plus expende
ret & melius faceret faciendo conſtrui monaſterium q
hoſpitale. quia vt ipſe dicit eo modo non ſeruaretur vo
luntas defuncti nec hoc caſu cõtinetur minus ſub ma-
iori ſecundum eum. Illam etiam quæſtionem format
Bal. & idem decidit poſt Iacob. in l. ſi quis ad declinãdã

in verſ. iſta ta hoc quæritur. & in 3. col. C. de epiſc. & cler.
vbi dicit reg. eſſe quod vbicunque diſpoſitio teſtatoris
eſt certa reſpectu loci pſonæ vel cauſæ & cauſa eſt poſ-
ſibilis & locus poſſibilis de iure, & de facto, non poteſt
per epiſcopum alterari. & faciunt plura alia quæ cõme
moraui ſupra in verbo pro eo quod de diœceſani con-
ſenſu q. 15. col. vlt. Et hoc etiam tenet clare d. Abb. in c.
tua nobis in 3. notab. de teſta. & bene facit glo. in c. fi. in
22 verbo meliores. de conſue. lib. 6. quæ dicit †quod in mã
dato non habet locum reg. cui licet plus licet minus. q
gl. dicit ſingularem d. Franciſ. de Are. in c. fi. in penul. no-
tabili de accuſa. hinc dicimus ꝙ diſpoſitio hominis nõ
extenditur regulariter. ita Are. vbi ſupra allegat bonum
tex. in c. cum in illis. & in c. cui de non ſacerdotali. de pr.
ben. lib. 6. hoc idem dicit Io. de Imo. in l. ſi vero. §. de vi-
ro col. 8. ibi item hoc in extenſione fienda. ff. ſolu. matr.
quem etiam refert & ſequitur d. Feli. Sandeus in c. cum
dilecta. in 12. col. ver. amplia quinto de reſcriptis. Cõtra
tamen hanc concluſionem vrget tex. in l. fi. ff. mandati.
vbi probatur quod ſufficit formam mandati ſeruari p
equipollens. & illum text. ad hoc dicit eſſe bonum do.
Alex. in conſilio ſuo 2. incip. viſis dubitationib. in prin.
in 2. vol. & dixit gl. in c. innocens. in verbo clementior.
22. q. 4. quod ſi iudex facit id quod non multum differt
a mandato, non dicitur exceſſiſſe fines mandati. & ad p-
poſitum multa allegat d. Feli. in d. c. dilecta in 18. col. in
verſ. limita ſecundo de reſcrip. & in c. cauſam quæ in 2.
col. de re iudica. & dicit tex. in l. ſi mater. C. de inſt. & ſub
23 ſti. †quòd ſi teſtator vel teſtatrix inſtituit filiumfamilias
ſi emancipabitur a patre: dato quòd non emanciparetur:
ſi tamen alio modo efficiatur ſui iuris capiet hæredita-
tem. & propterea ſemper allegatur ille tex. ad hoc, ſ. qđ
non refert quid ex equipollentibus fiat. ergo in propo-
ſito noſtro ſatisfaciet hæres voluntati defuncti, cõſtruẽ
do monaſterium equipollens hoſpitali: & multo ma-
gis ſi conſtruat mona. excedens hoſpitale. Tenendo ta-
men præmiſſam concluſionem d. Card. huic fundamẽ-
24 to poſſet reſponderi †quòd monaſterium non eſt equi
pollens hoſpitali, nec ſunt loco conformia: quinimo
ſunt diuerſæ qualitatis & naturæ: vt patet ca d. cle. quia
contingit. & ea ibi notatis. vnde illa regula quæ habet
quod non refert quòd ex equipollẽtibus fiat, procedit:
quando caſus ſunt omnino equipollentes: vt dicũt do-
cto. in d. l. ſi mater in ſolutione contriorum formatorũ ibi
per gl. 2. an autem predicta regula habeat locum vbi ali
quid requiritur pro forma, traditur per Feli. plenè in d.
c. cum dilecta. in 16. col. in verſ. amplia. 11. & per moder
nos in l. certum. ff. ſi certum pet. & alibi ſępe. ¶ Decimo
quinto quæro, an ſi quis non conſtruat eccleſiã, ſed de-
ſignet, vel diſponat quod domus ſua conuertatur in ec
cleſiam illam dotando legitime, an acquirat ius pat. dic
25 vt dixi ſuper præcedenti verbo in 7. q. ¶ †Decimoſextò
quęro an conſtruens eccleſiam efficiatur patronus etiã
capellanum eccleſię: & ſic eſt quęſtio an habeat pſenta-
tionem eccleſiæ non ſolum rectoris eccleſiæ: ſed etiam
capellanorum inſtituendorũ in capellis. cõclude ꝙ ſic.
ita decidit Io. And. in c. nobis. j. eo & ſequuntur ibi cęte
ri. & firmat Abb. in conſi. ſuo 106. incip. caſus ſuper quo
conſilium in princ. in 2. vol. & dixi ſuper verbo in eccle
ſia in 4. q. vbi alias autoritates allegaui. an autem ſi una
capella de nouo conſtruatur in ipſa eccleſia per alium
idem ſit dicendum, dic vt dixi. s. in q. 7. huius verbi circa
26 finem. ¶ †Decimoſeptimò quæro an valeat conuentio
vt emptori non liceat in re ſibi vendita ædificare eccle
ſiam vel capellam, vel monumentum: cõclude quod ſic
quia in re ſua quilibet eſt moderator & arbiter. l. in re
mandata. C. mandati. & dicit tex. in l. in traditionib. ff. de
pact. in traditionib. rerum, quodcunq; pactum apponas
id valere manifeſtum eſt. Et pro hac cõcluſione eſt caſus
in l. ſi quis ita. C. de pact. inter empt. & vendi. vbi ita firma
mat Bal. & ibi tex. aſſignat rõnem huius deciſionis. idẽ
et concludit d. Ant. Barba. in conſi. ſuo 23. incip. ſcripſit
propheta. in 12. col. in 4. volumine. Contra tamen iſtam
concluſionem facit quia laicus licet Imperator & vir

ſanctus nõ poteſt imponere legem rei eccleſiaſticę, vel
aliquid diſponere ↄ libertatem eccleſiaſticam.aut.caſſa
C.de ſacroſanc.eccleſ. Ad iſtud fundamentum tenẽdo
quod ſupra dixi facilis eſt ſolu.poteſt enim dici, ꝙ hoc
caſu non eccleſiaſticæ rei ſed priuatę apponitur lex vel
ↄditio,vel aliter dic vt per Bal.in d.l.ſi quis ita.& per Bar
27 ba.in conſi.præallegato.¶†Decimooctauo quęro an ſi
teſtator mandet conſtrui eccleſiam in teſtã imperfecto,
illa voluntas ſit ſeruãda de iſta q.vide Bar.per illum tex.
in l.in teſtõ.ff.de fideicom.liber.& doct.in l.hac conſul-
tiſſima.§. ex imperfecto. C.de teſta.& in l.ſi is qui teſtã
ff.de teſta.d.Matheſ.in notab.ſuis in 4. charta.col.3.& d.
Feli.Sandeus in c.cum venerabilis.col.7. de excep.& do
cto.in locis accumulatis per modernos in d.§. ex imper
28 fecto.¶†Decimononò quæro an poſſit quis conſtrue-
re oratorium,& ſtatuere ꝙ ibidem celebretur, & tamẽ
quòd locus non ſit eccleſiaſticus: conclude ꝙ ſic. dum-
modo id faciat cum ↄſenſu epiſcopi: quia in loco pro-
phano nõ poteſt celebrari ſine epiſcopi vel ſuperioris
conſenſu c.in his de priuil.& ibi notant doct. maxime
Io.And.ita concludit d.Card.Flor.in conſi.ſuo 11.incip.
quædam ſocietas. ſubiiciens ꝙ taliter conſtruentes ca-
uere debent ne aliquam dotem ſtatuant ipſi oratorio,
vel loco prophano: & ne deputent aliquem rectorem
certum ad celebrandum in eo:quia tunc talis rector eſ
ſet viſitandus ab epiſcopo:ſed habent licentiam facien
di celebrari per quemlibet ſacerdotem idoneum. vt ex
cludantur notata per Innoc.in c.fi.de cenſib. Item dicit
d.Card.ꝙ tales debent præcauere,ne ipſum oratorium
reducant ad faciem eccleſiæ faciendo ibi campanile &
ſimilia vt latius per eum quia: tunc in futurum præſu-
metur locus eccleſiaſticus iuxta nota.per Archi. in c.ne
mo de conſe.diſt.1.& per Fede. de Senis in conſilio ſuo
106.in princ.& per Abb.in c.fi.de cenſib.& in c.parenti-
bus.ibi publiceq; pulſare a ↄrio ſenſu. & ita ibi notant
doct.maxime Abb.in 2.notab. Aduertendum tamẽ eſt
circa prædicta in quantum dictum eſt de conſenſu epi:
ꝙ talis conſenſus requiritur eo reſpectu: quia ſtatuitur
vt in oratorio priuato quotidie celebretur:per d.cap.in
his.non aũt requiritur ↄſenſus epiſcopi in conſtructio
ne oratorij vel in conſtructione alterius loci, qui nõ ha
beat faciem eccleſiæ: puta hoſpitalis: talis.n. locus põt
conſtrui & deſtrui ad beneplacitum tex. eſt & ibi nota.
Abb.in d.c.ad hæc.de relig.do.hř per Inno. & alios in c.
inter dilectos.de dona.per Abb.in c.penul.verſ.2.quæri
tur.de immu.eccleſ.& in c.fi.de cenſibus probatur in c.
vnicuique.de conſec.diſt.1.firmat d.Card. in d.conſi.11.
& eſt glo.in d.c.ſ.quia contingit.in verbo altare.de reli.
do.Poterit tamen epiſcopus accedere ad talia oratoria;
vt videat quomodo ſe habeant: & an præter formã iu-
ris conſtructa ſint:& an honeſte tractentur ſm Abb. &
alios poſt Innoc.in d.c.fi.de cenſibus. non tamen habe-
bit epiſcopus ius viſitandi ea, nec procurationes.tex.eſt
& ibi notatur in c.authoritate.j.de cenſibus. Eſt verum
quod non dicitur haberi iuris patr. in tali loco proprie
loquendo:quia locus non dř eccleſiaſticus:ſed ille qui
conſtruxit dř potius dñs illius loci, vel oratorij regens
illud autoritate propria.ita dicunt doct.in d.c.inter dile
ctos.& d.Feli.Sandeus in c.de 4.in 2.col.in fi. & in 4. col.
in princ.de præſcri.& dixi ſupra ſuper verbo in eccleſia.
in 3.q.Quando autem tale oratorium vel talis locus ↄ-
ſtruitur cum epiſcopi autoritate,tunc dicitur locus ec-
cleſiaſticus: & ſubeſt hoc caſu epiſcopo: nec amplius
poteſt ad vſum prophanum conuerti notatur in dicto
c.inter dilectos.& in locis ſupra allegatis.poſſet etiã hic
opportunè quæri,an aliqua pacta,conditiones,vel graua
mina poſſit conſtruens apponere in conſtructionis,vel
fundationis,vel dotationis actu,vel poſt. verũ quia ple-
ne hoc diſcuſſi ſupra ſuper verbo pro eo quod de diœ-
ceſani conſenſu.in 2.q.12.& ſequentibus, vbi etiam be
ne cadebat.ideo hic non reperio.& ſic remaneat expe-
29 dita iſta quæſtio.¶†Vigeſimò quęro a quo præſumatur
ↄſtructa eccleſia,quando aliter non conſtat. ex ſe enim
naſci non poteſt.videtur ergo, quod debeamus dicere
ab aliquo fuiſſe conſtructam. puta ab illo populo, vel
ab illis parochianis,vbi eſt conſtructa eccleſia, & ita vi-
detur concludere Abb.in conſilio ſuo 107.incip. caſus
in princ.& in fi.in 2.vol.& c quærelam.ſuper glo. in ver
bo.conſuetudine.in fi.de elect.pro quo facit,quia regu-
la eſt:quod vbi actus requirit expenſam: & reperitur fa
ctus & neſcitur a quo.præſumitur factus ab eo cuius in
tereſt.ita Bart.in c.cum ſeruus.ff.de verborum oblig.al-
legat caſum notabilem in l.fi.ff. de ali. pupillo præſtan-
dis.ſed populi intereſt habere eccleſiam.igitur &c.hinc
dixit ipſe Abb.in conſilio ſuo 54.incip.caſus contingẽ-
tiæ.circa medium in primo volum. quod prima facie
præſumitur eccleſia habere patronum allegat Io. And.
in regu.quod alium.de regu.iur.lib.6. in mercurialibus
prope finem.Ego arbitror in hoc puncto dicendum, ꝙ
licet ſit verum,ꝙ eccleſia præſumatur habere conſtru-
ctionem:quia ex ſe naſci non poteſt:tamen non præſu
mitur per hoc eſſe patronata:quia in acquiſitione iuris
pat.requiritur quod eccleſia fuerit conſtructa de cõſen
ſu epiſcopi.& quòd fuerit legitime dotata,vt in diffini-
tione iuris pat.probatur.& propterea dico,ꝙ imò eccle
ſia præſumitur libera.poteſt enim eſſe quod fuit cõſtru
cta de oblationibus fidelium,qui non intendebant ac-
quirere ius patr. in ea & ſic non eſt bona conſequentia
dicere,præſumitur eccleſia habere conſtructorem ergo
præſumitur habere iſtum magis quàm illum. Et iſtã cõ-
cluſionem, ſ.quod eccleſia præſumatur libera, probať
per tex.in d.c.quærelam.vbi præſupponitur,quod popu
lus non habet ius præſentandi rectorem ad eccleſiam,
ex eo quod illi de populo ſint parochiani illius eccle-
ſiæ:niſi etiam eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi. &
ita expreſſe concludit d. Abb. ibi ita colligendo ex illo
tex.in 4.notab.& ita etiam in effectu voluit ibidem ſu-
per gl.in verbo conſuetudine.& in c.cum eccleſia Vul-
terana.col.penult.de elect.vbi dicit quod ſi non conſtat
de patrono.libera collatio ſpectat ad epiſcopum etiam
ſi eſſet eccleſia parochialis.allegat Innoc.notabiliter in
c.cum venerabilis.in fi.de exceptio.& Io.And. in c. vni-
co.de capellis mona.lib.6.Idem tenet Bal. allegando In
noc.vbi ſupra.in repertorio ſuo in verbo eccleſia.verſi.
24.in repertorio iuris ciuilis & canonici. Idẽ tenet Ab.
in conſilio 76.incipien.inuocato.in 2.volumi. vbi dicit
præſumendum eſſe, quod populus cõſtruxerit & quod
habeat ius pat.in eccleſia quando eſt in quaſi poſſeſſio-
ne præſentandi.aliàs ſecus.& idem in effectu dicit in d.
conſi.106.in princ.& nota quod talis quaſi poſſeſſio nõ
præſumitur.text.eſt quem ſingulariter ibi reſponderat
Abb.& declarat in cap.olim 3.de reſti.ſpol.in 3.notabi-
li.& comprobatur præmiſſa concluſio:quia regulariter
quælibet res præſumitur libera.l.altius.& ibi gl. allegat
iura concordantia.C.de ſerui.& aqua. ergo etiam eccle
ſia libera præſumitur.¶Vigeſimoprimò quæro,an ſi qs
conſtruat ſimpliciter eccleſiam, nec dicat ſe velle eſſe
patronum, ſit nihilominus patronus. vide quæ dixi in
præced.verbo.q.8.& per hæc ſit expeditum commentũ
huius verbi conſtruxit: aggredior nunc aliud verbum
diffinitionis,& dotauit.

1 *Ius pat. an acquiratur ex ſola dotatione.*
2 *Conſuetudo quod eccleſia non ſit compatrona ratione fundi,ſed præſen tatio tamen ſpectet conſtruentibus & dotantibus capellas vel altare in ipſa eccleſia,an valeat.*
3 *Eccleſia ſi ſit ſine dote,an ex donatione eccleſiæ acquiratur ius pat.ſiue eccleſia ſit conſecrata ſiue non.*
4 *Ius patronatus an acquiratur ex dotatione, quando eccleſia eſt conſe-crata.*
5 *Dos eccleſię si eſt depauperata non tamen in totum perempta & quis ſuppleret dotem ipſam an efficiatur patronus.*
6 *Dotare an quis cogatur eccleſiam quam conſtruxit vel altare vel ho-ſpitale.*
7 *Ius pat. an acquirat qui dotat coactus a iudice.*
8 *Conſenſus idem eſt quod ſimul ſenſus.*
9 *Ius patronatus an quis acquirat ex legato dotatione vel relicto facto eccleſiæ.*

Priuilegium

10 *Priuilegium non extenditur de perſonā in perſonam.*
11 *Dos debet aſſignari congrua eccleſiæ.*
12 *Dotatio an debeat fieri ante conſtructionem eccleſiæ: vel ſufficiat quod fiat poſt. & nu. ſequenti.*
14 *Dos quanta ſit aſſignanda eccleſiæ.*
15 *In aſſignatione dotis quid ſit attendendum.*
16 *Dotans eccleſiam parua dote, quæ non eſt congrua, licet epiſcopus conſentiat: an efficiatur patronus.*
17 *Conſenſus epiſcopi an requiratur in aſſignatione dotis.*
18 *Dos ædificatio, et fundus faciunt quem patronum dummodo fiant cum conſenſu diœceſ.*
19 *Plures ſi ſimul dotent eccleſiam vel capellam: vel vnus fundet vel conſtruat alter dotet. an omnes erunt patroni.*
20 *Eccleſiæ an ſit vtilius habere vnum patronum quam plures.*
21 *Plures ſi dotent: & vnus conferat plus quam alter: an per hoc habeat maius ius in patronatu.*
22 *Heredes ſi plures inſtituantur quamuis vnus inſtituatur in re minima: omnes tamen in ſolidum ſunt patroni.*
23 *Dotans vnam capellam vel altare in eccleſia, an ſit ſolus patronus illius capellæ vel altaris: an eccleſia erit compatrona.*
24 *Epiſcopus an poſſit aliam eccleſiam vel capellam dotare de bonis propriæ eccleſiæ.*
25 *Epiſcopus quare magis poſſit dare pro dote eccleſiæ conſtruendæ quam iam conſtructæ.*
26 *Epiſcopo dotante aliam eccleſiam de bonis propriæ eccleſiæ: an ipſi vel eccleſia acquiratur ius pat.*
27 *Vaſallus epiſcopi ſi dotet eccleſiam de bonis feudi: an ius pat. tranſibit ad eccleſiam.*
28 *Patronus an fiat qui dat pretium pro emenda dote.*
29 *Dotauit quis eccleſiam ſi illa funditus destruatur, & dos illa aſſignetur alteri eccleſiæ: an ille efficietur patronus ſecundæ eccleſiæ.*
30 *Patronus an dicatur qui erigit vnam præbendam: vel aſſignat dotem pro vna præbenda cum conſenſu epiſcopi: diſponendo quod ad eum ſpectet præſentatio ad illam præbendam.*
31 *Prælatus eligitur in eccleſia collegiata.*

ET dotauit ſuper iſto verbo videbimus, an & quando ex dotatione eccleſiæ capellæ, vel alterius loci
1 pij acquiratur ius pat. ¶ † Primò igitur quæro, an ex ſola dotatione acquiratur ius pat. videtur dicẽdum quod ſic. vt probatur in diffinitione communi. ſ. in princi. relata in alternatiua, vel ibi fundauit, conſtruxit, vel dotauit. Contrarium tamen eſt dicendum & tenendum: quia ſi quis dotat eccleſiam: iam præſupponitur fundatio, & conſtructio ipſius eccleſiæ vel ab eo, vel ab alio. ex omnibus igitur his ſimul iunctis acquiritur ius pat. & non ex dotatione ſola vt plenius dixi ſupra in prin. in diſcuſſione dictæ diffinitionis, & ſuper verbo fundauit in 2. q. Fateor tamen quod benè loqueretur qui diceret, quod ex ſola dotatione eccleſiæ cum cõſenſu epiſcopi facta acquireretur ius pat. declarando vt in q. ſeq. quia in hoc ſermone præſupponitur eccleſiam ſubeſſe. & ſic etiam præſupponitur fundatio & conſtructio. Et ad hanc qõnem vide quæ dixi ſupra in prin. huius operis in diſcuſſione diffinitionis. aduertatur etiam quia conſuetudo in ciuitate iſta ſic habet: & ita audio eſſe alibi, ꝙ ex ſola dotatione altaris, vel capellæ iam conſtructæ acquiratur ius pat. id eſt, ita vt ipſe dotans ſolus ſit patronus: nõ aũt ſit compatrona eccleſia ratione fundi & cõſtructionis: licet de iure aliter ſit dicendum. vt infra dicam in 15. q. Obſeruatur etiam conſuetudo in hac ciuitate, quod in altari vel in capella fundata ſub nomine alicuius ſancti vel ſanctæ in qua ſit iam creatum ius pat. per vnum: ſi alter ordinet ad ipſum altare vnum alium capellanũ, & dotem vel bona relinquat pro ipſo alio capellano, dicendo ſe ibi fundare vnam capellam ſub hoc vocabulo alterius ſancti vel ſanctæ: quod talis admittitur ad præſentandum tanquã patronus: licet hoc nõ videatur procedere de iure per ea quæ tradit Io. ſuper hac rub. & Abb. in conſi. ſuo 59. incip. quidam d. Iaco. in 2. vol. maxime in verſ. 2. principaliter. & in conſilio 16. incipien. caſus. verſus finem, eod. volum. & infrà in ſequẽ. q. & ſequentibus aliquid dicetur. An tamen ipſa conſuetudo poſſit facere aliquem patronum, qui de iure non ſit, di
2 cetur infra ſuper verbo ipſe. q. vlt. Crederem bene † qđ valeat conſuetudo vt eccleſia non ſit compatrona rõne fundi, ſed præſentatio tantum ſpectet conſtruentibus, & dotantibus capellam, vel altare in ipſa eccleſia: quia in prouiſione beneficiorum maxime conſuetudo præfertur iuri communi. cap. cum eccleſia Vulterana. vbi Abb. in vlt. col. de electi. & ſi. de inſtit. cum concordantib.
3 de quibus per Abb. vbi ſupra. ¶ Secundò quæro, † quid ſi eccleſia ſit ſine dote: an ex dotatione eccleſiæ acquiratur ius pat. ſiue eccleſia ſit conſecrata ſiue non. quo caſu dĩ baſilica. c. 1. vbi gl. declarat ſupra de reli. do. In hoc puncto conclude, quod ſi eccleſia nondum ſit cõſecrata, indubitãter acquiritur ius pa. ex dotatione: dummodo cum conſenſu epiſcopi id fiat. ita colligitur ex verbis gl. in c. piæ mentis. 16. q. 7. & ex verbis Abbatis doct. in d. c. quoniam. & ſatis probatur in ca. filiis. 16. q. 7. & in diffinitione iuris pat. non deberet tamen epiſcopus cõſentire tali donationi, niſi primò requireretur ille qui conſtruxit talem eccleſiam. ad eum enim ſpectat dotatio. ꝗnimo & ipſe & heredes ſui ad id cogi poſſint c. cũ ſicut cũ gl. ĩ. de cõſec. eccleſ. vel altar. & firmat Abba. in d. c. quoniam. poſt Innoc. ſuper hac rubrica. & Io. Andr. in c. 1. ĩ. eod. eos coniungendo vt plene dixi ſuper præced. verbo in 4. q. Hoc tamen intellige ſanè, vt nõ procedat, quando quis conſtruxiſſet aliquod altare vel capellam in eccleſia ad ornatum eccleſiæ potius quam vt acquireret ius pat. ita concludit d. Abb. in d. conſ. 116. in 2. col. in princ. tunc enim alius poſſet ipſum altare vel capellam dotare non requiſito conſtructore: vt ſentit Abb.
4 vbi ſupra. & eſt ſatis rationabile. † Quando autem eccleſia eſt conſecrata; an ex dotatione illius acquiratur ius pat. doct. ſunt diuerſ. primò enim gl. in d. ca. piæ mentis. dicit ꝙ non, mouetur inter cætera. quia ſi poſt conſecrationem fieret aliquis patronus, iam videretur imponi ſeruitus rei ſacræ. quod eſſe non debet. l. ſeruitutes. §. fi. ff. de ſerui. & l. caueri. ff. commu. præd. ius enim patronatus eſt quædam ſeruitus, vt dicit gl. præallegata. & gloſ. & doct. in d. c. qm̃. & Bal. in rub. C. de vſufruct. dicit tamen ibi Bal. ꝙ ius pat. eſt ſeruitus impropriè loquendo, non autem propriè declarando vt per eum. cum præallegata gl. tranſit Archi. ibi idem ſentit gl. in c. quicũque. el 2. 15. q. 7. idem tenet Fede. de Senis in conſ. ſuo 234. incip. ſuper primo puncto. in fi. idem tenet d. Feli. Sandeus: licet prædictas autoritates nõ alleget. in c. cum venerabilis. in 11. col. verſ. ſed aduerte. de excep. Contrariam opi. tenuit Inno. ſuper hac rub. dicit enim Inno. ꝙ licet aliqui cõdicent, ipſe tamen tenet quod licet ab initio, ſ. tempore fundationis male omiſſa ſit dos: ꝙ tamẽ poſt ædificationem & etiam poſt cõſecrationẽ ſi eccleſiam dotaret patronus eſſet. mouetur quia ſine ſubſtantia rerum nõ poteſt eccleſiæ deſeruiri. c. ſi quis obiecerit. 1. q. 3. Iſtam opi. Inno. refert & ſequitur Io. And. in c. 1. ĩ. eo. poſt medium. cũ moderamine tamen, ſ. dũmodo id fiat cũ conſenſu epi. & dummodo ab eo qui conſtrui vel cõſecrari fecit ipſam eccleſiam dos hri non poſſet. Iſtam opi. Innoc. & Io. And. tenet d. Abb. in d. c. qm̃. ĩ. eo. & idẽ d. Car. Flor. ibi cõcludentes idem eſſe qñ: eccleſia ſemel fuiſſet dotata, & dos periiſſet in totum quia de nouo dotãs efficeretur patronus. Mouet d. Car. per ſimile gl. ibi dicentis, qđ ſi eccleſia funditus deſtructa ſit ex noua reædificatione acquirit ius pat. & ſubiicit d. Abb. ibi pdictam cõcluſionẽ eſſe notanda: quia quotidie hoc cõtingit in capellis fundatis in iſtis eccleſijs cõuentualib. quia ſi dotanẽ, acquirit ius pat. hoc tñ qđ dicit Abb. de eccleſijs cõuentualibus pſupponendo qđ in ipſis poſſit haberi ius pat. an verum ſit, dixi ſuper verbo in eccleſia. in 3. q. Præmiſſã ẽt concluſionem, ſ. qđ ex dotatione ẽt poſt conſecrationem acquirat ius pat. qñ eccleſia eſſet ſine dote, firmat Abb. in conſi. ſuo 18. incip. in cã communis. in 2. vol. & in conſi. 59. incip. quidam d. Iac. de Rachaneto. in 2. col. verſ. 2. principaliter. eodem volum. & in conſ. 106. inci. caſus ſuper quo cõſilium de iure poſtulatur. circa principium eodem volumine. idem firmat domin. Card. in hac rubrica, quæſtio. 6. & hæc concluſio eſt communis

 & cum

& eam tenendo non obſtat gl. in d.c. piæ metis, quia ſe-
cundum d. Abb. in dictis cõſilijs maxime in d. conſil. 59.
& in conſi. 106. Illa gl. debet intelligi, qñ iã eccleſia fuiſ-
ſet dotata. quia tunc non poſſet acquiri ius patr. ex alia
dotatione poſt ↄſecrationem facta: ſecus ſi nunq̃ dota-
ta ſit, vel dos ſit in totum perẽpta. Vel aliter reſpõdeo,
ꝙ illa glo. malè loquitur, patet: quia fundamentum ſuũ
eſt falſum in propoſito noſtro, vt ſtatim demonſtrabo
ex reſponſione ad illud. Non obſt. igitur fundamẽtum
d. gl. inquãtum dicit ꝙ rei ſacræ imponeretur ſeruitus,
ſi quis efficeretur patronus eccleſiæ ex dotatione facta
poſt conſecrationem: quia rñdetur ꝙ fauore eccleſię ip
ſa ↄſtitutio dotis retrotrahitur & fingitur eccleſia dota-
ta ante ↄſecrationem, vt ſic quis inducatur ad dotandũ
propter acquiſitionem iuris patro. hoc igitur caſu non
imponitur ſeruitus rei ſacræ. ita reſpondet Io. Andr. in
c. 1. verſus fi. j. eo. & d. Card. in d. 6. q. & d. Abb. in d. ca. qñ
& in d. conſ. 59. Mouentur per ſimile de c. tanta. qui filij
ſunt legi. vbi fauore mrĩmonij. filij geniti ante ↄ̃tctũ ma
trimonium, finguntur geniti poſt. & iſta opinio eſt fauorabi
lis eccleſijs: q̃a ſic facilius inducent homines ad illas do
tandũ. ergo tenenda eſt. regu. l. ſicut perſonæ. ff. de relig.
5 & ſump. fu. ¶ † Tertio q̃ro pone ꝙ dos eccleſiæ eſſet de-
pauperata, non tñ in totũ perẽpta, & quis ſuppleret do-
tem ipſam, an efficeret patronus. ↄclude ꝙ non. ita deci
dit d. Card. Flo. in d. c. qñ in 1. q. 4. col. poſt Io. Cal. in c. ſi-
gnificaſti. j. eo. & probatur hæc ↄcluſio per ſimile glo. in
d. c. qñ quæ dicit ꝙ ex refectione eccleſiæ non acquirit
ius patronatus idem tenet d. Car. in d. c. qñ in 2. q. repro-
bando opi. Hoſt. qui ↄ̃rium dixit. Contrarium etiam te-
nuit d. Abb in d. conſi. ſuo 28. incip. in cauſa communi
tatis. vbi dicit ꝙ conſerens aliquid eccleſiæ minus dota
tæ acquirit ius pat. mihi magis placet opinio. Io. An. &
Card. ſuprà relata. & eam comprobo: quia illud ſupple
ret dotẽ ſicut aliud eſt ædificare, aliud reficere, c. ↄſuluit
de iudæis cum ſimil. ibi per doct. adductis. & per moder
nos in rub. ſol. mat. Non obſtat modo autoritas Abb. ſ.
relata, quia ſe fundat ſuper autoritate Io. And. in c. 1. j. e.
vbi loquitur in alio caſu, ſ. qñ concorditer plures ſimul
dotarent: quia tunc omnes eſſent patroni. prout etiam
dicit Abb. ſuper hac rub. poſt Innoc. declarando vt p cũ
& dicemus j. in q. 11. huius verbi. ſed qñ vnus iam dota-
uit & eſt effectus patronus ꝙ ſi poſtea dos ipſa depaupe
retur & alter ſuppleat ꝙ efficiatur patronus primo pa-
trono inuito, id non dicit Io. And. Fateor tamen ꝙ qñ
patronus primus ↄſentiret ſuppletioni dotis, & vellet
ſupplementũ habere in compatronum quòd id facere
poſſet conſentiente epõ; & moueor, quia ẽt ſine aliqua
ſuppletione dotis poſſet ille primus patronus alteri do
nare ius patronatus vel eũ facere cõpatronum ↄſentiẽ
te epõ. c. illud. & c. quod autem. j. eo. ergo multo fortius
põt eum admittere in compatronum ſi ſuppleat dotẽ
6 depauperatam vt s. ¶ † Quartò quæro, an quis cogatẽ do-
tare eccleſiam q̃ conſtruxit, vel altare vel hoſpitale. dic
vt dixi ſuper præcedẽti verbo in 4. q. & aliquid dixi s. in
q. 2. huius verbi. & vide Abb. in c. cum ſicut. de conſect.
7 eccle. vel alta. q dicit, q̃d põt cogi ex quaſi ↄ̃tctu. ¶ † Quin
tò quæro, an eo caſu quo quis dotat coactus a iudice ac
quirat ius patronatus. Iſtam q̃ſnem attingit d. Card. Flo.
ſuper hac rub. q. 6. & dicit q̃d Io. And. in c. cum ſicut. j. de
conſec. eccle. vel alta. vr̃ velle, q̃d ille qui dotat ex neceſ
ſitate non acquirat patronatum. tamen Io. And. in libr.
meo hoc non dicit. & ſubiicit Card. vbi s. quod iſta opi.
poteſt fieri tale arg. Nam non detrahit Trebellianicam
qui compulſus adijt: vt reſtituat. l. nam quod. §. qui com
pulſus. ff. ad Trebel. ergo in ſimili vr̃, quod non ſit pro-
nus qui compulſus dotat. Tandẽ concludit æquius eſſe
quod talis fiat patronus. Et aliter non probat hãc ſuam
opinionem nec reſpondet ad fundamentum ſupra fa-
ctum. in hanc ẽt opinionem inclinat d. Signor. de Ho-
modeis Mediolanenſis in conſil. ſuo 83. incip. iuſſu do-
mini Papę, vbi dicit q̃d compulſus conſtruere efficitur
patronus, niſi in pęnam delicti compellatur. Mihi ma-
gis placet opinio q̃d non fiat patronus: & moueor per
d. §. qui compulſus. & per rõnem illius. Secũdo moueor
per ſimile. nam videmus q̃d ↄfitens delictum ſponte ha
bet priuilegium vt ſibi alleuietur pęna. ſecus ſi coactè.
c. non dicatis. 12. q. 1. per quem tex. ita decidunt Innocẽ.
& doct. in c. qualiter. ſecundo, & ibi Abb. in 5. col. de ac-
cuſa. Tertio moueor per ſimile l. ↄditione. quæ eſt l. 2. in
fi. ff. de condi. & demon. vbi dr̃ non dicitur quis ſatisfe-
ciſſe diſpoſitioni teſtatoris qñ non adimpleret ſuã vo-
luntatem ex ꝓpoſito, ſed facto vel caſu multo ergo mi-
nus ſatisfeciſſe diceretur ſi coactè adimpleret. ergo idẽ
dicendum vr̃ in caſu noſtro. Quartò mouetur, quia ius
patronatus eſt quædam gratia vel priuilegium conceſ-
ſum fundatoribus vel rectoribus eccleſiarum. c. qñ, ibi
ſubſtituit, & ita notant ibi omnes infra eod. abſurdũ er-
go eſſet dicere quod erigens vel dotans eccleſiam coa-
ctè haberet illud priuilegium. argu. d. §. qui compulſus.
& d. l. conditionum. Quinto moueor quia vt in diffini-
tione iuris patronatus acquiratur interueniente ↄſen-
8 ſu epi in fundatione, conſtructione, & dotatione. † ſed
verbum conſenſus (vt etymologia ſonat) importat. id,
eſt ſimul ſenſus & ſic ſatis denotatur quod non ſuffice
ret coactè conſtituere vel dotare. Vltimo adduco deci-
ſionem Io. And. in c. nobis. infra eo. verbo conſenſu. vbi
dicit expreſſe. quod violenter conſtruens non acquirit
9 ius pat. ¶ † Sexto quæro, an ex legato, dotatione, vel reli-
cto facto eccleſiæ quis acquirat ius pa. quemadmodum
ex dotatione ipſius eccleſiæ. videtur dicendum q̃d ſic.
ꝑ identitatem rationis. Et iſtam opinionem ſentire vr̃
Abb. Panor. in c. ad audientiam. primo in 2. notab. infra
de eccleſijs ædific. vbi dicit, quod ſi vna eccleſia donauit
obuentiones alteri eccleſiæ, efficitur patrona illius. Cõ-
trarium tamen cõcludit ipſe Abb. in c. quoniam ſuper
prima gl. infra eo. & mouetur quia talis non dr̃ dotator
ſed benefactor. c. potius. iura autem indulgent patrona
tum nõ benefactori, ſed dotãti. c. filijs 16. q. 7. igitur &c.
& propterea monet ibi Abb. volẽtes dotare eccleſiam,
vt ſint cauti, & dicant, quod pro dote illa bona largiun-
tur. Idem tenet ipſe Abbas in conſi. ſuo 59. incip. quidã
do. Iacob. in 2. col. in 2. volu. allegat Io. Andr. in c. nobis.
infra eodem. & alia de quibus per eum. Forte voluit al-
legare Io. And. in ca. 1. circa medium. j. eod. quia in cap.
nobis nihil dicit de hoc: hoc idem concludit ipſe Abb.
in conſi. ſuo 106. incip. caſus. in 1. col. in verſ. ſed his non
obſtantibus. eo. vol. Fortius dicit Innoc. Io. And. & dom.
Card. Flor. in d. c. 1. j. eo. quod etiam ſi quis daret rem ma
gnam eccleſiæ, ſed non pro dote, non acquireret patro
natum. & mouentur per fundamentum. s. factum. ſ. q̃a
indulgent patronatum, ſolummodo fundatori, cõſtru-
ctori, & dotatori, & non alijs. & pro hac opi. etiam facit
quia licet Conſtantinus Imperator fecerit magnã do-
nationem eccleſiæ, ſeu Papæ Syluestro, tamen Impera-
tores nõ ſunt patroni eccleſiæ Romanæ. ita decidit Ab.
Panor. poſt Vinc. & Philip. in c. per venerabilem. ſuper
gl. in verbo carebit. de elect. facit deciſio Io. And. in ad-
ditio. ad Spec. in tit. de iuriſdi. om. iud. in ver. quæ autem
in additione incipien. vidiſti duas: & Abbatis. in cap. ve
niens. in 2. notabili de accuſat. & ſequitur d. Fely. in c. ſo
litæ. in 3. col. ver. limita primo de maio. & obed. dicunt
enim pręfati doct. quod conceſſio temporalium facta
eccleſiæ non cenſetur facta in feudum, ſed liberè & to
taliter: niſi exprimatur q̃d in feudum fiat. pari modo di
camus, q̃d ↄceſſio non cenſebitur facta pro dote niſi id
dicatur: quinimo tunc cenſebitur libera donatio. ergo
10 ius pat. non acquiritur. Cõprobatur etiam hæc opi. † q̃a
priuilegium non extenditur de perſona ad ꝑſonam, ẽt
ex identitate rationis c. ſane. & ibi notant omnes de pri
uil. ergo non acquirunt patronatum aliæ perſonæ quã
ꝓdictæ: cũ vt ſæpe dixi ius pat. ſit quoddã priuilegiũ. Cõ
probatur ẽt iſta opinio: quia vt infrà declarabitur loco
11 ſuo, † eccleſiæ debet aſſignari ↄgrua dos, iuxta not. in c.
cũ ſicut. j. de conſe. eccl. vel alta. & in c. nemo. de conſe.
diſt. 1. non ſufficit ergo donationẽ vel legatũ eſſe factũ:
& maxime qñ non ↄtineat tantã q̃titatẽ, q̃ ſufficiat ad
ſuſtentationẽ miniſtrorũ & ſeruitiũ eccleſię. Cõprobat
& vlti-

& vltimò hæc concluſio: quia ſi quis dicat dono, vel le-
go, vr̃ liberalitate vti: quia donatio propriè eſt quę fit ex
liberalitate. l. 1. in princ. ff. de dona. ergo talis non vr̃ ac-
quirere patronatum. quia ſi donatio non eſſet, liberaſ.
& hæc ratio demulcet aures meas: tamen valde dubito
ſuper præmiſſa concluſione: quia ex attenta videretur
lex impoſita verbis ꝗ c. commiſſa. de elect. lib. 6. & l. 2. C.
commu. de leg. nihil enim in effectu referre vr̃, an quis
dicat do centum pro dote eccleſiæ: an vero dicat do vel
dono centum eccleſiæ. vt ibidem poſſint diuina officia
celebrari: & illud ſuadet tex. in c. piæ mentis. 16. q. 7. ibi
collata prius donatione. & hoc maximè procedere vr̃,
vbi talia verba proferantur ab eo qui dotare teneatr̃. pu
ta à constructore, iuxta d. c. ſicut. talis enim vr̃ velle face
re illud ad ꝙ tenetur, & ſic dotare: nõ autem libere do-
nare, vel relinquere: quia in neceſſitatibus nemo libe-
ralis exiſtit. l. rem legatam. ff. de adimē. leg. ponunt Bart.
& doct. in l. ſi creditores. C. de pact. vnde in hoc puncto.
Ego credo dicendum, ꝙ vbi ille qui conſtruit vel con-
ſtruere intendit, aſſignat certum quid eccleſiæ: id totū
faciendo cum conſenſu epi. iuxta dictum. c. nemo, talis
dicatur dotare. ita probat tex. in d. c. nemo. in verbo pręfi-
niat. In quo verbo denotatur ꝙ ſufficit præfinire ne-
ceſſaria pro luminaribus, & pro ſeruientibus eccleſiæ:
nec exigit tex. ꝙ talis dicat aſſigno vel præfinio pro do-
te. & ſuadet ratio: quia vt ſupra dixi, ex quo talis dotare
tenetur non pręſumitur donare: quia in neceſſitatibus
nemo liberalis exiſtit. d. l. rem legatam. itē id ſuadet ad-
hibito ꝯſenſu epi, qui in donatione, vel legato facto ec-
cleſiæ non requireretur. ſi aūt eccleſia ſit iam ꝯſtructa &
dotata cū ꝯſenſu epi tūc bene credo ꝙ alter ſiue donet,
ſiue leget, ſiue iterum dotet, nõ acquiret patronatum.
hoc decidit Inno. ſuper hac rub. rõ eſt: qa iā eccleſia eſt
in eſſe deducta: ex quo eſt fundata, conſtructa, & dotata.
vnde cū talis non deducat eccleſiam de non eſſe ad eſ-
ſe, non põt dici patronus quia patronus dr̃ ad ſimilitu-
dinem patris: & propterea ſm Inno. vbi s. talis potius dr̃
benefactor ꝗ dotator. Si aūt tertio caſu eccleſia nunquā
fuerit dotata à constructore prout tenebatur d. ca. cum
ſicut. & d. c. nemo: & talis ſit inhabilis ad dotandum, vel
eccleſia ſemel fuerit dotata, & dotem totaliter amiſe-
rit: & alter leget, vel donet, tali eccleſiæ: an talis acqui-
rat patronatum. iſte punctus ſeu iſtud membrū hēt ma-
iorem dubitationem. ego credo dicēdum quicquid di-
cāt Abb. & alij ſuprà circa principium relati, qđ potius
ſit attendenda mens ꝗ verba: quia vt dicit Imperator in
l. ſi quis filium. C. de liber. pręter. cū manifeſtiſſimus eſt
ſenſus verborum interpretatio nuſquā tñ valet, vt me-
lior ſenſus exiſtat. & dicit tex. in l. fin. C. ꝗ res pig. ob. poſ.
iuſtum eſt voluntates ꝯhentium potius ꝗ verba inſpici.
& hoc eſt regulare in omni materia per iura vulgaria:
quorū multa accumulat gl. in c. quanto de priuileg. vñ
ad coniecturas arbitrij recurrendum: an quis voluerit
dotare, vel donare eccleſiæ: & ſic an voluerit eſſe dota-
tor vel benefactor. Finge enim in tali donatione vel le-
gato adhibitum eſſe ꝯſenſum epi: certe ex hoc ſatis ap-
paret, quod talis voluit dotare, & ſic patronus fieri: quia
ad donationem liberā, vel ad legatū factum eccleſię, vel
ad oblationē faciendam nõ requiritur ꝯſenſus epi: ſed
bene in dotatione: vt dicetur infra. in 10. q. ſi ergo adhi-
beatur ꝯſenſus epi, nihil aliud eſt præſumendum, niſi
qđ dotare voluerit. & idem dicendum vr̃, vbi alio mo-
do appareat de mente eius, qui donat, vel legat eccleſię.
12 & hoc vr̃ mihi mera veritas. ¶ Septimo quęro an dota-
tio debeat fieri ante ꝯſtructionem eccleſię: vel ſufficiat
quod fiat poſt iſtam ꝯōnem, decidit tex. in d. c. nemo. de
conſecrat. diſt. 1. vbi dr̃ quod nemo eccleſiam ędificare
debet, anteꝗ pręfiniat neceſſaria pro luminaribus, & p
ſtipendiis miniſtrorum. & ſic ante conſtructionem dēt
dos aſſignari per quem tex. ita etiam concludit gl. in c.
piæ mentis. in verbo, collata. 16. q. 7. & in c. cum ſicut. de
conſecra. eccleſ. vel altaris. & ibi Abb. Panor. idem Ioā.
de Ana. in conſil. ſuo 24. incip. primò vr̃. ſubijcit tamen
gl. in d. c. cum ſicut. quod ſi per eum omiſſa ſit dos tem-
pore, quo conſtitui debebat, cõſtitui debet poſtea. alle-
gat illum tex. & d. ca. piæ mentis. in verbo, collata, & fa-
ciunt quæ dixi ſupra in 2. q. & ſuper præced. verbo in 4.
13 q. Nota tamen quod licet à principio conſtitui debeat
dos: quod tamen ſufficit, quod conſtruens vel conſtrue-
re volens ſe obliget ad tradendum ipſam dotem. ita de
14 cidit Archid. in d. c. nemo. ¶ Octauo quęro quanta dos
ſit eccleſiæ aſſignanda. Iſtam queſtionem vr̃ decidere
tex. in c. nemo. de conſecra. diſtin. 1. vbi dr̃ quod tantum
debet aſſignari eccleſiæ quod ſufficiat ad neceſſaria mi
niſtrorum, & ad luminaria. per quem tex. ita concludit
glo. in c. quicunque. el 2. q. 7. dicens, quod dans modicā
dotem non efficitur patronus quam glo. dicit ſingulari
ter ad hoc eſſe notandam. d. Abb. ſuper hac rub. circa fi-
nem: & eam extollit in c. ad audientiam. primo de eccl.
ędific. aliter tamen locuta eſt glo. in c. cum ſicut de con
ſecra. eccleſ. vel alta. dicit enim illa glo. quod ſi conſtrua
tur vnum monaſterium, dos debet eſſe tanta: quod pre
sbyteri, diaconi, ſubdiaconi, cantores, & lectores poſſēt
ibi eſſe. allegat quod traditur in authentico vt determi.
ſit numerus cler. 6. j. Si vero ſit alia eccleſia non collegia
ta, dicit glo. quod dos debet ad minus cõſtitui pro duo-
bus. Allegat tex. in arg. in c. propoſuit. s. de filiis presby-
terorum. & in c. illud, 7. q. 1. Item debet conſtitui talis ſe
cundum illam glo. quod poſſint ibi recipi hoſpites, &
epiſcopalia iura perſolui. c. de monachis. ſupra de præ-
bend. c. a. de ſupplen. neglign. prela. hanc opinionem
reprobat Hoſtiē. ibi. dicit enim Hoſt. quod opinio illius
gl. non eſt bona: quia ſi tanta deberet eſſe dos, quod ho-
ſpites recipi poſſint, pauci reperirentur qui vellent ec-
cleſias conſtruere. vnde concludit Hoſt. quod ſufficit aſ-
ſignare vnum manſum terræ pro dote. & quid ſit man-
ſum, traditur in c. 1. per glo. & doct. infra de cenſibus. ſu-
biciens Hoſt. quod attento quod iſta obligatio dotan-
di prouenit ex mera liberalitate, non debet multum ſe
uere agi contra ipſum ędificatorem. nec eſt verum di-
cit ipſe quod debeat dos a principio aſſignari pro ho-
ſpitalitate tenenda, & pro iuribus epiſcopalibus ſoluē-
dis ex alia ratione, ſ. quia eccleſia impotens nõ tenetur
ad prædicta: imo nec tenetur ſm eum procurare epiſco
pum viſitantem. cap. cauendum. 16. q. 3. ſi tamen eccleſia
peruenit ad pinguiorem fortunam: tunc dicit Hoſt. po
terit exercere hoſpitalitatem, & alia facere. de quibus
in dicta glo. Alio modo in hoc puncto locutus eſt, Vin,
quem refert Abb. Panor. in d. capit. cum ſicut. in fi. dicit
15 enim quod in aſſignatione dotis attendēdum eſt, vtrū
eccleſia ſit parrochialis: quia eo caſu habenda eſt ratio
decimarum, & oblationum, & aliarum obuentionum
ſpiritualium: quaſi dicat quod tunc minor dos conſti-
tui poterit propter ipſas decimas, oblationes, & obuen
tiones. Aliter etiam loquitur gl. in c. vt quiſque. de vita
& honeſt. cler. dicit enim, quod tanta dos debet aſſigna-
ri eccleſię, quod ſufficiat ad minus pro duobus. & illam
gl. ſimpliciter ſequuntur Io. de Imo. & Abb. ibi. Et illam
opinionem in effectu etiam tenet ipſe Abb. poſt relatas
alias opiniones in d. c. cum ſicut. dicit enim Abb. ibi quod
dos debet eſſe tanta vt presbyter viuere poſſit, ſaltē cū
vno miniſtro, qñ eccleſia non eſt collegiata. & rõ eſt ſe-
cundum eū: quia non poſſet deſeruiri eccleſiæ ſine mi-
niſtro. ſolennia enim miſſarum nõ debent celebrari ſi-
ne ſuffragio clerici. c. propoſuit. ſupra de filiis presbyte.
Qñ autem eccleſia eſſet collegiata, dicit Abb. debere do
tari ſecundum numerum collegiatorū. & qualitatē col
legij. allegat glo. in c. 1. 21. q. 1. Idem in effectu concludit
ipſe Abb. In cap. 1. in primo notabili j. de cenſibus. & in
conſil. ſuo 89. incip. in Chriſti nomine Antonius, &c. in
tertio dubio in ſecundo volu. Et hęc opinio nõ mul-
tum diſcrepat ab opin. gl. in d. c. cum ſicut. quinimo cõ-
cordat excepto eo quod ibi dicitur de hoſpitalitate, &
de epiſcopalibus perſoluendis. Et aduerte, quia Abb. in
pallegato conſilio dicit, quod vbi dictum eſt dotem de
bere aſſignari pro duobus, illud procedit etiam vbi alta
re ſacerdotale ꝯſtruetur. hæc etiā opinio in effectu non
diſcordat ab opin. approbata in d. c. nemo quę s. primo

loco relata fuit,ſ.ꝙ debeat tāta dos aſſignari,ꝙ ſufficiat
pro neceſſariis miniſtrorum,& pro luminarib.Iſtam ēt
ego ſequor:quia ille tex.eſt clarus & etiam probatur in
c.paſtoralis.ibi in vſus eccleſiæ neceſſarios,&c.ſupra de
his quæ fiunt à præla.ſine conſenſu capituli. Si ergo ec-
cleſia erit collegiata,vt quia conſtruens diſponat eā eſ-
ſe collegiatam,erit dotanda ſecundum numerum col
legiatorum.alias erit dotanda ſecundum numerū corū
qui ibi habent deſeruire. Itē debebunt conſiderari alia
neceſſaria eccleſiæ. Eſt iſta opinio eſt de mente omniū
communiter,dato ꝙ per diuerſa verba loquantur:& vt
dixi non eundo per mēdicata ſuffragia: clare probatur
in d.c.nemo.& in d.c.paſtoralis. Quot autem clerici vel
miniſtri debeant eſſe in eccleſia,traditur plene in d.c.vt
quiſque.Et credo hanc concluſionem procedere etiam
ꝙ eccleſia veriſimiliter ſit habitura aliquas oblationes:
quicquid dixerit Vincen.ſupra relatus:quia per hoc nō
debebit minor dos conſtitui.ratio eſt,quia dos debet ɔ-
ſtitui à principio.vt dixi in q.præced.Et ita reperio deci
dere d.Felin.Sandeum in c.venerabilis.in 12.col. de ex-
cep.per rationem prædictam, & per quaſdam autorita-
tes,quæ tamen parum faciunt.Sed præmiſſam deciſio-
nem ſuadet: quia ipſe oblationes ſint incertæ & caſua-
les:vnde per eas non eſſet ſuccurſum neceſſariis eccle-
ſiæ & miniſtrorum·prout exigunt iura ſupra allegata.
Et hoc etiam vr̃ eſſe de mente doct.præallegatorum te-
nentium præmiſſam concluſionem cum indiſtinctè lo
quantur.An autem aliquo caſu eccleſia poſſit conſtrui
ſine dote:dixi ſuper præcedenti verbo.in 4.q.poſt Abb.
16 in c.ad audientiam.primo.de eccleſ. ædific.¶†Nono q̄-
ro circa quæſtionem præmiſſam. pone ꝙ in rei veritate
dos data eccleſiæ non ſit congrua:tamen epiſcopus cō-
ſentiat tali aſſignationi dotis:& illam approbet pro cō-
grua.prout quotidie contingit:nec ſolēt epiſcopi mul-
tum ad hoc aduertere ſed indifferēter admittunt vnū-
quemque dotantem tanquam patronum : an talis do-
tans erit patronus.gl.in d.c.quicunque. ſecundo. 16.q.7.
vr̃ ſentire ꝙ nō.dicit enim ꝙ dans modicam dotem ec-
cleſiæ non eſt patronus. Sentit ergo ex quo generaliter
& indiſtinctè loquitur,ꝙ etiam epiſcopo conſentiente
talis non erit patronus: nec eſſet bonum intelligere il-
lā gl.in caſu in quo epiſcopus non conſentiret:quia qn̄
non conſentiret,etiam ſi aſſignetur congrua dos nō ac
quireretur ius patro.qui vt infra dicam & etiam proba-
tur in diffinitione iuris pat. conſenſus epiſcopi requiri
tur etiam in dotatione congrua.Prædicta concluſio mi
hi placet, & eam comprobo per deciſionem claram d.
Abb.in c.1.in 1.notabili per illum text.infra de cenſib.
vbi dicit ꝙ quando dos neceſſaria aſſignatur eccleſię &
non vltra : non poteſt patronus aliquod ſeruitium uel
aliquam penſionem ſibi conſtituere in illa dote neceſ-
ſaria:etiam ꝙ conſenſus epiſcopi interueniret.& ratio
eſt ſecundum eum : quia conſenſus epiſcopi non pro-
deſt,vbi aliquid fit ɔ̃ ius. ſi ergo aſſignatur modica dos
ex quo fit ɔ̃ ius,non prodeſt epiſcopi cōſenſus,niſi for-
te ex cā epiſcopus id faciat,iuxta ea quę dixi ſupra in 4.
17 quæſt.pręcedētis verbi.¶†Decimò quæro†an in aſſigna-
tione dotis requiratur conſenſus epiſcopi,etiam quod
dos congrua aſſignetur.conclude breuiter ꝙ ſic.Ita pro
batur in diffinitione iuris par.in qua præſupponitur ge
neraliter conſenſum epiſcopi interuenire debere in ɔ-
ſtructione,fundatione,vel dotatione. Et iſtam conclu-
ſionem expreſſe tenet Io. And. cum quo tranſeunt alij
18 in c.nobis.in 2.col.j̃.e.vbi dicit†ꝙ dos ædificatio,& fun
dus faciunt quem patronum,dummodo fiant cū ɔſen-
ſu diœceſani. ſed ſi alterum iſtorum fieret ſine dicto cō
ſenſu, dicit ipſe , ꝙ illi tantum qui haberent ɔſenſum
eſſent patroni.Iſta ſunt verba ſua poſt Hoſt.ibi. & com-
probatur hęc concluſio bona ratione. nam ſorte ille q
dotat eſt talis,qui de facili ad ius pat.non erit admitten-
dus.ergo dignum eſt, ꝙ cōſenſus epiſcopi interueniat.
Præterea dignum eſt,ꝙ cōſenſus epiſcopi interueniat.
vt intelligat qūo ipſa dos ſit conſtitura,& an ſit congrua
vt dicit d.Cald.in conſil. ſuo 20.ꝙ eſt conſilium vltimū
ſub hoc tit.de iure pat. & faciunt quæ dixi ſuper verbo
pro eo ꝙ de diœceſani ɔſenſu. in 3.q. & ſup verbo ec-
19 cleſiā fundauit in 5.q.¶†Vndecimò quæro,an ſi plures
ſimul dotant eccleſiam,vel capellam, vel vnus fundet,
& conſtruat,alter dotet : an omnes erunt patroni.diças
ꝙ ſic.gl.eſt quam nemo improbat in ſumma 73.diſt. idē
tenet Hoſt.in ſumma huius tit.in §. qualiter transfera-
tur.ver.quid ſi plures.vbi dicit, ꝙ ſi plures ſundent , vel
dotent omnes ſunt patroni.idem concludit d. Abb.ſu-
per hac rub.ante finem. & etiam ſatis eſt de mente glo.
in clem.plures in gl.magna poſt principium,eo.tit.nec
illud dubitationem habere vr̃. Aduerte tamen , quia li-
cet omnes ſimul dotantes acquirant ius pat.vt ſupra, ſi
ſuperior tñ prouidere debet, ne ex multitudine patro-
norum grauetur eccleſia.iſta ſunt verba d.Card.Flor.in
d.clem.plures.in princip.col.3.& dicit Pet. quem refert
20 Abb.in c.quęrimoniam.infra eo.†ꝙ vtilius eſt eccleſię
habere vnum patronum quam plures:quia ſm eum, ꝙ
communiter poſſidetur de facili negligitur.l.2.C.qn̄ &
quibus quarta pars debetur.lib.6.Cōſidera tñ ſuper hoc
vltimo:quia vr̃ fauor eccleſiæ habere plures patronos.
& plures defenſores vt de ſe patet,& ſi nō eſſet vtile ec-
cleſiæ ius non admitteret plures patronos: prout facit
clem.plures cum ſimil.eod.tit.& vide quæ dicam.j̃. ſup
ſeq.verbo.in 12.q. ¶ Duodecimò quęro circa prędicta.
21 pone†ꝙ plures dotent,& vnus plus conferat q̄ alter:an
per hoc habeat maius ius in patronatu Hoſt.in loco p̄-
allegato dicit ꝙ ius pat.ad ſingulos pertinet & inſolidū:
tamen in alendo & in onere eccleſia eſt magis aſtricta
illi qui plus contulit.Et iſtam deciſionem refert , & cū
ea tranſit d.Bart. Bellencinus in apoſtillis ad Abb. in d.
c.1.j.eo.in verbo de hoc.& in c.nobis.j̃.eo. in verbo qn̄.
Præmiſſam etiam deciſionem,ſ.inquātum dictum eſt,
ꝙ licet vnus minus conferat,tamē ita patronus eſt ſicut
qui plus confert.comprobo per deciſionem gl. in cle.
plures.in gl.magna poſt principium. eo.tit. quæ dicit ꝙ
omnes concordant in hoc vt in hæredes etiam ex inæ-
qualibus partibus æqualiter tranſeat ius par.Et etiā om-
nes concordant ſecundum glo.ibi. vt qui aliquid in do
te poſuit ita ſit patronus,ſicut qui plus poſuit. & ibi ſe-
quitur d.Card.in princ.col.2. & alij idem gl. Inno.Hoſt.
Io.And.& alij in c.1.j̃.eo.Et adducit Hoſt. pro hac cōclu
ſione parabolas de vinea & de operarijs vineę Marci 12.
& Matth.20.hanc etiam concluſionem tenet gl.in ſum
ma.63.diſt.idem tenuit Bar.in l.vt iuriurandi.§. ſi libe-
22 ri.ff.de oper.liber.vbi dicit†ꝙ ſi plures inſtituantur hæ-
redes,dato ꝙ vnus inſtituatur in re minima,tamen oēs
inſolidum ſunt patroni.¶ Cōprobatur hęc ɔcluſio tali
rōne.nam ius pat.eſt indiuiſibile.c.1.j̃.eod. ergo nimirū
ſi oēs inſolidum ſunt patroni. Et cum iſta concluſione
tranſeunt cōiter doct.& dicit d.And.Barba.in c.quanto.
in fi.de iudi.ꝙ tātum habet de iure pat. qui ædificat vnū
angulum ſicut qui ædificat tres & tm̄ paupercula quan-
tum rex.Sed dubitatio eſt,an verū ſit ꝙ ſupra dixit velle
Hoſt.in d.§.qualiter transferatur.ver.quid ſi plures,ſ.qđ
eccleſia erit magis aſtricta.ei qui plus contulit in dote.
Io.And.in d.c.1.in fi.infra eo.vt velle ꝙ ſic.Et hanc opi-
nionem etiam refert in gl.magna verſus finem in d.cle
men.plures.idem tenet Bellencinus in locis ſuprà alle-
gatis poſt Hoſt.vt dixi ſupra.quinimo Bellēcinus refert
Hoſt.plus velle,ſ.quòd etiam in honore eſt magis aſtri-
cta ei qui plus contulit,ꝙ etiam velle vr̃ Innocē. in c.1.
infra eod.vbi concludit licet prius dicere videatur con
trarium:quòd ſicut ratione dignitatis in electionib. ali
quando vnus habet duas voces vel plures:ita etiam eſſe
poſſit inter patronos:quia ſecundum partem.hæredita
tis habeat etiam vocem in pręſentatione:quaſi dicat ꝙ
pinguiorem vocem habet qui maiorem partem habet
in hæreditate. Iſtam deciſionem Innoc.refert & ſequiē
ſub dubio forſan glo. in clem.plures. præallegata in gl.
magna poſt principium. Et pro hac opinione facit tex.
in l.maiorem.ff.de pact.quem tex.ad iſtud ꝓpoſitum al
legat Io.And.in c.1.j.eo.paulo ante finem , licet ɔ̃rium
teneat vt ſtatim ſubijciam.Contrariā opi.ſcilicet,quod
tantam

tantam vocem habeat qui minus contulit in dote, & q
minus habet hæreditatis ſicut qui plus, ſentit gloſ.in d.
c.1.§.eo.idem tenet Hoſt.ibi quem refert & ſequitur Io.
Andr.ibidem. & ſic Hoſtien.fuit ſibi ↄrius in hoc pun-
cto: quia vt ſup. retuli aliter locutus eſt in ſumma ſua.
Et iſtam opinionem etiam tenete videtur d. Card.in d.
clem.plures.in princip. in 3. col.qui dicit quòd hęredes
ex inęqualibus partibus ęqualiter ſunt patroni.Et ratio
eſt ſm eum propter incommodum diuiſionis.Item di-
cit, quòd ſi plures ſunt dotãtes inęqualiter vterque eſt
patronus. Et ratio eſt ſecundum eum : quia is qui plus
contulit admittendo alium ſecum, videtur communi
care ius ſibi competens patronatu. videtur ergo ſenti-
re ꝙ par ius habeant,& ſic parem vocem. Et hoc clarius
dicit in d.c.1.in 2.qõ.per prædictam rationem.Item mo
uetur ex alio:nam dicit ipſe,diuiſio reſpectu vocum fie
ri non debet:niſi quatenus reperiamus expreſſum,,put
in caſu clemen.2.eod.tit.Et ſubiicit do.Card. quod non
apparet modus per quem poſſit fieri diuiſio. Hoc caſu
ſecus ſecundum eum ſi apparet modus: vt quando pa-
troni paciſcerentur, ꝙ alternis vicibus pręſentarẽt, vel
alio modo facerẽt : vt per eum quem videas. Iſtam etiá
opin.clarè tenet Abb.Panor.in d.c.1.ſubiiciens ꝙ eſt cõ
munis opi.Et mouetur:quia cum ius patro. ſit indiuiſi-
bile non poteſt dici, quòd quis habeat duas partes , vel
maiorem partem in tali iure.iſta ratio do.Card. in locis
ſuprà allegatis concludunt, ꝙ etiam non ſit verum , qđ
eccleſia ſit magis aſtricta ei,qui plus cõtulit : nec etiam
ſit verum ꝙ gratificandum ſit ei,qui plus contulit:licet
contrarium dixerit Io.And.in c.1.in fi.& ita etiam mihi
per prædicta dicendum videtur in puncto iuris: licet ↄ-
ria opinio ſapit aliqualem æquitatem.¶Decimotertiò
quæro,an poſſit quis dotare altare vnum in eccleſia re-
ligioſorum , & per hoc effici patronus illius altaris. dic
vt dixi ſuper verbo pręcedenti. in 7.q.& ſuper verbo in
eccleſia.in 3.q.¶Decimoquartò quæro , an ſi quis dotat
vnum altare vel capellam in eccleſia, cuius alter ſit pa-
tronus,per hoc acquirat ius pat.dic vt plenè dixi ſuper
præcedenti verbo, in 7.quæſtio.¶Decimoquintò quæ-
23 ro,†an dotans vnum altare vel capellam in eccleſia ſit
ſolus patronus illius altaris vel capellæ : an vero etiam
eccleſia ipſa erit compatrona.ↄclude ꝙ ſic, erit etenim
compatrona ratione fundi.ita concludit d.Abb.Panor.
in cap.ad audientiam primo.de eccleſ.ędific.ſubiiciens
hoc non eſſe ab alio tactum,& communiter nõ obſer-
uari propter inaduertentiam. Idem firmat ipſe Abbas
in c.cum eccleſia Vulterana, in 4.col.ſuprà de elec.Hãc
etiam concluſionem ſequitur d. Felin.Sandeus in c.cũ
venerabilis.in 12.col.de excep.alia allegando maximè
dominos de Rota vt per eum & firmaui.ſ.in verbo fun
24 dauit.in penult.q.in fi.¶Decimoſextò quæro,† an poſ-
ſit epiſcopus vel alius prælatus eccleſiæ dotare aliam ec
cleſiam vel capellam de bonis propriæ eccleſiæ : diſtin-
gue in hoc puncto vt diſtinguit tex.in d.capite apoſtoli
cę.de donationibus.dr quòd eccleſiæ conſtruendæ põt
epiſcopus dare pro dote quinquageſimam redituũ ſuę
proprię eccleſię,vel quinquageſimam poſſeſſionem ſe
cundum gl.Io.And.& doct.ibi communiter.eccleſię au
tem iam conſtructæ poteſt dare pro dote centeſimam,
ſi tamen conſtaret ꝙ eccleſia aggrauaretur: dato ꝙ non
excederetur dicta ſumma , tamen non poſſet fieri talis
donatio.dato ꝙ in dubio non præſumatur hoc caſu ec-
cleſia grauata:ex quo non eſt exceſſa ſumma taxata a iu
re, ita declarat Io.de Imo.in d.cap.apoſtolicæ. in notabi
libus.& etiam in glo.3.ſi tamen eccleſia ſua , vel menſa
epiſcopalis in tantum abundet, quòd poſſit donare vl-
tra quinquageſimam vel centeſimam ſine grauamine
eccleſiæ id facere poterit cum ſuperioris autoritate. ita
25 probatur in d.c.apoſtolicæ. † Quare autem magis dare
poſſit epiſc. pro dote eccleſiæ conſtruendæ quàm iam
cõſtructæ:dic vt per Io.de Imo. ibi in notab.quòd ratio
eſſe poteſt.quia pro cõſtructione nouæ eccleſię religio
magis augetur.ideo plus fuit cauendum.An autem cõ-
ſenſus capituli requiratur in tali dotatione diſtingue ,
vt per Abb.poſt alios,in d.c.apoſtolicę.& in d.c.paſtora-
lis.circa finem.dicit tamen Io.de Imo.in d.c.apoſtolicę.
col.penult.quod tutius eſt ad opiniones vitandas,quod
ſemper adhibeatur cõſenſus capituli. An autem quod
dicitur in epiſcopo habet locum in aliis prælatis videt
quod non,quia tex.in d.cap.apoſtolicæ. ſumptus à cap.
bonæ rei.12.q.2.loquitur de epiſcopo & non de aliis.Et
ita concludit Abbas in d. cap. apoſtolicæ. in notabilib.
dicens quod hoc priuilegium conceditur epiſcopis tã-
tum.cogita tamen an verum dicat,quia ↄrium videtur
probare tex.in c.q.16.q.7.qui dicit quod valuit quędam
donatio facta per Abb. Tranſquilitanum de quadam
quantitate terræ pro eccleſia conſtruenda:licet abinde
ſupra reuocetur donatio vt ibi.an autem epiſcopus poſ
ſit dictam dotem conſtituere de rebus alterius eccleſiæ
ſibi ſubiectæ vel ſuæ diœceſis , dicas quod non.ita con-
cludit Inno.Io. And. & Imo. vbi refert & ſequitur in 4.
col.in d.c.apoſtolicæ ſubiiciens Imo.quod ſm do.Card.
Flor.ibi iſta opinio eſt verior per illum tex. ſaluat tamẽ
ibi Imo. opinionem ↄriam vno caſu vt per eũ. Pręmiſ-
ſam etiam concluſionem tenet Innoc. & Egidius quos
refert & ſequitur Abb.ibi in fi.in d.cap.paſtoralis.¶De-
26 cimoſeptimò quæro,†an in caſu quo epiſcopus dotat
de bonis eccleſiæ aliam eccleſiam ius patronatus acqui
ratur ipſi eccleſiæ ſuæ:an vero epiſcopo:breuiter dic ꝙ
acquiritur eccleſię cuius erant bona. ita decidit Abb.
Panor.in c.ad audientiam.§.1.per illum text. de eccleſ.
ędifi.in conſi.ſuo 57.incipiẽ.attingam.circa finem,in 2.
volum.& eſt tex.clarus in c. apoſtolicos. in fin. 12.q.2.&
ibi bona glo.declarat.idem dicit d.Felin. Sandeus in ca.
cum venerabilis col.12.de except. & propterea Abb.in
d.c.ad audientiam.dicit peccare clericos qui de reditib.
eccleſię ędificant capellas & attribuũt patrimonio ſuo
ius patrona.quia vſurpant bona eccleſię. hinc etiam di
cit d.Card.Flor.in conſilio ſuo 122. incip.in nomine in
27 diuiduę Trinitatis. † Quod ſi epiſcopi vaſallus dotauit
eccleſiam de bonis feudi.ius patrona. non tranſibit ad
hęredes ſuos.ſed tranſibit ad eos ad quos tranſibit feu-
dum.ꝙ refert & ſequitur d. Felin.Sandeus. in d c.vene-
rabilis.in 12.col.ante finem. & facit quod dicunt Ioan.
And.& alij in d.c.nobis. in verbo conſtruxit. infra eod.
& vide quę dixi ſuprà ſuper verbo eccleſiam fundauit.
28 q.6.¶Decimooctauo quęro, † an qui dat pretium pro
emenda dote patronus fiat : conclude ꝙ ſic. ita decidit
Io.And.in c.nobis.ſuper verbo cõſtruxit. & alij cum eo
tranſeunt.infrà eod. allegat lex. in l. quia qui pretio. ff.
de vſufruc. vbi dicitur ꝙ q vtitur pretio intelligitur vti
principali re:& multa ſimilia poſſunt allegari. ¶ Deci-
29 monono † quęro an ſi quis dotet eccleſiam : & illa ec-
cleſia fundata deſtruatur:& illa dos aſſignetur alteri ec-
cleſiæ.an qui dedit illã dotem , & ſic qui erat patronus
primę eccleſię ſit patronus ſecundę dicas quod ſic. &
ita concludit Innocen.ſuper hac rub. & refert & ſequi-
tur d.Card.Flor.hic in 6.q.& dixi ſuper verbo eccleſiam
fundauit.in 3.q.¶Vigeſimo quęro an ex dotatione al-
terius loci quã eccleſię vel altaris:puta hoſpitalis vel al
terius loci pij acquiratur ius patro.dic vt dixi ſuper ver-
bo in eccleſia in 4.& 5.q. ¶ Vigeſimoprimò quęro po-
30 ne † quod quis erigat vnã prębẽdã, ſeu aſſignet dotem
pro vna prębenda cum conſenſu epiſcopi diſponendo
quod ad eum ſpectet pręſentatio ad illã prębendã , an
erit patronus,videtur dicendum quod non. quia huic
caſui non conuenit diffinitio iuris patronatus declara-
ta vt ſuprà in principio.oportet enim vt ibi dictum eſt,
quod ad hoc quod quis efficiatur patronus, quod fun-
det,conſtruat , & dotet eccleſiã vel capellã , vel quod ſi
vnus vult ſolum dotare quod reperiantur alij vel alius
qui fundet & cõſtruat. Pręſupponitur ergo quod ex ſo-
la donatione quę contingit in caſu propoſito non ac
quiratur ius patronatus. Secundo hoc videtur probari
quia iſta eſſet quędã immutatio ſtatus eccleſię : ſcilicet
quod vnus pręſentaretur per laicum vbi canonici alij
eliguntur vel recipiuntur iuxta notata in cap. cum M.
Ferrarienſis. in glo.in verbo receperunt de conſtit. Sed

iſta commutatio non poteſt fieri per epiſcopum ſine
conſenſu capituli vt inquit Innoc.in c.cum conſuetu-
dinis.de conſuet.ponunt doct.o.maxime Abbas & mo-
derni in cap.cum omnes de conſtit.& in cap.cum acceſ
ſiſſent.eo.tit.Super hoc caſu ego fui interrogatus a quo
dam nobili huius ciuitatis & reſpondi ei quod ſi erige-
ret dictam præbendam & conſtitueret dictam dotē cū
conſenſu epiſcopi & capituli dictæ eccleſiæ in qua in-
tendit præbendam erigere,quod efficeretur patronus:
& ſum motus per deciſionem Innocen. & Ioan. Andr.
quam ibi ſequuntur alij.maxime Panormita. in ca.no-
31 bis.de iure patro.vbi dicit † quod in eccleſia collegiata
licet patronus non poſſit præſentare prælatum quod il
le eligitur.vbi notatur. tamen bene poterit præſentare
ad præbendas arg.c.ſi.de concenſ.præbend. & c.dilectus
vltimo de præbendis.idem vult Abb.poſt Hoſt.in c.ſug
geſtum.eo.tit.& clarius Abb.in conſil.57.incip. ex inſra
ſcriptis.in vlt.colum. vbi decidit iſtū caſum dicit enim
ibi quod quædam præbendæ fuerunt dotare de bonis
quorundam conſulum. & quod propterea ad eos ſpe-
ctat præſentatio canonicorum ibidem inſtituendorū.
& præmiſſa concluſio communiter tenetur vt dicit Io.
de Imo.in d.cap.fin.in vltimo notabili.& vide quæ dixi
ſupra in verbo in eccleſia.in 2.q.& hoc tenendo nec ob
ſtant contraria.& primo non obſtat quod ſola dotatio
non obſtant quem patronum quia illud eſſet verum,
vbi dotaretur eccleſia vel capella conſtruenda,quia niſi
conſtrueretur per ipſum dotantem vel alium, ſola do-
tatio nihil operaretur:ex quo eccleſia non deduceretur
in eſſe,ſed vbi eccleſia eſt fundata & tecta ex creatione
& dotatione cuiuſcunque beneficij in ipſa eccleſia ac-
quiritur ius patronatus.vt dicit dominus Abbas in d.ↄ-
ſilio 57.& ſatis eſt de mente doct.ſuper declaratione di
ctæ diffinitionis.Item militat hoc caſu ratio quare ſit ↄ-
ceſſum ius patro.laicis, de qua per doct.in c.tertio.& in
cap.cum dilectus.poſt glo.inſra eodem non obſtat etiā
ſi dicatur,quod prædicti doct.non requitunt cōſenſum
canonicorum & capituli in tali creatione,quia reſpon
deo,quod vbi quis fundaret, erigeret, & dotaret eccle-
ſiam collegiatam, tunc præſentaret ad omnes præben-
das:nec in tali erectione & fundatione requireretur ↄ-
ſenſus canonicorum, qui nōdum eſſent creati : ſed vbi
iam eccleſia eſt fundata & canonici creati , & capitulū
creatum credo ꝓcedere quod dixi per notata per Imo.
in d.c.cum conſuetudinis. & in locis præallegatis. & ſic
ſum expeditus de commento verbi,& dotauit. Aggre-
dior nunc verbum,vel is a quo cauſam habuit.

1 *Ius patronatus quot modis transfertur de vna perſona ad aliam.*
2 *Succeſſio iuris pat an fiat in ſtirpes an in capita.*
3 *Collaterales qualiter ſuccedant patronis.*
4 *Hæredes plures vnius patroni quare habentur pro vno & vnam tantum habent vocem.*
5 *Clementina plures,multis modis limitatur.*
6 *Hæredes plures vnius patroni ſi ſint diſcordes ; an attendantur voces plurium ad illam vocem perficiendam.& nu.7.*
8 *Teſtator legat ius pat.aliquib ſub nomine collectiuo,& alteri ſingulari perſonæ:an tantum ius habebit ille ſolus quantum alii.*
9 *Papa ſi condemnat Abbatem & conuentum in centum:dimidiam ſoluet abbas.& aliam dimidiam conuentus.*
10 *Teſtator quando vtitur aliquo verbo denotante ꝙ ſingulariter ſint patroni omnes illi qui ſunt de vna ſtirpe:tunc omnes ſuccedent in capita, & non habebuntur pro vno.*
11 *Teſtatore dicente Titio cum eccleſia mea ius pa.lego fundum: an fundus cenſebitur legatus eccleſiæ pro dimidia : & Titio pro alia dimidia:an cenſebitur factum legatum Titio & de iure pa dictæ eccleſię.*
12 *Patroni ſunt quatuor,& ſic habent quatuor voces ſi vnus ſit hæres alterius, an habebit duas voces.*
13 *Succeſſio quę fit in iure pat.vel ex teſtamento, vel ab inteſtato , an fiat de iure communi an de gratia.*
14 *Ius pat.an transferatur per ſucceſſionem ad filias ſicut ad filios vel ad fœminas ſicut ad maſculos.*
15 *Ius patronatus an poſſit legari filio vel filiæ non hæredi vel etiam alteri qui non inſtituatur hæres.*
16 *Eccleſia ſi vacet & hæres præſentat antequam epiſcopus approbet legatum factum de iure pat.tenet præſentatio.*
17 *Ius pat. an tranſeat ad omnes hæredes etiam extraneos,an ſolum ad hæredes ſanguinis.*
18 *Ordinatio facta a fundatore vel teſtatore , quod ad hæredes ſanguinis tantum & non ad extraneos tranſeat ius pat.*
19 *Teſtator diſpoſuit ꝙ ius pat.ſpectet filio ſuo & deſcendentib.euenit caſus ꝙ non habet deſcendentes , ſed moritur relicto hærede collaterali vel extraneo,an talis hæres erit patronus.*
20 *Ius pat.an tranſeat cum hæreditate in fideicommiſſarium.*
21 *Iura ſepulchrorum hæreditariorum tranſeunt ad quemcunque hæredē: & tamen non tranſeunt ad fideicommiſſarium.*
22 *Tranſire quando aliquid dicatur ad hæredes tanquam ad hęredes.*
23 *Ius pat.an tranſeat ad bonorum poſſeſſorem.*
24 *Hæres extraneus dato quod non ſit iuſſus in poſſeſ.an poſſit præſentare ſi ad eum deuenerit ius pat.*
25 *Ius pat.ſi relinquatur proximiorib. an auunculus admittatur cum hæredibus defuncti.*
26 *Iudex an poſſit in diuiſione hæreditatis adiudicare vni ex hæredibus ius patron.*
27 *Ius pat.an poſſit permutari cum quacunque alia re.*
28 *Conſenſus epiſcopi an requiratur in permutatione iuris pat.*
29 *Conſenſus epiſcopi an requiratur, an vbi habens compatronum relaxat eius pat ita vt ſolus ſit patronus.*
30 *Conſenſus epiſcopi an requiratur in donatione iuris pat.*
31 *Verbum liberam quid denotet.*
32 *Ius pat.quando datur religioſo,an aſſumat naturam iuris patronat. eccleſiaſtici.*
33 *Præſentatio fundatoris eccleſię vel capellæ quo caſu ſit inualida.*
34 *Donatio præſentationis an poſſit fieri retenta iure pat.*
35 *Donatio iuris pat futuri an poſſit fieri ſine conſenſu epiſcopi.*
36 *Iura requirentia conſenſum epiſcopi in donatione iuris pa.loquuntur quādo ipſum ius pat.iam eſt creatum & formatum.*
37 *Donatarius iuris pat.an poſſit præſentare donatorem.*
38 *Patronus ſi dicat dono eccleſiam meam, an per hoc cenſeatur donaſſe ius patr.*
39 *Patronus cuius ius pa.ab alio occupatur ſi porrigat libellum contra illum dicendo peto eccleſiam meam, libellus ſuſtinetur.*
40 *Ius pat tranſeat cum vniuerſitate.*
41 *Ius patrona.quando dicatur eſſe in vniuerſitate vel adhærere vniuerſitati.*
42 *Mea,dictio,eſt ſignificatiua dominii.*
43 *Fundo vendito in quo eſt capella,an veniat capella.*
44 *Venditis honorantiis an tranſeat ius pat.*
45 *Caſtrum dicitur quid vniuerſale.*
46 *Vendita vniuerſitate in qua ſit ius pat.an ſi illud exprimatur in venditione tranſeat cum vniuerſitate.*
47 *Venditis omnibus honoribus & honorantiis.& iure pat.an tranſeat ius patronat.*
48 *Copulatiua facit copulatum venire principaliter.*
49 *Dedicans ſe religioni cum bonis ſuis:an expreſſio bonorum aliquid operetur.*
50 *Cum,dictio denotat acceſſionem.*
51 *Verba debent intelligi proprie in dubio.*
52 *Venditio iuris patronat ſimoniaca reſpectu iuris patronat. expreſſi an teneat.*
53 *Recipitur aliquis de præſenti in canonicum & promittitur ſibi prima vacatura : & receptio in canonicum tenet , & promiſſio vacaturę eſt nulla.*
54 *Ius pa. an veniat in venditione ſi de eo fiat mentio.*
55 *Pretium datum pro venditione iuris pat. an debeat reſtitui.*
56 *Eccleſia patronata ſi emat ius pat.an erit libera.*
57 *Ius pa.an tranſeat in locatione vniuerſitatis.*
58 *Conductor maxime ad modicum tempus non facit fructus ſuos.*
59 *Conſuetudo ſi ſit quod uicini & parochiani rectorem præſentent epiſcopo,& reperiatur domus alicuius illis parochianis locata an præſentatio ſpectabit ad conductorem, an ad dominum domus.*
60 *Ius pat.an tranſeat cum vniuerſitate pignori data.*
61 *Pignus non conſiſtit niſi in his,quę quis de bonis ſuis facit obnoxia.*
62 *Ius patronat. an tranſeat cum vniuerſitate data in dotem , ita quod vacante eccleſia vel capella præſentatio ſpectet ad maritum non ad vxorem.*
63 *Maritus non poteſt percipere fructus ex rebus dotalibus quando in breui non renaſcuntur.*

Ius

64 *Ius pa. non conſideratur in venditione ſed acceſſorie tranſit.*
65 *Ius patro. an tranſeat in fiſcum ex confiſcatione bonorum.*
66 *Feudum reuertitur ad eccleſiam confiſcatis bonis vaſalli ob crimen læſe maieſtatis.*
67 *Emphyteoſis eccleſiaſtica ſi tranſit ad heredem extraneum & contingat heredem delinquere, ita quod bona eius confiſcantur, talis emphyteuſis tranſibit etiam ad fiſcum.*
68 *Bona alicuius ſi confiſcantur non tranſibit in fiſcum niſi illud quod tranſiret in extraneum.*
69 *Ius patron. an euaneſcat ſi quis priuatur in ſpecie iure patrona. propter delictum.*
70 *Ius pat. an poſſit de per ſe vel ſine vniuerſitate dari inſolutum creditori vel an poſſit in ſolutum capi a creditoribus.*
71 *Præſentare an poſſit si contingat eccleſiam vacare ille penes quem factum eſt ſequeſtrum eccleſię vel ius patr.*
72 *Patronus an poſſit renunciare iuri pat. in præiudicium deſcendentium vel legitimorum heredum.*
73 *Ius patron. si competat illis de parentela tantum, an vnus de parentela poſſit renuntiare extraneo ius ſuum.*
74 *Diſpoſitione ſtante quod ius patro. non exeat domum vel parentelam, si quis creatur de illa domo vel adoptatur, an talis ſit patronus ſicut alii.*
75 *Legatum factum alicui in tempus liberorum non debetur illi qui ſibi filios adoptauit.*
76 *Adoptiuus non ſuccedit in feudum.*
77 *Filiorum appellatione non veniunt adoptiui in diſpoſitione hominis.*
78 *Statutum præferens maſculos fœminis non habet locum in adoptiuis.*
79 *Donatio quæ reuocatur per ſuperuenientiam liberorum non habet locũ in adoptiuis.*
80 *Verba debent intelligi naturaliter & proprie non ciuiliter & ficte.*
81 *Ius patro an poſſit præſcribi.*
82 *Laicus non poteſt poſſidere ius ſpirituale.*
83 *Ius patr. antiquiſſimum probatur per indicia & per famam, & poſſeſſio antiqua habetur pro titulo.*
84 *Memoriam hominum non extare quomodo probetur.*
85 *Priuatus non poteſt præſcribere merum imperium.*
86 *Tempus quantum requiratur ad cauſandum præſcriptionem iuris patronatus.*
87 *Tempus quantum requiratur ad probandum vel præſumendum titulum.*
88 *Tempus longæuę vitæ hominis, & sic tempus centum annorum dicitur eſſe de antiquo.*
89 *Præſcribens vniuerſitatem an præſcribat ius pat.*
90 *Eccleſia vna an poſſit aliam præſcribere.*

IPſe vel is a quo cauſam habuit. ¶Super hoc verbo vidimus quot modis transferatur ius pat. de vna perſona in aliam, & etiam quomodo transferatur, in præcedentibus etenim verbis & ſupra in diſcuſſione diffinitionis iuris patron. habita in principio operis viſum eſt quomodo ius patron. creetur & ſeu in eſſe deducatur à principio. item viſum eſt de aliis ad materiam iuris pa-
1 tronatus facientibus. ¶ † Primò igitur quæro quot modis transferatur ius pat. de vna perſona in aliam glo. in capitu. piæ mentis 16. q. 7. circa fi. dicit quod transfertur quatuor modis primo transfertur ſucceſſione. ſecundo donatione. tertio permutatione. quarto transfertur quandocunque vniuerſitas in qua ſit ipſum ius patronat. transferatur in alium. & ad ſingulos modos allegat glo. iura clare probantia. idem concludit gl. ſ. in c. cum ſeculum, in fra eodem. quæ allegat hos verſus, ius patro. tranſire facit nouus hæres. Res permutata, donatio, venditioque. hanc concluſionem facit etiam Innoc. hic ſuper hac rubrica. in fine & ſequuntur alii communiter dato quod Bald. in l. fina. in penul. colum. C. de edic. diui Adrian. tollendo. & in cõſilio ſuo 185. incipiente quædam mulier. in 3. volumine dixerit quod ius patrona. non tranſit in alium titulo ſingulari. Et exemplificat in donatione. quod etiam tenuit Abb. factis amplis allegationibus ad vtranque partem in diſputatione ſua incipiente Augerio. in primo dubio. ſed vt dixi præcedens opinio eſt communis & verior declarando, vt infrà. in proceſſu huius verbi dicetur. vt tamen materia iſta clarius intelligatur ſigillatim inſiſtam circa vnunquemque modũ transferendi ipſum ius patro. Et primo circa modum ſucceſſionis. ¶Secundò igitur quęro, quia paulo ante dictum eſt, quod ius patro. transfertur in alium
2 per modum ſucceſſionis, † an ſucceſſio iuris patro. fiat in ſtirpes, an in capita. hęc quæſtio eſt ſubtilis valde. & ſuper ea inſudarunt maiores noſtri. Innocen. in capit. 1. infra eodem, cõcludit ſucceſſionem fieri in ſtirpes. & mouetur, quia in ſucceſſione hęreditarum fit ſucceſſio in ſtirpes. allegat §. & quia placuit inſtit. de hæredi. quæ ab inteſta. deſc. ita quod ſecundum Innocen. ſi plures vni ſuccedant, habentur loco vnius. argu. l. cui fundus. ff. de condi. & demonſtra. ſubiiciens Innocen. quod hæc concluſio magis conſonat æquitati. Et hanc æquitatem dicit ſubtilitati præponendam l. ita vulneratus. §. fi. ff. ad l. Aquil. Iſtam opinionem Inn. & multi ſecuti ſunt, quos refert glo in clem. plures. circa principium eodem titu. Contrariam opinionem ſcilicet quod ſucceſſio fiat in capita. tenuit Vincen. in cap. 2. infra eodem. & alii ſequaces relati per d. glo. Et mouentur, quia ad ſucceſſionem liberti patroni veniunt per capita non per ſtirpes. §. multis. inſtit. de ſucceſſ. libe. Ergo ſecũdum eum idẽ eſt dicẽdum in ſucceſſione iuris pat. propter identitatem rationis. Pro hac opinione facit ſecundũ dictam gl. quia ius pat. eſt indiuiſibile, ſed indiuidua non diuiduntur inter hæredes l. 2. l. eadem. §. cato. & l. ſtipulationes non diuiduntur. ff. de verb. obli. Ergo vnuſquiſq; ſuccedit in ſolidum: & ſic ſucceſſio fit in capita. Tertiam opinionem diſtinguentem & ad concordantiam reducentẽ prædictas opiniones tenuit Arch. in ca. ſi plures 16. q. 7. quẽ refert prædicta glo. in d. cle. plures. dixit enim Archid. ꝙ ſi plures ex diuerſis cauſis ſunt patroni, vt quia vnus fundauit, alter dotauit, tunc omnes deſcendentes ab altero hñr loco vnius, & ſic ſuccedũt in ſtirpes, & ita procedat opinio Inn. Si autem ex vnica cauſa ſint patroni, vel vnicus ſit patronus, tunc deſcendentes ſuccedunt in capita & procedat opinio Vincen. Hanc tñ opin. licet aliquantulum videatur demulcere aures, reprobat dicta glo. ex plurib. rationibus, de quibus per eam hodie. 1. opinio ſ. relata ſcilicet ꝙ ſucceſſio fiat in ſtirpes. & ſic quòd plures deſcendentes ab vno vnius duntaxat loco habeantur, approbata eſt per d. cle. plures. in princ. & ita dicunt glo. & ibi doc. & do. Car. Abb. & cæteri in c. 1. infra eo. & omnes doct. de hac materia loquentes poſt cõpilationem d. cle. plures. & proptereà dicunt præfati doc. in ipſa clem. quod ſi duo patroni decedant, vnus relinquat decem hæredes, & alius relinquat duos vel vnum tantũ ita potẽs erit vox illorum duorum vel vnius, ſicut aliorum decem, quia illi decem habent vnam vocem tantum, & alii duo vel vnus habent vnam aliam vocẽ. Quę autem ſit ratio, infra ſtatim declarabitur. Limita tamen hanc conclu. niſi aliter de mente teſtatoris appareret vt infra dicam in ſequenti q. verſus finem. Sed pro pleniori declaratione huius concluſionis ſuboriuntur aliquæ quæſtiones acceſſoriæ. Prima quæſtio eſt quia ſupra dictum eſt quod deſcendentes a pluribus patronis ſucce-
3 dunt in ſtirpes † an idem ſit in collateralibus ſuccedentib. ipſis patronis, do. Cardin. Flor in d. clemen. plures. in princi. in 1. colum. concludere vr̃ quod non. dicit enim quod in collateralibus loquendo ſit ſucceſſio in capita, niſi quãdo tractatur de ſucceſſione patrui quo caſu ſuccedunt frater & filii alterius fratris defuncti in ſtirpes. auth en. ceſſante. C. de legi. hære. idem quando tractatur de ſucceſſione patrui inter nepotes duorũ fratrũ præmortuorum ſecundũ opinio. gloſſ. in d. authen. ceſſante. quæ communiter approbatur ſecundum eum. quod & dixit do. Alex. in l. poſt conſanguineos. in princ. ff. de ſuis & legi. In contrarium tamen vrget text. in d. cle. plures. in prin: qui generaliter loquitur quod plures relicti hæredes ab vno ex patronis habẽtur loco vnius, nec diſtinguit an illi hæredes ſint collaterales vel deſcendentes. dicamus ergo quod etiam in collateralib. ſucceſſio in iure patron. eccleſiarum fit in ſtirpes per generalitatem

tex.

tex.in d.clemen.plures.vnde dicamus quod ſi vni ex pa
tronis ſuccedant plures etiam collaterales quod loco
vnius habentur per illum text. item propter identitatē
4 rationis. † Ratio enim quare plures hæredes vnius pa-
troni habentur pro vno,& vnam tantum vocem habēt
eſt,quia ſi aliter diceremus,de facili abſorberetur ius pa
troni ſuperuenientis,quia etiam vnam vocem tantum
habet.& ſic eſſet aperta via fraudibus, quia ſic poſſet pa
tronus inſtituere plures hæredes quaſi habetent plures
voces,ſemper excluderent patronum ſuperuenientem
iſtam rationem ad dictam clemētinam plures. aſſignat
ibi glo.magna verſus finem. & domi.Cardi.ibi in 4.q.&
alij omnes ſequuntur, iſta enim ratio militat vtroque
caſu igitur, &c. Et hoc tenendo non obſtat quod dicit
domi.Cardina.ſupra relatus ſcilicet quod in collaterali
bus ſucceſſio fiat in capita,quia vt ipſemet dicit ibidem
in 4.col. in verſi. & pro hoc dicto. illud procedit in ſuc-
ceſſione hæreditatis.aliter in hæreditate enim ſuccedi-
tur in iure patronatus eccleſiæ aliter in hęreditate.vt ēt
dicit An.Aret.in §.multis.in fi.inſti.de ſucceſſio.libe.&
quantum ad propoſitum noſtrum hoc bene probatur,
quia ratio quam ſupra dixi militare in ſucceſſione ius
patro.non militat in ſucceſſione hæreditatis vt ad ocu-
lum cōſtat.& propter prędictam rōnem dicimus, quod
ſi vnus tantum ſit patronus eccleſiæ qui decedat relictis
pluribus hęredibus nō habet locum dicta clemen.& ſic
non habentur loco vnius, quinimo ſuccedunt in capi-
ta & vnuſquiſque habet vnam vocem cum hoc caſu
ceſſet dicta ratio, ſi tamen poſtea vnus ex iſtis hæredib.
vel patronis decedat vel omnes decedāt,& quilibet eo-
rum relinquat hæredes, ſucceſſio in iure patrona.fit in
ſtirpes,& ſic hæredes vuius habebuntur pro vno & vni-
cam tantum vocem habebunt.& idem erit dicendum,
vbi plures a principio ſunt patroni.quia hæredes illorū
ſuccedunt in ſtirpes vt euitetur fraus ſupra recitata. &
ita declarat & intelligit iſtam materiam Laurentius in
dicta clemen.plures. in principio quem refert & ſequi-
tur domi.Cardin.Floren. ibi in quarta colum.ſubiiciēs
quod hic modus computandi placuit ſibi etiam dum
eſſet ſcholaris. & quod hoc modo intelligēdo ſoluatur
opinio Archidia.ſupra recitata in vno membro,& tol-
luntur intricationes & contraria de quibus per gloſſ.in
dicta clemen.plures.ad quæ ſigillatim reſpondet domi.
Cardina.ibi, dic vt per eum. & prædictam declarationē
Laurentii etiam refert & ſequitur domi.Ioan. de Imo.
ibi in 8.colum.ſuper gl.in verbo ab vno,& etiam idem
in effectu dicit Abb.Panormi.in conſi.ſuo 54.incipien.
caſus.in 1.volumi.& idem domi.Alexan. in l.vt iuriſiu-
5 ran.§.ſi liberi.ff.de oper.lib.in 2.colum.† Et procedit prę
dicta cōcluſio & declaratio & ſeu dicta clemen. plures.
declarata vt ſupra nedum in pluribus hæredib. ex teſta-
mento, ſed etiam ab inteſtato propter identitatem ra-
tionis.ita Paul. de Eleaz. & Stephanus quos refert & ſe-
quitur Ioan.de Imo.in dicta clemen.plures. ſuper gl.in
verbo relicti. & alii communiter ſequuntur. Procedit
etiam prædicta concluſio & declaratio ſeu dicta clem.
plures.quando ius patronatus vnius ex patronis deſcen
deret ad plures per viam contractus,puta ſi donetur ius
patronatus pluribus vel vendatur ſeu alienetur vniuer-
ſitas.In qua ſit ipſum ius patrona.pluribus,quia illi plu-
res habentur pro vno.ita decidit glo.in dicta clem.plu-
res in verbo relicti quam ſequuntur omnes ibi. & pro
hoc facit identitas rationis quam ſupra retuli.Procedit
etiam dicta clęmen.plures.ſiue hæredes ſint ſui ſiue ex-
tranei,ſiue maſculi ſiue fœminæ,vt omnes communi-
ter ibi concludunt,& infra declarabitur.Suboritur nūc
6 alia quæſtio acceſſoria circa prædicta,poſito † quod plu
res hęredes vnius ex patronis habeantur pro vno,& vnā
tantum vocem habeant,pone quod inter ſe ſint diſcor
des, an attendantur vota plurium ad illam vocem per-
ficiendam.iſte eſt elegans & quotidianus punctus, & in
eo reperio tres opiniones.Prima opinio eſt Stephani in
dicta clem.plures.qui vt refert ibi Ioan. de Imol. ſuper
gloſſ. magna tenuit, quod vox ipſa ſit apud omnes, ita
quod omnes debeant eſſe concordes adeo quod vnius
contradictio totum impediret,& per conſequens ſecū
dum iſtam opinionem ſi daretur caſus, quod eſſent de-
cem hęredes, & nouem præſentarent vnum, alius deci
mus alium,neutra præſentatio valeret.Secunda opinio
Lapi quam ibi refert & ſequitur Ioan.de Imol.quod di
cta vox ſit apud maiorem partem ex eis etiam compa-
ratione minoris partis.& ſic ſi daretur caſus quod eſſent
decem hæredes & quinque præſentarēt vnum,tres aliū,
duo alium quod præſentatio illorum quinque valeret,
& alię duæ præſentationes nihil valerent,quia licet illi
quinque non ſunt maior pars omnium,tamen eſt ma-
ior pars aliarum partium pręſentantium. apud quā ma
iorem partem eſt ipſa vox vt ipſi dicunt.Pro iſta opinio
facit id quod decidunt Ioan.And.Abb.& communiter
cæteri in d.capi.3. infra eodem. & in capit.eccleſia. el 1.
ſupra de elec. vbi dicunt quod vbi pręſentatio compe-
tit pluribus vt in ſingulis, & non vt collegio, præfertur
vox maioris partis etiam cōparatione minoris, de quo
plene dixi ſupra ſuper verbo honorificum. quæſtio.58.
Tertia fuit opinio Ioan.de Lignano in dicta clem.plu-
res.quam opinionem etiam tenet clare domi.Cardina.
ibi in 4. colum. verſic. item per hæc dicta. dicunt enim
præſati doctores, quod ad dictam vocem perficiendam
requiritur maior pars omniū,nec ſufficeret maior pars
comparationes minoris.& ratio eſt vt dicit domi.Cardi
nal. quia ex quo vox eſt vnica oportet dicere quod ſit
apud omnes vel maiorem partem ipſorum omnium.
Et iſta opinio magis mihi placet,& eam comprobo per
ſimile,nam in actu fiendo per vniuerſitatem vel colle-
gium requiritur maior pars omnium,vt dicunt doc.in
d.cap.3.infra eod. & in dicto capitu. eccleſia. per illum
tex.ſupra de elect.Ratio eſt quia non poteſt dici quod il
le actus ſit factus ab vniuerſitate,niſi ſaltem maior pars
vniuerſitatis id fecerit.l. quod maior. cum ſimilib.ff.ad
municipales.ita dicunt docto.in locis pręallega.ſic dica
mus in propoſito noſtro,nā illi omnes hæredes haben-
tur pro vno corpore,& vnam tantum vocem habent,vt
ſæpe dictum eſt. non poteſt ergo diui, actum eſſe factū
ab illo corpore,niſi ſaltem maior pars omnium de cor
pore cōueniant,& ipſum actum faciant.& pro hoc tol-
litur illud quod ſupra dictū eſt,ſcilicet, quod vbi actus,
puta præſentatio competit pluribus, vt ſingulis ſufficit
maior pars comparatione minoris,quia in caſu iſto nō
competit pluribus,vt ſingulis,ſed competit plurib.tan-
quam vni,ita quod omnes habētur pro vno.& ſic ſimi-
liter,eadem ratio ac ſi competeret pluribus,vt collegio.
Comprobo etiam iſtam opinionem per deciſionē glo.
& doctorum in cap.paſtoralis.ſuper verbo plures ſupra.
de reſcript.dicit enim ibi glo.quam dicunt ſingulariter
eſſe notandam. domi.Anton.de But.Io.de Imo.& Abb.
ibi quod plures deputati ad vnum officium ſunt om-
7 nes loco vnius.† Quæritur modo ibi quid ſi tales depu-
tati habent conuenire cum aliis deputatis ad aliud offi
cium cum illi etiam loco vnius habeantur,an debebūt
omnes conuenire, vel ſufficiat maior pars. Et decidunt
communiter doctores ibi poſt glo.quod requiritur ma
ior pars cuiuſlibet corporis. & multa alia ad hoc accu-
mulat domi.Felyn. ibi quæ videri poſſunt. volunt ergo
prædicta glo.& doctores,quod vbi plures habentur pro
vno,requiritur maior pars illorum ad faciendum actū.
& mouetur quia ſi habetur maior pars corporis per cō-
ſequens habetur interpretatiue ꝯſenſus omnium:quia
quod facit maior pars omnes facere videntur. ſupra,de
his quæ fiunt a maio.par.cap.& dicta l.quod maior.cum
ſimilibus.& ſic loquuntur doctores.ibi de maiori parte
omnium.Idem ergo erit dicendum in caſu noſtro pro-
pter identitatem rationis. Cōcluditur ergo,quod ſi prę-
ſupponantur decem hæredes vnus ex patronis vt ſupra
& alter patronns ſuperuiuat & deueniant ad præſenta-
tionem ſi dictus patronus præſentaret vnum, & maior
pars illorum decem pręſentet alium tales pręſentati ha
bebūt æquale ius. vnde ſi alter eorum erit idoneior erit
præferēdus. alias locus erit gratificationi.Ita dicunt do.
Cardi.

Cardina.& Imol.poſt Lapum in d.clemen.plures.& fa-
ciunt notata.in dicto capitu. paſtoralis. & aduerte. quia
daro quod minor pars illorum decem pręſentaret eum
qui eſt pręſentatus ab altero cum patrono , tamen per
hoc nõ præſeretur ille quia vox illorum decẽ eſt apud
maiorem partem,ita quod de ſuffragio vel præſentatio
ne minoris partis non eſt curandum. Ita colligo ex ver-
bis docto.in locis pręallegatis.& maxime dominus Car
dinalis in dicta clementina plures in 4. colum. ſcilicet
in ſecunda q.in fin.& Abb.in dicto capit. paſtoralis cit-
ca fin.princip.vbi dicit quod vnus ex trib.de eodem cor
pore pro nihilo reputatur, quando maior pars contra-
dicit ei .& idem concludit domi.Felyn. ibi circa finem.
in verſic.ſed eſt communiter reprobata . vbi tenet poſt
Ioan.And.in capit. a collatione de app.li.6. quòd ſi duo
corpora habent actum facere,& vnum corpus concor-
det,& etiam habeat vnam perſonam alterius corporis,
pro hoc nõ obtinebit, quia vox illius corporis eſt apud
maiorem partem. ita Ioan.And. vbi ſupra reprobando
opinionem Hoſtien. qui contrarium tenuit. in capitu.
poſtulaſti.de conceſ.præben. Idem tenet Gemi.in dicto
capitu.a collatione.& multi alii idem tenuerunt, quos
refert dominus Felyn.in dicto capi.paſtoralis.qui etiam
atteſtatur hanc eſſe communem opinionem.ex quo di
cit quod opi.Hoſtien. contraria communiter eſt repro-
bata.& hæc bene nota,quia in practica ſæpe contingũt,
& vidi multos errare.¶ Tertio quæro circa iſtum modũ
8 acquirendi ius patro.ſcilicet per ſucceſſionem. † pone
quod teſtator leget ius pat.aliquibus ſub nomine colle
ctiuo & alteri ſingulari perſonæ vt quia dicat lego ius
patron.tali collegio & Petro an tantum ius habebit Pe-
trus quantum totũ collegium.conclude breuiter quod
ſic.ita probatur in l.fina.& ibi docto. omnes ponunt ſi-
miles deciſiones.C.de impub.& aliis ſubſ.dicitur enim
ibi maxime per Bal.in prin.& per eum probatur in illo
tex.quod plures contenti ſub nomine collectiuo habẽ
tur pro vno.hinc dicunt Ang.& Io.de Imo.in l.liber ho
mo.§.Titius.lo primo.ff.de hęre.inſtit.quod ſi rectori &
vniuerſitati ſcholarium detur poteſtas eligendi nota
rium,vel alium actum faciendi,tantam vocem habebit
rector ſolus,quantam tota vniuerſitas.hinc etiam dicũt
9 Iac.But.Bal.& Ang.in l.quoniam.C.de appella.† quod ſi
Papa condemnauit Abbatem & conuentum in cẽtum
dimidiam ſoluet Abb. & aliam dimidiam cõuentus. &
idem dicit Sal.ſi poteſtas cum ſuis officialibus condem
natur in centum:quia poteſtas ſoluet dimidiam & alia
poſſunt accumulari,quæ videas per doc.in d.l.fi.& in lo
cis ibidem memoratis per eos. & per d.Fely. in capi.pa-
ſtoralis.verſus fin.princ.ſupra.de reſcript. Limita tamen
prędictam cõcluſionem niſi aliud appareret de mente
teſtatoris, quia tunc nominati ſub nomine collectiuo
non haberentur pro vno.ita dicit Ioan.de Imo.in d.l.li-
ber homo.§.Titius.allegat l.cum virum.C.de fideicom-
miſ.& eſt bonus tex.in l.Lucius Titius teſtamento.§.Lu
cius lo primo.ff.de legat.2. & eſt de mente omnium.in
d.l.fi.& in terminis iſtis eſt deciſio. Ant.But. in conſ.ſuo
39.incipien.Ieſu Chriſti in primo dubio.vbi dicit,quod
10 † quando teſtator vtitur aliquo verbo denotante quod
ſingulariter ſint patroni omnes illi qui ſunt de vna ſtir-
pe,tunc omnes ſuccedent in capita , & non habebũtur
pro vno,vt puta quia vtatur verbo diſtributo. ita etiam
decidit Pet.de Anch.in conſilio 356.incipien.viſis pun-
cto , & quæſitis in primo dub. & eſt idem conſilium de
verbo ad verbum . Quid autem ſi aliquibus legatur ius
patronatus ſint coniuncti per copulam & etiam lege-
tur ius patro.alteri perſonæ ſeparatim,an illi coniuncti
habebuntur pro vno.vide bonum tex.in l.liber homo.
§.Titius.ff.de hęre.inſtitu.& nota.in d.l.fi.& in d.l.re con
11 iuncti.ff.de leg.3.† Quid autem ſi teſtator dicat Titio cũ
eccleſia mea iuris patron.lego fundum,an fundus cen-
ſebitur legatus eccleſiæ pro dimidia,& Titio pro alia di
midia , an vero cenſebitur factum legatum Titio & de
iure patro.dictæ eccleſiæ & de fundo dicas quod legatũ
cenſebitur factum Titio de vtroque.ita decidit Roma.

dicẽs ſibi accidiſſe hunc caſum Romę in ſuo ſingulari
incipien. accidit mihi in 11.char. colum.j.in fin. allegat
text. vnicum qui bene probat in l. ſi is qui ducenta.§.ſi
12 quis leget. ff. de rebus dubiis. ¶ † Quartò quæro in hac
materia pone quod quatuor ſint patroni , quo caſu ha-
bent quatuor voces,an ſi vnus ſit hęres alterius habebit
duas voces. Conclude quod ſic ſecundum Pau. de Elea.
Lau.& Lapum,quos refert & ſequitur Ioan.de Imo. In
dicta clemen. plures. in 8. colum. ſuper gloſſ. in verbo
vno . eodem titulo. de iure patrona.& quia iſta quæſtio
13 non habet dubitationem vlterius non inſiſto.¶ † Quin
tò quæro an iſta ſucceſſio quæ fit in iure patronatus,vel
ex teſtamento , vel ab inteſtato fiat de iure communi,
an de gratia.dic breuiter quod de gratia ita Abb.Panor-
mitan.in capitu. 1.de præben.per capitu.quam infra eo
14 dem & plene dixi ſupra ſuper verbo ius.in 2.q.¶ † Sex-
tò quæro an ius patro.transfertur per ſucceſſionem,ita
ad filias,ſicut ad filios,vel ad fœminas ſicut ad maſculos.
Iſtam quæſtionem explicaui plene ſupra ſuper verbo
competens alicui in 1.quæſt. & concluſi quòd ſic. & ibi
etiam tetigi quod ſi fœmina eſſet meretrix.Intellige ta
men præmiſſam concluſionem , quando fœmina eſſet
hæres ſicut maſculus , quia ius patro.tranſit ad illum ad
quem tranſit hæreditas.ita dicit Innocen. ſuper hac ru-
bri.& ſequuntur cæteri.idem Abb.& alii in capit.1.& in
c.cum ſeculum infra eodem.Idem docto.communiter
in clemen. plures. eodem titu. maximè Cardina. ibi in
princip.in 6 & 7.quæſtio.hinc dixit Pet.de Ancha.in ca.
ex inſinuatione infra eodem . quod ſi ex forma ſtatuti
vel conſuetudinis extantibus maſculis excludatur fœ-
mina dotata, excludet etiam a iure patron.& per conſe-
quens a pręſentatione rectoris, & ab aliis effectibus iu-
ris patrona.& hoc refert & ſequitur dominus Lautus de
Palatiis de Tano in ſuo tractatu ſuper ſtatuto, quod ex-
tantibus maſculis filiæ non ſuccedant. in vlti.col. Iſtud
etiam dixit Fede.de Senis in conſilio ſuo 106.quem re-
fert & ſequitur domi. Abb. Panormita. in dicto capitu.
cum ſecundum, ſed corrupte allegauit , quia hoc dicit
Fede.in conſilio ſuo 111.incipien.quæſtio talis eſt.in pe-
nult.col.vbi ſubiicit quod ita ſeruat conſuetudo. idem
etiam firmat domi.Cardina. ſuper hac rubri. quæſtio.8,
idem Abb. in conſilio ſuo 59.incipien. caſus in 1.volu-
mi.ex prædicta etiam declaratione inferunt doct.in prę
dictis locis quod ſi filius renuntiauit hæreditati paternę
non retinet etiam ius patron. licet argui poſſit in con-
trarium,vt per gloſſ.in capitu.conſiderandum 16.quęſt.
7.quæ allegat l.fin. ff. de iure patrona. vbi expreſſe dici-
tur, quod filii abſtinentes ſe ab hæreditate paterna , ius
patrona. quod habent in liberis non amittunt . ſed ille
text.non loquitur in iure patron. eccleſiæ, quod tranſit
ad eum ad quem tranſit hæreditas.vt ſupra dixi & faciũt
15 quæ dicant. infra in quęſtionibus ſequentib. ¶ † Septi-
mò quęro an ius patrona.poſſit legari filio vel filiæ non
hæredi, vel etiam alteri qui nõ inſtituatur hęres.In hoc
puncto diſtingue ſecundum Ioan.And.in eod.cap.cum
ſeculum quem refert & ſequitur ibi domi.Cardin. Flo
ren.in 5.quęſtio.quod ſi legatum factum eſt eccleſię te-
net,ſicut teneret donatio ca. illud. infra eod. cum con-
cordantibus ibi memoratis, ſi autem factum eſt priua-
to non valet, niſi conſentiente epiſcopo ſicut non vale
ret donatio d.capit.illud. Nam legatum eſt donatio.§.1.
inſtitu.de legatis & ſubiicit Ioan.An.ibi conſilium eſſe
vt a principio ante teſtamenti factionem vel ante mor
tem interueniat epiſcopi authoritas,fauore tamen vlti-
marum voluntatum dicit videri,quod etiam poſt mor
tem poſſit epiſcopus approbare & conſentire. & hanc
opinionem ſuam refert ipſemet Ioan.And. in additio.
Specul.in hoc titu.in addi.magna poſt principium.Prę-
miſſam etiam concluſionem ſequuntur Calde.& com-
muniter cęteri in ca. cum ſeculum . prout ibi etiam at-
teſtatur Abb.hinc dicunt pręfati doctores,quod in caſu
quo fieret legatum iuris pat.laico conſiſteret ipſum ius
patron.apud hęredem vniuerſalem , vſquequo epiſco-
pus conſentiret & approbaret ipſum legatũ,iura enim

vt dicunt docto. præfati volentia, quod ius patron. transferatur per ſucceſſionem, loquuntur de heredibus non autem de legatariis, ergo quis non ſuccedet in iure patrona. per viam legati niſi epiſcopo conſentire. & hanc concluſionem etiam firmat domi. Cardi. ſuper hac rub. in quæſtio. 8. & pro prædicta concluſione eſt etiam deciſio Archi. in capit. præſens clericus. in princip. 20. quæſt. 3. vbi dicit quod pater non poſſet filio legare vel donare ius patro. niſi eum inſtitueret hæredem quod intelligitur niſi epiſcopus conſentiat vt ſupra. quam deciſionem refert & ſequitur do. Bart. Bellenci. in apoſtillis ad Abbatem in d. capi. cum ſeculum. In actu autem inter viuos, puta in donatione iuris patrona. an conſenſu epiſcopi debeat de neceſſitate interuenire tempore ipſius donationis. vide quæ plene dixi ſupra ſuper verbo diœceſani conſenſu in quarta quæſt. & ibi dicta etiam faciunt ad intelligentiam prædictorum. Et præmiſſis in
16 ferri videtur † quod ſi contingeret eccleſiam vacare & hæres præſentaret antequam epiſcopus approbaret legatum factum de iure patro. quod præſentatio teneret, quia ius patro. vt dictum eſt remanet apud hæredem vſque quo erit approbatum ipſum legatum. In contrariũ tamẽ puto eſſe veritatem, quia ſi verum eſſet quod prædixi, de facili pararetur via fraudibus poſſet enim hæres ſtatim mortuo teſtatore præſentare & non expectare conſenſum epiſcopi. & ſic reperiretur legatarius excluſus, & licet ius patrona. remaneat apud hæredem ante conſenſum epiſcopi, tamẽ iniquum videtur, quod ipſe hæres præſentet antequam conſtet epiſcopum nolle conſentire legato per prædictam rationem. Pro qua optime facit tex. in argu. in l. ſciendum. ff. de vſu. & quod per illum tex. dicit domi. Franci. de Arc. in capitu. 2. in penul. colum. de accuſ. bene etiam facit text. vulgatus & notabilis in l. quod dicimus. ff. de ſolu. & gaudeo reperiſſe quod iſtam opinionem tenet dominus Cardin. Floren. in dicto capitulo cum ſeculum in 6. quæſt. licet Gaſpar. contrarium tenuerit ſecundum eum & ſubiicit ſortius domi. Cardina. ibi, quod legatarius poterit præſentare ſub ſpe approbationis. quod etiam eſt bene notandum quia ſæpe contingere poſſet in facto. quod autem etiã dixit de donatione iuris patronat. an & quando & quomodo fieri poſſit explicabo. infra ſuper hoc verbo lo-
17 co ſuo. ¶ † Octauò quæro an ius patron. tranſeat ad omnes hæredes etiam extraneos. an ſolum ad hæredes ſanguinis. conclude breuiter vt ſupra dixi in quæſtio. 2. huius in ver. procedit etiam d. clem. quod tranſit etiam ad extraneos. ita decidunt communiter omnes in clemẽ. plures. eodem tit. poſt glo. ibi ſuper verbo heredes, idem Innocen. ſuper hac rubric. in fin. idem glo. in capit. conſiderandum 16. quæſtio. 7. & ſentit gloſſ. in cap. præ nientis. eadem cauſa & quæſtione. idem tenet Fede. de Senis in conſilio ſuo 111. colum. penul. idem Cardina. ſuper hac rubri. in 7. & 8. quæſtio. & in conſilio 122. incipiente in nomine indiuiduæ Trinitatis. vbi dicit quod hæc eſt communis opinio. idem tenet Abb. & alii communiter poſt eum in capi. 1. infra eod. etiam ſubiicit ibi Abb. quod hæc eſt communis opinio. idem tenet Abb. in capitu. cum ſeculum. infra, eodem & in diſputatione ſua incipien. Augerio. in 2. colum. in fin. & in conſilio ſuo 54. incipien. caſus contingentiæ. in 1. volumi. licet ipſe Abb. ſenſerit contrarium in capit. 1. de præben. Præmiſſam etiam conclu. tenet dom. Bart. Bellencinus in apoſtillis ad Abb. in d. capitu. cum ſeculum. vbi etiam alias authoritates allegat, licet refetat aliquos contrarium tenentes. & fundamentum præmiſſæ concluſionis eſt, quia ius patron. tranſit ad quemcunque ad quem tranſit vniuerſitas bonorum, in qua eſt ipſum ius patrona. capi. ex literis. & d. cap. cum ſeculum. infra eod. ſi ergo tranſit in quemcunq; extraneum. in quem tranſit hæreditas multo magis tranſit cum hæreditate in hæredes inſtitutos a patrono. & quia vt prædixi iſta concluſio eſt communis, & modicam habet dubitationem vlterius non inſi-
18 ſto. ¶ Sed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria. † pone quod ordinatum ſit a fundatore, vel teſtatore, quod ad hæredes ſanguinis tantum, & non ad extraneos tranſeat ius patrona. an talis diſpoſitio vel ordinatio valeat Bald. in l. 1. circa princip. C. de in ius vocan. dicit quod ius patronat. tranſit ad hæredes etiam extraneos, niſi aliud ſit dictum in fundatione ſentit ergo quod valeret diſpoſitio, vt non tranſiret ius patron. ad heredes extraneos, & illud dictum Barto. refert domi. Barto. Bellenci. in apoſtillis ad Abb. in d. capitu. cum ſeculum. & etiam refert & ſequitur domi. Felyn. Sandeus in tracta. ſuo quando literæ apoſtolicæ præiudicent patronis eccleſiarum in 2. colum. ver. corroboro ego credo hanc concluſionem eſſe veram. dummodo tali diſpoſitioni conſentiat epiſcopus, iuxta ea quæ dixi in præcedenti quæſtione: quia ex quo ipſum ius patro. tranſiret ad omnes hæredes, ſi alteri heredum prælegetur, epiſcopi cõſenſus requiritur, vt ibi declaraui, non poterit ergo teſtator vni ex heredibus adiudicare ius patrona. niſi accedente conſenſu epiſcopi per prædicta. de facili tamen conſentiunt epiſcopi, & bene faciunt onere trahantur homines a fundationibus eccleſiarum. An autem iudex in diuiſione hæreditatis inter plures hæredes poſſit vni ex hæredib. adiudicare ius patro. dicam infra quæſtio. 12. huius verbi. & ibi dicenda etiam conferunt ad iſtam quæſtionem. Suboritur nunc alia notabilis dubitatio circa prædicta.
19 pone † quod teſtator diſponat quod ius patron. ſpectet filio ſuo & deſcendentibus. euenit caſus quod filius nõ habet deſcendentes. ſed moritur relicto herede collaterali vel extraneo. an talis heres erit patronus, videtur dicendum quod nõ, quia voluntas teſtatoris habetur pro lege. §. diſponat in authen. de nuptiis. ſed cum diſpoſuerit quod ad deſcendentes tranſeat ius patrona. ad alios non debet poſſe tranſire. Et pro iſta parte facit deciſio Bal. ſupra allega. in l. 1. C. de in ius vocan. In contrarium tamen conſuluit in terminis Pet. de Ancharan. in conſilio ſuo 80. incipien. prima facie. & mouetur inter cætera. quia videtur teſtator ex abundanti de deſcentib. mẽtionem feciſſe. Mouetur etiam ex aliis de quib. per eũ. & opinio. ſua mihi placet, quia veriſimiliter facit mentionem de deſcendentibus: quia ſperabat filium ſuum liberos habiturum, nec eſt veriſimile quod deficientib. voluerit ipſum ius patronat. remanere in aere vel illud extingui. argumen. l. cum de indebito. ff. de probatio. &
20 & ex his ſatis tolluntur obiecta de quibus ſupra. ¶ † Nonò quæro an ius patron. tranſeat in fideicommiſſarium cui hereditas reſtituitur, videtur dicendũ quod ſic. quia vt ſæpe dictum eſt ius patro. tranſit cum vniuerſitate, ſi ergo in fideicommiſſarium tranſit hereditas, id eum ẽt tranſibi ius patronat. Secundo facit quia ius patro. tranſit ad heredes etiam extraneos, vt dictum eſt in præcedẽti queſtione. ergo etiam tranſire debet ad fideicommiſſarium. Iſtam conſequentiam facit glo. in l. ſi patroni in princi. ff. ad Trebel. Et iſtam opinionem per prædicta tenuit Ro. ibi. Contrariam opinio. tenuit Barto. in l. quia perinde. ff. ad Trebel. argum. illius tex. qui vult quod iura ſepulchrorum non tranſeant in fideicommiſſ. Eandem concluſionem tenet Ioan. de Imo. in d. l. ſi patroni. per d. l. quia perinde iuncta l. familiaria. cum l. ſequenti.
21 ff. de relig. & ſump. fun. vbi patet quod † iura ſepulchrorum hereditariorum tranſeunt ad quemcunque heredem, & tamen non tranſeunt ad fideicommiſſ. & ratio eſt, quia ad fideicommiſſ. tranſeunt ea tantum, quę concernunt commodum pecuniarium. ſed iura ſepulchrorum & ius patrona. non ſunt huiuſmodi. igitur &c. ita Imo. ibi ſubiiciens hoc eſſe ſignanter notandum, quia a canoniſtis non tangitur ſecundum eum. Iſtam eãdem concluſionem firmat Bald. in l. fina. in penul. colum. C. de edi. diui Adria. tollen. & in l. cum virum. circa finem. C. de fideicommiſſ. & aſſignat rationem. quia ius patro. non eſt de corpore hereditatis, nimirum ſi non tranſit in fideicommiſſ. Eandem opinio. tenuit Nicol. de Neapol. Pau. de Caſt. domi. Alexan. & communiter docto. in d. l. quia perinde & aduerte quia domi. Alex. legit illam l. cum l. quamnis. §. nihil. & allegat alias authoritates. & ſubiicit ſe ita conſuluiſſe eo anno. non reperio tamen illud

illud conſilium in voluminibus conſiliorum ſuorum,
& quòd iſta ſit communis opin. atteſtatur etiam d. Ale-
xan. in d. l. ſi patroni. in fin. principii. & eam etiam tenet
Bertachinus in repertorio ſuo in verbo ius patro. verſi.
33. & in verbo patro. vel patronatus iura idem tenet do.
And. Barba. in c. quanto. de iudiciis. in fi. Idem tenet do.
Alexan. in l. Centurio. colum. 11. ff. de vulga. & pupilla.
& in l. precibus. in 8. colum. C. de impub. & aliis ſubſtit.
Et iſtam opinionem ſequendo non obſtant quę in con
trarium adducuntur. & primo non obſtat dicere, quòd
ius patro. tranſeat cum vniuerſitate, quia iſtud fateor re-
gulariter loquendo, ſed in fideicommiſſarium non trã-
ſit per rationes ſupra allegatas probatur etiam per ſimi-
le, nam iura ſepulchrorum poſſunt transferri per titu-
lum vniuerſalem l. in modicis. ff. de contrahen. empt. l.
quædam. ff. de acquir. rer. dom. & tamen non tranſeunt
ad fideicomm. d. l. quia perinde. ita punctualiter reſpon
det d. Alexan. in d. l. quia patroni. in fin. prin. Non etiam
obſtat aliud inquantum dicebat, quod ea quæ ad hære-
des extraneos tranſeunt, etiam tranſeunt ad fideicom-
miſſ. quia hoc argumentum non eſt ſimpliciter verum,
quòd ſic deducitur. ea enim quæ tranſeunt ad hæredes
tanquam ad hæredes bene tranſeunt in fideicommiſſ.
ita procedit argumentum prędictum, ſed ea quæ tran-
ſeunt ad hæredes non tanquam ad hæredes, ſed eo quia
ſunt hæredes, non tranſeunt in fideicommiſſ. exemplũ
in iuribus ſepulchrorum quæ tranſeunt ad hæredes ex-
traneos d. l. familiaria. cum l. ſequen. tamen tranſeunt
ad fideicommiſſ. ſic ergo erit in iure patro. ita declarat
Pau. de Caſt. in d. l. quia perinde. & ibi refert & ſequitur
22 d. Alexan. & intelligunt præfati docto. † quòd tunc ali-
quid dicatur tranſire ad hęredes, tanquam ad hæredes
quando pro hæreditariis portionibus tranſit, quòd non
contingit in iure patro. & ſimilibus quæ tranſeunt in ſo
lidum c. 1. cum ibi notatis infra eodem. vel aliter reſpõ-
de, & dic quòd dictum argumentum non valet. ita for-
maliter dicit d. Alexan. in d. l. ſi patroni. in fin. principii.
23 per hæc ſit expedita hæc quæſtio ſatis ſubtilis. ¶ † Deci-
mò quæro an ius patro. tranſeat ad bonorum poſſeſſo-
rem breuiter dicas quod ſic, quia ius patrona. transfer-
tur ſucceſſione, vt dictum eſt in 1. quæſt. & in aliis quæ-
ſtionibus huius verbi, ſed bonorum poſſeſſor eſt ſucceſ
ſor. Igitur, &c. item talis in effectu eſt hæres de iure præ-
torio. §. quos autem inſti. de bonorum poſſeſſor. cum ſi
milibus. Et hanc concluſionem in ſpecie tenet Fede. de
24 Sen. in conſi. ſuo 217. incipien. ſi opinio Ioan. ¶ † Vnde-
cimò quæro circa dicta in præcedentibus quæſtionib.
poſito quod ius patrona. tranſeat ad hæredes etiam ex-
traneos, vt ſupra dictum eſt, an poſſit hęres pręſentare,
dato quod non ſit miſſus in poſſeſſionem hæreditatis,
& ſic dato, quod nondum apprehenderit poſſeſſionem
hęreditatis. iſtam difficultatem mouet Bald. in l. fina. in
penulti. colum. C. de edic. diui Adrian. tollen. & conclu-
dit quòd ſic. & mouetur eo fundamento, quia in puris
incorporalibus ſufficit habere ius. allegat Innocen. in c.
cum noſtris. de conceſ. prębend. & notata. per Cyn. in l.
monumenta. C. de leg. & probatur in c. ſi tibi abſenti. de
prębend. lib. 6. & facit quod decidit Abb. in capit. quod
autem. in fi. textualium. infra eodem, vbi dicit ſuffice
re pręſentato, quod ſit inſtitutus dato quod poſſeſſionẽ
non apprehenderit, quantum ad hoc vt dicatur habere
plenum ius in beneficio per d. capit. ſi tibi abſenti. & fa-
ciunt notata in capit. ſuper his. per illum tex. infra de ac
cuſa. ¶ Duodecimò quęro circa iſtum modum transfe
25 rendi iuris patro. in alium. pone † quod ius patro. relin
quatur proximioribus an auunculus admittatur cũ ne-
potibus defuncti, conclude quod non. ita decidit Bal. in
conſilio ſuo 87. incipien. ſuper eo quòd quæritur. circa
finem in 4. volumi. vbi dicit quòd pręferuntur nepotes.
Et ratio eſt ſecundum eum, quia preferuntur a iure ex
ſui qualitate priuilegiata, & verba debent ciuiliter intel
26 ligi allegat authenticam poſt fratres. C. de le. hęre. ¶ † De-
cimotertiò quęro an in diuiſione hęreditatis poſſet iu-
dex vni ex hęredibus adiudicare ius patron. Iſtam quę-
ſtionem attingunt docto. communiter in capitu. quęri-
moniam. infra eodem titu. Ioan. And. poſt Goffre. ibi te
net quòd non. per illum tex. qui prohibet mutationem
ordinationis eccleſiæ propter mutationem patroni do.
Pet. quem ibi refert Abb. tenet contrarium & miratur
de Ioan. And. dicit enim domi. Pet. quod ius patron. po-
terit vni ex hæredibus adiudicari ex pluribus rationib.
prima, quia non prohibetur ius patrona. transferri de
vna perſona in aliam. ſecundum eum. Secũda, quia ius
patronatus. tranſit cum vniuerſitate capitu. ex literis. in
fra eodem. Tertia, quia vtilius eſt eccleſiæ vnum habere
patronum quam plures, quia vt ipſe dicit ſolet negligi
quòd communiter poſſidetur l. 2. C. quando & quibus
quarta pars debetur lib. 10. Primam opinionem tenet
Abb. ibi tali fundamento. nam aut æqualiter diuiditur
inter hęredes & tunc non apparet ratio, quare magis de
beat ius patrona. adiudicari vni ex hæredibus quam al-
teri, vnde cum ſit ius indiuiſibile cõſiſtit penes omnes
in ſolidum per notata per gloſ. in capitu. 1. infra eodem
aut vero illi cui adiudicatur ius patron. fuit data minor
pars hæreditatis, & non valet talis adiudicatio. Ratio, eſt
quia videtur adiudicatum ius patrona. in compenſatio
nem bonorum. & ſic quodammodo commutatur cum
temporali & recipit æſtimationem contra capit. de iure
infra eodem. & ſubiicit Abb. ibi hanc quæſtionem eſſe
menti tenendam, quia quotidie poteſt accidere. Iſtam
etiam quæſtionem tangit Abb. in capitu. 1. infra eodem
& remittit ſe ad notata in dicto capi. ad quærimoniam.
Præmiſſam concluſionem cõprobo per illud quod de-
cidunt Hoſtien. Ioan. And. dom. Cardina. & Abb. in cap.
ex inſinuatione infra eodem. vbi dicunt, quod ſi plures
ſunt patroni laici nõ poteſt vnus alteri remittere. vel re
laxare ius ſuum ita vt alter ſit ſolus patronus ſine con-
ſenſu epiſcopi. quicquid dixerit ibi glo. contrarium cõ-
cludens, quam opinionem aliqui ſecuti ſunt ibi. & præ
ceptor meus domi. Iaſ. in l. voluntas. C. de fideicommiſ.
quia ſecundum ſenſum dictæ gloſſ. aliud eſt relaxare,
aliud donare, ſcilicet id fundamẽtum reprobant Hoſt.
& ſequaces ſupra relati. & Archidiac. in capitu. nemini.
16. quæſtio. 7. per capitu. quærelam infra de ſimon. cum
ſimilibus ergo in diuiſione hæreditatis non poterit iu-
dex, vel ipſi hæredes ordinare non poterunt, quod vnus
ex eis ſolus ſit patronus ſine epiſcopi conſenſu. requiri
tur enim ſecundum præfatos doctores vbi ſupra cõſen
ſus epiſcopi ne aliquid falſitatis, vel fraudis contingat
in tali donatione, adiudicatione, vel relaxatione. nam
ſæpe in veritate fit emptio, & ſic ſimonia committitur
& fingitur donatio vel libera relaxatio. Pręmiſſam etiã
cõcluſionem reperio tenere domi. Hoſtien. in ſumma
huius titu. §. qualiter transferatur, circa principium. Et
hanc cõcluſionem tenendo ad argumenta domi. Pet. fa-
cilis eſt reſponſio. Et primo nõ obſtat, dum dicit quod
ius patron. poteſt in alium transferri. ergo etiam vni ex
hęredibus poterit in diuiſione adiudicari, quia reſpon-
detur, quod imo ius patro. nõ poteſt in laicum transfer
ri ſine cõſenſu epiſcopi, & tunc etiam nõ poteſt trans-
ferri niſi titulo lucratiuo. vt plene traditur in capi. illud
infra eodem ſi ergo ius patrona. adiudicetur vni ex hæ-
redibus in diuiſione hęreditatis & adiudicetur libere,
& non pro incontro. alicuius partis hæreditatis cum cõ
ſenſu epiſcopi id fieri poterit inter ipſos hæredes. iudex
tamen inique faceret id faciendo, quia nulla ratio hoc
patitur. Si autem adiudicetur pro incontrouerſ. ſeu in
comparationem alicuius partis hęreditatis, tunc quia
ius patronat. quodammodo venderetur & ſic ſimonia
committeretur d. capi. de iure infra eodem. id fieri non
poſſet etiam cum cõſenſu epiſcopi per notata in dicto
capit. illud. Non etiam obſtat aliud inquantum dicebat
d. Pet. quòd ius patrona. poteſt vni adiudicari. quia tran
ſit cum vniuerſitate, quia reſpondetur, quòd hoc argu-
mentum facit contra, cum quia ſi ibi eſt ius patron. vbi
eſt vniuerſitas hęreditatis. ergo omnes remanebunt pa
troni non obſtante adiudicatione facta vni ex eis, quia
apud quemcunque eorum remanet pars hæreditatis, &
ſic

ſic pars vniuerſitatis.Prætcrea quando Ius patro.adiudi-
caretur,vni,tunc ſpecifice adiudicatur,non autem tran
ſit cum vniuerſitate.Minus etiam obſtat tertium ſuper
quo ſe fundabat do.Pet.dicens,quòd vtilius eſt eccleſię
habere vnum patronum quam plures.Igitur vni poteſt
adiudicari ius patronat.quia reſpondetur quòd ex quo
iura patiuntur plures eſſe patronos.clem.plures.cum ſi
milibus eodem tit.id etiam debet pati iudex.nec eſt cō
cludēs iſtud tertium fundamētum.& ſic remanet expe-
dita.hæc quæſtio.¶ Decimoquartò quæro,an ius patro.
tranſeat ad filios baſtardos ſpurios vel alio modo illegi
timos. Hæc quæſtio deciſa fuit ſuper verbo competens
alicui in 2.quæſt.dic vt ibi. & ſic ſum expeditus de quæ-
ſtionibus primi modi transferendi ius patrona. de vno
in alium.ſ.per viam ſucceſſionis.¶ Decimoquintò que
ro,quia dictum eſt ſupra in 1.quæſtio.huius verbi quod
27 Ius patron.transfertur per viam permutationis.† an ius
patro. poſſit permutari cum quacunque re. conclude.
quòd non ſed tantummodo permutari poterit cū alio
iure ſpirituali.Iſta ſunt verba Hoſtien. in ſumma huius
titu.§.qualiter transferatur verſic.res permutata allegat
capit.nemini 16.quæſtio.7.ad quæſtiones.& capit.fin.de
rerum permuta.& ita etiam ſentit glo.allegando d.cap.
nemini. in dicto capitu. cum ſeculum . infra eodem. &
Innocen.ſuper hac rub.& Goffred. in ſumma huius tit.
in verſi.transfertur.Et ita intelligit d.Cardina.in capitu.
cum ſeculum.& glo. in clem.plures. in verbo libere in
fin.eod.tit.Et ratio huius concluſionis eſt,quia ſi permu
taretur ius patro.cum re temporali,ſimonia committe
tur,iuxta notata in dicto capitu. ad quæſtiones.& in ca.
28 de iure infra eodem.¶ † Decimoſextò quæro,an In per
permutatione iuris patron.requiratur epiſcopi conſen
ſus text. in dicta clem.plures.in verſicu.& vt facilius.in
verbo libere probat in ſimili quod non . dicit enim ibi
text.quòd libere,id eſt,ſine ſuperioris authoritate ſecū-
dum expoſitionem glo.ibi poſſunt patroni inter ſe cō-
uenire de rectore ab eis alternis vicibus præſentādo.&
dicit ibi gloſſ.in dicto verbo argumento illius tex.quod
patroni duarum eccleſiarum poſſunt inter ſe paciſci vt
vnus ſit patronus vnius , alter ſit patronus alterius . Ego
credo dicendum quòd conſenſus epiſcopi requiratur
prout requiritur quando ius patrona.alteri donatur vel
conceditur.Et iſtud vult Abb.in effectu poſt alios in ca.
illud.infra eod. vbi concludit quod quando ius patron.
conceditur laico requiritur epiſcopi conſenſus per ra-
tiones de quibus ibi per eum . quæ verba ſatis compre-
hendunt caſum permutationis.Et etiam rationes ibi aſ
ſignatæ per eum poſt alios ſatis militant in permutatio
ne.poſſet enim fingi permutatio,& in veritate fieri ven
ditio,& ſic ſimonia committeretur.ergo nimirum ſi ꝯ-
ſenſus epiſcopi interuenire debet . Et iſtud expreſſe fir-
mant Hoſt.Ioan.An.do. Cardi.& Abb.in capitu. quæri-
moniam infra eodem.per illum text.ſecundum vnum
intellectum qui fuit Hoſtiē.ibi & placet pręfatis docto-
ribus . Comprobare hanc cōcluſionem per illud quod
dicunt Hoſtien.Io.And.d.Cardi.& Abb.in capitu. ex in
29 ſinuatione infra eod. vbi dicunt , † quòd ſi quis habeat
compatronum & ei relaxaret ius patron. ita vt ſolus pa
tronus ſit,requiritur epiſcopi conſenſus.Idem enim eſt
relaxare vel remittere quod dare capit.quærelam.infra
de ſimonia.capit.veniens el primo.de teſtibus.Et in pro
poſito noſtro per d.iura ita decidit Archidi. in d.capitu.
nemini.in fi.ergo etiam in permutatione requiretur cō
ſenſus epiſcopi . Comprobatur etiam hæc cōcluſio per
ſimile, quia beneficia nō poſſunt permutari ſine autho
ritate ſuperioris capit.quæſitum & capitu. cum olim.&
capit.cum vniuerſorum.de rer.permu.Et iſtam conclu-
ſionem videtur etiam velle Abb.in dicto capit. ad quę-
ſtiones.in 1.not.vt ibi dicit quòd generale eſt dictum do-
ctorum , vt beneficia & iura quæ habentur in eis quali-
tercunque ſint poſſint cum authoritate ſuperioris per-
mutari.Et hanc concluſionem tenendo nō obſtat text.
in dicta clem. plures . quia ibi talis conuentio eſt reſpe-
ctu exercitij iuris patrona.Et valet ſine conſenſu epiſco
pi eo,quia tendit ad tollēdam diſcordiam, & ad facilio-
rem prouiſionem eccleſiæ,vt dicit glo.ibi in verbo libe
re quæ ratio ceſſat,vbi permutatur ipſum ius patr.Non
etiam obſtat,quod dicit glo.prædicta,que ſimpliciter in
quit permutari poſſe ius patron . quia debet intelligi ac
cedente conſenſu ſuperioris vt ſupra;& ſi aliter intelle-
xit male dixit per prędicta.¶ Decimoſeptimò quæro,qa
dictum eſt ſupra,in 2.quæſt.quod ius patron.transfertur
in alium per viam donationis capitu. ex inſinuatione
30 cum ſimilibus.infra eodem †an in tali donatione requi
retur cōſenſus epiſcopi.in hoc puncto fuerunt opinio-
nes glo.in capitu.illud.in gloſſ.1.in fin. infra eod. ſentit
quod non requiratur conſenſus epiſcopi in conceſſio-
ne iuris patrona.idem tenuit glo. in capit.nemini.16.q.
7.Contrarium ſentiunt gloſſ.penul.& fina.in dicto capi
tu. illud plene etiam iſtum punctum attingit Abb.poſt
alios in d.capitu.illud.& pleniſſime in diſputatione ſua
Incipiente Augerio . Communis eſt concluſio diſtin-
guens, vt ius patronatus conceditur loco religioſo , &
tunc id fieri poſſit ſine conſenſu epiſcopi.aut vero con
ceditur vel donatur laico vel clerico recipienti nomi-
ne proprio,& tunc requiratur epiſcopi cōſenſus.ita di-
ſtinguit Hoſtienſis.in ſumma huius tit.§.qualiter tranſ
feratur.in verſiculo donatio.Et probatur hæc diſtinctio
in dicto capitulo illud.in verſicu.licet.vbi dicitur quod
quiſque habet liberam facultatem concedendi ius pa-
31 trona.loco religioſo.† verbum enim liberam denotat,
quod nullius authoritas requiritur vt notatur in capit.
de multa ſupra de præbend.& in capitu.licet epiſcopus
eodem titu.lib.6. & in clemen.plures. per glo. in verbo
libere eodem titu. probatur poſtea a contrario ſenſu il-
le tex.aliud eſſe cum ius patro.donatur laico.idem pro-
bat tex.clarior in capitu.vnico. in principio eodem tit.
libro 6.vbi dicitur formaliter,quòd ſi laicus ius patron.
loco religioſo dixerit conferendum,talis collatio abſq;
conſenſu epiſcopi efficax eſt cenſenda a contrario . Er-
go probat tex.aliud eſſe quando laico donatur ius patr.
vt tunc bene requiratur epiſcopi conſenſus.Et iſtam cō
cluſionem communiorem & veriorem dicit do. Abb.
in dicto capitulo illud . & ibi rationem diuerſitatis aſſi-
gnat. Iſtam etiam concluſionem tenet domi.Cardi. ibi
ſubiiciens in vltimis verbis , quod iſta opinio eſt com-
munis.eam etiam tenuerunt multi alii relati per dom.
Cardina. Abb.& modernos in dicto ca.illud.iſtud etiam
tenent communiter docto.In dicto capit.ex inſinuatio
ne. & in capitu. cum ſeculum. infra eodem. & Abb. in
capitu.quærimoniam infra eodem.& in capitu.de mo-
nachis.in vltima colum.de prębend.& ibidem Imo. in
quarta colum. & communiter docto. ibi & alibi. licet
Abb.aliter loquutus fuerit in ſua diſputatione ſupra al
legat. Aduerte tamen pro declaratione huius concluſio
nis,quod dicit Rota in antiquis ſub hoc titu.vltima de-
ciſione,quod in præiudicium donantis,valet conceſſio
iuris patrona.ſine conſenſu epiſcopi facta.quia talis cō-
ſenſus non requiritur quantū ad donationem, ſed quā
tum ad tranſlationem iuris patro. & adducit Rota iura
& ſimilia Contra tamen prędictam diſtinctionem,& ꝯ-
cluſionem fortiter vrget tex.in capitu.nullus.infra eod.
qui text. dicit formaliter quod ſine conſenſu epiſcopi
nullus laicus quicquid eccleſiaſtici iuris eſt trāſferre po-
teſt canonicis vel monaſteriis. Ergo videtur quod etiā
loco religioſo non poſſit ius patrona. concedi, vel dari
ſine epiſcopi conſenſu reſponde vt per Hoſt.In d.verſi.
donatio.& per Goff.hic in ſumma ſua circa medium &
per glo.pulchram in dicto capi.vnico.eodem titu.lib.6.
in verbo cēſenda. An autem in caſu quo requiritur epi
ſcopi conſenſus ſufficiat quod poſtea interueniat. dixi
ſupra ſuper verbo pro eo quod de diœceſani,in 4.q. An
autem donatarius poſſit præſentare ſub ſpe approba-
32 tionis donationis.dixi ſupra.in 7.quæſtio.in fin.† An au
tem quando ius patro. donatur loco religioſo aſſumat
naturam ius patronatus eccleſiaſtici,cōcludo quod ſic.
caſus eſt & ibi gloſſ.declarat in capitu.vnico. eodem ti-
tu.libro 6.firmat Abb.in capitu.de monachis.in vlt.col.
ſupra

ſupra de præbend. Suboritur etiam alia quæſtio in iſta
33 materia † pone quod quis fundet & dotet eccleſiã vel
capellam, & ſtatuat cum conſenſu epiſcopi, quod præ-
ſentatio ſpectet ſibi & Titio vel alii quos ipſe ædificãs
duxerit pro libito voluntatis eligendos. Cõtingit quod
dictus Titius bis pręſentauit vna cum fundatore, poſtea
eueniente caſu tertiæ præſentationis fundans adiuncto
ſibi alio & excluſo dicto Titio præſentat. Quæritur an
talis pręſentatio valeat. in hoc puncto. Calde. in conſil.
ſuo vltimo tenet, quod pręſentatio non valeat ex pluri
bus, de quibus per eum, & illud cõſilium licet ſit in nu-
mero conſiliorum Calderi. tamen vt ſubſcriptio ſonat
eſt conſilium Petri de Ancharan. & mihi etiam placet
deciſio prædicta, eo fundamento, quia fundans admittẽ
do dictum Titium bina vice, eum ſatis eligit, & ſic ſer-
34 uatur diſpoſitio ſua facta tempore fundationis. ¶ † De-
cimooctauò quæro, an donatio præſentationis fieri poſ
ſit retento iure patron. In aliis conclude quòd ſic. ſecun
dum Vincen. in capitu. ex inſinuatione infra eo. quem
refert & ſequitur Calde. in conſilio ſuo 19. ſub hoc eod.
titu. & hæc concluſio etiam probari videtur in clemen.
35 plures. eodem titu. ¶ Decimononò quæro † an poſſit
fieri donatio iuris patrona. futuri ſine epiſcopi conſen-
ſu. Exemplum in quæſtione quæ fuit de facto vt atteſtã
tur domi. Cardinal. Floren. in capitu. cum ſeculum. in 4.
quæſtio. infra eodem. Quidam donauit aliqua bona ple
bano, & canonicis cuiuſdam plebis, vt de illis dotare-
tur capella. & in inſtrumento donationis dixit velle ꝙ
A. & B. laici eſſent patroni. an talis donatio vel diſpoſi-
tio valeat, ita quòd nõ poſſit poſtea dictus donator aliũ
relinquere patronum illius capellę, puta hæredem ſuũ
vniuerſalem. videtur prima facie, quòd talis ordinatio
ſit irreuocabilis, tanquam actus factus inter viuos. Nec
obſtat ſi dicatur, quòd non valuerit, vel non valeat ex
quo epiſcopus tali ordinationi non conſenſit. quia re-
ſpondetur ꝙ non requiritur epiſcopi conſenſus hoc ca
ſu, ex quo non donatur ius patrona. quod nondum eſt
36 in eſſe deductum. † Iura enim requirentia conſenſum
epiſcopi in donatione iuris patrona. facta laico, loquun
tur quando ipſum ius patrona. iam eſt creatum & firma
tum, Contrarium tamen concludit domi. Cardina. vt ſu
pra, dicens, quòd talis donatio iuris patrona. non valuit
propter defectũ dicti conſenſus. & mouetur, quia quẽ-
admodum conſenſus epiſcopi requiritur in conceſſio
ne iuris patrona. firmato, ita etiam requiritur in præpa-
ratoria. argumen. l. oratio. ff. de ſponſ. & c. præterea. de of
fic. deleg. Et ſubiicit domi. Cardina. quod ita fuit obten-
tum & quod hæres vniuerſalis dicti donatoris fuit pa-
tronus. Quæ concluſio etiam mihi placet, & eam com-
probo, quia rationes quare conſenſus epiſcopi requira
tur in donatione iuris patron. iam creati, de quibus per
Abb. & docto. in capi. illud infra eodem militant etiam
in donatione iuris patro. creandi. Huic tamen conclu-
ſioni vnum obſtat ſcilicet, quia epiſcopus poteſt ſem-
per cõſentire ex poſt facto, & ratam habere donationẽ,
vt concludunt domini de Rota in deciſione vltima ſub
hoc tit. de iure patron. in antiquis. & dixi ſupra in verbo
pro eo quòd de diœceſani conſenſu. in 2. quæſtio. ergo
verbo quod vſquequo appareat epiſcopum nolle con-
ſentire quod non poſſit talis donatio reuocari, ſed faci
lis eſt ſolu. quia ex quo donatio nõ valet, vſquequo epi
ſcopus conſentiat, poteſt donãs interea diſponere alio
modo nec poſſit poſtea epiſcopus conſentire in præiu
dicium hæredis, cui fuit ius quæſitum. quod etiam di-
cunt domini de Rota in pręallegata deciſione circa me
37 dium. ¶ † Vigeſimò quæro an abundat in hac materia
donationis iuris patro. an donatarius iuris patrona. poſ
ſit præſentare donatorem. Breuiter conclude quod ſi-
cut concludit Ioan. And. & ſequuntur. Abb. & commu
niter cæteri in capitu. ex inſinuatione infra eodem. Li-
mitatur tamen hæc concluſio ſecundum præfatos do-
cto. niſi pro vna vice ſit conceſſum ius præſentandi, q̃a
tunc non poteſt præſentari concedens, quia is facere di
citur cuius nomine fit l. 1. §. deiecuſſe. ff. de vi & vi arma.

capitu. mulieres. de ſenten. excommuni. cum ſimilibus
& facit quod dicit Abb. in ſimili in capit. fina. in fi. ſupra
de inſtitutio. & clarius Cardina. Floren. poſt Ioan. Cald.
ibidem dicentes quod ſi pro vna vice ſit donatum ius
conferendi, tamen non poteſt beneficium donatori cõ
ferri. licet Io. de Imol. ibi & quidam alii aliter loqui vi-
deantur diſtinguentes an conceſſio ſit facta tanquã pro
curatori, an tanquam donatario, vt primo caſu nõ poſ-
ſit beneficium cõferri concedenti ſeu conſtruenti pro
curatorem, ſed ſecundo caſu ſic, quę diſtinctio etiam eſt
de mente Ioan. And. & Panormi. ibi & eſt rationabilis,
quia ſi donatum eſt ius pręſentãdi mihi dato quod pro
vna vice tantum ego poſtea pręſentabo nomine meo
pro illa vice, ſecus ſi concedatur mihi ius præſentandi
vt procuratori quia tunc non poſſum præſentare cõce-
dentem, quia ipſe ſeipſum præſentare diceretur. & hæc
diſtinctio etiam eſt de mente Panormi. poſt Ioan. And.
in dicto capitu. ex inſinuatione. in fin. & Specu. in hoc
tit. circa finem. & vide quod dixi ſupra ſuper verbo ho-
norificum. in 9. quæſtio. in ver. nota tamen. ¶ Vigeſimo-
38 primò quæro † an ſi patronus dicat dono eccleſiã meã,
per hoc cenſeatur donaſſe ius patronatus. Conclude ꝙ
ſic. dummodo cõſenſus epiſcopi interueniat. Ratio eſt
vt actus potius valeat quam pereat. argu. l. quoties. ff. de
rebus dub. capitu. Abbate infra de verbo. ſignificatio. ſi
enim cenſeretur donaſſe ipſam eccleſiam non valeret
donatio, quia laicus eccleſiam vel aliud ſpirituale poſſi
dere non poteſt capitu. cauſam. cum ſimilibus. de præ-
ſcrip. cum vulgaribus. Iſtam concluſionem probat tex.
in argu. in capitu. paſtoralis. de donationibus & firmat
glo. in capitu. quòd autem. §. fina. infra eodem. & firmat
domi. Anton. & Abb. & cæteri tranſeunt communiter
in capitu. de monachis ſupra de præben. & in d. c. quod
autem. & in capi. illud. infra eod. & dixit Bal. in l. monu-
menta. C. de lega. quòd legans eccleſiam cẽſetur legare
ius patrona. quod in ea habeat & faciunt quæ infra dicã
dubitatio tamen eſt inter doctores an quando talis do-
natio fieret loco religioſo requireretur conſenſus epi-
ſcopi, quẽadmodum ſi fieret laico, ſi enim ſimpliciter
donaretur ius patrona. An epiſcopi conſenſus requira-
tur ſatis dictum eſt ſupra in quęſtio. 17. ſed nunc loqui-
mur quando donatur eccleſia. in hoc puncto Philippus
quem refert & ſequitur Abb. in d. capitu. quod autem
tenent quod per talem donationem nõ transfertur ius
patrona. niſi epiſcopi conſenſus interueniat, idem do.
Anto. & Abb. in dicto cap. illud & mouentur per illum
ſext. qui ſimpliciter dicit, quod conceſſio eccleſiæ facta
religioſe domui eſt nullius momenti, ex quo fuit facta
inconſulto epiſcopo. idem probatur in dicto cap. quod
autem. in fin. & ibi glo. ita intelligitur. idem glo. magna
circa principium in dicto capitu. de monachis. Et ratio
quare non valeat talis donatio, eſt, vt dicit Abb. in d. ca-
pit. illud, quia peccat in forma. Contrariam tamen opi-
nio. tenuit Vincen. quem refert Abb. in dicto capitulo
quod autem. Idem concludunt Ioan. de Imol. & Abb. ſi
bi contrarius. in dicto capitu. de monachis. vbi formali
ter dicit, quod hoc caſu peccatur in materia & non in
forma. & quod propterea donatio tenet & hęc opinio
magis mihi placet, quam cõprobo, quia ſi donatio fiat
de ſolo iure patrona. loco religioſo, talis donatio tenet
etiam ſine epiſcopi conſenſu d. capi. illud. ergo eodem
modo, quando donatur eccleſia in qua donans habeat
ius patrona. qua ſic præſumitur voluiſſe tantummodo
donare ius patron. vt ſupra probatum eſt ergo nihil eſt,
quod ſuadeat conſenſum epiſcopi debere interuenire
magis hoc caſu quam alio. Et hanc opinionem tenẽdo
non obſtant d. capitu. quod autem. & d. capit. illud. quia
debent intelligi vt loquatur, quando donans intende-
bat donare proprietatem eccleſiæ & non ius patr. prout
etiam dicit Abb. ibi ſuper gloſſ. in primo membro ſuæ
diſtinctionis ibi factę. Comprobo etiam præmiſſam cõ-
cluſionem de qua in princip. per illud quòd dixit Abb.
in capitu. pro illorum. in primo nota. de pręben. vbi dę-
39 cidit † quòd ſi patronus cuius ius patrona. ab alio occu
patur

patu r porrigat libellum cõtra illum dicẽdo peto eccle-
ſiam meam,libellus ſuſtinetur & exponitur eccleſiam,
i.ius patr.quod etiam firmat domi.Fely.San.alias autho
ritates allegans in capitu.auditis.in 2.colum.de præſcri.
¶ Vigeſimoſecundo quæro, quia dictum eſt ſupra in 1.
quæſtio. huius verbi quod ius patrona. tranſit cum vni-
40 uerſitate,quæro † an ſit verum hoc quando vniuerſitas
transfertur per titulum, in quo requiritur particularis
rerum traditio, vt in vẽditione hæreditatis vel alterius
vniuerſitatis iuxta l.qui tibi. C. de hære.vel actio.vendi.
Conclude quod ſic.ſecundum Ioan.And.Calde.& com
muniter doc.in c.ex literis.infra eo.& ſequitur do.Fely.
in ca.cauſam.in 4.col.de præſcri.dicens hanc eſſe cõmu
niorem opinionem.idem tenet ipſe do.Fel.in d.c.cum
Bertol.in fi.de re iudi.licet Pau.de Elea.contrarium tenuerit,
vt in dictis locis fit mentio.& eum ſequitur domi.And.
Barb.in c.quanto.in 8.col.de iudi refert tamen Bal.in l.
1.C.de bonis liberto.tenentem,quod ſupra dixi.& vide
41 quæ infra dicam q.25. ¶ Vigeſimotertio quæro † quan-
do dicatur ius patrona.eſſe in vniuerſitate vel adhęrere
vniuerſitati.& ſic quid ſit vniuerſitas de qua nos loqui-
mur.doc.communiter poſt Inn.in d.c.ex literis.conclu
dunt quod vniuerſitas in propoſito noſtro dicatur illa quæ
abſque alia expreſſione iura vniuerſitatis in ſe continet
ſicut eſt villa vel caſtrum,& ius patr.& ſimilia.vel aliter
dic,quod vniuerſitas dicitur quæ cõtinet iuriſdictionem,hono-
rem,diſtrictum, & ius patron.& ſimilia.vel aliter dic, quod
vniuerſitas dicitur quæ continet in ſe corporalia. ita Bald.in
conſ.ſuo 32.inci.quidam nobilis in 3.volu.Et propterea
ibi dicit, quod conſideranda ſunt verba contractus vtrum vendi
tio ſit facta ſub forma vniuerſitatis,an vero ſint venditę
res corporales tãtum exemplificando vt per eum. hinc
etiam dicit Pau.de Caſt.in conſ.ſuo 134.incip.notandũ
in 1.col. vbi allegat iura & authoritates ad hoc quod vendi
to caſtro venit in,venditione iuriſdictio,imperium,& ſi
milia. & quod vendito caſtro vel villa tranſeat ius patrona.
nemo negat,vt dicit do.Car.in d.c.ex literis.in 11.q. poſt
Io.And.Idem ſi detur caſtrum,villa,vel ciuitas in feudũ
in qua ſit ius patr. tunc etiam tranſeat ipſum ius patro.
Ita probatur in c.cum ſeculum.& ibi not.infra eo.& fir
mat Oldra.in conſi.ſuo 311.inci.thema quæſtionis,non
tamen poſſet ius patro.dari in feudum particulatiter &
de per ſe.ita notatur in d.c.cum ſeculum.Firmat Ludo-
uic.Rom.in conſi.ſuo 368.incipiente.præſens conſulta
tio.vbi fortius dicit quod nõ valeret conſuetudo in cõ-
trarium etiam tãti temporis cuius memoria in contrarium
non exiſteret, ex bonis fundamentis de quibus per eũ.
Prædictam etiam concluſionem Inn. & doct. vbi ſuprà
firmat Bald.in conſi.ſuo 285.inci.quædam mulier.circa
finem.in 3.volumi.nec ab ea deuiat in l.fi.in vlti.col. in
princip.C.de edic.diui Adria.tollen.Et facit quod ponit
Abb.poſt alios in capit.2.in 6.colum.de ord.cogn.& Bar-
to.in l.1.in 1.col.ff.de eden.& Bald.in d.conſilio pulchrè
declarat quid ſit totum vniuerſale,quid integrale quid
numerale. Ex prędicta concluſione inferunt docto. in
dictis locis,& Ioan.And.in additio.ad Spec.in hoc tit.in
additione magna in prin.quod ſi habẽs fundos aliquos
in villa dicat,vendo tibi omnia iura quæ habeo in villa,
non tranſit ius patron.quod ibi habeatur quia hoc caſu
non ſubeſt aliqua vniuerſitas,cui adhæreat ius patrona.
& perinde eſt ac ſi diceretur uendo tibi talem & talem
fundum.Et comprobat dom.Cardi.in dicto capitu.ex li
teris.in 11. quæſtione dicens, quod ſi hoc caſu tranſiret
ius patron.poſſet illud vendere, dicendo vendo omnia
iura quæ habeo in ciuitate vel prouincia. Hanc conclu
ſionem etiam tenet Roma. in ſuis ſingularibus charta
2.in ſingulari incipi.volo tibi dicere. & idem dicunt do
cto. quando dicatur vendo omnia bona quæ habeo in
tali villa,quia tunc non tranſit ius patrona. & ibi etiam
firmat domi.Cardina.in dicta quæſtione 11.& mouetur
quia eo caſu perinde eſt ac ſi eſſent tot contractus quot
ſunt res l.ſcire debemus.ff.de verborum obliga. ſed ius
patro. de per ſe vendi non poteſt c.de iur.infra eod.igi-
tur,&c.Item militaret abſurdum,de quo ſupra in prçce
denti difficultate.Et pro iſta opinione etiam facit, quia
ius patrona.non eſt de bonis.ita formaliter dicit Bal. in
præalleg.conſil.285.Contrarium tamen in hoc puncto,
ſcilicet quod ſi vendo bona,&c.ius patron.transferatur
tenuit Goff.in libellis ſuis in hoc tit.in verſi.item tranſ
fertur & ſequitur domi. Abb. in dicto capitulo ex lite-
ris.referens quoſdam alios ita tenere,& mouetur Abb.
per l.bonorum.la 2.ff.de verborum ſignifica. vbi bono-
rum appellatio ita continet vniuerſitatem ſicut hæredi
tas,ſed vendita hæreditate tranſit ius patrona. vt comu-
niter doctores cõcludunt.in d.c.ex literis. & latè ibi pro
ſequitur domi.Cardi. in 11.quæſt. & ſatis ſupra dixi.igi-
tur etiam tranſibit venditis bonis,& in veritate ille tex
probat ineuitabiliter opinionem iſtam. pro qua etiam
adduco idem ſenſiſſe Bald.in d.l.fi.in vlti.col.C.de edict.
diui Adria.tollen. vbi dicit quod ſi vendo omnia bona
42 mea non tranſit ius patro.† quia dictio mea,eſt dominij
ſignificatiua, ſed patronus nõ eſt dominus, vt ipſe dicit
niſi abuſiue.ſentit ergo Bal. quod aliud eſſet quando in
venditione ſimpliciter diceretur vendo bona ſine illa
dictione mea.& tenendo hanc opinionem,ego eam li-
mitarem prout limitabam alias legendo d.ca. ex literis.
ſcilicet vt non procedat, quando vendẽs nihil penitus
haberet, niſi ius patronatus, quia tunc dicendo vendo
bona quæ habeo,nõ tranſiret ius patronatus quod pro-
bo ex plurib.& primo,quia ſi aliter dicamus,concedere-
tur per indirectum quod directo non conceditur con-
tra regulam cum quid vna via. de reg. lib.6. cum ſimili-
bus. præterea & ſecundo hoc caſu nulla eſt vniuerſitas
rerum,cui inhęreat ius patron.prout doctores requirũt
in concluſione præmiſſa. Tertiò probo, quia hoc caſu
committeretur ſimonia; quia animus contrahentium
tantummodo ſe haberet ad ius patrona. cum aliud nõ
habeat vendens. Quartò & vltimò probo, quia regula
iuris eſt,quod vbi genus non poteſt verificari niſi in vna
ſpecie habetur pro ſpecie l.3.ff.de liberis & poſthumis.
& ibi not.& in c.quoniam Abb.& in capitu.ex parte.de
offic.delegat.Ergo ſi dicat vendo omnia bona & vẽdens
nõ habeat niſi ius patrona.cenſetur ipſum ius patrona.
venditum,quod eſt prohibitum.capitu.de iure infra eo
dem.cum ſimilibus. Et hoc etiam dixit domi. Cardina.
in d.capitu.ex literis.in 14.quæſtione. vt ſupra retuli ad
aliud propoſitum.Et iſta videtur mihi veritas in hoc pũ
cto.Et iſtam limitationem ex eiſdem rationibus credo
militare vbi vẽderetur hereditas.Et per iſtam limitatio-
nem tollitur vnum fundamentum Cardin.qui vt ſupra
retuli tenuit contrarium eius quod ego ſupra firmaui.
Alia etiam fundamenta in contrarium adducta tollun
tur per dictum textum.in d.l.bonorum.Inferunt etiam
ex præmiſſis Inno.Ioan.And.& Abb.in d.cap.ex literis.
quod ſi venditur fundus vel palatium in quo ſit capella
iuris patron.ipſum ius patro.non venit in tali venditio
ne, etiam quod non habeatur aditus ad dictam capellã
niſi per fundum vel palatium.Et ratio eſt ſecũdum eos,
quia palatium vel fundus nõ eſt quid vniuerſale,ſed res
particularis.Contrarium tamen dicit Barto. in l.ſi mer-
cedem.§.ſi cum fundum.ff.de actio.empt.per illum tex
43 tum.concludens † quod vẽdito fundo in quo ſit capel-
la, venit in venditione ipſa capella niſi ad eam habea-
tur aditus ex publico. quod dictum referunt doct. in d.
ca.ex literis,& Ludoui.Roma.in notabilibus ſuis,in ſe-
cunda char.in ſingulari incipiente,ſi vẽdo fundum.vbi
etiam tenet hanc partem. Et multa allegat quę non fa-
ciunt ad propoſitum, quia loquuntur in caſu, quando
venderetur, vniuerſitas.ſed vt dictum eſt fundus vel pa
latium non dicitur quid vniuerſale. Iſtam etiam partẽ
tenet domi.Cardi.Floren. in capitu.cum ſeculum.in 3.
quæſtio.infra eodem.& in conſ.ſuo 122.incipien.in no
mine indiuiduæ Trinitatis.in 2.col.mouetur ex multis,
ſed potiſſimè ex d.§.ſi cum fundum.qui text.verè forti-
ter ſtringit, ita vt de facili diſputando teneri poſſet hęc
pars.tamen præcedens eſt communis vt atteſtatur domi.
Abb.in d.cap.cum ſeculum. Concludens communiter
doctores eam tenere etiam in caſu quod fundus ſuper

quo

quo eſſet capella fuiſſet in feudū datus.quòd eſt fortius
vt ibi per eū.Et hanc opinio.dicit etiam eſſe cōem.Abb.
in diſputatione ſua inci.Augerio.in 10.colum.in princ.
Licet dicat ɔ̄tiam partem poſſe ſuſtineri ex rationibus
de quibus ibi per eū. Præmiſſam etiam concluſionem
reperio tenere Bal. in l.fi.in pen.col. in fi.C.de edic.diui
Adri.toll.vbi dicit ꝙ ſi habeo eccleſiam in fundo meo,
& dono tibi fundū,non tranſit eccleſia,etiam ſi ad eam
non ſit acceſſus niſi per fundū. ratio eſt ſecūdum eum:
quia non eſt eiuſdē conditionis eccleſia cū ipſo fundo,
licet ſecus ſit,vt ipſe dicit in ſepulchro. quod bene tran
ſiret ſm eum,quia potius in facto quam in iure cōſiſtit.
Ex quib.verbis colligit ſolu.ad d.§.ſi cum fundū.vbi prę
ſupponitur ꝙ vendito fundo tranſeat in venditione ſe
pulcrum,vel ſolue vt per Abb.poſt Io. & alios in d.c.ex
literis.& conſidera ꝙ iſta pars eſt tutior in vēditione lo-
quendo,quia eam tenēdo euitatur dubiū ſiniſtrę.¶Vi
44 geſimoquartò quæro circa prædicta † an venditis hono
rantiis tranſeat ius patrona.videtur dicendum quod ſic.
quia ius patrona. eſt honor vt patet in diffinitione ſui.
de qua per doct.ſuper hac rub. dum dicunt quod eſt ius
honorificū,&c.Item iſtud verbum honorantias,videtur
quid vniuerſale igitur,&c.in contrarium conſuluit Bal.
in conſi.ſuo 285.incip.quædam mulier verſus finem in
3.volumi.ſecundum primam impreſſionem.& in con
ſilio 32.incip. quidam nobilis, eodem vol.& mouetur
inter cętera.quia ius patro.non eſt ſimpliciter honoran
tia.ſed etiam cōtinet onus & vtilitatem,ex prędicta diſ-
finitione ɔſtat,ex quib.verbis tollitur primū argumen-
tum factum in contrarium.Non obſtat etiam aliud,ſci
licet ꝙ honorantia ſit quid vniuerſale.quia docto.com-
muniter ſentiunt contrarium in d.c.ex literis. vbi dicūt
45 † quod villa & caſtrum dicuntur quid vniuerſale. quia
continent in ſe iura vniuerſitatis,ſcilicet iuriſdictionē,
honorem,& diſtrictum.volūt ergo, quod honor vel ho
norantia ſit de contentis ſub dictis terminis vniuerſali
bus,& ſic quod non ſit quid vniuerſale.quia vt de ſe pa-
tet aliud eſt continens, aliud cōtentum quæ concluſio
eſt iuridica,& æqua.& menti tenenda, quia de facto fa-
ciliter contingere poſſet.¶Vigeſimoquintò quæro cir-
ca hunc modum transferendi ius patro.in alterum.po-
46 ne † quod quis vendat vniuerſitatem in qua ſit ius pa-
tronatus.an ſi illud exprimat in venditione tranſeat cū
vniuerſitate.exemplum,quis dicit vendo villam vel ca-
ſtrum cum omni iuriſdictione,honore,iure patro. &c.
iſtam quæſtionem attingit Io.And.in ca.vnico.in 1.col.
eod.titu.lib.6. in nouella. Et poſt argumentationem ad
patres concludit, quod ius patronatus tranſit cum vni-
uerſitate.& mouetur inter cętera,quia etiam in ſpiritua
libus illa quæ inſunt ſine vitio exprimuntur capi.ſigni-
ficaſti.& ibi gloſſ.2.& docto.notant.ſupra de elect.& glo.
2.& ibi Panor.& docto.nota.in capit. ad audientiam.ſe-
cundo de reſcrip.& ibidem do.Fel.Sandeus in 6.colum.
in verſi.exprimere multas alias authoritates accumulat
ſubiicit etiam Ioann.Andr.vbi ſuprà quod audiuit pro
hac parte ſnīatū in curia de venditione ville gelheym
quam fecerat capitulum hebipolenſe decano & c.San-
cti Stephani Maguntini,quia in venditione expreſſerat
curiam, agros vineas,decimas cenſus,ius patrona.cum
omnibus iuribus, &c. conſuluit tamen Ioan.Andr. ibi
aduertendum eſſe ne fiat expreſſio iuris pa. venditione
coniuncta,ſcilicet,per quam dici poſſit ius patr.expreſ-
sè venditum, tunc enim non valeret venditio reſpectu
iuris patrona.c.de iure.infra eodem.& omnia verba Io.
Andre.vbi ſupra.ibi Gemin. refert, licet aliam opinio-
nem tenere videatur,vt infra dicam. Et iſtam opi.Ioan.
And.ipſemet refert & cum ea tranſit in additio.ad Spe,
in titu.hoc in additione magna poſt prin.& eam etiam
refert Ludouic.Roma. in conſi. ſuo 368.incip. præſens
conſultatio.licet omnia eius dicta non referat.eam etiā
refert & ſequitur Abb.in c.illud.in 2.col.infra eo.& do.
Car.Flo.in c.ex literis.in 11.q.in fi.infra eod.Iſtam eandē
concluſio.tenet Bal.in l.fi.in vlt.col.C.de edi.diui Adria.
toll.vbi dicit, ꝙ ſi dicatur vendo tibi caſtrum, & patro-
natum,tranſit in venditione tale ius pat.quia vt ipſe di-
cit inutilis ampliatio non vitiat.allegat l.cum precario.
ff.de præcatio.& l.ſi tam auguſti. ff. de ſeruitutib.Et hoc
idem videtur ſentire Bal.rectè conſideranti in conſ.ſuo
47 285.incip.quædam mulier.vbi concludit † quod ſi quis
vendit omnes honores, & honorantias, & ius patrona-
tus,tranſit ipſum ius patronatus.& mouetur,quia illud
verbum honorantias,nō eſt terminus vniuerſalis, ergo
ſenſit quòd ſi eſſet terminus vniuerſalis, tranſiret non
obſtante expreſſione facta. idem clarè concludit Ioan.
de Ana.in c.querelam.in fi.infra de ſimo.idem etiam te
net Oldrad.clarè in conſi.ſuo 312.incip.thema quæſtio-
nis.Aliam opi.in hoc puncto tenuit Io.Cald.in d.c.vni-
co.eo.tit.lib.6.& diſtinguendum ſit, ꝙ aut expreſſio iu-
ris patronatus fuit facta declaratiuè,vt quia dicatur ven
do villam cum omnibus iurib.ſuis,videlicet iuriſdictio
ne,honore,iure pat.&c.& tunc tranſeat ius patr.quia ta-
lis declaratio non inducit nouam vel ſingularem vendi
tionem. aut verò fuit facta expreſſio nō declaratiuè ſed
ɔiunctiuè.& tunc licet ipſa expreſſio non fuerit neceſ-
ſaria putat non tranſire ius patronus.Iſtam opinionem
poſt multa refert ibidē Gem. in prin.in 2.col. & ita reſi-
det.vnde videtur iſtam tenere, ex quo eā refert vltimo
loco,ut not.gl.in l.qui filium.§.Sabinus.ff.ad Trebel.Io.
And.in c.1.de pœnis.lib.6.in nouella.& in cap.1 de ſen-
ten.excommuni.& probatur in l.ſi idem eo.§.fi.ff.de iu
riſd.om.iudi.& in l.bona fides.ubi no.Bart.ff.depoſiti.&
firmat Bal.in auth.ex teſtamento.in 2.colum. C. de coll.
& in l.ſi mater. C.ne de ſta.defun.& domi.Alex.in conſ.
77.incip. in cauſa & lite uertente coram reuerendo pa-
tre.in 5.colū.& in conſi.164. incipien. viſo proceſſu in
princ.in 2.uolu.& alibi ſæpe doc. Aliam & tertiam opi-
nionem in hoc puncto tenuit Abb.Panor.in d.c.quære
lam.de ſimo.diſtinguendo,quod aut ius patro.exprimi-
tur per dictionem,&: ut quia dicitur in uenditione uen
do uillam,& ius patr.& iſto caſu ius patro.non tranſit ſe
48 cundum eū.mouetur per gl.ibi dicentem † ꝙ copulati
ua facit copulatū uenire principaliter. unde dicit Abb.
uidetur hoc caſu eſſe uenditū ius pat.principaliter,ſicut
eſt uendita uilla quod eſſe non poteſt,ut in c.de iure.in-
fra eo. aut uerò ius patro.exprimitur per dictionem cū.
& tunc tranſit quia illa dictio cum nō denotat acceſſio-
nem quādam,ſed per acceſſionē bene tranſit ius patro-
natus etiam in uenditione, ut ſupradictū eſt.igitur, &c.
& ita dicit limitandū eſſe dictum Io.And.in d.ca.unico.
ſed pro ueritate prædicta diſtinctio eſt de mente ipſius
Io.Andr.Iſtam etiam opinio. qn̄ apponitur dictio &, in
uenditione tenere videtur ipſe Abb. in ca.quanto.in 3.
col.de iudic.licet ibi nihil dicat qn̄ apponitur dictio cū.
Comprobatur iſta opinio d.Abb. per doctrinam Bar.in
ſimili in auth.ingreſſi. in pen.col.C.de ſacroſan.ecc.ubi
49 dicit † ꝙ ſi quis dedicat ſe religioni cū bonis ſuis expreſ
ſio bonorum nihil operatur.quia quemadmodum bo-
na tacitè ueniebant acceſſoriè pariter ueniūt hoc caſu
cum natura dictionis cum, fit coniungere acceſſoriè l.
1.& 2.ff.de peculio leg.§.ſi quis ancillas.& ibi not.inſtit.
de leg.ſi uerò quis dedicaret ſe & ſua, tunc expreſſio fit
per alium modum, quam tacitè ineſſet ſecundū gl.ibi.
nam tacitè bona ueniebāt per quandā ɔſequentiā.ſed
hoc caſu exprimūtur per ſe & principaliter,quia natura
dictionis &: eſt copulare per ſe & principaliter ut d.l.1.
2.& 3. ff. de peculio legato. ita Barto. ubi ſupra inferens
ad deciſionem queſtionis,de qua ibi per eum. Iſtam ter
tiam opi.Abb.reprobat Io.de Ana.in d.ca.quærelam.ad
fi.Et mouetur, quia una dictio poteſt poni pro alia,put
eſt neceſſe.allegat glo.notabilem in l.eas cauſas. ff.de cō
di.& demon.& alia de quibus per eum. unde dicit ipſe
qn̄ ius patr.exprimitur per dictionem & exponitur pro
cum, ut ſic res potius ualeat quam pereat c.Abbate. in-
fra de uerb.ſig.l.quoties.ff.de rebus dubiis.& ſic conclu-
dit ꝙ quomodocunq; fiat expreſſio iuris pat.ſiue per di
ctionē & ſiue per dictionē cum, quod omni caſu tran-
ſeat cum uniuerſitate uēdita. & illud ēt uidetur ſentire
Bal.in d.l.fi.C.de edi.diui Adri.tollen.ubi loquitur de di

ctione &.Et eodem modo loquitur Old.in d.conſi.711;
quia in caſu ſuo erat conceſſa ciuitas cum omnib.iuſti-
tiis,&c.In hoc ſubtili puncto verior vr opi.vt ex prædi-
ctis conſtat, ꝙ ſi ius patronatus exprimitur in vẽditione
vniuerſitatis, eo modo quo ineſt in ipſa vniuerſitate. &
50 ſic per dictionẽ cum † quę acceſſionẽ denotat, tunc trã
ſit cum ipſa vniuerſitate vendita, quia ſic nullum pretiũ
vr eſſe ſtatutũ pro ipſo iure patronatus.& ſic non poteſt
dici ſimonia cõmiſſa.quæ opinio etiam mihi placet per
rationes ſupra allegatas.& maxime per rationẽ, quæ ha
bet ꝙ etiam in ſpiritualib. illa quę inſunt ſine vitio ex-
primuntur, qñ exprimuntur prout inſunt vt declarat d.
Fel.in ſpiritualib.loquendo in loco ſupra in prin.allega
to.& notant docto.in l.3.ff.de leg.1.difficultas ſtat qñ ius
patrona. exprimitur in venditione per dictionem & in
hoc puncto mihi placet opinio Abb. quæ vt dixi ſupra
etiam eſt de mente Io.And.in fi.ſuæ doctrinæ in d.c.vni
co.nec alio modo poſſunt verificari verba ſua ibi. Fun-
damentũ eſt, quia expreſſio iuris pat. fit per alium mo-
dũ quã inſit in vniuerſitate.quia exprimitur æquè prin-
cipaliter cũ vniuerſitate vendita.prout eſt natura dictio
nis & vt ſupra dictũ eſt. non ergo datur ratio, quia vẽdi-
tio ita facta non dicatur de iure pat. ſicut de vniuerſita-
te & per conſequens eſt neceſſe dicere ſimoniam eſſe
commiſſam c.de iure.infra eod vnde debemus dicere,
quod hoc caſu non tranſeat ius pat.quam concluſionẽ
corroboro per doctrinam Bar.in auth.ingreſſi.ſupra al-
leg.& inductam.Nec obſtat id quod dicit Io.de Anan.ſ.
51 quòd vna dictio exponatur pro alia, quia reſpondeo† ꝙ
in dubio verba debent intelligi propriè l.non aliter cũ
vulgaribus.ff.de lega.3.Et iſta concluſio maximẽ proce-
deret in ſoro animę vt puto, qa vbi dubitatur an actus
ſit ſimoniacus, fienda eſt interpretatio in deteriorẽ par-
tem fauore animæ, iuxta no.per gl.in c.vnico.de ſeruti.
facit tex.& ibi not.in ca.iuuenis.de ſpon.& habetur per
d.Fel.San.in c.fi.in 4.colum.de præſum.per hoc tradens
limitationem ad regulam, quæ habet, ꝙ in dubio actus
præſumitur licitus. & quilibet præſumitur bonus. quæ
reg. limitatur etiam per eundem aliis tribus modis. &
ego alias plenius ipſam regulam ordinaui cum 14. limi
52 tationibus in c.nulli.de accuſatio.¶† Sed hic ſuboritur
quæſtio acceſſoria, an in caſu prædicto quo venditio cẽ
ſetur ſimoniaca reſpectu iuris patronatus expreſſi,& de
ducta principaliter in vẽditione, teneat vẽditio ſaltem
reſpectu vniuerſitatis & aliorum ſub ea ꝯtentorum, cõ
clude breuiter ꝙ ſic. Et ita ſentiunt omnes doc.in quæ-
ſtione propoſita dum dubitant, an expreſſio iuris patr.
in vẽditione vniuerſitatis impediat quominus ius patr.
tranſeat.pręſupponunt ergo ꝙ reſpectu aliorum in uẽ-
ditione ꝯtentorum nõ ſit aliquod dubium. & hoc cla-
rè ſentit Io.And.in d.c.unico. Et iſtam conclu.compro-
bo per deciſionem in terminis gl. quam ibi notãt doc.
maxime Abb.& Io.de Ana.in d.c.quærelã.de ſimo.uult
enim illa glo.ꝙ quando uenduntur plura principaliter
& eſt aliquid quod uendi nõ poteſt, nõ retractatur con
tractus in omnibus rebus uenditis, ſed ſolum in re pro
hibita uendi.facit reg.utile.de reg.iu.li.6.& bene in pro
poſito facit l.1.& l. ex mille cum multis ſimilibus.ff.de
euic.Facit etiam cõis concluſio doctorum in c.cum M.
de conſti.& in c.dilectus primo poſt glo.ibi in uerbo ap
53 probantes. de proba. ubi dicunt† ꝙ ſi quis recipitur in
canonicum de præſenti,& promittitur ſibi prima uaca
tura, receptio in canonicũ tenet,& promiſſio uacaturæ
eſt nulla.ꝙ ſatis probatur in d.c.dilectus.& in c.relatum.
eo.tit. & multa alia exempla poſſent adduci. de quibus
per glo.in d.reg.utile.& per doc.in l.1.§.ſi ſtipulanti.ff.de
54 uer.obli.Secũdò dubitař circa prędicta † an exprimẽdo
ius patr.in uenditione eo modo quo ſuprà.ſ.per dictio
nem &, poſito ꝙ in uẽditione nõ ueniat, an pp ſimonia
commiſſam in uendẽdo ipſum ius pat.illud amittat uẽ
dens, uel priuari ſaltem debeat per ſniam. Archi. in ca.
qui ſtudet.in q.1. dicit ꝙ nõ priuatur nec priuari debet.
& mouetur quia qñ quis vendit ius patr.ius ſolũ annul-
lat ꝯtractum.d.c.de iure.infra eodem. & ibi domi.Bartho.

Bellencinus in apoſtillis . ad Abbatem. iſtam deciſionẽ
refert & cum ea tranſit.¶ Contrarium tñ tenet glo.in c.
quia clerici.in uerbo ſpoliando. infra eodem. dicens ꝙ
quando uenditur ius patr. tunc applicabitur ipſum ius
pat.eccleſię cui per uenditionem facta eſt ſimoniaca in
iuria,& ibi etiam hoc tenere uidetur Inno.dicens quod
qñ uenditur ius pat.eccleſia erit libera ab aduocato.i.pa
trono.& ibidẽ Io.And.Cardi.& Abb. & cõmuniter alii.
idem dicunt & idem doc.maximè Car.in d.c.de iure.in
ultimis uerbis.& eſt glo.bona in c.unico.In uerbo eidẽ.
eod.titu.lib.6.ergo pręſupponunt d.glo.& doc.quòd ius
patr.amittatur per talem uẽditionem . intelligit tamen
Io.And.ibi ꝙ ipſo iure nõ ſit priuatio facta.ſed ꝙ priua
tio debeat fieri per ſniam.& ibi plenius. hoc firmat do.
Card.Floren.in 3.oppo.poſt Goff. ibidem quod uidetur
æquius, licet in hoc multi contradicant dicentes, quòd
nullus proceſſus & nulla ſententia requiritur per text.
ibi in uerbo ſpoliando.ſed do.Car.& alii tenentes quòd
prædixi exponũt uerbum ſpoliando.i.priuãdo per ſen-
tentiam quam expoſitionem etiam Abb.Panor. ibi nõ
improbat.Tertiò in fin acceſſoriè requiritur pro plena
55 intelligentia huius materię.† an poſito quòd ius patro.
nõ poſſit uendi ut ſupra ſi uendatur debeat pretium re
ſtitui emptori, uidetur dicendum ꝙ ſic. ex quo ius patr.
ſibi uẽditum conſequi nõ poteſt.Contrarium determi-
nat Io.And.do.Card.Flo.Abb. & communiter cæteri in
d.c.de iure. ubi decidunt ꝙ pretium nõ reſtituetur em-
ptori, quia fuit in mala fide emendo contra iuris diſpo
ſitionem arg.l.ſi fundum.C.de euic. & l.quemadmodũ.
C.de agric.& cenſi.lib.11.& c.de hoc infra de ſimonia.&
hoc etiam dicit do.Car.in d.c.quia cle.in ult.uerbis. Nõ
etiam remanebit pretium apud uenditorem, quia non
debet locupletari cũ iactura emp.reg.locupletari.de re-
gu.iur.li.6.unde ſecũdum pręfatos do. tale pretium ap-
plicabitur eccleſiæ cui fuit facta ſimoniaca iniuria . Et
iſtam opinionem etiam tenet : quia abũdat in propriis
terminis gl.in c.de hoc.in ul.glo.infra de ſimo.& etiam
probatur in illo text.& in §.& hanc. in auth. quomodo
oporteat epiſcopos.& ibi notat Bar.multa alia ad hoc al
legãs.Idẽ Bar.in §. præ omnib.quem legit eũ prin.in au-
then.de ſanctiſ.epiſ.vbi vult hoc eſſe regulare, ꝙ qñ ali-
quid aufertur aliquo, quia fecit iniuriã eccleſiæ debet
ipſi eccleſiæ applicari.& refert & ſequitur Io.de Ana.in
d.c.de hoc in vltimis verbis hoc intelligens ſecũdum di
ſtinctuionẽ do.Ant.& Abb. ibidẽ ſuper ſimili pũcto ibi
per eos poſt gl. Quartò & vltimò dubitatur circa prędi-
56 cta pone †ꝙ ipſamet eccleſia patronata emat ius pat.an
remanebit libera, queadmodũ ſi alius emeret vt ſ.ꝯclu-
ſum eſt gl.in d.c.quia cle.vr velle ꝙ eccſa nõ remanebit
libera.alii tenent ꝯ:quia ſm eos delictũ perſonæ nõ no-
cet eccſę.reg.delictũ de reg.iur.li.6.Io.An.& do.Ant. ibi
diſtinguunt.ꝙ aut ſolus prælatus emit, & eccſa remane
bit libera, qa delictũ perſonæ nõ debet nocere eccleſię.
aut verò prælatus cũ collegio emerunt, & tunc eccleſia
nõ remanebit libera, ſed ius pat.remanebit apud vendi
torẽ.& mouet, quia delictũ prælati & capituli nocet ec-
cleſiæ iuxta not.in c.2.de ord.cogni.& in d.reg.delictum
Io.Cal.do.Car.& Abb.in d.c.quia clerici.tenẽt opi.ꝙ in-
diſtinctè eccſa remanebit libera.& dicit Abb. remouen
do tacitum ꝯrium, ꝙ eccleſia remanebit libera non ra-
tione ſui ꝯtus.ſ.quia emerit, ſed ex eo, quia vẽditor de-
bet ſpoliari ipſo iure pat.vẽdito.& ſi tu dicas iſto modo
eccleſia ex delicto reportabit cõmodum . ꝙ vr indignũ
rñdet d.Car.ibi ꝙ eccleſia,& ſic ipſi clerici qui delique-
rũt emẽdo, poterũt alio modo puniri. & hæc opinio ẽt
mihi placet.quia in dubio eſt tenẽda opi.fauorabilis ec
cleſiæ ar.l.ſunt perſonæ.ff.de reli.& ſum.fu.in fi.ibi ſum
mã eſſe rõnem quæ pro religione facit.Cõprobo ẽt hãc
conclu.per doctrinam Hoſt.d.Ant.Abb.Io.de Ana.& cõ
muniter doc.in d.c.de hoc.vbi ꝯcludunt ꝙ ẽt ſi oẽs cleri
ci eccleſię aliquid recipiãt ſimoniace, illud totũ applica
bitur ipſi eccſę.& per hæc ſit expedita hæc 25.quęſt.prin
cipalis.¶ Vigeſimoſextò quæro principaliter, quia vidi
mus, an & qñ in venditione vniuerſitatis tranſeat ius
pat.

57 pat.tan in locatione vniuerſitatis tranſeat ius pat.ita vt
præſentatio ſpectet conductori,ſi ɔtingat eccleſiam va-
care locatione durãte. In hoc notabili puncto dicas,ꝙ
ſi locatio ſit perpetua vel talis,per quam vtile dñium in
conductorẽ ſit tranſlatum,tunc indubitanter tranſit ius
patr.niſi fuerit in locatione exceptum..caſus eſt vbi ita
ſummant doct.in c.ex literis. infra eo. Si autem locatio
ſit facta ad tempus modicũ,glo.& communiter doc.ibi
ſentiunt ꝙ non tranſeat ius patro. quia dicunt quod in
caſu dicti c.ex literis.ideo tranſit ius pat.in ɔductorem:
quia in eum tranſit vtile dñium. & ſic ibi fuit locatio
ad longũ tempus.vbi ergo vtile dominium non tranſfe
ratur prout in locatione ad modicũ tempus, volunt ꝙ
nõ tranſeat ius pat.& hanc conclu.plenè & clarè firmat
Pau.de Caſt.in conſ.ſuo 57.incip.venerabilis vir in 1.co
lum.& mouetur inter cætera,quia locare nihil aliud eſt
quam fructus rei vẽdere,iuxta no.per Bart.in l.cotem.§.
qui maximos.ff.de pub.vnde nõ cenſetur venditus fru-
ctus iuris pa. & ſic præſentatio vel ius præſentandi quia
vendi non poteſt quemadmodũ nec vẽdi poteſt ipſum
ius patr.c.de iure.infra eo.& iſtam deciſ.Pau.de Caſt.re-
fert & ſimpliciter ſequitur dom.Fely.Sandeus.in c.cum
Bertol.in pen.col.ſupra de re iudic.Contrariũ tñ in hoc
membro tenent domi.Card.Flo.& Abb.in d.c.ex literis
& mouetur do.Card.quia in ɔductorem ad tempus mo
dicum tranſit cõmoditas, dato ꝙ non tranſeat vtile do-
miniũ. igitur ſecundum eum tranſibit præſentatio, vel
ius præſentandi,quod eſt quedam cõmoditas vel quidã
fructus iuris patro.ita domi.Cardi.ibi.in 1.quæſtio licet
nõ ita clare Abb.autem ibi mouetur, quia ɔductor vel
colonus poſſidet naturaliter ſibi , licet ciuiliter domi-
no.vnde ratione ſuæ naturalis poſſeſſionis poterit præ-
ſentare. ¶ Item mouetur,quia queãdmodũ colonus ꝑ-
cipit alios fructus, ita debet percipere iſtum fructũ præ
ſentationis.¶ Tertio & vltimò mouetur,quia tex.in d.
c.ex literis. loquitur indiſtinctè,& ſic debet intelligi in
omni locatione.Mihi placet opinio,primo loco relata
quæ etiam vr̃ magis communis. & eam comprobo tali
58 fundamento, †nam cõductor maximè ad modicum tẽ
pus non facit fructus ſuos, qui breui tempore nõ rena-
ſcũtur l.diuortio.§.ſi fundum. & ibi Bal.& doct.notant.
ff.ſol.ma. ſed fructus præſentationis eſt domini quia nõ
renaſcitur omni anno.ſed tantũmodo percipi põt talis,
fructus vacante eccleſia vel capella . igitur nõ ſpectabit
ad ɔductorem.& tenendo iſtam ɔclu.nõ obſtant funda
menta do.Car.& Abb.s̃.in ɔtrarium deducta.Primò enim
nõ obſtat dicere ꝙ ɔductor habet alias cõmoditates &
alios fructus,ergo iſtu fructũ præſentationis habere de-
bet,quia cõſequentia non eſt bona,ex quo vt ſupra dixi
præſentatio eſt fructus qui breui tẽpore nõ renaſcitur.
Secũdò ideo vt per Pau.de Caſt.vbi ſup. ꝙ fructus præ
ſentationis emi nõ poteſt quemadmodum alii fructus.
ſed conductor cẽſetur fructus emere vt ſupra dictũ eſt.
igitur &c.Nõ obſtat modo tñ dum dicebatur ꝙ condu
ctor vel colonus poſſidet naturaliter ergo pñtare põt,
quia verior opi. eſt ꝙ colonus non poſſidet ſibi, aliquo
modo,nec ciuiliter nec naturaliter l.nõ ſolum.§.ꝙ vul
go.vbi gl.& Bar.ff.de vſuca.glo.in §.poſſidere.inſti.de in
terdic.Bar.in l.1.in ſi.principii.ff.de acqui.poſ.& faciunt
no.in l.colonus.co.tit.Non ob.ẽt vltimum l.quod dictũ
c.ex literis.loquatur indiſtinctè,quia non eſt abſurdũ in
telligere illũ tex. & limitare vt tñ procedat in cõducto
re ad longũ tempus propter fundamẽta s̃. facta arg.l.nõ
eſt nouum.ff.de legibus.& ſic remanet expedita hæc no
tabilis & quotidiana quæſtio quam alibi ita plenè tactã
non reperi.ſed ſuboritur quæſtio acceſſoria ad prędicta
59 † quid ſi ſit ɔſuetudo prout eſt Mediolani ꝙ vicini vel
parrochiani rectorẽ præſentent epiſcopo.& reperiatur
domus alicuius ex illis parrochianis locata , an pñtatio
ſpectabit ad ɔductorẽ , an ad dñm domus.in hoc paſſu
ego credo attẽdendos eſſe terminos ɔſuetudinis , quia
ɔſuetudo non egreditur terminos ſuos.vt dicit Bar.in l.
poſt dotẽ.ff.ſolu.mat.in pen.col.in auth.qui rem.in ſi.C.
de ſacroſan.eccl.do. Alc.in conſ.ſuo 9.anci.viſo thema-
te.in prin.in 3.uol.Cõſiderabit ergo an dñi domorũ tñ
prę ſentare ɔſueuerint,an ẽt ɔductores.& ſic illi qui ha-
bitiant in illa parrochia. & vide quæ dicam infra q.13.
an autem talis præſentatio quæ fit ex dicta ɔſuetudine
fiat vigore iuris patro.declaraui ſupra ſuper verbo com
petens alicui.in 25.quæſt.in ſi. ¶ Vigeſimoſeptimò quę
60 ro,an cũ uniuerſitate pignori data tranſeat ius pa.ita vt
vacante poſtea eccleſia vel capella poſſit creditor præ-
ſentare.Conclude breuiter ꝙ non,caſus eſt ſecundũ cõ-
munem intellectum,vt per Abb.ibi in 1.notabi.in c.cũ
Bertol.ſupra de iudic.& ibi no.& in c.ex literis infra eo.
& firmant Io.de Imo.& Abb.in c.ſi.in ſi.s̃. de concel.prę
ben.& ſi tu dicas quę eſt ratio diuerſitatis,quare ius pat.
tranſit cũ vniuerſitate vendita,vel alienata,vel cum hæ
reditate,in qua quis ſuccedit,& nõ cum vniuerſitate pi
gnorata,doctores in dictis locis plures rationes aſſigna-
ſunt.Goff.ẽt in d.c.ex literis. vt ibi referunt Io.An.& do:
Car.dixit rationẽ eſſe,quia licet per ɔtractum pignoris trã
ſeat poſſeſſio in creditorẽ,tñ abſurdum eſt ꝙ ratione ta
lis poſſeſſionis poſſeſſio eccleſiæ trãſeat in creditorem.
ſed vt dicit do. Car. vbi ſupra hoc non eſt reddere ratio-
nẽ nec probatur cauſa abſurditatis.aliã rõnem aſſigna-
uit Inn.vbi s̃. dicens, ꝙ ideo ɔtractu pignoris nõ tranſit ius
pat.quia in creditorẽ nõ trãſit vtile dñium,nec directũ.
iſta ẽt ratio vt vides non tollit difficultatẽ.aliam rõnem
61 aſſignauit Hoſt. vbi s̃. dicens ꝙ ratio eſt . † quia pignus
non ɔſiſtit niſi in his,quæ quis de bonis ſuis facit obno
xia l.qui filios.C.quę res pigno.ob.po.c.1.& 2.s̃. de pign.
iſta etiam ratio non eſt bona,quia licet de per ſe ius pa-
tro.non poſſet obnoxiari,tñ videretur dicendum ſecus
eſſe,quando vniuerſitas, in quam eſſet ius patro.obno-
xiaretur,vt in ſimili videmus,quando vniuerſitas vendi
tur vt diximus ſupra.in 8.q.& notatur in d.ca. ex literis.
vnde melior ratio & communis eſt quam aſſignauit gl.
vlti.in d.c.cum Bertol ſcilicet ꝙ ideo non tranſit ius pa
tro.in ɔtractu pignoris,quia creditor tenetur reſtituere
omnem fructum.vel quaſi quem cap.ex pignore,vel in
ſortem computare , & ſi fructum conſumpſit tenetur
æſtimationem computare, vt no.in l.1.& 2.C.de pigno.
actio.& in c.1.de vſu.ſed ſi ius patro.tranſiret in credito
rem & præſentaret non poſſet reſtitui ipſe fructus ſcili
cet ipſa prę ſentatio.nam ſi creditor præſentaret,& præ-
ſentatus inſtitueretur,non deberet poſtmodum remo-
ueri vt in c.conſultationib.s̃.eo.& in c.querelam.de cle.
nou poſſet ẽt dari æſtimatio,quia præſentatio eſt ineſti-
mabilis, tanquam res annexa ſpiritualitati . & iſtam ra-
tionem ſequitur Abb.& doct.Fel.circa ſi.& communi-
ter doc.in d.ca.cum Bertol.& etiam Abb.illã tenet in d.
c.ex literis 2.col.licet de glo.in d.c.cum Bert. non faciat
mẽtionẽ.ex hac ratione infert Abb.in d.c.cum Bertold.
in col.pen.ꝙ ſi ratione iuris pat.aliqua pẽſio deberetur,
illa tranſiret cũ pignorẽ creditorẽ,eo quia poſſet reſtitui
& in debitũ cõpenſari,& ſic ceſſat hoc caſu ratio prędi-
cta.quod eſt nota dignũ.Aliqualiter tñ prædictæ ɔcluſio
ni repugnare vr̃, quod dicit Ro.in ſingulari ſuo incipiẽ
te quæritur a me char.15.col.4.allegando tex.in l.elegã-
ter.§.ſi.ff.de pign.act.vbi ɔcludit,ꝙ creditor in caſtro ſibi
pignori dato põt iuriſdictionẽ exercere , tñ ſi rectè per-
62 pẽdis ex prædictis patet ſolu.¶ † Vigeſimooctauò quæ
ro an cum vniuerſitate in dotem data tranſeat ius patro
na.ita ꝙ vacãte eccl'a vel capella pñtatio ſpectet ad ma-
ritũ & non ad vxorem. Iſtam q.attingunt dñi de Rota in
deciſionib.nouis, deciſ.10. incip. fuit dubitatũ.ſub hoc
eo.tit.& decidũt ꝙ maritus poterit pſentare.& hoc ma-
ximè procedit ſecundũ eos.ſi hoc habeat ɔſuetudo,ſi tñ
ɔcurrãt maritus & vxor,pñtando prefertur præſentatus
ab vxore.& ꝙ maritus poſſit prę ſentare,mouetur,quia
maritus eſt dñs terũ dotaliũ viuente vxore l.doce ancil-
lã.C.de rei ven.vel ad minus hẽt vſumfructu in reb.do-
talib.ex quo tenet onera mřimonii ſupportare c. p ue-
ſtras.de don.inter ui. & uxo. Preterea dñt ipſi,pñtare eſt
fructus iuris pat.ergo cũ maritus ſit in poſſeſ.uilliæ uel al
terius uniuerſitatis,in qua ſit ius pa.meritò eo iure pat.
uti poteſt c.ɔſultationib. j.eo. quod aũt ubi concurrant

maritus & vxor in preſentando præfertur preſentatus
ab vxore, mouentur per ſimile c. quia ſi tutor & pupillus
concurrant in preſentãdo diuerſos, prefertur preſenta-
tus a pupillo vt per Io. And. in c. ex eo. de ele. li. 6. de hoc
tamen vltimo dic vt ſupra dixi ſuper verbo competens
alicui q. 4. Contrariam opinionem tenet dom. Anto. de
But. in c. ſi. ſupra de conceſ. præben. quem ibi refert & ſe
quitur Io. de Imo. in ſi. dicunt enim præfati docto. quod
preſentatio in quæſtione propoſita ſpectat ad vxorem
& non ad maritũ. & mouentur quia ius patro. eſt quedã
honorificentia quo ad actum preſentandi, quæ non eſt
proportionabilis ad ſuſtentationem onerum matrimo
nii, ideo non tranſit in maritũ, ſicut non tranſiret in cre
ditorem occaſione pignoris ſibi dati, quia tales fructus
non ſunt compẽſabiles in debito & per iſtud fundamẽ
tũ idem etiam tenet Abb. ibi ſubiiciens, quod iſta opi-
nio eſt verior, ſubtilior, & elegantior. Eandem opinio-
nem tenere videtur d. Fely. Sandeus in c. cum olim. in 11
col. de maio. & obed. referendo do. Ant. & Imo. vbi ſup.
idem etiam clarius tenet d. Fely. in c. cauſam. in 4. col. de
præſcrip. & allegat idem tenere Pau. de Elea. in diſputa-
tione ſua inci. patronus eccleſiæ Sancti Martini col. 10.
& in repe. c. nobis. in pen. col. infra eod. & cum illa opi.
Pau. vbi ſupra tranſit ſimpliciter Pet. de Anch. in clem.
plures. eo. tit. in 4. col. vbi refert argumenta prefati Pau.
Repetio tñ ꝙ do. Fel. in d. c. cum Bertol. in vlt. col. dicit
ꝙ cum ſemel allegaſſet in Rota opi. Imo. in d. c. nõ fuit
exauditus. & ꝙ pro opin. Rotæ adducebatur tale funda
mentũ. nam maritus lucratur fructus perceptos & con-
ſumptos. vnde cum nõ habeat eos reſtituere, fruſtra fit
æquiparatio de ipſo ad creditorẽ, qui debet fructus per-
ceptos reſtituere. preterea adducebatũ, vt ipſe dicit aliud
fundamentũ, quia tex. in d. c. ex literis infra eo. ſolũ con
ſiderat ꝙ cũ vniuerſitate tranſit ius præſentandi, & ſicut
ad poſſeſſorem tranſeũt alii fructus rei poſſeſſæ, ita tran
ſibit præſentatio. ſubdit tamen do. Fel. ꝙ pro tunc non
fuit aliter ↄclusum in Rota, eo quia etiam do. Anto. de
But. & Abb. in d. ca. ſi. tenent contra Rotam. Pro iſta etiã
opi. ego adduco ſimile bonum. nam maritus nõ poteſt
63 percipere fructus † ex rebus dotalibus, quãdo in breui
non renaſcuntur l. diuortio. §. ſi fundum. & ibi not. ff. ſol.
matri. ſed præſentatio eſt domini, quia non ſit omni an
no ſed raro. ſ. vacante eccleſia. ergo ad maritũ nõ debet
ſpectare in puncto iuris vr̃ mihi verior opinio, ꝙ ad ma
ritum tranſeat ius præſentandi. & intantum tranſeat ꝙ
ad vxorem nõ ſpectet. & ſic approbo opi. Rotæ in vno,
in alio tñ mihi vera non vr̃. ſ. inquantum dicit, ꝙ ſi mari
tus & vxor concurrant, ꝙ prefertur præſentatus ab vxo
re. id enim falſum vr̃, & hoc totum dico ineuitabiliter
probari in d. c. ex literis. a fortiori. ibi enim ius pat. tran-
ſit in conductorem vniuerſitatis ad longũ tempus, & ta
men minus ius habet talis in rebus cõductis quam ma
ritus in dote, vt expreſſè dicit Bal. in l. doce ancillam. C.
de rei ven. maritus enim habet propriè dominiũ dotis,
vt dicit Bal. in l. in rebus, in 3. nota. C. de iure do. patrona
tus ergo tranſire debet in maritum cũ vniuerſitate in do-
tem data. ibi etiam præfertur cõductor locati in preſen-
tatione. ergo etiam debet præferri maritus vxori a for-
tiori quicquid dixerit Rota, cuius fundamentũ non eſt
concludens in propoſito noſtro, vt de ſe patet. & per d.
c. ex literis. etiam ridetur ad vnum argumentũ quod ſit
pro ↄ̃ria parte, ſcilicet ꝙ vbi in aliquo titulo etiam vni-
uerſali requiritur ſpecialis traditio rerũ, non poteſt trãſi
re ius pa. ꝙ ſingulariter tranſire nõ poteſt. quo argumen
to inter cetera fundabatur Pau. de Eleaz. in d. ſua diſpu-
tatione. prædictum enim ca. ex literis. probãt contrariũ
vt etiam ibi dicit Io. de Ana. col. 2. & do. Ant. de But. & ẽt
do. Car. Flo. q. 11 & plenè infra dicam. in vlt. q. huius ver
bi, in ver. ſed hic ſuboritur quæſtio. Et tenẽdo iſtam opi
nio. nõ obſtat etiam fundamentũ doctorũ ↄ̃rium tenẽ-
tium, dum dicũt, quod ius pat. vel præſentatio eſt quæ-
dam honorificẽtia, quę nõ eſt proportionabilis ad one-
ra matrimonii ſuſtẽtanda, propter quę onera datur dos.
quia ad iſtud fundamentũ credo faciliter rideri poſſe,
vnde dico ꝙ licet verũ ſit ꝙ preſentatio non ſit fructus
habilis ad ſuſtentationem onerum matrimonii ſufficit
quod ipſa vniuerſitas in qua eſt ius patr. ad id ſit habilis.
& vbi vniuerſitas transfertur non ↄſideratur ipſum ius
patro. ſed tranſit acceſſoriè. patet in d. c. ex literis. vbi lo-
catur vniuerſitas in qua eſt ius par. & tñ verum eſt dicere
ꝙ ius par. locari nõ poteſt arg. c. de iure. infra eo. & tñ trã
ſit cum vniuerſitate locata. Ratio eſt, quia ipſum ius pa
tro. nõ habetur in cõſideratione ſed trãſit acceſſoriè, iſta
ſunt verba Abb. in effectu poſt alios in d. ca. ex literis. in
1. notabili, vbi dicit quod ideo ibi ius patro. tranſit cum
vniuerſitate, quia ↄ̃ctus videtur initus ſuper rebus tẽpo
ralibus, & nõ ſuper iure patro. Pari modo dicimus quã-
do vniuerſitas in qua eſt ius patr. vẽditur, certè pretium
non eſt proportionabile ad ius pat. d. c. de iure & tñ tran
ſit in emptorem, vt dixi ſupra in 7. q. huius verbi. Ratio
eſt † quia ius pat. non ↄſideratur in vẽditione, ſed acceſ
64 ſoriè tranſit. In propoſito ergo dicamus ꝙ licet verum
ſit quod ius pat. vel præſentatio nõ proſit ad onera ma-
trimonii ſuſtentãda, tñ acceſſoriè tranſeat cũ vniuerſita
te in dotem data, quia non ↄſideratur ipſum ius pat. de
per ſe. & hãc ſolu. arbitror veriſſimam. Non obſtat etiã
aliud ſcilicet inquantũ dictum eſt ꝙ maritus nõ poteſt
percipere fructus, qui in breui nõ renaſcuntur quia di-
co ꝙ maritus non percipiet iſtũ fructũ præſentationis
tanquam maritus & tanquã ius pat. ſit de rebus dotalib.
ſed percipiet tanquã poſſeſſor vniuerſitatis. & per quan
dã ↄſequentiam vt dixi ſ. Et in iſtam opi. etiã inclinare
videtur do. Car. Flo. in cle. plures. in 6. q. eo. tit. vbi repro-
bat opi. Pau. de Eleaz. in d. ſua diſputatione. & ſic rema-
net proſtrata opi. do. Ant. Imo. & ſequacium de quibus
ſ. Cogita tñ bene ſi caſus contingat propter authoritatẽ
tantorũ patrum. Et tenẽdo præmiſſam opi. ex ea inferri
poteſt ad aliam deciſionẽ, ꝙ ſi quis decedat relicta vxo-
re vſufructuaria plenaria, ꝙ præſentatio ſpectabit ad eã,
& non ad hęredẽ, præſuppoſito ꝙ in hereditate eſſet ius
patro. Tenendo tamen aliam opin. de qua ſupra contra
ria concluſio eſſet fienda. quare bene conſidera omnia
prædicta. & iſtum vltimum punctum in ſpecie attingũt
moderniores repetentes in l. Titia. §. Titia. q. 30. ff. de leg.
2. & quædã alia puncta ibi in propoſito attingũt de vſu-
fructuaria, an & qñ ei competat ius præſentandi, ſed ex
prędictis ad illa colligitur deciſio. & faciunt quæ dixi ſ.
65 in queſt. 26. huius verbi. ¶ † Vigeſimonono quæro an
ius patro. tranſeat in fiſcum ex confiſcatione bonorum.
iſtam difficultatem ſentit gl. in c. filiis 16. q. 7. dicit enim
illa gloſſ. quod iudex laicus poteſt cum vniuerſitate pri-
uare aliquem iure pat. ſed per ſe non poteſt allegat tex.
in argu. in d. c. ex literis. infra eo. vult ergo d. glo. quod ſi
iudex confiſcat bona alicuius, quod etiam ius pat. tran-
ſeat cum ipſis bonis. Eandem opin. tenent Ioan. And. &
Abb. in c. nobis. infra eodem. idem Abb. in c. cum laici.
infra eo. & in c. quanto. in 3. colum. poſt do. Ant. ibi ſup.
de iud. ſed ibi do. Ant. nihil dicit de hoc. idem tenet do.
Cardi. Flor. in d. c. quanto. dicens ita ſe conſuluiſſe & ibi-
dem Io. de Imo. & allegant d. c. ex literis. & glo. ſingula-
rem in d. c. filiis. Contrariũ decidere vr̃ gl. in c. ſatis per-
uerſum in ſimili 50. diſt. & clarius in propoſito noſtro
glo. in clem. paſtoralis. in verbo ſubiecte. de re iudi. quæ
formaliter dicit quod per cõdemnationem vel ↄfiſca-
tionẽ iudicis ſecularis non perdit quis ius pat. ſed Abb.
in dictis locis reſpondet quod non obſtant dictæ gloſſ.
quia loquuntur quando iudex ſecularis in ſpecie & de
per ſe vellet priuare aliquem iure pat. tunc enim nõ po
teſt d. ca. quanto. de iudiciis. Nec conſuetudo in contra-
rium valeret ꝙ iudex laicus ſe intromitteret de iure pa
tro. ita concludunt domini de Rota in antiquis deciſio
nibus ſub tit. de conſuetu. deciſione 3. Et iſtam opi. vide
tur tenere Bald. in l. 1. C. de bonis lib. & in l. ſi. in pen. col.
C. de edic. diui Adria. toll. vbi dicit quod ſi iudex ſecula-
ris mittit aliquem in poſſeſſionem hereditatis videtur
etiam mittere in poſſeſſionem iuris patr. & iſta opinio.
bene probatur arg. d. cap. ex literis. ubi ius pat. tranſit in
eum in quem tranſit vniuerſitas. ¶ Probatur ẽt, quia ca

quę

quæ tranſeũt ad hæredem extraneũ tranſeunt in fiſcũ l.
1.2.& 3.& ibi not.ff.de bonis damna. & faciunt not.per
Bar.in l.ſi finita.§.ſi de vectigalib.ff.de dam.infec.ſed ius
patr.tranſit ad extraneos hęredes vt no.in c.1.infra eod.
& in c.filijs.poſt glo.16.q.6.igitur.&c. Opinionem tamẽ
quam ſupra dixi velle glo.in d.clem.paſtoralis.tenet Ar
chi.in ca.filiis 16.q.7.& domi.Anto.de But.in d.clem.pa
ſtoralis. dicens, ꝙ imo in confiſcatione bonorum non
tranſit ius patronatus & mouetur ex plurib.& inter cæ-
tera,quia ius patrona.eſt quid ſpirituale,cap.quanto.de
iudiciis.& ideo ſecundũ eum non poteſt iudex ſecula-
ris pronuntiare tacitè vel expreſsè directè vel indirectè.
ſuper eo allegat cap.tuam.de ord.cogni.item mouetur
dom.Ant.quia certi ſunt modi inducti a iure canonico
per quos transferri poteſt ius patro.in alium. de quibus
in cap.cũ ſeculũ.& in cap.1.infra eo.lib.6.ſed inter illos
modos non reperitur iſte, ſemper viam confiſcationis
iudicis ſecularis.ergo ſtabimus ſub regula negatiua, eo
maximè ſecundũ eum,quia iſtud videtur exorbitans ꝙ
ius ſpirituale ſine licentia epiſcopi per laicum in aliũ
transferatur,& ſic nõ debet fieri extenſio.arg.l.ſi verò.§.
de viro.ff.ſolu.matri.& reg.quæ a iure.ff.de reg.iur.lib.6.
ſubdit tamẽ ſub dubio fortè ꝙ iudex eccleſiaſticus pro-
pter delictum commiſſum,ex quo bona veniunt confi
ſcanda poterit illud ius confiſcare fiſco eccleſiæ.arg.no-
tatorum per glo.in ca.quia diuerſitatem.de conceſ.præ
ben.Iſtam opin.& fundamenta do.Anto.refert & ſequi
tur Io.de Imo.in l.inſulam.ff.ſolu.mat.ſubiiciens quòd
hæc pars fortè eſt de iure verior.& etiam mouentur pre
fati doctores in clem.paſtoralis.de re iudi.in §.rurſus. in
fin.vbi illa ſententia Imperatoris non trahitur ad feudũ
eccleſiæ, quod tenebat rex Robertus condemnatus vt
ibi. Iſtam etiam opinionem ꝙ ius patr. non tranſeat in
confiſcatione bonorum tenet domi. Cardi.Flor. in cle.
plures.in princi.in 8.q.eodem tit.dicit tamen ibi,quòd
non remanebit ius patron.apud patronũ,ſed redibit ad
eccleſiam patronatam per tex. in arg.in ca. in quibuſdã
de poenis.& in cap.fęlicis.de pęnis lib.6.in §.ſi qua verò.
66 & dicit quòd Bart.& Saly. conſuluerũt † quòd confiſca
tis bonis vaſalli eccleſię ob crimen læſę maieſtatis,feu-
dum reuertitur ad eccleſiã.diſcordat Cardi.ab eo quod
dicit dominus Anto.ſupra relatus, quia vult domi.An-
to.quòd ius patronatus poterit confiſcari fiſco eccleſię
per iudicem eccleſiaſticum.Card.autem vult ꝙ applice
tur ipſi eccleſiæ patronatę,quæ per hoc remanebit libe
ra.mouetur etiam Car.alio colorato fundamento,quia
ſi fieret cõfiſcatio iuris patronatus. ageretur de pręiudi-
cio eccleſiæ,quia nũquam eſſet ſpes ꝙ ipſum ius patro-
natus ad eccleſiam reuerteretur, ſicut quando eſt apud
patronum ꝙ etiam in ſimili dicit Io.de Imol. in ca.ſi.in
fin.de rebus eccl.e.non alien.& iſtud etiam eſt fundamẽ
tum do.Anto.de Imo.in locis ſupra allegatis.& ſubiicit
domi.Cardina.vbi ſupra, quod hæc opinio licet omni-
no non probetur in dictis iurib. tamen quia eſt fauora-
bilis eccleſiæ ſuſtineri poteſt.Eandem cõcluſionem re-
fert & ſequitur d. And.Siculus in capi. quanto. in 8.col.
ſupra de iudicis . dicens formaliter , quòd eo caſu quo
confiſcatur ius patronatus ſpectans ad laicum, ꝙ appli-
catur fiſco eccleſiæ & erit effectus ſecundũ eum , ꝙ ius
patrona. extinguetur & eccleſia remanebit libera ſub
poteſtate epiſcopi. Allegat Arch.in ca.conſiderandũ 16.
q.7.& Io.de Imo.in d.cle.paſtoralis.& do.Anto.in c. no-
bis infra eod.& Bal.in l.1.C.de bo.liber.& glo.in c.maxi
mum 1.q.7.quæ nihil facit.eandem cõcluſionem tenet
do.Præpo.diui Ambroſii in c.1.pen.col.10.diſtin.vbi di-
cit quod in tranſlatione vniuerſitatis odioſa,puta in cõ
fiſcatione bonorum non tranſit ius patronatus.ſecus in
tranſlatione voluntaria & fauorabili.volunt ergo pręfa
ti docto.in effectu quòd in confiſcatione bonorum iu-
dicis ſecularis non veniat ius patro. & ſic volunt quòd
non tranſeat ius patronatus ad fiſcum ſecularem , licet
vniuerſitas bonorum tranſeat.Et iſtam etiam opi.tenet
in effectu domi.Fely.Sandeus in d.c.quanto.in 3.col. al-
legando d.Ant.& Imo.in d.cle.nen.paſtoralis.& Imo.re
peti.l.ſi inſulam. ff.ſolu.matri. mihi magis placet in pũ-
cto iuris opinio primo loco relata.ſ. quòd ius patrona-
tus tranſeat in confiſcatione bonorum ad ipſum fiſcũ,
ad quem tranſeunt alia bona , licet alia ſit æquior, ſcili-
cet quod eccleſia remaneat. Et hanc opinionem inconcuſ-
tabiliter probant argumẽta ſupra pro ea adducta maxi-
mè tex.in d. cap.ex literis. item quia vt dictũ eſt ea quæ
tranſeũt in hęredem extraneum tranſeunt in fiſcũ quia
argumentũ in iſto articulo. facit Cardi.Floren. in d.cle.
67 plures. Et eam comprobo per ſimile.quia videmus † ꝙ
ſi emphyteuſis eccleſiaſtica tranſit ad hæredem extra-
neum,& contingat emphyteutam delinquere,ita quòd
bona eius confiſcentur, talis emphyteuſis etiam tranſi-
bit ad fiſcum.ita concludere videntur doctores in l.ſi fi
nita.§.ſi de vectigalibus.ff.de damn.infec.& in locis ibi-
dem memoratis per do. Alex.& idem vult Bal.in l.1.ff.ſi
ager.vectigalis. & ibidem Albericus in verſic. quæro an
in iure in emphyteutico.Bald.in capit.in pręſentia in 7.
col.de probationibus.in l.ſed & ſi poſſeſſori.§.ſi iura ve-
ro.ff.de iureiuran.in c.literę.de dila.& probatur in l.1.C.
de bonis liber.& ibi glo.Barto.& alii dicentes,quòd ius
patronatus liberti nõ tranſit in confiſcatione bonorũ:
quia non vadit ad extraneum hęredem.Et ideo dicit ibi
68 Barto.in vltimis verbis,ꝙ ſi bona † alicuius confiſcãtur
non tranſit in fiſcum, niſi illud quòd tranſiret in extra-
neum.quod dicit eſſe perpetuò notandum . & dicit ibi
Paul.de Caſtro in vltimis verbis, quod cum emphyteu-
ſis eccleſiaſtica nõ tranſeat regulariter in extraneum hę
redem non tranſibit etiam in fiſcum.ſi tamen pręſuppo
natur , quòd emphyteuſis tranſeat ad extraneum hære-
dem ,puta ex pacto appoſito in inueſtitura certè tranſi-
bit in fiſcum per ſupradicta.Ergo in propoſito,dicamus
quòd ius patronatus tranſibit in confiſcatione bonorũ
ad fiſcum propterea quia tranſit cum vniuerſitate etiã
ad extraneos hæredes, vt concludũt communiter doct.
ſuper hac rubrica.& in c.cum ſeculum.& in c.ex literis.
infra eod.& Abb.in ca.1.infra eod.& doct.in variis locis
ſupra per me memoratis in 8.q.huius verbi. Aduerten-
dum:quia iſtud ſimile de emphyteuſi eccleſiaſtica intel
ligitur per Bart.& Ro.& do. Alex. in d.§. ſi de vectigalib.
& per doct.ibidem relatos per d.Alex. hoc modo videli
cet quod licet emphyteuſis eccleſiaſtica tranſiret in fi-
ſcũ in publicatione bonorum , tñ eſt in facultate eccle-
ſiæ repetere emphyteuſim a fiſco per tex.in §.1.in auth.
de alie.& emphy.& ſic attento iſto ſimili pari modo vi-
detur dicendum in iure patro.& ſic in effectu iſtud ſimi
le potius videtur probare opin.domi.Card.in d.cle.plu
res.& tanto magis,quia Ro.& dom.Alex.in d.§.ſi de ve-
ctigalibus.allegant d.c.fęlicis.§.ſi qua verò.de poenis lib.
6.Si ergo voluerimus tenere opi.gl.in d.c.filiis. & ſequa-
cium,licet alia tanquam ęquior ſit amplectenda,opor-
tebit facere fundamentũ ſuper d.c.ex literis. & ſuper d.
capit.cum ſeculum.Et ipſam opinionẽ tenendo rñdeo
ad argumenta contraria.Nõ obſtat igitur primò funda-
mentũ quod faciebat,domi.Anto.ſupra relatus, videli-
cet ꝙ ex quo ius pat.eſt quid ſpirituale vel annexum ſe
cundũ communem opin.iudex laicus nõ habet iuriſdi
ctionem ſuper eo nec directè nec per indirectum,& ſic
nec iudicando in ſpecie de iure patrona.nec in genere,
quia reſpondeo ꝙ fateor obiectum, ſed dico ꝙ ius pat.
trãſit virtute acceſſorii , ſeu quia eſt acceſſorium ad vni
uerſitatem d.c.ex literis.non autem tranſit propter iuriſ
dictionem vel ſententiã iudicis.Non obſtat ẽt aliud dũ
dicit do.Ant.ꝙ inter modos inuentos a iure ad transfe-
rendũ ius patro de vno in alium non reperitur hic mo
dus cõfiſcationis,ſeu ſententię iudicis ſecularis,quia re
ſpondeo quod non reperitur vnus modus magis ſpeci-
ficatus quã alter,ſed per omnem modum non ſimonia
cũ & licitum poteſt transferri ius patr.de vno in alium,
vt ſatis probat text.in d.capit. cum ſeculum. ibi ratione
feudorum emptorum aliove modo acquiſitorum , vel
etiam alio modo ius pat.acquiſiueritis.quæ verba ſic ge
minata probant quod dixi. Non obſtat quoque clem.
paſtoralis.§.rurſus.quia reſpondeo, quòd illa ſententia

loquebatur de feudo, vel inrib. eccleſiæ.ſed nos loqui-
mur qñ ſnīa non facit mētionem de iure patro.vt dicit
Abb.Panor.in d.capitu.quanto. Vel alter non reperitur
iure cautum, quod illud feudum eccleſię ſit acceſſoriū
alia bona prout eſt ius patronat.& propterea ille tex.nō
obſtat.Non obſtant quoque iura allegata per domi.Car
dina.in dicta clemen.plures.videlicet dictum ca.in qui-
buſdam.& dic.c.fœlicis.§.ſi qua verò, quia nō loquutur
in terminis noſtris,videlicet,qñ iudex ſecularis profer-
ret ſententiā ſuper vniuerſitate bonorum.ſed capitulū
in quibuſdam loquitur de ſnīa lata a iure in ſpecie ſu-
per iure patronatus , quod debet applicari ipſi eccleſiæ
patronatæ,cui iniuria eſt facta per occiſionem,vel muti
lationem rectoris.text.vero in d.ca.fœlicis.nō loquitur
pariter de ſnīa iudicis ſecularis.Item nō loquitur in ca-
ſu quando in vniuerſitate vel bonis ꝯdemnati erat ius
patro.vel tale quid quod trāſeat cum vniuerſitate. Non
obſtat modo vltimum dum dicebatur ꝙ ſi ius pat.tranſi
ret in fiſcum ageretur de præiudicio eccleſiæ. quia non
eſſet ſpes quod reuerteretur ad eccleſiam aliquo tem-
pore,quia poteſt dici ꝙ & iſtud non eſt præiudicium ꝯ-
ſiderabile. nec hoc reperitur iure cautum in terminis
iſtis vel talibus in quibus militet eadem ratio. vel dica-
mus quod tranſibit in fiſcum & apud illum durabit tan
to tempore quanto fuiſſet duraturum penes patronū
argu.l.lex vectigali fundo.ff.de pigno.& l. præco. §. præ-
dium.ff.de lega. & l.ſtatim. §. Cornelio fœlici.ff.de iure
fiſci.& c.1.in fi.de c.Conradi,in vſibus feudo. cum ſimi.
Et ſic ſtat defenſata opin. glo. in d.c. filiis & ſequacium.
Opinio tamen do.Ant.videtur vt dixi æquior,ſcilicet ꝙ
non tranſeat ius pat. in fiſcum & vltra ſupra adducta cā
etiam ſequitur reuerendus & excellens doctor do.And.
Pomus auditor Rotæ apoſtolicæ, & mihi pater obſer-
69 uandus in d.c.quanto.de iudi.¶ † Trigeſimò quæro.po
ſito ꝙ ius patronatus tranſeat in confiſcatione bonorū
vt ſupra concluſum eſt,ne quod quis priuetur in ſpecie
iure patronatus propter delictum circa ipſum ius patr.
cōmiſſum, an illud ius patronatus euaneſcit , ita quod
eccleſia libera remaneat. an vero ius patronatus acqui-
ratur ipſi eccleſiæ , ita quod ſit patrona ſui ipſius . Iſtam
quæſtionem tangit glo.in c.quia clerici.infra eo.& dicit
quod hoc caſu ius patronatus acquiratur ipſimet eccle-
ſiæ patronatæ,cui facta eſt iniuria per delictum.ad quod
faciunt nota.per Arct.Fely.& moderniores in rubri.ſu-
pra de iudiciis.veritas eſt & communis opinio,quod ec
cleſia remanebit libera patrono vel aduocato.ita quod
ille ad quem primò ſpectabat inſtitutio nunc habebit
liberam collationē.Ita concludit Inn.Io.And.do.Cardi
na.Flo.Abb.& cæteri communiter in d.c.quia clerici.&
vt dicit Abb. ibi hoc etiam fuit de mente glo. prædictæ.
quia ſecundum eum propriè loquendo eccleſia nō po
teſt eſſe patrona ſibiipſius. Eandem concl.firmat glo. in
c.vnico in verbo eidem eo.tit.lib.6. & ibi communiter
70 docto.ſequuntur.¶ † Trigemoprimò quæro an ius pa-
tro.poſſit de per ſe vel ſine vniuerſitate inſolutum dari
creditori,vel an poſſit inſolutum capi.a creditorib.con
clude ꝙ nō quia ius pat. non recipit ęſtimationem c.de
iure.infra eo.ita decidit Abb.ca. in querimoniam infra
eodem. in ver. & per hoc alias dixi. & refert & ſequitur
do.Fel.Sandeus.in c.cū Bertol.in vlt.col.ſ.de re iudi. Idē
reperio tenere Bal.in conſi.ſuo 27.inc.quidam nobilis.
in 3.volu.vbi clarè dicit, ꝙ cum vniuerſitate poteſt inſo
lutū dari,ſecus ſi res particulares dentur inſolutū.Et fa-
ciunt ea quæ dicta ſunt de venditione vniuerſitatis ſu-
71 pra in hoc eodem ver.q.23.& ſeq.¶ † Trigeſimoſecūdò
quæro an ille penes quem eſt factū ſequeſtrum eccleſiæ
vel iuris patr. iuxta c.examinata ſupra de iudiciis poſſit
præſentare.ſi cōtingat eccleſiam vacare Abb. poſt Hoſt.
& But. in d.c.examinata 8.col.ver. ſed quia ſupra viſum
eſt,cōcludit ꝙ non.mouetur quia ſequeſter fructus col
ligit nomine alieno quemadmodū creditor pignoris.
vnde cum fructum reſtituere teneatur ſequeſter,& fru
ctus pręſentationis factæ nō poſſet reſtitui, vt etiam ex-
plicant doct.in ca.ex literis. infra eodem . igitur ſeque-
ſter præſentare non poterit.¶ Contrariam opinionē te
net Inno. in d.c.examinata. & ſequitur do.Andr.Barba.
ibidē in 16.col.verſi.tu pondera.motus,quia aut ſeque-
ſter eſt cuſtos tantum, & tunc præſentare eſſet diſſipare
fructus ſequeſtri aut eſt poſſeſſor, & tunc ſecundū eum
non eſt dubium,ꝙ poterit præſentare.Eandem conclu-
ſionem tenet Rota in antiquis ſub tit. de ele.deciſione
5.allegans idem tenere Paulum in cle.vnica.de ſequeſt.
poſſeſ.& fruct.Eandem opinionē per prędictas authori
tates & per multa alia firmat excellentiſſimus do.Fely.
Sandeus in d.c.cum Bertol.in fi.de re iudi. Et ita dicit ſe
alias pronuntiaſſe in Rota de conſenſu aliorū.Et reſpō-
det ad fundamentū ſupra in ꝯtrium adductū & ad alia
quæ adduci conſueuerunt, dic vt per eum & vltra eum
addo ꝙ idem tenet Gemi.in c.nemo deinceps. in 3.co-
lum.in fi.verſi. an autem commendatarius. de ele.lib.6.
72 ¶ † Trigeſimotertiò quæro an patronus poſſit renūtia-
re iuri pat.in pręiudicium deſcendentiū vel legitimorū
hęredū.videtur dicendū ꝙ ſic.& ita decidit Arc. in c.vni
co.in princi.eod.tit.li.6.& ibi ſequitur Gemi. quicquid
dixerit ibi Lapus ꝯtrium tenens.& illud dictum Arch.re
fert & ſequitur Rota in antiquis ſub hoc eo.tit.deciſio
ne vltima in fi.quæ incipit quidam laicus.& do.Alex.in
conſi.ſuo 13. incipien. omnipotentis Dei.in 3.col. in fi.
& in conſi.ſuo 18.incipien.attentis narratis.in 2.colum.
& in conſ.26.incipien.ponderanis.in vltima colum.in 5.
volumi.Idem tenet Pau.de Caſt.in conſi.154. incipien.
circa præſentem caſum.colum.vlti.circa medium.Et ſa
tis probatur hæc concluſio ex his quæ dicta ſunt ſupra
in quæſtione 1.& in quæſtio.17.huius verbi.vbi conclu-
ſum eſt,ꝙ patronus poteſt alteri donare ius patro.requi
ritur tñ conſenſus epiſcopi,quando donatur vel renun
tiatur laico vt ibi concluſum eſt & probatur in d.c.vni-
co.& ad comprobationem pręmiſſæ concluſionis facit
quòd fortius dixit Cald.in conſi.ſuo 19.inci.conceſſum
ſub hoc eo.titu.Inquit enim ꝙ poteſt patronus donare
ius pat.alteri in pręiudicium ſucceſſorum etiam qñ ius
pat.ipſum eſſet ꝯceſſum pro ſe & filijs ſuis maſculis tā-
tummodo , nec hoc caſu ſecundū eum eſt neceſſarius
ꝯſenſus ipſorum filiorū vel ſucceſſorū, & mouetur in-
ter cætera,quia ex tali ꝯceſſione facta pro ſe & filiis trāſ
fertur ius gradatim de patre in filium. vnde ſtāte primo
gradu ceſſat ſecūdus.allegat l.cū pater.§.pen.ff.de lega.2.
& l.peto.§. fratre.eod.tit. faciunt notata per omnes in l.
Gallus.§.quidam rectè.ff.de libe.& poſth. & ſic ſecundū
eū viuente patre filius nullā poteſtatē habet. vnde pote
rit ipſe pater ius patrona.alteri donare in præiudicium
ſucceſſorū. mihi videtur ꝙ in eo qui fundauit eccleſiā poſ-
ſit procedere ꝙ dictū eſt. & idē in eo qui acquiſiuit pro
ſe & hæredibus per ea quæ ſcribit dom.Ale. primò poſt
alios per eum relatos in dictis conſiliis.& maximè in cō
ſilio 13.Quando autem quis acquiſiuiſſet ius pat.pro ſe
& ſuis ſatis dubito per ea quæ ſcribuntur per dominū
Alexan.vbi ſupra.& per Barto.in l.3.ff.de interdic.& re-
lega.quam legit pro prima.& per Specu.in titu. de loca.
§.nunc aliqua.verſi.144. & per Sali. diſtinguentem in ſi-
mili puncto.in l.2.C.de iure emphyteut. & per do.Iaſo-
nem pręceptorem meum.ibidem in col.83.in verſic.7.
quærit Sal. & in dictis locis etiam reperies,an delictum
patris noceat filio quoad amittendū emphyteuſim vel
feudum quæ deciſiones faciunt ad cognoſcendum , an
ex delicto patris filius priuetur iure patronatus Sed cir-
73 ca hanc quęſtionem ſuboritur alia acceſſoria,pone † ꝙ
ius patronatus competat illis de parentela tātum,vt pu
ta quia ita in fundatione ordinatum ſit,an vnus de parē
tela poſſit renuntiare alteri extraneo ius ſuum.iſte pun
ctus non habet dubitationem. Vnde dic breuiter quòd
non.& ratio eſt,quia ius patronatus hoc caſu competit
cōditionaliter & qualificatiuè.ſcilicet illis de parentela
vnde ſi aliquis non habet iſtam qualitatem non poteſt
eſſe patronus.Ita concludit domi.Car.Flor.in conſi.ſuo
74 48.incipien.quidam nobilis.¶ † Trigeſimoquartò quę
ro.circa prędicta ſtante diſpoſitione, quòd ius patrona-
tus non exeat extra domum vel parētelam. pone quòd
quis

quis creetur de illa parentela, vt aliquando vidi vel ado
ptetur aliquis, an talis ſit patronatus, prout alii qui ſunt
verè & naturaliter de parentela. vr̃ prima fronte dicen-
dum ꝙ ſic. quia vbi conueniunt verba, conuenit diſpo
ſitio, & edictum non habet locum, vbi verba eius non
pñt adaptari vt dicit tex. quem ibi not. Barto. in l. 4. §. pr.æ
tor ait. verſi. toties. ff. de dam. infec. facit l. non aliter. ff. de
lega. 3. cum vulga. cũ ergo præſupponatur aliquem eſſe
creatum de parẽtela. ſatis conueniunt verba diſpoſitio-
nis. igitur &c. Secundò pro hac parte facit regula, quę ha
bet quod nõ refert quid ex ęquipollentib. fiat l. ſi mater.
C. de inſti. & ſubſti. cum multis concordan. ibi in gl. me-
moratis. ergo non vr̃ referre an quis ſit natiuus vel ori-
ginarius de parẽtela, vel quod de ipſa parentela ſit crea-
tus. Iſta enim vñr æquipollere. Contrariam partem ego
arbitror veriorẽ. & licet non reperiam deciſionẽ in ſpę
cie. moueor per tex. in l. ſi ita quis. §. fi. ff. de leg. 2. vbi ſi te
ſtator faciat mẽtionem de liberis. intelligitur ſenſiſſe de
75 natiuis, nõ autem de adoptiuis. dr̃ enim ibi † quod lega
tum factum alicui in tempus libertorum nõ debetur ſi
bi, dato quod filios adoptet. & concordat text. in l. fidei-
commiſſum. ff. de condi. & demõ. qui dicit ꝙ ſi quis per
fideicommiſſum ſit grauatus reſtituere hæreditatem ſi
ſine liberis deceſſerit. intelligitur de liberis natiuis. non
autem de adoptiuis. & alia iura ꝯcordantia allegant gl.
76 in dictis locis. Secundo facit bonum ſimile. † nam ado-
ptiuus non ſuccedit in feudum c. adoptiuus in tit. ſi de
feudo fue. contro. inter dñm & agnatum in vſibus feu-
dorũ ergo adoptiui vel creati de aliqua parentela pari
modo nõ ſuccedent in iure patr. Tertiò facit quia ꝯſen-
ſus epĩ qui interuenire debet in tali diſpoſitione iuxta
no. in c. illud. & in c. cum ſeculum infra eod. non debet
extendi ſed reſtringi. quia conceſſio iuris patr. eſt de gra
tia & ex diſpenſatione facta c. quoniam. ꝙ ibi not. infra
eodem & not. in c. quanto de iudiciis. & plenè per Abb.
in d. ſua diſputatione ſua incip. Angerio. ſi ergo epĩs con
ſenſit. ꝙ ius patro. tranſeat ad eos de parentela tñ, debet
intelligi & reſtringi ad originarios vel natiuos de parẽ-
tela. iſtud enim ius eſt exorbitans, & non extendendum
vt per doct. in locis præallega. & per dom. Fely. in c. cau-
77 ſam. in prin. de præſcri. Quartò facit † quia in diſpoſitio
ne hominis appellatione filiorum nõ veniunt adopti-
ui, vt in notabili quæſt. tradit Io. And. in addit. ad Specu.
in titu. de ſucceſ. ab inteſta. colum. 1. in verſicu. nec ob-
78 ſtat. Quintò facit, quia † ſtatutum præferens maſculos
fœminis, non habet locũ in adoptiuis, vt tradit Ioan. de
79 Ana. in conſ. 27. inci. viſo caſu. Sextò facit aliud † quia
donatio quæ reuocatur per ſuperuenientiam liberorũ
non habet in adoptiuis. ita concludit d. Alex. in 4. vol.
80 conſ. 11. col. fi. Septimò facit, quia † verba debent intelli
gi naturaliter & propriè, nõ ciuiliter & fictè l. fi. vbi ita
firmant doct. C. de his qui ve. æta. impe. Et hanc partẽ
tenendo ꝯtria facilis eſt reſponſio. Non obſtat igitur pri-
mum, dum dicebatur, ꝙ conueniunt verba diſpoſitio-
nis, &c. quia reſpondeo quod imò proprietas verborũ
non ꝯuenit. propriè enim nõ pñt dici de parentela illi
qui nõ ſunt originarii de dicta parẽtela, quemadmodũ
propriè nõ dicuntur liberi illi, qui non ſunt natiui ſed
adoptiui, vt probatur in d. l. ſi ita quis. & in d. l. fideicom-
miſſum. & hoc etiam dicit Bal. in l. ciues. C. de appel. vel
aliter dicamus ꝙ poſito quod cõuenirent verba, non tñ
ꝯuenit mens quæ in primis eſt attendẽda l. 3. C. de li. præ
te. l. in cõditionibus primum locum. ff. de cond. & dem.
c. quanto. cum concor. ibi in glo. memoratis. de priuile.
Mens enim teſtatoris loquentis de parentela eſt vt intel
ligatur de his qui ſunt natiui & de ſanguine. argu. d. l. ſi
ita quis. §. fi. cum ſimilib. Et per hæc etiam tollitur illud
obiectum de æquipollẽtib. quia ex prædictis patet ꝙ eſ-
ſe originarium de parẽtela & creatum de parentela nõ
æquipollent. ¶ Trigeſimoquintò quæro, an qñ ius patr.
competit illis de parẽtela, illi ſ. habeant vocem in præ
ſentando. Iſtam quęſtionem expediui ſupra ſuper ver-
bo competens alicui. in 7. q. dic vt ibi. an autem in caſu
propoſito fœminæ vocem habeãt. dixi ſupra ſuper ver-
bo competẽs alicui. in 1. q. ¶ Trigeſimoſextò quæro an
ius pat. transfertur de vna perſona in aliam per præſcri-
81 ptionem. & ſic quæſtio eſt † an ius pat. præſcribi poſſit.
Iſta quæſtio eſt notabilis & ſubtilis & quotidiana, & eã
attingunt doct. in plurib. locis. Archi. eam plenè exami-
nauit in c. hortamur 71. diſtin. & ibi poſt multa ꝯcludit
poſt Ioã. de Monte Murlo in quadã ſua diſputatione ꝙ
nõ poſſit præſcribi. & mouetur potiſſime, quia ius patr.
competit ex priuilegio ſiue ex mera gratia aliquib. per-
ſonis, ſcilicet his qui fundarunt, ꝯſtruxerunt, & dotarũt
vt patet in diffinitione iuris patr. ergo nõ debet trahi ad
alios, vt in c. contra morem c. diſtinct. & in c. petiſti. 7. q.
1. & in c. huic etiam 16. q. 1. & in ca. ſanè. de priuil. vbi per
optimè hoc probatur ſecũdum eum. ſi ergo aliquis poſ
ſideat ius pat. vltra prædictos dicit Archi. nõ poteſt illud
ſine temeritate poſſidere. & per ꝯñs eſt malęfidei poſſeſ
ſor. ergo non pręſcribit c. vigilanti. & c. quoniam omnẽ
de præſcri. reg. poſſeſſor. de reg. iur. lib. 6. Eandem opi. te-
nuit Abb. in diſputatione ſua incip. Augerio. in 6. col. &
in c. quærelam. de elec. in 3. col. & mouetur per rationẽ
82 incõuincibilem ſecũdum eum. Certũ eſt, dicit ipſe † ꝙ
laicus nõ poteſt poſſidere ius ſpirituale. & per cõſequẽs
nec preſcribere c. cauſam. de pręſcrip. c. Meſſana. & c. ſa-
croſancta. de elec. pari modo. idem eſt dicẽdum in iure
annexo ſpiritualitati, ſicut eſt ius præſentãdi vel ius pat.
quia de cõnexis idem eſt iudicium c. quanto. de iudi. ca.
præterea. de tranſac. c. tranſlato. de cõſtitu. c. ſuper his. de
accu. c. de iure. infra eo. cum ſi. vbi ius pat. per omnia cẽ-
ſetur tãquam ius ſpirituale ratione annexionis. Si ergo
laicus nõ poteſt mero iure illud ius poſſidere, ergo nec
pręſcribere. quia pręſcriptio nõ eſt ſine poſſeſſione. reg.
ſine poſſeſſione. de reg. iur. lib. 6. & d. c. cauſam. Nec ob-
ſtat ſecũdum eum ſi dicatur. ꝙ imo ius patro. eſt poſſedi
bile per laicum, vt in hoc titulo per totum, quia rñdet
ꝙ iſtud ius fuit gratioſè laicis ꝯceſſum nõ omnibus, ſed
patronis duntaxat fauore eccleſiarum, vt laici inducerẽ
tur per acquiſitionem iſtius iuris ad ꝯſtruendum, fundã
dum & dotãdum eccleſias habilitatio ergo vel priuile-
gium cõceſſum talibus nõ debet extendi ad alias perſo
nas in quib. non cõcurrit cauſa, ſuper qua fundatur illa
habilitatio. arg. 16. q. 1. ca. generaliter. & in c. cum ceſſan-
te. de appel. & c. ſanè. de priui. cum aliis ſupra in prin. al-
legatis. Nõ obſtat ẽt ſecũdũ Abb. ſi in ꝯtrium allegetur
tex. in d. c. quærelam. vbi præſupponitur quod populus
de quo ibi acquiſiuit ius pręſentandi ex lõga ꝯſuetudi
ne, quia rñdet ipſe, quod illud pręſupponit tex. in narra
tione facti, non autem in deciſione, quinimò in ipſa de
ciſione Papa ſolũ ſe fundat ſuper quaſi poſſeſſione po-
puli. nam dicit ipſe ex quo nõ apparebat ibi alius patro
nus, & populus proprius præſentauerat rectorẽ, pręſum
ptio iuris eſt, quod pręſentauerit ratione iuris pat. quia
eccleſia naſcitur, ſed oportet quod habuerit ꝯſtructorẽ.
& idem ſecundum eum in dubio pręſumẽdum eſt pro
poſſeſſore arg. eius ꝙ legitur & no. in c. 1. de relig. domi.
ſed vbi populus fundaret ſe ex ſola pręſcriptione, dicit
Abb. ꝙ tunc nõ videt quo iure debeat obtinere. & pro-
pterea dat cautelam vendicare volẽti ius pat. ut nõ fun-
det ſe ſuper præſcriptione mera. ſed ſuper iure pat. aſſe
rendo ſe eſſe patronum. & ad illud probandũ uel pręſu
mendum alleget præſentationes plurimas, & temporis
curſum. & ad hoc dicit benefacere quod legitur & no-
tatur in l. cum de in rem uerſo. ff. de uſur. & per Ioan.
Andr. in capitulo unico. de iure patrona. lib. ſexto. facit
etiam glo. approbata in l. 1. in uerbo repellere. in fi. C. de
iure emphyt. & quod plenè traditur in l. ſi certis annis.
C. de pact. & quod traditur per Bald. in l. cum ſuper. C.
de rei uendic. & per Barba. in conſilio ſuo 41. in 1. uolu.
in princ. ubi ponunt quomodo probetur ius pat. in fin.
Ibi antiquiſſimum dicit enim Bald. ubi ſupra quod ius
patrona. antiquiſſimum probatur per indicia & per fa-
83 mã. & † quod antiquiſſima poſſeſſio hr̃ pro tit. & quod
in factis antiquiſſimis ſufficiat probatio per famam,
per plurimas authoritates firmat dom. Felyn. in capitu.
ueniens. el 1. de teſtibus. in 5. col. Eandem opinionem te

nuit idem Abb.in ca.cauſam.de præſcri.& in conſi.ſuo 106. incipien.caſus.verſ.2.principaliter.in 2.volu.vbi dicit quod opinio Archid ſibi videtur veriſſima.Iſtud idẽ in effectu tenet domi.Alexan.in conſi.76.incipien.viſis. in fin.in 4.volu.Iſtam eandem opinio. & diſtinctionem tenuit in effectu do.Fel.Sandeus in d.ca.cauſam.in 4.colum.vbi etiam in hoc ſatis plenè loquitur & plures authoritates refert quæ videri poſſunt.& quod dixit dom. Fely.in d.ca.cauſam.etiam ſequitur in cap. noſtra in 38. corollario.de reſcr.& in ſuo tractatu quando literæ apoſtolicæ noceant patronis eccleſiarum verſus finem præſupponit tamen domi. Fely. in locis præallegatis maximè in dicto tractatu,quod opinio Ioan.And. quæ infra refertur,tenentis quod ius patronatus acquiratur preſcriptione vel conſuetudine ſit tenenda in iudicando & conſulendo. Præmiſſam etiam opinionem Archid. in d.capi.hortamur. iuncta declaratione Abb.in prædictis locis,tenet ibidem do.Præpo. diui Ambroſii, nunc meritiſſimus Card.in vlt.col.& mouetur eo fundamento quo mouetur Abb.in d.ca.quærelam. In hanc etiam opinio.Archid.inclinat eximius doctor Mediolanenſis domi.Philip.Dec.in rubric.de iudiciis. in antepenul.colum.Contrariam opinio.ſ.quod ius pat.præſcribi poſſit tenuit Io.And.poſt dominum ſuum Martilium in d.capitu.quærelam.ſuper verbo populis & in ca.vnico. in fi. eodem titu.lib.6.in nouella. & plenius in reg.quod alicui gratioſè.de reg.iur.lib.6. in mercurialib. vbi in effectu concludit,quod ſi apparet eccleſiam eſſe patronatã contra patronum currere poteſt præſcriptio, ſecus contra eccleſiam liberam,quia in illa vel in eius prçiudiciũ non poteſt acquiri ius patro per præſcriptionem. & ſic videmus quod in hoc 2.membro Io.And.concordat cũ Are.& ſequentib.licet indiſtinctè loquatur in aliis duobus locis ſupra allegatis.& ad hoc probãdum primo dicit,ꝙ iſta queſtio fuit de facto in curia tempore Nicolai Papæ quarti contra præſentatum a populo Sanctæ Ceciliæ de Florentia.cum diœceſanus præſentationem ipſam noluiſſet admittere appellauit ad Papam.& fuit lata ſententia pro ipſo quam Papa cõfirmauit inſerto tenore ſententiæ cõfirmationis,, & executores dando.ſubiiciens Io. And. ꝙ tenor literarum Papæ erat vt infra. Nicolaus.&c.dilecto filio.O preſbytero & rectori eccleſiæ S.Ceciliæ Florenti.ſalutem.ea quæ in iudicio,&c.Sanè petitio tua nobis exhibita continebat, ꝙ cum tu ad eccleſiam S. Ceciliç Floren.,tunc vacantem per mortẽ, &c. a parrochianis ipſius eccleſiç ad quos de antiqua & approbata & hactenus pacificè obſeruata ꝯſuetudine præſentatio ad eandem eccleſiã vacãte ꝯtingit pertinet venerabili fratri noſtro.O epiſcopo Floren.fuiſſes canonicè præſentatus , idem epiſcopus te ad eadem eccleſiã admittere ꝯ iuſtitiam recuſauit. propter quod tu ad ſedem apoſtolicam appellaſti,narrat demum quomodo duo auditores ſucceſſiuè dati fuerũt ad cauſam,& quomodo ſecundus pro ipſo tulit ſententiam quam cõfirmat ipſius inſerto tenore, & fuit hoc apud vrbem veterem pontificatus ſui anno tertio ad executores autẽ facta eadẽ narratione ꝯcludit,ꝙ ipſi, vel alter ſententiam præfatam authoritate apoſtolica exequãtur inducẽtes, &c.& dicit Io.And.ꝙ prædictas literas penes ſe habebẽt inſinuatas.& ſubiicit quod hoc ſufficeret ad robur prædictæ opinionis per capi.in cauſis.de re iudi.vbi dicitur quòd ſecũdum quod Papa iudicauit ita in ſimilibus caſibus,ab aliis iudicãdum eſt.poſtea Io.And. dictam opinionem comprobat principaliter per d.capi.quçrelam. & per alia de quibus per eum.& ample loquitur.reſpõdendo etiam ad ea quç pro alia opin.adducebantur.prçdictam etiam opinio.Io.And. ſequitur domi.Anton.& communiter cæteri in d.cap.quærelam.idem tenet in effectu d.Cardi.Floren.in clem.plures.in 5.q.eo.tit.vbi dicit quod conſtat eccleſiam eſſe patronatam,poteſt præſcribi ius patronatus, ſi cõſtat nno eſſe patronatã,ſecus. Quando autem dubitatur , an eccleſia ſit patronata vel non,dicit ibi quòd præſcribi poteſt ius patr.per tempus de cuius contrario nõ ſit memoria.& ſubiicit ita tenuiſſe in d.ca.quærelam. & iura ibi allegaſſe.Eãdem opinionem,ſcilicet,quòd contra patronum currat prçſcriptio contra eccleſiam patronatam, ſecus tenet Abb.Panormi.in capi.ſanè.de priuile.referendo Io.And.in d.capit. quod alicui.& not.in d.capi.quçrelam . idem tenet ipſe Abb.in conſilio ſuo 76.incipien.inuocato Chriſti auxilio.in verſic.circa primum.in 2.volu. vbi dicit quòd iſta opinio Io.And.tanquam communis ſeruaretur in iudicando , quo verbo etiam vtitur ipſe in d.capitu. quærelam.licet ibi aliter concludat,vt ſupra dixi. & eo. verbo vtitur domi. Fely.Sandeus in tractatu ſuo,quãdo literæ apoſtolicæ noceant patronis eccleſiarum in vlt.colum. vbi dicit,ꝙ in conſulendo, & in iudicando non eſſet recedendum ab opinione Ioan. Andr. Præmiſſam etiam opinionem,ſcilicet,quòd vnus patronus contra alium prçſcribere poſſit,tenet Ludo.Roma.in conſi.ſuo 368. incipien.præſens conſultatio.In eandem etiam opinionem inclinare videtur d.Alexan.in conſi.ſuo 74. incip. viſo puncto.in 4.volumi. Concludit enim in effectu ꝙ vbi ius patro.poſſideri poſſit,ꝙ etiam prçſcribi poterit. ſed iſtud conſilium reputatur dom.And.Barba.Pro hac etiam opi.ſ. ꝙ contra eccleſiam non currat præſcriptio ſenſit Specu.in hoc tit.verſus fin.vbi dicit,quod in Italia parrochiani vſurpant ius præſentandi.In hanc etiã opinio.inclinare videtur d.Franc.de Aret.in rub.de iud.dũ tractat poſt alios an ius patro.ſi temporale vel ſpirituale.Hinc etiam opinionem ſentit Bald. in l.2. in 2.col.in verſic.quçro.in fi.C.de ſerui.& aqua.& Gemi.poſt Goff. in quæſtionibus ſuis in c.vnico in fi.de iure patro.lib.6. Aduertendum tñ eſt quòd tenentes opinionem iſtam, ſ.ꝙ ius pat.præſcribi poſſit.intelligunt vt poſſit præſcribi per tantum tempus cuius initii memoria non ſit in contrarium ita dicit Abb.in conſi.ſupra allega.106.in 2. colum. talis enim præſcriptio cum ſit ꝯ ius requirit aut titulum,aut prçdictum tempus.per capi.ſi diligenti. de præſc.& clarius probatur in c.1.de preſcri.lib.6.hoc eodem verbo vtitur do.Alex. in conſi.ſuo 77. infra ſtatim allegando.& do.Fely.in d.ſuo tractatu.in vlti.col.& in d.
84 cap.cauſam. in 3. colum. Quomodo † autem probetur memoriam hominum non extare, vide Io.And.in c.1. in fi.de prçſcri.li.6.in nouella.& do.Ale.in conſ. ſuo 75. incipien.viſis.in 4.vol.in 2.col.& do.Fely.in c.veniens.1. in 5.col.de teſtib.ego diu ſuper hoc articulo anceps fui, tamen omnibus rectè penſatis mihi veriſſima videtur opi.Io.And.ſupra recitata.ſ.ꝙ vbi conſtat eccleſiam eſſe patronatam,poſſit in præiudicium patroni currere prçſcri.ſecus ubi eccleſia ſit libera,uel dubitetur,quia non poterit in præiudicium eccleſiæ ius patron.per præſcriptionem acquiri. huic diſtinctioni uidetur obſtare tex. in c.in generali.uer.qui autem.de elec.lib.6. ubi fundatione uel ex antiqua conſuetudine iura ſibi huiuſmodi uendicant cõiuncta gl.in uerbo antiqua.ibi enim çquiparatur conſuetudo fundationi,& prçſupponit generaliter poſſe acquiri ius pat.per cõſuetudinem prçſcriptã ut ſubiicit glo.ibi.Sed poteſt dici ꝙ nihil obſtat quominus ille tex.poſſit intelligi ſecũdum diſtinctionem prædictam per fundamenta Io.Andr.uel poteſt intelligi ut ſtatim ſubiicio.placet tamẽ mihi in duobus ultimis caſibus,de quib.ſupra,ſcilicet, quando eccleſia eſt libera, uel quando dubitatur. doctrina Abb. in c. quærelam.& in dicta ſua diſputa. & aliorum doctorũ ſupra relatorũ. ſ.quod uolens dicere ſe eſſe patronum , & non uolens probare,dato quod nõ poſſit dicere ſe prçſcripſiſſe ꝙ tñ allegãdo titulum iuris patr.illum probare poſſit adducẽdo prçſentationes plurimas & temporis curſum iuxta tex.in d.c.quçrelam. inducendo, vt ibi per Abb.& ſic infrà declarabo . & ſi dicatur ꝙ ꝯ primum membrũ in quo tota difficultas cõſiſtit.obſtant ea quç dixit Arch.in d.c.hortamur.& Abb.in d.c.quçrelam. & in d.ſua diſputatione,ſ.ius pat.nõ poteſt poſſideri,niſi ab his quib.ius id cõceſſit de gratia.ſ.fundatorib.cõſtructorib. &c.ergo non poterit præſcribi ab eo qui prçdicta non fecit, ẽt in prçiudicium patroni.Ad hoc rñdet Io.And.in d.c.quod alicui.Sed alio modo poteſt rñderi & dici ꝙ prçſuppoſitum

ſitum eſt falſum. Fateor enim ꝙ ius pat. nõ poteſt in eſ-
ſe deduci niſi ex fundatione, conſtructione, & dotatio
ne, vt ꝯſtat ex diffinitione iuris pa. de qua per oẽs ſuper
hac rub. vel ẽt ex priuilegio Papæ iuxta ea. quæ dixi ſu-
pra ſuper verbo de diœceſani cõſenſu. vt in vlt. q. Tamẽ
poſtquam eſt in eſſe deductum, põt transferri in alium
tit. lucratiuo, vel per viam ſucceſſionis. vt probatur in
vltimis verbis dictæ diffinitionis. & notatur in c. 1. in ca.
ꝙ autem. in c. ex literis. in c. cũ ſeculum. & plenius in c.
illud. j. eo. ergo poterit poſſideri ab alio ꝗ a conſtructo-
re, fundatore, vel dotatore. Et per ꝯñs præſcribi poterit
in præiudicium patroni. Intelligo tñ & reſtringo hanc
deciſionem procedere qñ præſcribens haberet titulum
legitimum puta donationem, vel legatum a non patro
no interueniente conſenſu diœceſani ſi donatio vel le
gatũ fieret laico iuxta no. in p̃dictis locis alias. n. poſſide
re non poſſet legitimè, & per ꝯñs nec p̃ſcribere ẽt ſi poſ
ſideret per tñ tp̃s cuius initij memoria non exiſtat in ꝯ-
trium: quia ſine ep̃i conſenſu quis nõ põt poſſidere ius
pat. tit. ſingulari. d. c. illud. cum ibi notatis. vbi. n. non daẽ
capacitas in exercente actum tunc quantocunq; tp̃e qs
exerceat, non præſcribit vt pulchre decidit Abb. in cap.
q̃to per illum tex. de conſue. & Io. And. in c. 2. de præbẽ.
lib. 6. & multa adducit ad hoc d. An. Barb. in ſupra alleg.
conſi. 74. inſerto in 4. vol. conſiliorum d. Alex. hinc etiã
concludit do. Alex. in ſua diſputatione incip. Sigiſmũ-
85 dus. in 1. dub. in fi. ꝙ † priuatus non põt præſcribere me-
rum imperium: quia illud non licet ei poſſidere de iu-
re communi ſine ſpeciali priuilegio & ꝯceſſione Prin-
cipis. c. ꝯ morem. c. diſt. c. illud. 93. diſt. ſic dicamus in pro
poſito nr̃o. ius. n. patronatus non põt transferri de vno
in alium ſine conſenſu ep̃i. ſi ergo aliter quis illud acce
pret eſt incapax merito nullo tp̃e præſcribere poteſt. Et
iſto modo limitatur & intelligitur c. 1. de præſcr. lib. 6. in
fi. ſecundum Abb. in d. c. quanto. & alios docto. in locis
præallegatis. & iſtud fundamentum ẽt comprobat alia
duo membra: de quibus ſup. ſ. qñ eccleſia eſt libera vel
qñ dubitatur ꝙ ꝯ eam non currat præſcriptio. Compro
bantur ẽt præmiſſa: quia ille qui ſine ep̃i conſenſu & ſi-
ne aliquo tit. ius pat. exerceret ꝯ iura, mercatur vt ex p̃-
dictis conſtat. ergo eſt malæfidei poſſeſſor. ca. qui ꝯ iura.
de reg. iur. lib. 6. igitur non præſcribit regula poſſeſſor.
de reg. iur. lib. 6. c. ſi. de præſcri. vbi dicit Io. An. & ſequun
tur communiter cæteri ꝙ ẽt per tp̃s cuius initij memo-
ria in ꝯtrium non exiſtat, talis malæfidei poſſeſſor non
præſcribit. Conſidera tamen ſuper præmiſſa limitatio-
ne & declaratione: quia vĩ poſſe dici, ꝙ curſus tanti tẽ-
poris, & ẽt minoris tp̃is faciat præſumi conſenſum ep̃i
vt in ſimili dicit Archi. in c. nemo. de conſe. diſt. 1. & ple
nè traditur per doc. in l. ſciendum. ff. de verb. oblig. niſi
dicas ꝙ prædicta limitatio procederet, qñ oſtenderetur
inſtrm̃ titul. in quo appareret non interueniſſe dictum
conſenſum: nec etiam conſtaret epiſcopum ex poſtfa-
cto conſenſiſſe. in quantum autem dixi ꝙ requiritur ti
tulus, vide ꝙ dicam infra in ſequenti proximo puncto
86 in fi. † Difficultas modo reſtat in inueſtigando quantũ
tp̃s requiratur ad præſcriptionem cauſandam in primo
membro. ſecundo quantum tp̃s requiratur ad proban
dum vel præſumendum titulum in aliis duobus mem
bris. Circa primum vĩ dicendum, ꝙ requiratur tñ tem
pus cuius initij memoria in ꝯtrium non exiſtat pp̃ auto
ritates. ſ. alleg. in verſ. aduertendum. vel ſm̃ ꝙ dicit Bald.
in d. l. a. in 2. col. C. de ſerui. & aqua. & do. Alex. in conſil.
ſuo 75. in vltimis verbis. in 4. vol. ſufficiunt xl. anni. dicit
enim Bal. vbi ſupra. ꝙ omnia iura ſpiritualia, vel anne-
xa ſpiritualibus præſcribunẽ ſpatio xl. annor. non attẽ-
ta cã continua vel diſcontinua. alleg. c. de 4. de præſcri. &
no. per Inno. in c. conſultationib. j. eo. & hoc idem dicit
Ludo. Ro. in d. conſ. ſuo 348. incip. præſens conſultatio
mihi autem vĩ ꝙ neutra iſtarum opinionum ſit vera in
caſu propoſito. Prima enim opi. dicentium ꝙ requiraẽ
tñ tp̃s cuius initij memoria non ſit in ꝯtrium, non pla-
cet: quia hoc caſu nõ loquimur de præſcriptione ꝯ ius,
prout loquuntur præfati doct. præſuppoſui enim quod
ille poſſit præſcribere, qui habet titulum interuenien-
te epiſcopi conſenſu & ꝙ præſcribat in præiudiciũ pri-
uati. Talis. n. non poſſidet ꝯ ius cũ habeat ꝯſenſum ep̃i,
iuxta c. illud. cum ſimil. j. eo. Non ẽt placet ſecunda opi.
volentium ꝙ requiratur tp̃s xl. annor. quia d. c. de 4. ſup
quo ſe fundant, loquitur de præſcriptione, quæ currit
in præiudicium patroni, & ſic priuati. vnde nihil ad rũ-
bum. vnde ego crederem ꝙ in caſu præmiſſo ſufficiat
tp̃s x. annor. inter præſentes, & xx. inter abſentes. Iſtam
concluſionem elicio ex verbis Inno. Io. And. do. Abba.
Panor. & d. Feli. in c. de 4. ſ. de præſcrip. vbi dicũt, ꝙ ſi ius
ꝙ præſcribitur cãm habet continuam & perpetuam, vt
ſeruitus aquæ ductus, vel habet cãm quaſi continuam,
tale ius præſcribitur x. annis inter præſentes: & viginti
inter abſentes ad ſimilitudinem rerũ immobilium. l. 2.
C. de ſerui. & aqua. l. fi. C. de præſcrip. long. temp. Et inci-
pit tale tp̃s currere ſecundum præfatos doct. qñ quis cę
pit illo iure vti, non vĩ non clam nec præcario ſciente
& non ꝯdicente illo cui fiebat præiudicium. Idem eſt
de mente Inno. in c. cum dilectus. circa finẽ de conſuet.
vbi dicit ꝙ qñ illud ius ꝙ præſcribitur, habet cãm con-
tinuam vel quaſi continuam, iuxta l. foramen. de ſerui.
vrb. prędi. in eccleſia requiritur tp̃s xl. annor. in aliis ſuf
ficit tp̃s x. vel xx. annor. per l. ſi quis diuturno. ff. ſi ſer. vẽ-
di. & per l. 2. in fin. ff. de aqua plu. arcen. Et iſta concluſio
ẽt fuit gl. magiſtrę loquẽdo de ſeruitutib. vel iurib. quę
pręſcribit priuatus ꝯ priuatum in l. ſeruitus prædiorũ.
ff. de ſerui. & gl. Bar. & aliorũ in l. 1. §. denique. ff. de aqua
plu. arcen. & ſequitur d. Flor. in d. l. ſeruitutes. apoſtillan
do glo. ibi dum allegat d. l. foramen. ibi enim refert do-
ctrinam Inno. in d. c. de quarta. & in ca. cum dilectus. Et
expreſſe dicit cum Inno. ꝙ ius eligendi habet cãm qua
ſi continuam. quod etiam dicunt doc. maxime Abb. in
c. cũ eccleſia ſutrina in gl. antepe. in prin. de cauſa poſſ.
& propric. & ſubnectit Flo. vbi ſ. ꝙ ẽt ius pręſentãdi vel
ius pat. habet cãm quaſi continuã. ſubijciens ꝙ hoc vti-
le eſt pp̃ effectum pręſcriptionis & ꝙ ſufficiãt x. vel xx.
anni ad pręſcribendum ius pat. ꝯ laicũ, ſentiunt expreſ
ſe Io. And. & Gemi. in c. vnico. in fi. de iure pat. lib. 6. poſt
Goſ. in q̃onibus ſuis. q. 18. Et aduerte quia ẽt ſi diceretis
ꝙ ius pręſentandi habeat cãm diſcontinuam, prout di-
cunt aliq̃ de iure eligendi in l. 2. C. de ſerui. & aqua. quo
caſu videretur requiri maius tp̃s vt ſupra, tñ adhuc cre-
do procedere id ꝙ dixi in pręſcriptione iuris patr. ꝯ lai-
cum: quia differentia inter cãm continuam & diſconti
nuam non fit niſi in ſeruitutibus realib. non aũt in his
iuribus quę debentur a re perſonę: prout ius eligendi,
& eadem ratione ius pręſentandi vt dicit Panor. in d. c.
cum eccleſia ſutrina. ſuper glo. in verbo pp̃ breuitatem
in princ. & Bar. & doc. in plurib. locis relatis per d. Felyn.
Sandeum in c. de quarta col. 12. de pręſcri. Sed huic con
cluſioni obſtat, quia ius eligendi non pręſcribitur tam
paruo tp̃e. vt no. plene in d. c. cũ eccleſia ſutrina. de cau-
ſa poſ. & propri. aliqui. n. dicũt requiri tp̃s xl. annor. Alij
dicunt ꝙ requiritur tantum tp̃s cuius initii memoria
non exiſtat in ꝯtrium & licet Inno. in d. c. de quarta. vtaẽ
verbis. ſ. relatis: tamen prius poſuit ibi pro conſtanti q̃d
ius eligendi non pręſcribatur minori tp̃e xl. annor. ad
ꝙ facit bonus tex. iuncta glo. in c. cum de beneficio de
pręben. lib. 6. vbi eccleſia quę conſueuit teneri per reli-
gioſos, põt pręſcribi, vt ibi inſtituantur clerici ſeculares
ſi per xl. annos clerici ſeculares ibidem miniſtrauerũt.
ergo vĩ ex identitate rationis idem dicendũ in iure pat.
Tenendo tamen ꝙ ſupra dixi rñde, ꝙ in dicto caſu fit
pręiudiciũ eccleſię ſi ius eligendi acquiratur per alios,
qui non ſunt de illa eccleſia, vel ad quos de iure cõmu-
ni non ſpectat nimirum ſi non ſufficit tp̃s x. vel xx. an-
norum & eodem modo fit præiudicium eccleſię in ca-
ſu d. c. cum de beneficio. quia per p̃ſcriptionem de qua
ibi immutatur ſtatus eccleſię. nimirum ergo ſi ibi req-
ritur tp̃s xl. annor. ſed in propoſito noſtro nullum fit p-
iudiciũ eccleſię: poſito ꝙ mutetur patronus. ꝙ probaẽ:
quia poteſt patronus alteri donare, vel legare ius patro.
cum conſenſu epiſcopi: qñ donatio vel legatum fit lai-
co iuxta

co iuxta not.in d.c.illud.ĩ.c. ꝙ fieri non poſſit ſi præiudi
caretur eccleſiæ vt in toto tit de reb. eccle.non alie.Ob-
ſtare etiam vr̃ premiſſæ concluſioni quia dixi ꝙ licet in
præiudicium patroni currere poſſit pręſcriptio, qđ tñ
requiritur tit.vr̃ enim hoc falſum,quia vbi incorpora-
lia p̃ſcribuntur,regulariter non requiritur titu.l.ſi quis
dinturno.ff.ſi ſerui.vend.notatur in l.2.C.de ſer.& aqua
& in d.c.de 4.& in d.cap.cum eccleſia ſutrina.ſed rñdeo
omittendo ea q̃ pleniſſimè circa hoc dñr in dictis locis
qđ ideo præſuppoſui ꝙ præſcriptio non poſſit currere
in caſu nr̃o ſine tit.quia vt ſupra declaraui ius par. non
põt poſſideri niſi ab eo q fundauit,ꝯſtruxit,vel dotauit,
vel ab hæredib. eius, vel habeat ex priuilegio Papæ uel
habeat titulum lucratiuum cum ꝯſenſu epi, qñ eſt lai-
cus vt ſ.dixi.alias quis eſt incapax:& propterea non põt
illud poſſidere:& per ꝯñs nec præſcribere, vel alio mo-
do acquirere iuxta theoricam lo.And.in c.2.de pręben:
87 lib.6.& Abb.in c.quanto.de cõſuetudine.¶† Circa aliũ
punctum videlicet q̃tum tempus requiratur ad probã-
dum vel præſumendum titulum in caſu, qñ quis non
fundat ſe ſuper pręſcriptione, ſed fundat ſe ſuper titu-
lo iuris pat.afferendo ſe vel ſuos anteceſſores fundaſſe
eccleſiam vel alio modo ius patr.acquiſiuiſſe d. Abb.in
locis vbi tradit hanc doctrinam videlicet in d.c.querelã
& in dicta ſua diſputatione incip. Augerio. non aperit
q̃tum tp̃s requiratur: ſed ſolum dicit qđ debent allega-
ri præſentationes plurimæ & tp̃is curſus. & eiſdem ver-
bis vtitur do.Prępo.in d.c.hortamur. verſus finem.ſen-
tiunt tñ præſati doct.qđ requiratur lõgiſſima poſſeſſio.
& ſic videntur requirere long.temp. & hoc ẽt clare dicit
Bal.in l.cum ſuper.C.de rei vẽd. vbi formaliter dicit qđ
ad probandum ius pat.antiquiſſimum valet antiquiſſi-
ma poſſeſſio,quæ hr̃ pro tit. in hoc pũcto d.Feli. Sãdeus
in d.c.cãm.in 3.col.dicit quod requiritur tempus cuius
initij memoria non exiſtit.In ꝯ̃rium tñ hoc non ꝓbat,
& idem ſentit ipſe in ſuo tractatu, qñ literæ apoſtolicæ
noceãt patronis eccleſiarum in fi.vbi etiam dicit quod
non ſolum debet allegari curſus tp̃is, ſed ẽt titulus. qđ
ẽt eſt de mente Abb.& do.Præpo. in locis.ſ.allegatis. &
do.Alex.in conſi.ſuo 75.ſuprà alleg.in 3.col.in 4.vol.ali
qui videntur velle qđ ſufficiat tempus longum,& ſic x:
annor.ita ſentit do. Alex.in pręalleg. conſil. qui ad hoc
multa allegat & maximè id qđ hr̃ in l.ſeruitutes predio
rum.in princ.iuncta gl.in verbo certã.in fi.ff.de ſer.& ad
hoc poſſent multa ſimilia accumulari quę accumulãt
doc.moderni.& maxime d.Iaſ.Maynus pręceptor meus
in l.ſi certis annis.C.de pac.& d.Feſ. ſaltem remiſſiuè in
c.de 4.in pe.col.ver.fallit 2.de pręſcri.& do.Alex.in cõſi.
79.ĩ.ſtatim allegando.aliqua alia iura vĩr probare quod
requirantur xxx.anni vt c.peruenit.de emp.& vendi.ibi
enim probatur iuncta gl.qđ ad præſumẽdum ſolennita
tem vel ꝯſenſum interueniſſe, qñ tractatur de præiudi-
cio tertij,requirĩ tempus annor.xxx. & illum text.dicit
ſingularem do.Alex.in l.ſciẽdum.in 5.col.ff.de ver.obl.
& moderni in d.l.ſi certis annis. & hr̃ per d.Iaſ.in verſ.5.
limita. & per eundem in conſil.29.incip.circa primum
in 3.col.in 1.vol.mihi placet opi.primo loco relata,ſ.qđ
requiratur tñ tempus cuius initij memoria non ſit in
ꝯ̃rium.& rõ eſt:quia talis allegatio iuris patro.habet ius
commune ꝯ̃ ſe quia quælibet eccleſia præſumitur libe
ra vt inquit Abb.in d.c.quærelam.in 4.notab.per illum
tex.& ad hoc plura alia allegaui ſ.ſuper verbo conſtru-
xit.in vlt.q.Et hæc concluſio bene probatur in d.c. que-
relam.in verbo antiqua ꝯſuetudine à ꝯ̃rio ſenſu. illud
enim dr̃ de antiquo cuius non extat memoria. vt nota.
per Inno.in c.veniens.& in c.qđ per nouale.de ver.ſign.
& doct.in c.veniens.el 1.de teſtib.& per do. Alex.in ter-
minis noſtris in d.cõſi.ſuo 75.in 4.vol. vbi authoritates
plurimas ad hoc allegat quæ videri poſſunt. Et idem d.
Alex.in l.cum aliquis.C.de iur.deli.in pe.col.vbi expreſ
88 ſe dicit qđ† tempus longæuæ vitæ hominis, & ſic tẽpus
centum annorum dr̃ eſſe de antiqua. & qđ ita cõiter te
netur.Aduertendum tñ eſt circa prędicta, quod qñque
laici præſentant rectores non ex vi iuris pat. ſed per viã
ſimplicis petitionis vel ſupplicationis, vt hr̃ per Archi.
& do.Præpo.in d.c.hortamur.71.diſt.& dixi ſ.ſuper ver-
bo competens alicui.in 25.q.in fi.tñ hoc caſu non coge
retur epiſcopus pręſentatum inſtituere:quia ius pat.nõ
competit preſentantib.c.decernimus.à ꝯ̃rio ſenſu.16.q.
7.& faciunt q̃ dixi ſupra ſuper verbo honorificũ. in 1.q.
89 Suboritur nunc qõ acceſſoria pręcedenti. qõni†an qui
præſcribit vniuerſitatẽ:puta hæreditatẽ vel villam præ-
ſcribat ius pat.Iſtum punctum plene attingit d.Feli.Sã-
deus in d.c.cauſam.in 4.col.& poſt multa dicit commu
niorem eſſe opinionem qđ ſic.ſiue quis pręſcribat vni
uerſitatem ex titulo, in quo requirat̃ traditio ſpecialis
cuiuſlibet rei:vt in donatione,& vẽditione, iuxta.l.qui
tibi.C.de hęre.& actio.vend.ſiue pręſcribat ex titulo,in
quo non reqratur talis ſpecialis traditio.vt in adi.hære-
ditatis,iuxta l.cũ hære.in prin.ff.de acquir.poſ.& allegat
hoc tenere Io.And.in c.ex literis.de iure pat.in 2.col. &
do.Car.Flor.in 11.q.& ẽt d.Ant.de But.ibidẽ.& d.Car.in
cle.ibi 6.q.de iure pat.Eandẽ opin.tenet d.Abb.in mul-
tis locis,vbi ſemp loquit̃ de venditione,vel donatione
vniuerſitatis.& dicit qđ cũ illa tranſit ius pat. & ſic ſatis
pręſupponi:,qđ ſi pręſcriberet̃ vniuerſitas, ẽt pręſcribe
ret̃ ius pa.ita Ab.in d.c.ex literis.in c.illud.& in c.cũ ſecu
lũ.ĩ.c.& iudicio meo hoc bñ ꝓbat̃ in tex.in d.c. cũ ſecu-
lũ ibi feudorũ emptorũ,&c.li la.n.verba ſatis pñt cõpre-
hẽdere caſum qđ qs præſcripſerit vniuerſitatẽ ex tit.em
ptionis,in quo tit.requirit̃ ſpecialis traditio rerũ ꝯtenta
rũ in vniuerſitate,vt ſ.dictũ eſt.& tñ ibi præſupponit̃ qđ
acqſita vniuerſitate ſit acquiſitũ ius pat. Eandẽ ꝯcluſio-
nẽ ſentit Hoſt.in ſumma huius tit.§.qualiter.in fi.Idem
ſentit Bart.in l. in modis.q̃ legit.cũ l. hanc legẽ.ff.de ꝯ̃h.
emp.& in l.Aufidius.ff.de priui.cred. vbi præſupponit,
qđ vendita vniuerſitate tranſeat ius pat. Idẽ ꝯcludit do.
Feli.in c.cũ Bert.in fi.de re iudi.& hoc ẽt tenuit.ſ.in 1.q.
huius verbi & plenius in q.22.Nec obſt. qđ requirat̃ ſpe
cialis traditio rerũ in titulo vẽditionis,vt ſ.dictũ eſt: ſed
ſpecialis traditio iuris pat.fieri non põt ſine ꝯſenſu epi-
ſcopi,iuxta no.in d.c.illud per illũ tex.ĩ.eo.ergo ius pat.
non tranſibit cũ vniuerſitate vendita: qa ad illud funda
mentũ rñdet clare d.Card.Flor.in d.cle.2.in 6.q. & d.Fel.
refert & ſequit̃ in d.c.cãm.in 5.col.in prin.vide per text.
90 ¶ Suborit̃ ẽt alia dubitatio ad prędicta† videlicet an vna
eccleſia poſſit pręſcribere aliã,vno verbo ꝯclude qđ ſic
tex.eſt in c.cura.ſ.e.& ibi notant Io.And.Abb. & cæteri.
intelligunt tñ doc.ibi vt poſſit pręſcribi iure ꝓprietatis
.ſ.vt eccleſia pręſcribens habeat eccleſiã pręſcriptam ad
ꝓprios vſus vel tanq̃ ſubiectã vel vnitã.Non aũt põt pręſ
cribi reſpectu tituli,ſ.vt habeat eccleſiam tanq̃ præla-
tus ſeu rector:qa beneficia.i.tituli beneficiorum eccle-
ſiaſticorũ non habent̃ ſine inſtitutione canonica.c.1.de
reg.iur.lib.6.c.ex frequentib ſ.de inſtit.Quod tñ intelli-
gitur,vt per gl.ſingularẽ,& ibi not.in c.cõtingit. de dol.
& contu.an aũt qui pręſcripſit ius pręſentandi in aliqui
bus eccleſijs tanq̃ ſenior de domo cenſeatur ẽt pręſcri
pſiſſe ius pręſentandi in alijs eccleſijs q̃ ſunt de iure pat.
ipſius domus.& an qui præſcripſit ius præſentãdi in ali-
qua eccleſia cenſeat̃ ẽt præſcripſiſſe alia ſub iure pat.in
cluſa & p ꝯñs integrum ius patr. vide quæ dixi ſupra in
verbo competens alicui.in q.15.& Lud Ro. plene in ꝯ-
ſilio ſuo 378.incip. pręſens conſultatio. & per hæc ſum
expeditus de hac ſubtili materia pręſcriptiõis iuris pat.
& per ꝯñs de commento huius verbi.¶ Capio nunc vl-
timum verbũ ſolus vel alio ꝯcurrente. Iſtud verbũ im-
portat vel litera ſonat ꝙ patronus efficit̃,nedum qui ſo
lus fundat,ꝯſtruit,& dotat: ſed etiam ſi aliqđ prędicto-
rũ faciat:dũmodo alius vel alij concurrant, & ſuppleãt
qđ reſtat:quo caſu oẽs æqualiter ſunt patroni, vt decla-
raui ſupra ſuper verbo dotauit. in 11.& 12.q.& qa hęc
materia declarata fuit.ſ.in princ.huius operis in 1.q.vbi
ẽt bene cadebat,& ẽt aliquid dixi ſ.ſup verbo fundauit
in 1.q.& ſup verbo ꝯſtruxit.in 3.q.& ſup verbo dotauit.
ĩ 1.q.Aliter nõ repero.Finẽ igit̃ huic repetitioni, in qua
me multũ alaboraſſe ꝓfiteor facio ad laudẽ oĩpotentis
dei ſacratiſſimę virginis Marię ac totius curię cœleſtis.

PERV-

PERVTILIS TRACTATVS DE IVRE PATRONATVS

CVM SVMMARIIS DISTINCTIONVM, AC CAVSARVM, QVAESTIONVM Decreti, per I. V. Doct. D. Paulum de Citadinis de Collegio dominorum iuriſperitorum Mediolani, editus dum ordinariam iuris ciuilis Friburgi legeret, cumque nouis Summariis nuper adiectis.

1 ¶ *Tractare, verbum, quot modis in iure capi poſſit.*
2 *Ius naturale ſex modis dicitur.*
3 *Ius gentium quot ſit & quibus conueniat.*
4 *Ius ciuile in genere quid ſit & quot modis capiatur.*
5 *Ius canonicum quod ſit, vnde dicatur & in quot ſpecies ſecetur.*
6 *Ius diuinum quod ſit & in quibus conſiſtat.*
7 *Ius anulorum aureorum quod dicatur & quibus olim concedebatur.*
8 *Ius militare quod & in quibus conſiſtat.*
9 *Ius publicum quid ſit: in quibus conſiſtat & quod modis capiatur.*
10 *Renunciare iuri publico nemo poteſt.*
11 *Ius priuatum quod ſit & in quibus conſiſtat.*
12 *Ius eſſe alicui quid ſit.*
13 *Ius per apocopen dicitur quaſi iuſſum.*
14 *Ius hereditatis adeundę quid.*
15 *Ius excludendi a ſucceſſione quid: & quid ius gabellas exigendi, numero 16.*
17 *Ius petendi quod ſit.*
18 *Ius alienandi quis habeat.*
19 *Ius coquendi quid, & quid ius torculandi dicatur.*
20 *Ius Trebellianicæ & ius Falcidię quod dicatur.*
21 *Ius accreſcendi quod ſit, & quod ius deliberandi nu. 22. & quid ſit ius ſuccedendi nu. 23.*
24 *Ius petendi ſupplementum quid ſit & quibus competat.*
25 *Ius accuſandi cui competat, & cui ius prohibendi nu. 26.*
27 *Ius dicendi teſtamentum nullum, & ius excipiendi quibus competant, & nume. 28.*
29 *Ius redimendi quibus competere cenſeatur.*
30 *Ius præſentandi patronis competit.*
31 *Ius arbitrandi quid ſit & cui conueniat.*
32 *Ius declarandi quod ſuperiori competit ad ſucceſſores non tranſmittitur.*
33 *Ius implendi conditionem quid & an ad heredes tranſmittatur.*
34 *Ius occupandi authoritate propria quibus competat.*
35 *Ius collectandi a quibus imponatur.*
36 *Collecta quid ſit.*
37 *Forenſis perſona in quibus caſibus ſubdita dicatur.*
38 *Iura quæ dicantur ſeruitutes ruſticæ, & quę vrbanæ.*
39 *Ius piſcandi, aucupandi, & venandi quid: & an liceat in flumine priuato piſcari.*
40 *Ius retinendi rem pro expenſis quando quis habere dicatur.*
41 *Ius patronatus quod priuatum ius dicitur quibus competere cenſeatur.*
42 *Ius patronatus eccleſiæ quid ſit.*
43 *Ius patronatus ſpirituale quid non cenſetur, licet ſpirituali annectatur.*
44 *Ius patronatus pluribus dicitur modis.*
45 *Ius pro licentia ſeu libertate quadam aliquando capitur.*
46 *Ius aliquando accipitur pro merito.*
47 *Ius pro liquore eorum quæ coquuntur capi poteſt.*

TRACTATVM iſtũ de iure patronatus, cũ quæſtionibus, omnibuſque eiſdẽ acceſſoriis, & dependentibus, ad laudẽ omnipotentis & glorioſæ eius matris virginis Mariæ: totiuſq; curiæ cęleſtis triũphantis aggredior. Quę pro clariori aditu & intelligẽtia: diuido in quatuordecim partes. In prima videndum erit quot ſint iurium genera: deueniendo ad ius iſtud, in ſecunda quot ſint patronorum genera, & per conſequens quot ſint patronatus iura. In tertia ex quibus illa procedant. In quarta qua de cauſa ſint iura patronatus adiuuenta. In quinta in quo differat quilibet patronus ab alio diuerſi iuris patrono. In ſexta quid cuilibet patrono ius patronatus cõferat. In ſeptima quibus competat ius patronatus. In octaua quando competat. In nona quomodo ius patron. transferatur. In decima quomodo pluribus vel ſingulis competat. In vndecima quomodo ius patronatus exerceaſ per patronum. In duodecima quid ſi exercitio ſint patroni differentes. In decimatertia quæ ſit differentia inter patronos eiuſdẽ generis ſeculares & eccleſiaſticos. Vltima quomodo perdatur ius patrona. vel extinguaſ. Antequam ad quæſtiones partium deueniam: quia ad cognitionem ſpecierum præmittenda eſt aliqua generis cognitio: & quia de iure patrona. tractare intendo.

1 ¶ † Proderit primò ſcire, quod verbum, tractare, variis in iure accipitur modis. Primò enim ponitur tractari pro dici: vt tractari poteſt de hac re: id eſt dici. l. 1. in fi. ff. de calumnia. Secundò tractare eſt in medium proponere: & quærere: poſtea ad partes arguere: demum determinare. Ita vtitur iuriſcon. in l. cum hic ſtatus. §. ſi ambo. ff. de donat. inter virum & vxorem. Vnde & dicitur tractatus, quia iſto modo procedere debent tractantes: quod quantum potero obſeruare enitar. Sic & aliquando ponitur tractatus pro quæſtione. l. naturalis. §. ſed ſi actio. ff. de præſcrip. verbis. Ita dialectici tractatum dñt, quod iuriſtæ quæſtionem appellant. l. qui quadringinta. in princ. ff. ad legem Falcid. Et quia fit tractatus ex ꝓpoſitione & argumentatione hincinde & concluſione ideo poniſ tractatus pro toto illo colloquio. l. & ſi amicis quis. ff. ad legem Iuliam. de adulter. Vbi domus in qua conueniunt homines ad tractandum de adulterio domino ſciente, facit dominum teneri de adulterio ex ſola ſcientia & patientia: quia ſine tali colloquio adulterium non facile committi poteſt: & ita punitur quis ex tali tractatu: ſicut ex perpetrato adulterio. Car. in clemen. 2. 8. nota. de re iudic. Tertio tractari ponitur pro reputari & teneri: ſicut videmus ſtatuta ſonantia quod ſcholares vel aliæ perſonę tractentur vt ciues, id eſt habeantur & reputentur pro ciuibus in omnibus & per omnia vt plenè habetur in l. prima. per Bar. & Moder. ff. de leg. 1. Hic etiam dicuntur tractatorij qui tractant, & retractãt manibus equos, & alia animalia vſui ſacro deſtinata. Et tractatorię literę, id eſt literę licentię vehendi equos & alia animalia: de quibus in glo. rub. C. de tractatorijs & ſtatutis. lib. 12. Sed iſta duo nil ad rubricam.

¶ Prima pars. Quę ſint iurium genera.

1 *Iuris quot ſint genera: & quid ſit genus apud iuriſtas: & quid apud dialecticos.*

1 CIrca igitur primam partem † quod ſint iurium genera: accipiendo genus pront iuriſtę capiunt, non pront dialectici intelligunt: inter quos magna eſt differentia, vt notat glo. 1. in l. 1. §. huius ſtudij. ff. de iuſtitia & iur. melius in l. legato generaliter. ff. de leg. 1. quod dialectici dicunt ſpeciem: genus iuriſtę appellant: & tribus modis genus dicunt iuriſtę. de quibus in d. l. legato. & infra larius dicam. in princ. 2. q. Dicam ergo hic variis modis ius dici, ſiue generibus, nõ a rerum varietate: nec ſim glo. contrarius iſti. de iuſtitia & iure. in verbo duę ſunt

2 poſitiones. ſed a diuerſo nomine iuris & effectu. ¶ † Primò igitur ab antiquiori inchoando eſt ius naturale, qđ dicitur eſſe commune omni animanti: eo quod certo naturę inſtinctu habetur, non aliqua conſtitutione hominis. Sed ab ipſo naturæ ꝯditore: vt maris & fœminæ

coniu-

coniugatio:cum ſimilibus notatis.inſti.de iure natura-
li gentium & ciui.cap.ius naturale.1.diſtinct.& iſtud eſt
ius immutabile per homines.Sicut & libertas in homi
ne proprie mutari non poteſt.Licet per ius ciuile dica-
tur offuſcari:& ſic de ſimilibus:de quibus in §.fi.inſtitu.
de iure nat.l.adeo.§.cum quis.ff.de acquir.re.do. & hoc
eſt ius naturale primæuum.¶Secundo dicitur ius natu
rale commune ius,hominum induſtria ſtatutum poſt-
quam cœperunt eſſe: quod ius naturale ſecundarium
dicitur.& aliàs dicitur ius gentium.de quo in §.ſingulo
rum.inſti.de re.diui.¶Tertiò ius naturale dicitur quod
pacta tuetur.l.j.ff.de pac.¶Quartò quod pacta reſcindit.
l.1.cum ſeq.ff. de mino.¶Quintò dicitur ius naturale
præcepta in lege Moſai.comprehenſa.glo.in d.capi. ius
naturale.inſti.de obli.quæ ex delic.& de iſtis omnibus
modis.gloſſ.1.inſti. de iure naturali gen.& ciui.¶Sextò
ius naturale dicitur quod in l.& euangelio continetur,
quo quis iubetur alteri facere quod ſibi vult fieri: & ꝓ-
hibetur alteri inferre quod ſibi non vult fieri. c.1.1.diſt.
ponderet.50.diſtin.authen.vt cum de appell.cog.§.cæte
rum.vnde verſus.Quod tibi vis fieri mihi fac:quod tibi
non vis noli.Sic potes in terris viuere iure poli.Iſtis mo
dis ſumptum ius naturale diſtat ab aliis iuribus in qua-
tuor,origine ſcilicet dignitate,amplitudine,& ſenten-
tiæ rigore,vt pulchrè dilucidantur hæc per gl.primam.
5.diſt.Origine,quia ab exordio naturæ,alia ab hominũ
inuentione iura inuenta ſunt.c.fi.6. diſtinct. Dignitate,
quia nõ patitur mutationem.d.§.fi. Amplitudine, quia
omnia ſunt iure iſto communia ex charitate, nõ ſic ſe-
cundum alia.Rigore etiàm ſententiæ alia excedit,quia
contra iura naturalia in nullo diſpẽſatur, ſed aduerſus
3 alia ſæpe per ſtatuta & priuilegia.¶†Secundo eſt ius gẽ-
tium quod à naturali diſtat vt quia ſolis hominib. hoc
conuenit, aliud animantibus omnibus, vt ſupra,vt er-
ga Deum religio: vt parentibus & patriæ parcamus, vt
vim & iniuriam propulſemus, datio libertatis, vt iſta
habentur in l.1.§.ius autem gentium. cum quatuor le-
gibus ſequẽtibus.ff.de iuſt.& iur.ædificia collata,diſcre-
tæ gentes,& commercia inducta.cap.ius gen. 1.diſtinct.
4 ¶†Tertiò eſt ius ciuile quod multis capitur modis, nã
quod quæq̃ue ciuitas ius ſibi ſtatuerit ius ciuile appel-
latur. Vt ſtatuta cuiuſlibet ciuitatis ius proprium ipſius
ciuitatis appellantur.§. nam quod.inſt. de iure nat.gen.
& ciui.c.ius ciuile.1.diſt. Et quoties non additur nomẽ
cuius ciuitatis ſit, tunc intelligitur ius clauſum in toto
iuris ciuilis corpore.§.ſed quoties.inſti.de iure nat.gen.
& ciui.¶Secundò particulariter diuidendo iſtud ius ci-
uile,dicitur lex xij.tab.¶Tertiò quod ex legibus plebi-
ſcitis,Senatuſconſultis conſtitutio.principum,vel au-
thoritate prudentum decretum inuenitur.l. ius ciuile.
2.ff.de iuſti.& iu.¶Quartò dicitur ius ciuile prætorum
edicta,diſputatio prudentum habita ſuper l.xij.tab.quę
diſputatio ſcripta non proprium nomen ſortita eſt, vt
aliæ partes: ſed nomine communi iuris ciuilis gaudet.
l.2.§ his legib.ff.de orig.iuris.¶Quintò Aedilium Curu
lium edicta,prudentum quoque reſponſa qui reſpon-
dendi de iure habuerunt a Cæſare authoritatem ius ci-
uile dicuntur. de quibus inſtit.de iure nat.gent. & ciui.
¶Sextò ius ciuile dicitur,quicquid iuri naturali ſubtra
hitur vt in vſucapione,vel iuri gentium,vt in poteſtate
dominorum reſtricta.§.penult.Inſtit.de his qui ſunt ſui
iuris.¶Septimò quicquid additur iuri naturali dicitur
ius ciuile,vt in matrimonio conſtituẽdo, quod formã
recepit a iure ciuili,circa perſonas quæ poſſunt contra
here, & quæ non,& per ſponſalia de futuro & de præ-
ſenti.l.1.ff.de ſpon.l.nuptias.ff.de reg.iur.§.nuptias. Au-
thentico de nuptiis.¶Octauò quod iuri gentium addi-
tur,dicitur ius ciuile. vt de tutela fuit additum : de qua
ius gentium nihil cogitauerat.inſti. de tutel.in princip.
de his omnib.modis nominatis habetur in l. ius ciuile.
ff.de iuſti.& iure. Et iſto modo capiendo quicquid ad-
dit vel detrahit iuri communi,quod dicatur ius ciuile:
poſſet etiam ius canonicum dici ius ciui.¶Nonò quic-
quid in te ſcriptum eſt:licet non habeat ſpecificum no
men, illud ius ciuile dicitur. l.1.§. proinde. ff. de var.&
extraordina.cogn.Iſtis modis diuerſis dicitur vnum ius
ciuile extra diuerſum ab alio propter cognitionem fa-
ciliorem: ſicut videmus quod aliquando accipitur ius
ſcriptum ad differentiam æquitatis.l.placuit.C.de iudi.
5 ¶†Quartò eſt ius canonicum: quod idem eſt dicere qđ
ius regulatum.Canon enim grecè,latinè regulam ſigni
ficat.c.canon.3.diſt. & eſt illud quod in concilio genera-
li,vel prouinciali ſtatuitur.cap.canonum ſtatuta.de cõ-
ſtitu.Quatuor ſpecies ſub ſe continet,dogmata,ſcilicet
mandata:interdicta.ſanctiones vel decreta.c.ſi quis dog
mata.25.q.2.quando vult Papa tales canones condere,
poſſunt epiſcopi contradicere,quod non conueniunt
conſuetudini patriæ ſuæ vel moribus,vel loco,aut tem
pori,vel ſimilib.de quibus in capitulo erit autem lex 4.
diſtinct.Et quia canon regulam ſignat inde dicimus ca-
nonem emphyteuticũ illud quod nomine cenſus ſol-
uitur:quia omni anno regulariter ſolui debet.l.fi. C. de
iure emphy.Sic etiam pecunia quæ a prouinciis pręſta
batur canon dicetur: vnde habemus titulum de cano-
ne largionalium titulorum lib.10.C. iuris autem canõ.
quoddam dicitur perſonale: quoddam locale:quoddã
caſuale: quoddam temporale. vt quando iſtis partibus
ſupra nominatis attentis.¶Aliqui canones ſunt conſti-
tuti cap.1.de conſtit.Tria autem vltima inradicunt po-
ſitiua:eo quia ab homine ſunt facta:ideo dicuntur iura
humana.cap.cum de diuerſis de priuile.in 6. ad placitũ
facientis poſſunt limitari & reſtringi vt quotidie vide-
mus per ſtatuta & priuilegia.c.cum in multis.de reſcri-
ptis.lib.6. vbi infinitas tollitur in multis caſib.ibi nota.
per gl.2. ius naturale per ſolam naturam mutatur aliàs
6 nõ.¶†Quintò eſt ius diuinũ quod eſt ſacra pagina:iſtud
ſimiliter multifariam dicitur.Nam primò homini crea
to conceſſit Deus ius in corde ſuo:vt in princip.5. diſt.
habetur Gene.2. fecit Deus hominem & inſpirauit illi
ſpiraculum vitæ legem : ſcilicet naturalem quæ homi-
nem in diuina iuſtitia viuere docebat: ideo dixit Apo-
ſtolus ad Romanos.2. ſunt qui habent legem Dei ſcri-
ptam in cordb.ſuis. Cum enim gentes legem non ha-
bent,ſi naturaliter ea quæ legis ſunt faciũt,ipſi ſibi ſunt
lex cap.duæ 19.q.2.¶Secundò eſt ius diuinũ,lex Moſay-
ca quæ originem habuit cum lex naturæ in homine ꝑ
peccatum confuſa eſt:ſubinſtigante inuidia diaboli.Et
depreſſa eſt pondere malitiæ rectitudo iuſtitiæ: & erro-
ris caligine offuſcatum fuit lumen iuſtitiæ. c. princeps.
de pe.diſtin.2.c.viſis.16.q.2. vt autem ab hac confuſione
peccati infirmitas noſtra conſurgeret : miſerator Deus
illam coadiuuans vinẽdi legem quam in hominis cor-
de a ſęculo ſcripſerat literis per Moyſen expreſſit: de-
cemq; præceptis concluſit.c.Moyſes.7.diſtin.ca.1.§. hęc
ſancta.extra de ſumma Trinita.ca.cum redemptor. 12.
q.2.hoc ius legem appellamus Moſaycam.c. cũ in vete-
ri.de elect.c.iſto.de purifi.poſt partũ.Hanc legem etiam
legis decalogum appellamus. capit.tres ſunt aũt.verſ.3.
actio.de pœni.diſtinct.1.¶Tertiò eſt ius diuinũ:quod le
gem propheticam appellamus: quæ legi Moſaicæ ſuc-
ceſſit eandem modificans d.§.hęc ſancta.Nam cum Mo
ſaica lex fineret vſuras ab alienigenis exigi. 14.q.4.c. ab
illo.tamen permiſſionis vſum diſſuadet profecto lex
prophetica.Pſalmiſta.14.dicẽs. Eum fore in tabernacu-
lo manſurũ dei qui pecuniam ſuam non dedit ad vſu-
ram & munera.c.quoniam.46.diſt.14.q.4.ca.ſi quis obli.
ſed cũ iſtæ leges neminem ad perfectũ ſtatũ ducerent,
vt inqt Apoſtolus ad Hebræos 7. hinc merito ſucceſſit.
¶Quartò loco ius diuinũ, ſ. euangelium dans ſalutem
omni credenti.cap.ad fidem.23.q.5.cũ enim plenitudo
temporis aduenit miſit Deus vnigenitũ ſuũ legiſlatorẽ,
per quem nobis ſtatuit legem vitæ animas conuerten-
tem:quam fœlici vocabulo euangelicam appellamus.
1.diſtin.in princ.c.tranſlato.de conſtit.Sed cũ iſta lex lo-
queretur de perfectionis conſilio acceſſit alia illam mo-
dificans,quæ quinto loco apoſtolica dicta eſt: qd enim
dominus indulget de perfectionis conſilio petat hoc
Apoſtolo dicente:ego dico non dominus.1.Cor.7.ſi qs
frater

frater vxorem habet infidelem &c. 2.q.1.cap. multi.28.
q.1.iam nūc.& ibi dominus nō præcepit in ſpiritu Dei.
Apoſtolus fideliter conſulit vt ibi de virginib.pręceptū
non habeo.Conſiliū aūt do.Bonū eſt ſi ſic permanſerit.
24.q.1.cap.ſic enim neque.Poſtmodū eccleſia creſcente
Deo authore gradib.ac ordinib.in ea rite diſpoſitis, cū
ad eos decernēdos, clericorūq; lites dirimendas lex nō
ſufficeret euangelica: tam ab Apoſtolis quam ab eorū
vicariis ſtatuta fuerūt plura edicta quę generali vocabu
lo canones appellati fuerūt.cap.1.15.diſtinct. ſupra dixi
in quarto genere.Et iſta omnia iura diuina latius ponit
Spec.in principio ſui operis. ¶ Sexto dicitur ius diuinū
quod factū eſt ſuper rebus eccleſiaſticis.Et ita poteſt di-
ci ius canonicū diuinū, & iura ciuilia, quæ tractant de
rebus eccleſiæ poſſunt dici,diuina:ita intelligit.l.fina.in
princip.C.de ſacr.ſanc.eccleſ.per glo.& Bart.ibi.¶ Septi
mō dicitur ius diuinū acquiſitionis quando ipſi eccle-
ſiæ acquiritur:quia dicit̄ ipſi Deo acquiri:vt ibi Bald.ad
ducendo Innoc.in cap.olim,de reſti.ſpol.Extra iſta iuris
genera principalia reperiūtur & alia plura iuris ſignifi-
cata particularia: quæ tamen ſub aliquo de prædictis ꝯ-
tinebūtur: & vt ad metam iuris patronat.perueniā alia
iuris ſignificata enumerare liceat, ſub quo de prædictis
genere contineatur ſemper per remiſſiones declarādo.
7 ¶ † Octauò eſt ius anullorū aureorū quod cōcedebatur
olim libertis a principe volente patrono: eo aūt patro-
no inuito vel ignorante non.l.3.ff.de iure aureorū anu.
Et iſtud ius aureorū anullorū nil aliud erat,niſi poteſtas
poſſe deferre aurū vel anulos aureos: per quos ipſi li-
berti habebant imaginem vel ſignum ſemiplenæ inge
nuitatis dum viuebant:ideo imaginem: quia non pro-
prie ingenui dicebantur:ſed habebant quandam inge-
nuitatis ſimilitudinem.l.fina.C.de iure anul.aureo.quę
ſimilitudo faciebat eos haberi ꝓ ingenuis quo ad mul
ta,ſcilicet quo ad tutorem ingenuū habēdū: quod alias
non ſufficit conceſſum.l.cū ex oratione.ff.de excu. tut.
Secundò quo ad dignitates & honores acquirendos. l.
vnica.C.ad l.Viſcel.vbi puniuntur criminaliter appetē-
tes tales dignitates liberti ſi non habebant ius anullorū
aureorū. Hodie aūt non eſt neceſſe tale ius impetrari à
Principe cū ex datione libertatis in conſequentiam ve
niet §.1.aut.vt liberti de cætero non indigeant: non ta-
men imminuatur ius patroni per talem conceſſionem
nouam vt ibi.Tertiò quia contrahūt matrimonia cum
nobilib.in multis etiam aliis reputātur vt liberti. Quos
caſus enumerat gloſſ.in l.penult.ff. de iure aureo.anul.
Iſtud aūt ius comprehēditur ſub iure ciuili vt ſupra ſa-
tis in tertio genere. Licet aūt habeant imaginem inge-
nuitatis ipſi liberti tamen moriebant̄ vel liberti. vnde
patronus habet bonorū poſſeſſionem in bonis ipſorū.
8 l.etiam.ff.de bo.liber.¶ †Nono eſt ius militare,qđ conſi
ſtit in ſolennitate inferendi belli : fœderis faciendi : in
dando ſigna:in egrediendo in hoſtes & pugnæ commiſ
ſione:in flagitioſorū diſciplina militū:in modo ſtipen
diandi:in dignitatibus dandis,in præmiis diſtribuendis
in coronis dandis:in prædiuiſione.c.ius militare ita cō-
prehenditur ſub iure ciuili,ſicut ſub iure canonico.to-
to tit.ff.de re mili.& in eo.tit.C.lib.12. licet diuerſimo-
de. Ius enim canonicum pœna infamiæ afficit fugien-
tem in bello.cap.inſames.6.q.1.de iure ciuili.cap. puni-
tur fugiens.l.omne.§.qui in acie.ff.de re mili.Et de diffe
9 rentia iuris.163.¶ † Decimo ius publicum qđ ſimiliter
continet̄ ſub duob.ſ.nominatis,ſcilicet iure ciuili & ca
nonico:qđ conſiſtit in ſacris ſacerdotib. & magiſtratib.
c.ius publicū.1.diſtinct.l.1.§.ius publicū.ff.de iuſti.& iu-
re.Et hoc ius publicū poteſt variis modis accipi. ¶ Pri-
mō vt dixi.Et tunc dicitur afferre vtilitatem ſuam in pu
blico dictis iurib. ¶ Secundo modo dicit publicum eē
imperii. ¶ Tertio publicum quod eſt Romanæ ciuita-
tis.i.eū qui.in glo.ff.de verbo. ſign. Et illud ꝓprie dr̄ ius
Quiritū.1.diſt.§.ſed ius.inſti.de iure nat.Et ibi glo.a Qui
rino declarat quare ſic nominetur. Vnde publica appel
latio in complurib.cauſis ad populū Romanū reſpicit:
vnde & publica tū appellamus.¶ Quartò modo dicitur
publicum Ius cuiuſlibet ciuitatis & municipij.l.ſed &
hi.§.1.ff.de publi.& vtile tunc ius publicū dicitur ad ſi-
militudinem iuris publici Romani:vt ibi glo. ita ſumi
tur in d.l.fina.& ita declarat ibi Barto.¶ Quintò dicitur
ius publicū qđ continet priuata commoda,quæ tamen
redūdant in publicam vtilitatem:vt mulieres eſſe dota
tas reſpicit priuatū principaliter commodū. ſecūdario
publicū.l.1.ff.ſol.matrimo. ſic publicē. Intereſt ne quis
ſua re male vtatur.§.ſed hoc tempore.inſti.de his q ſunt
ſui vel alien.iur.§.cogitato.aut.vt iudi. ſine quoquo ſuf
fra.¶ Sextò quicquid factum eſt ad ſalutem publicam,
vel vtilitatem dicitur eſſe iuris publici:vt teſtamēti fac.
donationis inſinuatio & ſimilia.Spec.in tit.de inſtr.edi.
10 §.duodecimo.verſi.quod ſi quis iurauit. ¶ † Et huic iuri
publico regulariter renuntiari non poteſt. Spec. in d.§.
12.facit.l.nemo poteſt.de leg.1.Bal.in l.fina.C. ſi cer.pet.
Hoſtien.in ſum.de renuncia.iſta aūt omnia membra iu
11 ris publici ſub ciuili iure continētur.¶ †Vndecimò di-
citur ius priuatū quod principaliter ad ſingulorū vtilita
tem pertinet §.penult.inſti.de iuſtit. & iur.Conſtat autē
iſtud ius primo ex naturalib.præceptis,ſcilicet vt nemo
fiat locuples cū aliena iactura.l.nam hoc a natura. ff. de
condi.indeb.¶ Secundo ex gentiū præceptis: vt iniuriā
propulſare defendendo vel de facto vel mediante iure
& hoc modo ſolis hominib.conueniet.c.dicetur priua
tū licet & brutis liceat vim vi repellere.l.1. §. cū arietes.
ff.ſi quadru.paupe.fe.di.non tamen dicetur illud ius pri
uatū,ſed naturale potius:quia cū non poſſint facere vel
pati iniuriam:quia ſenſu carent.l.1.in princip.ff. ſi qua-
dru.paup.fe.di.ideo non poteſt eis ius tale priuatū com
petere ad repellendas iniurias. ¶ Tertiò ex ciuilib.præ-
ceptis vt in vſucapione:quæ de iure ciuili eſt adinuen-
ta.vt ff.& C.de vſucapio.& inſti.eo. ne dominia rerū di-
utiū in incerto eſſent.Illud aūt ius priuatū eſt quod aliàs
ius tertii dicimus vel ius noſtrū: vel cuilibet competes
in quacunque re:vel ad quamcunq; rem corporalem,
vel incorporalem:vt circa ſeruitutes circa vſumfructū,
& ſimilia, vt iſtud ius ad meliorem declarationem de-
12 ducam,†Sciendum eſt ꝙ ius eſſe alicui, nihil aliud eſt
dicere,quam ꝙ alicui eſt licentia vel authoritas agendi
dicendi,ſtandi,poſſidendi,vel quaſi tranſeundi,anullā-
di,tollendi,confirmandi & ſimilia : vt ex iuris effectib.
denominat̄:data a iure cōmuni vel priuato: pacto, vel
conſuetudine,aut lege priuata vel municipali:vt no.in
13 c.conſtitutus.in gloſſ.penult.de relig.dom †& ſecundū
aliquos ius per apocopen dicitur quaſi iuſſum:quaſi ni
hil ius ſit niſi quod natura vel conſuetudo, vel ciuitas
aut populus vel gens vel homo iubet: & id fiat vel fieri
debeat : quæ diffinitio ſatis in effectu videtur conueni-
re diffinitioni iuris poſitæ per Vlpianum in l.1.§.ius.ff.
de iuſtitia & iure.licet in verbis diſconueniat. ſic & cō-
uenit diffinitioni iuris diuini.de qua in §.iuris.inſtit.de
iuſtitia & iure.Iuris præcepta ſunt honeſte viuere: alte-
14 rū non lędere:ius ſuū vnicuiq; tribuere.¶ † Secūdū prę
cedentia dicimus illi eſt ius adeūdæ hæreditatis.l.prima
& ſeq.C.de iure delib.Sic & immiſcendi & petendi bo-
norū poſſeſſ.§.in extraneis.inſti. de hæredi.quali. vel ius
eſt petendi bonorū poſſeſ.C. qui admit. ad bonor. poſſ.
15 poſſūt.¶ † Tertio ius excludendi fœminas vel aliquem
a ſucceſſione per ſtatutū. de quo Bald. in l. non pro nu-
mero.C.ad Orfic.& l. ſi arrogatos. ſecunda in 2.col.in 4.
16 oppo.ff.de adop. ¶ † Quarto ius exigendi gabellas, vel
pedagia.c.ſuper quibuſdam.§.præterea extra. de verbo.
17 ſignificat ¶ † Quintò ius petendi quando aliquid quo-
cunq; iure petere poſſumus in iudicio.l.item vēniūt.§.
petitam.ff.de petit.hære.¶ Sexto ius eligendi de quo in
18 tit.de confir.vti.vel inutili. ¶ † Octauò ius alienandi qđ
regulariter habet qlibet dominus ſanæ mentis maior
25.annis, vel minor cū authoritate tutoris vel curato-
ris,quando ſunt à patria poteſtate liberati. Item nego-
tiorū geſtorib competit cū cautione rati.procuratorib.
generalib.cū ſpeciali mandato. de quib. ponitur in tit.
19 inſtit.quib.alienar.liceat vel non. ¶ † Nonò ius coquen
di in furno quod eſt ſpecies ſeruitutis ſicut & ius torcu-
landi:

landi:quod poſſim in tuo torculari vina facere.de quo
Bal.in l.penult.in 3.col.C.de condi.inſer.Cæpo.in tract.
ſerui.vrba.capit.50.Alexan.in l. vt pomum.ff. de ſeruit.
20 ¶ † Decimò ius Trebellianicæ vt quis poteſt deducere
Trebellianicam de hæreditate vel parte hæreditatis re-
ſtituenda.De quo in titulis omnib.ff. & C.ad Trebel. &
in cap.Raynutius.& ca.Raynaldus.de teſta.Item ius Fal
21 cidiæ.vt ff.& C.& inſtit.ad legem Falcidiam.¶ †Vndeci
mò ius accreſcendi quod procedit in hæreditate: & in-
uitum etiam obligat vt habetur in l.qui patri.ff.de acq.
hæredit.& in multis alijs legibus illius titu. Item habet
etiam locum in bonorum poſ.vt in tit.C.quomodo nō
pe.par.Item habet locum iu legatis & fideicommiſſis:
vt in l.re coniuncti.per Bart.de leg.3.§.ſi eadem. inſti.de
22 leg.¶†Duodecimò ius deliberandi quod quis habet an
tequam acceptet hæreditatem,vt poſſit conſiderare,an
ſit ſibi talis hęreditas acceptanda vel recuſanda.ff. & C.
23 de iure delib.¶†Decimotertio ius ſuccedendi vt filijs,
vel alijs quibuſcunq; legitimis ſucceſſorib.ex teſtamē-
24 to vel ab inteſtato.vt ff.& C.de ſuis & legi.hęr.¶†Deci-
moquartò ius petendi ſupplementum legitimæ. quod
illis competit quibus legitima pars bonorum:id eſt ter
tia debetur:vt filijs erga aſcendētes parentes. de quo in
l.omnimodo.& l.quoniam.& l.ſeq.C. de inoffi. teſtam.
& econtra.l.nam & ſi parentibus.ff.de inoffi.teſta. Item
competit patronis aduerſus libertorum bona mortuo-
rum ſine filijs patrono præterito vel exhæredato abſq;
cauſa:vt de hoc habetur in §.ſi autem.inſtitu. de ſucceſ.
25 lib.¶†Decimoquintò ius accuſandi quod cōpetit cui-
libet de populo in publicis iudicijs vt in crimine adul-
terij,homicidij & ſimilib.de quibus inſtit.de publi.iud.
26 in princip.¶ † Decimoſextò ius prohibendi aliquem
aliquid illicitè facientem: quod cui libet competit cō-
tra quemcunq; illicita facientem, vt contra ædificantē
in publica ſtrata: contra impedientem curſum flumi-
nis & ſimilia.Bart.in l.quominus. ff. de flumi.& in toto
27 tit.ff.ne quid in loco publ.¶†Decimoſeptimo ius dicē
di nullum teſtamentū : quod filijs aut nepotib. dat̄ imo-
que exhæredatis vel præteritis de quib. habetur in l.in-
ter cætera.cum ſeq.ff.de liberis & poſthumis. & inſti. de
28 exhæred.lib.in princ.¶†Decimooctauò ius excipiendi
quod contra petitorem datur.l.ait prætor.ff.de iureiur.
& l.1.cum toto tit.ff.de exceptio.& extra. co. de except.
29 ¶†Decimononò ius redimendi aliquam rem pignora
tam vel venditam:vt in l.2.C.de pact.inter empt. & ven
ditio.& an vni ius competens tale:alteri cedatur.ponit
Iaſ.in l.1.§.hinc videamus.ff.de noui operis nuncia. De
quo pacto dicit Ludo.ſingula.362. quod ſi præcedit mu
tuum facit præſumptionem contra vſuris,ſcilicet quā
do modicum pretium interuenit : ſecus ſi iuſtum.gloſ.
fina.in ca.conqueſtus.& ibi Panor.de vſuris. iſſi iuri ſpa
tio 30.ann.præſcribitur.Iaſ.in l.petens.C.de pact. Agna-
ti vero infra annum iure agnationis poſſunt redimere:
quod alius agnatus vendidit cum tali pacto vt ibidem
30 Iaſ.¶†Vigeſimo ius præſentādi quod patronis compe-
tit vigore iuris patronatus de quo ſtatim dicetur.habe-
ur in ti.ff.& C.de iure pa.l. bertorum.de pręſentatione
31 habetur extra eo. de iure pat.¶†Vigeſimoprimo ius ar
bitrandi quod quis habet poſtquam conſenſum eſt : vt
in arbitrum reciperetur in cauſa à princip. voluntariū
eſt compromittere:ſed ex poſtfacto neceſſarium: ita ēt
ex parte recipiētis eſt neceſſarium ex poſtfacto: quia ad
arbitrandum cogi poteſt.l.Labeo ait.§.tamen ſi neminē.
32 ff.de arbitris. ¶† Vigeſimoſecundo ius declarādi quod
ſuperiori competit qui habet authoritatem iudicandi,
vel componendi, vel qui dedit aliquod priuilegiū:nec
tranſit tale ius ad hæredes vel ſucceſſores.Bal. in l.liber-
ti.in penul.col.C.de ope.liberto.& ſoli competit ambi-
gue loquenti in ſuis actib.vt in iudice proferente ſentē
tiam , vel principe concedente priuilegium per verba
dubia.not.in l.quod iuſſit.ff.de iudic. vel datur cuilibet
facienti vel cum altero contrahenti.Bart. in l.pro hære
de.ff.de acquiren.hæred. ¶ Vigeſimotertiò ius excom-
municandi,cui, quando, & ex qua cauſa competat ha-
betur.in ti.extra.de ſenten.excommu.¶†Vigeſimoquar
tò ius ſuſpenſionis vel interdicti:quod quale ſit,cui,qū
& qua cauſa competat no.in tit.de ſenten.excommun.
33 ſuſpen. & interdic.in 6. & in clem.¶†Vigeſimoquintò
ius implendi conditionem poteſtatiuam contrahenti-
bus ſub conditione: quod competit etiam hęredi quā-
do eſt appoſita à teſtatore:non autem tranſit tale ius ad
hæredem.Bart.in l.diem proferre.§.1.in 1.not.ff.de arbit.
in l.ſi decem cum petiero.col.1.verſ. ſolet eſſe quæſtio.
34 ff.de condi.& demonſt.¶†Vigeſimoſextò ius occupan
di rem aliquam propria authoritate competit contra-
hentibus cum tali clauſula,quod res propria au thorita
te capi poſſit , nec tunc vim facere dicitur de quo in l.
creditores.C.de pig.& licet poſſit quis propria authori-
tate capere abſque vi,tamen ibi tex.requirit authorita-
tem præſidis : & poterit poſtea officium iudicis implo-
rare:vt eum defendat a futura violentia. Bald.in l.ſi ſer-
uus.C.quod cum eo. & talis occupatio etiam ſingulari
ſucceſſori permiſſa eſt Bart. iu dicta l. creditores. & in l.
fi.§.fina.ff.vt in poſſ.lega.glo.in l. cum fundus.ff de vi &
vi arma. Et tale ius poteſt vendi & cedi cum re ipſa.Bal.
in cap.1.§.ſi vero.de pace iur.fir.Alex.in l.qui fundum.ff.
de vi & vi arma. Competit etiam tale ius in alijs certis
caſibus nota.per doct.in clemen.1.§.Abbates.de exceſ-
ſib.prælato.videlicet executori: de mandato ſuperioris
35 contra ſpoliantem.¶†Vigeſimoſeptimò.ius collectan
di a quibus imponatur.Barto.in l.1.C. de mulierib.& in
quo loco in fi.3.col.lib.10. vbi vult quod ciuitas & pro-
pter publicam vtilitatem & propter neceſſitatē ipſius
ciuitatis imponere poteſt tales collectas intelligendo
de regentibus ipſam ciuitatem . Item intelligendo de
ciuitate quæ non recognoſcit ſuperiorem:alias ſi reco-
gnoſceret , nō poſſet imponere collectas ob publicam
vtilitatem niſi obtenta licentia a principe.l.placet.C.de
excuſa.munerum.lib.10.l.1.C.de ſuperindic. eodem li-
bro.vnde nō poſſet imponere de iure ciuitas collectas,
vt principi donaret.de facto ſic.ſi nō recognoſceret ſu-
36 periorem poſſet.† Collecta vero dicitur quod in ciuita
recolligitur à ciuibus & incolis reſpectu patrimonij ,
vel rerum.ita gloſ.fina.in l.reſcripto. de munc.& hono.
ex parte ciuitatis : nec dicitur habere certam formam .
ſed variantur ſecundum voluntatem principis vel ſu-
perioris.Bal.in l.fina.C.ſine cenſu vel reliquijs.ver.tunc
autem dicitur collecta,vbi dicit debere imponi ſecun-
dum curſum temporis quandoque plus, quandoq; mi
nus,puta quandoq; ſex denarij pro libra æſtimi : quan-
do duo: quandoque decem: cum non habeant certam
formam vel regulam.ſecundum Spec.in tit. de cleri.cō-
iuga.§.1.verſi.ad huius autem rei euidentiam.tales col-
lectæ imponuntur per ſolidum & libram , & ſecūdum
quantitatem patrimonij.vt notat gl.in l.1.in verbo ino
pes.C.de apochis pu. & deſcriptio. curialis & diſtrib.ci-
ui.lib.10.in l.ſancimus.1.C.de aduoca.diſt.iud.Regulari
ter poſſunt imponi ciuibus,& omnibus incolis.l.reſcri
pto.in fi.ff.de munc.& honor.l.libertus.§.ſola.ff.ad mu-
nicip.Reſpectu rerum imponuntur perſonæ : ideo fo-
renſes qui habent bona in ciuitate alterius territorij
non debent teneri ad collectas tales cum imponantur
37 perſonis ſubditis.¶†Et perſona forenſis non ſit ſubdi-
ta dictis iuribus. Quod tamen fallit in multis caſibus.
¶ Primò in vſuratio. Secundò in ciuitate de hoc priui-
legiata.l.munerum.§. patrimoniorum. ff. de munerib.
& honori.¶ Tertiò vbi eſſet in ciuitate conſuetudo cu-
ius initij non extaret memoria in contrarium,quæ ha-
bet vim priuilegij.l. hoc iure.§. ductus aquæ.ff. de aqua
quotidia.& æſtiua.nec admittitur probatio in qua con-
tra tale præſumptum priuilegium : ſicut nec contra ta-
lem præſumptam ſeruitutem. Lancelotus Decius in l.
ſi certis annis.C.de pactis. in l.cum de in rem.ff.de vſur.
A collectis talibus ſupra.l.patrimoniorum. & l. profe-
cto.C.de munerib.lib.10. ¶ Fallit in doctoribus actu le-
gentibus.l.medicos.C.de profeſſori.& medi.lib. 10.¶ Se
cundò fallit in clericis vel bonis eccleſiaſticis ¶ Tertio
in omnibus locis pijs vt eſt hodie expreſſum per nouā
conſtitu-

conſtitutionem Federici incipientem. Item nulla com
munitas. C. de epiſcopis & clericis. pro tali collecta im-
ponenda fit æſtimatio bonorum mobilium & immo-
bilium: vt latè habetur in l. forma. ff. de cenſibus. Aeſti-
matio ipſa fit per ſuſceptores qui erant præpoſiti ad ſu-
ſcipiendos cenſus à ſponte ſoluentibus: & tales ſuſce-
ptores ſcribebant modum iugationis poſſeſſorum, &
ſpecies ſingularium. l. ſuſceptores. lib. 2. C. de ſuſcepto.
lib. 10. Et tales ſuſceptores immediatè reſtituebāt quod
receperant theſaurariis. l. diui. & l. medios. C. eodem. ius
autem tale collectandi non poteſt creditoribus dari in-
tentam per communitatem: ſed eorum effectus. ſic Bal
dus in l. etiam. in 6. col. C. de excep. rei iudic. ¶ Vigeſimo
octauò ius probandi. de quo in omnibus titulis de pro-
bationibus. de teſti. de fide inſtrumē. An tranſeat ad hæ
redes vel ſucceſſores habetur per Baldum cap. 1. prima
colum. ſi de inueſti. inter dominum & vaſallum lis oria
tur. ¶ Vigeſimononò ius legitimandi de quo authent.
quibus modis naturales effici. legitimi. & inſti. ff. & C. de
38 adoptio. ¶ † Trigeſimò ius paſcendi, calcis coquendæ:
arenæ fodiendæ: ius appellandi pecora ad hauſtum: ius
eundi per agrum alienum ad ſuum: ius ambulādi cum
alio: ius agendi iumentum vel vehiculum quod actus
dicitur ius aquæ ducendæ. Et hæc iura dicuntur ſeruitu
tes ruſticę. Alia ſunt iura quæ appellantur ſeruitutes vr
banæ: vt ius immittendi tigni in vicini ædes. Ius ſtillici
dij, vt poſſim facere pluere tectum meum in ædes vici-
ni, vel cloacam, vel curiam, vel ius non recipiendi talia
& tunc appellatur ius libertatis, vel ius non patiendi ali
quam de prædictis ſeruitutibus etiam ruſticis, ius altius
tollendi vel non tollendi ædes, ne luminibus vicini of
ficiatur. Hæc iura omnia acquiruntur pacto contrahen
tium, vel ſtipulatione: de quibus omnibus Inſtit. de ſer-
uitu. ruſtic. prædio. & in tit. de ſeruitu. ruſtic. prędio. ff. de
ſeruitu. vrba. prędio. ¶ Trigeſimoprimò ius vtendi fruē
di. ius habitandi: quæ quantum inter ſe differant decla-
ratur inſtitut. de vſufruct. & de vſu & habi. & C. eodem.
39 ¶ † Trigeſimoſecundò ius piſcandi optime collocatur
inter hæc iura. §. flumina. inſti. de re. diuiſ. l. ſi quiſquam.
ff. de diuer. & temp. preſcriptio. In priuato autem flumi
ne, vel agro non licet nec aucupari, nec piſcari, vel ve-
nari domino inuito. nota. in l. diuus. ff. de ſeruit. ruſtico
rum prædiorum. §. ferè. §. illud. inſtitu. de rerum diuiſio.
& in vſibus feudorum quæ ſint regalia. tali iuri piſcan-
di aut aucupandi præſcribitur. Bal. in l. 1. verſ. item præ-
40 ſcribitur. C. de emancip. lib. ¶ † Trigeſimotertiò. Ius re-
tinendi rem pro expenſis, quas in ea quis fecit credens
rem ſuam eſſe: quæ ab eo vendicatur: nam ius retentio
nis habet pro illis expenſis: ſicut etiam dicimus in iure
compenſandi: vbi iura & debita ſunt liquida. ff. & C. de
compen. De primo iure eſt tex. in l. hoc iudicium. §. im-
pendia autem. ff. communi diuidun. Sic etiam fit in cau
tione damni infecti. Si quis propter non datam cautio
nem damni infecti fuerit miſſus in poſſeſſionem: & ip
ſemet reædificauerit domum, tandiu habet illarū ędiū
ius retinendi, donec ſibi fuerit ſatisfactum pro expen-
ſis. l. ex damni. & toto titu. ff. de damno infecto. l. 1. C. ob
chirographariam pecuniam. ¶ Idem videmus in obſi-
dibus, qui poſſunt retineri. l. 2. & ibi nota. C. de patribus
qui filios diſtraxer. ¶ Trigeſimoquartò. Ius ſtudij, id eſt,
quod poſſit publicum haberi ſtudium: quod acquiritē
conſuetudine vel priuilegio. Alexand. conſilio 74. in 4.
41 colum. 2. verſi. & pro hoc facit. ¶ † Trigeſimoquinto. Ius
patronatus. Quod patronis cōpetit: vel eccleſiæ, vel dō-
minis de quo infra latius tractare intendo: quod & ius
priuatum dicitur. de quo in titulo. ff. de iure patrona. &
extra eodem. Ius patronatus erga libertos eſt poteſtas,
quam habet patronus erga libertum a iure conceſſa ex
42 beneficio manumiſſionis. ¶ † Ius autem patronatus ec
cleſiæ eſt authoritas, vel poteſtas prouenieņs ex benefi-
cijs eccleſiæ collatis, ſcilicet ædificatione, fundatione,
vel dotatione. 16. q. 7. cap. filijs. cap. præcedenti. 17. q. 2. ca.
Abb. vel alijs cauſis vt infra in tertia parte. Ius autem pa
tronatus eccleſiæ per Panor. ſic definitur in rubrica eo-
dem eſt ius honorificum, oneroſum, & vtile alicui cō-
petens in eccleſia pro eo quod conſenſu diœceſani ec-
cleſiam conſtruxit, dotauit, vel fundauit is a quo cau-
ſam habuit ita tenent Io. And & Innoc. ibi per Hoſt. in
§. 1. extra eodem ſic diffinitur. Et poteſtas præſentādi in
ſtituendum ad beneficium ſimplex eccleſiaſticum va-
cans. Quæ diffinitio magis placet: vt infra patebit. exce-
pto verbo ſimplex, niſi intelligas de ſimplici, quo ad di-
gnitatem eccleſiæ collegiatæ: vt infra 3. parte. q. 22. in fin.
43 † Ius autem iſtud non dicitur ſpirituale, nec eſt ſpiritua
le, ſed ſpirituali annexum ratione inſtitutionis factæ,
vel fiendæ: quæ ſpiritualis eſt. præcedente præſentatio-
ne patroni. Panor. in cap. quanto. de iudi. colum. 2. Hoſt.
§. qualiter. eod. tit. Nec omnino dicitur iuris eccleſiaſti-
ci vt ibi per eum: Nec dicitur dominium ſed ſollicitu-
do ſeruitij. Archid. in ca. monaſterium. 16. q. 7. Hugo. in
44 cap. frigentius. eo. ¶ † Iſtud ius pluribus dicitur modis.
¶ Primò ius patronatus. ¶ Secundò aduocatia, cap. quia
clerici. eod. ¶ Tertio vice dominatus, vel cuſtodia, vel
guardia. cap. præterea. extra eod. cap. generali. extra eod.
¶ Quartò appellatur ius præſentationis. ca. piæ mentis.
16. q. 7. Et tale non poſſet Iudæis competere, quia non
procedere poſſunt in diuinis catholicis vt ea. & cap. ſeq.
frigentius. ¶ Quintò appellatur gratia. glo. in d. cap. quia
clerici. Hoſtien. in tit. eod. §. qualiter vero. verſ. mihi vi-
detur. eod. Quæ autem & qualia ſint iſta iura patrona-
tus quomodo cuilibet competant: & differentia inter
patronos, & cuius effectus ſint: & quomodo apud quē-
cunque patronum perueniant & finiantur ex partibus
ſequentibus lucidè conſtabit. Hæc autem exempla iu-
ris priuati pro nunc poſuiſſe ſufficiat. Aliis etiam caſi-
bus dici poteſt ius priuatum: vt quilibet ex priuato in-
tereſſe exemplificare poſſet in quacunque actione.
45 † Pro generali ſignificatione verbi iuris, ſciendum eſt
quod aliquando accipitur largè ius pro libertate qua-
dam ſeu licentia ſicut dixit Cicero. Quare ſuo iure no-
ſter ille Ennius ſanctos appellat poetas: ſuo inquit iure:
quia ſummus erat poeta. Vnde ex propria licentia hoc
dicere videbatur. Vnde dicitur aliquis ius ſibi facere,
vel dicere, quādo illud facit, vel dicit quod proprie ſpe
ctaret ad iudicem, vt quando quis propria authoritate
rem aliquam occupat credens hoc ſibi licere: & in iure
confitetur hoc feciſſe: tunc tenetur ad reſtituendum rē
illam, & omnia iura, quæ habuit ad illam perdit cum
quadrupli reſtitutione. l. ſi quis in tantam. C. vnde vi. l.
extat. ff. quod me. cauſa. rub. C. ne quis in ſua cauſa iudi-
46 cet, vel ius ſibi dicat. † Aliquando pro merito ponitur.
Quintilianus. Quis eum non meruiſſe, quis non iure
paſſum affirmet? Nonnunquam ſecundum eum adiū-
cta ſignificat, vt ius agnitionis ius amicitiæ: id eſt, neceſ-
ſitudinis, vel affinitatis: vt ſupra ſatis dictum fuit. Ius pa
47 cis. Ius belli, &c. † Interdum pro liquore eorum, quæ
coquuntur: ſicut enim ius ſummum bonum continet
ſic humor ille bonus coctarum rerum maximam con-
tinet bonitatem & ſaporem: apparet ergo quod deno-
minatur ius patr. ad differentiam aliarum iuris ſpecio-
rum, vt ſupra latius tactum eſt.

¶ Secunda pars. Quot ſint patronorum genera.

1 *Genus quid apud logicos.*
2 *Genus quid a legiſtis dicatur.*
3 *Genus pro quota bonorū capitur, vnde obligatus ī genere quis dicitur.*
4 *Patronus dictio, vnde dicatur, & pater quid interpretetur.*
5 *Patronus eccleſiæ quis ſit.*
6 *Ius pat. libertorum quid ſit, & vnde originem ſumpſerit.*
7 *Patronus liberti quis dicatur.*
8 *Patronus cauſarum quis cenſeatur.*
9 *Patronus eccleſiæ quis.*
10 *Patronus cauſarum, id eſt aduocatus quis eſſe poſſit.*
11 *Patroni officium nobile, procuratoris autem vile.*

SEcunda pars quot ſint patronorum genera aperiet: accipiendo genus prout legiſtæ aliquando capiunt:

pro

pro eo quod conſtat ex pluribus indiuiduis integris:
1 nam genus altero de quatuor modis dicitur.¶†Aliquā
do propriè prout dialectici: & eſt illud quod prædicatͬ
de pluribus differentibus ſpecie. Et hoc modo nonnū-
quam etiam capiunt iuriſtę.l.2.§.creditum. & ibi no.ff.
2 ſi cert.pet.¶†Secundò modo dicitur genus impropriè
apud legiſtas:quod dialectici ſpeciem appellant:vt ho-
mo:& hoc genus cōſtat ex pluribus indiuiduis. De hoc
genere habetur in lege legato generaliter. de leg.1.glo.
in l.1.§.huius ſtudij.ff de iuſtit.& iur. De tali genere lo-
quar ego in pręſenti materia.Conſtat enim ex pluribus
indiuiduis vt apparebit ex infra dicendis. ¶Tertiò mo-
do dicitur genus quod conſiſtit pondere, numero, vel
3 menſura.l.2.§.mutui.& ibi glo. ff.ſi cer.petar.¶†Quartò
modo dicitur genus aliqua quota bonorum, vel hære-
ditatis.dicitur obligatus eſt ad aliquam quotam bono-
rum,vel hæreditatis dicitur obligatus in genere:puta ſi
ſum obligatus ad mediam, vel tertiam partem hæredi-
tatis:iſtæ enim dicuntur partes quotitatiuæ:eo quia cō-
tinet ſub ſe partes plures integras: puta media hæredi-
tas alias partes comprehendit ſub ſe, ſcilicet quartam,
quintam &c.ideo tales partes dicuntur genus. De quo
in l.1.§.penul.ff.ſi pars.hære.pe.l.non amplius. cum ſeq.
de leg.1.Bar.in l.Mæuius.§.duobus. de leg.2. latè Pau.in
4 d.§.mutui.¶†Primò iſtis præmiſſis ſciendum eſt, quod
vocabulum patronus a patre dicitur:pater autem a grę
cis ſumptum eſt:& tantum eſt dicere pater quantū om
nia ſeruans: videmus enim quod per patrem ſeruatur
familia procreando ſeruantur bona & domeſtica quæ
que: vnde & primus qui imperium habet in familiam
paterfamilias dicitur.a patrono venit verbum patroci-
nium & patrocinari.patronorum,alij ſunt eccleſiæ:alij
reſpectu libertorum. Alij dicuntur patroni qui in bo-
nis nullum ius habent ſed cauſis præſunt eas defenden
do:& tales dicuntur patroni cauſarum ab hoc patroci-
nio.patronum cauſa honoris vocamus illum, cui reue
rentiam impendere voluimus,ſicut & patrem appella-
mus qui nullo paternitatis vinculo coniunctus eſt: ſed
reuerentiæ cauſa:vt Romulus centum elegit patres: q
reipublicæ cauſa præeſſent & eos patres appellauit: vt
apud Titum Liuium. ¶Primum igitur genus patrono
rum dicitur eccleſiæ vt cæteris dignius: de hoc primo
principaliter tractare intendo:de quo in toto titulo ex-
tra de iure pat.& in lib.6.cod.& clemen.co.16.q.7.per to
tam cauſam.ab hoc iure pat.deſcendit primo ius patro
natus quod eiſdem patronis competit: quis autem ta-
lis ſit patronus vt habeatur ſubſtantia rei de qua tracta-
5 re intendo.†Dico igitur vt ſupra,quod patronus eccle-
ſiæ eſt ille qui habet ius honorificum,vtile onoroſum:
competens in eccleſia ex cauſis, de quibus in tertia par
te dicetur patrono, vel ei qui patrono ſucceſſit. iſta ge-
neralis definitio poteſt capi ex c.pię mentis,& ſeq.cum
glo.& c.quicunque.in fi. vbi dicitur quid talis patronus
facere debeat.& c.ſeq.dicitur quomodo ius patro. tran
ſeat ad hæredes.16.q.7.de hac facta definitione latius lo
quar ſingulatim in 6.parte quid conferat iſtud ius, & in
ſeq.cui acquiratur, & quo modo ab iſto genere patro-
natus oritur vnum ius pat.ipſis competens:ſupra eo. &
6 atius dicam in 6.par.¶†Secundum eſt ius pa.in iure ex-
preſſum, ſcilicet libertorum. tale ius a l.12.tab.ſumpſit
originem.Ex iure enim gentium introducta ſunt bella.
l.ex hoc iure.ff.de iuſtit.& iur.Ex bellis introductæ ſunt
hominum captiuitates & ſeruitutes contra hominum
naturam: cum omnes homines liberi naſcerentur.§.1.
inſtit.de libert.§.1.& §.ſerui autem.inſti. de his qui ſunt
ſui vel alie.iur. Cum ergo de iure gentium a principio
ſeruitus eſſet incognita,& manumiſſio: poſtquam ſer-
uitus inuaſit ſecutum eſt manumiſſionis beneficium:
quo beneficio inuecto, vt homines poſſent ad ſuam na-
turam reſtitui: cum de iure gentium omnes naſcerentͬ
liberi, tria hominum genera eſſe cœperunt, ſcilicet li-
beri,ſerui,libertini: qui ex ſeruitute a dominis manu-
miſſi fuerant.d.§.1.inſti. de liberti.ab iſta autem manu-
miſſione ſucceſſit ius pat. per manumiſſionem,id eſt,
dationem libertatis qui dominus fuerat efficiebatͬ pa-
tronus ipſius liberti.Et ab illo patronatus ius dicitur.de
quo in tit.ff.de iure pa.& C.de bo.liberto. & iure patro.
& inſti.de ſucceſſione liberto.Is autem patronus liber-
ti ſic poteſt diſtingui vt ſupra de primo quibuſdā mu-
7 tatis. † Patronus liberti vel libertæ eſt qui habet ius ho-
norificum,vtile,& oneroſum in libertum: ex eo com-
petens quod manumiſit vel aliquid fecit de dicendis ĩ.
in 3.par.poſt ſex cauſas acquiren. Ius patronatus eccle-
ſiæ.verſ.nunc autem dicendum reſtat. Vnde ius patro-
natus liberti ab iſto genere patronorum venit ius patr.
liberti penitus ſeparatum & diuerſum a ſuperiori: vt la
tius in 6.par.conſtabit enumerando effectus cuiuſlibet
8 iuris cuilibet patrono competant & quæ onera.¶†Ter
tium genus patronorum eſt cauſarum qui cauſas ſuſcͨ
piunt in iudicio defendendas. Et tales patroni alias di-
cuntur aduocati.de quo habetur in genere in lege rem
non nouam.§.patroni.C.de iudiciis.l.aduocati. & l.ſan-
cimus.C.de aduoca.diuerſ.iudicio.15.q.2.c.vnico.Ioan.
And.late in rub.extra eo. à talibus patronis patrocinari
& patrocinium dicitur, quod cuiuſq; auxilium quod
præſtatur vel alias habetur.c.2.de dolo & contuma.c.ex
tenore.in fi.de reſcript.l.non plures.C. de ſacroſ.eccl. Et
iſtud tertium genus aptum eſt alia duo comprehende-
re genera,& hominem quemcunque in quacunq; cau
9 ſa ſuffragantem vel opitulantem. † Vnde etiam patro-
ni eccleſiæ illi dicuntur in quorum honorem eccleſia
ædificata eſt: eo quia eam tueantur & eum qui ædifica-
uit.c.piæ mentis.& ca.frigentius.1.q.7. ſimiliter nomen
patroni eſt verbum honoris.vt ſupra dictum eſt,vt vide
mus de duce Venetorū qui etiam patronus ſancti Mar
ci dicitur a patrocinando.i.defendendo. dixit Panor.in
c.nobis.in 2.col.extra eo.De iſto tertio genere nihil ſpe
cialiter tractare intendo:propter nimiam alterius iuris
patr.materiam tales autem patroni aſſumentes cauſas
defendēdas, licet aduocati generali nomine vocentur
de quibus in lege prima.§.aduocatos. ff. de variis & ex-
10 traor.cogni. † Vbi aduocatos dixit Iuriſconſultus, qui
cauſis peragendis quoquo ſtudio operantur. & ibi glo.
duo requirit.ſ.quod per quinq; annos in legib. ſtudue-
rit.l.iubemus.§.nec de cætero.C.de aduo.diuer.iudi.per
hoc excluduntur imperiti & procura.vt glo.ibi & cura
tor: & ſimiles: ſecundò quod doctor eius iurauerit de
eius peritia.l.nemini.C.de aduo.diuer.iudi.de iſtis aduo
catis habetur in l.1.§.poſtulare. & ibi notat. qui prohi-
beantur poſtulare cum ſeq.§.ff.de poſtulan. Tamen gau
dent hoc ſpeciali nomine vt patroni cauſarum nomi-
11 nentur.l.ſanci.& l.aduocati.C.de aduo.diuerſ.iudi.†Ta
le officium patroni dicitur nobiliſſimum:officium au
tem procurandi viliſſimum Bal.in l.1.§.ait prætor.ff. de
poſtulando.Idem dixit glo.in l.1.§.hoc edicto. in verbo
perſonis eo.de poſtulando quod aduocare eſt honoris,
procurare oneris.¶Tales autem aduocati non poſſunt
cogi deſerere cauſam poſtquam ſunt litem conteſtati.
l.properādum.§.illo.C.de iudi. verbo neceſſitate. & ibi
Bal. & Panor.niſi rationabilis cauſa ſubſiſtat vt ibi: vel
ex conſenſu aduocati & partis: ſicut etiam videmus in
procuratore.l. poſt litem autem conteſta.ſeq.ff. de pro-
cura.niſi in caſibus de quibus ibi iſtud ius quod acqui-
runt conteſtatione largè loquendo poſſet appellari ius
pat.cum ipſi defendentes patroni dicantur: ſed de hoc
iure non habemus ſpecialem titulum. vt de alijs duo-
bus ſupra poſitis.Sed quomodo talibus patronis pro iu
re ſuo & ſibi debito acquirēdo ſubueniatur, dicitur in
d.§.aduocatos & toto illo tit.ff.de var. & extraor.cogni.
l.1.C.de ſuffrag.d.§.illo.per Panor. & Bal.de iſtis aduoca
tis latè per Spec.in tit.de aduocatis.Hoſt.& Azo.in titu.
eod.de poſtulan.

¶Tertia pars. Ex quibus cauſis acquiritͬ ius patronatus.

1 *Ius patronatus eccleſię ex quot & quibus procedat cauſis.*
2 *Fundare verbum, multifariam capitur.*
3 *Fundatio ius tribuens patronatus authoritate diœceſani muniri debet.*

Fundationi

4 *Fundationi quę ſint neceſſaria.*
5 *Epiſcopus de vna prębenda duas facere poteſt.*
6 *Fundator eccleſiæ tenetur eam dotare.*
7 *Eccleſia quem numerum requirat.*
8 *Domus pia à quouis fundari poteſt.*
9 *Mulier an poſſit eccleſiam fundare.*
10 *Fœmina coram deo non differt à maſculo.*
11 *Mulier iuſpatronatus acquirere poteſt à fundatione.*
12 *Iuſpatronatus an ex vna & eadem fundatione poſſit pluribus quæri.*
13 *Infidelis eccleſiam fundans an ſibi in ea quærat iuſpa.*
14 *Fides qualiter per apoſtolum diffiniatur.*
15 *Iudeus quis: & an poſſit eſſe patronus eccleſię.*
16 *Hæreticus an poſſit iuſpatronatus ſibi ex fundatione quęrere.*
17 *Hæreticus largè quis dicatur.*
18 *Hæreticus cenſetur is à quo quatuor ſpernuntur.*
19 *Iuſpatronatus an recuperetur ab hęretico hęreſim abiurante.*
20 *Schiſmaticus fundans eccleſiam an quærat ſibi iuſpatronatus.*
21 *Schiſma quid ſit.*
22 *Apoſtata fundans eccleſiam iurisp atronatus eſt incapax.*
23 *Apoſtaſiæ ſpecies prima quæ ſit.*
24 *Apoſtaſiæ ſecunda ſpecies eſt inobedientia.*
25 *Apoſtaſiæ ſpecies tertia irregularitas dicitur.*
26 *Sarraceni qui dicantur & an poſſint iuſpatronatus habere.*
27 *Excommunicatus an poſſit iuſpatronatus acquirere.*
28 *Excommunicatus ſpoliatur legitimis actibus.*
29 *Iuſpatronatus ſine adminiſtratione haberi poteſt.*
30 *Infamis iuſpatronatus ſibi acquirere nequit.*
31 *Infamia facti infamia, pluribus dicitur modis.*
32 *Iuſpatronatus velut quid honorificum infamibus competere nequit.*
33 *Iuſpatronatus an ſibi poſſit quęrere qui in aliena eſt poteſtate.*
34 *Adminiſtrationē liberam habere nequeunt qui alienę poteſtati ſubſunt.*
35 *Filius ex bonis aduentitiis eccleſiam fundans an quærat ſibi iuſpatro.*
36 *Iuſpatronatus qui in genere ſibi poſſint acquirere.*
37 *Iuſpatronatus an quæratur ex quauis fundationis inceptione.*
38 *Factum eſſe ante perfectionem nil dici poteſt.*
39 *Voluntas pro facto non habetur in his quæ facti ſunt.*
40 *Voluntas inſufficiens eſt vbi facto opus eſt.*
41 *Iuſpatronatus reædificatione acquiritur.*
42 *Homo mortuus non eſt homo. nec eccleſia diruta eſt eccleſia.*
43 *Iuſpatronatus pluribus acquiritur reſi[illegible]entibus.*
44 *Ciuitati vel collegio eccleſiam fundanti an quæratur iuſpatronatus, an verò ſingulis ciuitatis.*
45 *Seruus à collegio manumiſſus non ſingulis de eodem reuerentiam facere tenetur.*
46 *Incipiens fundare eccleſiam cogitur perficere eam.*
47 *Eccleſiam incipiens infra quantum tempus eam perficere teneatur.*
48 *Fundator eccleſię qua actione cogatur eam perficere.*
49 *Cauſa pia quæ dicatur.*
50 *Fundare quis cogitur ex pollicitatione.*
51 *Coactus eccleſiam ædificare iuſpatronatus non pōt ex hoc ſibi quęrere.*
52 *Bonum coactum non remuneratur.*
53 *Deum eſſe aduerbiorum, & non nominum remuneratorem, qualiter intelligatur.*
54 *Iuſpatronatus non confertur in inuitum. & nu. 55.*
56 *Fundatio facta de male quæſitis ius non tribuit patronatus.*
57 *Eleemoſyna multis capitur modis.*
58 *Fundatio ex male quæſitis facta, quorum dominium tranſlatum eſt, eſt valida.*
59 *Deus impiorum dona non probat.*
60 *Meretrix illicitè quæſita retinere poteſt & ex eis eleemoſynas facere.*
61 *Eccleſia an poſſit fundari ex fructibus malè quæſitorum.*
62 *Eccleſia conſtructa ex malè partis an debeat deſtrui.*
63 *Iuſpatronatus cui quæratur ex fundatione facta de bonis malè quęſitis.*
64 *Eccleſia in quibus locis fundari poſſit.*
65 *Fundare ſeu ædificare eccleſiam an poſſit quis compelli.*
66 *Epiſcopus quando eccleſiam nouam ædificare cogatur.*
67 *Fundare eccleſiam an dicatur qui domum dat vt in eam conuertatur.*
68 *Fundatio præſumitur ſolennis in dubio.*
69 *Fundatio cuiuslibet eccleſiæ an tribuat ius patronatus.*
70 *Conuentus, collegium & capitulum ſunt termini ſinonymi.*
71 *Laicus quale ius in eccleſia collegiata habere poſſit.*
72 *Patronus præſentando eligere dicitur.*
73 *Electio quid conferat electo.*
74 *Eccleſia qualiter cognoſcatur eſſe collegiata.*
75 *Parochia aliqua cum dignitate & aliqua ſine dignitate inuenitur.*
76 *Parochia ſimplex quæ ſit.*
77 *Dignitas an poſſit vniri ſimplici parochiæ.*
78 *Eccleſia tribus capitur modis.*
79 *Capella quæ dicatur & quot modis capiatur.*
80 *Capella in domo priuata fieri poteſt.*
81 *Prælatus fundans capellam in eccleſia an ſibi quærat ius in eadem.*
82 *Eccleſia fundans capellam ius ſibi quęrit in eadem.*
83 *Capella nomine quandoque venit eccleſia parochialis.*
84 *Altare in eccleſia conſecrata non conſtruitur ſine licentia epiſcopi.*
85 *Altare mobile ſeu viaticum quod dicatur.*
86 *Baſilica quid propriè dicatur.*
87 *Fundare volens an poſſit aliquem cogere ad vendendum fundum pro ea fundanda.*
88 *Bona eccleſię vendi poſſunt pro redimendis captiuis.*
89 *Vendere quis cogi poteſt pro fundatione vel ampliatione monaſterii.*
90 *Altare vel capella an poſſit fundari inuito plebano.*
91 *Fundatori nouo plus fauetur quam antiquo.*
92 *Conceditur de facili quod nocet nemini.*
93 *Fundans eccleſiam in ſolo proprio, ſed de pecunia aliena, an quærat ſibi iuſpatronatus.*

TErtio videndum eſt vnde iura patronatus deſcen-
1 dant.† Primo incipiēdo à iurepatronatus eccleſiæ :
ponit Hoſtien.in ſum.5.cauſas ex quibus tale ius proce
dit, ſcilicet fundatione eccleſię:dotatione:ditatione:da
tione fundi:reædificatione : quas ſingulariter numera-
bo addendo illis quæſtiones neceſſarias acceſſorias ad
materiam iſtam iuriſpatronatus. Prima igitur cauſa eſt
fundatio, ex qua acquiritur iuſpa. Cum enim iuſpatro
natus eccleſiæ cauſetur ab ipſa eccleſia: & eccleſia non
poſſit ſine fundatione ſtare: fundatio ergo erit cauſa ip
ſius eccleſiæ: & per conſequens iuriſpa.ca.nobis.cod.in
prin.c. frigentius.ca.piæ mentis.16.q.7. in quibus dr̄ qui
conſtruxit vel fundauit eccleſiam ad illum ſpectabit
prouidere & tueri talem & proceſſionis aditum habe-
2 re.† Aduertendum eſt autem quod fundare duplici-
ter intelligitur: nam fundare intelligitur: qui dat fundū
ad fundandum & acquiritur ei iuſpatronatus. Secundò
quando quis facit ædificare, & ſimiliter acquiritur ei
iuſpat. Panor. in rub. extra eod. in c. ad audientiam. in 3.
not. de eccle. ædifi. Item intelligendum eſt verbum fun
dare, ciuiliter, vt ille dicatur fundare qui facit eccleſiā
ſuis conſtrui ſumptibus & ei acquiritur iuſpatro. non
murario qui conſtruit; Panor. in d. rub. c. monaſterium.
16.q.7. Niſi murarius ſuis ſumptibus faceret: vel niſi ip-
ſe imponeret operas: alius impenſas: quia tunc cuili-
bet acquireretur iuſpatr. Ioan. And. in c. nobis. in 2. col.
ver. conſtruxit. de iurepatrona. vbi dicit non referre: an
laboribus: an ſumptibus aliquid fiat. Iuxta illam primā
cauſam congruenter videndum an ex omni fundatio-
3 ne eccleſiæ acquiratur iuſpatronatus. ¶† Primò quæro,
quæ ſit fundatio: quæ iuſpatronatus tribuit. Solutio,
illa tribuit quæ facta eſt iuris ordine ſeruato ſcilicet cū
authoritate diœceſani, cùm aliter eccleſia fundari non
poteſt, niſi ipſe diœceſanus veniat vel mittat; crucem
figat & orationes ad deum fundat atrium deſignando.
c. nemo. de conſecra. diſtin. 1. §. illud autem. de monach.
colum. 1. alias poteſt epiſcopus ad placitum talem ec-
cleſiam reuocare. c. cum olim. §. inſuper. de priuile. cap.
placuit. 1. q. 2. §. ſi quis autem. 1. authen. de eccleſia. titu.
§. ſancimus igitur. authen. vt nullus fabricet orato. do.
4 colum. 5. Secundo † quæro an ſolus epiſcopi conſen-
ſus cum ſuprāſcriptis ſufficiat ad fundationem: an alia
requirantur ad neceſſitatem fundationis. Solutio, ante-
quam epiſcopus adhibeat conſenſum de neceſſitate re
quiritur, quod fundans primò aſſignet dotem pro ipſa
eccleſia fundanda. d. c. nemo. & d. §. 1. authen. vt nullus
fab. ora. do. quæ dos datur ad cuſtodiam ipſius eccleſiæ
ad cuſtodum alimenta ad luminaria. d. iurib. & ad cle.
ſuſtentati. qui ad minus duo eſſe debebunt: vt vnus ſit
qui poſſit cadentē ſubleuare. c. illud. 7. q. c. propoſuit. de
filijs presb. c. vt vnuſquiſqꝫ de vita & hone. cler. ſed quia
non pōt eccleſia niſi vni eſſe deſpōſata: ideo nō poterit

niſi vnus eſſe prælatus:alius erit coadiutor.d.c.illud c.ſi
5 cut 21.qõ.2.† vel ſi præbenda vel eccleſia ſit abundans,
tunc põt epiſcopus de vna facere duas: ſicut & de pro-
uincia poſſunt fieri duæ.c.lege Imperatorum.10.diſtru-
ctio.c.peruenit c.1.diſtinctio.Et de duab.vnam facit. c.ſi
cut.de exce.præla.ſed vnio talis epiſcopatuum ad ſum-
mum Pontificem pertinet: vnio aliarum eccleſiarũ ad
diœceſanos.de tali dotatione habetur in c. piæ mentis.
16.q.7.ad ipſum autem epiſcopum ſpectat prouidere
de numero clericorum:& aliorum neceſſariorũ. d.aut.
vt nul.fa.ora.do.§.1.& ſi dos talis nõ ſufficit: tunc debet
ad arbitrium ipſius epĩ dotari:vt ibi.& authen.de eccle.
6 tit.§.ſi quis † autem voluerit.Item in tantum debet do-
tare quod ad hoſpitalitatẽ ſuſtinendã ſufficiat: & iura
epiſcopalia perſoluenda c.2.de ſupplen.negli. præla.c.
de mona.de præben.Si autem hoc omiſit epiſcopus tẽ-
pore quo primarium lapidem poſuit in tempore cõſe-
crationis eccleſiæ debebit hoc petere: & fundator vel
eius hæredes ad hoc tenebitur.c.cum ſicut.de conſe.ec-
cleſ.vel alta.& ibi gl.diſtinguit quæ erit dos competens
7 inter eccleſias quæ fundantur.† Si monaſterium,ad mi-
nus quinque debebunt eſſe monachi. Si collegiata, ad
minus duo vel tres.d.c.placuit.j.q.2.& pro illis perſonis
ſufficienter dotare.Si aũt hoc omiſit epiſcopus in con-
ſecratione:tunc tenetur epiſcopus dotare eccleſiam:ſi-
cut qñ ordinat aliquem ſine tit.c.2.de præbend. quia ta-
lem ordinatũ tenetur prouidere de præbend.c.cum ſe-
cundum eo.quod in ſubſidium fit, qñ fundaus non eſ-
ſet amplius ſoluendo.Si aũt eſſet ſoluendo adhuc poſ-
ſet ipſe fundator per epiſcopum cogi ad dotandum. c.
cùm ſicut de conſe.eccle.& ibi gl.ponit totam hãc pra-
cticã.c.piæ.16.q.7.l.qui liberos.ff. de rit.nup. vbi tenetur
pater quærere conditionem filiabus vt nubant, & dota
re,& ad hoc cogitur. Si non vult patronus cõpetenter
dotare:prohibetur exercere iurapa.c.ad audientiam. &
& ibi Panor.de eccleſiis ędificandis.idẽ de heredib.ſuis,
qui ẽt ad hoc poterunt cogi.§.ſi quis ædificationem au-
then.de ec.tit.vbi dr̃ ſi cępit ædificare oratoriũ illud te-
netur intra 5.annos perficere.Ita ẽt in fundatione hoſ-
pitalis requiritur conſenſus epĩ, ſi vult ꝙ eccleſiaſtica
gaudeat libertate: vt ibi de ſibilib. xenodochiis de qb.
Hoſt.tit.de relig.do.§.quis dicatur locus religio.tit.de re
8 gu.§.1.ver. quid de ruſticis † domum aũt piam ad paupe
res recipiendos vel alios infirmos facere quis poteſt ad
placitum,ita quod non dr̃ locus ſacer ſed religioſus lar
go mõ:& poterit talis locus ad placitum vendi nec gau
debit eccleſiaſtica libertate,ita põt intelligi.§. religioſũ.
inſti.de re diui.Sine ergo dotatione nõ põt aliquis fun-
dare eccleſiam.vt ſ.Fallit qñ immineret neceſſitas & pe
riculũ animarum;quia villa vel caſtrum eſſet valde re-
motum à parochiali eccleſia:tũc noua poterit fundari
eccleſia ẽt in præiudicium par.& ſine ſufficienti dote.c.
ad audientiã.primo de eccl. ædific. Et eccleſiæ hoc mõ
prouidebitur.i.epĩs compellit populũ ad ſubueniendũ
capellano.Si populus non ſufficit, cõpellet abbatẽ vel
ꝑpoſitum cui capella ſubeſt.quibus deficientib. proui-
debit de ſuo.c.ſi.eo.ti.ſi non põt vltimum erit remediũ
vt capellanus ex induſtria ſua quærat ſibi victum.c. cle-
ricus victũ.91.diſt.& ibi glo.& c.j.21.q.1.quod dicit Pan.
in d.c.ad audientiam.valde nota ad limitationẽ.d. c ne-
9 mo.de conſec.diſtin.1.¶ † Tertio quæro. An mulier poſ
ſit eccleſiã funſtare. 2. breuiter. Licet c. nobis.loquatur
in maſculino genere:quod ſi quis eccleſiã ꝯſtruxerit de
iurepa.c. piæ.& c.frigentius.c.filius.16.q.7. tamen tenet
Panor.in d.cap.nobis, quòd ſic: cum maſculinum con
cipiat femininum.c.generali.& ibi gl.vniuerſas de ele.
in 6.l.1.ff.de verborũ ſignificationibus.l.tres fratres.ff.de
pact.Etiam in delictis & pęnalibus maſculinũ genus cõ
tinet fœmininum.c.ſi quis ſuadente.17.q.4.c. mulieres.
de ſen.excomm.& ſic apparet quod quilibet maſculus
& fęmina poſſunt fundare domũ religioſam remanen
te nõie generali. ſed factã non: niſi authoritate epĩ.de
hoc in c.quicunque.16.q.1. vbi ẽt ponitur cui eccleſiæ
debeantur decimæ:quando noua conſtruitur.c. qui re-
ligioſis.cum tribus ſequentibus.18.q.2. Poſtquam autẽ
ſemel authoritate epiſcopi fuerit talis domus cõſecra-
ta amplius ad humanos vſus redire non poterit.c. inter
quatuor.de religioſis do.regula, ſemel deo dedicatum.
10 de regulis iuris.in 6.† Item quod fęmina poſſit ædifica
re ſecundo loco facit quod lex & natura non facit dif-
ferentiam inter maſculum & fœminam. l. maximum
vitium.C.de libe.præte.& in his quæ ſpectant ad chari-
tatem & cultum diuinum nõ eſt neque maſculus neq;
fœmina: neque liber neq; ſeruus.Omnes enim in Chri
ſto vnam mercedem percipere diuina prædicat gratia.
§.hinc autem.authen.de monach.col.4.Pau. ad Galatas
3.in fi.29.q.2.§.1. c. 1.de coniugio ſeruo. Itẽ tertiò apud
deum non eſt acceptatio perſonarum nec etiam inter
homines eſſe debet.c.ſacrorum.63.d.c.dilectiſſimi. 8. q.
11 2.† Poteſt itaque mulier ex fundatione acquirere iuſp.
ſicut etiam videmus quod poteſt alias dignitates & offi
cia etiam perſonalia etiam ſi publica ſint authoritate
& vtilitate dummodo egeant adminiſtratione, gerere.
vt per Bar.in l.fęminę.ff.de reg.iur.iſtam deciſionem ex
preſsè tenet Hoſt.in tit.de eccle.ædifi.§.fi. verſi. quilibet
12 ẽt maſculus. per plura de quibus per eum. ¶ † Quartò
quæro. An ex vna fundatione pluribus acquiratur iuſp.
In ſumma concludendum eſt quòd in ſolidum pluri-
bus acquiritur.habetur in c.ad audientiã. de eccleſ. ędi.
& ibi Pan.in 3.notab.vbi acquiritur antiquę eccleſię q̃
paſſa eſt ędificari capellam ſub ſuo diſtrictu:& domino
fundi in quo ſit fundata d.capella,& dedit reſiduum do
tis.gl.in c.piæ mentis.16.q.7.Etiam ſi partes inæquales eſ
ſent in fundatione:puta quia vnus plus altero contulit
ad fundandum vt dr̃ de plurib. hæredibus inæqualiter
ſuccedentib. patrono, tñ dicuntur inſolidum habere
iuſp.quo ad omnes ſuos effectus,qui infra declarabunt
in 6. par. præter pñtationẽ ſacerdotis: quia ille eſt actus
indiuiduus qui ab omnib.ſimul fieri deberet.gl. in c. 1.
de iurep. quam dicit Panor. ibi communem,licet Inn.
videatur tenere ꝙ habens maiorem partem in hæredi-
tate pinguiorem habeat vocem.gl.magna in cle.plures
eo.& dicam in ſeq.cauſa acquirendi iuſp.ſcilicet in do-
tatione & infra q. 16.Per ſupradicta apparet poſſibile eſ
ſe quod iuſp.ex vna cauſa pluribus acquiratur, ſicut po
teſt pluribus ex pluribus cauſis: puta vnus conſtruit ec-
cleſiam: ego de fundum ad eccleſiam, tertius dotat ip-
ſam eccleſiam:nam tribus tunc cõpetit iuſp. ad ſimili-
tudinem patris qui ſicut producit filium de nõ eſſe ad
eſſe:ideo ipſis tribus acquiritur iuſpa.inſolidum.Inno.
in rubri. extra eo, habetur in ca.ad audientiam infra de
eccle.ædifi.& ibi Panor.in 3.nota.infra dicam in d.16.q.
13 ¶ † Quinto quero,an infidelis poſſit fundare eccleſiam
ad hoc vt ſibi acquirat iuſpa.De hac q.ſunt iura clara ꝙ
non in ca. piæ mentis. in verbo omni chriſtiano.& ſeq.
ver.qui chriſtianus.c.quicunque fideliũ.16.q.7. ſed quia
plures ſunt infidelium ſpecies:ideo dico omnes nõ ha
bentes fidem chriſtianam infideles dici poſſe,& per cõ-
ſequens non poſſe fundare eccleſiam, vt iura patrona-
tus aſſequantur,vt d.iuribus:vbi requiritur quod fundã
14 tes ſint fideles.id eſt,chriſtiani. † Nam fides chriſtiana ꝑ
apoſtolum ſic definitur ad Hebræos, eſt ſubſtantia rerũ
ſperandarũ:argumentum non apparẽtium,vt latius de
finitur in c.1.de ſumma Trini.& fide catholica. & in gl.
rubricæ.qui non habet talem fidem infidelis dr̃: imo q
de ea dubitat dr̃ infidelis:nec poteſt ea facere quæ fide-
15 les faciunt.gl.2.in c.1.de ſum. Tri.† Prædictis ergo con-
ſtat Iudęos non poſſe ex fundatione acquirere iuſpa.Et
Iudæi dicuntur qui ad literam legem Moſaicam tenẽt,
ſcilicet,circuncidendo & alia legalia ad literam facien
do.Vnde iudaizare dicuntur qui nimis adhærẽt literæ.
c.1.§.penul.de ſacra vnct.quod chriſtiani minime face-
re debent cum aliud credant quam cernãt vt in eucha
riſtia cõſecrata,& ſimilibus miſſę miniſteriis quę firma
firmiter credimus:vt in c.cum Marthæ.§.ceterum. 2.ver
ſi.Sed abſit a fidelium cordibus error iſte. de cele. miſ.
16 ¶ † Sexto ſic reſponderi poſſet ad q̃onem de hæreticis
quod nec fundare poſſunt eccleſias ex quibus poſſint
iuſpa-

iuſpatronatus acquirere,cum hereticus ſit infidelis re-
cedendo à fide:vel dubitando de fide vel in aliquo arti.
fidei , dum in iudicio fuerit conuictus de tali crimine.
c.1.de hæret.l.2.in fi.C.de hæret.c. ad abolēdam. in prin.
eo. de hæret. Quomodo autem quis dicatur hæreticus
pluribus modis habetur in c.pen.& ca. excommunica-
mus.de hære.qui communiter carent omni legis priui
legio.c.ſi aduerſus.extra de hæret.& non ſolum ipſi,ſed
eorum fautores & receptores: qui niſi moniti deſiſtant
ita puniuntur ſicut ipſi hær.c.excommunicamus.§.cre-
17 dentes.de hæret.† Et generaliter:& large loquendo om
nis poſſet dici hæreticus:qui vt dixi dubitat in fide, vel
ſimoniacus,vel excommunicatus:& oīs male interpre
tās ſacram ſcripturā, & qui opinionem inuenit nouā,
vel conaſ auferre priuilegiū à pontifice datū:qui nō re
cipit communionem catholicę eccleſiæ : qui tranſgre-
ditur pręcepta ſedis apoſtolicæ,qui vult literis apoſtoli
cis contrauenire:& qui eas non recipit:vt p Hoſt.tit. de
hæret.§.1.ſed tñ in caſu qōnis ſtricte loquendo ille ſolū
dicetur hære.vt non poſſit ex fundatione acquirere iuſ
patronatus qui aliter ſentit de articulis fidei quam Ro-
mana eccleſia.c.hæc eſt fides:24.q.1.de conſe.diſt.4.c.ve-
18 nir.† qui non recipiunt quatuor cōcilia.l. quicunque.
de hæret.C.eo.vel qui aliter de euchariſtia, pœnitentia,
matrimonio : & alijs ſacramentis eccleſiæ ſentit vel di-
ſputat quam Romana eccleſia,talis per epm vel capitu
lū ſede vacante dēt iudicari hæreticus:& perpetuo vin-
culo anathematis innodari. d. c. ad abolendam.Et talis
hæreticus non pōt fundationem acquirere iuriſpa.Hæ
reticus enim dr̃ ab hereiſco.Hæreſis dr̃ enim quod diui
ſio:quaſi à ſancta & catholica fide diuiſio & ſeparatio:
& pp talem ſeparationem à fide merito quis perdit om
ne legis priuilegium,& omnem actum legitimū.l. qui-
cunque.& l.quoniam multi.C.de hæret. nec aliquid cū
alijs hominib.debent habere cōmune ex legib. vel mo
ribus.Azo.eo.ti.C.de hære.vbi ponit ſeptem ſpecies hę
reticorum per dictam.l.quoniā.alias plures ponit Hoſt.
eo.ti.§.2. & §. quia pęna. Circa quas ſpecies non inſiſto,
ne materiam principalem ęgrediār.ſatis eſt ſcire quod
tales non poſſunt acquirere fundando iuſpa.quia hære
ticus nullum dr̃ in rebus ſuis habere dominiū:vt ſ. Sed
ſunt ipſo iure bona confiſcata.l.Manicheorum.C.eo.c.
cum ſecundum leges.de hære.in 6.Et poſito quod de fa
cto acquirere ex fundatione,tñ ex cōfiſcatione in fiſcū
19 transfertur vt dicam ĩ.in 9. parte.¶† Septimo , an aūt ſi
ceſſat hæreſis recuperetur iuſp.dicam in 2.parte. Et hoc
idem procedit in ſimoniaco coniuncto : vt ĩ. in 7.parte
huius operis.q.5. dicam qui fundando non poſſunt ac-
20 quirere iuſp. ¶† Octauo dubitando quæri pōt quid de
ſchiſmatico:an fundando eccleſiam acquirat iuſpatro-
natus?puto quod eodem modo vt ſupra quod nō poſ-
ſit acquirere iuſpa.cum infidelis dicatur, & ab hęretico
non multū diſtare videatur.c.inter hæreſim & ſchiſma.
23.q.3. hæreſis à principio malum dogma habet ꝯ fidē:
ſchiſma ex poſtfacto durando in diuiſione & durando
cadit in hæreſim: vt ibi dicit textus nullum ſchiſma eſt,
21 niſi aliquā ſibi fingat hæreſim † Schiſma aūt eſt diſceſ-
ſio vel illicita diuiſio ab vniuerſitate eccleſiæ per inobe
dientiam facta.d.c.inter.ideo volentes Dei eccleſiā di-
ſcindere peccant in fide,quomodo ad illū articulū.Cre
do in ſpiritum ſanctum,& in vnam ſanctam eccleſiam
catholicam.c.omnibus.c.non afferamus.c.quia.c.aduo
cauit.23.q.1.ideo vt infidelis non habebit iuſp. imo de-
bent tales ſchiſmatici excōmunicari & deponi tāquā
eccleſiæ corruptores: & bona eorum ſi nō reſipuerint,
per quemcunque poſſunt inuadi: nec debet aliquis in
eorū tabernaculis habitare : fiunt eorū filij orphani : &
vxor vidua tanquā maritus ſi ex tali crimine mortuus
fuerit: vt dixit Nicolaus Papa in c.In noīe dñi.in fi.23.di
22 ſtin.¶† Nono idem dicendum puto de apoſtata.vt non
poſſit ædificando acquirere iuſpa. eo quia apoſtata ve-
rus dr̃ fieri infamis.c.non pōt.2.q.7.6.q.1.infames. 16.di-
ſtin.c.nulli.ergo non cōpetit hoc ius vel honor: vt ſ.di-
xi in 1.parte.ver.34.Ipſi apoſtatæ regula infamibus.de re
23 gu.iur.in 6.apoſtata aūt dr̃ tribus modis. ¶ † Primo quī
ſtatum fidei iure poſtponit ſacrificia aſſumendo.l. apo-
ſtatarum.in fi.C.de apoſta.Et dicitur apoſtata quaſi poſt
ſtans,vel retro:vt habetur in c.non obſeruetis.26.q.ſi. in
fi.& de talibus loquitur titulus.C.& in decret. de apoſta
tis.grauius eſt peccatum Apoſtaſiæ quam hæreſis. Azo.
in d.tit.C.de apoſt.Ideo non aboletur tale crimen apud
principes pęnitentia , licet quo ad Deū ſic. l. hi qui ſan-
ctā.C.eo.& lex illa putat nullā grauiorem penam inter
homines verſari & nullum hominē poſſe habere com
mercium quam ſi exbanniretur Et ſi laici ſunt,publicā
tur bona:ſi non habent liberos,vel conſanguineos qui
bus dantur talia l.apoſtatarum.in finali.C.eo.ſi aūt fue-
rit clericus ab omni christiana vrbe repellitur.l.ſi.C.eo.
l.2.C.de ſum.Trin.& fide catho.De iure ēt canonico po
teſt incarcerari , vt ex miſericordia vita ſibi reſeruetur :
vt vita fiat ſibi ſupplicium & mors ſolatium.l.quiſquis.
24 C.ad l.Iuliam maieſ.& vt reſipiſcat.c.p.e. eo. ¶† Secūda
ſpecies apoſtaſiæ inobediētia dicitur, qñ quis pręceptū
maioris ſue ſpontanea voluntate tranſgreditur vt Adā
& Eua.& qui nolunt ſacris obedire canonibus.c.ſi quis,
de maio.& obe.vbi debet talis excommunicari.c. illud
eo.2.q.7.alieni.talis apoſtata durante apoſtaſia efficitur
infamis.3.q.4.ſi quis à vero.ideo repellūtur:excommu-
nicanturque à cōi hominum conſortio & regno Dei.
c.nobis.11.q.3.& per conſequens nec talis apoſtata po-
terit habere iuſpa.conſtruendo: cum tale ius honorifi-
cum non detur infamib.l. infāmia.C.de decu.lib.10.nā
decurionatus eſt officiū honoris quod per Infamiā ex-
tinguitur.d.ne qs de apo.l.1.C.de infa.li.10.l.2.l. iudices.
C.de digni.li.12.Etiam ſi ſint infames infamia facti.l.ge-
25 neraliter.§.ſpurio.ff.de decu.¶† Tertia ſpecies apoſtaſię
eſt irregularitas recedendo à ſtatu aſſumptæ religionis
ēt profeſſę habitando vt laicus habitu poſtpoſito vt ſe-
cularis vel monachus cōuerſus vel clericus. De iſtis ha-
betur in c.ſi.50.diſt.c.quārum liber.47.diſt.16.q.1.c. legi.
talis apoſtata ipſo iure efficitur infamis.c.alieni.2.q.7.c.
beatus.3.q.4.& per conſequēs nec talis poterit conſtruē
do acquirere iuſp.vt ſ.in alijs ſpeciebus dixi.¶Hæc pro
cedunt qñ de apoſtaſia conſtat.Si aūt eſſet quis infama-
tus de apoſtaſia , & non conſtaret : tunc non efficeretur
infamis,niſi probetur apoſtaſia. Si non probatur cogit
ipſe infamatus purgare infamationem ſuam.c. tuæ.eo.
26 †Similiter dicendum puto de ſarracenis vt ædificando
non poſſint acquirere iuſpat.Sarraceni dicunſ,qui nec
vetus nec nouū tenent teſtamentū, ſed plures deos vel
dęmones colunt & illi ex inſpectione inteſtinorū ani-
maliū futura dicūt , inter chriſtianos talis inſpectio vel
ſacrificiū prohibentur:tēpla eorū inter chriſtianos clau
ſa eſſe debēt ſub pęna mortis. Et pōt Imperator talia do
nare quib.vult.de quibus in l.1.& 2.l.oīa. C. de paganis.
& de his teneo prout.ſ.dixi de hęreti.Cū & ſarraceni hę
retici dici poſſunt.Hoſt.in tit.de hęreti.§.1.23.q.3. hęre-
ticos.c.relatum. 37.diſtinctione: Saraceni pro Iudæis ac
cipiuntur & æquiparantur,vt d.c.in nonnullis. extra de
27 iudæis.& diſpoſitū in vno procedit in alio,vt ibi.¶†De
cimo quæro, An excommunicatus poſſit conſtruendo
acquirere iuſpa.Breuiter concludit Io.And.in c.nobis.
eo.quod non.ſ.de iurepa. debet admitti ad conſtruen-
dum.Sed tñ admiſſus poteſt acquire iuſpa. Sed non de-
beret habere exercitium per nota. in ſimili in c.verita-
tis de dolo.& contu.vbi quis eſt epiſcopus:& tamen pp
contumaciam de qua ibi ſuſpenditur adminiſtratio-
ne.c.decernimus de ſenten.excommunicationis. lib.6.
in nouella.vbi prohibentur ab actibus ciuilib. excom-
municati ideſt,ab agendo,patrocinando,iudicando, er
go ab iſto iurepa.quod non datur talibus ſeparatis à cō
munione eccleſiæ. Licet Bar.in authen.credentes.C. de
hære.teneat, quod non ſit infamis, niſi in vno caſu tm̃.
28 † Pro hac ergo ꝯcluſione videmus facere quod ſepara-
tus à communione eccleſię p excommunicationem
perdit omnes actus non ſolum legales,ſed & oīa priui-
legia & beneficia à l.inducta. De hoc eſt tex.in §.penul.
in fi.in auth.de priu.do.hęredi.muli. nō præſtā. Sed hoc

ius pat.eſt à legibus & canonibus inductũ: ergo debent
excõicati illius ſaltem adminiſtratione carere:licet poſ
ſint illud ædificando acquirere: ſic etiam videmus alios
qui poſſunt ius patronatus acquirere:& tamen illud nõ
pñt exercere: puta quando plures inæqualiter dotant
vnam eccleſiam: ſi eſt ſufficienter dotata ita hẽt ius &
adminiſtrationem q modicum dedit ſicut q multum.
gl.no.63.diſtinctione in ſumma. Si inſufficienter, tunc
eis interdicitur adminiſtratio donec cõpetenter dotẽt
licet ſint patroni:ſecũdũ gl.in c.qcunq;. 2.16.q.7.quam
ſequitur & exclamat Panor.in c.ad audiẽtiã.j.de ec.ędi.
conſi.213.inci.cauſas.col.2.ſic ergo erit ẽt in excõicato.
Item videmus qđ põt excõicatus teſtari de ſuis bonis.
Gemin.in d. c. decernimus. ergo & eccleſiam fundare:
& conſequenter acquirere ius patronatus, licet ſtet in
ſuſpẽſo adminiſtratio donec abſoluatur:ſicut dicimus
qui non põt inſtitui niſi abſolutione obtenta.§.genera
lem.authentica vt cum de ap.cog.Hoſt.in tit.de ſenten.
29 excõicat.§ quis ſit eius effectus. ¶†Si quæratur quid ꝓ-
derit quod habeat ius patronatus ſine adminiſtratione.
Rñſum eſt apertum ꝙ multum:nam ceſſante excõica-
tione poterit exercere:qđ nõ poſſet ſi non haberet ius
patronatus:cũ ius patronatus non ꝓſumatur in aliquo,
ſed ſpectet ad diœceſanum:ſi alias non apparet cui cõ-
petat ſecundum Innoc.c.cum venerabilis.de exceptio.
& c.regenda.10.q.1.& hoc quando fundatur eccleſia,Si
autem fundatur altare in eccleſia aut capella ſub alia
antiqua eccleſia,tũc in dubio cõpetit illi eccleſiæ in cu
ius fundo fundatur quia fundare dr̃, qui fundũ dat. ca.
nobis eodem.Ita pñt intelligi oẽs caſus præcedentes in
quibus dixi nõ acquiri fundatoribus vel ꝯſtructoribus
ius patronatus & tunc dño loci intelligitur per ſupradi
30 cta.¶†Vndecimo quæro, An infamis ꝯſtruendo ius pa
trona.per ſupradicta. dico qđ ius patronatus non acqui
ritur ipſis infamib. ſaltem adminiſtratione ſiue ſint in-
fames iuris infamia quæ irrogatur per ſñĩam in illis ca
ſibus in quibus cauetur ꝯdemnatũ eſſe infamem:vt in
ꝯdemnato actione furti,vi bono.rapt.iniuria.& aliis ca
31 ſibus de quibus in l.j. ff. de his qui no.infa.†ſiue ſint in-
fames infamia facti qui pluribus dicuntur modis:puta
quia apud graues viros generaꝛ ſiniſtra ſuſpitio ex fa-
cto alterius puta qa qs damnatur ex ꝯdictione furtiua,
q̃ non infamat. ſed ſolum granat ad rẽ reſtituendã fur-
to ſublatam:tunc lædiꝛ ſama damnati ex tali ſñĩa de ſa
cto,licet non oriaꝛ infamia iuris.l.ceſſat.ff.de act.& obl.
l.Honorius.l.patens.l.licet.ff.de act.& ob. Item ſi qs tur-
piter viuat: puta meretricando vel alio modo per quẽ
ab honeſtorum virorũ cœtu ſegregari debeat. l. 2. C.de
digni.lib.12.Dy.in d.regula infamib. lib.6. quocũq; mo
do de ſupradictis infamatus non poterit hr̃e ius patro-
natus ꝯſtruens eccleſiam. ſaltẽ quo ad adminiſtrationẽ
32 vt ſupra.proxime in præcedenti q. † Cum ius patrona-
tus ſit ius honorificum, quod talibus infantibus nullo
modo competere põt.d.l.2.C. de dig.l. infamia. l.ne qs.
C.de decurio.l.infames perſonæ.C. de infa.lib.10.Dy.in
d.regula.Et ita intellexi ſupra oẽs caſus ꝓcedentes,ꝙ Sa
raceni & ſimiles acquirunt ius patronatus: actu ſed nõ
habitu intelligendo qñ tales perſonæ retinent dñium
bonorum ſuorum.Si aũt ex tali delicto dãnatus eſſet ex
quo deberent bona publicari vel confiſcari;tunc tranſ
fertur ius patronatus ex tali ꝯfiſcatione vt dicam in no
33 na parte.¶†Duodecimo quæro, An illi qui ſunt in alie
na poteſtate poſſint ex ꝯſtructione ſibiipſis acquirere
ius patrona.an illis in quorum ſunt ptãte licet hanc. q.
per aliquem adhuc in terminis non repererim tactam
tamen puto quod non poſſint acquirere ex tali ꝯſtru-
ctione ius patronatus.nam acquiritur illud ex conſtru-
ctione,quam quis de bonis propriis facit. cap. piæ men
34 tis.capit.filiis. capit. frigentius, 16.q.7.†ſed ſic eſt quod
exiſtentes in alia poteſtate regulariter non habent libe
ram rerum adminiſtrationem nec dominium vt filiiſa
milias.l.placet.ff. de acq.hære.monachi profeſſi.aut.in-
greſſi.C.de ſacroſan.eccl. & ſerui qui immediate domi
no acquirunt.d.l.placet. Si ergo tales non habent bona
propria, quia ſunt in aliena poteſtate: & qui in aliena
eſt poteſtate aliud in ptãte ſua habere non põt. l.homo
liber.in fi.ff.de acqu.rer.domi.l.qui in ſeruitute.ff. de re
gu.iur.non poterunt ædificãdo ipſis acquirere, ſed illis
potius in quorum ſunt ptãte: ſicut & acquirunt alia ex
aliis oĩbus actib.Fallit hæc ꝯcluſio vbi filius fam. habe-
ret caſtrenſia vel quaſi:quia ex illis ꝯſtruendo ſibi acqui
reret.Cum in illis pro patrefa. habeatur.l.2. ff. ad Mace.
35 §.j.inſtitu.qui teſtamen.fa.poſſ.†An aũt poſſet ex aduẽ-
titiis bonis fundare vt acquirat ius patronatus, licet nõ
reperiam tactum:tñ puto quod non: eo quia licet in il
lis filius habeat proprietatem & pater vſumfru.l.fi.C.de
bo.quæ lib.in princ. tamen non debet poſſe fundare vt
ſibi acquiritur:ẽt de talibus bonis ſi vellet in vltima vo
luntate diſponere teſtãdo non poſſet, vt cõiter tenent
doct.in l.ſenium.C.qui teſta. fac.poſſ. ẽt ſi pater adhibe-
ret conſenſum.§.j.§.præter hos.inſt.qui teſta.fa.poſſunt.
imo ẽt ſi ad piam cauſam vellet teſtari non poſſet, vt in
l.ſicut.§.venditionis.ff.qui.mod.pig.vel hypo. ſol.Bal.in
l.1 §.j.de lega. tertio licet iſto caſu ſi patre volente ꝯſtrue
ret,tunc ſibi acquireret: licet.n.teſtari non poſſit filius
volente patre,tñ inter viuos,poſſet donare,& ẽt volen-
te patre ꝯſtruere:rõnem ponit gl.in d.l.ſenium.quia te-
ſtari eſt iuris publici cuius forma non põt tolli: ſecus in
36 fundatione vel dotatione.¶†Decimotertio q̃ro, Quæ
perſonæ in genere poſſunt acquirere ius patronat.licet
in ſpecie non reperiam:tñ dico quod omnes qui habẽt
liberam rerum adminiſtrationem & dominium ex cõ-
ſtructione poterunt ius patronatus acquirere: fundare
n.eſt materia prohibitoria ſicut teſtificari: vñ oẽs pote-
runt fundare, qui non reperiuntur prohibiti. vt in di-
ctis capitulis quicunq;. c. piæ.cum ſeq.16.q.7. & in iure
oĩa licent quæ non reperiuntur expreſſe prohibita.l.ſta
tuas.C.de religioſis.l.necnon.§.quod eis.ff.ex quib.cau.
ma.maxime ergo in hoc opere pio cuicũq; licebit ædi-
ficare:qui non reperitur expreſſe prohibitus & ædificã-
do acquirere. Cũ multa liceant in cãm piam.i. vbi tra-
ctatur de fauore animæ.Pano.in rub. de teſt.quæ non li
cent in aliis.c. inter.c.reſponſo. de ſen. excom.in ſimili
tenet Gem.in d.c. decernimus.de ſen excom.vt ſ.de ex
com.retuli. Teneo ergo firmiter quod quilibet poterit
fundare qui non reperitur expreſſe prohibitus vt infra.
37 huius dicam in ſequenti parte. ¶†Decimoquarto quæ
ro, An ex qualibet inceptione fundationis acquiritur
ius patronatus.qd enim ſi incipientem ædificare pœni-
teat,& relicto ædificio alius perficiat. An incipienti vel
perficienti acquiratur ius patronatus ex tali fundatio-
ne,poſito qđ alius fundatã dotaret poſtea. licet hãc q̃õ-
nem nõ adhuc in ſpecie tactam viderim tñ puto quod
primo non acquiratur aliqđ ius patronatus, ſaltẽ quo
ad adminiſtrationem. eo qa ius patronat. acquiritur ex
fundatione,& ꝯſtructione eccleſiæ:q̃ ꝯſtructa dici non
põt dum aliquid ſupereſt ꝯſtruendũ.§.j.inſt.qui.mo. te-
ſta.infirmen. ſic nec aſcendiſſe domum vel arborẽ dici
põt qui de præſenti aſcẽdit. gl. in l.venditis.C.de ꝯhen.
38 emptio.†nec qui vult ædificare dr̃ ædificaſſe,nec q vult
eligere dr̃ elegiſſe.gl. in l. ſerui electione. ff.de leg.j. ſed
ſic eſt ꝙ oĩa iura ꝯcedentia ius patronatus, ex ꝯſtructio
ne vel fundatione loquuntur in preterito fundauit vel
fundaſſe ſæpius allegatis.c.piæ.& c.frigentius. & c.filiis.
§.j.q. 7. quod verbum de ſui natura actus ꝑfectionẽ de-
notat non inceptionem tm̃.notatur.in l.ſi quis.ver. qđ
ſi dum proponitur.ff. de iuriſ.om.iudi. ideo ſtatutũ.pu-
niens q Baldũ exportauit de ciuitate,non punier expor
tantem: quia adhuc non perfecit vt ſonat ſtatutũ ſicut
tenet Bal.in l.ſi qs non dicam rapere.C.de epiſ & cle.in
l.fugitiui.C.de ſer.fugi.Ioan.An.in add.ad Spec.in ti.de
conſt.circa prin.ergo nec huic inceptioni erit acquiſi-
tũ ius patr.cũ non dicaꝛ ædificaſſe:imo ẽt ſi habuiſſet vo
luntatem ꝑficiendi & non ꝑfeciſſet, nec alteri cõmiſiſ-
ſet vel dediſſet:vnde perfici potuiſſet: ſed paſſus fuiſſ.t
39 alterũ perficere non acquiritur ſibi ius patro.†quia vo-
luntas in his quæ ſunt facti, vt ædificare ſi ſtat per mille
annos in cogitatione,non habetur pro facto.not.in ca.

l.ex-

primo extra de eo qui mit. in poſ. c. cum aliquibus. de
re iudica.l.promiſſor. §. conſt.ff.de conſti.pecunia.cum
infinitis concor. Abbatis in d.cap. primo. Si autem per
alium ordinaſſet perfici impeditus morte vel alio mo-
do:quia per eum nõ ſtat quo minus conſtruat conſtrue
re dicitur.l. vter ex fratrib.ff.de cond.inſtit.tunc ſibi in-
dubitate acquiritur tale ius vel hæredib. ſuis.Item quia
qui per alium facit ꝑ ſe facere vr̃. Regula qui per aliũ.
de reg. iu. in vj. alias non.Licet.n. bona voluntas cum
charitate ſit deo accepta : & pro facto habeatur quo ad
deũ:vbi non adimpletur per impoſſibilitatem, vt pro-
batur per Gratianum de pœn.diſt.j.vſq; ad c.quis aliqñ.
& in aliis operib.habetur pro facto.c.quicunq;.§.ſi quis
40 maſculum.& ibi gl.ſola.de pęn.diſt.j.† Non tñ habetur
pro facto niſi ſequatur effectus vbi factum requiritur
vt in q.iſta de pœnitentiis diſt.j. per totam.præſertim in
c.quis aliqñ ea.'puta volo facere eleemoſinas : ire ad ſe-
pulchrum ſacrum:& ſimilia,iſta requirunt actũ:iõ non
ſufficit ſola voluntas pleniſſime per Archi. in c. qui bo
na.§.qui ergo.16.q.j. in aliis vbi ſola voluntas ſufficit nõ
requiritur factũ de neceſſitate vt offendendo Deũ qui
ſola hominis voluntate affligitur : & grauius ex facto:
cum ſola voluntas pęnitentiā poſſit remoueri,factum
autem non.Et ſic concludendo dico qđ non ſufficit cę
piſſe:niſi perficiatur quo ad acquirendũ ius patronatus,
ſic ẽt in aliis cauſis ſeq.vt ĩ.dicam in eis non ſufficere in
cipere . Secundo ergo perficienti acquiritur argumẽto
legis primæ. §.oĩa enim.C.de veteri iure enu.l.ij.§.quo
tiens.ff.de orig.iur.cum ſequenti.ius Papirianũ dictum
41 eſt quia Papirius cõpleuit & non condidit. ¶†Decimo
quinto quæro'. Quid ſi quis reædificauit ſeu reſtaurauit
eccleſiam deſtructam ꝯſenſu epiſcopi:cum alias repara
ri non põt ſine epĩ ꝯſenſu.§. ſi quis aũt voluerit fabrica
re.aut de eccleſi.tit.de quo tñ per Hoſt.in tit.de eccle.æ-
dific. in fi. vbi facit dñam inter facere & reficere, an ac-
quiratur ius patronatus reſtauranti:an illi qui primo ę-
dificauerat.in hoc caſu tenet Hoſt. in titu.de iure patro
natus.qđ acquiritur ius reædificanti.§.j.authẽ. vt nullus
fab.ora.do.col.5.verſicu.ſi autem non ſufficiat,vbi vult
Imperator qđ aliquis põt ẽt ſtantem vetuſtiſſimam ec-
cleſiam accipere ruinæ periculũ habentẽ, & cum ꝯſen-
ſu epĩ illam reparare vel reædificare , & dicetur ſunda-
tor:vel ædificator illius eccleſiæ reædificans . & per illũ
textum tenet ibi Ang.ꝙ acquiritur reædificanti ius pa-
tronatus , cùm ipſe dicatur ædificator eccleſiæ.& ibi eſt
tex.clarus,& fundatoribus acquiritur ius patronatus,vt
ſ.c.præterea.ca.nobis.eo.Quis aũt teneatur ad reparatio
nem eccleſiæ , & qũo in neceſſitate dicã.ĩ. parte 6. art.5.
q.ij.pro hac q.facit.l.j.§.oĩa. C.de veteri iure enucle.vbi
qui non inſubtiliter , factum emendat, laudabilior eſt
eo qui prius inuenit,ſic qui reficit rẽ cãtum:&ita teneo
ꝙ acquiratur ius patronatus reficienti cum ꝯſenſu epĩ.
Nec me in ꝯ̃rium mouet ꝙ Roſredus tenet ꝯ̃rium in
ſua ſumma,verſiculo quid aũt ſi refecerit.vbi vult ꝙ ſit
eadem cum prima eccleſia iõ ſeruitus imponi non p̃t:
vt eſt ius patronatus , quia dico hoc eſſe verũ vbi ex ea-
dem materia eſſet in totũ refecta,vel qñ in aliqua parte
42 tñ reficeretur,diceretur eadem. †Secus vbi tota diruta
reficeretur.quia eccleſia diruta non eſt eccleſia:ſicut ho
mo mortuus nõ eſt homo. c. Moyſes. 32.q.2.cle j.de ſũ-
ma trinit.Item amplius non reuiuiſcit actio ſemel ex-
tincta.l.qui res.§.aream.ff. de ſolu.de conſecra. diſt.4.ca.
quæris.ita dicitur deducere ad eſſe naturaliter qui refi-
cit:ſicut qui à prin.facit vt ſ.ita loquuntur iura Roſre.l.
ſi ita legatũ.§.ſi domus.ff.de leg.j.l. quid tñ.§.proinde. ff.
quib. mod. vſufru.amitt. Contra Roſred. tenet glo.j.in
fi.in c.quoniam.de iure patrona.ſed ibi Pano.ponit ver
bum per quod poſſibile eſt ſeruare Rofred.in parte,ſci
licet vt remaneat patron.quando ẽt dotauit:ſed tñ vult
quod ẽt reædificãs ſit patro.,etiam ſi ex eadem materia.
& primus deſinit eſſe patron. vt ibi per gl. pro hac. q vi-
de notabilem doct. Ioan. And. in d.ca.quoniam in glo.
prima qui tenet quod epiſcopus antequam præſtet cõ-
ſenſum illi reficienti debere primo interrogare ipſum
antiquum patronum ſi vellet ipſe reficere & ipſe cæte-
43 ris eſſet præferendus: vt ibi per eum allegata.¶ † Deci-
moſexto quæro . Si plures reficeerent cui acquireretur
ius pat.in hac q.breuiter tenet Hoſt eo.ti.§.qualiter.ver
ſicu.quid ſi plures. quod acquiratur pluribus inſolidũ:
tamen vult quod eccleſia ſit magis aſtricta plus exponẽ
ti qđ eſt rationabile.De hac q.eſt gl.in terminis in ſum-
ma.63.diſt. quæ dicit ſi plures dotauerint eccleſiam , &
vnus plus dederit quam alter, quod tamen oẽs æquali-
ter ſunt dñi inſolidum. Sic quando plures fundat expẽ
ſis inæqualibus & hoc intellige qñ ſufficienter dotauit.
Si aũt inſufficienter , tunc qui minus dedit põt priuari
exercitio iuris patro. & ſic indirecte põt cogi ad com-
plendam dotem vel fundationẽ ſecundũ glo. ſing.in c.
quicunq;.2.16.q.7.in verb.cõi.idem tenet Panor.in rub.
extra eo.iſta concluſio huius quæſt. fundatur ſuper rõ-
ne fundationis : quia qui reficit ita dr̃ fundare ſicut qui
de nouo fundat.arg.l.j.§.oĩa.C.de veter.iure enucle. ſed
plures fundantes acquirunt ius patronatus vt ſ. dixi in
iſta cauſa acquirendi ius patronatus in 4.q.ergo eodem
modo & pluribus reficientibus acquiritur ius pat. inſo
lidum : ſed plus danti tenetur eccleſia prouidere: vt in
44 vj.ĩ.art.4.q.6.¶†Decimoſeptimo quæritur.Quid ſi ciui-
tas: vniuerſitas: collegiũ fundaret vel ꝯſtrueret eccleſiã
an ſingulis de illo collegio vel corpore cõpetat ius pat.
vt ſ.in prox.q.competit pluribus inſolidũ. Hanc extra-
uagantem.q.poſuit Arch.in c.ſi plures.16.q.7.in gl.cum
ver. inſolidum. vbi vult quod ius patro.nulli debeatur
inſolidum in ſingulari:ſed omnib.collectiue congrega
tis ad faciendum collegiũ vel corpus illud cõitatis vel
vniuerſitatis:& ſic ius pat.ex tali fundatione po.vel col-
45 legio ædificanti.† Collectiue reperitur ſicut ſeruus qui
à collegio manumittitur non tenet̃ facere reuerentiã
oĩb.de collegio: ſed ſingulos de collegio põt in ius vo-
care.12.q.2.qui manumittitur.alias eſt.c.epiſcopus qui
mancipiũ.§.ſi vero.collegio.Si aũt vult ꝯ̃ illud collegiũ
agere : tunc habet neceſſe veniam petere: quia collegij
dr̃ libertus : & libertus non põt patronos in ius vocare
abſque venia.i. iudicis licentia : alias punitur in quin-
quaginta aureis.l.pe. ff.de in ius vo.& ſi nõ habet in ęre
punitur in corpus.l.fi. ff. eo. & verba capi.Ep̃s ſi manci-
pium ſunt extracta ex l. ſed ſi hac lege.§. q manumitti-
tur.ff.de in ius voc.illud eſt ꝙ vult dicere gl.in c.piæ.16.
q.7.ꝙ dicitur qs ſeruus cõis plurium. Idẽ de liberto po-
tius ad intellectum quam actum qa impoſſibile eſt ꝙ
ab vniuerſitate manumiſſis ſit pluriũ libertus particu-
lariter ſed erunt in illo cõi quo faciunt corpus patro-
ni:quo corpore vel cõi diſperſo diſperditur ius patro.
46 ¶ † Decimooctauo q̃ro , An poſſit incipientẽ ꝯſtruere
eccleſiam pęnitere & deſiſtere à ꝯſtructione : vel ſi qs
incœperit reparare an põt deſiſtere licet tactã q. non re
periam:tñ dico talem incipientẽ nõ poſſe deſiſtere ſed
poſſe & debere per ordinarium loci ad hoc perficiẽ. co
gi.tex.eſt in §.ſi qs aũt voluerit fabricare.auten.de eccle.
tit.col.9.vbi ponitur modus eccleſiæ fundãdæ:& vbi qs.
incœperit:tunc modis omnib.cõpellatur dicit impera-
tor ab ep̃o & œconomis eius & à ciuili iudice eam ex
plere : & ſi diſtulerit poſt mortẽ,tũc h'ẽdes opus inchoa
tum adimpleant.ad idẽ tex.in §. ſi qs ædificationẽ.eo.ti.
vbi vult qđ,infra quinquẽniũ cõpleatur tale opus deo
dicatũ ſi ſit eccleſia. Si vero alius locus pius:puta dom⁹
leproſorũ vel ſimilis tunc deberet ĩ. annum,qñ hęc ſũt
in vltima voluntate diſpoſita.ad idẽ tex. in c.ad audien
47 tiã.in fi.de eccl.ædifi. ¶†Decimonono q̃ro.Quia.§.ſi qs
ędificationẽ. loquitur in hærede qđ de principali intra
ꝙ tp̃s cogatur . & d. §.ſi qs aũt licet dicat qđ derogatur
nec tñ ſtatuit tp̃s quamuis non inueniam tactum:tamẽ
puto idem dicendum in ipſo principali vt cogatur ec-
cleſiam infra quinq; annos perficere.aliam vero domũ
piam infra annũ cum illud tp̃s ſit ſtatutum hæredi q in
locũ defuncti ſucceſſit:ergo vr̃ ab ipſo defuncto tale tẽ
pus habuiſſe cum hærede & defunctus cẽſeatur vna &
eadem pſona.§.j. auten. de iureiurando à mor.præſtito
hoc tenet gl.in d.c.nemo.j.de conſe.di.j.nam ſequit̃ An

gu.in d.§.ſi quis ędificatione.¶ Vigeſimo qnia ſupra ꝯ-
cluſum eſt quem poſſe cogi ad perficiendum opus cę-
48 ptum.†Quęro qua actione,puto quod actione in factũ
poſſit cogi ſicut in ſimili videmus,quod licet regulari-
ter pollicitatio ſine cauſa non producat actionem de
iure ciuili.l.1.in princ.ff.de polli.l.2.§.circa.ff.de excepr.
doli.l.nuda.ff.de dona.l.Iuriſgentium. §. ſed cũ nulla. ff.
de pac. Tamen hoc fallit qñ pollicitus debebit ad actũ
facti:quia tunc per actionem in factum cogi per ciuitã
tem poteſt ad illud perficiendũ, vel per illum cui polli-
ci.facta eſt.l.1.§.1.& ibi gl.& Bar.ff.de pol.Itẽ licet à prin.
de iure ci.polli.non producat obligationem:& per ꝯñs
nec actionem qñ ſine cauſa facta eſt.Tñ de iure canoni
co producit actionem per q̃ poterit quis cogi ad illud
faciendum ẽt antequam inciperet.c: qualiter. vbi text.
imponit neceſſitatem iudici vt ea q̃ promittuntur ope
re compleantur.extra de pact.ergo a fortiori vbi quis iã
cępit ędificare poterit cogi generali actione in factũ ad
perficiendam eccleſiam,vt ſupraſcriptis qõnibus proxi
mis.item datur talis actio vbicunq; ęquitas ſuadet talẽ
actionem dati,tñ non eſt expreſſa alia actio.l.& quia. &
ibi Bar.ff.de prę ſcrip.vel l.quotiens.eo.tit.l. quędam. in
princ.per Bar.ff.de edendo.& ſic ꝯcludo quem poſſe co
gi actione in factum perficere eccleſiam.d.c.qualiter.&
c.1.de pac.ſufficeret enim ſimplex polli. de ędificando
eccleſiam facta quo ad obligandũ.pollicentem,vt hr in
c.iuranti.tit.22.q.5. inter enim ſimplicem loquelam &
iuramentum Deus non facit differentiam:vt ibi prę ſer
tim vbi ſumus in pia cauſa:tunc inducitur obligatio ef
ficax ex pollicitatione facta ẽt ſine cauſa ẽr de iure ciui
li:quia cauſa dr ſatis expreſſa pro anima vbi ad cauſam
49 piam diſponitur:†& pia dr qñ aliquando aliquid diſpo
nitur in fauorẽ animæ.Panor.in rub. extra de teſta. col.
3.glo.in l.ſi quis Titio.de leg.2.l.illud.C. de ſacroſan.ec-
cle.ꝙ polli.nuda obligat piam cauſam:tenuit Bartol.&
Bal.in l.illud.in fi.C.de ſac.ſanc.eccl.Io.And.in addit.ad
Spec.in tit.de ceſ.ac.Abb.in c.ex parte.de cenſi.Io.And.
in c.2.de conſue.Si ergo põt quis cogi actione in factũ
ad pollicitationem adimplendam quanto fortius vbi
50 iam cœptum eſt vt in q.iſta.¶ †Vigeſimoprimo per ſu-
pradicta apparet reſpõſum ad aliam qõnem ꝙ cogitur
quis fundare etiam dato ꝙ non inceperit dũmodo pol
51 licitus fuerit ſe velle fundare.¶† Vigeſimoſecundo ex
præcedentibus infero vnam nouam & notabilem qõ-
nem,an qñ quis cogitur ad perficiẽdam eccleſiam , vel
de nouo fundare ex pollicitatione.An tunc quęraĩ ipſi
fundatori ius patronatus, videtur mihi quidem dicen-
dum ꝙ non quæratur:quia ius patr.eſt gratia quæ datur
patronis laicis in remunerationem beneficij collati ec
cleſiæ in honorem Dei.vel liberto.gl.1.in c.quia clerici
eo.c.quoniam.1.reſponſo.eo.Hoſt.in §.qualiter transfe
52 ratur.eo.ver.mihi videtur. † Sed bonum coactũ vel in-
uoluntarium eſt irremunerabile.c.non ſatis.86.diſt.vbi
non ſufficit bonum facere niſi bene fiat : alias bonum
ꝙ fit non ex voluntate non dicitur bonum.c.ſicut.enũ.
32.q.5.ſi nõ bonum eſt,ergo nec remunerationem me-
53 retur: † quia dr ꝙ Deus eſt remunerator aduerbiorum
id eſt,attendit corda hominum,an bene vel male opus
aliquod agant non nominum: hoc eſt non attendit bo
num ꝙ fit.d.c.non ſatis.glo.2.in c.1.de col.detegenda. q̃
dicit ꝙ Deus cor interrogat non manum dantis.14.q.5.
c.ſiquidem.alibi.gl.in d.c.ſicut.n.dicit voluntatis forma
monſtrat opus.12.q.2.c.hoc ius.Si non remunerat factũ
coacte:quia non ex libera voluntate,quia non bonum
dr: ergo nec homines debent illud remunerare: qa om
nis Chriſti actio noſtra debet eſſe inſtructio. c. ſignifica-
ſti.extra de elec.de conſec.diſt. 1.c.ſolennitates & ibi gl.
2.q.1.c.Deus. & ſic ex coacta fundatione nõ acquiritur
ius pat.Secundo pro hac qõne facit , quia videmus ꝙ ſi
dominus patiatur ſeruum doloſe venire ad libertatem
puta per colluſionem non conſequitur ius patr. ex tali
doloſa manumiſſione:ſed ille qui detegit colluſionẽ.l.
ad optimum.§.pat.ff.de in ius voc.ſic etiam in caſu pro-
poſito,quando quis doloſe illud adimplere nõ vult il-
lud ad quod tenetur, ſed patitur cogi:tunc eo opere cõ
pleto non deberet habere gaudium de ea ſtructura quã
voluit omittere.arg.l.Papinia.§.meminiſſe.ff.de inoffi.
teſt.l.arra.ff.de his qui.vt indig. Regula ex eo ꝙ quis ni-
xus eſt impugnare non debet quis lucrum ꝯſequi in 6.
54 †Tertio quia ius pat.eſt gratia, vel beneficium ꝙ regu-
lariter non confertur in inuitum.l.inuito.ff. de reg.iur.
Sed iſte qui cogitur efficitur pat.inuitus , ergo non de-
beret habere tale beneficium : ꝙ gaudium debet cõfer-
re:ꝙ gaudium in inuito eſſe non põt cum illa ſint ꝯdi-
ctoria.Nec ob.ſi dicaĩ fundare,dotare, & ſimilia eſt bo-
num operari,ad ꝙ quis non cogitur regulariter.l.hac.l.
C.de pact.conuen.c.vides cum ſeq. per totum.13.q.6.qa
dico illud procedere,vbi bonũ ſtat in ſuo eſſe abſq; ali-
quo facto hominis.vt no.in d.iurib.ſed in q.noſtra illud
bonum nõ ſtetit in ſuo eſſe:quia per inceptionem , vel
pollicitationem hominis inducitur obligatio ad id qđ
antea nulla fuerat,vt videmus in.voto toto tit. extra de
voto quia quæ a prin.ſunt voluntatis ex poſtfacto ſunt
neceſſitatis.l.ſicut.C.de act.& ob.& ſ.ſatis probatum eſt
& quod quis cogatur ad bonum poſtq̃ ſe ad illud deſti-
nauit,habetur in d.c.vides & ſeq.in fi.& ſic concludo ꝙ
55 non debeat acquiri ius par.coacto ædificare. † Per hæc
ẽt puto ꝙ ſi hæres grauatus a teſtatore fundare,& coge-
retur à iudice , ꝙ non habet ius pát. ſecus ſi voluntarie
fundaret : vt in ſimili videmus grauari hæredem ad du-
plum grauatum aliquid dare piis locis : ſi ſolutionẽ di-
ſtulerit vſq; ad iuſſum magiſtratus. §. ſed furti quidem
nec manifeſti.inſt.de ac.ſecus ſi voluntarie fundaret qa
omne commodum acquireret ex tali hereditate prout
& ipſe defunctus acquiſiuiſſet:in cuius locum ipſe ſuc
ceſſit:niſi à teſtatore tale ius fuiſſet alteri acquiſitũ vel
reſeruatum tunc attenditur illa voluntas teſtatoris quę
56 non eſt ꝯ iura.§.his igitur.auth. de hære.& fal.¶ †Vigeſi
motertio quæro an poteſt acquirere quis ius pat. fundã
do eccleſiam ex male quæſitis quocunq;.In iſta q. breui
ter puto ꝙ non poteſt. & ſi fuerit fundata non erit illi
ius pat.quæſitum fundatori.eo quia de talibus quęſitis
vt de vſura & ſimili illicito lucro nõ põt fieri eleemoſy
na ex talib. ſic nec põt fieri aliud opus pium puta fun-
dare,ditare,vel dotare aut cõſtruere eccleſias : quia etiã
iſta omnia comprehenduntur appellatione eleemoſy
næ. Cum ſm Bonauent. in 4.diſtin.15. par. 2.artic.1.q.4.
57 †accipitur communiſſime eleemoſyna ſm quod com
prehendit omne opus miſericordię impenſum ſiue ꝓ-
ximo,ſiue ſibi.i.ad ſalutem ſuam.Cõiter vero accipitur
ſm ꝙ omne opus pietatis proximo impenſum impor-
tat ſiue corporale ſiue ſpirituale. Proprie ſm ꝙ impor-
tat omne opus pietatis ad releuandam pauperis indigẽ
tiam:ſed ꝙ de talibus male acquiſitis non põt fieri elee
moſyna nec aliquod opus pium tex. eſt clarus in c.non
putandum. 1.q.1.vbi aſſignantur tres rationes.Prima qa
hoſtiæ impiorũ ſunt Deo abhominabiles. Secũda quia
Deus iuſtis laborib. adorãdus eſt. Tertia quia qui affert
ſacrificium de ſubſtantia pauperis, perinde eſt ac ſi filiũ
victimet.& hoc vult ibi expreſſe glo.2. ꝙ de male q̃ſitis
quorum dñium tranſlatum eſt : ſed daĩ repetitio vt in
vſura,ꝙ non poterit fieri eleemoſyna, nec ędificari ec-
cleſia ex talibus bonis: idẽ tenet gl.no.14.q.5.in ſumma
diſtinguendo.an deĩ repetitio vt in vſura. nam non fiet
eleemoſyna de illis reſtituendis.c.debitores.de iureiur.
idẽ in ſymo.acceptis.c.veniens.de ſymo.idẽ in bonis in
uẽtis nõ habitis ꝓ derelictis abſcõditis ab inuẽtorib. qa
tunc dr furtũ.c.ſi qd.14.q.5. Quid aũt in theſauro? gl.ibi
bñ diſtinguit.idẽ in nũmis datis iudici ẽt pp iuſtũ iudi-
ciũ obtinendum.c.non licet.11.q.3. multomagis pp in-
iuſtũ,de quib.datur repetitio.c.nõ ſane.14.q.5.Idẽ in da-
tis teſtib.pp iniquum teſtimonium ferendũ:vt c.non ſa
58 ne.de teſt.¶ †Vigeſimoquarto quæro,qđ de male quæſi
tis,quorũ dñium tranſlatum eſt:nec datur repetitio , ut
in datis meretrici vel ſimili,an ex illis põt cõſtrui eccle
ſia:& ſi in ſpecie nõ inueniam tactam,tñ credo ꝙ eccle
ſia poſſet cõſtrui.gl.in d.c. non putandũ.q̃ vult meretri-
cem poſſe facere eleemoſynã ex ſuo meretritio:eo qa
tranſlatum

trāſlatum eſt dominium, nec datur repetitio.l.idem. &
ſi.§.qno.ff.de cōdi.ob tur.cauſam:idem tenet gl. in ſum
nia.24.q.5.eod.quia poteſt fieri eleemoſyna de omnib.
bonis quæ ſunt in dominio dātis nec reſtitutioni ſunt
ſubiectā vt concludir Archi.poſt glo.in d.c. non putan.
& in d.gl.in ſumma. Nec ob.quod dicitur in d.c. putan.
quia hoſtiæ impiorū ſunt Deo abhominabiles, tū aliis
rationibus de quibus.ſ. c. de eleemoſyna redemptoris
oculis:quę ex conceſſis & non ex illicitis congeritur re
59 bus placet.14.q.5.nec c.ſcriptum.ea.q.vbi † iniquorum
dona non probat Deus:nec in multitudine ſacrificiorū
propiciabitur peccatis eorum: nec quod habetur Deu-
tero.23. Non offeres mercedem proſtibuli,quia loquū-
tur.ſ.allegata qñ quis talia illicite acquiſiuit & ad ratio-
nem tenetur,tunc non licet de talibus facere eleemo-
ſynas vel aliquod opus pium cum talia bona non dicā-
60 tur ſua ex quo reſtituenda ſunt.†Sed meretrix licet illi
cite acquirat,tamen acquiſitum poteſt retinere: nec ea
repetitur.d.§.ſed quod meretrici.ad illud Deut.Reſpon
detur ꝙ loquitur dum ſtat in loco publico tunc nō de-
bet accedere ad altare, vt ex tali reiectione reuocet̃ ad
pęnitentiam:vt licet non poſſet eleemoſynam in alte-
ri:tñ poterit facere alia opera pietatis, vt cōcludunt gl,
in c.nō putan.gl.in ſumma.24.q.5. vbique etiam ſequit̃
Archi.Sic etiam non licuit triginta denarios mittere in
corbonam,quia pretium erat ſanguinis Domini:tamē
licuit emere agrum figuli in ſepulturam peregrinorū.
Matth.27.Act.1.c.Mar.15.Luc.23.Ioan.18.¶ Vigeſimo-
quintò quæro.Ex quo apparet ꝙ non poteſt fundari ex
male quæſitis eccleſia quotum datur repetitio.quid dę
61 †fructibus illorum?an poterit conſtrui vel non. ad hoc
reſpondet gl.in d.c.non putan.1.q.1. quia precium, vel
fructus rei male quæſitæ ſuccedunt in locum ſuum.ca.
cum tu.in fi.de vſuris.l.Imperator.§.fi.de leg.2.ideo nec
ex fructib. poterit ſundari ſicut nec ex re. Sic videmus
quicquid ex vſura capitur,ita cadit in reſtitutionem ſi-
cut & vſura.d.c. cum tu.& hoc qñ ex precio.d. rei male
quæſitę lucratur.Si aūt ex precio ꝙ recipit nomine vſu
rarum aliquid lucraretur ex induſtria ſua,tūc ex tali lu-
cro poſſet cōſtruere,& eleemoſynam facere:quia illud
ꝙ quis lucratur ex pecunia vſuraria vr̃ lucrari ex ſua in
duſtria:cum pecunia non ſit apta parere fructum,ſecus
ſi ex fructibus prouenientibus ex vſura lucraretur. ita
no.diſtingnit Panor.in c.fi.in fi.col.de vſur. de quo p Ar
chi.in c.fi.de vſur.in 6.non ob.l.qui vas.§.fi.ff de fur. vbi
nummus collectus ex re fur.non dr̃ furtiuus. & ſic pre-
tium male acquiſitum rerum non ſequitur Vicariū rei
à qua procedit:vnde deberet poſſe fieri conſtructio ec-
cleſiarum de illis, quia ſolui illud ꝯrium poteſt.vt pro-
cedat quo ad vitium furti cū ꝯ ipſum furem poſſit agi
ad rem ꝯdictione fur.toto ti.ff.de cond.ſur.& ad rei ęſti
mationem ad quadruplum.§.pena.inſti. de obli.quæ ex
delic.Cum ergo non ſit in furē tranſlatum dominiū rei
furtiuæ nec ꝑrij rei,ergo non poterit quis ex tali pecu-
nia eccleſiam cōſtruere,cum nec poteſt facere eleemo
62 ſynam vt ſupra ꝓxime.¶†Vigeſimoſextò quæro.Quid
ſi fuerit eccleſia ædificata de illis male acquiſitis ex qui
bus non potuit de iure ædificari:an erit eccleſia deſtruē
da.Ad hanc qōnem rñdit gl.in c. non putandum.1.q.1.
ꝙ non deſtruetur talis eccleſia ſed eps qui illam conſe-
crauit,tenebitur reddere æſtimationem illius illis quo
rum fuerant illa bona,ex quibus fuerit conſtructa. per
c.comperimus.14.q.6.vbi expreſſus tex. c. aurum.2.q.2.
ibi Archi.expreſſe tenet ꝙ ſi epiſcopus ſciuit talem ec-
cleſiam ex male quæſitis ædificatā tenebitur ad duplū,
ſi aūt neſciuit,tunc in ſubſidium tenetur ad verum va-
lorem eccleſiæ qñ conſecrauit eccleſiam.Idem dicit de
calice qñ conſecraret illum vel ſimilem rem male quæ
ſitam ipſe tenetur domino vero, qñ malæfidei acquiſi-
tor non potuiſſet ſatisfacere pro re illa conſecrata.mo
uentur aūt gl.& Archi.c. quia res ꝯſecrata amplius non
pōt ad humanos vſus trahi.inſti.de re.diui.§.locus.l.ę de
ſacra.ff.de ꝯh.empt.l.æde ſacra C.de appell.& do.domi.
63 Regula ſemel.de reg.iur. lib.6.¶†Vigeſimoſeptimo q̃-
ro.Ex tali fundatione bonorum male quæſitorum cui
acquiritur ius pat.huic q.reſpondet gl.in d.c.cum putā-
dum.1.q.1. ꝙ illi eccleſiæ debet quæri cui eſt facta talis
iniuria per c.de hoc extra de ſimo.vbi pecunia vel datū
ab epo clericis vt eligeretur, reſtituitur eccleſiæ in qua
debuit fieri electio.§.ſed neque xenodochium.auth.de
ſanc.epiſ.col.9.per l.& generaliter.§.illud.& l.ſi quis ab
aliquo.§.ſi vt filio. ff. de calum.vbi ſi quis accipit pecu-
niam vt alteri faciat̃ iniuriam : ꝯdemnatur ad dandam
illam pecuniam cui debuiſſet facere iniuriam.q̃ l.dicit
Ludo.Roma.ſing.in 329.ſingulari.Sed per d.l.& genera
liter.§. illud videret̃ dicendū, ꝙ illi dēret reſtitui cuius
fuit talis pecunia vel bona:quia ei facta eſt iniuria. vn-
de dic ꝙ immo eccleſiæ cuius eps talem rē indignā cō-
ſecrauit,qa à quo bona ſunt ablata tenetur ad reſtitutio
64 nem æſtimationis vt ſ. Et facit.c.ſi quis.17.q.4.¶†Vigeſi
mooctauo quæro. Quia ſupra dixi de perſonis quæ poſ
ſunt fundare & ex quib.poſſit ſundari, dicēdū puto vbi
poſſit eccleſia fundari ad hoc vt acquirat̃ ius pat.& bre-
uiter puto ꝙ ſicut fundare eſt materia ꝓhibita quo ad
perſonas vt ſ.dixi.14.q.huius cauſæ vt quilibet qui non
eſt expreſſe prohibitus pōt conſtruere, dorare, vel dita-
re:ita quo ad loca, credo ꝙ ſit materia prohibita, vt in
omni loco pōt ædificare vbi non requirit̃ expreſſe pro-
hibitū.in loco vtili ſalubri.c.eccleſias.cū gl.de cōſe.diſt.
1.Item dū non fundetur in loco qui patitur ſeruitutem
vel onus:quia liber ab omni ſeruitio debet eſſe locus,
in quo eccleſia fundat̃.not.Panor.in c.1. de cenſib. Niſi
ſit tributarius Imperatori vt ibi. quia & tunc pōt ædifi-
cari,ſ.ſi à tributo liberatur.hoc aūt ſtabit in cognitione
epi vt videat an ibi ſit aliquis numerus hominū q pōt
facere plebem ex qua ſacerdos pōt ibi ſuſtineri.c.vnico
10.q.3.per illud.c.arguendo à ꝯrio non negatur quin ēt
poſſit ædificari eccleſia ēt dato ꝙ ibi non ſit aliquis ho-
mo dummodo conſtruens taliter dotet ꝙ ibi poſſit hr̃i
ſacerdos.c.præcipimus.11.q.2.Archi.in d.c.vnico.vbi di
cit ꝙ illud.c.ex conſilio procedit. Sed rñ poteſt ædifica-
65 ri ēt ſi ſacerdos nullum haberet hominem. ¶†.Vigeſi-
monono quæro:an poteſt aliquis qui incœpit nec pol-
licitus eſt ædificaturū eccleſiam vt à ſuprapoſitis diffe-
rat in 18.q.cogi ad ædificandum.Licet adhuc non vide-
rim per aliquem tactū,tñ breuiter dico ꝙ ſic.in caſu ne
ceſſitaris,vr in c.ad audientiam.i.de eccleſiis ædi. vbi co
gitur Archiepiſ.ibi facere ædificate eccleſiam in quadā
villa diſtanti ab eccleſia Matrici ad q̃ non poterant ho-
mines hyemali tpe accedere reſeruato iure pat, Matri-
ci eccleſiæ & dño qui dat fundū ad ipſam fundādā hoc
idem dr̃ in c. ſeq. & c.fi.ea. vbi Papa iubet Epm populo
indigenti prouidere de noua inſtitutione eccleſię non
ob.iuro ꝙ fecerat eccleſiæ ſuę de bonis non diminuen
dis.c.pręcipimus.in fi.25.q.1.vbi creſcente populo poſ-
ſunt fieri plures Epi,& decreſcente de plurib.vnio.in c.
eccleſias.16.q.6.c.eccleſias.de conſe.diſt.1.c.& tpis quali
tas.cum ſeq.16.q.1.hoc procedir ex neceſſitate cauſata:
66 † & tunc pōt cogi Eps ędificare nouam eccleſiam ēt in
preiudicium antiquæ d.c.ad audi.ceſſante aūt neceſſita
te tunc non deberet ędificari eccleſia.cum ꝑiudicio al-
terius eccleſię.c.eccleſię.c.qcūque.& ibi glo.16.q.1.alias
poſſet nouū opus nunciari. verū aūt eſt ꝙ quilibet pōt
ꝯſtruere eccleſiam cū conſenſu Epi ſi eam taliter dota-
ret ꝙ poſſent haberi ſeruitia per vnū ſacerdotē. Orato-
riū aūt quilibet pōt in proprietate ſua ędificare non ſo-
lum in domo,ſed & extra dum tñ in eo non celebret̃ ſi
ne licentia Epi.c.vnicuique.cum duob.ſeq.de conſe.di
67 ſtin.1.12 q.2.religioſum. 18 q.2.c. quidam.¶†Trigeſimo
quęro,an diceretur quis fundare eccleſiam dando do-
mum vel palatium aliquod vt in eccleſiam interueniē
te Epi ꝯſenſu conuertatur:dato ꝙ hac intentione fun-
dauerit:vt in domū priuatum haberet.ad hoc Archi.in
c.nemo.de conſe.diſt.1.vbi dicit poſſe dari tales domos
ſicut fecit Boniſacius qui ꝯſecrauit tēplū idolorū B.vir
gini ac martyrib.& omnib.ſanctis:ac locum S.Marię ad
martyres appellauit: q̃ nunc S. Maria rotonda a populo
Romano vocat̃:vt in hiſtoria Lombardica hr̃tūc debet

Epiſcopus vel alius loco eius & crucem in d.loco figē-
re & locum illum Deo dicare. Ita ſuit factum Mediolā
ni ex magno palatio Caſtellani de Euſtachiis moniali-
bus ſanctæ Agnetis donato, per illuſtrē Principem Lu-
douicum Ducem Mediolani conſecrato per Archiepi
ſcopū: alias poſſet quilibet ſine epiſcopo facere eccle-
ſiam.c.vnicuique.de conſec.diſt.1.c.ſi quis extra.30.diſt.
& ibi ſub pœna excommu.prohibetur quis vocare po-
pulos ad locum tanquam ad eccleſiam ſi non fuit fun-
data vel conſecrata.vt ſupra in 2.q.iſtius cauſæ acquirē-
68 di ius par.¶†Trigeſimoprimo quæro.Quid ſi fuit eccle
ſia edificata & non apparet de ſolennitatibus requiſitis
ad fundan.eccleſiam de quibus ſupra in 2.q. huius cau-
ſæ,an tales pręſumantur.Archid.in d.c.nemo.de conſe:
diſt.1. tenet quod ſi locus ſit in forma eccleſiæ celebra-
tur,& ibi ſint ſacerdotes qui celebrent, quod omnes p̄-
ſumuntur præceſſiſſe,& debet eccleſia iudicari & gau-
dere priuilegiis eccleſiaſticis.c.quid interrogaſti.27.diſt.
vbi ex habitu ſumpto præſumitur quęlibet mulier mo
nialis,ita quod impeditur matrimonium.cap.quam ꝓ-
genitores.20.q.1.27.q.1.viduas. cum aliis per eum ibi al
legatis.ſic etiam no.per glo.in l.ſciendum.ff.de verbor.
oblig.vbi traditur per legiſtas materia quæ de ſolenni-
tatibus loquitur requiſitis aliquo facto vt tales interuē
niſſe præſumantur,vt in ſtipulatione in qua requiritur
interrogatio ſi non apparet de illa, ſed de ſtipul.tamen
omnia præſumuntur ſolenniter acta,vt ibi tex.& in §.ſi
69 ſcriptum.inſti.de inuti.ſtipu. ¶† Trigeſimoſecundò q̄-
ro,an ius pa.acquiratur ex fundatione cuiuſlibet eccle
ſię vel altaris in qualibet ecçleſia & cui.huic q puto poſ
ſe reſponderi,licet non tactam inueniam, colligendò
dicta doctorum quod acquiritur.vt ſupra definitum eſt
in 1.par.arti.34. ex conſtructione cuiuſlibet eccleſiæ nō
collegiatæ: quia nullus in tali eccleſia inſtituendus eſt
niſi a patrono pręſentetur:alias inſtitutus remouendus
eſt.c.illud.de iure pat.c.decernimus.16.q.7. Patr. autem
intelligitur verus vel putatiuus, qui ſit in poſſeſſione,
vel quaſi præſen.c.conſultationib. extra eo.de iure pat.
Hoſt.eo.tit.§.quid competat.in collegiata vero eccleſia
poteſt fieri electio prælaturę vacantis per capitulū, nec
poteſt patro.præſentare in talib.ſed electus debet patro
no præſentari vt ipſe approbet vel conſentiat ad illam
electionem: qui tamen ſi nollet conſentire non ꝓ hoc
irritaretur electio facta,nec poſſet allegare aliquam cō
ſuetudinem vel abuſum in contra.in cap.cum terra.de
elect.& licet textus ibi videatur loqui de conuentuali
eccleſia quæ ſecundum vulgares intelligeretur de regu
lari in qua eſſet conuentus religioſorum, tamen habet
locum etiam in eccleſia collegiata:quia quælibet eccle
ſia collegiata poteſt dici conuentualis licet ſit ſecularis
non regularis,poteſt etiā appellari capitulum ſeu vni-
70 uerſitas:†quia ſunt ſinonyma cōuentus:collegium:ca-
pitulum:licet regulariter conuentus dicatur religioſo-
rum,capitulum laicorum,tamen dicit ibi Panorm.ꝓ-
bari iure illa differentia,ſed in contrarium eſſe.ca.cum
terra.& cap.ſanctæ crucis.de reſcrip.quid autem operet
talis conſenſus patroni ex quo non poteſt electionem
impedire declarat ibi Panor. quia poterit omnes ſuas
exceptiones opponere,vt poſtea in futurū in aliis acti-
bus non poteſt aliquid opponere.concord.c.cum inter
cap.ſacroſancta.cap. Meſſana.de elect.Similiter & ei de
betur honor præcedendi in proceſſione & alia præter
ius præſentandi,de quibus in cap.nobis.in fine eodem,
71 Laicus autem non poteſt in collegiata eccleſia eligere
quia eſſet contra libertatem eccleſiaſticam.d. cap. cum
terra.niſi ſibi in fundatione eſſet ius reſeruatum, vt cū
aliis poſſit eligere,vt no.in c.nobis.de iure patron.ideo
non poteſt laicus eligere, cum electio dicatur fieri ex
pluribus vocibus & patronus vnicam habet:& licet eſ-
ſent plures patroni, non tamen dicuntur eligere laici
patroni,ſed præſentare,conſentire,vel poſtulare,vt per
Hoſt.in tit.de elect.§.in quibus.verſi.vbi vero.Si quærat
quare non ita eligunt patroni laici ſicut præſentant,di-
co hoc procedere ex prohibitione canonis,qui nō vult

talem dignitatis eccleſiam per laicum poſſe conferri;
cum forte in præiudicium eccleſiæ aliquem poſſet eli-
gere contra dictam libertatem eccleſiæ.d.ca. cum terra.
de elect.Sic etiam videmus in ſimili canonē prohiben
tem laicum patronum poſſe aliquem rectorem eccle-
ſiæ inſtituere.c. nobis. de iure pat.c. decernimus 16.q.7.
quod patronus poteſt in præiudicium epiſcopi iura ca
nonica mutare,nec facere quod iura canonica, non ha
beant locum in ſua diſpoſitione.c.tua.& c. requiſiti. de
72 teſta.l.nemo.ff.de leg.1.†Verum eſt autem quod patro
ni large loquendo,præſentando dicuntur eligere d. ca.
nobis. ſed illa electio non tribuit ius electo, prout illa
quæ fit a cap.quę proprie dicitur electio.c.cum inter ca
73 nonicos.de elec gl.in c.quanto.63. diſt. †quæ dicit per
electionem acquiri dignitatem & ius adminiſtrādi per
confirmationem exercitium: ſed per præſentationem
vel electionem quam facit patronus nō acquiritur ta-
le ius.c.quod autem.de iure patr. & ſic apparet,quod in
eccleſia non collegiata quacunque acquiratur ius pat.
etiam ſi fuerit parochialis & habet præſentare rectorē
74 pa.†Quō cognoſcamus an eccleſia ſit collegiata vel nō
hoc ponit Panor.in c.nobis. in gl.conuētuali eo. & oēs
appellat non collegiatas extra cathedrales & conuen-
tuales vel regulares,puta ſi fuit per patronum inſtitutū
vt ibi eſſet rector cum vno clerico,ſi fuit conſtitutū, vt
ibi eſſent plures collegiati:tūc dicetur collegiata & ha-
bebit iura collegij.Si non apparet de inſtitutione, tunc
defenditur eccleſia in poſſeſſione ſua in qua fuerit:tūc
qn̄ agitur vt ſi fuit in poſſeſſione collegij habebitur ꝓ
collegio alias tractabitur vt ſimplex beneficium.& hoc
declarat ibi Panor.quomodo vtrunque hoc cognoſca-
75 tur. † Adde ad hæc ꝙ etiam inter parochiales eccleſias
eſt differentia:quia alia eccleſia dr̄ plebania cum digni
tate:alia ſine.Plebania quæ habet ſub ſe certas capellas
in quibus ſunt clerici habentes ius in illis,nec ab eis ſi-
ne culpa poſſent remoueri: talis plebaniæ rector nō dr̄
habere ſimplex beneficium,ſed cū dignitate. Et dr̄ ple-
banatus collegiatus:vnde talis non poſſet audire leges,
ſicut nec alii habentes alias dignitates eccleſiaſticas, de
quib.in c.ſuper Spec.nec cleri.vel mona.c.1.eo.in 6.nec
deberet prouideri alicui habenti literas: vt ei prouidea
tur de beneficio curato de tali plebania: ſed de eccleſia
curata non habente capellas ſub ſe ſm Inno. & Hoſt.in
c.ſi.de præb.quia dicunt tales plebanatus eſſe dignitatis
Gemi.in c.1.ne cler.vel mon.in 6.Fed.de Senis.q.81.Ar-
chi.in c.ſtatutum.de elec.adducendo c.extirpandę.§.qa
vero.de præbē.cum aliis Panor.ibi in repetitione.Idem
etiam qn̄ non haberet ſub ſe capellas talis eccleſia, ſed
plures ſacerdotes vel capellas,nam vtroq; caſu dr̄ pleba
nia cum dignitate pp iuriſdictionē q̄ habet ratione col
legij vel capellarum:& in vtroq; caſu habet locum pro
hibito de qua in c.ſuper Spec.& c.ſtatutum.& ibi Gem.
in 6.vnde tales plebanatus non veniunt ſub generali p̄
cepto rectorū:puta vt in c.licet canon. de elect.in 6.vbi
nullus in rectorem animarum aſſumi debet,qui nō at-
tigerit 25. ann. & moribus & ſcientia commendandus
exiſtat:iterū in c.ſtatutum eo. ꝙ nullus rector animarū
aſſumptus differat promotionem ſuā vltra annū, ſub
pęna priuationis non veniet plebanatus,de quib.ſupra
vt in vtroq; Geminianus loco & gl. & Archi.multo er-
go fortius vbi eſſet plebanatus collegiatus & habēs ſub
ſe capellas,vt iſte nr̄ plebanatus Friburgenſis laudabilis
76 non dicet ſimplex beneficiū. ſed cū dignitate. ¶ † Alia
dr̄ parochia ſimplex in qua ſacerdos cū ſolo clerico reſi
det,de quib.in c.1.13.q.1.Archi.in d.c.licet canō de elec.
in 6.& ibi ponit vnde dicatur parochia. In parochiis aū
tem cū dignitate adhuc retinetur ius pat.quia non repe
77 titur immutatum †An dignitas eccleſiaſtica poſſit vni
ri ſimplici parochiæ,vide Arch.in d.c.ſtatutum.de elec.
melius Panor.in c.extirpandę.§ quia vero.in repe.de p̄-
ben.ibi appellat beneficiū ſimplex ſine cura & dignita-
te in notab.idem dicere poſſumus ſimplicē parochiam
non collegiatā,vel nō habentē ſub ſe capellas.Sicut aūt
dixi acquiri ius pat.eccleſiæ non collegiatę patrono ex

conſtructione

conſtructione, ita etiam dico acquiri ex conſtructione
cuiuſlibet capellæ vel in eccleſia facta vel econtra.vt p.
pric loquitur tex.In dicto capi.nobis.alias capellæ in ec
cleſia appellantur altaria,alias ponitur altare pro eccle-
ſia & econtra eccleſia pro altari c.ſi quis 1.16.q.4.vbi po
nitur altare pro eccleſia.ca.quæſitum.1.q.3.c. ſi motum
1.q.1.Talia altaria non conſtruuntur ſine conſenſu epi-
ſcopi cap.nullus.de conſec.diſt.1. nec ſine reliquiis cap.
78 ſeq.Vt prædicta & infra dicenda intelligantur.† Scien-
dum eſt quod eccleſia capitur tribus modis.Primo dici
tur locus parietibus circundatus conſecratus, vbi con-
ſueuerunt timẽtes. Deum veniam peccatorum petere.
§.quia vero ita comperiuntur.authen.vt liec.ma.& auid
col.8.capi.1.de conſecra.diſtin.1.iſto modo accipitur ec
cleſia in qua habetur ius pat.vel non habetur, vt in ca-
thedralibus.dicitur ergo eccleſia diuina domus deo di-
cata ad ſacramẽta & diuina officia celebrãda Deo.Hoſt.
de conſe.eccl.in prin.Azo in ſumma. C.de ſacroſan.ec-
cle.Secundo dicitur collectio omnium fideliũ l.nemo.
2.l.iubemus.C.de Epiſ.audien.c.eccleſia. de conſec.diſt.
1.Tertio dicitur eccleſia,perſona vel perſonæ plures de
ſtinatæ ad ſeruiendum Deo de quib.In l.fi. & penul.C.
de ſacroſan.eccle.& neutro iſtorum nihil ad materiam
noſtram.Azo eo.tit.Aliis etiam pluribus modis dicitur
eccleſia de quibus per glo.in cap.querelam ne præla.vi.
79 ſuas.¶ † Secundo ſciendum eſt quod capella dicitur lo
cus in eccleſia priuatus vel extra eccleſiam qui debet eſ-
ſe Deo conſecratus cap.eccleſiæ conſec.diſt.1.ad hæc.de
relig.dom.Ideo tempore interdicti non debet in eis ce-
lebrari Car.poſt glo.in clemen.2.in 1.opin.de ſenten.ex
commu.quia capellæ tanquam acceſſorię dependent a
locis in quibus ſunt,& vt acceſſoriæ cum eis tranſeunt.
Ex conſtructione vel dotatione talis capellæ acquiritur
ius patro.vt c.nobis.de iure patro.Dicitur autem capel-
la eccleſia quaſi capiens laudem.Archid.in cap.concedi
mus.de conſec.diſtin.1.vel dicitur ad ſimilitudinem,nã
olim dicebatur capella tugurium caprarum pellibus ca
prarum tectum glo.in d.ca.concedimus.Archi.in cap.ſi
80 pitues 16.q.1.† Talis capella etiam in domo priuata fie-
ri poteſt & haberi ſecundum Inno.in ca.ad hæc.de elect.
& in capit. ex literis.de iure patro. Sed cum authoritate
epiſcopi Ioan.Fabri in §.religioſum.inſtitu.de rerum di
ui. Alex.in l.1.ff.de religio.& ſump.fun.Si autem talis ca
pella in eccleſia parrochiali fuerit conſtructa,tunc dico
quod etiam eccleſiæ acquiritur ius patro.ſicut ex datio
ne fundi cuilibet acquiritur laico,etiam eccleſiæ acqui
ritur,quia dicitur dare fundum in quo capella vel alta-
re fundatur ex cuius datione acquiritur ius pat. c.pię c.
filiis 16.quæſtione 7.cum ſupra allegatis.Panor.in termi
nis in ca.ad audientiam.2.colum.per illum text.Et dicit
illud valde no.quia in multis locis per inaduertentiam
81 non ſeruatur.Si autẽ prælatus† eccleſiæ ex reſiduatis ex
prælatura vel prębenda fundaret in eccleſia capellã, nõ
puto quod acquiretur ſibi ius patro.aut conſanguineis
ſed eccleſiæ tantum c.apoſtolico 12.quæſtio.2.& ibi per
glo.& per Arch.Nam Panor.dicit tales prælatos peccare
ædificantes capellas & eas patrimonio attribuentes & ſi
bi ius patr.vendicantes. in d.c.ad audientiam. 2.colum.
de ecc.ædi.habetur in c.quęſti.& ibi per glo.primam 17.
quæſtio.4.per illa iura dicit Panorm.quem inſtrui poſſe
quid fiendum de eccleſia quam pręlatus fundauit vt illi
acquiratur eccleſiæ in qua habuit prælaturam , licet ibi
82 gl. non clare loquatur.† Iuxta hæc poſſet dubitari quid
ſi aliqua eccleſia conſtrueret capellam intra limites ſuę
eccleſiæ,an ſibi acquiretur ius patron.per d.c.audientiã.
dicit Panormi.ibi quod ſic,& illi poſſe per proprium ſa
cerdotem deſeruire per glo.in ca.cam te. de æta.& qua.
de qua Innoc.in ca.in lateranen.de præben.in fin.ſecun
dæ colum Sed iura allegata generaliter loquuntur in ec
cleſia ædificante,quæ non videtur in præiudicium epi-
ſcopi poſſe ędificari,vt per Panor. in d.cap.niſi a mona-
ſterio conſtruerentur . quia tunc monaſterio ſpectat in
totum quo ad temporalia.Et ſic pinguius ius habet mo
naſteriũ ex fundatione quam laicus nec mirum cũ mo
nachi ſint clerici.de quo per Hoſt.in §.ſecundo.in tit.de
83 capel.mona.† Capellæ etiam appellatione venit eccle-
ſia parrochialis,vt Panor.in c.expoſuiſti.in §.no.de præ-
ben. Tertio ſciendum quod in eccleſia fundantur alta-
ria quæ dicuntur quaſi alteres, in quibus ſacerdos olim
thura ardebat,quod nos altare dicimus,antiqui Aras ab
ardore dixere,proprie altare eſt Dei cæli.ara deorum in
fernalium quos infideles coluere.De hoc altari habetur
per Archi.in c.de forma.de conſecra.diſtin.prima.Alta-
re autem Chriſtum ſignificat, Arch.in cap.in ſcripturis
8.quæſtio.prima capi.reuera.de conſecra.diſtinct.ſecun
da. altare autem aliud eſt immobile aliud mobile. Im-
mobile eſt lapideum vel artreum.no.In capit.altaria.de
conſecra.diſtin.1.per Archid.& glo.ibi aſſignantes ratio
nem , quia altare Chriſtum ſignificat , & Chriſtus petra
dicitur,& iſtud debet conſtrui in eccleſia,ſiue ſit conſe-
crata,ſiue non cõſecrata , & tunc ſine licentia epiſcopi.
84 † In conſecrata vero non conſtruitur ſine licentia Epi-
ſcopi ſicut nec deſtruitur ſine eius licẽtia, ita etiam per
eum ſolum , vel alium eius mandato cõſecratur vel de
ſacratur,vt probantur hæc in cap.nullus præsbyter.& c.
placuit.de conſe.diſtin.1.ſine altari non dicitur eccleſia
per Arch.in d.cap.nullus.talia altaria poſſunt per quem
cunque erigi. ii etiam tales poſſent conſtruere eccleſias
de quibus ſupra ſatis per 9.q.in hac cauſa. Requiritur ta
men in hoc licentia epiſcopi,& reliquiæ alicuius ſancti
in cuius honore fundatur, vel certitudo paſſionis eius
ſancti in eo loco vbi ædificatur altare habitæ d.capi.pla-
cuit,& conſtruens ſi illud altare dotat taliter vt ſacerdos
poſſit ei deſeruire,tunc ſibi acquiritur ius patro.ſicut ſu
pra dixi,ex ædificatione eccleſiæ.in 1.& 2.quæſtio. iſtius
cauſæ. & infra dicam in ſequenti cauſa. a paritate ergo
rationis licet aliud ſit eccleſia,aliud altare, vt in cap.ec-
cleſiæ.de conſecra.diſtinc.1. tamen iſto caſu ita acquiri-
tur ius patrona.ex altaris fundatione,vel dotatione , ſi-
85 cut ex eccleſiæ fundatione. † altare aliud mobile eſt,
quod viaticum dicitur, vel portatile , quod fit ex parua
lapidea tabula conſecrata c.fina.de priuile.li.6.& ibi Ge
mi.& Archid.ca.concedimus. de conſecra.diſtin. 1.dici-
tur tale viaticum a via,quia vehitur vel portatur ẽ.talib.
poſſunt celebrari diuina per eos quibus eſt conceſſum
per Papam d.cap.fin.dum in loco firmo reponatur,non
autem in mari vel in naui. In iſtis mobilibus non puto
altaribus ꝯſiſtere ius patr.propter mobilitatem cum nõ
poſſint eſſe perpetua, & per conſequens nec dotari. Itẽ
quia regulariter non permittitur talia altaria fundari d.
c.fina.Ideo ſi ex ſpeciali gratia alicui concederetur for-
te & per Papam poſſet illud ius patro.concedi,quod re-
gulis noſtri iuris non eſſet ſubiectum,de quibus iſte lo-
quitur tractatus.Tale altare portatile quod poteſt per to
tam chriſtianitatem portari ſolus Papa conceſſit vel po
teſt concedere. Alii vt Epiſcopi & ſimiles in caſu neceſ
ſitatis poſſunt Gemi.in capi.fina.de priuile.in 6.¶ Quar
tò oratorium , quod quiſque ad placitum fundare põt,
non tamen in eo ſine diœceſano celebrabitur ſupra di
xi quæſtiõ.29.in fin.nec ſunt ibi aliquæ campanæ.ca.pa-
tentibus de priuileg.Panormi.in capitu.fina.de eccl.ędi-
86 fican. ¶ † Quintò eſt Baſilica quæ proprie dicitur eccle
ſia non conſecrata tex.eſt cum glo.in capitu.1. de relig.
domi.quæ ibi not.quod Epiſcopus proprie dicitur con
ſecratus,monachus proprie profeſſus dicitur autem ba
ſilica a Baſilio principe Imperatore gręco . qui primus
fecit ſe in eccleſia ſepeliri.vel dicitur domus regis, vn-
de quia in eccleſia ſeruitur ſupremo regi , ideo dicitur
Baſilica,baſileos gręce regem latine ſignificat.Archi.in
capit.non oportet 2. 22. diſtin. has Baſilicas in Romanã
curia plures fundatas a Cõſtantino Imperatore primus
ſacrauit Silueſter Papa, poſtmodum mandauit in eius
ſimilitudinem vt cæteræ omnes baſilicæ conſecrarẽtur
vt habetur in hiſtoriis antiquis.conſecrata ergo eccleſia
baſilica non dicitur capi.baſilicas de conſecra. diſtinct.
1.ſed poſt conſecrationem dicitur eccleſia quod eſt ver
bum græcum & idem eſt quod conuocatio ; quia ad eã
vocantur omnes Chriſti fideles capit.eccleſia. de conſe.
diſtin.

diſtin. 1. Panormi. in capi. 1. de relig. domi. & c. fi. de eccl.
ædifi. latius in rubri. de conſecra. eccl. vel alt. Et licet iſta
nomina propriè ſumpta diuerſa ſignificent, tamen pro
maiori parte iura abuſiue vtunt̃ tempus vnum ponẽdo
pro alio, vt expreſſe in c. quicquid. de eccle. ædi. & ibi Pa
norm. & quicquid fundauerit quis de ſupraſcriptis ſi cõ
ſecratum fuerit, vtque ſacerdos ſaltem cum clerico ibi
ſtare poſſit prouiſum per dotationem fuerit, non dubi-
to quin illi acquiratur ius patro. ſi autem non eſſet do-
tatus, tunc regulariter non conſecratur locus, ideo etiã
non haberetur ius pat. d. c. piæ. & c. frigẽtius 16. q. 7. auth.
vt nullus fa. ora. do. colum. 5. niſi eccleſia ordinis mendi
cantium fundaretur, vel niſi eccleſia aliqua ex redditib.
alicuius monaſterii ædificaretur, quia tunc non dotan-
87 tur. ¶ † Trigeſimotertiò quæro, quid ſi quis habens plu
res pecunias abſque agris, an poſſet cogere aliquem, ad
vendendum pro fundanda eccleſia. In hac q. licet nemi
nem reperiam tangentem, tamen ex ſimilibus caſibus
credo, quòd quis cogatur vendere fundum pro eccleſia
fundanda, eo quia videmus quod ſi quis haberet ſepul-
turam in agro alicuius, prout olim habuerunt antiqui,
& non haberet viam ad illud, cogeretur quis vendere
viam ad ipſum ſepulchrum l. ſi quis ſepulchrũ, in ptin.
ff. de relig. & ſump. fun. & ibi eſt ſpeciale fauore religio-
nis, ergo & in quæſt. iſta debet quis cogi ſpecialiter ven
dere fauore religionis, ſicut videmus, quod in plurib. ca
ſibus ſpecialiter quis cogitur fauore eccleſiæ ad aliquid
faciendum, ad quod alias non cogeretur. vt ſupra dixi
in 20. & ſeq. q. huius cauſæ. Secundo videmus, quod co-
gitur quis vendere ſeruum communem fauore liberta
tis quando a conſocio fuit data libertas l. 1. C. de com-
muni ſer. manu. l. vni. §. illud. C. de lati. libe. tol. vbi etiam
integrum totum ſeruum ſolus dominus cogitur vẽde-
re, quãdo extraneus dat precium, quia vult eum manu-
mittere. §. fi. inſti. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. ſi hoc pro
cedit fauore libertatis, ergo fortius fauore eccleſiæ, qui
fauor reſpicit ſalutem animarum, quæ cunctis eſt pręfe
88 renda l. ſanci. C. de ſacroſan. eccle. † vbi fauore animarũ
captiuarum poſſunt vendi bona eccleſię, qui fauor li-
bertatis, & eccleſiæ, æquiparatur, vt no. gloſſ. in capitu. 1.
de cenſibus per capitulum ſecundum canonicam 23. q.
final. nam ſi ſeruus efficitur pręsbyter acquiritur liberta
tem, ergo poterit quis etiã domino inuito in eius fun-
do ędificare eccleſiam, iuſto tamen precio oblato pro
tali loco, quod ad arbitrium præſidis dabitur, vt in d. l. ſi
89 quis ſepulchrum. † Tertio facit, quia ſi monachi habe-
rent anguſtũ monaſterium, & vellent ędificium amplia
re, coguntur vicini officio iudicis vendere agros vel do
mos vicinas pro tali ampliatione vt Guillelmus & Flo-
rianus in dicta l. ſi quis ſepulchrum Floria. in l. 2. §. locus.
ff. de religioſis domibus Ang. in l. 1. ff. ſolu. matrimo. qui
ita dicit obtinuiſſe de facto, & ibi Bald. Ioan. de Imo. in
capit. apoſtolicæ, de donatio. Si hoc procedit in amplia
tione fauore religionis multo magis in noua fundatio
ne religio magis viget ex fundatione quem ex amplia-
tione. capitulo finali. de reſti. in ſexto. elemen. fina. eo-
dem vnde tenet Cæpol. in fi. colum. tractatus ſerui. vrba.
quod non ſolum pro eccleſia augenda vel monaſterio,
ſed etiam pro noua domo conſtruenda hoc fieri poſſet
vt ipſe dicit ſe obtinuiſſe in ciuitate Veronæ. quia vbi
tractatur de fauore publico, cogitur quis vendere l. 2. ff.
de his qui ſunt ſui vel alien. in §. fi. inſtitu. eod. & publi-
cus fauor eſt quod ciuitas ſit pulchris ædificiis ornata,
vnde domui affixa legari nõ poſſunt, ne auellendo ruat
ędificium l. cætera. de lega. primo. Et ſic ego teneo quod
poteſt inuito domino fundi fundari eccleſia ſoluto, vel
oblato precio pro fundo. Nec obſt. l. nec emere. C. de iu
re delibe. l. inuitum. C. de contrahen. empt. l. nemo. C. de
iudi. l. ſicut. C. de actio. & oblig. quæ volunt quod nullus
cogitur contrahere præſertim vendere quia procedunt
vbi non habere locum publicus fauor. Pro iſta q. vide
90 Bald. q. ſeq. allegatum in fi. ¶ † Trigeſimoquartò quæro,
per prædicta puto, quòd etiam inuito plebano poſſet
fundari altare, vel capella in eccleſia, vel extra intra fi-
nes illius eccleſiæ matricis. quando quis fundaret eam
excluſo omni damno matricis eccleſiæ, imo etiam ſi ſe
queretur aliquod damnum non magnum, puto quòd
non deberet quis impediri facere talem ędificationem,
quæ tendit ad augendum cultum diuinum, cui ſummi
Pontifices quantum poſſunt fauent non habita conſi-
deratione ad aliquod priuatum commodum alicuius
plebani, vel alterius, vt de hoc eſt tex. ĩ c. ex parte. de cõ-
ſecrat. capit. fina. de re. in 6. vbi minuitur cultus diuinus
quẽ deſideramus augeri. Item vbi ſumus in dubio, ma-
gis fauetur religioni quam alteri l. ſunt perſonæ. ff. de re
lig. & ſump. fun. capitu. ad aud. de homici. c. iubemus de
ſpon. ele. exiui. de verb. ſigni. Sed vbi non apparet, quod
talis ædificatio ſit magnum pręiudicium allatura eccle-
ſiæ matrici, in dubio dicemus talem admittendum etiã
contra voluntatem plebani. arg. d. l. ſi quis ſepulchrum.
Amplia etiam hæc procedere ceſſante neceſſitate ædifi
candi, ſic etiam fit ædificium tale quando interuenit au
thoritas Papæ etiam rectore inuito capi. ad audien. 2. de
eccle. ædi. Si eſſet neceſſitas ædificandi, tunc nulla eſſet
dubitatio. capi. ad audientiam 1. de eccle. ædifi. Hoſt. eo.
titu. §. fi. non obſt. ſi dicatur non debet diſcooperiri vnũ
altare, vt aliud cooperiatur l. fina. §. ſed & ſi quis. in fin. &
ibi Bald. not. C. eod. de le. cap. expoſuiſti. & ibi Panor. per
illum tex. l. fi. §. ſin autem. ff. de aqua plu. arcen. & ſic non
deberet faueri fundatori nouo vt diffaueatur antiquo
91 plebano, † quia dico attendendum maiorẽ, qui eſt cir-
ca nouum fundatorem, quam circa antiquũ, maxime
cum hoc non vertatur in magnum præiudiciũ antiqui.
d. l. ſi quis ſepulchrum. alia iura non tollerarent, vbi age
retur de magno præiudicio, quia iura canonica volũt
competenter honorem debere præſtari eccleſię matri-
ci per capellas vel eccleſias infra ſuos limites poſitas. ca.
ad audien. de eccleſiis ædifi. ergo videtur quòd debet ad
mitti fundator qui tractat de maiore fauore animæ ſci-
licet quam rectori eccleſię. authen. multo magis. C. de ſa
92 croſan. eccleſ. † Item quod tibi non nocet & alteri pro-
deſt de facili cõcedendum eſt l. in creditore. ff. de eui. &
cogor pati aliquid fundo meo fieri, quod factum non
nocet, & alteri prodeſt etiam ſi ius deficiat quod æquita
te nititur l. in ſumma. §. item Varrus. ff. de aqua plu. arc.
in fin. & pro q. hac facit Bald. in l. 2. §. fina. per illum text.
C. de communi ſeruo manu vbi vult quod ſi dominus
fundi mandat ædificari eccleſiam in teſtamento cogun
tur alii condomini vendere, vt ædificetur ibi. & illa dec.
Bald. multum comprobat ſuperiorem deciſionem in
proxima quęſt. poſitam. Iſtam quęſtionem intellige quũ
interuenit Epiſcopi conſenſus. Panormi. in capi. nobis.
in primo not. eod. quia nemo eccleſiam vel altare con-
93 ſtruit ſine eo vt ibi. ¶ † Trigeſimoquintò quæro. Quid
ſi quis ędificaret eccleſiam in proprio fundo aliena pe-
cunia, an acquiratur illi ius patron. an vero domino pe
cunię. Solutio, diſtinguo aut enim fuit pecunia alicuius
perſonę priuilegiatę vel eccleſię, & tunc ius patrona. il
lis acquiritur ex tali conſtructione, & ſolum cedit ratio
ne ſpecialitatis ędificio, puta ſi fuit pecunia eccleſię vel
pupilli, militiſque, vel vxoris, tunc illis acquiritur. capi.
apoſtolicos. & ibi glo. pen. 12. quæſt. 2. quæ limitat. §. cum
in ſuo inſtitu. de rerum diui. aut pecunia vel materia ex
qua fuit ędificata eccleſia fuit alterius priuati, & tunc
crederem quod acquiritur ius patr. ędificanti, ſed ipſe tene-
bitur ad pecuniam vel materiam reſtituendam ſecun-
dum diſtin. poſitam in d. §. cum in ſuo. ſi ędificans fuiſſet
in dolo, tunc iurabitur in litem pro illa materia aut nõ,
& tunc cogitur ad duplum.

1 *Dos quid ſit.*
2 *Deo proprium dicitur mulieris patrimonium.*
3 *Dos quare a dando dicatur.*
4 *Dos dicitur quicquid a natura homini datur.*
5 *Dos quare detur.*
6 *Eccleſia Chriſti ſponſa quare dotetur.*
7 *Dotare eccleſiam quis teneatur.*
8 *Eccleſia indotata a quouis poteſt dotari.*

9 *Ditans eccleſiam ius pat. acquirit.*
10 *Fundator eccleſiæ eam cogetur dotare.*
11 *Dotare inquantum quis debeat, vt ius pat. ſibi quęrat.*
12 *Ditans cum dotante primo an quęrat ius pat.*
13 *Ius pat. an acquiratur ipſo iure ex fundatione vel alia cauſa.*
14 *Receſſus a iure communi cenſetur odioſus.*
15 *Ius pat. an quęritur ipſo iure, dotatione, datione vel fundatione.*
15 *Ius pat. non preſumitur quis habere niſi probetur.*
16 *Donatio an requirat Epiſcopi conſenſum.*
17 *Dos eccleſię eſt doti mulieris ſimillima.*
18 *Conſentire & ratificare in quibus differant.*
19 *Donatio an poſſit fieri ex quibus bonis.*
20 *Minor non dotat ſine decreto iudicis.*
21 *Dos an poſſit conſtitui ex bonis emphyteuticis, & an ex vſufructu.*
22 *Dotatio eccleſię an poſſit fieri ex bonis illius, qui nec dotare nec fundare potuit.*
23 *Vitium authoris non nocet ſucceſſori.*
24 *Donatio eccleſię an poſſit fieri ſub conditione.*
25 *Eccleſia conſecrari non debet ſub tributaria conditione.*
26 *Pactum ſeu conditio contra legem contractui appoſitum vitiatur & non vitiat.*
27 *Dotans eccleſiam maius ius ſibi quęrit quam is qui eam fundauit.*
28 *Bona dans, vitam largiri cenſetur.*
29 *Dos ſeu dotatio conſtituitur voluntate.*
30 *Pollicitatione.*
31 *Promiſſione.*
32 *Traditione.*
33 *Acceptilatione.*
34 *Remiſſione.*
35 *Delegatione.*
36 *Dotibus in dubio fauendum.*
37 *Dos eccleſię an eiſdem priuilegiis potiatur quibus dos mulieris.*
38 *Iudeus filiam Chriſtianam dotare cogitur.*
39 *Dotem promittens excuſari non poteſt quin ſoluere teneatur.*
40 *Dotem ſtipulans animo donandi ſtipulari cenſetur.*
41 *Dos incerta condictione certi petitur.*
42 *Dotata creditoribus pręfertur in hypotheca.*
43 *Dos actionem in vtraque parte accipit ex ſtipulatu.*
44 *Dos ex vtraque parte omnis habet hypothecata tacite.*
45 *Dotans an de euictione poſſit teneri, & an poſſit illi renunciare.*
46 *Extraneo dotante, & dotem ſibi reſtitui non ſtipulante ſingitur mulier ſibi reſtitui ſtipulata.*
47 *Dos ſemel data non diminuitur.*
48 *Dotis cauſa minoris bona ſunt vendenda.*
49 *Dotis cauſa dari poſſunt quæ alias reſtitutioni ſubiecta ſunt.*
50 *Dos quę reſtituenda poſt mortem datur de eo quod ſupererit, de quarta intelligitur.*
51 *Dotata cuicunque pręfertur creditori in dote repetenda.*
52 *Dos non confiſcatur bonis mariti confiſcatis.*
53 *Dotis cauſa ſi quid ſoluatur tanquam indebitum non repetetur.*
54 *Dos pacto deteriorari nequit.*
55 *Dotis actio non variatur ex nouatione.*
56 *Dos in falcidiam non computanda.*
57 *Dotis ſeruandæ cauſa ſi mulier in poſſeſſionem mittatur fructus lucrabitur.*
58 *Dos etiam in propria actionem parit perſonalem.*
59 *Dos non publicatur etiamſi cętera mulieris bona publicentur.*
60 *Dos in dubio fauetur iudicando.*
61 *Dotis promiſſio tenet etiam a muliere facta alieno nomine.*
62 *Dos lege non clauditur generali.*
63 *Dos renunciatum non cenſetur etiam ſi omni iuri generaliter renuncietur.*
64 *Dotis inſtrumentum prius factum præſumitur ideo cæteris anteſertur.*
65 *Dotalia ſunt inalienabilia.*
66 *Dotis dilationes poſſunt breuiores dari quam in alia cauſa.*
67 *Dotis cauſa traditio pręſumitur facta.*
68 *Pater cogitur filiam dotare licet non teneatur filio legitimam dare.*
69 *Dos matrimonio conſtante repetitur marito ad inopiam vergente.*
70 *Compenſatio in dote locum non habet.*
71 *Maritus dotem reſtituere non tenetur niſi ſecundum vires ſuas.*
72 *Fideiuſſores pro dote accepta non dantur.*
73 *Domini dotis duo inſolidum eſſe poſſunt, in cęteris autem rebus non.*
74 *Dos eccleſiæ non repetitur eo quod eccleſia nunquam moritur.*
75 *Maior vigintiquinque annis dotis cauſa deceptus non reſtituitur.*
87 *Actio ſine ceſſione in maritum tranſit vtilis nominibus marito in dotem datis.*
77. *Dos an poſſit poſt conſecrationem eccleſię dari.*
78 *Expenſæ in dote exigenda factæ an ſint deducendę.*

SEcunda cauſa ex qua acquiritur Ius patr. eccleſię eſt
dotatio ipſius eccleſię capellę vel altaris ca. nemo. de
conſecra. diſtin. 1. capitu. filiis. de conſec. diſtin. 1. ca. qui-
cunque 16. quæſt. 6. ¶ Primo quæro circa iſtam cauſam
quid ſit dos & quare dicatur eccleſia dotari vel capellę
vel altare, quæ ſynonima ſunt, & quod de vno dicam
idem intelligam de altero quod ad hanc materiam ac-
quirendi ius patro. vt ſupra dixi in proxima cauſa q. 31.
1 † Ad quæſt. dico quod dos eſt illud quod a muliere da-
tur, vel eius patre, marito, propter onera matrimonii, vt
perpetuo idem dum viuūt ſit penes eum l. prima. §. pro
fectitia l. etiam l. ſi ei nuptura. ff. de iure do. Goff. in cap.
2 Raynutius. & ibi Hoſt. de teſta. † & dicitur proprium pa-
trimonium ipſius mulieris l. 3. §. ſed vtrum in fin. ff. de
mino. Hæc diffinitio etiam eſt ſecundum Azo. in tit. de
iure dot. quam diffinitionem reprobat Barto. in rubr. ff.
ſol. matrimo quia etiam ſine datione conſtituitur dos,
ideo diffinit Barto. quód eſt ius incorporale continens
in ſe quod a muliere vel eius patre datur, vel pro dato
vel tradito habetur, & ſic eſt vniuerſale nomen ſicut hę
3 reditas quod valde vtile dicit Bart. ibi dicitur autē † dos
a dando, quia communiter datur, licet aliquid pro do-
te remittatur, ſed remittere eſt dare. dicta l. ſi ei. & ad hoc
vt ſit dos de neceſſitate requiritur quod ſit matrimoniū
l. 3. ff. de iure dotium. alias non dicitur dos in iſto ſignifi
catu vt ſupra diffiniuī ſecundū Azo. in ſumma. C. de iu-
re dot. a dote res dotales dicuntur vt fundi, & ſerui, quę
res proprie dicantur dotales Bald. poſt gloſſ. in l. in reb.
4 C. de iure dot. in fi. 2. colum. † nam etiam quicquid ho-
mini datum eſt vel a natura, vel ab hominibus dos dici
tur. vnde dotes animi dicimus prudentiam, iuſtitiam,
fortitudinem, temperantiam. Dotes vero corporis pul-
chritudinem & ſimiles, & ab his dicimus hominem vir
tutibus & vitiis dotatum. de his dotibus nihil ad propo
5 ſitum. † Vnde ſicut dos datur marito propter onera ma
trimonii ei incumbentia, ita datur eccleſiæ ad cuſtodiē
dum ipſam luminariaque & ſimilia præſeruanda. capit.
nemo. de conſecr. diſtin. 1. ſed quia non dicitur dos ſine
6 matrimonio, † ideo dico quod eccleſia dicitur dotari
eo, quia dr̄ eccleſia Chriſti ſponſa, quę ſacerdoti Chriſti
locum repreſentati in matrimonio coniungitur vxor,
& ſponſa quam caſte ſacerdos habere cogitur & ſince-
re tractare, & ſicut non poteſt vna mulier duobus eſſe
nupta eodem tēpore. §. affinitatis. inſtitu. de nup. ſic vna
eccleſia non poteſt duobus ſacerdotib. eſſe deſponſata,
ideo videmus quod quælibet eccleſia vnicū habet præ-
latum, non plures, niſi ex magna iuſta cauſa, quia duos
tunc habere poteſt cap. 1. de parroch. quia eccleſia Chri-
ſti vxor eſſe debet non ſcortum capi. ſicut 21. quæſtio. 2.
capitu. propoſuit. de filiis presbyte. clemen. 1. de ſumma
7 Trini in princip. ¶ † Secundò quæro, quis tenetur eccle
ſiam dotare regulariter ille tenetur qui fundauit, per ſu
pradicta ſicut pater tenetur dotare filiam l. qui liberos.
ff. de ritu nu. l. fina. §. vtranque. C. de dotis promiſſ. vbi di-
citur paternum officium dotare filias. ita qui conſtruit
eccleſiam, quia de non eſſe ad eſſe regulariter illam pro
ducit, ita tenetur eam dotare. Inno. in rub. extra eodem
gloſſ. in capitu. cum ſicut. & ibi text. de conſecra. eccle.
talis dos quæ a patre proficiſcitur vel eius occaſione di
8 citur profectitia l. profectitia. ff. de iure do. † Sed quia ali
quando filiæ obuenit dos ex alio quam patre vel occa-
ſione patris, quæ dicitur aduentitia d. l. profectitia. §.
penul. & fi. ita etiam eſt quod quilibet poteſt eccleſiam
non dotatam dotare ſiue a principio quando per alte-
rum conſtruitur d. capitu. ad audientiam infra de eccle.
ædifican. & ibi Panormi. ſiue ex poſtfacto poſt conſtru-
9 ctionem dotauerit. † Si enim vnus fundaſſet & ad neceſ
ſitatem dotaſſet, tunc poſſet alter ad dotem addere eam
eccle-

eccleſiam ditando, & tunc ea tali ditatione acquiritur
ius patro. diſtinguendo vt infra dicam in 4. q. proxima c.
quicūque & capit. filiis. 16. quæſtio. 7. ſicut & dos mulleri
augetur matrimonio conſtante. §. ſed nos. inſti. de dona.
dūmodo ſint tales ditantes qui etiam poſſent ædificare,
de quibus ſatis dixi in caſu præcedēti incipiendo a 5. q.
vſque ad 13. in quibus dixi infideles, Saracenos, Iudæos,
hæreticos, apoſtatas, ſchiſmaticos, excommunicatos &
infames, non poſſe conſtruere, quantū ad hoc vt acqui-
rant exercitium iuris pat. Si non poſſent ædificare, tunc
nec dotare, cum illa a pari procedant. dicto capi. quicun
que quod loquitur alternatiuè, fundauerit, vel dotaue-
20 rit, vel ditauerit. † Concludo ergo ꝙ fundator cogitur
dotare etiam antequam fiat principiū, & ſi factum fue-
rit ante conſecrationem dotabit, & ſi poſt conſecratio-
nem non dotauerit poteſt cogi per ordinariū loci dota
re. & ſi non eſt ſoluēdo ipſe fundator, tunc cogitur Epi-
ſcopus dotare gloſſ. in capitu. nemo. de conſecra. diſtin.
1. in capit. cum ſicut. de conſecra. eccle. iſta omnia latius
21 tetigi in p̄cedēti cauſa iſtius partis 2. quæſt. †. Tertiò quę
ro, inquantum quis teneatur dotare ad hoc vt poſſit ac
quiri ius patrona. vel ditare, & an ex qualibet ditatione
vel dotatione acquiritur ius patrona. huic quæſtioni re
ſpondet glo. 1. in capitu. quicunque 16. quæſtio. 7. quòd
ad neceſſitatem luminū & ad neceſſaria miniſtrorum
per capit. nemo. de conſecra. diſtin. 1. §. ſancimus igitur.
authen. vt nullus fa. ora. do. col. 5. ſed quia diuerſæ ſunt
fundationes eccleſiarum. ideo dico ſi quis fundat mo-
naſterium ad minus cogitur illud dotare pro perſonis
neceſſariis. vt ſ. ſint presbyteri diaconi & ſubdiaconi, cā
tores, & lectores glo. in capi. cum ſicut. de conſec. ecc. au
then. vt determinatus ſit numerus cle. colum. 1. Si verò
collegiatam eccleſiam, tunc debet dotare pro numero
collegiatorum quem intendit, & ſecūdum qualitatem
collegii 21. quæſt. 1. capitu. 1. & ibi glo. neceſſitatis. in fin.
multum notat, quæ etiam. vult quòd habeatur conſide-
ratio in dotatione eccleſiæ quo ad onera Epiſcopalia, &
quo ad hoſpitalitatem vt poſſint hoſpites recipere. ſed
Panor. in dicto cap. cum ſicut. dicit non eſſe onerandos
patronos in ipſa dotatione, ne expenſarum magnitudi
ne deterreantur a fundatione, vel dotatione. ſi autē ſim
plicem eccleſiam quis fundat, tūc pro presbytero cum
clerico ſaltem debet dotare capit. placuit 1. q. 2. capit. &
hoc quoque. de conſecra. diſtin. 1. ſed tamen quia ea di-
tatione acquiritur ius patrona. vt ex dotatione, vt ſupra
22 ideo. † Quartò quæro, an ex ditatione, facta per vnum
acquiratur ius patro. ſimul cum primo dotante vt ſicut
pluribus dotantibus acquiritur ius patro. vnicum capi.
ad audientiam infra de eccl. ædi. ita etiam acquiritur ius
patro. ditanti cum dotante, licet hanc quæſtionem non
reperiam tactam, tamen ſic puto poſſe dici quādo quis
ditat eccleſiam iam dotatam, tunc crederem ipſum ha-
bere ius patrona. cum dotantibus, ſi eum eorum cōſen-
ſu hoc fieret, nec aliquid ſpecialiter in eccleſia fundaret
ſicut vnicum ius patro. acquiritur pluribus a prin. inæ-
qualiter dotantibus vt Panor. no. in d. ca. ad audientiam
aut ditat quis eccleſiam ſpecialiter puta altare vel capel
lam fundando vel nouam præbendam in d. eccleſia, tūc
in ſola ditatione acquiritur ius patrona. vt ſupra dixi in
proxima cauſa qō. 32. verſi. 3. Sciendum eſt per c. nobis
de iure patro. & alia ibi allegata. Hoc intelligo quando
dotans vel ditans vel fundans ſibi vult ius patro. reſerua
re vel poſteris, tunc poteſt. alias ſi ſimpliciter quis funda
ret, ditaret vel dotaret, non puto quòd ſibi acquireretur
ius patro. ſed ordinario quando non eſſet intra limites
alicuius eccleſiæ gloſſ. 2. in capi. vnico. eo. in 6. capit. om-
nes baſilicæ. cum ſeq. 17. quæſt. 7. nec per hoc dico quod
patronus efficiatur ipſe Epiſcopus, quia licet ad eū ius
Epiſcopale ſpectet, tamen eccleſia erit libera. hoc tenet
Archid. in capit. nullum 16. q. 7. nec populus præſenta-
bit ſecūdum eum, cum nō reperiatur tactum. ſi autem
talis eccleſia eſſet poſita intra limites alterius, tūc rector
eccleſiæ habebit præſentare. quaſi ex fundo dato ad fun
dandum acquiratur ſibi ius patro. Arch. eo. capi. nullus.
Panor. in ca. ad audientiam 1. in fin. 2. col. cum ſeq. tenet
quòd acquiratur laico fundanti & rectori eccleſię in cu
23 ius fundo fundatur, & bene. † Quintò quæro, an acqui-
ratur ius patro. ex fundatione, dotatione. vel ditatione
ipſo iure. an requiritur quòd patronus ſibi ius illud re-
ſeruet, licet non ſpecialiter tactam viderim tamen vide
tur quòd ex indiſtinctè dictis doctorum poteſt elici cō
cluſio, quòd ipſo iure acquiritur ius patro. ea ipſa fun-
datione, ↄſtructione, vel dotatione ipſo iure, id eſt abſ-
que alio facto hominis. hoc videtur dixiſſe Hoſtien. in
§. ex quibus. in princip. extra eodem. vbi dicit quòd eo
ipſo quod quis fundat eccleſiam cum authoritate Epi
ſcopi acquirit ius patrona. capi. quicunque. vbi aliquid
eccleſiæ contulerint. & ipſi vel eorum filii. ad inopiam
venerint, debent ſuſtineri ab eccleſia cap. filiis 16. quæſt.
7. capi. quoniam capi. nobis eod. vbi ea eo quòd quis cō
ſtruxit eccleſiam ius patro. acquirit. hoc idem videtur te
nere Archi. in capit. vnico. in 6. eod. ſuper verbo de iure
patro. quod habuit. vbi dicit ſi patronus tempore dona
tionis factæ eccleſiæ vel eccleſiaſticę perſonę nil dixit ſi
bi retinere, tunc totum ex donatione eccleſię acquiri-
tur. ſecus ſi non dixit quòd ſibi nihil retineat, quia tunc
habet aliqua iura quæ ipſo iure debētur. ſ. honor, onus
& vtilitas capi. pię 16. quęſt. 7. glo. in capitu. ſi quis baſili-
cam. de conſecra. diſtinct. 1. in glo. 2. ad hoc videtur text.
ad literam arguendo a contrario ſenſu in capit. ſignifi-
cauit. de teſtib. quòd a contrario procedat argumētum
habetur in l. 1. ff. quod quiſque iur. ¶ Sed contra hanc
opinio. credo melius facere quod ius patr. non compe-
tit patrono niſi per patronū reſeruetur, eo quia ius pat.
eſt gratia quæ ex conceſſione eccleſiæ permittitur. Pa-
normi. in capitu. quoniam. in primo not. eo. Hoſtien. in
ſumma eod. §. qualiter. Et cum ius patrona. cenſeatur ec
cleſiaſticū, quia ſpiritualib. annexum capi. de iure infra
eo. capitu. quanto. de iudi. videtur ꝙ laicus non deberet
tam faciliter acquirere ius patr. Sed ex reſeruatione ſpe
ciali & adhuc tunc ſatis eſſet vt dixit in ſimili text. in di-
cto capit. nobis eo. d. eccleſia collegiata quod non acqui
rit patronus ius patro. niſi reſeruauerit, ergo & in aliis.
Item cū ius patro. ſit gratia, apparet quod illud nō acqui
ritur ipſo iure communi ſola fundatione, vel aliis cau-
ſis, ſed ex tolerantia vel gratia quam facit eccleſia d. ca.
quoniam. ſed in gratiis non deuiantibus a iure commu
ni ſit pleniſſima vel latiſſima interpretatio capit. cum
dilecti. de dona. in fin. in gratiis autem deuiantibus a iu
24 re communi nō debet fieri lata interpretatio, † ſed ſtri-
cta quia omnis receſſus a iure cōmuni eſt odioſus, ideo
ſtricti iuris c. 1. & 2. de iure patro. c. quòd dilectio. de con
ſangui. & affini. gloſſ. in capit. ordinarii. de offic. ordi. er-
go in iſta gratia iuris patro. vt dicamus iſtam interpreta-
tionem ſtricte fieri, dicemus ſine reſeruatione non cō-
petere ius patrona. ipſi laico, ſed eccleſiæ vel rectori, vel
dicemus eccleſiam liberam a tali iure gloſſ. in capit. vni.
eod. in 6. & hoc poſſet probari per alias plures regulas
nam in dubiis magis eccleſiæ quam laico fauendū eſt l.
ſunt perſonæ. ff. de reli. & ſump. funerum. Item ſolet di-
ci, iura vigilantibus & non dormientibus ſubueniunt l.
pupillus. in fin. ff. de his quæ in frau. cred. Item videmus
beneficium eccleſiæ præſtitum latiſſimè interpretari d.
capitu. vnico. eo. in 6. vbi ſpecialiter promittitur donari
ius patro. loco religioſo vel eccleſiaſtico ſine conſenſu
epiſcopi, quod olim erat prohibitum per ca. nullus. eo-
25 dem. † Cum ergo plus faueatur eccleſiæ quam laicis, nō
dicam ius patro. acquiri fundatione, ditatione, vel dota
tione ipſo iure patro. cum liberalitas quæ fit erga eccle
ſiam debet intelligi libera ab omni onere & vexatione
ſeculari, vt dicitur in cap. cum dilecti. in fi. de dona. Nec
ob. in contra allegata in quibus videtur probari ꝙ ex ip
ſo facto vel ipſo iure acquiritur, quia dico quod quan-
do aliquid dicitur fieri ipſo iure, tamē requiritur decla-
ratio ipſius iuris, puta homicida, latro, ipſo facto quo
hominem occidit dicitur ſententiam excommunica-
tionis incurrere, & poſtquam de crimine conſtiterit, di
citur quòd nullatenus ſententia excommunicationis
aduerſus

aduerſus eum requiritur, quaſi ſit ipſo iure excommu-
nicatus, & tamen dicit Archi. in capit. 1. in fin. per illum
textum. de homicid. in 6. quod omnia iura quę inſerũt
pœnam ex ipſo facto crimine, debent intelligi ſi ſequa
tur ſententia, per quam apparebit illum culpabilem de
tali crimine. ſic patrono acquiritur ius patr. ædificando
15 quando apparet eum velle ꝙ ſibi acquiratur. † Vltimò
facit, quia Ius patrona. non præſumitur pro aliquo niſi
probetur, & ſi non apparet patro. tunc eccleſia præſumi
tur libera. Archid. in capi. nullus 16. q. 6. Inno. in ca. cum
venerabilis. de exceptio. ergo requiritur, quòd appareat
de voluntate dotantis, quòd voluit ſibi reſeruare ius pa
tro. alias non tranſmitteretur tale ius ad hęredes, cum
non appareat quod ipſi dotanti, vel fundanti fuerit ac-
quiſitum ius patronatus. vt infra dicam in 9. parte, quo-
modo transferatur ius patronatus. Nec ſpecialiter ob-
ſtat c. ſignificauit. de teſtibus, quia dico ꝙ argumentum
a contrario ſenſu non habet locum quo ad corrigenda
iura, quæ ſunt quòd ius patrona. acquiritur ex gratia, &
quod non liceat arguere a contrario ſenſu ad iurium
correctionem eſt glo. 2. in capit. primo. de ætate & quali
tate. in 6. gloſſ. magna ad medium de foro competen. ca
pi. ſignificaſti. Iaſon in l. 1. in 2. colũ. ff. de officio eius cui
mandata eſt iuriſdictio. & ſic non ob. not. per Panormi.
in dicto capitu. ſignificauit. in 1. nota. de teſti. licet Arch.
in capitu. vnico eo. in 6. in verbo eiſdem diſtinguat, ꝙ
quo ad quædam acquiritur ius patron. quo ad quædam
16 non. ¶ † Sextò quæro, an ita in dotatione requiratur cõ
ſenſus epiſcopi ſicut in fundatione. vt ſ. dixi in 1. cauſa
in 2. quæſtio. Puto circa hanc quæſtionem quam adhuc
non vidi tactam, quod poteſt dotari eccleſia ſine epiſco
pi ꝯſenſu, vel pręter conſenſum ipſius. Primò moueor
per glo. in verbo cenſenda. in capitu. vnico eod. in 6. quę
vult quòd pōt quis donare ius patro. loco religioſo pręter Epiſcopi aſſenſum, licet non poſſit donare eccleſiã
vacantem. hoc etiam clarè dicitur in capitu. illud eo. &
ibi glo. hoc tenet, hoc maximè probatur per dicto capi.
vnicum. vbi expreſsè dicitur huiuſmodi colla. abſque
Epiſcopi conſenſu efficax eſt cenſenda. hoc firmiter te-
net Archid. & Gemi. qui etiam aſſignat rationem quare
magis loco religioſo ſine Epiſcopi conſenſu quam lai-
co poteſt donari tale ius patro. quia per hanc conceſſio
nem fit melior conditio eccleſiæ cum laici magis con-
ſueuerunt grauare eccleſiaſticas res quam clerici vel re-
ligioſi 7. q. 7. laicos. corruptè allegat alias eſt capitu. 2. &
capit. laici. Item quia facilius clerici corripiuntur ſi ve-
xant eccleſias quam laici cap. iudicatum 82. diſtin. Idem
tenet gloſſ. in capi. nemini. in fin. 16. quæſtio. 7. idem In-
nocen. in capi. illud eo. quod laicis & clericis poſſit do-
nari ius patro. ſine authoritate epiſcopi capi. ex inſinua
tione. & in capi. nullus. eo. hoc idem tenet Panorm. poſt
longam diſtin. ibi quod loco religioſo poteſt donari ius
patr. ſine epiſcopi conſenſu ponderando verbum libe-
ram. & dicit communem opinionem. hoc tenuit Arch.
in capi. piæ. ſuper verbo donatione 16. q. 7. ſi poteſt dona
ri ius pat. loco religioſo ſine epiſcopi conſenſu, eo quia
non efficitur conditio eccleſiæ deterior ſed melior, vt
Archid. in dictis locis, ergo eodem modo poterit quis
dotare eccleſiam ſine epiſcopo, eo quia non fit niſi me
17 lior conditio eccleſiæ tali dotatione. † Secundò pro hac
q. facit quia omnimoda eſt ſimilitudo inter dotem quę
mulieri datur, & eccleſiæ vt Roffre. in tit. de iure patro.
ver. ſequitur de ſecunda cauſa. Sed dos mulieris datur
abſque epiſcopi conſenſu ſecundum nobilitates diui-
tias dantis & accipiẽtis l. cum poſt diuortium. §. gener. ff.
de iure do. l. fi. C. de dotis promiſſ. l. cum plures. ff. de iure
dot. l. fina. C. de dotis promiſſ. l. cum plures. ff. de admini.
tut. nec quæritur alicuius cõſilium, ergo eodem modo
in dotatione eccleſiæ non debet requiri epiſcopi con-
ſenſus. Tertio quia iura loquentia de dotatione non fa
ciunt mentionem de epiſcopi cõſenſu, ſed dicunt quod
qui vult eccleſiam ędificare, primo debet monſtrare ſe
fecalle competẽtem dotationem pro ipſa eccleſia cum
iura non requirant expreſſum epiſcopi conſenſum, er-
go nec nos ne iſto modo homines retardentur a bono
opere, ſatis eſt quod competenter dotentur eccleſię ca.
piæ mentis 16. q. 7. capi. nemo. de conſecra. diſtin. 1. capi.
frigentius. ead. q. 6. §. 1. authen. vt nullus fab. ora. do. col.
5. non ob. gloſſ. in capit. nemini 16. quæſt. 7. quę tenet in
fin. quod non poſſit donari ius patron. ſine epiſcopi au
thoritate. Nec gloſſ. in c. illud in verbo religioſo donare
ius patronatus per dicto c. quod autem eod. in fin. quod
loquitur de eccleſia. & ibi allegat c. cura eo. quod loqui
tur de eccleſia in ca. nullus videtur clarior tex. eo. quic-
quid ſpirituale eſt non licet laicis donare ſiue diœceſa-
no ſiue laicis religioſis, vel monaſteriis ca. conſultatio-
nibus de dona. In quo de non valere donationes factas
religioſis de eccleſiis niſi approbentur per epiſcopum.
Quia ad omnia iſta dico procedere quando patronus
donat eccleſias, quod non poteſt. vt clarè in d. contrariis
quia eccleſia non eſt in poteſtate laici in d. capi. nemini
ſed epiſcopi. vt ibi. ſecus quando donat ius pat. quia tũc
poteſt etiam ſine epiſcopo d. cap. illud. hodie eſt expreſ-
ſum in d. ca. vnico. in 6. maximè loco religioſo, vel per-
ſonæ religioſę non nomine proprio. Panormita. in d. c.
illud. colum. 2. ver. 2. caſu. ſi autem laico concederet, tũc
an transferatur ſine epiſcopo dicam in 9. parte, infra &
ſic concludo poſſe dotari eccleſiam ẽt ſine epiſcopo dũ
modo competẽter non etiam obſt. ſi dicatur, ꝙ eccleſia
dẽt dotari antequam inchoetur, & hoc dẽt per epiſco-
pum primò videri, an ſit competẽs vel non d. ca. nemo.
de conſec. diſtin. 1. c. piæ 16. q. 7. §. 1. auth. vt nullus fa. ora.
do. ergo vr̃ quod requiritur approbatio epiſcopi, quia
fateor quod epiſcopus debeat videre, an ſit dotata eccle
ſia, nec per hoc vr̃ conſentire, ſed apponere pręſentiam
18 & cognitionẽ, † multum intereſt inter conſentire & ra
tificare, conſenſus adhibetur per verbum cõſentio, vel
ſimile, & non ſola cognitione Bal. in §. neceſſitate. colũ.
pen. ver. quęro an ſufficiat ſola pręſentia in l. fi. C. de bo.
quę lib. & ille dicitur conſentire qui eius ꝓrium de quo
conſenſus requiritur poteſt velle regula eius eſt nolle.
& ibi glo. ff. de reg. iur. Nec ſolum conſilium ſufficeret
vbi cõſenſus requireretur, ſed debet expreſſus interue-
nire Cardi. in cle. ſępe. §. non tñ. de verb. ſign. Itẽ conſen
ſus requiſitus in actu dicitur de ſubſtantia actus conſi-
liũ non. Bal. in d. §. neceſſitate. col. 4. ver. no. quod cõſen-
ſus ſemper pręſumitur Archid. 18. diſt. c. Epiſcoporum.
Cum ergo in prædictis iurib. non requiritur conſenſus,
ſed ſola præſentia, ergo poſſibile erit aliquẽ dotare ec-
cleſiam ſine Epiſcopi conſenſu. Nec ob. ſi dicatur funda
re & dotare ſunt ſimilia. vt ſupra ſatis dictũ eſt, ſed fun-
dare quia non pōt ſine epiſcopi conſenſu. vt ſupra in
1. q. primæ cauſæ. ergo etiam non dẽt quis poſſe dotare
ſine epiſcopi conſenſu. Quia dico ęquiparationẽ proce
dere vbi a iure non reperitur diſpoſitum contrariũ, ſed
in iſto caſu aliud dicitur in fundatione, aliud in dota-
tione, ergo remanebit diuerſitas, vt ex ſupraſcriptis pa-
tet. Cũ ergo poſſit fieri indiſtinctè dotatio ſine ep̃o, dũ-
modo de ipſa appareat, vt d. §. 1. auth. vt nullus fa. ora. do.
col. 5. c. nemo. de ꝯſe. diſt. 1. Ideo ꝯgruẽter dico poſſe do-
tari ſine ꝯſenſu ep̃i dũ vtiliter pro eccleſia fiat dotatio.
19 ¶ † Septimò quæro, an indiſtinctè de omnib. bonis pōt
fieri dotatio, ẽt indiſtinctè illicitè, acquiſitis, puto poſſe
dici de his quę reſtitutioni ſubiacẽt nõ poſſe fieri dota
tionem, quia non dẽt diſcooperiri vnũ altare vt aliud
cooperiatur l. fi. §. ſed & ſi quis. & ibi Bald. no. C. cõia. de
leg. ver. no. quod nõ dẽt c. expoſuiſti. extra de pręb. & in
hac q. illud idẽ dico quod ſ. dixi. in 24. q. in pręced. cauſa
acquirẽdi ius patr. vbi dixi poſſe fundari de male queſi-
tis quorũ dñium trãſlatum eſt, & nõ remanẽt ſubiecta
reſtitutioni, adeo autẽ de omnib. bonis dotari pōt vt ſi-
ue mobilia ſint, ſiue immobilia quæ dãtur in dotẽ ſatis
erit vt dos dicatur, ſiue mobilia ſint ęſtimata ſiue inæſti
mata Spec. in titu. de dot. poſt diuor. reſtituenda in prin.
20 † Ita tñ quod ſi minor 25. annis daret dotẽ, tũc forte de-
beret interuenire decretũ iudicis ſicut in dote mulieris
l. lex quæ tutores. C. de admi. tut. & ibi Bar. Bal. licet poſ-
ſet diſponere in vltima volun. ẽt ſine decreto Bal. in l. fi.
C. quando

C.qñ decreto opus nō eſt.& in l.1.ff.de rebus eo.qa adul
tus in vlt.volūtate cēſetur maior l.Aurelio.§.Caius.ff.de
21 liberatione leg.† an aūt pōt dos ꝯſtitui de bonis emphy
teotico,dico quod ſic,dū dñi ꝯſenſus interueniat, vel ſi
ne eius preiudicio de quo Spe.in ti.de locato.§.poſtquā
verſ.117. An aūt ex vſufructu ꝯſtituatur dos,puto quod
nō.eo quia talis dos debet eſſe perpetua.& ſi vſusfructus
eſſet perpetuus tūc proprietas efficeretur inutilis.argu.
in l.ſi alii.ff.de vſufru.leg.ideo nō valeret,licet poſſet da
ri in dotē pro muliere talis vſusfructus . latè per Azo.in
22 tit.de iu.do.col.4.ver.itē ꝯſtituitur dos.¶ † Octauò quæ-
ro,an poſſit dotati eccleſia de bonis quæ proceſſerūt ab
illo qui nō potuit nec dotare,nec fundare,de quib.ſup.
proximè dixi in cauſa fundationis in 5.cū ſeq.q.& ſ.dixi
in 2.q.huius cauſæ puta excōmunicatus vel infamis do
nat bona ſua oīa Titio, an ille poterit dotare vel ille T.
ei ſuccedit tit. vniuerſali,an poterit T. dotare breuiter
huic opi.pōt rñderi,ꝙ donatarius poterit dotare de tali
bus,prout in ſimili tenuit glo.ſemeſtre.in c.vni.eo.in 6.
quæ vult ꝙ excōmunicato cedēte bona & actiones ſuas
oēs puta T.quod ille T.poterit agere illo durāte in excō
municatione:qa illud vitiū perſonale excōicationis nō
afficit bona,ſed perſonā tm̄,nec tranſit in ſucceſſorem.
an vitiū.ff.de diuer.& temp.præſc.l.vitia.ff.de acqui.poſ.
& ibi glo.clarè diſtinguit inter realia vt illa trāſeat, ideo
ex talib. bonis nō poſſet dotari ſicut nec fundari, vt ſ.in
præce.cauſa,& perſonalia & illa nō tranſeūt.ſed ſequū-
tur perſonā.hoc idē tenet Spe.in tit.de procu.§.fi.ver.qd
ſi excōicatus.vbi vult ꝙ excōicatus poſſit vendere villā
vel donare & in ꝯſequenti donatarius poterit exercere
ius pat.ergo fortius poterit dotare quod reſpicit augmē
23 tum religionis.† Nec huic deciſioni obſt. regula ſi quis:
in ius alterius.in 6.l.qui in ius.ff.de re.iur.quia procedūt
qñ non eſſet vitiū perſonale & aliquis obtineret bona
excōicati ex tit.nō lucratiuo,tūc non nocet vitiū autho
ris ſucceſſori,nec ſibi pōt opponi tale vitium.lege apud
Celſum.§.de authoris.cū duab.ſeq.ff.de exceptio.doli.ſe
cus ſi ex tit. lucratiuo vt in d.reg. & quod multa liceant
ſucceſſori quæ nō liceant authori eſt gl.fi.in c.fi.extra qui
matrimoniū accu.poſſ.per dicta.in dicta regula. & d.gl.
24 ¶ † Nonò quæro an dotatio pōt fieri ſub aliqua ꝯditio-
ne puta vt nō pertineat ad epiſcopi ordinatio talis eccle
ſia? in hac q.Bart. remiſſiuè in §.1.auth. vt nullus fa.ora.
do.col.5.dicit ꝯcludendum vt no.gl.in c.ſi quidē 10.q.1.
quæ finaliter ꝯcludit,quod tale pactū vel ꝯditio non po
teſt apponi,dato ꝙ iuxta traditionē rei ſuæ pōt quis ap-
ponere l.quā voluerat.vt ibi ad hoc plura adduco,eo qa
talis ꝯditio de qua ſ. dr̄ ꝯ naturam illius ꝯctus dotādi ec
cleſias, & eſt contra l. & canones, quia ſecundū iura res
eccleſiaſticæ oēs ſpectant ad ordinationē Epiſcopi c.no
uerint. ead.q.c.ſunt qui 17.q.4.alias ſi ꝯditio talis vel pa-
ctū nō eſſet ꝯ legē vel libertatē eccleſiæ vel honeſtatem
liceret cuiq; iuxta ſuam traditionē rei pactū vel ꝯditio-
nem apponere c.verū.de condi.app.c.ſi tributū 10.q.1.c.
tributū 23.q.vlt.vbi eccleſia dat de ſuis fundis tributū c.
præterea.vbi pōt ſibi ſeruare certos reditus dotās eccle-
ſias ſiue ante ſiue poſt ꝯſecrationē ſecundū gl.adducen-
25 tem plures ꝯcor.eo. † Secūdo ad idē adducit Bar.in ca.ſi
quis baſilicā.de ꝯſe.diſt.1.vbi prohibētur Epiſcopi cōſe-
crare eccleſias,quæ nō pro ſanctorū patrocinio ꝯſtructę
ſunt,ſed ſub tributoria ꝯditione & melius facit glo.fin.
26 † quæ dicit ꝙ in dotatione eccleſię non pōt apponi pa-
ctū de tributo præſtādo ar.d.c.nouerint. & ſi apponatur
vitiatur,& nō vitiat,vt no.in d.c.ſic quidam. Arch.in c.ſi
quis baſilicā,& ita teneo ꝙ nō poteſt talis ꝯditio ꝯ natu
rā ꝯctus apponi,aliæ conditiones quæ nō eſſent ꝯ ſic.ita
in ſimili tenet Gemi.in c.1.in prin.in fi.3.col.in 6.quod
ſi donaretur ius pat.eccl.& apponeretur ꝯditio quod do
natarii teneātur præſentare ad voluntatē alterius epi,
iſta ꝯditio vitiabitur & nō vitiabit,quia eſſet ꝯ conciliū
Lateranēſe,de quo hr̄ in c.2.de conceſ.pręb.vbi diſponi
tur ꝙ proprius eps debet præbēdas vacātes prouidere,
qñ patroni recuſant vel negligunt prouidere,& tale pa
ctū vitiabitur & nō vitiabit, regula vtile de reg.iur.in 6.

Sic puto ꝙ nō poſſet fieri pactū de dote reſtituēda in ca
ſu dirutę eccleſię,quia ecclę ſemel dedicatū debet apud
eccleſiā perpetuo remanere.regula ſemel in 6.Roffr. in
27 tit.de iure patro.¶ † Decimò quæro an maius ius patro
natus acquiritur ex dotatione quam ex fundatione? in
cidenter reperi Speculatorē tenentē ꝙ maius ius acqui
ritur ex dotatione quā ex fundatione, vel datione fun-
di,in tit.de iure patr. in fi. vbi tenet ꝙ ſi quis ſit patro.in
aliquo monaſterio,quod qa deſolatum eſt vnitur alteri
monaſterio ſecundū c.3.de ſtatu mon.qui fuit patronus
ex fundatione,vel datione fundi,nō erit patronus in ſe
cūdo monaſterio,ſecus ſi in primo eſſet patronus ex do
tatione,qa res trāſiret cū onere ſuo, & eſſet patronus in
primo,qa presbyter dēt ſemper celebrare c.& temporis
16.q.1.pro hac concluſione facit quod ſimpliciter dixit
Roffre.eo.tit.verſi.ſequitur de ſecūda cauſa.qui dicit ꝙ
ſumma fuit rō quod ex dotatione acquiritur ius patro.
quia nō valeret eccleſiā ꝯſtruere niſi & dos ꝯſtitueretur
per quā clericus eccleſiæ miniſtret, quomodo cantaret
ſi nō haberet ad mãducādum , Quid denique prodeſſet
procreare eccleſiā vel filiā niſi & alatur,ergo vr̄ quis ma
gis mereri dotādo quā fundando.Ideo videmus ꝙ Papa
& Imperator primò volūt eſſe certi de dote pro alimen
tis & neceſſariis eccleſia quā patiātur eccleſiā deduci in
eſſe.§.1.aut vt nullus fa.ora.do.col.5.c.nemo de conſec.
28 diſt.1.† Qui enim bona dat vitā dare vr̄,vel qui bona de
fendit vitā vr̄ defendere Bar.in l.pen.ff.de condi.ob tur.
cau.Bal.in l.interpoſitas.C.de tranſ.gl.vitā in l.aduocati
C.de aduo.diuer.iudi.Lācelotus in l.trāſigere.C.de trā-
char.3.ergo cum plus ſit dotare,maius ēt ius dotāti debe
29 tur quā fundāti. ¶ † Vndecimò quæro quib.modis dos
ecclæ ꝯſtituatur.breuiter puto ꝙ cū inter dotē mulieris
& ipſam cadat omnimoda ſimilitudo, vt ſ.in 6.q.huius
cauſæ dixi , ita puto ꝙ ēt eiſdē modis poterit ecclæ dos
vel dotatio ꝯſtitui quib.& mulieri Azo.inſt.de iure do.
Cōſtituitur aūt primo ex volūtate a quolibet volēte do
tare.qui ad illud nō tenetr̄ a prin. nulla habita diſcretio
ne ętatis vel ſexus l.promittēdo.ff.de iure do.Ex neceſſi
tate ꝯſtituitur ab illo qui ad hoc tenetur,vt pater,auus,
30 vel ſimiles . ¶ † Et primò ꝯſtituitur dos pollicitatione,
puta interrogatione præcedēte nulla l.3.ff.de polli.licet
abuſiuè pollicitatio noīe promiſſionis recipiat l.ſcien-
31 dum.§.1.ff.de ędil.edic. ¶ † Secūdò promiſſione præce-
dēte interrogatione,& ſic ſtipulatione l.cū poſt.§.gener.
de iure dot.vbi ēt ponit vnū ſpeciale ꝙ valet promiſſio
32 licet incerta ſit vt j.alia dotis ſpecialia notabo.¶ † Ter-
tiò traditione dos ꝯſtituitur,qñ mulier viro tradidit do
tē vel eius nomine alteri ipſo ratificante l.quemadmo-
dū.§.1.ff.de iure dot.Sic ēt iſtis trib.modis dico poſſe do
tē eccleſiæ ꝯſtitui promiſſione , pollicitatione & tradi-
33 tione.¶ † Quartò ꝯſtituitur acceptilatione,nā ſi quis ſit
mulieri debitor,pōt mulier cū eo ꝯctu matrimonio di-
cere, illud quod mihi debes accepto fero nomine dotis
d.l.ꝓmittēdo.§.acceptilatione. & l.licet.j.reſpōſo. ff.eo.
Ita ēt poſſet eccleſię dos conſtitui ſi aliquis eſſet debitor
meus,ego aūt fundaſſem eccleſiā ſine dote,nā ſi intēdo
illū debitorē præſentare , & illud quod mihi dēr nomi-
ne dotis apud eā eccleſiā accepto fero, tūc nō video ra-
tionē diuerſitatis,quare nō ita eccleſię dos ꝯſtituitur ac
ceptilatione ſicut mulieri,ſed quia in acceptilatione re-
quiritur certa ſolennitas. ſ. vt præcedat interrogatio de
qua in §.itē per acceptilationē.inſti. quib.mo.tolli.obli.
34 idē dico ꝙ alio. ¶ † Et quinto modo ꝯſtituitur dos re-
miſſione ſimplici debiti nō pręcedēte aliqua acceptila
tione.Et ita illud qđ erat debitū erit in dote , ita poterit
dos ecclæ ꝯſtitui de qua ſimplici dotatione hr̄ in l. ſi ei
nuptura.ff.de iure do.vbi & res pro altera dari vel remit
ti pōt noīe dotis,puta ſi ſeruū debes mulieri illa remit-
tit debitū ſerui nomine dotis , tūc ille ſeruus vr̄ in dote
35 uel eius æſtimatio.¶ † Sextò ꝯſtituitur dos delegatione
debitoris, puta ſi Titius mulieri tenetur ad centū illa ꝯ-
hēs mr̄imoniū cū A. ipſi A. nomine dotis delegat illud
debitū,tunc tale debitū hr̄ pro dote, & mulieri cōpete-
ret ad uendicādam a marito in caſu repetitionis dotis,
& imputan-

& imputandũ eſſet marito, quare nõ coegerit illum ad
ſolutionẽ debitorem delegatũ l. ſi extraneus. ff. de iure
do. l. debitor mulieris eo. diſtinguẽdo tñ vt ibi. An ſit de
bitor ex cauſa liberalitatis vel neceſſitatis, vt patet qui
ꝯuenitur inquantũ facere poteſt vt ibi, quod beneficiũ
nõ perditur pacto vel ſententia, vt Hoſt. in §. fin. de dote
poſt diuor. reſtitu. & ſi maritus abſq; cõſenſu vxoris tale
debitum delegatũ remitteret vel accepto ferret, tñ poſ
ſet mulier agere ↄ̄ maritũ, ſi fuiſſet in negligentia non
exigẽdo no. in l. uix ab eo. ff. de iure do. iſto ẽt modo pu-
to eccleſiæ dotẽ cõſtitui. & tunc tenetur prælatus eccle-
ſiæ ſi nõ exigeret, ut maritus eo, quia dos eccleſiæ ita po
teſt cõſtitui inter quas dotes dr̃ cadere omnimoda ſimi
litudo, & ita dr̃ eccleſia Chriſti ſponſa ſicut ſponſa ſui
ſponſi, ut ſ. dixi 1. q. huius cauſæ. ergo eodẽ modo debet
poſſe cõſtitui dos in matrimonio ſpirituali ſicut in car-
nali. Item quia licet hoc nõ reperiã in iure expreſſum,
de iſta ꝯcluſione, tñ de ſimilib. ad ſimilia bonũ eſt argu-
36 mentũ l. nõ pñt. cum ibi notans. ff. de leg. † Et in dubio il
lud attẽdendum eſt ꝙ dotibus fauet c. nuper. de dot. in-
ter uir. & uxo. reſti. poſt diuortium c. epiſcopi 86. diſtin. l.
unica. qñ Imperator inter uiduas c. ex tenore. de ſo. cõp.
l. in ambiguis. ff. de reg. iu. ſed fauorabile eſt ut quomo-
docunq; poteſt, dos cõſtituatur eccleſiæ quam ſub uno
termino tñ cõſtituatur, & cũ ſupradictis modis certum
ſit ꝙ mulieri cõſtituatur, ergo ut eccleſiæ, cũ magis fauẽ
dum ſit religioni quã ſecularib. l. ſunt perſonæ. ff. de reli
gio. & ſump. fun. c. ad audientiam. de homicidio. clem.
exiui. de uerbo. ſignifi. c. lunenis. de ſponſalib. Non ob. ſi
opponatur de ca. piæ mentis. vbi offenſa prius donatio-
ne pro eccleſia fundanda debet Epiſcopus locũ deſigna
re, & ſic uĩ quod delegatione nõ poſſit dos eccleſiæ con
ſtitui 16. q. 7. c. nemo. de conſe. diſt. 1. §. 1. aut ut nullus fa.
ora. do. col. 5. quia dico ſatis eſſe aliquem oſtẽdere & diſ
finire illud quod uult date pro dote eccleſiæ, & de illo
faciat prius donationẽ poſtea ædificari poteſt. ut ſ. d. §. r.
& ſi hoc omiſſum eſt poſt ædificationem adhuc poterit
fieri talis dotatio ca. quæ ↄ mores 8. diſtin. glo. collata in
d. c. piæ. ſi quantitas delegata pro dote nõ exigeretur, im
putaretur prelatos eccleſię quare nõ exegerit, ſicut im-
putaretur marito nõ exigenti dotem delegatã pro vxo-
re latè per Azo. de hoc in tit. C. de iure do. & deberet exi
gere in expenſis dotis no. in ff. & C. de act. & oblig. col. 5.
37 ¶ † Duodecimò quæro, an dos eccleſiæ gaudeat illis pri
uilegiis quib. & dos mulieris propter omnimodam ſi-
militudinẽ quæ inter vtranque dotẽ datur, dico eadem
priuilegia competere vt ex infra numerãdis priuilegiis
apparebit. & plura credere priuilegia cõpetere doti ec-
cleſię quã mulieris per no. in proxima q. ſ. in fi. ipſa verò
dotis priuilegia ſunt multa, de quib. Spec. in tit. de dote
reſtitu. poſt diuor. cõcedantur, hr̃ in l. aſſiduis. C. qui po.
38 in pigno. habe. ¶ † Primũ priuilegiũ quod parentes, vel
pater ſolus Iudęus cogitur dotare & alere filiam licet ſit
facta Chriſtiana l. cognouimus. C. de hęretic. Sed hoc ni
39 hil ad propoſitum noſtrum. ¶ † Secundũ eſt ꝙ quicun-
que maior 25. annis promiſerit dotem ſiue maſculus ſi
ue fœmina nõ poteſt excuſari aliquo beneficio etiam
Velleiani l. ſi dotare. & l. fin. C. ad Velleianũ latius infra
dicam 23. priuilegio Hoſt. in §. & ↄ̄ quem. de dote poſt
diuor. reſti. Tale priuilegiũ ẽt doti eccleſię cõpeteret, vt
tenui ſ. in q. 2. huius cauſe, omnes tenet promiſſores ad
40 dotandũ. ¶ † Tertiũ ꝙ adhibitus ad ſtipulandũ dotẽ vel
partẽ dotis in caſu ſoluti matrimonii, videtur adhibitus
animo donandi, vt l. ſi cum ante. C. de do. ante nup. l. ſti-
pulatio. C. de iure dot. ſed hoc nihil ad propoſitum do-
tis eccleſiæ, quia talis nõ reſtituitur ẽt pacto facto vt ſ. in
41 9. q. ¶ † Quartũ dos incerta promiſſa peritur certi cõdi-
ctione, & ad arbitriũ boni viri debebit talis doc. præſta-
ri. l. ſi tũ ea. & l. fi. C. de dotis promiſ. l. cũ poſt. §. gener, vbi
cõfertur in arbitriũ. ff. de iure do. Bar. in l. 1. in 1. col. ff. ſol.
mat. hoc priuilegiũ ita cõpeteret doti eccleſiæ ſicut mu
42 lieris. ¶ † Quintũ qua præfertur in hypo. cuicunq; cre-
ditori. ſiue ꝯſtante, ſiue ſolu. matri. l. vbi. & l. in reb. C. de
iure do. ſed hoc dote iã data, & nihil ad propoſitum do-
tis eccleſiæ, quia talia bona quę eſſent reſtitutioni ſubie
cta pro dote eccleſię dari non poſſent. vt ſ. in 7. q. huius
43 cauſæ. ¶ † Sextũ fingitur actio ex ſtipulatu ſemper inter
ueniſſe, ꝙ non interuenerit, & ſemper petitur dos actio
ne ex ſtipulatu ſiue interuenerit validã ſiue nõ, & tunc
ſpeciali fauore legis cõfirmatur l. vnica. in prin. C. de rei
vxo. act. vbi illa actio rei vxoriæ ſublata eſt & in eius lo-
cũ ſubrogata eſt actio ex ſtipulatu, vtilitas aũt eſt magna
vt fingatur nata actio ad agendũ vbi alias agi nõ potuiſ-
ſet. Itẽ actio quæ alias fuit ſtricti iuris efficitur bonęfidei
quæ magna eſt vtilitas & differentia. §. actionum. & in §.
fuerat. inſti. de actio. Tale priuilegiũ, tranſit ad hæredes,
quia cõpetit ↄ̄ctui dotis tñ Bar. in l. 1. col. 2. ff. ſolu. matri.
non aũt mulieri. Talis actio eſt duplex, vna datur mari-
to ad petendũ non dotem. altera vxori ad dotẽ repeten-
dum, vt per Spec. in tit. de dote. poſt diuor. reſti. in fi. prin
cipii. vbi ponit formã libellorum. Hypotheca autẽ vxo
ris dr̃ magis priuilegiata erga maritũ, quam vbi ↄ̄ vxorẽ
Hoſt. in §. & ↄ. de do. poſt diuor. reſti. hoc priuilegium ẽt
44 eccleſiæ doti competit. ¶ † Septimũ ponitur in eadem
l. §. & vt plenius. vbi ex vtraq; parte mariti & vxoris pro
dote danda vel reſtituẽda inducitur tacita hypo: bono-
rum. & eſt priuilegiũ quod datur actioni de dote Barto,
in l. 1. in 1. col. ff. ſol. matri. & ad quęcũque tranſit ad quẽ
tranſit actio de dote, vt ibi Bar. in 2. col. vel competit pro
dote euicta, ſiue ipſi ꝯiuges dederint vel ꝓmiſerint do-
tem, vel receperint ſiue alii pro ipſis promiſerint, dede-
rint, vel eorum cõiugum nomine receperint, prout in
toto illo text. & hoc poteſt bene cõuenire doti eccleſiæ
ex parte dantis tñ, quia teneri debet de euictione dotãs
eccleſiã ne alias eccleſia remaneat indotata ſpeciali fa-
uore dotis & eccleſiæ, vt in dote mulieris ex parte reci-
pientis dotẽ eccleſiæ non video qualiter bona debeant
eſſe hypothecata tacitè, cũ talis dos non ſubiaceat reſti-
tutioni. per Roffre. in princi. eod. tit. & ſupra dixi in 15.
q. primę cauſę. nec alienationi toto titulo. de reb. eccle.
ali. vel non. niſi aliquis reciperet dotem vt depoſitã, vel
vt adminiſtrator vel alio ſimili modo, & tunc non poſ-
45 ſet niſi eccleſiæ eſſet vtile tale priuilegium. ¶ † Octauũ
ꝙ bona dotantis ſint hypothecata eccleſiæ pro euictio-
ne caſu quo cõtingeret probatur diſtinguendo ſiue dos
ſit promiſſę æſtimata eccleſiæ, puta illos fundos dabo
pro mille nomine dotis. & ſi fundi fuerint euicti ante
dationẽ poterit agi ↄ̄ talem promiſſorẽ actione ex em-
pto, quia ſi maritus recepiſſet tales fundos æſtimatos ef
ficeretur debitor ſummæ, & non rei quaſi res ſit ſibi vẽ-
dita l. quotiens. ff. de iure do. & ibi dr̃ ꝙ ſi duplum conſe
quutus fuerit reſultabit in vtilitatẽ mulieris puta quia
extraneus dederit vel promiſerit dotẽ qui de euictione
tenetur ad duplũ ſi interuenerit ſtipulatio l. ſi dupla. &
l. euicta re. §. duplæ. ff. de eui. cum ibi no. Si euinceretur
vel pariter res promiſſa nomine dotis eccleſiæ antequã
eccleſia ædificaretur vel antequam cogeretur promiſ-
ſor dare tunc periculo promiſſoris & hæredum periret
ſicut quando euincitur vel perit res nomine dotis mu-
lieris promiſſa ante matrimonium dr̃ periculo vxoris
petere l. plerunque. §. ſi aute. ff. de iure dot. Si autem dos
ſit in re inæſtimata data eccleſiæ & euincatur ſi dationẽ
præceſſit promiſſio vel pollicitatio, tunc aget prælatus
eccleſiæ ↄ̄ dantem actione ex ſtipulatu uel pollicitatio-
ne exẽplo generi qui ↄ̄ ſocerum pro dote euicta l. 1. C.
de iure do. quia nõ datum eſt quod dari debuit, ex quo
datum fuit euictũ l. ubi §. fi. ff. de uerbo. oblig. ubi ſiquis
ſtipuletur rem dari intelligitur ut dominium quoquo
modo fiat accipientis l. ratio. in prin. ff. de act. empt. ubi
non uĩ uenditor poſſeſſionẽ tradidiſſe. quę iure auoca-
ta eſt ab emptore & tenetur vẽditor occaſione illius poſ
ſeſſionis, cum concor. gl. ibi. Si nulla præceſſit pollicita-
tio uel promiſſio, tũc nõ tenetur mulier de euictione,
niſi doloſè in dotem dediſſet rem alienã, & tunc in ho-
norẽ matrimonii nõ daretur actio de dolo ↄ̄ uxorem,
quia eſt infamatoria l. 1. ff. quib. ex cauſis. infra irrogatur
l. 1. ff. re. amo. & ſ. eod. ſed datur actio in factũ generalis
l. 1. C. de iure dotium. Eodem modo nõ poterit agere ec
cleſia

cleſia ↄ dotantē bona fide ſi poſtea euincatur. Si aũt do-
loſè pro dote eccleſiæ dediſſet res alienas, tunc puto ꝙ
ageretur ↄ ipſum etiam actione de dolo: quia dotans ec
cleſiam dr̄ extraneus quo ad ecclãm, ex quo illam non
habet in poteſtate. arg. l. 1. §. extraneum. C. de iure dot. Si
autē cōtingit deterioratio dotis æſtimatæ omne pericu
lum ad maritum & eccleſiã pertinet, niſi ante traditio-
nē ex toto pereat l. plerunque. §. ſi ante. ff. de iure dot. Si
dos ſit inæſtimata pertinet ad mulierē. d. l. plerunque. in
princi. & iſto caſu non credo ad dotē eccleſiaſticam de-
bere pertinere periculum, cum nō ſit recepturus, & cui
pertinet periculum eidē etiã pertinet cōmodum Azo.
in tit. C. de iure dot. col. 6. & ſeq. Cum autē inducitur ta-
cita hypotheca ex parte vtriuſq; poſſit dubitari an iuri
hypothecæ poſſet mulier renũtiare in præiudicium pa
tris vel prælatus in præiudicium eccleſiæ. Et vtroq; caſu
puto quod nō per ea quæ tenet Spec. in tit. de dote reſti.
poſt diuor. §. 1. ver. quid ſi filia familias. Item licet vtriq;
cōpetat tacita hypotheca, tñ magis priuilegiata eſt quæ
datur mulieri in bonis mariti, quia præfertur creditori
bus præcedētibus tempore l. fi. C. qui po. in pig. habean.
nota. Hoſt. in §. & contra quē. in dote poſt diuor. reſtit. Si
46 extraneus † dotē pro muliere dederit & in ipſo conti-
nēti non fuerit ſtipulatus dotē reſtitui ſibi tunc mulier
fingitur ſtipulata ſibi dotē reſtitui & poterit ſoluto ma-
trimonio eam incontinēti vēdicare d. l. vnica. §. accedit.
C. de rei vxo. ac. s̃. eodem dixi in 6. ſpeciali dotis, ſed hoc
priuilegium nō puto doti eccleſiæ competere, cum illa
ſemper debeat apud eccleſiã remanere. d. regula ſemel.
de reg. iur. in 6. Roffre. in titu. eodē de iure patro. immo
ſi fieret pactũ de dote reſtituēda in caſu eccleſiæ virtute
nō puto ꝙ valeret tale pactũ, quia ↄ iura eſſet, quia quod
ſemel deo dicatum, nō poteſt iterum ad humanos vſus
47 trahi, vt s̃. dixi in 9. q. huius cauſæ. ¶ † Nonũ priuilegiũ
mulieris, ꝙ dos ſemel data per patrem non debet dimi-
nui per eũ. dato ꝙ ſol. matrimonio ad eũ reuertatur, niſi
pater aliquo caſu fortuito patiatur cladē aliquã in ſuis
reb. authen. ſed quãuis. C. de rei vxo. act. hoc aũt priuile-
gium non video quomodo ad dotē eccleſiæ trahi poſ-
ſit, ex quo illa nō eſt amplius reſtituēda, vt ſupra ar. pro-
48 ximo. ¶ † Decimum priuilegium, bona minoris etiam
immobilia vēduntur pro dote cōſtituēda, vel vbi magis
expedit vt vēdantur quã vt non vēdantur l. lex quæ tuto
res circa princ. C. de admi. tuto. l. ſiue generalis. ff. de iure
dot. quod tñ debet fieri cũ iudicis decreto vt ibi. hoc pri
uilegium poteſt etiã aliqualiter facere pro dote eccleſię
cum ēt minor obligetur pro dote mulieris recepta Io.
And. in addi. Spec. in tit. de dote reſtitu. in §. formatis. in
verbo fructus. & ſicut obligãtur bona eius, recipiēdo do
tē pro ipſa dote, eodē modo qñ promitteret dotē eccle
ſiæ crederē obligari eius bona & hypothecari occaſio-
ne talis, cũ ipſa ſit fauorabilior dote mulieris, vt ſuprà
ſatis probatum eſt, & talis dos dr̄ pia cauſa glo. in auth. ſi
mulier. C. ad l. falcid. fecit in ſimili l. 1. cum ſeq. ff. de reb.
corũ. vbi poſſunt bona pub. obligari alteri pub. & illas
allegat Io. And. in dicto loco, & quia permittitur tali ma
iori 14. annis ↄhere matrimoniũ, ergo etiá acceſſoriũ,
ſcilicet accipere dotē & obligari pro dote arg. l. mutus
ſurdus. ff. de iure do. Itē quia eadē eſt ratio in dote dãda
quæ in dote reſtituēda. glo. obligationē. in auth. res quæ
C. communia de leg. gl. dotis in auth. contra rogatus. C.
49 ad Treb. ¶ † Vndecimum ꝙ res quæ ſubiacent reſtitu-
tioni vel purè, vel ſub cōditione licet non poſſunt alie-
nari, vt in l. fi. circa fi. C. cōia de leg. tamen poſſunt in ſup
plementum dotis dari, vel legitimæ filii quæ æquipara-
tur. vt infra a 5. priuilegio, & in auth. quæ ſequitur d. l. fi.
Bar. in l. 2. in 3. col. verſi. aliud. C. ſolu. matri. hoc idem pu
to in ſupplemento dotis eccleſiæ quod talia bona dari
poſſent quando ipſe dotans non ſufficienter dotaſſet. vt
ſupra dixi in 3. q. huius cauſæ cum eam perfectè dotare
50 teneatur vt ibi latius. ¶ † Duodecimum, quod grauatus
reſtituere quod ſuppetit ſibi poſt mortē alicui, intelligi
tur ſaltē quartam partē ſine omni diminutione, & ſi eã
diminuerit, bona eius ſunt obligata vſque ad quartum,
niſi occaſione dotis ↄſtituēdæ, vel reſtituēdæ cauſa gra-
natus diminuerit talē quartam, vel cauſa donationis ꝓ
nuptias, vel ex redēptione captiuorum, vel niſi aliunde
grauatus expenſas habere nō poterit. hoc priuilegiũ ha
betur in auth. cōtra rogatus. in fi. & in corpore vnde ſu-
mitur & ibi glo. C. ad Treb. hoc ēt puto doti eccleſiæ cō
petere a fortiori vt s̃. l. ſunt perſonæ. ff. de relig. & ſump.
51 fun. cum ſimi. ¶ † Decimumtertiũ, quia præfertur om-
nib. creditorib. tã in actione reali quã perſonali ēt prio-
ribus tempore & tacitam in bonis hypothecam habēti-
bus l. aſſiduis. C. qui po. in pig. habe. cum auth. ſeq. ſed il-
lud priuilegiũ datur mulieri, & non tranſit ad hęredes
Bar. in l. 1. 2. co. ff. ſolu. matri. & eſt priuilegium quod cō-
petit in 3. tempore ſol. mat. Bar. ibi. col. 4. poſt gl. & datur
ēt ſi contra fiſcũ agat no. Iaſ. in d. l. 1. col. 2. ſol. mat. & col.
18. & habet locũ priuilegium tale in dote mulieris quæ
venit reſtituēda. Sed in dote eccleſię, ſecus quia illa non
52 ſubiacet reſtitutioni. ¶ † Decimumquartum, res vxoris
dotales vel paraſernales vel alia bona quæcunq; veniũt
in cōfiſcationem mariti l. ſi quis 2. C. de bonis proſc. ſed
hoc nō poteſt habere locum in priuilegio eccleſię, quia
illa regulariter non cōfiſcantur, nec delictũ prælati ha-
bet nocere eccleſiæ. regula delictũ. in 6. Bal. in l. memine
53 rint. C. vnde vi. 26. q. c. ſi Epiſcopum. ¶ † Decimumquin
tum ſolutũ cauſa dotis, indebitè vt ſolutũ nō repetitur,
qñ quis credebat ad illud teneri dato quod non tenere
tur, quia remanet illud religionis cauſa ſolutum ſi ſuo
nomine ſoluit l. cum big. ff. de condi. indeb. hoc priuile
giũ cōuenit tota eccleſiæ puta ſi quis ſe putaret obliga-
tum ad dotandum eccleſiã & dotaret, non poſſet repete
re, vt indebitè ſolutũ. ita dicit Alex. ibi poſt Bal, quod da
tum ad pias cauſas nō repetitur, dato quod indebitũ da-
tũ appareat. & ibi dicit quod licet dos mulieris nō ſit pia
cauſa, tñ æquiparatur piæ cauſæ. Et ſic vr̄ quod dos eccle
ſiæ propriè dicatur pia cauſa, ex quo datur eccleſiæ Pa-
nor. in rub. de teſta. pia cauſa dicitur quod pro anima da
tur, ſecus in dote mulieris, quæ tñ æquiparatur piæ cau-
ſę vt ibi, & ei cōpetunt priuilegia quæ cōpetunt pię cau
54 ſæ. ¶ † Decimumſextum, mulier paciſcēdo de dote ſua
nō poteſt facere conditionē ſuam deteriorē licet melio
rē, nec ex pacto poteſt ſibi præiudicare l. de die. l. Attilici
nus. ff. de pactis dotal. ibi dicit Bart. caſum notabilē, nec
ſciret quid diceret, ſi illa lex nō eſſet, ſed hoc priuilegiũ
nō cōpetit ecclæ doti, cum nō ſit reſtituēda, vt s. ſæpius
55 dixi in iſtis priuilegiis. ¶ † Decimumſeptimũ, nouatio
ne tollitur præcedēs obligatio & noua inducitur, & tñ ſi
mulier mutauerit dotali actionē ſuam per nouationē
remanebit actio firma ex ſtipulatu l. ſi cũ dotē. §. ſi mu-
lier. ff. ſolu. matri. hoc non ↄuenit doti eccleſiæ cum illa
56 nō ſit reſtituēda. ¶ † Decimumoctauũ, licet omnia lega
ta computētur in Fal. tñ ſi quis vxori legauerit bona ēt
vltra dotē ipſa dos nō venit in cōputatione Falc. l. ſi vſus
fructus. §. dos legata. ff. ad l. falci. Sed nō poteſt hoc priui
legiũ cōpetere doti eccleſiæ cum in legatis factis eccle-
ſiæ non habeat locũ Falcid. auth. ſi mulier. C. ad l. falcid.
57 ¶ † Decimumnonũ, mulier miſſa in poſſeſſionē nomi
ne legatæ dotis ſeruãdæ lucratur fructus l. pen. ff. vt leg.
no. caue. Sed illud nō eſt proprie priuilegiũ dotis, ſed po
tius fœminini ſexus, vt ibi Bar. ideo tale priuilegiũ com
peteret ēt doti eccleſię, cũ regulariter omnib. legatariis
58 cōpetat. ¶ Vigeſunum. † Dos ſortitur perſonalē actio-
nē licet adhuc nō propriè fuerit dos l. 2. §. fi. ff. de priuil.
credito. & ibi Bart. hoc poſſet habere locum in dote ec-
cleſiæ, quia ſi adhuc non eſt data dos eccleſiæ nihilomi-
nus poterit peti ipſa dos & promiſſor cogi, vt s̃. 2. q. hu-
59 ius cauſę. ¶ † Vigeſimumprimũ muliere damnata pro
aliquo crimine nō publicantur bona eius, ſed maritus
ei ſuccedit l. ſed & ſi. ff. de bonis dãna. niſi in quinque ca
ſib. de quib. in l. 5 ff. de bo. dãn. Hoc aũt priuilegiũ nō cō
petit doti eccleſiæ, quia delictũ prælati non pōt eccleſię
60 nocere, nec dote priuare. vt s̃. 14. priuilegio. ¶ † Vigeſi-
mumſecundũ pro dote iudicatur in ambiguis l. in am-
biguis. cũ ↄcor. ibi p gl. ff. de reg. iu. l. in ambiguis. ff. de iu
re dot. Sic & in dote facta ecclę q̃ alia dr̄ mera donatio.

& in

& in donationib. fit latiſſimi interpretatio c.cū dilecti.
61 de don.c.olim.de ver.ſigni. ¶ † Vigeſimūntertiū, licet
mulier in obligationib. ſuis alieno nomine interpoſitis
iuuetur velleiano ſi tñ pro alio dotē promiſerit ſuo no
mine obligat nō obſtāte vel eis l.generaliter.C.ad Velle
ia.Hoc idē procedit in promiſſa dote eccłæ ēt per mind
rē,quia talis obligat.vt s̄.in q.2.huius cauſę,ita ſi per mū
lierē promitteretur,teneretur ipſa mulier, quia cū poſ
ſit fundare vt s̄.in 3.q.1.cauſæ,ita pōt etiā dotando obli-
62 gari.¶ † Vigeſimumquartū,lex generaliter loquēs,non
intelligitur cōprehēdere dotē vel cauſam dotis. Idē de
ſtatuto generaliter loquēte, nō intelligit de dote ꝑ not.
per gl.in l.ſciēdum.in prin.ff.qui ſatiſda.cog.gl.& Bar.in
l.hac cōſultiſſima.C.qui teſtamēta fac.poſſ. in l.in teſtis.
C.de teſta.Bar.in extraua.ad repri.in verbo non ob.Saly.
in l.fi.per illū tex.C.de iure do.Iaſ.in l.1.ff.ſol.matri.Hoc
ēt priuilegiū poteſt doti eccleſiæ cōpetere, puta ſi exta-
ret ſtatutū ꝙ pro ſingulo cētenario detur de quocunq;
ꝯctu ſolidus denariorū fiſco, non per hoc deberet ſoli-
dus dari in numeratione dotis,ſiue mulieris.ſiue eccle
ſiæ per ſupradicta. Itē facit quia non deducitur de dote
quod deducitur de aliis reb.ex legib.vt in Falcidia.vt ſu
63 pra dixi per auth.ſimiliter.C.ad l.Falcidiam.¶ † Vigeſi-
mumquintū, in generali renūciatione iuris non venit
renunciatio iuris dotis petendę,vt Pau.de Caſt.conſilio
13.in fi.col.incipit licet iſta domina Lixa.Iaſ. in l.1.in 3.
no.ff.ſolu.matri.Hoc priuilegiū poteſt competere doti
eccleſiæ,puta fundata eſt eccleſia antequā dotaret fun-
dator, fecit eidē multa legata, vltra dotē illam eccleſiā
grauauit in illis legatis vltra legata prælatus cognoſcens
talia legata eſſe inutilia eccleſiæ renunciat generaliter
omnib.relictis a fundatore, non per hoc vr̄ renunciare
doti relictę,quia hoc ēt videmus in legitima filii quę nū
quam cōprehenditur in generali renunciatione.§.cæte
rum.authen.vt cum de ap.cog.l.ſi quando.§.& generali
ter verſ.& niſi ſpecialiter.& ibi Pau.Bal.& Sal.C.de inof.
teſt.Alb.Bal.Ang.in l.de his.ff.de tranſa.ſed dos & legiti-
ma æquiparantur in omnib.& quod in vno dicitur pro
cedere volunt iura & in altero,niſi in caſibus expreſſe a
iure notatis.Panor.d.conſi.131. in fin.col. quia legitima
ſurrogatur loco dotis, & ſurrogatum ſapere dr̄ naturā
eius in cuius locum ſurrogatur in omnib.ſi poteſt, & ſi
non ꝯtriatur ſuæ naturæ l.fi.§.Titia.ff.de condi.& demō.
64 c.eccleſia.extra vt lite penden.¶ † Vigeſimumſextū, in
ſtrumētum dotis præſumitur prius factum quā alia in-
ſtrumēta, vnde ſi appareant duo inſtrumēta eadē die cō
fecta pro inſtrō dotis præſumetur, vt cæteris præferatur
quæ prius facta fuerint Bart. ſuper glo.cauſa in l.dotē.ff.
65 ſol.mat.¶ † Vigeſimumſeptimū bona dotalia nō ſunt
alienabilia,& eſt priuilegiū quod competit ipſi doti,&
ad quem vadit dos,& ad illū ēt tranſit illud priuilegium
Bar.in l.1.col.2.ff.ſol.matri.per l.fundus dotalis.ff.de fun
do do.per l.cum vir.ff.de vſuc.latius Bart.in 3.col.verſic.
aliud priuilegiū in ſecundo tēpore.hoc priuilegium ēt
competit doti eccleſiæ,vt patet ex toto tit.extra de reb.
eccle.alie.vel non.ex iuſta cauſa regulariter alienari poſ
ſunt Hoſt.eodē.§.& quib.ex cauſis licet regulariter non
alienētur, tñ vbi eſt neceſſe alienātur & ēt permittitur
cū reb. viri.Io.And. in addi.ad Spe.in tit.de dote poſt di-
uor.reſt.§.1.in verbo.& l.quid aūt ſi res dotalis.pōnit Ho
ſtien.eo.tit.§.quid ſit,& quę ſint iuſtæ cauſę alienādi.eo.
66 in §.quando per Hoſt.¶ † Vigeſimumoctauum,priuile
gium dotis reſpicit inſtantiā ipſius cauſæ dotis,vt iudex
poteſt in cauſa dotis breuiores dilationes dare quā alias
eſſet daturus,quia cauſa eſt fauorabilis l.2. ff. de re iudi.
cle.diſpendioſam.de iudi.Bar.in d.l.1.in 2.col.ff.ſol.mat.
& ibi Alexan.col.5.Item infantia durat vltra triennium
Iaſ.in l.1.in 5.aduertendo.ff.ſol.matr. contra l.properan
dum.C.de iudi.& hoc priuilegium poterit etiam com
petere doti eccleſiæ cū in ea exigenda poſſet forte fieri
67 controuerſia per debentē ſoluere.¶ † Vigeſimumnonū
traditio ſine cauſa non transfert dominium & regulari
ter cauſa non ſubintelligitur l.nunquam nuda.ff.de ac-
quir.rer.domi. fallit hoc in traditione quæ fit a muliere
vel eius patre marito, quia ſemper intelligitur talis tra-
ditio fieri ex cauſa dotis,vel dotationis l.quod autem.ff.
de iure dot.& per illā l.dicit Bar.ꝙ poſſet facere ad mul
tas quæſt.quando quis legat filiæ centū & ſtatutū exclu-
dens filias dotatas ēt excludet iſtam,quia cauſa dotis vi-
detur legaſſe,ſic mulier dans omnia bona ſua marito vi
detur dare cauſa dotis,vt ibi per eū.& Bar.in l.1.col.3.ff.
ſolu. matri. Hoc priuilegium non puto habere locum
in dote eccleſiæ,quia poſtquam eccleſia ſemel fuit dota
ta non amplius dr̄ dotari vel augeri l.cū multæ.C.de do
na.ante nup.§.ſed nos inſtitu.de dona.Spec.in tit.de do-
te poſt diuor.reſti.in prin.in 5.colum.Item quia hoc po
tius redundaret in præiudicium eccleſiæ cum ex dota-
tione acquiritur ius patr.vt s̄.in 5.q.huius cauſæ gl.in c.
ſiquis baſilicam.de conſecra.diſtin.1.& s̄.dixi in 5.q.hu-
ius cauſę. & acquirere ius patr.eſt eccleſię oneroſum &
contra libertatem eccleſiæ no.in c.nobis.in glo.de ſui.
de iure pat. ergo intelligitur potius datum eccleſiæ cau
ſa religionis & fauore animæ quàm cauſa dotationis.
68 ¶ † Trigeſimū non tenetur pater dare legitimā filio in
vita,quia viuentis nulla datur hæreditas l.1.§.ſi impube
ri.ff.de col.l.2.§.interdum.ff.de vulg.& pup.ſic videretur
non teneri dare dotem & tamen ſpeciale eſt vt dotare
cogatur & quærere conditionem l.qui liberos.per gloſ.
ff.de ritu nup.quia paternum eſt officiū dotare l.fi.§.vtrā
que.C.de dotis promiſ.Et dos dicitur ſuccedere loco le
gitimæ.Panorm.dicto conſi.131.in fi.& tamen ſpeciali-
ter cogitur dotare. Hoc idem priuilegium cōpetit ēt in
dote eccleſiæ, quia poſtquam quis produxit eccleſiā in
eſſe cogitur illam dotare vt pater filiam,vt s̄.dixi in 2.q.
69 huius cauſæ.¶ † Trigeſimumprimū Dos licet detur vt
deſeruiat oneribus matrimonii,& debeat eſſe apud mari-
tum & in dominio eius.§.1.inſti.quib.alie.licet s̄.dixi in
11.q.huius cauſę, tamē ex cauſa poteſt & debet a marito
vendicari puta eo vergēte ad inopiā l.vbi. C. de iure do.
Bar.in l.1.in fi.3.colum.ff.ſol.mat.Et in l.ſi conſtante.eo.
& quando habeat locum talis repetitio & quando non,
Hoſt.plenè in §.& quando in tit.de dote poſt diuor.reſt.
Item ſi debet ſolui matri.ex cauſa enumerata in l.ꝯſen-
ſu. C. de repu. vterque perdit actionē ad ſuam dotē.Sed
hoc priuilegiū non poteſt habere locū in dote eccleſiæ
cum non ſit reſtituenda aliquo modo vt s̄.in 19. priuile
70 gio.¶ † Trigeſimumſecundū. Licet cōpenſatio habeat
locum in ꝯtrib.de liquido ad liquidum vt in l.fi.C.de
compenſa. tamen non habet locum ꝯ repetitionē do-
tis l.vnica.§.tacet.C.de rei vxo.act. tñ quia de quo latius
Bar.in l.diuortio.§.ob donationes.& in l.rei iudica.ff.eo
dem ſol.mat.& quia nihil dotis eccleſię repeti poteſt vt
s̄.proximo priuilegio,ideo non inſiſto. Trigeſimumter
71 tium datur priuilegium † marito reſpectu dotis repetē
dæ.ſ.quod ſi maritus cōueniatur pro dote reſtituēda nō
tenetur niſi inquantū facere poteſt l.maritū.ff.ſol.matr.
quod intelligitur in eo deducto per quod viuere poſſit
l.in condēnatione.ff.de reg.iur.ꝙ priuilegiū non perdi-
tur ēt pacto expreſſo a marito renunciando illi vel per
ſnīam;quia licet in ſolidū maritus cōdēnatus, tñ adhuc
nō exigetur niſi in quantū facere poterit l.Neſennius.§.
fi.ff.de re iudi.Hoſt.in tit.de do.poſt diuor.reſti.ſed hoc
non cōpetet doti eccleſiæ cū illa nō ſit reſtituēda,niſi in
telligamus qñ ille qui dotem conſtituit cōueniretur.Si
enim ad paupertatē deductus eſſet tunc nō deberet in-
ſolidū cōueniri vel exigi cū nec donator cōueniatur in
ſolidum d.l.fi.in fin.Item quia videmus ſi poſtquam de-
dit dotē vergat ad inopiā debet ali ab ipſa eccleſia c.qui-
cunq; 16.q.7.quanto ergo fortius debet habere illud be
neficium antequā exponat, vt ex tali dotatione non de
ducatur ad inopiā talē,in qua non poſſet viuere exigen
do eū in toto, melius erit ergo intacta iura ſeruare quā
poſt vulneratā cauſam remediū quęrere l.2. C. qñ lice.
72 vnicuiq; ſine iudi. ſe vendi. ¶ † Trigeſimumquartū eſt
priuilegiū dotis prohibitorium. ſ.pro dote data accipiā
tur vel dētur fideiuſſores vel mādatores ne locus ꝑfidiæ
detr̄ inter ipſos ꝯiuges l.1.& 2.C. ne fideiuſſores vel māda
to d.licet gl.in d.l.1.diſtinguat qđ ex parte mariti qui do-

iam recipit non dantur fideiuſſores. Ex parte vero vxoris quæ adhuc nõ dedit dotẽ bene pſt dari vt & ibi Azo. Ad hoc ſibi priuilegium ponit Spe. vnã cautelã in tit. de dote poſt diuor. reſtituẽda. in prin. vt alter recipiat dotẽ pro marito & ipſe conſtituat ſe debitorẽ in 4. col. verſiculo illud quoque notandum. Aliã ponit Ioã. And. ſi in caſu ſoluti matrimonij promittant fideiuſſores de dote reſtituenda. Sed hoc priuilegiũ ex parte eccleſiæ non poteſt intercedere. Ex parte aũt dotantis ſic vt ſupra, quia ſicut poteſt mulier fideiubere de dote dãda antequam
73 dederit, vt in d. l. 1. ita etiã in iſto dotante eccleſiã. ¶ † Trigeſimumquintũ. Licet duo non poſſint eſſe domini in ſolidum eiuſdẽ rei l. ſi vt certo. §. ſi duob. vehiculum. ff. commo. l. hereditate. §. pater. ff. de caſtren. pec. tamen in dote videmus duos in ſolidũ dominos, ſed vnus quo ad adminiſtrationẽ, ſcilicet maritus & quo ad iuris ſubtilitatẽ §. per traditionem. inſt. de rerum diuiſio. Alius quo ad veritatẽ ſ. ipſa mulier. de marito, eſt text. expreſſus. inſtitu. qui. al. licet vel non. de vxore & de vtroque eſt tex. in l. in reb. C. de iure do. ibi per hypothecam vendicare, cum eædẽ res ab initio vxoris fuerant & naturaliter in eius permanſerunt dominio, non enim q legũ ſubtilitate tranſitus earum in patrimoniũ fieri videatur, ideo rei veritas dilata vel cõfuſa eſt d. l. in rebus. §. ſed verum verſi dos ipſius mulieris proprium eſt patrimonium. C. de iure do. Ideo dicit Barto. ibi quatenus inſpicimus ius ciuile, quod qñ res dotalis eſt in patrimonio vxoris, cõpetit vxori rei vendicatio. Sed hoc priuilegium non puto competere doti eccleſiæ, cum poſtquam ſemel dominium alicuius rei eccleſiæ acquiritur amplius non alienatur regulariter, regula ſemel Deo dicatum de re-
74 gul. iur. in ſexto. † Et quia eccleſia quæ Chriſti dr̃ ſponſa nunquã moritur vt ſupra dixi in 1. q. huius cauſæ, ideo non poteſt dari caſus dotis repetendæ, vnde ergo dominium ſemel in eccleſiã tranſlatum titulo dotis amplius nõ poterit ab ea reuocari, & ſic ipſa ſola poſt dationem dotis factam dr̃ remanere domina huius dotis. Vnde licet prelatus habeat talem adminiſtrationẽ bonorũ non tñ poteſt illa alienare, vt Bal. in c. 1. in ver. dicit Imo. titu. qui feu. dare poſ. & Deo tenebitur reddere rationem de illa adminiſtratione, cũ dicãtur bona eccleſiæ bona pauperũ. Sic videmus q prælatus nõ debet renunciare iuri hypothecæ quã habet pro dote data vel promiſſa, vt ĩ. di
75 xi in 7. priuileg. huius dotis. ¶ † Trigeſimumſextum licet maior viginti quinq; annis regulariter non reſtituatur vt ex generalitate totius tituli. ff. qui bus ex cau. maio. a ꝯtio. Item licet reſcindatur ꝯtus venditionis dato quod interuenerit alicuius partis læſio ſi non vltra medium l. 2. C. de reſcin. vend. Itẽ licet videatur generale & ius cõe vt ꝯtus dolo initus reſcindatur l. 1. ff. de dolo. tñ contra iſta tria dicta, eſt vnum ſpeciale in dote, quod ſic conſtituitur dos facta rerum æſtimatione, & in æſtimatione decipitur alteruter ẽt maior viginti quinque annis ẽt ſine alterius dolo & non vltra dimidiam iuſti pretii reſtituitur ſic deceptus, quia non ꝯuenit lucrari aliquẽ cum dãno alterius, aut dãnum ſentire pro lucro alterius l. iure. in fi. ff. de iure dot. eodẽ priuilegio credo & ſormari eccl'am etiã gaudere debere vel dotantẽ in quẽcunque caderet talis læſio vt ẽt ratio ſuadet in iſto caſu ſicut in altero ſuperiori caſu dotis mulieris, immo eccleſia mitius agit in talib. læſionibus, quia non debet ipſa præſertim locupletari cũ damno tertii, nec ſpoliari pp lucrũ priuati. Alia aũt priuilegia dotis poterit quili-
76 bet ſtudioſus iſtis addere ſtudio Camerario. ¶ † Trigeſimumſeptimũ. Nominib. in dotem marito datis tranſit actio in maritũ vtilis ſine ceſſione l. 1. & 2. & ibi gl. C. de act. & obli. Ex prædictis ergo 12. q. in hac cauſa poſitis apparet ius patro. poſſe acquiri ſcilicet fundatione, vt ſ. in
77 1. cauſa dotatione, vt ſ. in 12. proximis q. ¶ † Decimotertiò quæro an poſt conſecratam eccleſiã poteſt dari dos ad hoc vt acquiratur ius patr. Licet gl. in c. pie 16. q. 7. videatur tenere q non, quia ſeruitus imponi nõ põt poſt ꝯſecratã eccleſiã & ius patr. eſt ſpecies ſeruitutis. Inn. in ſub. extra eo. Io. And. in c. 1. in 6. in tenet ꝯtrium ratione de qua in c. eſt ſicut de conſecra. & per nos per Panor. in c. qm̃. in gl. 1. q dicit vtile pro capellis fundatis in eccleſiis ꝯuentualib. & iã ſacratis quæ poſtea dotantur, & fauore eccleſiæ dotatio retrotrahitur & fingitur facta ante conſecrationẽ ſicut in matrimonio c. tanta, qui filii ſint legi. §. ſi autẽ. de nup. & nõ ſufficeret dare aliquid eccleſiæ vt acquiratur ius patr. ſed nomine dotis debet dari vt ĩ. dixi in 12. q. 2. cauſæ acquirẽdi ius patr. & etiam in
78 quarta. ¶ † Decimoquartò quæro, an expenſæ quas forte fecit prælatus in dote exigẽda deducantur ſicut de dote mulieris. de hac Spec. diſtinguit in tit. de dote poſt diuor. reſti. §. formatis. verſ. illud ẽt quæritur. vbi poſt allegationes hincinde factas dicit, ſi vincit exigens dotẽ dẽt a victo habere expẽſas c. calumniã. de pœn. l. properan. C. de iudi. ſi iudex non ꝯdẽnauit ad expẽſas agitur ꝯ eum l. ſancimus. C. eo. ſi iudex cõdẽnauit habet actionem iudicati ſi ſuccubuit ex cauſa iniuſta & quid ſi impetretur.

1 *Ius patronatus eccleſiæ acquiritur ditatione.*

1 TErtia cauſa † acquirendi ius patr. eſt ditatio ſi quis eccleſiam iam fundatam & dotatam ditauerit, tunc acquiritur ius patro. de qua ditatione ſupra latis dixi in 4. q. proximæ cauſæ, quia ibi congrue contigit illam q. declarare, vt ibi latè.

1 *Ius patronatus ei quæritur a quo eccleſia diruta reparatur.*
2 *Fundator primus an per reparationem ab alio factam deſinat eſſe patronus.*
3 *Capella inuito patrono non poteſt fieri eccleſia collegiata.*
4 *Ius mihi quæſitum ſine mea voluntate non eſt a me auferendum.*
5 *Reparans eccleſiam quando cum primo patrono quærat ius patrona.*
6 *Patronus an eſſe deſinat ſi pro reparatione alij quæratur ius patro.*
7 *Reparatione eccleſiam an debeat primò adire fundatorem eius conſenſum petiturus.*

1 QVarta cauſa † acquirendi ius patro. eſt reparatio vel reædificatio eccleſiæ ſecundũ Hoſt. in tit. de iure patrona. §. ex quibus, vbi vult quod ita acquiritur ius patro. ex reparatione ſicut ex ædificatione, eo quia ita dicitur ædificator ille qui reparat, ſicut qui de nouo ædificat. §. 1. authen. vt nul. fa. ora. do. & ibi ipſe expreſſe Bar. de hac cauſa latius ſcripſi ſupra. in 1. cauſa acquirendi
2 ius patrona. in 15. quæſtio. ¶ † Iuxta iſtam cauſam acquirẽdi ius patronatus, quæro an primus patronus deſinat eſſe patronus per reædificationem factam per alterum. in hac quæſtio. neminem reperio præter Barto. ſpecialiter loquentem, qui in d. §. 1. authen. vt nullus modẽter ponit vnũ verbũ allegando no. in c. etiam. de iure patrona. ſed non eſt aliquod c. quod incipiat etiam, forte voluit allegare c. cum te. in quo nihil dicitur. ſed magis facere videtur glo. in c. nobis. eodem. in verbo in capella.
3 † vbi per 5. rationes tenet q capella non poteſt fieri eccleſia collegiata inuito patrono j. per ea. monaſterium. cum ſeq. vbi aufertur etiam ab Epiſcopo a diſpoſitione fundatorum monaſterium eis inuitis 16. q. 6. Secundò quia ſicut non poteſt ius patrona. directò auferri a patrono capi. decreuimus 16. q. 7. c. cum dilectus j. eodẽ ſic nec indirectè per no. in gl. verb. effectum. in c. tuæ. de procur. Tertiò quia ſua intereſt ne hoc fiat cũ eo vergẽte ad inopiã deberet ali ab ipſa c. quicunq; 16. q. 7. Quartò ne laici retrahãtur a prouiſione eccleſiarũ. Quinto quia ſicut nõ poteſt dominus vſum rei mutare in melius vſufructuario inuito l. fi. ff. de vſu & ha. ẽt dato quod capella poſſet fieri eccleſia collegiata, non tñ deberet perdere ius pat. & ſic deberet poſſe præſentare rectorẽ, ergo eodẽ mõ deberemus dicere de reædificatione qđ nõ deſinat primus eſſe pat. dato qđ alius reædificet, niſi primus vellet ad hoc conſentire. vt in d. glo. dr̃ in fi. tunc ſine iuris ſui proteſtatione tranſiret ius eligẽdi ad collegiũ. ſic in q. tranſiret ius præſentãdi ad reædificantẽ. Et quod nõ deſinat primus eſſe pat. vr̃ facere regula id quod noſtrum.
4 ff. de reg. iur. † vbi nobis ius acquiſitũ non poteſt auferri ſine noſtra voluntate. Cum ergo ex ruina nihil poſſit
impunta-

imputari patrono primo, vr̃ ꝙ non deſinat eſſe pat. Nec
habet obſtare, quod huic reædificanti de nouo acquira-
tur ius pat. quia nihil impedit quin plnrib. acqui. ius pa.
inſolidũ ſicut ſ. dixi de plurib. ſundantib. ꝙ acquiritur
plurib. inſolidũ in 4. q. 1. cauſæ. Ita & poteſt plurib. inſoli
dũ acqniri ius pat. ex diuerſis cauſis vt in caſu noſtro, no
tatur & in c. ad audientiã 1. de eccle. ędifi. Sed tñ in pręce
denti caſu ꝙ non poſſit inuito patrono fieri capella, ec
cleſia collegiata, vt tenet gl. in d. ca. nobis. tenuit & Hoſt.
in c. ſuggeſtũ. de iure pat. illa vr̃ cõis. vbi Panor. Ant. aũt
de But. diſtinguit. vt refert Panor. in d. c. nobis in fin. col.
eod. ꝙ aut ſubeſt neceſſitas & inuito p̃rono põt fieri aut
non, & tunc procedit gl. & facit c. nullus do. & ea quæ in
ſimili no. in c. audientiã 1. de eccl. ædifi. Secundo & me-
lius poſſumus diſtinguere, aut primus eſt patro. ex ſun-
datione ſola vel datione fundi ad ſundandũ, & tunc ac
5 quiritur ius patr. reædificãti tñ. † Aut eſt primus ex fun
datione & dotatione patr. & tũc acqui. ius pat. & reædifi
cann ſimul cũ primo, quia negare non poſſumus quin
dos data non tranſeat cum loco qui denique remanet
religioſus & tranſit cum onere ſuo. Ita in ſimili tenuit
Spec. in tit. de iure patr. in fi. vbi vult, ꝙ ſi monaſterium
aliquod deſolatũ vniatur alteri monaſterio, vt in c. 3. de
ſtatu mona. ꝙ patronus primi monaſterii ex ſola ſunda
tione vel fundi datione nõ erit ideo patro. in 2. ſecus ſi
eſſet pat. ex datione, quia tunc remanebit patr. in mona
ſterio in quo debet celebrare ca. & tẽporis qualitas 16. q.
1. & de iſta materia per Io. And. vt ipſe ſe remittit in ad-
ditione fi. in tit. de iure patr. ad Spec. ad dicta per eum in
c. 2. de relig. do. Et ſic teneo quod in q. iſta nõ remaneat
patronus niſi ex dotatione eccleſiæ qui ſuit in eccleſia
patronus antequã reædificaretur. Ita poſt hæc ſcripta re-
peri poſtea glo. tenentẽ in c. quoniam de iure pat. Et fa-
ciunt quæ dixi in 15. q. 1. cauſę quæ differt ab iſta, quia ibi
6 quæſiui. An reædificanti quærat̃ ius patr. † Hic aũt ex ac-
quiſito iure pa. reędificãti, deſinat eſſe primus patronus.
Et ꝯcludo quod ſi ex ſola fundatione vel datione fundi
fuit primus p̃ronus, tunc deſinit ſi ex datione, tunc inui
tus nõ deſinit eſſe patr. niſi cõſenſerit in reædificatione,
ſine iuris ſui reſeruatione ꝗcquid dixerit Inno. in rubr.
eo. hoc teneo per glo. in verbo capella. in ca. nobis. eo. ſi
reſeruauit, tunc vtriq; acquiritur vni ex dotatione, alte-
ri ex reparatione, vt Panor. in d. c. quoniam. in fin. glo. 1.
par. §. affinitatis. inſti. de nup. ¶ † Secũdo quæro, an in re-
7 ædificatione eccleſiæ requiritur quod primus fundator
adeatur, & debeat ad hoc ꝯſentire. An eo ſpreto poterit
fieri talis reædificatio. breuiter puto ꝙ nõ requirit̃ ꝯſen
ſus primi p̃roni eo, ꝗa per ruinã totalẽ deſinit eſſe p̃ro-
nus l. qui res. §. aream. ff. de ſolu. c. quæris. de conſe. diſtin.
4. ſi patronus ſuit ex ſola fundatione, vt ſ. proxima q. ſi
aũt fuit pat. quia dotauit tũc puto quod requiratur eius
ꝯſenſus, quia nõ ob ruinã remanet ex dote pat. idẽ non
poteſt præiudicari ſibi per alterũ reędificantẽ eo inuito
ita tenet Inn. in rubr. eo. & Panor. in fi. 1. glo. in c. qñ eo.
per no. in c. cũ ſicut. de conſe. ecc. non aũt puto ꝙ poſſet
prohibere volentẽ reędificare cũ in eõi conſenſu fiet ta
lis reædificatio, vt in §. 1. auth. vt nul. fab. ora. do. col. 5.

¶ Quinta cauſa acquirendi ius patronatus.

1 *Ius patronatus his queritur modis quibus & filius.*
2 *Filius quot modis acquiratur.*
3 *Ius patronatus an poſſit pręſcriptione quæri.*
4 *Ius eligendi per clericum qui non eſt de collegio poteſt pręſcribi.*
5 *Conferre plus eſt, quam præſentare.*
6 *Præſcribi poſſunt res vniuerſę 30. vel 40. anno. tempore.*
7 *Præſcriptio quæ currere dicitur ſine titulo.*
8 *Ius ſpirituale non poteſt laicus poſſidere.*
9 *Pręſcriptio iuris patronatus non currit contra Papam vel eius legatum.*
10 *Pręſumere ſeu vſurpare aliis conceſſa temerarium eſt.*
11 *Populus idem ſemper dicitur etiam ſi in parte vel in toto mutetur.*
12 *Populus mutatus quo ad quid idem dicatur populus.*
13 *Homo ſenex quo ad quid idem ſit qui prius iuuenis fuit.*
14 *Mala fides in vno toto populo non pręſumitur in dubio.*
15 *Præſentans ſine iure patronatus non poteſt præſcribere.*
16 *Ius eligendi actu triplici poteſt per monachos acquiri.*
17 *Verba narratiua quid operentur.*
18 *Pręſcribi non præſumitur quod cum pacto poſſidetur.*
19 *Conſuetudo quandoque contra ius commune rationabiliter inducitur.*
20 *Titulus requiritur vt aliquid contra ius commune pręſcribatur.*
21 *Conſuetudo rationabilis quæ dicatur.*
22 *Præſentans nullum ius tribuit præſentato.*
23 *Ius patronatus poteſt conſuetudine pręſcribi.*
24 *Ius patronatus penes laicum eſſe poteſt.*
25 *Laicus ſpiritualia vel eis connexa poſſidere non poteſt.*
26 *Connexorum ſiue de connexis quando idem iudicium dicatur.*
27 *Os in cælum ponit qui aliter iudicat quam Papa iudicauerit.*

QVæro ergo, an ius patrona. poteſt cauſari a præſcri-
ptione ex pręcedentibus omnib. cauſis, apparet
1 quod verè acquiritur ius patr. † ſicut ex vero ortu acqui-
runtur filii, ad cuius ſimilitudinẽ gubernatur ius patro
2 na. vt dicit Imo. & Panor. in rub. extra eodem. † Sed quia
acquiruntur etiam filii ex actibus legitimis, puta arroga
tione & adoptione de quib. inſtitu. de adoptio. toto titu
lo l. ſi arrogator. ff. eodẽ. Item per ſubſequens matrimo-
nium capi. tanta. qui filii ſint legiti. §. fina. inſtitu. de nup.
Item per dationẽ curiæ. auth. qui. mod. natu. effic. legi. &
tunc per quandam fictionem legis filii dicuntur fieri le
3 gitimi filiũ. † Nunquid ergo per pręſcriptionẽ poſſit ac-
quiri ius patronatus, ſicut ex aliis cauſis. in hac quæſtio
ne reperio Feder. de Senis. conſilio 234. concludentem
quod ſic. Licet allegatur Io. And. in regula. quod alicui.
in mercurialibus. in 6. & Archidiaco. in capitulo 1. eo-
dem. in 6. in gloſſa prima. in fin. tenentes contrarium.
¶ Mouetur primò Federic. de Senis argumento primo
de iure eligendi clericorum ad ius præſentandi laicorũ,
quod argumentum in iure procedit. capit. 1. de electio.
vbi electio fit ab ipſis clericis coniuncto capitulo nobis
4 eodem. † Sed ius eligendi pręſcribi poteſt per clericum
qui non eſt de collegio iſtius eccleſiæ, de cuius electio-
ne tractatur etiam ſine titulo capitu. cum eccleſia. cum
ſimilibus. de cauſa poſſeſ. & proprie. vbi quia clerici in
electione vocem habuerunt trium. Epiſcoporum, etiã
vult Papa, ꝙ in alio iure manuteneantur, & in illis ne-
glectis electio facta reuocabitur, ergo eodẽ iure ius pa-
tro. poterit per laicũ præſcribi, etiam ſine titu. vel cauſa,
de qua ſ. dictum eſt, dummodo ſit in bona fide per cap.
quærelam. ibi. ad quẽ de antiqua cõſuetudine pertinet
electio. & ibi glo. quæ adducit ca. cañoſcitur. de his quę
5 fi. a maiori parte ca. ¶ † Secundò mouetur quia eſt plus
conferre eccleſiam quam pręſentare: quia habet ſub ſe
collationis vicem electio, & confirmationis, ſed ius cõ-
ferendi pręſcribitur c. cum Vulteranã. de elect. in fi. vbi
ex conſuetudine inducitur vt capitulũ in cathedralib.
eccleſiis pręſcribit ius eligendi canonicos. c. fi. de ſup. ne
gli. pręla. & ibi gl. 1. dicit talem conſuetudinẽ rationalẽ
& a conſilio Lateranen. probatam. De hac loquitur ca.
ſi de conſue. Et ibi glo. rationabilis quę dicit conſuetu-
dinẽ rationabilẽ, quod aliquis admittitur ad electionẽ,
qui de iure non eſſet admittẽdus irrationabilẽ, quę eſt
contra neruum & libertatẽ ipſius eccleſię, ergo eodem
6 modo debet poſſe pręſcribi ius pat. ¶ Tertiò per l. ſicut.
C. de pręſcript. 30. vel 40. annorum. vbi omnia iura pręſ-
ſcribuntur ſpatio 30. vel 40. anno. ſiue realia, ſiue perſo-
nalia, ſiue particularia. ſiue vniuerſalia, niſi in caſib. vbi
iura nolunt hanc pręſcriptionẽ habere locum ſed ille
caſus non enumeratur ibi, ergo habebit locum pręſcri
ptio. imò tenet ꝙ pręſcriptio & ſine titu. quia titulus de
bet concurrere cũ pręſcribẽte, vbi ius eſt contra ipſum
pręſcribentẽ. Non ob. glo. in c. ſacroſanct. in verbo in lai
cum. & in cap. Meſſana. in verbo conſuetudine. de elec.
quę vr̃ innuere quod laicus in eccleſia collegiata non
poteſt eligere nulla conſuetudine obſtante quę potius
eſſet dicẽda corruptela, quia intelligit de patronis eligẽ
tibus, qui non ſunt patroni modis a lege expreſſis, vel
legitima pręſcriptione. Non obſt. Archid. in c. 1. in verſi. 1
Item not. quod eſſe patron. vbi dicit poſſeſſionem non

facere aliquē patro.ſed ꝙ poſſeſſio prodeſt præſentato:
quia nō allegat ad hoc probantia, ſed imò dantur iura
in contra.in c.quicunq; 16.q.3.& ibi glo.1.vult ꝙ etiam
præſcriptione acquiratur verum dominium, non tan-
tum exceptio: vt quidam dixerunt habetur in ſumma
gl.eadem quæſtio.Non obſtat ēt ius patronatus gratiam
eſſe,doct.in rub.eo.& in c.quoniam. in quibuſdam.eo.
quòd contra iura decretorum ſint laicis conceſſa talia
iura,ergo deberet interuenire tit.c.1.de preſcrip.lib.6.&
glo.in d.ſumma quia dicit Federi. habendo reſpectum
ad antiqua iura, fuit gratioſè conceſſa. Cum illa velint
quod eccleſiæ & quæcunque bona earum ad Epiſcopū
pertineant,tamen ex quo hodie talis gratia eſt in corpo-
re iuris clauſa vt in c.quicunque.ca.frigentius.16.quæſt.
7.ca.nobis.quid in quibuſdam.de iure patro.laicus præ-
ſcribendo tale ius non dicitur præſcribere contra ius
7 commune † & ſic tenet quòd ſine titulo currat præſcri-
ptio talis,præcipue vbi eſſet adeo vetuſta præſcriptio cu
tus initii memoria ꝯria non apparet,dummodo bona fi
des interueniat.Imo. tertio loco tenet, ꝙ talis præſcri-
ptio etiam poterit perfici per vnum tantum ſacerdotē
qui præſentatus per 40.annos ſtetit in beneficio glo. an-
tepe.in princ. in c.cum eccleſia Sutrina,de cauſa poſſeſ-
ſionis & proprie.hodie eſt tex.in cap.cum beneficio.ibi
vno de pluribus.& ibi glo.de præben.in 6.Iſtam opinio.
conſulendo ſequutus eſt dominus Alexan. conſi.74. in
3. vbi in 2. colum. vult laicum poſſe præſcribere ius pa-
tron.præſentan. per not. per Ioan. And. in regula quod
alicui in mercurialibus per ſcribentes.in ca.quærelam.
de ele.& in conſi.ſeq. Item quia vbi tanto tēpore poſſe-
dit cuius initii memoria non habetur in cōtrarium ta-
le ius dicitur præſcripſiſſe, eo quia talis præſcriptio ha-
bet vim conſtit.l.hoc iure.§.ductus aquæ ff.de aqua quo
tidiana & æſti.capi.Epiſcopum.de præſcr.in 6.cum mul
tis aliis ſimilibus vſque ad finem.4.colum. vbi dicit ius
patronatus nō merè ſpirituale ſed ſpirituali annexum
c. quanto. de iu. & ibi clarè glo. ideo latius poteſt poſſi-
dere,& poſſidendo præſcribere.ca.filiis.cum præceden-
ti.& ſequen. 16.quęſtio.7. & hoc ſolum militat procede
8 te in eccleſia non collegiata. † Si autem eſſet collegiata
tunc tenet contra, quia eſſet ius merè ſpirituale, quod
non poteſt per laicum poſſideri.d.c.quanto ca.ſacroſan
cta ca.Meſſana.de elec.& talia merè ſpiritualia nunquā
poſſunt per laicum exerceri niſi in caſibus iure expreſ-
ſis.ſingularis eſt glo. in ca.ſi. 24.quæſtio.1.alias potuiſſet
allegare.ca.Adrianus.cum ſeq.63.diſtin.& ibi Archid.in
9 ſumma.¶† Secundo limita vt pręcedat talis pręſcriptio
ꝯ diœceſa.& ꝯ alios prælatos quibus competit præſenta-
tio, non contra Papam vel eius legatum. Vnde Papa
vel eius legatus poterunt conferre tale beneficium exi-
ſtens in iure patr.acquiſita præſcriptione abſque aliqua
mentione iuris patron.vel derogatione,eo quia contra
Papam non præſcribitur cū ſit ordinarius cunctorum.
cap.cuncta per mundum ca.per principalem.2.q.3.& to
tus mundus dr̄ eius diœceſis. Bal.in l.reſcripta.C.de pre-
cib.Imper.offer. vbi dicit omnia beneficia quo ad Papā
cenſeri manualia.Iſtam opi.ſeq.Alex.conſi.75. in 4.vol.
in 2.colum.ſecus ſi eſſet beneficium iuris.quia non poſ
ſet legatus conferre.gloſſ.penulti.in capi.dilectus.de of
fic.lega. latius dixi in 31.quæſtio.1. in parte 6. Iſtam opi-
nionem etiam tenuit Marſilius doctor Ioan. Andr.in d.
capi.quærelam.in verbo conſuetudine.& ibi glo.per il-
lum tex.de electionibus. Contrarium tenuit Archidia.
in c.hortamur 71.diſtinct.latiſſimè hincinde arguens,&
finaliter concludens quod ius patrona. indiſtinctè non
poſſet præſcribi per laicos per plures rationes quas bre
uitatis cauſa omitto.Sed tamen,quia in contrariam par
tem in puncto iuris ſentio prout conſuluerunt præalle
gati docto.ideo per Arch.adducti,quæ magis obſtare vi
deantur opinio.Fede.& Alexan reſpondere cum venia
curabo,faciunt ad multa præmiſſa,quia ius patronatus
ex gratia conceditur ca.3. eod. & gratia non debet trahi
10 ad exēplum. † Sed temerarium & indignum eſt aliquē
propria auctoritate ſibi præſumere quód Romana ec-
cleſia ſpecialibus inſpectis beneficiis alicui voluit
gere capitu.ſanè. de priuileg. ſi eſt temerarium &
gnum,ergo malafide poſſidet capi.vigilanti. & ca.quo-
niam.de præſcrip.& ſic non debet poſſe præſcribere.So
lu. dico & ante præmitto in quæſtione & reſponſione
Fede.& Alexand.ſemper præſuppono quòd interuene
rit bonafides ex parte præſcribentis,vt præfati pręſuppo
ſuerunt.nota. in gloſſ.in ſumma 16. quæſtio. 3. vbi vult
quod interueniente præſcriptione & bonafide acquiri
tur verum rei dominium, vt ibi modo dico quod vbi
quis eſt in bonafide tanto tēpore,cuius rei memoria nō
habetur cōtraria vel per 40. annos, tunc tollitur omne
ius & acquiritur præſcribenti, vt latè in d.q.in titu.C.de
præſcrip.triginta anno.ſi pręſcribit mediante iure,ergo
legitima l.iuſtè.ff.de acquiren.poſſeſ. & ſic non aſſumit
ſibi quis ex propria auctoritate quod alicui ex ſpeciali
priuilegio conceſſum eſt, ſed aſſumit quod a lege indu
ctum,ſcilicet præſcribere.quod optimè poteſt, vt in to-
to titulo de præſcrip. C.& toto titulo extra de præſcri.c.
ſi virgo 34.quæſtio.2. & 3.quæſtio. non obſt.quod gratia
non extendatur,quia dico quod non debet extendi per
hominem,ſed per legē bene poteſt extēdi. vt infra pro-
babo.ex quo ergo lex induxit præſcriptionē & conſue-
tudinem de omni iure, ergo etiam tale ius debet poſſe
per laicum præſcribi cum non ſit merè ſpirituale intel
ligendo de omni iure patr.quod habetur in eccleſia nō
11 collegiata.non etiam obſt.dum dicit † quòd parrochia
nis ſemper dicuntur idem populus licet in parte vel in
totum mutatus fuerit l.proponebatur. ff. de iudi.& iſte
populus a principio habuit malam fidem,quia ſciuit ſe
pręſentādo vſurpare tale ius quod ad ſe ſciuit non per-
tinere,aut ignorauit,& tunc fuit ſupina ignorantia,quę
non debet prodeſſe,quia quod meū nō eſt ad alios per-
tinere credere debeo l.cū quærebatur. C. vnde vi. & ſic
ſunt tria implicita argumēta.Ad quæ primò dico, ꝙ li-
cet populus mutatus dicatur idē,hoc eſt per legis fictio-
nē. vt gl. ęſtimaretur in d.l.proponebatur. quæ non hēt
veritatē nec rei ſubſtātiā debet immutare l.in reb. C. de
12 iureiur.† licèt enim dicatur idē populus quo ad nomē,
non tn̄ ſequit̄,ergo eſt idē quo ad ſubſtātiā,potuit enim
populus pręcedēs habuiſſe malā fidē & ſequens bonā.
Regula iuris qui in locū alterius ſuccedit licitam habet
ignorantiā.ff.de regu.iur. vnde in dubio dēt præſumere
ſuū prædeceſſorē habuiſſe bonā fidē cū in dubio quili-
bet præſumat̄ bonus l.merito. ff. pro ſocio ſimile vide-
13 mus in homine,vt in ſi.d.l.proponebatur.ff.de iudi.† ho
mo 30. anno. eſt idē qui fuit & triū annorū quo ad cor-
pus & famā,non tn̄ ſequitur eſt idē quo ad actus hoīs le
gales,quia homo 30.anno.poteſt ꝯhere matrimonium,
14 teſtari,& alia,quę non poteſt impubes.¶ † Secundū ar-
gumētum nego ꝙ fuit populus in mala fide.quia in du
bio non eſt mala fides pręſumēda, pręſertim in vno ro-
to populo pōt eſſe ꝙ vnus populus bis vel ter præſenta
uit, renouatur populus ex magna mortalitate pn̄tatus
durat in prębēda ad 60.annos ſubſequēs populus ſemꝑ
pōt eſſe in bona fide credēdo præcedētē habuiſſe ius ꝑ-
ſentādi ex legis beneficio, vel ex alia iſta cauſa. idē pōt
eſſe ſi ponamus exēplum in vno tm̄ laico,qui alteri ſuc
ceſſit qui pluries pn̄tauerat,nā ſucceſſor qui eſt in bona
fide poterit pręſcribere,& ſic nō interuenit aliquod pec
catū hic pręſupponēdo bonā fidē,& ita euitantur mul-
ta argumēta per Archi.ꝯ iſtā partē adducta, qui præſup-
ponit quod fuerit populus vel laicus pręſcribēs in mala
fide.ſic non obſtat tertiū dum dicebatur conſtat laicum
habere malā fidē aut ignorat,quia poteſt dari mediū,ſci
licet quod quiſque probabiliter ſe habere ius bonū pu
tat,quia vidit prædeceſſorē ſuum pluries pn̄taſſe,ipſe ēt
vltimo loco pręſentat,& illa pręſentatio admiſſa nemi
ne contradicēte durat per 40. annos vel circa dūmodo
per 60.annos durauerit inducitur præſcriptio ēt ex illo
vnico actu cōtinuato per 40 annos glo.antepen.in c.cū
eccleſia.de cauſa poſſ.& propr.c.cū de prębē.ibi vno vel
plurib.de pręb in 6.Etiam dato quod pręcedens popu-
lus habuiſſet malam fidē non video quare ſucceſſor nō
poteſt

pōt habere bonā d. regula qui in alterius & in regula cū
quis in 6. multū facit ç. cura cum glo. 2. in fi. de iure patr.
quę vult quod licet anteceſſores fuerint in mala fide, ac
cipiēdo eccleſiam dotatam a laico ſine epī ꝯſenſu, tñ ex
quo anteceſſ. poſſederunt, pñt & ſucceſſores præſcribe-
re. ſimilis in c. de 4. de præſcr. & in primis 2. q. 1. c. ſi ſacer-
dotes 16. q. 3. Itē non ob. quod dicit Archi. de vſurpatio-
ne & de peccato quod eſt volūtas retinēdi vel conſequē
di quod iuſtitia vetat ſecundū Aug. vel ſecundū Ambr.
25 † Peccatū eſt opus iniquitatis, ſed præſentans ſine iure
pat. facit talē iniquitatē, ergo non dēt ēt poſſe præſcribe
re, quia dico ꝙ non facit ꝯ iuſtitiā, ſed ſecundū iuſtitiam
& æquitatē in iure ſcriptam, quæ concedit bonæ fidei
poſſeſſori præſcriptionē dictis iurib. & laicis ſucceſſo-
res pñt eſſe tales. ergo habeo intētum. Vltimò dicit nō
obſtare c. quærela quod loquitur in prin. ibi, ſed ipſe ad
quē per electionē populi antiqua ꝯſuetudine pertinet
electio in parte referēte iura, quæ verba nō probant vel
quod cōſuetudo fundabatur ſuper iur. permiſſo ex iure
patr. & ita intelligit verbum quod poſtea ſequitur ſalua
quæſtione iuris pa. inter eccleſiam & populū, vt ibi eſſet
quæſtio iuris pat. quod cōpetebat ex vi iuris patro. id eſt
fundatione, datione fundi, dotatione ſecundū Hoſt. per
26 c. fi. eo. ad c. cū eccleſia Sutrina. vbi † ius eligēdi ex cōſue
tudine acquiſitū dr̄ per monachos. ex triplici actu ꝗ. de
cauſa poſſeſ. & ad c. ea noſcitur de his quæ fiunt a præla.
ſine cōſenſu cap. vbi ex legitimē cōſuetudine pōt Abb.
eligere ſine capitulo, non forte ridet quia loquitur in
eccleſiaſticis perſonis quæ talia merè ſpiritualia pñt ac-
quirere, vt Panor. in d. c. quanto. Sed quia opi. Fed. Alex.
& mea fundatur ſuper illo c. quærelā ꝙ loquitur in po-
pulo laico, ideo dico cū venia veritatis dicendæ ꝙ non
procedit ſolutio data per Archid. & Hoſt. ad illud c. pri-
27 mū fateor Archi. dictū † quod in prin. dū loquitur de ꝯ-
ſuetudine ſunt verba narrātis iura ſua, quæ licet non di
cūtur probare vt not. Moder. in l. cætera. §. 1. de leg. 1. dico
illud procedere vbi lex vel canon poſtea decideret ꝯriū.
Sed in d. c. Papa nō decidit ꝯ illam narrationē immo ab-
ſoluit ibi Papa præſentatū in virtute illius cōſuetudinis
ab omni moleſtia aduerſarii, aſſignat rationē quia cōſti
tit populū eſſe in quaſi poſſeſſione pñtandi qui præſen
tauit, & credit ſe habere ius pñtandi bona fide licet non
verè ſit patronus tex. eſt clarus in c. cōſultationib. de iu-
re pat. & ibi gl. & licet poſtea declaretur nō patronus tñ
præſentato & inſtituto remanet eccľa, ergo cōpetit ius
pñtandi nō ſemper ex ei iu. patro. Nec ob. quod poſtea
ſequitur in tex. ſalua q. ſuper iure patr. & iſta verba intel
ligūtur de propria vi iuris pat. qñ quis eſſet proprie pro-
nus verus per d. c. fi. ſecundū eos, quia dico ꝙ hoc diuina
re eſt ad iſta duo capitula. in ꝯrium verò c. ꝯſultationib.
vbi dr̄ quæſtio iuris patro. etiam ex parte illius qui non
eſt verè patronus, ſed in quaſi poſſeſſione pñtandi, ita
pōt etiam intelligi c. querelā. & c. fi. de iure patr. quæ ge-
neraliter loquitur argum. l. de pretio. ff. de publici. & ſic
ergo apparet ꝙ licet nō ſumatur argumē. ab illis verbis
narratiuis in c. querelam. tñ aphuc poſſet ſumi argumē
tum quia Papa decidit ſecundū illa verba narratiua. gl.
eſt in verbo poſtfacta, in ca. auditis. de electio. in l. vnica.
in 3. lectura. C. qñ non pe. par. cum concor. per Iaſ. ibi. in
l. illam. C. de colla. ſecus qñ contra illa verba decideret.
28 ¶ † Infert deinde cōcluſionē ꝙ nō præſcribitur aliquo
tēpore ꝙ cum peccato poſſidetur. c. illud. 93. diſt. ca. nul-
lus. 100. diſtin. c. ſi diligēti. de præſcri. Nec pōt aliquid ex
conſuetudine induci, quæ eccleſiaſticis obuiet cōſtitu-
tionib vel iuri communi. Ad hoc dico quod nō eſt in
peccato qui eſt in bona fide. i. in quaſi poſſ. pñtandi. & p-
ſcribit cum faciat actū licitū & a canonib. pmiſſum to-
to tit. de præſcrip. Nec iſta cōſuetudo præſcribēdi dr̄ iuri
cōi ꝯria, qa licet habēdo reſpectū ad c. decretū. & c. noue
rint 10. q. 1. iura antiqua in quib. diſponitur bona eccle-
ſiaſtica eſſe in epī cura, tñ ex quo per alia iura noua di-
ſpoſitū eſt ius patr. eſſe apud laicos per c. quicunq; c. fri-
gētius c. filiis 16. q. 7. c. nobis. de iure patr. ergo ēt vr̄ quòd
laici præſcribēdo non faciant ꝯ iura cōia ſed ſecūdum
ius, ideo talis cōſuetudo præſcribēdi dr̄ realis ex quo nō
eſt ꝯ ius cōe. Itē dico ꝙ aliqñ eſt dare conſuetudinē con
tra ius cōe rationabilē, & talis cōſuetudo dr̄ rationabi-
lis diuerſis rationib. conſideratis. ius enim cōe diſpoſuit
quod Epiſcopus tractet negotia cū cōſilio capituli c. no
uit. extra de his quæ fiunt a præla. ſine conſenſu ca. alias
19 irritantur vt ibi. † Iſtud ius fuit rationabile, quia firmius
eſt iudiciū quod plurimorum ſnīa confirmatur. ca. pru-
dentiam. de offi. de leg. Tñ conſuetudo inducitur ꝯ iſtud
ius c. 3. de conſue. in 6. quæ ēt eſt rationabilis alia ratio-
ne cōſiderāda vt facilius expediātur negocia, & ſic duo
ꝯria pñt ſimul eſſe vera diuerſis cōſideratis rationib. ſi-
cut nubere & non nubere c. nuptiarū 27. q. 1. Iaſ. in cle. 2.
per gl. c. liberis. C. de in ius vocan. & ſic poſſet induci cō-
ſuetudo præſcribēdi, quia vno iure cōſiderato, non eſt
ꝯ ius permittēs præſcriptionē, licet uideatur ꝯ aliud, tñ
hoc non eſt multū eccleſiæ nociuū, vt ī. dicam. Multa in
ſuper facit argumēta pro parte iſta, poſtmodū facit ſe-
ximembrē diſtinctionē quomodo ſex viis eccľæ ſubue-
niē electione, nominatione, poſtulatione, collatione,
& omnib. iſtis per eccľaſticas perſonas. aliis duob. etiam
per laicos, vt in pñtatione & petitione. Sed per iſta dicta
ſua nō recedo ab opi. Fede. & Alex. quā tenuit Marſilius
præceptor Io. And. vt ſ. dixi. tenuit & Hugo in c. ſic viue.
& in c. ſiquis monachus. per illa iura vbi populus eos eli
gebat in prelatos de quib. ibi, 16. q. 1. & ibi in ſumma In-
no. in c. quod qs. in verbo abuſum. de ele. vbi dicit ꝙ ſiqs
laicus ex cōſuetudine hēr vel ex priuilegio ꝙ poſſet in
tereſſe electioni, nō irritaret vt ibi p Compo. in c. capitu
lū. de reſcri. & ibi Io. And. ver. quęrit poſt, quid ſi cōuene
rūt poſt gl. prope fi. Io. de Imo. in q. 3. qui fundatur ſuper
pñtatione populi. Hanc opi. firmat capitulū generali. &
ibi gl. antiqua præſcriptione. & ibi Pau. de Eleaz. relatus
per Gemi. de elec. ſuper d. gl. qui dicit quod immo ēt ſi-
ne tit. habebit locū talis præſcriptio, ſed bona fides ſuffi-
20 cit. † Et ponit not. limitationē ad c. 1. de præſcrip. li. 6. vbi
qñ aliquid præſcribitur quod eſt ꝯ ius cōe non ſufficit
bona fides tm̄, ſed requiritur titulus, hoc dicit eſſe verū
in actu creato & alicui quęſito pſonæ per ius cōe, ſecus
in actu nondū creato, ſed qui præſcriptione acquiritur,
qui antea nulli erat tributus, quia licet ius cōe in præ-
ſcribēdo videatur reſiſtere, tñ qa perfectū id eſt perfecta
præſcriptionē ius cōe ei aſſiſtit, ideo non requiritur ali-
quis titulus, ſed bona fides ſufficit. vt in d. c. generali. qd
loquitur in præſcriptione iu. patro. eligen. quod eſt val-
de aureum dictū. Firmat gl. cōſuetudine allegādo bona
iura in c. querelam. de ele. glo. in c. fi. in verbo niſi, de cō
21 ſuetudine. † Panor. ibi dicit ſatis eſſe conſuetudinē nō
eſſe peccati nutritiuam, ad hoc vt dicatur rationabilis
vt poſſit induci, licet non tēdat ad fęlicitatē æternam c.
22 cum dilectus eodē. ¶ † Quartò facit, quia ex tali præſcri
ptione non multū grauatur eccľa, eo quia licet habeat
præſentare, non tñ dicitur dare aliquod ius præſentato,
ſed epiſcopus pōt reiicere talē præſentatum ſi nō videt
eum ſufficientē Archidia. in c. decernimus. 16. q. 7. Item
quod eccleſia teneatur alere patronū egenum, hoc non
eſt grauamē, quia de reſiduis alit, quæ alias ſunt paupe-
rum, cum bona etiam clericorum ſint pauperum capi.
quando 16. quæſt. 1. glo. in capi. quicunque. eadem quæ-
ſtione 7. nota. Panormi. in capitu. quanto. de iudic. in 2.
colum. vbi dicit præſentationem non eſſe quid ſpiritua
le, & quod non magnum quid dicitur habere ipſe pa-
tronus ex ipſa præſentatione, facit Archid. in capi. mo-
naſterium 16. quæſt. 6. vbi dicit ius patron. non eſſe non
dominium, ſed ſolicitudinem ſeruitii. Hugo idem in
23 c. frigentius 16. q. 7. facit ca. decernimus. ea. q. † Cum er-
go ius pat. non contineat grande grauamen contra ec-
cleſiam & omnis conſuetudo admittitur contra eccle-
ſiam, quæ nō ſit ꝯ neruum ipſius c. 1. de cōſuetudine, er
go ēt conſuetudine poterit præſcribi ius pat. ¶ Quintò
facit vltra ſupra allegata, quia negari non poteſt ius pat.
cōceſſum nō eſſe laicis ex gratia c. 2. eo. c. nullus c. Adria.
c. in ſynodo. & quaſi per totū 64. diſt. & hoc omnes faten
tur ſi ex gratia conceditur, ergo etiam ex conſuetudine

quia cõſuetudo & priuilegia ęquiparantur gl. antiqua.
in c.quia per ambitiones 62.diſt.c.cũ contingat.de foro
cõpeten. ibi ex cõſuetudine vel indulgẽtia melior text.
in c.ea noſcitur.de his quæ fi.a pręla.ſine cõſenſu capitu
li.ibi proba.cõſuetudine vel data libertate & ibi expreſ
ſè gl.¶Sextò facit tex.in c.generali in verbo antiqua cõ-
24 ſue.& ibi gl.de cõſue.in 6.¶ † Septimo facit q̃a ius pat.
poteſt eſſe apud laicũ.vt gl.expreſſa in c.piæ c.ſeq c.qui-
cunque 16.q.7.quæ loquitur de fundatione,dotatione,
aut ditatione,ergo eodẽ modo pct aliũ quencunq; mo
dum legitimũ vt infra latius dicetur in 9.par.quomodo
transferatur.& eſt tex.in c.cõſultationib.eo.ſi poteſt poſ
ſideri vel quaſi poſſideri, cũ incorporalia propriè non
poſſideãtur c.cũ eccleſia.de cauſa poſſ.c.conqueſtus. de
foro compet.ergo cũ per laicũ poſſit quaſi poſſideri ne
ceſſariũ erit dicere q̃ & põt præſcribi c.1.de præſcr.in 6.
glo.in ſumma 16.q.3.¶Iſtam opin. poſtquã iam omnia
pręcedẽtia ſcripſerã reperi Io.An.cumulatiſſimè armã-
tẽ,& ab omni impulſu & obiectione ↄ̃ protegentẽ & at
teſtantẽ Nicolaum Papã quartũ hanc quęſtionem cũ de
facto verteretur in curia ↄ̃ parrochianos eccleſię S.Ceci
liæ de Flor.qui ſacerdotẽ præſentauerãt cũ noluiſſet diœ
ceſanus præſentationẽ admittere,appellauerũt ad Papã
& fuit lata ſnĩa pro populo,quã Papa cõfirmauit & exe
cutores dedit,& ipſe Io.And.habuit literas in manibus
bullatas.Maximè inſtetit Io.An.circa iſtã regulã vt Mar
ſiliũ præceptorẽ ſuũ defenderet ↄ̃ Arc. in d.c.hortamur
2.diſt.q̃ parrochiani nõ poſſent præſcribere ius pat.præ-
ſentã. ſuum parrochianũ vel plebanũ cuius de directo
tenet ↄ̃riuni præfatus Io.An. in regula quod alicui gra-
tioſè.in mercurialib.eandẽ opin.videtur ſenſiſſe in c.cũ
venerabilis ꝟ. verbo tẽporalia remittẽdo ſe ad not. in d.
regula.hanc opi. dixit Panor. in c.quærelam.de elec.cõ-
25 muniorẽ omnes modernos ſequutos fuiſſe. † Sed ipſe
tenet ↄ̃ per rationẽ,quam dicit inconuincibilẽ,eo quia
laicus nõ poteſt poſſidere ſpiritualia,& per ↄ̃ns nec præ
ſcribere c.cauſam de præſc.in 1.not.c.Meſſana.ca.ſacro-
ſancta. de elec. ita nec ius annexũ ſpiritualitati ſicut eſt
ius præſentandi. quia de cõnexis idẽ eſt iudiciũ c.quan-
to.de iudi.c.præterea.de tranſ.c.de iure patr.Licet ex ſu-
pradictis ſatis putem ad hoc argumẽtum riſum,tamen
breuiter dico conſequẽtiam eſſe falſam,quia ius patro.
quaſi poſſidetur per laicũ nec quia annexum ſit ſpiritua
litati per hoc impeditur eſſe apud laicum c. cõſultatio-
nibus ca.cum ſeculũ.& plurib.aliis de iure patr.c.filiis c.
frigentius c.quicunq; 16.q.7.& c.ex literis.de iure pat.Et
ſi illa cõſequentia eſſet vera ſequeretur quod nullus lai
cus poſſet eſſe patro. verus.Cuius ↄ̃. dr̃ in dictis iurib.Itẽ
ſequitur quod ius patro.cum vniuerſalitate tranſi e nõ
poſſet quod eſt contra c.ex literis. de iure patr.Et ibi Pa-
26 nor.& glo. † Ad regulã q̃ de cõnexis idẽ iudicium, dicẽ
dum ergo eſſet q̃ laicus nõ poſſet præſcribere ſicut nec
emere ſpiritualia.Dico negãdo quod illa regula ↄ̃nexo
rũ non ſemper procedit,vt videmus in iure patr. quod
acceſſoriè venit cum tẽporalibus. quod probatur in d.
c.ex literis.& c.de iure. eo. & tñ certum eſt q̃ ſpiritualia
non poſſunt vendi.d.c.de iure.Ita ſe remittit Pan.de iſta
regula in ca.quanto.ad d.ca.ex literis.vnde ergo apparet
opin.Fede.& Alex.de iure procedere etiam cum omni
fauore eccleſiæ, quia parrochiani regẽdi per ipſum ple
banum merito deberẽt poſſe pręſentare quẽ ſcirent ſuf
ficere & pro eorũ vtilitate valere,vt dixit Io.And.in d.re
gula,nõ ergo eſſet inconueniẽs q̃ parrochiani debeant
poſſe præſcribere vel alii laici cũ bonafide.Iſtã met opi-
nio.vr̃ ſequi Panor.in c.dilectus.de offi.leg.q̃ præſcriba
tur ius patr. tanto tẽpore cuius initii memoria non eſt
in ↄ̃riu m.Allegãdo Io.And.in c.2.de preben.in 6.Cum
igitur iſta ſit doct.opi.communior q̃ laicus cum bona-
fide poſſit ius pat.præſcribere vt ſ. ſatis clarè deductum
eſt & communis conſuetudo eam ſequitur,vt per lite-
ras Papæ Nicolai quarti de quibus ſ.per Io.And.& talis
præſcriptio nõ ſit multũ eccleſiæ nociua,cum patronus
non ſolũ adueniat ad commodũ ſed & incõmodũ c.de-
cernimus 16.q.7.Minime tenere aut iudicare ↄ̃ commu
nem opin.ex conſuetudine quæ certam habet interro-
gationem auderem l.minime.ff.de leg.Bar.in l.aſſiduis.
27 C.qui po.in pig.ha.† Os eſſet in cęlum ponere, qui ali-
ter vellet iudicare,quam Papa iudicauerit in eodẽ vel ſi
mili caſu vt in iſta pręſcriptione,vt ſ.dixi referendo Io.
And.in c.in cauſis.de ſent.& re iudi.Quis ergo tantæ ſu-
perbiæ faſtigio tumidus eſt,vt regalẽ ſenſum cõtemnat,
quẽ in ſnĩa ſcrẽda habuit, vt aliter velit iudicare vel te-
nere quã ipſe tenuerit l.ſi imperialis. C.de legi.§. ſed &
quod prin.inſtit. de iu.na.gen.& ciui. Præſertim cũ non
habemus l.expreſſam in ↄ̃rium,ſed plura iura ſunt pro
cõi,ergo intrepidè tenẽda eſt hæc cõis opinio.nec malè
diceret aduocatus vel iudex aduocare vel iudicare aut
cõſulere ſi ſecundũ hanc cõem opin. conſuleret vel iu-
dicaret Bar.in l.pen.ff.de pena iudi. qui male iudi.Mod.
in l.diuortio.§.ſi fundũ.ff.ſol.matri.Alex.in l.cum prola
tis.ff.de re iudi.in 2.col.& ſeq. & in princi. Patronus ve-
rò qui vult hanc præſcriptionẽ probare fundabit ſe in
pluribus præſentationibus cum curſu tẽporis factis. Pa
nor.in d.c.quærelam.de electio.Bald.in ca.1.§.ſi vero va-
ſallus,quid ſit inueſti.

1 *Ius patronatus eſt de iure poſitiuo inuentum.*
2 *Papa contra ius poſitiuum poteſt,ſed & contra legem euangelicam di-ſpenſare poſſe putatur.*
3 *Papa nil poteſt in articulis fidei,nec innouare nec diſpenſare.*
4 *Papa generalis dei vicarius,in quibus & quid poſſit.*
5 *Ius patronatus ex priuilegio Papę acquiri poteſt.*
9 *Papa omnium diœceſanus & ordinarius.*
7 *Papa ſacerdos potentiſſimus omnem habens iuriſdictionem.*
8 *Papa quid poſſit.*
9 *Ius patronatus liberti vnde proueniat.nu.10.*
11 *Patronus liberti ſit quis colluſionis detectione.*
12 *Patronus liberti per ſententiam quis poteſt effici.*
13 *Ius patronatus quæritur iuramento,& fideicommiſſaria manumiſſione. nume. 14.*
15 *Patronus liberti per manumiſſionem ex pacto poteſt quis effici.*
16 *Patronus quis efficitur ex proſtitutione contra legem venditionis facta.*
17 *Ius patronatus liberti non ex omni libertate quæritur.*
18 *Liber multis caſibus quis efficitur,& tamen nullo ius patronatus quæritur.*

PRo ſexta cauſa quæro,an ius patr. poteſt eodem mo
do deſcẽdere a priuilegio vt quis efficiatur patronus
alicuius eccleſiæ liberæ ex ſpeciali priuilegio. Breuiter
1 in hac q.dico q̃ poteſt.& primò vtor tali ratione.† Cer-
tum eſt enim ius patro. eſſe inuẽtum de iure poſitiuo,
ſummus enim Pontifex cum toto concilio conceſſit
hoc ius laicis poſſe acquiri ex cauſis ſup. enumeratis de
quo habetur in Toletano conſi.c.quicunque 16.q.7.ca.
2 piæ mẽtis c.ſeq.c.filiis 16.q.7.ca. decernimus eo. † Sed in
actib. reſpicientib. ius poſitiuum Papa põt diſpenſare.
imò & contra legẽ euangelicam & contra apoſtolum,
vbi ceſſat ratio illorum.puta in caſib.in quib.diſpẽſauit
Chriſtus.de quib.in ſacra ſcriptura,& de quib.non appa
ret in ſcriptura recurritur ad Papã ca.quodcunq; 24.q.1.
puta vbi non diſpenſaret cõtra vniuerſalẽ ſtatum eccle
ſiæ,vt ex multis caſib. colligitur in c. ſunt quidam 25.q.
1.c.licet.in fi.de teſt.15.q.6.c.iuratos.34.diſt.lector.Panor.
in c.per venerabilẽ.qui filii ſint legiti. per c.1. de immu.
eccl.Inno.in c.cũ ad monaſteriũ. de ſtatu mona. dicit in
his quę ſunt iuris poſitiui Papa diſpẽſat pro velle Anto.
3 in c.1.de conſti.Barba.conſ.1.col.18.† dũmodo nõ diſpẽ
ſet in his quæ pertinet ad articulos fidei, quia illa ſunt
præcepta diuina legis naturæ tanquã principia practicè
nota in terminis, quia rẽduut ad finale bonũ appetẽdũ
& malũ mortis fugiẽdũ.ſ.peccati,quæ omnino ſunt in-
diſpenſabilia,ideo dr̃ ius naturale immutabile c.ius na
turale 2.diſtin.§.ſed naturalia.inſti. de iure naturali. Rõ
quare ſup iſtis nõ poſſit diſpẽſare,eſt, q̃a rõ legis naturę
q̃ eſt illud quod dñt illa duo principia,ſ.finalẽ bonũ ap-
petẽdũ,& malũ ęternę mortis fugiẽdũ penitus eſt ab il-
lis inſeparabilis, vnde ſup illis nõ poteſt diſpenſare,ſed
cum reſpiciẽtib. ius poſitiuũ rõ ſit multum a diſpoſitis
ſepara-

ſeparabilis in iure,ideo a ceſſante rõne,vel alia rõne mi
litãte poterit diſpẽſare,vt patet in omnib.caſib. ſup qui
bus quotidie diſpẽſat Papa , quod põt cauſa iuſtificata.
4 ¶† Secũdo ꝙ põt diſpẽſare,facit,quia Papa dr̃ generalis
Dei vicarius aſſumptus in plenitudinẽ poteſtatis,vt poſ
ſit in omnib.occurrẽtibus,& neceſſario expediẽdis con
ſulere c.quodcunq; 24.q.1.Matthęi 16. & quia vniuerſa-
liter locutus eſt Petro , nihil excepit a iuriſdictione ip-
ſius Petri.c.ſi Romanorũ 19.diſtin.c.ſolitis.de maiorita-
te & obed.quæ verba exponit Inno.in c.quanto.de con
ſu.vt intelligãtur per viam cõſtitutionis & præcepti , &
ꝙ ſit generalis vicarius in plenitudinẽ c.non ſunt.de pę
nit.diſtin.1.c.de libellis 20.diſtin.c.qui ſe ſcit 2.q.16.ſi po
teſt in omnib.neceſſario occurrẽtibus ꝯſulere & proui
dere, ergo ẽt poterit alicui ex priuilegio concedere ius
patro.in eccleſia, ſicut in ſimili videmus ꝙ poteſt inter-
ponere authoritatẽ ſuper totali alienatione bonorum
eccleſię, ẽt Romanæ ſecundum Bal.in l.penul.C.de bo.
quæ libe.& in aliis occurrẽtibus; ergo & in caſu noſtro.
Itẽ videmus ꝙ de plenitudine poteſtatis poteſt ab ali-
quo auferre prębẽdas cum cauſa vel ſine cauſa. Iaſ. in l.
Barbarius,col.8.ff.de offi.Præto.Car.in cle.j.vt lite pendẽ
te 9.q.3.c.per principalẽ c. cuncta per mundum. primo
& ſeq.ca.q.vbi dr̃ habere ius iudicandi & abſoluendi in
omnib.caſib. nec alicuius ſubeſt iudicio , ergo ẽt pote-
rit dare ius patr.ex priuilegio.habetur in c.propoſuit.de
conceſſ.præbẽ.& ibi Panorm.in quib.poteſt diſpenſare.
5 ¶ † Tertiò principaliter per c.Adrianus.& c.in ſynodo.
63.diſtin.vbi apparet Papam vocaſſe regẽ Franciæ in au-
xilium ꝯ quoſdam hoſtes eccleſiæ,& quia hoſtes ſupera
uit,conceſſit ei Adrianus Papa cũ tota ſynodo ius,& po
teſtatẽ eligendi Pontificẽ & ordinan ſedẽ apoſtolicam,
ſi ibi conceſſit illud priuilegium,& alia quæ ſequuntur
ibi.& in c.ſequen. de tota eccleſia ſub pęna excõmuni-
cationis contrafaciẽtium , quanto ergo fortius poterit
ius patro.concedere ex priuilegio,ſic videmus ꝙ ſolus
Papa poteſt cõcedere alicui laico ius electioni intereſ-
ſe prælati eccleſiæ collegiatæ ꝯ ius cõe vt no.in c.nobis
6 de iure pat.¶† Quartò & vltimo quia veritas præſtringi
tur paucis,cum Papa dicatur ordinarius cunctorũ,& to
tus mundus dr̃ ei diœceſis d.c.cuncta per mũdum ca.per
principalẽ 9.q.3. Itẽ dr̃ quod ẽt omnia beneficia ſint ei
manualia Bal.in l.reſcripta.C.de preci.Impera.offe.Ideo
concludo ꝙ alicui põt dare ius patr.priuilegio alicuius
eccleſiæ nõ patronatæ ante.Idẽ tenuit Ale.in d.conſ.74.
in 2.col.in 4.vol. Idẽ videtur ſenſiſſe Feder. in conſ. 234.
arguẽdo de conſuetudine ad priuilegiũ , & eſt bonum
7 argumẽtum vt ſupra in cauſa precedẽti. † Itẽ Papa dici-
tur potẽtiſſimus ſacerdos c.nulli fas 25.q.1. quod nõ eſ-
ſet ſi non poſſet concedere ius patron. Itẽ Papæ eſt data
omnis iuriſdictio.Actuum 11.c.eſt & aliud 24.q.1. vnde
tenet Barb.in d.conſ.1.in 8.& per totũ , quod ſolus Papa
poteſt regere & deliberare & adminiſtrare ſine conſilio
Cardinaliũ & Epiſcoporum , quia ipſi ſoli data eſt dicta
poteſtas d.c.16. Matthæi. alias non diceretur potentiſſi-
mus , intelligitur enim ſuperlatiuus de ſupremo , quæ
ſupremitas non datur vbi aliquid deficeret.Itẽ adæquat
8 quadrata rotundis.Hoſt.in c.cum veniſſent.de iudi.† Itẽ
eſt maioris authoritatis quam ſancti.d.c.de libellis 2.di-
ſtin.& ibi glo Nec ſibi poteſt dici cur ita facis.ca. in me-
moriã 19. diſt. ergo concludo quod ex priuilegio pote-
rit acquiri ius patr.perinde , ac ſi ex aliqua de prædictis
5.cauſis acquireretur,ſcilicet fundatione,dotatione,di-
tatione,datione fundi reparatione,itẽ præſcriptione &
priuilegio facit quod in ſimili tenet Ioan.And.in c.2.de
pręb.in 6.in 2.col.vbi dicit ex priuilegio poſſe cõcedi lai
co vt eccleſias ꝯferat,& vt decimas percipiat,licet de iu
re nõ poſſet,& ibi Gem.quæ tñ ſunt ſpiritualia,ergo fa-
cilius dabit et ius patr. quod non eſt propriè ſpirituale,
9 ſed ſpirituali annexũ gl.i c.piæ mẽtis 16.q.7.† Nũc aũt di
cendũ reſtat vnde ius patr. liberti proueniat, quã quidẽ
materia vt breuius potero abſoluã,cũ alias nimis ſe ex-
tẽdat,iſta aũt non multũ proficua ſit, licet ambæ multũ
cõformitatis habeãt quo ad diffinitionẽ,vt ſ.in 1.par.ap

paruit.quia ambo cõpetunt patronis ꝑ beneficia colla
ta eccleſiæ vt liberto.c.piæ c.frigẽtſus 16.q.7.l.1.§. cũ pa-
tronus.ff.de offi.præfe.vrb. Itẽ quo ad emolumẽta vtri-
que ex tali iure cõpetẽtia.vt ĩ.apparebit in 6.parte. Pro-
10 uenit aũt iſtud ius pat.ex plurib.cauſis.† Primò ex ſpon
tanea manumiſſione quã quis facit de ſeruo ſuo quo-
modocunq; quæſito,& illud quod dico de patrono ma
ſculo idẽ ẽt intelligo de patrona,quia ita põt manumit
tere fęmina ſicut maſculus,ſicut & ſ.dixi in alio iure pa
tro.poſſe mulierẽ fieri patronã fundatione , vel ex aliis
cauſis,ſiue fęmina ſit vxor teſtõris,ſiue filia,ſiue maſcu-
lus,ſiue fęmina fauore libertatis nõ hr̃ ratio manumit-
tẽtis dummodo ſit maior 20.annis manumittẽs inter vi
uos,vel 18. annũ attigerit qñ teſtõ vult manumittere.§.
cũ aũt.inſti.qui & ex quib.cau.ma.poſ.l. ſi minor. C.qui
11 manumit.nõ poſ.¶ † Secũdo fit quis patronus detectio
ne colluſionis,puta ſeruus facit ſibi moueri litẽ a domi
no, vel patrono vt pronũcietur ingenuus dño patiẽte &
colludẽte,cũ poſſet ꝯdicere.nã ſi pronũcietur quis liber
& aliquis detegat iſtã colluſionẽ , efficitur ille libertus
detegẽtis.de iſtis duob.modis eſt rex.in l.ad optimũ.§.pa
12 tronũ.ff.de in ius voc.& ibi gl. detexerit. ¶ † Tertio per
ſñiam efficitur quis p̃onus, puta aliquis libertus dicit
ſe ingenuũ,ego dico eũ libertũ meũ,& ita pronũciatur
ſñia facit me patronũ d.§.patronũ ar.l.ingenuũ.ff.de ſta.
13 hom.l.res iudicata.ff.de reg.iur.¶† Quartò ſi iuraui illũ
eſſe libertũ meũ in iudicio ſicut deſinit eſſe libertus per
cõtra.ſñiam & per iura d.§. patronũ. iſto modo quæſitũ
ius par.prohibet in ius vocare patronũ ſine venia , non
aũt dat ſucceſſionem in bonis liberti,ſicut alii modi l.ſi
iurauero.ff.de iure pat.quia nõ propriè dr̃ libertus ſicut
14 qñ lata eſt ſententia.¶ † Quintò manumiſſione acqui-
ius patr.puta fideicõmiſſaria,quia quis fuit rogatus ma-
numittere in teſtõ , & tunc ſi fuit filius teſtatoris graua-
tus,tũc ex tali manumiſſione efficitur patr.quo ad illud
quod nõ poterit in ius vocari l.16.quoq; ff.de in ius vo
can.& in magnitudine poterit imponere operas,& hẽt
ius ſuccedendi per ꝯtabu. l. qui ex cauſa fideicom.ff.de
bon.libe.ſecus ſi alius fuerit rogatus a teſtõre manumit
tere,quia nõ poterit imponere operas in manumiſſio-
15 ne,vt ibi,licet habeat ꝯtabu.& alia iura.¶ † Sextò ſi hac
lege emi,ut manumittã , ſi poſtea nõ ſeruo fidẽ,fit liber
per cõſtitutionẽ diui Marci & Commodi. de qua in l.2.
& 3.C.ſi mã.ita fu.ali.ut ma.in l.ſed ſi hac l.in princ.ff.de
in ius uoc. quantũ ergo ad illius edicti diſpoſitionẽ pat.
efficitur & quo ad ꝯtab.l.1.C.de bo.liber.& hoc qñ num
mis mei emi. Si aũt nummis datis ab ipſo ſeruo emi ut
manumittam, ſi poſtea frango fidẽ non manumittẽdo
efficitur liber,nec ego habeor pro patronô d.l.ſed ſi hac
§.ſed ſi ſuis.Ratio diuerſitatis eſt , qa plus eſt fallere fidẽ
ipſi ſeruo danti nũmos, quã vẽditori, qñ meis emo nũ-
mis l.4.ff.de manumiſſio. ſi autẽ manumitto , licet ſuis
nummis emero nihilominus dicor patronus , quãtum
ad hoc ut me in ius uocare nõ poſſit l.1.C. de bo. liber.
Si aũt accepi a domino ſuo pecunias ut emerẽ & manu
mitterẽ,tunc efficior patronus quo ad omnia iura dicta
16 l.1.& ibi gloſſ.retinet. ¶ † Septimò ſi hac l. uendidi an-
cillam, ut ſi hac lege proſtituta eſſet efficeretur liberta,
ſi emptor contra legẽ emptionis ſecerit , efficeretur li-
berta,& emptor non efficietur patro.ſed uenditor dicta
17 l.ſed ſi hac §.proſtitura.ff.de in ius uocã.¶ † Aliis etiam
multis modis efficitur quis liber,& tamen non acquiri
tur ius patrona.puta ſi ſeruus mortem domini iuridicè
uendicauerit,accuſando occiſorem & alias perſeueran
do in iudicio filio patroni in hoc negligente l.penul.in
princi.ff.de iure patrona.l.1.C.quib.cau.ſerui.accip. præ
18 mium lib. ¶ † Secundo ſi aliquẽ de adulterina mõneta
fabricatorem accuſauerit l.2.eo.nunc recipit a fiſco do-
minus pretium.& in aliis duobus caſib. ſequen.& illam
l.2.dicit Bald.nor.pro ciuitatibus,ut faciant iuſtitiam in
expenſis ſuis. & quis cogitur uẽdere fauore libertatis &
19 publico.¶ † Tertiò ſi quis detexerit raptũ uirginis præ-
teritum diſſimulatione aut pactione trãſmiſſum.l.1.C.
20 quibus ex cau.ſerui.¶ † Quartò ſi quis deſertorẽ militię

accuſauerit l.4.C.ex qui.cau.ſ.ſer. non a domino efficiũ-
21 tur liberi ſed a lege. † Quintus caſus in l.vnica. C.de la-
ti.libe.tol.§.ſed ſancimus.vbi ſi ſeruũ egrotantẽ eiicerit
publicè dñs nec eũ alteri comẽdauerit ipſo iure effici-
tur liber,nec aliqua iura patr.reſeruantur dño,qui a ſua
22 domo talẽ repulit & ſit liber ꝯ eius volũtatẽ. ¶ † Sextus
caſus in §.ſequẽti.ſiquis ancillam alienauerit ſub pacto
ne proſtituatur,vt ſ. & ſi proſtitura fuerit efficiat libera.
vel ſibi reſeruauerit manus iniectionẽ,tũc ſi ad dñm re-
uertetur aliquo mõ,& ipſe faciat ꝯuentionẽ efficitur li
23 bera ipſo iure dño a iure patrona.excluſo.¶ †Septimus
ſi ex volũtate quidã teſtõris ſerui pileati funus dñi præ-
ceſſerint vel ſteterint in ſeretro,vel ex volũtate hæredis
hoc factũ fuerit tunc ſtatim efficiebãtur ciues Romani
ſeruato iſto caſu iure patro.dñis ne cui de vana liberta-
te iactari ꝯcedatur d.l.vnica.§.ſed & qui dñi.C.de lati.li-
24 ber.tol.¶ † Octauus ſi quis ageret ꝯ ſeruũ vendicantẽ ſe
in ſuã libertatẽ, & dñs obtineat, nã ſi tunc aliquis daret
extraneus dño pretium vt eũ manumittat per talẽ ma-
numiſſionẽ nõ poteſt ſibi acquirere ius patr.Sed ſtatim
fit ciuis Romanus ipſe libertus,nec enim conſentaneũ
fuit vt qui pretiũ accepit,haberet & iura pat.l. qui cum
25 nũmis.C.de ope.lib.l.vnica.§.illud.de lati.lib.tol.¶ † No
nus,ſiquis alicui tradiderit ancillã ſuã vt liberam matri
monio,eã dotando,vel ſciẽs doloſe tacuerit eã ſeruam,
& dotalia inſtrũ confecerit, vel eꝯ liberam ſeruo ſuo vt
libero in matrimoniũ collocauerit, nã ipſo iure efficiũ
tur ipſi liberi ciues Romani ſeruato iure patro. dñis in
aliquib.caſib.vt in illa l.& ibi glo.denegamus.§.ſed & ſi-
quis libero. cum aũt tale matrimoniũ teneat, declarat
26 ibi glo.matrimo. per c.ſiquis lib.29.q.2. ¶ † Decimus. ſi
hæres grauatus manumitteret ſeruũ ſub ꝯditione ante
euentũ conditionis manumiſerit ſi nõ verificatur cõdi
tio,hæres qui eũ manumiſit remanet patr.l.vnica.§. ſed
27 & ſi ſub cõditione.C.de lati.libe.tol.Sed iure.¶ † Vnde-
cimus,ſiquis in teſtõ vel ſine teſtõ aliquẽ manumiſerit
vel ſcripſerit vel nõ ſcripſerit,licet dicat eũ velle eſſe li-
bertũ latinũ,tñ ex quo illa libertas hodie ſublata eſt, re-
manebit ille libertus ciuis Romanus ꝯ dñi voluntatem
iure patro.ipſi dño ſeruato.§.illo procul.C.de lati.liber.
28 tol.¶ † Duodecimus, ſi quis apud acta aliquẽ nomina-
uerit libertũ vel filiũ ſeruũ,nam talis efficitur ipſo iure
liber & ciuis Romanus,quia indignũ eſſet quod dñs ite
rũ illũ ſeruũ haberet, quẽ filium nominauerit ideo ve-
ra libertate Romana gaudet, nõ falſo dñi ſermone qui
29 filiũ eũ nominauit.§.Similiq; modo.C.de ca.tol.¶ † De-
cimustertius caſus,ſiquis ſeruo inſtrũ ſuæ emptionis in
præſentia quinq; teſtiũ corruperit vel lacerauerit,vel al
terius cuiuſlibet acquiſitionis, ſiue ſeruo tradiderit vel
delegauerit dũ fiat in pręſentia 10.teſtiũ,ne detur via fu
randi ipſis ſeruis, tũc tales efficiũtur liberi, ſed iſto caſu
remanet integrũ ius pat.ipſi dño d.l.vnica.§.ille aũt no-
uiſſimus.C.de lati.libe.tol. Ex iſtis nominatis caſib.appa
ret ius pat.patronis cõpetere ex manumiſſione,vel quia
alias ad libertatẽ peruenerit.¶ Alius & 14.caſus in l.1.&
l.eũ.ff.qui ſine manu.ad liberta.perueniũt.vbi venditus
ſub illa l.vt certo tẽpore manumittitur ſi nõ fuerit ma-
numiſſus lex facit eũ liberũ ipſo iure l.1.2.& fi.C.ſi man
ci.ita fuerit. Et per totũ illũ titulum. Sed in iſtis caſib.&
illis poſitis in illo titu.qui ſine ma.ad liber.perue.ſerua-
tur ius pat.manumittẽti, ex quo non reperitur expreſſe
peremptum vel ab eis ablatũ.Et ſic poterit ad ſucceſſio
nem venire,& ad alia omnia iura de quib.in tit.ff. de iu
re pat. Et de iſtis modis quomodo quis efficiatur liber,
eſt glo.inſti.de liberti.in glo.antepenul.

¶ Pars quarta quare leges & canones iura patron. adin-
uenerunt.

1 *Ius patronatus quare leges & canones conceſſerint.*
2 *Ius patronatus quare laicis concedatur.*
3 *Papa beneficium in eccleſia patronata conferre poteſt ſine laicorum prę-
ſentatione.*
4 *Interpretatio lata eſt in iure patronatus fienda.*
5 *Ius patronatus quare a laicis concedatur.*
6 *Ius patronatus in libertos quare concedatur manumittentibus.*

IN hac quarta parte venit explicanda cauſa, quare iu-
ra patrona.hæ leges & canones adinuenerunt,in qua
quidẽ parte me breuiter abſoluam. Cũ in ea nõ multa
cadant dubia.ſeruato igitur ordine ſup.poſito dicam c.
1 ¶ † Primò cauſam iuris pat.eccle.quã ponit Hoſt. in tit.
eodem.§.qualiter transferatur verſic.& ꝙ laicus habeat
ius patr.eccleſiæ de gratia ſuſtinetur in remunerationẽ
per c.quoniam.eo.& ibi Panor.in 1.no.c.ſi quis Epiſco-
porum 16.q.2.alias enim in bonis eccleſiaſticis nullum
ius habebat,nec ſe de illis intromittebat poſt dotationẽ
vel ditationẽ,aut fundationem eccleſię omnia pertine
bant ad ipſam ecclãm & ad ordinationẽ Epiſcopi 10.q.
1.c.nouerint c.decernimus.& gl.ſi.in c.piæ 16.q.7.c.fi. de
2 reb.eccl.alie.vel non.† Ratio aũt illius ratio.iſtius ratio-
nis quod laicis cõcedatur ex gratia poteſt eſſe vt laici in
uitẽtur ad fundationẽ & eccleſiarum dotationẽ quam
ſentit glo. in capella in ca.nobis. circa medium.de iure
patro.Ita ſenſit Arch.in c.hortimur 71.diſt.col.2.Hugo.
in c.piæ 16.q.7.Goff.extra de elec.ſacroſancta.Ex quo er-
go ex beneficio vel priuilegio aut gratia cõceditur hoc
ius laicis,ſequitur etiam ꝙ patronus gaudebit illius pri
uilegiis quib. priuilegiatus debet uti in ſuo priuilegio.
3 †Iſtam illationẽ facit Panor.in c.qm.in 1.no.extra eo.va
de ergo infert ꝙ Papa poterit cõferre beneficiũ in eccle
ſia patronata ſine præſentatione laicorum, ꝙ nõ poſſet
prælatus ſecundũ no.in gl.præſentare.circa fi.in c.cũ di-
lectus.eo.ꝙ non poterit epiſcopus in præiudiciũ patro
norũ vnũ ordinare patronis ſpretis, & ſi hoc faceret in
verecũdiam epiſcopi remoueretur, & præſentatus per
patronũ ordinari deberet c.decernimus 16.q.7.imò nec
legatus Papæ deberet hoc poſſe quando nõ haberet mã
datũ ad hoc ſpeciale vel ęquipollens, ne retrahãtur lai-
ci a fundatione vel dotatione eccleſiarũ,ſolus ergo Pa-
pa debet poſſe cõferre,quia ex quo dat priuilegium po
teſt etiam tollere regula eius eſt.ff.de regulis iuris. Et eſt
glo.expreſſa in clem.2.in verbo apoſtolicos.de præben.
ſed licet hoc poteſt Papa, non tamen valet collatio niſi
Papa expreſſe de tali iure patro.collatione faciat expreſ
ſam mẽtionem,ſi non fecerit,tunc non valet talis colla
tio quaſi ſurreptitia Panor.in d.cap.cum dilectus.in fin.
eo.eandem opinio.tenuit Archi.in c.piæ mentis.in fin.
16.quæſt.7.ita etiam tenet Zab.in d.cle.2.in 3.q.† Secun-
4 dò poteſt inferri quod vbi tractabitur de iure patro. ex
quo eſt priuilegium & gratia, lata fiet in eo interpreta-
tio,vt in aliis priuilegiis c.cum dilecti.de dona.cum ibi
no.per docto.poſt glo.quæ allegat plures concor.c.quia
circa fi.de priuile.c.viſis 16.q.2.cap.fratris.ea.q.1.l.fi. ff.de
conſt.prin.Sed quia iſtud priuilegium eſt ꝯ ius cõmune
vt ſ.dictis in prin.huius partis apparet, & quia vr̃ tende-
re contra libertatẽ eccleſiaſticam, ideo non crederẽ ꝙ
deberet fieri larga interpretatio præſertim vbi illa veni
ret contra ecclãm, quia vbi non apparet de iure patr.ec
cleſia in dubio præſumitur libera,& ſub epiſcopo non
ſub patro.cap.quoniam eo.ideo amplius non cenſetur
priuilegiũ,ſed ius cõe Bal.in l.1.pen.col.ver.vnde quæri
tur.C.de furt.Et priuilegiũ iuri cõi conforme non con-
firmatur pro priuilegio,vt ibi Bald.& in auth. omnis.C.
cõia de ſucceſſ.ideo cũ ius pat.concedatur hodie ex cõi
iuris diſpoſitione, non me latius extẽdo ad ea quæ pri-
uilegiis concedũtur ſpecialiter,maximè cum contra li-
bertatẽ eccleſiaſticam conceſſum videatur,vt ſ.in prin.
5 huius cauſæ. † Concludo igitur primũ eſſe cauſam qua-
re ius canonicũ cõcedat hoc ius patr. laicis latius quam
olim ex quadam pia remuneratione erga patronos ec-
cleſię benefaciẽtes,vnde videmus ꝙ ius patr.ipſis ſubue
nir in alimẽtis qñ egeni facti ſunt,vt no.in c.quicunque
16.q.7.Secunda forte potuit eſſe ratio vt non tantum re
muneraret ius quantũ ut alius ad benefacien. eccleſia
per talẽ iur.patro.conceſſionẽ inuitaretur.hanc rationẽ
aſſignare uidetur gl.In c.nobis uerſ.In capella.circa me
6 dium eo. † Cauſa aũt quare cõcedat in libertos ius patr.
manu-

manumittentibus ipſos ſeruos exprimitur in l. 1. ff. de bo.lib.ſ. ad remunerãdum tam grande beneficiũ quod eis contulerant domini eos manumittendo: quod cenſetur ineſtimabile.§.ea.in ſti.qui ma.non poſ. Hoc intelligo ſiue pat. ſit laicus, ſiue eccleſiaſtica perſona vel ipſa eccleſia: quia põt ẽt habere tales libertos de quibus in c.liberti.cum ſeq.12.q.2.vbi ẽt apparet ꝙ eccleſia poteſt grauare ſuos libertos magis quam laicos: vt ibi gl. liberti.habetur in c.Epiſcopus qui mancipiũ.ea.q.c.3.de reb. eccle.non ali.cum ergo appareat vtrunque iuſp. eſſe adinuentum cã remunerandi, ſequitur ꝙ iuſp. non dicẽ mera donatio: non enim donare dicimur qđ in remunerationẽ damus.l.ſed ſi lege.§.ꝯſuluit.ff.de peti.here.l. Aquilius.ff de dona.hinc ſequitur ꝙ licet annexa ſpiritualibus ſpiritualia cenſeantur & laicis regulariter nõ cõpetant.c.quanto de iud.tñ iuſp. laicis competet in remunerationem.facit l.Iubemus.C.de ſacroſanct. eccle. Bart.in 1.conſti.digeſtorum in fi.col.ver.præterea.

¶Pars quinta. In quo differant patroni.

1 *Patronus quilibet in quo differat ab alio diuerſi generis patrono.*
2 *Patronus eccleſiæ differt à patrono liberti in onerum impoſitione.*
3 *Patronus eccleſiæ fit per reſeruationem, patronus autem liberti non.*
4 *Patronus eccleſiæ fit per priuilegium, patronus autem liberti non.*
5 *Patronatus eccleſiæ pluribus quæritur cauſis, patronatus liberti vnica.*
6 *Iuſpatronatus eccleſiæ cenſetur quaſi ſpirituale, aliud autem laicum.*
7 *Patronatus eccleſiæ a patronatu liberti ſexta differentia.*
8 *Iuſpatronatus eccleſiæ ad placitum non quæritur: aliud autem ſic.*

SEquitur videre in quo differat p̃ronus beneficij vel eccleſiæ ab illo patrono diuerſi iur. in qua quidem parte, quia differentiæ plures patebunt in ſequenti parte enumerando effectus quos quodlibet iuſpat. tribuit
1 ideo me paucis abſoluam. † Sciendum igitur eſt ꝙ ambo patron. eccleſiæ & liberti conueniunt ex parte acqſitionis: quia ſicut ex beneficio eccleſiæ collato acquiritur iuſpa. in ipſa eccleſia. vt s̃. dixi in 1. cauſa & cæteris cauſis acquirendi iuſp. Item quo ad diffinitionem vt ſupra vtrunque diffiniui in prin. in 1. parte in fin. ver. 3. Itẽ quo ad alimenta. l. ſi quis à liberis. §. ſolent. & ſeq. ff. de lib. agno. c. decernimus. 16. q. 7. eod. modo ẽt acquiritur iuſp. liberti ipſi patrono ex beneficio collato liberto. d.
2 l. j. ff. de bo. liberto. ¶† Primò aũt differunt patroni eccleſiæ à patronis libertorum, eo quia videmus qñ quis fundat vel dotat eccleſiã & ſic efficitur patro. ex fundatione aut ex dotatione facta ad neceſſitatem tñ non põt aliquod onus imponere eccleſiæ. puta vt ſibi teneantur dare certum cenſum annuum. c. 1. & ibi Panor. ẽt cum conſenſu Epi. c. de cenſib. & c. p̃terea. eod. quia non põt Epi conſenſus prodeſſe in his quæ ſunt ꝯ iura. ca. vides 10. diſt. & ibi gl. ponit multas inſtantias ꝯ: & intelligitur dotare ad neceſſitatẽ, qñ aliter ſuſtineri eccleſia nõ poſſet in ſtatu debito. c. 1. de inſtit. c. nemo. de cõſecratione. diſtinctione 1. Contrarium autem videmus in patrono liberti, quia talia poteſt in manumiſſione, & ſic in acqſitione iuriſp. imponere onera, eo quia põt operas imponere dum manumittat ex libera voluntate: alias aliquo mõ grauatus manumittere, nõ põt imponere operas, vt iſta probantur in l. 2. & 3. & l. ſi mater. l. Titius. ff. de
3 ope. libe. & in l. qui ex cã. ff. de bonis liberto. ¶† Secũda differentia: nam patronus eccleſiæ ædificando vel dotãdo ſi non reſeruat ſibi iuſpa. eccleſiæ nõ habet aliquod iuſp. in ipſa eccleſia, vt s̃. dixi in 5. q. 2. cauſæ. Et poſito qđ reſeruauerit poteſt incontinenti illud à ſe totaliter abdicare donando vel alio vniuerſali tit. tradendo. c. cũ ſeculũ. & c. cura Paſtoralis. eo. vel ſimpliciter renunciãdo; & tunc eccleſia ſit libera, vt in d. 5. q. Sed patro. liberti fit ipſo iure ex manumiſſione & ẽt ſi vellet non põt totaliter renunciãdo generaliter cedere iuri ſuo. gl. j. in c. Eps: 12. q. 2. in c. quicũque laicus. 54. diſt. iuri enim reuerẽtiali non põt. l. fi. C. de bon. lib. l. 2. C. de in ius voc. no. in d. c.
4 quicunque. ¶† Tertia differentia, nam s̃. in 6. cauſa acquirendi iuſp. concluſi poſſe acquiri tale ius ex priuilegio Papæ: ſed non video qualiter iuſp. liberti acquiratur ex tali priuilegio. nã ſi proprios ſeruos Papa vel princeps manumiſerit ex manumiſſione ſibi acquiritur iuſpat. Azo. in ſumma. C. de bonis liber. & iuſp. Si aũt alicui ius ſuũ cedat. no. video quod ex priuilegio acquiraẽ ſed ex quo ceditur: idem ẽt dicendum ſi ab aliquo quocunq; cederetur iuſp. liberti. nam ex tali ceſſione acquirerẽ
5 iuſp. ¶† Quarta erit differentia ꝙ plures ſunt modi cauſantes iuſp. eccleſiæ vt s̃. plures enumeraui cauſas. Sed iſtud iuſp. liberti ex ſola manumiſſione cauſatur ſpontaneo in vero patrono & non ſemper quælibet manumiſſio, ẽt cauſat tale iuſp. liberti vt s̃. enumeraui in 6. cã acquirendi iuſp. plures caſus in quibus ex legis diſpoſitione fit quis libertus & nullus in eum habet iuſp. vt in verſi. 7. Si hac lege vendidi ancillam. Fateor aũt quod aliquis pluribus modis alijs effici põt patro. liberti, vt per colluſionẽ, ſnĩam, & iuramentum, de quibus s̃. parte 3. verſi. nunc aũt dicendũ reſtat. verſi. 1. 2. & ſeq. licet enim ex illis cauſis quæratur iuſp. liberti, non tñ iuſpa. ab eis deſcendit ſed cauſarũ transfertur. Sicut ẽt videmus qđ alijs pluribus modis quàm 6. acquiritur iuſp. eccleſię. ſ. vẽditione vniuerſali, itẽ donatione & ſucceſſione vt infra dicam in nona parte, & tñ non cauſatur niſi ab illis ſex modis ſuprapoſitis. Si ẽt iſtud iuſp. cauſatur ex ſola datione libertatis, licet poſtea cauſatũ ex pluribus cau-
6 ſis transferatur vt ſupra in 6. cã verſi. 1. & ſeq. ¶† Quinta differentia quod iuſp. eccleſiæ eſt ſpiritualib. annexũ & tanquã ſpirituale rõne connexitatis iudicatur. c. quãto. de iudi. Panor. in c. q̃relam. de ele. c. p̃terea. de tranſa. c. de iur ep. Sed aliud eſt merè laicũ vt euidenter apparet: qa ſine oĩ ſpiritualitate cauſatur inter laicos manumiſſione, quę à laicis & ab eccleſiaſticis perſonis emanat, vt in toto tit. ff. de manumiſſ. & C. de vin. lib: & apud ꝯſilium ma. & inſti. qui manu. poſſ. vel nõ ex hac multæ aliæ differentiæ poſſunt oriri: vt infra apparebit in ſeq. parte in
7 effectib. quos tribuit ius vtrunque patronatus. ¶† Sexta differentia eſt: quia iuſpa. eccleſiæ põt eſſe apud plures inſolidum & non aliter quo ad ſuos effectus, excepto quo ad præſentantem, quia tunc eſt apud omnes collectiuè: vt no. in c. 1. & ſequenti eod. diſtinguendo tamen an apud collegium ſit vel laicos vel plures hęredes vnũ patronum repręſentent, vt infra in 29. q. huius partia cum ſeq. vt s̃. parte 3. q. 16. quo ad alios effectus inſolidũ apud ſingulos. Sed iuſp. liberti eſt diuiſibile intellectu vt qua quiſque parte quis fuit dominus pro ea etiam efficitur liberti pa. manumittendo: vt ſicut ius ſeruitutis plures habent pro parte. l. ſeruus communis. ff. de ſti
8 pu. ſeruo. in §. fi. inſtit. eo. de hęre. inſti. ¶† Septima, iuſpatronatus eccleſiæ ad placitum non poteſt cauſari, requiritur enim conſenſus Epiſcopi in fundatione vel reparatione. §. 1. auten. vt nullus fab. or. do. c. nemo. de ꝯſe. diſt. j. vel ſaltem Epiſcopi ſciẽtia, vt in dotatione de qua ſatis ſupra in ſecunda acquirendi iuſp. in 6. q. Aliud autem acquiritur ad placitum cũ poſſit quis inter amicos ſuos manumittere ſeruum ſuum, vel per epiſtolã, vt in §. multis autem modis. inſti. de liberti. ſic ẽt bene iudicis ſciẽtia. Alias aũt differentias ſequentes partes denotabunt quo ad effectum iurium præſertim in ſeq. & in nona parte: iſti ſunt in ipſorum iurium procreatione.

¶Sexta pars. Quid cuilibet patro. iuſpa. afferat.

1 *Iuſpatronatus quid cuilibet patrono conferat.*
2 *Iuſpatronatus patrono tribuit honorem præcedenti. Item honorem ſedendi & nu. 3.*
4 *Itali honorem curantes præ aliis ſumma ope ad virtutes nituntur.*
5 *Patrono eccleſiæ an debeatur reuerentia ſicut patrono liberti.*
6 *Patrono eccleſiæ in quibus debeatur.*
7 *Honor in præſentando debetur eccleſię patrono.*
8 *Patrono ſeniori defertur honor præcedendi & ſedendi.*
9 *Epiſcopus an teneatur præſentatum inſtituere.*
10 *Dignus & idoneus quis dicatur.*
11 *Præſentato quale ius quæratur.*
12 *Præſentatus quando contra epiſcopum agere poſſit vt eum inſtituat.*

1 SExtam aggredior partem†quod cuilibet patrono ius
ſuus patro.conferat. incipiẽdo à patrono eccleſiaſti
co.dico ꝙ iuſp.affert duo in genere ſcilicet commodũ
& incommodum vt ex ſequentibus patebit. ¶ Primò
2 igitur commodum accipiendo,† Quæro in quo conſi-
ſtat vel quod commodum afferat incipiendo à leuiori
vt gradatim aſcẽdam, dico afferre honorem proceſſio-
nis: quia in proceſſione præfertur.c. piæ. ca. frigentius.
16.q.7.c.nobis.in fi.eodem & ſic ipſe cum prælato præ-
cedet in proceſſione alios.l.nemo.C. de officio magiſt.
vbi nota.Is gradus meritò præcedat quem ſtipendia me
liora aut labor prolixior fecerit ante ire: licet Archi. in
ca.frigentius.alio modo exponat proceſſionis aditum,
ideſt,patro.debebit habere ſolicitudinẽ vt eccleſia pro-
cedat. j. vt bona eccleſiæ augeantur & vt ſibi patrono
3 bene merenti remereatur tempore neceſſitatis.† Eodẽ
modo puto quod habebit honorem in ſedendo. Cùm
digniores altiori loco ſedere debeant.§. altã verò inſtit.
de bonorũ poſſeſ.& ibi gl.l.potiores.C.de offic.rec.pro-
uinciæ.l.1.§.penul.ff.de aqua plu. arcẽ. Iſtum honorem
dixit Roffred.in ſumma ſua,eod.tit.multum curare Ita-
los:& bene:quia honor eſt maximum honorũ exterio
4 rum quod virtuti ſoli debetur.4.ethicorũ.† Ipſique Ita-
li(pace aliorum dixerim)oĩ ſtudio & labore ad virtutes
maxime inſudant,vt in effectu quiſque diiudicare pōt:
vnde plura librorum volumina,cõſilia, diſputationes,
quod liberationes bonarumq; artium oĩum erudimẽ
ta prouenĩũt quã ex ipſis Italiæ hoĩbus:ideo nõ prouin
cialis vel prouincia dr̃ Italia: ſed prouinciarũ domina
gl.ſi igitur.in §.quid.n.erit durius.auth.vt oẽs obed.iud.
prouin.col.5. quæ forte ex vitijs iniquorum non domi
na prouinciarum:ſed ancilla nuncupari pōt: quã Deus
protegat dirigat & gubernet non ſecũdum impiorum
iuſtitiam ſed ſecundum eius ſolitã immenſam clemẽ-
tiam.¶ Secundò quæro, an eo. mõ debebitur honor &
reuerentia patrono eccleſiæ ſicut patrono liberti:ſcili-
cet vt p̃latus,vel clericus per patronum p̃ntatus teneaẽ
facere reuerentiam ipſi patrono: ſcilicet in aſſurgendo
ſibi:honorãdo eum cum biretto: eumq; ſalutando: &
in non vocando eum in ius ſine venia prætoris patro-
nũ:vt ad hæc libertus tenetur: vt habetur in l. ſi ſine ve-
nia.quæ eſt fi.ff.de in ius vocan. & in l. qui manumittiẽ.
C.de ope.lib. Licet hãc q.non reperiã alicubi expreſſã:
tñ quia ſuprà dixi in prin.5.partis iſtos patronos in mul
6 tis conuenire:ideo † dico ꝙ eo.modo debetur reueren
tia in illis patrono eccleſiaſtico ſicut patrono liberti. &
hoc primò, quia talis reuerentia q̃ ꝯſiſtit in illis nomi-
natis in non vocando,in non accuſando,in non teſtifi-
cando ꝯ ipſum, in aſſurgendo, ſalutando, & ſimilia di-
cuntur competere de iure naturali:quod benefacienti
benefacere dictatur.l.venia.C.de in ius vocan.l.ſi nõ ſoc
tem.§.libertus.ff.de cond. ind. Sed talis p̃ntatus tenetur
benefacere ipſi patrono:ergo ẽt tenebitur ad iſta ſuprà
dicta. Secundò certũ eſt quod patrono debetur honor
ab ipſo adminiſtratore eccleſiæ.c.filius.c.quicunque.16.
q.7.c.nobis.in fi.eo. Sed ipſa 3.enumerata conſiſtunt in
honore & reuerẽtia.ergo ex paritate rationis, vel forte
ex maioritate: vt ſ.ſubijciam q. ſpecialem cui patrono
magis debeatur iuſpa. & reuerentia in illis patrono ec-
cleſiaſtico,vel laico. ¶ Tertio, quia quod talis reuerẽtia
eis debeatur non pōt eſſe damnoſum ipſi eccleſiæ vel
eius adminiſtratori:quia licet non poſſit vocare in ius
ſine venia:tñ venia datur vbi eſt rationabilis cã.l.fi.ff.de
in ius vocan.l.venia.C.eodem.ſi autem vniuerſitas, vel
ciuitas eſſet patron. tunc non teneretẽ facere reuerentiã
oĩbus,ſed tñ regentibus.vt infrà dicam.in iſta parte ar.
7 3.q.5.¶† Quartò, debetur patrono eccleſiaſtico in præ-
ſentãdo ſacerdotem domino ordinario. & aliàs nullus
ſine patrono poteſt occupare eccleſias.c.ex inſinuatio-
ne.eo.c.fi.de inſt.c.decernimus.c. monaſterium. 16.q.7.
Iſte autem honor præſentandi non eſt apud omnes in-
ſolidum. Sed vt apud vniuerſos,quando plures ſunt pa
troni eccleſiæ quia licet in alijs effectibus iuriſpa. quan
do ſunt plures patroni quilibet inſolidum dicatur pa-
tron.& cuilibet debeatur talis reuerentia de qua ſ.inſo
lidum:tamen in actu præſentandi iuſpatronatus nõ dr̃
apud ſingulos ſed apud omnes.vt ſ.dixi in proxima par
te in 6.differentia.& talis honor p̃ntandi dicitur eſſe fru
ctus iuriſp.induſtrialis.Inno.in c. conſultationibus. eo.
& ibi Panormi.in fi.no.in c.fi.de conceſ.præben.gl.fi. in
c.cum olim.de maio.& obed. An talis honor præſentã-
di dicatur diſpoſitio vel non ponit Zabarella in cle.vni
ca.in 1.oppoſit.de ſupplenda negligentia prælatorũ. &
meritò,poteſt præſentare quia bona ſua contulit eccle
ſiæ.c.pe.eo.ſed non conferre.Ioan.And.in c.2.de præbẽ.
in 6.Panorm.in c.quod autem.de iurepa. in fi. ſ. intelli-
gendo.de iurep.laico,niſi ex priuilegio hoc ei eſſet con
ceſſum:vt per Ioan.& Ge.poſt Ioann.Monach.in c.2.de
præben.in 6.quia tunc poſſet conferre:ex hac determi-
natione quod quo ad reuerentiã dicaẽ iuſpa. eſſe apud
8 plures inſolidum dubitari poſſet. ¶ † Quintò ſi eſſent
plures patroni: puta 10. quis debebit præcedere in pro-
ceſſione.iſto caſu dicerem prout in ſimili dr̃ de inſtru-
mentis apud quẽ debeant eſſe cũ ſint plures dñi: quod
inſtrumenta talia communia debent eſſe apud dignio-
rem,qui conſiderabitur ex qualitate perſonæ: & digni-
tate & ſtatu:vt no. in l. procurator. C. de edend.melius.
in l.fi.ff.de fi.inſtr.attento ergo maioritatis gradu debe-
bunt præcedere,vel ſedere: quo aũt ad alios actus q nõ
ſimul conceduntur tñ debet iſte honor præſtari mino
ri ſicut maiori:vt in non vocando in ius ſine venia: in
9 non accuſando:in non teſtificando ꝯ ipſum. ¶† Sextò
quæritur. An teneatur Epiſcopus vel ordinarius p̃ntatũ
per patronum inſtituere.ad hoc reſpõdet gl.fi.in c. mo-
naſteriũ.1.q.7.ꝙ tenetur,niſi aliquid obijciatur in perſo
nam eius.cap.de præſenti.65.diſtinctione ꝙ loquitur in
Epiſcopo confirmando qui debet cum ſuperioris auto
ritate confirmare.c.poſtquam.50.diſtin. vbi debet infra
tres menſes à die mortis prędeceſſoris eligi & infra tres
menſes cõſecrari,niſi cauſa ſubſit.vt ibi gl.c. paſtoralis.
& ibi clarè dicitur quod Epiſcopus debet admittere p̃-
ſentatum idoneum etiam dato quòd patronus vellet
10 variare: † quis autem dicatur dignus & idoneus dixit
Panor.in c.paſtoralis.2.col. eod. ſcilicet qui eſt bonæ fa-
mæ:& qui ſcit legere & cantare competenter: & ſic er-
go probatur ꝙ ex præſentatione acquiritur ius ipſi præ
ſentato:ita ꝙ patro.non poterit eum auocare licet poſ
11 ſit alium p̃ntare.† & tale ius acquiritur præſentato, ꝙ
cogitur Epiſcopus eum inſtituere, niſi habeat iuſtam
contradicendi cauſam: & ſi non inſtituat, dantur duo
remedia.de quibus in ſeq.q. dicam quòd acquirat ius p̃
ſentato talis præſentatio,ponit Petrus de Ancha. in c.1.
de inſtitut.lib.6.& tale ius acquiritur ad rem non in re.
hoc eſt in beneficio ante inſtitutionem ſicut ele. licet
adhuc patroni dicãtur eligere:de hoc Panor.in c. 2. eo.
& in rub.de elect.& hoc pōt habere locum,ẽt ſi primus
p̃ntatus per patronum appellauerit ꝯ pat. volentem ſe-
cundum præſentare.& poſito ꝙ non appellaret ꝯ Ep̃m
nõ ordinantem,vel patronũ variantẽ adhuc poterit pa
tronus variare accumulando alterũ non tñ totaliter re-
mouendo iam p̃ntatos.Panor.in c.cum aũt.in 1.notabi
li.eo.& in c.quod aũt.in 2.notabili.eo.Ioann. And. in c.
cũ aũt.vbi ſe remittit ad regulã in re cõi.lib.6. in merc.
in fi. & ꝙ p̃ntato cõpetat ius non plenũ ſed ad petendã
confirmationem vel inſtitutionẽ ab Ep̃o, tenet Panor.
in c.nobis.in 4.notabil.de iurepa. clarius & latius in ca.
cum Bertol.in 3.col.& ſeq.per totam.de re.iudica. Item
ad petendum intruſum remoueri tenuit ibidem Pa-
normitanus.Sed intelligit procedere duo prædicta quã
do vnum tantum præſentauit, quem Epiſcopus ſine
cauſa recuſat inſtituere & patro. perſeuerat in eadem
voluntate.Si autẽ duos ſimul vel ſucceſſiuè: tunc neu-
tri competit ius pręſen. ſed poteſt Epiſcopus eligere
quẽ velit,niſi primũ malitioſè recuſaret admittere: q̃a
tũc tenebitur ſibi prouidere de alimentis, donec de be
12 neficio prouideatur.c.paſtoralis.& ibi Panor.eo.† Si au
tem vnum tantum præſentauit, quem Epiſcopus ſine
cauſa recuſat inſtituere,& patro.perſeuerat in eadẽ vo-
luntate:

luntate:tunc præſentatus pōt agere cōtra Epiſcopum, vt eum inſtituat per illud c. & c.dilectus, de offic.leg. & ibi gl.1.quæ facit differentiam inter præſentatum à laico.& tunc acquiratur:quod ſ.dixi.& præſentatum à clerico vel collegio:vt tunc acquiritur ius fortius præſentato: vt ibi plenè. ſecus ſi alium patronus p̄ntaret æquè idoneū:vt Archi.latè in c. decernimus.16.q.7.in gl.& ſic videturq̄ omnia prædicta procedant in p̄ntato à vero patrono.ſi autem patronus ſimulatus qui adhuc non eſſet in poſſeſſione præſentandi præſentet: & Epiſcopus inſtituat vero patrono præſentare poſtea: tunc inſtitutio dicitur nulla ipſo iure, patrono vero perſeuerante in contradictione:vt ibi Panor. in d. c. cum Bertol. col. 3.in prin.& in fi.præcedentis gl.1.in c.paſtoralis.eo. Si verus patro. nullum preſentaret infra ſex menſes:tunc remittit ſe ad nota.in decis.357.& ad c.illud.eod.vbi dixit ſe latius dixiſſe:quia ſupra dixi præſentatum habere remedium contra Epiſcopum non admittentem ipſum. Ideo ſequitur ſecundus articulus.

¶Secundus articulus.

1 *Præſentatus legitimè quæ remedia habeat contra ordinarium non admittentem eum.*
2 *Præſentatus legitimè non admiſſus ſuperiorem adire poteſt.*
3 *Preſentatus legitimè contra præſentantem,ne alium præſentet non poteſt appellare.*
4 *Patronus contra epiſcopum non inſtituentem præſentatum agere poteſt.*
5 *Patronus minus idoneum præſentans,an priuetur iurepatronus.*
6 *Patronus ſcienter indignū preſentās iure preſentandi illa vice priuatur.*
7 *Priuilegio priuatur qui ipſo abutitur.*
8 *Beneficium cum vxore nemo poteſt tenere.*

SEptimo quæro, quot vel quæ remedia dentur cōtra ordinarium non inſtituentem idoneum preſentatū
1 ipſi præſentato.† Ad hāc quæſtionem reperio gl. 1.in c. paſtoralis.reſpondentem q̄ poterit interponere appellationem ad ſuperiorem,quando ſine rationabili cauſa recuſat eum inſtituere: & tali appellationi debebit epiſcopus deferre,quando patronus alium non preſentat,ſed perſeuerat in ſua preſentatione:quia ſibi preſentato tunc eſt acquiſitum ius aduerſus talem ordinatiū ad peten. inueſtituram. Item aduerſus alium inſtitutū ſine legitima preſentatione.c.cum Bertol.de re iud.vbi text.clarus quòd licet præſentatus per hæredem illius cui curia fuit pignorata,fuerit inſtitutus:tamen preſentatus à vero patro.licet contra eum fuerit lata ſentētia: quia non cōparuerat:tamen probata iuſta abſentia obtinuit á Papa dictā ſui preſentationem ſortiri effectū.c. decernimus.16.q.7.vbi in contemptum epiſcopi remouetur inſtitutus non legitimè præſentatus admittitur: & ibi gloſſa notabili.Epiſcopum cogi ſua retractare facta non legitimè.Amplia iſtam deciſionem procedere etiam ſi patronus alium vel alios accumulaſſet præſentando: quia idoneior poterit appellare. Panormi. in c. cum autem.in verſi.item dubitatur.de iurepa.per plura iura:& licet appellet vt inſtituatur non tamen appellat vt alius non preſentetur: quia patronus poteſt plures accumulare vt ibi.& in c.paſtoralis.eo.fallunt prædicta quando Epiſcopus haberet cauſam.Panor.in c.cum au
2 tem,in fi.eo.& per ſ. d. ¶† Secundum remedium ponit Panor.in d.c.paſtoralis,q̄ per modum querelæ adeat ſuperiorem, & petat illum cogi ad inſtituendum eum, per nota.in cap.ex parte aſtenſis.de conceſſ.præben.no. per gl.ibi, & per Panor. pen. col.ver.ſed dubium eſt.vbi tenet quòd archiepiſcopus poteſt cogere epiſcopum ad inſtituendum,per c.nullum.de iurep.vbi cogitur cōſentire donationi iuriſpa.quæ fit eccleſiaſtico loco.Epiſcopo autem negligente tenet Panor. in d. ca. ex parte. quòd poterit Archiepiſcopus.Et de ſecundo iſto remedio dixit Panor.Idem in c.cum Bertol. de re iud. ad iſtā
3 q.vide quæ j.dixi.q.55.¶† Octauo quæro an preſentatus legitime poſſit appellare contra ipſum patronum, vt non præſentet alium.Ad hoc reſpondet Panor.in c.paſtoralis.quòd nō:quia ius canonicum permittit ipſi patrono variare poſt præſentationem accumulando vt ſ. dixi in 6.q.per c.quod autem.eo. ergo non debet poſſe contra patronum appellare:quia appellaret contra ius: quę appellatio non valet.Spec.in ti.de appellat.§.2.ver. 23.& 38.l.2.ff.de appella.recip.vel non.l. fi. eo quia non poteſt appellari quod aliquid non fiat quod de iure fieri poteſt.l.ex conſenſu.§.fin.de ac. c.cum nobis olim de ele.c.1.de his quæ fiunt à maio.par.c. & c. ex ore circa fi. Archid.in c.decernimus in verbo offerant.16. q. 7.Item durum eſt contra ſtimulum calcitrare vt dixit Chriſtus
4 Saulo Actuum 9. ¶† Nono quæro a patro. poſſit agere contra epiſcopum non inſtituentem præſentatum. ad hoc reſponderi poteſt quòd ſic arguendo à fortiori.Nā ſi patro. poteſt agere contra epiſcopum vt iam factum retractet: ideſt vt non legitimè præſentatum & inſtitutum remoueat in eius Epiſcopi cōtemptum.d.c. decernimus.16.q.7.c.illud.ca.ex inſinuatione. eo. & vt per eū alius p̄ſentandus inſtituatur:ergo multofortius à principio poterit agere vt cogatur Epiſcopus iam præſentatum inſtituere:quia ſi hoc poteſt facere p̄ſentatus multofortius ipſe patronus à quo præſentatus habet ius. Item quia patroni intereſt & adhoc tenetur vt eccleſiæ prouideatur.d.c.decernimus. ergo videtur ei cōceſſum totum quod eſt neceſſariū.Antecedens ad illud.l. illud. ff.de acqui.hære.in gl.acquiſiuiſſe.l. ad rem mobilem.ſ. ad legatum.ff.de procur.Ita in terminis tenuit Archi.d. c.decernimus:ſcilicet quando Epiſcopus iam inſtituiſſet alium non legitimè præſentatum: tunc & legitimè præſentatus & patro. poſſunt contra talem inſtitutum remouendum agere vt legitimè præſentatus inſtituatur:aliàs poteſt ipſe Epiſcopus puniri:vt in c. paſtoralis. eo.& ita teneo quod patro. agat cum ſua interſit vt eccleſiæ prouideatur.c non ſolent.& ibi glo.plures adducit concor.2.q.7.Fallit iſta concluſio quādo patroni adinuicem ſe impedirent diſcordes in præſentatione: qa poſt quatuor menſes ſi non cōcordant,Epiſcopus prouidebit eccleſiæ.c.quoniam.eo.Item fallit in caſibus in quibus poteſt ſperni præſentatio patroni de quibus ſ.
5 in 13.q.Hoſt.in §.quid iure eo.¶ †Decimò quæro:quia debetur honor patrono in preſentando:quid ſi preſentet vnum non idoneum ſcienter,an priuetur iurepa.ipſo iure pro ea vice vt amplius p̄ntare non poſſit. huic q.reperio gl.negatiuè reſpondentem quòd non priuatur, intelligendo de patrono laico. Si autē de patrono eccleſiaſtico vel eccleſia collegiata loquimur: tunc ſecus eſt quia tunc priuatur. & ibi aſſignat rationem diuerſitatis inter tales patronos.gl.2.multum not.in c. cū vos.de offic. ordi. de qua differentia latius dicam in 13. parte.Et probat iſtam ſolutionem iſte tex.qui vult ordinariū loci debere ponere œconomos,qui habeāt curare bona eccleſiæ & illa reſeruare futuro inſtituto & regere eccleſiam. Sed contra illum textum videtur facere tex.in auth.de Epiſ.§.ſiquis oratorij domum. col. 9. vbi ſi p̄ronus dignos preſentauerit Ep̄s ordinari procuret: ſi autem indignos preſentauerit: tunc quos meliores putauerit ordinari procuret. & ille textus fecit magnā difficultatem inter doctores iuris ciuilis, & canonici: aliqui enim volunt q̄ per talem preſentationem indignam patro.non priuetur per illum tex. ipſo iure. aliq q̄ ſic.Et quòd Ep̄s debet inſtituere & p̄ntare iſta ēt differentia eſt.105.poſita in repetitione c.1.de accuſ.gl.firmiter tenet q̄ ſi eſt patro. eccleſiaſticus priuatur ipſo iure immò ēt à perceptione ſui beneficij ſuſpenditur. glo.a collatione extra de clerico excōicato depo: vel inter. miniſt.Si laicus nō.nec ob.§. ſiquis quia procedit de iure ciuili quod non attenditur in ſpiritualibus vel quaſi: q̄ ſpectant ad forū eccleſiæ,& ſic canonicū.Breuiter omiſſa longa diſputatione q̄ fieri poſſet vt ibi per Io.And. q refert Zaba.in d.cle.1.in 13.q.eo.qui vult q̄ priuef ſi in illa perſeueret vſq; ad ſex mēſes:credo quod loqui vo-
6 luit de quatuor menſibus.† Teneo quod Epiſcopus debeat poſſe ordinare vnū & p̄ronus priuef ex p̄ntatione indigna ſcienter facta ipſo facto pro illa vice, dico iure

præſen.

83 *Supplicatio vana nominum pertinacibus relinquitur.*
84 *Inſtitutio canonica quæ dicatur.*
85 *Poſtulare quid ſit.*
86 *Eligere quis dicatur.*
87 *Electio, poſtulatio, præſentatio. & confirmatio in quibus differant.*
88 *Nominare quid ſit.*
89 *Patronus an poſſit ſeipſum præſentare.*
90 *Præſentatum differre à præſentante.*
91 *Præſentare ſeipſum poteſt patronus in caſu neceſſitatis.*
92 *Miſſa potius omitti debet quam in loco prohibito audiri.*
93 *Legi humanæ derogat neceſſitas.*
94 *Donatarius patronum præſentare poteſt.*
95 *Pater filium præſentare poteſt.*
96 *Patris poteſtas in ſpiritualibus non attenditur.*
97 *Præſentatio facta eccleſia vacante valet, licet patronus ante vacationem eccleſiam alteri contulerit.*
98 *Ius præſentandi an poſſit competere vni prælato in alia eccleſia.*
99 *Prælatus vnius eccleſiæ quando poſſit in alia eccleſia ius præſentandi habere.*
100 *Clericus aduena vt præſentari & inſtitui poſſit literas debet habere commendatitias.*
101 *Patronus an poſſit permutare, præbenda ſine ſuo conſenſu permutata.*
102 *Permutatio præbendæ ſine patroni conſenſu non eſt fienda.*
103 *Tempus an laxetur Epiſcopo ad inſtituendum ſicut patrono ad præſentandum.*
104 *Præſentatio an poſſit in eccleſia collegiata fieri.*
105 *Neglecta præſumuntur quæ ſunt notabilia, niſi ſpecialis mentio de eis fiat.*
106 *Præſentans tertium duobus iam præſentatis in curia litigantibus an victori teneatur.*
107 *Patronus an poſſit præſentare eccleſia per acceptionem ſecundi beneficii vacante.*
108 *Patronus laicus eccleſiaſtica perſona non dicitur.*

VNdecimo quæro: an poteſt patro. poſt pñtationem factam de idoneo variare alium præſentando. Ad hoc breuiter ſunt iura clara quæ volunt patronū laicū poſſe alium pñtare æquè idoneum. d.c. quid aūt. & c. cū aūt. c. paſtoralis. c. fi. eo ſecus eſſet in patro. eccleſiaſtico vel eccleſia collegiata quæ haberet rōnem pñtandi. de diuerſitatis ratione loquitur gl. 3. in c. conſti. 2. de appell. Melius in c. cū vos. de offi. ordi. latius. j. dicam. in 13. par. quia pronus eccleſiaſticus habet longius tēpus ad pñtādum q̄ laicus, ideo non variat. Fallit hoc qn̄ patro. eccleſiaſti. eſſet patro. vt ex patrimonio patris laici, quia tunc pōt variare. Panor. in c. cum dilectus. in 2. notab. eod. Iſtā concluſionē intelligo vt s̄. dixi in 6. q. ſcilicet quod poſſit accumulādo variare non totaliter recedēdo, & hoc
2 tenet Panor. in d.c. quod aūt. & in d.c. cum aūt. † Secundo intelligo quod pronus pōt variare. ſ. ante inſtitutionem ep̄i, poſt aūt inſtitutionem factā per ep̄m, tunc nō pōt amplius variare: quia ius dr̄ quæſitum primo pñtato. d.c. quod aūt. melius in c. ſi tibi abſenti. de præben. in 6. vbi dr̄ q acquiritur poſt collationē ep̄i, ita quod eius cui collatum eſt proprium dici pōt: dato quod ēt nō ſit præſens, ita quod alteri conferre non poteſt. & in c. decernimus. 16. q. 7. vbi dr̄ pñtatio dat ius ad beneficiū: Inſtitutio aūt dat ius in beneficio. Panor. in c. quærimoniā. in fi. eo. ſic ēt dr̄ quod ſolum ius pñtandi competit pronis ſiue ſint eccleſiaſtici ſiue laici. hoc eſt ſolū poſſunt pñtare non conferre. Panor. in c. conſuluit. & c. fi. eo. licet alia emolumenta debeantur, vt s̄. dixi & j. latius dicam. fallit qn̄ eſſe talis patronus qui haberet ius conferendi: quia ēt tunc poſſet conferre. c. conſuluit. per Panor. eo. cum apoſtilla ibi & melius in gl. penul. in c. quia cle
3 rici. eo. † Tertio intelligo p̄dictam cōcluſionem quod patronus pōt variare & procedere, ſiue vnus ſit pronus tm̄, ſiue plures laici, dummodo concordent in pñtatione poterunt variare. Si aūt diſcordarent attenditur. c. 2. 3. & j. eo. Si aūt vnus eſſe laicus, alius eccleſiaſticus, tunc non poſſet variare, vnde ſi ambo pñtauerunt vnū idoneū ſi laicus poſtea vellet alium pñtare, tunc non dēret eum Ep̄s inſtituere: vt per Ioan. And. in regula in re cōi. in mercuriali. & Panor. in d.c. cum aūt. & pōt forte illa eſſe rō, quia ſicut pronus laicus pōt gaudere priuilegio clerici qn̄ eccleſiaſticus eſt ſibi compatronus, vt hēat lōgius tēpus ad pñtandum, vt no. in c. vnico eo. in 6. ratione connexitatis vel communionis quā hēt cum clerico, vt ibi plenè no. & j. dicā in 21. q. 1. c. ſic videmus, qn̄ quis hēt rem cōmunē cum pupillo gaudet priuilegijs ipſius pupilli, rōne ɔnexitatis & indiuiduitatis iuris l. ſi communē fundum. ff. quemadmodū. ſer. amit. Sicut ergo pronus laicus ſentit commodum in vna ratione cōnexitatis clerici, non ēt debet eſſe mirum ſi in alio dēt eſſe incommodū. l. cum qui. ff. de iureiu. l. ſecundū naturam. ff. de reg. iur. & ſic nō poterit aliquo mō variare patronus laicus, qn̄ habet alium compatronū eccleſiaſticum. Quarto intellige p̄dictam concluſionē, niſi patronus pendēte lite inter pñtatos malitioſe pñtaret tertiū, qui per epiſcopum admitteretur: quia tunc victor ageret & ɔ̄ per epiſcopum & contra patronū vt dixi. j. q. 55.
4 in iſta parte. ¶ † Duodecimo q̄ro, quid ſi pronus præſentauit vnum idoneum, poſtea variat, & nō pñtat idoneū, an priuetur: ita quod poteſt ep̄s ipſe eccleſiæ prouidere de altero p̄terquam de iſtis duobus. An verò habeat primū inſtituere idoneū, vel poterit quē velit de duob. pñtatis inſtituere. d.c. quod aūt. & c. cum autem. Solutio dico quod non priuabitur patrō. iure pñtandi per talem ſecundam præſentationē indignū: eo quia iam fecerat debitum ſuum pñtando dignum, quem tenetur epiſcopus inſtituere: ſi nō hēt quid opponat. c. paſtoralis. eo. alias poteſt pñtatus epiſcopum moleſtare agendo cōtra eum vt s̄. in 6. q. huius partis: & ſic non poterit ep̄s eccleſiæ de alio prouidere quam de p̄ſentato. c. decernimus. 16. q. 7. Item licet pat. variare pōt accumulando, non tm̄ poteſt primo præſentato ius quæſitum ex tali præſenta-
5 tione auferre s̄. in 10. q. † Itē nec credo qđ iſto caſu deberet Ep̄s habere electionem vt poſſit inſtituere quem velit. De iſtis pñtatis à patro. quādo præſentatus eſt omnino indignus: puta q̄a neſcit legere, nec cantare, nec bonæ famæ eſt, prout diſtinguūt Io. And. Hoſt. & Panor. in d.c. paſtoralis. in gl. malitioſe. j. eo. Sed dēt inſtituere primū pñtatum. nō obſt. iura quæ ep̄o dant electionē vt capitulo quod autem. c. cum au tem. c. paſtoralis. eo. quia ſi bene conſiderentur iura & gl. ibi dant ep̄o electionē quando pñtati omnes ſunt idonei. Item ad epiſcopum ſpectat prouidere, vt eccleſia dignis committatur, vt dixit Imperator in §. fi. auth. vt cle. qui recedunt, collatione 5. ideo videmus quod indignos pōt reijcere, vt tota die videmus gl. in c. monaſterium 16. q. 7. dixi s̄. in 6. proxima. q ergo non deberet epiſcopus habere electionē, vt poſſet hūc indignum inſtituere: imo ſi primus eſſet dignus, & ſecundus dignior, teneretur digniorem inſtituere, nec debet eligere. hoc tenuit Pan. per illum text. in c. paſtoralis. eo. vbi datur electio ſi ſecundo loco præſentatus eſt æque idoneus ſicut primus, ergo à cōtrario
6 ſi non eſt æque idoneus nō dēret habere electionē. † Itē facit ad hoc: quia vbi vota ſunt paria, ille p̄ferendus eſt qui maioribus iuuatur meritis c. forte 63. diſtin. ſicut in ſimili dicimus de teſtibus: quod vbi ſunt teſtes pares: tunc ſtatur dignioribus. gl. fi. in c. 1. de præſc. lib. 6. facit c. quoniā. de iure pat. ibi maioribus iuuatur meritis. Itē quod epiſcopus hēat electionē, hoc non tm̄ committiē volūtati ſuæ meræ. ſed eius iudicio c. cum aūt eo. Et ſic tanquam bono viro. l. fideicom. §. quanquam. de leg. 3. ergo idoneiorē dēret eligere & inſtituere. Nec obſt. qđ voluit Ioan. And. in c. quod aūt. & ibi gl. q̄ vult quod ſit locus gratificationi cū pluribus ɔcordan. apoſtillæ ibi: quia dico tūc eſſe locū gratificationi, qn̄ oīa ſunt paria: vt in dictis ca. ſed vbi vnus eſt altero idoneior, tunc dēt ipſum inſtituere. Nec obſtat expoſitio ſua quod ibi verbum non intelligitur in quantitate bonitatis: ſed in eadē qualitate ſufficit, quod nō ſit malus. per ca. quoniā. c. quia dico quod imo illud verbū æque, ſignificat parilitatem, & æqualitatē bonitatis in oībus: quia de natura verbi æque eſt partibus æqualitatē diſtribuere: vt dicam primus, & filij fratris mei æque heredes ſunto: nā tm̄ habebit primus ſolus, quātum oēs filij fratris. l. interdū. ff.
de

de heredi.inſti.§.ſed ſi vſque inſtit.quib.modis inſti. Itē
in c.quoniam erat quis à maiori parte electus.& ideo
quia erat idoneus debebat admitti,licet à minori parte
fuiſſet electus idonior: de quo multū tunc dubitatur
quis pferatur.& in foro ɔſcientiæ crederē quod adhuc
dignior deberet præferri.c.licet. & ibi gl. qui pſtantior.
in 2.oppn.8.q.1.c.illud.eadem cā.Archid.in d.c. licet.in
gl.circa fi.concordat opi.quod in neceſſarijs dēret præ-
ferri idoneior,vt in elect. prælati. ita loquitur c. illud c.
metropolitano.63.d.c.nec emeritis.& alia allegata p gl.
Nec ob.c.monaſteriū 16.q.7.quia ibi non erat idoneior
ſecundum gl.in d.c.licet. Si vero ſumus in voluntarijs;
tunc ſufficeret,quod aliquis pñtaret idoneum:quia ſuf
ficit,quod bonum faciat,licet adhuc in iſto caſu crede
rem quod in foro conſcientiæ teneretur patronus eli-
gere magis idoneum omni alia cā ceſſante vt s. dixi in
10.q.per Panor.in c.conſtitutum.2.de appell.quia eligē
tes tenētur prouidere eccleſiæ meliori modo quo poſ
ſunt eodem modo pñtantes,vt eſt tex.in c. penul. & ibi
7 gl.in verbo nihil.de elect.in 6.† vbi qui hēt duas voces,
ſi vult diuidere eligendo vnum nomine ſuo,& aliū no
mine dñi,non pōt: quia qua ɔſcientia eligit noīe ſuo,
eadem ɔſcientia deberet eligere noīe domini,quę vox
non pōt diuidi:& ſic vr̄ quod non ſatis ſit eligere ido-
neum,qñ quis poteſt idoneiorem eligere. Nec ob.ꝙ li-
ceat patrono variare: quia iſta variatio deberet intelli-
gi vt in melius valeret in fauorem eccleſiæ,vt in l. non
nunquam.ff.de colla.bo. quia in malum non concedi-
tur talis variatio. Iſta aūt deciſio poſſet limitari, vbi ex
tali præſentatione poſſet ſequi aliquod ſcandalū: tunc
potius deberet illum ordinare per quē remoueret ſcā-
dalū arg.c.quoniā eo.pp futurū ſcandalū euitandū à iu
re receditur.c.cum teneamus.de præbendis. c. cū ex in-
iuncto.de no.ope.nun.gl.in d.c.quoniam.¶Decimoter
tio quæro,qb. ex cauſis ſpernitur pſentatio patro. licet
non reperiam ſpecialiter poſitam qōnem iſtam : tñ di-
co ex plurib.cauſis poſſe pñtationem ſperni per patro-
8 num factam. ¶† Primo ſi pñtatus fuerit excōmunica-
tus,quia tunc poteſt epiſcopus eum ſpernere ſecundū
Lauren.gl.in c.decernimus.16.q. 6. Quæ quidem ex tri-
plici cauſa pōt contingere vt in ca. certum.11.q.3.Hęc
cā probatur per ca quæ s.dixi in 1.cā acquirendi iuſp.in
3.parte prin.in 10 q.ſequitur Spec. in tit.de teſti. pñta.§.
ratio aūt impetrantis.verſ.Itē excipitur quod impetrās
fuit excommunicatus.tex.in c.poſtulaſti.de cleri.excō-
mu.interdi.de po.mi.& ibi gl.dicit excom. vtrunque fa
cere inhabilem conferentem & cui cōfertur & j.q. 16.
9 ¶†Secundo poteſt ſpernere præſentationē patronis di-
ſcordantibus, & pñatis in oībus æqualibus : quia tunc
erit electioni,vel gratificationi locus, vt habetur in ca.
ſi duo.79.diſtin.melius.in c.ſi forte.63. diſt.quia in d.c. ſi
duo.per fas fuerat facta talis pſentatio : alias autem ha-
beat locū.d.c.ſi forte c.quoniam eo.vbi pfertur qui ma
ioribus iuuatur meritis.Panor.in c. quis autē. ver. vltra
gl.de iurep.cum pluribus concord.ibi oībus aūt parib.
tunc epiſcopus exſpectat. An velint concordare patro-
ni : ſi aūt non cōcordant infra quatuor menſes,tūc eps
poſſet pſentare vel ſine pñtatione ordinare eccleſiā p
alterū,ſicut ſibi melius videbitur ſecundū Deū. c. quo-
10 niam eo.in 2.reſponſo. j.in 7.cauſa ſpernendi. ¶† Ter-
tio poſtponere pōt,vel ſpernere ipſam pñtationem,qū
nō cōcordant pat.& non ſine ſcandalo pōt aliquē illo-
rum pñtatorū ordinare , tunc magis nmittere pñtatio-
nem potius quam ordinet de illis,ſed alium poterit or
dinare,vt ſibi melius videbitur ſecūdū Deum.d.c. quo-
niam eo.nam à iure communi receditur vt futurū ſcā-
dalū euitetur.d.c.cū ex iniuncto.de no.ope.nunc. ca.cū
teneamur de pben.gl.in d.c.quoniā.Sed ſi eps hoc non
pōt ſine ſcandalo facere :quia partes ſunt ita potentes ,
quod non auderet hoc facere : tunc pro extremo auxi-
lio debet exportare reliquias & claudere eccleſiā dum
ɔcordent.c.1.& 2.eo.c.conſiderandum.& c.ſi plures.16.
q.7.& ibi glo.ponit notabilem diſtin. quā ſequitur Pan.
In d.c.1.Si aūt eſt diſcordia inter Epm & pronum,tunc
ponet eps œconomum:dū ɔcordent.c.cum vos de offi-
ordin. Aut eſt inter patronos diſcordia , & tūc expectat
vſq; ad 4.menſes ſi ſunt laici:ſi aūt clerici tunc per 6.po
ſtea inſtituet.c.quoniam.eo.ſi de iurepatronatus eſt cō
tentio inter patronos tunc pōt inſtituere vnum recto-
rē Eps,& ille debet poſtmodum pñtari ab eo qui euin-
11 cet iuſpa.ſecundum dictam gl.¶†Quarto ſpernere pōt
pñtationem pronorum ordinarius lite mota ſuper iu-
repa.vel ſuper quaſi poſſeſ.iuriſp.vt no.arg.c.2. de his q̄
vi metuſue cā fiunt c.1.vt lite pendente.& c.cōſultatio-
nib.eo.in fi. vbi apparet , quod ſi verus patronus poſtea
pñtet vnū qui inſtituatur,tunc remouetur talis pñtatus
p non habentem ius.ergo eo.modo à principio potuiſ
ſet reiici & ſperni.do.de Rota.deci.1.eo. in tit. in nouis
car.61.vbi tenent,quod lite mota ſi fuerit aliquis pñta-
tus & inſtitutus poterit poſtea remoueri per illū qui cā
obtinebit.& per c. ɔſultationib. decidit ibi gl. in verbo
12 poſſidebat.in princi.quod quinto.&c.¶† Quinto pote-
rit ſperni pñtatio illius q mala fide quaſi poſſidet iuſp
quia ēt inſtitutus poterit remoueri vt ibi dr̄.Et illam gl
ſequit̄ Inno.ibi ſcilicet quod poterit talis Inſtitutus per
malæfidei poſſeſſorē remoueri,vbi ɔſtabit aliū bonæfi-
dei poſſeſſorem debuiſſe pñtare : ergo eodem modo à
principio pñtationis ſi ɔſtabit illum eſſe malęfidei poſ
ſeſſorem deberet poſſe illius pñtationem ſpernere Epi
ſcopus:quia tunc non debet Eps admittere : cū ſibi ſit
certū illi malæ fidei poſſeſſori non cōpetere ius.arg.ca.
decernimus.16.q.7. Nec poſtea cogitur retractare factū
13 ſuum eps ſi talē admitteret . † Malæ aūt fidei poſſeſſor
dr̄ qui habet ɔſcientiam rei alienæ:bonæ vero qui poſ-
ſidet credens ſe dominū.c.ſi vero.23.q.5.qui tex.eſt not.
ad hoc.& hoc intelligo,qñ ɔſtat de tali animo poſſidē-
tis.Si aūt non conſtat,tunc diſtinguit Inn.in d.c.ɔſulta-
tionib.& ibi Pan.vt per eos. Sed tūc nil ad propoſitum
noſtrum: ſecus ſi verus patronus pñtaret q nunqnā fuit
in vera poſſeſſione præſentan.quia ſi alius non præſen
tat non deberet talem pñtationē ſpernere,vel ēt ſi alius
mala fide poſſideret.Panor.in c. ɔſultationib. in 3. not.
eo.Inno.in c.Cumana.de elect. nec talis erit remouen-
dus vt ibi.licet in iſto ſecundo caſu,qñ malęfidei poſſeſ
ſor præſentaret,& verus patronus,teneat Panor.ꝙ nul-
la pñtatio admittitur.De quo ēt Panor. Pichus in l. Ti-
tia.§.Titia.col.82.in impreſſa.q.39.de leg. 2. alleg. Alex.
hoc tenere in conclu.75.qui tñ hoc non dicit:iō tenerē
quod à patrono pñtatus deberet præferri ex quo habet
ius.d.c.conſultationib.ita tenet Inno.in c. Cumana. de
elect.licet videatur tenere contrariū in c.in literis.verſi.
item nota.de reſti.ſpolia. Sed ibi loquitur quando non
cōſtabat quod eſſet malęfidei poſſeſſor , ideo præfertur
ſecus in c.Cumana. Si aūt conſtaret quod alter eſſet ma
læfidei poſſeſſor.Panor. non firmat multum pedes in c.
Cumana.circa hoc: ſed dicit d. Inn. ibi valde , notabile
Panor.Pichus in l.Titia.§.Titia.de leg.2.82.col.tenet qđ
pſertur vox patroni,facit quod s.dixi in prin.q.Idem di
co quod pfertur pñtatio patroni , quando ēt poſſeſſor
bonæfidei præſentaſſet,ſed fuiſſet cognitū de iure pro-
14 prietatis ante inſtitutionem epi,per Panor.¶† Sexto p
d.c.conſultationibus.in fi.crederem ordinarium poſſe
ſpernere præſentationem illius, quem videt non hēre
ius:eo quia ſi verus patronus poſtea pręſentaret cogere
tur in ſui verecundiam remouere.d. c. decernimus.16.
q.7. Item non deberet quis admitti ad agēdum illud q
actum non releuat.§.quibus,in 1.conſt.C.ex hac decio.
poſſet inferre quod ſpernere ordinarius pōt pſentatio-
nem factā in eccleſia collegiata per patronū qui prohi-
betur in ęccleſia collegiata per patronum qui prohibe
tur in eccleſia collegiata pręſentare.c.nobis eo.ti.niſi ſi
bi ius a principio reſeruauerit à ſede apoſtolica.vt ibi li
cet Panor.facit diſtinctionē inter pſentationē ad præ-
bendā in eccleſia collegiata, & illā poteſt ſecundū Pa-
nor.in ca.poſtulaſti.eo.in fi.ēt ſine reſeruatione facere
nō autem eligere ad collegiatā eccleſiā ut ibi p eum.Et
15 Ioan. Andre.in d.c.nobis.†Itē p ſupra dicta credo quod
epiſcopus poſſet ſpernere pſentationē factā à nō habē
te quaſi

re quaſi poſſeſſionẽ iuris p. ſ. dicta rõne, quia ſi inſtitue-
ret, poſſet poſtea cogi retractare in verecundiã ſuã. Pan.
16 in d.c. ꝯſultationib. in fi. no. eo. ¶ † Septimo ſpernitᷣ pñ-
tatio illius qui fuit in poſſeſſione pñtandi: & pñtauit:
ſed antequã inſtituatur pñtatus per pronum apparet de
proprietate ſecundi: tunc eñ poſſeſſionis abſorbetur p
eñm dominij vel proprietatis. c. cum dilectus de cã poſ-
ſeſſionis & proprietatis. Secus ſi epiſcopus vel ordina-
rius ad inſtitutionem veniſſet antequam appareret de
proprietate iuris: quia tunc poterit & debebit ſpernere
pñtationẽ veri patroni. Cũ in dubio pferatur ille, qui eſt
in quaſi poſſeſſione pñtandi. d.c. ꝯſultationib. in fi. Imo
ẽt ſi quis eſſet in quaſi poſſeſſione violenta debebit ad
mitti ab eo pñtatus, dñs de Rota. 168. deciſi. in nouis in
61. char. ſed ſi ꝯſtaret ẽt poſt inſtitutionem deponitur.
Panor. ibi in 1. & fi. col. in d.c. conſultationib. Arch. in c.
cum qui. verſ. inuaſor. de pben. in 6. vbi idẽ tenendo ad
ducit plures allegationes. fallit quod ſ. dixi qñ lis fuiſ-
ſet nota quia ſi tunc j. ſex menſes lis nõ termineť vel
4. à tẽpore vacationis, põt ordinarius inſtituere ſpreta
pñtatione. Cũ hoc vt ille poſt inſtitutionẽ pñtetur ab
eo qui euinceret. c. ſi vero. c. eam te. eo. gl. c. ſi plures. 16.
q. 7. Inno. late in c. 1. de in integ. reſti. & ſ. in 2. caſu ſper-
no cum. Et notandũ eſt quod ſi iſto caſu durante mau-
daretur legato vel legatis quod ad pñtationem illius q
obtinuerit eccleſiã ordinet, intelligitur. i. ideſt ordinari
faciat p aliũ ad quẽ inſtitutio pertinet. text. eſt clarus &
17 no. in c. ſuper eo. de offi. deleg. circa fi. ¶ † Octauo ſperni
tur pñtatio patroni qñ de ꝯſenſu proni platus eccleſiæ
pñtauit vnum ordinãdũ ordinario qui ordinatus fuit:
nam ſi patronus poſt mortem illius rectoris pñtati vel-
let alium pñtare, non admitteretur: quia ſibi pjudiciũ fa-
cit ꝯſentiendo primæ pñtationi. hoc dť in c. poſtulaſti.
eo. omiſſa diſputatione doc. qui ibi volunt quod ẽt qñ
præbuit aſſenſum q nõ p hoc ſibi pjudicaretur: quia alias
aperiretur via vacaturis ꝯ c. 2. de preben. Sed illa diſpu-
tatio non procedit, vbi eſſet talis ꝯſuetudo vt ẽt habetur
in c. relatum. de preb. vbi poſtquam quis eſt receptus in
canonicum licet non vacet pbenda tñ tenuit promiſ-
ſio de 1. vacatura. Ideo ex honeſtate & debito tenetur
Eps ꝯferre poſtea vacantẽ. ſic in d.c. poſtulaſti nõ põt pa
tronus variare qui primo pñtato ꝯſenſit. & ſic ſibi fecit
pjudiciũ: quia dato q de rigore vellet variare, ille tñ re-
manebit, & ſaltem debebit habere alimenta: vt Panor.
ibi poſt alios. ſecus ſi non pbuit patronus aſſenſum: qa
poterit alium pñtare. c. principali. 63. diſ. & ibi gl. 2. quæ
vult q ad pronum nõ ſolũ ſpectet electio prælati, ſed &
aliorũ. ſ. diaconi & ſubdiaconi vt in c. Eleuterius 18. q. 2.
§. ſi quis oratorij domũ. de ſanc. Epiſ. col. 9. c. ad hoc. de of
fic. vic. vbi no. gl. 1. q non põt ſine ꝯſenſu proni quis ius
18 ꝯferre percipiendi aliquid perpetuum. ¶ † Nono puto
poſſe ſperni pñtationem factã ab aliquo vel aliquibus
patronis cæteris non ꝯuenientib. vel interuenientib. in
pſentatione. tali; quia vnus omiſſus poſſet agere de con
temptu & plus operatur ꝯtemptus vnius quam multo
rum ꝯdictio, vt habetur in c. venerabilem de elec. & in
c. decernimus. 16. q. 7. Lapus, relatus per Car. cle. 2. ver. vt
facilius eo. Io. An. in regula in re cõi in mercurialibus:
19 ¶ † Decimo poſſet ſimiliter ſperni pñtatio facta ab Ab
bate vel alio prælato ſine ꝯſenſu c. vel maioris partis qñ
tale ius pſentãdi ſpectabat eccleſiæ: vt in c. noui. & in c.
quãto. de his quæ fiunt à prela. in c. ea noſcitur per Pan.
late c. Niſi priuilegiũ vel ꝯſuetudo aliud ſuaderet. Pan.
ibidem. ¶ Decimoquarto principaliter quæro quomo
do dicať ſperni pñtatio proni ab ordinatio vel quomo
20 do in pſentatione dicatur ſperni patronus. † Huic q. re
ſpondet Arch. in c. decernimus. 16. q. 7. quod trib. modis
dť ſperni. Primo ſi non vocatur cum comode poſſet ex
pectari, vel ſi vocatur & adeſt; & expellitur: ſiue ſi adeſt
non admittitur ad ꝯſilium, aut nõ audiť. gl. 1. in c. obeũ-
tibus. 13. diſt. in. ex quibus aũt cauſis põt ſperni patro. per
c. certũ. 1. q. 3. dixi in 13. q. huius partis vbi poſui primã
21 cãm quare poſſit ſperni patroni præſentatio. ¶ † Deci-
moquinto quæro. Quomodo preſentatũ dicatur ſpernere
ordinarius. Solutio: ſiue expreſſe ſiue tacite dicať vel
verba æquipollentia, vt puta non recipio te: vel te non
admitto: dť vnum præſentatum ſpernere: puta duobus
præſentatis vnũ inſtituit, ſiue effectu aliter: nã effectua-
liter dť alterũ ſpernere vel reprobare. c. cũ dilectus. in fi.
eo. & in ca. paſtoralis. eo. Primum aũt dictũ probatur in
c. parſimoniã per illum tex. 41. diſt. facit tex. in ca. cũ aũt.
eo. vbi relinquiť iudicio Epi quando ſunt duo idonei
preſentati quẽ velit admittere: quomodo ergo cunque
ſuũ iudiciũ propalauerit dť admittere & alterũ repro-
22 bare. ¶ † Decimoſexto quæro: an præſentatus à patrono
cogatur ꝯſentire & acquieſcere pſentationi: & per ꝯñs
ẽt inſtitutioni fiendæ per epm. Huic q. licet non reperiã
in ſpẽ rñſum, tñ credo poſſe dici, q nullo mõ cogatur,
ex illa moneor ratione quã ſ. ad aliud propoſitũ addu-
xi in 3. parte. in 2. cã acquirendi iuſp. vbi in 1. q. dixi qđ
eccleſia dť Chriſti ſponſa quæ ſacerdoti Chriſtũ repre-
ſentãti deſponſatur, iõ dť eccleſia dotata vt ſponſa quã
ſacerdos honeſte & caſte tractare dẽt. c. ſicut 16. q. 2. c. pro
23 poſuit. de fil. presby. † Sed ſi eſt q nullus ad matrimo-
niũ cogitur ꝯſentire: qa procedit ex libero ꝯſenſu. l. nu
ptias. ff. de reg. iur. l. cum fuerit de cõd. & de. c. fi. de ſponſ.
duorũ. c. ſufficit. 27. q. 2. ergo nec pñtatus cogetur ꝯſenti
re tali pñtationi vel inſtitutioni: qa ipſi inuito nõ debet
deſpõſari eccleſia. Secundo ad hanc q. vť eſſe factus tex.
in c. cũ inter canonicos. ver. ſi idẽ ppoſitus idẽ electioni
ꝯſenſerit, vt per talẽ mutuũ eligentiũ ꝯſenſum & electi
quaſi ꝯiugale ſit vinculũ ſpiritualiter ꝯctum & in fi. eo.
24 tamen ꝯſentire volente. † & ibi expreſſe Pan. verſ. nota
quod per ꝯſenſum. quod ex ſolo ꝯſenſu eligentium &
electi quaſi contrahitur coniugiũ ẽt ante ꝯſecrationẽ:
& dť habere ius talis electus. Sed ſicut p copulam cõſu-
matur verum matrimonium, ita per ꝯſecrationem dť
ꝯfirmari electio. Ita quod amplius non poſſet electũ Pa
pæ ſine ꝯſenſu penitere. Et ſic ex electione & electi cõ-
ſenſu acquiritur ius ex ꝯfirmatione exercitiũ. Panor. in
25 gl. ibi quaſi per coniugale. ¶ † Decimoſeptimo quæro an
ius pñtandi acquiratur ex vno actu pñtationis ꝯtinua
to. in hac q. breuiter reperi Fede. de Sen. ꝯcludentẽ q ſic
ẽt ex actu ꝯtinuato per 40. annos. conſi. 134. per gl. ante-
pe. in c. cũ eccleſia quæ expreſſe tenet ius eligendi poſſe
præſcribi per illũ tex. de quo hodie vť. text. in c. cum de-
be. de pb. in 6. De hac q. latius dixi ſ. in 3. parte in 5. acq-
rendi iuſpa. vbi firmiter tenui poſſe pſcribi iuſp. & ſi to
tum præſcribitur: ergo & ius pñtãdi à fortiori. l. quæ de
tota. ff. de rei vend. l. 2. C. de nõ nu. pe. Hanc ꝯcluſionẽ vť
26 tacite ſequi. Panor. in d.c. cum eccleſia. † Licet præſcri-
batur tale ius non tamen emitur, ſed emens ipſo iure
priuať. c. quia clerici eo. & talis poſſeſſio pñtãdi ſufficit
ad validitatẽ pñtationis, quæ quaſi poſſeſſio acquiritur
ſequuta inſtitutione. Panor. in c. ꝯſultationib. eo. Secus
ſi præſentatio fieret à non vero prono, nec ab habente
quaſi poſſeſſionẽ pñtandi; quia non teneret: alias ſic qñ
fuit in quaſi poſſeſſione: imo ẽt ſi euincatur iuſpatro-
27 natus ab ipſo tamen per ipſum præſentatus & inſtitu-
tus remanebit eo. c. ¶ † Aduertendũ tamen eſt quod li-
cet præſcribatur iuſpa. & ſit aliquis in quaſi poſſeſſione
præſentandi, non tamen ſequitur: ergo eſt in quaſi poſ
ſeſſione pſentandi vt verus dominus vel patronus, nec
proprie poteſt dici patronus, quia eſſe patronũ, eſt peti-
toriũ, eſſe in quaſi poſſeſſione pſentãdi, eſt poſſeſſoriũ:
q cauſæ nihil cõe hñt. l. naturaliter. §. nil cõe l. permi-
ſerit. ff. de acqui. poſſeſ. Hoc tenet Rofre. eo. ti. §. nũc de
vltimo. ideo dicit difficile eſſe probare aliquẽ eſſe pro-
num: ſequiť ſimpliciter Arch. in c. ſi plures. in fi. col. 16.
q. 7. & in c. ꝯſultationibus. no. eo. vbi probatur multum
prodeſſe talis poſſeſſio: quia tũc Eps vel ordinarius põt
illũ inſtituere. Nec ob. qđ poſtea appareat verus patron.
quia non per hoc pſentatus & inſtitutus deponetur, vt
ſ. Fallit in eo qui plures fecit pſentationes hoc aduertẽ
dum: quia pſumptiue dicetur pat. vt p Pan. in c. qrelam.
in 6. no. de elec. in c. cũ eccleſia. de cã poſſeſ. & proprie.
Tale ius pſcriptũ dẽt probari per plures pſentationes,
vt ibi Pan. in d.c. qrelã. pro ſupradictis facit qa iuſp. põt
abeſſe

abeſſe à iure præſentandi & econtra. Card. in cle. 2. in §.
28 q. de præb. ¶ † Decimooctauo quæro an ſpernatur præſenta
tio illius qui habet cām à non valente pñtare: vt quan
do excōmunicatus vēdit, vel donat aut cedit bona ſua
oīa alteri, vel caſtrū vel villam in qua habet iuſp. an ceſ
ſionarius vel cui data ſunt talia bona poſſit pñtare Spe.
in tit. de procur. §. ſi. ver. quid ſi excommunicatus. tenet
quod poterit ēt antequam abſoluatur: quia licet excō-
municatus nō poſſit ſibi alium obligare, tñ ſe aliis & a-
liis dare bona ſua pōt, & ille cui dat incontinenti agere.
hāc q. dicit diſputatam in q. venerabilis Bartho. Brixien.
in q. 6. ad hoc dicit facere c. veritatis. de dolo & contu. al
legatio illa nō bene probat: quia loquitur in diſpoſito
per contumaciam, q non pōt alienare bona ſua vt ibi
in fi. gl. eſt penulti. expreſſa in c. vnico eo. in 6. quia vitio
excommunicationis perſonæ adhærens non tranſit ad
ſucceſſorem. l. vitia. C. de acqui. poſſ. illā gl. ſequitur Ioā.
And. ibi latiſſime approbando eam. Bart. in l. apud. §. ſi
cū legitima. ff. de excep. doli. allegat Dyn. in ca. ſiquis in
ius alterius. de reg. iur. in 6. Spec. in tit. de coſ. ec. §. nunc
videndū. verſi. tē illud quæritur. faciunt ſ. dicta in 3. par. in
in 2. cauſa acquirendi iuſp. in 8. q. Itē intelligas hanc q.
quando patro. oīa bona vel illū locū ſpecialiter vendere-
ret in quo eſt iuſpa. alias ſi tñ vellet pat. excom. cōmitte
re præſentationē fiendā, quam ipſe tunc non poterat,
nec ēt p procuratorem fieri poterit, & facta poterit ſper
ni, vt infra dicam q. 40. huius partis per doctri. Ioā. And.
29 in c. ſi. de præben. in 6. ¶ † Decimonono quæro, an præſen-
tatus inuitis populis ſit inſtituēdus. Licet hanc q. adhuc
tactam non reperiam ſpecialiter: tamen credo poſſe di
ci quod ordinarius non deberet talem ordinare quem
populi & contēptui habituri eſſent & odio vt in ſimili
dr de epīs duobus electis cæteris paribus debet & poteſt
gratificare cui vult, dum tñ det vnū populis gratū alias
non: vt no. in c. ſi. 63. diſtin. c. per illum text. nam ſi aliter
faceret ordinarius, poſſet dare materiam ſcandalis: quā
30 tñ debet auertere quātum in ſua poteſtate, † Et potius
rigori detrahitur vbi ſtrages timetur, c. vt cōſtitueretur
50. diſt. & ibi gl. declarat ad hanc q. ver. facere. c. 1. de pa-
roc. vbi ēt ſtatur electioni populi. & ſimilis gl. in c. obuē
tibus verbo nunc ergo. 63. diſt. Ad hanc q. facit quod po
ſtea reperi per Inno. determinari in c. niſi cum pridem.
de renun. in 1. & ſeq. col. vbi dicit quod ēt qñ epūs conſe
cratus patitur perſequutionem extrinſecam & tota ſa-
lus eccleſiæ eſt in eius abſentia quod talis deberet po-
tius fugere quam ſtare: quanto ergo fortius non dēt ad
mitti pñtatus vbi timēdū eſt futurū ſcēdalum: quia po-
31 pulus de eo ſit ingratus. facit c. quoniam eo. † vbi pp ſcā
dalum alias habilis efficitur inhabilis: & talem non dēt
epiſcopus admittere qñ diſcordia eſt inter patronos li-
cet pñtaretur à maiori parte patronorum & ſit dignus:
ſi timetur de futuro ſcandalo: nā & licitū eſt à mādato
32 Papæ ſuperſedere. c. cū teneamur de præ. † Itē videmus
quod rigore iuris receditur vbi ſcandalū timetur. c. ad
aures. & ibi gl. cum multis concor. in verbo ſcādalo. de
tempor. ordin. c. cum ex iniuncto de no. oper. nunciat.
33 l. de pupillo. §. ſi quis riuos. ff. de no. ope. nunciatio. † Fal
lit hoc vbi ex tali futuro ſcādalo veritas opprimeretur,
quia vtilius naſci ſcandalum permittitur quam vt veri
tas opprimatur. c. qui ſcandalizauerit de regulis iur. in
antiquis. Et ſic non pōt dari inuitis vt ſ. ita nec inueſtiri
patrono inuito. c. decernimus. 16. q. 7. nec re inueſtiri
qñ ſeipſum diſpoſuit, gl. pē. in c. quāuis. de reſcriptis. in
6. Ioan. And. in addi. ad Spec. in tit. de surep. in addi. hanc
34 materiam. ¶ † Vigeſimo quæro: īfra quod tēpus patronus
debeat pñtare. Solutio. diſtinguendum eſt inter patro-
nos laicos eccleſiaſticos, laici enim debēt intra quatuor
menſes pñtare: eccleſiaſtici intra ſex, vt hodie habemus
apertum text. in c. vnico eo. in 6. de vtroque diſtinguerē
in §. verū. Et ibi dicit gl. quod nō habeamus olim ita ex-
preſſum ſicut ibi. licet adhuc videatis probari in c. quo
niā eo. vbi ſi non īfra quadrimeſtre componitur diſcordia
inter patronos pñtādi, pōt & dēt epūs ordinare eccleſiā
ad idē vr tex. in c. cum pp eo. vbi īfra quatuor menſes: licet
ſit tex. in c. cum te. qui multum vr contrariari, dum lo-
quitur de ſex menſibus, alias dēt ipſe Epiſcopus ordina
re & ibi gl. ſatis laborat ad ſoluendum ɔtrū. Sed qdquid
35 dixerit ibi gl. & in c. ſi plures 16. q. 7. † Dico q intra qua-
drimeſtre tempus dēt pñtare pat. laicus, alias prouidere
debēt Epūs de iuribus & ſufficeret ēt ſi vltima die quarti
mēſis pñtaret cum detur ſibi quadrimeſtre: licet aliqui
tenuerint contrarium, de quib. per Gemi. in gl. quadri-
meſtre col. 4. in d. c. vnico. in 6. eo. qui tenet ſecundū Io.
And. quod imo valeat, vt ibi per eū. pronus vero eccle-
ſiaſticus dēt intra ſex mēſes. ita loquitur d. c. eā te. & iſtā
eſt vna differētia inter pronum laicum & eccleſiaſticū,
vt infra dicam in 3. parte. Hanc differentiā & prædictam
opinio. confirmat gl. in c. cum vos. de offi. ordi. quod pa
tronus laicus infra quatuor menſes. Et aſſignat rationē
diuerſitatis: quia clerici deberēt eſſe peritiores, ideo da
tur eis longius tēpus vt poſſint mature & vtiliter proui
dere eccleſiæ, quod ſi non fecerint, priuantur iure pñtā
di vt ibi. iſtā deci. ſequitur Panor. in c. eam te. eo. Gemi.
in d. §. verū eo. in 6. ſuper gl. Ioā. And. in d. c. cum vos. de
offi. ord. Archi. in d. c. vnico. in 6. in gl. ſemeſtre. Circa iſtā
36 deci. cōtingit de multis dubitari. ¶ † Vigeſimoſeptimo
quæro. Quid ſi patronus laicus & eccleſiaſticus dērent
pñtare, An infra quatuor, vel infra ſex mēſes pñtabūt.
huic q. reſpondet gl. ſi. in d. c. vnico. in 6. quod poterit &
debit patronus laicus pñtare infra ſex menſes, ſicut pa-
tronus eccleſiaſticus, cū rōne cōmunionis tranſeat pri-
uilegiū ad laicum. Sicut dicimus de eo qui hēt rē cōem
cum pupillo vt gaudeat priuilegiis ipſius pupilli l. ſi cō
munē. ff. quemadmo. ſerui. amit. & per eccleſiā ɔſequi-
tur quod per ſe ɔſequi non pōt. c. penul. de conceſ. præ.
Iſtam opi. tenet Gemi. ibidē: quia magis dignū trahit ad
ſe minus dignū. c. quod in dubiis. de conſec. eccle. vel al
ta. l. quæ religioſis. ff. de rei vend. c. non æſtimemus. 13. q.
2. l. ſi alieni. ff. de dol. l. cum qui ædes. ff. de vſuc. Sequitur
Ioan. And. ibi. Præterea hæc deciſio confirmari pōt per
ea quæ ſ. dixi in 6. parte in 2. q. vbi dixi quod patronus
laicus cum eccleſiaſtico non pōt variare: q2 gaudet pri-
uilegio patroni eccleſiaſtici & ſicut ibi ſentit illud in-
commodū rationē cōionis, ſic & æquū eſt quod in alio
ſentiat cōmodū. l. ſm naturam. ff. de reg. iur. l. eū qui. ff.
de iureiur. & ita teneo. Prædicta tñ limito, niſi talis clē-
ricus hēret iuſp. à laico puta iure ſucceſſionis, vel alias
ex iure laici: quia poſſet variare & præſentare. §. quadri-
meſtre. c. cū dilectus, eo. Rofre. eo. verſi. Vtrū patr. poſſit
37 variare. ¶ † Vigeſimoſecūdo quæro, an ſufficiat pronis
eligere pñtandum infra tēpus eis datū ad pñtandum: an
debeant actualiter pñtare huic q. reperi. Gemi. īfra riden-
tē in c. vnico. §. ſi. eo. in 6. qui dicit p illū tex. quod actua-
liter debeant pñtare: quia datur illud tēpus ad pñtandū:
& ſic per talē electionē non eſt ſatisfactum: cū gerūdia
actus neceſſitatis ſignificent no. p doc. in l. 1. ff. de iuſti. &
iure. quod dicit eſſe ɔ laicos qui credunt ſatisfactū & c.
ſi. eo. vbi pñtatio dr ad pronum pertinere. Idē Arch. in c.
ī. de præb. in 6. allegando Inno. in c. cum vos. de offi. ord.
in gl. 1. Ad iſtius q. radicem ponunt falcem dñi de Rota
in deci. 211. in nouis. in char. 61. Vbi aſſignatur rō quare
hoc fieri debeat: & adducunt plures concor. & rñdetur
arg. in ɔtrium adductis vt in ea: ideo tenet ibi quod effe-
ctualiter dēt fieri talis pſentatio: quia verbū pñtare hoc
ſonat: nā pñs dr qui ſenſibus corporis præbetur. l. 1. ff. de
38 ver. ob. l. corā Titio ff. de ver. ſignifi. † vbi non dr fieri ali
quid corā aliquo niſi ipſe intelligat. c. capitulum ſanctæ
crucis. de reſti. Ioan. And. poſt compoſtellanū, & clarius
in c. ſi. eo. de iurepa. Gemi. in ca. vnico. in 2. col. eod. in 6.
Concludo ergo circa iſtam q. dico vt ſupra, quod non
ſufficit eligere aliquē præſentandum niſi actualiter præ
ſentetur Epiſcopo inſtituendus dicēdo: cum talē elege
rim ad talē eccleſiā vobis pñtandum, peto vt eū inſtitua
tis, vt Ioan. And. in d. c. ſi. dr aūt quis actualiter pñtare ēt
p literas & abſentē pñtando, dūmodo cognitus ordina-
rio pñtet, vt ī. q. 32. huius par. Vnde ſi nō pñtaret actuali
39 ter. ¶ † Vigeſimotertio q̄ro, an poſt tempus elapſum ſi-
ne pñtatione patronorum deuoluatur ius incontinēti
ad

ad ſuperiorē ordinarium. Huic q. rñdet Panor. in c. quo
niam. eo. in fi. nota quod ſic incontinēti deuoluitur ad
ordinarium tale ius per illum tex. ex quo dicit poſſe no
tare duos caſus in quib. aliquem poteſt Epiſcopus inſti-
40 tuere ſine præſentatione. ¶ † Primus qñ non poſſet in-
ſtituere ſine ſcandalo durāte diſcordia patronorũ. ¶ Se-
cũdus qñ eadē durāte diſcordia ante pñtationē lapſum
eſt tempus eis ſtatutũ ad pręſentandũ. Et ita vr̃ ſequi ibi
à ɔ̃rio Io. And. dum dicit ɔ̃rium eſſe qñ eſſet differentia
inter patronos debēres eligere, quia finito tēpore non
concordantib. illis non per hoc deberet ordinarius pręſentare vt ibi, quia agitur de magno præiudicio ipſorũ
canonicorum, ſecus in præſentatione. vide ſ. q. 31. ver. t:
caſu. Et dr̃ confundi præſentatio cũ inſtitutione qñ fit
ab eo. Panor. in c. ſignificaſti. eo. in fi. & dr̃ per viam colla
tionis prouidere ſicut in aliis eccleſiis non patronatis
diſtinguendo, vt per Panor. ibi 3. caſus ponitur in c. per
veſtras eo. qñ Epiſcopus patronum egenũ præſentat, quã
tũc ſatis dr̃ pręſentare tacite acceptando. per Panor. ibi
late. Secundum caſum intellige ſine patronorum præ-
iudicio non enim per hanc diſcordiam, vel negligen-
tiā debēt perdere ius pat. Panor. in ca. cum propter eod.
Prædictā deciſionem intellige, quęcunq; ſit inter eos di
ſcordia ſiue ſuper iure ꝓprietatis ſimul, vel de iure qua
ſi poſſeſſionis. Hoc excepto bñ cõſtaret aliquem eſſe in
quaſi poſſeſſione pñtãdi, quia ſi ille pñtaret, deberet or-
dinari per ordinarium & ſi negligēret forte propter litē
morã ſuper proprietate præſentare intra tale, tunc poſ-
41 ſet Epiſcopos ordinare, vt Io. And. in d. loco. ¶ † Vigeſi-
moquartò quæro, quale ſit iſtud tēpus datum patronis
ad præſentandũ continuũ, an vero vtile, & conſequēter
quęro, qñ incipiat currere illud tēpus. Primo dico, quod
in iure habemus duo tēpora. vnum eſt cõtinuũ, ꝙ dieb.
feriatis, & non feriatis currit in præſentia, & in abſentia
ſiue ſit copia iudicis; ſiue nõ de quo tēpore loquitur in
l. fi. C. de præſcri. longi tēpo quoddã eſt tēpus vtile, quod
nõ currit diebus feriatis, nec in abſentia partis, nec vbi
deeſt iudicis copia, vt habemus glo. in cle. vnica. in ver-
bo ɔtinuum de reſti. in integ. & in rub. ff. de diuer. & tē
porali præſcrip. Tale vtile aliqñ eſt continue vtile, vt qñ
quis ignorat quod ad ſe ſpectat vt patronus. Quoddã eſt
qñque continuum vno reſpectu; vt ẽt die feriata currat
quod tñ alio reſpectu non erit cõtinuũ, puta quia igno-
ranti, vel non valēti agere non currit l. 1. in fi. C. de anna.
42 excep. † Nunc aũt quo ad propoſitũ dico ſecundũ glo. in
c. 2. de conceſ. præbē. in verbo. infra ſex menſes quod eſt
tempus vtile, quia ignoranti non currit, ſed ſolũ a tēpo-
re ſcientiæ, vel non currit qñ eſſet aliquod impedimē-
tum, puta ſuſpēſio aliqua, vel aliud impedimentũ eſſet
c. quia diuerſitatē. de conceſ. præben. Quod limita qñ eſ
ſet contentio inter patronos de iure patro. quia ſi non
ſopitur infra 4. menſes præſentat Epſ. Et ſic vr̃ impedito
patrono tēpus currere ca. cũ propter. & ibi late Pan. qui
tenet quod non currat. non obſt. ibi tex. quia non cõſta-
bat quis eſſet patronus eo. probatur hoc quod ignoran
ti nõ currat tēpus per l. 1. §. fi. C. de anna. excep. l. 2. C. qui ad
mitti l. ſcimus. C. de iure deli. in quib. dr̃ quod non valē-
ti agere nec neſcienti ſibi delatã ſucceſſionē non currit
tēpus centũ dierũ; alio tñ reſpectu iſtud tēpus appellat
Pan. continuum in d. c. 2. quo ad hoc ẽt currat dieb. feria
tis poſtquã quis ſciuit beneficiũ vacare, & illa põt eſſe
rõ, quia cõſilium Lateranenſe cõſiderauit ſolũ negligē
tiam nõ præſentantiũ, cũ deberēt præſentare, de quo hr̃
in d. ca. 2. de conceſ. præbē. quæ negligētia ita imputatur
dieb. feriatis, ſicut in aliis diebus, quia præſentare eſt de
actib. voluntatis, qui, ẽt pñt fieri dieb. feriatis, ẽt paſcalib.
Hoſt. in tit. de feriis. §. quid in eis agi. per l. actus. C. de fe-
riis. vbi text. clarus. Et iſte intellectus Panor. ẽt procedit
ex gl. d. cle. vnicæ. dũ dixit quoddã tēpus eſt vtile quo ad
ſuum principiũ non quo ad proceſſum. Iſtã opi. ſequi-
tur Io. And. in d. c. 2. circa fi. de conceſ. præbē. & dicit tale
tēpus ſimile tēpori quod datur ad appellãdũ, quod cur-
rit a tēpore ſciētiæ c. anteriorum. & ibi gl. in verbo a cita
43 tione ſicut in d. cle. vnica. ¶ † Vigeſimoquintò quęro,
patrono negligēte pñtare iuxtã tēpus ſtatutũ cũ ius deuo
ratur ad ſuperiorē per c. qm̃ eo. an ſuperior iſte habebit
nouũ tēpus vt perſona eccleſiaſtica, an vero vt laicus ad
prouidēdum tali eccleſię, poſt longã diſputationē Pilei
tenet Gemi. in c. vnico. in 6. col. 3. quod habebit ordina-
rius tēpus ad prouidendũ, vt eccleſiaſticus non vt laicus
licet laico ſuccedat per plura mouetur, quã res duæ vni-
tæ retinēt priuilegia quæ particulariter habebãt glo. eſt
valde no. in c. j. ne ſede va. l. 2. C. eo de lega. in fi. c. medica
mētũ. de peni. diſt. 4. Ergo ordinarius cui vnitur ius laici,
gaudebit priuilegio ſuo. Secũdo quia mutata ɔditione
perſonæ ɔuenit ſtatus ẽt mutari l. cum quis. ff. de ſo. l. ſi
plures. ff. de acqu. hęre. vbi res intelligitur reb. ſic ſtantib.
vt ſtant tēpore ɔ̃ctus, ſecus ſi mutētur, & quia mutatur
diſpoſitio. Itē quia filius repudiata bo. poſſ. vnde liberi.
in qua habet annũ ſi petat vnde cognati, habēt centum
dies, ſed tñ Epiſcopus habet annũ l. 1. §. quib. cum ſeq. ff.
de ſuc. edi. Alia plura adducit & rñdet argumētis Pilei
diſputãtis ɔ̃rium, vt ibi per eũ. Hoc idē tenuit Io. An. rñ
dendo ɔ̃tis in c. vnico. in verbo ſemeſtre eo. in 6. in cap.
ſtatutum. in 1. col. de præb. in 6. ſequitur Panor. in c. fi. in
verbo, ſed hic cadit notabilis q. eo. & vult quod non cur
rat tale tēpus niſi a tēpore ſcientiæ. Cũ ergo concluda-
tur cõiter quod iſtis prælatis detur tēpus canonũ, id eſt
44 ſex menſes poſt negligētiam patro. ¶ † Vigeſimoſextò
quæro, an tñ dentur omnib. prælatis ſex mēſes ad præ-
ſentandũ & nunquid tñ proximus ſuperior pręlatus tã
tum habebit prouidere in defectũ patroni laici, an ve-
ro & alii ſuperiores ſuperioris. Huic quęſtioni clare rñ-
detur, quod ſex mēſes ſingulis dabuntur p̄latis vni poſt
aliũ negligenti. Et ſic gradatim fiet deuolutio cũ ſingu-
lo termino, & talis eccl'a poterit diu vacare ſ. per 4. men
ſes datos laico, ſecundo per 6. mēſes qui dantur Epiſco-
po ad prouidēdum in defectũ laici, epiſcopo negligen-
te, deuoluitur ad metropolitanũ, qui ẽt habet 6. mēſes
c. 2. de conceſ. pręben. in fi. vbi eſt tex. quod ius eligendi
gradatim deuoluitur, & cuilibet datur ĩteger terminus
ad negligētiam metropolitani, tũc venit Patriarcha ſi ei
ſub eſt metropolitanus, alias venit Papa qui ẽt hẽt ſex
mēſes, c. licet. de ſuppl. neglig. pręla. & ſupradicta proce-
dunt vbi tales prælati non ſunt exēpti vnus ab altero quã
poteſtas tũc deuolueretur de exēpto nõ ad immediate
ſuperiorē ſed ad Papã d. c. licet. & ita terminat Pan. in d.
c. 2. de conceſ. pręb. Inno. in c. cum in cunctis. in fi. 3. col.
45 de elec. per c. ne pro defectu. eo. de elec. ¶ † Vigeſimoſe
ptimo quęro qñ patroni non ſunt ɔcordes & diuerſos
pręſentant, quę pręſentatio pręferatur. Ad hãc q. rñdet
Panor. in c. quoniam eodem in 2. col. quod pręſentatio
maioris partis ſi pręſentatus eſt dignus, & ipſe ibi no. in
penul. nota. ca. ſi forte 63. diſtin. Hoc etiam tenet Io. An.
ibi quę dicatur maior pars & quomodo conueniant pa
46 troni dicam in ſequenti q. † Paribus autē patronis pręſentantib. tunc idoneior pręfertur Pan. in c. cum autē
eo. Sed ſi pręſentati ſunt pares, tunc pręfertur quem epi
ſcopus elegerit & locus eſt gratificationi Pan. ibi eſt glo.
in c. ſi plures 16. q. 7. cum concor. per eum. Limita pręđi
ctam concluſionem habere locum vbi partes eſſent hu
miles, ita quod poſſet Epiſcopus inſtituere ſine futuro
ſcandalo, ſecus ſi eſſent potētes & minarentur quod gla
dius erit vltor ſi talis inſtituatur, vt dicit ibi Io. And. quia
tunc ẽt talē omittet Epiſcopus licet dignum & ad arbi-
trium ſuum vnũ inſtituet vt ſ. dixi in 23. q. & 19. huius
partis. facit c. ſi forte 63. diſtin. Ita tenent Io. An. Hoſtien.
Panor. in d. c. quoniam. Hoc idem ſimiliter facit etiã qñ
Epiſcopus non poſſet ſine ſcandalo, tunc enim deueni
tur ad remedium c. 1. & 2. eo. l. quod claudetur eccleſia
& exportabũtur reliquię donec concordēt patroni pro
47 hac q. melius declarãda. ¶ † Vigeſimooctauò q̃ro quo-
modo dicatur fieri pręſentatio a maiori parte patrono-
rũ. An habito reſpectu ad pauciores pręſentãtes an habi
to reſpectu ad oẽs, puta ſunt 4. patroni duo pñtant vnũ,
tertius aliũ, quartus aliũ. An pñtatus a duob. dicet̃ p̄ſen
tatus a maiori par. habito reſpectu ad oẽs an habito re-
48 ſpectu ad pauciores. † Circa iſtã q. diſtinguit Io. An. in c.

quoniam ꝙ aut pñtatio fit ab aliquib. vt à collegio cor-
pore vel vniuerſitate & tūc requiritur pñtatio maioris
partis totius collegii vel corporis. De hoc eſt tex. in c. ec
cleſia 1. de ele. ſecus in aliis forte actib. qa ſufficeret ma-
iorē partē pñtium. Car. in cle. vnica. de re. permu. verſi. 4.
quæro an patroni pñtant vt ſingulares, vt cōiter faciunt
patroni laici, qui habent iuſp. ex patrimonio vel alia cā
& tunc ſufficit ꝙ pñtatio fiat à maiori parte patronorū
ꝗ maior pars dicet reſpectu aliarū patrimoniū minorū.
Quā diſt. ſequit ibi Pan. & dicit eā multū notandū: quia
faceret ad cognitionē aliarū qōnū ꝗ requirunt aliquid
fieri à maiori parte vt aduertamus an illud ſit fiendum
à collegio. an à ſingularib. Non ob. ad ꝓdictam deciſio.
Si quis diceret, amice præſentatio pertinet ad omnes
patronos in ſolidum non apud ſingulos: ergo omnes
debent in vnum concordare, vt nota. in ca. 1. de iure
pat. quia dico quod nō habetur conſideratio vnius tan
tum præſentantis, quando plures ſunt patroni præſen-
tantes. Sed cōſideratio omnium qui ſimul debent prę
ſentare ſecundū diſtinctionē. ſ. factam. & ſi contingat
præſentationē de duobus fieri, tunc attenditur maior
numerus præſentantium d. capit. quoniam. & capit. fi
49 na. lxiii. diſtinct. ¶ † Vigeſimo quæro, an omnes patro
ni ſint conuocandi in pręſentatione facienda, an vero
ſeparatim poſſint pręſentare. Similiter diſtinguit Ioā.
And. vt in d. c. quoniam eo. ꝙ ſi habent præſentare vt
collegium omnes ſunt vocandi ad pręſentationem fa-
ciendam prout ad electionē. c. quod ſicut. de ele. ca. cū
eccleſiis. de præben. in vi. alias contempti poſſent irri-
tare pręſentationem aliorum factam ipſis ſpretis dictis
iuribus. ca. bonę de elect. Si vero pręſentant vt ſinguli,
hoc non eſt neceſſe: ſed quilibet ſeparatim poteſt prę-
ſentare. Sed poſtea in inſtitutione habebit ſeruare eps
quod dr̄ in c. qm̄ eo. & c. fi. 63. diſt. Et dato quod quilibet
faciat ſuā pręſentationem aliis non vocatis: aliis tñ nō
ꝓhibeẽ quin poſſint illum vel aliū pręſentare: hoc aūt
ſecundū mēbrum diſplicet Panor. in c. qm̄ in fi. eod. vbi
tenet quod immo tales deberēt ſimul conuenire, alias
non deberet valere præſentatio, qnia in quib. caſib. con
ſenſus maioris partis præiudicat minori, etiā ſi ptineat
ad plures vt ſingulos requiritur, vt illi ſimul faciāt actū
illū l. ſuum. §. fi. & ibi per Bar. ff. de pac. & Bar. in l. omnes
popnli in 2. q. prin. ver. 3. ff. de iuſti. & inr. Item qnia pars
minor forte poſſet ad ſe trahere maiorem ſi fuiſſent ſi-
mul arg. no. in gl. ciuilis. in ca. 2. de arbi. in 6. opi. Io. And.
puto veriorē. Nec ob. arg. de d. l. & ſuum. quia dico vt Pa
nor. fatetur quod pactū illud alteri pōt præiudicare cir
ca enndē actum, ideo ex ſpeciali cauſa debēt ſimul con
uenire, † quia quod oēs tangit ab omnib. approbari de-
50 bet, & ſi maior pars remattit debitū, infertur dānū aliis,
ideo requiritur omnium conſenſus. Sed in caſu noſtro
præſentatio vnius nō nocet alteri quo ad actū præſentā
di, quia quilibet pōt præſentare quē voluerit & variare,
vt ſ. dixi in 2. q. huius partis. Cū ergo factū maioris partis
nō præiudicet minori quo ad pręſentandum, ergo iſte
actus pñtandi poterit fieri a laicis ſeparatim ēt ſi nō ſint
cōuocati vel collecti. Moueor, quia iſte actus præſentā-
di pertinet ad oēs vt ad ſingulos ergo poterit fieri ſuc-
ceſſiue per ipſos pronos ſeparatim l. per fundū. ff. de ſer
uit. ruſt. præd. l. fi. ff. cōia prędi. Nec obſtat doctrina Bar. in
d. l. oēs. quia loquitur in his quæ ſunt cōia plurib. vt vni-
uerſis, & tunc fateor quod oēs debēt ꝯuenire vt qñ plu-
res ſuccederēt vni prono oēs efficerentur proni in ſoli-
dū, & tñ oēs non pñt facere niſi vnā præſentationem, vt
no. in ca. 1. eo. & tunc forte poſſet procedere opi. Panor.
& tales ſimul ꝯueniant & faciāt vnā pręſentationē. Pro
prædicta opi. vr̄ facere doctrina Bar. in d. l. per l. de quib.
ff. de leg. per l. ſin autē. ff. de aqua plu. arcen. Præterea Bar.
loquitur in his quæ ſpectāt ad plures vt vniuerſos, vt de
ſtatuto faciēdo, & tunc fateor quod oēs debent ꝯueni-
re, ſecus vbi aliquid ſpectat ad plures vt ad ſingulos, tūc
ſeparatim pñt & maxime qñ vnus nō pręiudicat alteri.
vt in iſto actu pręſentandi. Ita pōt incidēter. reperi Zaba
rellam tenere in cle. 2. §. 1. de iure pat. ver. quæro an in fa
ciēda ꝯuentione de qua hic. Quæ limitarē niſi cōſuetu-
do eſſet quod patroni ꝯuenirēt, quia talis cōſuetudo eſ
51 ſet attēdenda c. fi. de ꝯſuetudine. ¶ † Trigeſimò quæro,
an poſſit peregrinus clericus pręſentari. Breuiter ꝯclu-
do ſm̄ Io. An. quod ſic de ꝯſuetudine ēt in alia patria ex-
tra dięceſim ēt eps vel prelatus poterit vel in ſua dięce-
ſi pñtare, licet ſit inſtituēdus ab inferiore dūmodo pñta
tus ſit idoneus. ita tenet Io. And. procedere de ꝯſuetudi
ne in c. ſignificaſti. de iure patro. poſt Hoſt. ſcilicet quod
clericū idoneū quilibet pręſentare pōt vndecunq; ori-
ginē duxit vel ex quibuſcunq; partib. dūmodo bonitas
vitæ & idoneitas ſit cognita, vt dr̄ in c. ad decorē. de inſti.
vbi oīs qui facit iuſtitiā deo acceptus eſt. Ad idē c. cū de-
putati. de iudi. Nec ad hoc ob. c. fi. de clerico peregrino.
vbi nō pōt inſtitui peregrinus clericus ſine approbatio
ne locorū ordinarii, & literis dimiſſoriis, vt ibi Io. And.
c. hortamur 71. diſt. vbi alienigena non pōt inſtitui licet
pñtatus ſine cōmēdatitiis ſuorū epiſcoporū, quia dico
ꝓcedit de rigore, vel illud non habet locū in epo, qnia
extra ſuā dięceſim pōt quē vult pſentare ſine aliis lite-
ris c. ſiquis epiſcoporū 16. q. 2. & ibi gl. vel pōt dici quod
patronus pōt pñtare qñ habet tales cognitos. Sed in in-
ſtitutione debet aduertere ordinarius, an habeāt literas
cōmendatitias & dimiſſorias a ſuo epo vt hr̄ in d. c. fi. &
c. hortamur. & tota diſt. 71. cum ſeq. Et de hac q. vide j. q.
2. & ſic nō impeditur pñtatio per hoc ꝙ quis ſit aduena,
dū cognita ſit virtus mores, & vita opi. Io. And. ſequitur
Pan. in d. c. ſignificaſti. in fi. ¶ † Trigeſimoprimò quæro,
52 cuius efficaciæ vel effectus ſit iſta pñtatio, & an dicatur
fructus. ¶ Primò dico ꝙ eſt magnæ efficaciæ, quia ſine
pñtatione non pōt aliquis ordinarius inſtituere aliquē,
& ſi inſtitueret in vituperiū ſuū. cogereẽ talē inſtitutio-
nē retractare c. decernimus 16. q. 7. & ad pñtationē pro-
ni cogeretur aliū ordinare vt ibi. & ſi hoc nollet tūc pa-
tro. ageret ꝯ ordinariū vt ſ. dixi in 9. q. huius pat. & ſine
pñtatione patroni nullus poteſt occupare eccleſias. & ſi
occupauerit. cogitur reſtituere c. ex inſinuatione eo. Itē
quod nulla fiat inſtitutio ſine pñtatione, eſt text. clarus
nec alibi ſcio meliorē quā in c. illud in fi. eod. & ſi inſti-
tuerit eps erit inſtitutio irritanda vt ibi, ſed Panor. in c.
cum Bertol. in fi. 4. col. verſic. ex hoc notabili colligitur.
de re iudic. tenet ꝙ ſit nulla ipſo iure & quatenus eſt fa-
cta de facto, ēt de facto eſt irritanda patrono inſtante.
53 † An autē ſi patronus nullum præſentaret talis inſtitu-
tio ratificetur. ibi Panor. in 5. colum. remittit ſed ad no-
tata in ca. illud. & ibi dicit quod inſtitutio facta in caſu
negligentiæ patroni non præſentantis valet c. 2. de ſup-
plen. neglig. præla. in fi. vbi etiam ſine aliqua admonitio
ne currit tēpus tale. Et non ſolum epiſcopus illo caſu
poteſt inſtituere ſine pręſentatione ſed etiam quilibet
alius ad quem tale ius deuolueretur. clem. vnica. de ſup
plen. negli. pręl. & ibi glo. locorum multum nota. Secū-
dò poteſt qñ indignū pręſentauit d. ca. 2. de ſupplen. ne-
gligen. pręlat. Latius dixi ſupra in 10. quęſt. huius partis.
¶ Tertio poteſt inſtitutio fieri ſine pręſentatione a ſum
mo Pontifice. late Panor. in ca. 3. in 2. not. eod. cum con-
cordan. per eum. & capit. illud. in fin. eodem. Sed ſi non
facit mentionem de patrono pręſumuntur ſurreptitię
literę ca. cum dilectus. & ibi Panor. in fin. eod. & ſupra q.
23. Idem in legato Papę de latere, nam aliquā poſſunt
tales inſtituere ſine præſentatione de plenaria poteſta-
te ſine alia pręſentatione, quod intellige qñ ius patro-
natus ſpectat eccleſię, alias ſi ſpectaret laico legatus de
latere non poſſet conferre ſine patroni pręſentatione
glo. no. in clem. per literas, de pręben. in verbo apoſtoli
cis. cum concor. ibi per eam. ſimilis eſt in ca. dilectus in
verbo in cōceſſione de offi. leg. Si aūt proni eſſent vnus
laicus alter eccleſiaſticus, tnnc nec poſſet legatus cōfer-
re Panor. in d. c. dilectus. in fi. per l. ſi cōe. ff. quemadmo-
dum ſerui. amit. & per alia plura de quib. ibi licet Papa
hoc indiſtincte poteſt, tñ tenetur facere expreſſam de-
rogationis iuris patronatus mētionem. argu. de clem. &
Pan. in d. ca. dilectus in fi. quod dixi legatum non poſſe
conferre eccleſiam iuris patro. ſine patroni pręſentatio

ne

ne procedere poſſet qñ quis eſſet patronus ædificatio-
ne,vel fundatione beneficii,vel dotatione eccleſiæ vel
reparatione vel ex priuilegio Papæ generali: ſecus ſi ex
ſpeciali:& de vtroque et de præſcriptione clare ſcripſit
55 Panor.in d.c.dilectus.in fi.¶† Itē pñtatio dat ius præſen
tato idoneo vt poſſit agere contra Epiſcopum vt ſ.in 7.
q.& duabus ſequentibus non ſolum pñtato ſed & præ-
ſentanti,quia facit eum acquirere ius præſentādi.Si bo
nafide hoc fiat.c.conſultationibus eo.Intellige ſi illa cō
firmatione ab Epiſcopo cōſequatur edicto propoſito.
c.fi.de elec.in 6.Ioan.And.in d.c.2.de his q̄ fiunt à præla.
¶Itē reuocat ordinationē factam per ordinarium:ſine
pſentatione quæ alias ſtaret firma ſi patronus non pñta
ret infra tempus debitū,vt voluit Panor. in c.cum Ber-
toldus. col.5. ver. quid aūt ſi Epiſcopus. de re iud. alleg.
deci.Ro.352.¶ Sexto facit patronum retinere poſſeſſio
nē pñtandi dato quod ordinarius non inſtituat quādo
pſentatus fuit idoneus vt dec.Ro.312.in nouis char.61.
Item eſt iuriſpatronatus fructus præſentatio: vt ſ. late
in 4.q.huius.6.partis:alias non nego præſentationem et
habere effectus quos diſcurſus tractatus huius demon-
ſtrabit quos diſcurſus tractatus huius demōſtrabit quos
56 accumulare magis eſt laborioſum quā ſubtile.¶† Tri-
geſimoſecundo quæro:an fiat præſentatio à patrono ab
ſente.Ad hoc reſpondet Panor. in c. ea noſcitur: de his
quæ fiunt à præla.ſine conſenſu ca.in 2.not.q̄ poteſt ab-
ſens præſentari aliquē ordinare per literas ſuas.ar.illius
tex.vbi abbates præſentant per literas ſuas.Idem dicitur
de confirmatione Epiſcopi qui per alios debet & ſi alii
non poſſunt venire,dēnt dare ɔſenſum per literas.ca. 1.
cum ſeq.64.diſtin.& ibi gl literis.quę dicit quod in quo
cunque contractu vel cauſa vbi conſenſus requiritur
alienus non intereſt an pſens conſentiat vel per literas
conſenſum adhibeat.Item pōt fieri electio per procu-
ratorem,vbi tractatur de maiori præiudicio c.quia pro-
pter.de elec.ergo & pñtatio & per literas.verum fatetur
Panor.quod talis pñtandus dēt eſſe præſens & ſenſibus
corporis ſe exhibere alias non diceretur præſentari.gl
in cle.dudum §.ac deinde.in verbo pſentare. de ſepul.
& ibi Card.per illum tex.adducendo capitulum teſtes.
3.q.9. vbi debent teſtes deponere de his quæ facta ſunt
in præſentia ſua, & eorum intellectu. l. coram Titio.ff.
de verbo.ſignifica.hoc putat procedere quando præſen
tandus eſſet incognitus ipſi cui per literas præſentatur.
57 † Si autem cognitus tunc tenet quod poſſet per literas
præſentari ſicut poteſt beneficium abſenti conferri.ca.
accedens.de præben.vbi clarus tex. quod alius pro alio
inueſtiri poteſt abſens.c.ſi tibi abſenti. eo in 6. Idē Car.
in clemen.vnica.in verbo præſentatos. in 3. not. & cla-
rius in prima oppoſitione dicit quod poſſunt patroni
præſentare per literas & præſens dicitur præſentari : q̄a
ipſemet præſentatus portando literas patroni conſpe-
ctui ordinarii ſatis dicitur præſentari vt eum examinet
& videat an ſit idoneus. Quæ omnia fallunt quando p-
ſentatus eſt cognitus vt ſupra dixi.Et q̄ poteſt fieri præ-
ſentatio per literas tenent Zabarela Lapus Io. And.poſt
58 gl.literarum in cle.1.§.pñtaros.de excel. prælat. ¶ † Tri-
geſimotertio quæro:an valeat præſentatio facta per ca-
pitulum vacante ſede,quando pertinebat ad Epiſcopū
præſentatio.Spec.in ti. ne ſede vacante.tenet q̄ non po
terit fieri in præiudicium futuri epiſcopi & ſi facta fuit
erit irritanda:quia ſicut ſententia contra minorē inde-
fenſum lata non tenet,ita nec talis pſentatio.aſſumptū
probatur in l.acta.ff.de re iudi.c.fi.ne ſede vacante. quia
minor & eccleſia æquiparanī.c.1.de reſt.in integrū.2.q.
2.ſi qua debebas.& ibi gl.1. quæ dicit quod non valet. l.
per reſtitutionem in integrum quod factū eſt ſede va-
cante in damnum eccleſiæ.c.apoſtolicos.& c. precariæ.
ea.q.Illud idē ſequitur ibi Archid.in d. gl. ſi qua. de reb.
eccle.cum pluribus concor.de.i.dicto eſt etiam tex. ex-
preſſus in c.ſicut noſtris.de iure i. ſimilis gl. ibi in verbo
damnum Epiſcopalis.facit.c.quia ſæpe.de elec.in 6.cle.
ſtatutum eo.de ele.Pro hac deci.tex.in c. 1. de inſti. in 6.
vbi capitulum non poteſt præſentare quando ad Epi-
ſcopum ſpectat, ſed poteſt confirmare præſentatos. &
59 per illum dico tex.¶† Trigeſimoquarto quæro plus iu-
ris tribuere conferentem eccleſiam quam confirmans
conſtat:vt & Gem.in d.c.vnico. de inſti.in 6.quia poteſt
capitulum ſede vacante præſentatos inſtituere vel con
firmare,ſed nō pñtare,ratione monetur aſſignata in gl.
fi.ibi quia pñtare eſt voluntatis:ɔfirmare iuriſdictionis
& neceſſitatis,vbi eſt idoneus pſentatus: & nullus alius
no.in gl.nō poſſit:nā qui ɔfirmat nihil dat.c.inter.de fi-
de inſtr.in §. cæterū. & quod ɔfirmare ſit neceſſitatis . ſ.
dixi in 6.parte & in 7.q.huius partis quod ſit iuriſdictio
nis tenet Inno.in c.de cætero.de tranſa.poſt gl. in fi. in d.
c.1.de inſti,& in his q̄ ſunt iuriſdictionis ſuccedit capi-
tulū Ep̄o ſede vacāte:quia Ep̄o non pñdicatur,vt in ca.
cū olim,de maio.& obed.& ibi gl. fi. ſed cū colla. ſit vo-
luntatis & ad Ep̄m ptineat.ideo non pōt fieri p capitu-
lū:quia tunc pñdicaretur iurib. Epiſcopi futuri : quod
ius non patitur vt ibi per gl.Sed quia ɔ hanc deci.eſt ex-
preſſus tex.in c.dilectus.de offi. leg.vbi dicitur cū igitur
plus iuris habeat in ɔceſſione prælatus quam in pſenta
tione pronus,& ibi expreſſe tenet Pan.q̄ plus iuris ae q.
inſti.quam pñtatione.& quia multi caſus dantur in cō-
trariū.Ideo ſaluando vtrunq; dictū dico q̄ ſunt ſicut ex
cedentia ſi excelſa.nā in d.c.1.de inſtit.in 6. plus eſt pñta
re quam ɔferre: ideo capitulū ſede vacante non pōt p-
ſentare,tamen poteſt confirmare ratione de qua ibi.Sic
videmus quod pñtatio non poteſt per patronū reuoca
ri totaliter,vt ſ.in 22.q.& tamē inſtitutio facta p Epiſco
pum ſine pſentatione totaliter reuocatur ad petitionē
proni.c,decernimus.16. q. 7. & ſic inſtitutio ɔfert ius in
beneficio reuocabile:pñtatio ius ad beneficiū irreuoca
bile p pronū.Vnde iſta excedentia ɔtingit inuicē ex va-
riis rationib.prout apparet in caſib.ſ. no. & in caſibus q
60 poſſunt dari ɔrii.¶† Trigeſimoquinto q̄ro : quomodo
pñtans formet pñtationē ſuam corā Epiſcopo vel ordi
nario,p pñtato admittēdo: vel ſi plures ſunt proni qūo
formabunt pñtationē ſuam ordinario petēdo per eos
pñtatum admitti & inſtitui.Licet ex c.præterea. ex c. ſi-
gnificaſti eo.& c.fi. poſſet colligi forma , tñ vt hic colle-
cta habeatur materia de oīb ad iuſp.ſpectantib.ſecūdū.
Specu.in eo.ti.verſ.ſuperior aūt ſic pōt formari.Nos ta-
lis A.& talis B.proni talis eccleſię capellę,vel altaris mō
vacātis ɔcorditer & cōiter repſentamus vobis talis C.
Ep̄o,talem D.clericum ad curam vel in rectorem ad re
gimen eccleſiæ p̄libatæ,vel ad capellaniā,vel ad benefi-
ciū talis altaris virū vtiq; honeſtū literatū & de legiti-
mo matrimonio natū:iura eccleſiæ capellanię vel alta-
ris defenſare ſciētem & valentē petētes ipſum in eccle-
ſia vel capellania vel beneficio inſtitui & ſic p vos curā
eiuſdē eccleſiæ ɔcedit eandē formā ſenſi Pan.in c.fi.eo.
61 ¶† Trigeſimo ſexto quæro:an Si quis tempore præſen-
tationis p patronū factæ habuit pñtatus aliquod vitiū
pp quod nō potuit inſtituitur:puta excōmunicationis,
ſed tēpore quo venit ad ordinariū & exequitur pſenta
tionē ceſſat illud vitiū:an attendatur tēpus præſentatio-
nis,an tēpus datarū.Hanc q.poſſum reſoluere vt in ſimi
li dixit Spe.in tit.de reſcrip.pñtatione,q̄ attendit tēpus
datæ in §.rōne aūt impetrātis.verſi.quid ſi impetrās. vbi
tenet q̄ impetrās reſcriptū ad beneficiū ſi nō exprimat
dignitatē quā habet quæ dignitas erat tēpore datarū ſi
poſtea ceſſat qñ præſentat literas , tamen tenet q̄ vitiat
reſcriptū & ſic ibi attenditur tēpus daturum.arg. c. eam
te.de reſcrip.vbi eſt tex.& q̄ attēdit tēpus daturū.ca.poſt
ceſſionē. de proba. & ibi ponitur exēptū q̄ excommu-
nicatus tēpore impetrationis non dēt admitti , ſi proba
tur fuiſſe excōicatus tēpore impetrationis. Hoc idē te-
net eo.§.verſi.itē excipitur. q̄ impetrans fuit excōmuni
catus.vbi ēt tenet q̄ excommunicatus tēpore præſenta
tionis vel ɔſtitutionis non valide potuit pſentare. Hoc
latius dixi.ſ.q.13.arti.1.huius partis.Idē cum prima opi.
tenet Spec.eo.tit.§.fi.in ſumma.nota.allegatur ēt q̄dam
deciſio dominorū de Rota.104.in nouis quam nō repe
rio.Hanc aūt opi.Spec.putarē de iure procedere vbi eſ
ſet tale vitiū quod redderet clericum inhabilē ad talē

collationẽ, vel præſentationẽ, vt vitium excommunica
tionis quod inducit inhabilitatẽ ẽt ex parte conferen-
tis: & eius cui confertur: quia tale vitiũ non ſolũ exclu-
dit à beneficiis eccleſiaſticis vt habetur in ca. poſtulaſti.
de cleric. excommunica. mini. c. cum bonæ. de ætate. &
qualitate. ſed & ab honorabili officio & publico. c. de-
cernimus de ſentẽ. excommu. in 6. vbi ab agendo, teſtifi
cando, & aduocando repellit Imo. & ab officio vili &
oneroſo: vt eſt officiũ procuratoris ad quod ẽt infamis
de iure ciuili promouetur inſti. de excep. in fi. Panor. in
c. Imperatorũ. de iuramẽ. calumniæ. ſecus ſi eſſet aliud
vitiũ quod non redderet cũ incapacẽ; quia in illo caſu
ſi nõ interueniat ſurreptio attenditur tempus executio
nis literarũ non datæ. c. ei cui. vbi tex. no. ad hoc. de p̃b.
in 6. vbi ſi mandatur alicui ꝓuideri de p̃benda vacatu-
ra in vna eccleſia, & in illa ſint curatæ, & non curatæ, li-
cet impetrans tẽpore datæ non hẽat ętatẽ ad p̃bendam
habendam ſacerdotalẽ. Si tñ eſt in tẽpore qñ vacat & ſic
qñ fit executio ſatis eſt: ſi aũt interueniret ſurreptio, vel
dolus impetrãtis, & tacẽtis ætatẽ quam non habet ad p̃-
bendã, vel aliud beneficiũ quod habet tẽpore impetra
tionis, tunc in ſui doli, & ſurreptionis odiũ attenditur
tẽpus datæ, ita loquitur d. c. eã te. de reſcrip. & c. ſi eo tẽ-
pore. de reſ. in 6. vbi qa occultauit ætatẽ tẽpore impetra-
tionis attẽditur tẽpus datæ: & ideo ſi illo tẽpore non eſt
habilis: licet poſtea efficiatur tẽpore executionis tñ an-
nihilatur reſcriptũ & in d. eã te. vbi occultauit aliã di-
gnitatẽ eccleſiaſticã quã habuit tẽpore impetrationis:
& hanc diſtinctionẽ poſt ſcripta hæc reperi Panor. in c.
62 dilectus. 2. de præb. ¶ † Trigeſimoſeptimo quæro, quo-
modo põt quis probare ſe habere ius pñtandi, & eſſe in
quaſi poſſeſſione pñtandi: breuiter quia deciſiones Ro
tæ ſunt multũ in vſu, & clare hanc. q. deciſam habemus
ideo dico quod ꝑ literas ordinarii qui inſtituit. põt pro
bari aliquẽ eſſe in quaſi poſſeſſione iuris pñtandi: licet
multa poſſent in ꝯrium allegari quæ habentur in auth.
ſi quis in aliquo. C. de eden. vbi ſi iuramentũ facit men
tionẽ de alio nõ creditur niſi aliud monſtretur. Simile
habetur in c. poſt ceſſionẽ. de proba. & ibi gl. tñ in ꝯriũ
fuit de facto iudicatũ allegatur deciſ. 424. alias eſt 427. in
nouis deci. char. 62. quia ex quo ꝑ inſtitutionẽ Ep̃i ꝯſtat
de vacatione beneficii: de tẽpore vacationis beneficii:
& ꝙ pñtatus erat verus pat. & ꝙ inſtitutio erat facta in-
fra tẽpus: & de idoneitate perſonæ p̃ſumi dẽt pñtatio-
nem ad pñtantem: inſtitutionem ad inſtituentem pri-
63 nuiſſe. † Itẽ quia factũ p̃ſumitur ſolemniter actũ, niſi
ꝓbetur ꝯrium. c. in præſentia. de præſumpti. & d. ca. poſt
ceſſionẽ. Itẽ ẽt facit l. ſciendum. cum ibi not. ff. de ver-
bo. ob. eandem opin. tenet Panor. in d. c. poſt ceſſionẽ.
col. 7. verſi. & licet in hoc dubio. vbi plene poſt glo. exa-
minat quando literæ epiſcopi faciunt fidem ponendo.
10. opi. & ibi tenet, quod totus mundus ſequitur quod
faciant fidẽ in ſpectantib. ad officiũ ſuũ; & in non tan-
gentibus propriã cauſam: quia tunc non crederet̃. Nec
ob. quod aliquando ep̃i inſtit. retractatur vt in c. decer-
nimus. 16. q. 7. quia fateor quod probant literæ Ep̃i qua
tenus nõ probatur ꝯrium, vt in d. c. poſt ceſſionẽ. Itẽ qa
ſi patronus non contradicit, tunc vr̃ cõſentire & appro
bare: regula qui tacet, de reg. iur. in 6. Item propter diffi-
cultatẽ probationis iuriſpatronatus fuit iudicatũ ſuffi-
cienter probatũ ꝑ tales literas: & adhuc hodie ſatis pro
64 baretur tale ius pñtãdi ꝑ tales literas. ¶ † Trigeſimocta-
uo quæro, an poſſeſſor caſtri, vel villę in qua eſt iuſpa.
poſſit pñtares idem de ciuitatibus, & de alio quocunq;
loco vbi eſſet iuſp. an illius poſſeſſor habet ius pñtandi?
circa ſolutionẽ huius quæſtionis multũ facit c. cõſulta
tionibus. de iurep. in duobus locis. Primo in principio
vbi Papa vult quod valeat ordinatio facta de pñtato ab
illo qui credebatur eſſe patro. licet in veritatẽ nõ eſſet;
& licet alter poſtea euincat iuſp. tñ ordinatio remanet
firma ꝑꝑ bonã fidẽ: quã quis habuit in pñtando. & ibi
tenet gl & communiter doc. Illud aũt primum dictũ ꝓ
cedit qñ quis erat in quaſi poſſeſſione præſentan. ſi au-
tem non fuiſſet in poſſeſſione pñtandi. ſed tamẽ p̃ſen-
tauerit, & ordinatus fuerit, valebit pñtatio, & inſtitutio
ſi verus patronus non ꝯdicit. ſi autem cõtradiceret: tũc
dẽret remoueri, vt ibi. & d. c. decernimus 16. q. 7. & ſic ꝓ-
bat: ergo ille tex. ꝙ licet regulariter ꝑtincat pñtatio ad
verũ pronum: vt in c. quoniã. c. 2. c. nobis. & ꝑ totũ. ti. de
iurep. & c. filijs. & d c. decernimus. 16. q. 7. tñ poſſeſſor lo-
ci in quo eſt iuſp. valide põt pñtare: ſi eſt in quaſi poſſeſ-
ſione pñtandi: & ſic valide pñtabit dato quod nõ habet
eius proprietatẽ. Panor. in c. ex literis. 2. nota. de iurepa.
ẽt dato. ꝙ moueatur qõ de proprietate: ſed tunc dẽret
ſuſpendi inſtitutio: vel late Panor. ibi col. 3. & latius in
ca. conſultationibus. in fin. eod. niſi ſequatur inſtit. ante
proprietatis declarationem, & ante litem motam. & ſi
non eſt in quaſi poſſeſſione adhuc põt pñtare: & ſi Ep̃s
inſtituit valet pñtatio niſi patro. contradicat. Ad idẽ vr̃
eſſe tex. in c. ex literis. eo. vbi villa conducta ad firmam;
ideſt ex tali contractu: ex quo tranſit vtile dominiũ, in
qua erat iuſpa. à monaſterio quodã ꝑ certũ militem mi
les vacante eccleſia, p̃ſentauit. Abbatiſſa etiã monaſte-
rii voluit pñtare & Epiſcopus non admiſit ſuum p̃ſen-
tatum: vnde mandat Papa adiudicari eccleſiã pñtato ꝑ
militẽ. Si in ꝯductione non fuit iuſp. exceptum vel ſi in
ſtitutus fuit ante litẽ motam inter abbatiſſam & mili-
tẽ. Et ſic patet quod loci poſſeſſor põt pñtare vacante ec
cleſia: licet aũt præſentet, non tñ ſit verus patronus, vt
ſupra 17. q. huius partis niſi præſcriberetur. vt s. dixi in
3. par. in 5. cauſa acquirendi iuſp. Contra primã deciſio.
vr̃ facere tex. in c. ex inſinuatione eod. vbi dicitur in fi.
qui eccleſias obtinent ſine patrono eas vt detẽtores pa-
trono reſtituant ordinandas. Ad idẽ videtur textus ma-
gis fortius in c. cum Bertol. per totum. de re iu. vbi ille
qui habet villam vel curiam pignori obligatã: ita quod
faceret fructus ſuos, & quod plus eſt qui ẽt ab eccleſia
ꝑcipiębat cẽſus quoſdam de cõſenſu patroni q̃ p̃rono
debebantur vacãte eccleſia pñtauit, & ſimiliter patro-
nus verus pręſentauit, qui præſentatus per patronum
ex negligentia fuit condemnatus: quia non ꝑ ſe nec ꝑ
procuratorẽ cõparuit, & eccleſia fuit alteri adiudicata
pñtato ꝑ habentẽ pignus: tñ quia per patronum adhuc
comparuit allegãdo iuſtã abſentiã, vnde Papa adiudi-
cauit eccleſiã pñtato per patronũ: quia licet ille credi-
tor vel hæres fuerit in quaſi poſſeſſione ꝑcipiendi cen-
ſum, non tñ per hoc dr̃ patronus, & ſic non potuit ibi
talis pñtare: licet adhuc faceret fructus ſuos: qui perce-
ptio cenſus non facit quẽ dominũ nec poſſeſſorẽ iuris
pñtandi cũ aliud ſit ꝑceptio pẽſionis, & aliud quaſi poſ
ſeſſio iuris præſen. cap. inter dilectos, in fi. de fid. inſtru.
gl in c. cũ Bertol. verſ. iure ergo apparet quod ẽt poſſeſ-
ſor qui facit fructus ſuos nõ põt pñtare ꝑ illa iura, & ꝑ
alia plura, q̃ poſſunt adduci, ratio qa ꝑceptio pẽſionis,
vel fructuum non dr̃ eſſe de fructibus iuriſpa. & ſic nec
iuris p̃ſentandi. Sed extra iuſp. ergo per perceptionem
fructuũ non poteſt dici in quaſi poſſeſſione iuriſp. & ꝑ
ꝯñs nec præſentare poterit. circa hoc difficile contrariũ
ſic credo poſſe reſpõderi, & ex reſpõſione apparet quo-
modo procedat deciſio qõnis propoſitæ: aut loquimur
de vero loci poſſeſſore, qui põt facere fructus ſuos nec
ad inſtitutionẽ tenet̃. Et tunc dico quod talis poſſeſſor
poterit p̃ſentare, quia p̃ſentare eſt fructus iuriſp. vt no.
in c. ꝯſultationib. eo. & Pan. in d. c. ex literis. Et quemad
modũ fructus ꝑtinẽt ad bonæfidei poſſeſſorẽ: & non ad
enim. §. ſi quis à nõ domino. inſt. de rerũ diui. ca. grauis.
de reſti. ſpo. & ibi gl. no. de iſtis fructibus. Ita ius pñtandi
ẽt poterit cõpetere ipſi poſſeſſori bonæ fidei, & ſicut nõ
tenet̃ ad reſtitutionẽ fructuũ conſumptorũ poſſeſſor
bonæfidei vbi ſuperuenit dñs, ita nec quaſi poſſeſſor iu
riſp. Vnde ſi aliquẽ præſentauerit qui fuerit inſtitutus:
nec verus patronus vnquã fecerit reſiſtentiã, non debe
bit remoueri p̃ſentatus per poſſeſſorẽ. ita loquitur c. cõ
ſultationib. ſecus ſi ꝯdiceret patron. ante inſtitutionẽ
quia non dẽret inſtitui, & quis p̃feratur inter præſenta
tũ à vero p̃rono, vel poſſeſſore dixi in 13. q. verſ. 7. huius
partis. Nec ob. ſi dicat̃ poſſeſſor non facit fructus natu-
65 rales ſuos: vt no. gl. in d. c. grauis. i. fructus. ff. de vſuris. trã
detur

detur quod pñtare non eſt fructus naturalis:ſed fructus
induſtrialis: requiritur. n.hominis induſtria in eligẽdo
idoneũ d. c. decernimus.16.q.7.Itẽ j.limitatũ tẽpus.c.t.
de iurepa.in 6.dixi ſupra in 20. q. eiuſdem. & in 10.Et ſi
q̃ratur quis erit iſte poſſeſſor bonæ fidei qui poſſit ſuos
fructus facere & per ꝯñs præſentare. Dico ſecundum
Inno.& Panor.in c.conſultationibus in 2.col. eo.quod
ille erit qui poſſidet iudice authore quod iuris ordine
ſeruato proceſſit:vt in l.iuſte poſſidet.no.ff.de acq.poſ-
ſeſ.l.fi.ff.ſi per vim vel alio modo ab.poſſeſ. c.conquerẽ
te de reſti.ſpo.c.cum cauſam.de offi.delega. Aliis etiam
multis modis põt dici bonæ fidei poſſeſſor.puta quia e-
mit villam:& per conſequens,venit iuſpa.c. cum ſecu-
lum.de iurepatronatus.& c.ex literis eodem,ſcilicet q̃n
bona emerentã non domino.Idem ſi ſuccederet vel
daretur villa,vel caſtrum in dotem,vel in feudum. Ita
quod vtile tranſiret dominium & per glo.fi.in d.c.cum
66 Bertoldus.† Si autem eſſet poſſeſſor malæfidei:licet iu-
dex bona fide dediſſet ei poſſeſſionẽ,tñ nõ poſſet valide
præſentare:ex quo non eſt p̃ronus nec qua iuriſpa. poſ-
ſeſſor:ideo vero patrono contradicente talis pñtatus ẽt
inſtitutus eſſet remouẽdus.d.c.decernimus 16.q.7.ca.ex
67 inſinuatione. eo. de iurep.† Malæfidei dr̃ vbi habet cõ-
ſcientiam rei alienæ.Panormi.in d.c.conſultationibus.
in 2.col.eo.vel eſt in malafide qui poſſidet rem iure reſi
ſtente.Inno.in d.c.2.de reſti.in integ.l. quemadmodum
C.de agri.& cenſi.lib.2. regula qui contra ius mercatur
bonam fidem habere nõ p̃ſumitur.de reg. iur. in 6. Et p
hoc & per ſupradicta apparet reſponſum ad cap.1. cum
Bertol.quia ibi non fuit talis poſſeſſor qui poſſet facere
fructus ſuos:quod clare dicitur ibi per glo.fin.Creditor
enim non facit fructus ſuos:ſed fructus extenuãt ſortẽ.
l.1.& 2.C.de pig. actio.c.1. & 2.de vſur. vnde ſi fiat pactũ
de lucrandis fructib.fit iure vetante. vnde dicit malæfi-
dei:ideo pñtare non poterit. d. c. conſultationib. Item
ſoluto debito deberent omnia iura pignoris tolli.l.1.&
2.ff.qui. mo.pig.vel hypo.ſoluit.l.1.& 2.C. ſi pig. datum
68 ſit. † vbi ſoluto debito debent pignora reſtitui primo
pignoranti:& ſic in caſu d.c. cum Bertol. ſi ibi valuiſſet
pñtatio creditoris,qui licet dicatur poſſidere pignus.d.
l.1.& 2.ff.ex quibus modis pig.ſol.tamen ſoluto debito
pñtatus per eum & inſtitutus eſſet remouẽdus quod eſ-
ſet contra capitulum inuentum.16.q. 7. vbi laicus non
poteſt collatam eccleſiam à ſacerdote adimere.cap.per
uerſum.56.diſt.c.viti.de exceſ. prælatorum. Et ſi diceref
vbi quis volẽte domino percipit aliquam pẽſionẽ vel
fructus rei:tunc dicitur poſſeſſor illius rei. c. cum veniſ-
ſent.de teſt.ſpolia.l.quamuis.ff.de acqui.poſſeſ. vbi ſi de
voluntate domini percipio penſionem rei ſatis dicor
poſſidere. Vnde ergo cum c.Bertol.debuiſſet valere prę
ſentatio,& non tenuit vt ibi dicitur.ſoluit illud contra.
Panor.quod illud procedit domini voluntate præcedẽ
te titulo habili ad transferendum poſſeſſionem vel ip
ſam.quia tunc transfertur poſſeſſio ex tit.conſtituti: vt
in cap.cum veniſſent.in fi.quod non habet locum in d.
cap. cum Bertol. quia pignoratio non transfert veram
poſſeſſionem.Item commoditas iuriſp.tranſit in credi
torem cum vniuerſitate ratione acceſſorii.c. ex literis.
de iurep.Cum talis commoditas ſubiaceat reſtitutioni:
& poſſit ſortem diminuere.l.quamuis.C. in quib. cauſ.
69 pig.tac.contra.c.ad noſtram.1.de iureiu.† Sed cõmodi
tas inæſtimabilis non tranſit in creditorẽ: quia nec poſ-
ſet reſtitui.nec minuere ſortẽ.ideo in ꝯ.tu pignoratitio
iuſp.vel ipſius poſſeſſio non poterit trãſire:vt ibi eſt ca-
ſus:& c.cum Bertol.de ſenten.& re iudicata dicit Panor.
limitando illum tex. & ſic apparet nõ procedere iſtam
ꝯñtiã.Ille eſt poſſeſſor,ergo facit oẽs fructus ſuos : & ſic
poſſet pñtare : ſecus vbi eſt poſſeſſor qui faciat fructus
ſuos quia talis poterit ẽt pñtare,put tenuerunt pruden
ter & iudicauerunt domini de Rota de deci.141.in no-
uis deci.Et eſt deci.1,char.61.cum limitatione q̃n nõ eſt
lis mota ipſi poſſeſſori p patronũ:quia tũc nõ poſſet prę
ſentare d.cap.conſultationibus.eo.de iurep.Et per deci-
ſionem huius q.apparet poſſe ſolui alia quęſtio quę eſt
70 talis.¶† Trigeſimonono quæro quando mulier dat ma
rito in dotem caſtrum vel villam vel curiam vel aliam
locum in quo eſt iuſpa. An ipſe maritus poſſit præſen-
tare. Circa hanc quæſtionem minus dubitandũ eſt quã
in antecedẽti,eo,quia certum eſt maritum rerum dota
lium poſſeſſorem talem eſſe,quod facit fructus ſuos cũ
& dominus dotis per l.dicatur:inſtitu.quibus alie. licet
vel non.in prin.l.in reb.C.de iure dotium.l. doce ancil-
lam.C.de rei vendi. vel ſaltem ex rebus dotalibus mari
tus habet vſumfructum quo mediãte poteſt onera ma
trimonii ſuſtinere.cap. per veſtras.de dona.Inter virum
& vxo.c.ſalubriter.de vſuris.l.ſi is qui.ff.de iure do.Item
etiam certum erit quod maritus poterit præſentare cũ
dicatur verus poſſeſſor.Itẽ quia inſp.tranſit cum vniuer
ſitate rerum:vt in c.ex literis & c.cum ſeculum.eo.de iu
repa.Vnde ꝯcludo quod poterit maritus pñtare:& ma-
xime vbi eſſet ꝯſuetudo patriæ quæ eſt optima legũ in
terpres.c.cũ ꝯſuetudinis.de ꝯſue.l.de quibus.ff.de legi.c.
fi.de ꝯſuetudi.& maxime iſta quæ videtur iuri commu
ni conſona.c.fi.de dona.inter virum & vxo.Ita tenẽt do
mini de Rota deciſi.422.in nouis.charta. 62. Cum limi-
tatione tñ ſi maritus & vxor ambo ꝯcurrant præſentan
do diuerſos,quod per vxorem præſentatus dẽret p̃ferri,
per Io.And.in c.nouella.in c.ex eo.de ele.in 6.Zab.in c.
plures.de iurep.in 4.col.& ſeq.Et fuit dicta deciſio. 422.
eo.ti.incip.Fuit dubitatum.Pan.in c.fin.de conce.præb.
vbi tenet expreſſe cum prædicta deciſione.Per hæc po-
71 teſt reſponderi ſimili quæſtioni. ¶† Quadrageſimo q̃ri
tur.Si pupillus habet tutorem & in bonis ſuis eſt iuſpa.
quis p̃ſentabit,tutor,an pupillus?concludit Panor.in c.
fi.de conceſ.præbend.quod tutor: niſi in præſentatione
eſſent diuerſi:quia pupilli pñtatio ſi dignior fuerit vel
ſaltẽ æque digna ſicut pñtatio tutoris:tunc p̃fertur pñ-
tatio pupilli.Pro hoc tenuit Fanere.& Bar.Brixiẽ. in q.
ſua dominicali 77,inci.tutor cuiuſdam. refertur per gl.
ſuffragiũ.in c.ex eo,de elec.in 6.& ibi late per Io.And. q
ad vtranq; partẽ arguit,& finaliter tenet cũ gl. ibi p c.de
cernimus.16.q.7.Et quia pupillus põt facere ſuam ꝯdi-
tionẽ meliorẽ ſine tutore inſtit.de autori.tuto. in prin.
Sed quanto melior inſtituiẽ tanto melior eſt ꝯditio pa
tro.in c. Valentinia.63.d.c.grauib.3.q.7.& qui maiori ni
titur rõne.c.multi. 40. diſt. in fi. quæ ratio deficiẽte iure
ſcripto pro iure ſeruatur,quia ratio & veritas ꝯſuetudi
ni ſunt præponenda:niſi ꝯſuetudo veritate nitatur. ca.
fruſtra.8.diſtin.gl.in d.c.ex eo quod veri. quam rationi
72 & rõne vincendũ.23.q.6.c.vides.† Quarto mouetur: qa
vbi eſt diſcordia inter tutorẽ & pupillũ quoad illã nõ
habeẽ pro tutore:quia ſua res agitur,ſed datur curator.
§.ſi inſti.de author.tutor.Nec obſt.quod tutor dicaẽ do-
minus in bonis pupilli.l.q fundũ.§.ſi tutor. ff. pro emp.
& ꝙ pupillus ſit in poteſtate tutoris.§.eſt aũt.inſti. de tu
telis.& acceſſorie ẽt bona.12.q.1.p̃cimus.regula acceſſo
riũ de reg.iu.in 6.qa illa procedũt vbi tutor bene admi-
niſtrat,nõ vbi expoliat pupillũ vel male gerit negocia
eius.d.§.ſi tutor. Nec ſimiliter ob.tex.in d.c.ex eo. vbi ,p-
hibet minorẽ poſſe eligere:qa licet minor nõ poſſit cõ
trahere matrimoniũ.c.1.de deſpon.imp.inſt. de nup. in
prin.& ita non põt eligere qa p electionẽ ꝯtrahit matri-
moniũ cũ eccleſia.Sed in pñtatione ſecus qa patro.põt
accumulare.c.paſtoralis.eo.ꝙ in elect. nõ licet c. publi-
cato de elec.& ibi late Gemi. tenet p̃dictã opi.Io.And.
Archi.in c.decernimus.in prin.p illũ tex.16.q.7. Panor.
73 in c.1.ver.qd aũt ſi cõperit infanti.eo.¶† Quadrageſimo
primo q̃ro:an pñtare poſſit pat.ad p̃benda vacaturã: vel
an poſſit dare alicui certã ſpẽ de pñtatione futura. Itẽ
an ,pcuratori ad ꝯferendũ beneficia poſſit ẽt dari pote-
ſtas pñtandi ad eccleſiã in ſpecie vacaturã. Licet videan
tur plures articuli in iſta quęſtione,tñ quia vnius diſcuſ
ſio ſatisfaciet : ideo ſimul coniunxi.Reperio allegari p
Bertach.repertoriũ.c.cũ illis de p̃bend.in 6.in quo vere
nihil ad propoſitũ.Sed loquiẽ de reſcrip. factis quod ali
cui prouideaẽ de beneficio,an videbiẽ de curato. Itẽ an
prouidendũ ſit de ſpectante ad alterius prouiſionẽ . Itẽ
allegatur conſi.Pau.de Caſt. 59. in quo fit mẽtio de ſub-

ſtitutione pupillari plurib. facta. Itē an clauſula codicil
laris operetur rupto teſtamēto paterno natiuitate poſthu
mi: & ſicut nil ad propoſitū: ſed quia q. eſt ſatis vtilis &
multū quotidiana: ideo circa iſtā vide Pan. in c. fi. in vlt.
not. de ꝯceſ. præb. vbi breuiter tenet quod ſi collator be
neficiorū non pōt promittere vacaturū, ita nec dare ali
cui in ſpecie poteſtatē conferendi antequā vacet. c. 2. &
74 c. ꝯſtitutus. de conceſ. præb. † Sic nec patr. pōt alicui pro
mittere pñtationē nec dare in ſpecie alicui poteſtatem
pñtandi cum vacabit, quia ratio q̄ eſt in collatione, ſcili
cet votum mortis alterius eſt ēt in pñtatione: nā ſperās
ſe pñtandum deſideraret mortē proximi. & ſic ſi poſſet
dari poteſtas pñtandi procuraretur facinus: qa daretur
amico hæc poteſtas p̄ſentandi. & ſic indirecte promiſ-
ſio vacaturi fieret: quod eſſet ꝯ̄ dictum c. fi. de ꝯceſſione
p̄bendæ. Fatetur tamen ibi Io. And. quod poſſet dare po
teſtatem p̄ſentandi in genere: puta quia vult ſe longin-
quas partes abſentare, vel cauſa ſtudii, vel ex alia iuſta
cā: nam poterit ꝯſtruere vnum generalem procuratorē
oīum bonorum ſuorū qui poterit ēt præſentare ad va-
cantes præbandas: cū talis vſus procuratorū maxime ſit
hominibus neceſſarius. l. 1. ff. de procu. Hanc opi. ſequi-
tur Io. An. in c. fi. ſ. allegato aſſignans ſimile de procura-
tore q non datur ab excommunicato ſuper actu qui
non potuit p ipſum excōicatum tēpore quo voluit cō-
ſtituere procuratorē exerceri. c. fi. de procura. tamē pōt
cedendo totū ius ſuum in alterū transferre: quia tūc ve
nit iuſp. acceſſorie. Et hæc faciūt ad limitationem eorū
quæ dixi in 18. q. huius partis, vbi tenuit valere præſen-
tationem factam ab habente authoritatem à non valē-
75 te præſentare. ¶ † Quadrageſimoſecundo quæro: an eo.
modo patronus eccleſiaſticus poſſet conſtituere genera
lē procuratorē ad aīa negotia & ēt ad præſentationes fa
ciendas. breuiter tenet Panor. in d. c. fi. quod nō poterit
niſi ſuo generali vicario ſoli. Hoc latius tenuit idē Pan.
in c. ꝯſtitutus. de conceſ. præbē. in gl. 2. per c. deliberatio
ne. §. prohibemus. de offic. le. lib. 6. & ibi glo. in fi. per c. fi.
de offi. vica. Ita dicit ibi Panor. quòd legatus in genere
non pōt alteri dare poteſtatem recipiendi reſignationē
beneficiorū & illa ꝯferen. de quo per Ioan. And. in d. c.
ꝯſtitutus. quā ſoli ſuo vicario: quod facit ad limitatio-
nem c. fi. de offi. vica. & ad extēſionē d. §. prohibemus vt
per Panor. in d. c. ꝯſtitutus. Non tñ poſſet talis vicarius
patronū pñtare alicui ordinario, quia tunc videretur ſe
ipſum pñtare, quod eſt prohibitū. de quo latius dicā. in-
76 frà q. 48. ¶ † Quadrageſimotertiò q̄ro an pñtatio facta p
rectorem eccleſiæ vel p aliū habentē beneficiū ad titu-
lū eccleſiæ: cuius pñtatio ad patronos pertinet hēat im-
pedire pñtationem patroni fiēdam poſt mortē dicti re-
ctoris vel beneficiari. Breuiter, quia circa hanc q. habe-
mus caſum expreſſum: ideo dico ꝙ non facit patrono
aliquod p̄iudiciū. caſus eſt in c. poſtulaſti. c. de eod. ti. de
iurepa. vbi dixit Inno. Papa p talē intitulationē nullum
generari patronis p̄iudiciū licet plures poſſunt ordina-
ri ad eūdem titulū vt ibi Panor. in 2. not. & prodeſt quo
ad alimēta obtinēda talis pñtatio: vt ibi, quod intelligit
gl. in d. c. poſtulaſti. ēt ſi præſentatio fiat talis domino p̄-
ſente & tacente quia ex quo inuito pſono pōt rector
vel alius beneficiatus facere talē pñtationem ad titulū
pro ordinando. arg. notatorum in c. propoſuit. de filijs
presbyte. & c. illud 7. q. 1. ergo etiam in præſentia, nec p̄-
ſentia habebitur pro conſenſu, nec requiritur conſen
ſus patro. gl. j. in c. ad hæc. de offi. vica. Vnde mortuo re-
ctore vel tali p̄ſentato ante per patronum: licet ipſe p̄-
ſentatus alium pñtauerit ad titulum ſuum: tamē pote-
rit ad petitionē patroni remoueri: quia ſine ipſius ꝯſen
ſu nō potuit ꝯſtitui titulus ppetuus in tali eccſa. c. prin-
cipali & c. ſeq. 63. diſt. c. ad hoc. de offi. vica. & ibi gl. 1. ean
dem opi. tenet Panor. poſt Io. And. in c. pe. de iurepa. Et
hanc deciſionē limitant p text. ibi ſi non ꝯſenſu patro,
tali pñtationi: nam ſi conſenſit, tunc decens eſt ꝙ non
poſſit aliū pñtare: & maxime ſi talis eſt ꝯſuetudo, quod
ille ſic pñtatus inueſtiatur mortuo beneficiato: ſecus
autem non extante conſuetudine: quia dato ꝙ non cō
ſenſerit, non per hoc impeditur quin poſſit alium præ-
77 ſentare: vt Panor. & Ioan. And. ¶ † Per quæ apparet rñ-
ſio ad aliā q. quod nō pōt patr. eligere p̄ſtaros miniſtros.
c. vt quiſque clericis. de vi. & hone. cle. & per gl. in d. c. ad
hæc. de offic. vica. & ibi Io. And. & Inno. & Io. And. in c.
propoſuiſti. de filiis presbyterorum. vide latè per Zaba-
78 relam in cle. 2. in vlt. q. in princ. illius cle. eo. ¶ † Quadra
geſimoquattò q̄ro, facta pñtatione prima vicario Epi p
patronū qui non hēt ius inſtituendi, & deinde facta. 2.
Epo de alio, q̄ iſtarū pñtationū p̄feratur: quia eſt de raro
ꝯtingētib. Ideo breuiter dico ꝙ 2. pñtatio facta p̄fertur,
eo quia prima facta habetur pro non facta. l. ſi pater. C.
ne de ſtatu defun. l. quo. ff. qui ſatiſda. cog. ¶ Vnde 2. pñ-
tatio legitimè facta dēt p̄ferri. Ita Zab. in cle. 1. in 9. q. de
79 iurep. allegādo alias ꝯcor. ¶ † Quadrageſimoquintò q̄-
ro, an pſonus p̄latus vel ꝯuentus habens iuſp. exēptus
dēat pñtare ordinario ordinandos ad eccleſiā in qua ha
bet iuſp. vel beneficiū. Breuiter rñdendo: quia caſus eſt
in nouis iuribus, dico, ꝙ tenetur pñtare ordinandos or
dinario, & ordinarius tenetur tales inſtituere vel ordi-
nare nulla exiſtente legitima cā tales reiiciendi, de hoc
eſt caſus in cle. vnica. in §. nōnulli. 1. verſi. pñtatos. de ex-
ceſſ. p̄la. ēt dato ꝙ tales exēpti in ſalutatione literarū ad
ordinariū non promittant obediētiā, vt ibi dr̄ in textu
quod ibi declarat Zaba. procedere ſiue tales p̄lati pñtēt
ad ordinariū cum titulo vel ſine ti. Si enim pñtarent ali
quem de religione requiritur quod habeant titulū pñ-
tati: quia à religione habēt expēſas neceſſarias. c. ex par-
te. de accu. Secus ſi pñtarent clericum ſecularē: quia nō
dēret talis clericus ordinari ſine tit. vel certo reditu fir-
mo ex quo viuere poſſet. c. accepimus. de æta. & quali. c.
cùm ſecundū apoſtolū, qui altari ſeruit de altari viuere
dēt. de p̄bē. aliàs ipſe ordinarius teneret̄ ꝓuidere de be-
neficio vel de expēſis, donec poſſet beneficiū obtinere
dictis iurib. clarè in c. 2. de præb. Et ſic teneo talē pñtatio
80 nē facien. vt ſuprà. ¶ † Quadrageſimoſextò quæro. an
quis poſſit pñtare alternatiuè A. vel P. qa de hoc vr̄ ho-
die text. expreſſus & ibi gl. no. non ideo multū inſtabo.
pro ſolutione q. dico eſſe gl. in cle. §. fi. p illū tex. eo. ibi-
dē dr̄ ꝙ patroni poſſunt inter ſe ꝯuenire, vt liceat ipſis
pronis alternis vicibus pñtare, quibus dicit Clemēs Pa-
pa ex eadē cā, ideſt vt facilius prouideat̄ eccleſiæ pmit-
timus vt plures ad vacantē eccleſiā poſſint eodem mō
pñtare perſonas quod vna ex eis eligi per Epiſcopū va-
leat & admitti. gl. pmittimus. dicit quod olim nō pote-
rat, plures licet poſſet accumulare. c. quod aūt. & c. cùm
aūt. eo. gl. ibi præſentare intelligit ſimul vel ſucceſſiuè
finaliter notat ꝙ electiones non poſſunt fieri alternati-
uè p c. 2. de elect. in 6. vbi in electionibus poſtulationi-
bus & ſcrutinijs ex quibus ius oritur eligē. vota ꝯditio-
nalia alternatiua & incerta penitus reprobantur: & pro
nō adiectis habent̄ cùm ex puris vocibus electio cele-
bretur voce illorū qui nō purè ꝯſenſerint in alijs reſidē
te. Sed ibi gl. dicit illud c. habere locū in collatione etiā
ſeu prouiſione, q̄ fit eccleſiæ p eandē rōnem de qua ibi.
Pro 1. opi. 2. facere vr̄. c. ſtudij. 61. diſtin. vbi dicitur quòd
plures poſſunt eligi, vt ſi vnus nō placeat, ſit alius in quo
poſſit reclinari & ibi gl. facit & c. archidiaconū. 85. diſt.
Sed tñ talis electio hodie reprobatur, cū per electionē
acquiritur ius electo & videatur quodammodo deſpō
ſari eccleſiæ quæ duos ſponſos habere non pōt, vt dixi
in 2. cauſa acquirēdi iuſpa. in 3. parte ſupra c. gaudemus
de diuor. Zabarela in d. clemen. fi. eo. ſecus in præſenta-
tione. Itē probari poteſt illa deciſio huius quæſtionis vl
tra ſupra allegata per rationem, nam ſicut pōt fieri no-
minatio de pluribus ad aliquā dignitatē, quia talis no-
minatio nō tribuit ius in re. c. quod ſicut de elect. ita de
beret poſſe fieri p̄ſentatio de pluribus alternatiuè cum
p p̄ſentationē non ꝯferatur vel acqui. ius in re. vt no. in
c. paſtoralis. eo. Præterea non video aliquam rationem
diuerſitatis cum plures poſſit accumulādo pñtare patr.
vt latè. ſ. dixi ī 2. q. huius partis, habet̄ ī d. c. paſtoralis qua
re ēt nō dēat poſſe ſimul plures aut alternatiuè pñtare
vt relinquat hoc diœceſani arbitrio quem magis exiſti-
met

met inſtituendum cum nulla hic fraus poſſit interce-
dere ex quo ↄſcientia diœceſani oneratur in tali inſtitu
tione fienda.d.c.paſtoralis.& c.decernimus. 16.q.7.ideo
cum gl.cle.fi.dico poſſe alternatiuè fieri p̄ſentationem
vt ſ.& quod plures poſſint præſentari eſt text. in c.ſi qs
Epiſcoporum.in gl.clericos.16.q.7.¶Quadrageſimoſe-
ptimo. Quia circa hanc materiam in p̄ſentationis ha-
bemus aliquos terminos qui idē videntur impropriare
& tñ ſunt pænitus diuerſi.Ideo quæro quid ſit Præſen-
tare.Inſtituere.Eligere.Conferre.Poſtulare.Confirmare
& Nominare.quæ cùm inter ſe differāt. vt j. patebit ſim
ſummiſſa.Breuiter hæc quo ad intelligentiam p̄ntis in
81 tentionis aperiam.¶† Præſentare quid ſit, ſatis pōt col-
ligi ex ſ.dicta 35.q.eſt patroni vel patronorum perſonę
clerici : repræſentatio facta ordinario de eodē inſtituē-
da ad altare vel capellā ſeu eccleſiam patronatam ver-
bo facta p̄ntat aliter vel per literas de abſente vel de p̄n-
te:vt ſ. proxima q.32.ſic diffiniuit Spec. ponēdo ipſam
formam eo.tit.de iurep.verſi.ſuperiori aūt. Et intellige
quando p̄ntatus eſt præſens corpore & ſenſib.nam ſi eſ-
ſet inſenſatus talis non diceretur p̄ntari ēt ſi forma ſu-
pra dicta ſeruaretur : quia non ſolum requiritur quod
ſit præſens corpore ſed quod ſentiat & intelligat per gl.
no in cle.dudum.§.ac deinde.verſi.p̄ſentare.& ibi Card.
adducens c.teſtes.3. q. 9. vbi dēnt teſtes deponere de his
quæ dicta ſunt vel facta in p̄ntia ſua:ideſt ſub aſpectu &
eorum intellectu,aliter non dicerentur p̄ntes.l.coram.
82 ff.de verbo.ſignifi.¶† Inſtituere aliquē in beneficio vel
inueſtire aut conferre licet vnum videantur: tñ effectu
ſunt varia.licet Hoſt.dicat in tit.de inſti.ꝙ inſtitutio eſt
eccleſiæ vel beneficij collatio.Et dr̄ inſtitutio quaſi in-
ius ſtatio : & ſic vr̄ velle quod idem ſit inſtitutio quod
collatio & inueſtitura:quod probat ex illarum rubrica
rū ordine.Clarius tñ loquēdo cum hēant diſtincta ſigni
ficata, & à diuerſis & diſtinctis perſonis fiāt illa, eorum
ēt dēbit eſſe diſtincta ratio. l. ſi maritus. 1.C. de do.inter
vir.& vxor.l.ſi idem.cum eo.C.de iure delib.l.fi.ff. de ca-
lum.quod inſtituere vel inſtitutio eſt ius alicuius eccle
ſiæ vel eccleſiaſtici beneficij alicui ↄferre, inueſtire.vel,
inueſtitura eſt illius collationis ſeu inſtitutionis euidēs
probatio ſeu declaratio per quam inducitur ↄfirmatio,
Miſſio verò in poſſeſſionem eſt præcedētium: ideſt col
lationis & inueſtituræ executio. q̄ oīa pulchrè probat
Dyn.in reg.1.de reg.iu.in 6.in 2.& ſeq.col. de inſtitutio-
ne hæredis quæ primo præcedit.2.ſuccedit ↄfirmatio il-
lius inſtitutionis & ↄfirmationis irreuocabilis q̄ fit per
mortē teſtatoris l.1.ſequitur inſtitutionis executio q̄ fit
p aditionē hæreditatis & apprehenſionē poſſeſſionis re
rum hēditariarum.Idē in feudi datione quæ primo ver
balis ſit ſecundo inueſtitura ſequitur,quæ eſt collatio-
nis ↄfirmatio,q̄ fit p ſcripturā,vt in ti.quid ſit inueſtitu.
§.r.in vſibus feu. Tertiò poſteà ſequitur inductio in talē
poſſeſſionē rerum , q̄ fit p traditionē rerum ſpectantiū
ad illum titulū vt ibi:ſed tñ dr̄ ibi ꝙ inueſtitura impro-
priè dr̄ poſſeſſio de quo diſputan.non putat Hoſt.in tit.
83 de inſt.§.quid ſit:† quia vana nominum diſputatio per-
tinacibus relinquenda eſt.l.2.C.communia de leg. verū
eſt quod vſus & ↄſuetudo abutitur illis nominib.& in-
ſtitutionis noīe venit cōfirmatio & collatio. c. cùm ex
iniuncto.de hæreticis.Et inductio in poſſeſſionē quę fit
per Arch.appellatur inſt.corporalis.c. ad hæc.de offi.ar-
chi.ſi tñ in aliquo iſtorū interueniat defectus ſemper vi-
tiatur actus ſiue ex parte inſtituentis: vt quia inſtituit q
de iure inſtituere non poterat,vt vicarius Epi, qui non
habuit ad hoc ſpeciale mādatum c.cùm in generali. de
offi.vica.in 6.d.c.ex frequentibus.de hæreti. vel à c. ſede
ēt vacante.c.1.de inſt.in 6.licet capitulū poſſit ↄfirmare
præſentatos p patronum,vel patronos vt ibi. Et ibi acci-
pitur inſtituere pro ↄfirmare vel inueſtire. & ita cōiter
dicit Dyn.accipi in d.regula 1. in 6. quia ille qui eſt ver-
baliter inſtitutus non poſſet propria authoritate ingre-
di poſſeſſionē: & ſi ingrederetur predo diceretur nō vt in-
ſtitutus poſſeſſor legitimus.l.ſi ex ſtipulatione.ff.de acq.
poſ.l.nec ex venditione.C.eo.Ideo poſt inſtitutionē re-
quiritur inueſtitura,vel ↄfirmatio,vel miſſio in poſſeſ-
ſionē,q̄ in idē ſonant.eo.modo ſi ex parte inſtituti eſſet
defectus:puta quia laicus vel irregularis inſtitueretur:
vitiaretur talis inſtitutio.c.2.de inſti.c.noua actione. 16.
q.7.Idē ſi in forma inſtitutionis eſſet defectus:vt quia in
diē,vel ſub ↄditione facta eſt,tunc vitiatur quia actus le
gitimi non recipiunt nec diē nec conditionē. Regula
actus legitimi,de re.iur.in 6.& tunc cum ſ.dicta omnia
ↄcurrunt:is inſtituit qui pōt : is inſtitutus eſt qui legiti-
me potuit : & ſolennis eſt ſeruata inſtitutionis forma:
84 †tunc appellatur canonica inſtitutio largo mō ſumpta
pro collatione, inueſtitura , & inductione in poſſeſſio-
nē:ſic ēt dr̄ legitima tutoris datio,qñ is dat qui pōt:is da
tur qui pōt dari:& iudex interponit ſuū decretū. Is acci
pit cui datur.l.naturalis.§.ſi q̄ratur. ff.de ↄfir. tuto. ſecus
ſi non ſeruarentur ſubſtantialia in iſtis:quia vitiaretur ,
ſiue collatio,ſeu inueſtitura , vel inductio in poſſeſſio-
nē,quia omiſſio formę vel ſubſtātiæ vitiat ipſum actū.
l.hac ↄſultiſſima.C.de teſtamē.l. hac ↄſultiſſima. C. qui
teſta.facere poſſ. quibus aūt pertineant inſtitutiones fa
ciendæ.non eſt propoſitæ materiæ hic tractare.habetur
in c.ex frequentibus.& toto tit.de inſtit. regulariter ſpe
ctat ad ordinarios, vel illos q̄bus ipſi ſpecialiter cōmiſe
runt.d.c.& ca.1.de of.vica. in 6.Reſtāt duo vltima qd ſit
85 poſtulare,eligere.†Poſtulare eſt petere gratiā à ſuperio
re de promouendo aliquē ad p̄lationē ad quam de iure
cōi pp impedimentū aliquod vel defectū eligi , vel pro
moueri non poterat.c.vnico de poſtu.in 9.& ibi gl.vera
86 poſtulatio.† Eligere verò eſt aliquā perſonā,vel ſocieta
tē fraternā canonicè factā vocare:vt glo.in c.vnico.ver.
vera poſtulatio.Panor.in rub eo.de poſt.p̄la.& in d.glo.
87 notatur differētia inter poſtulationē,& electionē.† Pri-
ma nititur gratiæ: & non acquiritur aliquod ius poſtu-
lato:nec initiatur matrimoniū cū eo,& eccleſia.c.bonę
c.poſtulationē.dr poſt.p̄la.ſecus p electionē quia acqui
ritur ius electo,& initiatur matrimoniū cū eo.c. publi-
cato.eo.de elect.Et electio nitir̄ iuri non gratie.vt ibi.&
in d.gl.ſic ēt inter p̄ntationē,& electionē eſt differentia.
Electio dat ius in re, & initiar̄ matrimoniū cū electo, &
eccla vt ſ.Sed p̄ntatio nō dat ius in re, ſed ad rē ipſam, i.
ad eccleſiā,vel beneficiū obtinēdū:vt ſ.dixi.q.6.in 6.par
te.licet ēt largo mō dicantur patroni eligere & impro-
priè non tñ dat ius in re.Panor.in c.2.p illū tex.eo.de iu
repa.& in c.cum aūt.eo.& in c.nobis.in 4.no.eo. vbi di-
cit electione acquiri ius ↄfirmatione exercitiū cū con-
cor.& in c.3.in fi.no.ver. & ex hoc habes. & vbique aſſi-
gnat rationē diuerſitatis. quia agit̄ de magno p̄iudicio
inter patronos debentes eligere,nō ſic inter p̄ronos de
bentes præſentare.datur & 2. differentia , quod Epiſco-
pus pōt ordinare finito tēpore præſentādi inter patro-
nos debētes p̄ſentare abſq; vlla præſentatione.Secus in-
ter debētes eligere:vt p Io. And.in c.quoniā. in s. colla-
tione in fi.eo.vbi dicit ꝙ ēt durantē diſcordia triennio
inter patronos debētes eligere non dēret Epiſcopus ali
ter poſſit eccleſiā ordinare: licet ſatis rigoroſum videa-
tur:vt ibi Hoſt.dicit & eſſet expreſſum ius de hoc pro-
mulgandū:quod ſi infra certū tēpus non determinarēt
d.q.ꝙ ſuperior deberet eccleſiæ prouidere.Ita pōt nota
ri differentia inter p̄ſentare & conferre:nā ille qui pōt
conferre non indiget aliqua p̄ſentatione,ſed ſola colla
tione prouidet eccleſiæ ſicut patrono Epiſcopus , vel
Ep̄s qui in eccleſijs non patronatis dēt prouidere,vt Ho
ſtien.Io.And.Panor.in c.ſignificaſti.circa fi.eo.de iurep.
ſecus in præſentatione,vt ſuprà dixi, quæ non confert
ius in rem.Ita pōt ex ſupra poſitis colligi diſtantia inter
inſtituere & præſentare.Inſtitutio fit ab habente autho
ritatē conferendi:præſentatio à patrono tātum qui nō
pōt inſtituere.c.relatum.eo.Sic ēt poſſumus notare ali-
quam differētiam inter præſentare & poſtulare Poſtula
tio præcedit præſentationē,& fit ad prælaturā aliquam,
88 p̄ntatio non vt ſuprà.¶†Habemus & ſeptimum nomi-
nare qd̄ ſignificat eligere de ꝓpria iuris ſignificatione,
vt in c.cùm in iure.de elect.l.nominationes.C.de appel.
l.obſeruare.lege nominationū forma. C. de decurioni.

lib.10.Sed tñ non eſt tantæ authoritatis,ſicut electio ali
quando puta qñ ſit cōcordia vt vnus nominet,alter pñ-
tet,tertius ordinet vt regulariter in eccleſijs collegiatis
fiunt inter clericos & laicos tales ꝯuentiones vt Baſilicę
89 in eccleſia ſancti Petri.¶†Quadrageſimooctauò quęro
an pōt patronus ſeipſum pñtare.vr̄ primò ꝙ ſic: quia ſi
pōt facere præſentationem de aliis: ergo prouidere ſibi
ipſi pōt præſentando:cùm ordinata charitas à ſeipſo in-
cipiat. lege præſes. C. de ſeruitu. & aqua. Sed quia text.
habemus clarum in c.per veſtras.eo. de iurepa. ideo nō
inſtabo.Nam ibi aſſignat rationē: quia nullus ſe ingere
re debet officiis eccleſiæ p̄lationis . Ideo quāuis doctus
& quibuſcunque virtutibus ornatus non tñ poſſet ſeip
ſum præſentare etiam ſi ſit clericus ibi dicit glo.1.quod
tanquam ambitioſus deberet reiici per iura allegata p̄
90 eam.¶†Secundam rationem aſſignat ibi gl.pñtare. qa
debet eſſe differentia inter pñtatum & præſentantem
ſicut inter cauſatum & cauſantem : inter matrē & filiū:
cum nullus à ſeipſo oriatur inter baptizatum & bapti-
zātem.c.debitum.de baptiſmo.l.prætor.ff.de tuto.& cu-
ra.da.ab his.cum ſimilib. ergo nō poterit quis ſeipſum
pręſentare.Sed cùm ille tex.loquitur in beneficio pręla
turę:ſ.c.per veſtras.vt ſe vr̄ fundare Papa,poſſet quis du
bitare.An ēt procedat hæc deciſio in ſimplici beneficio
pr̄onato :& licet ibi Io.And.teneat idem eſſe ex parita-
te rationis:tñ forte poſſet contrarium teneri in caſu ne
ceſſitatis:& puto ꝙ idem dixiſſet Io.And.in caſu neceſ
ſitatis,licet dixerit generaliter,ꝙ in canonica, vel in be
91 neficio nō poſſet quis ſeipſum pñtare.¶† Vnde dico, ꝙ
in caſu neceſſitatis pōt patr.ſeipſum offerre Ep̄o & pñ-
tare,poſito quod ſit dignus,& ſufficiens.Nec ob.rō am-
bitioſitatis:quia neceſſitas excludit talē p̄ſumptam am
bitioſitatem:ſicut videmus in ſimili quod nō eſt ambi-
tioſum,clericū pauperem emittere preces:vt ſibi proui
deatur de beneficio.c.cum ſecundum apoſtolū.de clee.
c.tuā.& ibi expreſſa gl.de hoc.de æta.& quali.c.ſi.de con
ceſ.præb.lib.6.aliàs ſi non eſſet dignus. dicit gl.quod cō
mitteret ſimoniam petendo. Item nō habet obſtare ſe-
cunda ratio in text.poſita quod dēt eſſe differētia inter
pñtatum & præſentantem cum nemo à ſeipſo oriatur:
quia dico hoc regulariter procedere:ſed fallit vbi eſt ne
ceſſitas vt in iſto caſu fauore alimentorū qui præponē
dus eſt, & his prouidendū eſt quibus maius intenditur
periculū in re. vt l. 1. §.ſed & ſi quis.ff.de carb.edicto.vbi
omittitur ꝯtrouerſia mora ꝯ puberē , & ſibi decernunē
alimenta vſq; ad tēpus pubertatis ne fame interim pe-
reat.Idē dixit Imperator in l.ſi.C.de carbo.edic.quod in
terdū de rebus alienis decernuntur alimenta, ne impu
beres fame pereāt.Ad idē facit quia videmus,ꝙ eccleſia
reſeruauit alimenta pr̄ono in caſu neceſſitatis ēt laico.
c.quicunque.16.q.7. quanto fortius debebit prouidere
ipſi pr̄ono qñ eſt habilis vel vult ſe habilitare ad ſeruiē
dum ipſi eccleſiæ,ſic poſſent adduci multa ſimilia in q̄
bus neceſſitas reijcit legē nec ſeruatur lex in caſu neceſ
ſitatis.l.1.ff.de of.ꝯſu.& ibi gl.expedire.c.ſicut.de ꝯſe. di.
92 1.† vbi licet eſſet melius nō audire miſſas ēt in feſtiuita
tib.ſummis quàm audire in loco prohibito aut à perſo
na prohibita:tñ in caſu ſummæ neceſſitatis poſſunt ēt
audiri in loco prohibito:quia dr̄ in regula quod nō eſt
licitū in l.neceſſitas facit licitū.de regu. iur.in antiquis:
& tēpore neceſſitatis oīa dicuntur cōia.c. dilectiſſimis.
12.q. 1.cū aliis pluribus adductis in d.regula. Ergo nō vi
39 deo quare nō poſſit ſe pñtare ꝯ regulas iuris cōis.† Pręꝗ
cipuè cū ſit ex lege humana inductū quòd debeat pr̄o-
nus alios pñtare à qua lege humana licitū eſt recedere
pp̄ neceſſitatem:ſecus ſi eſſet aliquòd p̄ceptum legis di-
uinæ,32.q.5.c.ita ne.gl.in d.c.ſicut.Itē non eſt admitten-
da talis iuris humani ſubtilitas vbi poſſet ſeq maxima
abſurditas,vt in caſu noſtro alimentorum.arg.c.p̄terea.
in ſi.de appella.Vel aliter dico ſecūdum Io. And. quod
quis nō hēt originem à ſeipſo:verum eſt de prima ori-
gine:ſed per hoc quod pr̄onus pñtet ſeipſum nō p̄ hoc
dr̄ à ſeipſo oriri cum pñtatio non det ſibi ius: ſed eius
natiuitas hēt dependentiā ab ipſo Ep̄o qui cū hēt con-
firmare vel nō.Itē ſi patronus non poſſet ſeipſum pñta
re in caſu neceſſitatis poſſet ſequi abſurdū . quod illud
beneficiū nō poſſet ſuſtinere ſacerdotē & patronū ino-
pem, & ſic cogeretur ipſe pr̄onus mendicare pp̄ eccle-
ſiam pp̄ quā ſe inaniuiſſet ꝯ d.c.quicunq;.16. q. 7.& ꝯ. c.
poſtulaſti. & ibi not.de iurep.Vnde ꝯcludo per ſupradi
cta ꝙ pr̄onus pōt ſeipſum pñtare in caſu neceſſitatis.Et
poſito ꝙ eſſent plures : tunc certū eſt ꝙ poſſent vnū ex
ipſis pñtare ſicut & debētes vnū eligere poſſunt vnū ex
ſe eligere:vt no.in c.cū in iure de elect.& in c.quoniam
per Io.And.in 1.col.eo.ſ.qū non habent pñtare vt colle
giū ſed vt ſinguli:vt ibi per Io.And.& in c.ſi.de inſti.in c.
per veſtras.de iurep.Item ad p̄dictā cōcluſionē non hēt
obſtare,quod non pōt fieri inſtitutio ab Ep̄o ſine pñta
tione pr̄oni:ſed hic non interuenit pñtatio,ergo &c.c.
illud de iurep.c.ex inſinuatione eo.c.decernimus. 16.q.
7.quia dico ꝙ immò interuenit pñtatio quę pōt fieri vt
ſuprà.& ſatis dr̄ ſe pñtare ex quo conſentit inueſtituræ
fiēdæ per ordinariū.Sicut valet ēt ordinatio facta de mo
tu proprio ipſius patroni.1.Epiſcopi: quia tunc ꝯſentiē
do illi ordinationi ſatis dr̄ patro. præſentare & ſiue an-
te ordinationem ſiue poſt pr̄onus ꝯſentiat ſatis dr̄ pñta
re c.ſi verò. eo. de iurepa. De hoc vltimo plene per Io.
And.in c.per veſtras.de iurepa.& ibi per Panor. de vtro
que ita tenent vt ſ.dixi.vbi tenent præſentationē poſſe
94 fieri poſt inſtitutionē.† Ad maiorem aūt huius q.cautel
iam poſſet dari remediū vt patronus cōſenſu Epiſcopi
donet alteri totū iuſp.liberè & tunc ille donatarius po
terit antiquum patronum præſentare vt expreſſè tenet
Panor.in d.c.ex inſinuatione.de iurep.Ante eum Ioan.
And.in d.c.vel ius alteri patronatus remittat.quia remit
95 tere eſt donare vt ibi Pan.& in c.veniēs de teſt.¶† Qua-
drageſimononò quæritur , an pater poſſit filiū pñtare?
circa hanc q.vr̄ dicendum ꝙ non,eo quia pater & filius
cenſetur vna & eadē perſona.§.ei qui.inſti.de inutil. ſti-
pulat.l.ſi.C.de impube.& aliis ſubſti.& ſicut non pōt pa
ter regulariter ſeipſum pñtare:vt ſ.proxima q.ſicut nec
dēret poſſe filiū pñtare.cuius ꝯrium determinatur in c.
conſuluit per textum illum à contrario.& ibi gl.autho
ritate.eo.tit.quia ille text. prohibet teneri eccleſiam iu-
re hęreditario à filiis propria authoritate . ergo non vr̄
prohibere patrem pñtare filiū.arg.c.cùm apud.de ſpon
ſa.l.cum prætor.ff.de ind.Clarius loquitur gl. ibi ſequēs
quæ vult. ꝙ pater pōt pater pōt præſentare filium Epiſ-
copo & patris ſuffragiū valeat filio.per l.illud notandū.
ff.ꝙ cuiuſque vniuer.no.ibi gl.reſpondet ad argumen-
tum ſ. factū ꝙ patria poteſtas nō curatur quo ad ius pu
blicum.l. nam quod.ff.ad Treb.l.priuatis.ff.de iud.vel ſi
ctione iuris reputar̄ pro vna & eadē perſona, ſed in ſpi-
ritualibus non attenditur talis fictio . Sic ēt dicimus in
voto,c.vnico.de voto.in 6.& ibi Arch.Nec ſimiliter ob
ſtat ſi dicatur quicquid acquirit filius acquirit patri ſaltē
quo ad vſum fructū.l.cū oportet.& l.ſi. C. de bonis quæ
liberis . & ſic pñtando filiū in effectu vr̄ ſeipſum p̄ſentā
96 ret:† quia ad hoc dr̄ ꝙ in ſpiritualibus nō curatur talis
patria poteſtas,nec filius acquirit patri.c.ſi annum.de iu. 2
di.li.6.Ita tenet Panor.in c.conſuluit.de iurepa.Et ibi vi 3.
de additionē Corſet.qui plures adducit authoritates.&
gl.eſt in c.quia clerici.in verbo filij.eo.de iurep.& ibi Pa
nor.qui dicit Ep̄m poſſe beneficiū pr̄onatum conferre
filio pr̄oni dū ſit dignus,& ne faciat amore carnalitatis.
c.graue.de p̄b.& c.j.vt eccl.benefi.ꝯfer. quod nō hēt du-
biū vt ſuprà.q.proxima.Sed tamen aduertendum eſt ꝙ
licet poſſit patronus p̄ſentare filiū,non tamen pōt con
ferre,vt in c.conſuluit.eo.per Panor.ibi in 1.nota. fallit
vbi clericus eſſet ipſe patro.& talis qui poſſet ꝯferre, qa
tunc ēt filio conferre poſſet,vt per c.non ſatis.86.diſtin.
c.omne.81.diſtinctione.Archid.in c.Epiſcopus,decima
q.2.Panormi.latè in c.quia clerici.de iurepatrona.in gl.
97 antepenultima.¶†Quinquageſimò quæro.Quia ſuprà
5 in hac parte q.13.verſ. 6.dixi poſſe ſperni præſentatio-
nem quando præſentans ius non habuit præſentandi.
Quid ſi patronus eccleſiam nō vacātem alicui donet ēt
loco religioſo & vacāte eccleſia vnū poſtea p̄ſentat, an
valeat

ualeat talis præſentatio,ita ꝙ inſtitui debeatur ab ordi-
natio. Ad hanc q.reſpondet c.illud de iure patro.vbi Pa
pa vult ꝙ ij.conceſſio teneat,non obſtãte prima quę de
iure nõ eſt ſortita effectũ, cum nullus poſſet donare ec-
cleſias vel priuato vel ẽt loco religioſo ſine ꝯſenſu Epi-
ſcopi,vt ibi,& in c.ꝯſultationibus de donat. Ad deciſio-
nẽ huius quæſtionis facit ẽt capitulum cum laici,de iu-
repa.vt ſecũdo loco præſentatio facta teneat, quia laici
patroni non poſſunt concedere alicui eccleſias nec in
eis ordinare ſine epiſopo. Ad idem facit ſi clericus pa-
tronus vellet ꝯcedere eccleſiam alicui & poſtea præſen
tet alterum,quia præſentatio ſecundo loco facta admit
titur prima caſſata, quia prima inualida nõ impedit ſe-
cundam validã cũ non præſtet impedimẽtum quod de
iure non ſortitur effectum e.ꝙ aũt.de iure patr.c.bonæ.
.2.c.congregato. de elec. & ſic tenet præſentatio ſecũda.
Ita tenet Panor. in locis ſ. allega. vt per cũ poſt Io. And.
98 ¶ † Quinquageſimoprimò quæro, an vni eccleſiæ vel
prælato illius poſſit cõpetere ius patr. & conſequenter
ius pñtandi in alia eccleſia. Breuiter dico ꝙ põt cum ſit
in iure tex. expreſſius ẽt ſi prælatus ſit eccleſiæ cathedra-
lis vel ſi ſit eccleſia ca.ſignificaſti.eod.vbi admitti debet
præſentatus ab Epiſcopo qui ius patr. acquiſiuit pro ec-
cleſia ſua. Ad idẽ eſt tex.in c.fi.eo.ad intelligẽtiam huius
q.ſciendum ꝙ qñ conceditur ſimpliciter ius patr.alicui
prælato eccleſiæ in dubio vr̃ concedi illud ius pro eccle
ſia ſua ita ꝙ prælatus vel capitulũ habebit ius patr. quo
ad proprietatẽ & conſequenter ius præſentandi, prout
cõcedenti placuit & in cõceſſione expreſſum fuerit d.c.
ſignificaſti.quia verò in d.c.ſignificaſti.ponũtur varii in-
tellectus ad illũ tex.ideo pro enucleatione huius q.om
99 nes cõprehendẽdo facio tres caſus.¶ † Primus qñ præla
tus aquirit ius patro. in alia diœceſi ratione ſuæ eccleſiæ
ꝙ põt fieri,vt eſt tex.in c.1.16.q.7. Hoc aũt caſu eſt dubiũ
an Epiſcopus cui eſt acquiſitũ tale ius in alia diœceſi poſ
ſit quẽcunq; præſentare ẽt peregrinos dummodo ido-
neos? Hugo gloſſator tenuit quod ſic in d.c. ſignificaſti
per c.ſiquis Epiſcoporũ 16.q.2.vbi licet nõ poſſet in alia
diœceſi fundator Epiſcopus alicuius eccleſiæ illã dedi-
care tñ hæc gratia ſibi ſeruat̃, vt quos deſiderat clericos
in re ſua ordinari ipſos ordinatis Epiſcopus cuius eſt ter
ritorium,vr̃ ergo ꝙ Epiſcopus fundator poſſit illos præ
ſentare ſi illic ordinar̃ quem deſiderat,licet vbiq; dicant
glo.ꝙ non probatur opinio Hugo.ex illo tex.mihi verò
vr̃ ſatis probari ex illo tex.ꝙ Epiſcopus poſſet præſenta-
re etiam in alia diœceſi cũ text.ibi generaliter loquatur.
Nec obſt.ꝙ non poſſint inſtitui clerici peregrini ſine ap
probatione Epiſcoporũ locorũ eorũ & abſq; literis cõ-
mendatitiis.c.fi.de clerico peregri.vbi peregrinus nõ or
dinatur ſine ꝯſenſu epiſcopi loci, ordinatus verò remo
uetur,vt ibi niſi cũ eo diſpenſetur c. hortamur. & c. ex-
traneo 71.diſtin. vbi extraneus clericus non poteſt ſine
literis ſui Epiſcopi adminiſtrare diuina extra ſuã eccle-
ſiam & diœceſim, nec patroni debẽt talẽ peregrinũ præ-
ſentare in ſuis fundatis eccleſiis niſi a ſuo Epiſcopo fue
rit conſecratus vel literis cõmendatitiis ſuſceptus,quia
dico in p̃rono laico præſentante, ſecus in epiſcopo vel
alio præſentante in alia diœceſi,cui meritò propter per-
ſonę elegantiam credẽdum eſt.gl.fi. in d.c.ſiquis Epiſco
porum c.Epiſcopus d.loco 7.q.1.Sic ẽt literis Abb.credi
tur pro monacho ordinando c.monac.16.q.1. Ita Arch.
ibi & glo.in d.c.hortamur.¶ Nec huic cõcluſioni ob.di
100 ctum c.hortamur.† vbi non debẽt fundatores eccleſia
rum ſuſcipere aliquẽ aliunde veniẽtem, niſi fuerit ab
Epiſcopo loci conſecratus,vel niſi cũ literis patroni ſui
cõmendatitiis veniat, quia loquitur de iure cõi omniũ
etiam fateor ꝙ aduena regulariter non poſſit præſenta
ri, ut ibi a quolibet patrono. Sed non procedit hoc in
epiſcopo & ſic nec d.c.hortamur procedet in Epiſcopis
ſed d.c.ſiquis Epiſcoporũ 16.q.2.vt glo.tenet in d c. hor-
tamur.quã ſequitur Hugo Ala.Io.ibi dicit cõem eẽ.Ar-
chi.in c.ſiquis Epiſcoporũ & vr̃ ſatis æquę opi.quicquid
dixerit Panor.in d.c.ſignificaſti.de iure patr.& Io.An.ibi
qui dicit d.glo.procedere de cõſuetudine in quocunq;
patrono, vt poſſit præſentare ẽt peregrinum dũ ſit ido-
neus.Dictam glo. tenuit Hoſt. in ſumma de iure patro.
ex quib.pro iſta facit c.ad decorẽ.de inſti.vbi mãdat Pa-
pa literatos idoneos quoſq; ſuſcipi, vbicunq; ducãt ori
ginem præſertim in eccleſiis cathedralib. cum deus nõ
habeat acceptionẽ perſonarum, ſed quilibet eſt gratus,
qui facit iuſtitiã.ad idẽ facit ca.cum deputati.de iudiciis
videquę ſ.notaui proxima q.30. huius partis. Secundò
modo poteſt intelligi qñ Epiſcopus acquiſiuit ius pñtã
di in ſua diœceſi & inſtitutio pertinet ad aliquos inferio
res prælatos ex iure ſpeciali,licet Io. And.ibi hunc intel
lectũ non admittat.An tunc Ep̃s poſſet quẽcunque etiã
peregrinũ pręſentare, fortius quã ſuperiori caſu dicen-
dum eſt poſſe eum præſentare,quia Ep̃s ſatis dr̃ eum ap
probare præſentãdo in ſua diœceſi. Pro hoc facit c. fi. de
clerico peregrino & rationes ſ.adductę.Si verò pręſen-
tatio pertinet ipſi Epiſcopo qui poſtea acquiſiuit ius pa
tron.tunc cõfunditur ipſa pñtatio, & Ep̃s cõfert benefi-
cium illud c. nullus 16.q.7.& hoc qñ eſt Ep̃s ſolus patro
nus.Si autẽ hr̃ cõpatronus,tunc ipſe pręſentabit ſibiipſi
tanquã patronus ẽt tanquam Ep̃s inſtituet l.ſi conſul.ff.
de adop.vbi quis ſeipſum emancipiat,& ſibi tanquã cõ
ſul authoritatẽ emancipandi præſtat,ſi ſit filiusfa.pręſes
vel conſul. Et pro ſecundo iſto mẽbro ꝙ debeat poſſe
quoſcunq; præſentare,facit c.ne pro defectu. de ele.vbi
circa fi.debet prouidere eccleſię vel canonicis vel preſ-
byteris ipſius eccleſię,vnũ eligendo in locũ vacantẽ vel
aliũ extraneũ ſi nullus eſt idoneus vt ibi. Tertio modo
intelligit Panor.d.c.ſignifi. qñ epiſcopo fuit donatũ ius
faciẽdi vnam præſentationẽ in aliqua eccleſia patrona-
ta.Iſto caſu dubitabatur,vtrũ poſſet conferre prębẽdam
cuicunq; vellet,& merito dubitabatur, qa ius cõferen-
di præbẽdas non vacantes non tenet vt in c.fi.de conceſ.
prében.tñ in caſu d.ca.ſignificaſti. poterit præſentare. &
quicunq; per eum præſentatus debebit admitti vt ibi &
ſic ergo patet epiſcopum vel prælatum poſſe ẽt peregri
num præſentare,licet Panor.magis incliner in non ad-
uenis vt illi magis præſentẽtur, cũ per eos magis proui-
deatur eccleſiæ quã per aduenas. in d.c.ad decorã. de in-
ſtit.in fi.& ſatis naturale eſt vt primò noſtrates prouideã
tur.ſecundo loco aduenæ d.c.ne pro defectu. Et ſicut di
xi in iſtis trib.caſib.Epiſcopũ poſſe in aliena diœceſi præ
ſentare, ita ẽt licet collegio vel eccleſię præſentare ali-
quẽ in alio collegio vel in aliena eccl̃a, vt per Pan.not.
1.in c.ſignificaſti.Pro quo ẽt facit c.fi.eo.de iure pa.eodẽ
modo eccleſia aliqua poteſt ſibiipſi eſſe patrona & libe
ra vt ſi patronus ius ſibi competẽs eccleſiæ remiſerit, vt
in c.vnico. eo. in 6. Et tũc ſi in eadẽ eccleſia plures ſunt
ſacerdotes, ita quod ſit collegiata eccleſia inter ſe tunc
de ſe ipſis præſentabũt.Si aũt eſſet vnicus ſacerdos,tunc
præſentaret & conferret epiſcopus ad quẽ iure ordina-
tio ſpectat prouidere eccleſiis vt ibidẽ glo.per c.omnes.
101 & c. ſi nullus 16.q.7. ¶ † Quinquaſimoſecundò quæ-
ro an pat.nouiter poſſit præſentare,qñ permutatur præ
benda ſine ſuo cõſenſu. Huic q.reperio Panor. reſpon-
dentẽ in c.cum dilectus. per glo. 2. ibi tenet quod debet
pat.poſſe præſentare,quę vr̃ ſatis obſcurè probare,ideo
adducit gl.in clẽ.vni.de re.permu. quæ vult quod in per
mutatione facienda requiritur cõſenſus illius, qui põt
eligere,conferre,vel poſtulare alias collatores vel patro
ni poterũt aliis prouidere,de talib.beneficiis, cũ per per
mutationẽ dicat̃ vacare beneficiũ. vt de hoc eſt clarior
gl.in c.unico.in uerbo collationẽ.Ideò requiritur ꝙ pa
tronorum uel patroni interueniat conſenſus alias pro-
nus præſentaret,cũ diceretur uacare beneficiũ.Idem te-
net Car.in d.clẽ.unica.uerſ.4. quæro ubi uult ꝙ non fiat
permutatio niſi omniũ interueniẽte cõſenſu, quorum
intereſt, ſi pręſentatio fiat cauſa perſonarũ, ſi aũt cauſa
eccleſię,tunc ſufficere cõſenſum maioris partis. Ita te-
net Pet.de Anch.ea.clẽ.uerſ.2.quæro.licet glo. ibi dicat,
ꝙ epiſcopus debet interponere authoritatẽ,& p̃roni de
bẽt conſentire quaſi innuat ꝙ teneantur p̃roni poſt au-
thoritatẽ ep̃i cõſentire. De quo Pet.de Anch.ibi dubitat
& allegat Panor.dicentem,quod illi magis deberent co
gnoſce-

gnoſcere,qui habẽt intereſſe,vt ſunt patroni.& eṗs po-
ſtea deberet approbare.Hoſt.in tit.eo.§.quid poteſt.ver.
ſed nũquid tenet ꝙ qñ c.pertinet collatio,ꝙ ſola autho
ritas epi non validabit talem permutationẽ per d.ca. ad
hæc.in fi.& c.fi.de his quæ fi.a præla. eandem opi. ſequi-
tur Ioan.And. in capi. vnico. in gloſſ. collationem.eod.
102 in 6.Concludo igitur quod talis † permutatio non po
terit fieri ſine conſenſu patronorũ,& ſi fieret poſſet pa-
tronus expellere talẽ intruſum in eccleſiam ſuã patro-
natã ſine eius conſenſu.vltra ſ.dicta facit, nam non de-
bet quid indirectè fieri,ꝙ etiam via directa ſactum non
tenet. regula cũ quid vna via de reg.iur. in 6. ſed nullus
ſacerdos poteſt tenere eccleſiam patronatã ſine pronono-
rum cõſenſu,& ſi teneat eam,poteſt ẽt per epiſcopũ in
ueſtitus ſine patroni præſentatione reiici in ſcandalum
ipſius epi c.ex inſinuatione.de iure patro.c.decernimus
16.q.7.ergo nõ poterit quis per viam permutationis in-
uadere talẽ eccleſiam ſine patronorũ conſenſu,quo nõ
interueniẽte,dicetur beneficiũ vacare & poterit præſen
tare patronus vt ſ.¶ Quinquageſimotertiò quia ſ.q.20.
dixi tẽpus præſentãdi omnib. eſſe taxatũ ſiue laicis ſiue
103 eccleſiaſticis,quæro † an eodẽ modo ſit taxatũ ſuperio
ri tẽpus ad inſtituendũ,ſicut patrono ad præſentandum.
Hanc q.ſoluit Panor.in c.paſto.col.2.verſ.quid autẽ ſi ha
bens inſtituere non inſtituit infra 6.menſes,tenẽs quòd
nullibi reperiatur taxatũ tẽpus ad inſtitutionẽ faciẽdam
ergo tale tempus deberet eſſe arbitrariũ, vt ipſemet in
c.2.de conceſ.præb.verſ.extra gl. quæro allegat Dec.Ro.
qui mouetur per illũ text. qui tempus dat debentib.eli-
gere,qui nõ extẽdi debet ad debentẽ inſtituere.Cũ in in
ſtitutione nõ reperitur tẽpus limitatũ,ergo debet eſſe ar
bitrarium,potuiſſet allegare l.1.§.ait prætor.ff.de iure de
li.vbi tẽpus a lege datũ ſine taxa.ad aliquid faciẽdum eſt
in poteſtate iudicis, ſed licet non ſit certũ tẽpus taxatũ,
dat nihilominus remediũ Panor. vt eatur ad ſuperiorẽ
qui tẽpus præfigat, infra quod habeat inſtituere, ꝙ ſi nõ
fecerit ipſe ſupplebit arg.c.ex parte.eod.tit.fatetur tñ in
eodem loco Panor. quod non deberet habere tñ tem-
pus ad inſtituẽdũ ſicut ad conferendũ, cũ ille qui habet
confere habeat magis laborare in cognoſcendo perſo-
nã & cõferendo,quam habens inſtituere, alias ſi nũ tẽ-
pus deberet habere ad inſtituẽdũ, ſequitur ꝙ beneficiũ
vel eccleſia nimis deberet vacare, cũ qui deberet cõfer-
re,haberet ſex mẽſes,qui vero deberet inſtituere,habe-
ret alios ſex,& ſic nimis vacaret eccleſia.Idẽ dicit de de-
bente confirmare electionẽ, vt poſſet ſibi præfigi tẽpus
infra quod haberet cõfirmare, alias ſuperior confirma-
bit.De hac q.vide ẽt per Gemi.in c.1.de præben. qui per
illum text. dicit ꝙ nec etiã eſt tẽpus taxatum ordinario
ad ꝯfirmandam collationẽ ſactam alicui de beneficio,
prædicta omnia limita niſi epiſcopo ius inſtituẽdi & cõ
ferendi ſimul delatũ eſſet ex negligentia patroni nõ pñ-
tantis,quia tũc habet tẽpus taxatũ,intra quod conferat, 1
ſcilicet 6.mẽſium alias ſuperiori defertur illud ius. vt ſ.
dixi in iſta parte q.29.limitationẽ iſtã poſuit Panor.in d.
c.fi.in fi.col.verſ.ſed hic cadit nota.c.de iure patr.¶ Quin
quageſimoquarto. Cũ ſatis ſ. dictum ſit de præſentatio-
104 ne in genere faciẽda, quæro † an patronus in eccleſia
collegiata pñtare poſſet.Iſtã q.ſol.gl.in c.poſtulaſti.i fi.ꝙ
nec prælatũ nec miniſtrum poterit patronus præſenta-
re,quã dicit valde no.Panor.ibi,ſed tñ dicit,ꝙ ad præbẽ.
poterit præſentare dato,ꝙ non ad prælaturã,eo quia iu
ra quæ prohibẽt patronũ in eccleſia collegiata præſenta
re ſolũ loquuntur de prælato, non autẽ in aliis præben.
vt in c.nobis eo.& c.1.de ele.Ratio põt eſſe,quia electio
prælati nõ fit niſi per eccleſiaſticas perſonas, nec patro-
nus laicus põt tali electioni intereſſe,niſi ex ſpeciali cõ-
ceſſione Papę quã cogitur demonſtrare ipſis eligentib.
vt no.per gl.in d.c.nobis.ver.de ſua iuriſdi.eo.& rationẽ
diuerſitatis dixi ſ. q.47. quia per ipſam electionẽ fit ini-
tium matrimonii inter electũ & eccleſiam , quod non
poterit fieri per patronũ laicũ eligentẽ, niſi ex ſpeciali
iuſſu Papæ.vt ſ.dixi.ſecus ex præſentatione rectoris , qa
ex tali pñtatione non initiatur aliquod matrimoniũ,vt
ſ. dixi q. 14. & ꝙ poſſit patronus pręſentare in eccleſiã
collegiata ad pręb endas, vel canonicatus vñr probare
verba d.c.nobis.vult enim ꝙ electioni prælati honeſtius
adhibeatur cõſenſus quã quod interſit electioni,ergo ta
citè vñ permittere ꝙ poſſet pſentare a ꝯrio ſenſu illius
literæ,& vt aliquid plus ſit ſpeciale in electione pręlati,
quam canonici.arg.no.in l.itẽ apud Labeonẽ.§.hoc edi
105 ctum.ff.de iniuriis. † quæ notabiliter ñũt niſi ſpeciali-
ter notẽtur,vñr quaſi neglecta l.cũ prętor.ff.de iudi.ean
dem opi.tenet Panor.in c.poſtulaſti.& ibi refert Io.An.
Ita diceretur in d.c.eo.ſ.ꝙ patronus poſſit ad pręb endas
præſentare non ad prælaturã.Et iſta opi.vñ mihi ſatis de
iure procedere. vt ſit differentia inter eccleſiæ collegia-
tę pręlati electionẽ,& canonici electionẽ.Electio enim
prælati collegiatæ eccleſiæ ſpiritualis eſt , & non poteſt
fieri niſi ab eccleſiaſticis perſonis d.c.nobis c.1.c. meſſa-
na.c.ſacroſancta.vbi aſſignat glo.rationes quia ſpiritua-
lia cõtinet electio,quæ non pñt in laicũ cadere.vt in ca.
quiſquis eo.de ele.ẽt non obſtante quęcunq; conſuetu 2
dine,quæ potius diceẽda eſt corruptela quã conſuetudo.
Sed in ſimplici canonico bene põt fieri pręſentatio, cũ
talis non dicatur quid ſpirituale.& talis præſentatio vel
ius pręſentãdi acquiritur ex fundatione,dotatione,dita
tione vel aliis cauſis, de quibus ſ.ſeriatim dixi. in 3.par.
106 ¶ † Quinquageſimoquintò quæro, quid ſi iam patro-
nus inſtitutis duob. in curia litigantib. tertiũ præſentet
infra tẽpus debitũ,de quo ſ. eadẽ parte q.20. qui ab Epi-
ſcopo ſciẽter inſtituitur , an teneatur poſtea victori etiã
per eum pñtato ad aliquam pecuniã . Itẽ an Epiſcopus
teneatur,tunc.Hanc q.reperi motã per Io.And.in ca.pa-
ſtoralis.in fi.eo.qui per illud.ca.tenet quod victor qui in
curia obtinuit ſñiam , habet actionẽ etiam ꝯ epiſcopũ, 2
& contra patronũ,nam ibi tenetur epiſcopus prouide-
re primo præſentato quẽ malitioſè diſtulit prouidere
cũ eſſet idoneus.arg.c.bonæ 2.verſ.nec noceat de poſtu-
lando. vbi ſi poſtquam poſtulatio facta & approbata , ſi
liceret ab illa recedere,tunc illuderetur ſummus Ponti
fex,quod eſſe non dẽt,vt ibi no.& ſic per iſtã viam fieret
durior cõditio vincẽtis,& deterior facto patroni,& epi-
ſcopi l.1.2. & 3. ff. de alienatione iudicii mutan.cau.fac.
Vnde ergo tenẽtur ad intereſſe, qui ſic doloſè egerunt.
l.non ſolũ.§.hæc actio.ff.de alien.iudicij mutan.cau.fac.
Sicut ille qui res alienas vẽdidit arg.illius edicti tenetur
l.ex hoc edicto.§.alienare l.cũ miles.eo.ti.vel actione de
dolo vel actione in factũ ad intereſſe vincẽti l. rẽ quan-
dam.ff.de dolo.vbi datur actio de dolo ꝯ proprietarium
quo doloſè emptorẽ abſtulit poſſeſſore dum hr̃, & po-
ſtea deſtitit maximè de æquitare canonica,qua cõſidera
ta quilibet põt petere intereſſe ab illo cuius facto dolo
ſè lęſus eſt ẽt nulla actione expreſſa c.fi.de reſ.c.1.& 2.de
dolo & contu. Vel vltimò dicit poſſe teneri crimine ſtel
lionatus , quo tenẽtur omnes qui crimẽ aliquod com-
mittunt,cuius nomen.in l.non reperitur l.pen.ff.de cri
mi.ſtel. ſecũdũ Hoſt.ita determinauit Io.An. loco pręal
legato,& ſatis bene,qa vt ſ.dixi,licet patronus poſſet va
riare accumulãdo non tñ põt ius pręſentati auferre nec
ſimiliter eṗs non põt nõ iuſtę nõ admittere primò præ
ſentatum idoneũ,vt ſ.de primo in 1.q.huius partis.de 2.
in 7.q.vbi dixi plurib.præſentatis idoneiorẽ poſſe ꝯ epi-
107 ſcopũ appellare qui non eũ inſtituit.¶ † Quinquageſi
moſextò quæro,an pronus poſſet pñtare alio inſtituto
exiſtẽte in beneficio,qui ſecundũ beneficiũ acceptauit
ſine diſpẽſatione ? dico ꝙ ſic , vt per Imo.in c.de multa
per illũ tex.de pręb.in verbo ſerat.& ibi Panor.in glo.2.
ſuper ver. ſed per receptionẽ corporalẽ, ibi ponit mul-
tas limitationes ad d.c.de multa 2.in ver.pręcedẽti,& li
mitationes illas facit per ſuperuenientia iura de quib.g
eũ,qa dẽt habere ſecũdi beneficii pacificã poſſeſſionẽ an
108 tequã priuet,vt latè per eũ ibi.¶ † Quinquageſimoſe-
ptimò quæri poſſet,an laicus pronus dicatur eccleſiaſti
ca perſona.Cui breuiter rñdet Ale. in l.ſemper.§.fi.ff.de
iure immu.eo quia nõ habet ſubſtantialia ad ſtatum ec
cleſiaſticũ, vt ibi per eũ , qui de multis pſonis quęrit an
efficiãtur eccleſiaſticę,ex quo ſequunẽ aliquã regulã? &

tenet

tenet ꝙ non,qa tales non habẽt ſubſtãtialia regulę,ſcili
cet caſtitatis,paupertatis & obedientię c. cum ad mona
ſterium in fi.de ſtatu monacho.c.de voto. in 6.

¶ Quartus articulus,de Commodo pecuniario.

1 *Patrono quod emolumentum debeatur.*
2 *Clericorum bona pauperum eſſe debent.*
3 *Patronus in neceſſitate ab ecleſia debet alimentari.*
4 *Libertus patronum, & eius filios inopes alere debet.*
5 *Patronus ad quam paupertatem deueniſſe debeat vt alimenta ab eccleſia petere poſſit.*
6 *Superlatiui natura quæ ſit.*
7 *Marito vergente ad inopiam dos poteſt reperti.*
8 *Patronus pauper alimenta ab eccleſia petet officio iudicis,*
9 *Patrono inopi quid dandum ſit nomine alimentorum.*
10 *Alimentorum nomine quid veniat.*
11 *Patroni ſi plures ſint einſdem eccleſiæ,an ſint omnes alendi.*
12 *Alimenta maiora dantur patrono qui plus contulit.*
13 *Alimenta,an præſtentur patronis inęqualiter.*
14 *Cibi ruſticorum qui, & qui nobilium.*
15 *Alere nolens patronum,an homicidii ſit reus ſi fame perierit.*
16 *Filius ingratus filiationis ſpoliatur priuilegio.*
17 *Patronus an dote extincta ſit alendus.*
18 *Patronus inops in domo propria eſt alendus.*
19 *Patronus laicus nil temporale poteſt ab eccleſia exigere.*
20 *Patronus non poteſt eccleſiæ ſeruitium aliquod imponere.*
21 *Eccleſia fundari non debet in loco oneroſo.*
22 *Loca pia ex fructibus ſuperfluis fundantur.*
23 *Ius patronatus nullum ius proprietatis patrono tribuit.*
24 *Beneficia eccleſiaſtica nemo ſine epiſcopi conſenſu conferre poteſt.*
25 *Patronus facere poteſt ne fructus eccleſię in alios vſus conuertantur.*
26 *Alimenta an ſint in ſpecie,vel in æſtimatione patrono præſtanda.*
27 *Alimenta cuius expenſis ſint patrono referenda.*

PRincipaliter quia ſuprà in principio huius partis di
xi ius pat. afferre patrono honorem in eundo,in ſe-
dẽdo, & præſentando, qui honor non reſpicit aliquod
commodum pecuniarium,& tamẽ ius pat.affert adhuc
1 tale cõmodum pecuniariũ.Ideo.¶† Primo quæro,qua-
le commodum,vel emolumẽtũ hoc ſit quod debet pa-
trono præſtari.Cui quæſtioni rñdent clarè c.quicunque
16.q.7.vbi & patronis & filiis patronorum vergẽtibus ad
inopiam ſuffragiũ vitæ ab eadẽ eccleſia præſtari debet
pro temporis vſu.& c.nobis.in fi.vbi ſi ad inopiã vergat
patronus ab eccleſia illa modeſtè ſuccurratur. & c.fi.10.
2 q.3.† Nec huic obſt. ꝙ dici ſolet, quicquid habet eccle-
ſia eſt pauperũ, & ſimiliter quicquid habẽt clerici, pau-
perum eſt,& domus illorũ debẽt eſſe cões omnibus ege
nis, vt inquit Hierony. quia tẽpore neceſſitatis ſunt eis
communicandę,& non ſolum patronis,ſed omnib.ege
nis. Cum dicat Ambro.Neque minus criminis habenti
eſt tollere,quã cum poſſis,& abundans ſis indigentibus
denegare. Eſuriẽtium panis eſt quẽ detines,nudorũ in-
dumẽtum eſt quod tu recludis c.ſicut hi 47.diſt.ergo nõ
vr̃ quod hoc emolumẽtum patrono egenti debeatur,vt
patrono,ſed vt cuilibet egeno,vt in c.quod autẽ 23.q.7.
3 & in c.conuenior.eo.c.q.8. †Quia ad hoc rñdetur quod
licet eccleſia in genere teneatur benefacere omnib.ho
minib. tñ magis tenetur iſtis patronis qui bona ſua ec-
cleſię contulerunt glo.in c.pen.de iure pat.& d.c.quicũ
que 16.q.7.quia ordinata charitas magis debet rẽdere in
illũ a quo recipimus beneficiũ, quam in alios, enim ibi
ſit naturalis obligatio.c.cũ in officiis de teſta.l.ſed ſi leg.
§.conſuluit.ff.de peti.hære.8.q.1.c.illud lo.And. in d.ca.
nobis.ſuper verbo inopiam.de iure pat.Et differẽtia erit
in modo prouidẽdi,quia latius prouidetur illi patrono
qui alias fuit diues,quã pauper alteri c. nõ cogantur 41.
diſt.ſic dixit gl.in d.ca.nobis.eo.ꝙ habito reſpectu ad fa-
cultates eccleſiæ & qualitates perſonæ patroni ſunt ta-
lia alimẽta præſtãda non ſolũ patrono, ſed etiam fami-
lię ſuæ.c.filiis 16.q.7.licet Roffr. dixerit niſi qñ nil habet
per l.quæ legatorũ.ff.vt in po.legatorũ.& in l.2. ff.de ori
gi.iur.in pen.col.vbi Sabinus a ſcholarib.fuit enutritus.
4 †Ita videmus ꝙ libertus non ſolum inopẽ patronum,
ſed ẽt filios alere cogitur l.ſi quis a liberis.§. ſolent. ff.de
lib.agno.facit §.ſi is qui ædium inſti.de vſu.& ha.l.nõ ſo
lum l.non aliter.ff.de vſu & ha.Circa hanc materiam ali
5 mẽtorum ab eccleſia præſtandorum.¶ †Secũdò quæro
ad quam inopiã requiritur ꝙ patronus veniat, ad hoc
vt ab eccleſia alatur.Ad hoc rñdetur per gl.in c.quicun-
que. 16. q.7. quòd requiruntur duæ qualitates ad hoc vt
alatur.ſ.quod in ſummam egeſtatẽ perductus ſit patro-
nus, id eſt quod nihil penitus habeat. illa enim eſt ſum-
6 ma egeſtas qua non datur maior † quia illa eſt natura
ſuperlatiuorũ ſupremum gradum & vnitatẽ denotare,
vt dixi Papã appellari potẽtiſſimũ in eccleſia,quia om-
nia poteſt in ea.ſupra in 3.par.cauſa 6.acquirẽdi ius pat.
verſi.4.& vlti.Secunda qualitas requiritur ꝙ ſuperſit de
eccleſiæ bonis alias non teneretur ſi non ſupereſſet.ſen
tit in glo.quia primo ſunt miniſtri eccleſię,ſecundo pa-
tronus alendus ſi ſupereſt primo,allegat ca.ita nos 25.q.
2.in fi.vbi illis ſuccurritur qui bona ſua donauerunt ec-
cleſiæ vel locis ſatis piis vel religioſis vt tẽpore inopiæ
detur ſuffragiũ vitæ, probatur ẽt per ſimile liberti, qui
tenẽtur patronũ alere in caſu neceſſitatis ſi ſibi ſupereſt
& patrono deeſt, & ibi tenet glo. ꝙ ſi ſolũ habet ad ne-
ceſſitatem propriã, ipſe libertus non tenebitur aliquid
dare patrono. Licet hoc ſecundũ dictũ glo.credam verũ
nõ tñ aliud puto poſſe procedere. ſ. ꝙ requiritur, ꝙ ad
ſummam inopiam peruenerit. ſatis credere iam teneri
ad alimẽta, qñ iã tẽdit ad magnam paupertatẽ, licet ad-
huc non venerit ad ſummam.ita ſonant omnia iura al-
legata,& c.nobis eo.Sic dr̃ ꝙ marito vergente ad inopiã
etiam conſtante matrimonio quod intelligitur non qñ
venit ad ſummam paupertatẽ ſed ſolũ incipit pauper
fieri facit & c.1.§.ſanè.& ibi glo.de ſtatu regu.in 6.vbi dr̃
venire ad inopiam, vbi non poteſt commode ſuſtẽtari
puta nobilis non poteſt ſine cẽtum florenis commode
viuere, licet cũ viginti poſſet viuere cum penuria.facit
& illud quod nota.dixit Bar.in l.ſi quis a liberis,in §.ſed
ſi filius.ff.de lib.agno.vbi tenuit per illum tex.quod pa-
ter qui tenetur alere filiũ non teneatur ſibi dare alimẽ-
ta,qñ ex operis ſuis poſſet acquirere dr̃ in text. ibi quod
intellexit Bar.verum qñ filius licitè poſſet exercere tale
exercitiũ,ſecus ſi licitè non poſſet, puta quia nobilis,&
ars eſſet mecanica,tunc tenetur alere ẽt daro quòd non
ad ſummam inopiam peruenerit per l.nepos Proculo.
in fi.ff.de verbo.ſignifica. vbi verba cum commodè po-
tero,intelliguntur ſalua hominis dignitate, & ſic non
expectabitur iſta extrema inopia.Sed vbi non poterit vi
uere ſecundũ ſuam dignitatẽ,putarẽ eũ poſſe petere ab
eccleſia vitæ ſuffragiũ pro tẽporis vſu. ſecus qñ eſſet ta-
lis qui arte ſua poſſet viuere, quia non poterit nutrimẽ
ta petere d.§.ſed ſi filius l.1.C.de mendic.vali.lib.11. vbi
validi prohibẽtur mẽdicare.§.fi.aut.de quęſtio colo.6.&
ſatis dr̃ quis redactus ac inopiã,vbi non poteſt viuere ſe
cundũ ſuum ſtatũ & dignitatem,& in paupertate dr̃ qui
non habet quadraginta l.nonnulli.ff.de act. & obli.au-
8 then.præterea.C.vnde vir.& vxor.¶† Tertiò quæro,quo
iure poterit patr.ab eccleſia petere alimẽta vel vitæ ſuf-
fragiũ.De hac quæſtione breuiter rñdendo dico,ꝙ offi-
cio iudicis petet,vt Bar. dixit alimenta debere peti offi-
cio iudicis in l.ſi quis a liberis.in prin.per illum tex.ff.de
lib.agno. ¶ Secundo probat ratione naturali quo debẽ
tur alimẽta filiis a parẽtib.& parẽtibus a filiis l.1. ff.de iu
ſti.& iur.ergo non datur actio.Sic ẽt debẽtur patrono ab
eccleſia alimẽta,quia bona donauit vel cõſumpſit fun-
dãdo eccleſiã,& ſic eccleſia vel prælatus eſt obligatus ad
antidora vt benefacièti benefaciamus,quę eſt tñ natu-
ralis obligatio.de qua in l.ſed ſi lege.§.cõſuluit.ff.de pe-
ti.hęr.in c.cũ in officiis.de teſta.ergo in actione non po
terit agi ꝯ prælatũ eccleſiæ pro talib.alimẽtis.Hoc idem
tenet Bar.in l.ſolent.ff.de ali.leg.vbi in verſ.quæro.dicit
ꝙ per officium iudicis,quia iura loquẽtia de alimẽtis di
rigunt verba ad iudicẽ quo caſu debet oriri officium iu
dicis.vt in l.quod ſi minor.in fi.ff.de minori.& in l.1.eo.
argumẽ.legis primæ.ff.de iure deliberan.Sed in tota l.ſi
quis,

quis, vt mētio de alimētis etiam patrono prçſtandis, prç
ſertim in §. penul. vbi ſemper verba diriguntur ad iu-
dicē. ergo oritur officium iudicis. & dato ꝙ in c. nobis.
de iure patro. & in c. quicunq; 16. q. 7. verba ſint ſimplici
ter poſita, tñ ex quo de iure ciuili eſt expreſſum, ſtabi-
mus illi præſertim cum non ſumus in materia pecca-
ti vt per canoniſtas in c. 1. de no. ope. nun. Et ſic teneo ꝙ
officio iudicis petētur, qui iudex habebit moderari quç
& qualia debeātur habito reſpectu ad perſonæ qualita-
tem, vt dicā infra in ſeq. q. quomodo aūt formetur libel
lus in alimētis petēdis, late Spec. in tit. qui filii ſint legit.
9 col. 3. ver. competit etiam, per totum. ¶ † Quartò quæro.
Quia iura ſ. allegata volunt quod patrono inopi ſuffra
gium vitç concedatur quid dandum erit. Licet adhuc ta
ctā non viderim hanc q. tñ quia c. quicunq; 16. q. 7. c. no-
bis eo. c. ita nos 25. q. 2. in fi. volunt ꝙ detur ſuffragiū vi-
tæ. Ideo puto quod ſi eccleſia abūdat ita quod ſibi ſuper
ſit expēſis omnib. neceſſariis circa eccleſiam deductis, ꝙ
teneatur ad omnia neceſſaria quæ ſpectāt ad vſum vi-
10 tæ † ſicut qñ alicui debētur alimēta videmus quod de-
betur cibus & potus, veſtitus & habitatio. eo quia ſine
his corpus humanū viuere non poteſt l. legatis alimētis.
ff. de alimen. leg. l. & ſi non ſint. §. ſi cui ſorte. ff. de auro &
argen. leg. Immo etiam veniēt medicinæ vt tenet Ange.
in l. cum 2. §. qui tranſigit. ff. de tranſa. vbi etiam tenet ꝙ
veniet lectus & culcitra & calciarium, eo quia ſine iſtis
homo regulariter viuere non poteſt. Et idē dicunt doc.
ſiue loquamur de alimētis ſiue de victu. in d. §. qui tranſi
git. ſiue de çdificatione l. fi. ff. de alimen. leg. ꝙ victus ap-
pellatione veniat veſtitus, ſtratum, & calciarium, dr̄ in l.
verbo victus. de ver. ſigni. ꝙ veniant medicinæ, in l. ſi cū
dotē. §. ſin autē in ſæuiſſimo. & ibi per Alex. & alios. ff. ſo
lu. matri. l. quos nos. §. verbū viue. l. in ſtratū omne veſti-
mētum cōtineri Labeo ait. ff. de ver. ſignifi. Secus ſi eſca
vel cib. deberetur quia non veniret medicina vel ſtratū
nec habitatio d. l. & fi. §. ſi cui forte. ff. de auro & arg. leg.
Ange. in §. qui tranſigit. De prædictis omnibus ita tenet
Spec. in tit. qui filii ſint legit. col. pen. An magnæ expēſæ
ſint faciēdæ in medicinis. tunc tenet Bart. in d. l. alimētis
ꝙ ſic eo quia vbi ſimpliciter lex grauat aliquē ad alimē-
ta, tūc ēt eſt obligatus ad medicinas ēt magnas ſi poteſt.
Secus vbi homo obligat ſe daturū alicui alimēta, tunc
non tenetur ad magnas medicinas, ita ēt tenuit Bart. in
conſi. ſuo 27. Alex. in l. diuor. §. impendi autē. ff. ſol. mat.
11 ¶ † Quintò quçro. Quid ſi populus aliquis eſſet patro-
nus alicuius eccleſiæ vel aliqua vniuerſitas, vt hæc alma
Friburgēſis, vniuerſitas in Briſcaudia, an teneatur alere
vnumquēq; de populo vel vniuerſitate inopē factum.
Huic quæſtioni reperi Arch. rñdentem in c. ſi plures 16.
q. 7. vbi tenet ꝙ non tenetur clericus præſtare reuerētiā
cuiq; de populo, vel collegio, dato ꝙ fuerit ab eo præ-
ſentatus, ſed toto collegio tenetur facere reuerētiam, ſi
cut libertus manumiſſus a collegio quēlibet de colle-
gio poterit in ius vocare ſine venia, non aūt totum col-
legium argumēto capituli. Epiſcopus qui mācipium §.
ſi verò a collegio. cum ſeq. 12. q. 2. Ante illa iura fuit di-
ſpoſitū in l. ſed ſi hac lege. §. qui manumittitur. ff. de in
ius vocan. aſſignat rationē ibi quia a collegio manumiſ
ſus nō eſt libertus ſingulorum, ſed honorē collegii vel
reipublicç habere debet. ſic in propoſito eccleſia nō ha
bebit neceſſe prouidere cuilibet de vniuerſitate, ſed ſo-
lum illis qui repreſentant vniuerſitatē id eſt illam regē-
tibus vt ēt ſ. dixi in ſimili quæſtione. in 3. q. in hac parte.
& hoc ſi abundaret, ſin autē non abūdaret multum, in tā
tum teneretur omnib. in genere inquantum poſſet. Et
ſic teneo qđ ſiue patronus ſit vnicus ſiue plures ad ino-
piā redacti, ꝙ eccl'a patronata teneretur eos alere imò
ēt vnicus capellanus teneretur patronū alere in caſu ne
ceſſitatis ſi ſibi ſupereſſet, vt tenuit Bart. poſt Dyn. in l. ſi-
12 quis a liberis. §. de alimētis. ff. de lib. agno. ¶ † Sextò quæ
ro. Si plures patroni haberēt ius patro. ex aliqua de cau-
ſis ſ. tactis in 3. par. ſed ex partib. inçqualib. vel in funda-
tione vel in dotatione, puta vnus dedit mille, alter de-
dit 500. in fundatione, alter in dotatione, ambo perue-
nerunt ad paupertatē, an magis teneaẜ in plus eccl'a ſuc-
currere illi qui plura dedit, quā illi qui pauciora? vr̄ ꝙ
ambobus çqualiter debeat ꝓuidere, quia certū eſt ꝙ am
bo ſunt patroni inſolidū gl. in ſumma 63. diſt. & Panor.
in c. ad audiētiam primo de eccl. çdifi. ſi ſunt patroni in-
ſolidū, ergo ēt quo ad omnes effectus patronatus inter
quos eſt iſte. Sed verius puto ꝙ in plus teneatur illi qui
plura dedit quā ei qui pauciora moueor hac ratione. nā
iure naturali benefaciēti benefacere tenemur l. ſed ſi l.
§. cōſuluit. & ibi no. ff. de peti. hær. ergo & magis benefa
ciēti magis tenemur. aut. multo magis. C. de epiſ. & cler.
c. cū in officiis. de teſta. dixit Hoſt. in §. qualiter transfera-
tur ver. ꝙ ſi plures eo. vbi tenet ꝙ eccleſia magis tenetur
illi qui plura cōtulit quā illi qui pauciora. Ita vr̄ tenere
Pan. in c. ad audi. 1. col. 1. de eccl. ædifi. Ita tenui in 3. par.
13 ſ. ea. q. 4. & q. 16. eiuſdē. ¶ † Septimò quæro an eccleſia
debeat vitæ ſuffragiū dare ſemper æqualiter patronis,
an plus debeat dare vno tēpore quā alio. Breuiter puto
ꝙ teneatur dare ſecundū vitæ ſucceſſionē, nā mortuo
patrono inope plurib. relictis filijs paruulis tenetur da-
re alimēta ſecundū çtatē, qua creſcēte debēt & alimēta
creſcere. moueor per ſimile l. cum vnus. §. fi. ff. de ali. leg.
vbi alimēta filiæ relicta, debētur pro arbitrio boni viri
ſecūdū quantitatē ætatis & ætate creſcēte creſcere. i. aug
mētari debebūt & alimēta. vbi ſequitur Bar. doc. Dy. in l.
ſi cū dotē. §. ſin autē in ſæuiſſimo. ff. ſolu. matri. Similiter
deciſio huius q. nititur ratione naturali vt præcedēs, nā
verba intelliguntur ſecundū qualitatē perſonç & ſecun-
dū tēpus verbi l. in delictis. §. ſi extraneus. ff. de noxa. Sed
alimēta debētur patrono in caſu neceſſitatis, ergo pro-
no debebūtur vt patronus eſt. Sic ēt puto quod diuerſi-
modè debeātur alimēta patrono. ſecundū diuerſitatem
patronorū, poſito quod vnus eſſet nobilis, alter merus
ruſticus, puta agricola vel mecanicus, nā alia alimēta da
bit nobili, alia dabit ruſtico eccleſia. debētur enim talia
alimēta arbitrio iudicis qui habebit diſcretionē perſo-
narū, vt ſ. in 4. q. huius ar. Bar. in l. ſi quis a liberis. in prin.
ff. de lib. agno. Spe. in tit. qui filii ſint legit. verſi. pen. in fi.
14 † Sed cibi ruſticorū ſunt allia, cepe, ſabæ, panis groſſus,
caſeus & ſimilia vt dixit glo. in l. ſeruis vrbanis. in verbo
cibariis. ff. de lega. 3. Cibi verò nobiliū vel delicatorum,
ſunt pulli, & huiuſmodi delicati cibi, nec dñr nobiles
ꝯtēdo illis peccare vt not. in c. cum inſtātia. de cenſib. in
glo. prægrauari. Et ibi clarius Panor. tex. in c. non cogan-
tur 41. diſt. Ergo cū alimēta debeāt dari diuerſimode de
iſtis duob. patronis, eodē modo idē patrono dabuntur
diuerſimode ſecundū diuerſam çtatē. facit gl. in d. c. non
cogitur. quæ vult aliter debere puniri nobilē, aliter ruſti
15 cū ēt data paritate criminis. ¶ † Octauò quæro. Si præla-
tus eccleſiç nō prçſtaret patrono in alimēta, & patronus
fame periret, an teneretur de homicidio. Hanc q. adhuc
nō reperi tactam per aliquē. ſed nihilominus puto ꝙ te-
neatur, eo quia qui poteſt malo obuiare, & nō obuiat,
malū cōmittere dr̄ 84. diſtin. in prin. mortē enim languē
tibus probatur infligere qui cū poſſet hāc non excludit
c. paſce 86. diſt. c. quantæ. de ſent. excom. c. dilecto. eod. in
6. l. necare dr̄ non tm̄ qui partum præſocat ſed & qui ali
moniā denegat. ff. de libe. agno. l. nihil intereſt. An quis
occidat vel mortis cauſam præbeat l. ſi quis necandi. C.
ad l. Cor. de ſica. Si peccat. in l. Corn. de ſic. ergo eadē pœ-
na deberet puniri quod eſt capitale ſuppliciū d. l. ſi quis.
ita tenet glo. in d. l. necare. ſed ibi Bar. tenet quod pœna
extraordinaria teneaẜ nō pçna homici. per l. 1. §. pçna. ff.
de lib. agno. Ita vr̄ ſenſiſſe Hugo gl. in d. c. prin. 83. diſtin.
vt refert ibi Arch. quod talis nō incidit in canonē, licet
ſit reus mortis, ſcilicet æternæ vt dicit in c. paſce. Iſta mi
hi vr̄ mitior opi. quç in dubiis tenēda eſt l. ſi prçſes. ff. de
pçn. l. abſentē. eo. l. ſemper. ff. de reg. iur. Nec obſtant ꝯ al
legata, quia dicatur facere homicidiū. ſ. in foro animæ,
ſecus in foro ꝯtētioſo in quo nō punitur quis, niſi ex fa
cto nō ex uolūtate, niſi in quibuſdā caſib. ſpecialib. de q
bus in l. ſi qs nō dicā rapere. C. de epiſ. & cle. Iſtā deciſio.
& oīa ſupradicta limito procedere qñ patr. ſe bene ha-
buit & habuiſſet erga eccleſiā & ipſum prælatum. Si au
tem

tē commiſiſſet ingratitudinē propter quā deberet filius
a patre exhæredari, vel poſſet exhęredari. quę ſunt 14. de
quib. in §. aliud quoque capitulū auth. vt cū de app. glo.
in c. quintauallis. de iureiur. tunc putarē ꝙ ſicut filio poſ
ſent denegari alimēta vt eſt tex. in l. ſiquis a libertis. §. idē
iudex. & ibi gloſſ. detulerat. ff. de liber. agno. Ita poterāt
ſubtrahi alimenta patrono ingrato, & dato quòd more
retur fame, nō diceretur per hæc filicida, nec puniretur
16 l. Pōpeia. de par. prælatus vel pater, † quia pōt pater totā
legitimā filio ingrato ſubtrahere & denegare, eo quia fi
lius ingratus perdit filiationis priuilegiū, vt tenet Bal. in
l. fi. C. de dotis promiſ. Et per clariſſimum Iaſonē præce-
ptorē honoran. in l. ius autē in glo. conimium. ff. de iuſt.
& iu. quā limitationē reſtringit procedere qñ filium vel
filiā non pœnituit. Si autē pœnituiſſet, tūc nō liceret pa-
tri talē filium exhæredare, nec alimēta denegare, nec ſi-
militer ēt patrono pęnitēti de tali ingratitudine debe-
rēt alimēta denegari, quia in tāto punitur patronus in
quāto peccat vt ſ. dixi. q. 10. in hac parte arti. 3. de præſen-
tante indignū ſciēter qui priuatur illa vice præſentādi.
17 Et hæc no. quia vtilia. ¶ † Nonò quæro. Poſito quod plu
res ecclam dotauerint vel poſt dotationē aliunde mul-
ta bona acquiſiuit, ita quod ēt ſine dote poſſet ſe curare
& regere extincta re data in dotem, an eccleſia adhuc te
neatur alimētare patronum, qui dotē dederat. Huic quę
ſtioni vr̄ tex. rñdere in l. 1. in fi. C. de iure emphy. ꝙ eccle
ſia amplius non teneatur, prout ibi nō tenetur amplius
emphyteuta ad canonē ſoluendum extincta re propter
quā ſoluebat. Itē ceſſante cauſa quare alimēta dātur pa-
trono, deberet ēt ceſſare datio l. adigere. ff. de iure pat. l. a
teſtatore. ff. de condi. & demon. Contrariam tñ opi. de iu
re puto veriorē quod adhuc eccleſia teneatur alere pro
num, me in hanc partē inclinat dictum Bal. in d. l. 1. in fi.
ver. de vno quæro. vbi vult quod ſi eccleſiæ donaui do-
mum vt me alat, licet domus cōburatur, tñ tenetur ec-
cleſia alere, quia ex parte dantis fuit perfectus ɔ̄ctus. Vn
de periculū ſequēs debet eſſe acceptoris nō datoris l. Lu
cius. ff. de cui. vbi periculū eueniēs poſt dationē ſpectat
ad accipientē l. neceſſario. ff. de peri. & commo. rei ven.
vbi eſt periculū emptoris perfecta emptione l. ſi pecu-
niā. §. pen. ff. de condi. ob tur. cau. & ſic tenebitur eccle-
18 ſia patrono ꝓuidere, dato ꝙ res data ceſſet. ¶ † Decimò
quæro. Quia iura quæ volūt ꝙ eccleſia ꝑ fono ſuffragiū
vitæ præbeat, non dicūt de loco in quo loco præſtabun-
tur alimēta ipſi patrono, nūquid in domo propria, an pa
tron. debebit intrare eccleſiā & ibi viuere. Breuiter cre-
do ꝙ alimēta debeāt patrono pręſtari in domo propria.
Simile videmus ꝙ ſi aliquis habet vſumfundi alicuius,
poteſt ibi fructus ad neceſſitatē colligere, & deambula-
re, & alia domū aſportare quæ ſpectant ad vtilitatē vſus
ſui & familię l. plenū. §. pomis. ff. de vſu & habi. niſi pro-
nus vellet eſſe in eccleſia. ſi aūt non vult nō poteſt cogi,
ſicut nec vxor quæ mortuo marito nō pōt cogi habita-
re in domo mariti, & ibi percipere alimēta vt ibi nota.
per Spe. in tit. qui filii ſint legi. uer. ſed pone uxor. ab eo
petebat. & ſeq. Pro iſta opinio. faciunt quæ dixi ſ. io 4. q.
huius articuli, ubi dixi patrono deberi ēt habitationē &
ſic extra eccleſiā. Ita tenet Io. And. in d. c. nobis. in uerbo
19 ad inopiam. de iure patro. ¶ † Vndecimò quæro, an pa-
tronus poſſit habere aliquod aliud emolumentū ab ec
cleſia, poſito ꝙ nō ſit in paupertate, prout eſt habere ali
quos cēſus annuos ex eccleſia. Breuiter dico ꝙ non pōt
patronus laicus aliquid tēporale ab eccleſia extorquere
ſub pęna excōicationis niſi tēpore fundationis hoc ob
tinuerit a dięceſano uel Papa, nam illud quod de con-
ſenſu diœceſani reſeruauit uel annuum uel ſemel tm̄
poterit exigere, in plus aūt non poterit grauare ecclas,
ſub eadē pęna excōicationis, ut de hoc eſt tex. in ca. præ-
terea. eo. de iure pat. & ibi dixit Panor. ꝙ nec cereos, nec
aliquod aliud ſeruitium poterit ab eccleſia exigere. Itē
per illum tex. dixit Roſt. libellis ſuis eo. titu. in §. utilitas
patroni. ꝙ nec poterit grauare eccleſiam canib uel aui-
bus, puta ut ſibi alatur accipiter uel alia auis, ſub excōi-
cationis pęna. Aliqua autē munuſcula leuia poterit ca-

pere, ut poma, uel ſimilia, non tñ cogere. Ad idem ꝙ nō
poſſit imponere eccleſię ſeruitiū c. tributum 23. q. fi. cla
rior tex. in c. filiis 16. q. 7. in fi. vbi prohibētur patroni ali-
quam partē ſalutaris mercedis recipere, & ſi receperint
ſub excōicationis pęna, & magna confuſione cogitur
reſtituere c. in ſingulis. §. fi. de ſtatu monach. hoc tenet &
Io. And. in d. c. præterea. qui dicit ꝙ ipſo iure incurrunt
excōicationem ſm Hoſt. per ca. minus & ca. aduerſus. de
immun. eccl. intelligēdo in d. c. non minus ſummat. Pa
nor. ſ. qō moniti nō deſiſtunt. Illā limitationē ſupraపoſi
tam debemus intelligere. qñ reſeruat ſibi aliquē cēſum
in aliis bonis eccleſiaſticis quā in fundo vbi fundata eſt
eccleſia, & vbi ſepeliūtur homines, & loco excepto vbi
creſcit grauū ex quo fit ſacramētum, nam ex iſtis tribus
locis non debet aliquid ſolui, quia debēt eſſe omnino
libera a quocunq; onere tex. eſt & ibi gl. 1. in c. ſecundū
cano. 23. q. 8. quæ vult, ꝙ eccleſia nō debet recipere dotē
de re onceroſa. Alibi dixit Panor. in c. non minus eo. 5. ꝙ
21 Epiſcopus nō deberet pati † ꝙ eccleſia fundaretur in lo
co oneroſo ſed deberet fundatorē cogere ad reſtituen-
dū vt dr̄ in glo. d. ſecundū canonicam. in fi. Et Pan. in c. 1.
de cēſib. Imo ēt ſi talis fundus ſolueret tributū deberet
primò a tributo liberari, antequā eccleſia ibi ædificare-
tur, vel antequā daretur talis fundus in dotē eccleſiæ.
Ita etiam vr̄ eſſe diſpoſitum de iure ciuili l. placet. C. de
ſacroſan. eccl. vbi etiam perpetuo puniuntur exilio ɔ̄ fa
ctores in fin. & ibi oo. Per ſupradicta concludo patronū
nil poſſe ab eccleſia petere nomine cēſus, niſi ſibi reſer
uauerit, quæ oīa puto reſtringēda, qñ eccleſia eſſet a pa-
trono donata cū cōſenſu ordinarii. vel Papæ ad ſuſtēta-
tionē vitæ alicui loco religioſo, vel loco pio, quia tunc
talia loca poſſunt perpetuū vicariū præſentare, & neceſ
ſaria tm̄ pro victu tribuere, & pro onerib. epiſcopalibus
reſiduos, vel ſuper excreſcētes fructus imburſare ꝓ ne-
ceſſitatib. propriis. de hoc tex. eſt in c. de mona. & in c. in
Lateranenſi. de præbē. Panor. in d. c. de monac. in 3. no. a
ɔ̄rio. & in 3. ver. & in c. paſtoralis. de dona. c. paſtoralis. de
priuile. in d. c. de monach. ponit Pan. 5. modos quomo-
do ad tales pertineant, vel pertinere poſſint tales eccle-
22 ſię. † Ex hoc videmus quotidie fundari loca pia ex tali-
bus ſuperfluis fructib. vt hæc alma excreſcēs Friburgen
ſis vniuerſitas fundata eſt a diuis principus Auſtrię præ-
cipue ab Archiduce Alberto cęterorū ɔ̄ſenſu, quia vni-
uerſitas & ſimilia pia collegia ſtudētium locis religioſis
æquiparantur, cū talia collegia naturaliter ordinātur ad
virtutē. ſ. iuſtitia prudētiam, fortitudinē, & tēperantiā ac
quirēdam, vt collegia vniuerſitatū fratrum mēdicantiū
aliorumq; piorū locorū, & omnia ſunt approbata natu
rali ratione, quia omnia tēdunt ad bonū cōe, vniuerſa-
le, & particulare Inn. poſt gl. in c. dilecta. de exceſ. præla-
to. Bal. in auth. habita. C. ne filius pro patre. col. 9. verſi. 3.
23 quęritur. Panor. in d. c. dilecta. in fi. ¶ † Duodecimò quæ
ro, an ius patr. faciat patronū dñium, quia text habemus
expreſſum. Breuiter dico, quod ius pat. nullū ius proprie
tatis affert patrono, ſed ſolummodo ſalutarē ſolicitudi
nem, & curam affert patronis per quam cogitur omni-
no eccleſiæ prouidere, vt latius infra dicam in commo
do, quod affert ipſis patronis ius patronatus. & de prædi
ctis quod afferat ſolicitudinem ſalutarem patronis ius
patro. eſt tex. in c. filiis 16. q. 7. & in c. ſequen. Vnde uide-
mus quod etiam ipſi patroni non dicuntur concedere
eccleſiam patronatam clerico, nec poſſunt ſed dicūtur
præſentare tex. eſt in c. conſuluit. de iure patr. quod ha-
bet locum ſiue patro. ſit clericus uel laicus c. fi. eo. vbi dr̄
ex ui iuris patro. non conceſſio, ſed præſentatio ad pa-
tronum pertinet. Sic uidemus quòd non poteſt donare
eccleſiam, uel eius patro. quod habet ſine epiſcopo ca.
quod autem eo. quod faceret ſi iure proprietatis ad ſe
pertineret, quia poſſet & donare & uēdere ad placitum
l. in re manda. C. mandati l. ſed ſi lege. §. conſuluit. ff. de
petit. hære. Sic etiam uidemus quod tale ius non poteſt
uendi, cum ſit quaſi ſpirituale. ut not. in c. de iure eo. Ra
tio autem eſt quia proprietas eccleſiarum illi Epiſcopo
ſoli eſt reſeruata in cuius territorio ſunt eccleſię fundi.
& text.

& tex.eſt clarus in c. omnes baſilicę quæ per diuerſa lo-
ca conſtruũtur,vel conſtructæ ſunt in epiſcopi poteſta-
te conſiſtunt in cuius territorio ſunt poſitæ & c. ſequẽti
24 † vbi ẽt nulla eccleſiaſtica perſona quacunq; dignitate
decorata poteſt ſine epiſcopi cõſenſu eccleſiaſtica bene
ficia conferre 16.q.7.& ibi glo.ſeq.adducunt plures con
cordãtes.& per Arch.ibi no.fallẽtiã qñ eccleſia eſſet exẽ
pta, vt ibi per eos. Cũ ergo proprietas ſit apud epiſcopũ
ſaltẽ quo ad adminiſtrationẽ apud patronos eſſe nõ po-
terit, vulgata l.ſi vt certo.§.ſi duob.vehiculum.ff.comõ.
& quod patro.non dicatur dominus,ſed aduocatus po
tius,tenet Pan.in c.quia clerici.co.in 2.not.Bal.in l.fi.pe
nul.col.de edic.diui Adri.tie & aliis plurib.nominib.ap
pellantur patroni,de quib.dixi ſ.in fin. primæ partis.vbi
de nominibus ius patro.dixi ad quæ remitto.Item vide
mus ꝙ quia non eſt dominus eccleſiæ,ideo non poteſt
conferre beneficium,nec eccleſiam, nec aliquem inſti
tuere c.prçterea.de iure pat.& hoc ſiue ſit laicus,ſiue cle
ricus,vt per Panor.in d c.fi.eo.de iure patro.Pro hac q.fa
cit quia tale commodum patrono debitũ eſt inæſtima-
bile,nec ex tali commodo dr̃ quis ditior, nec poſſet po
ni in æſtimo, vt maior collecta exigeretur, ſiue loqua-
mur de iure patro.eccleſiæ,vel liberti,vt Bart.& Alex.in
l.naturali.in §.fi.ff.de præſ.verbis Pau.de Caſt.in l.plane.
la 2.§.fi.cum glo.ibi & l.ſeq.ff.ff.de leg.j.Pau.de Eleaz.in
25 c.nobis.eo.in 6.col.¶ † Decimotertio quæritur,an præ-
ter nominata ſ. afferat ius patronatus aliquid patrono.
Breuiter dico quod affert,& aliam commoditatem, ſci
licet, quod poteſt impedire ne reditus patronatæ eccle-
ſiæ in alios vſus conuertantur quam de ex tẽpore funda
tionis fuerint, vt Panor.tenet in ca.ſuggeſtum eo.Ita di-
ſputat gl.in c.nobis eo. quod eccleſia patronata nõ poſ-
ſit conuerti in aliam collegiatã eccleſiam inuito patro-
no vt late per eam.& Panor.ibi. & Hoſt. in d.c.ſuggeſtũ.
& Ant.alio modo diſtinguit in c.nobis eo.An ſubſit ne
ceſſitas vt tunc poſſit an non,& tũc non poterit. quę di
ſtinctio habet rationẽ ſatis æquam,cũ ipſe patronus ha-
beat ius patronatus ex gratia c.quoniã de iure pat. Ideo
non deberet obſtare cõtradictio patroni quominus ſub
ueniatur neceſſitatibus eccleſiæ.c.nullus.de iure pa.vn-
de ꝯdictio ſua obſtat qñ ſine cauſa contradicit arg.ca.ſa-
croſancta.de ele.in fi.vbi interrogatur vt ſuum adhibeat
conſenſum ſi velit,& ſi non vult nihilominus remanet
26 electio firma vt ibi. ¶ † Decimoquartò quæro, alimẽta
patrono præſtanda ſint in ſpecie danda,vel in æſtimatio
ne vel quota reddituum. Circa hanc q. puto diſtinguẽdũ
vt Bar.diſtinxit in l.1.ff.de ali.leg.quod ſi iſta quæ ſunt ꝓ
alimẽtis præſtãda ſunt breui tẽpore duratura, vt carnes,
aqua vbi eſſet venalis, & ſimilia dẽt ſolui ęſtimatio non
ipſa ſpecies l.meſſa.in fi.ff.de ali.& ciba.lega. vbi legatis
alimẽtis & aqua illud pretium videtur eſſe legatũ, quo
aqua comparari potuiſſet quædam ſunt,quæ ſi pro toto
menſe ſoluerentur, vt cõmuniter debent alimenta mẽ
ſtrua præſtari l.fi.ff.de lib.agno.l.pecunię.in fi.ff.de alimẽ
tis & cibariis leg.non corrumperentur,vt frumentum,
ligna,vina,& tunc non debetur æſtimatio; ſed ipſæ ſpe-
cies l.cum hi.§.ſi cui ff.de trãſa.l.infra l.nulli. C. de erog.
mili.anno.lib.12. Iſtam diſtinctionẽ ſequitur Pet.de An
cha.in clem.1.in 2.col.4.notabili. & quamuis ibi teneat
quod in vicario eccleſiæ qui eſt perpetuus,fiet ibi com-
putatio pro toto tempore vitæ,& aſſignabitur certa por
tio poſſeſſionum,ex quibus poſſit viuere ſecundum in
tentionem illius literæ.& glo.ibi in verbo & in pœnam
non dicit quod hodie certus numerus ſaccorum fru-
27 menti datur & pecuniæ.¶ †Quis autẽ teneatur pro por
tatura alimentorum tenet, quod ſi ille cui debentur ſit
nobilis,vel talis qui cum ſuo honore non poſſet porta-
re, ille qui tenetur ad iſta alimenta etiam ſoluet porta-
turam.Si autem poſſet cum honore afferre, ille cui de-
bentur non deberet ſolui portatura.Ita etiam in iſto ca
ſu arbitror dicẽdum.& multo fortius in caſu noſtro, in
quo iura multum fauent, quia intantum dilexit eccle-
ſiam patronus vt ſua contulerit bona in eccleſiam ip-
ſam,vt glo.fi.in fi.in c.pen.de iure pat.

¶Quintus articulus.De onere iuris patronatus.

1 *Patronus eccleſiam protegere tenetur.*
2 *Patronus an teneatur eccleſiam ſuis expenſis tueri.*
3 *Patronus eccleſiam quando reficere teneatur.*
4 *Eccleſia minans ruinam vel iam diruta a quo refici debeat.& nu.5.6.*
7 *Domus ſacerdotis a quo refici debeat.*
8 *Eccleſiæ bona alienari poſſunt pro reparatione ipſius eccleſię.*
9 *Patronus tenetur eccleſiam protegere,reparare,& de bono ſacerdote prouidere.*

QVia ius patronatus affert onus ipſi patrono,vt dicit
1 glo.penul.in c.nobis eod.Ideo.¶† Quæro quale
onus attribuat ipſi patrono.huic q̃ reſpondetur per c.fi-
liis in fi.eo.vbi ad onus tuẽdę,& defendendæ eccleſię re
netur pa.16.queſtio.7.vnde dicitur pat.aduocatus defen
ſor ipſius eccleſiæ,quia eam debet ab omnibus oppreſ-
ſionibus defendere, multoq; minus debet eam oppri-
mere c.præterea 2.de iure pat.c.vnico.de nato ex libero
ventre cum multis concor.vt ſ.dixi in 2.q. in 4.articulo.
¶Secundò incumbit onus patrono,vt ſolicite,ꝙ bene ꝓ-
uideatur eccleſiæ, vt in ca.decernimus 16.q.7. Vnde ſi
non defenderet eccleſiam, tunc deberet priuari omni
commodo quod habet ex eccleſia glo.defendere.in ca.
2 tributum 23.q.vlti.¶ † Primò quæritur,ex quo patro.te
netur defendere eccleſiam,an ſuis expenſis teneatur de
fendere,an expenſis eccleſiæ. Circa hanc q.puto ꝙ non
teneatur eius expenſis,ſed potius expenſis eccleſię,quia
nemo militat ſuis expẽſis,ſed potius expẽſis eccleſiæ in
cauſa ipſius eccleſiæ.ca.cum ex officii.de præſcrip.in fin.
facit l.tutoribus.in fi.ff.de admini.tuto. l.operę 2.in fi.ff.
de ope. liber. vbi non ſolum libertis debentur alimẽta
pro operis præſtandis, ſed & cuilibet qui debet operas
præſtare,vt in d.l.pen.& ita in terminis tenet Roffr. in li
bellis ſuis eo.tit.Quod profecto videtur ꝯ dominos hu-
ius patriæ qui cogunt agricolas,& aſcriptitios huius ter
ræ præſtare operas diurnas in ſuis expenſis quos domi-
nos forte excuſat cõſuetudo patriæ, vt Barto. in l.ſuo.ff.
3 de operis liberto.per l. exceptio. C.locati. ¶ † Secundò
quęro, an teneatur patronus ad refectionem eccleſiæ?
videtur primo quod ſic.quia tex.in c.decernimus.iniun
git patronis pro eccleſiis ab eis ędificatis curam,dum in
vita fuerint ſuperſtites,ergo vr̃ ꝙ etiam quo ad refectio
nem,quia ſi eam dimitteret tueri,non diceretur c.cu-
rare ſicut tenet. Sed puto ꝙ imo preſbyter illius tenea-
tur,vt vr̃ tex.apertus.in c.decernimus 10.q.1. vbi eps vi-
ſitando diœceſes annuatim ſi reperiat baſilicã deſtitutã,
præcipit illam reparari ordinatori,id eſt ſacerdoti,reten
ta tertia ex omnib.epiſcopo ſoluẽdis c.vnio. ead. cauſa,
q.3.glo.in c.ſi monachis 16.q.1.quæ capitula procedunt
in parrochialib.eccleſiis vt ibi, non in cathedralibus de
quib.loquitur c.vobis c.conceſſo.c.quatuor c.de redditi
bus 12.q.2.vbi diſponitur ꝙ de redditib.& omnib.obla-
tionibus fiunt quatuor partes,vna cedit epiſcopo,altera
pauperib.tertia clericis, quarta peregrinis cap. peruenit
18.diſt.gl.expreſſa in d.c.quatuor quæ ex omnib.illis ca-
pitulis colligit clericos compellendos ad reparationẽ
eccleſiarum,non autem laicos,quam ibi limitat Archi.
niſi ꝯſuetudo eſſet in ꝯtrium quia illa eſſet ſeruãda c.ad
apoſtolicã.extra de ſymo.in fi.ubi laudabiles ꝯſuetudi-
nes ſunt obſeruãdę. Ad idẽ c.conſilium,cum ſeq.de ob-
ſer.ieiunio.Sed quia iſta iura vñr inter ſe variare,aliqua
loquũtur de tertia,aliqua de quarta & c.1.& ca.de his.de
eccl.ædifi.& repar.loquuntur in bonis eccleſiæ,ideo exi
4 ſtimo iſta iura forte ꝯcordãda ſędere diſtinctionis. † Pri
mo enim ſi eccleſia habet portionẽ ad fabricam,tũc ec
cleſia debet reparari per percipiẽtes illam portionẽ. Ita
determinat c.decernimus,& c.unio.de quib. ſumat iſta
pars pro fabrica ponit Roffre.in tit.de deci.§.de diuiſio
ne deci. ¶Secũdo ſi nõ eſſet talis portio pro fabrica, aut
nõ ſufficeret,tunc habẽtes beneficiũ in eccleſia cogun-
tur exponere ad ratã beneficiorũ.Ita procedit c. primũ.
& c.de his.& glo.in d.c.ſi monachus.Item in eccleſia ca
thedrali tenetur eps & canonici, alii inferiores non, vt
Ioan.

Ioan. And. in c. ſi propter tua debita de reſ. in 6. ꝙ eþs &
canonici teneātur; oſt reg. in c. fi. de his quæ fiunt a maio
ri parte capituli. Et ibi tenet Pan. ꝙ ſolus eþs poſſet cō-
pellere tales canonicos, vt de ſuperfluis dent pro refe-
ctione illius eccleſiæ ad ſuperfluū deficiēs de portione
fabricæ. Iſta duo intellige vt de reſiduis teneantur iſti be-
neficiati reficere. i. deducto ne egeant, vt no. Panor. in c.
1. de eccl. ædific. in prin. arg. l. miles. ff. de re iudi. An autē
poſſit cogi? tenēt cōiter doc. ꝙ ſic arg. eo. quæ dixit Bar.
in l. 4. §. 1. ff. de re iudi. vbi examinat Bart. de vniuerſitate
ꝯdemnata quomodo ſinguli teneātur. ¶ Secundò intel
ligo conſuetudine circumſcripta, nā ſi eſſet cōſuetudo,
illa eſſet primo ſeruanda tanquā laudabilis. d. ca. ad apo-
5 ſtolicam. ¶ † Tertiò qñ eccleſia aliter haberet. vt §. pro
conſuetudinib. auth. de ſanctiſ. epiſ. l. priuilegia l. ad in-
ſtructionē. C. de ſacroſan. eccle. puta quia eccleſia habe-
ret ſuos reditus ſeparatos pro fabrica, tunc non cogerē-
tur dare eþs nec canonici quartā niſi in defectū. Sic vide
mus ꝙ epiſcopus non diuidit ſuos reditus ſecundū illa
antiqua iura. Si autē data in ſupplemētum per canoni-
cos non ſufficiunt, tunc crederē alios qui ex eccleſia ha
bent emolumētum vel vtilitatē aliquam, ꝙ illi tenerē-
tur contribuere pro tali reparatione, ſicut uidemus de
clauſtris vel vniuerſitatib. quib. ſunt incorporatæ eccle-
ſiæ, nam poſſunt illas conferre vicariis perpetuis certa
portione aſſignata, reſiduos vero fructus recipiunt vt ſu
pra dixi in 2. q. art. 4. huius partis. & pro hoc facit ꝙ dr̄ de
vſufructuario vt debeat ipſe habere ſarta tecta, vt gl. in
iſto c. 1. de eccl. ædific. l. vſufructu leg. in fi. ff. de vſufructu
leg. & l. ſeq. l. cum ad quē. C. de vſufruct. In quib. tñ diſtin
guitur ꝙ vſufructuarius tenetur facere omnes expēſas
in reficiēda re in qua habet vſumfructū, ſed ſi magis fe-
cerit expēſas non cauſa fructuū, ſed quæ perpetuo pote
runt durare, illa poterit repetere a proprietario, vt ibi
glo. & doc. ¶ Secundò ēt facit, quia ſentit emolumētum
de aliqua re, debet merito & onus illius rei ſentire. Nec
audiēdus eſt qui de ſolo lucro vult eſſe intētus, onera ve-
rò vult recuſare, vt dixit Imperator in l. vnica. §. proxi. 2.
verſi. neque enim ferēdus. C. de cad. tollen. l. manifeſtiſ-
ſimi. §. alia dubitatio. C. de fur. ca. fi. de his quæ fiunt a ma
iori par. c. regula qui ſentit in 6. ſecus in patronis qui nō
6 ſentiūt aliquam vtilitatē, vt ſ. in 1. q. huius articu. ¶ † Ter
tiò, ſi nec habet eccleſia portionē ad fabricā, nec eſt ali-
qua cōſuetudo, tunc recurritur ad habētes beneficia &
cōmoda ex eccleſia, vt illi teneātur pro rata, vt in c. 1. &
in c. de his. de eccl. ædi. c. fi. de his quæ fiūt a maiori par. ca
pituli. Et ibi Panor. qui debeant de ſuperextantib. fructi
bus reparare, id eſt deducto ne egeant, vt ſ. dixi. Si aūt ta-
les non poſſent, tūc eſſent ſubditi cogēdi in quantum
poſſent, cū & ipſis eccleſia det commoda, ſcilicet perci-
piēdo ſacramēta & diuina quæcunque, ideo vltimo ip-
ſi eſſent grauandi c. ſi epiſcopus. in fi. de reſc. in 6. is enim
metit tēporalia qui & ſpiritualia ſeminat, nec hoc poſ-
ſet euitare parrochianus, dato quod vellet cedere vſui
ecclæ, cū hoc non depēdeat a poteſtate ſua, ex quo eſt ſe
mel chriſtianus factus. c. omnis vtriuſq; ſexus. de pœnit.
remiſſionib. ¶ † Tertiò quæro. Cū appareat per ſupradi
7 cta quis teneatur eccleſiā reiicere, videamus nūc quis te-
neatur domū pro ſacerdote reficere ſacerdos an patro-
nus, puto ꝙ qui tenetur ad refectionē ipſius domus, qa
domus ſacerdotis venit acceſſoriè ad ipſam eccleſiā cer-
tum eſt enim ꝙ eccleſia indiget miniſtrantib. ſacerdoti-
bus c. reuertimi. 16. q. 1. & per conſequēs indiget habita-
tione pro ipſis. qui autē ad refectionē eccleſię teneātur
ſatis dixi ſ. prox. q. Secundò ad hoc facit quia acceſſoriū
ſequitur naturā ſui principalis c. ſi ſuper gratia. de offic.
deleg. li. 6. regula acceſſoriū. de reg. iur. l. fundi. ff. de fun.
inſtr. l. 1. cum ſeq. ff. de peculio legato. ergo tenebūtur be
neficiati domū reficere ſi nō eſt fabrica pro eccleſia, vel
ꝯſuetudo ꝙ alii vel percipiētes vtilitatē ex tali eccleſia
ad ratā vtilitatis, vt in c. fi. de his quæ fiunt a maiori parte
c. quib. omnib. ceſſantib. putarē ꝙ ipſimet parrochiani
poſſent ad talē refectionē cogi ſicut in proxima q. dixi
8 de eccleſia reficienda. ¶ † Quartò quæro. Quid ſi parro-
chiani eſſent adeo inopes ꝙ non poſſent ſubuenire, qs
deberet reficere ceſſantib. ēt. ſupradictis remediis. breui
ter crederē deueniri poſſe ad alienationē bonorū ſuo-
rū ipſius eccleſiæ pro tali reparatione faciēda vel in do-
mo ſacerdotis vel in ipſa eccleſia cle. 1. de reb. eccl. alie.
vel non ibi. niſi neceſſitas aut vtilitas prioratus mona-
ſterii vel eccleſiæ hoc expoſcat. Quis autē tenere debeat
quartā deputatam ad fabricā, & ex quib. detur illa quar-
ta, dixit hoc latius Roffr. in ſuis libellis in titulo de deci.
9 in §. de diuiſione decimarum. ¶ † Quintò quæro, an ad
alia onera teneatur patronus præter quā ad defendēdū
& reficiēdum vbi habet vtilitatē ex eccleſia. Solutio eſt
clara in c. quicunque 16. q. 7. vbi enumerat illa duo, & ad
dit tertiū, ſcilicet ius prouidēdi eccleſiæ cōſulēdi, & ſa-
cerdotē inueniēdi ſub iſtis trib. poſſent ꝯuenire omnia
onera quæ patrono pñt imputari. Prouidere enim eſt
verbū generale quod omnia ꝑ ſe vr̄ cōprehēdere. quod
verbū reſtringitur per c. filiis ead. q. Idē in c. decemimus.
vt omnia faciat quæ ſpectāt ad vtilitatē eccleſię ſecluſa
omni fraude & ſiniſtra machinatione ipſius prōni ſub
pena excōicationis ipſius. Itē debet renuntiare rectorē
prodigum & inhoneſtum quando eſt, alias non dicere-
tur defendere Panor. in c. nobis. col. 3. ver. & vltra eo. per
dicto capi. filiis.

¶ Articulus ſextus. An patronus poſſit res eccleſiæ ven-
dicare Spe. in tit. de relig. domi.

1 *Patrono debet honorem libertus in aſſurgendo.*
2 *Patronus a liberto ſine venia non vocatur.*
3 *Libertus actionem famoſam non intentabit contra patronum.*
4 *Patronus liberto operas imponere poteſt.*
5 *Patronus quando ſuccedat liberto & quando non.*
6 *Patronus inops a liberto debet ali debet.*
7 *Patronus libertum ingratum in ſeruitutem redigere poteſt.*
8 *Patronus liberti liberam habet facultatem aſſignandi.*
9 *Patronus libertum inopem alere tenetur.*
10 *Patronus libertum & libertus patronum defendere debet. & numeris ſequentibus.*

SExtus articulus habet declarare quid afferat ius prō-
natus ipſi patrono liberti. Sed quia non paſſim hñr
tales liberti. Sed vbi ſunt ſerui vt Venetiis & in aliis lo-
cis maritimis, & apud infideles. Incipiēdo ergo a com-
modo ipſius patroni, vt ſ. feci de patronis eccleſiæ, ſer-
uando eundē ordinem dico, ꝙ affert ius patro. patrono.
1 ¶ † Primò affert cōmodum in honore conſiſtēs ius pa-
tro. liberti patrono. Quis autem ſit talis libertus & quib.
ex cauſis debeatur tale ius patronis in ipſos, ſatis dixi in
2. parte ver. Secūdū eſt genus patronorū. & in 3. par. poſt
ſextā cauſam acquirēdi ius pat. eccleſiæ ver. nūc autē di-
cēdum reſtat. vnde ius patr. liberti. Primò igitur dico ta-
le ius patro. afferre patrono honorem qui in aſſurgēdo
conſiſtit ipſi dño, ſalutando eum, & deponēdo birretū,
& reuerētiam preſtādo vt dixi 6. par. art. 1. q. 3. hr̄ in l. 1. C.
de in ius voc. iſte honor dñr operæ quas libertus debet
2 quæ conſiſtunt in faciēdo. ¶ † Secundò debetur honor
patrono qui conſiſtit in non faciēdo, & iſte eſt non vo-
care dñm in ius ſine venia prætoris, non accuſare dñm
non teſtificari ꝯ patronum vel ꝯ patronā, vel liberos vel
parētes patroni l. nequā. ff. de excu. tut. Spe. in tit. de acto
re ver. itē ꝙ eſt libertus. Itē non datur ſibi reſtitutio ꝯ pa
3 tronū l. fi. C. qui & aduer. quos in integ. reſti. † Itē in non
proponere actionē famoſam ꝯ patronū vel actionē do-
li vel exceptionē, vt hr̄ in l. adoptiuū. §. patronum. ff. de
in ius voc. cum omnib. legib. ſequentib. vſq; in fi. in l. ho
nori l. liberto. ff. de obſequi. a liberto præſt. l. parens. & l.
licet eo. ti. l. apud celſum. §. aduerſus. ff. de exce. doli. Etiā
ſi prōni feciſſent aliqua delicta publica, nō tñ poſſent li
berti prōnos accuſare l. q accuſare. in fi. ff. de accu. l. adul.
§. liberto. ff. de adul. niſi in cā propria, vt ſi patronū accu-
ſaret de adulterio cōmiſſo cum ipſius liberti vxore, vt
ibi no. vel in alia ꝓpria cā, vt in l. hi tñ. §. 1. ff. de accu. vel ī
crim. læſę maie. l. famoſi. ff. ad l. Iul. maie. l. pen. C. qui ac-
cu. non

cu.non poſſ.l.pen.& fi.C.ad leg.Iul.maieſt.& in crimine
annonæ ſicut ẽt admittũtur perſonæ alias prohibitæ ac
cuſare.l.mulierẽ.ff.de accuſa.& in adulterata moneta.l.
2.C. ex quib. cauſis ſerui pro ꝑmio lib.acci.vel ſi alieno
noĩe ageret.l.quæſitũ.ff.de in ius vocand.Iſtos & infra di
cẽdos honores & cõmoda intellige deberi patrono,qñ
ipſe libertus à dño fuit manumiſſus: ſecus ſi ex aliquo
legis beneficio fuiſſet effectus liber, qa tunc nõ diceret
libertus hre aliquem patronum, de quibus habet in to
to titu.C.ex quib.cauſis ſerui pro pręmio libe.acci. Etiã
tredecim diuerſos caſus numeraui ſ.in 3. parte.6. cã ac-
quirendi ius patro.verſi.nunc aũt dicendũ reſtat.Iſtos ta
les honores affert ius patron.patronis abſque alia impo
ſitione:quia iure naturali debent,ꝙ dictant benefaciẽ-
ti benefacere.l.ſed ſi lege.§.ꝯſuluit.ff.de petit. hære.c.cũ
in officijs.de teſta.l.ſi nõ ſortẽ. §.libertus.ff.de ꝯd.indeb.
Adeo tales honores patrono debent vt nec ſexui nec ru
ſticitati facienti ꝯ̃ parcatur . Sed puniuntur,vt expreſsè
habetur in ij.l.C. de in ius vocã.quia nulla excuſatio eſt
in his quæ ſunt iuris naturalis, vt ibi.& in l.fi.ff.de in ius
4 voc.¶†Tertiò põt imponere operas quæ reſpiciũt com
modum pecuniariũ,i. poſtquam manumiſit põt impo-
nere vt pſtet.x. operas diurnas,vel aliquid det pro aliqb:
operis vt bouẽ,equũ,vel aliquid aliud vt habet plenè in
l.j.C.de ope.liber.per glo. ſi certas impoſuit,tũc certi cõ
dictione illas põt petere.l.à duobus. ff.eo.ſi in certas põt
illas actione ex ſtipulatu petere.inſt.de verb.obl.in prin.
vt qñ aliquis patronus ſtipulatur à liberto decẽ operas,
non dicit:neq; fabriles pictorias vel ſcriptorias. Iſto ca-
ſu ꝯdictione incerti petitur . Si aũt ſtipulatur x. operas
ſcriptorias tales appellat Azo artificiales , in titulo . C.
de oper.liber.col. pen. quæ ẽt pñt imponi vel pictoriæ.
l.fi.ff.de libe. cã. & quõ inter ſe differant latius pſequit
5 Azo in d. loco vbi ponit ſex drias. ¶ † Quartò ſuccedit
ipſi liberto patronus diſtinguẽdo vt habet in §.ſed nr̃a.
inſti.de ſucceſ.liber.cũ ſeq.§.vbi ſi maior eſt cẽtenario,
& moriatur facto teſtõ libertus non hẽt aliquã ſucceſ-
ſionem , ſi verò ſine teſtõ in totum ſuccedit patronus.
Si verò ſit maior centenario & moriat cum filijs: tunc
in totũ ſuccedũt filij vel inſtituti: vel ab inteſtato.Si aũt
ſine filijs & ab inteſtato in totũ ſuccedunt patroni:ſi ve
rò fecit teſtm̃ & non habuit filios,vel habuit,& illos ex
hæredauit vel præterijt , ita ꝙ non põt argui eius teſtm̃
inofficioſum:& ſimiliter patronũ præterijt:tunc ꝑ bo-
norum poſſeſ.ꝯ̃tabu. liberti põt obtinere tertiam par-
tem bonorum ſine aliquo grauamine reſtituendi : vel
ſupplementum ad ipſam tertiampartẽ ſi quid habuit
patronus qđ tñ non ſufficiebat ad quantitatẽ ipſius ter
tiæ partis:vt dr in d.§.& in titu.C.de bono.poſſeſ.ꝯ̃tabu.
6 liber.quæ patron.liberti ſq; eorum datur.† Prædicta in-
tellige qñ non accepit nummos ex manumiſſione : ſi
aũt accepiſſet non daretur ei ꝯ̃tabulas.l. ẽt.§.ſi quis nũ-
mos.ff.de bo.liber.l.j.§.ſi parens. ff.ſi quis à parente fue
7 rit manu. ¶†Secundo qñ nihil dedit patrono vt cõpu-
tet in legitimã,ſecus ſi dediſſet:qa tunc ageret ꝯdictio-
ne ex lege ad ſupplemẽtũ.l.ẽt. §. ſi patrono debita. & §.
fi.ff.eo.de bo.liber.§.ſi verò inſt.de ſucceſ. liber.Idem ſi
agnouit filio relictum vel ſeruo ſuo ipſe patro. quia re
pellitur à ꝯ̃tabulis.l.ſi verò.& per totã.ff.de bonis liber.
8 ¶†Tertiò qñ non eſt inſtitutus vel inſtitutus non acce
9 ptauit.d.l.ẽt.§.libertus.& §.toties.¶†Quartò in caſtrenſi.
10 bus.§.patronus.ea.l.¶†Quinto ꝙ non ſit reſtitutus na-
talibus vel non obtinuerit licentiam liberam teſtandi
à principe:ſecus ſi ius annulorũ aureorũ impetraret.d.
11 l.ẽt.in prin. ¶†Sextò fallit in caſibus in qbus patronus
perdit ius patronatus q ſunt plures: vt infra , dicã in fi.
parte 6. nam in illis perderet patronus ẽt alia cõmoda
12 quæ ex tali iure patronatus procederent. ¶ †Septimò
ꝙ filius patroni à patre non ſit exhæredatus efficaciter.
l.ſi patro.j.& l.qđ ſi pater.de bo.liberto.ſecus ſi exhære-
datio valeret.l.non putauit. §. non quæuis.ff.de bonor.
poſſe.ꝯ̃tabulas.l.ſi patronus.ij.§. ſi qs non mala.ff.de bo.
liberto,præteritus verò à patre non excludit à bonorũ
poſſeſ. ꝯ̃tabulas liberti.l. Paulus.in fi.ff.de bo. liber.niſi
eſſet pteritus à matre vel linea materna: qa tales pteri-
tiones habentur pro exhæredatione. l. ſi patronus. 3.ff.
13 liberto.§.fi.inſti.de exhere.libe. ¶†Octauò vt nõ accu-
ſet teſtm̃ liberti:vt falſum: alias ſi accuſaret teſtamen-
tum in quo ſibi fuit aliquid relictũ & nõ obtinear tũc
14 excludit l.ſi patronus.quarta.ff.de bo.libe.¶†Nonò fal
lit qñ filius patroni vellet ꝯ̃tabulare vt pater eius & pa-
tronus:& tñ ipſe non eſſet legitimus filius ſuus & natu
ralis.l.patronæ.ff.de bon.lib.§.penu.ff.ad ſenatuſc.Orfi.
15 ¶†Decimò, quia licet habeat bon. poſſeſ.ꝯ̃tabu.nõ ta-
men ita reſcindit totũ teſtm̃ , ſicut illa quæ datur filijs
ꝯ̃tabulas patris ſed ſolũ pro tertia parte : vt in §. ſi verò
teſtamentũ fecerit.inſt.de ſucce.liberto. & in §.pantho
nius. ff. ſi quis à parẽte ſuo manu.vbi patri manumiſſi
non datur bonorum poſſeſſio in totũ:niſi qñ filius in-
ſtituit turpem pſonam:ſi non turpem,tunc hẽt pro ter
tia. Ratio diuerſitatis eſt:quia hęreditas patris vel patro
norũ eſt magis debita filijs & libertis quã eꝯ̃.l.in ſuis.ff.
de libe. & poſthu. vel qa ſic legi placuit ex rõne maio-
ris ꝯiunctionis & amoris: magis.n.amat pater filiũ quã
eꝯ̃ : quia amor deſcendit & non aſcendit.l. liberorũ.in
fi.& ibi gl.fi.ff.de verbo.ſign. cum multis ꝯcor.l.nam &
16 ſi.ff.de inoffi.teſta.¶†Quinto alitur à liberto patronus
ab eccleſia:vt ſ.dixi in 4.articulo huius partis in 4. q.ſci
licet quid veniat appellatione alimẽtorũ,habitatio,ve
ſtimẽta &c.vt ibi.l.ſi qs à liberis.§.pe.ff.de lib. agnoſ.vbi
dat arbiter qui habet cognoſcere de talibus alimentis
præſtan.ſm qualitatem patroni & quantitatẽ patrimo
nij liberti,quãdiu adſit ipſi liberto & quandiu deſit ipſi
patrono eſſe:& nõ ſolũ tenetur alere patronũ,ſed & fi-
lios ipſius patroni & familiã,vt ſ.dixi in 4.articulo hu-
ius partis in j.q.eſt tex.clarus in d.l. ſi qs à liberis.in §.ſo
17 lẽt.& ibi ꝑ Bar.ff.de lib.agnoſ.& in c.filiis.16.q.7.¶†Sex
tò põt ingratum patronus reuocare libertũ in ſeruitu-
tẽ.vt in l.pen.C.de ope. lib.l.ſi manumiſſus. C.de liber-
ti.& eo.lib. vbi eſt clarus tex. quod pp ingratitudinem
liberti reuocari põt libertus in ſeruitutem:& ille ſolus
põt reuocare q volens manumiſit. gl.in l.ij.C.de oper.
liberto.nam qñ quis ex cã fideicõmiſ.manumiſit:tunc
non põt in ſeruitutem reuocare.d.l.ij.C. de oper.liber.
l.j.C.de lib.& eo.lib.& ibi Bar.ex quibus aũt cauſis quis
reuocetur.gl.eſt in d.l.ij.C.de lib.& eo. lib.quæ dicit qđ
ẽt ex minima ẽt cã ſi ius patron.ſit remiſſum gl.reuerẽ-
tiam.in §.illud. auth. vt liberti de cætero.col.6. Melior.
18 glo.in verbo libertis.inſt. de cap.diminu . ¶ † Septimò
affert ius patron. liberam aſſignandi facultatem de eo.
qđ voluerit ſiue legare, ſiue alicui ex filiis aſſignare vt
in toto tit.ff.de aſſign.libe.præcipue.in l.ſi ſeruus lib. ff.
de aſſigna.liber.Iſtas aũt vtilitates quas affert ius patro.
patronis appellauit glo.fi.in l.fi.C. de bonis liberto. ſex
iura pat.licet ſint vtilitates ex vnico iure patronatus de-
19 ſcendentes.¶†Octauò affert tale ius patronatus patro
nis onus , vt ita in caſu neceſſitatis teneat alere ipſũ li-
bertũ patro.ſicut eꝯ̃: alias põt petere libertus ſe pronũ-
tiari ingenuũ:& ſic priuabit ipſe patronus patronatu:
vt de hoc tex.clarus in c.vnico. de infanti. & lãgui.exp.
vbi ſi infans expoſitus extitit relegato pietatis offõ a pa
tria ptãte liberat ipſo facto : qa illo caſu libertus in in-
genuitatẽ & ſeruus in libertatẽ eripitur. Ad idẽ lex vni
ca.§.ſed ſcimus.C.de lati.liber.tol.l.nemini.C.de epiſc.
audi. imò ẽt offõ iudicis poſſet peti qđ puniat talis pa-
ter , patrona. vel dñs pœna extraordinaria: vltra ꝙ iure
ptãtis patronatus,vel dñij priuaretur.l.j. §.pœna.ff.de li
be.agnoſcen.latius.in l.nec filiũ.C. de patria poteſt.Spe
cula.in d.tit.de infanti.& langui.expoſitis.& Pan.ibi in
c.j.de langui.expo.Spec.in tit.qui filij ſint legit. verſi.pa
20 tronus.¶†Nono credo,ꝙ ius iſtud patronatus aliud o-
nus patronis afferre deberet:ipſi patrono.ſ.onus defen
dẽdi:à paritate rationis,vt ſupra dixi de patrono eccle
ſiæ , latè in quinto articulo huius partis , præſertim in
qõne illius articuli , & per naturalẽ rõnem quæ dictat
eum debere ſequi cõmoda quẽ ſequuntur & incõmo-
da,& eꝯ̃.§.penu.inſt.de legi.agnat.ſuc.regula qui ſentit.
in 6.l.eum qui.ff.de iureiuran. Idem puto,quod ad alia
etiam

etiam teneatur patronus erga libertum, ad quæ ratio
æquitatis ſuadet, cùm habeat ſperare ſucceſſionem in
bonis ipſius liberti. unde ita poſſet committere ingra-
titudinem erga libertum patronus, ſicut filius contra
patrem, uel libertuſmet contra patronum, propter
quam in ſeruitutem reuocaretur, ut ſupra dixi in 6.cō
modo quod affert iuſpatronus ipſi patrono. plus non
inſiſto pro nūc circa conditionem iſtius iuris, quia hæc
pars ſatis fuit grauata.

¶ Septima pars. Quibus competat iuſpatronatus.

1 *Iuſpatronatus omnibus generaliter competere poteſt.*
2 *Iuſpatronatus an crimine abiurato poſſit competere crimino ſo.*
3 *Dei miſericordia adeo impotens ab incredulis putatur, vt peccator per pænitentiam Deo acceptus in eccleſia inhabilis iudicetur: cum tamen Chriſtus totum hominem ſanum fecerit.*
4 *Peccator qui dignos pænitentia fructus fecerit perinde habendus eſt ac ſi nunquam peccauerit.*
5 *Excommunicatus an poſſit habere ius patronatus.*
6 *Iuſpatronatus quibus in ſpecie poſſit competere.*
7 *Simoniacus non obtinebit ius patronatus.*
8 *Simonia omni eſt damnabilior hæreſi.*
9 *Iuſpatronatus multis ex cauſis competere poteſt.*
10 *Iuſpatronatus omnibus poteſt competere qui poſſunt præſentare.*
11 *Papæ an competat iuſpatronatus: de cuius poteſtate diſputans os in cœlum ponere & ſacrilegium committere dicitur.*
12 *Papa ſuper ius poſitiuum poteſtatem habet.*
13 *Literarum ſacrarum tractatio mirabilis: non audita: ſed pluribus dubitabilis.*
14 *Papa plus cæteris epiſcopis poſſe creditur.*
15 *Beneficia omnia papæ ſunt manualia.*
16 *Legatus de latere an poſſit beneficium patronatum conferre.*
17 *Iuſpatronatus an competat reſeruantibus in eccleſia collegiata.*
18 *Iuſpatronatus collegio competere poteſt.*
19 *Epiſcopo extra diœceſim competit iuſpatronatus.*
20 *Minori competit iuſpatronatus.*
21 *Iuſpatronatus an competit ſub tutela exiſtentibus.*
22 *Vxori an competat iuſpatronatus.*

PEr hanc ſeptimam partem patebit quibus tale iuſ-
patronatus competat, uel eccleſiæ, uel liberti ſequē
do propoſitum ordinem. Primò de patronis eccleſiæ,
loquar, ſucceſſiuè de patronis liberti: ſed quia hęc pars
habet maximam dependentiam à tertia parte, & etiā
ab omnib. cauſis ibi enumeratis: & à nona parte in qua
uidemus quomodo iuſpatronatus transferatur: ideo
breuius quàm potero inſtabo enumerando perſonas
quib. competit tale iuſpatronatus. ¶ Primò igitur quæ-
1 ro, an omnibus poſſit competere iuſpatronatus. † Circa
quam q. puto quod poſſit dici omnibus in genere com
petere, qui non reperiuntur expreſſe prohibiti. hoc pro
bo per ea quæ ſuprà dixi in tertia parte, in 1. cauſa acqui
rendi iuſpatronatus. in 13. q. ubi dixi quemlibet poſſe
cōſtruere eccleſiam, uel locum pium in quo habeatur
iuſpatronatus: niſi quis reperiatur expreſſe prohibitus:
& per conſtructionem acquiritur iuſpatronatus: ergo
cuilibet expreſſe non prohibito competere poteſt iuſ-
patronatus: ut infrà latius patebit, ſcilicet illis qui ha-
biles ſunt ad faciendas cauſas: propter quas tale iuſpa-
trona. acquiritur: de quibus dixi in d. 3. parte enumerā-
do 6. cauſas quibus acquiritur tale ius: enumerando &
plures perſonas, quibus non eſt permiſſum ædificare
ſicut infideles: Saracenus & ſimiles: ut in dicta prima
cauſa. in 5. & 6. cum tribus ſequentibus quæſtionibus.
2 ¶ † Secundo quæro, an iſtis perſonis prohibitis ædifica-
re: & per conſequens prohibitis acquirere iuſpatro. an
ceſſante illo crimine poſſit illis competere tale ius: li-
cet ſpecialiter tactam non reperiam q. tamē credo ꝙ
crimine ceſſante propter quod prohibentur acquire-
re iuſpatronatus quod etiam illis poterit competere.
Sicut enim uidemus quod licet excommunicatus nō
poſſit exercere iuſpatronatus ante abſolutionem, ta-
men habet iuſpatronatus etiam illa durante, ſed abſo-
lutione interueniente: tunc etiam recuperat admini-
ſtrationem. cap. decernimus. de ſenten. excommuni. li-
bro ſexto. & ibi Gemi. ubi dicitur quòd poteſt teſtari, &
inſtitui, & fundare eccleſias. §. generalem. authenti. ut
cum de appella. cogno. Hoſt. in tit. de ſenten. excom-
munic. §. quis ſit eius effectus. Ad idem uidetur text. in
capitu. quia diligentia tua. de electio. ubi ſchiſmaticus
qui reuerſus eſt ad vnionem eccleſiæ pōteſt eligi in epi
ſcopum. & ibi mandat Papa talem debere confirma-
3 ri. & ibi dicit Panormita. ſecundum Hoſt. † quòd pec-
cator qui pœnitentiam egit: non deſpicitur à Deo: imo
gaudium eſt angelis ſuper uno peccatore pęnitentiam
agente: Lucæ 15. tamen quo ad eccleſiam militantem
propter notorium peccatum inhabilitatur, ut non poſ
ſit eligi, niſi cum diſpenſatione ut ibi: & in capitulo qa
circa. de biga. capitulo finali. de tempori ordin. ergo eo
dem modo, & fortiori poterit ipſis competere iuſpatro
natus: cum non hoc ita reperiatur eis interdictum per
talia crimina, ſicut adminiſtratio diuinorum. dicto ca-
pituto fina. quod multum facit à contrario. vult enim
quòd peracta pœnitentia integrè uel pro parte, præter
reum ſanguinis, poſſe adminiſtrare: quando non ſunt
notoria crimina: uel in iudicio non ſunt comprobata:
ergo ſi eſſent notoria, & facta pœnitentia, uel crimine
depoſito per ſacramentum: ut in dicto capitulo quia di
ligentia. poſſent tales adminiſtrare: & ſic poſſet eis iuſ-
patronatus competere. pro hac ſententia facit illud qđ
dicit gloſ. nota. in dicto capitulo quicunque. vult ea il-
lo tex. quòd excommunicati: uel aliàs ſuſpenſi, poſt ab
ſolutionem omnia ſua recuperent iura. per ca. nos ſan
ctorum. 15. quæſtione ſexta cum ſequen. capit. iuratos.
capit. beatus in fin. 5. quæſt. quatto cum alijs pluribus
de quibus per gloſ. ibi. Specialiter poſtea reperi Ioann.
Andr. tangentem ibi q. de hæretico reuerſo, an recupe
ret iuſpatronatus & dicit quod ſic per illam literam ſe
cundum Ioann. Andr. & Vincen per cap. domino. per
4 totum & maxime circa finem. ¶ † Vbi dicitur quicun-
que pro criminibus ſuis digne Deo pœnitentiam ege-
rit auctoritate Gregorij, Auguſtini, Hieronymi & Iſido
ri gradum priſtinæ dignitatis obtinere poſſunt. & per
quod ita ſanatum eſt. ut in priſtinum reſtitueretur, per-
inde habendum eſt, quaſi nūquam morboſum fuerit.
l. 3. §. ſi deportatus patronus reſtitutus ſit bonorū poſ-
ſeſſionem contra tabulas, libertorum habebit. ff. de bo
nis liberto. l. ſiue. in princ. ff. de iure patronatus. Iſtam
opi. poſuit Ioan. gloſſator in capit. maximam. 1. q. 7. fa -
cit c. ſi quis de corpore. & ibi glo. in uerbo ad a. in c. ab
exordi. 35. diſt. Limitantur prædicta quando ſententia
non eſſet lata contra eos iuris patronatus priuatiua, qa
tunc reſtitui recuperarent iuſpatronat. capit. de illa. de
diuor. ubi mulier quæ à viro diuertit propter hæreſim
iudicio eccleſiæ non cogitur amplius redire. quod pro-
cedit ubi mulier uellet intrare monaſterium. c. ſi. cum
ibi not. de conuer. coniuga. Hanc autem limitationem
declarat Panor. in cap. quia diligentia. in ſi. ſi ſententia
& publicatio bonorum ex tali crimine eſt facta ab ho-
mine uel à iure non recuperat bona reſtitutus per pœ
nitentiam, quia ſemel commiſſum non retractatur. ca
pitulo uergentis. capitulo penultimo, de [illegible] com
miſſa. ff. de publica. Niſi princeps reſtitueret tales ad
propria bona priſtina. Si autem publicatio bonorum
non eſt facta, ſed perdidit quis ſolum exercitium ex
tali crimine ut in excommunicato ſchiſmatico & ſi-
milibus, iſti integre abſoluti recuperant bona ſua,
& per pœnitentiam, & abſolutionem reuertitur ad
vnionem, ita intelligitur illud capitulo quod per hæ-
reſim prælati non perditur ius priuatum, ſed ſolū exer
citium ſtat in ſuſpenſu quod poſtea reuertitur abſolu
tione ſequuta. de hac q. uide infra parte 9. quæſtio. 20.
5 ¶ † Tertiò quæro, an excommunicato competat iuſpa
tronat. Breuiter diſtingue, ut ſupra dixi in 3. parte, in
prima cauſa acquirendi iuſpatronatus in qu ęſt. ubi ſe-
cundum Ioann. Andre. dixi quod non licet debe-
ret admitti ad eccleſiam ædificandam, ſi tamen fuerit

admiſſus poteſt acquitere iuſpatrona. ſed non exerce-
bit illud antequam xbſoluatur, ita Ioan. Andr. in capi-
tulo decernimus. de ſententia excommunica. lib. 6. in
nouella. quod ibi comprobaui lxtius: ideo non inſiſto.
Item quia excommunicatus admittitur xd xctus legiti
mos poſt xbſolutionem. Io. And in cxp. teſtimonium.
6 de teſtibus. ¶ †Quarto quęro, quibus ſpecialiter perſo-
nis competxt hoc iuſpxtronxt. Solutio. primò dico illis
competere poſſe qui ſũt patroni verè ex xliqua de cau-
ſis ſuprà poſitis in tertix parte huius tractatus: ſiue ſint
clerici ſiue laici cxp. quoniam. & cap. ex inſinuatione.
eo. de iurepx. & ſupra tertix parte ar. 1. quæſt. 3. ſiue ſint
religioſi: qa eccleſiæ pleno iure ad eos ſpectxre poſsũt.
Petrus de Ancharx. in dicta clementi. 1. de iurepx. ſ. fun
dxtione: dotxtione: dixtione: repxrxtione: præſcriptio-
ne: priuilegio: datione fundi: ut in ſingulx cauſa latius
dixi: ergo non competet illis perſonis: quæ non poſsũt
ædificãdo xcquirere: ut in d. 3. pxrt. in 4. q. cum quatuor
ſeq. Similiter & iuſp. competit cuilibet ſponte manu-
mittenti: ut ſ. dixi in 3. par. cauſx 6. acquirendi iuſp. ubi
declxrxui aliquem 13. modis fieri liberum & in aliqui-
bus caſibus competit iuſp. ipſis patronis: in aliquib. nõ:
7 ut ibi lxtius. ¶ †Quinto quæro, xn competxt iuſp ſymo-
niaco. i. illi q incidit in ſymoniam: licet ſpecixliter nõ
reperetim ixctum tñ arbitror poſſe dici, ꝙ non compe
txt ei ius tale: eo quix ſicut ſ. dixi in 3. pxr. in 1. cxuſa ac
quirendi iuſp. q 6. nõ põt hæreticus ædificare eccleſiã:
& per ↄ̃ñs nec acquiritur iuſp. ut ibi intelligendo de tx
li ſymonixco conuicto ſicut ibi de excõicaio cõuicto:
ut hr̃ in c. ad abolendam. in prin. prin. & per totũ extra
de hęret. Sed ſymoniacus dr̃ eſſe hæreticus ut p. Hoſt.
8 in ti. de hęret. §. 1. †Imo dr̃ hæreſis ſymonixcorũ cęteris
damnxbilior. c. eos. 1. q. 1. c. ſi qs pecunia. 79. di. c. quoties
de ſymonia. & c. ſeq. Et licet ſymonia dicatur ſpecies
hæreſis lxrgè loquendo, ut per Hoſt. in ti. de hæreti. §. 1.
uer. ſed ſtricto mõ: tñ qñ quis eſt infamatus, deponitur
à diuinis: ut per Pxn. in c. accuſatum. in fi. de ſymonia.
niſi ſe purgxt. c. de hoc. de ſymonix. Itx ẽt deberet excõ
municari lxicus: & per ↄ̃ñs non cõpeteret illi iuſp. ſal-
tem quoad adminiſtrationem, ut ſ. proximè dixi in 3.
q. nec eps poſſet cũ eo diſpenſare: cum mxius delictũ
homicidio dicxtur. c. miror minus doctam. 50. diſ. c. ſi-
cut ſymonixca. de ſymonia. Vnde ergo vr̃ tenẽdum ꝙ
ſymoniaco notorio uel infamato & condemnato non
9 debeat competere tale iuſpxtronatus. ¶ †Sexto quæri-
tur: an alijs perſonis competxt qnam quibus eſt xcqui-
ſitum ex xliqux cauſa de notatis in quarta quæſtione.
ſ. & lxtius ſuprà in 3. parte. Solutio multis alijs põt cõ-
petere extra illxs cxuſas ut lxtius infrx dicet. in 19. par-
te, ubi enumerxbuntur cauſæ ex quibus poterit iuſpat.
transferri ex contrxctibus uel quxſi inter viuos ex vlti-
mx uoluntate ex ↄ̃ctu uoluntxrio uel neceſſario: ut ex
emptione: donxtione: locxtione: ſucceſſione: legxto: de
licto: fideicõmiſſo: contrxctu quo trxnsfertur vtile do-
minium, uel conductione ad longum tempus uel diui-
ſione patronorum, ut in ſingulo caſu dicetur parte 9.
10 ¶ †Septimo quæro, an illis dicatur iuſpatronatus com
petere qui poſſunt aliquem præſentare. Solutionẽ po-
nit tex. clatus in c. conſultationibus. de iurep. quod nõ,
nxm poſſibile eſt ꝙ aliquis præſentet txnquam patr. &
ſit in poſſeſſione præſentandi uel non, & tñ præſentare
põt, ſed non per hoc ſequitur quod ſit patronus ut ibi
unde poteſt iuſp. ab eo qui præſentauit xuocxri & tñ p̃-
ſentatus ſi fuit inſtitutus remxnebit in ſux inueſtitura,
ut ibidẽ ẽt per Panor. ut in c. ex literis. latius per Panor.
eo. ti. Nam licet txle ius pręſentandi acquiritur ex vno
actu præſentxtionis continuxto, nõ tñ ſxcit ipſum prę-
ſentantem dominum uel patronum, ut ſ. latius. in 6.
11 pxrte. ar. 3. ¶ †Octauò quæro, an Papæ dicatur compe-
tere iuſpxtronxtus. quia diſputare de ptãte Papæ eſt os
ponere in cœlum & ſpecies ſacrilegij ut dixit Impera-
tor in l. 2. C. de crimine ſacrile. ideo breuiter dico, quia
licet non competat iuſpatro. ex cauſis ſuprà nomina-
tis uel titulo infra nominando parte 9. tamẽ habet iuſ-
patronxtus ratione ſupremi dominij qd̃ habet in vni-
uerſa eccleſia, ut ſ. in 6. parte, ar. 3. quæſtio. 31. Panor. in
c. 3. in 1. not. eo. ubi aſſignat rationem, quia iuſpatrona
tus eſt inductum ex gratia uel tolerantia eccleſiæ, cum
ex fundatione eccleſiæ non poſſet acquiri iuſpatrona-
tus laico. cùm ſit ſpiritualibus annexum. capit. quãto.
12 de iud. †Vnde vult quod poſſit p̃uidere de eccleſia pa-
tronata ſine pręſentatione patronorũ cui voluerit. &
hoc poteſt eſſe, qx in his quę ſũt iuris poſitiui poteſt xd
placitum diſpenſxre, & diſponere etiam ſupra ius. Io.
And. in c. poſtulxſti. de iurepa. per c. qui peccat. 24. q. 4.
& alia ut per Inno. in c. cum ad monxſterium. de ſtatu
mona. Anto. de But. in c. 1. de conſtit. Barba. in 9. 1. col.
18. in fi. in 1. vol. Nec ſibi poteſt dici cur itx fxcis? cum ha
beat pleniſſimã poteſtatem ſuper terram. c. in memo-
riam. 19. diſt. Nec dicitur habere aliquem ſuperiorem,
ſed ipſe eſt ſuper omnes. 21. diſt. c. in nono. Verum eſt
quòd ſi Pxpa vult prębendam patronatam alicui con-
ferre, debet in literis de ipſis facere mentionem patro-
nis, alixs viderentur literæ ſurreptitię ideo txlis colla-
tio uel prouiſio ſine laici patroni mentione ut ſurrepti
tix non ualeret. glo. in cle. per literas. in uerbo apoſtoli-
cis. de pręb. gl. in c. cum dilectus. in fi. de iurep. Nec ob.
ſi dicxtur quod poteſtxs quę fuit Petro dxta fuit etixm
alijs xpoſtolis cõceſſa cum loquutus fuerit Chriſtus in
plurali. Amen dico uobis quęcunque ligaueritis ſuper
terrxm, erunt ligxta & in cœlis. & quęcunque ſolueri-
tis ſuper terram erunt ſoluta & in cęlis, ut Mxtthęi 17.
Io. 20. Accipite ſpiritum ſanctum, quorum remiſeritis
peccatx remittentur eis, quorum retinueritis retenta
erunt Mxtthęi. 21. habetur in d. c. in nono. 21. diſtin. ubi
primus Petrus xccepit claues regni cęlorum, cęteri ue
rò apoſtoli pari conſortio cum eodem honorem & po-
teſtatem acceperunt, in quorum locum decedentium
ſorrogxti ſunt epiſcopi. Et ſic uidetur quod in Pxpx nõ
detur aliqua ſuperioritas. Itẽ dicitur omnes baſilicxs
uel eccleſixs ſpectare xd ordinarium loci. i. epiſcopũ
in cuius territorio ſunt eccleſię & poteſtates. c. omnes.
13 & c. nullus. 16. q. 7. †Quia ad hoc reſpondetur qd̃ imo
ſoli Petro fuit clxuiũ dxta poteſtas, ut in d. ca. in nono.
ubi Romana eccleſix à domino primatũ accepit poſt
Chriſtum domino Petrum inſtituẽte Matthæi 16. Ipſi
enim primo pontificatum in eccleſia dedit Chriſtus di
cendo, Tu es Petrus & ſuper hãc petram ędificxbo ec-
cleſiam mexm, & tibi dabo claues regni cœlorum &
portę inferni non præuxlebunt aduerſus eas. Et licet cę
teri apoſtoli pares fuerint in conſecratione, tamen fue
runt minores in adminiſtratione, ut ibi glo. & Archid.
cap. ſequen. in §. in his. ubi declarat perſonxm perſonę
præceſſe quinq; modis, uitæ merito, ordine, xdminiſtra
tione, conſecratione, & iudicaria poteſtxte. Item uide
tur ſenſiſſe Beatus Thomxs in 4. ſententiarum. diſtin-
ctio. 24. quæſtio. vltima. ut refert Barba. in d. conſi. 1. co-
lum, 20. qui ad corroborationẽ dicit in ſingulari Chri-
ſtum Petro dixiſſe. Cõfirma frxtres tuos. Et paſce oues
meas. Ad c. nullus. & c. omnes reſpondeo, quod proce-
dũt de poteſtate ordinaria cuilibet epiſcopo in ſua dię
ceſi data à primo capite Papæ, ſecus de poteſtxte abſo
luta, quia nullus poteſt papam cogere, nec xb xliquo
ſuper terris iudicatur. c. nunc autem, cum ſequenti. &
14 ſeq. 20. diſtinctio. †Item uidemus quod poteſt papa ec-
cleſias uel p̃lxtos eccleſiaſticos ſpeciali priuilegio exi-
mere à iuriſdictione ordinaria epiſcopi, ergo ex pleni-
tudine poteſtxtis multa poteſt quæ non poteſt ipſe epi-
ſcopus, licet in conſecratione epiſcopus uideatur ſibi
ſimilis. ut in capitu. cum & plantare. cum multis con-
cor. ibi de priuilegijs. ubi apparet quod à iuriſdictione
ordinaria epiſcopi poteſt pxpa eximere religioſos ſpe-
ciali priuilegio, qui tamen excedens priuilegium ſuũ
priuatur ipſo priuilegio. Hoc fortius apparet in 25. q. 2.
in gl. in ſumma ubi poteſt cõcedere pxpa priuilegia in
præiudicium aliorum, non autem epiſcopus. cum aliis
multis concor. de qnib. per Pxnor. in rubri. de priuile-
giis capit. priuilegia. 3. diſtinctione. Item ſi poteſt in ſpa

tro-

tronatus alteri concedere ex priuilegio:ut ſuprà tenui.
in 3.parte. in 6. cauſa acquirendi ius patronatus ergo
uidetur ꝙ in ſe habeat: quia aliàs uanum eſſet dicere,
quòd ipſe alteri daret quod non haberet. l. traditio. ff.
15 de acqui.rerum domin.†Vnde ego concludo Papę cō
petere tale ius de plenitudine poteſtatis: nam ſuprà ēt
in tertia parte in quinta cauſa acquirendi iuſpatrona-
tus dixi omnia beneficia apud Papam eſſe mannalia.
tex.in clemen.1.in fi.ut lite pendente.nil. Inno. Iſtam
opi.tacitè ſequitur Arch.in c.filijs.uerſi.in eadem glo.
in fi.Panor.in cap.cùm dilectus.ad fi. eodem. ubi dicit
non ſolere Papam hoc concedere ſine mentione pa-
tronorum: aliàs literę dicerentur ſurreptitiæ & non va
16 leret talis conceſſio. ¶†Nonò quæro:an legato de la-
tere competat iuſpatronatus. id eſt an poſſit iuriſpatro
natus beneficium conferre. Breuiter circa iſtam quæ-
ſtionem dixit Panormi.in cap.cum dilectus.in 2.no.de
iurepatrona.quod aut loquimur de iurepatronatus lai
ci:& tunc non competit tale ius legato:nec poteſt ſine
patroni conſenſu conferre uel præſentare: quia non
ſubeſt ipſi legato laicus.Si uero loquimur de iurepatro
natus clerici:& tunc poteſt ſibi competere legato,& il
lud conferre etiam inuito patrono eccleſiaſtico: quia
ipſe patronus ſubeſt ipſi legato. ad hoc quotidie dicit
textum illum allegari.Ita etiam ſentit Federic. de Se
nis conſil.66. in prima additio.dicens illam eſſe com-
muniorem opinio.etiam ſi iſtud iuſpatronatus eſſet cō
iunctū eccleſiaſticę perſonæ & laicę ſimul:ut ibi exēm
plificat de uniuerſitate quæ habebat iuſpatronatus cū
eccleſiaſtico prælato.Idem tenet Panor.in capit.3.in 1.
no.eo.Idem tenet gl.in cle.per literas.in uerbo apoſto
licis.de præb.ſimilis gl.in c.dilectus filius.in fi.glo.pen.
extra de offi.lega.Iſtas autem gl.limitat Alex.procede
re quando laicus haberet iuſpatronatus ex fundatio-
ne,vel dotatione,uel ditatione,ſecus ſi ex præſcriptio-
ne,quia tunc elegatus poſſet tale beneficium conferre
patronatum inuito patrono laico,cùm aduerſus lega-
tum non præſcribat laicus, & tūc ceſſat ratio quæ erat
ne perterreantur patroni à fundatione eccleſiarū. Ita
Alex.conſi.74.in 4.volum.in 2.col. & conſ.ſeq.fuit de
mente Io.And.in clem.per literas.& Zaba.ita latius di
xit in alio propoſito in 3.parte.in 5.cauſa acquirēdi iuſ-
patrona.allegando conſilium Alexan.& in 6.parte. q.
17 31.verſ.& ꝙ dixi legatum. ¶†Decimo quæro,an com
petat iuſpatro.reſeruantibus in eccleſia collegiata.So-
lutio ponitur in c.nobis.in uerbo iuriſdictione.eodem.
ubi diſponitur ꝙ laicus quantumcunque patronus nō
poſſit intereſſe electioni prælati eccleſiæ collegiatæ.ta-
men hoc fallit, ubi quis ius in fundatione ſibi reſerua-
uit à papa, qui ſolus hoc poteſt concedere,ut ibi tenet
glo.quam ſequitur Panorm.ibi ſed clarius ſubdiſtinxit
in cap.poſtulaſti.circa fi.eo.ſed Ioan. An.ibi clarius in
fi.8.col.ꝙ aut patro. non reſeruauit ſibi ius præſentādi
ad canonicatus & non poterit pręſentare d.cap.nobis.
aut reſeruauit:& tunc poterit præſentare. c.fi. de con-
ceſſ. præb. Sed tamen credo ꝙ etiam ſi ſibi reſeruaſſet
ex permiſſu papæ ꝙ poſſet prælatum præſentare uel prę
ſentationi intereſſe ipſe patronus laicus, eo quia papa
eſt ſupra omne ius poſitiuū. Ideo etiam ſuper ius hoc
poſſet diſpenſare, ut dixit Io.And. in c.poſtulaſti.infra
eo.latius dixi.ſupra proxima q.8. & ſi intelligamus.ca.
nobis.ut loquatur in canonibus nullam haberet dubi-
tationem,cùm ſolum in eccleſia collegiata prohibeat
ibi tex.patronum laicum prælatum eligere, & ſic uide
tur præſupponere ꝙ patronus laicus etiam poſſet præ-
ſentare ad canonicatus eccleſiæ etiam collegiatę,& iu
ra dant ſimpliciter poteſtatem præſentandi ad benefi-
cia per eum dotata. capitulo dilectus tertio ſuprà de
præben.Ita uidetur tenuiſſe Panormitanus in dicto ca
pitulo poſtulaſti.in fi.colum.eo.ad hoc facit quod no.
Panor.in capit.1.in primo notabili.de elec.ubi in colle
giata eccleſia nullus citra papam poteſt dare pręlatū,
ſed debet eligi per collegium ut ibi.ergo ſicut ipſe po-
teſt etiam uidetur quod poſſit diſpēſare patronum lai
cum ut poſſit eligere & electioni intereſſe dando vocē
in ſignum ſuę ſupremæ plenitudinis poteſtatis, de qua
latiſſimè per Barb. conſil.1.& ſupra dixi in ſexta parte.
quæſt.31.Itaque teneo quod etiam in eccleſia collegia
ta non ſolum competit iuſpatronatus ad præſentandū
ad prębendas,ſed etiam ad prælaturam ex ſpeciali pri-
uilegio papę. de quo ſupra in tertia parte. cauſa ſexta.
18 ¶†Vndecimo quæro,an competat collegio iuſpat. Et
breuiter quia ſupra 3.parte in quæſt.17.dixi collegium:
plebem, uel populum poſſe conſtruere eccleſiam: &
per conſequens ſibi acquirere iuſpatronat.ergo eidem
collegio,corpori,uel ciuitati poterit competere iuſpa-
tronat.& non ſolum ex illa cauſa ſed etiam ex alijs, de
quibus dictum eſt in 3.parte,& ex quibus transfertur ut
19 dicam in 9. parte. ¶†Duodecimo quæro,an Epiſcopo
poſſet iuſpatron.competere extra ſuam diœceſim.cir-
ca iſtam q.facit capit.ſignificaſti.quod poſſit quamcun
que perſonam extra diœceſim pręſentare ut ibi de iu-
repatronat. ſed quia dantur plures intellectus ad illud
capitu.ideo uide quæ ſupra ſcripſi in 6. parte quæſt.51.
20 ¶†Decimotertio poſſet dubitari an minori 14.ann.poſ
ſit competere iuſpatronatus ita ut poſſet præſentare
inuito tutore uel curatore. Et quia de hac q. ſatis dictū
eſt in 6.parte.q 40.ſ.quod poſſit præſentare & quod p̄-
feratur pręſentationi ipſius tutoris.ſcilicet quando prę
ſentatio pupilli eſt idonea: ideo non inſiſtam: ſecus ſi
nō eſſet ita bona ſicut præſentatio tutoris: quia illa tūc
præferetur:uerum eſt quod generaliter ipſe tutor debe
ret præſentare ſicut & alios actus facere: ſed ſi diſcor-
dant tunc magis attenditur præſentatio pupilli cæte-
21 ris paribus. ¶†Decimoquarto ſimiliter poſſum reſpon
dere de omnibus alijs perſonis quæ ſunt in tutela uel
cura, ut furioſi habentes dilucida internalla: uel ſimi-
les,ut illi præferantur in pręſentatione arguendo à for
tiori: ſi hoc in pupillo in quo non eſt tantus ſenſus,
quanto fortius in alio in quo militat maior ratio.auth.
22 multomagis.C.de ſacroſan.eccle. ¶†Decimoquinto
reſpondeo pariformiter q. de vxore.an eidem compe-
tat iuſpatronatus ita quod poſſit præſentare: an uero
maritus.Nam ſatis dictum eſt in ſexta parte,quæſt.39.
ſcilicet quod poterit & regulariter debebit præſenta-
re maritus. ſed ſi diſcordarent in præſentatione, tunc
attenderetur præſentatio vxoris cęteris paribus,ut ibi
allegaui rationes & iura & deciſionem Rotę.nō audeo
itaque amplius inſtare circa hanc partem: quia uideo
omnes quęſtiones habere connexitatem quandam ab
alijs tactis ſupra in 3. & 5.parte, & tangendis infra in 9.
Vnde his paucis in hac parte contentus ero quia ſupra
etiam in 4.quæſt. huius partis tetigi quibus competat
iuſpatro.libertorum.

¶Octaua pars. Quando iuſpatronatus competat.

1 *Ius patronatus quando patronis, & ex quibus cauſis competat.*
2 *Iuris patronatus exercicium quando competat.*
3 *Ius patronatus an competat quaſi poſſeſſori.*
4 *Ius patronatus eccleſia an competat fundati ex principio ædificij.*
5 *Eccleſia quis ſit.*
6 *Ius patronatus an competat poſt tranſlationem.*
7 *Ius patronatus libertis eiſdem competit modis quibus ius patrona-
tus eccleſia.*

IN hac parte nec multum inſtandum erit: quia ma-
gnam habet dependentiam ab alijs antecedentibus
& ſequentibus partibus præcipue 9. parte quæ eſt pro-
1 xima ſequens. ¶†Primo ergo quęrendo quando com
petat iſtud iuſpatronatus ſiue eccleſię ſiue liberti ipſis
patronis. Dico poſtquam aliquis acquiſiuit ius tale ex
aliqua de cauſis ſpra nominatis in tertia parte. quę sūt
ſeptem, ſ. fundatione: dotatione.eccle. pręſcriptione:
ditatione, eiuſdē reparatione uel reædificatione: con-
ſuetudine, priuilegio: datione fundi quæ etiam dicitur
fundatio: ut in dicta 3. par. in prima cauſa, in prima
quęſtione, & poſtquam quis acquiſiuit iuſpatronatus

uel per alterum in alterum tranſlatum eſt: tunc dice-
ret ut competere iuſpatronatus illi in quem tranſlatũ
eſt: quod multis modis fieri poteſt de quibus latè pate-
bit infrà in nona parte: & poſtquam alicui competere
cœperit, tandiu competet quandiu illud non perdide-
rit uel extinctum fuerit quod etiam multis poteſt fieri
modis: de quibus dicetur in fin. parte huius tractatus.
Circa tamen hanc parte diſtinguendum puto eſſe, aut
loquimur de proprietate iuriſpatronatus aut de exerci
tio. Si de proprietate illa ſemper dicitur patrono com
petere: quia uidemus quòd nulla alteratio aut muta-
tio poteſt fieri in ipſa ecclesia etiam poſtquam quis prę
ſentauit & ſequuta eſt inſtitutio ipſo pſono inuito uel
ignorante: ut in capit. nobis. eodem titu. & ibi ſemper
debetur honor & onus: de quibus ſupra latius. in ſexta
parte articulo 4. & 5. per plures quæſtiones. Item non
poteſt ipſe præſentatus & inueſtitus permutare inuito
patrono. & ſi facit, poteſt patronus alium præſentare,
ut ſupra dixi in ſexta parte artic. 3. quęſtio. 52. Ad idem
tex. in capit. quicunque. in fi. cum capit. ſequen. ubi di-
citur patronis ſemper competere ius prouidendi con-
ſulendi & ſacerdotem inueniendi: ubi eccleſia indige-
bit in quo ſemper debet ſalutatem diligentiam adhi-
2 bere. †Secundo caſu ſi quærimus de exercitio ipſius iu-
riſpatronatus: aut quærimus de exercitio iuriſpatrona-
tus competenti in eccleſia collegiata, & tunc illud cõ-
petit poſt electionem factam: quia tunc deberet patro
nus adhibere cõſenſum tali electioni regulariter dicto
capit. nobis. de iure patronat. hoc autem fallit ubi tem
pore fundationis reſeruaret quis ſibi ius præſentandi
etiam in tali eccleſia collegiata quod poteſt: ut ſupra
dixi in 7. parte quæſtio. 10. Aut loquimur de exercitio
iuriſpatronatus competentis in eccleſia non collegia-
ta, & tunc competit ante, quia debet ipſe patronus prę
ſentare alias non admittitur aliquis ad eccleſiam pa-
tronatam ſiue patroni pręſentatione, & admiſſus pa-
trono inſtante deponetur, ut in capit. decernimus. 16.
quæſt. 7. cap. ex inſinuationem. eo. Illud autem intelli-
gas exercitium in vtraque eccleſia ſic competere, alia
uero exercitia quæ conſiſtunt in alijs emolumentis &
oneribus, & quæ patroni uel clericorum perſonam re
ſpiciunt, ſemper competunt & ante præſentationem
3 & poſt ut ſupra ſatis in d. 6. parte artic. 4. & 5 ¶ †Secun-
do quęro, an iſtud ius cõpetat, quando quis eſt in quaſi
poſſeſſione. Solutio quo ad exercitiũ præſentandi cer-
tum eſt quod competit donec prohibetur per alterũ
contrarium: & donec euincatur: quia competit etiam
quo ad alias vtilitates: ut de hoc eſt tex in capit. conſul
tationibus. eodem. & licet ſibi tunc competat iuſpa-
tron. quo ad hæc: tamen ſequitur quòd ille ſit patron.
4 ut ſupr not. q. 7. in par. 7. ¶ †Tertio quæro: an competat
iuſpatrona. eccleſiæ quando quis incepit bene ædifica
re: uel perfecit: uel poſt conſecrationem: uel quando.
Solutio. duobus primis caſibus non puto acquiri iuſ-
patrona. eccleſiæ: quia non ſufficit incipere: ad hoc ut
quis acquirat iuſpatrona. ſed requiritur quòd perficiat
ut latius ſupra dixi in 3. parte in capit. primo acquiren-
di iuſpatrona. quæſtio. 14 & 18. ubi dixi quem poſſe co
gi, & quando cogitur non acquiritur, ut 22. quæſtio. in
eadem cauſa. Secundo ſimiliter nõ ſufficit ut quis per-
ficiat ædificium quo ad acquiren. iuſpatrona. eccleſię:
ſed requiritur, quòd ædificium nomen eccleſiæ aſſu-
5 mat, quod fit per conſecrationem ipſius. ¶ †Nam ec-
cleſia dicitur locus parietibus circundatus conſecra-
tus, ubi conſueuerunt ueniam peccatorum Deum ti-
mentes exorare. §. quia uero ita cõperiuntur. authen. ut
liceat matri & auiæ. colum. 8. capitu. primo de conſec.
diſtin. 1. Ita dicitur eccleſia domus Deo dedicata & ſa
crata ad diuina officia. Deo celebrando. Hoſtien. in tit.
de conſecra. eccle. in princip. Azo in ſumma. C. de ſa-
croſanct. eccle. Poſtquam fuerit Deo dedicata, tunc po
terit patronus exercere iuſpatronatus præſentando &
alia faciendo, quæ ad patronum ſpectant, de quib. ſu-
prà late in ſexta parte. Idem etiam dico in patrono al-
taris, uel alicuius capellæ, tunc poterit patronatus iure
patronatus, uti, cum fuerit conſecrata, ut etiam in tali
bus requiritur conſecratio, ut per Hoſtien. in dicto titu
lo. de conſecrat. eccleſ. uel alta. §. & an ſit iteranda con
ſecratio. uerſic. altaria. & capitulo eccleſiæ. de conſecr.
diſtinctio. prima. & quomodo talia fiant, & ubi latè di
xi ſupra in 3. parte. cauſa. 1. quęſt. 32. verſic ſecundum
6 ſciendum eſt quod capella. cum ſequenti. ¶ †Quarto
quęro, quando competat iuſpatronat. acquiſitum, uel
tranſlatum ex alijs cauſis, quam ex cauſis de quibus
ſupra dixi in 3. parte. & in princ. huius partis. & infra di
cam in ſeq. Breuiter dico competere poſtquam cõſtat
eſſe acquiſitum iuſpatron. uel tranſlatum, ut poſt ſen
tentiam, qua fuit aliquem pronuntiatum patronum:
ut per Panor. in c. ſi vero ordinario. in fi. eo. Sic etiam ex
alijs cauſis, ubi apparuerit eſſe tranſlatum iuſpatrona-
7 tus: de quibus. infra in ſequen. parte. ¶ †Quinto quęro,
quando iuſpatronatus liberti competat. Solutio. puto
competere eodem modo: quo iuſpatrona. eccleſię. ſci-
licet perfectè manumiſſione data, ut & tunc proprie di
citur libertus libertate data per manumiſſionem. de
qua in titu. de libertinis inſtitu. & in toto titu. ff. de iu-
re patrona. quomodo autem quis poſsit ad libertatem
peruenire abſque quod acquiratur iuſpatrona. ipſi pa-
trono. ſupra late dixi in 3. parte. in 6. cauſa acquirendi
iuſpatro. in 7. & ſeq. q.

¶ Nona pars. Quomodo transferatur iuſpatronatus.

1 *Iuſpatronatus per ſucceſſionem quæritur.*
2 *Iuſpatronatus ad hæredes etiam extraneos tranſmittitur.*
3 *Fœmina ſuccedit in iure patronatus.*
4 *Deus perſonarum non eſt acceptor.*
5 *Hæres ſiue maior ſiue minor ſic in iurepatronatus ſuccedit.*
6 *Patronus plures poteſt inſtituere compatronos.*
7 *Succeſſor iuris prætorij in patrona. ſuccedit.*
8 *Hæres nondum in poſſeſſionem miſſus præſentare poteſt.*
9 *Baſtardus ſuccedere poteſt in iurepatronatus.*
10 *Iuſpatronatus per donationem transfertur.*
11 *Iuſpatronatus an veniat in venditione omnium bonorum.*
12 *Iuſpatronatus quando ex contractu locationis, & conductionis transferatur.*
13 *Iuſpatronatus an poſſit permutatione transferri.*
14 *Ius patronatus non transfertur obligatione generali.*
15 *Iuſpatronatus dotis tranſmittitur datione.*
16 *Iuſpatronatus diuiſione transfertur.*
17 *Iuſpatronatus an tranſmittatur remiſſione in fraudẽ hæredis facta.*
18 *Iuſpatronatus transferri poteſt conceſſione eccleſia in aliam facta eccleſiam.*
19 *Iuſpatronatus ceſſione transfertur.*
20 *Iuſpatronatus ſubiectione transfertur.*
21 *Iuſpatronatus generali hæreditatis repudiatione tranſmittitur.*
22 *Iuſpatronatus perditur aut transfertur ſi patronus negligens inue-*
niatur.
23 *Iuſpatronatus tranſmittitur per adiudicationem.*
24 *Iuſpatronatus transfertur ex ſententia.*
25 *Iuſpatronatus præſcriptione tranſmittitur, & etiam priuilegio ac vniuerſali infeudatione. nu. 26. & 27.*
28 *Iuſpatronatus delicto graui amittitur.*
29 *Alienabile perpetuo cenſetur quod ſemel alienatum inuenitur.*
30 *Factum non poteſt non eſſe factum.*
31 *Iuſpatronatus dominij tranſlatione transfertur.*
32 *Iuſpatronatus an poſſit legato transferri.*
33 *Iuſpatronatus non tranſmittitur per fideicommiſſum.*
34 *Iuſpatronatus iuramento transferri poteſt.*
35 *Iuſpatronatus liberti transfertur remiſſione, alimentorum denegatione, iuramenti adiectione, capitis accuſatione, mercedis exactione, & necis domini vindicatione. & numeris ſequentibus.*
41 *Iuſpatronatus liberti transfertur per natalium reſtitutionem, & per deportationem, & ex pluribus alijs cauſis: de quibus in numeris ſequentibus.*

HAc parte declarabitur quomodo de uno ad alterũ
1 poſsit transferri iuſpatronatus. ¶ †Primò igitur ut à
fre-

frequentiori quęro: an per ſucceſſionem alteri acqui-
ratur, uel in alterum transferatur iuſpatro. eccleſiæ? in
qua q. minime dubitandum eſt quin tranſeat: eo qa ius
tale poteſt io hæreditate conſiſtere, ut manifeſtum eſt.
& hæreditas ad aliũ tranſit: ergo & iuſpat. l. nihil aliud
eſt hæreditas. ff. de uer. ſig. & ad omnes inſolidum tale
ius tranſit cum ſit indiuiſibile. De quo eſt tex. io c. 1. &
3. eo. titu. ſicut dicitur de uia itinere & actu. l. uiæ itine-
ris. ff. de ſerui. l. 2. §. pe. ff. de uerb. ob. l. hæredes. §. an ea.
ff. famil. erc. c. filijs. 16. q. 7. ut & infrà latius. in 6. amplia
tione inſolidum dicitur tranſire quo ad omnes ſuos
effectus, niſi quoad præſentationem quia ille eſt ſim-
plex effectus qui nõ poteſt eſſe apud plures: & ſiue ſint
hæredes ſimul plures inſtituti: & ſic pro æqualibus par
tibus. §. & ea contrario. inſti. de hære. inſti. ſiue ſint etiã
partibus inæqualibus inſtituti: quia nihilominus inſo-
lidum competet iuſpatro. ut iſta plenè no. per gl. in d.
c. 1. ita tenet Roſr. uer. aliter, & quibus cauſis trãſfero.
eo. ti. io libellis ſuis. Hoſt. eo. §. qualiter transferatur. In
2 prin. ¶ †Secundò ampliatur iſta concluſio: ut non ſo-
lũ procedat quoad hæredes ſanguinis: ſed etiam quo
ad hæredes extraneos per rationem ſupradictam. Item
quia tranſit cum uniuerſitate rerum ſiue ex cõtractu,
ſiue ex ultima uoluntate: ut infrà latius dicam. c. cum
ſeculum. infra eo. ergo multo fortius debet tranſire ad
hæredes à patrono inſtitutos. Ita tenet gl. in c. piæ men
tis magna. in fi. 16. q. 7. habetur in cle. fi. in tex. & in gl. 1.
latè. eo. ti. Ita tenet Inno. in rub. eo. & Pauor. in c. 1. eo.
qui limitat hoc procedere in uniuerſali tantum: ſecus
in hęrede particulari tantum. Hoſt. in d. §. qualiter. uer.
1. nouus hæres. Pau. de Eleaza. in c. nobis. circa princi-
pium. extra eo. Contrarium tenet Fed. conſi. 225. & me
lius. idem tenet. Inn. io rub. eo. in fi. Nec ob. quod ſequi
tur hic immediate: quia aliud in contractu: aliud in vl-
tima uoluntate. l. 1. C. de ſac. ſan. eccle. latius per do. Fe
de. probari uidetur opi. Pauor. quia iuſpat. non tranſit
ex contractu in quo res ſingularis uenditur. ca. de iure
eo. & infra dicam, an ueniat in uenditione, uel funda-
tione, uel emphyteuſi: ergo nec ueniet ex uenditione
rei ſingularis. Idem tenet Pau. in c. cum ſeculum. cum
pluribus concor. per eum, ſcilicet, quod ad hæredes ex
traneos tranſeat: licet adducat multa in contrarium,
quæ non curo referre: quia communis opi. eſt pro hac
ampliatione ut Pan. in d. cap. cum ſeculum. Inn. in d.
rub. eo. & ibi dicit Pan. in quoſque tale ius transferri gl.
in l. ſi operarum. ff. de ope. li. Alex. in l. uenia. co. 2. C. de
in ius uoc. Iaſ. in l. precibus. col. 16. C. de impub. etiam
ſi in non faciendo conſiſtat tales ius. Iaſ. io l. a. C. de in
ius uoc. Plures etiam concordan. habentur in reperto-
3 rio Bertachini in uerbo iuſpatronatus. uerſi. 5. ¶ †Ter-
tio amplia dictam concluſionem, non ſolum procede
re in hæredes maſculos: ſed & fœminas: qa iura loquẽ-
tia de tali tranſlatione non diſtinguũt inter maſculos,
& fœminas: ergo nec nos. l. de pret. ff. de pub. l. 2. d. §. cõ
uenire. ff. de iud. l. quos prohibet. ff. de poſtu. l. 1. §. quod
uero. ff. de ale. luſu. Facit pro ampliatione. c. fi. de con-
ceſ. præb. gl. io c. quoniam inueſtituras. 16. q. 7. c. ex lite
ris. eo. Facit & ratio: nam mulier ita eſt capax huius iu-
ris ſicut & maſculus: quia apud Deum non eſt neque
maſculus: neque fœmina: neque liber: neque ſeruus: cũ
non habeat differentiam perſonarum in ſanctis operi-
4 bus. † Unde ſuprà latiùs diai ita poſſe feudare eccleſiã
mulierem, ſicut maſculum, & per conſequens acquire
re iuſpatronatus in 3. parte q 3. in fi. quia vnam in Chri
ſto mercedem percipere diuina prædicat gratia. §. hinc
autem auth. de monachis. col. 4. Paulus ad Galatas 3.
ita tenet Pan. in c. 1. eo. doc. in d. cle. fi. eo. Fallit iſta am
pliatio quando filia accepta dote renuntiat hęredita-
ti, ſecus ſi non renuntiaret. Fede. conſ. 221. In 5. col. uer.
item quæritur, an filius. ubi vult ꝙ eo quia de perſona
ad perſonam trãſit ius multis modis, & inter alios ſuc-
ceſſione, ſed nõ reperitur, ꝙ ad filios repudiantes, ergo,
& c. & p alias authoritates & rationes, de quib. per eũ,
qui dicit, ꝙ ita ſeruat conſuetudo, & uidit plures filias
maritatas iure municipali excluſas ab hęreditate patris
non admiſſas cum fratrib. ad pręſentandum. Imo ſi nõ
repudiaret, ſed alias nõ eſſet hæres, tunc nõ tranſit ad
eum iuſp. ita Pan. in c. cũ ſeculum. col. a. eo. Io. And. io
c. ex inſinuatione. dum refert antiquam Angliæ. con-
ſuetudinẽ per quã ſolus primogenitus tm̃ ſuccedebat,
5 & alij fratres non habebant iuſp. extra. eo. ti. ¶ Quarto
procedit dicta cõcluſio ſiue hęres ſit maior, ſiue ſit mi-
nor, non etiam in pupillam, uel pupillum trãſit, unde
põt pñtare ſicut maior & ſi tutor uellet aliũ à pupilli pᷓ-
ſentatione extraneum pñtare, tunc patib. præſentatis
in dubio pręferendus eſt pñtatus per pupillũ: ut ſ. late
in 6. parte. q 40. p plures authoritates. Itẽ facit qa iſtud
uerbũ hæres, ita cõuenit pupillo ſicut maiori, ergo ita
dẽt in eũ transferri iuſpa. ſicut in maiorẽ. ¶ Quinto am
pliatur, ut ẽt in neptẽ conceptã poſt mortẽ aui ab ipſo
auo trãſferatur tale iuſpa. ut in l. Paulus. §. fi. ff. de bo. li.
6 ¶ †Sexto qũ vnus tm̃ pᷓronus eſſet mortuus relictis plu-
rib. cõpatronis uiuentib. & plurib. inſtitutus hæredib.
oĩ tũ iſti plures oẽs acquirũt iuſp. inſolidũ ſimul: & ſuc
cedunt quo ad iuſp. in ſtirpes, & non io capita, & hñtur
illi oẽs pro uno, ut hodie eſt textus in cle. fi. eo. & ibi Za
ba. l. cui fundus. de condi. & demon. in linea deſcendẽ-
ti ſucceditur in ſtirpes nõ in capita. gl. 2. in ca. ſi plures.
in fi. Vacillat. Arch. clare tenet in c. vnico. eo. In 6. & in
d. c. ſi plures, ꝙ oẽs hæredes hñtur loco unius qñ fuerũt
plures patroni ex diuerſis cauſis: licet ſint oẽs hæredes
inter ſe inſolidum, ſecus ſi ſolus eſſet patronus, qa tunc
plures hæredes eſſẽt patroni inſolidum, uñ dicit initiũ
cõſiderandũ ut per eũ, iſta aũt ampliatio & declaratio
procedit ſiue ſint inſtituti hæredes æqualibus partib. ſi-
ue inæqualib. ut per gl. not. in c. 1. eo. & ſ. ampliatione
diai. In filios aũt non hæredes non transferatur ſm̃ Pa
nor. in c. cũ ſeculum. col. 2. eo. latius. ſ. in 3. ampliatio-
ne. in fi. & vr̃ eſſe tex. in c. filijs. 16. q. 7. qui licet in princi
pio videatur loqui de filijs & nepotib. nõ tñ loquitur ni
ſi de filijs hęredibus ut ibi. Ipſis tñ hęredib. ita tenet gl.
ibi. vñ dicit ibi Arch. in principio multum notabiliter,
ꝙ oẽs illi qui non poſſunt eſſe hæredes, nec ẽt poſſunt
iuſp. acquirere per ſucceſſionem, ut ſ. dixi de plurib. per
ſonis, quæ non poſſunt acquirere per principalem cau
ſam fundationis, uel dotationis uel ſimilium, ut hęreti
cus, Saracenus, infamis Iudæus, Paganus, quia eorũ me
moria poſt mortem poteſt damnari per excõicationẽ.
7 c. ſio. 24. q. 2. ¶ †Septimo ampliatur dicta concluſio, ut
non ſolum procedat in hærede & ſucceſſore ciuili, ſed
etiam in ſuccedente de iure prætorio per bono. poſ. ut
in eum etiam transferatur iuſpatronatus, & hoc clare
tenuit Fede. conſ. 225. in fine. quia licet uocentur tales
hęredes. §. quos autem, inſti. de bono. poſ. tamẽ in effe-
ctu ab ipſis non diſtant, ut ibi. & cap. 1. cũ ſeq. ff. de bo-
8 no. poſ. Inno. in rub. extra eo. ¶ †Octauo ampliatur præ
dicta concluſio procedere etiam antequam hæres mit
tatur in poſſeſſionem hæreditatis, quia poterit pręſen-
tare etiam antequam ſit in poſſeſſione hæreditatis, ut
Bald. dicit in l. col. pen. uerſic. credo ꝙ hæres poſſit prę
ſentare ſiue aliqua miſſione. allegat Innoc. in c. cum in
noſtrum. de conceſ. pręb. not. per Cyn. in l. monumen-
9 ta. C. de lega. ¶ †Nono ampliatur ut etiam in filios ba-
ſtardos transferatur iuſpatronatus per ſucceſſionem
Bal. in l. eam quam. C. de fideicommiſ. in fi. Iſtas autem
extenſiones omnes limito procedere quando hęres in-
ſtitutus uel ab inteſtato ſuccedens iam adiuiſſet hęre-
ditatem, dato quòd adhuc non eſſet in poſſeſſione ip-
ſius quia antequam adeat hereditatem non dicitur hę
res. l. hęres. quandocũque hereditatem adeundo iam.
tunc à morte defuncti ſucceſſiſſe uidetur. ff. de acqui-
rend. hęredita. & in l. omula fere iura. ff. de regu. iur. &
ibi optima gl. nam hęres dicitur dominus. l. item mel
la. §. legis autem. ff. ad legem Aquil. Sed dñium non ha
bet in hęreditate antequam acquirat. §. ſingulorum. cũ
ſeq. inſtit. de rerum diuiſione. Acquirere autem non di
citur hęreditatẽ antequã quis exprimat, ut in toto tit.
pręſertim in C. de acquir. hęre. & in l. nullus. nec eme-

te,nec donatum aſſequi,nec damnoſam hæreditatem
adire compellitur.C.de iure deliber.& ibi gl.hæredita-
tem.Item in bonorum poſſeſſionibus quæ non dantur
inuito.l.3.§.Inuito.ff.de bono.poſ.aliàs non dicitur qs
hæres nec bonorum poſſeſſor.Ideo in eum non tranſ-
fertur iuſpatron.ut ſupra in fi.3.ampliationis dixi.Vn-
de etiam in illos non tranſit qui non poſſunt eſſe hære
10 des.ut ſupra in fi.ſextæ ampliationis dixi. ¶†Secundo
quæro an donatione transferatur iuſpatron.Huic quę-
ſtioni poteſt reſponderi.Aut donatur laico & tunc do-
natur conſenſu Epiſcopi.c.ex inſinuatione eo. licet ibi
gl. videatur uelle à prin.ꝙ compatroni poſſint donare
ſine Epiſcopi conſenſu:quia illud capitulum non facit
mentionem de Epiſcopo: ſed reprobatur gl. illa ut ibi
per Panormi.& Ioannem And.facit cap.ſignificaſti &
ibi Ioan. An. diſtinguit quòd ſi donatur etiam clerico,
intuitu tamen perſonæ requiritur conſenſus Epiſcopi,
ne interueniat aliqua ſimulata vẽditio:ut Pan.in dicto
capit.ex inſinuatione. Si uero eccleſiaſtico intuitu ec-
cleſiæ tunc non requiritur Epiſcopi conſenſus. ad hoc
eſt textus in capit.illud.eo.& capit. vnico. eo. in ſexta.
Iſtam diſtinctionem poſuit Roſre.in ſuis libellis eo. ti.
Panormi.eam dicit communem:licet non alleget Ro
fre.ipſum in dicto capitulo illud,aſſignat rationem di-
uerſitatis : quia laici magis aggrauant eccleſias quam
clerici.2.quæſtio.7.laicos.& capit.laici.Item quia ſi ter
minos excederent clerici facilius corrigi poſſent p epi
ſcopum quam laici.99.diſtin.capit. iudicatum.& ideo
requiritur conſenſus epiſcopi qui habet cõſiderare an
expediat eccleſię mutare patronum.Nec obſt.cap.con
ſultationibus.de donationibus.quia ibi loquitur de cõ
ceſ.eccleſiæ quam non poteſt laicus facere ſine epiſco
pi authoritate.Panormi. in capitulo Illud. in 1.mẽbro
eo.Ita tenet glo.in capit.conſiderandum.in fi. 16.quæ-
ſtione ſeptima quòd iuſpatronatus poſſet donari: imo
etiam ſi frater alteri fratri remitteret,talis remiſſio ha-
bet vim donationis & requiritur conſenſus epiſcopi :
ut per Panormi.in capitu.ex inſinuatione eodem. Pro
ſecundo membro tenuit glo.cenſenda in capit. unico.
eo.6.& ibi Gem.ſupradictam diſtinctionem poſuit Ho
ſtien.in eo.titulo § qualiter. verſiculo,mihi uidetur di-
ſtinguendum iuxta iſtam diſtinctionem:quia ſuprà di-
xi ſi donator loco religioſo non requiritur conſenſus
epiſcopi:ſi laico ſecus.Quæro ſi laico donaretur,& epi-
ſcopus nollet conſentire:an poterit cogi per ſuperiorẽ
ad conſentiendum. tenet Panorm.in capitulo nullus.
eod.in fi.quòd per Archid.poterit cogi ad conſentien-
dum, quando non ſubeſt alia cauſa, quare non debeat
conſentire:per iſtum text. qui licet ſoli Papæ uideatur
reſeruare talem ſuperioritatẽ & poteſtatem: nihilomi
nus intelligit ibi Panormit. ut etiam Archiepiſcopus
poſſit ſed non ipſe concedet talem conſenſum: ſed co
get epiſcopum conſentire:ut per Panormi.ibi & Ioan.
Andr.conditio appoſita donationi iuriſpatrona.uitia-
tur & non vitiat. Gemi. in capit.vnico in fin. principij.
11 eo. in 6. ¶†Tertio quæro: an iuſpatronatus transfera-
tur ex generali contractu emptionis & venditionis: li-
cet in hac q. videatur tex.in capit. præterea.2.& cap.de
iure codic. quod contractus venditionis iuriſpatronat.
non poſſit valere:tamen puto quod poſſit uendi cum
uniuerſitate rerum puta uendendo omnia ſua: uel uen
dendo omnia pertinentia ad tale caſtrum cum caſtro.
c.cũ ſeculum. eo. ubi ratione feudorum emptor aliter
uel acquiſitorum,uel alio modo iuſpatron.acquiſierit
non poteſt præiudicari iuribus epiſcopalibus:imo etiã
in emptione hæreditatis transfertur iuſpona. ut per Io.
And.in dicto capitulo ex literis.in 2.colum.uerſic.poſ
ſet tamen dici contra.extra eodem. quod limitat Car.
in clem.2.in fin.2.colum.eo.& Alexan.in l.hanc legẽ.
ff.de contrahend.empt.niſi eſſet facta ſingularis men
tio. de iurepatro. in ipſo contractu ut per eos: ut & per
glo.in dicto capit.cùm ſeculum.¶Secundo limitat ibi
dem Inno.in cap.cùm ſeculum.procedere quando ca
ſtrum uel uilla in genere daretur in feudum. procede-
re quando caſtrum uel uilla in genere daretur in feu-
dum:quia tunc etiam tranſiret iuſpatrona.aliàs ſi fun-
dus in quo eccleſia eſt fundata daretur, non tranſiret
iuſpatronatus in tali re ſingulari. ¶Tertio limitat Pa-
norm.in d. c.de iure.ſi partes expreſſe vendant iuſpatr.
uel poſito quod uendant uillam in genere: tamen ex-
primunt ſpecialiter iuſpatronatus puta uillam cum iu
repatron.quia iuſpatronatus tunc non tranſibit, quod
alias tacite tranſiuiſſet acceſſoriè:quia committeretur
tunc ſimonia, ſi ex tali venditione deberet iuſpatrona.
tranſire.c.quæſitum.de rerum permu.cap.præterea de
tranſac.& Ioann.And.in c.vnico.eodem in 6. ubi latè
de hoc diſputant quando nominatur in 1.col. Panor.
In c.quanto.col.3.uerſi.ſed circa prædicta quęro latius
per Gemi.qui pro & contra arguit: & tenet quòd ſi eſt
expreſſum declaratiuè: puta caſtrum cum omnibus iu
ribus.ſ.cum iuriſdictione honore & iuſpat. tunc trãſit.
ſecus ſi coniunctiuè ſecundum eum in c. unico. col.1.
ver.4.quando in uenditione. & ita dicit fuiſſe iudicatũ
Maguntiæ.Idem Ioan.And.in additio.ad Specu.eodẽ.
Bal.in l.fi.pe.col.C.de edicto diui Adri.tollen. tenet ꝙ
expreſſio iuris patron.facta per copulam non nocet: pu
ta uendendo caſtrum & iuſpatronatus:quia uenit am-
pliatiue:ſed male per ſupradicta.¶Quarto quando ap-
paret de uoluntate contraria ipſius uenditoris : ut ibi-
dem per Ioan.And.per d.c.ex literis.An autem expreſ-
ſe vendens perdat tale iuſpatronatus.Arch.in c.qui ſtu
det.1.q.1.tenet ꝙ non.per no.in c.quia clerici eo.ubi eſt
glo.quod ſolus emens deberet puniri,ſed fallit ſi eccle-
ſia emeret iuſpatronatus.tunc transferetur iuſpa. quia
eccleſia fit libera,non quia ex uenditione transferatur
iuſpatronatus,ſed quia uenditor ſpoliari debet illo iu-
re quod uoluit uendere,& non potuit, & ſic eccleſia re
manet libera,ut Panormitanus in cap.qua clerici.in fi-
ne eodem.facit cap.qui ſtudet.1.q.1.rationem diuerſi-
tatis quare poſſit vendi & non donari.poſuit Roſre. in
libellis, quia donatio nõ habet peccatum,uenditio ſic.
Item donatio fit gratis uenditio non. l.per diuerſas. &
12 l.ab Anaſtaſio.C.manda. ¶†Quarto quæro,an contra
ctu locationis & conductionis transferatur iuſpatrona
tus.Huic quæſt.reſpondet clare glo.1.clare in c. ex lite
ris.extra eo. diſtinguẽdo ꝙ ſi ſit locatio ad longũ tem-
pus ex qua transferatur utile dominium, tunc etiam
transferatur iuſpatron.ſi ex locatione non transfertur
utile dominium,quia ad breue tempus,tunc etiam nõ
transferetur iuſpa.ut ibi Panor.qui pulchram aſſignat
rationem diuerſitatis quare tranſeat ex locatione tali
& non ex iure pignoris ut ibi per eum & quod ex tali
locatione transferatur iuſpatronatus uide Innoc. in c.
propter. de locato. ubi tenet ꝙ conductor ad longum
tempus non poſſit expelli à domino ſient alius.dicetur
autem longum tempus in iſto caſu ad minus 10.uel 20.
annorum,ut in toto titulo.C.de præſcri. longi tempo.
10.vel 20.annorum maxime in l.fi.ad idem tex. in §.1.
inſtitu.de vſucapio. ubi accipitur longum tempus in-
ter præſentes decennium,inter abſentes 20.annorum.
Secus quã locatio eſſet facta ad modicum tp̃s, quia tũc
nõ tranſit utile dñium,ſed tm̃ poſſeſſionis detentio, nã
colonus ad modicum tp̃s dño dr̃ poſſidere, & non ſibi.
l.male agitur.C.de pręſcri.30.uel 40.annorũ.ubi nullo
tpe præſcribunt tales poſſeſſores. Item facit ad prædi-
ctam concluſionem quod iuſpat.ex generali longa lo-
catione trãsfertur,qa talis dr̃ ſimilis emptioni §. adeo
autem.inſti.de loca.Ideo ſicut in uenditione transfer-
tur iuſpatr. ergo & in tali generali locatione. l.à Titio.
13 ff.de uerbo.oblig. ¶†Quinto quęro,an permutatione
transferatur iuſpatro. Ad hanc q.reſpondetur c.nemi-
ni.16.qõ.7.ubi etiam alicui regum non licet dare aliqđ
monaſterium alteri priuato,ſed ſolum monaſterio,qa
in propriũ non datur niſi altero loco ſacro per permu
tationẽ,ergo eodem modo & tranfertur iuſpatr. acceſ
ſorie. quod ibi ſentit gloſ. ſcilicet quando permutatio
fit cum loco ſacro uel religioſo, cum aliàs non poſſit
fieri talis permuratio. capit. ad quæſtionem de rerum
per-

permuta.& ibi Archid.& ibi etiam gloſ.fi.in dicto ca-
pitu.ad quæſtionem. de rerum permuta. Cum illa glo.
uidetur ſentire ibi Io.An.contra Inn.quod in uendica
tione caſtri uel uillę trãſeant ſpiritualibus nexa ut iuſ-
patro.& ſimilia,licet nõ merè ſpiritualia ut eccleſia, &
licet communiter concludatur quod ex permutatio-
ne transferatur:hoc tamen procedit interueniente cõ-
ſenſu ſuperioris:quia aliter non poſſunt talia permuta
ri diſtinguendo tamen vt ſupra quæſtio.proxima cum
laicis uel eccleſiaſticis,habetur in cap. final. de rerum
permu. Imò etiam ſi laici haberent plura iura patrona
tus poſſent ad inuicem permutare interueniente con-
ſenſu Epiſcopi.ut Panor.in cap.quærimoniam.in 3.in-
tellectu extra eo. Idem etiam ſi plures eſſent aliquarũ
eccleſiarum patroni, poſſent permittere quodam mo-
do permutationem ut unus in una,alius in alia eccleſia
ſit patronus ut infra latius dicam.an transferatur diui-
14 ſione.¶†Sextò quæro:an ex generali obligatione om
nium bonorum transferatur ius patrona. Huic q.clarè
reſpondet tex. in capit.cùm Bertoldus. de re iudicata.
ubi licet quis curiam ſuam obligauerit alteri pignori,
non tamen uidetur transferri iuſpatrona. unde præfer-
tur præſentatio facta ab ipſo debitore pignoranti præ-
ſentationi ipſius creditoris. Nec obſtat ibi gloſ. in uer-
bo patrono. quæ uidetur in principio uelle quod imò
transferatur in creditorem: quia poſtea illud reprobat
& bene:quia fructus non debent tranſire in creditorẽ:
ſic nec ius patronatus à fortiori cum tale ius poſt præ-
ſentationem & inſtitutionem ſolui non poſſet vel re-
ſtitui.& ibi expreſſè Panor.in 2.notabili vult non tran-
ſire iuſpatron.in contractu pignoris quantumcunque
generali, licet tranſeat in generali contractu venditio
nis caſtri:ut ſupra dixi in 3.q.huius partis:& illum dicit
communem intellectum doctorum ut non tranſeat.
Idem tenet in dicta gloſſ.patro. eam probando ut per
eum in colum. penult.replicando rationem quare nõ
tranſeat: quia debet creditor omnes fructus reſtitue-
re:ſed hoc non poſſet reſtituere:quia præſentatus & in
ſtitutus regulariter non amouetur.¶Idem etiam ſen-
ſit gl.in c.ex literis.in fin.eo.Iſtam communem cõclu-
ſionem limitat Bart.in l.ſi is qui. §.iura.ut nõ procedat
in iure patronatus ex quo percipitur aliquod commo-
dum pecuniarium,quia tunc tale ius poſſet pignorari,
ut ibi text. loquitur in vſufructu. de quo dixi ſupra in
ſexta parte articulo.4.quæſt.2. Et ſicut non poteſt veni
re in generali obligatione omnium bonorum quando
nominatur iuſpatrona.ita nec poterit uenire in ſpecia
li, cùm nec veniat in ſpeciali uenditione nec transfe-
ratur,ubi ſpecialiter notatur,ubi alias,ueniſſet in gene
rali nominatione,ut ſupra in 3.quæſt.in 3. limitatione.
15 c.de iurę ſecundo.c.cùm ſeculum eo.¶†Septimò quę
ritur, an ius patrona. tranſeat ex contractu dotis datæ
ab vxore marito.In hac quæſtione Paul. de Eleaza. te-
nuit quòd non tranſeat in maritum,eo quia neceſſe eſ
ſet ut in dote uel donatione omnium bonorum fieret
traditio de ſingulis rebus. quæ traditio non poteſt ha-
bere locum in iure patro.Sed tamen refert Ioan.And.
tenuiſſe contra,& iſtas opi.refert Card.in elemen. 2.in
6.quæſtio.eo.de hac quæſtione latius ſcripſi.ſupra in 6.
parte.39. quæſt.concludendo quòd poſſit maritus præ
ſentare.Sed ſi maritus & vxor duos diuerſos præſentãt
tunc magis attenditur præſentatio vxoris quàm mari
ti,per bonas authoritates,de quibus ibi ſupra: 7.parte,
16 quæſtio.15.¶†Octauo quæro, an diuiſione transfera-
tur iuſpatron.inter patronos.Ad hanc quæſtionem gl.
habemus expreſſum in clemen.1. in uerbo liberè. eo.
quæ vult quòd ſicut per rationem illius cle. diſpoſitum
eſt plures habentes ius patro.alternis vicibus poſſe prę
ſentare:Ita etiam vult quòd poſſit vnus alteri remitte-
re iuſpatron.in alia eccleſia. Reſpondet ad l. quædam.
ff.famil.erciſc.ad l.3.ff.de ali.lega.ad l.fin.ff.de iurepa-
trona.in quibus dicitur quod non poteſt iuſpatrona.li-
bertorum diuidi:licet alimentorum præſtatio diuida-
tur.quod procedit in iurepatronatus libertorum,quod
eſt fort ius iurepatrona.eccleſiæ quantum ad hoc ut 13.
parte dicam. Idem tenet Pe. de Ancha. in dicto clem.
2.Imo vult quod etiam eccleſia non uacãte poſſit fieri
talis diuiſio,uel uacãte,per illum tex.qui vult quod poſ
ſet iuſpatro.diuidi quantum ad effectum præſentandi
ut alternis uicibus poſſint pręſentare. ergo eodem mo
do ut in diuerſis eccleſijs poſſunt eſſe patroni,& pręſen
tare ſinguli ſecũdum diuiſionem ut poſſint facilius ec-
cleſiis prouidere,deberent poſſe iuſpatrona. diuiſione
transferre. Iſtam ſententiam ſequitur Panormita. In
duobus diuerſis etiam patronis vt poſſint permutare
iura patro.quę habent in eccleſijs diuerſis authoritate
ſuperioris, ut ſupra dixi in 5.parte. Panormita.in cap.
quærimoniam eo. Et talis diuiſio non propriè dicitur
transferre in alterum patronum iuſpatron.ſed potius
remittere capit.ex inſinuatione eodem,ſed talis remiſ
ſio non tranſit in liberam dotationem,ut eodem cap.
quia fit remiſſio propter remiſſionem. per hoc facit
quod dicit Bal. in l.familię. C.fam.erciſ.quod tale iuſ-
patronatus dicitur indiuiduum, quia vnicuique inſoli
dum, competit:Ideo remiſſio plus operabitur quàm
diuiſio.ut & Panormitanus in capitulo primo eodem
17 uerſ.Item quęritur.¶†Nono quęro,an remiſſione uel
renunciatione transferatur iuſpatrona. Breuiter huic
quęſtioni videtur reſpondere text.in dicto capitulo ex
inſinuatione. eo.ubi ex remiſſione facta à fratre fratri
inſolidum,remanſit frater patron. & non ſolum alteri
compatrono poteſt remitti ius patronat.ſed etiam ipſi
eccleſię in qua habetur, & tũc dicetur eccleſia libera,
& ius pſentandi, & inſtituendi ſpectabit ad ordinariũ
loci:nec dubitandum eſt cùm habeamus circa hãc de
ciſionem textum expreſſum in cap.unico eodem. in 6.
Imo etiam ſine Epiſcopi conſenſu poteſt quis remitte
re iuſpatro.eccleſię,quod in ea habuit. ratio ſatis clara
aſſignatur ibi per Gem.quia ſicut à principio potuit pa
tronus eccleſiam liberam dimittere non retinendo ſi-
bi aliquod ius,eodem modo poſtquam illud habuit po
teſt remittere:ſed licet poſſit remittere iuſpatron. non
tamen poſſe remittere illud quod reſpicit fauo.eccle-
ſię,niſi totum ius vellet remittere,ut ibi per Gem. An
autem hęc renunciatio poſſit fieri in fraudem legiti-
morum hęredum? dic quod ſic per cap.unicum, in 6.
eo.& per cap.ſignificauit.de teſti. ubi ſi ędificans eccle
ſiam uult illam eſſe liberam ; & nihil tempore ędifica-
tionis dicat ; ſe iuſpatronatus retinere. poteſt ſacerdos
petere ut examinentur teſtes ad ęternam rei memo-
riam de hoc denunciando fundatoribus uel hęredib.
eorum,ut receptioni teſtium interſint,& debent expe
ctare ut ibi,& per cap. cùm ſeculum,ubi acquiritur juſ
patrona.ex generali emptione caſtri de iurepa. Ita poſt
hæc ſcripta reperi Paulum de Caſtro tenentem in cõſ.
154. incip. circa pręſentem caſum notandum eſt.in fi.
mouetur per dictum Archid. in dicto capitulo unico.
18 in 6.uerſic.eodem.in fin. ¶†Decimo quęro,an tranſ-
feratur iuſpatronatus conceſſione eccleſię in alteram
eccleſiam facta.Ad hanc q.reſponderi poteſt per cap.
ſuggeſtum.eo.quod tale ius poteſt transferri de perſo-
na patroni in perſonam prçlati, uel in alteram eccle-
ſiam interueniente Epiſcopi conſenſu ut ibi.& in cap.
nullus.& capit.quod autem.eodem. Ad idem in capit.
illud.& ibi Panormitan.eo. in princip. 2.colum. poſuit
latiſsimam diſtinctionem ſi quis uult concedere ec-
cleſiam in genere cum omni iure,poteſt cum conſen
ſu Epiſcopi, aut ſine Epiſcopi conſenſu : & nihil po-
teſt aut uult tantum proprietatem : & poteſt transfer-
re interueniente generali tranſlatione omnium,dum
non exprimatur iuſpatronat.In ſingulari uero conceſ-
ſione ſi fiat loco religioſo etiam ualet ſine Epiſcopi: al
teri uero loco, uel perſonę priuatę no fit ſine Epiſcopi
conſenſu talis conceſsio.& ibi aſsignat rationem qua-
re interuenire debeat Epiſcopi conſenſus : ne alterius
19 perſona patroni mutata grauetur eccleſia. ¶†Vndeci
mo quęritur,an ceſsione transferatur iuſpatron. Quę-
ſtioni huic clarè reſpondet Spec.in titu.de proe.§.fin.

uerſic. quid ſi ex communicatus. ubi expreſſe tenet, ꝙ
excommunicatus poſſit cedere actionem alteri, dato
quod ipſe non poſſet agere, & ceſſionarius incontinen
ti poterit agere. & faciunt ea quę dixi ſuprà in 3. parte
in 10. qō. eo. ergo multofortius etiam alius qui non ſit
excōicatus ut ſ. ex aliis tractatibus dixi poſſe trāſferri.
20 ¶ †Duodecimò quęri poſſet: an transferatur ius patro
natus ea ſubiectione: puta quando Epiſcopus uellet
vnam eccleſiam alteri ſubijcere inuito uel ignorante
patrono Circa quam q. non eſt dubitandum: eo quia
inuito patrono non poteſt epiſcopus eccleſiam alteri
ſubijcere, vel in alio vſus conuertere, nec facere eccle-
ſiam collegiatam: ut latè habetur in cap. ſuggeſtum.
& ibi Panor. eod. in capitulo cùm autem: & ibi gloſſ. &
21 Panormi. eodem. ¶ †Decimotertiò quæro, an ex repu
diatione hæreditatis tranferatur ius patronat. Hanc q.
ſoluit Card. in cle. 2. in 7. q. de iure patro. tenens ꝙ trāſ-
feratur tale ius generali repudiatione hæreditatis: quia
tranſit cum vniuerſali hæreditate: ut ſupra dixi in 1. q.
huius partis. & ita uidetur, ꝙ hæreditatem repudiando
totam, ad illos, tranſibit tale ius, ad quos hæreditas per
uenerit, ut ibi dixi in proxima q. præcedenti: licet gl. vi
deatur tenere contra. in c. cōſiderandum. 16. q. 7. loquē
do. de iurepa. libertorum. per l. filij. ff. de iure pa. ubi filij
abſtinentes ſe hæreditate patris nō tamen amittunt ius
pa. libertorum. Ad idem tex. in l. ſi operarum. ff. de ope.
li. ubi ſi patronus egerit in iudicio ad operas cum liber
to & mortuus fuerit non fit tranſlatio operarum ad ex-
traneum hæredem ſed ad filium etiam ſe abſtinētem
ab hæreditate patris: & ſic uidetur ꝙ non transferatur
repudiatione. Sed ibi gl. in d. l. ſi operarum. dicit illud
procedere in iure pat. libertorum ꝙ non tranſit in hæ-
redes extraneos: ſecus in iurepa. eccleſiæ ꝙ ad quoſcun
que tranſit, ut ſupra in q. 1. huius partis. in 2. ampliatio
ne. Ratio eſt diuerſitatis: quia illud ius conuenit filijs, ut
filijs non ut hæredibus iuſp. eccleſiæ datur filijs, ut filijs,
& ut hæredib. Ideo quando non vult filius eſſe hæres:
tunc tranſit iuſp. cum vniuerſali hæreditate. ut uidetur
uoluiſſe Bar. in l. iuriſiu. §. ſi liberti. in 1. col. ff. de ope. li.
Hanc autem concluſionem puto limitan. quando quis
ſimpliciter repudiaret hęreditatem totam: tunc etiam
trāſit iuſpa. Si autem vellet, ut filius ſibi, retinere iuſ-
patr. tunc crederem ꝙ poſſet per c. filijs. 16. q. 7. uidetur
gl. expreſſa in c. conſtitutum. 16. q. 1. in gl. propinquis.
¶ Secundo puta rem limitandam dictam concluſio-
nem, quando conſuetudo eſſet ꝙ filius non hęres non
haberet iuſpa. ut expreſſe conſuluit Fed. de Sen. conſi.
141. col. 6. uerſ. præterea ſi filius. ubi dicit ſi filius debe-
ret eſſe patronus ſine hæreditate: tunc etiam ſequere-
tur ꝙ poſſet uiuente patre præſentare. Cuius tamē con
trarium dicit conſuetudinem optimam legum inter-
pretem obſeruare; ꝙ ſequitur Io. And. in c. ex inſinua-
22 tione eo. Pan. in c. cum ſeculum. eo. ¶ †Decimoquarto
quæro, an transferatur iuſp. ex negligentia patronorū.
Circa hāc. q. non inſiſto: qa de hac. ſ. in 6. par. q. 31. dix.
ubi dixi Epiſcopum poſſe inſtituere ſine pręſentatione
in certis caſib. qn̄. ſ. patronus non præſentat. ī. tps à iure
determinatum. Item qn̄ indignum ſcienter: ut latius in
10. q. in 6. par. & in alijs pluribus caſibus in quibus ſper-
nitur ipſa patroni pręſentatio: & ordinarius ſine pręſen
tatione poteſt inſtituere: de quibus dixi in 13. quæſtio.
ſupra in 6. par. in qua decem notaui caſus in quib. ſper-
nitur ipſa patroni præſentatio: & ius defertur inſtituen
di ordinario ſine aliqua præſentatione. ꝙ intellige ut
dixi in d. locis ut transferatur iuſpa. ex talib. cauſis quo
ad illum actum pręſentandi, non quoad alios effectus,
23 ut no. in d. locis. ¶ †Decimoquinto quæro an adiudica
tione transferatur iuſp. Hanc quæſtio. expedit Ioā. An.
in c. quærimoniam c. dicēs, ꝙ alia iura indiuiſibilia poſ
ſint inter hæredes adiudicari per iudicem alicui hære-
dum inſolidum & grauare partem alteri hæredi partē
pecuniariam refundere. l. 3. ff. fami. hercíſ. l. hæredes. §.
1. eo. tamen contra dicit eſſe de iurep. ꝙ ſcilicet nec di-
uiditur nec adiudicatur, ſed inſolidū permanet apud
omnes. hoc dixi ſecundum Goſt. eodem prout & not.
in c. unico. eo. ſcilicet, ꝙ apud plures hæredes ſit inſoli-
dum: & licet nō inſiſtat tamen optime probatur: quia
non transfertur regulariter iuſp. & tit. ſingulari: prout
eſſet in iſto caſu, & quodammodo committeretur ſi-
monia ſi ea tali actu adiudicationis deberet trāſire cū
pro adiudicatione aliquid ſit reſtituendum: ut in l. itē
Labeo ſcribit. §. 1. ff. fam. hercíſ. eo. latius in §. quædam.
inſti. de actio. circa fi. §. & ꝙ iuſp. non tranſeat ex ſingu-
lari contractu. dixi. ſupra q. 3. huius partis, & in alijs in
quibus feci mentionem de ſingularibus. caſib. puta do
24 tatione, &c. ¶ Decimoſexto quæro, an transferatur iuſ
pa. ſententia. Huic q. reperio Pan. reſpondiſſe in c. quā-
to. de iudicijs. ꝙ etiam ſi laicus iudicaret dummodo iu
dicaret ſuper re vniuerſali: puta caſtro, uilla uel hæredi
tate, in quibus eſſet iuſpa. ꝙ tale iuſpa. acceſſorie tran-
ſiret ex tali ſententia: ſicut uenit in generali cōtractu:
ut ſupra ita tenuit Ant. de Butr. per capitulum ex lite-
ris. eo. titu. de iurepa. ubi tranſit in generali locatione.
Ad idem eſt glo. 1. no. c. filiis. 16. q. 7. quæ vult etiam iu-
dex laicus iudicando, dummodo ſuper vniuerſitate iu
dicauerit, poterit priuare iurepa. laicum licet per ſe nō
poſſet: per. d. c. ex literis. & c. cum ſeculum, eo. Item dū
modo non fuerit facta particularis mentio de iurepa.
uel in libello, uel in ſententia: alias non valet iudiciū:
quia uideretur principaliter intentatum per no. per Io.
An. in c. vnico. eo. in 6. ſupra dixi in 3. q. huius par. An
autem ex iniuſta ſententia transferatur: de hoc vide la
tius per Pan. in c. quia plerique. de immu. eccle. ubi exa
minat an inique condemnatus in foro conſcientiæ te-
neatur parere, concludendo quod non: quia ex iniuſta
ſententia non oritur ius. l. Iuli. de cond. indeb. Secundo
quia lucrans ex iniqua ſententia tenetur reſtituere. c.
1. cum ſu. de vſur. regula peccatum. in 6. Nec parere de
bet inique condemnatus: ut ibi per eum. de hac. quæ-
25 ſtio. vide. infra q. 20. ¶ †Decimoſeptimo quæro: an ex
longa poſſeſſione pręſentandi quam quis habuit, tranſ
feratur iuſpa. ut uero patrono ad poſſeſſorem. Licet in
hac. qō. teneat Archid. in c. ſi plu. in fi. ꝙ poſſeſſio nō fa
cit aliquem patronum. 16. q. 7. quia nihil commune ha
beat poſſeſſio cum proprietate. l. naturaliter. §. nihil cō
mune. ff. de acqui. poſ. & idem tenet per plura argum.
in capit. hortamur. 70. diſtinct. tamen puto poſſe tene-
ri contrarium intelligendo de longa poſſeſ. per quam
inducatur pręſcriptio. & ſupra in 3. par. in 5. cauſa ac-
quirendi iuſpa. ubi tenui iuſpa. poſſe præſcribi reſpon-
dendo fundamentis contrariis, adducendo bonas au-
26 thoritates & rationes: & in 6. par. in 17. q. ¶ †Decimo-
octauo quęro: an priuilegio trāſferatur iuſpa. Breuiter
dico eodem modo debere transferri ex priuilegio ſi-
cut ex pręſcriptione. Ita ęquiparātur iſta duo, ut latius
ſupra poſſe acquiri iuſpatr. ex priuilegio Papę in 3. par.
prin. in 6. cauſa acquirendi iuſpa. Ita etiam uidetur ſen
tire Arch. in cap. filijs. in gloſ. 1. 16. quęſt. 7. dum vult de
una perſona in aliam poſſe transferri iuſpatr. ex cauſa
per Papam. Item uidetur tenere in cap. hortamur. 60.
27 diſtinct. ¶ Decimonono quęro: an in infeudatione &
emphyteuſi transferatur iuſpa. Hanc. q. ſoluit clare Io.
And. in cap. cum ſeculum. in uerbo emptorum. ut nō
transferatur ex talibus contractibus iuſpa. & ſolum lo-
quitur in feudatione prędii: in quo ſit eccleſia: & tenet
quòd non transferatur iuſpa. ſecus ſi uilla, uel caſtrum
daretur in feudum in quibus eſſet eccleſia: quia tunc
transferretur iuſpa. ex tali contractu generali, ut ſupra
dixi in 3. q. huius partis. Aſſignat rationem diuerſitatis
per c. ſuggeſtum. eo. Item quia feudum requirit homa
gium. c. de forma. 22. q. 5. quę tamen de iure canonico
prohibita ſunt pro ſpiritualibus dari. c. fi. & ibi gloſ. de
reg. iu. Ergo nec ēt pro iurep. ꝙ nec ſpiritualib: annexi.
c. de iure. & c. quęrimoniam de iurep. Idē tenet Inn. in
d. c. cum ſeculum. Idem tenet Old. conſ. 37. ꝙ tranſeat
ex gn̄ali infeudatione. ſecus ex particulari. Pan. in d. c.
cū ſęculum. nō addens uerbum. ¶ Vigeſimo quia dixi
quibus modis transferatur iuſpa. ex ꝯtractibus, uel quaſi.

†Quæ-

28 †Quæro ergo, an ex delicto poſſit iuſpa.transferri. In
hac. quæſt. reſpondet Pan.in cap.cum laici. eo.uerſi.
ſed hic quæro. ubi tenet quòd iudex ſecularis ſenten-
tia ſua priuata non poterit priuare patronum iure pat.
propter aliquod delictum; niſi eſſet adeo graue, quòd
omnia bona delinquentis uenirent confiſcanda, nam
tunc tranſiret iuſpa.cum vniuerſitate bonorum; ut ſu
pra dictum eſt ex generali contractu bonorum omniũ
in 3.q.huius partis.& per d.cap.ex literis. alleg. gl.1.in
cap.filiis.16.q.7.de qua dixi ſupra. q.16.pro priuato ve-
ro delicto tenuit gl.ſubiectæ.in clem.paſtoralis. de re
iud. Et infert ad patrem committentem crimen læſæ
maieſtatis, ut talis poſſit ẽt priuari iure pat.per confi-
ſcationem omnium bonorum:& talis confiſcatio pri
uat filios,& ſucceſſores iurepatro.& ita procedit d.gl.
in d.c.filiis.ſecus ex alio delicto ex quo non uenirent
bona confiſcanda. Eandem ſententiam uidetur ſequi
Bart.in l.1.C.de bo.liberto.ubi uult ꝙ ius tranſeat in fi-
ſcum per confiſcationem, ex quo illud poteſt etiã ad
extraneos hæredes uenire, ut ſupra in 1.quæſtio.huius
partis.in 2.ampliatione.Contrarium tenet Car. Zaba-
rela.in clem.2.q.8.eo. ubi dicit ꝙ potius deberet tale
iuſpat.reuerti ad ipſam eccleſiam quàm ad fiſcum. ar.
c.felicis. de pœnis in 6. vbi ſi habens ab eccleſia fundũ
cõmittat ꝯ eccleſ. tunc ad eccleſ. reuertitur feudum.
Item quia ageretur de præiudicio eccleſiæ, quia nunq̃
uideretur eſſe ſpes quòd eccleſia deberet fieri libera ab
ipſo iure iurepat.ſi illud fiſcum tranſiret. Sed tenendo
communem opin.non ob.c.fœlicis quia ibi delinquens
in eccleſiam delinquerat ideo in eccleſiam iniuriatã
tranſit iuſpa. Nec obſt.ꝙ ceſſaret ſpes ꝙ eccleſia nun-
quam efficeretur libera:quia dico ex quo ſemel cõceſ
ſum eſt iuſpat.non curat eccleſia ad quos transferatur
dummodo trãſferatur ſine præiudicio eccleſiæ. c.filiis.
16.q.7.cum Car.videtur tenere Arch.in c.frater.in ver
bo amittere.16.q.4.Item tenet Car.in cle.2. in ver.in-
quiſitorib.de hære.Sed loquitur quando ab eccleſia ha
29 buit feudum in 7.q.†Pro contraria opi. facit ꝙ dicitur
ꝙ res prohibita alienari ſi ſemel licite alienatur, rema
net perpetuo.alienabilis.l.tutor rerum. ff.de admi.tot.
Iaſ.in l.filiusfam.§.diui.18.col.de leg.1.Et quod tranſ-
feratur iuſpa.delicto, tenuit etiam Arch.in c.quicun-
que.16.q.7.per c.quia diligentia.de ele. ubi confirme-
tur electio facta a ſchiſmatico, qui ad eccleſiam rediit.
Et ibi gl.no.ꝙ excommunicati iura ſua recuperãr poſt
abſolutionem per plures concordantes. Vnde idẽ di-
cendum erit in crimine hæreſis ut talis pat. hæreticus
perdat iuſpa.dum eſt in tali crimine.& ibi latius diſtin
30 guit Pan. †Aut procedit bonorum publicatio ex deli-
cto ab homine uel a iure tunc transfertur iuſpatr.nec
repetat quis per ſolam pœnitentiam, quia ſemel com-
miſſum non retractatur.c.urgenti.cum c.pen.de hære
ticis.ibi bona publicantur, & etiam hæreticorum hæ-
redes puniuntur, niſi princeps de gratia reſtitueret eũ
ad bona. Si autem non eſſet facta publicatio bonorũ
propter delictum, ſed ſolum quis perdit exercitium iu
rium ſuorum, ut in excommunicato contingit:& tũc
integre recuperant bona ſua cum eorum exercitio.De
hoc articulo, an hæreticus recuperet ius ſuũ, & per con
ſequens iuſpat.dic ut latius dixi in 7.par.q.2. tenendo
ꝙ ſic per plura iura de quibus ibi per Archi.in c. uni-
co. uerſ.quid ſi pa.labitur in hæreſim.de iurepat.in 6.
Idem tenet Pan.in c.quanto.colum.pen.de iudi. quòd
ex crimine læſæ maieſtatis uel aliquo alio quo quis pri
uatur uniuerſitate bonorum transfertur iuſpat. ¶†Vi
31 geſimoprimo quæro, an iuſpa.transfertur ex retentio-
ne vel translatione dominii. Breuiter reſpõdet Io.An.
in c.nobis in uer.acquirit, eo. ꝙ ẽt tranſlatione non re-
tentione acquiritur, & transfertur iuſp. vt patet in fun
datione & donatione eccl.ut in c.a.10.q.1.ſatis.ſup.dix
in 3.par.s.& 2. cauſa acquirendi iuſpa. ¶Vigeſimoſe-
cundo quæro: quia. ſupra dictum eſt quomodo tranſ-
feratur iuſpa.ſucceſſione, delicto & contractu Nunc.
32 ¶†Quæro an transferatur ex legato? Huic q.reſpõdet
Bal.in l.monumenta. C.de leg.ꝙ legando ſpiritualia
vt eccleſiam.uel monumenta, non ipſa ueniunt, ſed
ius ꝙ in eis habetur, ut ibidem tenet Pau.de Caſ. dicẽs
eodem modo ſuſtinere libellum in quo laicus ſibi pe-
tit eccleſiam; quia intelligitur petere ius ꝙ in eadem
eccleſia competit. & ibi Sal. & vulgo. hoc idem tenet
Pan.in cap.cum ſeculum.in uerſ.Sed ex eo verbo quæ
ritur de iurepat. Mouetur per generalitatem, quia ſicut
poteſt donari iuſpa. etiam ſine cõſenſu epiſcopi, quòd
procedit quando loco religioſo donatur, ita & legari
cum legatum ſit donatio a teſtatore facta ab hærede
præſtanda.§.1.inſt.de lega.l.legatum. ff.de leg.3. Ante
eum hoc idem tenuit Io.And.ibid. ꝙ ius patron.lega-
tum eccleſiæ ſine epiſcopi conſenſu valet & in addit.
Spec.eo.licet indiſtincte tenuerit Fed.de Sen. conſilio
215.ꝙ tranſeat iuſpa. per legatum cuique factum etiã
ſine epiſcopi conſenſu & etiam titulo ſingulari dicat
iuſpatro.tranſire, dato ꝙ vel fideicommiſ.relinquatur
alias ſequeretur abſurdum quod qui non habet niſi iuſ
pat.non poſſet facere teſtamentum uel ultimam uolũ
tatem, ꝙ eſſet contra omnia iura.Ideo uult ꝙ ex omni
33 titulo ultimæ uoluntatis poſſit tranſmitti uel inſtitu-
tione uel legato uel fideicommiſ.ut in quæſt. ſequen.
¶†Vigeſimotertio quæro; an fideicommiſ.transfera-
tur iuſpat.Cui.q.licet ſupra proxime tenuerim ꝙ poſ-
ſit transferri ex omni ultima uoluntate, ſecundum Fe
de.conſi.225.tamen reperio communem doc. ſenten-
tiam contrariam, quòd immo non transferatur iuſp.
eccleſiæ ex fideicommiſ.Ita Barto.in l.proinde. & ibi
Ale.ff.ad ſena.Treb.per illam l. in qua dicitur ꝙ hære
ditate reſtituta remanet iuſpat.apud hæredem quæ iu
ra allegata per gl.fi.in fi.l.ſi operarum.in fi.de oper.lib.
Idem tenet Bal. in l.fi. C. de edi.diui.Adr.tol.pen.col.
uerſic.ſi autem tibi hæreditatem relinquo, iure dire-
cto inducitur iuſpatr.quia ab uniuerſo una res uacare
non põt.l.ſi quis ita hæres inſtitutus fuerit excepto fun
do.ff.de hær.inſt.Sed in ſubſtitutione fideicommiſ. nõ
includitur iuſpa.per d.l.quia perinde.idem tenet Imo.
in l.ſi patroni filius extraneo reſtituit hæreditatem ope
rum actio apud hæredem remanebit; cum apud alios
extraneos tranſire non poſſit. ff. ad Treb. Idem tenet
Iaſ.in l.precibus.in 16.colum.in glo.fi.C.de impub.cõ-
firmans eo quia idem uidemus eſſe in iurepat. liberto
rum, ꝙ non tranſit ad fideicommiſſarios, ſed remanet
penes hæredem glo.in l.ſciendum.ff.de uerbo. ſign. in
uerbo item, in l.& in l.ſi non ſortem. §.libertus. ff. de
condi.inde.d.l.ſi patroni.ff.de bo.lib. Illud idem dicit
in emphyteuſi & in feudo, q̃a talia iura non tranſeant
in fideicommiſſarium Idem tenet Iaſon in proœmio
34 feudorum.transfertur & aliis modis de quibus dicetur
in ultima parte in primo & ſecundo modo perdendi
iuſpat.¶†Vigeſimoſecundo quæro an iuſp.transfera-
tur iuramento ſicut ſupra dixi de ſententia, & arguen
do de uno ad aliud prout eſt bonum argumentum.l.r.
ff.de iureiurando uideretur ꝙ ſic. Sed quia tex.eſt con
tra in l.ſi iurauero me patronum. ff.de iurepa.in iurep.
liberti:& non efficior patr.ita etiam crederem in iſto
ex quo non apparet ratio diuerſitatis, uel melius pri-
mum puto dictum quod immo transferatur iuramẽ-
to ſicut etiam iuſpat.liberi.quo ad reuerentialia ut in-
fra 20.articulo iuriſpat.eccleſiæ eſt quidam honor uel
reuerentia ex gratia debita patrono.c.3.eo.& ſupra di
xi in prima part.in diffinitione iuriſpa.Item patronus
poteſt in totum iuſpat.remittere ſupra proxime.9.10.
& 11.quæſt. ergo etiam poterit deferre tale iuramen-
tum ſuper iurepat. cum deferre iuramentum ſit alie-
nare.Barto.in l.iuſiurand.quòd ex conuentione.ff.de
iureiuran. Barto.in l.eum §.ſi libertus.ff.de iureiuran.
¶Reſtat videre ſecundo loco quomodo transferatur
iuſpatro.liberti.in quo breuiter inſtabo, quia in omni-
bus regulariter æquiparantur iuſpatronatus liberi &
eccleſiæ quibuſdam exceptis quæ uenirent declaran-
35 da.Ideo dico ꝙ aliquibus caſibus transfertur.¶†Primo
transfertur iuſpatro. liberti remiſſione uel conceſſio-
ne

ne patroni, uel in ultima uoluntate uel inter uiuos fa-
cta: ſed duo iura apud ipſum patro. remanebunt. ſ. re-
uocatio in ſeruitutem propter ingratitudinem. Et ho-
nor id eſt ipſe libertus habebit in reuerentiam patro-
num. l. fi. C. de bo. libe. nec tale ius transfertur in aliquē
ſed liberatur ipſe libertus a tali iure; ut ſupra dixi. In re
miſſione iurispatro. quę ſit eccleſia uel compatrono.
quæſt. nona. in iſta parte: & hoc ſi fuit iuſpat. paternum
ſecus ſi auitum, quia in præiudicium filiorum non poſ
ſet pater remittere Bal. in l. prima. C. de bo. libe. & glo.
in d. l. fi. ponit 6. iura iurispatro. ipſius liberti. & in 7. ca
ſus uel modos quibus perditur tale ius: & ſic transfer-
tur a patrono iuſpat. alia tria addit in 6. part. articu. 6.
modos quibus perdatur & ſic a patrono tranſeat quòd
36 ſequar ſequendo eandem glo. & alios addendo. ¶ †Se
cundo perditur iuſpatro. liberti ex negatione alimen-
37 torum. l. diuus. t. in fi. ff. de iurepatro. ¶ †Tertio iura-
menti adiectione ne nubat libertus uel liberta. l. adige
re. & l. qui contra l. eliſcentia. ff. de iurepatro. & ſi eſt cō
ſocius patr. tunc in eum totum tranſit, l. communi. ff.
38 de bo. libertorum. ¶ †Quarto accuſatione capitis. l. cū
ff. eo. l. niſi ex neceſſitate fiat. l. qui cum maior. per to-
ram. l. in ſeruitutem. l. cum patro. ff. de bo. liber. Et ſi pa
ter eſt patronus, tunc in filium tranſit diſtinguendo in
ter dilecta ut per gloſ. ſed & ſaluij in l. diui fratres. ff. de
iurepatron. quæ eſt multum not. quòd delictum patris
non noceat filio in iurepatro. libertorum, quia ſucce-
dit filius ut in eo filius etiam non hæres & poteſt ſucce-
dere ut hæres ut in reuerentia de non uocando in ius
39 ſine uenia. ¶ †Quinto exactione mercedis operarum
ſecundum diſt. poſitam in l. patronus. ff. de ope. libert.
l. ſi quam. C. de ope. libert. Et iſtis caſibus tranſit iuſpa.
a patrono in pęnam patroni & aliis caſib. in præmium
40 liberti. ¶ †Sexto quando filius non uindicat necem pa
troni, & ſeruus ſic: ex quo meretur libertatem abſque
patronus iure: & tunc non proprie dicitur tranſire iuſ
patr. quando adhuc non fuit acquiſitum. l. pen. primo
41 reſponſo. ff. de iurepat. ¶ †Septimo, quando patronus
eum reſtituit natalib. vt d. l. fi. & Bal. C. de bo. liber. &
42 remiſſiue. ut ſupra artic. primo. ¶ †Octauo: deportatio
ne uel delegatione patroni in metallum. uel liberti. l.
ſiue libertus ſiue patronus. ff. de iurepat. fallit quando
eſſet per principem reſtitutus: quia tunc recupera iuſ-
patro. l. etiam. §. ſi deportatus patronus. ff. de ope. libe.
43 ¶ †Nono: ſi effectus ſit libertus minor centenario non
in fraudem patroni, tunc perdit iuſpat. quo ad ſucce-
44 dendum. ut in l. ſi libertus minorem. ff. de iurep. ¶ †De
cimo per conceſſionem legitimæ partis uel ſi minus
relinquitur agitur ad ſupplementum. §. ſed noſtra in-
ſtitu. de ſucceſ. liber. & ſimiliter niſi quo ad contra ta-
45 bulas perdit iuſpatro. ¶ Vndecimo, ultra gl. transfert
iuſpatro. a patrono in filios, ſi damnetur pater crimine
perduellionis. l. iura libertorum. ff. de iurepatr. l. prima.
46 §. interdum. ff. de ſuis & legi. hæredi. Idem. ¶ †Duode
cimo, in crimine lęſæ maieſtatis. l. eorum. ff. ad l. Iuliæ
maieſt. Licet autem de iure filij amittant damnatorū
ut in d. §. interdum. tamen ęquitate eis reſeruatur. glo.
47 in d. l. iura. & l. tertia. ff. de interdict. & relegatis. ¶ †De
cimotertio, ex commixtione ut in l. ſi liberti. ff. de bo
48 nis liberto. Et hæc ex Roffre. ultra dicta gl. ¶ †Decimo-
quarto, ex noua manumiſſione ut in l. ſi libertus meus
in ſeruitutem reductus poſtea ab alio liberatus eſt &
ius cœperit eſſe liberus, præfertur mihi ad contra tabu
49 las. ff. de bon. liberto. ¶ †Decimoquinto. perditur deli
cto liberti uel patroni. d. l. fi. C. de bon. libert. & ibi Bal.
ſiue remitat ius ſiue delinquat ſicut & iuſpat. eccleſiæ
50 ut ſupra in hac parte. quæſt. 20. dixi. ¶ †Decimoſexto,
per ius filiationis tranſit in filios etiam ſi non ſint hęre
des. l. 1. ſub conditione. C. de latu. liberta. tollenda. l. fi-
lii. ff. de iurepatro. glo. penult. in l. diui fratres. ff. de iu-
repatro. Pan. in c. cum ſeculum. de iurepat. in ſecunda
colum. & in hac ſucceſſione eſt differentia inter iuſpa
tron. eccleſię. & iuſpatro. liberti. Primum tranſit ra-
tione ſucceſſionis, ut latius ſupra dixi in hac parte, q. 1.
in fin. 3. ampliationis. Io. And. in d. cap. cum ſeculum.
Item alia differentia, quia filij patroni liberti ſucce-
dunt per ſtirpes: ſed hæredes filij patroni eccleſiaſtici
ſuccedunt per capita. gloſ. prima. in clem. fin. eodem.
51 Alias differentias poſui ſupra in 5. parte actus. ¶ †De-
cimoſeptimo: transfertur iuſpatro. liberti prælegato
ut Pau. Ca. conſi. 161. ſicut & iuſpatro. eccleſiæ ut ſupra
in hac 9. part. Et tale iuſpatro. liberti uel eccleſiæ po-
teſt pignorari, ut notatur per Bart. in l. ſi is qui. §. iura.
52 ff. de pignoribus. ¶ †Decimooctauo perditur iuſpatro.
liberti quo ad effectum, licet remaneat quo ad nomē:
ut in caſu legis ſi quis tutor. ff. de iurepat. ubi legatum
factum tutori teſtamentario de ancilla manumitten-
da, ſi manumitatur & a tutela ſe excuſat perdit iuſpat.
53 quo ad effectum. ¶ †Decimonono, tranſit iuſpatro. a
patrono non ſeruante conuentionem primę venditio
nis. l. ut ſi proſtitueretur, liberta eſſet ſi tu vēdas talem
ancillam ſine tali conuentione & proſtituatur: tunc
efficitur liberta primi uenditoris non alterius. l. diuus
54 Veſpaſianus. ff. de iurepatro. ¶ †Vigeſimo: tranſit iuſ-
patro. liberti ſententia non antea iuramento. caſus
eſt in l. ſi iurauero me patronum eſſe. ff. de iurepatro.
& hoc quo ad ſuccedendum: quo autem ad non uocā.
in ius ſine uenia: & ad cæteras reuerentias etiam per iu
ramentum transfertur illud iuſpatro. tex. eſt & ibi glo.
in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius uocan. De hoc
late per Bar. in l. eum qui. §. ſi libertus. ff. de iurerando.
55 ¶ † Vigeſimoprimo. transfertur ius ſi petat patronus
libertum patronum in ſeruitutem, & ſuccumbat: uel
eum de aliquo crimine accuſet capitali calumnioſe: ſi
enim iuſte uel ex neceſſitate: tunc non amitteret iuſp.
vt iſta probantur in l. qui in ſeruitutem. l. cui cum ma
56 ior. in fin. cum duobus ſequen. ff. de bon. liberto. & ſu-
pra proxime dixi. ¶ †Vigeſimoſecundo. perditur iuſ-
patro. reuocatione in ſeruitutem iuſta: puta propter in
gratitudinem liberti. De qua habetur in capitu. liberti
cum capitulo ſequen. 12. quæſt. prima. ubi ſiue contra
epiſcopum ſiue contra eccleſiam committat ingrati-
tudinem maximam reuocatur in ſeruitutem. §. illud.
aut. ut liberti de cetero. colu. 6. licet etiam olim pro le
ui offenſa in ſeruitutem reuocari poterat ut. in l. ſecun
da. cum ſequen. C. de libe. & eorum liberis & tunc re-
uocans non appellabitur patro. ſed dominus ut antea
57 ¶ †Vigeſimotertio transfertur iuſpat. liberti confiſca-
tione facta de patrono in fiſcum. in his. ſ. quæ poſſunt
ad hęredes extraneos tranſire ſecus in aliis quę ad hę-
redes extraneos non tranſeunt, ut ſucceſſio in bonis li
berti uel poſſeſſio contra teſtamentum liberti de quo
late per Bal. in l. 1. C. de bo. libertorum.

¶ Decima pars. Quomodo pluribus competat iuſpat.

1 *Iuſpa. quomodo pluribus inſolidum vel ſingulis competere dicatur.*
2 *Iuſpat. pluribus acquiritur fundantibus.*
3 *Iuſpat. eccleſiæ ſui naturâ apud plures poteſt eſſe.*

1 IN hac parte non inſtandum puto, †cum ſatis ex ſupe
rioribus partibus conſtare poſſit tale iuſpatro. eccle-
ſiæ pluribus in ſolidum acquiri poſſe, ſiue reficientibus
uel dotantibus etiam ex inęqualibus partibus vt ſupra
in tertia parte in 16. quæſt. & in aliis pluribus. licet ec-
2 cleſia magis danti magis faueat. †Sic etiam plurib. fun
dantibus inſolidum acquiritur, uel dotantibus dum-
modo integre fundent, vel ſufficienter dotent, alias au
tem non dotans ſufficienter deberet: exercitio iuriſpa
tronatus. carere ut ibi. Ad idem dixi de fundatione a
pluribus inæqualiter facta. quæſt. quarta in 3. part. cau
ſa 1. acquirendi iuſpat. ſicut etiam de pluribus hæredi-
bus dicitur, qui etiam dato quod patrono æqualiter
ſuccedant, nihilominus inſolidum ſuccedunt in iure-
patro. quo ad omnes effectus iuriſpatro. prȩterquam
quo ad ſacerdotis pręſentationem: quia illa eſt ſepa-
rabilis ideo illa ab omnib. fieri deberet ſimul, niſi quan
do plures hęredes uni cum patrono ſucceſſiſſent, quia

illi

illi omnes repræſentabũt vnam perſonam, in cuius lo
cum ſucceſſerint, ut per glo. magnam in clem. plures:
3 de iurepat. † Item dixi ꝙ iuſpat. eccleſiæ ſui natura pôt
eſſe apud plures inſolidum: ſecus in alio iure patrona-
tus libertorum. quia apud plures reſpectu diuerſarum
partium eſſe poteſt ut ſupra quæſt. ſexta. in quinta par.
te. Et hæc procedunt quando iuſpa. competit pluribus
ut ſingulis: ſi autem pluribus ut uniuerſis, tunc non cõ
petit inſolidum ſingulis, ſed toti uniuerſitati vel cor-
pori. ut ſupra dixi in 6. parte in 4. articu. quæſt. 5. & ſe-
quen. & in 10. parte quæſt. 1.

¶ Vndecima pars. Quomodo iuſpat. exerceatur.

1 *Iuſpat. eccleſiæ quomodo exerceatur.*
2 *Iuſpa. liberti quomodo debeat exerceri.*

IN hac quoque parte non multum inſtandum puto,
eo quia omnes effectus occurrentes iuriſpat. eccl. &
1 libertorum tetigi ſupra in 6. par. † Et etiam quomodo
illud competat & exerceatur per octuaginta ſeptem
q. diuiſas in 6. art. ¶ In primo dixi de honore reuerentia
li debito patrono, & de honore præſentandi per 6. q.
¶ In ſecundo de remediis quæ dantur contra ordinan
tem præſentatum per 4. q. ¶ In tertio ſte accumulatio
ne quæ fit per patronum in præſentando, & quomodo
eius præſentatio 10. modis ſpernatur, & de quibus fiat
præſentatio infra quod tempus, ad quos deuoluatur, &
an in præſentatione ſint omnes vocandi patroni per
45. queſt. ¶ In tertio quomodo afferat commodum pe
cuniarium iuſpat. ¶ In 5. de onere quod competit exer
2 cendo iuſpat. per 5. q. ¶ † In ſexto quomodo exerceat
iuſpat. liberti patronus actiue & paſſiue in ſuccedendo
in non ſuccedendo: in faciendo. & non faciendo. In
imponendo operas: quomodo alatur reuocãdo in ſer-
uitutem, quomodo alat libertum & defendat per 9. ar
tic. vel uerſicu. Quod autem vario modo exerceatur a
laico patrono: quia infra 4. menſes debet præſentare,
& poteſt uariare ſuam præſentationem accumulando
alio modo a patrono eccleſiaſtico; quia infra ſex men-
ſes præſentat & uariare non poteſt, nequaquam neceſ-
ſarium eſſe hoc reaſſumere: exiſtimo. Cum de patrono
laico dixerim ſupra parte. 6. art. 3. quæſt. 11. illius partis
aſſignando rationem diuerſitatis de vtroque caſu ut
ibi late dixi illam concluſionem reſtringendam & la-
tius infra dicam in 13. parte, in qua ponam recolligen
do differentias inter patronos laicos, & eccleſiaſticos
eiuſdem generis iuſpat. libertorum exerceetur, ut in 6.
parte dixi. art. fin.

¶ Duodecima pars. Quid agendum ſi patroni ſint exer
citio iuriſpa. differentes.

1 *Patrono ſeniori cæteris paribus in quibus deferatur.*
2 *Præſentatus dignior a minori parte præfertur indigno a parte maio ri præſentato.*
3 *Præſentati ſi per omnia pares fuerint, quid agere debet epiſcopus.*
4 *Præſentandi tempore durante diſcordia tranſeunte, ad epiſcopum ius deuoluetur præſentandi*

HAec autem pars intelligitur quando iam eſt eis ac
quiſitum iuſpat. ita quod poſſunt dici patroni. Et
multum dependet a 6. parte præſertim a 5. quæſt. illius
1 † in qua declaraui ſi plures ſint compatroni, in quibus
debetur honor præcedendi, ſedendi altius, & ſimiles, vt
ſeniori cæteris paribus complaceatur quantum ad ho
nores, qui ſimul omnibus præſtantur, quantum uero
ad alios qui ſeparatim præſtantur, non eſt differentia:
quia æqualiter præſtari debent. Si autem eſſent differẽ
tes in præſentando: puto quia unus pñtaret indignum
ſcienter: alius dignum, tunc putarem præſentationem
digni confirmandum ab epiſcopo: cum epiſcopus quã
præſentationem dignam voluerit approbare poſſet.
cap. quod autem. de iurepatro. Et ſcienter indignum
præſentans priuatur iure præſentandi, ut dixi in 10. q.
2 ſupra in ſexta parte † Imo etiam ſi a minori parte patro
norum præſentatus eſſet dignior præfertur præſentato
indigno a maiori parte, ut eadem parte. quæſt. 12. per
cap. licet cum glo. qui præſtantior. 8. quæſt. 1. & in cap. il
3 lud. ea. cã. & clarius in q. 27. † Si uero præſentati ſint om
nibus æquales, expectat epiſcopus per quatuor mẽſes,
an patroni uelint concordare uel non. Si concordant:
bene quidẽ, quia præſentatum inſtituet. Si uero diſcor
dant: tunc poteſt epiſcopus gratificari cui uult. ut ſu-
pra dixi in 6. par. quæſt. 13. 2. uer. ubi apparet quod etiã
totaliter poteſt ſperni talis præſentatio quando non
cõcordant, & ſine ſcandalo non poteſt aliquem illorũ
4 præſentatorum ordinare, ut in uerſ. ibi ſeq. † Si labatur
tempus præſentandi durante diſcordia ad epiſcopum:
ut ſupra 23. q. 6. parte. in aliis uero quæ cõpetunt patro-
nis uel reſpicientia commodum pecuniarium: ex quo
competit cuilibet particulariter. ut ſupra dixi in 6. par.
art. 4. non credo quod poſſet eſſe dñia inter eos. ex quo
quilibet poteſt acceptare, uel repudiare. in his uero quæ
ſpectant ſimul pluribus & tendunt ad onus patrono
rum, credo ꝙ ſimul compelli poſſint, ſicut quilibet ſo
lus tenetur ad illud onus, puta defendenti eccleſiam
prouidendi & conſulendi. Et ſi in defendendo eccle-
ſiam, uel conſulendo eſſet differentia inter patronos,
tunc putarem illius uotum & conſilium ſemper obſer
uãdum qui magis eccleſiæ faueret, cum in dubio ſit re
ligioni fauendum. l. ſunt perſonę. ff. de reli. & ſump. fu.
c. ad audien. de homicidio. clc. exiui. de uer. ſig. c. iuue-
nis. de ſpon. Item quia nec patr. nec eorum hæredibus
liceat aliquam rapinam committere, nec fraudẽ in re-
bus eccleſię ingerere, non violentiam quamcunque
præſumere, ſed ſolum debent ſalutarem ſolicitudinẽ
circa eccleſiam adhibere, ꝙ nullam operatio nocens
noxam attingat, aut multam, vel aliquam partem ſa-
lutaris mercedis aſſumat, vt dicitur in c. filijs. 16. q. 7. In
alijs etiam facile erit notare, ſi dabitur differentia in
exercitio, vt ſemper attendamus vtilitatem eccleſiæ.

¶ Decimatertia pars. Quę differentia ſit inter patro
nus ſeculares, & eccleſiaſticos libertorũ & inter alios,

1 *Patronus eccleſiaſticus ſex menſes laicus vero quatuor tantum habet ad præſentandum.*
2 *Patrono eccleſiaſtico de fructibus reſpondetur, laico autem non item.*
3 *Patronus eccleſiaſticus in præſentando variare nequit, laicus vero ſic.*
4 *Variatio in homine leuitatis eſt indicium.*
5 *Sacerdotis uerba aut ſacra ſunt; aut ſacrilega.*
6 *Conſilium mutare ſapientis eſt.*
7 *Patronus eccleſiaſticus eccleſiæ prouidet vacanti, laicus uero eam ſolum tueri poteſt.*
8 *Patronus eccleſiaſticus in quibus a laico differat. & nu. ſeq.*
12 *Præſentans in quo quibus differat ab electore, & præſentatio ab electione; & in præſentatis ab electo. & nu. ſeq.*
29 *Patronus eccleſiaſticus in quomodo differat a laico. & iuſpat. eccle ſiaſticorum ab eo quod eſt laicorum & nu. ſeq.*
23 *Iuſpat. eccleſiæ, vel laici in quibus differt a iurepatro. liberti. & num. ſequen.*

1 PRima igitur differentia eſt in præſentatione. † Nam
patronus eccleſiaſticus præſentat infra ſex menſes,
laicus infra quatuor. c. unico. eo. lib. ſexto imò etiam ſi
eccleſiaſticus patronus ſucceſſiſſet laico adhuc habe-
ret ſex menſes, ut ibi glo. rationem diuerſitatis dixi ſu-
pra in 10. quæſt. in ſexta parte quia clerici debent eſſe
maturiores, ideo datur illud longius tẽpus ut mutare
poſſint præſentare, quia eis non datur uariatio, ut infra
dicam in tertia differentia & ibi latius dicam Pan. in
2 cap. ex literis, in tertio not. eo. ¶ † Secun. differentia eſt
ꝙ patrono eccleſiaſti. rñ. de fructib. tpalib. ſecus in pa-
trono laico cui de tpalib. non rñdetur per beneficiarũ
iſtam differentiam no. Pan. in d. c. ex literis. eo. in 3. no.

per

pe no. In cap. cum & plantare extra de priui. & ibi di-
xit, quod non de ſingulis piſcibus & carnibus deberent
reddere rationem ipſi beneficiati. ſed ſolum de eo ꝙ
ad humanum victum ſpectat in c. in Latera. de præbẽ.
De tali differentia aliquid dixi ſupra in 11. q. 6. partis ꝙ
patronus eccleſiaſticus aliquid poteſt percipere; vt &
3 loca pia, laicus non. ¶ †Tertia differentia: patronus ec
cleſiaſticus non variat poſt electionem alium præſen
tando: etiam ſi a principio indignum præſentauerit,
laicus vero poteſt præſentare accumulando, ut ꝑ Zab.
in clem. unica in 13. quæſt. eo. Inno. in cap. propoſuit.
de filiis presby. Pan. in cap. quod autem. in ſecundo no.
eo. quod limitat ſi accumulat alias non poteſt recede
re totaliter a 1. præſentato. Io. An. in regula in re com-
muni. de reg. iur. & in cap. quod autem eo. De hac ac
cumulatione ſimiliter dixi in 10. quæſt. 6. par. & in ſeq.
in qua aſſignaui rationem diuerſitatis, quia clerici de-
bent eſſe maturiores laicis, ideo non poſſunt uariare
4 cum variatio †leuitatem quandam inducat. Arch. in
in cap. ne captans. de conceſ. præben. l. generaliter. C.
de non num. pecu. clem. unica. de renun. regula quod
5 ſemel. de reg. iur. in 6. †Et verbum ſacerdotis debet eſſe
aut ſacrum aut ſacrilegium, vt inquit ſanc. Berna. ca.
pſalmiſta, 14. diſt. quę procedunt de labiis meis nõ fa-
ciam irrita. pſal. 88. Iſtam differentiam extende & re-
ſtringe, ut ſupra in d. 11. q. ſiue ſit facta pręſentatio de
digno a principio. Hoſt. dicit plus clericum peccare va
riando quam laicum. eo. tit. §. in quibus uerſic. eccle-
ſiaſticus autem. Contra iſtam differentiam uidetur fa-
cere d. clem. unica. de ren. quæ etiam prohibet laicos
variare. & d. regula quod ſemel de reg. iur. d. l. genera-
liter. ub non debet quis contrauenire illi quod ſemel
confeſſus eſt. Solutio, regulariter fatetur variationem
eſſe improbandam per ſupra dicta ſed multotiens eſſe
permittendam ex cauſis rationabilibus ut in d. l. gene-
raliter. 13. caſus accumulaui in quibus poteſt quis ueni
re contra factum proprium & propriam confeſſionẽ.
Item ſequeretur abſurdum ſi denegaretur patrono va
riatio, qui forte ignoranter indignum præſentaſſet: quo
cognito iam dignum præſentare uellet, ſi non poſſet
variare eccleſia male prouiſa remaneret per ipſum pa
tronum, quod eſſe non debet. capit. filiis 16. quęſt. 7.
6 †Pro hac ſolutione facit quod dici ſolet ſapientis eſſe
mutare conſilium in melius, ut no. in l. nonnunquam
ff. de colla. bo. aut. ut fratrum filii. in prin. gl. in cap. qua
liter. 1. de accuſ. Spe. in tit. de excep. §. uiſo. colum. 11. Et
ſapientis eſt reuocare quod quis male loquutus eſt ſe-
7 cundum Augu. cap. magnæ. 22. quæſt. 3. ¶ †Quarta dif
ferentia eſt. patronus eccleſiaſticus prouidet vacãtem
eccleſiam, laicus non qui ſolum habet defenſionem:
hanc differentiam poſuit glo. quam Panor. ibi dicit ſe
alibi neſcire meliorem in ca. cum uos. in uerbo. œco-
nomus. in fi. de offi. ord. pro qua allegat cap. fi. de offi.
ord. lib. 6. glo. in cle. 1. de ſup. neg. pręla. fatetur patro-
num etiam laicum poſſe œconomum ponere. arg. re-
gulæ qui per illum de reg. iur. in 6. latius & clarius. Pa-
nor. in cap. de monachis. in prin. 3. colum. ſupra de præ
ben. per c. bonę. de appel. ubi latius dicit ſe dixiſſe, ut ꝑ
8 eum. ¶ †Quinta differẽtia: patronus eccleſiaſticus ſciẽ-
ter indignum pręſentando priuatur iure pręſentandi
laicus non: ſecundum glo. in cap. cum vos. de offic. ord.
Et ibi Ioan. And. & Pan. in 2. colum. de hac. q. me ad la
9 tius no. ſupra in 6. par. q. 10. remitto. ¶ †Sexta differen-
tia eſt, ꝙ patrono laico inuito poteſt rector eccleſiæ
præſentare intitulandum ad ſuam eccleſiam. ſecus in
patrono eccleſiaſtico. glo. unica in c. pen. eo. Aliquali-
ter etiam tetigi ſupra in 6. parte. quæſt. 43. licet de hac
differentia contra hoc tenuiſſe uideatur Ioan. An. in
10 d. c. cum uos. de offi. ord. ¶ †Septima differentia eſt, ꝙ
præſentatio facta per perſonam eccleſiaſticam habe-
tur pro electione, per laicum non. Innoc. in cap. cum
autem. de iurepat. in fin. quod ſequitur ibi Hoſt. & Io.
And. inducendo ad practicam quod ſi priore præſenta
11 tione non caſſata attentetur. ¶ †Secunda reprobanda
eſt. ita ſequitur ibi Panor. in 3. no. Vnde poteſt talis pa-
tronus eccleſiaſticus uariare ſuam primam præſenta-
tionem: ut ſupra in tertia differentia. Et hoc quando
habet iuſp. iure eccleſia: ſecus ſi iure patrimonij laici
hẽret. Pan. in d. 3. no. ¶ Ex hac differentia ſequuntur dif-
12 ferentię quę ſunt inter pñtationem. ¶ †Secunda pñta-
tio poterit fieri alternatiue. Electio non. gl. antepenul.
13 in clem. fi. eo. & ſupra dixi in 6. par. q. 46. ¶ †Tertia pñ-
tatio innititur gratiæ, vt cap. 3. & ibi late Pan. infra eo.
Electio uero innititur iuri communi, ut late in rub. de
14 poſtul. præla. per Pan. ¶ †Quarta per electionem initia
tur matrimonium per pręſentationem non. Sed offer
tur initiandum per inſtituentem ut in eadem rub. glo.
3. in cap. unico. de poſtula. in 6. Et pluribus differentiis
inter præſentare. Poſtulare. Eligere. Inſtituere. Et inue
15 ſtire. ſ. dixi in 6. part. q. 47. ¶ †Quinta: item elector plus
iuris habet quam præſentãs, & plus iuris acquiritur ele
cto quam præſentato. late per Pan. in c. quõ. uerſic. hæc
16 adducunt. extra eo. de iurepat. ¶ †Sexta: patrono impe
dito pręſentare per litem currit tempus. ſecus in eligẽ-
te, ut ibi per eum qui aſſignat rationem diuerſitatis.
17 ¶ †Septima, patronus præſentans põt eſſe quilibet. i. ſi-
ue maſculus ſiue fęmina poteſt pręſentare cap. literis.
extra eo. ſed electio non. ut late Hoſt. in tit. de elec. §.
18 quis poſſet per totum. ¶ †Octaua pñtans dicitur inſti-
tui; electus confirmari. Pan. in cap. nobis in 5. no. eo. de
19 iurepat. ¶ †Octaua differentia magis eccleſię ſubiectus
eſt patronus eccleſiaſticus quam laicus: quod ex eo pro
batur. Nam poteſt legatus de latere cõferre eccleſiam
ſpectantem ad patronum eccleſiaſticum: ſecus in ec-
cleſia ad patronum laicum ſpectante quia non poteſt
tunc talis legatus uel pręlatus talem eccleſiam cõfer-
re uel ſibi ſeruare ut no. in cap. cum dilectus. eo. & Ho
20 ſtien. in §. in quib. ver. ſubiecto. eo. ¶ †Nona differen-
tia patronatus eccleſię acquiritur a quocunq; fundato
re vel dotante, de quibus ſ. dixi in 3. par. in omnib. cau
ſis acquirendi iuſpat. ſed nõ tamen ex omni beneficio
eccleſię pręſtito. talis. n. dr̃ benefactor eccleſię ſed non
patronus, ut late per Pan. in cap 3. in pen. col. uerſic. &
aduerte. eod. De hoc tamen diſtinxi latius ſupra. in 3.
par. in ſecunda cauſa acquirendi iuſpat. in 4. quęſt. ad
quam me remitto. Patro uero libertorum ex ſola ma-
numiſſio. procedit, licet poſſet ex aliis plurib. cauſis iã
uere cauſarum vel ficte in alium tranſire vt ſup. in 3.
21 par. in 6. cã acquirendi iuſp. ¶ †Decima dñia, quia iuſ-
pat. eccleſiaſticorum non eſt tam pingue & forte ſicut
iuſpa. laicorum, & hoc ex effectu colligere licet vt ſ. di
xi ꝙ licet eccleſiaſtico patrono uariare poſt pręſenta-
tionem, quia pñtatio confert ius, & habet uim electio
nis, ſecus in pñtatione patroni laici. ut ſ. in 3. & clarius
in 7. dñia iuriſpat. laici & eccleſiaſtici. de hac differen-
tia eſt gl. pen. in c. cum aũt. & ibi Pan. qui dicit dignius
ius eſſe eccleſiaſticorum quam laicorum. quia cœtus
ſpiritualis firmior eſt. Et firmiora debent eſſe ſpiritua
lia ſecularibus. c. 2. de tranſla. præla. cle. cum illuſio de
22 renun. c. pſalmiſta. 23. diſt. ¶ †Vndecima dñia iuſpa. ec-
cleſię vel patroni laici titulo ſingulari non transfertur
excepto donationis titulo, ut ſ. dixi in 9. pat. q. 2. & ſeq.
ſecus in iurepat. liberti. de primo hr̃ in c. de iure. eo. &
ibi gl. aſſignat rationem, quia res ſacra non poteſt ęſti
mari. ut in l. ſacra loc. in fi. ff. de rer. diuiſ. Ius aũt patro.
liberti. põt alio titulo ſingulari trãsferri, ut Pau. de Ca.
conſ. 161. col. 5. ſi per pręlegatum, quod tñ dictum nõ
reperi, licet adhuc tale ius liberti non ueniat in æſtima
tionem bonorum, nec aliquam recipiat æſtimationẽ.
l. ſi pat. ff. ad Treb. l. plane. 2. de leg. 1. in fi. ubi gl. manu-
mittere. no. non eſſe locupletiorem qui manumittit,
licet acquirat iuſpa. Hanc differentiam vr̃ comproba-
re totus titulus ff. de aſſigna. liber. & pręſertim lex. 1. §.
aſſignare. ff. eo. ubi dicitur ꝙ aſſignare non eſt neq; le-
gare neque fideicommittere, ſed medium tenet. Et ibi
aſſignatur ſine alicuius licentia: non ſic eſt in iurepat.
23 eccleſię de quo ſ. in 9. part. q. 2. cũ ſeq. ¶ †Duodecima
dñia iuſpa. eccleſię vel laici pat. poteſt quo ad effectu
ſuos

ſuos diuidi; puta ut patroni alternis uicibus præſentēt,
uel vt vnus in vna eccleſia, alius in alia præſent et.not.
in clemen. ſecunda. in tex.& gl. libere eo. Secus in iure
patro. liberti; quia tale ius non recipit aliquam diuiſio
nem. l. quędam. in fin. ff. fam. erciſ. l. tertia. ff. de ali. leg.
l. fin. ff. de iurepatro. Nec hēt ob. text. in c. primo. extra
eo. vbi dicitur eccleſiam non poſſe diuidi inter patro-
nos, quia dico procedere in ipſo iure, ſecus quo ad effe
ctus iuris. Idem uidemus de iuriſdictione quæ eſt apud
plures inſolidum: tamen exercitium eſt apud ſingulos
pro parte. cap. prudentiam. in princ. de offi. deleg. ra-
tionem diuerſitatis uidetur ponere glo. in clemen. ſe-
cunda. §. & ut facilius. in uerbo libere. quia illa diuiſio
fit ad tollendum diſcordiam patronorum, & ad ma-
iorem eccleſiæ prouiſionem, quæ prouiſio nōn proce
dit in iurepatro. libertorum, cum ſit indiuiſibile, & ex
hoc infert ibi glo. quòd fortius eſt iuſpat. liberto, quam
iuſpatro. eccleſię, quia primum non poteſt tolli per ali
24 quam remiſſionem aliud ſic. ex hoc habetur. ¶ † Deci-
matertia differentia, quòd iuſpatronatus libertorum
non poteſt aliqua remiſsione tolli quin ſemper coga-
tur præſtare reuerentiam, & ſemper pręſtat authorita
tem reuocandi in ſeruitutem, ut in l. ſi quis poſterum.
C. de bonis libertorum. uer. reuerentia. no. in gl. ſecun
da. capitulo cum uenerabilis. de cenſi. iſtud autem iuſ-
patro. eccleſię: ſic ut in cap. illud. eo. cap. primo. libro
ſexto. de hoc latius ſupra dixi in nona parte enume-
rando 24. modos, quibus illud transfertur iuſpatro. ec
cleſię & 24. alios quibus transfertur iuſpatro. libert. li-
cet aliquid ſemper remaneat apud uerum patronum
25 niſi quando reſtituitur natalibus. ¶ † Decimaquarta
differentia, iuſpatronatus liberti tranſit in ſuos etiam
non hæredes. l. filii. ff. de iurepat. ſecus in iurepatrona.
eccleſiæ. ut not. Innocen. in capitulo cum ſeculum. eo
latius not. in c. filiis. 16. quęſt. ſeptima. Ad quos hære-
des tranſeat iuſpatronatus liberti. uide in l. fabriles. ff.
de oper. libertorum latius per Zaba. in clement. tertia
in princ. in ſexto. eo. in quibus locis dicitur tranſire ad
hæredes etiam extraneos iuſpatronat. quod in operi.
libertorum fabrilibus conſiſtit, ſecus ſi in officialibus,
26 ut eſt gloſ. in d. l. fabriles. ¶ † Decimaquinta differentia
ponitur inter iuſpat. liberti & eccleſiæ quia ſi recedens
non reuerteretur ad eccleſiam ut ingratus reuocatur
in ſeruitutem ſecus in liberto laici. glo. in capitu. liber
ti. prima. 12. quæſt. ſecunda.

¶ Decimaquarta pars. Quomodo iuſpat. finiatur.

1 *Generatio unius alterius eſt corruptio.*
2 *Iuſpatro. finitur ſi eccleſia in collegiatam vertatur.*
3 *Iuſpat. finitur ſi eccleſia una cum altera vniatur.*
4 *Perditum quid dicatur.*
5 *Iuſpatro. omnium confiſcatione bonorum finitur.*
6 *Iuſpat. auſu in prælatum temerario perditur.*
7 *Iuſpat. perditur ſi patronus hæreticus efficiatur.*
8 *Iuſpat. ob quas cauſas perdatur. & nu. ſeq.*
15 *Patronus liberti multis modis iuſpatronatus perdere poteſt. & num. ſequen.*

HAec Decimaquarta pars magnam habet depēden
tiam a 9. par. in qua pluri b. modis fuit declaratum
tranſire iuſp. de uno ad alterum, & per ꝯñs in eo finiri
a quo tranſit cum alteri per tranſitum ab altero finiat̄
1 neceſſe eſt ꝙ in alterū incipiat. † Cum generatio unius
ſit alterius corruptio, ut uidemus uſucapione acquiri
dominium alterius negligentia. inſt. de uſuca. in prin.
prætermiſſis igitur 24. & caſibus de quibus in 9. par. di
xi transferri iuſpa. eccleſiæ de uno ad alium & 24. qui-
bus iuſpat. lib Reſtat uidere quibus etiam aliis modis
2 iuſpat. finiatur abſq; translatione. ¶ † Primo modo pōt
finiri iuſpat. quo ad effectum præſentandi ſine aliqua
culpa, ut quando patitur eccleſiam in qua pat. eſt uerti
in eccleſiam collegiatam abſque iuris reſeruatione; ut
per gl. no. in c. nobis in uerſic. capella. eo. & ibi Pan. no.
3 ¶ † Secundo finit̄ in pa. qui patitur eccl. ſui patronatus
alteri eccleſiæ uel loco uniri ſine aliqua contradictio-
ne: de qua dixit Vinc. & ſequitur Io. An. in cap. ſecun-
do. de relig. do. Spe. eo. tit. in fi. ſed iſtis duobus caſibus
4 proprie dicitur perdi. iuſpa. ſed transferri. † perditum
enim dicitur quod deſinit eſſe in rerum natu. Idem &
quando dicimus rem interitam. l. deperditam. ff. de pe.
hær. In iſtis autem duobus transferendi modis, an li-
ceat patrono inuito talis translatio latius poſuit Pan.
poſt glo. in d. c. nobis. Arch. in c. monaſterium. 16. q. 7.
ubi appellat iuſpa. non dominiū. ſed ſeruitii ſolicitudi
5 nē. ¶ † Tertio modo finitur ex cōfiſcatione vniuerſita
tis bonorum iuſpa. etiam ſi confiſcatio fiat a iudice laí
co, dummodo uniuerſaliter fiat: alias ſi ſpecialiter no
minaretur iuſpat. vel ſi nil aliud deberet qui deliquit
non confiſcaretur, quia ex ti. ſingulari iudex laicus nō
poſſet aliquem laicum priuare patronum: ut Panor.
cap. cum laici. eo. per gloſ. 1. in capite filiis. 16. queſt. 7.
Idem tenet Pan. in c. nobis in 1. not. & in c. quanto. de
iud. in pen. colum. uerſi. & ſecundum hanc diſt. de hac
q. latius dixi ſupra in 9. par. in 20. q. ubi tenui patrem &
omnes ſucceſſores perdere iuſpat. delicto patris & con
6 fiſcatione oīum bo. Zab. in cle. 2. eo. 6. q. 8. eo. ¶ † Quar
to perditur iuſpat. auſu temerario patroni contra præ
latum eccleſiæ. cap. in quibuſdam. de pœ. ubi ſiquis ca
ſu nephando per ſe vel per alium occidere uel mutila
re uoluerit priuatur ipſo feudo, uel iure ꝙ habuit, &
non ſolum ipſe ſed omnes ſucceſſores priuantur ēt uſ-
que in 4. generationem, talem autem petitionem iu-
riſpat. incidit quis ipſo facto, ut per Pan. ibi quod dicit
7 notabilem. ¶ † Quinto perditur iuſpat. ſi pat. efficiatur
hęreticus, cum per tale crimen hæretici ſint omnia
bona ipſo iure confiſcata. c. cum ſeculum. uerſ. bona
hęreticorum. de hæret. lib. 6. cap. excommunicatus. 1.
& 2. cap. de hære. Arc. in c. unico. de iurepat. in 1. col. &
ſicut non poteſt a principio fundare vel dotare eccle-
ſiam hæreticus ut acquirat iuſp. ut ſupra dixi in 3. par.
in 6. q. ubi debet hæreticus omne legitimum priuile-
gium perdere: & nullum dicitur in rebus ſuis habere
dominum, ſed ſunt ipſo iure cōfiſcata. l. manich C. de
hæret. d. cap. cum ſeculum. de hęret. in 6. Sed ſi reuerta
tur ad priſtinā bonam fidē controuerſia eſt an acquira
tur ſibi iterum iuſpa. gl. in c. maximum. in uer. dignita
te. 1. q. 7. tenet ꝙ recuperet iuſpa. per. l. ſed ſi. vbi ꝯ legē
proſtituta patronum habet uenditorem l. 3. §. ſi depor
tatus ff. de bo. lib. ac illis pōt ſuccedere. c. quia diligē-
tia. de ele. ꝙ limitant, niſi ſit lata ſnīa contra talem hę
reticum ſuper perditione talis iuris, ut Gem. in c. uni-
co. in 2. col. verſ. quid ſi par. fuerit. & gl. in d. c. maximū.
per c. de illa. de diuor. ubi ſeparata a marito mediante
iudicio non cogitur ad eum reuerti, etiam ſi ad ueram
fidem fuerit reuerſus: alias ſi c c. fi. de conuerſio. coniu-
ga. De hac & ſimili quæſtione. dixi ſupra in 20. q. nonæ
8 par. dic ut ibi. ¶ † Sextimo finitur iuſp. in perſona patr.
hæredum remiſsione & ceſsione facta per ipſum patr.
9 De qua ſatis ſupra dixi. q. 9. parte in 9. ¶ † Septimo per
dita eccleſia in qua fuit. puta d. ruta: nā ſi alius, eam refi
ciat ille dr̄ fieri patronus ut ſ̄. dixi in 3. par. in 1. cā ac-
quirendi iuſpa. in 16. q. Idē etiam putarem in perditio-
ne dotis: ut eodem mō perdatur iuſp. illius q dedit do-
10 tem ſicut & perditione ędificii a ceſſante cauſa, uulga
ta. l. adigere. ff. de iurepat. ¶ † Octauo modo puto per-
di iuſpat. per ſententiam, ſiquis fuerit pronunciatus nō
habere iuſp. tunc ex tali ſententia orireretur ius, ſ. illum
non eſſe patronum. ſicut pro alio orit̄ ius affirmatiuū.
11 de qua qō. latius dixi. ſ̄. in parte 9. q. 16. ¶ † Nono, ꝑditur
iurepat. liberti multis modis, ut per Roff. in ſuis libellis
quod ſ̄. ēt retuli in 3. par. in 6. cauſa acquirendi iuſpatr.
ueri. nunc autem dicendum reſtat. ubi plurimis modis
dixi aliquem fieri libertum ſine patrono: ſed ibi nō ꝑdi
tur iuſpa. ſed a prin. non naſcit̄, q a ipſo iure a lege fiūt
52 liberi, ut ibi quatuor retuli caſus. ¶ † Primo perditur ius
pa. libe. Si abūdans patronus denegaret alimēta in opi.
53 lib. l. diuus Claudius. ff. de iu. pa. ¶ † Secundo, qñ cogi li
ber-

bertos vel libertas iurare de non nubendo, quæ alias
poſſent nubere, alias ſecus cum mirabilis etiam ſit par
tus quinquagenarius. l. ſi maior. C. de legi. hæred. argu.
l. ædiles. §. iumentorum. de ædil. edic. habentur hæc in
14 l. adigere. & l. quod contra. ff. de iurepat. ¶ † Tertio per
dit patronus ius liberti deportatione eo non reſtituto.
l. etiam. §. ſi deportatus a contrario. ff. de bonis liberto.
15 Idem in deportatione ipſius liberti. ¶ † Quarto, con-
demnatione perduellionis ſiue patronus uel libertus
condemnatus fuerit, licet non auferantur talia iura li-
beris eorum. l. iura libertorum. ff. de iurepatronat. de
æquitate, ſecus de rigore. l. tertia. ff. de interdict. & re-
16 lega. ¶ † Quinto, vindicatione necis defuncti & occiſi
patroni quam filius nõ fecit. Nam ſeruus qui mortem
domini vindicat efficitur liber. filio patroni talem vin
dictam omittente, nec pro filio patroni habetur. l. pœ-
nam. ff. de iurepatrona. ſed ibi non perditur, quia nun-
quam ipſe filius patroni fuit. l. prima. C. quibus. ex cau.
17 ſerui pro premio liber. accipiunt. ¶ † Sexto: ſi liberti
conſortium cum ancillis contraxerint Imperatoris pa
tronis conniuentibus. ideſt conſentientibus perdunt
18 patroni iuſpatro. l. ſi liberti. C. de bonis libert. ¶ † Septi
mo remiſſione facta per ipſum patronum liberto. Nã
iuſpatronatus extinguitur quo ad ſucceſſionem, non
quo ad reuerentiam. l. filius. C. de bonis liberto. & ibi
glo. not. quæ etiam ponit alios modos quibus perda-
19 tur iuſpatronatus. ¶ † Octauo perditur iuſpatronatus
liberti, ſi patronus exigat mercedem pro operis futuris
l. ſi quam. C. de ope. liber. l. fin. C. de bon. poſſeſ. contra
20 tab. liberti. ¶ † Nono per reſtitutionem natalium perdi
tur omne iuſpatro. liberti & remanet libertus, ac ſi in-
genuus fuiſſet natus ad l. fin. C. de bonis libertorum.
21 ¶ † Decimo, quando fecit ſe minorem centenario abſ
que fraude. l. ſi libertus minorem. ff. de iurepatronatus.
22 ¶ † Vndecimo, per ſucceſſionem debitę partis quam
facit patronus in bonis liberti perdit patronus iuſpa-
tronatus quo ad ſuccedendum, ſed non quo ad alia:
vt & ſupra in proximo verſiculo facit. §. ſed noſtra. in-
23 ſtitu. de ſucceſſione liberto. ¶ † Duodecimo accuſatio-
ne criminis capitalis liberti. l. eum. ff. de iurepatrona-
tus, vbi excluditur a ſucceſſione bonorum liberti pa-
tronus qui accuſauit dummodo non in caſu permiſ-
ſo vt in crimine læſæ maieſtatis in quo eſt omnium
æqua conditio accuſand. l. nullus. C. ad l. Iul. maie.
24 ¶ † Decimotertio perditur reuocatione in ſeruitutem
ſine cauſa, ſi in illa perſeuerauerit uſq; ad ſententiam
l. qui eum maiorum. ff. de bon. lib. l. quæritur. eo. l. qui
in ſeruitutem. l. In ſeruitutem eod. multis etiam mo-
dis aliis ab uno perditur & alteri quæritur utrunque
Iuſpatronatus de quibus in dicta nona parte & aliis va
riis caſibus: ut per docto. cuilibet forte occurrere pote
rit, quem rogo ne manum ſubtrahat a correctione vel
ampliatione huius tractatus, cui finem imponens gra
tias habeo altiſſimo omnipotenti, qui me ſumma cle
mentina largitate ad opus tantillum inſtruxit. in quo
ſi quis optata inuenerit gratias Deo habeat. Si minus
occupato ingenio aliis curis ueniam conceſſurum
ſpero. Laus Deo.

F I N I S.

D. IOAN. NICOLAI DELPHINATIS

In Librum de Iurepatronatus.

PRAEFATIO.

IN hoc noſtro Lib. quem in duos libellos di-
uiſum eſſe uolumus, de Iure pa-
tronatus, deque omnibus ad il-
lum ſpectantibus, quam breuiſ
ſime tum utiliſſime agimus. Pri
mo enim libello ponimus quid
ſit ius, & quotuplex, tũ quid iuſ
pat. vnde dicatur, quonam mo-
do, per quos & coram quibus conſtituatur, atque inte-
rim penſionem materiam, ut maxime ſcitu dignam
explicamus. Secundo autem libello iuſpatronatus uti
litas, quænam ſit, & qualis, & quidnam agendum pa-
trono incumbat, dicimus, & eo quod incumbit, non
agente nũquid iure patronatu priuari poſſit, quærimus
ac determinamus. Nouiſsimo loco beneficiorum per-
mutationes compendioſe ſubiungimus, atque ita, ut
etſi quam breuiſsime, nihil tamen uideatur omiſſum.
Dignitates enim, perſonatus, officia, beneficia, tũ ſim-
plicia, tum duplicia, quæ nam ſint elucidamus, omnia
que ſuperis ita nobis aſpirantibus, quęrendo diſtinguẽ
do, ad demum ſuccincte determinando qua in re non
uerborum, ſed rerum, aut ſententiarum ornatum ſeq-
mur, quamobrem optime lector, boni, ęquique conſu
lens maturo quietoque animo lege. Sed tamen quoniã
conueniens maximeque opportunum uidetur prius
quam ad materiæ tractatum ueniamus, titulum no-
ſtrum explanemus ita enim ad eius materiam tutior,
apertiorque futurus eſt ingreſſus iuxta. l. primam. ff. de
rebus creditis, & ſi certum petatur. Huius itaque no-
ſtri libri titulus eſt De iurepatronatus. Quod nomẽ ſci
licet, iuſpatronatus poteſt componi ex duobus rectis,
uel ex recto & obliquo; quod ſi componatur ex duob.
rectis, tunc utrinque uariandum eſt, ſi uero ex recto &
obliquo, non utrinque, ſed ex recto tantum. Hoc autẽ
licet Grammaticorum ſit, non eſt tamen omnino cõ
temnendum. Et quia hæc dictio ius, rationem generis
habet, imo & genus eſt. habet enim ſub ſe multas ſpe-
cies, imprimis uidendum erit quid ſit ius, deinde quid
patronatus, quam rem bonis fieri auſpiciis permittat,
& faxit, qui ſolus eſt, & ab æterno ſolus uiuit Deus.

Ius quid ſit, & quotuplex, in multas enim ſpecies, tanquam par tes diſtributum eſſe conſtat.

1 ERgo ius eſt †ars boni, & ęqui. l. 1. de inſtit. & Iure. ff.
& generaliter capitur ius, pro eo quod iubetur a
Deo. natura, conſuetudine, uel lege generali, uel ſpe-
ciali, ut ſtatuto, & procedit, dum dicitur eſt ars, &c. in-
telligendo pro ſcientia iuris, prout dicitur eſſe in
mente hominis habentis notitiam diuinę, & huma-
2 næ legis, & effectus iuſtitiæ, qui eſt reddere unicuique,
quid ſuum eſt. & dicitur a iuſtitia. quidam tamen a iuſ
ſu per apocopem ducunt. nihil enim aliud eſt ius, (ut
dictum eſt) quam ꝙ vel Deus, uel natura, uel gens, aut
populus, aut ciuitas, vel conſuetudo iubet quod iuriſ-
cõſulti diffinitioni non refragatur dum Celſus ait, eſt
ars boni, & æqui. l. prima. in princ. de iuſt. & iur. ff. Et fa
cit hoc ad quæſtionem. in contractibus enim apponi
ſolet, Titius, &c. renũtiauit oĩ iuri, &c. An intelligatur
3 renũtiaſſe †communi iuri ſibi fauorabili, an etiã ſpecia
li, an uero conſuetudinario? Nam quodcunq; videtur
comprehenſum, propter uniuerſalem appoſitam,
per quam quicquid dubitationis ineſt auferre uidetur.
non enim ponitur de uno ſolo, ſed de partibus pluri-
bus conſtituentibus totum.

Prima iuris ſectio.

¶Sed partes iuris, ſeu ſpecies ſunt ſtatutum, conſue
tudo, &c. canon. cõſuetudo, & ca. ius autem prima di-
ſtinctione. l. omnes populi de iuſt. & iu. l. diutur. l. cum
de conſuetudine. l. ſed ea. l. imo magnę. l. ſi de interpre
tatione. ff. de legibus & ſenatus conſul. & longa con
4 ſuet. Ergo † vniuerſalis appoſita generi comprehendi
ſpecies de quibus prædicatur. ideo, &c. Item ubi totum
profertur, nulla pars totius excluditur. cap. ſi Romano
rum. 19. diſt. l. hoc articulo, de hær. inſt. ff. contrarium,
tamen verius arbitror, ſiue apponatur uniuerſalis, ſiue
non; nam ius ciuile dignius eſt. & ideo de eo tantum
intelligi debet huiuſmodi renunciatio, ſeu generalitas
non autem de ſtatuto, uel conſuetudine: quoniam in
dubiis ſemper dignius, & potentius intelligitur. l. 1. §.
qui in ꝑpetuis. ff. ſi ager uectigal. uel emphi. pet. ſed ius
commune dignius eſt. §. ſed ius quidem in fin. inſtitu.
de iu. na. gen. & ci. ergo in dubio de eo debere uidetur
intelligi. non autem de cæteris ſpeciebus, ſeu partibus:
quia tamen utraque pars ſuſtineri poteſt iudicio meo,
meliori ſaluo: non abſona erit diſtinctio. aut enim pac
5 teſ†renunciantes, & a quibus hęc dictio ius profertur
in actu ſeu contractu; ſunt unius. & eiuſdem ciuitatis,
uel municipii aut territorii: quæ ſubiiciuntur ſtatuto
municipali, uel conſuetudini quæ ſeruantur in eadem
ciuitate, & municipio, aut territorio. Et eo caſu dicerẽ
habere locum, quæ dicta fuere in primo membro, ſci-
licet commune ius municipale, & conſuetudinarium
comprehendi. Si uero partes ſunt diuerſæ ciuitatis, aut
municipii. tunc ius commune uidetur tantum cõpre-
hendi: ita uult But. in conſilio 496. lib. 4. in hoc etiam
reſidet Ioan. And. in addi. ad Spe. in tit de arbit. §. exci-
pitur. verſic. etiam quod corruptus in fin. additi. Et ita
communiter ſecundum huiuſmodi diſtinctionem
obſeruat ſchola utriuſque iuris.

Iuris diffinitionis repetitio. & unde dicatur ius.

6 ¶Ius †ergo eſt ars boni & æqui, ſiue ſit ex iure diui-
no, ſiue ex humano, & ſic ex humano, ſiue canonico,
ſiue ciuili, ſiue communi, ſiue municipali, vel conſue-
tudinario, habendo tamen rationem ad id, quod eſſe
debet, vel fieri conſueuit, iuxta mentem tex. in ca. erit
autem lex quarta. diſt. cum ſimilibus. Eius igitur quod
7 continet bonum & æquũ ſcientia, dicitur ius. Et †dici
tur ius a iuſtitia. quot autẽ ſignificationes habeat hæc
dictio ius uide Ioan. And. in rub. de reg. iur. ſexto. Ioan.
Mona in c. cupientes. de elect. in eodem libro ſexto in
8 fin. primę par. Ius †autem tanquam genus generaliſſi-
mum duas ſpecies reſpicit, eſt enim diuinum, & huma
num diuinum enim ius eſt, quod ſolus Deus edidit, ut
eſt lex Moyſis, prophetarum oracula. & ſanctum Chri
ſti euangelium; præterea dici poteſt ius diuinum, illa
vis maxima naturali rationi a Deo infra vtrũque præ-
ceptum Dei videlicet, & proximi comprehendens, vt
pote Deo, & cuique quod ſuum eſt reddamus, iubens
& alii ne inferamus, quod nobis ipſis inferri nequaquã
expetimus, uel pateremur. de quo Paulus loquitur ad
Romanos ſecundo capite cum dicit, Cum enim gen-
tes quæ legem non habent naturaliter ea, quæ legis
ſunt faciunt, huiuſmodi enim legem non habentes:
ipſi ſibi ſunt lex, qui oſtendunt opus legis ſcriptum in
cordibus ſuis, &c.

Apo-

Apoſtolorum ſcripta iue diuinum eſt præcipiũtne an uero conſulat uide hic.

9 ¶Item†dicitur diuinum diſcipulorum Ieſu doctri-
na,ut ſunt Pauli,& aliorum apoſtolorũ epiſtolę,& ſcri
pta, cuiusiuris diuini trangreſſione nõ ſemper induci
tur peccatum. Nam eius quædam ſunt præcepti, quę-
dam conſilii.& ita tranſgreſsione eorum, quæ conſi-
lii ſunt,non peccatur, niſi ex contemptu, aut ratione
voti: ita no.glo.in c.quis.10 diſt. text.ubi glo. In uerbo
item quia in clem.exiui de para.de verb.ſigni.in clem.
ſcrib.in c.canonum ſtatuta.de conſt. Arch.in ca.fin.3.
diſt.Panor. poſt Inno in c.1.de vita.& honeſt.cle. Quo
modo autem cognoſcatur: an quæ ſunt iuris diuini;
ſint præcepti,aut conſilii, vide canoniſtas & maxime
Pan.in locis prælleg.& aduerte, dum dixit ius diuinũ
eſſe quod ſolus Deus edidit quia debet intelligi,quod
per ſe,aut angelorum,aut hominis miniſterio,pro ho-
mine ad ſummum bonum dirigendo latum eſt,quan-
do quidem late accipiendo ius diuinum de humano
iure dici poſſet.

Humani iuris in multas ſpecies diſtributio, quæ hic manifeſtæ ſiunt.

10 ¶Altera iuris†ſpecies eſt ius humanũ,quod in gene
re ſubalterno incipiendo, multas ſpecies complecti-
tur,habet enim ius naturale gentium & ciuile,de qui
bus ne quid intactum labatur optima erit deguſtatio.
11 Prima igitur†ſpecies iuris humani eſt ius naturale,qđ
cuiq; homini ex natura inſitũ fuiſſe diſcernitur,ut eſt aſ
ſotiatio maris & fœminę, ad ſobolem,eius educatio,
iniurię repulſio,rerum acquiſitio,&c.huiuſmodi.& di
citur ius naturale eo quod inſtinctu naturæ non conſti
tutione aliqua, aut conſuetudine per uſum introdu-
cta habeatur.cap.ius nat.& ibi glo.1.diſt.l.1.§.ius natu
rale de iu.& iu.ff.qđ omni animari commune eſſe vr̃,
non tamen per oĩa,huic tñ adſcribitur illa ſumma vis
diuini iuris, animis rationis participib. inſra.1.diſt.In
prin.Non mireris autem,optime lector,ſi ius naturale
dixerim ſpeciem iuris humani, quoniam ſi ius dr̃ eſſe
ars boni:& ęqui, abſurdum vr̃ dicere ſcientiam boni,
& æqui cadere in animalibus rationis expertib. unde
proprie hoc ius naturale dicitur conuenire animali
bus rationis capacibus. idcirco congrue dicitur ſpe-
cies iuris humani.

Iuris humani ſecundam partem hic explicat.

12 ¶Secunda†ſpecies iuris humani eſt ius gentium, &
dr̃ ius gentium qđ per uſum & eõem conſuetudinem
a gentibus introductum,eſt quod a naturali recedit in
hoc quia illud a natura: hoc a communi uſu,& cõſue
tudine,utilitate,& neceſſitate hominum, rerum & tẽ-
porum urgentibus introductum eſt illud a natura ſine
miniſterio, hoc facto & miniſterio hominis introdu-
ctum eſt c.ius gentium.1.diſt.l.1. §.ius naturale.verſ.ius
gentium.l.veluti.l.vim.l.manumiſſione.l.ex hoc iure.
de inſt.& iur.ff.§.ſingulorum.de re.diui.inſtit.

Ad tertiam iuris ſpeciem.

13 ¶Tertia†ſpecies iuris humani eſt ius ciuile & eſt qđ
quiſque populus, aut ciuitas cauſa rei diuię,iaut hu-
manę ſibi conſtituit.c.ius ciuile 1.diſt.§.ius autem ciui
le.inſtit.de iu.na.gen.& ciui.hoc aũt ius ciuile põt con
ſiderari tanquam genus,habens ſub ſe duas ſpecies,ſ.
ſcriptum ius,& non ſcriptum.de quibus ſingulis ut oĩa
recto ordine diſponantur videamus. Prima igitur ſpẽs
ciuilis eſt ius ſcriptum.quod & idem genus conſiderat:
ut pote pluribus ſpeciebus compoſitum eſt.n.lex. ple-
biſcitum,ſca.conſul.principum placitum,edictũ ma-
giſtratus,& rñſum prudentum, quia rñ ad rem nõ per
tinet ſpecies huiuſmodi ſigillatim aperire,& quia etiã
ſuperfluum,ac tedioſum magis eſſet,quam neceſſariũ
idcirco curioſum electorem remitto ad l.ſecundam
de origin.iuris.ff. ubi Pompo.iuriſconſultus ampliſſi-
me quamlibet ſpeciem, & eius originem declarat.

Conſuetudo quid ſit,& quod ad illam duo ſint neceſſaria.

14 ¶Non ſcriptũ autem†ius ciuile conſuetudo dicitur
de quib.n. cauſis ſcriptis legibus non vtimur, id cuſto
diri oportet, quod morib.& lõgo uſu inductum eſt, &
in hac ſpẽ iuris ciuilis uidere oportet,quę requirantur
15 in ea,anteq̃ p lege ſeruetur. Primo†ũ quidem requirit,
qđ ſit rationabilis,quę aũt dici poſſit rationabilis,ſcri-
ben.in c.fi.de conſuet.in antiq. poſt multa concludũt
in hoc certam regulam dari non poſſe, ſed hoc relin-
quendũ eſſe arbitrio iudicis,hoc tenuit Io.An.in c.1.de
conſuc.li.6 in gl.ſuper uerbo rationabilia,quam ſequi
tur Fran.ibi & oẽs cõiter.hoc idem tenuit Arc.in c. le-
ges.10.diſt.in c.fruſtra. 8.diſtin. pro qua opinione facit
tex.iũcta gl.in d.c.1.de conſt.in ſex.& tex.in ca.ad apo-
ſtolicam.in uerſ.per epm loci veritate cognita,de ſimo
nia.& huiuſmodi ꝯcſoni cõis opi.ſuffragatur. Secun-
16 do†requirit,quod ſit pręſcripta,ut dicit tex.in fi.de cõ-
ſuetud. Sed aduerte optime lector,quia vr̃ qđ conſue-
tudo præſcribi non poſſit, qm̃ conſuetudo eſt quid di-
ſponãs,pręſcriptio uero reſpicit formatum ius, ex quo
quidam iuris ciuilis doc.improbant tex. in d.c.fin. Sed
id non ita crude accipitur ut dicit Panor.in d.c.fi.quia
conſuetudo non pręſcribitur, quemadmodum domi
nium alicuius rei,ſed cum dicitur quod cõſuetudo de
bet eſſe pręſcripta,debet intelligi quod ſit obtenta per
tñ tp̃s, quantum requiritur ad præſcriptionem ut vo-
lunt,ſcribent.in d.c.fi. & Bal.in l. de quibus in oct.opp.
ff.de leg.Alex.conſi.126.ſecundo libro.

Quantum tempus ad conſuetudinem conficiendam ſit neceſſariam.

17 ¶Sed quæro†quantũ tempus requiritur,ad hoc vt,
conſuetudo dicatur præſcripta?ſcriben.varii fuere ſu-
per hoc,uarietatẽ tñ eorum in hoc reducemus. Ant.n.
conſuetudo eſt ꝯ iuſ.aut pręter ius aut ꝯ reſeruata prin
cipi in ſignum ſpecialis priuilegii. Primo caſu,tp̃s qua
draginta annorum requiri vr̃: ut late ſcriben.in ca.fin.
poſt gl.ibi.de conſuet.in antiq.gl.in c.fi.c.ti.li.6.& ibi
Ioan.And.in Nouel.& Gem.poſt ipſum Domi.de Ro
ta in deciſionibus ſuis,deciſione 440.in nouis.Archid.
in c.3.eodem.tit.lib.6 gl Pragmaticę ſanctionis tit. de
cauſis ſuper verb.præſcripta.& iudicio meo eſt tex.in
c.de quarta.& in cap.audientis, de conſuet.in antiq.&
in cap.ſi beneficiis de præb.lib.6.vbi doc. tex.etiam in
cap.cum eccleſia Sutrina.& ibi ſcriben.poſt gl.de cau
ſa poſſ.& proprieta. Aut eſt præter ius,& eo caſu decen
nalis præſcriptio ſufficit;ita vult gl.in c. fi.de conſuetu
di.lib.6.in uerbo conſuetudo.quæ communiter appro
batur. Notatur etiam in cap.conſuet.duodecima diſt.
& Rota deciſione pręalleg.iuris ciuilis doct.in l.de qui
bus.ff.de legib.& in authen.quas actiones.de ſacroſã.
eccle.Panor.late in c.fin.de conſue.Si tamen huiuſmo
di conſuetudo præter ius derogare iuri alicuius parti-
cularis eccleſiæ, tunc non eſſet ualida quantum ad hu
iuſmodi derogationẽ niſi per lapſum quadraginta an
norum,ut notat Inno.in c.cum dilectus de conſuetu-
di.& poſt eum Pano.in d.c.fi.Si vero ſit,aut tendat con
tra reſeruata principi in ſignũ ſpecialis priuilegii, hoc
caſu tantum tempus requiritur,de cuius Initio non ex
tet memoria in humanis,c.ſuper quibuſdam.de uerb.
ſignifi. Ab.in d.c.fi.de conſuetu. Et prędicta intellige
18 quantum ad ius canonicum,quoniam†ius ciuile ad in
ducendam conſuetudinem aliquam pręſcriptionem
non requirit per tex.in l.de quibus. ff.de leg.pro ratio-
ne diuerſitatis uide Panor.in d.c.fin.col.9.de conſuetu
din.& ſit ratio iuris canonici: & quę iuris ciuilis, uide
totam illam columnam.

In-

Inter conſuetudinem præſcriptionem differentiarum explicatio.

19 ¶Sed quæri poſſet, quædam eſt differentia † inter
conſuetudinemem, & præſcriptionem ? poteſt dici,
quod ex præſcriptione tam priuato, quam publico ius
quæiitur. conſuetudine vero ex uſu communi, & publi
co licet illud ex publico priuati vtilitatem concernat;
communis tamen eſt uti lex, quæ communis eſſe de-
bet. capitu. erit autem lex, quarta diſtinctio. ut enim
lege communi quilibet priuatus vtitur, ita & conſuetu
dine, quod non eſt ita in præſcriptione. Si enim ego
præſcripſi: alius iure meæ præſcriptionis vti non pote-
rit; niſi cauſam habeat a me. unde ſtat firma conclu-
ſio pro hac differentia, quod vbicunque conſuetudine
quæritur ius cupiam priuato; non conſuetudo, ſed præ
ſcriptio dicitur. Item eſt alia differentia: nam cum
conſuetudo ſit lex non ſcripta, in ea non requiritur ti-
tulus: ſed duntaxat voluntas, ſeu tacitus conſenſus
per quem ſolet induci: in præſcriptione vero requiri-
tur titulus, aut aliud, quod vice tituli habeatur. Ha-
ctenus de iis quæ ad conſuetudinem requiruntur, vidi
20 mus. vnde ſuper hoc quæro. An omnis † conſuetudo
valeat: & pro lege ſeruari poſſit: Canoniſtæ & iuris ci-
uilis doctores varie & confuſe in hoc dubio loquuntur
ex quorum tamen doctrina veritatem breui diſtinctio
ne perſtringemus: aut enim conſuetudo eſt præter
ius, aut ſecundum ius, aut contra. Primo caſu: valet
conſuetudo, ut eſt text. in capitu. catholica, & capitu.
in iis. vndecima diſtinctio. capitu. conſuetudo. prima
diſtinctio. Secundo caſu: quando conſuetudo eſt ſe-
cundum ius: non eſt dubium ipſam valere, quod du-
pliciter procedit interpretando ipſum ius; eſt enim
optima legum interpres conſuetudo. capitulo cum
dilectus. de conſuetud. l. ſi de interpretatione. ff. de le
gibus. Item confirmando ipſum ius ſcriptum. Nam
ſæpe allegatur conſuetudo, & ius ſcriptum circa
vnum, & idem: vt capitulo cum dilectus. de conſue-
tud. capitu. ſopite. de cenſibus. Tertio caſu quando con
ſuetu. eſt contra ius, aut eſt contra ius diuinum, & non
valet, niſi per huiuſmodi conſuetudinem diuinum ius
augeatur, moderetur, vel diſtinguatur, quo caſu valet
ſecundum Innocentium in dicto capitulo fin. de con-
ſuetudine. hoc enim poteſt conſuetudo: quod poteſt
lex ſcripta, ſed lex ſcripta ius diuinum morale aliquan
do diminuit, & limitat, ut in capitulo primo. ſecunda
quæſtione quarta. notat. in capitulo licet uniuerſis. de
teſtibus in capitulo cum eſſes. de teſtament. Panormi-
tan. in capitulo finali de conſuetudin. Et breuiter dice
re poſſumus niſi conſuetudo nutriat peccatum, contra
quodcunque ius diuinum induci poteſt, & ſeruari ſiue
illud ſit morale miſticum, aut cerimoniale ut eſt de
mente ſcribentium, & maxime Innocent. in dicto ca-
pitulo finali eodem tamen modo quo dictum eſt alias
21 non ualet. Aut eſt contra ius naturale, † & non ualet,
quoniam naturalia ſunt immutabilia, & in eis ius ſcri-
ptum, aut non ſcriptum non poteſt aliquid immutare.
quinta quæſtio. in principio. §. ſed naturalia. inſtitutio.
de iure natura. gent. & ciui. ſtricte accipiendo pro in-
ſtinctu naturæ. Aut eſt contra ius poſitiuum, & eo ca-
ſu ſubdiſtingue, aut eſt contra libertatem eccleſiæ, &
non ualet, per textum in capitulo primo. & capitulo
cum inter. de conſuetudine. authenti. caſſa, & irrita.
de ſacroſanctis eccleſiis. C. aut tendit contra utilitatē
publicam, & non ualet, ſicut enim non ualet ius ſcri-
ptum contra utilitatem publicam, ita nec conſuetu-
do. l. finali ſi contra ius uel iuris uel utilit. public. C. aut
tendit contra priuatam utilitatem ſingulorum, & tūc
bene ualet conſuetudo contra ius, interuenientibus tñ
iis, quæ ſuperius diximus neceſſaria eſſe ad conſuetudi
nem, & cum ius de iure ſcripto ſatis ſit, quoniam quan
tum ad præſentem materiam pertinet, reliqua eiuſdē
locis congruis diſpicientur.

Ius ſeu ſit ſcriptum ſeu contra, artem boni, & æqui eſſe conſtat.

22 ¶Ius ergo ſiue ſit ſcriptum, ſiue non, † eſt ars boni, &
æqui. vnde vbi eo edocemur nos habere dominum
rei alicuius: aut in re quapiam facultatem, auctorita-
tem, aut effectum aliquem dicimus nos habere ius, qđ
non tantum iuris diſpoſitione nobis competit, ſed etiā
legitimis aliis a iure conceſſis cauſis, ac præmiſſis ut pa
cto, conſuetudine, temporis præfinitione, ac hominis
licita diſpoſitione, ut eſt gl. in capitulo conſtitutus, quæ
eſt penultima. de religio. domibus quoniam iuris ſunt
& tanquam ius ſeruari debent. Idcirco vbi iis quæri-
tur facultas dominium, cauſa authoritas aut effectus
quiſpiam in re aliqua, aut ad rem, in perſona, aut perſo
nam dicere ſolemus nos habere ius; ut cum dicimus,
eſt mihi ius eundi, ius petendi, ius retinendi, hoc eſt fa-
cultas, poteſtas, authoritas, cauſa, & huiuſmodi, ac ea
ratione dicimus, ius patronatus, eſt facultas, aut autho
ritas, patrono competens, iis quæſita modis, ſuperius
dinumeratis quibus ita (quaſi quorundam præludio-
rum loco) poſitis, tranſeundum eſt ad ſecundam par
tem nominis noſtri compoſiti, eſt autem Patronat.
Vnde patronus (ſi credendum eſt Aſconio Pędia-
no, vel aliis grammaticis) idem ſignificat, quod
defenſio, ex quo qui talem defenſionem habet pa-
tronus dicitur quo fit, ut ius patronatus idem ſit,
quod ius defenſionis, quod quidem ius imprimis pa-
trono conuenit, quæ res ex materiæ progreſſu appare-
bit magis.

Ius patronatus quid ſit, & quodnam patronorum munus.

23 ¶Ius patronatus ergo eſt † facultas patrono com-
petens, quæ qualis, ac quanta ſit, vt videbimus prius
tamen bene erit vidiſſe ſignificantiam huius dictionis
patronus, quoniam a patrono patronus, dicitur vel
contra, nihil enim intereſt utrum alterum dicatur ab
altero. & patronus eſt, qui defenſionem præſtat perſo
nis, aut rebus inde dicitur patronus; hoc eſt defenſor,
quando quidem patronorum onus eſt defenſionem
rebus eccleſiæ præſtare: Idcirco a præcipuo effectu
dicitur ius patronatus, quamuis honorem habeat in
præſentando, quo quidem honore hoc in fœlici tem-
pore priuatur, & contempta eſt patronorum potior
pars, quippe qui nominis ſignificantiam agnoſcere nō
curant: dilapidatores eccleſiaſticarum rerum non co
hibendo. Præterea patronus dicitur, qui ius ſuggerit a
patre ductum. vnde cum ſerui dimittuntur a poteſta-
te dominorum, liberti appellantur, & domini muta
to nomine, patroni dicuntur, quoniam inſtar paren-
tum naturalium bertos ſuos genuiſſe uidentur. ſopita
enim ſeculi conditione, in ſtatum liberum ex manu-
miſſione dicuntur. qua ratione hi, de quibus tractatum
facimus, patroni appellantur: eccleſiam enim non eſſe
ad eſſe ducunt, & ueluti parentes eccleſiam protegunt,
& ei prouident, aut prouideri curant. capitu. filiis, & ca.
decernimus 16. q. 6.

Patronus eccleſiam non defendens an patronatus iure ſit priuandus.

24 ¶Hic quæri poteſt, an patronus, † qui nō defendit bo
na eccleſiæ prout tenetur pñtādi facultate priuetur? &
videtur, quod ſic, quia culpa eius ad quem eccleſiæ tui-
tio pertinet, damnum infertur, puto tamen cōtrarium
verius, quia licet culpa patroni non defendentis ec-
cleſiam damnum inferatur, non tamen ſequitur, qđ
patronus priuatione dignus ſit, cum ſatis puniatur
alia ratione ex eo, quod ſi uergat ad inopiam, & ec-
cleſiæ facultates ita minutæ ſint culpa, ut dictum eſt,
ipſius patroni, ſibi non ſubuenitur. & ſic ſatis eſt, quòd
puniatur utilitate iuris patronatus, quia priuatur.
Iniquum enim eſſet eundem duplici via grauari.

Quia igit̃ tractamus de iure patronatus in beneficiis:
non erit faſtidio lectori, legiſſe, quid ſit beneficium, &
ſubſequenter quib. beneficiis ius patronatus accedat.
unde quæro, quid ſit beneficium.

Beneficium quid ſit, & quotuplex, & an feudum ſit beneficium.
tum quinque modis (ait) beneficium eſſe cognoſcimus.

25 ¶Beneficium eſt † actio beneuola, gaudium tribuens
capienti & hoc modo in genere & cum fit, ſeu confer-
tur ius percipiendi id, quod gaudium tribuit capienti
conſideratur, & beneficiarij ſunt, qui beneficium acci-
piunt, & appellantur. Quemadmodum feudatarii, quo
niam feudum beneficium dicitur. Sed feudum eſt alia
ſpecies beneficij, & alia beneficium eccleſiaſticum,
26 quod quinque modos cognoſcitur. † Primus modus
cognoſcendi beneficium eccleſiaſticum eſt ex perſona
conferentis beneficium: quoniam de eo non prouide
tur: niſi per prælatum eccleſiæ, quia licet interueniat ali
quando nominatio, aut præſentatio per laicum facta
ſuperioris tamen, aut inſtitutio, aut confirmatio, eſt ne
neſſaria, alias canonice obtineri non poſſet. nec dici
poſſet inſtitutio eiuſdem canonica per text. in reg. pri-
ma. vbi de hoc ſcriben. de regulis iuris libro ſexto. tra-
dit Felinus in capitu. in noſtra. de reſcrip. niſi hoc con-
ceſſum eſſet laico priuilegio Romani pontificis, ut lai
cus ſine ſuperioris inſtitutione prouidere poſſit benefi
cio, vacatione eiuſdem occurrente, quod priuilegium
inferior a Papa non concedit. & ita intelligatur capitu.
dilectus le tiers. de præbend. & capitu. fina. de conceſ-
27 ſione præbend. cum ibi not. Secundus † modus cogno-
ſcendi beneficium eccleſiaſticum eſt quoniam de eo
non prouidetur niſi clericis. capitu. ex literis. de tranſa.
capitu. ſecundo de inſtitut. capitu. cum adeo. de reſcri.
28 in antiq. Tertio † modo cognoſcitur beneficium ex
onere, aut connexitate eiuſdem. Non eſt enim aliquod
quantuncunque modicum beneficium, quod non re-
quirat officium perſonæ, & propter officium dari con-
ſueuit. capitu. cum ſecundum. de præbend. capitu. fin.
29 de reſcrip. lib. ſexto. Quarto † modo, quia dari non po
teſt ad tempus, eſt enim proprium beneficium, vt per-
petuo conferatur. capitu. præcepta 45. diſtinctio. capit.
ſanctorum 7. diſtinctio. not. in capitu. veniens. de filiis
presbyterorum.

Antedictorum tres fallentias ponit, deinde quintum modum, quo
beneficium cognoſcitur.

¶Fallit primo, niſi Papa ad tempus conferat. capitu.
ſi gratioſe iuncta gloſ. ſuper verb. a Roman. ponti. de re
ſcrip. lib. ſexto. Ratio autem cur ſolus Papa, & non in-
ferior ab eo poſſit ad tempus beneficiia cõferre, eſſe po
30 teſt, quia voluntas eiuſdem in iis † eſt pro ratione gloſ.
præallega. in dicto capitu. ſi gratioſe. Quod limita. ȷ.
procedere in prouiſione, non ex poſtfacto, quoniam
31 ſimpliciter † Papa quem a beneficio ſuo amonere non
poſſet, niſi cauſa iuſta & rationabilis ſubſiſteret, ut co-
pioſe tradit Roma. in conſilio ſuo 345. Gemi. in capitu.
ſi gratioſe. de reſcrip. Fallit ſecundo, niſi beneficium cu
ratum commendetur per inferiorem a Papa. ca. nemo
deinceps. de electio. libro ſexto. Tertio fallit ni-
ſi beneficium ſit manuale, hoc eſt amouibile ad nutum
prælati, quoniam perpetuo per eundem conferri non
poteſt. vide ſcrib. in cap. cum ſingul. de præben. lib. 6. &
in capitu. cum ad monaſterium. de ſtat. mona. Quinto
32 cognoſcitur † beneficium eccleſiaſticum in modo pro
uidendi, quia de eo non poteſt prouideri ſub modo, pa-
cto, conditione, aut aliqua re temporali interueniente.
Nam alias eſſet Simonia. capitu. ſanctorum 1. quæſtio.
1. capitu. quam pio 1. q. 2. ijs ergo omnibus interuenien
tibus beneficium cenſetur eccleſiaſticum: quoquo no-
mine appelletur, & pro hoc vult Pet. de Anch. in repe-
titio. regulæ beneficium. de reg. iur. lib. 6. in 2. col. Feli.
in c. in noſtra. verſi. reſtant. de reſcrip.

Eccleſiaſtici beneficij cauſam officium eſſe ait. Propter enim of
ficium datur (inquiunt) beneficium.

¶Quæ autem fuit cauſa beneficij Eccleſiaſtici? & vi-
33 detur, quod † officium. Nam eccleſia vniuerſalis æqui-
paratur corpori humano, in quo multa membra inſũt
non eundem actum exercentia, ita in eccleſia multa
ſunt membra eccleſiam conſtituentia, & per diuerſa
officia diſtributa. capitu. ſingulari. 89. diſtinct. cuius ec-
34 cleſiæ caput eſt Chriſtus, quia corporaliter in eadem
35 ad finem eſſe non poterat, in † locum ſui Petrum ſup-
poſuit, & eius ſucceſſores Matth. 16. capi. ſignificaſti. de
electio. in antiq. cui idem coadiutores ſuæ poteſtatis de
dit apoſtolos, qui in regendo miſtico corpore, ſeu ec-
cleſia, hoc cooperarentur, non quidem æqualiter: ſed
ordine atque membri penſato officio. ita vt infirma p̃
36 media, media autem per † ſuperiora, ſuperiora vero per
ſummum, in ordinem totius vniuerſi adminiſtrata, re-
duci poſſent, vnaque, & eadem poteſtas per diuerſa
membra adminiſtrata, per conſonantiam vnius corpo
ris in capite reſideret. ad hoc eſt text. in capit. per vene-
rabilem. qui filii ſint legit. cap. pro humani. de homici.
lib. 6. extrauagan. vnam ſanctam. de maiorita. & obe-
dien. in extrauagan. Quod initio eccleſiæ abinde hacte
37 nus ſeruatum videmus. Petrus † etiam Chriſti vica-
rius videns eccleſiam prouinciis, ciuitatibuſque conti-
neri, ſingulis coadiutores commiſit. Extant pro hoc
clementis ſcripta. in capit. in illis vero. Item Anacleti.
in cap. Epiſcopi. & Leonis. in cap. illud. & ex conci. Lao
dicen. in cap. non debere 80.

Spiritualia ſeminantes metere licite poſſe ſaltem pro victu ne-
ceſſaria concludit, nam id ius faſque permittunt.

¶Officio igitur in eccleſia ita diſtinctio, æquum imo
apprime neceſſarium fuit, vt qui officio præficerentur,
38 ratione oneris temporalia † quædam pro victu recipe
ret, iuxta ea, quæ apoſtolus ait Galatis 6. Communicet,
&c. & Corinthiis 9. Si ſeminamus, &c. Item eiſdem no-
no. Si alij participes, &c. Item qui plantat vineam, &c.
Præterea primæ Corinthijs 7. qui altari ſeruit, ad hoc
Matthæi 10. in quamcunque, & Deuteronomij 18. cap.
cum ſecundum apoſtolum. ca. extirpandæ. de præben.
ratione igitur officium datum fuit beneficium. Papa
39 † quidem ſingulis prouinciis, ſingulis ciuitatibus, &
ſingulis caſtellis, miniſtros præfecit, qui fidelibus mi-
niſtrarent, ab iiſque decimas primitias & oblationes re
ciperet, alterique eaſdem recipiendi ius non eſſet. ei er-
go qui prouinciæ, ciuitati, aut Caſtello præeſt, ius
hoc beneficij competit, non alii capitul. eccleſias. 24.
queſtio. prima. Creandi ergo beneficium, in cauſa fuit
officium, & onus. Hæc autem beneficia eccleſiaſtica
40 aut ſimplicia, aut duplicia. quorum † altero declara-
to facile intelligitur reliquum. Duplicia beneficia
ea appellantur, quibus dignitas, perſonatus, officium,
aut animarum cura, connexa ſunt. Nunc de dignita-
te dicamus.

Dignitas quid ſit, & quotuplex.

41 ¶Dignitas † ergo quid ſit quæro: hæc quæſtio eſt
difficilis, non propter ſe, ſed propter varium vſum ſcri
ben. qui vnum pro alio ſæpe ponunt, dignitatem vide-
licet pro perſonatu, & perſonatum pro officio, capi-
tulo cum acceſſiſſent. de conſtitu. capitulo ad aures. de
reſcript. Quia tamen ex proprio ſignificato diuerſa ſunt
dignitas, perſonatus, & officium, videamus quid ſit di-
gnitas, & in quo differat a perſonatu, & officio. Digni-
42 tas ergo † eſt præeminentia in eccleſia cum iuriſdictio-
ne. Is enim, qui prærogatiua gaudet cum iuriſdictione,
dici poteſt habere dignitatem, ſecundum Archidia. in
capit. primo. de conſuetud. libro 6. Panormi. in capitu-
lo de multa. de præbend. Aliquando tamen, qui præ-

eſt

eſt ſine iuriſdictione, dicitur habere dignitatem, quod
43 procedit ex creatione, ſeu inſtitutione, † ut ſunt Archi-
diaconi Auenici, & in hoc attenditur etiam nomina-
tio, ſeu appellatio ſecundum prædictos ſcribentes in lo
cis præallegatis. Eiuſmodi autem dignitatis multæ
ſunt ſpecies. Quædam enim ſunt ſublimes, quædam ſu
44 periores, & quædam inferiores. † Sublimes dignitates
ſunt Papatus, & Cardinalatus, ſecundum gloſſam prag
maticæ in verb. 2. quos, &c. Superiores dignitates dicũ
tur Epiſcopatus, ut colligitur ex text. in capitu. cum in
cunctis. de electio. Inferiores vero dignitates ſunt om-
nes prælaturæ poſt Epiſcopatum. ut dictum eſt, dignita
tes ex creatione, aut inſtitutione, quæ nullam habent
iuriſdictionem. capitulo in cunctis. §. inferiora. de ele-
ctio. ex quibus quædam dicuntur electiuæ, & quædam
collatiuæ, electiuæ quibus per electionem prouideri
debet, in qua ſeruari neceſſe eſt formam. capitu. qua-
propter. de elect. & electione facta neceſſaria eſt ſuper
ioris confirmatio. not. gloſſ. in clement. quia contin-
git. §. vt autem. in verſi. electionem. de relig. domi. Car
din. in clemen. 1. §. ad hoc. de præben. glo. prag. in titu.
de elect. in verb. electio.

Electiuæ dignitates, quæ ſint.

¶Sed quæro, quæ dicuntur illæ in quibus prouideri
debet per electionem? ſcriben. & maxime glo. Innoc.
Ioan. Andr. & Butr. in capitu. quapropter. de electIon.
Nic. Mil. in repertto. ſuo. in uerb. elect. tunc demum,
45 &c. dicunt Epiſcopatum, † Abbatiam, aut principa-
lem eccleſiæ collegiatæ dignitatem, quæ conſiſtoriales
appellantur, quoniam conſiſtorio reſeruatæ ſunt, &
per idem iis prouideri ſolet, dum tamen Abbatiç ſint
uirorum, & excedant valorem ducentorum ducato-
rum. Ludo. Gomes. in regul. cancel. appel. in regul. de
ſurrogandis collitigan. & prouidetur per cedulam. ut
per eum ibi. De iis tamen dignitatibus ſiue excedant, ſi
ue non, vbi occurrit earum vocatio, prouidetur hoc
tempore ad præſentationem, ſeu nominationem Chri
ſtianiſſimi Regis, cui hoc apoſtolico priuilegio con-
ceſſum eſt, ut in titul. de regul. nominatione. per to-
tum in concorda.

*An ex concordatis, an uero ex iure communi ius nominandi Re-
gi Chriſtianiſſimo competat. Et quod a regibus Franciæ plerique ſa
cri Pontifices facti captiui liberati ſunt.*

46 ¶Sed quæro, † an illo iure concordatorum dunta-
xat huiuſmodi priuilegium nominandi, ſeu præſen-
tandi competat Chriſtianiſſimo Regi? dic quod non
ſed iure communi. licet enim prohibeatur princi-
pibus, & quibuslibet laicis electionibus intereſſe, vt in
capitu. nullus laicorum 63. diſtinctio. & capit. Valenti-
nianus. Item licet fauore regio, aut ſuperioris poten
tia prohibeatur fieri electio, quia fieri debeat authorita-
te apoſtolica, ſeu ſeruata iuris forma. capitũ. porro 63.
diſtinctio. & licet irrita ſit electio, ſeu eccleſiarum pro
uiſio a pricipibus facta: capitu. omnis electio. eadem di
ſtinctio. capitu. cum terra. de electio. tamen ad hæc faci
lis eſt reſponſio. quia hoc non habet obſtare. Primo
cum prohibeatur inter eſſentia. Item quod non de-
beat fieri prouiſio fauore regio. Item quòd prouiſio
ſeu electio facta a principe ſit irrita: quia loquimur in
priuilegio conceſſo, tam iure concordatorum, quam
communi, & antiquiſſimo iure in præambulo prouiſio
nis dignitatum, quod præambulum parum vel nihil,
iuris præbet. Et ſic contraria loquuntur in longe di-
uerſis terminis, & huiuſmodi priuilegium propter cau
ſam, quæ non ceſſat conceſſum extitit, non enim ex
mera liberalitate, aut coactione huiuſmodi priuilegiũ
regibus Franciæ datum fuit: ſed ex cauſa benemerito
rum præcedentium adhuc durantium, quod propter
tuitionem Romanæ eccleſiç, & eiuſdem protectio-
nem conceſſum fuit. Quis neſcit Papam ſçpiſſime, &
47 hoc † tempore captiuum factum a principibus non-
nullis per Regem Franciç, aut ſua potentia reſtitu-
tum? Clemens huius nominis ſeptimus rei veritatem
teſtificari poſſet. Prætereo Leonem, Adrianum &
alios complures reſtitutos, hoc in promptu etiam ex
capitu. Reatina. 63. diſtinctio. & ex capitu. nobis ea-
dem diſtinctio. ex quo canone ſumpta eſt forma, qua
utitur Chriſtianiſſimus Rex Franciæ in nominatione
ad dignitates. qui textus loquitur in Rege Franciç, &
fratre eius, qui erant tunc Imperatores occidentalis
Europæ. Item proprior accedat textus ad hoc. ex ca-
pitul. Adrianus. eadem diſtinctio. ſexageſima tertia.
48 ubi ius † nominandi Pontificem, non tantum in vrbe
Romana, ſed in alijs prouincijs a ſummo Pontifice, &
tota ſynodo, iiſdem Imperatoribus. & regibus Franciç
conceditur. vt licet videre in dicto capitu. Adrianus.
§. inſuper Archiepiſcopos. eadem diſtinctio. Nec ob-
ſtat, quod dici poſſet diſpoſitionem illius iuris antiquiſ
ſimi reuocatam eſſe, quia priuilegium fuerat conceſ-
ſum a Papa, & toto concilio repræſentante vniuerſa-
lem eccleſiam regibus Franciç, & ſic non perſonç, ſed
49 dignitati, quæ † dignitas non moritur, & licet per ali-
quem ex regibus Franciç fuerit huiuſmodi priuilegio
renuntiatum, illud tamen facere non potuit in prçiu-
dicium ſucceſſorum, quoniam non ſibi ipſi, ſed di-
gnitati conceſſum extiterat, quod nuper a Leone Pa-
pa, & inde ex communi Latreanen. concilij concluſio
ne, ac demum per Clemẽtem confirmatum fuiſſe om
nibus patet. vnde non inſiſto, ſed ad iter cœptum re-
50 deo. † Illa ergo dignitas dicitur electiua, cui dum oc-
currit vacatio eiuſdem, per electionem eiſdem proui-
deri neceſſe eſt ſeruata forma capituli quia propter,
alias dici non, poteſt electiua, quantumcunque proui-
ſio ad capitulum ſeu collegium ſpectet, quia collatiua
51 † dicuntur beneficia, quibus ſola electio ſufficit ad col
lationem. de hoc eſt gloſſa in uerbo electi. de electio.
in pragma. Myl. in repertorio ſuo in ver. electi. tunc de
mum. & in verbo electio, quando non requirit. in lite-
ra c. Vnde uiſi ſit epiſcopalis dignitas, aut abbatialis,
aut prima in eccleſia collegiata, non dicitur electiua.
ut per Myl. in loco prçallegato, poſt glo. Innocen. Ioan
nem Andr. & Butri. in cap. quia propter. de electio. ad-
de Fel. in capitulo in noſtra. nerſicu. 32. de reſcriptio. &
hçc de dignitatibus.

De perſonatibus hic agitur, & quod ſint ſine iuriſdictione.

¶Nunc videamus, quid ſit perſonatus. Perſona-
52 tus eſt † quçdam prærogatiua in eccleſia ſine iuriſdi-
ctione, & adminiſtratione, qui enim cçteris canoni-
cis, aut collegio prçeſt duntaxat, nec iuriſdictionem
aut adminiſtrationem aliquam habet, perſonatum di
citur habere & cognoſcitur, ſecundum Archidiaco-
num in capitul. primo de conſuetud. lib. ſexto, & Ioan.
Andr. in nouella. & Gemi. ibi. & Panormita. in capitu.
de multa. de prebend. in antiq. Quando aliquis habet
prærogatiuam in choro, in capitulo. in optionibus,
in proceſſionibus, & in uocibus dandis, prç cæteris
canonicis ſui ordinis. & tamen qui prorogatiua
gaudet, & obtinuit perſonatum non tanta prçro-
gatiua potitur, quanta qui dignitatem obtinet, ſi-
ue ſit ex conſuetudine, creatione, inſtitutione ve
beneficij.

Officium in eccleſia quid ſit.

¶Nunc ſupereſt uidere, quid ſit officium, & offi-
cium dicitur adminiſtratio quçdam eorum, quæ ſunt
53 capituli. cum † præeminentia, ſine iuriſdictione. qui
enim adminiſtrationem huiuſmodi habet, cum præe-
minentia ſeu prærogatiua, ita vt cæteris canonicis præ
ſit, officium dicitur habere, ut vult Gemi. in dicto cap.
1. de conſuetud. & ſcriben. in prçallega. capitu. de mul
ta. aliquãdo officium eſt adminiſtratio ſimplex, ſine ali

qua præeminentia,aut prerogatiua,ut exemplo eſſe po
reſt ſyndicus,aut eccleſiæ procurator:& eſt de mente
Panromit.in dicto. capit.de multa.in ſexta concl. nu-
me.2.Ioan. And.& Gem.in d.c.1.de conſuetu. lib.6.
54 ¶Beneficia ergo,quibus†non eſt annexa dignitas, per
ſonatus,aut officium,aut ſacramentorum adminiſtra-
tio,quæ in ſuperioribus comprehendi poteſt,dicuntur
eſſe ſimplicia,& dictorum accidentium ratione com-
patibilia, & incompatibilia dicuntur,quoniam ſimpli
cia cõpatibilia inter ſe ſunt, poſſũt enim plura ab uno
de iure obtineri,dummodo ſtatuto,fundatione,aut cõ
ſuetudine reſidentiam non requirant perſonalem ca.
gratia de reſcrip.lib.6.vbi glo.in uerb.de iure.& ibi ſcri
ben.clauſulc.gratiæ.eodem titu.in clemen.gloſ.etiam
in extrauag.execrabilis in verb.de iure.abſque diſpen-
ſatione in extrauagan.Io.22.& gl.in verbo per hoc au
rem.in eadem extrauagan.ſuper verbo quæ alias.in ex
trauagan.communibus quam vide.eſt enim magiſtra
& notabilis,nec prætermittenda pro hac materia.vide
etiam glo.in uerb. cum alia.& non liceret in alia extra
uag.notant ſcriben.In c.cum iamdudum.& in c. extir
pandæ.§.quæ vero,de præbend.

Beneficia compatibilia quæ ſint, itemque incompatibilia. Illa ſimplicia dici poſſunt hæc duplicia.

55 ¶Sed quæ ſunt illa ſimplicia†compatibilia ,quæ in
pluralitate ab vno poſſunt obtineri?dic quod ſunt rura
les prioratus.& præbendæ,ſeu canonicatus eccleſiæ ca
thedralis,vel collegiatę,& capellaniæ. At contrarium
uide pro reſponſione ad rationes adductas per Zabar.
in clemen.gratiæ.de reſcrip.in clem.reliqua vero bene
ficia ſuprema,& quibus dignitas, perſonatus, aut offi-
cium,ſiue ſit in ſacramentorum adminiſtratione, ſiue
bonorum capituli annexa ſunt, duplicia dicuntur, &
56 †incompatibilia adinuicem:quoniam inter ſe nõ com
patiuntur,non enim poteſt aliquis abſque diſpenſatio
ne apoſtolica duo huiuſmodi ſimul retinere.capitu.de
multa.capitulo cum iamdudum de præbend. cum ſi-
milibus.

Incompatibilium,quedam ſuperiora dicuntur, quædam non ſuperiora , vtraque vero quænam ſint,hic uide,& an plura poſſint obtineri.

¶Sed quæ ſunt hæc ſuperiora, & duplicia ? dic ſupe-
riora eſſe epiſcopatus:duplicia vero inferiores dignita
tes,perſonatus,officia,& beneficia, quibus animarum
57 cura annexa eſt:vt iam diximus.plura† autem vnifor-
mia ſub eodem tecto.licet ſimplicia ſint,obtineri pro.
hibentur.capitu.literas de conceſſione præbend. gloſ.
nota.in clemen ſi iuxta.in verb.vacabit.de præbend.
58 in clement.¶Sed quæro,†an conſuetudine poſit indu
ci,ut quis plura incompatibilia poſſit obtinere ? dic ꝙ
non.per text.& ibi ſcriben.in capitu.1. de conſuetudi.
59 lib.6.Quęre,an † appellatione beneficij comprehenda
tur quodcunque.qualecunque.ac quantumcunque be
neficium?dic,quod ſic. per capitu.tua nobis. de verbo.
ſig.regula beneficium.de reg.iur.lib.6.& ibi doctores.
Fel.in c.poſtulaſti,in num.4.de reſcrip.

Penſio an ſit beneficium,quod autem ſit ſequenti numero manifeſtum fiet.

60 ¶Sed quid de penſione,an veniat† appellatione be-
neficij quæritur?diſtingue aut quæritur de beneficio in
genere ſumpto,quod eſt, vt ſuperius vidimus beneuo
la actio gaudiũ tribuens capienti, & dici poteſt benefi-
cium.Aut quæritur.an veniat appellatione beneficij ec
cleſiaſtici, & dici poteſt quód non. Panorm.in capit.ad
audientiam.ubi Fel.late poſt eum Dominic.in capitu.
quamuis.de prębend.lib.6.glo.in Pragma.in tit.de col
la. verſic. Item, quod vniuerſitates.ſuper verbo benefi-
cium, Petr.Rebuſ.in tract.de pacificis poſſeſſoribus.nu
me.114.ratio autem,cur dici non poſſit beneficium ec
cleſiaſticum,vt quod non veniat eius appellatione,aſ
ſignari poteſt,quia qualitates,quæ requiruntur ad hoc,
ut beneficium dicatur eccleſiaſticum,non concurrunt
in penſione, vt per prędictos doctores Panorm. & Feli.
& alios in locis prææallat. Quæ autem ſint huiuſmodi
qualitates , ſuperius copioſe deductum fuit , idcirco
non repeto.

Penſio quid ſit, eiuſque diffinitionis explicatio.

¶Sed quia oportune interponi poteſt diuerticulum
tractatus de penſione;eo quia de ea mentio facta exti-
61 tit,idcirco quæro:quod eſt pẽſio. Reſpondeo penſio†eſt
certa portio ex aliqua menſa, uel fructibus beneficij ex
cauſa ad tempus aut imperpetuum ſeparata. Doctores
tamen,ut Car.Inno.& cęteri, in cle.1.de ſupplen. negl.
pręla.& Rebuſ.in tit.de pacificis poſſeſ.nu.95.aliter diſ
finiunt.dicunt enim penſio eſt certa portio ex aliqua
menſa, vel beneficio:ex cauſa ad tempus, non in perpe
tuum ſeparata:quę diffinitio communiter probatur, li
cet reſtringatur duntaxat: quatenus eſt commodum
temporale.Tu tamen lector optime,utranuis accipito,
illi ſuam tueantur,nos pro noſtri pugnemus, quam ge-
neraliorem altera fecimus.Poſuimus enim in diffini-
tione eiuſdem, vbi illi beneficio, nos fructibus benefi-
cij, & hac ratione,quoniam non ſuper tit.beneficij aſſi
gnatur penſio,quo mediante dicimur habere ius perci
piendi fuctus dependentes ab huiuſmodi titulo, &
beneficium eſt quid continens vtrunque, ergo com-
modius poſuimus fructibus fructus enim beneficij
ſcindi poſſunt, ſed non titulus, aut ipſum benefi-
cium quod ſi ſcinderetur ab eo, qui hoc poteſt non pẽ
ſio, ſed aliud beneficium diceretur ſicut dicimus de
prioratu,& vicaria perpetua eiuſdem; nec enim vica-
ria diceretur penſio,ſed beneficium:& quod prius vnum
nunc duo beneficia exiſtunt.¶Item in noſtra diffinitio
ne poſuimus, aut imperpetuum,contra dictorum ſcri
bentium diffinitionẽ, aut imperpetuum quoniam pen
ſio non ſolum aſſignatur temporalis, ſed perpetua, nõ
tamen perſonę,ſed loco, vt in terminis.capit. conſtitu-
tus,de relig.domi . Reliquas autem partes diffinitionis
tam ex dictis prædictorum ſcribentium , quam ex iis,q̃
ſequuntur patebunt.

Penſio vnde dicatur,quotuplex ſit,quomodo, & propter quod conſtituatur,& quid in conſtituenda requiratur.

62 ¶Secundo quęritur, vnde†dicitur penſio?& videtur
dici a pendeo:quia eſt certa portio pendens ex fructib.
&c.Aut dicitur a pendeo,quod verbum ſignificat ſol-
uo,& ex hoc proprie deducitur penſio.¶Tertio quęro
63 †quotuplex ex pẽſio.duplex licita, ac illicita.Licita eſt
ea,quæ propter cauſam licitam, & honeſtam, ut ali-
cui capaci detur, ex redditibus beneficii conſtituta eſt.
ut in caſu ca.ad audientiam,ſecundum ſcriben. ibi de
reſcri.c.conquerente.de cler.non reſi.vbi Panor. & ca.
quamuis,de præben.lib.6.

Adde quod requiritur.

64 ¶Primo,vt † capaci beneficii conſtituatur;ſcriben-
tes exemplificant ex text.capitu.extirpandæ.§.qui ue-
ro.verſicu.illud autem.de præbend. ¶Secundo requi
ritur quod ſit conſtituta in quantitate.& non in quota
quia ſi in quota fructuum ,ut pote in tertia, aut quarta
65 parte, † eſſet ſcindere beneficium, contra concilium
Turonen.capitu.maioribus.& capitu. tuæ fraternita-
tis . de prębend. & capitu. de cętero. de tranſaction.
¶Tertio requiritur, quod penſio fiat cum cauſa ra-
tionabili, ſicut enim cauſa iuſta , & rationabilis re-
quiritur in alienatione rerum eccleſiaſticarum, alias
non valet gloſ.& ibi Panorm in cap.1.de in integrum
reſtitutio.ſic.& in penſionis impoſitione:quia eſt quę-
dam

dam alienatio: diminuitur enim reditus beneficij pro-
pter ipſam capit. nulli. de rebus eccleſię non alienand.
¶Sed quæritur, quas cauſas dicemus iuſtas & rationa-
66 biles? glo. in ſumma 12. q. 2. quatuor † cauſas enumerat,
vtpote, propter neceſſitatem, vt in caſu c. ſi propter. de
reſcript. lib. 6. Item propter vtilitatem cap. terrulas 12.
quæſt. 2. cap. per tuas de donatio. Item pro bono pacis.
cap. niſi. de præben. Item ſi aſſignetur penſio propter
pietatem, vt quia aſſignatur, ut ad pios applicetur vſus,
vt in caſu. cap. aurum habet eccleſia. Late Oldr. conſil.
226. Quidam epiſcopus. Faciunt quæ no. in c. fraterni-
tatem. de donatio. & ubi huiuſmodi cauſæ interueniũt
aut earum altera, licita dici poteſt penſio.

Poſitis ante nonnullis ad penſionem conſtituendam requiſitis limitat illa ut non ſint neceſſaria in Papa. Huius enim ſola ſimplex voluntas eſt ratio.

67 ¶Limita tamen iſta non † procedere in Papa. Ipſe
enim omni cauſa ceſſante, ex libito ſuæ uoluntatis pẽ
ſionem imponere poteſt. vt pulchre Fel. in c. ad audien
tiam. de reſcrip. nu. 2. 3. & 4. Ratio autem cur prædicta
non procedant in Papa, & ꝙ ipſe penſionem poſſit in
beneficijs imponere ſine cauſa eſt, quoniam vbi Papa
diſponit contra ea, quæ ſunt iuris poſitiui tantum non
68 fundatur in ratione † naturali, uel diuina. ſed tunc ſola
ipſius Papę uoluntas ſufficit pro ratione, & pro cauſa.
Sicut enim multa ſtatuit in quibus ſola voluntas ſuffi-
ciet. ut late idem Felin. in dicto capitulo ad audientiã.
de reſcript. le ſecond. quod maxime procedit in hoc ca
ſu, quia Papa liberam in beneficiis habet poteſtatem
cap. 2. de præben. lib. 6. cle. 1. vt lite pendente in clem.
glo. in capit. ſi gratioſè. de reſcript. libr. 6. & ibi Gemin.
¶Quando autem Papa poſſit contra ius poſitiuum fun
datum in ratione naturali, vel diuina, aut contra con-
ciliorum diſpoſitionem, (quoniã extraneum eſſet hoc
intermiſcere) viderit lector glo. uulga. in capi. non eſt.
de voto. & in cap. veniens. in prima glo. ad finem. de fi-
li. presbyterorum. & glo. in cap. ſi qui. 81. diſtin. notant
ſcriben. in cap. poſtulaſti. de reſcrip. tradidit Inn. etiam
in c. 1. de renuntia. & in c. cum ad monaſterium. Fel. in
c. quæ in eccleſ. de conſti. & copioſe. in d. c. ad audien-
tiam. & in c. dudum. le ſecond. de elec. Pan. in c. de mul
ta. de præb. & in c. cum eccleſiaſtica. de exceſ. præl. & in
c. conquerente. circa prin. de cleri. non reſi.

Admonitio eſt, interdictam Pontificis uoluntatem in penſionib. conſtituendis procedere in terris Regiis quatenus tribus cauſis hic enumeratis eſt innixa.

¶Aduerte tamen lector optime, ne fallaris, quoniã
hæc non ita procedunt. ut locum habeant in eccleſia
Gallicana, quia licet in Papa non requiratur cauſa iu-
ſta, vel rationabilis, tamen ſi penſio imponatur ſu-
per aliquo beneficio abſque vna ex tribus ſequentibus
cauſis, non ualet, nec admittitur. Et de hoc lata fuerũt
69 multa areſta in parlamentis huius regni. ¶Prima † er-
go cauſa eſt, vt pro bono pacis & cauſa litis finiendę cõ
ſtituatur iuxta diſpoſitionem capituli niſi. de præben.
¶Secunda cauſa imponendæ penſionis eſt, cum in be-
neficii renunciatione retinetur penſio, nec reſignãs ex
huiuſmodi renunciatione nimium diſpendium patia
tur. ¶Tertia cauſa eſt, cum imponitur penſio in permu
tatione pro æqualitate ualoris beneficiorum facienda
vt ſcilicet ſuppleatur ex vno quod in altero eſt minus.

Quartum in penſionis conſtitutione requiſitum.

70 ¶Quarto requiritur, quod impoſitio † penſionis fiat
authoritate eius, qui hoc poteſt. ſed quæro, qui poteſt
penſionem imponere? dic Papam aut Epiſcopum poſ
ſe imponere, vel alium ab eiſdem authoritatem habẽ.
Sed aduerte, quia hoc non vno ſed diuerſo modo poſ-
ſunt: nam diximus ſuperius in tertio requiſito cauſam
in huiuſmodi impoſitione neceſſariam, & potiſſimam
eſſe in Epiſcopo. vnde diſtingue, aut penſio imponitur
a Papa, aut ab Epiſcopo. ſi a Papa, tunc ſubdiſtingue:
quia aut Papa vtitur poteſtate abſoluta, aut ordinaria.
ſi abſoluta, dubium non eſt, quin Papa etiam ſine cau-
ſa, & non vocato eo cuius intereſt, hoc poſſit: habet
enim liberam, & pleniſſimam in beneficiis poteſtatem
ut proxime vidimus, per capitu. propoſuit. de conceſ.
præben. capit. 2. de præbend. libr. 6. & clement. 1. ut lit.
pend. de qua quidem poteſtate vti ſolet, cum expeditio
nes fiunt per cameram. licet in hoc regno hęc non ad-
mittantur, vt diximus proxime. ¶Aut vtitur poteſtate
ordinaria: & tunc quoniam eam viam eligẽdo, adſtrin
gitur ad iuris communis, & poſitiui obſeruantiam, ſi-
cut quilibet ordinarius inferior, quam viam elegiſſe vi
detur, ſi faciat aliquem actum more ordinariorum, vt
ſi mandet citari partem, & huiuſmodi ſecundum Old.
conſilio 226. Ancha. conſilio 94. qua via vti ſolet Papa
per canceliariam, & eam ſecundum regulas a ſe, aut a
prædeceſſoribus ſuis editas exercet. & de hoc Ludo. de
Rom. in conſilio 369. ¶Aut imponitur ab Epiſcopo, &
non poteſt ſine cauſa: alias penſio eſt nulla ſecundum
ſcrib. & maxime Fel. in dicto capitu. ad audientiam de
reſcri. capit. conſtitutus. de reli. domib. Oldr. & de An-
cha. in conſilio præallega. In quibus autem caſibus in-
feriores a Papa penſionem imponere poſſint, vide ſcri
ben. in capitu. niſi. de præbend. & Pan. in capitu. vbi. de
ijs quę fiunt a prælato ſine conſenſu. capituli. vide Pau.
Ro. in tract. de pę. q. j. & q. 4.

Quintum in penſione conſtituenda requiſitum, & quæ dicatur intollerabilis penſio.

71 ¶Quinto requiritur, quòd ſit † tolerabilis, & hone-
ſta, & quòd non ſit exceſſiua, quoniam reduceretur, &
reformationi eſſet ſubiecta: ſi intolerabilis, & exceſſiua
eſſet. ſecundum Abb. in dicto capitu. conquerente. fa-
cit capitu. prooemium. de cenſib. ¶Sed quam dicemus
intolerabilem & exceſſiuam? dic quòd pẽſio nimium
grauans eccleſiam, adeo quòd rector non poſſit incum
bentia onera ſuſtinere, quod ſuperioris arbitrio relinq
tur, qui modificare penſionem poteſt, non tantum per
uiam iuſtitiæ ſed etiam ex mera gratia, & ſuo motu
proprio: vtendo ſcilicet plenitudine poteſtatis. quod
poteſt apparere: ſi in reformatione: aut modificatione
penſionis apponatur, quòd id ex certa ſcientia, aut mo
tu proprio facit. ut eſt gloſſa nota. in cap. ad hoc. de re-
ſcrip. ſicut enim conſuetudo, quæ nimium grauamen
eccleſijs infert, inefficax eſt capit. primo. de conſuet. ita
in ſimili dicemus de penſione, eo quod eadem ratio mi
litat in penſione, quę in tali conſuetudine. & quia ex
hoc penſiones reformabantur, & reducebantur noua
praxis penſionis imponendæ introducta eſt. vtpote, ꝙ
pẽſio tertiam fructuum partem ſeu valorem eiuſdem
non excedat, quæ etiam aſſignari ſolet, non per viam
quotæ, & ita iudicatur in eccleſia Gallicana. & de hoc
multa arreſta a ſupremis curijs lata ſunt.

Sextum requiſitum, vt fraus ceſſet iuxta diſpoſitionem Clementinæ hic inſerta.

¶Sexto requiritur. quod penſio non ſit conſtituta in
fraudem iuris, vt in terminis extirpandæ. §. qui vero.
uerſicu. illud. de præbend. & poteſt formari caſus in fi-
lio ſacerdotis, cui obſtante iuris diſpoſitione, & maxi-
me conſtitutione Clementis ſeptimi, pater non poteſt
renuntiare beneficium in quo adminiſtrauit mediate,
vel immediate. quæ conſtitutio ſic incipit.

CLEMENS EPISCOPVS.

¶Tenore præſentium conſtituimus, & ordinauimus
ꝙ de cætero filij pſbyterorũ ex fornicatione nati eccl'as
cathedrales, & metropolitanas, ac monaſteria, qb. co-

rum partes præfuerunt,ſeu illa,& illas dignitates , etiã
maiores,& principales perſonatus adminiſtrationes,&
officio,etiam curata,& electiua,& alia quæcunque be
neficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura ſecularia,&
quorumuis ordinum regularia,quę presbyter, & cleri-
ci,ac &c.religioſi,&c.patres in titulum, uel commen-
dam,ant adminiſtrationem,ſeu vt alijs perpetuo vnita
aliquando obtinuerunt,nullo vnquam tempore quo-
modo obtinere poſſint, nec cum eis diſpenſare intendi
mus ſuper hoc.Et ſi quas diſpenſationes per non cōce-
di contigerit,tanquam per pręoccupationem, & con-
tra mentem noſtram conceſſas, eis nullatenus ſuffra-
gari,taleſque diſpenſationes noſtris uolumus exulare
temporibus,& quod nobis licere non patimur, noſtris
ſucceſſoribus indicamus,&c. ¶ Hęc quidem conſtitu-
tio eſt in viridi obſeruantia:& contra eam non diſpen
ſatur etiam per cameram:unde ſi presbyter ſpurio ſuo
curaret penſionem aſſignari,reſignando beneficiũ ſuũ
alteri,huiuſmodi penſio tanquam facta in fraudem iu
ris non valeret,& caſſari poſſet,ſeu declarari poſſet caſ
ſa,& irrita,vt diximus in primo requiſito. ¶Nec mire-
tis autem lector Optime,ſi hic huiuſmodi conſtitutio-
nis tenorem inſerere volui,quoniam noua eſt,& in his
partibus nondum tipis mandata.de hac autem penſio-
ne in fraudem iuris conſtituta,vide Abb.in c.ad audiẽ
tiam.de reſcrip.& in c.extirpandę,in fi.de pręb.& in c.
ↄquerente.de cleri.non reſi.Noder.in d.c.ad audientiã
& maxime Fel.& eſt caſus in c.audiuimus.de colluſio.
deteg.& in cle.j.§.eadem.de ſuppl.negl.præl.in cle.

Penſio ſuper quo ſit conſtituenda.

¶Quarto quæro,ſuper quo conſtituitur penſio? Re-
ſpondeo ſuper fructibus,aut redditibus beneficij. Nō au
73 tem ſuper iure, aut titulo,quia†(vt dictum ſupra) hoc
eſſet ſcindere beneficium,contra diſpoſitionem con-
cilii Turonen.& alia ratione,quia ſi ſuper iure,non di-
ceretur penſio,ſed beneficium;quod fieri ſolet, cum ſe
paratur exercitium curæ animarum a principali titu-
lo beneficij , & exigitur vicaria perpetua: & ſic benefi-
cium eccleſiaſticũ,vt etiam videri poteſt in diffinitio-
ne, fit etiam cum pingue beneficium ſcinditur a Papa:
& de vno fiunt duo;ex quo multa dubia ſoluuntur.

Penſio an ſit beneficium.

74 ¶Primum,an penſio†ſit beneficium?credo, ꝙ non.
vt enim viſum eſt,non venit appellatione beneficij;qa
in ſola temporalitate conſiſtit.illa ſiquidem ratione ti-
tuli ſpiritualia ſunt,hæc autem,quia ſuper temporali-
tate conſtituuntur,nihil ſpiritualitatis habent c. pręte
rea.le premier.& c. 2.de tranſact.vbi doc.& gl.in ti. de
colla.§.item,ꝙ vniuerſitates.in pragma.ſcribentes. in
c.ad audientiam.de reſcrip.& maxime Fel.ibi in 5.co-
lum.nu.5.Arch.in c.quamuis.le premier,de præb.in 6.
vnde de vno ad aliud bona non ut illatio,quoniam di
uerſa ſunt,& ex diuerſis inferri nō ſolet c.2.de tranſla.
epiſcopi.l.Papinianus exuli.ff.de mino.l.fi.ff.de calum
nia.ſcribentes in cap.cum Martinus Ferrarienſis.de cō
ſti.& in cap.ad audientiam.Item illa , quæ de eſſentia
beneficij debent interuenire,antequam dicatur bene-
ficium,non concurrunt in penſione,ut ex ſuperioribus
poteſt colligi,cum de beneficio agebatur , quæ hic re-
ferre ſuperfluum eſſet.

Beneficio propter delictum,uel alias vacante.an uacet penſio.

75 ¶Secundum dubium eſt,& an quia beneficia† pro-
pter crimen,aut ob aliam cauſam,ut pote ob non pro
motionem,vel propter defectum ætatis,& huiuſmodi,
uacare dicuntur,pēſio vacet,ſicut beneficia, an potius
extinguatur? ex ſuperioribus deciditur , quòd non ta-
men in vno caſu,in defectu ætatis,ſcilicet dubito: quo
niam penſio conſtituta minori cenſetur eſſe conſtitu-
ta in fraudem iuris,ſecundum Cardin.Zabarel.in cle-
men.1.de ſupplen.neglig.præl.Ludo.Goie.in reg. Can
cel.de regul.de infir.reſig.q.16.¶ Tertium dubium, an
habens penſionem an horas canonicas tenetur, ſicut
obtinens beneficium,ut in c.fi. de reſcr.lib. 6. ſcriben.
76 communiter.in c.1.de celeb.miſſa.†dic,quòd non.qa
alia ratio eſt in beneficio,quam in pēſione:illud enim
dari ſolet propter officium, ut ſuperius dictum eſt, dũ
loquuti ſumus de beneficio.& c. cum ſecundum apo
ſtolum.de præben.cum ſimilibus alleg.in loco prædi-
cto.Sed penſio non eſt beneficium, nec uenit appella-
tione beneficij.ergo,&c.¶ Et aduerte,quia ſi habens pē
ſionem teneretur ad officium,ſequeretur,quòd vnum
beneficium poſſet multos obligare ad officium . Nam
ex fructibus beneficij vnius, quis poteſt teneri multis
ad penſionem,ut uidi in facto ſuper quadam præbenda
Auenicenſ.eccleſiæ,ſuper qua tribus erat aſſignata pen
ſio.vnde ſi ita eſſet,ſequeretur,quod quatuor eſſent ob
ligati ad officium propter vnicum beneficium,ſcilicet
titulum obtinẽs,& tres penſionarij,ſolus ergo is,qui ti-
tulum obtinet,ad officium obligatur:non autem obti
nens temporale,quod cadere poteſt in laicum.

Penſio an ſola voluntate remittatur,an vero neceſſaria ſit eius voluntas in ſolutione,cuius in conſtitutione.

77 ¶Quartum dubium eſt,an penſio ex†ſola volunta-
te remitti poſſit ſine papę,aut alterius beneplacito, vi-
deretur dicendum, ꝙ non.quia in eius aſſignatione ne
ceſſaria eſt eorum authoritas,ut ſuperius viſum eſt,vn-
de ſicut in aſſignatione requiriĩ Papæ,aut epiſcopi vo-
luntas,& ita & in diſſolutione.reg.omnis res. de regu-
lis iuris.in antiq.& cuius eſt ligare,eius eſt ſoluere.Cō
trarium tamen puto ex ſequentibus verius. ¶Primo
ex ſuperioribus,ex quibus hoc dubium ſolui poteſt, ſi-
cut & reliqua ſoluuntur.Item alia ratione:quia quem
admodum extinguitur penſio ſola voluntate obtinen
tis,cum is moritur,qa tunc vere dicitur finiri volũtas
percipiendi penſionem,pari modo dicemus:cum ante
obitum obtinens voluntatem declarat. Item alia ra-
tione,quia penſio contractui æquiparatur.Lud. de Ro
ma.in conſi.360.& Ludo.Gole.in reg.pręalleg.eadem
quęſt.qui contrahentium voluntate perficiũtur, ac eo
rundem uoluntate diſſoluuntur. iuxta præallegatam
iuris regulam,Omnis res per quaſcunque cauſas naſci
tur,per eaſdem diſſoluitur.¶Nec obſtat,quod dicimus
78 authoritatem ſuperioris neceſſariam † eſſe in impoſi-
tione penſionis,quoniam illud requiritur ne facile gra
uamen eccleſijs imponi poſſit,quod fieret, ſi inconſul-
to ſuperiore penſio aſſignari poſſet. vnde(ut ex iis appa
ret)non ſequitur neceſſaria eſt ſuperioris authoritas in
impoſitione penſionis,ergo & in extinctione:quia ea-
dem ratio non militat in extinctione,quæ in aſſignatio
ne.Item nec obſtat alia ratio de authoritate Papę,quia
non quæritur,an Papa poſſit,uel non?ſed quæritur , an
eius authoritas, ſit neceſſaria.

Penſionarius impetrans beneficium,an debeat facere mentionem penſionis.

¶Quinto quæritur , an in impetratione beneficij
79 ſit facienda † mentio de penſione , quam impetrans
obtinet? diſtingue. aut in forma communi fit impe-
tratio: non autem in terminis capit. ſi pauper. de præ-
bend.lib.6.& non eſt facienda mentio. Ratio eſt, quia
penſio non eſt beneficium, vt ſuperius vidimus. & tex.
in capitu.ſi motu proprio,loquitur de beneficio, non
de præſtimonio. Aut penſione etiam ſi eſſet huiuſmo-
di penſio aſſignata in beneficium;quia quomodocun-
que ſit,non venit appellatione beneficii eccleſiaſti-
ci:& maxime in noſtris terminis.per capit.quamuis.le
premier.de prębend.lib 6. nec poteſt fieri extenſio ſeu
ampliatio.ita ꝙ largo modo ſumpta veniat appellatio
ne beneficij: quia non intelligeretur de beneficio ec-

cleſiaſtico.eo quod diſpoſitio dicti cap.ſi motu proprio uerſi.ſecus autem. eſt odioſa.& ideo reſtringenda.regula Odia reſtringi.de reg.iur.lib.6.ita nult Felin.in capi. poſtulaſti,colum 1.numero octauo.in uerb. tertia declaratio.Myl.in reper.in verbo gratia.ibi gratiam beneficij impetrans,Petrus Rebuf.in tracta.de pacifi.poſſeſſoribus.in uer.Nona conclnſio.de penſio.9.quem uide. ¶Limita vero ſupradicta procedere in ſecularibus quia penſio locum benefici, obtinet in religioſis præſertim Benedictinis.& incompatibilis eſt cum beneficio.uide conſtitutionem Benedicti. 12. quæ Benedictina vocatur.in tit.de penſi.cap.9.vnde de ea religioſus mentionem in impetratione facere tenetur, non quidem ea ratione:quod veniat appellatione beneficii.Itē ſi impetratio fit in forma pauperum, ut in terminis.ca. ſi pauper clericus,mentio facienda eſt de ea in impetratione,& ratio eſt quia eſt talis qualitas,quæ expreſſa in Impetratione impediret prouiſionem:qa faceret ceſſare rationem,quare prouidendum ſit clericis pauperibus ſient etiam ceſſat,quando clericus obtinēs amplum patrimonium petit ſibi prouideri iuxta terminos dicti c.ſi pauper:ita vult Fel.in loco præallegato.

An penſio poſſit transferri in aliam perſonam.

31 ¶Sexto quæritur, an†penſio poſſit transferri de perſona in perſonam? dic quod ſic.Papæ tamen authoritate,& placito interueniente,quod tutum nō eſt, niſi durante vita transferentis;nec facile concedi ſolet: quoniam eſt quoddam grauamen eccleſiis,& quodammodo contra naturam.Penſionarij enim officium non pſtant,propter quod beneficium datur :& tamen commodum percipiunt.vnde tum propter inconueniens, tum vt grauamen ab eccleſijs euitetur, & ampliatio ſeruitutis reſcindatur,& augmentum diuini cultus pducatur,non conceduntur. Et merito ſecundum Lud. Goy.in regul.de infir.reſig.q.16.

In penſione conſtituta certa ſpecie pecunia nominata, an in alia poſſit fieri ſolutio diſtingue,ut hic.

¶Septimo quæritur,in aſſignatione penſionis poſitum fuit.Reſeruata ſibi penſione,&c. uiginti ducatorum auri de camera,&c. ſic certa ſpecies pecunię ex-
32 preſſa eſt, an†penſionarius cogatur recipere penſionē in alia ſpecie ad ualorem viginti ducatorum auri de camera?¶Aduerte lector quoniam hæc quæſtio eſt ſubtilis,& habet aliquantulum difficultatis.Et pro reſolutione,diſtingue. Aut enim poſt conſtitutionem penſionis huiuſmodi,quæ ex partium conſenſu, & ſuperioris authoritate cōſtituitur,ſpecies pecuniæ expreſſe reprobatur omnino,& hoc caſu ſubdiſtingue, aut reprobatio huiuſmodi accidit antequam debitor eſſet in mora ſoluendi, & tunc creditor tenetur recipere pecuniam ſpecificatam. Ratio eſt, quia licet genus ſanctionem recipiat,non tamen ſpecies,prout in caſu noſtro.& durum eſſet ſine culpa penſionarium grauari, vbi tenetur ad pēſionem de certa ſpecie pecuniæ. Aut poſt moram debitoris,& tunc quia periculum eſt debitoris,tenetur ſoluere penſionem ſecundum valorem monetæ ſpecificatæ.& ita intelligendi ſunt tex. in cap. olim.& in c.cum canonicis. de cenſibus quod locum habet,non ſolum quando eſt omnino reprobata, ſed etiam quando in parte; vt ſi cuditur noua in alia bonitate intrinſeca:ut puta in meliori pondere, aut in alia forma, prout fit quotidie,& uetus curſus hēt cum noua,donec reperit.eo enim caſu fiet ſolutio ſm eſtimationem veteris monetæ currentis tpe conſtōnis penſionis & ſic tempore obligationis contractæ. Et in hoc caſu quādo vetus habet curſum cum noua, non attenditur,an debitor ſit in mora, vel non. Si vero curſus veteris monetæ ſpecificatæ eſſet etiam reprobatus, tunc diſtinctio ſuperius facta habeatur, ut ſi poſt moram debitor ad æſtimationem antiquæ, ſi ante creditorueterē reprobatam,& cuius curſus reprobatus eſt, recipere teneatur. ¶Aut pecunia ſpecificata eſt mutata in extrinſeca bonitate, vt in valore, prout fit quotidie ad principis nutum,& voluntatem,& hoc caſu ſubdiſtingue. ¶Aut enim loquimur in contractu, aut in ultima uoluntate, aut in lege, aut in impoſitione pœnæ per legē aut per ſententiam. Primo caſu tempus contractæ obligationis attendi debet, ut.ſ.pecunia ſpecificata ſoluatur in ea bonitate intrinſeca:hoc eſt in eo valore, liga & (ut uerbis vulgaribus utendo) miſſa. cuius erat tempore contractæ obligationis, iuxta no in l.cum quid & l.uinum.ff.ſi certum pe.& pro hoc eſt tex.in c. conquerente. vbi gl.& doct.poſt eam,de offi. ord. Panor. in c. olim.& c.cum canonicis de cenſib.Pet.de Anc.in cle. ſi bonæ fidei.de deci.in cle.Pau. in conſ.56.Spec.in titu. de ſolu.uerſi.nunc aliqua circa finem.Romanus in cōſil.123.Bart. in l.Paulus.la premiere.de ſolutio.Bald.in l.Illud de ſacroſanctis eccleſijs.

Supradictorum limitatio, ſiue declaratio hic ponitur. uide quia pulchra ſunt.

¶Hoc tñ intellige ſi in eadem ſpecie reperiri poſſit. Si autem inueniri non poteſt, ſoluatur æſtimatio (vt dictum eſt) attento obligationis tpe. Quod fallit, niſi in noua,& eius valore ꝯ hoc per ſolutiones factas ſit præſcriptum, vt d.c.conquerente. Ratio autem quare attēdi debeat ualor, qui erat in pecunia ſpecificata tempore obligationis contract.eſt: quia illud augmentum ualoris, qui eſt quædam bonitas extrinſeca, nō erat tēpore obligationis, nec de eo habebatur cōſideratio aliqua idcirco ille ualor peti non poteſt. l.ſi ſtipulatus fuero decem in melle. vbi Bar.ff.de ſolutio. vnde quod ex cōuentione partiū deductū fuit in obligatione, illud attēditur,& peti pōt. Guido Papæ deci.357 & ad hoc 492. & 493.q dicit ita ſeruari in iudicando.¶Si uero loquamur in ultimis voluntatibus tunc valor, qui erat tpe ſolutionis faciendæ, attendi dēt. Rō diuerſitatis eſt, quia oblō, rōne cuius fit ſolutio, aſſumit vires vbi ꝯhitur, & hī reſpectus ad obligationem pręteritam natam tempore, quo contrahebatur, quæ non poteſt mutari licet ualor monetæ mutetur, niſi de partium conſenſu ab illa diſcedatur. quod ſecus eſt, cum quis diſponit, qm̄ ad tempus mortis protrahitur: & adhuc non ſubſiſtit: qm̄ niſi accedat voluntas eius in cuius fauorem fiet, caduca remanet diſpō, & nō obligatur aut hæres, legatarius aut is qui ſolutionem habet facere ex huiuſmodi relicto. Meritò ergo attenditur in vltimis uoluntatibus tēpus ſolutionis faciendę. vnde illa ſpecies ſpecificata ſoluenda non eſt: ſed alia eius quantitatis, ualoris,& bonitatis, cuius erat prior tempore mortis: & iuris fictione non uidetur ſolui alia: functionem.n.recipiunt res, quę pondere, numero, menſura ve tractantur l. cum quid. cum ibi no.ff.de reb.cre.ſi cer.pet. Vnde ſi centum aurei legati ſint, non tenebitur ad aureos in ſpecie ſolutionem facere: quia eſt ſpecies reducta ad numerum, quæ functionem recipere poteſt: unde dando minutiorem ſpeciem pecuniæ ad ualorem aureorum ſpecificatorū liberatur heres l.1.§.cui centum. & l. cū certum & cū aurum.§.proinde.& ibi ſcriben.ff.de auro,& argē.leg. ponderando ibi uerba iuriſconſulti, dū dicit, ſi in ea pecunia eadem æſtimatio ſit.& ita de cōſuetudine ſeruari videmus, q̄ quidem conſuetudo eſt optima legum interpres l.ſi de interpretatione.ff.de legib.& idcirco amplectenda eſt,& maxime in hoc caſu, ubi.ſ.de interpretatione iuris ambigui q̄ritur.ut l.palle.& l.nam ad ea. & l.de quibus.ff.de legi. Aut loquimur in tertio caſu,& tunc attenditur tempus, quo quis committit in legem Idem in quarto caſu.pro hoc eſt tex.in c.olim.de iniuriis.l.pe.C.qui admit.ad bono.poſ. Licet.n.lex ſpecificet monetam vſualem, tñ ea, quæ currit tpe, quo quis in legem committit, aut incidit in pęnam per legem, aut hominis condemnationem attenditur. iurib. pręalle. vbi ſcribentes ita determinant communiter.

Heredes eius qui penſionem debebat, an teneantur ad debitæ pẽ ſionis ſolutionem, an vero ſucceſſor in beneficio, diſtingue ut hic.

¶Octauo q̃ro, terminus ſoluendæ penſionis lapſus
81 eſt; † moritur debitor pẽſionis: quis tenebit̃ ad ſolutio-
nem: an hæredes debitoris penſionis, an uero ſucceſſor
in beneficio? Pro ſolutione huius quęſtionis videndum
eſt, an obtinens beneficium poterat teſtari, & inteſtatus
fructus beneficij ad legitimos hæredes tranſmittere.
Item an talis penſio fuerit impoſita ad vitam obtinen
tis beneficium duntaxat, aut cum clauſula, Quod ad
ſucceſſores in beneficio tranſiret, quandiu obtinens pẽ
ſionem viueret &c. ¶Ad primum diſtingue, aut benefi
cium erat tale, quòd idem obtinens fructus eiuſdem
ſuos faceret, aut tale, quòd fructus ſuos non faceret,
ſed ſimplicem uſum, & diſpenſationem durante uita
haberet pro quorum ſolutione dic, quod regulariter
clericus obtinens beneficium, in quo habet bonorum
eiuſdem adminiſtrationem, non poteſt teſtari, nec trãſ
mittere fructus. tex. eſt in cap. relatum. le ſecond. de te
ſta. In antiq. ¶Sed quæro, quæ ſunt illa beneficia de bo
nis, quorum clericus adminiſtrationem non habe? dic
breuiter eſſe canonicatus, non habentes præbendas di
ſtinctas, ſed duntaxat habentes bona adminiſtrata per
capitulum, aut per deputatos ab ipſo de quibus ſoluũ-
tur diſtributiones quotidianæ ijs, qui diuinis officijs in
tereſſe laborant, nel interſunt. de talibus enim: quia ꝓ
labore diurno dantur, & Prout quiſque horis diuinis
intereſt, ſingulis diſtribuitur, clericus teſtari poteſt. arg.
de cap. relatum. in §. cæterum. ubi ſunt hæc uerba, cæ-
terum quæ ex hæreditate, nel artificio, aut doctrina,
proueniunt diſtribuantur pro decedentis arbitrio. La
bor enim & doctrina in hoc ęquiparari debet: ut perin
de teſtari poſſit de ijs, quæ propter laborem dantur, atq̃-
que de ijs, quæ propter doctrinam, cum ſit eadem rõ.

Beneficiatus tribus hic enumeratis concurrentibus, de rebus intuitu eccleſia acquiſitis teſtari poteſt.

¶Et breuiter ſi concurrant tria in clerico beneficia
to, de bonis quæſitis intuitu eccleſiæ teſtari poteſt.
83 †Primò ſi obtineat ſimplex beneficium. Secundo bo-
norum eiuſdem adminiſtrationem non habeat. Ter-
tio ſi propter perſonalem reſidentiam in horis ſingu-
lis diuini officij ſibi fiat diſtributio. his enim concurrẽ
tibus rector beneficij teſtari poteſt. unde ſi capitulum
haberet bonorum adminiſtrationem, & ex iis aſſigna-
retur ſingulis canonicis certa quota portio, aut tritici,
aut vini aut pecunię: quia illud cederet loco præbendę
diſtinctæ, non autem per modum diſtributionum quo
tidianarũ, eo caſu, licet clericus diceretur obtinere ca-
nonicatum, & ita ſimplex beneficium, & non haberet
bonorum ſui beneficij adminiſtrationem, teſtari tamẽ
non poſſet: nec ad legitimos hæredes talia bona tranſ
mittere. caſus eſt in terminis in dicto cap. relatum. le ſe
cund. de teſta. hoc etiam voluit Inno. in cap. nouum ge
nus. de deci. in fi. gloſſa megna. & Specu. in tit. de ſtatu
reg. verſi. 58. & Paul. de Leaza. in quęſtio. quæ incipit.
Lata ſententia. Hoc nimirum etiam tenuit Gem. in c.
præſenti. de offi. ordin. lib. 6. ex quo, ſi penſio eſſet aſſi-
gnata ſuper canonicatu non habente præbendam di-
ſtinctam, ſed ſolum quotidianas diſtributiones: abſq.
iſta clauſula, Quòd ad ſucceſſores tranſiret &c. eo caſu
ſi quid durante vita lucratus fuiſſet clericus talem ca-
nonicatum obtinens ex eodem eo mortuo, quia de eo
teſtari poterat, & ad hęredes legitimos inteſtatus trãſ
mittere, hęres teneretur ad ſolutionem penſionis, quia
primo deducitur ęs alienum ex hęreditate: non enim
dicitur eſſe in bonis cap. pręſenti. de offic. ord. lib. 6.
¶Ex hoc igitur dicemus clericum obtinentem aliud
quod cunque beneficium premiſſas qualitates nõ ha-
bens, non poſſe teſtari, nec ad hęredes iure ſanguinit bo
na ex tali beneficio quęſita tranſmittere, unde ſi penſio
in huiuſmodi beneficijs eſſet impoſita ſine clauſula,
Quòd ad ſucceſſores, &c. eccleſia aut prælatus, qui de
conſuetudine, aut priuilegio ſuccedit, aut ſucceſſor in
beneficio tenetur. iuxta dictum c. pręſenti. cum ibi no.
de offi. ordi. lib. 6. Si uero ſit cum dicta clauſula. Quòd
ad ſucceſſores &c. dic. ſemper ſuccedentes debitori pẽ
ſionis teneri propter lapſum termini, non autem ſuc-
ceſſorem in beneficio. ratio eſt, quia ante quam penſio
nis debitor eſſet mortuus, tenebatur ad ſolutionem iã
lapſo ſolutionis termino. Intellige tamen ſi bona ali-
qua ſupereſſent defuncto. alias ſucceſſor in beneficio
tenetur, propter clauſulam declaratoriam mentis ſupe
rioris, volentis. ſ. ſucceſſorem in beneficio, ſuper cuius
fructibus erat aſſignata penſio, ad eiuſdem penſionis ſo
lutionem conueniri poſſe, & ad ſolutionem teneri.

Beneficij fructibus diminutis, an ſit penſio diminuenda, diſtingue

¶Nono quęrit̃, fructus beneficij a tempore aſſigna-
84 tionis penſionis ſunt diminuti† ſine culpa debitoris pẽ
ſionis, an debitor poſſit petere penſionem reduci? hęc
quęſtio deciditur ex iis, quę adduximus ſupra in quin-
to requiſito tertię quęſtionis. principalis, vnde non inſi
ſto. ſed uide ibi, quę diximus, quia vtilia ſunt & neceſ-
ſaria. ¶Decimo quęro, fructus, & redditus omnino pe-
rierunt, an pẽſionis debitor liberatus exiſtat, diſtingua
mus, aut perierunt perpetuo: aut ad tempus. Si perpe-
tuo dicendum puto penſionis debitorem liberatum eſ
ſe quoniam per vnicam orationem in penſionum im-
poſitione dici ſolet. ne talis Titius ex huiuſmodi renũ-
ciatione, aut iuris ceſſione, nimium diſpendium patia-
tur, penſionem annuam ducatorum decem de came-
ra, & ſuper fructibus & reditib. ꝑdicti prioratus, & c. in
feſto & c. ſolui uolumus, &c. Illa enim uerba, Neni-
mium diſpendium patiatur. taxatiue cẽſentur eſſe ap-
poſita, ut ſcilicet dicta penſio ſolui debeat, ſi fructus ex
tent, alias non. ſecus vero eſſet, ſi in duabus oration ib.
id fieret. ut ſi poſt diſpoſitionem ſequeretur demõſtra
tio rei, de qua, an ſuper quam facienda eſſet ſolutio: ga
eo caſu nominatio fit ad demonſtrationem, extẽt, uel
non extent, debitorem teneri dicimus. ita Fel. in capitu
lo ad audientiam. le ſecond. de reſcript. poſt Pau. de Ca
ſtro in conſ. ſuo 338. inci. quia exceptiones. & c. Caſſial.
in trac. penſionem, q. 16. Gigius in ſimili trac. q. 62. pro
primo allegant tex. in l. nomen debitoris. §. vni ex hæ-
redibus. ff. de leg. 3. & l. ſi quis ſeruum §. 1. & l. Luc. §. ci
nib. ff. de legat. 2. Pro ſecundo vero, qñ, ſcilicet in duab.
orationibus, & demonſtratiuè, allegant text. in l. quidã
teſtamento in prin. ff. de leg 1. & in l. Paulo Calym. §. fi.
de alimen. & cibar. lega. ſcribentes. in l. inter ſtipulantẽ
§. ſacram. ff. de verb. obl. Durum tamen eſſe puto debi
torem tenerem teneri in hoc ſecundo caſu, vnde Im-
plorato ſuperioris officio, ex ęquitate talis pẽſio reſcin
di poſſet. Si vero ad tempus perierint fructus, vtputa ꝑ
unum annum, aut duos, caſu fortuito, tunc limita, quę
diximus in primo caſu, quando per unicam orationem
talis aſſimignatio penſionis eſſet facta; quoniam eiuſ-
modi penſionis debitor non liberaretur pro illo anno
85 aut duobus. Sed facienda eſſet† compenſatio de uber-
tate ad ſterilitatem illorum annorum ſequentiũ, aut
pręcedentium & econtra; ita Fel. in loco præallegato.
Pau. de Ca. in prędicto conſi. 333. & pro hoc eſt gl. in c.
vobis. quę eſt in alijs 13. quęſtio ſecunda. facit. cap. pro-
pter ſterilitatem de loca.

Munere charitatiuo ſuperueniente, an ſit minuenda penſio diſtingue.

86 ¶Vndecimo quęro, an penſio† diminuatur propter
charitatiuum ſubſidium, aut Papalem decimam, aut
reparationes, & propter alias extraordinarias impoſi-
tiones, uel onera, q̃ quotidie videmus, & ſentimus im-
poni? Puto ſic diſtinguendum eſſe, aut in impoſitione
pẽſionis fuit appoſitum, ꝙ penſio eſſet franca, & libera
ab omni onere decimę, & charitatiui ſubſidii, &c. aut
ſimpliciter facta fuit impoſitio nõ appoſitis illis verbis.

¶ Primo

¶Primo caſu, licet ſupioris authoritate(vt ſuperius
diximus)imponatur penſio beneficijs, tñ quia ea autho
ritas regulatur ſm conſenſum paritum: vtpote ſi con-
ſenſus partium ſit:vt penſio ad vitam amborum impo-
natur:aut ꝙ tranſeat ad ſucceſſores: aut ꝙ hmõi pen-
ſio ſit franca &c. eo caſu dicemus penſionarium non
teneri ad contributionem:& ſic penſionem nullam pa
ti diminutionem: quod etiam accideret : ſi ſola princi-
pis authoritate imponeretur motu ſuo proprio. ¶Secũ
do verò caſu:cum ſimpľr facta eſt illis verbis non ap-
poſitis in impoſitione penſionis:quia ſuper fructib. im
ponitur:ęquum & iuri conſonum eſt, penſionarium te-
neri ad contributionem pro rata. quod probari poteſt
à ſimili : ſicut.n. colonus partiarius una cum domino
87 fundi, †tenetur ad ſolutionem decimæ. cap. tua nobis.
de deci ita penſionarius qui partem recipit : ad contri-
butionem tenetur pro oneribus impoſitis ratione fru-
ctuum, aut ſuperijs. Nam ↄ æquitatem uideretur pẽſio-
narium commodum ſentire, minimum autem oneris
ſubire nolle. Et pro hac parte facit quod vult Inn. in c.
cum non ſit. circa finem, de deci. hæc concluſio poſſet
corroborari multis ſimilib. quæ omitto. Quia hæc vſu
communi, & omnium obſeruantia confirmãtur, & ſa-
tis manifeſta eſſe videntur.

Beneficium in ius penſionarium ſuperueniens, an extinguat penſionem.

¶Duodecimò quæro, pẽſionẽ obtinens obtinuit be
neficium, ſuper fructib. cuius erat ſibi aſſignata penſio,
88 †an dicta penſio extinguatur, adeo ꝙ ſi is idem benefi
cium dimittat, amplius ſibi penſio non debeatur, & vr̃
ꝙ hmõi pẽſio extinguatur. Nam ipſe obtinens non po-
teſt eſſe ſibi ipſi debitor & creditor. l. Vranius. ff. de fide
iuſſo. gl. in l. frater a fratre. ff. de condictio. indebi. & ſi-
bi ipſi nemo obligari poteſt. Bal. in l. fin. §. in computa-
tione. C. de iure delibe. Item ſicut confunditur debitũ,
89 ſi †creditor debitori ſuccedat. l. Stichum. §. aditio. ff. de
ſolutio. l. cum ſm. C. de fideicomm. & l. debitor. vbi gl.
C. de pactis. ita extinguitur penſio, ſi obtinens penſionẽ
ſuper aliquo beneficio, idem beneficium conſequatur
Item facit, quia una & eadem res diuerſo iure cenſeri
non debet pro eodem. Item facit quia penſionarius, &
uſufructuarius æquiparantur, ſicut enim penſio à fru-
ctibus beneficii pendet: tanquam a proprietate (vt dixi-
mus) ita uſufructus à proprietate. Sed qñ uſufructuarius
90 †proprietario ſuccedit, cõfunditur uſufructus, & cum
proprietate conſolidatur. §. finitur autem. inſti. de uſu-
fru. l. ſi fructuarius. ff. de uſufr. ita dicemus in penſione.
& ꝓ hac opinione facit tex. in l. cum filius. §. dominus.
ff. de legatis 2. & tex. in l. ſi tibi uſufruct. fundi. ff. quib.
91 modis vſu. ami. titulus enim †ſemel extinctus amplius
non reuiuiſcit, ſicut in ſimili dicimus in eo, qui ↄxit ma
trimonium, cuius beneficium vacauit. iuxta tex. in ca-
pitulo primo. de clerico cõiugato. & inde ſoluitur ma
trimonium, non enim poteſt ad beneficium redire, ſi-
ne alia noua collatione. ut communiter ſcribentes in
d. c. 1. de clerico coniuga. Sicut etiam diximus de actio
ne ſemel extincta, quæ non reuiuiſcit. l. qui res. §. areã.
ff. de ſolutio. capitulo quam periculoſum. 7. q. 1. c. quæ-
ris. de conſecr. diſt. 4. & hæc concluſio foueri poteſt ex
eo, quod dictum fuit in quinto dubio ſexti requiſiti ſu
perius. Nec me mouet contraria opinio quorundam
adiuta ſatis friuolis, & fucatis rõnib. quas ſciẽs omitto.

Penſione ſuper duob. beneficiis conſtituta, an extincta ſuper uno per reditum ad illum, extinguatur ſuper altero. vide hic.

92 ¶Decimotertiò q̃ro, aſſignať pars penſionis ſup tali
quo beneficio, & alia pars ſuper alio tertio obtento ab
eo penſionis debitore, aut ab alio, qui gratia eiuſdem
conſenſit impoſitioni penſionis, retento regreſſu ſuper
eo cuius gratia: & ſuper fructibus, cuius aſſignatur pars
penſionis, moritur penſionis debitor. is cui dr̃ penſio, re
dit ad beneficium, ad quod regreſſum habebat. cer-
tum eſt partẽ penſionis extingui, ut ſuperius uiſum eſt,
eam ſcilicet, quæ ſuper eo beneficio erat aſſignata, an
alia pars pẽſionis debeatur, ita ꝙ quis conſequutus fuiſ
ſe dicatur beneficium, & penſionem aſſignatam ſuper
tertio? Prima facie uideretur ꝙ ſic, quia cauſa iuſta põt
interueniſſe in impoſitione penſionis: ꝑ quam penſio
iuſte peti poſſit. Sed omiſſis fucis vr̃ ↄrium magis veri-
tati inniti ex ſequentibus. Primo, quia dicta penſio eſt
impoſita ſine cauſa procedente ex eo, quod requiritur.
Item etſi diceretur tolerabile, tñ ex alio impugnari poſ
93 ſet, quia ceſſãte cauſa, ceſſare† debet effectus. Item alia
ratione, quia res deueniſſet ad eum caſum, in quo non
poterat ſubſiſtere. Item rationi conſonum non eſſet, vt
quis ex eadem re duo lucra conſequeretur, & hanc opi
nionem ultra rationes fouerem iuribus, ſi ſatisfactum
rationib. non putarem. Et quia nemini hoc dubium, &
a nemine hactenus tactum, & cauſas multorum ſimi-
les penſiones obtinentes ſcio pendere ac indeciſas eſſe
idcirco Optime lector, pro nunc his rationibus conten
tus eſto.

Regreſſus ob non ſolutionem penſionis in regno Galliæ effectu caret.

¶Decimoquartò q̃ro, an regreſſus datus ob non ſo-
94 lutionem penſionis effectum habeat † in regno, & cæ-
teris terris regno adiacentibus? dic ꝙ non, quia ſicut a
principali reſeruationes fuerunt ſublatę vt in Pragma.
in tit. de ele. & reſerua & in concordan. in titu. de reſer.
quæ concordata, non Leonis Papæ, & Franciſci Regis
conuentiones dicere, ſed Lateranen. concilii conſtitu-
tiones poſſumus appellare, ut in titul. de conclu. Late-
ranen. conci. in concorda. ita regreſſus fuerunt ſublati,
quia negari non poteſt regreſſum reſeruationem eſſe,
ita. Rebuf. in titu. de reſerua. in concord.

Penſionum conſtituendarum triplex modis, & ratio.

95 ¶Vltimo pro nunc q̃ro, quæ †penſio dari dicatur in
titulum beneficii? Et quæ in locum beneficii? Et quæ ꝓ
ſeruitio tpali: Ad primum dic, ꝙ qñ ex fructib. pinguis
beneficii extrahitur certo portio, aut ĩ quota, aut in q̃ti
tate ut inde ſit beneficium, tunc ea penſio dicitur dari
in titulum beneficii. ut qñ ex prioratu curato detrahi-
tur exercitium curæ, tunc detracta certa prioritate, &
data uicario perpetuo ad hmõi exercitium curæ conſti
tuto, dicitur dari in titulum beneficii, ut per ſcribẽtes.
in c. de monachis. de præb. & in cle. 1. §. eadem. de ſup-
plen. negli. præla. ¶Ad ſm, quæ nam penſio dicatur da
ri loco beneficii. dico ꝙ eſt ea, de qua in ſuperiorib. po-
tiſſimum loquuti fuimus, quæ aliquando ex cã ſimpli-
cis renunciationis (ne ſcilicet renuntians nimium di-
ſpendium patiatur, &c.) aſſignari ſolet, aliqñ ex con-
cordia, ut ſcilicet a lite diſcedatur, aliquãdo ex permu
tatione. ut ſcilicet per eandem veniatur ad æqualitatẽ
valoris beneficiorum compermutatorum. ¶Ad tertiũ
quando ſcilicet pro remuneratione ſeruitiorum impẽ
ſorum, ea dicitur, qui ſibi retinet patronus in fundatio
ne aut dotatione eccleſiæ, aut quando alicui beneme-
rito datur ad uitam certa quantitas ex fructib. certi be
neficii, cuius etiam laicus eſt capax, & hęc ſint ſatis de
pẽſione, ne dum beneficii appellatione loquor, uidear
oĩno à ꝓpoſito diuertiſſe. ad qđ anſam arripiẽdo redeo.

A dè iuris pat. tractatu reuertitur, & ponit ſex modos, quib. idem ius acquiritur.

¶Quæro igitur, quibus beneficiis accidat ius patro-
natus, licet.n. diuerſæ qualitatis ſint, ut ſuperius latiſſi-
me deduximus, hęc tñ qualitas non eſt cum cæteris in
compatibilis. unde dicamus reſpondendo huic qõni,
ꝙ ius patronatus accidit cuilibet ſpeciei beneficiorũ,
ſiue ea ſint ſuprema, ſiue inferiora, duplicia, aut ſimpli
cia.

cia.¶Sed quæro,quot modis acquiritur ius patronatus
96 reſpondeo,ſex†modis fundatione,dotatione, ædifica-
tione,priuilegio,conſuetudine,& præſcriptione.

Primus iuris patronatus acquirendi modus.

97 ¶Primo ergo modo qñ fundatione dicitur, †acquiri,
fit,qñ aliquis fundum aſſignat,ubi eccleſia conſtrui de-
bet.tex.eſt in c.piæ mentis c.Frigẽtius.c.monaſterium.
16.q.7.c.nobis.de iure patrona.quo caſu ſi fundus ſuffi-
ceret,tam pro ædificatione:quam pro diẽ,iuſte primus
modus complecteretur ſm, ſ.dotationem. Et ſic qñdo
aliquis dat,aut fundum aut aliud quodcũque,ut eccle-
ſiam dotet,ſibi acquirit ius patronatus.de hoc eſt text.
in c.monaſterium.16.q.7.Pan.in rubri.eodem titu. &
in c.ad audientiam.de eccle.ędifi.¶Sed ex hoc quæro,
an fundi traditione ſemper quæratur ius patronatus?di
co ꝙ non.Sed ea tñ quæ canonice fit,utpote ſuperioris
authoritate,& bene placito.Et ſi tradens ſit eius animi,
ut ius præſentandi ſibi acquirat.Quid ſi aliquis funda-
uit eccleſiam citra Epiſcopi cõſenſum, an acquirat ius
patronatus?dicemus non acquiri, nec nomen eccleſię
mereri.imò eccleſia eſt tanꝗ prophanum,& priuatum
ædificium.& demoliri poſſet,tãquam tale,aut ad uſus
humanos conuerti.c.cum olim.§.inſuper.de priuile.c.
placuit.1.q.2.§.ſi quis.in auth.de eccle.tit.§.ſancimus
igitur.in auth.ut nullus ædifi.ora.do.præter uolun.epi-
ſcopi.coll.quinta.

Secundus iuris patronatus acquirendi modus eſt hic,continet autem multas quæſtiones,& concluſiones cum ſuis limitationibus.

98 ¶Secundò acquiritur †dotatione.c.filijs.16.q.7.Sed
quæritur an fieri poſſit fundatio abſque dotatione? &
vr̃ ꝙ ſic: quia ſi fundus ſufficiat, neceſſaria non eſt alia
dotatio.c.nemo.de conſecra.di.1.§.ſancimus.in auth.
ut null.ædifi.orato.do.coll.5.¶Secundò quæro,funda
tio facta extitit canonice cum epiſcopi conſenſu. fun-
99 dus non ſufficit pro dotatione, cui†incumbit dotatio,
epõ,an fundatori?diſtinguo,aut fundans ſoluendo eſt,
aut non.Primo caſu,ubi.ſ.fundator ſoluendo eſt,cogi
tur ab epõ eccleſiam dotare.c.cum ſicut.de conſe. ec-
cle.uel altaris.& ibi glo.c.piæ mentis.16.q.7.Facit text.
in l.qui liberis.de ritu nup.ff.ad hoc etiam tex. in in ca.
ad audientiam.& ibi Panormi.de eccleſ.ædifi. §.ſi quis
ædificationem.in authentic.de eccle.ti. Secundo caſu,
quando fundans ſoluendo non eſt, epũs dotare tenetur ,
ſicut quando promouit aliquem ad ordines ſine titulo
beneficii,aut patrimonii,quo mediante uiueret , ne in
eccleſiæ dedecu mendicare cogatur,eidem.n.de bene-
ficio prouidere tenetur.c.accepimus.de ætate & quali-
ta.in antiq.c.cum ſecundum apoſtolum.& c.2.de præ-
ben.& ad hoc eſt tex.ad literam.in c.placuit.1.q.2.

Dos quanta ſit aſſignanda capellaniæ,ut ſufficienter dotata dicatur.

100 ¶Tertio quæro, qualis dos † aſsignanda eſt, ad hoc
ut dicatur ſufficienter dotata eccleſia? diſtinguendum
puto.Aut dos aſsignanda eſt monaſterio, aut collegio
aut ecclæ parochiali,aut capellaniæ. Si monaſterio in
quo ſaltẽ quinq; aut collegio,ĩ quo tres requi vñr.l.Ne
ratius Priſcus.de uerb.ſign.ff.tãta.n.dos aſsignanda eſt,
quę pro illorum ſubſtentatione ſufficiat.c.placuit.1.q.
2.Aut eſt eccleſia parochialis.& tunc tanta dos dari de
bet,quæ tam pro uictu pręsbyteri,& clerici, quam etiã
pro incumbentium onerum ſupportatione poſſit ſatis
eſſe.c.de monachis.de pręb.clemen.1.de iure patro. in
clem.ubi ſcriben.latiſsime. Aut eſt capellania , & tunc
tanta dos aſsignanda eſt,quæ ſufficiat ad uictum preſ-
byteri in ea inſtituendi, & clerici in diuinis officiis coa
diutoris einſdem d.ca. placuit.1.q.2.c.propoſuit.de fil.
presby.cap.ut vnuſquiſque.de vita, & honeſtate cleric.
& alias aſsignari poteſt ad arbitrium epi.§.ſi quis autẽ.
in authen.de eccleſ.tit.vr̃.n.hoc totum pendere ab ip-
ſo Epiſcopo,qm̃ ſi minus ſufficienter dotata fuerit,non
poteſt inſtitutus in ea, querelam mouere ꝯ eũdem Epi-
ſcopum,ſed aliunde ſibi in neceſſariis prouidere.ut ex
artificio honeſto,aut ex induſtria,docendo,aut ſcribẽ-
do.iuxta text.in capitul. clericus.91.1.diſtinct.gloſ.in
ead.diſtinct.in uerb.qui autem dum tamen non ſubtra
hatur ex hoc à diuinis officiis.

An unicuique ſit permiſſum,vel fundare,uel dotare capellaniam.

101 ¶Quarto quæro,quis †poteſt fundare,aut dotare? vr̃
enim cuilibet eſſe conceſſum.c.quicunque.c.piæ men-
tis.16.nu.7.Omnia.n.licẽt,quæ non prohibentur.l.ſta-
tuas.C.de relig.l.necnon.§.quod eis.ff.ex quib.cau.ma
io.& maxime, ubi agitur de pio opere , & in propoſito
noſtro,cuius ratione,& ut frequentius fiat, & idem ani
mentur laici,eccleſia hoc ius eiſdem tolerat, ex hoc.n.
diuin cultus ampliatio ſequitur. ¶Limita primo hoc
procedere in fidelib.non autem in infidelib.tex.in cap.
piæ.in uerb.omni Chriſtiano.c.quicunq; fidelium 16.q.
7.intellige tñ quo ad effectum conſequendi ius par.ex
fundatione,aut dotatione huiuſmodi, quia ex eo fru-
ctum conſequi non debeat, quod impugnare nitũtur.
¶Limita ſecundo hoc non ꝓcedere in Iudęis, qm̃ pari
ratione repelluntur. ¶Limita tertio non procedere in
hæreticis,non.n.beneficium ab eccleſia merentur, qui
ab eadem ſe ſubtrahunt.l.quicunque.l.qm̃ multi.C.de
hæreti.¶Limita quarto locum non habere in ſchiſma
ticis,qui diuiſionem in vnitatem eccleſiæ adducere ni
tuntur,qui non multum ab hæreticis diſtant. can.inter
hæreſim & ſchiſma.24.quæſtione tertia.¶Limita quin
to non procedere in apoſtatis , qui tripliciter fiunt , de
quo iam videamus.

Apoſtatas tribus modis fieri.

101 ¶Primo ergo fit quis †apoſtata. ut in l.apoſtatarum
C.de apoſta.quando.ſ.à ſtatu debito fidei noua ſacrifi-
cia,nouos ritus,nouasque cærimonias qs inducit.¶Se-
cundo fit quis apoſtata,quando ſuperioris pręceptum
ſcienter tranſgreditur.de quo in c.ſi quis.c.illud.de ma
iori.& obedien.c.alicui.2.q.7.¶Tertio fit apoſtata reli-
gioſus profeſſus expreſſe,uel tacite abiiciens religionis
habitum.iuxta tex.in c.ſi.quinquageſima diſt.c.quan-
tumlibet.47.diſt.quomodo vero cunq. fiat apoſtata in
famis redditur.c.ſi quis à vero 4.q.4.¶Limita ſexto nõ
procedere in omnibus infamia notatis,qm̃ iis non pa-
rent portæ honoris,& dignitatis.reg.infamibus.de reg.
iur.lib.6.& l.infamia.C.de decur.lib.10.l.a.& l.iudices
C.de dignita.lib.12.Et hoc ius patronatus eſt ius hono
rificum.ut ſuperius in diffinitione vidimus.¶Limita ſe
primo in excommunicato,ut uoluit Ioannes Andreas
in capitulo nobis.de iure patrona. Nam excommuni-
catus perdit omnia priuilegia a iure inducta. §.penul-
tim.in authentica de priuile.dot.quod procedit quan-
tum ad exercitium,non autem quantum ad effectum
acquiſitionis eiuſdem,quia licet ſit inefficax , quandiu
durat excommunicatio,aut alia incapacitas,de qua in
præcedentib.limitationibus,ſortitur tamen effectum,
hoc eſt in effectu dicitur quæſitum habilitate,& capa-
citate explicata,ut Io.Andreas in loco prællegato,qđ
nota pro limitatione præcedentium fallentiarum. ra-
tio eſſe poteſt,quia in fundatione,aut dotatione, pręſta
tur authoritas ſuperioris.vnde totum vr̃ pẽdere ex uo
lũtate eiuſdem,dum tñ fundans, aut dotans animum
habeat, acquirendi ius patronatus.Limita etiam hoc
locum non habere in omnib.iuri alieno ſuppoſitis:qm̃
non ſibi,ſed ijs quorum poteſtati ſubduntur,acquirũt.
l.ge homo liberta.de acquirend.rerum dominio.ff.l.q
in ſeruitu.ff.de reg.iur.Quod exemplificari poteſt ĩ ſer-
uo monacho,& filiofamilias.2.n. aut domino, aut pa-
tri acquirunt,aut abbati, vel monaſteriis,quibus ſubii-
ciuntur.l.placet de acquirend.hæreditate.ff.authenti-
ca ingreſsi.C.de ſacroſanctis eccleſiis.¶Hanc fallentiã
limita,ut non procedat in filiofamil.habente bona ca-
ſtren-

ſtrenſia,vel quaſi,quia in ijs tanq̄ paterfamilias hī.l.2.
ad Macedo.ff.§.j.inſtit.qui teſta.facere poſ.Sed quæro,
quid in aduẽtitijs,in quibus patri quæritur uſusfructus.
l.fi.C.de bon.quæ liber.in prin. uidetur filio non poſſe
103 acquiri, quia de iis †etiam patre volente teſtari non
poſſet.l.tam iis.§.filiusfami.ff.de donatio.cauſa mor.l.
ſenium C.qui teſta.face.poſſ.

Filius de peculio poteſt diſponere, ergo multo magis capellam iam dotare,ac ſibi de illo ius patronatus acquirere.

¶Contrarium vr̃ uerius, quia de iis contrahere pōt,
& diſponere inter uiuos,etiam ubi de iure fauor aliquis
non caderet.l.2.ff.de donatio.gl.in dicta l.Senium.vn-
de ſi de iis contrahere & diſponere poteſt,etiam ubi nō
104 cadit aliquis fauor,a fortiori †de iis diſponere poterit
fundando,aut dotando eccleſiam, quod fit in augmē-
tum diuini cultus:& ſibi acquiret ius patronatus. Puto
tñ in hoc caſu patrem poſſe præſentare inſtituendum
in eccleſia fundata,aut dotata per filium ex bonis aduē
ticiis, & præualebit præſentatio eiuſdem,licet filius ſit
patronus,ea ratione,quia ꝑpea in quibus pater habebit
uſumfructū,eccleſia deducta eſt ad eſſe.Et licet princi-
paliter dos,aut fundus,aut ędificatio non ſint eā eſſen-
tialis eccleſiæ, ſed authoritas Epiſcopi : negari tamen
non poteſt dotem,fundum,aut ædificationem,cauſam
eſſe impulſiuam eius eſſentiæ.unde ex ſupradictis infe-
105 ro, ꝙ †nemo ex alienis bonis eccleſiam fundans, aut
dotans,ius patronatus acquirit.

Ex alienis bonis ius patronatus nemini acquiritur, quod verum eſt etiam de iis,quæ per vſuram acquiruntur,tametſi uſurarius ſibi perſuadet pecunias eſſe ſuas. id quod adeo conſtat,ut & in fructib. verumſit ſcilicet ut de illis ius patronatus non acquiratur.

106 ¶Amplia hoc †procedere in vſurario fundante,aut
dotante, eccleſiam de uſuris,aut in alio habente bona
male acquiſita,& ratio eſt, quia nec eleemoſyna, nec
aliud opus pium de iis fieri debet,aut poteſt gl.notabil.
in ſumma decimaquarta q.5.Tales.n. hoſtiæ abhomi-
nabiles ſunt deo.capi. ſcriptum eſt.decimaquarta q.5.
& Deus non hmōi,ſed iuſtis laboribus,& mente pia co
lendus eſt.Hoc procedit etiam in bonis male quæſitis,
quorum dominium translatum eſt,ut per dictam glo.
decimaquarta q.5.¶ Amplia etiam hoc procedere in
bonis inuentis pro derelicto,& non habitis a vero do-
mino,ut in bonis abſcōſis,de quibus furtum commit
ti poteſt. capitulo ſi quis. decimaquarta quæſtione 5.
Hoc tñ limita procedere in bonis male quęſitis,quorū
dominium translatum eſt,eorum tñ repetitio vero do
mino competere non poteſt,ut in lucro meritricio, &
ſimili modo quæſitis.tex.in l.idem & ſi.§.quoties. ff.de
condi.ob turpem cauſam.text. in c.non ſane.decima-
quarta q.5.gloſ.communiter approbata.in ſumma,ea.
cauſa,& quæſt.alia gl.in c.qui uenatori in uerbo mere-
tri.82.diſt.¶Sed quid ponamus fundationem, aut do-
107 tationem factam eſſe de †fructib.rerum male quæſi-
tarum,an ſit idem quod de ipſimet rebus? dicamus eſ-
ſe idem,quod in eiſdem reb.dictum eſt.ratio eſt, quia
fructus ſuccedunt in locum earum.capitu.cum tu. de
uſur.l.Imperator.§.fi.ff.de leg.2.

Capellania tametſi de bonis alienis ſit fundata uel dotata,non eſt diſſoluenda,& ius patronatus neque dotanti, aut fundanti,neque verum domino acquiritur,ſed libera manet eccleſia.

¶Quid ſi fundatio,aut dotatio facta fuerit de iis reb.
in eo caſu in quo fundanti,aut dotanti,nō quæritur ius
patronatus,an diſſoluēda ſit,aut annullanda dicta fun-
datio per Epiſcopum?dicendum vr̃ ꝙ non.ſemel enim
108 Deo dicatum,nō eſt ad uſus †humanos amplius trāſ-
ferendum.de regul.iuris.lib.6.& c.comperimus. 14. q.
6.Imputatur tñ Epiſcopo,qui tali fundationi authori-
tatem præſtitit,& obligatur domino earum rerum, de
quibus fundatio facta fuit,d.c.comperimus.14.q.6.ubi
gloſ.in uerb.eis.¶Cui autem in hoc caſu quæſitum eſt
ius patronatus? vr̃ ꝙ uero domino earum rerum, ei.n.
fit iniuria,& damnum,quia res ſuas Deo dicatas repe-
tere non poteſt.c.comperimus præalleg.facit text.in l.
generaliter.§.illud.ff.de calumnia.¶Contrarium tñ vi
detur verius , quia verus dominus nunquam fuit eius
animi acquirendi ius patronatus, nec etiam fundātes,
aut dotantes,eius intentionis fuerunt,ut vero domino
quærerent ius præſentandi,& ſic eccleſia remanet libe
ra ab hoc iure.facit.cap.non eſt,iuncta gloſ. 1.quæſt.1.
c.ſi quis.16.quæſt.4.le premier.

Tertius iuris patronatus acquirendi modus, & an per omnem ædificationem eccleſiæ acquiritur ius patronatus,& de trib.requiſitis ad canoicanicam ędificationem.

109 ¶Tertio †ius patronatus acquiritur ædificatione.c.
monaſterium.16.q.7.Panormita.in rubr.eodem titul.
& in c.ad audientiam.le premier.de eccle.ædifi. in pri-
mo.not.Quæro tñ,an omnis ædificatio eccleſiæ ius pa
tronatus conferat ædificanti ? puto qđ non,ſed illa tm̄
quæ fit canonice.Sed quæ requiruntur ad hoc,ut dica-
tur facta canonicè , & ꝑ eam quæratur ius patronatus?
Reſpondeo,primo requiritur,ꝙ Epiſcopus det licentiā
ædificandi.Secundo,ꝙ locum dedicet.Dertio,ꝙ crucē
ibi figat.Quarto,quod diuinum auxilium ibi imploret.
c.nemo.de conſecra.di.1.§.illud.in authen. de mona.
col.1.Nam alias eſſet priuatum,ędificium c.patent.de
priuilegiis. ¶Quæro an is qui fabricat eccleſiam dicat
ędificare,ad hoc ut ius patronatus acquirat? Reſpōdeo
ꝙ non,ſed is cuius ſumptib.fit c.monaſterium.14. q.7.
tex.in c.nobis.ubi Io.Andr.eodem tit.in antiq.Panor-
mi.in rubri.eodem tit.¶Sed quid in eo,qui reficit, vel
reædificat?diſtingue,aut diruptum erat omnino eccle-
ſiæ ædificium,aut in parte.Primo caſu,reædificāti quę
reretur.ædificare enim denouo diceretur,quod non fi
ceret ſpreto Epiſcopi conſenſu. §.ſi quis autem in au-
thenti.de eccleſiaſt.tit.Hoſti.in ſumma de eccleſ.ædifi.
Secundo caſu,ſecus eſſet,quia reficienti non quærere-
tur.per tex.in c.ligneis.de ꝯſue.eccle.uel alta. ¶Quæ-
110 ro ędificatur capella intra eccleſiam alicuius,& errigi-
111 tur in perpetuum.beneficium.an †rectori eccleſię ac
quiratur ius patronatus?& an in præſentando, concur-
rat cum eo qui dotauit,aut ædificauit? Reſpondeo,ſi at
tendatur rigor,dicemus rectori eccleſiæ acquiri in par
te,qua licet alius ædificet,aut dotet,negari tñ non pōt
rectorem eccleſiæ fundum dediſſe, & fundaſſe dictam
eccleſiam.ita Panormi.in capitulo, ad audientiam.de
eccle.ædifi.per tex.in c.apoſtolicos.verſiculo ſi autem
12.q.2.Hæc vero notanda ſunt pro rectoribus eccleſia
rum,in quorum eccleſiis quotidie ꝑpetuæ capellaniæ
eriguntur, quoniam niſi per conſenſum renuncient ta
cite,uel expreſſe,ius præſentandi ad huiuſmodi capel-
lanias ſibi acquirūt,ſicut iis qui huiuſmodi capellanias
ſeu altaria dotauerunt aut ædificauerunt.

In dubio eccleſiæ præſumitur eſſe facta conſenſu epiſcopi, & ſolennitatib.requiſitis interuenientibus.

¶Quæro,abſq; Epiſcopi conſenſu fuit ædificata ec-
cleſia.& ſolennitatibus requiſitis, an præſumantur in-
teruenifſe,ut eccleſia dici poſſet locus ſacer, & publi-
cus,hęc qō ſolui poteſt ex iis quæ notat Archidiaco.in
capitulo cum debeneficio.in fine de præb.lib.6.& Fede
ricus de Senis in conſi.115.circa principium Panormi-
tanis.in capitulo.patentib.de priuilegiis. in primo no
tabil.& Innocentius in capitulo innotuit. & poſt eum
Panormitan.ibi,de clerico per ſaltum promot.ex quo-
rum dictis pro huius dubii reſolutione diſtingue,aut in
huiuſmodi eccleſia ſunt ſigna, quæ requirūtur ad hoc,
ut dici poſſit eccleſia,& locus ſacer,aut non. ¶Primo
caſu,ſi ſigna in ſint,ut pote forma,ſtatus,denominatio
& hmōi,tunc locus ſacer,& publicus dici poteſt & om
nia

nia præſumuntur interueniſſe ad hoc neceſſaria.argu..
tex.in capitulo ſi iudex laicus.circa medium.de ſentẽ.
excommunica. li.6.& maxime ſi ſciente epõ,& patien
te per longiſſimum tempus pro eccleſia,& pro loco ſa
cto habitum eſt tale ędificium,alias ſecus.
¶Secundo caſu,qñ ſigna eccleſiæ nõ inſunt,ut campa-
nile,& campana,populi confluxus,ſacrorum oblatio,
& cætera id genus,eo certe caſu,niſi probaretur de cõ-
ſenſu,& authoritate Epiſcopi ædificata, non diceretur
de iure pa.pro hoc eſt tex.cum ibi nota.in c.quam pro-
genitores.20.qõne prima & c.quod interrogaſti. & ca-
pitulo viduas.27.qõne prima. facit textus in capitulo.
eos qui.de ſtatu monac.in clem.& textus.in c.illud.de
præſumptio.& quæ iuris ciuilis ſcribentes notant. in l.
ſciendum.ff.de verborum obligat. ¶Item ponatur,ali
quis ædificat in alieno ſolo,cui acquiritur ius patrona-
tus. an domino ſoli. an ędificanti. diſtingue,aut ædifi-
cans fuit eius animi,ut domino ſoli acquireret, aut nõ,
primo caſu,licet rationib.ciuilibus videretur ius patro
natus acquiri domino ſoli,qm̃ ædificium ſolo cedit.§.
ex diuerſo.§.religioſum locum.inſtitu.de re.diuiſione.
quia tñ hoc totum ab authoritate epiſcopi pẽdet,ut di-
ximus,& ædificatis non eſt eius uoluntatis,ut domino
ſoli acquirat,ei non acquiritur, ſed ædificanti, qñ per
conſenſum epi,ius huiuſmodi patronatus acquiſiuit.

Quartus iuris patronatus acquirendi modus eſt ex priuilegio.

112 ¶Quarto †ius patronatus quæritur priuilegio. cum
enim(& ſuperius vidimus in qõne,quæ fuit cauſa bñ-
ficii creandi)Romanus Pontifex Chriſti uicarius be
neficia creauerit diſtinxeritque,ut cap.eccleſias.14. q.
1.c.in illis vero.c.Epi.c.illud.ca.non dñe. 80 diſtinctio.
miniſtroſque in eiſdẽ inſtituendi & ꝑficiẽdi pleniſſimã
habeat facultatem,ut in prædicto capit.omnes.vigeſi-
maſecunda diſt.c.licet.de præb.lib.6.clem.1.ut lite pẽ-
dente in clem.not.in c.quamquam.de elec.li.6.dubiũ
nimirum non eſt eundem Roma. Pontificem priuile-
113 gium laicis,alias incapacibus,†præſentandi ad bene-
ficia poſſe concedere,quod cum ita fecerit,nemo ei di-
cere poteſt,cur ita facis.c.nemo.c.Epiſcopi.c.cuncta ꝑ
mundum.nona q.3.Item argum.a fortiori probari põt
Si enim collationem priuilegio cõcedit,ut Regi Chri-
ſtianiſſimo Gallię prębendas quarundam eccleſiarum
ſui regni conferendi conceſſit,ac Vicecomiti Aleſti pſ
byterales præbendas,quæ vulgò appellantur beneficia
turæ in eccleſia Auenicenſi conceſſit a fortiori pręſen
tationem concedere poteſt laicis priuilegio. plus.n.eſt
collatio,quam præſentatio.Nam plenum ius tribuitur
per collationem,& collatio importat, ſeu comprehen
dit præſentationem,inſtõnem,& electionem,atq.con-
firmationem,ut per ſcriben.in c.cum illis.de præb.lib.
6.& hoc pro roſtris hr̃ iure antiquo,& nouo,communi,
& ſpeciali,ut ſuperius uiſum eſt in qõ.quæ incipit.Sed
quæ ſunt illa,quib.prouidetur per electionem.

Quintus & ſextus modus iuris patronatus acquirendi eſt per con ſuetudinem.

114 ¶Quinto.& ſexto,acquiritur †ius patronatus cõſue-
tudine,& præſcriptione. Quod.n.lex ſcripta poteſt,hoc
valet efficere conſuetudo, ut ſuperius,cum de iure nõ
ſcripto ageretur,uiſum eſt.Sed vr̃ ꝯrium de eo, quod di
ci poteſt,conſuetudinem poſſeſſione,vel quaſi commu
ni uſu induci.quæ vr̃ locum habere nõ poſſe in iure pa-
tronatu laicali,qm̃ ſpirituali annexum eſt,& ut ſpiritua
le iudicatur.c.q̃to.de iudi.& laici incapaces ſunt poſſeſ
ſionis ſpiritualiũ.unde bene ſequi vr̃ per conſuetudinẽ
ius hoc laicis acquiri non poſſe ꝑꝑ incapacitatem poſ-
ſeſseſsionis, & obſtaculum præſcriptionis.c.cũm quæ,
de præſcriptio.¶Veritas tñ eſt in oppoſitam,qm̃ nõ ſo-
lum acquiri poteſt conſuetudine ius patronatus,ſed ẽt
laicis, nam quod dicitur laicos incapaces poſſeſſionis
ſpiritualium, & per conſequens præſcriptionem locũ
non habere in poſſeſſione, uel quaſi annexorum ſpiri-
tualibus, uel quaſi ſpiritualibus gl.notab.in d.c.q̃to.de
iudic.ubi Panorm. & alii ſcriben.etiam in c.cauſam q̃.
de præſcrip.ad hoc etiam tex.in c.nobis eodem tit. cap.
piæ mentis.in c.Frigentius c.quicunque. 16.q.7. ¶Nec
obſtat,ꝙ ius patronatus ſit annexum ſpirituali,& ꝙ tã-
quam ſpirituale iudicetur. quia connexorum idem ſit
iudicium.d.ca.quanto.c.præterea.de tranſact.illa.n.re-
gula procederet,ubi in iure non reperiretur ꝯriũ. ¶Itẽ
nec obſtat,quod dici poteſt,conſuetudinem hãc eccle
ſiis oneroſam eſſe per ſequentes rationes, quia libere
115 conferri non poteſt,& quia †oneratur eccleſia ad nu
triẽdum patronum pauperem,ſeu qui deuenit ad pau-
pertatem quoniam prima ratione dici non poteſt one-
roſa huiuſmodi conſuetudo eccleſiis, quia non cogi-
tur ſemper Epiſcopus pręſentatum inſtituere, quia il-
lum ex cauſa repellit, ſecundum Archidiac.in capitu.
decernimus.16.q.7.& plurib.ſententiis, poteſt cui vult
gratificare.c.cum autem.eodem tit. Item alia ratione
dici non poteſt oneroſa,quia patronus alitur de bonis
eccleſiæ in neceſſitate,& de reſiduis tñ, aut de iis, quæ
ſuperſunt rectori oneribus ſupportatis tex.in c.ita nos.
§.fi.25.q.2.c.quicunque.16.q.6.de quibus reſiduis (ubi
non eſſet neceſſe alere patronum)ſuſtentari deberent
116 pauperes,qm̃.†reſidua ſunt bona pauperum.c.qm̃.16.
q.1.gl.in præallega.c.quicunque.& Panormit.in c.q̃to.
de iud.Vnde talis conſuetudo dici non poteſt eccleſiis
oneroſa.& facit ad hoc,quod idem Panormita.dicit in
d.ca.quanto. ꝙ patronus non dicitur habere magnum
quid ex præſentatione,quam habet,& facit ad hoc,qđ
notat Archidiac.in c.monaſterium.16. q. ubi dicit ius
patronatus eſſe quãdam ſolicitudinem in patrono, idẽ
Hugo in c.Frigentius.16.q.7.¶Nec moueat lectorẽ, qđ
adduci poſſet de c.Meſſana.& c.ſacroſancta. de elect.
ubi caſſatur cõſuetudo,& compoſitio, quod laicus ius
eligendi habeat in eccleſiis collegiatis,aut cathedrali-
bus.Loquuntur.n.illi textus in electione,cui tm̃ laicus
poteſt aſſenſum dare.non tñ negatur in iis, ꝙ per laicũ
habẽtem ius patronatus in hmõi eccleſiis præſentatio
fieri poſſit.ſi enim laici cauſis(de quib.ſuperius) effecti
fuerint capaces poſſeſſionis,uel quaſi iuris patronatus,
negari non poteſt hoc ius patronatus cõſuetudine, aut
præſcriptione eis acquiri poſſe,licet hoc limitetur per
ſcribentes. Arch.in c.hortamur.71.diſt.Panor.in c. que
relam.de elect.& in c.q̃uis de deci. & concluditur ha-
bere locum ꝯ patronum,non autem ꝯ eccleſiam ex ra
tione,quia hmõi habilitas,& capacitas poſſeſſionis,vel
quaſi iuris patronatus,de gratia ex cauſa conſtructionis
fundationis,& dotationis conceſſa eſt laicis,quib.cau-
ſis ceſſantibus,ceſſat conceſsio,vulgato c. cum ceſſan
te.de appellatio, unde vr̃, qđ habilitas de gratia ex iis
cauſis quibuſdam conceſſa perſonis,ad alias perſonas,
in quibus ceſſant hmõi cauſę,extendi non debet, arg.
tex.in cap.generaliter.16.q.1.¶Sed pace tantorum pa
trum,à quorum ſententia recedere durum eſt,& quo-
rum veſtigia ſequi nr̃m eſſet,dicemus etiam ꝯ eccleſiã
hoc ius patronatus præſcriptibile eſſe,quia eccleſia à ſe
ipſa non fuit conſtructa,dotata,aut ædificata, vel fun-
117 data:unde †ſemper pręſumeretur pro poſſeſſore,uel
quaſi,niſi de ꝯrio appareret.ar.tex.in c.1.de relig.dom.
& quæ ibi notantur.quæ præſumptio(concurrente bo
na fide in poſſeſſore)ſufficeret pro titulo.Sed q̃to tem-
pore præſcribi poteſt.vr̃ ꝙ ſpatio quadraginta annorũ
quia ius ei aſſiſtit.facit text.in l.ſicut. & in l.omnes.C.
de pręſcri.triginta uel quadraginta annorum.tex.in c.
cum de beneficio.de præb.lib.6.quia tñ uſum ꝯriũ non
habet,& ꝙ per uices fit pręſentatio,vtpote occurrente
uacatione eccleſiæ, vr̃ requiri tempus immemoriale.
hoc eſt,de cuius initio non extat memoria:iuxta l.ſi ſic
conſtituta.cum gl.in uerbo conſtituto.ff. quemadmo-
dum ſerui.amit.¶Ex his itaq. quæ hactenus diximus,
ſi non tibi Beneuole mihique chariſſime lector,ſaltem
mihi (q̃tum ad primum librum, primàmve partem at
tinet) ſatisfeciſſe appareo. tranſitum igitur facio ad ſe-

cun-

cundum librum: in quo pulchra tum digniſſima memoria explicabimus, ſcilicet quæ munera patrono incumbant, & quonammodo beneficiorum permutationes fieri debeant, aut poſsint.

LIBER SECVNDVS.

Iuriſpatronatus vtilitatum, quænam eſſe apparent, explicatio, & quod patrono ad inopiam vergenti ſubueniatur de fructibus capellaniæ.

VBI ergo plane diſcuſſum eſt quot modis, quibuſue perſonis hoc ius patronatus quæri poſſit, ſupereſt nunc, ut quidnam conferat, eiuſque effectum
118 ſubijciamus. tria enim videntur a iure patronatu patrono dari, ſ. honor, vtilitas, & ſolicitudo. ¶ Primo enim honor patrono dari debet, ubi fit proceſſio in eccleſ. in qua ius patro. obtinet. c. Frigentius. c. piæ mentis. 16. q. 7. c. nobis. eo. tit. de iu. pat. Item in ſedendo, uel incedẽdo. Præterea rector eccle. eundem tenetur teuereri. ca. filiis. c. quicunq;. 16. q. 7. & d. c. nobis. eod. tit. ¶ Secundo
119 utilitas patrono datur. Nam patrono ſubuenitur †ad inopiam vergenti c. ita nos. §. fi. 25. q. 1. c. quicunq;. 16. q. 7. ¶ Sed quæri poteſt, qñ dicitur patronus vergere ad inopiam. qñ neceſſitati occurrenti ex propriis facultatibus ſibi ſubuenire non poſſet, ut eſt gl. in d. c. quicũque in uerbo ad inopiam. ſcribentes in d. c. nobis. diceretur etiam vergere ad inopiam, qñ ſibi ex arte, uel induſtria ſuccurrere nõ poſſet. Et pro hoc facit tex. in l. nepos Proculo. ff. de verb. ſigni. verba. n. ciuiliter, & non exactiſſime ſunt accipienda Nam iudicio meo, iuta, quæ volũt in caſu inopiæ ſuccurrendum eſſe patrono non vñr requirere illam ſummam egeſtatem, ſed tñ, ꝙ patronus incipiat effici pauper. Ita ad literam vult tex. in d. c. nobis. dum dicit, ſi ad inopiam vergat: limita tñ hoc, quando dicitur ſuccurrendum eſſe patrono de bonis eccleſiæ, in qua obtinet ius patronatus procedere, qñ rectori eccleſiæ aliquid ſupereſſet deductis alimentis, & aliis onerib. c. ita nos. §. fi. 25. q. 2. gl. in d. c. quicunq;. in uerb. ad inopiam. 16. q. 7. facit tex. in l. ſi quis a liberis. §. alimẽta. ff. de libe. agn. quod nota ꝯ eos, qui dicunt bona eccleſiæ eſſe bona pauperum, ut in c. qm. 16. q. 1. gl. in d. c. quicunque. quia illud intelligitur de illis bonis, quæ ſuperſunt rectori eccleſiæ deductis alimentis, & aliis one-
120 rib. eccleſiæ incumbentib. eo tñ colore. Moderni heretici eccleſias bonis, & redditib. expoliant, ut pauperibus ſuccurrant, & ubi vendicarunt ea, pauperib. minime ſubueniunt, ſed ſibiipſis conſulunt, & ventres ſuos (tanquam Cynici) paſcunt de bonis eccleſiæ, poſt crapulam miniſtros eccleſiæ deturpantes, & ꝯ fidem multa effundentes, ſed viderint quorum intereſt.

Egenti patrono à rectore capellaniæ ſubueniendum eſt in victu & veſtitu.

¶ Secundò quæro, in quibus patrono ſubuenitur? qa dicitur in c. ꝯ ſanctorum. §. ſi uero. 16. q. 7. ab eiſdem eccleſiis vitæ ſuffragia percipiant. & in d. ca. nobis. dicitur ab eccleſia illi modeſtè ſuccurritur. unde ꝑ illa uerba,
121 uñ †ſuccurrendum eſſe patrono in uictu, ueſtitu, ac habitatione facit te. in l. alimentis. de alimen. & ciba. leg. ff. quę tñ moderanda erũt: ſm qualitatem perſonæ. iuxta gl. in uerb. modeſtè. d. c. nobis. quoniam omnia quæ ſuperſunt, eidem impendenda non ſunt, ſed aliis pauperibus ſubueniendum ex iis. iuxta. c. quicunq;. 16. q. 1.

Vniuerſitati ius patronatus habenti ſubueniendum ut uni.

¶ Tertiò quæro, ſunt plures compatroni aut eſt uniuerſitas, vel collegium habens ius patronatus, an omnibus compatronis, & ſingulis de collegio, uel uniuerſitate ſit ſubueniẽdum? reſpondeo, ꝙ ſi ſit collegium, aut uniuerſitas, & ſic unum corpus uniuerſaliter, nõ ſingu-
122 lariter †ſubuenitur. c. Epiſcopus qui mancipium. §. ſi uero a collegio. duodecima q. 2. facit. l. ſed ſi hac lege. §. qui manumittit. de in ius uoc. ff. ſi vero ſunt plures, nõ tñ ut unũ corpus, cuilibet cõpatrono tenetᷣ ſuccurrere.

Capellaniæ perempta dote, an ſubueniatur patrono.

123 ¶ Quartò quæro, an dote perempta †ſubueniendum ſit patrono? hęc qõ ex iis, quæ ſuperius ꝓxime diximus in 2. q. ſolui poteſt, ſi enim ex iis, quæ rectori ſuperſunt, deductis oneribus eccleſiæ incumbentib. ſubueniẽdũ ſit patrono, iam non quæritur an dote perempta illi ſit ſuccurrendum. non. n. ſupereſſe dicuntur, quę nõ ſunt, & non entium nullæ ſunt qualitates. at. l. mulieris appellatione. §. fi. ff. de uerb. & rer. ſign.

Patrono in domo Rectoris ſubueniendum, quod non eſt intelligendum ſimpliciter.

¶ Quinto quæro, ſi (ut dictum eſt) patrono vergente ad inopiam ſubueniẽdum ſit in alimentis, in quo loco præſtanda ſunt alimenta? & uñ, ꝙ in habitatione ipſius
124 rectoris, †ſi tñ honeſte cum eo commorari poteſt, ſicut in ſimili dicitur de uxore cui a marito præmortuo relicta ſunt alimenta, non. n. cogitur ea percipere in domo mariti ſi in ea honeſte cohabitare non poſſit, alˢ ſecus, ita notabiliter determinat. Io. And. in c. nobis. eod. tit. Spe. in ſit qui filiũ fin. legi. uerſi. ſed pone uxor.

Patrono inopi facto ſubuenitur, aliâs non.

¶ Sexto quęro, an patronus aliquid conſequatur ab eccleſia præterquam in caſu præmiſſo inopię? dic, quod
125 †non. per tex. in c. filiis. 16. q. 7. c. præterea. eod. titul. in antiq. quod limita, niſi a principio de conſenſu epiſcopi aliquid ſibi reſeruaſſet, dando fundum, uel dotando eccleſiam. tex. d. c. præterea. unde male faciunt patroni aliud ſibi uſurpando.

Patrono, non ipſius ſed rectoris arbitrio, tum iudicis aut Canonis officio ſubuenitur.

¶ Septimo quæro, an alimenta in ſpecie præſtanda
126 ſint patrono ad eius ipſius arbitrium, †puto ꝙ non. ius enim diſponens præſtari debere alimẽta patronis in caſu præmiſſo uᷣ uelle hoc relinqui debere arbitrio rectoris eccleſiæ. ¶ Octauo quęro, quo remedio conſequitur patronus alimenta? dic, quod iudicis officio, aut canonis remedio conſequitur iuxta text. in l. ſi quis a liberis, & ibi Bart. ff. de lib. agno.

Patrono tertium incumbens eſt ſolicitudo capellaniæ. cuius autem impenſis ſit eccleſia reparanda, diſtingue, vt hic.

127 ¶ Tertio conſequitur †patronus ſolicitudinem, quę dupliciter conſideratur, q̃tum ad defenſionem, & quã tum ad prouiſionem: quo ad primum, quia eccleſiam defendere tenetur. c. filiis. in fi. 16. q. 7. Sed dubitari poſſet cuius ſumptibus fiet defenſio eccleſię. dic ſumptib. eiuſdem nemo enim ſuis ſumptibus militat. c. cum ex officii ſui debito. de præſcr. argu. l. tutor ſiue curator. in uerbo. Non tñ periculo ſuo facere. ff. de admini. tuto. l. operæ. la ſeconde. ff. de oper. libe. Secundo igitur quæro, an reparatio, quæ ad defenſionem ſpectat expẽſis pa-
128 troni facienda ſit, an uero eccl̃ę. diſtingue, † aut eſt capella, an parochialis eccleſia. Primo caſu rector ipſius de fructibus eiuſdem tenetur. ſi uero eſt eccleſia parochialis, ſubdiſtingue, aut eſt eccleſia parochialis uicaria perpetua nũcupata, habẽs priorem ſuper ſe, aut eſt prioratus cum cura ſine uicario perpetuo, in primo, ſi eſt vicaria perpetua habens ſuper ſe priorem, iterum ſubdiſtingue, aut eſt talis uicaria perpetua, quæ recipit uictũ, & ueſtitum, & aliquid pro ſupportandis onerib. a prio-

re,

re, aut eſt uicaria perpetua portionata de certa quotta decimarum. ¶ Primo caſu, ubi eſt menſalis, id eſt prioris menſæ annexa, & eius impenſis uiuens, & onera incumbẽtia eidem ſupportantur a priore (præterquam adminiſtratio ſacramentorum) tunc expenſæ tãquam omnem commoditatem, omnes fructus, & reditus percipientem, reparationis pertinẽt ad ipſum priorem, iuxta not. in cle. 1. de iurepatr. in cle. ¶ Secundo uero caſu, ubi recipit quottam fructuum rector parochialis eccleſię, expenſæ reparationis communiter pertinẽt ad priorem, & ad ipſum uicarium perpetuum. Intellige tñ, q̃tum pertinet ad contributionem ipſorum, & non in totum, quandoquidem ad parochianos potior pars refectionis ſpectat, niſi tamẽ hmõi refectio, & reparatio fieret ad decorem, nõ autem ad neceſſitatem, quĩ ſi ad decorem fieret, adeo ꝙ eſſent reparationes magis uoluntariæ quam neceſſariæ, uel utiles, tunc reficiens teneretur, non autem cęteri. ut colligitur ex ca. ſi monachus. 16. q. 1. & c. de iis. de eccl. ædi. uel repata. Non. n. reperitur in iure quod rector parochialis eccleſiæ teneatur ſuis parochianis de templo prouidere.

Ante dictorum limitationes duæ.

¶ Superiora tñ omnia limita procedere, quando eccleſia nullos reditus pro fabrica diſtinctos haberet. Itẽ limita niſi conſuetudo aliud diſponeret quia eidem ſtaretur, ſm ſcribentes in c. quicunque. de eccleſiis ædifi. uel reparand. & quod dicimus de expenſis reparationis eccleſiæ faciendis ab ipſo rectore, intellige ciuiliter, & ſane, ſ. ſi reditus eccleſiæ rectori ſuperſint. tex. eſt ſingularis pro hoc in c. de iis. de eccle. ædifi. quia ſi non ſuperſunt, compellitur plebs ad refectionem, uel reparationem eccleſiæ, ſecundum ſcribentes in d. c. quicunque. & in c. de iis. de eccle. ædifi. arg. tex. in c. ſi epiſcopus. de officio ordinarii libro ſexto.

Parochianus num poſſit renunciare uſui eccleſiæ, & uicinus iuri aquæ hauſtus, ne hic puteum reparet, ille eccleſiam.

129 ¶ Sed quæro in iis terminis, † an parochianus, ut euitaret onus refectionis, ſeu reparationis, poſſet uſum eccleſiæ cedere, & eidem renuntiare? dic ꝙ non, quia hoc ab eo non dependet, nam uelit nolit, tenetur ad ipſam accedere, & ibi a rectore eiuſdẽ eccleſiaſtica ſacramenta recipere, iuxta. c. omnis cum ibi no. de pęniten. & remiſſio quod facit ad quęſtionem, an aliquis de uicinia poſſit renuntiare uſui alicuius putei, aut alterius rei ſimilis? hãc q̃õnem mouet Panor. in prędicto c. de eccle. ædifi. & ſe remittit ad nota. per Specul. in tit. de cenſib. §. ſecundo. uer. Item pone. ubi idem Specul. concludit poſt multa, vicinum cogendum eſſe ad putei reparationem, & manutentionem nec poſſe tunc huiuſmodi uſui renuntiare per text. in l. ad reparationem. C. de aquæduct. & l. ad portus. C. de oper. pub. & l. ad inſtructiones. C. de ſacroſanct. eccleſi. ubi latiſſimo ſcribentes ita determinant.

Rector eccleſiæ tenetur ad tertiam reparationis. & patronus debet ſolicitè agere, ut ſedulus rector inſtituatur.

131 ¶ Sed iis terminis quæro, pro quota † portione rector eccleſiæ teneatur contribuere? dic pro tertia, quam ẽps olim a ſingulis eccleſiis percipiebat. ꝑ tex. in c. priſcis. c. unio. 10. q. 3. qñ tamen reditus ſui ẽpatus non ſufficiebant. ut in d. c. priſcis. quo caſu tenebatur ſubire onus fabricæ reparandæ. ut ſcribentes in d. c. priſcis. iuxta tamen limitationes. præcedentes. Quod autem patronus ſolicitus eſſe debeat in prouidendo eccleſiæ vacanti eſt in promptu. Nam ſolicitæ curare debet, ut rectorem idoneum epiſcopo offerat in eccleſia inſtituẽdum c. decernimus. c. filiis. 16. quæſtio. 7.

Epiſcopus ſine patroni cõſenſu eccleſiæ ꝓuidere non pt̃ Fallit.

132 ¶ Sed quæro, an † ſuperior poſſit prouidere eccleſiæ patronatæ ſine patroni conſenſu credo qđ non, immo ſi prouideat irrita eſt talis prouiſio. c. decernimus. 16. q. 7. Ab. in c. cum Bertol. & poſt eum Fel. ibi. nu. 8. de ſenten. & re iud. in antiq. Io. And. & in c. licet. de officio uicar. libr. 6. Innocen. Hoſtien. & Ioan. Andr. in capitu. ex inſinua. de iure patronatus.

Prima fallentia.

¶ Fallit hoc primo, ſi patronatus ex poſt facto cõſentiat. ſm Hoſt. & Io. And. in c. per ueſtras. de iure patron. Fel. in d. c. cum Bertoldus. numero. 9. Quo caſu inſtitutio ualet, ut ex nunc, non ex tunc. argu. tex. in l. per fundum. de ſerui. ruſtic. prædi. Ab. in diſpu. incipiente, Augerio. 24. col. & Fel. ubi ſuperius. qui conſenſus patroni colligitur non ſolum uerbis expreſſis, ſed etiam factis, dum tamen ſint talia facta, quæ tendant ad declarationem inſtitutionis. ut vult Zaba. in clementin. 1. de ſupplen. negli. prælа.

Secunda Fallentia.

¶ Fallit ſecundò, qñ ẽps conferret ipſi patrono. Ioan. And. & alii. in c. per ueſtras. de iurepa. Fel. in prꝶallega. c. cum Bertoldus. numer. 11. argu. clem. primæ. §. quin etiam. de conceſſ. pręben. & quæ notan. per Ab. in c. ſicut noſtris. in fi. de iureiurand.

Tertia Fallentia.

¶ Fallit tertio, ſi collatio fiat per ordinarium patrono pñte, & tacente, dum tñ ipſe patronus fuerit uocatus ad hoc, ut pulchre declarat Fel. in d. c. cum Bertoldus. nume. 12. per not. ab Innoc. in c. ueſtra. de loca. ubi poſt eum Abba. & idem ſentit Fel. in c. cum omnes. in uer. iuxta hęc potuit Inn. de conſti.

Quarta Fallentia.

¶ Fallit quarto, ſi patronus ſciens & opponere potẽs
pateretur tempus ad pñtandum ſibi conceſſum labi, &
non ſe opponeret. & ſuper hoc uide eundem Fel. in d.
c. cum Bertoldus. ¶ Sed quęro in his terminis, quid ſi or
dinarius collator præfigat terminum patrono ad pñtã
133 dum breuiorem termino legali, † an poſſit dic ꝙ non.
ratio eſt. quia ubi per lapſum termini incurritur aliqua
pœna ſuperior, non poteſt abareuiare terminum. glo.
eſt notab. iuncto tex. in c. 1. in uerſ. tertiam uocationẽ.
de milite uaſſal. qui contu. eſt, Facit gl. in clem. 1. uerſ.
3. de uita & hone. cle. in cle. notant ſcribentes, & maxi
me Fel. in c. cum ſit Romana. de appell.

Quinta Fallentia.

¶ Quinto fallit qñ poſt collationem factam per ordinarium, lapſus eſſet terminus pñtandi. Car. Zab. in cle. 1. de ſupp. negli. præla. & incipit ualere ex nunc, quia ordinarius aliam prouiſionem non poſſet facere per tex. in c. diuerſis. de cleric. coniu. ſed duntaxat factam ratã habere, quia per lapſum termini attenditur negligẽtia patroni, quæ conualidat id, quod erat eo patrono inſtãte irritum, vnde per hoc declaratur regula iuris, Nõ firmatur tractu temporis quod de iure ab initio non ſubſiſtit. quia hoc non ſit, ſolo tractu t̃pis ſed negligentia patroni. Et ſic ubi ex alio effectu, q̃ ſolo t̃pe poteſt conualidari actus nullus, ſeu qui eſt nullus effectus, ceſſat ꝓdicta iuris regula Non firmatur &c. ꝙ nota. pro hoc uide Fel. in d. c. cum Bertoldus. numer. 14. in fin.

Sexta Fallentia.

¶ Fallit ſexto in permutatione, aut qñ patronus uocatus pñtare non poſſet, quem uellet. Si enim ẽps, aut

alius

allns ſuperior authorizat permutationem factam a par
tibus patrono non uocato, ualet ſm Domin. de Rot. in
sit. de rerum permut. in nouis. deci. 307. ubi dicunt ꝙ ca
pitulum decernimus. 16. q. 7. loquitur in collatione uo
luntaria, non autem in neceſſaria. prout eſt ea, quæ ſit
in in permutatinne. per tex. in clem. unica. de rerũ per
mutatio. & ex hoc poteſt colligere, ꝙ collatio facta ex
cauſa permutationis irrequiſito patrono, non eſt irrita
per dictũ ca. decernimus. ſm intellectum ſcribentium
ſed annullãda eſt. domin. de Rnta ubi ſuperius deciſio.
37. ſententia, pp cõtemptum. rõne cuius põt agere ad
irritationem, aut alium præſentare. & prima inſtõ fa-
cta eo irrequiſito, irritabitur ope exceptionis. ex mente
Fel. in d. c. cum Berroldus. de re iudi. nu. 15. in fin.

Patrono requiſito de prouidendo capellania renuente, an eo inuito illi prouideri poſſit uide hic, quia pulchra eſt determinatio.

Sed quid, ſi requiratur patronus, ut cõſentiat, ant pſen-
tet, & renuat præſtare conſenſum, & præſentare, An
134 †eo inuito, & recuſante (requiſito tñ) fieri poſſit colla
tio cauſa permutationis? hęc qõ non fuit hactenus ap-
te tracta per ſcribẽtes, ſed in ſequendo cõem & usũ &
conſuetudinem, quæ eſt optima legum interpres, qnid
iuris ſit in hoc caſu, pro uiribus in medium adducere
laborabo. Et primo facie uel occurſu primo vr̃ collatio
nem fieri non poſſe ualidam, ex dict. tex. cap. & decerni
mus indiſtincte loquente de quacunque collatione, &
huic opinioni ſnffragatur tex. in clem. ne in agro. §. ad
hęc. uer. ſed ſi priorib. in uerb. Cum conſilio, & aſſenſu
Abbatum per locorum ipſorum ordinarios uniantur.
& firmant domini de Rota in prædicta deciſione 307.
quod ſequitur Panl. de Leazariis in clementina unica.
de rerum permuta. quem etiam ſequutus eſt Federi. de
Senis, in tracta. de rerum permura. q. 30. & Lapus ibi in
additi. & maxime in ultima. ſequitur Panormita. In di-
ſputa. incipiẽte, Augerio. Contrarium tñ credo uerius,
ut pote cnllationem poſſe fieri ualidam recuſante, &
inuito patrono, & quod talis prouiſio non ſit irrita, nec
irritanda, nam patronus eſt in eo caſu, in quo etiam ſi
uncetur, & reqniratur, non tñ poteſt, quem vult pſenta
re, ſed dnntaxat compermutantem, alias pñtatio ſicut
collatio eſt nulla. per clem. unicam. de rerum permut.
in clem. licet dicta clemẽ. loquatur in collatione, quia
quamuis ſint diuerſa collatio, & præſentatio per ca. cũ
in illis. §. cum autem. de præben. lib. 6. tñ in caſu noſtro
non eſt diuerſa ratio, ſed eadem, ea. n. ratione, qua ibi
annullatur collatio, annullari debet omnis modus, per
quem prouidetur beneficiis, alias facile eluderetur cõ-
ſtitutio. & ita tenet gl. in nerbo confetantur. in fina. re-
ſpõdens ad dictum cap. cum in illis ꝙ loquatur, in lite
ris ad beneficia, quæ ſtricte debent interpretari. ut dixit
ibi tex. in quib. uno modo expreſſo, non comprehendi
tnr alius, ſed hic ſecus, quia ceſſat ratio dicti c. Item pp
identitatem rationis, unde ſi pręſentatio facta de alio q̃
de compermutante ſit nulla, fruſtra quæritur de cõtra
dictione ad actum, quem non poſſet impeire. tñ puto
ꝙ ſi iuſta cauſa interueniat contradicendi, pnta quia
inſtitnẽdus ſit incapax ratione doctrinæ uel ætatis, aut
ſimilibus. eo patronus agere poſſet ad annullãdam col
lationem factam cauſa permutationis, ut eſt commu-
nis mens prædictorum ſcribentium in locis præalleg.
ubi. ſ. non fuiſſet requiſitus, aut requiſitus ↄdixiſſet, &
præcedens dubium ſoluitur cõnſuetudine (quæ eſt op-
tima legum interpres) quia plus poſſet obeſſe contem
ptus, quam conttadictio. Idcirco ne de cõtemptu agat
patronus ſit hoc tẽpore requiſitio a patrono. Ita enim
ſeruatur, & practicatur quotidie.

Capellania inuito patrono, quando prouiſum eſt, intra quantum tempus debet proclamare patronus, vide hic.

Sed pone, patronus in aliquo caſu prædicto vult agere,
135 quando poteſt, & intra †quantum tempus poteſt age
re? dic bř eum poſſe agere de contemptu intra tempus
ſibi cõceſſum ad præſentandum, alias eo tempore lap-
ſo, agere non poteſt. quod quidem tempus computabi
tur a die notitiæ a quo tempore eſt in conſiderabili ne
gligentia. per tex. ubi ſcribentes in c. quia diuerſitatem
de concel. præb. & c. qm̃ §. ſi uero. ut lit. penden. c. licet,
de iis q̃ fiunt a pręla. ita. n. ſeruat̃, & practicat̃ quotidie.

Renouata rectoris beneuolentia uel attentione, tranſit ad aliud, & quærit, an beneficia, quæ permutantur, dicantur vere vacare.

¶ Sed qm̃ de permutatione (uelim nolim) dicere cõ
uenit, ut hæc noſtra iuris patronatus expleatur mate-
ria, non grauaberis bone lector, ſed omnia bonam, in
partem accipe. quæro igitur, An per reſignationem fa-
136 ctam cauſa permutationis dicatur †vera uacatio? do-
mini de Rota deciſio. 16. de rerum permuta. in antiq. di
cunt ꝙ ſic. & eſt text. ubi ſcribentes maxime Moderni,
in c. primo. de rerum permuta. lib. 6. quod etiam poteſt
probari multis. Sicut. n. in ſimplici renuntiatione inter
ueniunt tres perſonæ, ſ. collator, reſignans, & reſignata
rius, ita & in permutatione, alias non ualet, quia autho
rizatione, & collatione poſt reſignationem reciproce
factam eſt opus. Et ſicut per ſimplicem renuntiationẽ
amittitur titulus, ius, & poſſeſſio ciuilis, & naturalis, (p
nt Rota deciſione 67. in antiq. admiſta, uel non, p ſupe-
riorem dicta reſignatione) ita in renũtiatione facta ex
permntatione. Hoc firmant idem Domini de Rota de-
ciſi. ſeptima. de rerum permu. in anti. Et licet quędam
differentia dari poſſit inter utranque, vt pote, quia renũ
tiatio facta cauſa permutatinnis dicitur geminata, ſeu
facta reciproce, & ꝙ per eandem permutationem bñ-
ficia ita reſignata ſint affecta compermutantibus. cle-
menti. vnic. de rerum permuta. in clem. & ꝙ hæc plus
contineat, q̃ illa, tñ nõ eſt differentia in hoc, quia diſpo
ſita de uno actu ſimplici lncum habent in plurib. dupli
cib. & geminatis. l. ſingularia. ff. ſi certũ petatur. Andr.
Sicu. in c. r. de litis conteſta. Gemi. in c. qui ad agendũ.
§. primo. de procurator. lib. 6. Anchar. in c. quamuis. de
præb. lib. 6. Tradit Bartol. in l. enm filiofamil. circa ſinẽ
ff. de legat. 1. Item ex hnc ꝙ plus vr̃ continere, non eſt
differentia, iuxta tex. cum ibi notatis in l. 1. §. quod aũt.
137 ff. de uſu aleæ & aleato. †Plus. n. & minus ſpecie nnn
differunt. l. finali. ff. de fund. inſtrum. unde concludo, ꝙ
beneficium uacans per reſignationem ex permutatio-
ne factam, dicitur vere uacare quod uere probatur in c.
unico. de retum per muta. libro 6. in uerbo præferentes
ęquitatem in hac parte rigori. &c. alias ſequeretur qđ
beneficia reſignata ex permutatione, conferrentur cõ-
permutantib. antequam vacarent, quod eſt falſum. ca.
1. de conceſ. præb. ex quo emanauit declaratio Viennẽ.
cnncilii. in clemen. unic. de rerum permuta. pp dubia,
quæ ratione decretalis prædictæ de re permut. lib. 6. or
ta ſunt, quę quidem dubia ſoluuntus ex hmõi declara
tione, præſertim qđ beneficia ita dimiſſa aliis comper-
mutantibus non debẽtur, dimiſſis aliis dubiis in ſpecie
quæ ad exemplum poſſent adduci, ſed quę ſtudioſo iũ
induſtrio lectori cogitanda de induſtria relinquimus.

In uacatione, quæ fit ex permutatione, nõ eſt circulatio niſi fraus inſit, quomodo vero fraus deprehendatur, uide hic, & ſequẽti quæſt.

¶ Quæro ſecundo, an uacatio huinſmodi faciat tur-
138 num dic, †ꝙ non, niſi ſit fraudulenta. nam in eo caſu
beneficium cauſa permutationis reſignatum non affi-
citur per dictum c. licet. de re. permu. li. 6. in uerb. ac ſi-
ne fraude. ¶ Tertio quæro qũo deprehenditur fraus dic
deprehendi a coniecturis. l. dolnm. C. de dol. l. quia au-
tem. §. non ſimpliciter. ff. ſi qnis omiſ. cau. teſta. Sed qui
bns coniecturis dic qđ ſequentibus, ut pote, ſi infirmus
beneficinm, quod deberetur expectanti, renuntiet, aut
quod deberetur graduatis nominatis, aut ſi conſangui
neus cum ↄſanguineo pmutet, aut ſi beneficium pin-
gue cum tenui, aut qñ ſit clam, aut quia ſenex cum iu-
uene,

uene, aut quando tempore peſtis, aut quando compermutans poſtea obtinet per obitum beneficium renuntiatum cauſa permutationis. quę coniecturæ debēt ꝓbari. nec ſufficeret vna ſola coniectura ad deprehendēdam fraudem. facit capit. in pręſentia de renun. Sed tñ hę coniecturę ceſſant, ubi fit permutatio coram Papa, & exprimuntur omnes qualitates. ut late Rebuſ. in tit. de colla. §. uolmus. quart. 107. verſiculo, quæro quō. quę ceſſant etiam ex multis concurrentib. cauſis, quas ibi vide, eas. n. omitto, ne plus iuſto prolixior ſim.

Beneficij per renuntiationem, aut alias ex permutatione vacantis admiſſio, & collatio per quem fieri debet.

¶ Quartò quæro, per quem admitti debet renuntia-
139 tio facta ex permutatione, & per quem †fieri debeat
collatio, an per ordinarium collatorem inferiorē epō,
an per epm, aut ſuperiorem? vr̄. n. ꝙ ad collatorem or-
dinarium pertineat renūtiationis admiſſio, & collatio
beneficii cauſa permutationis renuntiati, licet iure ſpe
ciali conferat, ut pote priuilegio, conſuetudine, aut per
ſcriptione, nam ad quem pertinet inſtitutio, ad illum
etiam pertinere debet deſtitutio, ſiue reſignationis re-
ceptio. facit cap. cum ex iniuncto. de heret. in fin. c. 1. de
e. monacho. & c. cum & plantare. §. in eccleſiaſticis pri
uilegiis. de priuileg. & c. admonet. & ca. quod in dubiis
de renuntia. In contrarium tamen eſt ueritas. ita tenet
gl. communiter approbata. in clem. unica de re permu
ta. in clemē. in uerb. conſeſſio. Hoſt. in ſumma. eodem.
titu. Io. And. in nouella. in c. unico. eodem titul. libr. 6.
numer. 6. Et ratio eſt ſecundum Archid. ind. c. unico. li.
140 6. quia eis non conceditur ut †contra concilium diſpē
ſent, aut eidem derogent, per quod prohibetur dignita
tum permutatio. c. maioribus. de præbē. ſed ſoli epiſco
po conceditur, & non inferiori collatori. ut in ca. quæli
tum. eodem titulo. de re. permuta. & in capitu. uacante
de præben. ratio etiam rationis eſſe poteſt, quia nemi-
ni licitum eſt facere contra canonem, niſi inquantum
a canonice ſibi conceditur, facit c. dilectus. de temp. or
di. uerſi. tamen quia. de ſupplen. negligentia præla. libr.
6. capitu. 1. ratio vero cur ſoli epiſcopo, & non inferiori
concedatur beneficiorum commutatio eſt, quia diœ-
ceſanus epiſcopus eſt præordinator in cūctis. 25. diſtin.
141 cap. perlectis. & prouidentia †Epiſcopi unaquæque pa
rochia regenda eſt. capitulo decretum. & c. regenda. 10.
quæſt. 1. & c. 2. ver. unumquenque 9. quæſt. 3. & ad eum
pertinet omnium eccleſiarum ſuæ diœceſis ordinatio.
capitu. omnes Baſilicę. Hoc etiam concluſerunt Domi
ni de Rota. deciſione 398. in antiq. in titu. de re. permu-
ta. hoc tenuit quoque Federic. de Senis. in trac. permu-
ta. uerſi. 12. quæro. ¶ Nec obſtant rationes in contrariū
adductæ, quia hoc verum eſſet, ſi iure communi non
ſpeciali conferrent. non enim fieret extenſio, niſi hoc
caueretur in priuilegio propter prohibitionem Turo-
nenſis conſilii. Et ſi ratione præſcriptionis, aut conſue-
tudinis inferior epiſcopo facultatem conferendi bene-
ficia haberet, diceremus tantum præſcriptum, quantū
poſſeſſum. & non plus. cap. in tua. de deci. cap. fin. de of.
Archid. c. auditis de præſcriptio. c. cum olim. de capel.
142 monacho. cum ſimi. Et ſic †eſt caſus, in quo epiſcopus
confert beneficium alienum. intellige tamen requiſito
143 conſenſu collatorum ordinariorum, alias †cōfunde-
retur eccleſiaſticus ordo. quod eſſe non debet. 11. q. 1. c.
peruenit. quia ita induceretur de facili uia aliquem pri
uandi iure ſuo. quod tamen limita procedere, ubi renū
tiatio fieret coram epiſcopo. aut Archiepiſcopo, quia
ſecus eſſet, ſi coram Papa, aut eius legato.

Collatio beneficiorum in diuerſis diœceſib. uel in eadem (ſed quorum collatio diuerſorum eſt) per permutationem vacantium, an diuerſo tempore fieri poſſit.

¶ Quinto quæro, ſi beneficia quæ permutantur ſint
144 in diœceſi diuerſorum, †an collatio fieri poſſit ꝑ eos,
ad quos pertinet, diuerſo tp̄e cōpermutantib. dic ꝙ nō
quia ſcinderetᷣ actus ꝑmutationis, & daretᷣ via ad mul
ta dubia. Sępe. n. extra id quod agitur aliud naſcitur. ut
l. ſi iis q. in fi. ff. cōmodati. c. 1. de ſponſ. impub. li. 6. Sed
debent epiſcopi eſſe præſentes, aut conuenire ad inuicē
aut alter eorum uices ſuas in hac parte alter commi-
tere, ut in eodem inſtanti fiat permutatio, qui ambo ꝓ
uno reputabuntur. facit cap. cum illorum. de ſenten. ex
commu. in fi. ita uoluit Io. Andr. in pręalleg. capit. uni-
co. eodem tit. lib. 6. in nouell. & Arch. ibi Federi. de Se-
nis, in trac. permuta. quæſtio. 11. limita hoc, niſi habea
tur fides inter compermutantes. quia inſtanti comple-
tus eſt actus permutationis quantum ad partes. ¶ Nec
obſtat quod dici poſſet de alio epiſcopo, qui adhuc al-
terum ex beneficiis non contuliſſet propter abſentiā,
aut ſi nollet conferre, quia (velit nolit) tenetur cōper-
mutanti conferre, alias nulla eſſet ſua collatio, ut ſupe-
rius dictum eſt. Ita prædicti ſcribentes in locis pręalle-
gat. & maxime in d. c. unico. eodem tit. lib 6. utilius ta-
men eſt, quod fiat, ſi fieri poteſt, in eodem inſtanti & nō
diuerſo tempore

Beneficij ex cauſa permutationis pro una parte facta renuntiatione, altera parte non potente, an nolente renuntiata. an prior renuntians poſſit ad beneficium renuntiatum redire. & concludit quò poteſt.

¶ Sexto quæro, perfecta eſt permutatio ex una parte,
145 nō poteſt inde compleri ex altera †aliquo impedimē
to iuris, reſeruationis, aut regreſſus ab beneficium, vel
huiuſmodi ſuperueniente, an is qui renuntiauit iam in
effectu & ex parte ſua compleuit permutationem, poſ-
ſit redire ad beneficium ſuum abſque alia collatione?
uidetur quòd poſſit. argument. text. cap. ſi beneficia. de
præben. lib. 6. Diſtinguo aut permutatio ſortita eſt effe
ctum, aut non. ¶ Primo caſu, ſcilicet ubi ꝑmutatio ſor
tita eſt effectum, ita quod ex poſt facto reſoluenda ſit,
propterea quia permutans mortuus eſt, non vult renū
146 tiare, eo caſu opus eſt noua collatione, quia †benefi-
cium renūtiatum cauſa permutationis vere uacat, ut
ſuperius uiſum eſt, unde habens fructus primi, aut ſe-
cundi anni beneficiorum uacantium poteſt petere fru
ctus beneficii uacātis cauſa permutationis, hoc uoluit
Ioann. Andr. in capitu. ſi pro te. de reſcript. libro 6. vult
etiam Federi. de Senis, in conſilio 156. Et facit pro hac
parte gloſſ. penult. in fin. in capitul. cum uniuerſorum
de re. permuta. & pro hac parte eſt regula, iuris benefi-
cium, & c. de reg. iu. lib. 6. ¶ Aut non eſt ſortita effectū,
& hoc caſu ſubdiſtingue, aut culpa ſua, aut non ut po-
te, quia ſciebat beneficium litigioſum reſeruatum, aut
debitum alicui propter regreſſum retentum, uel alias
propter crimen, uel cauſam legitimam uacare, & hoc
caſu dicerem opus eſſe noua collatione, aut non ſcie-
bat, & hoc caſu dic etiam opus eſſe noua inſtitutione.
licet enim cauſa, propter quam renuntiabat, non fue-
rit ſequuta, ut ideo beneficium debeat ſibi reſtitui, tā-
quam cauſa non ſequuta, ſicut qui dedit ob cauſam, &
cauſa non ſequuta condicit, tamen nō ſequitur, quod
non deſierit eſſe dominus beneficii, quia licet quis det
ob cauſam, cauſa tamen non ſequuta, non eſt nulla do
natio, ſed reſoluitur per condictionem, & ſic dominiū
translatum eſt per huiuſmodi dationem. Certum eſt
enim, quod qui tradit ob cauſam dominium perdit, &
tunc condictio ſibi competit, quia condictio regulari-
ter non competit domino, ut l. ultimo. ff. quemadmo
dum uſusfruct. caueat. ita in ſimili dicemus comper-
mutātem deſiiſſe eſſe dominum per renuntiationem
factam cauſa permutationis. unde ſi repetat beneficiū
opus eſt noua prouiſione. alias occuparet beneficium,
& locum haberet dictum capitulum, cum qui benefi-
cium. de præbend. libro ſexto. ita determinant pręcicti
ſcribentes, in locis præallegatis. præſertim Federic. de
Senis in dicto conſilio centeſimoquinquageſimoſex-
to. in fin. & poſt eum dominus Felynus. in capitu. cum
vene-

venerabilis. de except. nerſiculo. utrum permutatio.
nume. 11. Et Panormit. in capit. cum vniuerſorum. de
rer. permuta.

Concluſo ſuper permutantem cauſa non ſequuta, poſſe beneficium renunciatum condicere, ſeu repetere quæris nunc qua actione poteris repetere, & coram quo, & an deſinat poſſidere renunciatum.

147 ¶Septimo quæro, †qua actione repetet beneficium
compermutans. qui ex parte ſua adimpleuit permuta
tionem? dic actione præſcriptis verbis: aut per condi-
ctionem canonis cum vniuerſorum. de rerum permut.
in antiqu. & l. prima. in fin. ff. de rerum permutatio.
148 ¶Octauo † quæro, in hoc caſu per quem fiet prouiſio
de beneficio, quod repetetur, per eum qui ex parte ſua
adimpleuit permutationem? An per Epiſcopum, aut
per ordinarium beneficij? dicamus fieri debere per or-
dinarium collatorem, ut idem Federic. & poſt eum, La
149 pus in dicto conſilio 156. in fin. ¶ Nono † quæro an
permutãs beneficium ſuum cum alio qui ex parte ſua
non compleuit permutationem, deſignat poſſidere di-
ctum beneficium? dic quod ſic. vnde non habet inter-
dictum vnde vi, aut remedium canonis reintegranda.
Mil in ſuo repertorio. in verbo. permutatio: & Loco.
Roman. in conſi. 61.

Ordinarius non poteſt beneficium renunciatum ex cauſa permutationis & collatorum, caſu quo repetatur, alteri conferre, quam repetanti.

¶Decimo quæro, an ordinarius collator in hoc caſu
poſſet tale beneficium cauſa permutationis reſigna-
tum, & collatum vni ex permutantibus, poſtea cui ue-
let conferre, vbi ſcilicet beneficium repeteretur? dica
150 mus †breuiter quòd non. per text. in capitu. cum vni-
uerſorum. de rerum permutatione in verſicul. cum igi
tur deceptis: quia ſi hoc verum eſſe, ſequeretur quod
151 dolosus † melioris cõditionis eſſet, quam improbus,
quod tamen iura abhorrent: idque apertiſſime proba-
tur in dicto capitul. cum vniuerſorum. in iis verbis, A-
moto a præbenda conſanguineo ipſius, vel quolibet
alio illicito detentore. Et quia etiam beneficium nõ
vacat ſimpliciter, ſed ex cauſa, licet vere vacet, pro-
pter tamen eandem cauſam beneficium remanſit effe
ctum: ita quod alij non poſſet conferri quam ei, qui
eidem renuntiauerat ex cauſa permutationis facien-
dæ. per clementinam vnica de rerum permutatio. in
clementin.

Epiſcopus differens conferre beneficia in eius manibus ex cauſa permutationis renuntiata, debet compelli per ſuperiorem.

¶Vndecimo quæro, intra quantum tempus tenetur
epiſcopus aut alius ſuperior, in cuius manibus facta fuit
renunciatio conferre beneficium renuntiatum ex cau
ſa permutationis: dic non eſſe tempus præfixum. ſecũ
dum Pau. de Leaza. in clem. vnica de rerum permuta.
152 in clem. ſed †compellitur per ſuperiorem ſi nolit con
ferre. & allegat. capitul. nullus. de iure patrona. At pa-
ce tanti viri ſit dictum, nos dicamus tempus eſſe, quod
præfixum eſt ordinario collatori, aut alij, ad quem in
hoc caſu pertinet collatio. per tex. in cap. nulla. de con.
ceſſ. præbend. Ratio enim quæ militat in terminis illius
ca. ſimplicis renuntiationis, ſcilicet, locum habet etiam
in hac vacatione ex cauſa permutationis facta. quod
non vltra aperio. nulli enim recte intuenti non eſt in
promptu, ſed cap. nullus allegatum per Paulum de Lea
za. loquitur in aliis terminis longe diuerſis. dicit enim
patronum non poſſe dare decimas, quæ ad patronatã
eccleſiam ſpectant alij eccleſiæ, aut loco religioſo, ſine
epiſcopi, aut Papæ conſenſu; & ſi epiſcopus nolit cõſen
tire, tunc interueniente licentia Papæ fieri poteſt. Et ſic
non facit ad caſum noſtrum.

Ius permutationem authorizandi, poteſt præſcribi, ſicut iuriſdictio.

¶Duodecimo quæro, vtrum inferior epiſcopo, ut po
te Abbas, aut alius prælatus eccleſiæ collegiatæ, aut ca-
pitulum, vel quid huiuſmodi poſſit præſcribere ius au-
thorizandi permutationem, & conferendi beneficia
vacantia cauſa permutationis, quod (vt ſuperius dictũ
eſt,) ad epiſcopum, aut ad alium ſuperiorem pertinet?
153 ad hanc quæſtionem † dicendum eſt quod ſic: quia
iſtud non eſt ordinis iuriſdictionis. quæ autem ſunt iu-
riſdictionis, præſcribi poſſunt, per textum in capitul. an
ditis. & ibi gloſſ. in verb. ius epiſcopale. & capitu. cum
olim. de præſcriptio. vbi ſcribentes latiſſime. Federi. de
Senis in tracta. ſuo. de permutatio. quæſtione vigeſima-
tertia. Myl. in reper. in verb. præſcribere poteſt inferior
ab epiſcopo.

Quod quis permutare beneficium cogatur, ſi expediat eccleſiæ, aut bono publico.

¶Decimotertio quæro, an aliquis cogi poſſit per-
mutare. Feder. quæſtio. 25. & poſt eum Lapus in addi-
tio. ibi tenet ꝙ ſic. multis hincinde adductis pro & cõ
tra ſi epiſcopus, aut alius, eccleſiis hoc viderit expedire
aut pro bono publico, vel propter vitandum ſcandalũ,
quod probatur in capitu. niſi. cum pridem. per totum.
& maxime in verſicul. propter malitiam. de renuntia.
ſi enim cogitur quis ſimpliciter dimittere beneficium:
a fortiori cogitur permutare, & aliud pro renuntiato
recipere. facit cap. quæris. & quod ibi not. de æta. & qua
lita. Clement. ſi vna eccle. de rebus eccleſiæ non alien.
in clem. in primo reſponſo.

Inferior a Papa non poteſt permutationem beneficiorum, ſine conſenſu collatoris ordinarij expedire.

¶Decimoquarto quæro, an epiſcopus, aut alius ſupe-
rior poſſit permutationem expedire ſine conſenſu or-
dinarij collatoris. diſtingue: aut Papa hoc facit: aut infe
154 rior vt Archiepiſcopus aut Epiſcopus. ſi papa † de hoc
non eſt dubium. Si vero loquamur in Archiepiſcopo,
aut epiſcopo: tunc Federic. tenet eoſdem non poſſe. in
dicto tracta. quæſtio. 19. & quæſtio. 24. & Lap. ibi poſt
eum. & facit cle. ne in agro. §. ad hæc. de ſtat. regul. pri-
uaretur enim ordinarius collator directe iure ſuo, quod
epiſcopus, aut alius inferior a Papa facere non poteſt.
capitu. 2. de exceſſ. præla. confunditur enim eccleſiaſti-
155 cus ordo, †ſi vnicuique ſua iura non ſeruantur. capit.
peruenit 11. quæſtio. 1.

An ex his uerbis, Placet nobis perficiatur permutatio.

¶Decimoquinto quæro, ſi permutare volentes de-
clarant eorum animum permutandi coram habente
poteſtatem, puta coram epiſcopo, an ſine alia expreſſa
renuntiatione, & prouiſione, ſufficiat, quod epiſcopus
dicat, placet nobis, & partes hincinde dicant, & nobis,
abſque alia ampliori verborum expreſſione, ad hoc
vt permutatio dicatur perfecta (ut pote admiſſa) renũ-
tiatio, & inde ſequuta prouiſio. & licet videatur quod
ſufficiat, tamen iure non poteſt ſuſtineri, quod dicatur
facta prouiſio: requiritur enim, quod fiat expreſſa col-
latio, poſt huiuſmodi tacitam admiſſionem renuntia-
tionis. Ita voluit Hoſt. in capit. ex ore. de iis, quæ fiunt a
maiori parte cap. colligitur etiam in d. clem. vnica. de
rerum permutat. in verb. reſiduum. & in verb. conferi
mus. & ita ſeruatur in practica.

Vacantibus ex cauſa permutationis beneficijs, an ſit optioni locus & an permutantes debeant exprimere beneficia, quæ habent.

¶Decimoſexto quæro, an vbi fit renuntiatio cã per

156 mutationis,locum †habeat optio,quæ alias in ſimpli
ci renuntiatione locum haberet.iuxta cap.vlt.de con-
ſuetudi. lib.6.& uidetur quod ſic.non enim negari po-
teſt quin vacet, ut ſuperius late uiſum eſt. Et licet Papa
mandet prouideri , aut prouideat,non tamen intendit
præiudicare iuri optandi. teat. eſt in dicto capitu.fin.de
conſuetud.libro 6.quod adeo uerum eſt , ſiue illud lus
ſit ex ſtatuto,ſiue ea conſuetudine,aut alias quomodo-
cunque. talibus enim non præiudicat Papa per conſti-
tutionem ſuam.capit.primo.de conſtitut.libro 6.quod
eſt fortius,quam collatio,contrarium tamen puto ve-
rius.per capitu.unicum de rerum permutatio. libr.ſex-
to.in verb.æquitatem.in hac parte præferētes rigori &
capitu. Et in verbis. Quæ alias minime reſignaſſent.iū-
cto tex.in dicta clementina vnica eodem titulo.in cle-
mentin.qui loquitur de beneficiis reſignatis, quæ ma-
nent affecta reſignantib.nec aliis poſſunt conferri, ne-
que enim diuidūtur fructus a beneficio,& loquitur in-
158 diſtinct. Item alia ratione probatur quia †actus agē-
tium non operantur ultra intentionem. l. non omnis.
ff.ſi certum peta.nec obſtat quod dici poſſet,permuta-
tionem facere non poſſunt.capitu.cum olim. eod. tit.
quia in hac parte ſuperior regulatur ſecūdum intentio
nem agentium,& permutare uolentium.eſt text.in di-
cto capitu. unico de rerum permutat.libro 6.ea huiuſ-
modi uerbis. Quæ alias minime reſignaſſent &c. Et eſt
intentio concilii Viennen , quòd omnis modus. & via
tollantur , per quæ poſſent compermutantes ſuo iure
defraudari. Limita ſupradicta locum habere, ubi con-
ſuetudo optandi non haberet locum,niſi in uacatione
ſimplici,quia ſi in omni uacatione locum habere, &
ab antiquo optatum fuiſſet tam in uacatione ſimplici ,
quā ex cauſa permutationis,eo caſu prędicta ceſſarent
niſi expreſſe Papa,aut Legatus,clauſulam derogatoriā
ſtatutorum a conſuetudine eccleſiæ de optando in pro
uiſione inſeruiſſet.Diſtinctionem autem poſitam per
Lapum ſciens ac dedito animo omittendam cenſui ꝓ-
pter diſpoſitionem dictæ.Clemen.quæ ita afficit bene-
ficia ex cauſa permutationis uacantia,ut collatio facta
aliis quam permutantibus,ſit nulla poſſet tamen pro-
cedere accedente conſenſu permutantium & non aliis.
¶ Decimoſeptimò quæro,an in permutatione mentio
beneficiorum obtentorum facienda ſit?Fede. de Senis
159 †tenet quod non.Ratio enim quare ſit facienda mē-
tio in impetratione beneficiorum iam obtentorum,
iuxta diſpoſitionem.c.non poteſt de præb. libro 6.non
militat in permutatione.in qua agitur de ſuppoſitione
unius beneficii in locum alterius. Et ſic ambitioni lo-
cus non eſt.Myl.in ſuo repertorio.in ver.permutationes.
idem tenet .

Penſio,hoſpitale, & præſtimonium, an beneficio permutentur.

160 ¶ Decimooctano quęro,an penſio, †hoſpitale,vel ꝑ-
ſtimonium,poſſint permutari cum beneficio?de pen-
ſione,uel præſtimonio clarum eſt quod nō. licet enim
ſint de ſpirituali,& annexis ſpiritualibus , non tamen ſunt
ſpiritualia,quod locum habet,etiam ſi penſio,uel præ-
ſtimonium eſſent conceſſa in locum beneficii,quia be
neficium cum beneficio commutatur , non autem cū
huiuſmodi quoniam non ſunt beneficia.ut ſuperius ſa
tis diffuſè deduximus in primo lib.de hoſpitali tamen
dubium eſt,quia non eſt titulus omnino prophanus,
ſed eccleſiaſticus. non enim poteſt vendi , aut remitti
pretio abſque uitio ſymoniæ.ut per ea, quæ not. in cap.
cōſuluit.de ſymo.quia tamen non eſt beneficium,nec
aſſignari poteſt in locum beneficii cuique.clemē. quia
contingit.§.ut autem. de religioſis domibus.dicemus
non poſſe commutari cum beneficio.ita Lapus in ad-
ditio.ad Feder.eodem tractat.quæſtione decimaquar-
ta.Myl.in ſuo repertorio in uerb. per mutari poteſt. Et
hęc eſt ueritas,quia in permutatione non poteſt princi
paliter aliquid temporalitatis interuenire.capit.quæſi
tum.cap.ad quæſtiones.de rerum permutatio. Limita
hoc non procedere in acceſſoriis titulorum,ut pote in
terris annexis beneficio , ſeu pertinentibus ad idem.
ut exempli gratia, permutatio fit de uno beneficio ha-
161 bente plura prædia cum non habente,eo caſu †poteſt
pro æqualitate valoris ratione dictorum , prædiorum
ratione quorum dictum beneficium præponderat alio
interuenire pecunia.ut eſt text.in capitul. ad quæſtio
nes præallegat. de rerum permutatio. per quem tex-
tum decidi poteſt aliud dubium, ſcilicet an ſi pinguis
commutatio beneficii fiat cum tenui penſione pro
æqualitate valoris aſſignata ualeat . Item aliud dubiū
ſolui poteſt,ſcilicet an ſi altera eccleſiarum ſit grauata
debitis,fieri poſſit,quod alter ex permutantibus cui pro
uidebitur de eadem eccleſiæ debitis grauata teneatur
ad ſolutionem,& ſatisfactionem ? ex hoc enim decidi
poſſet quòd ſic,per dictum textum,in dicto capitul.ad
quæſtiones . Nec obſtat textus,in capitulo vltimo.de
pact. & capitulo. quæſitum . de rerum permutatione.
quia loquuntur de pactione illicita , aut de ea quæ fit
principaliter,vt eccleſia habeatur:non autem in termi
nis noſtris,q̄a permutatio non fit ſine concordia & cō
ſenſu mutuo partium,q̄ quidē ꝯcordia authoritate ſu
perioris,& conſenſu ipſius , atque communi uſu tole-
ratur,& authoritate interueniente in prouiſione, quæ
fit partibus ex cauſa permutationis, abolетur.

*Num permutationes quæ fiunt tacite ſpuriorum gratia, ſint lici
ta, & non valeant.*

¶ Decimonono quæro, quotidie fiunt renuntiatio-
nes a rectoribus beneficiorum , qui in circuitu menſæ
habent filios, ut eiſdem de aliis beneficiis , quam ſuis
162 prouideatur. †ut exempli gratia. Titius qui liberos ha
bet, non poteſt in eorum fauorem renunciare benefi-
cio ſuo , ſed renūciat alii obtinenti aliud , ut ille ſuum
renuntiet ſpurio ſuo,an huiuſmodi renuntiationes di
cantur factæ cauſa permutationis ? dicamus breuiter
ꝙ non.quia permutatio eſt ꝯtractus reciprocus reſpi-
ciens perſonas contrahentes.alias eſſet alia ſpecies cō
tractus præſcriptis verbis. ita Ioann. Andr. in additio.
ad Specul.in titul.de regul.permutat.in uerſicul. Item
an numero canonicorum reſtricto.ita Federicus in ſuo
tractatu permutatio.quæſtio ne ultima. ſed eſt quędā
ſimplex renuntiatio , quod nota, quia eſt magni effe-
ctus.quotidie tamen practicatur a miſeris & cæcis ec-
cleſiarum rectoribus qui non verentur in medium ec-
cleſiæ ſui ſcandali fructum adducere , & de peccato
ſuo,non quidem pœnitere,ſed(malum)gloriari, quip-
163 pe † qui hos ex nephario coitu genitos obſcuros po-
tius,& a patre alere deberent. quam in tam graue om
nium ſcandalum omnibus eos notos facere. ſed qui
magiſtratibus præſunt , hoc uiderint , nos noſtra ſor-
te contenti ſumus.

*Plura beneficia vtrum cum uno poſſint permutari.di-
ſtingue , ut hic.*

¶ Vigeſimo quæro, an plura beneficia poſſint com-
164 mutari cum † unico?licet ſcriptores hoc plene non
diſcuſſerint, ſed vnus unum caſum, alius alium poſuit
nos tamen Optime lector, ut breuiter omnes caſus cō-
plectamur, diſtinguemus, aut quis plura beneficia, quę
obtinet de iure communi , vult permutare cum vni-
co, aut quæ ex diſpenſatione, & in commendam obti-
net. Primo caſu poteſt quis plura beneficia commuta-
re cum vnico. ita Ioannes Andreas & poſt eum Panor-
mita. & Felin. in capitulo cum venerabilis de exceptio.
Feder. in ſuo tractatu.permutatio.quæſtione 12.Ioan.
Calderyn.in dicto capitulo venerabilis & Domini de
Rota deciſio. 16. eodem titulo. ubi allegatur textus in
dicto capitulo cum venerabilis.qui licet loquatur quā
do eccleſiæ iure proprietatis permutantur, non autem
iure tituli , tamen prędicti extendunt, ubi commuta-
tio fit de titulo ad titulum, & ſic nota ſecundum prædi
ctos,

ctos, quorum ſententia communiter approbatur, quod permutatio fieri poteſt de uno beneficio pro pluribus, tam ubi obtinẽtur iure tituli, quàm ubi iure proprietatis. per dictum cap. Secundo uero caſu, ubi ex diſpenſatione, aut in commendam obtinentur plura beneficia, de uno beneficio fieri non poteſt commutatio pro pluribus: quia diſpenſatio non excedit perſonas. capitulo. ſane. de priuileg. capitu. petiſti. 7. quæſtione prima. Ad hoc facit capitu. non poteſt. de præbend. libro ſexto. ¶ Amplia hoc procedere etiam ſi ambo permutantes eſſent diſpenſati obtinendis duobus incompatibilibus, per dictum capit. non poteſt. quod tamen limita, niſi in diſpenſatione inſerta eſſet (vt fieri ſolet) clauſula, Quod iam obtenta diſpenſatione, &c. uel in commendam, poſſent relinque ſimpliciter, uel ex cauſa permutationis, & alia in eorum locum obtineri. ſecũdum Felinum in d. capit. cum venerabilis. in principio. quæ uerba uerificantur in unico actu, cum unica perſona. ita Fely. in loco præallegato. & Anton. de Butrienſ. ibi dicens ſe ita aliàs conſuluiſſe. per dictum capit. non poteſt de præbend. ita etiam Federic. de Senis in dicto tracta. q. 12. ratio eſt, quia cum diſpenſatio ſit quid exorbitans, non extenditur.

Quod beneficij permutatio fieri non poſſit cum eo, qui ius habet ad rem, noua hic conſideratio ponitur, & quod expectationes non ſint permutabiles.

165 ¶ Vigeſimoprimo quæro, † an fieri poſſit permutatio de beneficio cum habente ius ad rem Federicus. de Senis. quæſtione decimatertia tenet quòd non. & ponit rationem: quia non fieret beneficiorum permutatio. Ego autem dico aliam rationem eſſe, quia in permutatione requiritur, quòd res quæ permutãtur, fiant permutãtium, & eis earumdem acquiratur dominiũ, ſecundũ iuriſconſultum lege prima. de rerum permutatione. ff. quod non fieret in hoc caſu, quia habens ius ad beneficium, non dicitur habere beneficium. Item alia ratio poteſt aſſignari: quia habens ius ad rem, non poteſt alteri literas, propter quas huiuſmodi ius conſecutus eſt, cedere, cum ſint perſonales. capit. penultimo de offic. delega. ¶ Vigeſimoſecundo quęro, an duo expectantes poſſint ad inuicem permutare? credo quod
166 non: quia exequutor † non poſſet exequi: alias formã excederet mandati. Sed hæc hactenus de permutatione dicta ſufficiant. nunc iter cœptum proſequendo, uenio ad ſeptimam fallentiam.

Supra numero. 132. poſuit regulam, quòd Epiſcopus non poſſit prouidere eccleſię ſine conſenſu patroni, ſubiunxit ſex exceptiones, ſequitur ſeptima.

¶ Fallit ergo ſeptimo, ſi patronus præſentet talem, qui ſine populi ſcandalo non poſſet inſtitui: eo enim caſu repulſo præſentato, Epiſcopus abſque patronorum conſenſu poſſet eccleſiæ prouidere de alio. pro hoc eſt text. in capitulo quoniam. de iure patronatus. facit pro hoc text. in capitulo ſubdiaconus. 77.
167 diſtinctione. ut enim † euitetur ſcandalum: iuris rigori detrahitur. capitulo ut conſtitueretur. quinquageſima diſtinct.

Octaua fallentia hic, per quam conſtat, quis ſit indignus beneficij & qui ſint in beneficijs præferendi, quantumcunque docto in eccleſia deferatur, vel deferendum ſit, item quid in eccleſia docti præſtent.

¶ Fallit octauo, ſi patronus clericus indignum præ-
168 ſentet, quia † pro illa uacatione priuatur præſentandi facultate. per textum, in capitulo cum in cunctis. §. clerici. & in capitulo innotuit. de electio. & Epiſcopus poteſt liberè (abiecto indigno) eccleſiæ prouidere. dicto capitulo cum in cunctis. §. epiſcopus uero. de electio. Sed quæro, quis dicitur indignus? dicamus indignum
169 † eſſe, qui eſt natus ex illegitimo matrimonio. per textum. in dicto capitulo cum in cunctis. in principio. de electio. hi enim neque ad ordines, neque ad beneficia, admittuntur excepto clericatu. capitulo primo. & capitulo. literas. de filijs presbyterorum. & maxime ad beneficia paterna, aut in quibus pater adminiſtrauit. capitulo ſecundo tertio quarto & ulti. de filijs presbyterorum, quod procedit in natis ante presbyteratum ex legitimo matrimonio. capitulo extirpandas. eodem titulo. ¶ Item dicitur indignus ignorans. capit. cum ſit. capit. quamuis. capit. eam te. de ætate & qualitate. cap. niſi cum pridem. § pro defectu. de renuntia. capit. cum in cunctis. de electio. Imo uix Chriſtianus dici meretur ignorans. capitu. ſi iuxta. 38. diſtinctione quoniam uirtus Dei eſt Chriſtus. & qui neſcit ſcripturas, neſcit Dei virtutem. quæ eſt Chriſtus, ut late cumulant Canoniſtæ in dicto capitulo niſi cum pridem. dicto. §. pro defectu. de renuntia. unde ſi ignorantia intolerabilis eſt in laicis, quanto magis in clericis, & eccleſiæ miniſtris, in ijs potiſſimum qui officijs, & beneficijs præſunt, aut præeſſe ambiunt? capitu. ſi in laicis. capitu. nulli. 38. diſtinctione. quippe qui ſi cæci ſunt. alios ducere non poſſunt. capit. ideo prohibemus. 38. diſtinctio. ſi enim miniſtrandi munus ſuſcipiunt in eccleſia Dei, quomodo miniſtrabunt, ſi miniſterium ſuum non intelligunt. & quid ouibus porrigant non habent. Sed angor fruſtra, ſcriboque in vanum & arenæ ſemina mando. quando quidem noſtri temporis infœlicitas hoc mali nobis peperit, hoc monſtrum in Dei eccleſia alit, hoc ſubſtinet, hoc fouet, hoc etiam præfert. Sed quod peius eſt, ignari induſtrijs, habetes ſtudioſis, fructum operantibus in uinea domini deſides, ſomnolenti uigilantibus, & ut uno complectar uerbo tabani præferuntur apibus. & tamẽ his quantumlibet indigniſſimis eccleſiaſtica beneficia (benemerentibus abiectis) committuntur, officia deferuntur, perſonatus, & dignitates accumulantur. Vbi antiquorum patrum concilia, ubi decreta, & ſanctiones, quibus literatis tantum deferebantur munera? Nam in promotione ad beneficia, quantum ſit literatis deferendum apparet nullique non eſt manifeſtum. per capitu. cum in cunctis. & capit. congregato. de electio. capit. ultimum de æta. & qualita. ¶ Item defertur literatis in pluralitate beneficiorum obtinenda, contra iuris communis rigorem. capit. de multa in fin. de præbend. extrauagan. execrabilis. Ioann. XXII. diſtinctione in titu. de præbend. ubi glo. in uerb. literatis. quibus ſolis, uel benemerentibus utinam atque utinã, pluralitas concederetur, non uilibus, ignorantia cæcis, non adulteris, non adulatoribus, omnique luxu madentibus, tum auaritia cæcis, & pecoribus Arcadicis, atque forſan ex damnato coitu genitis, & tamen talibus magis hodie deferri ſolet quam literatis: quàm benemerentibus. quàm bonis, & genere claris. Sed hoc uiderint qui ſuperintendunt.

¶ Tertio defertur literatis quantum ad reſidentiam in beneficijs faciendam, ut literarum gratia, & ſtudij, priuilegientur nec ad perſonalem reſidentiam compellantur. quod colligitur ex capitu. tuæ de cle. non reſi.

¶ Quarto defertur ijs quantum ad ꝓmotionem ad ordines, quia ut melius literis uacent, & diligentius intendatur, non tenentur ad certum tempus promoueri, ſcilicet ad ſeptennium, capitu. cum ex eo. de elect. lib. ſexto.

¶ Ratio autem cur ijs à iure tantum deferatur, & cur talis fauor ijſdem in concedatur, eſt: quia eccleſia ma-
170 xime ijs indiget. ſunt enim in ea tanquam † murus inexpugnabilis contra aduerſantes, & hæreticos. capitulo ſuper Spe. ne cleri. uel monach.

¶ Item quia eorum miniſterio eccleſia paſcitur, ſicut enim corpus hominis cibo materiali fouetur, & nutritur, ſic de eccleſia: quę pabulo uerbi Dei, & doctrina fouetur. c. inter cętera. de offic. ordin.

171 ¶ Item † eſt indignus minor ætate. vt in præalleg. c.

cum in cunctis.de elect.c.decurſũ c.eã te.de ęta.& qua
li.capitul. licet canon.de electio.libro ſexto.clementi.
unic.de offi.vic.in cleme. in uer.& de eorum. ¶Item
eſt indignus infamis,regula,infamibus.de regulis iuris.
& generaliter omnis qui non eſt bonę famę, uel vitæ
laudabilis beneficio eſt indignus. capitul. cum in cun-
ctis.in princ.& §.inferiora.de elect. glo.in extraua.exe
crã.in uerb.vitæ puritate.& in verb.bonæ famæ.de prę
bend.in extrauag.Panormitan.in capitul. ſuper inordi
nata.& aliũ cum eo late.in capitulo graue.de præbend.
in anti.¶Item eſt indignus excommunicatus, quia ei
non poſſunt conferri beneficia.capitulo poſtulaſtis. de
cler excom.minist.capitulo cum bonæ.de æta. & qua-
li.¶Item indignus dicitur ſuſpẽſus.9.q.3.per totam in
cap.dilectus.de conſue.c.cum inter.per inquiſitionem
de elec.capi.cum bonæ.de æta.& quali.c.conſtitutus.
c.paſtoralis.de appellat.¶Item dicitur indignus ſimo-
niacus.c.ſuper eo.de ele.c.inſinuatum.c.nobis. de ſimo.
c.presbyter.1.quæſtione.1.¶Item eſt indignus irregula
ris quomodocũque effectus ſiue crimine,ſiue ex ſacra-
mento,ſiue origine.capitulo.1.& ſecundo de cleric.nõ
ordinar. mini. toto titulo de bigamis, & in toto titu-
lo de fil.presby.

Irregularis factus num amittat beneficium,& quis poteſt pręſentare & an præſentatus à non vero patrono ſed inſtitutus,ſuperueniẽte vero domino ſit ſpoliandus.

¶Quia ſupradicta locum habent, cum ſit prouiſio,
quod non valeat, vt eſt caſus in capitulo ſecundo.de
cleric.pugnan.in duello.in fin.tenent Ioann. Andr.&
Compoſt. in capitul. cum veſtris. de conceſſ.præbend.
172 quæro, †an irregularis quomodocunque effectus, &
indignus ſit priuatus beneficio quod prius obtinebat?
dic, quod non, imò iuſtè poſſidet,donec eo priuetur.
vt iure.& Ioann. Andr.in dicto capitulo cum veſtris.
Myl.in ſuo repertorio.in verbo, irregularis.& homici-
173 da. ¶Secundò † quæro, quis poteſt præſentare,dice-
mus quod is qui obtinet hoc ius,aut qui eſt in quaſi poſ-
ſeſſione præſentandi, capitu.piæ.capit. Eugenius.cap.
decernimus.16.quæſt,ſeptima.cap.ex inſinuatione.de
174 iure patronat ¶Tertio †quæro,aliquis fuit præſenta-
tus ab eo qui erat in quaſi poſſeſſione præſentandi, qui
amiſit ius,ſeu poſſeſſionem huiuſmodi facta iam pre-
ſentatione, an is qui fuit iam præſentatus, & admiſſus
amittat beneficium?dicamus quod non per text. in ca
pitulo conſultationibus.eod.titul.de iur. pat. quod fa-
cit ad deciſionem dubii, ſcilicet an prouiſus ab eo qui
eſt in poſſeſſione conferendi beneficia, licet ad eum
non ſpectet collatio,aut pro illa vice,aut alias quaodo-
cunque occurrat vacatio, ſi eandem amittat priuetur
iure beneficii,ſicut patronus,qui eum prçſentauit, aut
collator beneficij.dic quod non.per dictum tex.

Laico patrono intra quatuor menſes non præſentante, deuoluitur ius eius in ſuperiorem,qui tenetur ordinare intra tantum tempus, quantum patrono conceſſum erat.quis nam autem ſit ille ſuperior, diſtingue,vt hic.

¶Quarto quæro,intra quantum tempus tenetur pa-
tronus præſentare?dic varium eſſe tempus. nam laicis
175 tantum † quatuor menſes conceduntur, intra quos
patronus tenetur pręſentare, alias epiſcopus ordinat
irrequiſito patrono pro illa vacatione. de hoc eſt text.
in capitu.unic.de iure patronat.libro ſexto. gloſ. no.in
cap.cum uos.de of.ord.Clericis autem patronis ſeme-
ſtre conceditur. ut in dicto capit.uni.in fin. libro ſexto.
¶Quinto quæro, deuoluto iure ad ſuperiorem, intra
quantum tempus tenetur eccleſię prouidere? dicamus
176 intra †tantum tempus,quantum patrono dabatur,an
te deuolutionem,quia ius quod patrono competebat,
non maius deuolutum extitit.& ſic diuerſimodè fiet de
uolutio ad ſuperiorem,habita conſideratione quanti-
tatis iuris patronatus.de hoc vide Innocent.in capitul.
cum in cunctis.§.ſi.de electio.Panormitan.in capit.ſe-
cundo.de conceſſ.prębend.¶Sexto quæro ad quem ſu-
177 periorem ſit huiuſmodi deuolutio.†diſtingue,aut be
neficia ſunt non exemptorum,aut exemptorum.Nam
ſi collatio beneficiorum pertinet ad non exemptos de
uolutio ſit ad immediatum ſuperiorem, qui eccleſiæ
prouidet ordinario ſuo iure. Aut beneficia quę deuo-
luuntur ad ſuperiorem, ſunt exemptorum, & eo caſu
deuolutio conferendi pleno iure deuoluitur ad Papam
& ordinarius ſuperior immediatus prouidet eccleſiæ
authoritate apoſtolica,& nõ ordinaria.de hoc vide te.
in capit.licet.de ſupplen.negligen.prçlat.clemẽ. unic.
eo.tit.de ſupplen.negli.prçla.in clem.

Patrono præſentandi tempus à die notitiæ currit, & an ſucceſſiue poſſit plures præſentare, & an præſentato ius aliquod acquiratur, vide hic,

¶Septimo quæro, quando incipit tempus patrono
currere. An a tẽpore vacationis,an à tempore notitiæ.
178 dicamus †tempus currere a tempore notitiæ, quia pa-
tronus qui neſcit experiundi poteſtatem non habet.l.
nuus.ff.de calumnia.capit.biduum.2. quęſtione ſexta.
l.cum ſex menſes.ff.de ædilit.edicto. Vnde antequam
ſciat,non poteſt patronus dici eſſe in negligentia.cuius
quidem negligentiæ conſideratio in deuolutione po-
tiſsima eſt.ut eſt textus.in capitu. quia diuerſitatem.de
conceſſ.præbend.& in capitu.licet.de ſupp.negl.prçla
179 to.¶Octauo quæro, † an patronus poſſit plures ſuc-
ceſſiue præſentare.dic quod ſic,iuxta tex.in capit.cum
autem.& in capit.paſtoralis.de iure patronatus. Quod
tamen limita procedere in laico patrono,quia clericus
patronus variare non poſſet.dicto capit.cum autem.fa
cit capit.cum illuſio & variatio.de renũcia.in clemẽ.
¶Nono quçro,an per præſentationem a patrono factã
aliquid iuris prçſentato quæratur.Panor.in c.cum Ber
tholdus.& poſt eum Felinus.ibi tenent, ꝙ ius quæritur
pſentato.tamen ut veritatem huius dubii plenius aſſe
180 quamur,†diſtinguendum puto, aut pñtatio ſit a pro-
no clerico,aut a patrono laico,nam ſi a patrono cleri-
co, quia hmõi pñtatio ęquiparatur electioni, licet in
ſubſtantia & forma differant.c.cum in illis.de pb.lib.6.
cum tñ variare nõ poſsit, ius ad rem quæritur pñtato.
ut tenet Ino.in c.cum autem.de iure patronatus. & Fe
li.in c.cum Bertholdus.de ſenten.& re indica.col.3.nu
me.7.& ante eum Panormita.in d.c. cum Bertholdus.
colum.4.nume.11.& 12.Si vero a laico fiat præſentatio
quia variare poteſt, aut patronus laicus perſeuerat in
ſua prçſentatione,aut plures prçſentat. ¶Primo caſu,
prçſentatus ius petendi ſe inſtitui habet contra Epiſco
pum,& ita prædicti ſcribentes in locis prçallegat. Aut
non perſeuerat,imo plures prçſentat.Et eo caſu poteſt
Epiſcopus quem vult de prçſentatis inſtituere. In hoc
tamen caſu animaduertendum eſſe puto, quia ſi pa-
tronus laicus prçſentat vnũ, & Epiſcopus non vult eũ
inſtituere,ſed ſine cauſa legitima eum recuſat,& inte-
181 rea patronus prçſentat alterum,† quem Epiſcopus in
ſtituit ad beneficium,ad quod prçſentatus eſt, poteſt
primo loco præſentatus, & non inſtitutus, ſed recu-
ſatus ſine cauſa, contra Epiſcopum agere, ut ſibi pro-
uideatur de beneficio. eo quia ſine cauſa eum repu-
lit. per capitulum paſtoralis. de iure patronaus. ita Pa-
normitan.& Felin. in dicto c. cum Bertholdus.

Tutoris præſentationem longe magis, ut iuri conſentaneam, ita probabilem eſſe, quàm ſit pupilli præſentatio, contra Panormita. concludit.

¶Decimo quæro,moritur pronus relictis liberis, eiſ
dem aũt tutore dato,tutor pñtat vnũ uacante eccleſia
pupillus vero alterũ, vter horũ duorum dẽt prçferri.do
ctores antiq relati per gl.in c.ex eo.de ele.tenuerunt,ꝙ
prçſentatus a pupillo. & allegabant textum in capi-
tulo decernimus.16.quæſtio.7. quorum opinio com-
mu-

muniter approbatur, quę poteſt corroborari multis ra
tionibus, maxime tamen ex iis, quas notat Panormita.
In capitulo finali de conceſſio. præbend. item pupillus
conditionem ſuam ſine tutoris authoritate meliorem
facit. ut patet in titu. de authorit. tut. in inſtitu. per to-
182 tum. ¶ Pace tamē tantorum virorum† in contrarium
uideri ut eſſe ueritas, & retorquendo text. quem pro ſe
allegant ex eiſdem uerbis contrarium ſubſtinendum
eſſe arbitror. Nam in eo textu dicitur, pro eiſdem locis
curam habeant ſolicitam, &c. atque rectores idoneos
in eiſdem Baſilicis ijdem offerant ordinandos per quæ
verba ſatis apparet pupillum curam habere non poſſe
idoneum præſentandi epiſcopo, cum diſcretione ca-
reat, & pupillus quicquid uidet ignoret. l. prima. in fin.
C. de falſa moneta. cano. infamis. §. tria. tertia quęſtio
ne ſeptima capitulo ex parte. de corpo. uitia. Item, &
pro hac parte adduco tex. ineuitabilem de cap. ex eo.
de electione. libro ſexto. ubi dicitur, cum tam iuris
quam rationis exiſtat, ut tales quid diſcretione carent
ad pręſtandum in electione ſuffragium nullatenus ad
mittantur, nec obſtare poſſet, quod obiiciēdum ſe of-
ferentpote dicto capit. ex eodem nam loquitur in ele
ctione nos autem in præſentatione & electio lōge dif-
ferta pręſentatione, capitulo cum in illis. §. cum au-
tem, de prębend. libro ſexto quia licet electio, & præ-
ſentatio in forma, & ſubſtantia ſint diuerſa, tamen in
hoc effectu æquiparantur, nec ratio diuerſa reddi pōt.
Qua enim ratione repellitur quis ab electione, ea re-
pelli debet a præſentatione. putarem tamen, ſi pupil-
lus eſſet talis diſcretionis, & tantę malitiæ, ut diſcer-
nere poſſet album a nigro, & bonum a malo a commú
ni doctorum opinione recedendum non eſſe, tan-
quam tutiori.

Iure patronatu in dotali, uel hæreditaria contingente uxori - uter præſentabit adueniente caſu præſentationis, maritus an ue ro uxor. concludit uxorem præſentare debere, aut eâ præſen te maritum.

¶ Vndecimo quæro, pone quod alicui mulieri aſſi-
gnatum fuit pro dote caſtrum, aut bonorum uniuerſi-
tas, ratione cuius uel caſtri, uel bonorum uniuerſitatis
ius patronatus in aliqua eccleſia competebat eidem,
183 quis† adueniēte uacatione p̄ſentabit, maritus, an mu-
lier. & uidetur quod maritus. eſt enim poſſeſſor dotis,
& a lege dicitur dominus. l. doce ancillam, de rei uen-
dicat. Rei enim uendicatio non competit, niſi domi-
no. §. omnium. §. quod genus. inſtit. de actio. l. officium
l. in rem. de rei uendi. ff. hoc etiam ius tranſit cum uni-
uerſitate iuris. capitulo ex literis. de iurepatro. tranſit
ergo ipſum maritum præſentandi facultas, ad quem
poſſeſſio & dominium dotis trāſit. Et ſic poteſt præſen-
tare maritus dominus & poſſeſſor dotis adueniente vá
catione. Contrariam autem partem de iure veriorem
eſſe opinor: quandoquidem, licet maritus iuris fictio-
ne ſit dominus rerum dotalium durante matrimonio
vxor tamē uere, & naturaliter eſt dotis domina, & lex
non potuit feciſſe ſua fictione, ut omnino ueritas ſup-
primeretur. l. in rebus. C. de iure dotium. Eſt enim pro-
184 prium ipſius mulieris† patrimonium dos ipſa. dicta l.
in rebus. §. ſed utrum, de iure dotium. & ad hoc facit,
quia etiam durante matrimonio poteſt ipſa mulier
(marito ad inopiam uergēte,) dotem uendicare. l. ubi
de iure dotium. Hoſtien. de dot. poſt diuortium reſti-
tuenda. Bartol. in l. ſi conſtante. ff. ſoluto matrimo-
nio. quod facere non poſſet, ſi non eſſet domina, cum
185 rei uendicatio† domino, ut dictum eſt, competat. di-
cta l. officium. Vel in rem. de rei vendicatio. & hoc ui-
186 detur mirabile, quod ſint duo† domini inſolidum
unius & eiuſdem rei, & quod præſentatus ab uxore prę
feratur tenent Dominī de Rota deciſio. 421. Tenet iu
ris canonici lumen, Ioan. Andre. in capitulo ex eo. de
electione, libro ſexto. Panormit. in capitulo finali. de
conceſ. pręben Zab. in clem. plures. de iurepatrona. in
clem. tamen ut euitetur opinionum conflictus conſu-
lerem quod per maritum pręſente uxore, aut de eius
conſenſu fieret pręſentatio.

Præſentatio facta ab eo, qui ſolum præſentandi poſſeſſionem ha bet, ualet, adeo quòd præſentans & admiſſus non eſt a beneficio de ponendus, tametſi ſuperueniat uerus dominus, aut uerus patronus, quia præſentatio eſt fructus iuriſpatronatus.

¶ Duodecimo quæro, an ualeat pręſentatio facta ab
eo, qui eſt in poſſeſſione præſentandi, quum tamen nō
187 ſit dominus; † dic quod ſic. per tex. in cap. conſultatio
nibus. de iurepatronat. & facit tex. in capitulo quercīā.
de electione, & capitulo cum olim. de cauſa poſſeſ. &
proprie. ¶ Decimotertio quæro in terminis præceden-
tis dubii, pone quod iuſpatronatus euincitur a uero do
mino an pręſentatio facta per eum qui erat in poſſeſ-
ſione corruat, & præſentatus ac inſtituturus in beneficio
deponi poſſit ex nouo iure, aut a nouo patrono ſuper
ueniente, ex eo quod fuit præſentatus ab eo, qui non
erat patronus. dic quod non. Immo pręſentatio tenet
Sed quę eſt ratio. apparet duplicem conſiderari poſ-
ſe. Prima uidetur eſſe bona fides poſſoris. hęc enim ſci
licet bona fides in poſſeſſore, non dominū efficit domi
num uulgatis iuribus. Secunda ratio poteſt aſſignari,
quia quod legitime factum eſt irr tari non debet, licet
deueniat ad eum caſum, a quo initium ſumere nō poſ
ſet. quinquageſimaquinta diſtictione capitulo præce-
pta. & l. ſecunda. ff. de itiner. actuque priuat. facit regul.
factum legitime. de regulis iuris. libro ſexto. l. prima. §.
caſum. ff. de poſtula. l. ſancimus. C. de adminiſtratio. tu
tor. & capitulo neque furioſus. 32. quæſtione ſeptima.
licet autem huiuſmodi rationes colorem prę ſe ferāt,
tamen vera ratio aſſignari poteſt, quia præſentare eſt
188 † fructus iuriſpatronatus, & quemadmodum fructus
189 rerum corporalium finiunt, & acquiruntur† poſſeſ-
ſor, bonæfidei, & non ad dominum rei ueniunt, nec
reſtituuntur. § ſi quis a non domino. inſtitu. de rerum
diuiſio. no. ſcribentes. in capitulo grauis. de reſtitutio.
ſpoliatorum. & maxime attento quod ſunt fructus in
duſtriales, & non naturales, quia requiritur in præſen-
tando induſtria cum habeat præſentare idoneum, ca-
pitulo cum veniſſent. de inſtitutione & ut ſuperius vi-
ſum eſt, eſto quod præſentatio diceretur fructus natu-
ralis iuriſpatronatus, tamen ex quo poſſeſſor bonę fi-
dei fructus naturales conſumptos reſtituere non tene
tur. & quòd per huiuſmodi præſentationem non eſt ef
fectus locupletior, non tenetur ad reſtitutionem ita
in ſimili de præſentato, & inſtituto in beneficio di-
cendum eſt. ut uoluit Innocent. & poſt eum Panormi
ta. & cęteri Moderni communiter in dicto capitulo
grauis. de reſtitutione ſpoliatorum. intellige tamen
ſemper hanc concluſionem procedere in bonæfidei
poſſeſſore.

Vtroque ſcilicet, legitimo præſentationis poſſeſſore, & uero pa trono præſentante, præferendus eſt is, qui a legitimo poſſeſſore præ ſentatus eſt: & cauſam habet. Item præſentatio non uacante benefi cio non eſt ualida.

190 ¶ Deciquarto quære, † ſi exiſtens in poſſeſſione p̄ñtat
unū (ſtantib. ſupradictæ q̄ōnis terminis) uerus aūt dn̄s
iuriſpat. p̄ñtat alium, uter horum p̄ñtatorum præferri
debet? ıñdeq́; eum pręferri debere, qui p̄ñtatus fuit ab
eo, qui eſt in poſſeſſione, uel quaſi, dum modo t̄n̄, vt di
ctum eſt ſit bonęfidei, & hēat titulum, aut non habeat
titulum, dūmodo t̄n̄ ſit in tali diutina poſſeſſione, pro
ducta iā medio ſui, ꝗ ſuorum, a q̄b. cām hēt a rāro t̄pe,
de cuius initij memoria non extet & in hoc dubio at-
tēde cariſſime lector, & intellige hoc eſſe uerū, & ꝑce
dere, ubi accideret caſus dn̄ū declarari, & ſibi iuſp. ad
iudicari & ꝙ ꝑcedat poſt ſnīam declaratoriā, anteꝗ in
ſtō ſequat̄. & ſic inter inſtōnē, & p̄ñtationē, aſs nō uideo
q̄ūo hoc ꝑceqeret, & de in dubio, ſiue de indubitabili,

quæreretur. Ratio autem quare præſentatus ab eo qui eſt in poſſeſſione præferri debet, potius quam qui a uero domino præſentatur, poteſt ſumi de præcedenti concluſione unde non inſiſto. ſed illinc beneuolus lector accipiat.

¶ Decimoquinto quæro, an patronus pſentare poſſit antequam beneficium vacet? dic φ non. Nã qua ra-
191 tione beneficia anteq̃ vacent conferri prohibentur, ea ratione & pñtatio prohibetur (& facta non ualet) ad beneficium antequam vacet. c. nulla. de conceſ. pb. ne deſiderare quis proximi mortem dicatur. in cuius locum crediderit ſe ſucceſſurum.

Promiſſio de præſentando non obligat promittentem, & ius præſentandi delegabile ait eſſe.

592 ¶ Decimoſexto quæro, an patronus† promittens pñtare aliquem obligatur? non vt. tex. eſt in cap. fin. de conceſ. præb. qui loquitur in propriis terminis quia ex tali promiſſione nihil iuris acquiritur ei, cui facta eſt ſecundum gl. ibi.

¶ Decimoſeptimo quæro, an præſentandi facultas
593 †delegari poſſit? puto φ ſic. per textum. in c. conſtitutus. de conceſ. preben. tex. in c. ſtatuimus, 16. q. 1. c. cum in generali. de offi. vic. lib. 6. licet in his diuerſi ſint termini, diuerſa tamen ratio reddi non poſſet in caſu noſtro. vnde ex identitate rationis ex his probatur. ſecundum Ioan. And. in c. fi. de conceſ. præb. quem ſequitur ibi Panor. & in c. conſtitutus. eod. tit.

Solus Papa poteſt laico concedere, ut eccleſia prælatum ualeat pſentare. Canonico autem uel alios eiuſdem eccleſiæ inferior ab illo poteſt. Nec ualet conſuetudo epiſcopum præſentandi citra conceſſionem pontificis.

¶ Decimooctauo quæro, an laicus patronus hoc ius
194 præſentandi habere poſſit in eccleſia collegiata, †diſtinguamus, aut intelligitur de prælato collegii, aut de præſentatione ſingularum perſonarum de collegio, vt canonicorum: uel monachorũ. Primo caſu patronus non pôt ius præſentandi prælatum obtinere in eccleſia collegiata, uel conuentuali, aut huiuſmodi, per tex. in c. nobis. de iurepat. quod limita procedere in aliis omnibus citra papam: is n. ſolus pôt hoc ius præſentandi in eccleſiis collegium facientibus, aut capitulum, laicis patronis concedere: quæ præſentatio uice electionis erit. ut per Abb. in c. nobis. de iu. pat. & in c. de hoc de ſymonia. Secundo caſu, patronus poteſt hoc ius præſentandi in eccleſia collegium, aut capitulum facien te obtinere eſt conceſſione, ſine permiſſu etiam inferioris a papa. ita Io. And. in c. poſtolaſti. de iurepa. & ita intelligendi ſunt tex. in c. nobis, eo. tit. & in c. ſacroſancta. & c. Meſſana. de elec.

595 ¶ Decimonono quæro, † an ualeat conſuetudo in contrarium, ſc. φ patronus laicus facultatem præſentandi prælatum habeat in eccleſia collegium, aut capitulum faciente, dic φ non. per tex. in c. Meſſana. & tex. in cap. ſacroſancta. de elect.

Sine Patroni conſenſu eccleſia patronata non poteſt in collegiatam conuerti, niſi tamen aliqua ſubſit neceſſitas urgens quia tunc poſſet, reſeruato tamen iure patroni & epiſcopi præſentandi & inſtituendi.

196 ¶ Vigeſimo quæro, †an eccleſia patronata erigi poſſit in collegium? diſtingue: aut patronus conſentit, aut non. Primo caſu poteſt erigi. & ſibi præiudicat patronus quantum ad præſentationem, quia non poteſt inde præſentare, ut dictum eſt ſuperius in decimooctauo dubio, pro quo eſt gloſſa notabilis in dicto capitulo nobis. de iurepatronatus. & ibi Panormitanus poſt eam. unde in hoc caſu datur medium eximendi eccleſiam ab hoc iure. Secundo autem caſu quando ſcilicet patronus non conſentit electioni in collegium, ſi de facto iuridice tamen procedatur ad electionem per eum, ſeu ius authoritate, qui poteſt laico in eccleſia collegiata ius præſentandi prælatum cõcedere fieri poteſt collegium, ac ius patronatus patrono ſeruatur, & præſentare poterit prælatum ſecundũ gloſſam, & prædictos ſcribentes, quod ſuperius diximus. Intellige tamen prædicta procedere, ubi non ſubeſſet neceſſitas, quia ubi neceſſitas ſubeſſet, aut alia legitima cauſa urgens, & inſerta, tunc ceſſaret diſtinctio præmiſſa & inuito patrono erigeretur in collegium. ar gumen. capitulo nullus eodem titulo. ut etiam uult Panormitan. in dicto capitulo nobis. poſt. Butr. ibi de iurepatronatus.

Præſentari non poteſt peregrinus, niſi ſit dimiſſus & quòd beneficia non ſint exteris, ſed indigenis conferenda multis rationibus oſtendit.

597 ¶ Vigeſimoprimo quæro, † an clericus peregrinus poſſit præſentari, puto quod non. per textum. in capitulo nullus. ſeptuageſimaprima diſtinctione. & capitulo neque emeritis. eadem diſtinctione quod procedit, vbi clericus peregrinus literas commendatitias, ſeu dimiſſorias non deberet a proprio epiſcopo, & ita intelligendi ſunt canones præcedentes. ſi uero eſſet a proprio epiſcopo dimiſſus, & alias eſſet Idoneus, poſſet quidem præſentari, & inſtitui.

¶ Prædicta vero limita non procedere in epiſcopo habente ius patronatus in aliena diœceſi. per c. ſi quis epiſcoporum. 16. q. 5.

¶ Limita ſecundo nõ procedere in papa, cum ſit ordinarius ordinatiorũ totius ordinis clericatus, & rerũ ſpiritualium. cap. cuncta per mundum. 9. quæſt. tertia. & prædicta concluſio procedit, præſertim in eccleſiis parochialibus, in quibus quidem miniſtranda ſunt ſacramẽta, & pabulum verbi Dei ouibus offerendum, & ad hoc facta eſt regula apoſtolicæ cancellariæ, de non admittendis clericis diuerſi idiomatis &c. & regulari-
198 ter† indigenæ exteris præferuntur, iuxta euangelicum dictum. Non eſt bonum ſumere panem filiorum, & dare canibus: dum tamen idonei reperiantur & beneficiorum capaces. Non ab re etiam Rex Chriſtianiſſimus priuilegio ad beneficia ſui regni exteros non admittit: de quo extat ordinatio Lodouici duodecimi in titulo des præſidens & conſeillers, & in ſtylo parlamenti in titulo des præbendes. Quæ ordinationes, ſeu Regia decreta rationi, & æquitati maxime innituntur, æquũ enim eſt, vt quiſque in patria ſua beneficietur, imo honeſtum maxime, & fructuoſum; quia vbi quis beneficio prouidetur in patria ſua non iam facile depauperãtur beneficia: quoniam facilius reſidet indigena in eiſdem. ¶ Item & in hoc poſſet etiam abſque aliquo priuilegio princeps temporalis, vt Rex, aut alius potentatus obuiare: quia expedit, ne externus in regno prouideatur, propter ſuſpitionem de proditione ſecretorum re-
199 gni quam facere poſſet. alienigenas enim † alieni regni archana ſcruari non conuenit. l. mercatores. cap. de commerciis & mercatoribus. & Papa redditur propter hoc difficilis, quãdo externus impetrat beneficium in alia prouincia, quam in ea, qua eſt oriundus; vnde ſi clericus peregrinus impetraret a Papa aliquod benefi-
200 ciũ, † non facta mentione de loco ſuæ originis prouiſio eſſet ex hoc ſubreptitia. gloſſ. eſt ſingularis. in capit. ſi proponente. de reſcript. quam ſequitur Panormita. ibi, & omnes communiter. facit ad hoc textus. in capitu. bonæ. le ſecond. de poſtulatio. prælatorum. capitulo primo, de cleric. peregri. capitu. Epiſcopum. ſexageſima prima diſtinctio. gloſſ. not. procœmio pragmaticæ. in uerſi. Nam eccleſiarum. in verbo exteros. Rebuf. in tit. de pacifica. poſſeſſio. nu. a 17. ¶ Sed hic non omittã
201 pulchrum dubium. pone† aliquis exterus obtinuit diſpenſationem, & facultatem a Rege obtinendi beneficia in regno poſt prouiſionem ſibi factam, an facultas ſeu diſpenſatio regia retrotrahetur? Soc. in conſil. 260. incipiente in cauſa. columna penultima. verſiculo ſecun-

cundo principaliter in ſecundo volumine. tenet ꝙ ſic.
& perinde eſt, ac ſi conſenſus regis à principio interue-
niſſet. intelliger tñ, qñ collatio eſſet ritè, & canonicè fa
cta: ut vult idem Socinus ibi. ¶ Hoc tñ limita procede-
re, ubi non ageretur de præiudicio tertij, hoc eſt, qñ an
te habitam facultatem nullus alius eſſet impetrans be
neficij quia eo caſu in præiudicium iuris tertij princeps
non intendit validare per ſuum cõſenſum prouiſionẽ
ineffica cem ex defectu conſenſus. eſt tex. in ca. quãuis.
de reſcrip. li. 6. & in l. 2. C. de precibus imperatori offe-
rendis. quod nuper occurrit mihi in facto, in cauſa poſ
ſeſſoria prioratus de Caſtelleto nobili dñi Marci de Ca
ſtellana prioris eiuſdem, pendẽte in ſuprema cu ria par
lamenti prouinciæ ꝯ dominum Hieronymum Dadi-
num Italum, ꝯ quem fuit latum areſtum: nec ſibi pro-
fuit facultas Regia ſuperueniens, quam obtinuetat à
Rege poſt decimum menſem à die impetrationis fa-
ctę tam per ſe quàm etiam à die imperrationis dicti do
mini Marci de Caſtellana, ſeu domini Gaſparis de Pon
te, abs quo ius habuerát: quia ꝑdicta facultas Regia ten
debar in præiudiciũ dicti de Caſtellana. ut demonſtra-
ui ſcriptis dictæ curiæ. Alias enim ſequeretur, quòd di-
cti text. in c. quamuis, in l. quoties. locum nõ haberent,
& corruerent: quam limitationem nota, quia quotidie
occurrit: & cæteri faciunt magnũ ſeſtum de dicto con-
ſilio. Socin. malè per eos intellecto.

Quod patronus ſeipſum præſentare non poſſit, probat quatuor medys,

¶ Vigeſimoſecundò quæro, an patronus poſſit ſeip-
ſum præſentare? & vr̃ ꝙ ſic: qa ſi alios prędentare põt, à
fortiori poteſt ſeipſum: charitas enim bene ordinata à
ſe ipſo incipit. l. præſes. C. de ſeruitu. & aqua. Verius tñ
202 † creditur contrarium. per capitulum, per noſtras. de
iurep. Differentia enim eſſe debet inter pręſentantem,
& præſentatum, dantem, & accipientem. cap. cum ad
noſtram extra, de inſtir. facit. textus. in ca. debitum. de
baptiſmo. & l. pretor de tutoribus & curatoribus datis.
ab ijs. l. vltima. ff. de officio prætoris. ¶ Item alia ratio-
ne quia nemo a ſeipſo ordinatur. capit. didicimus. 24. q. 1.
203 ¶ Item alia ratione, quia nemo † diuinis officijs ſe in-
gerere debet. vt not: in c. per noſtras. pręalleg. cum con
cord. ibi tradi. & ſe ingerens repelli debet. capit. in ſcri-
pturis. 8. q. 1. ¶ Item alia ratione, quia nõ uideretur præ
ſentatio, ſi vnum uideretur reliquum, quod eſſe nõ de-
204 bet. Correlatiuorum enim natura eſt, ut † vnum non
ſit reliquum. l. 1. in princ. de pręſcrip. verb.

Pater poteſt pręſentare filium, neque enim in ſpiritualibus patria poteſtas attenditur, nec in talib. dici poteſt, ego & pater vnũ ſumus, eſto enim ꝙ pater non ſe poſſit præſentare, poterit tñ filium.

¶ Vigeſimotertiò quæro, an pater poſſit filium præ-
ſentare, hoc dubium vr̃ ſolui ex præcedentibus. Nam
pater & filius cẽſentur eſſe una, & ea. perſona. l. fi. de im
pub. C. §. ei qui. inſtit. de inut. ſtip. Item facit, quicquid
acquirit filius acquirit patri, ſaltẽ, quoad vſumfructũ,
in ijs potiſſimum, in quibus filius reputatur filiusfami-
lias. l. cum oportet. & l. fi. C. de bonis quę libertis. Et ſic
pater pręſentando filium, uidetur ſeipſum pręſentare,
licet huiuſmodi procedant in ciuilibus, puto tamen, ꝙ
205 † filius per patrem præſentari poſſit, & ratio eſt, qa in
206 ſpiritualibus patria poteſtas † non attenditur: nec in
illis filius acquirit patri nec eius authoritas conſideran
da eſt ſicut cõſideratur, qñ agitur de patrimonialibus,
aut ſecularibus: ut in l. cum oporter. & in l. cum non ſo
lum. C. de bonis quæ liber. Et quod non attendatur pa-
tria poteſtas in ſpiritualibus. facit tex. in c. ſi annũ quar-
tumdęcimum. ubi eſt gloſ. ad hoc ſingularis. in uerbo
eiuſdem, de iudic. lib. 6. quam dicit notabilem Petr. de
Anchara. dicens non eſſe alibi. ex qua infert Phil. Fran-
ciſ. ibi ꝙ tutor teſtamentarius nõ poſſet eſſe in iudicio
pro pupillo ratione ſuorum beneficiorum, ſi aliqua ob
tineret, & in illis, aut ratione illorum controuerſiam
pateretur, & c. ꝙ pater poſſet filium præſentare, tenet
Panormita. in c. conſuluit. de iurepatronatus. gl. nota.
in c. qa clerici. in uerb. filij. eo. tit. ubi ẽt Panor. Mathę.
de Pacco. Tholoſanus in trac. de mandat. in prima par
te. quod ſequitur Decius in conſi. 129. in 1. par. Nec ob-
ſtat capitulum conſuluit. quia intelligitur quando pa
rentes ſine epiſcopi authoritate eccleſias, in quibus iuſ
patro obtinent, ſuis liberis concedunt, & in ſimili dici-
tur, ꝙ ſuffragium patris ualet filio. l. illud notandum.
ff. quod cuiuſque vniuerſi. quod notandum eſt.

Pluribus iuſpatronatum habẽtibus, vnus illorum poteſt ab alijs præſentari, item alijs patronis clericis, alijs laicis exiſtentibus, in pręſentando laici Clericorum priuilegio gaudebunt.

¶ Vigeſimoquarto quæro, ſi ſint plures qui obtineãt
207 iuſp. an vnum † ex ſeipſis præſentare poterunt? dic, ꝙ
ſic. ſicut fit in electione, in qua vnus ex habentibus ius
eligendi à cæteris eligitur. c. cum in iure. de elect. facit
c. ne pro defectu. & c. quia propter. de elec. c. congrega
to. 16. q. vlt. ſicut ẽt dr̃ de decurionibus, qui unũ ex ſeip
ſis poſſũt eligere tutorem. l. ubi abſunt. ff. de tuto. & cu
rat. dat. ab his. hoc uoluit gl. in d. c. conſuluit. Hoſt. etiã
ibi hoc tenet. & Spe. in eo. ti. circa fi. Panor. & cæteri Ca
noniſtæ cõiter ſequuntur prædictã gl. ¶ Vigeſimoquin
tò pono, ꝙ ſint plures patroni, quidam ex his ſunt cleri
ci, quidam uero laici, quęro quantum ips dabitur ad ꝑ-
ſentandum? gl. aurea. in c. vnico. eo. tit. li. 6. cõcludit, ꝙ
208 laici † gaudebunt priuilegio clericorum ratione com
munionis, ubi Geminia. hoc idem concludit: & ratio
eſt, qa magis dignũ attrahit ad ſe minus dignũ. c. ꝙ in
dubijs. de ꝯceſ. eccle. uel alta. l. q̃ religio. de rei uend. ff.
ubi ſũt hæc. Quæ religioſis adhærẽt, religioſa ſunt, & ca

Iuſpatronatus apud plures exiſtens eſt apud ſingulos inſolidum, eſt enim ius (ait) indiuiſibile, adeo ꝙ tametſi ſint hæredes ex inæqualibus partibus inſtituti, quantum ad iuſpatronatum æquales ſunt.

¶ Vigeſimoſexto quæro, qſ̃o hoc iuſpatr. poteſt eſſe
209 apud plures? dic † inſolidum, quia uox diuidi non po-
teſt aduerte tñ, ꝙ cum ſunt plures patroni vnius eccle-
ſiæ, oẽs præſentant. & licet huiuſmodi ius ſit indiuiſibi
le, & ſic ſit inſolidum apud ſingulos, tñ non eſt potior
conditio primo occupantis, ſed hr̃ cõſideratio pluriũ,
perinde, ac ſi ſua pars eiuſdem eſſet apud ſingulos, & apud
oẽs totum: ita ut præſentatio facta a ſingulis maiorem
partem omnium conſtituentium totũ: maior pars prę
ualeat iuxta textum in cap. qm̃ in quibuſdam. eo. titu.
210 ¶ Vigeſimoſeptimo quæro, moritur quis relictis plu-
ribus hæredibus inæqualiter ſuccedentibus, an fiat di-
uiſio iuriſpa. iuxta portiones hæreditarias? dicamus ꝙ
non ſicut enim fieri non poteſt, ꝙ ſuccedens ꝑ una par
te non ſit hæres, ſicut is qui ſuccedit pro duabus, ita de
hoc iure dicẽdum eſt, quod eſt etiam incorporale, fieri
etiam non poteſt, ut aliquis pro parte pręſentet, pro par
te uero non præſentet. nec habetur reſpectus, quòd ſin
guli ſint patroni inſolidum, quoniam ſequeret abſur-
dum (ut dictum eſt) ſuperius in præced.

In plures partes hæreditatis ſuccedens non plus conſequitur de iurepatronatus, quàm qui in pauciores, & quot ſunt patroni, tot uoces habent: quia inſolidum ſinguli patroni ſunt.

211 ¶ Vigeſimooctauo quæro, an † ſuccedens in pluribus
partibus hæreditatis plus iuris habeat in facultate præ-
ſentandi q̃ ſuccedens in vna? videtur ꝙ ſic, per cle. plu-
res. de iurepatr. ſed dr̃ appoſitum, quia ut dictum eſt, eſt
quid incorporale, & indiuiſibile, & reſpectus nõ hr̃ ad
portiones hæreditarias. ſed, ut iam dictum eſt, ſeruitu-
ti æquiparatur, & vnus non plus poteſt loqui? quã alius
in præſentando, nec obſtat dicta cle. plures: quia loqui
tur qñ habenti unam uocem, plures liberi ſuccedunt,
pro uno enim reputantur, & ſic in alijs terminis, dicit

ra-

tamen Io. And.in ele. ꝙ ſuccedens in portiori parte hæ
reditatis pinguius ius habet, ſed non uideo qũo hniuſ-
modi iuris exceſſus poſſit explcari,niſi diceremus in ef-
fectn haberi conſiderationem habita ratione ad por-
tiones,quod fieri non poteſt,ut iam dictum eſt.¶Vige-
ſimonòquæro,in terminis præcedentinm quæſtionũ,
plures alicui patrono ſucceduot,an vnicam uocem ha
bebũt,an plures, ſicut ſuot ſinguli inſolidum patroni.
212 dic†ꝙ plures uoces.quẽ enim prçſentarepoterit:quia
iuſpa.trãſit inſolidum ad ſingulos hæredes. Nec obſtat
diſpoſitio ele.plures.quia loquitur,quando ſunt plures
patroni,& uni ex ijs decedenti ſuccedunt plures hære-
des.eo namque caſu illi hæredes repræſentant unum :
& unicam uocem cum cæteris compatronis habent.
nos autem loquimur , quando uni ſoli patrono plures
ſucceduot ergo.&c.

Diuiſis patronis,alijs alios præſentantibus,præferendus eſt,qui à maiori parte dicitur præſentatus, an verò ſint omnes patroni vocandi ad prçſentationem,diſtingue,vt numero ſequenti.

213 ¶Trigeſimo quæro,qñ† plures patroni diuiduot vo
ta ſua,& plures præſentant, quis dicetur præſentatus à
maiori parte.diſtingue,aut hoc iuſpa.competit plurib.
ut uniuerſis,aut pluribus,ut ſingulis. Primo caſu,requi
ritur, ꝙ ſit præſentatus à maiori parte collegij,aut capi
tuli,argumento textus.in c.eccleſiarum.de elect.Secũ
do uero caſu, ſufficeret maiorem partem reſpectu alia
rum partium & noo totius.c.qñ.de iurep.c.fin.63.diſt.
¶Trigeſimoprimo quæro,ao oẽs patroni uocandi ſint
in præſentatione faciẽda,ita ut ſimul fiat,aut fieri poſ-
214 ſit ſeparatim à ſingulis?Diſtinguo,†aut competit plu
ribus,ut uniuerſis,aut ploribus ut ſingulis. Primo caſu,
uocaodi ſunt omnes,ut ſimul fiat prçſentatio,aliàs irri
tatur præſentatio.argumẽ.tex.in c.ꝙ ſicut.& c.bonæ.
de elect.Io.And.in c.qñ.eo.ti.de iurep. Secundo caſu,
qõ pluribus ut ſingulis,tunc quilibet ſeparatim poteſt
præſentare in eodem inſtan ti,uel ſucceſſiue,aut ſimul
ad uotum patronorum. Ratio eſt qa pertinet ad ſingu-
los,non ad omnes vĩter,igitur ſinguli poterunt uti iu-
re ſeparatim. Pro hoc facit lex per fuodũ.ff.de ſeruitu.
ruſtico.prædi.& l.fi. commu.prædi.cum ſimili Tenuit
hoc idem Zab.in cle.plures.de iurep.in clem.Ego uero
conſulerem,ut fierent ſimul,& in eodem inſtanti,ſi ta
men hoc fieri poſſit.

Patronis diuerſos præſentantibus, magis idoneus eſt præferendus, & eodem patrono duos prçſentante, unum ante vacationem beneficijs,alterum poſt,ille, qui poſt prçſentatur,præferendus eſt.

¶Trigeſimoſecundo quæro patroni præſentant di-
uerſos.quis prçſentatorum eſt admittẽdus?reſpondeo,
215 ꝙ ſi ſit paritas in præſentatione,magis†idoneus præ-
ferri debet.c.quoniam.eo.tit. gl. in c.ſi plures.in uerb.
auferri.16.q.6.c.ſi forte.63.diſt.Si uero præſeotati ſunt
pares in præſentatione , & meritis,gratificationi locus
eſt.Eṗs enim quem uoluerit,poterit admittere, & inſti
tuere.c.cum aotem.& ibi Panor.de iurep.eſt ẽt gl.in p̄-
alleg.c.ſi plures.16.q.7.¶Trigeſimotertio quçro,patro
ous antequam eccleſia uacaret,aliquem præſentauit,
poſtea adueniente uacatione alterũ obtulit eṗo, qs ho
216 rũ dẽt admitti? hæc q̃ſtio † vr̃ de indubitabili,pñtatus
enim poſt uacationẽ eſt admittendus, qa prima nõ ua
let.per c.ſi.de ꝯceſ. præb.& nõ p̄ſtat impedimeotũ, qđ
de iure non ſortitur effectũ.c.qđ aũt de iurepa.c.bonæ.
le ſecond.c.coogregatio.de elec.Et ex hoc ẽt decidi po
teſt aliud dubinm ſcilicet. Si alicui non haberi ius inſti
tuendi fieret præſentatio per patronũ poſtea ei,qui in-
ſtitnendi ptãtem hr̃et,alia fieret pñtatio,dicemus ſecũ
dam valere,& admittendã, & pñtatum eſſe admitten-
dũ,qnia prima ooo poterat impedimentum præſtare.

Patrono non idoneum præſentante,epiſcopus poteſt recuſare admittere, & appoſita nõ idoneitate debet per epiſcopum examinari,

¶Trigeſimoqnarto quæro, an epiſcopus uelint toll
teneatur prçſentatum admittere , & eundem inſtitue-
re.gl.in cap.monaſterium.16.q.7.hoc decidit per text.
in cap.paſtoralis.de iurepatron. dicens ſuperiorem te-
oeri admittere præſentatum. ¶Hoc tameo fallit trib.
modis.Primo ſi opponatur ꝙ præſentatus non ſit idó-
neus qnia tunc temporis epiſcopus debet examinare
præſentatum,ut magis de ueritate appareat.Sed quçro
cuinam incumbit onus probandi idoneitatem uel cõ-
tra præſentatus teneatur docere de non ſufficientia p̄-
ſentati,an opponens quòd non ſit idoneus,an uero prç
ſentatus teneatur docere de ſufficiẽtia,& idooeitatẽ:
hoc enim certiſſimi iuris eſt, quòd epiſcopus tenetur
217 oppoſitione facta præſentatum†examinare,& oppo-
oens tenetur præſentatum demonſtrare talem, qualis
in examine repertus fuit qa præſentatus iuris proſum-
ptione iuuatur:præſumitur enim idoneus, niſi de con-
trario appareat.cap.unic. de ſeruti.in ord.faci.& capit.
dudum.de præſum. ¶Fallit ſecundo, ut io c.de mona-
chis.de præbend.in antiq.& clemen.1.de iurepatrona.
In clem.epiſcopus enim ubi uidit reditus ooo ſufficere
prçſentato,iuſte poteſt præſentatum recuſare, ut in di
ctis iuribus.¶Tertio modo fallit , quando præſentatus
non poſſet inſtitui ſine magno populli ſcandalo , ut
ſuperius dictum eſt : quia tunc maxime pro euitan-
do ſcandalo poterit iure per epiſcopum recuſari , ut
ſupra probauimus.

Recuſatus ab epiſcopo poteſt ad ſuperiorem prouocare & appellare,cui appellationi per Epiſcopum deferri debet.Quòd ſi pendente appellatione alter fuerit præſentatus, & admiſſus,an valeat admiſſio,vide hic.

¶Trigeſimoquinto quçro quo remedio ſuccuri poſ
ſit præſentato, repulſo tamen ab epiſcopo aut ab alio
218 ordinario inſtitutionem habente?puto † quòd iuuari
poterit communis iuris remedio.nam ad ſuperiorem
appellare poteſt.& huic concluſioni ſuffragatur tex.&
ibi gloſ.in uerbo appellauerit.& ibi doct.& in cap. fin.
de iurepatron.capit.conſecrationi.& cap.à collatione.
de appel.lib.6.¶Sed nunquid epiſcopus tenetur deſer-
re huic appellationi gl.in d.cap. paſtoralis. dicit quòd
ſic,quia patrono perſeuerante,nec variaote,acquiritur
ius præſentato,quod locum habet in laico : quia cleri-
cus patronus non poteſt uariare.& ideo præſentatus ſi
repellatur iure ſibi quçſito per huiuſmodi præſentatio
nem,põt ad ſuperiorem appellare.¶Item datur aliud
remedinm contra recnſantem inſtituere:quia præſen
tatus ſuperiorem adire poteſt, & contra non inſtituen-
tem querelam proponere.ca. cum Bertold.de ſenten.
& re iudicat.Panormita.in capitu.paſtoralis.de iurepa-
trona.& tunc dictus ſuperior coget inferiorem ad inſti
tuendum præſentatum, aut ipſe ſuperior inſtituet.capi
tulo nulla ubi gloſ. not. in uerbo infra ſex menſes. &
ſcriben.in cap.ex parte.de conceſ.prçben. niſi ot dictũ
eſt,ſuperius proxime in quæſtio.34.epiſcopus legitimã
cauſam recuſationis haberet: eo enim caſu ſupior nõ
cogeret inferiorem, nec prçſentatum inſtitueret.argu
ment.capitulo literis:ubi gloſ. 63.diſtinctio.capit.Ar-
chidiac.85.diſtinctio.aduerte lector: quia in ijs termi-
nis aliquid ineſt periculi , quandoquidem ſi laicus pa-
tronus prçſentat unum epiſcopo, & recuſetur inſtitui,
ſi præſeotatus appellet,& pendente appellatiooe patro
nus alium prçſentet,& ſequatur inſtitutio,ualet ſecun
da prçſeotatio:atque tenet inſtitutio,ſecundum gloſſ.
in capitulo paſtoralis.in uerb.appellauerit.uerſi.poteſt
dici.Ratio autem eſt,quia laico patrono permittitur à
iure uariare.capitulo quòd autem.& capitulo cum an-
tem. eodem titulo quod periculum non eſt in prçſen-
tatione clerici patroni:quia uariare poteſt. cap.vnico.
eodem titu.lib.6.

Inferiore non inſtituente, ſuperior poteſt tempus prçfigere, quo inſtituat, alias iure deuoluto prouidet, & quòd ius præſentandi transferri poſſit, apparet nu.ſeq.

¶Tri-

¶Trigeſimoſexto quæro.intra quantum tempus te-
netur Epiſcopus inſtituere?hoc tempus a iure non re-
peritur eſſe præfixum,ſicut tempus ad electionem cō-
firmandam,unde uidetur arbitrarium. argumentum.
l.primæ.§.ait prætor.ff.de iure deliberand.huic ſentē-
tiæ ſuffragantur dicta Panormita.in capitu.paſtoralis.
219 de iure patron. Sed nunquid †ſuperior poteſt pręfige
re tempus intra quod inferior habeat inſtituere, alias
eo elapſo poſſit prouidere iure deuoluto? credo quod
ſic.per textum,in capitu.ex parte.de conceſ.præbend.
¶Trigeſimoſeptimo quæro,an hoc ius transferri poſſit
220 dic quod ſic, †transfertur enim uniuerſaliter cum
uniuerſitate bonorum uniuerſitas particulari, uel uni-
uerſali titulo.nota.in text.capit.filiis uel nepotibus.16.
quæſtione ſeptima.capitulo primo.cap.quoniam.de iu
re patronatr.clemen.plures.de iure patronat.in clemē.
melior text.in capitul.ex literis.eodem titu.ſiue is titu-
lus ſit ex ultima uoluntate,ſiue ex contractu.cap. cum
ſeculum.eodem titu.ſiue ex ſententia Panormita. in c.
quanto.de iudic.ſiue huiuſmodi ſententia ſit ab homi
ne,uel a iure.gloſſ.notab.in d.capitu.filiis, uel nepoti-
bus.16.q.7.¶Item transferri poteſt particulari, ut do-
natione,diſtinguendo tamen prout tex.diſtinguit in c.
primo.de iure patronat.libro ſexto.ut ſi eccleſiæ dede-
rit,ualeat donatio irrequiſito epiſcopo,ſi vero detur p-
ſonæ etiam eccleſiaſticæ non ualeat abſq; epiſcopi con
ſenſu.cap.1.de iure patrona.libr.6.cap. ex inſinuatione.
& cap.ſuggeſtum eſt.eodem titulo.

Ius patronatus non eſt permutabile,neque etiam cum beneficio, & eſt quo patronus perpetuò priuari poſſit.

221 ¶Trigeſimooctauo quæro,an †permutari poſſit hęc
facultas pręſentādi cum alio iure patronatu. credo ꝙ
non.per tex.in capitu.quærimoniam.in uerſi. & uiciſſi
tudines eccleſiarum eodem titulo de iure patro.¶Tri
geſimonono quæro,an dicta præſentādi facultas cum
222 †beneficio permutari poſſit.dicamus quod non. iux-
ta ea,quæ notant ſcribentes in capit.ad quæſtiones.de
rerum permutat.& ratio eſt, quia licet beneficium cū
beneficio commutari poſſit,nō tamen ſequitur quod
.hoc ius ſcilicet patronatus,poſſit cum beneficio pmu-
tari,nam licet ſit annexum ſpirituali,non tamē eſt ſpi-
rituale.c.quanto.de iudic. & de iis ſatis diffuſe ſuperius
223 deduximus. ¶Quadrageſimo quæro, an † patronus
hoc iure priuari poſſit perpetuo. credo quòd ſic per tex
tum in capitu.quia clerici.eodem titulo. & in capit.io
quibuſdam.de pœniten.& quemadmodum quis priua
ri poteſt bonis ſuis per ſententiam, ut ſuperius deduxi
mus in q.37.Cum de translatione huius iuris ageretur.

Quinque modis ius patronatus finitur,item inuito patrono ius patronatus uniri poteſt.

¶Quadrageſimoprimo quæro quot modis extingui
224 tur ius pronatus,reſpondeamus quinque modis. †Pri
mo,quando patronus conſentit, ut eccleſia, in qua ius
patronatus obtinet,in collegium erigatur.glo. eſt nor.
io capitulo.nobis.eod.titu.in uerbo,in capella.ratio eſt
quia(vt dictum eſt ſuperius)ius præſeotandi principa-
lem rectorem eccleſiæ locum nō habet io eccleſia col
legiata.tex.eſt ad literam io dicto capitulo.oobis.eod.
titu.textus etiam eſt in cap. Meſſana.& c. ſacroſancta.
de elect.¶Secundo extinguitur ceſſione facta cum pa-
trono,quia in hoc nō poteſt dici fieri translatio,ſed ex-
tinctio. non enim plus habet compatronus per hāc ceſ
ſiooem,cum apud ſingulos ſit inſolidum , ut ſuperius
late uidimus.ad hoc eſt textus in capi.ex inſinuatione.
eodem titu.¶Tertio extinguitur,ſi fiat remiſſio eidem
eccleſiæ,in qua ipſum ius habetur,per text.io capit.uni
co ubi gl.in uerbo.eidem.de iure patrona.li.6.¶Quar-
to extinguitur hoc ius,ſi patroous rectorem eccleſię p
ſe,vel per alium mutilauerit.capitu.in quibuſdam.ubi
gloſ.in uerbo,prorſus amittat.de pœnis.in antiquis.in
quibus caſibus eccleſia ſui ipſius nō eſt patrona, ſed re-
manet libera.& Epiſcopus libere eidem prouidebit,qđ
regulare eſt,quando eccleſia non eſt patrona.cap. om-
nes Baſilicę.c.ſeq.16.q.7.¶Quinto extinguitur, ſi patro
nus patiatur,aut conſentiat expreſſe eccleſiam,cuius p̄-
ſentationem habet, alteri eccleſiæ, vel loco religioſo
uniri,ut uoluit Io.And.in c.a.de religio.domib.no. Pa
normi.& alii in c.ſuggeſtum eſt.eod.titu.¶Sed quia de
225 vnione mentio facta fuit,quæro, †an inuito patrono
poteſt fieri unio beneficii,in quo ius patro.obtinet pa-
tronus.credo quod non,quia in unione facienda requi-
ritur conſenſus omnium quorum intereſt. ſecundum
Zabarel.& Paul.de Leaza.in cle.ſi una.de reb.eccleſiæ
non alienand.facit tex.in c.filiis.& ſeq.decimaſexta.q.
ſeptima.nam ut ſuperius dixi,officium patroni eſt de-
fendere eccleſiam,& eius bona , ſed eccleſia per unio-
nem quandam diminutionem pati videtur,capit.ecoo
tra.2.quæſtio.7.ergo &c.Præterea patroni maxime in-
tereſt,quia præſentationem amittit,& ſpem alimento
rum , quæ facilius ante unionem conſequutus fuiſſet,
quam poſt vnionem,ergo &c.

Quærit an non poſſit per pontificem iuri patronatui derogari,& concludit quod poteſt de poteſtate cameræ,non autem derogat, maxime iuri patronatui laicali,aut ſi derogat,hoc quidem fit cum clauſula.Pro has vice tantum,&c.

226 ¶Quadrageſimotertio quæro, an † Papa poſſit huic
iuri derogare,ac eccleſias patronatas libere cōferre. &
videtur Papam libere poſſe cōferre talia beneficia,quę
ſunt iuris patronatus.Nam ut ſupra dictum eſt, de gra
tia,& eccleſiæ permiſſione,hoc ius patronatus permit-
titur.& toleratur.capitu.quoniam in his uerbis, In qua
eos eccleſia huc uſque ſubſtinuit.de iure patronatus.Si
ergo hęc facultas per eccleſiam toleratur de gratia,nō
de iuris rigore eius,qui iuri poſitiuo pręeſt,dubitādum
non eſt,an ipſe poſſit huic iuri derogare,& eccleſias ab
ſque patronorum aſſenſu libere conferre, quoniam io
227 his †quæ ſunt iuris poſitiui,Papa libere diſponit.is.n.
eiuſdem,ſcilicet poſitiui iuris eſt autor.& idipſum po
teſt mutare,& abrogare perpetuo,& pro ſui animi arbi
trio,uel ad tempus generaliter , uel particulariter , aut
ratione loci.ut oota.Ioann.Andr.in capitu. poſtulaſti.
eod.titul.de iure patronatus.not.Innocent. in capitul.
poſtulaſti.eodem titul. cum ad monaſterium. de ſtatu
monacho.not.Butrig. in capitulo primo. de conſtitut.
Nec in his ei dici poteſt, cur ita facis.cum pleniſſimam
habeat ſuper terram facultatem capit. io memoriam.
decimanona diſtinctio. Dicemus ergo ſummum pon-
tificem huic iuri poſſe derogare , quia ſi id tacite eccle-
ſiis impoſuit tolerando,& expreſſe priuilegium conce-
dendo,inconueniens,& quoddam abſurdum modo eſ
ſet,dicere eum noo poſſe illud ſupprimere , uel uacua-
re,uel in totum,uel quo ad eius effectum.gloſ. in ſum
ma.vigeſimaquinta quæſtione ſecunda.Panormitan.
in rubric.de priuileg.extrauagaote.voam ſanctam.de
maiorita.& obedien.io extra. commu. quæ tamen di-
cta intelligantur procedere,quantum ad poteſtatem,
quam exercet per cameram,quia de ordinaria poteſta
te non derogatur. ut eſt videre in regula cancellariæ
apoſtolicæ.ubi dicitur , quod licet derogatum reperia-
tur,oon tamen cenſetur derogatum, niſi tanto tempo
rè vacauerit beneficium ,quod deuolutum ſit ad ſupe-
riorem,aut niſi patroni acceſſerit aſſenſus. ¶Aduerte
autem chariſſime lector , quod quantumcunque præ-
gnans ſit proniſio, non tameo ex clauſulis prægnanti-
bus præſumitur iuri patronatus derogatum , & pręd-
icta intellige procedere io iure patronatu laicali, quia
io clericali Papa libere diſponit,& ſi aliquo caſu dero-
gat (quod rægulare oon eſt) ſemper apponit Papa hāc
228 clauſulam, †Pro hac vice tantum &c. Ne ſcilicet de
duci poſſit in conſequentiam , & ex hoc laici ab eccle-
ſiarum fundatiooe retrahantur, aut reuocentur , & qđ
dictū fuit ius patronatus tolerari de gratia, iure primæ-

uodici poteſt, non autem iure quo nunc utimur: quia ſcripto iure conceditur: & prouiſio facta citra patronorum cõſenſum eſt nulla, ut ſuperius deductum extitit. ¶ Item non obſtat, quod dicebamus, Papam pleniſſimam in beneficijs habere poteſtatem & diſpoſitionē, quia hoc intelligitur, quantum ad cõcurrentiam, quã habet cum ordinarijs collatoribus. ¶ Item intelligi poteſt Papam liberrimam poteſtatem habere, quantum ad prouiſionem a principio faciendam, quia ſub modo, conditione, & ſenſu impoſito conferre poteſt; aut ſuſpenſa retinere, quia ex poſt facto non poteſt: vel dicere poſſumus locum habere, vbi non agitur de præiudicio tertij, cum ius quæſitum eſſet quia ſine cauſa iure ſuo aliquem priuare non poteſt.

Quòd per clauſulam generalem non derogatur ijs, quæ ſpeciali mentione opus habent.

¶ Quadrageſimoquarto quæro, Papa in aliqua pro-
229 uiſione † generalem clauſulam appoſuit, videlicet,
etiam ſi præſentationi, nominationive alicuius perſo-
næ, cuiuſcunque qualitatis ſit, &c. An cenſeatur dero-
gatum iuri patronatus regis, ducis, aut huiuſmodi? dic
quod non, quia Papa declarat in ſuis regulis derogatio
nem minime locum habere, niſi ſpecifica mentio de il
lo iure fiat in derogatione. ratio fuit, quæ mouit, Pontificem, quia ea quæ ſpeciali nota digna ſunt niſi notẽtur, omiſſa intelliguntur, l. cum prætor. ff. de iudic. cap. ſi. de offic. delega. lib. ſexto.

An illa verba collatio, inſtitutio, præſentatio, in mandatis apoſtolicis poſita contineant ius patronatus laicale.

¶ Quadrageſimoquinto, & vltimo pro nunc quæro,
Papa in mandatis apoſtolicis ſolet apponere talia ver-
230 ba † ad collationem, inſtitutionem, præſentationẽ,
&c. an per huiuſmodi verba cenſeatur comprehende-
re beneficia, quæ ſunt iuris patronatus laicalis? dic ꝙ non. Panorm. in cap. dilectus. de offic. delega. Domini. in cap. cum in illis §. 1. in vlt. col. de præbend. in ſexto. Matthę de Pacco in tract. de mand. apoſt. in quinta parte. quia papa in dubio, &c. nec regulariter derogat. In patrono autem clerico hæc non procedunt: quia beneficia iurispatronatus clericalis, comprehenduntur in mandatis apoſtolis per huiuſmodi uerba generalia, cui iuri non ſolum Papam derogat, ſed etiam legatus de latere. per textum. in capi. dilectus. de offic. capit. cum dilectus. de iurepatron. Et hæc pro nunc ſint ſatis dicta ad laudẽ Dei optimi maximi, totiuſque eccleſiæ triumphantis: ad quam nos præſentet, & in ea nos inſtituat ſummus omnium patronus, & pontifex. Ieſus Chriſtus, amen. Hoc anno à virgineo partu, 1550. Idib. Auguſti.

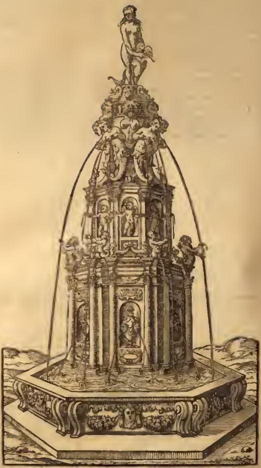
F I N I S.

Regiſtrum.

† A B C D E F G H I K L M.

Omnes ſunt Quaterniones, præter †, & M, qui ſunt Terniones.

VENETIIS,
Apud Hieronymum Zenarium, & Fratres.
M D L X X X I I I I.



INDEX
RERVM MEMORABILIVM
In hoc D. Cæſaris Lamb. aliorumq; de Iurepatron.
TRACTATV CONTENTARVM.

A

Abbas ſolus poteſt diſponere de his, quæ pertinent ad cultum diuinum, uel utilitatem monaſterij. in 12. artic. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 fol. 10
Abbas poteſt præſentare cum conſenſu maiorum, & ſanioris partis eius capituli lmu. nu. 6. & 16. in 12. art. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2. 10
Abbas dicitur pater canonum. in 4. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 4 4
Abbas, lucerna iuris Canonici. in 30. ar. 5. q. prin. 1. par. 2. li. num. 22. fol. 71. & in 1. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 10 205
Abbas ſi pſentauerit per quadraginta annos, ſine cõſenſu, collegij, num poſſit præſcriptionẽ allegare. in 12. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10. 11
Abbas & conuentus ſi condẽnentur à Papa in centum, dimidiã ſoluet abbas, aliam dimidiam conuentus. in tract. Paul. de Citad. nu. 9. 77
Abbati an competat ius inſtituendi in eccleſijs ſibi ſubiectis. in tracta. Roch. de Cur. nu. 72 24
Abbatiſſa per quas perſonas præſentari debeat. in 5. art. 5. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 1 41
Abbatiſſa eligitur per ſcrutinium. ibi. num. 2 eo.
Abbatiſſa habet iuriſdictionem & poteſt habere collationem beneficiorũ. & habet liberam monaſterij adminiſtrationem. ibi. nu. 3. eo.
Abbatiſſa dicitur habere dignitatem & eſſe caput monaſterij. ibi.
Abbatiſſa benedicitur ſicut abbas. ibi. nu. 4 eo.
Abbatiſſa poteſt ſub ſe clericos ſeculares habere. ibid.
Abbatiſſa per ſcrutiniũ eligitur. in 5. ar. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3. eo.
Abbatiſſa iuriſdictionem habet, & beneficiorum collationem, liberamque monaſterij adminiſtrationem. ibid. nu. 4 eo.
Abbatiſſa benedicitur non ſecus, quam abbas. ibi. nu. 5 eo.
Ablatiui abſoluti cõdõne ĩportãt ĩ 2. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. n. 42. 89
Abſens, cui certum eſt defenſionem competere, an ſit citandus. in 13. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 17 172
Abſens examinari quis non põt. in 1. ar. 11. q. prin. 1. par. 2. li. n. 6. 111
Abſens notus Epſ præſentatus, infra quantum tpſ dẽt acceptare præſentationem. Et an per procuratorem uel conſanguineum poſſit eam acceptare. & nu. 2. 3. 6. & 7. in 5. ar. 11. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. 113
Abſens notus habenti inſtituere, an poſſit præſentari, adeo quòd non indigeat examinatione. & nu. 2. 4. 11. 12. 13. & 15. ĩ 3. art. 11. q. princ. 1. par. 2. li. nu. 1 113
Abſens notus habenti inſtituere, ſi præſentetur, an ſit uocandus citatione ſpeciali. in 15. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 172
Abſens non poteſt dicere beneficium eſſe ſuum antequam acceptet. in 4. ar. 11. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 251
Abſens præſentare non põt. in 1. ar. 11. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5. 111
Abſens præſentatus, debet per ſe, per ſuam epiſtolam, aut procuratorẽ intra tpſ datum ad præſentandum, acceptare: & habenti inſtituere acceptationẽ notificare. in 1. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 17. 115
Abſens inueſtiri poteſt de beneficio per procuratorem. in trac. Roch. de Cur. nu. 23. 8
Abſenti poteſt fieri collatio, electio, & poſtulatio. Et quare non item præſentatio. nu. 10. in 1. art. 11. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 8. 112
Abſentem præſentari non poſſe conſuetudine induci. in 2. ar. 11. quæſt. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 eo.
Acceptio perſonarum nulla in eccleſia Dei. in 1. arti. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 80. 84
Acceptare, quid. in 2. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 6
Acceptantem præſumendum eſt in dubio acceptaſſe beneficium intra menſem. in 25. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5 128
Acceſſorium principalis naturam ſequitur. in 31. artic. 9. q. princ. 3. par. 2. li. nu. 2 245
Acceſſoriũ ſeqtur principale. in 5. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 36. 100.
Acceſſoriũ ſequir naturã ſui principalis. in 3. ar. 7. q. prin. 3. li. n. 3. 30
Acceſſorium tollitur ſublato principali. in 16. ar. 2. q. prin. 3. li. n. 3. 12
Accidens unum & idem applicatur diuerſis ſubiectis, ut aſſumat illorum naturam. in 2. ar. 9. q. prin. 3. li. nu. 3 36
Accidentia multum conferant ad cognoſcendum quod quid eſt. in trac. Roch. de Cur. nu. 19 27
Accumulatio quando fit in unum ex eiſdem præſentatis, & collitigantibus, citius lis ſopitur. in 12. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 19. 55
In Acquiſitione quaſi poſſeſſionis iuriſpa. reqrĩ q̃ pſentatus ſit admiſſus p ordinariũ, & inſtitutus, & poſtea habitus tanq̃ rector illius eccleſiæ, ad quã eſt pſentatus & q̃ ſit ĩ bona fide, & credat ſe uti in re ſuo, non alieno. Et unde colligitur quem uel ſuo iure, uel alieno in illa præſentatione. in 10. ar. 3. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5. 6. 21
Acquiſita per Prælatũ habentẽ patrimonialia, & beneficia, uel doctrinã, uel artificiũ, an & qñ iudicentur acquiſita ex bonis eccleſiæ, uel patrimonio, uel eius artificio. in 7. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 15. 74
Acquiſitorũ, illicitẽ tria genera. in 11. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu 4. 76
Actio quæ competat patronis impedientes eos præſentare, directa, an utilis. & nu. 2. in 21. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 157
Actio negatoria & cõfeſſoria, q̃ ſit ĩ 22. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. n. 3. e.
Actio competit patrono ad petenda alimenta alijs uero, iudicis officium. in 7. ar. 3. q. prin. 3. li. nu. 1. & 2 16
Actio ex ſtipulatu fingitur in dote mulieris interueniſſe, ſiue ſtipulatio fuerit ualida ſiue nõ, & tale priuilegiũ tranſit in heredes, qa cõpetit cõtractui dotis, eodẽ mõ fingitur actio ex ſtipulatu ĩ dote eccleſiæ qñ de facto in principio omiſſa fuit. in 8. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. n. 6. 36
Actio ex ſtipulatu uel pollicitatio datur contra ſocerum, ſi dos mulieris conſiſtit in re æſtimata præcedente promiſſione uel pollicitatione ea empta, eodem modo ſi dos eccleſiæ conſiſtat in re inæſtimata pcedente pmiſſione uel pollicitatione, & euicta aget præla. cõtra dotantem dicta actione ex ſtipulatu uel pollicitatione. ibi num. 10. eo.
Actio ſemel extincta, amplius non reuiuiſcit. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 14 55
Actio utilis ſine ceſſione contra debitorem dotis tranſit in maritum eodem modo in eccleſiam contra debitorem in delegatum in dote per dotantem. in 8. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 53 29
Actio in factum datur ubicunq; æquitatis ſuadet talem actionẽ dari ubi nõ eſt expreſſa alia actio. in 5. ar. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2. 29
Actio ĩ factũ cui cõpetit cõtra pollicentẽ eccleſiã ędificare. ibi. n. 4. eo.
Actio ſine ceſſione in maritum tranſit utilis, nominibus marito in dotem datis. in tract. Paul. de Citad. nu. 76 57
Actio quæ competat contra impedientes pręſentare. in tract. Roch. de Cur. num. 6 3
Actionem famoſam non poſſe intentari contra ſacerdotem parrochialem & eum qui de ſacro fonte leuauit. in 2. ar. 1. q. prin. 3. li. nu. 2 4.
Actionem famoſam non poteſt intentare libertus contra dominum. in 6. par. trac. Pau. de Citad. ar. 4. nu. 3. 73
Actione in factum compellitur incipiens ædificare eccleſiam. in 5. artic. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1. 20
Actione in factũ cogitur promittens ędificare eccleſiam. ibi. nu. 3. eo.
Actione de dolo in honorem matrimonij non tenetur mulier dando in dotem rem alienam doloſe in 8. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 13 36
Actione de dolo, non tenetur dans rem alienam eccleſiæ in dotem doloſe, dummodo ipſe fundauerit ſeu conſtruxerit eccleſiam, ſecus ſi ipſe non fundauit ſeu conſtruxit. ibi. nu. 14 eo.
Actione iniuriarum tenetur, qui fideiuſſorem euidenter locupletem recuſauit. in 18. art. 8. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 191
Actione præſcriptis uerbis repetet cõpermutans beneficium ſi ex parte ſua adimpleuerit permutationem. in 2. li. tra. do. Io. Nic. delph. nu. 147. & ſeq. 89
Actor ſequitur forum rei. in 10. ar. 1. q. prin. 2. li. nu. 1 121
Actus in dubio præſumitur factus ab eo, cuius intereſt. in 7. ar. 11. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2. 176
Actus ſolemniter factus præſumitur, niſi contrarium probetur. in 4. artic. 10. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 8. 196
Actus in dubio licitus pſumitur ĩ 20. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. n. 16. 160
Actus autoriſandi beneficiorum permutationes principales dependet ab epiſcopo. in 6. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2. 44
Actus confectionis inuentarij, poteſt aſſicere unum creditorem, puta uocatũ, nõ uocatã uide non. in 20. ar. 6. q. pri. 2. par. 2. li. nu. 1. 173

a Actus

Actus eccleſiaſtici ſanioritatem requirunt ſecus in actibus prophanis. in 6.art.4.q.prin.3.par.2.li.nu.3 223

Actus iudicialis cauſa ſpiritualis, an poſſit in eccleſia fieri. in 10.art. 2.q.prin.3.par.2.li.un. 2 217

Actus iudicialis expediri nequit extra territorium. in 11.artis.2.q. prin.3.par.2.li.nu.3 217

Actus nullus reconualidatur per ſuperuenientem validitatem. in 1.arti.2.q.prin.3.par.2.li.nu.3 202

Actus quõ clãdeſtine fieri dicat. in 7.ar.9.q.prin.2.par.2.li.n.2. 194

Actus quotieſcunq; fit à duob. quorũ alter habilis, alter inhabilis, pp habilem ſuſtinetur actus. in 12.arti.3.q.prin.1.par.2.li.nu.3. 22

Actum quilibet facere præſumitur, ut ſibi acquirat. in 25. articu.1.q. prin.2.par.2.li.nu.8 128

Actus quilibet collegij factus à maiori parte an teneat. in 6. arti.6 q princ.1.par.2.li.nu.6 45.

Actus valet, ſi citandus venit in iudiciũ, in qua requirebatur citatio, & ſine citatione ille reſpõdit. ĩ 11.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.5. 169

Actus, ſi ignoratur à quo factus præſumitur factus ab eo, qui debebat il lum facere. in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.107. 87

Actus vnicus ſufficit ad acquirendam quaſi poſſeſſ. eorum quæ non ſe re cãceduntur, ratione amicitiæ, ſed tantummodo conceduntur his, q habent ius id faciendi. in 11.art.1 q.princ.1.par.2.lib.num.5. 22

Actus ubi non ſortitur effectum ex culpa uel defectu alterius quàm agentis, agens iterata nouum tempus recuperat ad ſimilẽ actũ peragendum limit.num.7. in 17.ar.2.q.prin.2.art.2.lib.nu.4. 125

Actus vnus ubi eſt à pluribus explicandus quid attendendum & animaduertendum. in 2.art.4.q.prin.3.par.2.li.nu.2 226

Actum ubi geritur in eccleſiæ utilitatem, ſufficit conſenſum epiſcopi ex poſt facto interuenire. in 16.art.1.q.prin.2.part.1.lib.num.1. 116

Actus ubi plura requirit ad ſui eſſentiam formalem, & ſubſtantialem, uno deſitiente, ille corruit. in 3.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.11.9. & in 6.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.47 49

Actio vnius competentis patrono exercitium, eſt poſſeſſio patronatus. in 5.art.10.q.prin.1.par.1.li.nu.25 99

Actus faciendi facultas ſi detur rectori & vniuerſitati ſcholarium tantum uocem habebit ſolus rector, quãtum totum collegium. in 28. art.1.q.prin.1.par.1.li.nu.3 128

De actus ſubſtantia dicitur illud, ſine quo actus conſiſtere nan poteſt in 1.ar.9.q.priu.1.par.1.li.nu.12. 91

In actu celebrando per collegium uel uniuerſitatem requiritur maior pars omnium. in 27.art.1.q prin.2.par.1 li.nu.2 128

Actus defunctorum non poſſunt in ſuſpenſo ſtare. in 27.art.1.q.prin.2. par.1.li.nu.2 eo.

Actus voluntariæ iuriſdictionis poteſt in quocunq; loco expediri. in 6. artic.2.q.prin.2.par.2.li.nu.9 133

Actus actiuorum ſunt in patiente bene diſpoſito. in 28.ar.7.q.prin.1. par.2.li.nu.3 78

Actus facti per iracundiã q ſint. in 6.ar.9.q.prin.2.par.2.li.nu.4. 195

Actus humani regulantur à duobus principijs, volitiuo nempe & poteſtatiuo. in 27.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.5 78

Actus plures qui facere poteſt ex diuerſis officijs, vnde colligatur ex quo officio agat. in 12.artic.6.quæſt.prin.1.par.2.lib.num.19. 55

Actus qui præſumantur facti intra terminum. Et qui non. in 25.art.1. q.prin.2.par.2.li.nu.9 128

Actus agentium non operantur vltra eorum intentionem. in 2.li.tract. Io.Nic.Delph.nu.158 89

Actus facti nõ ſũt exſõcato interdicti. in trac.Roc.de Cur.nu.22. 20

Actus præſentandi non competit vicario ſine expreſſo mandato domini. in trac.Roch.de Cur.nu.67 24

Actus pſentãdi nõ eſt de regimine ciuitatis. in tra. Roc.de Cur.n.15. 20

Actus præſentandi eſt facti, at ipſa præſentatio eſt iuris in trac.Roch. de Cur.num.21 eo.

Actus in præſentatione qñ nõ eſt copletus. in tra.Roc.de Cur.nu.76. 13

Actus pij poſſunt fieri diebus feriatis. in tract.Roch.de Cur.nu.66. eo.

Actus ubi requirit expenſam, & reperitur factus, & neſcitur à quo, pſumitur factus ab eo cuius intereſt. in trac.Roc.de Cur.nu.29. 39

Acta per dubietatem, non valẽt. in 7.ar.4.q.prin.2.par.1.li.nu.2. 158

actib. in eccleſiaſticis reqritur ſanioritas. in tra.Roc.de Cur.nu.92. 15

actibus in fiendis per ſingulares perſonas conſideratur ſolummodo numerus ibi.num.92 eo.

adiuratio loco iuramẽti habetur. ĩ 3.ar.10.q.prin.1.par.2.li.n.23. 107

adminiſtrationem liberam non habent exiſtentes in aliena poteſtate. in tract.Paul.de Citad.nu.34 50

admiſſio & inſtitutio qualiter differant. in trac.Roc.de Cur.nu.12. 2

Admittere verb. quid ſignificet, & quid collatio. in 12.art.1.q.princ. 1.par.2.lib.nu.18.& 19 5

Admittere, verb. ſimpliciter capitur pro inſtituere. in 11.artic.2.q. prin.3.par.2.lib.nu. 2 218

Admittere, idem, quod recipere. in 3.ar.6.q.prĩ.1.par.2.li.nu.1. 265

Adoptio naturam imitatur, quantum maximè poteſt. in 9.articu. 2.q. prin.2.par.1.lib.nu.13 135

Adoptiuus filius in feudum non ſuccedit. in 9.ar.2.q.princi.2.par.1. lib.numero 5 134

Adoptiuus non ſuccedit in feudum. in tra Roc.de Cur.nu.76 44

Adoptiui non veniunt filiorum appellatione in diſpoſitione hominis. in trac.Roch.de Curt.nu.77 eo.

Aduerbiorum Deus eſt remunerator. in 3.par.tra.Pau.de Cit.nu. 53.

Adulter an poſſit præſentari. in 19.art.9 q.prin.1.par 2.lib.nu.1 95

Adulter clericus priuandus eſt beneficijs. ibi.nu.2 eo.

Adulter infamis eſt. ibi.nu.2 eo.

Adulterium an ſit crimen mediocre. ibi.nu.3 eo.

Adulterium grauius reputatur occaſione ſiti. in 19.art.9.q.prin.1.par. 2.li.numero 1 eo.

Adulterium, eſſe crimen lege Moſaica dignum morte. Eſtque crimen publicum. ibi.nu.1 eo.

Adultus in vltima voluntate cenſetur maior. in 3.art.5.q.princip.1. par.1.lib.nume. 1 33

Aduocatus dicitur patronus reſpectu cauſæ. in 2.art.1.q.prin.1. par. 1.lib.nu.4 3

Aduocatus, & patronus, an & qui differant. & nu.22. in 2.arti.4.q. prin.2.par.1.lib.nu.2 156

Aduocatus quis eſſe poſſit. in 1.par.Pau.de Cit.nu.10. 48

In Aduocato quæ requirantur. in 2.par.tra.Pau.de Cit.nu.30 58

Aduocati poſſunt cogi ne deſerant cauſam. in 1.ar.1.quæſt.prin.1.par. 1.lib.nu.8 1

Aduocati non dicuntur habere iuſpatronatus cauſarum. ibi.nu.9. eod.

Aduocati patroni etiã vocãtur. in 2.ar.11.q.prĩ.1.par.1.lib.n.9. 105

Aduocatia, & defenſio, verba ꝓ eodẽ accipi. in 5.ar.10.q.prin. 1.par. 1.lib.num.25 99

Aedificiũ nõ oĩno deſtructũ reficienti nouũ opus nunciari non põt. Secus vbi oĩno foret deſtructũ. in 3.art.6.q.prin.1.par.1.li.n.12. 55

Aedificio deſtructa funditus eccleſia perit ius patronatus ſed ratione conſtructionis. Secus ratione fundi, & ratione dotationis. in 3.art. 6.q.prin.1.par.1.lib.nu.13 eo.

Aedificans capellam vel altare intra eccleſiam monaſteriorum mendicantium abſque dote, cum conſenſu tamen ordinarij, acquirit ius patronatus in eis, quo ad alios effectus, quam præſentationis. & utilitatis. in 7.ar.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 106

Aedificator ſeu conſtructor primus eccleſiæ, non cogitur illam dotare. in 7.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 59

Aedificator ſacræ domus qs dicatur. in 7.ar.6.q.pri.1.par.1.li.n.5. e.

Aedificare eccleſiam nemo poteſt ſine conſenſu epiſcopi. in 3.art.1.q. prin.1.par.1.lib.nu.8. 13

Aedificare volentem eccleſiam oportet habere conſenſum ad ædificandum: & ſi vult effici patronus oportet habere alium conſenſum ad acquirendum iuſpatronatus. ibi.nu.11 eo.

Aedificare nõ dicitur q vult ædificare. in 4.q.prin.1.par.1.li.n.2. 28

In æquiuoca & dubio ita ſemper facienda eſt interpretatio, vt delictũ euitetur. in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.89 23

Ex æqpollentib. nõ refert qd fiat. in 9.ar.2.q.pri.1.par.1.li.n.3. 134

Aeq; dictio, quid importet. in 26.ar.7.q.prin.2 par.2.li.nu.7 189

Aeſtimationẽ nõ recipit iuſpatronatus. in tra. Roc.de Cur nu.70 43

Aetas 14.annorum ſufficit vt aliquis præſentetur ad beneficia non curata. in tract.Roc.de Cur.nu 21 8

Aetas & ordo eodem tempore requiritur in capella vel capellania requirente ſacrum ordinem annexum ex prima ſua inſtitutione, priuilegio, vel conſtitutione. Secus, ſi ex iuris diſpoſitione. in 29.art.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.4 79

Affinitatis vel conſanguinitatis impedimentum publicum vel ſecretũ, impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum. in 18 art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu. 11 94

Ad affinitatem contrahendam quid requiratur. in 18.ar.9.q.prin.1. par.2.lib.nu.9 eo.

Afflictio non eſt adijciẽda afflicto. ĩ 1.ar.6.q.prin.1.pa.1.li.n.20. 52

Agens non dicitur negligens. in 11.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.2. 122

Agens pro beneficio, debet ſuo nomine agere: pro rebus vero beneficij debet agere nomine eccleſiæ. in 9.arti.11.quæſt.prin.3.part.2.lib. numero 2 252

Agit

Agiſ de contemptu non vocatus, ſciens eccleſiam vacare, & electionem eſſe faciendam tali die, & etiam præſens in 11.art.6.q.princ. 2.part.2.li.nu.6. 169.

Agere non ualenti tempus non currit, neque præſcriptio.in 4.art.10 q.prin.1.par.2.lib.nu.5 108

Agere impeditus de negligentia redargui non poteſt. in 8.artic.1.q. prin.2.par.2.li.nu.4 117

Agere poteſt ſine mandato coniuncta perſona pro coniuncta. Fallit in cauſis ſpiritualibus.nu.8.in 17.art.4.q.prin.1.par.2.li.nu.3 36

Agere qui poſſit pro re eccleſiæ ablata uel male alienata.in 7.ar.2.q. prin.3.li.nu.4 8

Agendi de contemptu poteſtas, quandiu duret.in 24.art.9.q.prin.3. par.2.li.nu.1 244

Albericus de Roſate, ſummus practicus. in 24.artic.1.q.prin.2.par. 1.lib.num.4. 124

Alienabile perpetuo cenſetur, quod ſemel alienatum inuenitur.in 9. par.tract.Pau.de Citad.nu.29. 76

Alienare non dicitur, transferre rem eccleſiæ de vna in aliam.in 6. art.6.q.prin.6.par.2.li.nu.6 45

Alienatio, q̃ ppria, & quæ impropria.in 9.ar.2.q.prin.3.li.nu.17. 10

Alienatione quare prohibita, an cenſetur repudiatio hæreditatis prohibita.in 9.art.2.q prin. 3.li.nu.3 9

Alienatio rei eccleſiaſticæ non poteſt fieri ſine conſenſu epiſcopi.in 15.ar.2.q.prin.1.par.1 li.nu.2. 28

Alienatio quare ſit prohibita.in 9.ar.2.q.prin.3.li.nu.1. 49

Alienatio rei eccleſiaſticæ quando reuocari poſſit per patronum. in trac.Roch.de Cur.nu.10 7

Alienatione rei minoris cautius eſt interuenire decretum iudicis rei alienandæ.in 8.ar.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.1. 15

Alienatione rei eccleſiæ requiritur auctoritas iudicis uel epiſcopi illius eccleſiæ cuius res alienatur.ibi.nu.3 eod.

Alienans licita & illicita, an omnia amittat remiſſ. in 12.artic.5.q. prin.2.par.1.lib.nu.3 160

Alienandi quis habeat.in 1.par.tract.Paul.de Citad.nu.18. 47

Alienari de per ſe prohibitum, quo caſu cum vniuerſitate alienetur. in 11.ar.5.q.prin.2.par.1 li.nu.5. 155

Alienigenas alieni regni arcana ſcrutari non conuenit.in tract.Ioan. Nic.delph.nu.199. 91

Alimenta cuius expenſis ſunt portanda. in 10.artic.3.q.prin.3.lib. numero 4 17

Alimenta danda ſunt ſecundum ætatem, quia creſcente ætate, augenda ſunt etiam alimenta. in 12.art.3.q.prin.3.lib.nu.1 17

Alimenta debent dari ab eccleſia vxori, patronis, filijs, & ſeruitoribus ſeu domeſticis. Et quæ ſit ratio, quod vxori debeantur.nu.5.in 6.art.3.q.prin.3.li.nu.3. 15

Alimenta denegans, necare dicitur.in 8.ar.3.q.prin.3.lib.nu.3. 16

Alimenta eſſe petenda Iudicis officio.in 7.artic.3.quæſt.prin.3.lib. numero 3 16

Alimenta cum præſtanda ſint ab eccleſia, ſeruientibus & domeſticis. & nu.25.26.27.in 6.art.3.q.prin.3.li.nu.18. 15

Alimenta pinguiora ſunt præſtanda, & magis honoris illi tribuendum, qui plus contulit, quam qui minus. in 1.ar.4.q.prin.3.li.nu.5. 19

Alimenta per capita danda ſunt, per capita proceſſionis honor. & econtra.in 2.ar.4.q.prin.3.li.nu.3. 20

Alimenta præſtanda ab eccleſia non modo patrono, ſed etiam ſuæ familiæ, ſcilicet filijs.in 6.ar.3.q.prin. 3.li.nu.1 15

Alimenta præſtanda ne ſint in ſpecie, an in æſtimatione, uel quota redituum. & nu.3.in 10.ar.3.q.prin.3.li.nu.1. 17

Alimenta præſtanda ſunt patrono inopi renuncianti, iuſpatron. eccleſiæ.in 13.ar.3.q.prin.3.li.nu.5. 17

Alimenta præſtanda eſſe menſatim.in 10.ar.3.q.prin.3.li.nu.2. 17

Alimenta quomodo & quando dari debeant. in 6.artic.3.q.prin.3. lib.num.24 16

Alimenta ſtipulata viro, videntur & vxori ſtipulata. in 6.arti.3.q. prin.3.li.nu.8 15

Alimenta ſunt præſtanda patrono, cui fuit facta tranſlatio iuris patronatus, non patrono tranſ.ferenti. Et quid, ſi ſecundus patronus non eſt inops, ſed primus ſic.in 13.ar.3.q.prin.3.li.nu.2 17

Alimenta an ſint præſtanda patrono ratione dotis, dote extincta. in 14.artic.3.q.princ.2.par. 3.lib.num.1.5.& 6 18

Alimenta an debeant præſtari pariformiter patrono ruſtico ſicut nobili in tract.Roc.de Cur.nu.4 17

Alimenta maiora cui debentur.in 6.par.tract.Paul.de Cited.artic. 4.num.12 99

Alimenta an præſtentur patronis inæqualiter.ibid.nu.13 eod.

Alimenta an ſint in ſpecie patrono præſtanda.in trac.Pau.de Citad. artic.4.nu.26 71

Alimenta cuius expenſi ſint patrono deferenda ibid.nu.27. eo.

Alimentorum appellatio, quid comprehendit. & nu.6.in 9.ar.3.q. prin.3.li.nu.1 16

Alimentorum appellatione, medicinæ veniunt & nu.5.in 9.art.3.q. prin.3.li.nu.2. 16

Alimentorum cauſa fauorabilis eſt.in 6.ar.2.q.prin.3.li.nu.19. 16

Alimentorum debitorum patrono ius non eſt perpetuum. in 15.ar.3. q.prin.3.li.nu.1 18

Alimentorum ius locari poteſt.in 15.art.3.q.prin.3.li nu.2. eo.

Alimentorum ius vendi, non poteſt ius item proceſſionis honor.in 15. art.3.q.prin.3.lib.nu.1 eo.

Alimentorum ius ſolum debetur patrono, & liberis. & nu.21.in 1. art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.13 130

Alimentorum legatum factum titio, extenditur ad vxorem & filios. in 6.ar.3.q.prin.3.li.nu.20 16

Alimentorum nomine an veniat domus & habitatio.in 3.arti.7.q. prin.3.li.nu.4.15. eo.

Alimentorum præſtatio morte finitur in 13.ar.3.q.prin.3.li.nu.1. 17

Alimentorum nomine quid veniat. in tracta. Paul. de Citad. numero 10. 70

Alimentorum ius ſibi debitum patronus non poterit alienare retento iurepatronatus.tract.Roch.de Cur.nu.1. 17

Alimentis debitis an debeatur ſpecies puta vinum frumentum, & ſimilia uel eorũ æſtimatio.in 14.ar.10.q.prin.3.par.2.li.nu.3. 249

In alimentis petendis à patrono ſummarie proceditur, nec requiritur iudicarius ordo.in 7.ar.3.q.prin.3.li.nu.6 16

Alius, dictio eſt ſimilium ampliatiua.in 28.artic.7.q.princip.1.par. 3.lib. numero 3. 78

Alius, dictio poſitionem facit eiuſdem qualitatis regulariter in 5.art. 11.q.prin.3.par.2 li.nu.2 251

Aliud eſt, eſſe in præſentatione, aliud in electione.in 11.art.1.q.princ. 2.par.2.lib.nu.4. 122

Altare, vnde dicatur. Et quid Altare.num.3 in 8.art.11.q.prin.1. par.1.li.nu.1. 106

Altare aliquando ponitur per eccleſia & contra.in 8.art.11.q.prin. 1.par.1.li.nu.4 eod.

Altare conſtruens, poteſt cogi ad ipſum conſtruendum. in 8.art.11. q.prin.1.par.1.li.nu.5 eo.

Altare dicitur dotatum ipſa eccleſia dotata ibid. num.6 eo.

Altare mobile dicitur viaticum ſeu portatile. Et quid ita.nu.3.in 9. art.11.q.prin.1.par.1.li.nu.1 eod.

Altare mobile.ex materia componatur & nu.6. ibid.nu.2. eo.

Altare portatile ſolus Papa poteſt concedere.ibid.nu.4 eo.

Altare poteſt conſtruere, qui poteſt eccleſiam. in 8.art.11.q.prin.1. par.1.lib.nu.5 eo.

Altare & eccleſiam peri iure cenſeri.ibid.nu.6 eo.

Altare pro Eccleſia ponitur & contra ibid.nu.6 eo.

Altare non poteſt deputari in monaſterio, ut in eo ſecularis clericus inſtituatur.in 23.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.3 74

Altare ſi quis conſtruxerit & dotaris in eccleſia cum epiſcopi conſenſu & authoritate, adiecta conditione, q ſacerdos præſentetur ad dictum altare per ſe & titium, uel per alios, quos ædificans duxerit pro libito voluntatis eligendos, deinde ipſe ædificans vna cũ dicto Titio p̃ſentauit ſacerdotem qui fuit inſtitutus, nunc imminet tertia p̃ſentatio faciẽda, & ædificans iuncto ſibi alio, excluſo titio, vult præſentare, an id poſſit & nu.3.5.in 16.ar.2.q.prin.1.par.2.li.nu.1. 13

Altare uel capella fundari an poſſit inuito plebano. in tract. Paul.de Citad.nu.90 53

Altare dotans in aliqua eccleſia iuſpatronatus ed quem deuoluitur.in tract.Roch.de Cur.nu.23 36

Altare in eccleſia conſecrata conſtruitur ſine licentia epiſcopi. in tract.Paul.de Citad. nu.84 53

Altare mobile ſeu viaticum quod dicatur.ibid.nu.85 eo.

Altaris conſtructione & dotatione an & quando acquiratur iuſpatronatus.in 8.art.11.q.prin.1.par.1.li.nu.6. 106

Altaris mobilis forma.in 9. ar.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 eo.

Altaris in conſtructione an acquiratur iuſpatronatus.in tract.Roch. de Cur.nu.9 32

Altari ſeruiens, de altari viuere debet.in 21. art.5.q.prin.1.part.1. lib.nu.17 47

In Altari mobili en & quando poſſit acquiri ius patronatus diſting.

numero 12. in nono articu. vndecimę quæſtio. princip. 1. par. 1. li. nume. 8 106
Super altari imobili celebrantur diuina. in 9. arti. 11. q. prin. 1. pat. 1. lib. nu. 4 eod.
Altariſeruiens, de eo viuere debet. in 1. artic. 10. q. princip. 3 par. 2. lib. nu. 4 247
Altaria ſita intus eccleſia non requirunt dotem & poſſunt ædificari ſine dote. in 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 20
Altarium duo genera. in octauo articu. vndecima quæſtio. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 106
Alter, & alius, dictiones quomodo ſint accipiendæ. in 23. articu. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3. & 6 184
Alternatiua ſonat in coniunctam in fauorabilibus. in 16. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 14
Alternatiua ſufficit alteram partem eſſe veram. in 16. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 13
Ambitio, quid, in 2. articul. octaua quæſtio. princip. primę par. 2. li. num. 5 83
Ambitioſus an poſſit præſentari vel eligi. in 12. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 1 91
Ambitioſus quis dicatur. ibi. nu. 2 eo.
Ambitioſus repellendus ab electione. in 1. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nume. 8 83
Ambroſius nondum baptizatus electus fuit in epiſcopum Mediolan. in 2. artical. ſeptima quæſtio. principa. primæ par. ſecundi lib. numero 14 60
Amicus Plato, amicus Socrates, ſed magis amica veritas. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 9 90
Amici qui poſſunt agere pro amicis remiſſ. in 17. art. 4. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 18 37
Amor nullus paternum vincit. & vnde dicatur. in 12. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 87
Animus diuiſione incitatur; mens præparatur: memoria reformatur & illuſtratur: ac etiam tota oratio redditur perſpicua in operis diuiſione. nu. 1 1
Animarum cura, ars artium eſt. in 15. art. 9. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 8 90
Animarum cura non conſiſtit in ſola prædicatione. in tract. Roch. de Cur. nu. 13 7
Annus & menſis qualiter computentur. Et an annus computetur per dies 28. vel 31. in 14. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 123
Angliæ conſuetudo eſt, quod primogeniti tantum ſuccedant. in 19. articu. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 138
Angeli gaudent ſuper peccatore pœnitentiam agente. in 6. par. trac. Pau. de Cit. art. 6. nu. 3 73
Annexorum idem eſt iudicium. in 5. artica. 10. q. principa. 1. par. 1. lib. nu. 13 98
Annexorum idem eſt iudicim. in 11. artic. 5. q. principa. 2. par. 1. lib. nume. 1 155
Annorum centum tempus dicitur eſſe de antiquo. in tracta. Roch. de Cur. nu. 88 75
Annulorum aureorum ius quod dicatur. in tractat. Paul. de Citadi. numero 7 46
Appellatio, verb. quot, & quibus modis ſumatur. in 21. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 147
Appellatio an & quando extinguat vel ſuſpendat pronūtiandum. in 13. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 23
Appellatio caſſanda non eſt, niſi iniuſte facta. in 3. art. 10. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 4 104
Appellatio ab inſtitutionis ſententia habente vim diffinitiuæ, non impedit poſſeſſionem. in 5. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 203
Appellatio confirmationem præſentationis ſuſpendit. in 13. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 23
Appellatio, facta contra ius, non valet. in 20. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2. 183
Appellatio non ſuſpendit nec extinguit ſententias cenſurarum in 1. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 14 2
Appellatio non admittitur contra ea, quæ perpetuo decreto ſancita, vel ſtatuta ſunt. in 3. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 104
Appellatio interpoſita poſt confirmationem electionis, non habet impedire, ne electus confirmatus poſſeſſionem habeat. in 3. artic. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 166
Appellatio intimanda eſt appellato, ſi non fuit præſens. in 11. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4 169
Appellatio non eſt intimanda appellato præſenti. in 11. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 6 eo.
Appellationem an proſequi poſſit filius, principali non perſequente. in 9. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 14 208
Appellans tertius pro ſuo intereſſe à diffinitiua, cauſam exprimere debet. in 9. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 12 eo.
Appellantem appellare intra decennium, non eſt præſupponendum. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3. & 5. 188
Appellare licet ab inſtitutionis ſententia. in 5. arti. 11. q. prin. 2. par. 2. li. num. 1 203
Appellare poteſt tertius pro reo condemnato in criminalibus in 9. art. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 12 208
Appellare poteſt tertius à ſententia lata contra alium, quotieſcunque poteſt prætendere intereſſe ibid. nu. 13. eod.
Appellare poteſt idoneior, ſi non inſtituatur. in 26. artic. 7. q. prin. 2. par. 2. li. num. 6 186
Appellare extraiudicialiter quibus ſit integrum & liberum. in 21. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5 147
Appellatur verbo, & facto. Et quid vtrumque in 9. art. 1. q. princ. 1. par. 2. li. nu. 5. 4
Appellari an poſſit à primo præſentato, contra patronum, ut alterum non præſentet. in 20. ar. 7. q. prin. 2. li. nu. 1 183
Appellari extraiudicialiter à minori parte contra maiorem, an & quando poſſit, in 12. articu. ſecunda quæſtio. princip. 2. part. 2. lib. numero 1 147
Appellari poteſt à minori parte creditorum contra maiorem, ſi factū minoris partis contineret euidentem iniquitatem. in 12. arti. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 eo.
Appellari non poteſt à ſententia vicarij ad epiſcopum. in 4. art. 2. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 6. 215
Appellari non poteſt, ut non fiat, quod de iure fieri poteſt. in 20. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 183
Apoſtaſia, quid. in nono articulo, 9. quæſtio. princip. 1. par. ſecundi lib. numero 2 90
Apoſtaſiæ ſpecies, & nu. 5. ibid. nu. 3 eo.
Apoſtaſiæ ſpecies quot ſunt. in tracta. Pau. de Citad. numero 23. 24. & 25 50
Apoſtata an dicatur is, qui intrat aliud monaſterium, & an dicatur excommunicatus. in 9. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 90
Apoſtata an præſentari poſſit. ibid. nu. 6. 3. & 5. eo.
Apoſtata an poſſit doctor creari, ſicut nec infamis vel Iudæus. ibid. numero 4 eod.
Apoſtata an & quando acquirat iuſpatronatus. in 7. ar. 7. q. prin. 1. par. 1. li. num. 1. 65
Apoſtata quot modis quis efficiatur. in 1. li. tract. do. Io. Nic. delph. num. 102 85
Apoſtata ædificando an acquirat iuſpatrona. eccleſiæ. in tract. Paul. de Citad. nu. 22. 50
Apoſtata quo caſu cenſeatur hæreticus in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 20 71
Apoſtatæ an amittant iuſpatronatus. in tertia artic. 7. quæſt. prin. 3. lib. num. 3 32
Apoſtatarum plura ſunt genera. in 9. artic. 9. quæſt. princip. 1. part. 2. lib. num. 1 90
Apoſtolorum ſcripta ius diuinum dicitur. in 1. lib. tracta. Ioan. Nico. Delph. nu. 9 80
Apoſtolorum in locum ſucceſſore epiſcopi. in 6. part. tracta. Paul. de Citad. nu. 12 99
Approbari debet ab omnibus, quod omnes tangit. in 6. part. tracta. Paul. de Citad. ar. 3. nu. 50 65
Apuliæ Rex habet collationem beneficiorum, quod priuilegium pluribus alijs regibus competit. in 2. articu. 10. quæſt. prin. 1. par. 2. li. numero 3 96
Apuliæ rex ex priuilegio habet beneficiorum collationem in 11. art. 1. q. prin. 3. part. 2. li. nu. 2. 209
Arbitria redacta ſunt ad inſtar iudiciorum. in 4. art. 9. q. princip. 3. lib. num. 2 39
Arbitrandi ius quid ſit. in 2. part. tract. Paul. de Citad. nu. 31. & an conueniat ibidem. 47
Archidiaconi opinio, quòd iuſpatronatus in eccleſia libera non poſſit præſcribi per parrochianos. in 5. artic. 10. quæſtio. princip. 1. par. 1. li. num. 26 100
Archiepiſcopus an ſuccedat generaliter in iuriſdictione epiſcopi, eo negligente, vel iuriſdictionem ſeu officium ſuum exercere nolente.

in 20.art.1.q.priu.2.par.1.lib.nu.9 122
Archiepiſcopus exiſtente cauſa fauorabili propter aliquod bonum emergens poteſt dare licentiam, vel conſenſum, vbi epiſcapus non vult conſentire. & in 20.art.prima quaſt. princ.2.par.1.lib. numero 21 123
Archiepiſcopus ſi renuat conſentire conſecrationi ſuffraganei ſine iuſta cauſa, alij ſoli ſuffraganei poſſunt conſentire, requiſita ſuperioris licentia, ſi ſuperior adeſt.in 20.art.1.q.princip. 2.par.1.lib.numero 13 eo.
Archiepiſcopus non poteſt conſentire, epiſcopo negante conſenſum: ſed tamen epiſcopum compellere debet, ut conſentiat.in 20.artic.1.q prin.2.par.1.lib.nu.8 122
Archiepiſcopus licet poſſit compellere ad conſentiendum, non tamen ipſe conſentire vel dare licentiam, niſi in caſibus a iure expreſſis. Quotieſcunque tamen iſte conſenſus præſtandus eſt per inferiorem pralatum epiſcopo iure epiſcopalia habentem, epiſcopus poteſt adiri in omni caſu, vt uel cõpellat inferiorem prelatũ ad conſentiẽdum vel ipſe conſentiat.in 20.artic.1.q.princip. 2. part.1.lib. nume.22 123
Archiepiſcopus poteſt compellere, habentem inſtituere ad inſtituendum, & orefigere ſibi terminum infra quem ſi non inſtituerit, poterit ipſe inſtituere.in 17.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 191
Archiepiſcopus an poſſit præfigere terminum epiſcopo habenti inſtituere, & ſupplere eius negligentiam.in 7.art.2.q.prin.3.part.2.lib.nu.1 216
Archiepiſcopus regulariter non habet iuriſdictionem in diœceſi ſuffraganei, niſi in caſibus a iure expreſſis.ibi.nu.2 eo.
Archiepiſcopus tenetur ſingulis annis congregare conſilium cum ſuis ſuffraganeis.in 8.art.2.q.prin.1.par.2 lib.nu.2 217
Archiepiſcopus an ſit ordinarius epiſcopi.in tracta.Roch.de Cur.numero 15 27
Archiepiſcopus an poſſit cogere epiſcopum.ibi.nu.16 eo.
Argumentum à contrario ſenſu non debet ſumi ſi iura corrigerentur. in 4.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.10 12
Argumentum à loco ſpeciali validum eſt.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.23 92
Argumentum à matrimonio carnali ad ſpirituale valet.in 2.art. 9. q.prin.1.par.1.lib.nu.10 88
Argumentum à ſimili procedit, vbi ſimilitudo ab omni parte cõcurrit.in 2.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 54
Argumentum à ſtatuto & conſuetudine ad pacta, an ualeat.in 2.artic.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.20 89
Argumentum à minori parte ad maius, valet affirmatiue in iure. in 17.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 14
Argumentum à præſentatione ad inſtitutionem, valet a maioritate rationis.in 6.art.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 157
Argumentum de electione ad præſentationem, procedere. & nu.6. in 18.ar.2.q.prin.2.par.lib.nu.1. 145
Argumentum de electione ad praſentationem proced.in 2.artic.9.q. prin.1.par.2.lib.nu.1 88
Argumentum de electoribus ad patronos eccleſiaſticos, valet.in 4 ar. 10.q.prin.1.par.2.lib.nu.23 109
Argumentum de filio famil.ad monachum, an valeat.in 10.art.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.12 63
Argumentum de ſeruo vel filiofamil.ad monachum an & quando ſit validum.ibi.nu.20 eo.
Argumentum de matrimonio ſpirituali, ad carnale valet.in 3.ar. 2. q.prin.2.par.2.lib.nu.4 157
Argumentum de matrimonio ſpirituali ad carnale procedit. in 13. art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.13 95
Argumentum à contrario ſenſu, fortiſſimum eſt.in 18.art.9.q.prin. 1.par.2.lib.nu.7 94
Argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale valet.in 9.ar.2. q.prin.1.par.2.lib.nu.4 8
Argumentum de minori ad maius affirmatiue non procedit.in 4. ar. 4.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 32
Argumentum de maiori ad minus procedit.in 4.art.2.q.prin.1.par. 1.lib.nu.16 12
Argumentum de emphyteoſi ad ius patronatus, non valet.in 6.quæ. prin.2.par.1.lib.nu.6 153
Argumentum de iure patronatus libertorum, ad ius patronatus eccleſiarum, eſt inualidum.in 1.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu. 27 130
Argumentum de iure patronatus liberti, ad ius patronatus eccleſia. non valet in 10.art.11.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 177
Argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale, procedere, quomodo ſit accipiendum.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.li num.11 88
Argumentum de toto ad partem, ualidiſſimum in iure. in 8.art.8.q. prin.1.par.1.li.nu.5 75
Argumentum de tutore ad pralatum non eſt validum.in 9.arti.2.q. prin.3.li.nu.3 10
Argumentum procedit de matrimonio carnali ad ſpirituale.in 17.ar. 6.q.prin.1.par.2.li.nu.9 67
Argumentum à matrimonio carnali ad ſpirituale eſt bonum. in trac. Roch.de Curt.nu.66. 13
Argumentari non licet ex uerbis narratiuis, à contrario ſenſu.in 2.ar. 4.q.prin.2.par.1.li.nu.4. 150
Arma in re aliena non ſunt imponenda.in 4.artic.5. quaſt.princip.3. lib.num.2 22
Arma non poſſunt mutari per hæredem nec ſculpi in capella, eccleſia ſeu ſepulchro fundatoris nec etiam per rectorem eccleſia, uel conuentum.in 4.ar.5.q.prin.3.li.nu.4.12.& 13. eo.
Arma delere non poſſunt clerici, & alia imponere, alioquin puniuntur iudicis arbitrio.in 4.ar.5.q.prin.3.li.nu.5 eo.
Arma primi fundatoris, remouenda non ſunt a capella, eccleſia, ſeu ſepulchro.in 4.ar.5 q.prin.3.li.nu.7. eod.
Arma fundatoris non debent tolli, ſed poſſunt hæredis ſculpi, in eccleſia fundata: non pro habendo iure patronatus, ſed pro remedio animæ fundatoris, in 4.ar.5.q.prin.3.li.nu.9. eo.
Ars imitatur naturam inquantum poteſt. in ſecunda princ. quaſt.1. part.1.li.nu.5 10
Aſſignatio fundi an debeat de per ſe fieri cum conſenſu diœceſani & ſic conſtructio de per ſe: & dotatio de per ſe.in 7.art.3.q. princ.1 par.2.li.nu.1 21
Aſſignans domum ut ſit eccleſia cum conſenſu diœceſani an dicatur fundare eccleſiam.in 10.ar.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 24
Aſſignatio fundi an debeat fieri cum conſenſu epiſcopi, ad hoc vt quis acquirat ſibi iuſpa.in tract.Roch.de Curt.nu.6 30
Aſpectus magis afficit, non ſecus, quam viua uox.in 1.ar. 11.q.prin. 1.par.5.li.nu.3. 111
Aucupandi ius quid ſit in 1.par.trac.Paul.de Citad.num.39. 48
Autorizandi permutationem ius poteſt praſcribi.in trac.do.Ia.Nic. delph.nu.153. 89
Attendendum eſt in dubio quòd dotibus fauet.in 7.artic. 5.q.prin.1. par.1.li.nu.13 35
Auctoritas tutaris non præſumitur interueniſſe in contractu pupilli. in 7.ar.2.q.prin.1.li. nu.1. 14
Atteſtationum publicationem non petenti imputatur. in 13.art.10. q.prin.2.part.2.li. nu.1 201
Autor teſtis fuit in matrimonio sereniſſime domine Bone Sforſia cum rege Pollonie.in 22.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.5 28
Autoritas, unde & cur ſic dicta.in 16.ar.1.q.prin.2.par.1.li.n.4. 117
Autoritas maiorem eſt, conſenſus minorum.ibidem nu.5 eo.
Autoritas, & Conſenſus, promiſcue vſurpantur licet inter ſe differãt. & nu.11.in 16.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu. 10 eod.
Autoritas, uel conſenſus autorizabilis debet interuenire in ipſo actu, uel paulo ante, uel paula poſt fallit in aliquibus caſibus. in 3.ar.1. q.prin.2.par. 1.li.nu 10. eod.
Autoritas in materia iuſpatronatus ſtat pro conſenſu.in tract.Roch de Cur.nu.11 27
Autoritas ubi requiritur, non prodeſt ſi interueniat ex poſt facto. ibid.num.10 eod.
Autoritas tutoris quando ſit neceſſaria ut infans poſſit præſentare.in tract.Roch.de Cur.nu.13 19
Autoritatis, conſenſus, & decreti differentia.in tracta. Roch.de Cur. numero 10 27
Auunculus cum nepotibus an admittatur ſi iuſpatronatus relictum fuerit proximioribus.in tract. Roch.de Cur.nu.25 36

B

Baldi lapſus.in 16.artic.2.quaſtione princip.ſecundæ part. primi lib.num. 6 140
Bannito data ſecuritas ueniendi, intelligitur pro prima uice.in tract. Roch.de Cur.nu.35 9
Bannitorum bonis publicatis, an amittatur iuſpatronatus, uel libertorum, uel eccleſia.in 8.ar.8.q.prin.3.li.nu.4. 34
Bartolus lumen iuris.in quarto articu.ſextæ quaſtio.princip.1.par.1. lib.num.4. 57

I N D E X.

Baſilica quid proprie dicatur. in 3. par. trac. Pau. de Citad. nu. 86. 53
Baſilica, quid ſit, & vnde dicatur. in 10. ar. 11. quæſtio. prin. 1. par. 1. lib. num. 2. 107
Baſilica an rectore indigeat, & gaudeat eccleſiarum priuilegijs. in 16. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. num. 7. 125
Baſilicam ſi quis edificat eo nomine & cauſa, ut lacretur partem obuentionum, nullatenus epiſcopus illam debet conſecrare. in 3. arc. 9. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1. 194
Baſilicæ plares fundatæ à Conſtantino Imperatore. in 10. ar. 11. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2. 107
Baſilicæ omnes quæ ſunt conſtructæ & conſtruuntur in epiſcopi conſiſtunt poteſtate. in tract. Roch. de Curt. nu. 10. 32
Baſtardo competit iuſpatronatus. in 7. par. tract. Paul. de Citad. numero 9. 73
Baſtardi non dicuntur de parentela. in tract. Roch. de Curt. nu. 10. 19
Beguinarum iuſpatronatus an dicatur Eccleſiaſticum. in tract. Roch. de Curt. num. 17. 5
Beneficiatus alias an poſſit præſentari. in tract. Roch. de Curt. nu. 18. 8
Beneficiatus de rebus intuitu Eccleſiæ acquiſitis quomodo teſtari poſſit in 1. li. tract. Io. Nic. Delph. nu. 81. 84
Beneficiato alias preſentato an vacet beneficium primum. in trac. Roc. de Curt. nu. 19. 8
Benefacienti, benefaciendum. in 2. artic. 1. quæſtio. princip. 3. libri numero 2. 4
Beneficienti benefaciendum iure naturali. in 1. artic. 3. q. princ. 3. lib. numero 2. 19
Beneficium, quid. in 18. artic. ſeptima quæſtio. princip. 1. part. 2. lib. numero. 67
Beneficium quid ſit & quotuplex. in tract. do. Ioann. Nic. Delph. numero 25. 81
Beneficium verb. quomodo accipiendum. in 6. artic. 7. quæſtio. prin. 3. lib. num. 3. 33
Beneficium acquiritur inſtitutione ordinarij, non preſcriptione, aut tranſlatione. in 3. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2. 90
Beneficium an & quando conferatur inuito. in 10. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. num. 5. & 6. 67
Beneficium ſine titulo obtineri non poteſt. in 2. art. 3. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 8. 149
Beneficium & quamlibet prælaturam inferiorem ab epiſcopo quilibet poteſt renunciare in manibus ordinarij. in 2. ar. 9. q. prin. 1. partis 1. lib. nu. 23. 89
Beneficium poſſideri non poteſt abſque canonica inſtitutione in 3 ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1. 90
Beneficium ut dicatur eccleſiaſticum, ſubſtantialia concurrere debent. Et quænam ſint illa. & num. 12. & 13. in 3. art. 9. q. princ. 1. par. 1. li. num. 10. 90
Beneficium datur propter officium. in 2. artic. 9. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. num. 1. 88
Beneficium duobus inſolidum conferri non poteſt, etiam ſub conditione. in 17. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. num. 7. & 10. 67
Beneficium licet ſit curatum, poterit ibi præſentari exiſtens in ætate ſacerdotij. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 25. 82
Beneficium non confertur in inuitum. in 6. art. 4. q. prin. 1. part. 1. lib. numero 4. 29
Beneficium ordinem ſequitur. in 14. arti. 7. quæſtio. prin. 1. par. 2. li. numero 8. 65
Beneficium patronatum habens, an poſſit ſibi ſucceſſorem eligere, uel ſaltem cum epiſcopo & patrono in illo. in 21. art. 6. q. prin. 1. par. 2. li. num. 1. & 5. 58
Beneficium patronatum commendari non poteſt ſine conſenſu patroni. in 1. art. 7. q. prin. 3. par. 2. li. num. 2. 234
Beneficium patronatum, quod promotus habebat, an uacet per promotionem ad epſcopatum, adeo quòd patronus poſſit ad illud præſentare. in 15. art. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. & 8. 56
Beneficium primum patronatum an vacet, per præſentationem ad ſecum beneficium patronatum. Et nu. 5. in 17. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 1. 57
Beneficium primum vacat per adeptionem 2. incompatibilis. in 16. art. 6. q. prin. 1. part. 2. li. nu. 1. eo.
Beneficium primum vacat per adeptionem 2. in 15 arti. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2. 56
Beneficium quando dicatur vacare de iure & de facto, uel quando de iure tantum. in 9. articu. 6. quæſtio. princip. prima part. ſecundi lib. num. 3. 52
Beneficium, quod presbytero dari debet, non poteſt pari per epiſcopum diſpenſando cum non presbytero, ſine epiſcopi conſenſu. in 7. art. 10. q. prin. 1. part. 2. li. nu. 2. 111
Beneficium retinendum eſt ex inſtitutione canonica. Et quid in prophanis. num. 7. in 6. articu. vndecima quæſtio. princip. 2. part. 2. lib. num. 6. 203
Beneficium ſacerdotale, ex ſacerdotis diſpoſitione poteſt dari non ſacerdoti ab epiſcopo vna cum patrono ſeu hærede patroni. in 6. art. 5. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2. 227
Beneficium ſibi conferre nemo poteſt. Item diſtinctio inter dantem & recipientem. Item inter baptizatum, & baptizantem. Inter item veſtitum & veſtientem. nume. 9. in 1. articu. 8. quæſt. princ. 1. par. 2. lib. num. 7. 83
Beneficium ſi epiſcopus contulerit iure deuoluto, ante quadrimeſtre elapſum, an validatur collatio, etiam per ſuperuenientem patroni conſenſum. in quarta articu. 3. quæſtio. princip. 3. part. 2. libri numero 5. 121
Beneficium ſimplex an poteſt tenere maior ſeptenio, non tamen ad regimen & adminiſtrationem admitti ante quatuordecim annos. in 26. ar 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6. 77
Beneficium ſimplex poteſt habere ſeptennis. in 2. ar. 7. q. prin. 1. part. 2. li. num 9 60
Beneficium ſimplex, quid. in 2. articu. 8. quæſtio. princip. 1. part. 2. lib. numero 8. 83
Beneficium viuentis, dari non poteſt. in 20. art. 6. q. prin. 1. part. 2. li. numero 4 58
Beneficium vacans non poteſt ordinari per epiſcopum, patrono inuito. in 6. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 23 45
Beneficium vacare dicitur, item & eccleſia per renuntiationem. in 6. art. 6. q prin. 1. part. 2. li. 3 eo.
Ad beneficium vnum hodie duo fere præſentantur & inſtituuntur. in decimoſeptimo artic. ſeptima quæſtio. princip. 1. part. ſecundi lib. numero 13 67
Ad beneficium vacaturum ius tribui, iura vetant. in 6. ar. 5. q. princ. 1. part. 2. li. nu. 13 45
Beneficium an ſit penſio ibid. nu. 60. 109. & nu. 74 87
Beneficium datur propter officium. in 1. lib. tract. Io. Nico. Delp. numero 33 81
Beneficium cum vxore nemo tenere poteſt. in tractat. Paul. de Citad. numero 8 62
Beneficium quando dicatur uacare de iure & de facto. in tract. Roch. de Curt. nu. 86 14
Beneficium vacans de iure & non de facto an ad illud poſſit patronus præſentare. ibid. eo.
Beneficium patronatum an poſſit legatus de latere conferre. in 7. par. trac. Paul. de Citad. nu. 16 74
Beneficium an amittat irregularis. in 2. lib. tract. Ioan. Nic. Delph. numero 172 90
Beneficium nullum habens an poſſit ordinari. in tract. Roch. de Curt. numero 58 23
Beneficium quomodo cognoſcatur. in 1. lib. tract. Io. Nic. Delph. num. 30. & ſeq. 81
Beneficium in eccleſia patronata conferre poteſt Papa ſine laicorum præſentatione. in 3. par. trac. Paul. de Citad. num. 3 60
Beneficium in ius penſionarium ſuperueniens an extinguat penſionem. in 1. li. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 88. & ſeq. 88
Beneficium conferre & ad beneficium præſentare differunt. in tractat. Roch. de Cur. nu. 25 9
Beneficium debet conferri ei qui benefecit. in tracta. Roch. de Curt. numero 46 11
Beneficium poteſt conferri abſenti. in tracta. Paul. de Citad. numero 57 66
Beneficium renuntiatum cauſa permutationis vere vacat. in 1. li. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 146 88
Beneficium permutare quando quis cogatur. in 2. li. tract. do. Io. Nic. Delph. nu. 153 89
Beneficij collatio facta ab epiſcopo ipſimet patrono poſtmodum conſentienti, valet. in ſecundo articu. 2. quæſtio. princip. tertia par. 2. lib. num. 7. 212.
Beneficij diuiſio, vt fieri poſſit quatuor requiruntur. in 17. arti. 7. q prin. 1. par. 2. li. nu. 4. & 11. 66. & 67
Beneficij collatio facta ab epiſcopo, patrono poſtmodum intra tempus indultum à iure, conſentiente, an valeat. ibidem numero 25 213

Be-

INDEX.

Beneficii collatio facta irrequiſito conſilio, non ualebat ipſo iure, ſi debebat conſilium requiri. ibi. nu. 23 eo.

Beneficii collatio facta ab epiſcopo, patrono non conſentiente, nec contradicente intra tempus datum ad præſentandum valet. Et quid, quando per negligentiam patroni, ius ſuum translatum eſt ad alium inferiorem epiſcopum ibi. nu. 27. & 28 214

Beneficii collatio facta a prælato, præſente & tacente capitulo valet. in ſecundo articu. ſecunda quæſtio. princip. tertię part. 2. libr. numero 18 213

beneficii collatio facta ab epiſcopo iure deuoluto patrono abſente, non valet. in ſecundo articul. ſecundæ. quæſtio. prin. 3. par. 2. lib. numero 21 eo.

In beneficii collatione licet non ſit liberalitas in dando; eſt in tamen in cui dando. in 6. articu. 6. quæſtio. princip. primę partis ſecundi lib. nu. 16 46

beneficii collator poteſt reuocare collationem alicui factam, ob ingratitudinem per illum in eius perſonam commiſſam. in quinto artic. 5. q princ. 2. part. 2. lib. nu. 6 162

beneficii collatio, dicitur quædam donatio. Et quid de pręſentatione. numero octauo in tertio articul. prima quæſtio princip. 1. part. 2. li. num. 4 1

beneficii conditiones & qualitates non poſſunt per epiſcopum immutari, etiam cum hæredis conſenſu ſed bene pro una vice. in ſeptimo art. 6. q. prin. 3. lib. nu. 6 28

beneficii iuris patronatus permutatio facta a beneficiatis epiſcopo eis authorizante, patrono non uocato, nec conſentiente, eſt ipſo iure nulla, ſed reconualeſcit ſuperueniente tacito vel expreſſo conſenſu patroni. in 2. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 29 214

beneficii natura poteſt ſemel mutari ab epiſcopo & patronis, iuſta cauſa ſtante. in vigeſimoſecundo articu. 7. quęſtio. princip. 1. par. 2. lib. nume. 4 72

beneficii patronati impetratio, facta mentione iuris patronatus laicorum, an valeat. in 13. articu. 9. quęſtio. principa. tertię par. ſecundi lib. nu. 1 242

beneficii patronati laicorum impetratio facto, nulla de eis facta mentione in literis apoſtolicis, an conualidetur patronis tacentibus per quatuor menſes. in vigeſimoquarto artic. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 1. 244

beneficii pattonati impetratio, tacita qualitate, quod ſit patroni laici, dicitur ſubreptitia in 12. quęſtio. principa. 3. part. ſecundi lib. numero 1 241

beneficii permutatio, & an quando teneat ſine patroni conſenſu. in 6. articu. ſexta quęſtio. principa. primę par. 2. li. nu. 33 47

In beneficii patronati permutatione an vocari debeant patroni. in 6. art. 6. q prin. 1. par. 2. lib. nu. 18. 46

beneficii poſſeſſio corporalis an transferatur in inſtitutum ſeu inueſtitum, per inſtitutionem ſeu inueſtituram. & num. 2. in 6. artic. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 252

beneficii poſſeſſio qualiter acquiritur per inueſtitum. in 8. artic. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 eod.

beneficii poſſeſſio acquiritur inſtallatione beneficiati, in ſede rectoris. in octauo articulo, vndecimę quæſtio. principa. tertia partis ſecundi lib. nu. 2 eo.

beneficii poſſeſſio retinetur per inueſtitum, ſolo animo, etiam ſi ab eo ſit expulſus per tirannum, excommunicando expulſorem, & inferendo alias cenſuras eccleſiaſticas. in 10. art. 11. q. princip. 3. par. 2. lib. nu 1 eod.

In beneficii poſſeſſionem inductio facta ab eo, qui poteſtatem, uim collationes habet in primo articu. 11. quęſtio. principa. tertię par. 2. lib. nu. 6 251

Beneficii proprietas & poſſeſſio uacat per permutationem. in 6. artic. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 17 46

beneficii renunciatio fieri debet cum conſenſu patroni, ſiue laici, ſiue clerici. in quinto articu. quintę quęſtio. princip. primę par. 3. lib. numero 1 25

beneficij renuntiatio quo caſu poſſit fieri in manibus ſolius patroni, etiam ſine epiſcopo. in quinto articu. quinta quęſtio. princip. 1. par. 3. lib. nu. 2 eo.

beneficij reſtitutio facta per Papam, clerico depoſito, non facta mentione de patronis laicis, non valet in 10. articu. 9. q. princia. 3. par. 2. lib. nu. 3 242

beneficii tam minoris, quam maioris eſt probibita in 17. art. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 2 66

beneficiis fundator an poſſit iure ordinare quo adhæredes ſanguinis tantum ius patronatus tranſeat, & numero 4. in 2. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 131

beneficii acquiſitio per quamcunque diſpoſitionem ſimoniacam eſt ipſo iure nulla. in trac. Roch. de Curt. nu. 10 17

beneficii eccleſiaſtici cauſa quę ſit. in primo lib. tracta. Ioan. Nic. Del num. 33 81

beneficii fructibus diminutis an penſio ſit diminuenda. in 1. lib. trac. do. Io. Nic. Delp. nu. 84 84

beneficii indignus qui ſit. in 2. lib. tracta. domi. Ioan. Nicol. Delph. numero 168 90

Beneficij natura conſideranda ſuper eſt in inſtitutione in tract. Roch. de Cur. nu. 8 7

beneficii permutatio an perficiatur ex his verbis placet nobis in 2. li. trac. do. Io. Nic. delpg. nu. 155 89

beneficii permutatio ſine conſenſu patroni an ſit valida in trac. Roc. de Curt. nu. 8 7

beneficii permutatio an fieri poſſit cum habente ius ad rem in 2. li. tra. do. Io. Nic. delph. nu. 165 91

beneficii in permutatione an debeat fieri reſignatio in trat. Roc. de Cur. num. 8 7

beneficii, per renunciationem, aut permutationem vacantis, ad miſſio & collatio per quem fieri debet in 2. lib. tracta dom. Io. Nic. delph. nu. 139. & ſeq. 88

beneficii in vacatione quę ſit ex permutatione non eſt circulatio niſi in ſit fraus. in 2. lib. trac. do. Io. Nicol. delph. nu. 138 eod.

beneficii uacationem ignorans patronus an ei currat tempus. in tract. Roch. de Cur. nu. 58 12

beneficii unio in quo patronus habet iuſpatro. fieri an poſſit inuito patrono. in trac. do. Io. Nicol. delph. nu. 225 93

beneficio a ſufficiens quando ſit perſona in 10. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 228

beneficio patronato an renuntiari poſſit ſine patroni conſenſu. in 15. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 12 66

beneficio renuntiare, uel recedere a parochia quis non poteſt, ut non teneatur ad refectionem eccleſię. Et quid de uaſallo volente feudo renuntiare. Quid item in emphyteota. in 5. art. 7. q. prin. 3. li. n. 2 30

beneficio patronato an poſſit renuntiare beneficiatus ſine patroni conſenſu in 17. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 57

In beneficio patronato an poſſit dari coadiutor ſine patroni conſenſu in 20. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1. 3. & 6. 58

beneficio ſi rector aliquis ſit priuatus patroni poterunt in eodem libello petere illum priuandum. in 9. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. n. 2 52

In beneficio ius toleratus a prelato cogi non poteſt oſtendere titulum, tamen prelatus poteſt in ſe aſſumere onus probandi defectum tituli. in 2. art. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 221

beneficio vacante de iure non de facto an patronus poſſit pręſentare. Et quid in electione in 9. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 52

beneficio nullo vacante non poteſt fieri pręſentatio. in tracta. Roch. de Cur. nu. 36 14

beneficio propter delictum vacante an uacet penſio. in 1. lib. tra. do. Io. Nic. delph. nu. 75 83

beneficia an amittantur defectu ſuperueniente. in duodecimo art. 7. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 5 64

beneficia de iure non ſunt diuidenda. in 13. art. 1. q. prin. 2. par. 2. libri numero 2 123

beneficia duo vnus poteſt habere de iure, & altero priuari ab epiſcopo, niſi acceſſerit diſpenſatio, quę etiam poſtmodum conceſſa, ſufficit in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 44

beneficia in Apulia ſunt ualde tenuia. in 3. art. 6. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 27 57

beneficia in Apulia & terra laboris ſunt tenuiſſima. in 15. art. 7. quaſ. prin. 1. par. 2. lib. nu. 15 66

beneficia inferiora promoti ad cardinalatum, an vacent propter illam promotionem in 15. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 57

beneficia infimi etiam gradus non ſufficit ętas annorum quinque in 26. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 77

beneficia & ordines quam ætatem requirant. ibi. nu. 9. eo.

beneficia inſtituta ſunt propter diuina officia. in 4. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 8 89

beneficia non habentur ſine canonica inſtitutione, nec pręſcriptione poſſunt acquiri. in 7. articu. 10. quęſtio. princip. 1. part. primi lib. num. 2 103

beneficia non pręſcriptione, ſed inſtitutione acquiri. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 90

Beneficia duo curata licet ſimul detineri non poſſint, tenuta tamen poteſt. Et an præſentatus poſſit adminiſtrare ante inſtitutionem in 3.art.9.q.princ.1.par.1.lib.nu.30. 93
Beneficia non poſſunt permutari ſine ſuperioris conſenſu. & quid ita. nu.7.8.in 2.art.3.q.prin.2.par.1.lib.nu.6 149
Beneficia omnia officialium curiæ & capellanorum Papæ, dicuntur vacare in curia.in 22.art.6.quæſtio.princ.1.par.2.lib.nu.2 58
Beneficia patronata ſi conferrentur per Papam, laici auocarentur ab ædificatione eccleſiarum.in 22.art.6.q.prin.1.part.2.lib.nu.3 eo.
Beneficia patronata laicorum non includit reſeruatio generalis.ibi.numero 4 eod.
Beneficia patronorum laicorum nullo modo dicuntur in Curia vacare. in 13.arti.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 242
Beneficia perpetuo commendata tanquam vacantia per mortem vel renuntiationem, conferuntur per Curiam,in 14.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.12 56
Beneficia plura quis in eadem eccleſia de iure habere non poteſt, etiam cum diſpenſatione epiſcopi.& nu.7.in 15.art.ſeptima q.prin.1.par.2.lib.nu.2. 65
Beneficia plura quem poſſe habere, quomodo ſit accipiendum.in 15.ar.6.q.prin 1.par.2.lib.num.10 56
Beneficia plura non curata quis poteſt habere.in 15.art.7.q.princ.1.par.2.lib.nu.4 65
Beneficia plura vt quis habeat, an, quando, & per quem poſſit diſpenſari.in 15.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 eo.
Beneficia principalia ſine cura non poſſunt conferri minori quatuordecim annis.in 26.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3. 77
Beneficia priora vacant per promotionem ad epiſcopatum, ſecus ad cardinalatum.in 16.art.7.q.princ.1.par.2.lib.nu.2 66
Beneficia promoti ad epiſcopatum, vacant, quamuis poſtea non ſit epiſcopus, ſi ſciens ſe inhabilem fecit ſe in epiſcopum conſecrari.in 15.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 56
Beneficia requirentia ſacros ordines, illos non requirunt promotionis tempore, ſed ſufficit illos adſumi infra terminum iuris, niſi expreſſe aliud diſponatur.in 29.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3. 79
Beneficia ſimplicia ſunt tanta, vt inde clerici pauperes viuant.in 2.ar.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.6. 83
Beneficia tenuiſſima ſunt in Apulia, & terra laboris.in 2.articu.8.q.prin.1.par.2.lib.nu 7 eod.
Beneficia vacare dicuntur per permutationem item poſſeſſio, & proprietas beneficij.& nu.3.in 6.art.6 q.prin.1.par.2.lib.nu.2 44
Beneficia compatibilia & incompatibilia quæ ſint.in 1.lib.tract.do.Io.Nico.Delph.nu.55 82
Beneficia ex cauſa permutationis renunciata epiſcopus differens conferre debet per ſuperiorem compelli.in 2.lib.tract.do.Ioan.Nicol.Delph.nu.152 89
Beneficia eccleſiaſtica an ſine conſenſu epiſcopi conferri poſſint. in 6.par.tract.Pau.de Cita.art.4.nu.24 72
Beneficia exteris non ſunt conferenda.in 2.lib.tract.do.Nicol.Delph.nu.198 91
Beneficia omnia ſunt papę manualia.in 7.par.tract.Paul.de Citad.art.1.nu.15 74
Beneficia plura incompatibilia an quis ex conſuetudine obtinere poſſit. in 1.lib.tract.do.Nic.Delph.nu.58 82
Beneficia quæ permutantur an dicantur vere vacare. ibidem numero 136 88
Beneficia plura an vno permutari poſſint.ibidem nu.164 89
Beneficia ſuperiora quæ dicantur.ibid.nu.57 82
libri tract.do.Io.Nic.Delph.nu.84. 84
Beneficij indignus quis ſit.in 2.lib.tract.Io.Nicol.Delph.nume. 160. & ſequen. 89
Beneficiorum collatio ſpectat ad ordinarium.in 4.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 84
Beneficiorum natura eſt, ut illis per epiſcopum prouideatur.in 24.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.20 76
Beneficiorum quædam ſunt maiora, quædam media, quædam minora in 17.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 66
Beneficiorum renuntiatio fieri debet in manibus Epiſcopi.tamen ſi beneficium eſt patronatum fieri debet in manibus epiſcopi, cum conſenſu patroni, ſiue laici, ſiue clerici.in 5.art.5.quæſt.princ.3 lib. numero 2 23
Beneficiorum vocatio vera an detur.in 19.artic.9.quæſt.prin.3.par.2.lib.nu.3 243
Beneficiorum vacantium fructus primi anni, applicari poſſunt alicui perſonæ ſingulari, conſuetudine vel ſtatuto ita ſtante.in 8.art.2.q.prin.3.lib.nu.1 8
Beneficiorum vacantium fructus, an poſſint retineri in eccleſijs patronatis, ſine conſenſu patroni per epiſcopum cum capitulo.in 8.art.2.q.prin.3.lib.6 9
Beneficiorum fructus poſſunt arrendari.in 10.art.5.q.prin.2.par.1.li.num.4 155
Beneficiorum libera inſtitutio an ad epiſcopum pertineat.& nu. 47.in 5.art.10.q.prin.1.part.1.lib.nu.4 98
Beneficiorum collatio in diuerſis diœceſibus vel in eadem per permutationem vacantium an diuerſo tempore fieri poſſit in 2.lib.tracta.Io.Nic.Delph.nu.144 88
Beneficiorum in prouiſione conſuetudo præfertur iuri communi.in tra.Roch.de Curt.nu.2 34
Beneficiorum permutationes quæ fiunt tacite ſpuriorum gratiarum ſint licita & valeant.in 2.lib.tra.Io.Nic.Delp.nu.162 89
Beneficijs in conferendis præfertur ſenior.in tracta.Roch.de Curt.numero 42 10
Beneficijs quomodo iure antiquo prouidebatur. Et quomodo hodie. & num.37.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.36 100
In beneficijs minimis plura permittuntur, prohibita in magnis, curatis & dignitatibus.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.30 93
In beneficijs non luxum, ſed neceſſaria duntaxat deſiderare conuenit. in 7.art.8.q.princ.1.par.1.lib.nu.5 74
In beneficijs ſucceſſorem ſibi nemo poteſt eligere ne quidem Papa vide.& nu.59.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.31 94
Beneficijs alijs renuntiare is, qui promotus eſt ad epiſcopatum.in 15.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 56
In beneficijs conferendis ſenior eſt præferendus.in 26.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 186
In beneficijs largiſſima fit interpretatio.in 1.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nume.2 82
In beneficijs patronatis nullum ius nec authoritatem habet extraneus. in 3.ar.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.7 85
In beneficijs quid inſpiciendum ſit circa perſonam confirmandam. in 10.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 228
In beneficijs ſimplicibus multa permittuntur, quę non permittuntur in pluribus dignitatibus perſonatibus, & alijs beneficijs pinguibus.in 2.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 83
Beneficiatus rationem reddere debet adminiſtrationis temporalium, patrono clerico, non autem laico.nu. 2. & qua ratione illa redditio fiat.nu.4.in 5.art.2.q.prin.3.lib. 8
Beneficiatus viuere debet de redditibus eccleſiaſticis, & reditus patrimoniales ſuis conſeruari.in 4.art.3.q.prin.3.lib.nu.1. 14
Beneficiati tenentur contribuere in reparacione eccleſię: niſi conſuetudo foret in contrarium.nume.2.in 2.articu.7.quæſtio.prin.3.lib.nume.1 29
Beneficiatus habet duas adminiſtrationes, ſpiritualium & temporalium.in 16.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 124
Beneficiatus vnius beneficij an poſſit ad aliud in ea eccleſia, uel in ea præſenta.in 15.art.7.quæſt.princip.1.part.2.lib.numero 1.7.11. & 14 65.& 66
Beneficiatus vnius beneficij etiam curati, poteſt pręſentari ad aliud, etiam ſi ſit curatum, vel dignitas.in 15.articu.7.q.princ.1.part.2.lib.nu.8 66
Begninate habentes iuſpatronatus, cenſentur vt patroni eccleſiaſtici, & hoc verum ſi iuſpatronatus ſpectat ad eos ut ad collegium: nam tunc gaudent priuilegio fori eccleſiaſtici; ſecus ſi habent iuſpatronatus ratione patrimonij: quia tunc laici reputantur: non autem Eccleſiaſtici.in decimo art.1.q.princip.primæ partis, primi libri numero 1 9
Bigamo de facto promoto character imprimitur.in 13.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 eo.
Bigamus an poſſit per patronos ad beneficium patronatum præſentari. in 13.articul.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 64
Bigamus poteſt fieri epiſcopus, & etiam cum diſpenſatione, cardinalis ibid.nu.12 65
Bigamus poteſt monachari, non autem fieri rector ſcholarium. in 13.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.7 64
Bigamus eſt priuatus omni priuilegio clericali, etiam in foro ſeculari. ibi.nu.8 eod.
Bigamus non poteſt præſentari, nec eligi, vel ordinari, niſi cum Papæ diſpenſatione.ibi.nu.9.& 14 65
Bigamum eligentes, an priuentur iure eligendi.in 13.art.7.q.princ.1.part.

part.2.lib.nu.10 eo.

Bigamia quot modis cantrahatur.Et quis ſit bigamus. in 13.arti.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.1 64

Cum bigamo diſpenſatum in ordine habendo,intelligitur diſpenſatum ad beneficium, & maxime curatum.in 13.ar.7.q.prin.1.par.2.li. nu.15 65

Bigami effecti monachi, poſſunt præſentari in eccleſiaſticis beneficys regularium.Limit.nume.19.in 13.artic.7.q.princ.1.part.2.libr. num.16 eo.

Bigami effecti monachi ſeu regulares, gaudent nihilominus priuilegijs eccleſiaſticis, non obſtante diſpoſitione c.vnici.de bigamis.ibid.numero 18 eo.

Bonum coactum dicitur irremunerabile.in 6. art.4.q.princ.2.par.1. lib.num.1 29

Bonum coactum non remuneratur.in tract.Pau.de Citad.nu.52 51

Bona minoris poßunt vendi pro dote mulieris conſtituenda cum iudicis tamen decreta etiam immobilia,in 8.art.5.q.prin.1.partis 1.libr. numero 21 37

Bona dotantis mulierem ſunt hypothecata viro pro euictione caſu quo contingerit perire cum diſtinctione an dos ſit promiſſa eſtimata uel ineſtimata.ibi.nu.8 36

Bona mulieris damnate pro aliquo crimine non publicantur,ſed mariti ſus eis ſuccedit.ibi.num.33 37

Bona dotalia mulieris non ſunt alienabilia quod priuilegium competit doti, & ad quem tranſit dos,eo modo bona dotalia eccleſia non ſunt alienabilia.ibi.nu.41 38

Bona prælati damnati pro aliquo crimine non publicantur, ſed erunt eccleſia cui fecit iniuriam.in 8.artic.5.q.princ. 1.part. 1.libr.numero 34 37

Bona quæ ſubiacent fideicõmiſſo non poſſunt alienari dantur tamen in ſupplementum dotis uel legitimæ filij.ibidem nu.22 eod.

Bona intelliguntur deducto ære alieno.in 3.art.10.q.prin.2.par.1.li. nu.5 172

Bona male acquiſita,ex quibus eſt conſtructa uel dotata aliqua eccleſia,quis reſtituere teneatur.in 14.artic.8.q.princ.1.part.1.lib.numero 2.& 3 77

Bona omnia vbi dantur,generalitas in ſuas ſingularitates reſoluitur. in 2.art.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.10 170

Bona ſi quis ſtatuerit pro beneficia creando, & uoluit ius patronatus ſpectare ad aliquem interueniente epiſcopi conſenſu,beneficium dicitur eſſe perfectum inſque quæſitum tertio nec ille inde poteſt mutare donationem beneficy,nec tollere ius patronatus illi tertio.in 21. art.1.q.prin.1.lib.nu.5 123

Bona ſua omnia dans,dat etiam ſpem actionis future.in 2.artic. 10.q. priu.2.par.1.lib.nu.4 170

Bona in fide qui eſt,non eſt in peccato.in 3.part.tract.Paul.de Citad. nu.18. 50

Bona alicuius ſi confiſcantur,non tranſit in fiſcum niſi illud quod trãſiret in extraneum.in trac.Roc.de Curt.nu.68 43

Bona clericorum pauperum eſſe debent.in 6.par.tract.Paul.de Citad. nu.2. 99

Bona eccleſia vendit poſſunt pro redimendis captiuis.in 3.par. tract. Pau.de Citad.nu.88 53

Bona eccleſia patronatæ non poteſt epiſcopus conuertere in præbẽdas. in tract.Roch.de Curt.nu.8 6

Bona dans uitam dare videtur P.de Cita.in 3.par.tra.nu.28. 55

Bona heretici ſunt ipſo iure & facto confiſcata.in trac.Roch. de Curt. nu.27 20

Bona mariti ſi confiſcantur non venit confiſcanda dos uxoris.in 3.par. trac.Pau.de Citad.n.52 56

Bonis vaſalli confiſcatis propter crimen leſæ maieſtatis fundum reuertitur ad eccleſiam in trac.Roch.de Curt.n.66. 43

Bonorum appellatione, continetur vniuerſitas.in 14.art.5.q.princ.2. par.1.lib.nu.2 156

Bonorum nomen,generale eſt atque vniuerſale.in 2.art.10.q.princ.2. par.1.lib.nu.8 169

Bonorum omnium uſufructu legato,accipiendum eſt de præſentibus,& de futuris.in 3.art.10.q.prin.2.par.1.lib.n.13 171

Bonorum poſſeſſio habet ſimilitudinem cum hæreditate.in 22.arti.2. q.prin.2.par.1.lib.n.2 179

Bonorum eccleſiæ alienatio permittitur pro eius reparatione vel refectione,vel etiam refectione domus ſacerdotis, ubi aliter non poteſt refici.in 2.art.8.q.prin.3.lib.n.1 29

Bonorum poſſeſſores de iure prætorio, an ſuccedent in iure patronatus etiam ſi quod non nominarentur hæredes.16.art.2.q.prin.2.par.1. lib.n.3 137

Bonorum omnium publicatio alicuius patroni facta per Iudicem ſecularem,cum ſpeciali mentione iure patronatus eccleſiæ non tenet quod etiam procedit non facta mentione iuris patronatus. in 8.art. 8.q.prin.3.lib.n.12.& 13 35

Bonorum ad poſſeſſorem tranſit iuſpatronatus.in tract. Roch.de Curt. nu.23 39

Bonorum in confiſcatione an tranſeat iuſpatronatus in tract.Roch. de Cur.nu.26 20

Bonorum in cõfiſcatione an veniat iuſpatronatus.in trac.Roc.de Curt. num.65 42

Bonis alicuius confiſcatis, tranſit in fiſcum,quod in extraneum tranſiret.in 8.art.8.q.prin.3.lib.n.8 34

Bonis aliquibus diſtribuendis ad pias cauſas ſi plures deputati ſint illi poſſunt ea diſtribuere in aliquem ex ſeipſis,dummodo egeat.in 5. art.8.q.1.part.2.lib.n.1 85

Bonis omnib.venditis,ius patronatus non tranſit in emptorem in 3.art. 10.q.prin.2.par.1.lib.n.6 172

Bonis omnibus publicatis propter delictum patroni,in qua uenit infamia,licet non ueniat ius patronat.poteſt tamen epiſcopus ſummarie de iam cognitis ſe informare, & ipſum patronum iure patronat. priuare in 8.art.8.q.prin.3.lib.n.15 35

Bonus patroni publicatis per iudicem ſecularem,propter delictum cõtra eccleſiam particularem uel uniuerſalem patratum,etiam non expreſſo ſigno uniuerſali,in publicatione, ipſe patronus iure patronatus priuatur.Et quid expreſſo ſigno uniuerſali.in 8.art.8.q.prin.3. lib.nume.16.18.20.& 21 35

Bonis publicatis futura non includuntur.in 9.art.2.q.prin.3.lib.numero 11 10

Bona fides in dubio præterea,non dolus & fraus.in 4.art.9.q.princ. 1.par.2.lib.nu.20 109

bona fides neceſſario non requiritur ad acquirendã, quaſi poſſeſſionem. in 24.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 29

bona fides qualiter probetur.in tractat.de Roch.de Curt.nu.35 21

bona uel mala fides quando præſumitur in incorporalib.in 2.arti.3.q. prin.1.par.2.lib.nu.5 16

bona fides requiritur in acquirenda quaſi poſſeſſione iuris patronatus, cum ſcientia & patientia domini.in 5.art.9.q.princ.2.part.1.lib. nu.5 176

bonus quilibet præſumitur.in 5.artic.10.q.princip.1.part.1.lib.numero 44 102

bonus quilibet præſumitur,niſi probetur malus.in 18.art.8.q.prin.2. par.2.lib.nu.1.191.& in 3.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 104

bonus quilibet in dubio præſumitur.Limit.n.8.in 2.ar.10.q.prin.1.par. 2.lib.nu.6 103

C.

CAeſar Lambertius,canonicus præbendatus & quo tempore fuerit promotus ad epiſcopatum Inſulenſ.in 15.arti.6.q.princ.1. par.2.lib.nu.7 56

Calendarium uniuerſitatem continet.in 5.art.10.q.prin.2.part.1.lib. nu.11 172

Calicem male partum conſecrans,tenetur vera domino in æſtimationem.in 14.art.8.q.prin.1.part.1.lib.nu.5 77

Campanella nõ reddit locum eccleſiaſticum.in 12.ar.9.q.prin.1.par. 1.lib.nu.4 107

Canonie ius ſpirituale eſt in 7.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 62

Canonicatus acquiritur per inſtallationem in choro, & loco ſibi per capitulum aſſignato.in 8.art.9.q.prin.3.par.2.lib.num.3 252

Canonicatus reſidentiam non requirit per totam Italiam.in 15.arti. 7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 65

Canonicè inſtitutus non remouetur ſine culpa.in tracta.Roch.de Curt. nu.52 13

Canonicus literatus, vel in dignitate conſtitutus, vocem pinguiorem dicitur habere.in 24.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.7 125

Canonicus contemptus in actu electionis, vel patronus collegiatus in actu præſentationis, quæ fit per collegium, debet agere de contemptu, ante lapſum termini appoſiti in edicto.in 26.art.6.q prin.2. par.2.lib.nu.7 186

Canonicus non dicitur habere ſucceſſorem.in 5.arti.1.q prin.1.par.2. lib.num.3 2

Canonicus ſuſpenſus à beneficijs, quare eligat, patronus vero ſuſpenſus

I N D E X.

ſus non præſentet.in 3.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 7

Canonicus condemnatus per ſententiam,canonicatus poſſeſſionem perdit.in 8.art.11.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 252

Canonicus poteſt eſſe teſtis in cauſa canonici,& frater pro fratre,conſanguineus pro conſanguineo.in 22.art.10.q.prin.2.par.2.lib.numero 2 201

Canonicus præſens,ad electionem non eſt vocandus.in 11.artic.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 169

In canonico epiſcapo ſunt due qualitates quæ in aliquibus actibus non poſſunt ſimul ſtare.in 13.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.7.5 229

Canonici abſentes poſſunt vices ſuas alteri committere.in 4.arti.3.q.prin.par.2.lib.nu.6 19

Canonici abſentes qualiter ſint vocandi,& citandi in electione remiſ. in 8.art.2.q.prin.2.par.2.lib.num.16 141

Canonici prælatum occidentes puniuntur,& quam nam pęna.in 6.art.8.q.prin.3.lib.nu.2 33

Canonici ſoli ob excellentiam comprahenduntur in ſtatuto vel lege ſaciente mentionem de capitulo.in 13.art.2.q.prin.1.par.2.libr.numero 2 11

Canonicorum vocatio ſacienda eſt ante electionem, vbi agi poteſt de contemptu.in 6.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.66 50

Canonicorum receptio poteſt fieri nō collegialiter.in 15.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.20 70

Canonicos eccleſiarum cathedralium lōgo doctiores eſſe conuenit,quā eccleſiarum inferiarum.in 24.articu.9.q.princ.1.par.2.libr.numero 6 99

Ex canonicis vnus ſi vellet admittere non canonicum,vel compromittere,& omnes tacerent an taciturnitas iſto caſu diſpoſitionem inducat.in 16.art.2.q.prin.2.par.2.lib.num.3 144

Capellania eſt beneficium ſimplex.in 30.art.7.q.prin.1.par.2.lib.numero 17 81

Capellanus a patrono præſentatus in monaſterio, poteſt recuſari per moniales,ſi non fuerit idoneus.in 5.art.5.q.prin.1.par.2.libr.numero 8 42

Capellani eccleſiarum collegiatarum vel parrochialium, licet eorum beneficia ſint relicta à teſtatore ſine aliqua cura coguntur nihilominus ibi celebrare miſſam,præſtare legationes & procurationes ratione viſitationis,& alia per clerum impoſita.in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.12 45

Capellanos debere eſſe perpetuos,quomodo ſit accipiendum in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.20 89

Capella quæ dicatur.in 6.art.11.q.prin.par.1.lib.num.1. 105

Capella vnde dicatur.ibi nu.3 eo.

Capella an conſecretur.in 9.art.4.q.prin.1.par.1.lib.in ver.an capella autem.num.3 31

Capella non poteſt fieri eccleſia collegiata in patroni præiudicium. & nu.3.in 1.par.6.q.prin.3.lib.num.2 25

Capella vel altare ſi edificetur in eccleſia patronata ius præſentādi cui competat cum conſtruente & dotante q.10.in 15.art.2.q.prin.1.parte 2.lib.num.1.2.& 5 12

Capella an fundari poſſit in eccleſia inuito plebano.in 3.par.tract.par.de cita.num.90 53

Capella inuita patrono in eccleſia chatedrali non poteſt ædificari.in 3.par.tract.Pau.de citad.num.3 57

Capella fundata ex mandato teſtatoris decedentis ante conſenſum Epiſcopi,non dicitur de hæreditate teſtatoris in tract.Roch.de Curt.num.1 26

Capella vel eccleſia quam teſtator mandauit conſtruendam præfinitione temporis,infra quantum tempus debeat conſtrui.in tract.Roch.de Curt.nu.15. 32

Capella non dicitur beneficium niſi ſequuta approbatione epiſcopi in tract.Roch.de Curt.nu.1 26

Capella conſtructa ex redditib.eccleſiæ iuſpatronatus acquiritur eccleſiæ.in tract.Roch.de Curt.nu.8 30

Capella quæ dicatur,& quot modis capit.in 2.par.tract.Pau.de Citad.nu.79 53

Capella in domo priuata haberi poteſt ibi.num.80. eo.

Capellę fundator an poſſit cogi ad dotem pro miſſis in ea celebrandis.in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.1 43

Capelle nomine quandoque venit eccleſia parochialis.in 2.par.tract.Pau.de Citad.num.83 53

Capellam fundans in eccleſia,num teneatur eam dotare.in 1.arti.6.q.prin.1.par.1.lib.num.27 53

Capellam,altare,vel quid ſimile conſtruens,an & quando compellatur ad ei dotem præſtandam in 19.artic.5.q.prin.1.par.1.libr.numero 1 43

Capellans uel altare quando fundator voluit adnecti & iungi eccleſiæ principali, nullo modo cadit dos.nu.19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.12 44

Capellam fundans in eccleſia an teneatur eam dotare.in trac.Roch.de Curt.nu.6 31

Capella fundat & dotatā ſi per clericum vel laicum intra corpus eccleſię matricis,uel alterius,an illa ipſa eccleſia,in qua fundata eſt dicta capella,acquirat iuſpatronatus vna cum conſtruente & dotante,an uero ſolus conſtruens erit patronus.& in 6.art.8.q.princi.1.par.1.lib.nu.1.3.4.& 5 73

Capella & altaria ſita intus eccleſiam,non requirunt dotem & poſſunt ędificari ſine dote.in 3.prin.q.1.par.1.lib.nu.5 20

Capellæ tanquam acceſſoria dependent à locis,in quibus ſunt,in 5.ar.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 105

Capellę vel altaria non grauantur decimis à collectoribus impoſitis.in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.12 45

Capellania vt ſit ſufficienter dotata quàm dos requiratur .in tract. do. Io.Nic.Delph.nu. 107 86

Capellanię perempta dota an ſubueniatur patrono.ibi.nu.123 87

Capellanię fundatę ex alienis bonis iuſpatronatus cui acquiratur.ibid.nu.108 86

Capellaniam fundare an vnicuique liceat.ibi.nu.101 85

Capellani non ſunt de corpore collegii canonicorum in tract.Roch.de Cur.nu.30 21

Capitulum ſede vacante non poteſt ſe intromittere in his quæ habent epiſcopo aliquod detrimentum generare.in 9.art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 16

Capitulum ſede vacante non ſuccedit epiſcopo niſi in caſibus à iure expreſſis.ibi.nu.2.vbi ponitur declaratio dictę regulæ. eod.

Capitulum ſede vacante ſuccedit epiſcopis in his quę ſunt neceſſariæ iuriſdictionis.ibi.nu.4.8.& 11 eo.

Capitulum ſede vacante poteſt dare licentiam edificandi eccleſiam: & acquirat iuſpat.ibi.num.5 eo.

Capitulum ſede vacante ſuccedit in his quæ ſunt iuriſditionis & ordinationis epiſcopalis .ibi.nume.6 eo.

Capitulum an & quando ſede uacante poſſit beneficia commendare. in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.30 93

Capitulum an & quando ſede vacante,poſſit aliquem pręſentare in beneficio iuris patronatus ſui epiſcopi,uel prælati defuncti.& nu.16.in 14.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 11

Capitulum an poſſit admittere in electione epiſcopi quempiam,qui de iure vel conſuetudine electioni ipſi intereſſe non poteſt.in 17.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 26

Capitulum poteſt pręſentatum inſtituere in 7.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 207

Capitulum iuriſdictionem.ordinariam habet.ibid.nu.3. eo.

Capitulum quæ poſſit facere ſede vacante.in 7.art.1.q.prin.3.part.2.lib.nu.5 eo.

Capitulum ſi quid eradet damnoſum & illicitum illi de vniuerſitate contradicere tenentur.in 17.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu 4. 14

Capitulum poteſt ſede vacante inſtituere præſentatos in locum defuncti epiſcopi.& an præſentare.nu.6.in 14.arti.2.q.princ.1.par.2.lib.nume.3 12

Capitulum ſede vacante an ſuccedat epiſcopo, quomodo ſit accipiendum.ibid.num.7.& 8 eo.

Capitulum epiſcopo non ſuccedit,niſi in caſibus a iure expreſſis, ibid.nume.6 eo.

Capitulum non ſuccedit epiſcopo in collationibus beneficiorum. ibid.num.4 eo.

Capitulum ſede vacāte in iuriſdictionalib.epiſcopo ſuccedit. & num.11.ibid.num.7 eo.

Capitulum ſede vacante poteſt proprio motu conferre eccleſiam uacantem patrono clerico,ſicut epiſcopus.Et hoc,quādo capitulum habet inſtitutionem.in 4.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 84

Capitulum ſede vacante non poteſt conferre beneficium, poteſt tamen illud commendare.in 14.articu.6.q.princip.1.par.2.libr.numero 8 55

capitulum ſede vacante nec præſentare,nec conferre beneficia poteſt.in 4.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.1. 32

capitulum vbicumque ſuccedit ſede vacante in collatione, ſuccedit etiam in præſentatione.ibid.nu.2 eod.

capitulum ſede vacante an poſſit conferre in tra.Roc.de Cur.n.69.24

Ca-

Capitulum ſede vacante an poſſit præſtare conſenſum. in trac. Roc. de Curt. nu. 24 28

capituli conſenſus an requiratur collationib. aliorum beneficiorum. in 4. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 206

capit. final. de elect. lib. 6. limitat. in 13. art. 6 q. prin. 2. par. 2. lib. numero 5. 6. & 7 171

capit. ſi. de elect. libr. 6. forma non obſeruata, an inſtitutio ſit ipſo iure nulla, vel annullanda. in 12. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 170

cap. nouit. de his, quæ fi. a præl. quare requirat conſilium tantum capituli, & c. ea noſcitur eo. tit. requirit conſenſum. & nu. 10. in 12. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 11

capit. c. quia propter. extra de elect. forma an ſit ſecunda in præſentatione. nu. 18. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 146

capit. quia propter. extra de elect. forma, locum habet in electionibus epiſcoporum, abbatum, & aliorum prælatorum eccleſiarum collegiatarum. ibid. num. 3 60

cap. 1. & c. 2. ut lit. pend. li. 6. quid diſcriminis, & vnde id hac beant. & nu. 15. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 11 53

cap. 2. vt lit. pend. lib. 6. locum etiam habet in præſentatione. in 13. arti. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 1 55

capit. cum autem extra de iure patrona. habet locum vſque ad quadrimeſtre, & aliquando minus, ſed vſq; ad inſtitutionem. in 13. arti. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 eo.

capit. ad c. ad veſtras. extra de iure patr. ampliatio. in 9. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 86

cap. quorundam. de elect. lib. 6. habet etiam locum in præſentatione. in 20. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 10 71

capituli appellatione, conuerſi non comprehenduntur. in 13. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 1 11

capituli congregatio quando ſpectat ad aliquem vel ad aliquos, licet poſſint conuocare non tamen minuere iuris terminum. in 19. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 146

capituli congregatio ſpectat ad antiquiorem nullum habentem officiũ congregandi. Et an ille poſſit punire contumaces. Et quando duæ partes eo caſu poſſint conſilium cogere. & nu. 10. 12. 14. 15. ibi. 147

capituli conſenſus non requiritur in donatione iuris patronatus, ſed requiritur epiſcopi. in 6 art. 1. q prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 110

capituli vicarius ſede vacante dicitur officialis epiſcopalis iuriſdictionis. in 7. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 207

cardinalis præſentari poteſt ad beneficium patronatum. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib nu. 3 66

carere, verb. quid importet. in 12. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4. 170

caſtrum ſi plures nobiles inſimul poſſident iure hæreditario, in quo quidem caſtro ſit ius patronatus, & ex conſuetudine præſcripta vel alia conditione oppoſita in initio fundationis, ſenior ipſorum ſolebat præſentare, qui quidem iam vendiderit partem ſuam illius caſtri, quis præſentauit venditor vel emptor, vel mortuo vendente illius filius, vel ſenior remanentium patronorum. in 16. art. 5. q. princ. 2. par. 1. lib. numero 1 158

caſus datur quod ius patronatus acquiratur ex præſcriptione ſola, ſed acquiritur ex præſcriptione ex titulo iuris patron. præſumpto, quod prouenit ex fundatione, conſtructione, vel dotatione, vel priuilegio qui titulus probatur conſuetudine tanti temporis &c. in 9. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 104

caſus in quo ſimilis habetur, pro expreſſo habetur. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 6 53

caſtrum dicitur quid vniuerſale. in tractat. Roch. de Curt. num. 45. 41

caſtri poſſeſſor in quo eſt ius patronatus an poſſit præſentare. in 6. par. tractatus Pauli de Citadinis. nu. 64. 66

cathedralis eccleſia an ſemper habeat ius patronatus. in tract. Roch. de Curt. num. 1 24

caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis. in 4. artic. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 108

caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis. in 3. arti. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 247

cathedraticum. quid. in 19. art. 10. q. prin. 3. par. lib. 2. nu. 2 2

cathedraticum, quid ſit. Et an præſcribatur. Et an veniat in petitione iuris epiſcopalis. ibid. nu. 1 60

cauſa limitata, limitatum effectum producit. in 5. art. 10. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 38. & 100. & in 18. art. 5. q. prin. 2. par. 1. libr. numero 3 158

cauſa feudalis agitanda eſt coram domino ſeu di fallit in quæſtione poſſeſſoria feudi, agitanda coram ordinario. in 7. arti. 9. q. princ. 3. lib. numero 3 39

cauſa in dubio ſemper præſumitur in Principe, ac Pontifice, etiam ſi illa non appareat. in 6. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 3 30

cauſa dicitur decidi ſecundum ius, ubi deciditur ſecundum conſuetudines vel ſtatuta loci. Et nu. ſeq. in 3. art. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. numero 34 94

cauſa limita limitatum effectum parit. in 17. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 17 26

cauſa pia quæ dicatur. in 3. par. tract. Pau. de Citad. nu. 49 51

cauſa ſummaria dupliciter poteſt accipi. in 1. art. 15. q. principa. 2. lib. num. 3 201

cauſa vna & eadem non eſt coram diuerſis Iudicibus agitanda, nec cauſe continentia diuidenda, nec electus ſeu præſentatus per diuerſa iudicia diſtrahendus. in 7. ar. 4. q. prin. 2. lib. nu. 2 158

cauſa cognitio, cum agitur de iure funerandi, ad quem iudicem ſpectet eccleſiaſticum vel laicum. in 10. art. 9. q. prin. 3. li. nu. 1 40

cauſa cognitio an requiratur in facienda compulſione, de qua in cle. 1. de iure patro. in 18. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 250

Ad cauſam pro intereſſe ſuo audiri debet comparens, ſi velit impedire miſſionem in poſſeſſionem, ſiui executionem inſtrumenti: ſeu ſententia. in 9. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 15 108

cauſa ceſſante, ceſſat legis diſpoſitio. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 82 49

In cauſa ſuccumbens, & non appellans, poterit poſtmodum habere regreſſum contra iudicem, qui male iudicauit. in 18. art. 8. q. princ. 2. lib. nu. 3 191

cauſa ceſſante, ceſſat & eius effectus in 4. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 3. 14. & in 2. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 8 54

cauſæ duæ ſi concurrant ad quemlibet effectum, & qualibet cauſa per ſe ſufficiet, defectus alterius cauſa tantum, non ſufficit ad extinguendum effectum. in 4. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu 4 57

cautela ad euitandum dubium, vt patronus intra tempus datum ad præſentandum, præſentet. in 16. artic. 1. quæſtio. principa. 2. par. 2. lib. num. 2 124

cæleſtini Papæ inconſtantia & leuitas. in 16. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 7 144

cæleſtini Papæ inconſtantia, & leuitas. in 1. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. num. 9 178

cenſuræ Eccleſiaſticæ appellatione, continetur excommunicatio, ſuſpenſio & interdictum. Et quo caſu prædictæ tres cenſuræ conueniant. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 88

centum legata a teſtatore pro eccleſia conſtruenda ſi non ſufficiant: an tenebitur hæres ſupplere. in tracta. Roch. de Cur. nu. 17 33

charitas perfecta incipit a ſeipſo in 1. art. 8. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 1. & 9 82

charitas tendere magis debet in eum, qui nos beneficio afficit, quam in alios. in 2. art. 3. q. prin. 3. lib. 10

charitas in primis eſt exercenda erga domeſticos. in tract. Roc. de Cur. nu. 14 7

chriſtus cur potius Petrum ſibi vicarium elegerit, quam Ioannem. in 14. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 6 229

chriſti actio noſtra eſt inſtructio. in 6. art. 4. quæſtio. princip. 1. par. 1. lib. nu. 2 29

chriſti omnis actio noſtra eſt inſtructio. in 3. par. tracta. Paul. de Citad. num. 53 51

chriſtianus quilibet eſt capax iuris patronatus. in tracta. Roch. de Cur. nu 4 18

chriſtiano omni ius patron. competere poteſt ibidem, nu. 10 19

chriſtiani etiam laici, large religioſi dicuntur. in 1. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 60

chriſtiani cur a Diabolo tententur, Iudæi minus. in 3. art. 7. q. princ. 1. lib. nu. 37 63

chriſtiani non poſſint eſſe in familiari exercitio Iudæorum. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 27 63

chriſtianorum duo ſunt genera. in 3. articu. 1. quæſt. prin. 1. par. 1. lib. num. 5 6

cibi ruſticorum qui & qui nobilium. in 6. part. tracta. Paul. de Citad. num. 14 72

citatio an requiratur in notorio. in 13. artic. 6. quæſt. princip. 2. par. 2. lib. nu. 1 170

citatio actualis requiritur, non tamen ſufficit mandatum de citando. in 19. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 172

citatio generalis & particularis, de qua in capitu. final. de electio. lib. debet fieri in qualibet præſentatione. in 9. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. num. 2 168

Cita-

Citatio generalis debet fieri omni caſu: ſpecialis ubi aduerſarius certus eſt. in 10. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 eod.
citatio generalis non ſuffiſit coelectore vel oppoſitore certo. in 11. arti. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 169
citatio generalis vel particularis vt habeat locum, certi qui dicuntur. Qui item incerti. in 11. articu. 6. quaſtio. principa. 2. par. 2. lib. num. 10 170
citatio generalis uel ſpecialis non eſt neceſſaria cum habens inſtituere admitti ex vrbanitate patronos ad præſentandum poſt tempus datum a iure. & numero 7. in 22. articu. 6. quæſtio. princip. 2. part. 2. lib. nu. 6 173
citatio per edictum, eſt ad inſtar citationis particularis, & in illius ſubſidium. in 24. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 174
citatio perſonalis ad domum debet fieri, quando proceditur contra citatum ad actum præiudicialem. in ſecundo artisu. 1. q prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 193
citatio præſumitur interueniſſe in ſeutentia longo tempore lata etiam quod non appareat de ea. in 7. articu. ſecunda q. princip. 1. par. 1. lib. num. 9 14
citatio ſpecialis vel edictum de neceſſitate non requiritur in collatione: tutum tamen foret, ſi fieret. & nu. 4. 9. in 3. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 166
citatio verb. quid determinet, quando determinat verb. in, Eccleſia. ibid. nu. 3. in 2. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 193
citatione facta generali vel nulla compatrono, vel oppoſitore ſe offerente ſponte, & præſente, an valeat inſtitutio facta. in 11. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2. & 7 169
citatione ſpeciali non eſt citandus abſens, qui præſentationi non conſenſit. in 2. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 193
citationis non requiruntur in ordinatione eccleſiæ, vel Prælati conſecratione. in 3. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 166
citationes generales & ſpecieles tot fieri debent, quot ſunt præſentationes in 1. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 193
citationes generales & ſpeciales fiunt ex mero iudicis officio non ad partis inſtantiam in 15. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 172
citationes ad hoc vt per habentem inſtituere fiant, quid requiritur. ibi. nu. 4 eo.
citationes quæ fiunt in principio iudicij, cauſæ cognitionem non requirunt. Et poſſunt fieri ab eo, qui iam iuriſdictionem haberet. in 7. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 167
citationes quænam fieri poſſint in ſuo & alieno territorio. in 7 artic. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 167
citatus citatione neceſſaria tenetur comparere tunc, velit, nolit. in 11. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 9 170
citatus ſpecialiter, an dicatur legitimus contradictor. in 13. articu. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 171
citari debent ſpeciali citatione tanquam certi primo præſentantes, & primo præſentati & alii inſerti generali citatione, competente contradictore vel præſentatore alterius virtute edicti vel ſpecialis citationis 2. in 1. art. 9. q. prin. 2. part. 2. lib. nu. 1 193
citari vbi debeat præſentatus ac ſimulatus abſens, & exiſtens in Curia Romana, vno primo præſentato. in 2. artic. 9. quæſtio. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 eo.
cicbariſtæ quomodo puniantur. Et quid Buffo. in 26. art. 9. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 3 100
ciuitas ſi fuerit obligata ad faciendum exercitum, cum princeps fecerit, ille non faciendo exercitum, per centum annos, non uultas ius quod habet in ciuitate ſibi obligata ad exercitum faciendum. in 7. art. 7. quæſtio. prin. 3. lib. nu. 2 31
ciuitas uel collegium ædificans eccleſiam, an ſingulis acquiratur iuſpatronatus. in 3. par. tract. Pau. de Cita. nu. 4 49
ciuitatis fauor eſt in ea eſſe ædificia pulchra. in 14. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 25
Pro ciue etiam habetur is, qui tamen non eſt ciuis, idque iuris fictione. in 16. art. 2. q. prin. 2. par. 1 lib. nu. 2 137
ciues præponuntur extraneis in tractat. Roch. de Curt. numero 45. & 48 11
clandeſtinitatis præſumptio tollitur per iudicis inſtitutionem. in 21. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 28
clare, dictio, quid importet. in 22. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 244
clare, & conſtare, verba iſta duo manifeſtationem exigunt, Citad. ibid. num. 5 eo.
clauium poteſtas an ſit data ſoli Petro. in 7. par. tracta. Pau. de Citad. numero 13 73
clauſula illa, licitas & manes, quid importet. in 12. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 170
clauſula illa Et quidam alij, non comprehendit vniuerſitatem. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 3 69
clauſula, Non obſtante, poſita in Principis conſtitutione, quid operetur in 10. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nume. 2 241
clauſula generalis, Non obſtantib. ſtatutis, præiudicatur ſtatuto clericorum. Eallit. nu. 4. illud. nu. 3 eo.
clauſula, nec aliter nec alio modo, quid operetur. in 6. art. 6. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 61 49
clauſula in reſcripto, Si non ſit alteri ius quæſitum, tollit omnem exceptionem. quæ poſſit allegari. 1. in 9. articu. princi. 3. par. 2. lib. numero 8 207
clauſula motus proprii, ſucceſſionem tollit. in 5. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 2 239
clauſula, Oneramus conſcientiam tuam, declaratio. in 13. ar. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 2 249
clauſulam debere referri ad proximiora, non ad magis remota, quomodo ſit accipiendum. in 6. art. 5. q. prin. 3. libr. nu. 11 24
clauſulam per generalem non derogatur iis quæ ſpeciali mentione opus habent. in 1. lib. tract. 10. Nic. Delp. nu. 229 93
clement. 1. hoc titu. diſpoſitio an habeat locum in præſentatis per procuratorem religioſorum vt illis terminus aſſignetur. in 6. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 248
clementina, Plures de iure patron. non habet locum, vbi ſit vnus tantum patronus eccleſiæ relictis pluribus heredibus. in 26. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 5 127
clementina, Plures de iure patronat. an habeat locum, quando ius patronatus ſpectat ad collegium vel vniuerſitatem. in 25. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 17 eod.
clement. plures habet locum in pluribus heredibus ex teſtamento, & etiam abinteſtato, ſiue heredes ſint ſui, ſiue extranei, ſint maſculi, ſiue fœminæ. in 25. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 20 eod.
clementina, Plures. de iure patronat. habet locum, non ſolum in pluribus heredib. vnius ex patronis, ſed etiam in omni caſu, in quo aliis ex titulis ius patronatus transfertur in plures. in 25. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 19 eo.
clementina plures multis modis limitatur. in tracta. Roch. de Cur. numero 5 37
clement. 1. hoc tit. diſpoſitio, in eo quod mandat diœceſano an procedat in inferioribus prælatis habentibus ius inſtituendi aliquo iure particulari. in 3. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 248
clement. 1. hoc tit. diſpoſitio quare non loquatur in præſentatis per laicos. in 5. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 60
clement. 1. hoc tit. diſpoſitio ac locum habeat impedimento obſtante in præſentato. in 8. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 eo.
clericales ordines qui ſint. Et quot. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 3. & 4 60
clericatus omnem honorem temporalem dignitate vincit in 2. arti. 1. q. prin. 3. lib. num. 5 4
clericus celebrans in eccleſia interdicta ſpeciali interdicto a iure inductio irregularitatem non incurrit. in 3. art 9. q. prin. 1. par. 2. libr. numero 8 89
clericus ceſſante infamia, num poſſet præſentari, in 20. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 21 97
clericus compatronus poteſt preces porrigere habenti inſtituere in 5. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 1 162
clericus coniugatus non poteſt eſſe vicarius epiſcopi. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 60
clericus coniugatus an poſſit præſentare in eccleſia patronata. vide in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 1. 7. & 9 eod.
clericus coniugatus non poteſt. eſſe rector ſcholarium. ibid. nu. 5. eo.
clericus coniugatus non poteſt habere beneficia. Et quid ita, incedens vel in habitu & tonſura, ex diſpenſatione poteſt, ibidem num. 6. & 8 eo.
clericus coniugatus quare non poſſit habere beneficium eccleſiaſticum. ibid. nu. 7 eod.
clericus non dicitur ambitioſus emittendo preces vt ſibi prouideatur de beneficio. in 3. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 84
clericus ratione cauſæ, aliquando conuenitur coram laico. in 5. art. 1. q. prin. 3. lib. nu. 2 5
clericus an deponi poſſit propter fornicationem. in 20. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 14 97
clericus Græcus matrimonium poteſt licite, etiam inter Latinos. in 83 art.

art.7.q.prin.1.par.2.lib.num.6 60

Clericus Grecus poteſt filÿs illegitimis prouidere, maxime ratione alimentorum ibid.num.8 eod.

clericus illiteratus ad ordines promoueri non poteſt.in 24.artic.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 99

clericus in patrimonialibus cenſetur laicus in 8.art.9.q.prin.3.par.2.lib.numero 2 240

clericus patronus pinguius ius habet in iure patronatus, quam laicus. Et quomodo id accipiendum.in 17.art.5.q.prin.3.par.2.libr.numero 4 230

clericus peregrinus non poteſt inſtitui, ſine approbatione & literis dimiſſorijs ſeu ordinarii.& nume.14.15.in 24.art.7.q.prin.1.par.2.lib.num.5 74

clericus poteſt de reditibus ſuorum beneficiorum alere cōiunctos pauperes.in 12.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.10 87

clericus non poteſt tabernas exercere, poteſt tamen domi ſuę uinum vendere per alium.in 26.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 100

clericus pręſentans ratione patrimonii, attenta eius origine, cenſetur laicus, & præſentatio patroni laici, dicitur totaliter ſpiritualis in 1.art.7.q.prin.2.par.2.lib.num.10 178

clericus primæ tonſure gaudet etiam priuilegiis clericalibus etiam ſi non incedat in habitu & tonſura, niſi fuerit monitus.in 2.arti.7.q.prin.1.par.2.lib.num.6 60

clericus an quis inuitus creetur.in 18.art.7.q.prin.1.par.2.libr.numero 3 67

clericus regularis an poſſit præſentari in capella vel altari fundato infra monaſterium regularium.& numero 45. Et quid in capella vel altari fundato in monaſteriis mendicantium. & numero 8.in 23.art.7.q.prin.1.par.2.lib.num.1 72

clericus regularis beneficiari non poteſt in eccleſia religioſorum, etiam abbate, & monachis conſentientibus.& nu.7.ibid.nu.2 eo.

clericus ſecularis vel regularis exercens bona ſecundum eius regulam & hoc faciens ex obligatione magis meretur quā laicus illud agens ſine obligatione.in 6.art.4.q.prin.1.par.1.lib.num.10 30

clericus ſecularis an poſſit habere vocem in cap.regulari, ex pacto in fundatione appoſito, vel ex conſuetudine, vel ex priuilegio. in 1.art.5.q.princ.3.par.2.lib.num.13 40

clericus ſecularis an poſſit pręfici eccleſia ſolita regi per regulares in vigeſimoſecund.art.2.q.prin.1.par.2.lib.num 2 72

clericus ſeptennis an poſſit præſentari ad eccleſiam ſine cura, dignitate vel perſonatu, habentem poſſeſſiones & reditus. quæ appellatur rectoria vel prioratus in 26.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1.77

clericus ſuſpenſus an requiri poſſit ut præſentetur, eligatur. vel poſtuletur, in 2.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 88

clericus vnius diœceſis, non poteſt recipi in alia diœceſi, ſine literis ſui proprÿ epiſcopi, nec vt promoueatur ad ordines, nec ut ſibi conferatur beneficium.in 24.art.7.prin.2.par.2.lib.num.5.& 7. 74

clericus aleator reiici poteſt a beneficio quærendo, non quæſito.in nono art.2.q.prin.3.lib.num.10 10

clericus cuiuſcunque ſit ætatis, an poſſit pręſentari. Et an requiratur quod ſit ſacerdos.in 25.art.7.q.prin.1.par.2.libr.nu.1 77

clericus amplexans mulierem, benedicere præſumitur.in 10.artic.3.q.prin.3.lib.num.6 18

clericus coniugatus viuens in communi cum fratribus, licet ipſe non teneatur ad onera in patrimonialibus, tamen fratres tenebuntur.in 7.art.1.q.prin.1.par.2.lib.num.6 8

clericus dilapidans bona eccleſiæ, an & quando accuſari vel denuntiari poſſit per laicos.in 2.art.2.q.prin.3.lib.num.6 7

clericus & laicus ſimul obligati conueniuntur coram epiſcopo.in 6.art.1.q.prin.1.par.1.lib.num.3 6

clericus proditor patriæ, beneficiis ſpoliatur.in 5.art.8.q.prin.3.lib.numero 2 33

clericus fundando, conſtruendo, & dotando eccleſiam de ſuo, & non eccleſiæ, acquirit ius patronatus tranſmiſſibile ad hæredes & extraneos, ut laicus, & cenſebitur laicalis patronus.in 7.art.8.q princ.1.par.1.lib.num.16 74

clericus ſi fundauerit & dotauerit eccleſiam, & non conſtet an id de patrimonio ſuo, uel ex bonis eccleſiæ, quale cenſebitur illud ius patronatus, eccleſiaſticum, an laicale.ibid.nu.17 eod.

clericus ſi habeat patrimonium & beneficium, & fundarit eccleſiam, vel capellam, an potius id egiſſe, præſumatur ex bonis eccleſiæ, quam ex patrimonio.ibid.num.18 eod.

clericus iurans ſubiectionem epiſcopo, & capitulo, non eo eſt ſubiectus ſingularibus de capitulo.in 15.art.7.q.princ.3.lib.nu.19.70

Clericus qui fecit impenſas de proprio patrimonio, in primo beneficio acceptans ſecundum beneficium incompatibile, non cogitur dimittere primum, niſi prius ſibi ſatisfiat de expenſis in eo factis. in 3.art.6.q.prin.1.lib.num.15 57

clericus ſi conſtruat eccleſiam in fundo ſuo, eam quę dotet ex pecunia alterius ſua eccleſiæ, ille, eius hæredes, atque eccleſia dicentur patroni, vario tamen reſpectu in 17.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.42.

clericus quo caſu reputetur laicus in iure patrona.in decimotertio art.1.q.prin.2.par.1.lib.nume.1 215

clericus aduena vt præſentetur quid requiratur in 6.par.trac.Pau.de Cita.num.100 67

clericus diues an debeat præferri pauperi.in tracta.Roch.de Cur.numero 49 11

clericus habens duas præſentationes de ſe factas an poſſit eligere quā velit, an vero proſequi vtranque.in tract.Roch.de Cur.nu.72.13.

clericus poteſt de reditibus ſuorum beneficiorum alere ſuos conſanguineos in trac.Roc.de Cur.num.15 7

Etiam dotare ſororem & filiam ibid.

clericus patronus ſi variat in præſentatione an ſit puniendus.ibid.numero 31 9

clerici appellatione, an variant epiſcopi.in 16.art.7.q.prin.1.par.2.lib.numero 4 66

clericum illiteratum ad ordines promouentis pœna.in 24.articu.9.q.prin.1.par.2.lib.num.3 99

clericum ordinandum qualem eſſe conueniat ibid.nu.4 eod.

clericum uel rectorem priuatum beneficio epiſcopus an poſſit reſtituere.in trac.Roc.de Cur.nu.8 6

clericum uel rectorem in quis poſſit præſentare alia ratione quam iuris patronatus ad eccleſiam.in trac.Roc.de Cur.nu.57 23

clerico coniugato non poteſt committi cauſa criminalis clericorum, ipſis etiam conſentientibus, etiam Epiſcopo. Et quid ita nu.3.in 3.art.7.q.prin.1 par.2.lib.num 4 60

clerici ubi conſiderantur tanquam tales, & ſic tanquam clerici tunc minor numerus clericorum trahit ad ſe maiorem numerum laicorum.in 7.art.1.q.prin.1.par.1.lib.num.4.verſi.ſubeundo 7

clerici accuſari nequeunt per laicos.in 2.artic.3.q.princip.3.lib.numero 5 7

clerici edificantes capellam ex prouentu eccleſiæ, ius patronatus ſuo patrimonio attribuentes, peccant.in 6.art.8.q.prin.1.par.1.li.numero 3 74

clerici excedentes terminos ſuos, facilius per eccleſiam compeſcuntur, quam laici.in 10.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 113

clerici poſſunt deſtribuere reditus eccleſiæ in pios uſus.in 7.artic.8.q.prin.1.par.1.lib.num.16 74

clerici coniugati, ſunt clerici quo ad priuilegium canonis, ſi quis ſuadente diabolo. & 6.in 3.artic.7.quæ.principa.1.par.2.libr.numero 2 60

clerici falſificantes literas Apoſtolicas, ſunt priuati officiis, & beneficiis & degradandi, & curiæ ſeculari tradendi in 22.art.9.q.princ.1.par.2 lib.num.2 98

clerici inſtituendi ſunt, de quorum bonis eccleſia eſt fundata.in 4.art.5.q.prin.3.par.2.lib.num.4 226

clerici locantes domos ſuas exercentibus uſuras, uel aliquo quocunq; modo concedentes, præſentari nequeunt in vigeſimotertio art.9.q.prin.1.par.2.lib.num.11 98

clerici in minoribus, an poſſint cogi ad dimittendas concubinas.in vigeſimo art.9.q.prin.1.par.2.lib.num.13 96

clerici patrimonii ratione in omnib. cenſentur laici, in 1.art.1.q.prin.2.par.2.lib.num.3 114

clerici primę tonſuræ an præſentari poſſint in beneficio patronato vacante.& nu.8.11.in 2 art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 60

clerici primæ tonſuræ poſſunt habere beneficiū remiſſ.& Quid de Pſalmiſta, an poſſit prgſentari in beneficio.in 2.artic.7.q.prin.1.par.2.lib.num.10 eod.

clerici quamuis primæ tonſura bona patrimonialia gaudent immunitate & priuilegio eccleſiæ, quoad quædam.in 2.art.7.q.princ.1.par.2.libr.num.7 eo.

clerici qui poſſint appellari.in 2.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 eo.

clerici unius diœceſis non ſunt recipiendi in alia diœceſi, ſine literis ſui epiſcopi fallit in notis.in 3.art.11.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 112

clericorum bona pauperem eſſe debent.in 6.par.tracta.Paul.de Cita.numero 2 99

clericorum numerus augeri debet creſcentibus facultatibus eccleſiæ.in trac.Roc.de Cur.num.27 28

Cle-

Cleritis patronis variare prohibitum eſt in 1.art.7.q.prin.2.par.2. 2.lib.nu.10 178
In clericis quædam prohibentur, quæ in laicis permittuntur. in 1. art. 7.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 177
Coactus eccleſiam ædificare an acquirat iuſpatro. in 3.par.tract.Paul. de Citad.nu.51 51
Coadiutor ſiue oppoſitor comparentes quæ poſſint obijci. in 13.art.8. q.prin.2.par.2.lib.nu.3 189
Coadiutorem dare ſapit ordinatione ſtatus eccleſiæ. in 20.art.6.q.prin. 1.par.2.lib.nu.2 58
Coadiutorem materia remiſſ. in 20.articu.6.quæſt.princip.1.part.2. lib.num.7 eo.
De coëlecti, comprẽſentati, & oppoſitritis iuribus quo caſu apparere non poſſit. in 13.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 171
Coelecti vel compreſentati conſenſus an faciat numerum. & nu.2.4. 6.& 8.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 85
Coelectores compreſentati ſeu oppoſitoras certi, citandi ſunt certi citatione, incerti, incerta, alioqui inſtitutio ſeu confirmatio nulla eſt. in 19.ar.6.q.prin.2.par.3.lib.nu.1 172
Cognatio ſpiritualis an poſſit contrahi per procuratorem. in 10. arti.7. q.prin.1.par.1.lib.nu.11 67
Collaterales qualiter ſuccedant patronis. in tractat.Roch.de Cur. numero 3 37
Collatio & comparatio numeri ad numerum, debet fieri in præſentatione, vt præſentatus poſſit inſtitui non tamen facienda eſt comparatio meriti ad meritum, zeli, ad Zelum. in 3. artic. 4. q.princi.3. par.2.lib.nu.1 222
Collatio & Confirmatio ſeu Inſtitutio quid differant. in 6.art.1.q.prin. 3.par.2.lib.1 207
Collatio, electio, confirmatio, & inſtitutio facta periuro, vt teneant, reſtitutia requiritur. 15.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.7 92
Collatio epiſcopi facta de beneficio vacante ſpectante ad præſentationem laici, ipſo ſpreto & irrequiſito, irrita eſt. in 6.art.6.q.princ.1. par.2.lib.nu.2.& 3 45
Collatio facta ab epiſcopo exiſtente extra diœceſim, præfertur collationi factæ eodem die ab eius vicario generali habenti ſpeciale mandatum conferendi. in 3.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 215
Collatio facta ab epiſcopo ſimpliciter patrono abſente, non valet. in 2. art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.22 215
Collatio facta de beneficio patroni clerici, a legato de latere, patrono ſpreto, tenet. Et etiam facta a Papa etiam beneficij patroni laici. in 2.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.31 214
Collatio facta de meo beneficio, me præſente & tacente, an valeat. in 2. art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.14 212
Collatio facta per epiſcopum intra tempus, an valeat, quando patroni non præſentant intra quadrimeſtre uel ſemeſtre. in 6.art.7.q.prin. 3.par.2.lib.nu.1 235
Collatio facta infamibus infamia iuris vel facti, etiam canonica, non valet. in 16.ar.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 92
collatio facta per epiſcopum ſpreta patrono, eſt ipſo iure nulla, ſi patronus non perſeuerauerit intra tempus. alias ſecus. in 20.ar.6.q.prin. 2.part.2.lib.nu.3 173
collatio facta per legatum à latere tenet de conſenſu patroni, etiam laici. in 12.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 241
collatio facta per habentem inſtituere, ſpreto patrono etiam laico, conualidatur pluribus modis. in 24.art.9.quæſt.princip.3.part.2.lib. numero 2 244
collatio fieri poteſt extra territorium. in 11.art.2.q.prin.3.par.2.li. numero 5 218
collatio liberalitatem ſonat magis, quam inſtitutio. in 1.art.1.q.prin. 3.par.2.lib.nu.6 205
collatia & Electio in quibus differant, in 12.art.1.q.princ.1.par.2. lib.nu.20 5
collatio proprie ad patronum non pertinet Limit. in patrono illiterato, & quando aliter conſtat de mente patroni. Et etiam, quando patronus dicit, Confero & præſento. in 7.art.1.q.prin.1.par.2.libri numero 1.2.3.& 4 3.& 4.
collatio quare non transeat ad Capitulum ſede vacante. in 3.art.1.q. 1.par.2.lib.nu.6 1
collatio, verbum large ſumptum, præſentationem & electionem includit. in 12.art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.34 6
collatio & præſentatio differunt. in 2.artic.4.q.principa.1.par.2.lib. numero 4 31
collatio non cadit in laicum, Secus de priuilegio Papæ. in 5.articu.10. q.prin.1.par.1.lib.nu.19 98
Collatio vim habet electionis, præſentationis confirmationis, & inſtitutionis. in 19.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.16 220
collatia zeli ad zelum, numeri ad numerum, meriti ad meritum, fit in erectione, non autem in præſentatione. in 17.art.5.q.princ.3.part. 2.lib.nu 6 230
collatia iſtud verbum quando accipiatur pro præſentatione. in tractat. Roch.de Cur.nu.75 13
collatia beneficiorum in diuerſis diœceſibus, vel in eadem per permutationem vacantium an diuerſo tempore fieri poſſit. in tract.do. Io. Nic.Delph.nu.144 88
collatia inſtitutio præſentatio, hæc verba in mandatis apoſtolicis poſitu an contineant ius patronatus laicale. ibid.nu.118 eod.
collatio an poſſit dici inſtitutio. in trac.Roc.de Cur.nu.76 13
collatio ſpectat ad epiſcopum, vbi non conſtat de patrono. in trac.Roc. de Cur.nu.29 33
collatia habet plus iuris quàm confirmatio. in 6.par.trac.Pau.de Cita. numero 56 65
collationem factam per canonicos contra Papæ mandatum valere. in 8.art.4.q.prin.1 par.2.lib.nu.3 34
Ex collatione, electione, præſentatione, poſtulatione, electione inſtitutione, & confirmatione quodnam ius transferatur. in 12.art.1.q.prin. 1.par.2.lib.nu.34 6
In collatione permutantium ſolum requiritur conſenſus patronorum, & non eorum præſentatio. in 21.artic.9.q.principa.3.part.2.lib. numero 1 244
collator non poteſt promittere beneficium vacaturum, nec etiam dare cuiquam poteſtatem conferendi beneficium vacans. in 2.art.4. q.prin.1.par.2.lib.nu.4 31
collator, prouiſor eſt mere ſpiritualium. in 1.artic.1.q.prin.2.par.1. lib.nu.11 115
collator ſemeſtre tempus habet ad conferendum. in 6.ar.2.q.princi.3. par.2.lib.nu.1 215
collatoribus ſex menſes dantur, ſex item præſentatoribus eccleſiaſticis. Limit.nu.9.in 1.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.8 115
collectandi ius quibus imponatur. in 2.tracta.Paul.de Cita.nu.35.47
collecta quid ſit. ibi.nu.36 eo.
collectis ſeparatim epiſcopis vel eccleſiis, &c. impoſitis an teneantur eccleſiæ ad talem collectam. in trac.Roc.de Cur.nu.8 17
collegium dupliciter præſentare poteſt. in 3.articu.4.quæſtio.princi.3. lib.nu.2 20
collegium, verb. cur potius vſurpetur pro collegio eccleſiaſtico, quam ſeculari. in 19.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 183
collegium vel vniuerſitas laicorum, an poſſit variare. in 19.artic.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.1 182
collegium quando eſt in congregando, potenter capitulares conſiſtunt in duabus partibus. in 19.articu.2.quæſtio.principa.2.par.ſecundi li. numero 7 146
collegium, vulgò del ſanto, ſitum in frontiſpicio S. Antonij è Padua, à quo conſtructum & dotatum fuerit. in 21.art.5.q.princi.1.par.2. lib.nu.2 42
collegij pars maior requiritur in pſentatione facta à patronis, vt à collegio. Secus, ſi vt à ſingulis, quia tum requiritur maior pars reſpectu aliarum partium, Et an ſit ratio differentiæ nu.4.10. in 2.artic.4.q. prin.3.par.2.lib.nu.1. 222
collegij maior pars quod facit, an valeat. in 8.art.2.q.princ.2.par.2. lib.nu.16 141
collegij iura in vno conſeruantur. in 19.artic.2.quæſtio.princi.2.part. 2.lib.nu.9 147
collegij totum corpus repræſentare perſonam vnius. in 17.articu.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.4 66
In collegio ſi tres, ſint, & duo velint promittere, tertio contradicente, duorum iudicio ſtandum erit, & nu.11. in 17.art.2.q.prin.2.par. 2.lib.nu.6 145
collegio an competat ius patronatus. in 7.par.tracta.Paul. de Citad. numero 18 74
collegia diuerſa eſſe poſſunt in eccleſijs collegiatis, & non collegiatis. in 1.art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 39
In collegijs eccleſiaſticis, capite deficiente, antiquior congregat. in 19. art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 140
commenda temporalis durat per ſemeſtre. in 14.ar.6.q.prin.1.par.2. lib.nu.16 56
commende natura, quæ. Quæ item prælaturæ. in 14.art.6.q.prin.1.par. 2.lib.numero 11 eo.

Com-

Commendatarius dicitur habere ſolam ſimplicemque commendationē. & non titulum. in 14. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 — 55
Commendatarius non dicitur poſſidere, & ideo non habet interdictum vti poſſidetis. ibid. nu. 6 — eo.
Commendatarius an comprehendatur appellatione Prælatorum. in 14. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 — eo.
Commendatarius ual perpetuus adminiſtrator poteſtatem habet fructuum percipiendorum. in 14. art. 6. q. prin. 1 par. lib. nu. 14 — 56
Commendatarius ſiue perpetuus adminiſtrator non habet beneficium in titulum, nec dicitur prælatus. & nu 6. in 14. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 — 55
Commendatario moriente in Curia, an beneficium dicatur vacare. in 14. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 — eo.
commendare, pro laudare, poni. in 1. artic. 3. q. princip. 2. par. 2. libr. numero 3 — 149
commercium poteſt eſſe inter Iudæos ſeu Saracenos & Chriſtianos, in rebus mobilibus & ſtabilibus. in 3. art. 7. q. princ. 1. par. 1. libr. numero 14 — 63
commiſſarius quod fecit videtur factum per ipſum committentem. Et quomodo ſit hoc faciendum. in 30. art. 7. q. principa. 1. par. 2. libr. numero 5 — 80
commiſſio facta à principe, nunquam poteſt exerceri extra teritorium committentis. in 6. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 — 137
commoditas inæſtimabilis non tranſit in creditorem. in 6. par. tracta. Pan. de Citad. nu. 69 — 66
compenſatio in dote non habet locum. in 3. par. trac. Pan. de Citad. numero 70 — 57
commutatio diſpoſitorum ad pias cauſas fieri non poteſt, nec in totum nec in parte. in tract. Roc. de Cur. nu. 33 — 29
commodum qui ſentit, & incommodum ſuſtinere debet. in 3. artic. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 4 — 63
communis opinio eſt ſequenda in iudicando & conſuluendo in 7. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. num 8 — 14
commune quod eſt, meum eſt. Et quomodo id accipiendum in 15. art. 7. q. prin. 1. lib. numero 10 — 76
commune communiter negligitur. in 6. art. 3. q. prin. 1. lib. nu 3 — 21
communio vſurarum prohibita eſt inter Iudæum & Chriſtianum. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 8 — 63
compatronum excommunicatum vel ſuſpenſum ad præſentandum an patroni poſſint admittere. in 16. arti. 2. q. princip. 2. par. 2. libr. numero 10 — 144
compilatio Sexti Decreta. an fuerit tempore Innocentii. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 — 52
compromiſſum factum ab uno nomine omnium, non valet præſentibus & contradicentibus. & nu. 6. in 17. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 1 — 145
compromiſſum fieri non poſſe, niſi omnibus electoribus conſentientibus in 16. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 — 144
compromiſſi & ſcrutiny differentia. in 8. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. numera 3 — 86
compromiſſarius an et quando poſſit patrem patroni præſentare. Et an quando pater compromiſſarius poſſit filium præſentare, vel eligere. in 13. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 1 — 87
compromiſſarius ad eligendum, dicitur procurator. in 7. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 1 — 33
compromiſſarius non poteſt prorogare, niſi ſemel data ſibi poteſtate prorogandi. in 23. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 — 184
compromiſſario eligente indignum ſcienter vel ignorante compromittentibus ratum non habentibus, electio reuertitur ad ipſos. Et quæ ratio ſit differentiæ inter compromiſſarios. in 7. ar. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 8 — 152
compromiſſary an poſſint variare. in 17. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 4 — 182
compromiſſarij præſentantes indignum, & compromittentes ſcienter, ratum habentes, erunt priuati illa vice iure præſentandi, in 7. arti. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 7 — 152
Compromittentes poſſunt iterum compromittere præſentato à fideicommiſſario renunciante. in 7. articu. 5. q. principa. 2. par. 2. libr. numero 11 — 162
Compulſus adire hæreditatem non debet detrahere trebellianicam. in 6. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 6 — 29
Conceditur de facili quod nocet nemini. in tra. Roc. de Cur. nu. 93 — 15
Concedere verbum, quando ponitur pro conſentire. in tra. Roc. de Cur. numero 75 — 13
Conceſſio ſeu collatio etiam facta per patronum clericum, vim præſentationis non habet in 14. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 — 181
Conceſſio facta ſine Capituli conſenſu, nulla eſt. in 27. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 — 128
Conceſſio verb. impropriè accipitur pro præſentatione, iuxta mentem concedentis. in 8. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 — 4
Concluſio cenſetur tacite reuocata admiſſis articulis poſt concluſionem ad inſtantiam actoris factam. in 2. 11. q. principa. 2. par. 2. libr. numero 6 — 208
Concluſio in cauſa, non requiritur in cauſis beneficialibus. Secus in cauſis prophanis. nu. 4. in 2. ar. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2. — eod.
concluſionis reuocatia facile fit Iudice ſciente, ſecus ignorante. in 2. arti. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 7 — eod.
Concluſum quando dicatur in cauſa. Et quomodo illa concluſio fiat. in 2. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 — 208
Conceſſio facta per prælatum, capitulo reclamante nulla, ex inde conſentiente capitulo, conualeſcit. in 16. artic. 1. q. princ. 2. par. 1. libr. numero 11 — 117
Argu. Quod conceſſum non reperitur, intelligitur negatum maxime locum habet in odioſis & nu. 12. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 1. libr. numera 8 — 98
Concubinatus an ſit crimen eccleſiaſticum, vel ſeculare. Et an ſit permiſſum de iure ciuili. in 20. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 18 — 97
Concubinarius publicus an poſſit præſentari. in 20. ar. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1. 3. 5 6. 7. 8. 21. & 22. — 96
Concubinarius licet occultus, eſt in peccato mortali. ibid. un. 2 — eod.
Concubinarius antequam priuetur beneficio, tres monitiones requiruntur, ibid. nu. 14 — 97
Concubinarius cum vult promoueri ad beneficium, conſilium eſt, ut dimittat concubinam. ibid. num. 15 — eo.
Concubinarii clerici quib. modis ſint perſequendi & tractandi. & nu. 21. 23. in 20. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 — eo.
Concubinarii vbi ſunt plures, quo ordine Iudex debeat eos perſequi, & tractare ibid. num. 12 — 96
condemnatus inique in foro conſcientiæ non tenetur parere. in 9. arti. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 2 — 177
conditio appoſita in donatione iuris patronatus, vt donatarius præſentet ad voluntatem alterius, & epiſcopi, an valeat. Et in quibus caſibus valeat ipſa donatio, & num. 3. in 4. art. 4. q. prin. 2. par. 1. libr. numero 1 — 151
conditio appoſita in limine fundationis, per quam ſeruatur patrono ius patronatus non ſolum eccleſiæ per eum fundare, ſed etiam capellarum & altarium conſtruendorum in ipſa eccleſia an valeat. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 88 — 85
conditio contra ius commune appoſita in limine fundationis, tenet, etiam ſi conſenſus epiſcopi poſtea interuenerit. Vide in 1. artic. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 91 — eo.
conditio contra ius diuinum appoſita in limine fundationis, accedente etiam epiſcopi conſenſu, nulla eſt. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. libr. numero 106 — 87
conditio impoſſibilis, adiecta donationi cauſa mortis, non vitiat donationem. in 21. art. 5. q prin. 2. par. 1. lib. num. 6 — 160
conditio inhoneſta & impoſſibilis, non contra matrimonij ſubſtantiam, fauore matrimony habetur pro non appoſita. in 21. arti. 5. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 6 — eod.
conditio, per quam reſeruatur ſibi & ſuis hæredibus ius patronatus, valet & tenet. in 1 art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 47 — 81
conditio, quòd fundus in quo eccleſia conſtruitur, ea funditus deſtructa reuertatur ad patronum. appoſita etiam in limine, fundationis cum conſenſu epiſcopi, non tenet. in 1. arti. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. numera 103 — 87
conditio quod eccleſia diruta dos reuertatur ad patronum, appoſita etiam in limine fundationis de epiſcopi conſenſu, non tenet. ibidem numero 104 — 87
conditio quòd in præſentatione facta per laicum, nulla requiratur ſuperioris inſtitutio, appoſita in limine fundationis de epiſcopi conſenſu, non tenet ibid. num. 105 — eo.
conditio, vt nulla inſtitutio requiratur, an poſſit poni in limine fundationis beneficij. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 13. & 35 — 91
conditio, quod eccleſia ſit alteri ſubiecta, & quòd eligat ſibi abbatē de altera eccleſia, valet modo ſit appoſita in limine fundationis cū epiſcopi conſenſu. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 53 — 82
conditio quæ minuit iura epiſcopalia, appoſita in limine fundationis, interccedente epiſcopi conſenſu, an valeat. ibid. nu. 55 — eod.

Con-

Conditio, quod medietas oblationum ſit patroni, medietas epiſcopi, valet. ibidem numero 56 eo.
conditio, vt fiat diuiſio bonorum monaſterij inter monaſterium & abbatem, ad inſtantiam patroni, cum conſenſu diœceſani, valet. ibid. numero 57 eo.
conditio vt aliqua penſio, ſeruitium, vel aliquo grauamen debeatur patrono in eccleſia, tenebit, cum conſenſu tamen patroni ibi. nume. 58. 59. 61. & 62 eo.
conditio vt aliquid reſeruetur patrono ſuper manſo eccleſiæ, etiam facta cum conſenſu epiſcopi, non tenet. Idem, ſi fieret ipſa ſuper fundo, in quo fundata eſt eccleſia. Idē ſi ſuper loco, in quo cadauera ſepeliuntur. idem, ſi fieret ſuper dote eccleſiæ. ibid. numero 64. 97. & ſequen. 83. cum ſeq.
conditio mutandi capellanum vel rectorem ad libitum patroni, habet locum ſemel poſt præſentationem primam. Et quomodo hoc intelligatur. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 73 84
conditio vt reſeruetur præſentatio patrono, in eccleſia collegiata, valet, cum conſenſu epiſcopi. ibi. nu. 75 eo.
conditio, vt patronus eccleſiaſticus eligat cum clericis in eccleſia collegiata poſita in limine fundationis, valet cum conſenſu epiſcopi. Et idem, ſi reſeruaſſet, quòd poſſit præſentare moniales in monaſterijs monialium. & nu. ſeq. ibi. nu. 76 eo.
conditio abbreuiandi, vel dilatandi tempus datum ad præſentandum, appoſita in limine fundationis de conſenſu epiſcopi, valet. ibid. numero 77 eo.
conditio ordinandi eccleſiam circa miſſas dicendas, uel circa eccleſiam ordinandam, appoſita in limine fundationis &c. cum epiſcopi cōſenſu, valet. ibi. nu. 78 eo.
conditio, quòd beneficium conferatur ſolum illi de progenie parentelave, an valeat ibi. 79 eod.
conditio nihil ponit in eſſe. in 9. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 154
conditio, ut aliqua penſio, uel aliquod grauamen reſeruetur patrono, valet, ſi grauamen eſt moderatum. ſecus, ſi immoderatum. & 1. art. 9. q. prin. 1 par. 1. lib. nu. 66 83
Conditio, ut aliquid reſeruetur patrono in eccleſia, valet, niſi ex neceſſitate fieret illud, etiam cum epiſcopi conſenſu. Secus in faciente. cōſecrari vel epiſcopo conſecrante. ibi. nu. 67 eo.
Conditio, vt ius confirmandi epiſcopum, ſpectet ad epiſcopum cum conſenſu epiſcopi valet. ibid. nu. 68 eod.
Conditio vt inſtitutio eccleſiæ non pertineat ad epiſcopum, ſed ad inferiorem prælatum, appoſita de conſenſu patroni, valet. ibidem numero 69 eo.
Conditio, vt nulla requiratur ſuperioris inſtitutio, ſed ſacerdos primo beneficiatus poſſit alium ſacerdotem in ultimo vitæ ſpiritu eligere in eius ſucceſſorem in ipſo beneficio, valet, ſi eſt poſita cum conſenſu ordinarij. Et hoc, ſi fieret præſentatio ſeu electio per aliquam perſonam eccleſiaſticam tanquam eccleſiaſticum. ibid. nu. 70 eo.
Conditio quod patronus poſſit præſentare & iam præſentatos & inſtitutos mutare quoties ſibi viſum fuerit, valet. Et poteſt remoueri, etiam ſi ſteterit in beneficij poſſeſſione. Et hoc procedit in quibuſcunque eccleſiis & beneficijs, inferioribus tamen epiſcopatu. & nu. ſeq. ibi. nu. 71 84
Conditio contra legem contractui appoſita vitiat & non vitiat. in 3. par. tract. Paul. de Cita. nu. 16 55
Conditiones appoſitæ contra ius commune in limine fundationis non tenent, etiamſi eſſent appoſita per perſonam, eccleſiaſticam, niſi interueniente conſenſu epiſcopi. in 1. art. 9. princip. 1. par. primi libr. nume. 74 84
Conditiones appoſita in limine fundationis, etiam contra ius commune, validantur ſolum epiſcopi conſenſu. & nu. ſeq. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 87 84
Conditiones contra ius commune poſſunt apponi in limine fundationis, cum epiſcopi conſenſu, ſi ad perſonam capacem referantur. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 96 86
Conditiones contra ius commune poſſunt apponi per patronos in limine fundationis, accedente epiſcopi conſenſu. Ea qua dicitur ſolemnitas extrinſeca. & nume. 18. in tertio artic. 9. q. princip. 1. part. 1. lib. num. 17 91
Conditiones & reſeruationes circa ſpiritualitatem, & contra ius commune, ita demum poſſunt apponi in limine, fundationis. in 1. arti. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 51. & 90 82
Conditiones & noua pacta præiudicialia eccleſiæ non poſſunt apponi poſt fundationem etiam accedente epiſcopi conſenſu ibidem numero 51 82
Conditiones & qualitates quaenam admittendæ, quæ item reijciendæ in fundatione capellæ, & id genus. in 4. arti. 5. q. princip. 3. libr. numero 1 22
Conditiones quando ſint apponendæ. & nu. ſeq. in 1. art. 9. q. prin. 1. par 1. lib. num. 107 87
Conditiones quæ ſunt contra ius commune debent apponi in limine fundationis cum diœceſani conſenſu. in 4. art. 2. q. princip. 1. par. 1. lib. numero 13 12
Conditiones tempore fundationis appoſitæ in eccleſia patronata, an poſſint deinde per heredem vel nouum patronum omnino tolli, vel ſaltem alterari cum epiſcopi conſenſu. in 3. artic. 5. q. prin. 3. libr. numero 8 22
Conditiones tempore fundationis appoſitæ, reſpicientes honorem Dei, ſeruitium eccleſiæ. & ſic eius vtilitatem, vel quandam ſatisfactionem mentis defuncti, tolli non poſſunt, nec per patronum, nec per epiſcopum, nec per ambos, funditus. Secus tamen ſi patroni fauorē concernerent. in 3. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 5 eo.
conditiones nouas an fundator poſſit apponere poſt fundationem in eccleſia, vel beneficio patronali cum conſenſu epiſcopi. in trac. Roch. de Cur. numero 29 29
conditiones tempore fundationis appoſitæ in eccleſia patronata an poſſint ex poſt per patronum in totum tolli. ibid. nu. 30 eo.
conditiones vel qualitates annexas beneficio an poterit Epiſcopus immutare, quando redditus beneficij eſſent impotentes ad illas. ibidem numero 31 eod.
conductor ad modicum tempus non facit ſuos fructus, qui breui tempore non renaſcuntur. in 2. art. 8. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 6 165
conductor maxime ad modicum tempus non facit fructus ſuos. in tract. Roc. de Cur. num. 58 42
conferre, large ſumi pro præſentare. in 1. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 2 149
conferre, & reſeruare, quod differunt. in 1. art. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 3 236
conferre habens de conſenſu aliquorum, potentius ius habet, quam ille qui communiter habet conferre. in 29. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 1 245
conferre plus eſt quam præſentare. in 3. par. tract. Pau. de Citad. numero 5 58
conferendi ius an habeat patronus ex conſuetudine. in tract. Roch. de Cur. numero 98 36
confirmatio & inſtō differunt. in 8. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. li. n. 7. 163
confirmatio non donat. in 5. art. 6. q. prin. 3. lib. nu. 2 26
confirmatio & inſtitutio in quibus differant in trac. Roch. de Cur. numero 11 2
confirmatio in quo differat à poſtulatione, præſentatione, & electione in 6. par. trac. Pau. de Cita. num 87 66
confirmatio an poſſit fieri lite pendente. in tra. Roc. de Cur. n. 54 32
confirmatio ſit de electo à collegio ſeu alijs. in 2. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 2 206
confirmans, nihil de nouo agit, ſed tantum autorizat rei exiſtenti. in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 3 111
confirmari debet, qui ſemper fuit bonus. in 14. art. 5. q. princ. 3. par. 2. lib. numero 3 229
confirmatus poteſt iterum confirmari. in 18. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 2 219
confiſcatione omnium bonorum ius patronatus perditur, ac finitur. in 13. par. tra. Pau. de Citad. num. 5 78
conuentuale, uerb. quid comprehendat. & nu. 4. in 4. art. 11. q. princ. 1. lib. numero 2 105
Commendare, idem eſt, quod laudare. in 10. art. 1. q. princ. 1. par. 2. lib. numero 2 4
committere & conferre, quid differant. in 12. art. 1. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 28 6
coniecturis locus eſt in incertis, non in certis. in 9. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 3 164
coniunctus ut poſſit agere pro coniuncto, quæ requirantur. & in quib. ille non admittatur. in 17. art. 4. q. prin. 1. par. 2. libr. nume. 2. 5. 6. & 13. 36. & 37
coniugium an ſeparetur quo ad thorum, propter vitium ſodomiticum in 18. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 18 95
coniuges ad quæ officia mutuo adſtringantur. in 6. art. 3. q. prin. 3. li. numero 5 15
coniugum alterius morte, liber eſt ad ſecundas nuptias tranſitus ſine papæ licentia. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 20 39

Con-

Connexorum idem iudicium, digniuſque attrahit ad feminus dignum & nu.9.16.in 1.art.9.q.prin.3.li.nu.4 37
Connexorum idem iudicium.in 2.artic.4.quaſt.princ.2.part.1.li.numero 5.150.& nu.5 155
Conſanguineus an poſſit præſentari ſicut extraneus.in tracta.Roch.de Cur.nu.14 7
Conſanguineus fundatoris idoneus præſentatus, præfertur extraneo æquè idoneo in tract. Roch.de Cur.nu.4 6
Conſanguineis multa permittuntur, alias prohibita, & adeo ut infamis poſſit pro conſanguineo poſtulare.in 17.ar.3.quæſt.princ.1.par.2.lib.nu.15.& 17 37
Conſcientis, quia in 3.ar.10.q.prin.1.par.2.li.nu.16 16
Conſcientia in foro ſuo eſt actor, reus, Iudex & teſtis.in 18.artic.9.q.prin.1.par.2.li.nu.18 95
Conſecratio, & conciliatio, quid differant.in 13 ar.3.q.prin.3.li. 17
Conſecratio intra trimeſtre facienda, poſt confirmationem.in 1.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.11 115
Conſecrator quando de bonis eccleſiæ ſuæ teneatur ad dotem & num.ſeq.Et quando de patrimonio ſuo.in 1.artic.6.quæſt.prin.1.par.1.lib.num.22 52
Conſenſus diœceſani requiritur in acquiſitione iuriſpatronatus vltra fundi collationem, conſtructionem, & dotatione.in 3.ar.2.q.princ.1.part.1.lib.nu.1 11
Conſenſus diœceſani an debet interuenire ratione conſtructionis, an vero requiritur alius conſenſus diœceſani ratione acquiſitionis iuriſpatronatus.ibi.nu.2 eo.
Conſenſus diœceſani in conſtructione cuiuſlibet eccleſiæ interuenire debet.ibi.nu.3.8.& 10 eo.
Conſenſus diœceſani licet in conſtitutione eccleſiæ requiratur tamen acquiſitione iuriſpatrona.requiritur alius conſenſus diœceſani. ibid. numero 5 eo.
Conſenſus diœceſani quare in creatione & acquiſitione iuriſpatro. requiratur.in 5.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.1 13
Conſenſus diœceſani in dubio præſumitur interueniſſe pro acquiſitione iuriſpa.in 7.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.2 14
Conſenſus diœceſani loci in quo fundatur eccleſia requiritur pro acquiſitione iuriſpa.in 8.art.2.q.prin.1.par.1.li.nu.2 15
Conſenſus diœceſani debet interuenire in fundatione, conſtructione, uel dotatione, ſiue ſit laycus, uel clericus qui vult facere.in 10.art.2.q.prin.1.par.1.li.nu.1 16
Conſenſus diœceſani requiritur in eccleſia fundanda ex iuſſu teſtatoris.in 11.art.2.q.prin.1.par.1.li.nu.1 17
Conſenſus diœceſani an debeat interuenire ante vel in actu fundationis, an ſufficiat quod interueniat poſt eccleſiam fundatam in 12.artic.2.q.prin.1.par.1.li.nu.1 eo.
Conſenſus diœceſani deficiens in fundatione eccleſiæ nullo modo acquiritur iuriſpa.ibi.nu.3 eo.
Conſenſus diœceſani requiritur in aſſignatione dotis alias iuſpatro. per dotantem non acquiritur.in 11.ar.5.q.prin.1.par.1.lib.num.1. Et quæ ſit ratio.ibi.nu.2 40
Conſenſus diœceſani requiritur in dotis aſſignatione etiam ſi dos congrua aſſignetur ibi.nu.4 eo.
Conſenſus epiſcopi interuenire debet in ædificatione eccleſiæ in 3.artic.2.q.prin.1.par.1.li.nu.7 11
Conſenſus epiſcopi eſt neceſſarius ad iuriſpatron.creandum tam in clerico quam in layco.ibi.nu.10.& nu.3 eo.
Conſenſus epiſcopi requiritur expreſſus & obtentus.ibi.num.13 eo.
Conſenſus epiſcopi in creatione vel acquiſitione iuriſpatronatus eſt de ſubſtantia formę & cauſa efficiens in 5.art.2.quæſt.princip.1.par.1.lib.num.2 13
Conſenſus epiſcopi non autem capituli requiritur in conſtructione dotatione eccleſiæ, & acquiſitione iuriſpatronatus, in 15.art.q.prin.1.par.1.li.nu.1 18
Conſenſus epiſcopi interuenire debet in alienatione rei eccleſiaſticæ alias non tenet alienatio.ibi.nu.2 eo.
Conſenſus alicuius, cui requiritur in aliquo actu, an & quando requiratur in ipſo actu, vel poſt.in 16.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.11. 117
Conſenſus autorizabilis non poteſt interuenire ex poſt facto. in 15.artic.1.q.prin.2.par.2.li.nu.2 117
Conſenſus alterius ubi requiritur, non refert an conſentiat quando fit actus, cui conſentire debet, an poſtea, dũmodo teneat ille actus, cui conſenſus accedere poſſet & debet. in 16.arti.1.quæſt.princip.2.part.primi li.numero 7 eo.
Conſenſus alicuius vbi ex ſtatuto vel lege requiritur, ſi ſine cauſa, non vult conſentire poteſt adiri ſuperior. Et quid, ſi decretum Iudicis. in 20.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.21 123
Conſenſus ſimplex vbi requiritur, poteſt interuenire ex poſt facto, ſi actus tenebat ſecus, ſi nullus foret.i 16.ar.1.q.pri.2.par.1.li.n.6. 117
Conſenſus requiſitus in tranſlatione iuris patronatus, poteſt interuenire ex poſt facto.in 16.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.5 eo.
Conſenſus etymologia.in 20.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.4 45
Conſenſus ex taciturnitate non præſumitur in caſu odioſo. in 7.articu.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 110
Conſenſus non præſumitur ex taciturnitate in actu odioſo.in 11.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.3 114
Conſenſus ordinarij requiritur in appoſitione cõditionis contra ius commune ſi poteſt haberi.in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.94 86
Conſenſus ordinarij, eſt cauſa efficiens in iuriſpatronatus tranſlatione. in 22.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 124
Conſenſus vel licentia alicuius in aliquo caſu; an & quando poſſit adiri ſuperior ut ipſum compellat, vel ipſe licentiam præſtet.in 20. arti.q.prin.2.par.1.li.nu.3.& 5. 121
Conſenſus duorum conſanguineorum, vel mundualdi, qui debet interuenire in contractu alienationis mulierum non poteſt interuenire ex interuallo.in 16.ar.1.9.q.prin.2.par.1.li.nu.3 117
Conſenſus epiſcopi in tranſlatione iuriſpatronatus, quæ fit per vltimam voluntatem, poteſt interuenire ex poſt facto.& nu.31.in 16.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 eo.
Conſenſus hoc verbum quid importat.in trac. de Roc.de Cur.nu.8. 34
Conſenſus alicuius vbi requiritur in actu, ſufficit quod interueniat ex poſt facto.in trac.Roc.de Cur.nu.9 26
Conſenſus, autoritatis, & decreti differentia.ibi.nu.10 27
Conſenſus epiſcopi ſolus an requiratur in conſtructione eccleſiæ in tra.Roch.de Cur.nu.23 28
Conſenſus epiſcopi an requiratur in relaxatione iuriſponatus.in tract.Roch.de Cur.nu.29 39
Conſenſus epiſcopi an requiratur in donatione iuriſpat.ibi.n.30. eo.
Conſenſus epiſcopi ubi requiritur, an ſufficiat conſenſus tacitus.in tra.Roch.de Cur.nu.20 28
Conſenſus epiſcopi an requiratur in permutatione iuriſpatronatus. in tract.Roch.de Cur.nu.28 39
Conſenſus epiſcopi non prodeſt, vbi fit aliquid contra ius in tract.Roch.de Cur.nu.16 35
Conſenſus epiſcopi ſi dubitetur, an interuenerit in eccleſię conſtructione, an interueniſſe præſumatur.in tract.Roch.de Cur.nu.19 27
Conſenſus inferioris epiſcopi, iure epiſcopalia habentis poteſt interuenire in tranſlatione iuriſpatronatus, ſicut in creatione ipſius. & nu.2.in 5.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 110
Conſenſus ordinarij debet interuenire etiam cum apponitur aliqua conditio contra ius commune in limine fundationis in 5.ar.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 13
Conſenſus ordinarij quare in fundatione eccleſiæ & acquiſitione iuriſpatro.requiratur.in 6.ar.4.q.prin.1.par.1.li.nu.8 30
Conſenſus, qui præſtatur pro acquiſitione iuriſpatronatus, dicitur cauſa efficiens iuriſpatronatus.in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.49 81
Conſenſus quinam requiratur in dotatione eccleſiæ conſecratæ & indotatæ. Et quot nam ſint illi conſenſus, qui fere deſiderantur, per diſcurſum.nu.13.14.15.in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.8 50
Conſenſus quot ſint in materia iuriſpatronatus.in 20.art.1.q.princ.2.par.1.li.nu.7 112
Conſenſus ſuperioris non requiritur, ubi quis vult donare iuſpatronatus compatrono, in nono.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.26 113
Conſenſus ſufficit in fundatione & conſtructione, etiam quo ad acquiſitionem iuriſpatronatus.in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 49
Conſenſus ſuperueniens validat donationem & legatum eccleſiæ factum vel factam alieni pio loco à laico.ibi.nu.3 eo.
Conſenſus tacitus vbi ſufficit, & ille præſumitur interueniſſe, ad præſcriptionem non requiritur quadraginta annorum præſcriptio.in 11.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.6 114
Conſenſus adhibitus per filium exiſtentem in patria poteſtate, in patris præſentia, non valet.in 2.ar.2.q.prin.3.par.2.li.nu.11 212
Conſenſus capituli in geſtis uel gerendis à prelato an in dubio interueniſſe præſumatur.& nu.13.in 12.ar.2.q.prin.1.par.2.li.nu.9 11
Conſenſus de neceſſitate requiritur, conſilium autem peti & expectari poteſt in præſentatione facienda de conſilio uel conſenſu alicuius. in 11.ar.4.q.prin.2.par.2.li.nu.2 158
Conſenſus an poſſit poſt actum interuenire, ſi in eo requiratur. & nu.5. ibi.num.3 eo.

b Con-

Conſenſus patronorum ubi requiritur in permutationibus, an requiratur conſenſus omnium nullo diſceptante, an vero ſufficiat conſenſus maioris partis omnium. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 62. 49

Conſenſus præſentati ſiue tacitus, ſiue expreſſus, ut præſentatio ſit perfecta, requiritur interuenire intra tempus datum ad præſentandum ſiue patronus ſit laicus, ſiue clericus. & nu. 7. in 2. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 2 160

Conſenſus præſtari poteſt per nuncium, & per epiſtolam. in 15. arti. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 35

conſenſus propinquorum requiritur in conſtitutione procuratoris facienda per procuratorem. in 9. ar. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2. 34

conſenſus quando in facto requiritur, an & quando poſſit interuenire poſt factum. in 6. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 48 49

conſenſus, qui requiritur in appoſitione conditionis contra ius commune, per patronum in limine fundationis, debet eſſe illius, cuius eſt ius inſtituendi, ſiue ſit ordinarius, ſiue inferior & nu. 4. 6. 8. in 6. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 167

conſenſus requiritur in arduis explicandus in vniuerſitate. in 17. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4 145

conſenſus requiſitus, poteſt interuenire, & etiam poſt. in 2. artic. 2. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 26 215

conſenſus ſimul omnium requiritur in his, quæ pertinent ad plures ut vniuerſos. in 8. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 10 140

conſenſum capituli tutius eſt adeſſe in donatione eccleſiæ quam facit epiſcopus de bonis eccleſiæ ſuæ. in 16. artic. quæſt. prin. 1. par. 1. lib. numero 3 41

conſenſum tacitum non præſumi ex taciturnitate, quomodo ſit accipiendum. in 12. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 11 23

conſentire uidetur etiam in ſui præiudicium, ille, qui iuſſus loqui, tacet. in 2. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 7 16

conſentire uidetur is, qui patitur id, quod impedire poteſt. in 10. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 179

conſentire uidetur. qui tacet loqui iuſſus, etiam in ſui præiudicium. in 26. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 6 175

conſentire in ſeipſum, an à iure permiſſum ſit. in 18. art. 2. q. princ. 2. par. 2. li. num. 1 145

conſentire, maius quid eſt, quam conſulere. & nu. 11. in 12. art. q. prin. 1. par. 2. li. num. 6 10

conſentire præſumitur, qui patitur ſe præſentari. & n. 7. in 22. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4 126

conſentire uolens, uel obmuteſcens, dicitur eo ipſo quòd obmuteſcit. ibi. in 20. ar. 1. q prin. 2. par. 1. li. nu. 15 123

conſentire ſi noluerit is, ad quem ſpectat conſenſus, idque ex iuſtis cauſis, & ſuperior aditus nolit eum audire, in illis habens conſentire, poteſt appellare. in 20. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 13 eo.

conſentire & ratificare quomodo differant. in 3. par. tract. Pau. de Citad. numero 18 55

conſequens qui vult, videtur vtile & antecedens. in 4. ar. 11. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 113

conſequens uellens uidetur uelle & omne antecedens, ſine quo illud ſtare non poteſt. in 30. ar. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 245

conſequenti conceſſo cenſetur et omne antecedens neceſſarium ad illud, conceſſum. in 24. art. 8. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 192

In conſequentiam multa permittuntur, quæ non principaliter & de per ſe in 2. ar. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3 150

conſilium contra ius quomodo requiri, ſequi, & expectari debet. in 8. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 34

conſilium ubi habet adeſſe, debet interuenire ante & poſt. in 8. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 4 eo.

conſilium cum pro ſubſtantia requiritur, non poteſt queri poſt tempus. in 11. ar. 4. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 7 159

conſilium requiſitum in contractu ex forma, interuenire debet in ipſo actu ibid. nu. 8 eo.

conſilium quando requiritur in actu, præcedere debet. in 16. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 9 117

conſilium mutare ſapientis eſt. in trac. Pau. de Citad. nu. 6 78

Conſtantini donatio uere fuit, non dotatio facta eccleſiæ Romanæ. in 2. ar. 11. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 6 104

Conſtantini Imperatoris dos magna & pinguis collata eccleſiæ Romanæ, Silueſtro ve Papæ nonne tribuit, iuſpatronatus Imperatoribus. in 1. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 11 50

conſtare dicitur, quod palam eſt. in 22. artic. 9. quæſt. princip. 3. part. 2. lib. num. 5 244

conſtare non dicitur, quod non eſt probatum. ibid. nu. 4 243

conſtitutio c. ſi. de elec. li. 6. non obſeruatur in prouiſionibus quæ fiunt in curia Romana. in 3. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. 4 166

conſtruxit, hoc uerbum quid importet. in tract. Roch. de Cur. nu 3. 31

conſtruens, fundans, uel dans dotem omnes inſolidum ſunt patroni. in 3. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 19

conſtruens fundans, uel dans dotem etiam alternatiue & non cumulatiue omnes inſolidum ſunt patroni. ibi. nu. 4 eod.

conſtruens, uel fundans eccleſiam quæ aliquo tempore remanſit indotata uel ab alio poſtea fuit dotata & tranſiuit ad regimen ordinarij non efficiuntur patroni. ibi. nu. 6 20

conſtruentes eccleſiam ſi plures ſunt erunt patroni inſolidum cum fundante & dotante quod procedit ſi conſtructionem perfecerunt ſecus ſi certum quid dederunt ut benefactores & opus non perfecerunt. in 3. art. 3. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 eo.

conſtructor, fundator, uel dotator, unica præſtatione conſenſus ordinarij acquirit iuſpatr. & illud in penitus extraneum transfert. in 10. art. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 31

conſtruens primo eccleſiam, an præferatur cæteris in refectione. in tra. Roch. de Cur. nu. 13 32

conſtruens ſuper alterius fundo quãdo efficiatur patronus. ibi. nu. 7. 32

conſtructa eccleſia in fundo alieno inſcio domini fundi poſtmodum uero ſciente & uolente dominus fundi erit patronus, tam ex fundatione, quam ex conſtructione, ſecus ſi fuit conſtructa bona fide cum conſenſu domini, quia dominus fundi erit patronus ratione fundi conſtructor ratione conſtructionis cum conſenſu tamen diœceſani. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 21 24

conſtructa eccleſia in funde alieno inſcio domino fundi non poteſt dirui per dominum fundi. in 13. ar. 3. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 eo.

conſuetudo an & quando poſſit induci, ut primogenitus ſolum ſuccedat in iurepatronatus. in 20. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 159

conſuetudo non ualet, inducens iuſpatronatus poſſe dari in feudum, & tanquam feudum in primogenitum tranſire. ibidem. nu. 2 eo.

conſuetudo an ualeat, quod primogeniti tantum ſuccedant. in 19. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 3 138

conſuetudo an ualeat tanti temporis, cuius initij memoria. &c. quod maritus ratione uillæ ſibi in dotem datæ, in qua conſiſteret eccleſia parrochialis, cuius iuſpatronatus ſpectat ad vxorem poſſit eccleſia vacante ad illam perſonam idoneam præſentare. in 2. artic. 10. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 8 169

conſuetudo, & pactum æquiparantur. in 2. artic. 9. quæſt. prin. 1. par. 1. lib. num. 5 87

conſuetudo dat iuriſdictionem mulieri, etiam ſi non in dignitate conſtitute. in 3. ar. 9. q prin. 1 par. 1. li. nu. 21 91

conſuetudo inducens iuſpatronatus tranſire ad primogenitum ſolum, etiam hæredem cum alijs an valeat. in 4. articu. 4. quæſt. princip. 2. par. 1. lib. num. 7 152

conſuetudo mutandi epiſcopum, et tanto magis conſecratum, non ualet in 1. ar. 9. q prin. 1. par. 1. li. nu. 72 84

conſuetudo non egreditur ſuos terminos. in 3. art. 8. q. princip. 2. par. 1. lib. num. 1. 166

conſuetudo optima eſt legum interpres. in 1. art. 2. quæſt. prin. 2. par. 1. lib. num. 24 130

conſuetudo optima eſt legum interpres. in 33. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num 1 143

conſuetudo præfertur iuri communi in beneficiorum collatione. in 6. artic. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 4 73

conſuetudo, quòd in minoribus electus, ius conſequatur, ualet Limit. nu. 47. 57. in 3. ar. 9. q. prin 1. par. 1. li. nu 29 93

conſuetudo rationi conſona delectere non debet à conſuetudinibus eccleſiaſticis. in 5. ar. 10. q prin. 1. par. 1. li. nu. 11 398

conſuetudo an poſſit induci, ut electio retractetur ſi non fuit petita à principio licentia eligendi. in 2. artic. 5. quæſtie. princ. 2. par. 2. lib. numero 5 40

conſuetude diſponens credi literis ordinarij an valeat. in 7. ar. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 10 200

conſuetudo contra eccleſiam, ratione grauaminis nociui, non ualet. in 2. ar. 11. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 112

conſuetudo inimica canonibus, irrationabilis iudicanda. ib. nu. 2 eo.

conſuetudo non protendenda vltra ſuos terminos. in 10. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 3 141

conſuetudo induci poteſt, ut intitulatus poſt mortem intitulantis omnino ſit præſentandus & inſtituendus patrono conſentiente. in 6. artic. 5. q. prin. 3. li. nu. 4 21

conſuetudo an poſſit induci ut tempus datum laicis vel clericis ad præ-

præſentandum, reſtringatur uel amplietur. in 6. artic. 1. q. princ. 2. par. 2. li. nu. 1 — 116

Conſuetudo multum operatur, quantum ad tempus abbreuiandum patronis laicis. ibid. nu. 2 — eo.

Conſuetudo poteſt abbreuiare & ampliare tempus datum ad reuocandas res venditas. ibid. nu. 3 — eo.

Conſuetudo irrationabilis & præſcripta, magis operatur, quam diſpoſitio ordinarij. ibid. nu. 3 — eo.

Conſuetudo ſupplere non poteſt, etiam præſcripta, ut non corrigatur negligentia. in 9. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 26 — 121

Conſuetudo tanti temporis, cuius initij memoria &c. valet, quæ cauetur vt maritus poſſit præſentare perſonam idoneam ad eccleſiam vs cantemrationc villę ſibi in dotem datę, in quo ſit eccleſia cuius iuſpatr. ſpectat ad vxorem. in 2. ar. 10. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 8. fo. 169. & in 3. art. 6. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 — 234

Conſuetudo uel ſtatutum an valeat, vt non admittantur ignobiles, ſi ſunt Literati, ad canonicatus eccleſiarum cathedralium. in 24. arti. 9. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 6 — 99

Conſuetudo valet, quòd quis habere poſſit plura beneficia non modo ſimplicia, ſed etiam curata. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 5 — 65

Conſuetudo valet, ut præſentet uel maritus vel vxor. in 3. ar. 6. quæſt. prin. 3. par. 2. li. nu. 6 — 234

Conſuetudo Trani circa beneficia. in 8. art. 2. q. prin. 3. li. nu. 5. — 9

Conſuetudo, ut plus honoris uel oneris patrono debeatur, ualet in 6. ar. 4. q. prin. 3. lib. nu. 1 — 20

Conſuetudo quid ſit & quæ ad illam ſint neceſſaria. in 1. li. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 14. 15. 16 — 80

Conſuetudo præfertur iuri communi in prouiſione beneficiorum. in tra. Roch. de Cur. nu. 2 — 34

Conſuetudo ut dicatur præſcripta quantum tempus requiratur. in 1. lib. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 14 — 80

Conſuetudo non egreditur terminos ſuos. in tra. Roc. de Cur. nu. 50. — 41

Conſuetudo quandoque contra ius commune rationabiliter inducitur. in tract. Paul. de Citad. nu. 19 — 47

Conſuetudo rationabilis quæ dicatur. ibid. nu. 25 — 47

Conſuetudinis vis & authoritas fecit primogenitum ſolum ſuccedere in hæreditate iuriſpa. in 14. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 — 172

Conſuetudinis & præſcriptionis differentia. in 1. lib. tract. do. Io. Nic. Delph. nu. 19. 20. 21 — 81

Conſuetudinem inueteratam non poteſt immutare ſuperior, ſi inde ſcandalum manaret. in 12. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 4 — 209

Conſuetudine an poſſit induci, ut electus in minoribus beneficijs adminiſtret. in 11. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 7 — 164

Conſuetudine induci poſſet, ut præſentatus à patrono eccleſiaſtico, non ſolum poſſit adminiſtrare ante inſtitutionem, ſed etiam ut nulla requiratur ſuperioris inſtitutio. ibi. nu. 8 — eo.

Conſuetudine ſtante, quod poſt præſentationes ſeu electiones edictum non apponatur, an inſtitutio ſeu confirmatio teneat in 14. arti. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 — 172

Conſuetudine ſtante, quod primogenitus ſuccedat in hæreditate paterna, an alij habeant iuſpatronatus, quod pater habebat cum eo. & nu. 5. in 19. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 — 138

Conſuetudine ſtante, quod vicini uel parrochiani rectorem epiſcopo præſentent, & reperiatur domus cuiuſpiam parrochianorum alteri locata, præſentatio ad locatorem uel conductorem ſpectare debet. in 3. ar. 8. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 — 166

Conſuetudine acquiritur iuſpatronatus. in 2. lib. tracta. Io. Nic. Delph. numero 113 — 86

Conſuetudine iuſpatronatus præſcribitur. in 3. par. tract. Paul. de Citad. numero 23 — 47

Contempti niſi agant de contempta intra tempus edicti c. ſi. de electio. li. 6. non poſſunt amplius contradicere. in 26. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 7 — 176

Contentum ſequi naturam continentis. in 14. artic. 2. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 2 — 11

Contineus à contento differt. in 19. art. 5. quæſtio. princip. 2. part. 1. li. numero 3 — 158

Continuatio dicendorum ad ſuperiora. in 1. arti. 1. quæſt. prin. 2. par. 1. lib. num. 1 — 109

Contrahi non poſſit cum minore 25. annis ſine conſenſu duorum agnatorum adeundus eſt ſuperior. in tract. Roch. de Cur. nu. 13 — 27

Contractus continens ſimoniam nullo modo conſuetudinis quantumuis longæ beneficio poteſt in vſum introduci. in 2. artic. 7. q. princip. 2. par. 1. lib. num. 1 — 164

Contractus formam & eſſentiam à lege recipit. in 5. articu. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — 132

Contractus omnis formam ſeu eſſentiam à conuentione recipit. in 5. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — eo.

Contractus originem ſpectandã. in 15. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. n. 4. — 157

Cõtractus claudicare poteſt non tamen diſtractus. in 26. ar. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 — 244

Contractu celebrato ante aliquos me præſente ſciente ſuper re certa ſuper qua intento ius habere, & patior me pro teſte in inſtrumento inſcribi, non reclamando, videor iuri meo præiudicare. in 2. arti. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 15 — 212

Contraria duo non poſſunt in eodem ſubiecto ſubſiſtere. in 14. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 — 56

Controuerſia orta ſuper portione quæ in clem. 1. de iure patr. vt quia dicitur exceſſum in pluri, vel in minori, quomodo ſit terminanda: Et an poſſit appellari, ex quo eſt conſcientia onerata epiſcopi. in 13. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 — 249

Conuentio an valeat vt non liceat emptori in re ſibi vendita ædificare eccleſiam vel monumentum. in tract. Roch. de Cur. nu. 26 — 33

Conuentiones commoditatum, quæ ſunt inter patronos libertorum, & patronos eccleſiarum, ſiue laicos, ſiue clericos. in 2. art. 11. q. prin. 3. par. 3. lib. nu. 1 — 42

Conuerſi non ordinati haud cenſetur idonei ad ſeruiendum eccleſijs in diuinis. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 — 60

Conuerſi an habeant vocem quando iuſpatronatus competit conuentui vel cap. in tract. Roch. de Cur. nu. 29 — 20

Conuerſio vel commutatio non poteſt fieri p ſolum hæredem nec per ſolum epiſ. ſed per hæredem & epiſcopum ſimul. ibi. nu. 32 — 29

Conuerſi eccleſiæ ſecularis poſſunt reſeruare ſibi bona, contrahere, teſtari, & alia facere ſecus in conuerſis profeſſis. in 3. ar. 7. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 8 — 60

Conuentus collegium & capitulum ſunt termini ſinonimi. in 3. part. tract. Pau. de Citad. nu. 70 — 52

Copulatiua facit venire copulatam principaliter. in trac. Roc. de Cur. numero 48 — 41

Corpore vitiati qui dicantur. in 12. articu. 7. q. principal. 1. part. 2. lib. nu. 3 — 64

Creatio dupliciter conſideratur in abſtractu & in eſſe deducta. in 2. ar. 2. q. prin. 1. lib. nu. 14 — 11

Creditor habens vniuerſitatem obligatam, præſentare nequit. Et quid ſi præſentauerit. nu. 5. in 2. ar. 9. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 — 167

Creditor an in caſtro ſibi pignerato poſſit iuriſdictionem exercere. in 2. art. 9. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — eo.

Creditor tenetur reſtituere omnes fructus, vel quaſi, quos ex pignore cepit. Quos quidem ſi abſumpſerit, tenetur illos, ſeu illorum reſtitutionem computare in ſortem. in 2. ar. 9. q. prin. 2. par. 1. lib. n. 3. — 167

Creditores non poſſunt occupare capellam debitoris effecti non ſoluendo, etiam ſi poſſint omnia bona ipſius ex iudicis declaratione. in 7. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 — 155

Crimen læſæ maieſtatis humanæ committens, an iuſpatronatus amittat 4. art. 8. q. prin. 3. lib. nu. 1 — 32

Crimen læſæ maieſtatis ſciens commiſſum illud reuelare debet ſi illud probare poteſt. in 3. ar. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 — 194

Criminis ſui qui pœnitentiam egerit gradum priſtinæ dignitatis obtinere poteſt. in 7. par. trac. Pau. de Cit. nu. 4 — 73

Crimina quantumcunque ardua, pœnitentia tollit. in 18. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 — 94

Crimina quæ collationem reddunt nullam, & quæ annullandam. in 8. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 — 52

Crimina quæ dicantur enormia, quæ mediocria, quæ item leuia. in 23. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 — 99

Criminoſo an competere poſſit iuſpatronatus. in tracta. Roch. de Curt. numero 2 — 18

Cum, dictionis natura, & nu. 19. Et quid illa denotet. nu. 20. in 20. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 15 — 160

Cum, dictio acceſſorie cõiungit. in 20. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. n. 18. — eo.

Cum dictio denotat acceſſionem. in tra. Roc. de Cur. nu. 50 — 41

cura eccleſiæ & dotis ad quem ſpectet. in tract. Roch. de cur. n. 22. — 28

curator minori præiudicare poteſt. in quærendis. in 9. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 15 — 10

curia Romana & Neapolitana obſeruant commiſſionem citationis fieri die iuridica. in 7. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 — 167

curia Romana ſtilus, vt quis admittatur cum cautione pr. ad quam ſe adſtringet volens agere, niſi dominus abſens infra certum tempus

ratificet per literas patentes.in 17.artic.4.q.principal.1.part.1.lib. numero 14 37
In Curia promoti an vacent an curia,an extra Curiam, ſi exiſtens in curia recipit poſſeſſionem epiſcopatus per procuratorem.in 15.ar. 6.q.prin.1.par.2.lib.nu.13 56
Cuſtodia eccleſiæ vacantis competit patrono eccleſiaſtico.in tractat. Roch.de Curt.nu.101 16

D

DAtio tutoris rectoribus non exiſtentib.in ciuitate remanet apud priores vel ordinem decurionum ipſius ciuitatatis.in 9.art.2.q. prin.1.par.1.lib.nu.9 16
Dans dotem fundans uel conſtruens omnes inſolidum ſunt patroni.in 3. q.prin.1.par.1.lib.nu.1 19
Dans modicam dotem non efficitur patronus.ibi.nu 3 eo.
Dans dotem fundans vel conſtruens etiam alternatiue & non cumulatiue omnes inſolidum ſunt patroni.ibi.nu.4 eo.
Dans rem alienam eccleſiæ in dotem doloſe non tenetur actione de dolo dummodo ipſe fundauerit ſeu conſtruxerit eccleſiam ſecus ſi ipſe nõ fundauit ſeu conſtruxit.in 8.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.14 36
Dans precium pro emenda dote cum conſenſu tamen epiſcopi ſit patronus eccleſiæ.in 14.art. 5.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 41
Dans fundum conſtruens ſeu dotans ſi nihil dixit de iurepatr. an illud acquiras.in 4.art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 12
Dotantes dotem ſi plures ſunt omnes erunt patroni inſolidum cum dante fundum & conſtruente quod procedit etiam ſi prædicti inæqualiter dent dotem.in 5.art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 21
Dare iuſſus cui velit,non poteſt pro ſe retinere.in 1.art.8.q.princip.1. par.2.lib.nu.8 83
Dauid quamuis iuſtus,citharam pulſauit,& choream duxit. in 26. art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 101
Debitor,qui promiſit ſoluere vſuras cum iuramento in contractu appoſito,licet efficiatur periurus,tamen infamiam non incurrit.in 15. art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 92
Debitor extraneus alicuius puellæ,ſi illam dotet,uidetur de bonis ſeu credito eius puellæ dotaſſe.in 1.art.6.q.prin.1.par.1.li.nu.16. 51
Debet,verbum,regulariter neceſſitatem infert.in 36.art.2.q.prin. 2. par.1.lib.nu.11 145
Deconatus ius poteſt acquiri ex ſola electione abſque aliqua confirmatione.in 3.ar.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.28 93
Decimæ ſunt iuris ſpiritualis.in 19.art.1.q.prin. 2.par.1.lib.n.3. 121
Decimæ & iura exoluenda per parrochianos,redacta ad certam ſummam,num poſſint loco dotis poni.in 21.art.5.q.prin.1.par.1.lib.numero 14 47
Decimæ an poſſint titulo licito concedi laicis.in 2.art.4.q.prin.2.par. 1.lib.nu.3 150
Decimæ Papales,& procurationes vbi nam ſint ſoluendæ.in 7.art.10. q.prin.3.par.2.lib.nu.2 249
Declarationis caſus plura habet officia.in 20.art.1.q.prin. 2.part. 1. lib.nu.12 123
Decretum iudicis rei alienandæ cautius eſt interuenire in alienatione rei minoris.in 8.art.2.q.prin.1.par.1.lib nu.1 35
Decretum iudicis an in dotatione eccleſiæ quæ fieret per minorem requiratur.in 3.ar.5.q.prin.1.par.1.li.in prin. & nu.2 33
Decretum vbi requiritur,ſufficit interuenire etiam poſt factum.in 16. art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.12 117
Decreti,conſenſus,& autoritatis differentia.in tractat.Roch.de Cur. numero 10 27
Dedicans ſe religioni cum bonis ſuis an expreſſio bonorum aliquid operetur.ibi.nu.49 41
Defectuoſus,verb.in vitiũ ſonat.in 1.ar.5.q.prin.3.par.2.li.n.4. 225
Defenſiones non tolluntur in cauſa de ſui natura ſummaria.in 1.art.9. q.prin.2.par.2.lib.nu.2 201
Defuncti voluntas pro lege ſeruanda eſt.in trac.Roc.de Cur.nu.21. 33
Defunctorum animabus quæ conferant.in 4.articu.5.q.princip.3.lib. numero 3 22
Degradatio verbalis quibus caſibus incurratur.ibi.nu.4 eo.
Degradatio,vltimum ſupplicium eſt in foro canonico.ibi.nu.5 eo.
Degradatio duplex eſt.in 5.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 89
Degradationem quæ crimina adferat.in 5.art.9.q.princip.1.par.2.li. numero 3 eo.
Degradatus vel depoſitus an poſſit præſentari.in 5.art.q.prin.1.part. 2.lib.nu.3 eo.
Delegatus habens vices collegæ,non poteſt duas ſententias proferre.in 11.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 34
Degradatus,& beneficio per ſententiam priuatus,ſi reſtituatur ad ordinem,non intelligitur reſtitutus ad beneficium.in 8.art.6.q.prin. 3.lib.nu.3 28
Delictum ſponte confeſſo debet pœna ex priuilegio diminui.in 20.arti. 5.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 45
Delictum patris an noceat filio quo ad amittendum emphyteoſim, vel feudum.in 6.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.3 133
Delictum confitens quo priuilegio gaudeat. in tractat. Roch. de Curt. numero 7 34
Ex delicto conſecrantis eccleſiam indotatam,quare prius puniatur eccleſia eius,quam eius patrimonium.in 1.artic.6.q.prin.1.par.1.lib. numero 23 52
Delicta puniri,fauoris etiam publici eſt.in 2.articu.2.quæſt.princi.3. lib.nu.4 7
Denominatio unde facienda.in 9.artic.9.quæſt.princip.1.3.par.2.lib. numero 1 240
Denominatio facienda eſt à qualitate eccleſiaſtica, ubi tractatur de commodo clerici,uel eccleſiæ in iurepatronatus communi. in 13.ar. 7.q.prin.2.par.2.li.nu.3 180
Denominatio facienda eſt à qualitate eius,à quo ſi non fieret,illi præiudicaretur.Si fieret,eſſet commodum.in 9.art.9.q.princip.3.par.2. lib.num.3 241
Denominatio quando fiat à qualitate clericali, & quando à laicali. in 4.tr.8.q.prin.3.par.2.li.nu.1 237
Demoniacus eligi non poteſt.in 12.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.4 64
Depoſitus ab epiſcopo intelligitur ſpoliatus beneficijs ſuæ diœceſis. in 27.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu 3 101
Deſiderium apud acta publicatum,an poſſit corrigi.in 4.ar.10.q.prin. 1.par.2.li.nu.5 108
Deſtitutio,de iure ad epiſcopum pertinet,non ad patronum.in 9.ar.6. q.prin.3.lib.nu.1 28
Deſtitutio quo caſu pertineat ad patronum laicum.in 9.art.6.q.princ. 3.lib.num.2 eo.
Deſtitutio an competat inferiori prælato,cui ex priuilegio uel præſcriptione inſtitutio competit.in 10.ar.6.q.prin.3.li.nu.1 eo.
Deus nõ acceptor perſonarum.in 24.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.5. 74
Deus non eſt perſonarum acceptor.in 4.art.5.quæſt.prin.3.par.2.lib. numero 3.& 6 226
Deus eſt aduerbiorum nominum remunerator.in 3.part.tract.Paul.de Citad.nu.53 51
Deus non facit differentiam inter ſimplicem loquellam & iuramentum.in 4.ar.4.q.prin.1.par.1.li.nu.3 19
Deus dicitur remunerator aduerbiorum.in 6.artic.4.q.princ.1.par. 1.lib.num.2 eo.
Deus cor tangit non manum dantis.ibi. eo.
Deus perſonarum non eſt acceptor. in 9.part.tracta. Paul.de Citad numero 4 75
Dictio ſeu ponitur pro ideſt in 3.ar.1.q.prin.1.par.1.li.nu.10 4
Dictio quid ſit.in 2.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 83
Dictum teſtis deponentis titium fundaſſe eccleſiam qui reuera non fundauit,ſed conſtruxit ſuſtinetur.in 2.artic.2.quæſt.princ.1.part.1. lib.num.13 11
Dictum Innocentij iuſpatronatus eſſe ex quaſi debito,& ius aduocatiæ eſſe ex gratia non procedit,nam omnia ſunt ex gratia.in 3.arti.1.q. prin.1.par.1.li.nu.8 4
Dictum domeſtici non reputatur integrum,ſecus ſi habet conteſtem habilem.in 6.ar.1.q.prin.1.par.1.li.nu.21 7
Dictum teſtis doctoris ſupplet dictum conteſtis ſui inhabilis, ibid.numero 23 eo.
Dictum Moyſis non arabis in boue ſimul,& aſino in 21.art.7.q.prin. 1.par.2.lib.nu.7 71
Dies interpellat pro homine in 19 ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu.12. 147
Diem ultimam quadrimeſtris,includi in hac dilatione.in 13.arti.1.q. prin.2 par.2.li.nu.1 123
Dies feriati inducti ſunt partim ad Dei honorem partim ad hominum neceſſitatem.in 3.ar.2.q.prin.2.par.2.li.num.8 137
Differentia inter patronos eccleſiaſticos,& laicos.in 26.art.1.q.prin. 2.par.2.lib.nu.1 130
Differentia inter ignorantiam,& errorem.in 13.ar.2.q.prin.3.par.2. lib.nu.2 228
Differentia inter conferre,& reſeruare in 8.quæſt.princ.3.par.2.lib. numero 3 236

Differen-

Differentia an ſit inter mandatum de citando illos, qui volunt ſe opponere & mandatum do citando illos, qui ſe opponunt in 9. art.6.q. prin.2.par.2.li.nu.1 168
Dignior eſt, qui nunquam peccauit, quam qui aliquando deliquit. in quatuordecimo.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.5 229
Dignum magis, trahit ad ſe minus dignum. in 2.art.1.q.prin.2.par.2 li.nu.2.115.& in 17.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.5.fol.230.& in 9. q.prin.3.li.nu.5 37
Dignum maius, habuit ad ſe minus dignum. in 6.ar.11.q.pri.2.par.1. lib.num.2 176
Dignitas quid ſit. in 1.li.tract.Nic.Delph.nu.41 81
Dignitas eccleſiaſtica an poſſit vniri ſimplici parrochiæ. in 3.par.trat. Paul.de Citad.nu.77 52
Dignitates electiuæ quæ ſint. in 1.li.trac.do.Io.Nic.Delbp.nu.45. 82
Dilationes legales datæ ſine Iudicis miniſterio, an poſſint per iudicem abbreuiari. in 28.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1. 129
Dinumeratio in ſucceſſione iuriſpatronatus qualiter fiat. Et tractatus de eo ipſo. in 25.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.13 126
Diœceſanus habens conſentire in fundatione conſtructione, uel dotatione eccleſiæ, & a equiſitione iuriſpatronatus poteſt compelli ad conſentiendum, ſecus ſi cum cauſa nollit conſentire. in 16.artic.2.q. prin.1.par.1.li.nu.1 18
Diœceſanus in creatione iuriſpatronatus debet refrenare inquantum poteſt multitudinem patronorū. in 2.art.3.q.prin.1.part.1.li.nu.3. 20
Diœceſanus poteſt ædificanti dare dilationem pro danda dote cum obligatione inſtrumentali tamen. in 10.ar. 5.q.prin.1.par.1.li.nu.2. 40
Diœceſanus in appoſitione primi lapidis uel in conſecratione videos non ſufficientem obligationem inſtrumentalem facta per fundantem uel eccleſiam conſtruentem poterit requirere fideiuſſores. ibi.nu.5. eo.
Diœceſanus an poſtulandus à ſuo ordinario, & nu.5. in 24. articu.7.q. prin.1.par.2.li.nu.4 74
Diœceſanus, ad quem deuoluitur aſſignatio, termino lapſa, & aſſignatione non facta, quid prius exequetur, aſſignare portionem, & poſtmodū inſtituere, uel ecōtra. in 10.ar.10.q.prin.3.par.2.li.n.1. 248
Diœceſanus debet aſſignare portionem præſentato per religioſos, & poſtmodum inſtituere. in 10.ar.10.q.prin.3.par.2.li.nu.2 eo.
Diœceſani appellatione, non comprabenditur ordinarius, niſi quo ad quæ iure ordinario competunt. in 3.artic.10.quæſt.princip.3.par. 2.lib.num.2 247
Diœceſani appellatione quis veniat. in 3.artic.2.quæſt.princ.1.par.1. lib.num.4 11
Diœceſani conſenſus requiritur in acquiſitione iuriſpatronatus vltra ſundi collationem, conſtructionem, & dotationem. in 3.ar.2.q.prin.1. par.1.li.nu.1 eo.
Diœceſani conſenſus an debeat interuenire ratione conſtructionis an uero requiritur alius conſenſus diœceſani ratione acquiſitionis iurepatro. ibi.num.2 eo.
Diœceſani conſenſus in conſtructione cuiuſlibet eccleſiæ licet requiratur, tamen pro acquiſitione iuriſpatronatus requiritur alius conſenſus diœceſani. ibi.num.5. eo.
Diœceſani conſenſus interuenire non poteſt poſt mortem donatoris, uel teſtatoris. in 20.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.12 122
Diœceſani conſenſus in dubio præſumitur interueniſſe pro acquiſitione iuriſpatronatus. in 7.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.2 14
Diœceſani loci in quo fundatur eccleſia conſenſus requiritur pro acquiſitione iuriſpatronatus. in 8.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.2 15
Diœceſani conſenſus debet interuenire in fundatione, conſtructione, uel dotatione, ſiue ſit laicus uel clericus qui ea uult facere. in 10.ar.2. q.prin.1.par.1.li.nu.1 16
Diœceſani conſenſus requiritur in eccleſia fundanda ex iuſſu teſtatoris in 11.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.1 17
Diœceſani conſenſus an debeat interuenire ante uel in actu fundationis an ſufficiat quòd interueniat poſt eccleſiam fundatam. in 12.art.2. q.prin.1.par.1.li.nu.1 eo.
Diœceſani conſenſu deficiente in fundatione eccleſiæ nullo modo acquiritur iuſpatronatus. ibi.nu.3 eo.
Diœceſani conſenſus requiritur in aſſignatione dotis alias iuſpatronatus per dotantem non acquiritur. in 11.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.1. 39
& quæ ſit ratio. ibi.nu.2 eo.
Diœceſani conſenſus requiritur in dotis aſſignatione etiam ſi dos congrua aſſignetur. ibi.nu.4 eo.
Diœceſani per patronos ſunt in beneficijs præſentandi, & non alienigenæ. ampliationes patent per diſcurſum. in 24.ar.7.q.prin.1.par.2. lib.num.20 77
Diœceſis permanens ſine epiſcopo etiam per mille annos, nō perdit ius habendi eum, niſi populus occidiſſet duos epiſcopos. in 7.articu.7. 7.q.prin.4.li.nu.3 31
Diſcipulus ſui præceptoris opinionem ſequi debet. in 12.art.3.q.prin. 1.par.2.li.nu.10 23
Diſcordantes an & quando poſſunt ad concordiam compelli res & eccleſiæ diſcordes, per ſortes dirimendæ ſunt. in 6.ar.4.q.prin.2.par. 2.lib.num.8 157
Diſpenſatio eſt ſtricti iuris in uigeſimoquinto.artic.9.q.prin.1.part.2. lib.num.5 100
Diſpenſatio requiritur in præſentatione paſſiua. in 8.arti.6.q.princ.1. par.2.lib.nu.5 90
Diſpenſatio an habeat locum in crimine adultero. in 18.ar.9.q.princ. 1.par.2.li.nu.3 95
Diſpenſans debet cognitionem præmittere, & cauſam exprimere. in 12.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.5 71
Diſpenſari non poteſt circa perſonam unius, ex duobus electis in præiudicium tertij. in 5.ar.10.q.prin.1.par.2.li.nu.4 110
Diſpoſitio cap. ut quis duas de electio. lib.6. habet locum in præſentatione facta per patronos præſentantes iure uniuerſali. Secus iure particulari. in tertio articulo. 5.quæſt.princip.2.par.2.lib. numero.4. 5.& 6. 161.& ſeq.
Diſpoſitio.c.fi.de elect.li.6. an habeat locum, quando plures ſunt compræſentari. in 9.art.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 168
Diſpoſitio generalis, quæ complectitur omnes ſpecies, æque operatur atque ſpecialis. in 3.ar.4.q.prin.1.part.2.li.nu.3 31
Diſpoſita in prælaturis & magnis beneficijs habere locum in beneficijs curatis. in 20.ar.7.q.prin.1.par.2.li.n.2 70
Diſpoſitio faciens mentionem de liberis, intelligitur de natiuis, non de adoptiuis. in 9.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.4 134
Diſpoſitio ſemel facta, non poteſt in poſterum mutari, maxime in præiudicium alterius. in 6.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.8 133
Diſpoſitio fundantis eccleſiam, ac diſponentis, quod epiſcopus ſe non debeat in ea intromittere, alias habeatur pro non facta, nulla eſt, ſed irrita. in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.30 80
Diſpoſitio c.fi.de elect.li.6. loquens in electione, an habeat locum in præſentatione. in 2.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 165
Diſpoſitio annullans ſententiam, proceſſum vel inſtrumentum ex defectu ſolennitatis non dicitur pœnalis, ex quo non diminuit patrimonium. in 2.ar.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.2. eo.
Diſpoſitio c.auaritiæ de ele.li.6 locum habet in præſentationibus clericorum, ſeu laicorum, ex priuilegio, ad dignitates. Secus in beneficiorum præſentationibus non ad dignitatem in 11.ar.5.q.princ.2. par.2.lib.nu.5 164
Diſpoſitio pœnalis non eſt extendenda. fallit, ubi caſus comprehenditur ſub expreſſa ex lata ſignificatione uocabuli. in 2. articu.6.q.prin.2. par.2.lib.num.5 166
Diſpoſitio c.fi.de elec.li.6. an requiratur uel habeat locum in poſtulatione, ordinatione, collatione, uel alijs prouiſionibus, ac etiam in conſecratione. in 3.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 eo.
Diſpoſitio qualibet in dubio accipienda eſt ſecundum ius commune. in 3.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.24 92
Diſpoſitio teſtatoris an ualeat ſine conſenſu epiſcopi diſponentis ut certa miſſa celebrentur per inſtituendum ſingulis hebdomadis. in tract. Roch.de Cur.num.27 28
Diſpoſitioni impoſſibili ubi ſubiungitur pœnalis clauſula, quantumcunque poſſibilis, ex quo principalis non ualet, niſi pœnalis adiecto ualebit. in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.40 80
Diſpoſitione ſtante, quod iuſpatronatus non exeat domum uel parentelam, ſi quis exhæredatur de familia, uel ſit adoptatus, an & quando talis ſit patronus. in 9 ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1.10.& 12 134
Diſpoſitum in uno ex purificatis in iure, habet locum. & in alio. in 2. art.6.q prin.2.par.1.li.nu.1 162
Diſputatio uana nominum per tinacibus relinquitur. in 6.part.tracta. Paul.de Citad.nu.83 68
Diſſentire, uerb. quid ſignificet. in 8.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.13. 140
Diſtributiones quotidianæ non computantur in ualorem præbendarum. in 21.art.5.q.prin.1.par.1.li.nu.9. 46
Ditans eccleſiam cum dotante an acquirat iuſpatronatus. in 3.par.tra. Paul.de Citad.nu.12 54
Ditans eccleſiam acquirit iuſpatronatus. ibi.nu.13 eo.
Ditatione acquiritur iuſpatronatus. ibi.nu.1 57
Ex diuerſis non infertur. in 4.ar.4.q.prin.1.par.2.li.nu.3 82
Diues quando ſit præferendus pauperi. in tract. Roch.de Cur.nu.6. 26

Doctor canonicus ſeu nobilis ultimo loco receptus, alijs canonicis præfertur. in 13. ar. 5. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 5 229
Doctor canoniſta uel theologus præferendus eſt in inſtitutione, data paritate in reliquis. in 11. ar. 5. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 228
Doctor plebeius præferendus eſt nobilitatis ſolo titulo intenti. in 11. art. 5. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 eo.
Doctoris dictum accipi debet, ſecundum iura, quæ allegat. in 3. art. 2. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 4 11
Doctori qui conſuluit pro una parte, licet uariare, & mutare conſiliũ, ſi uidet ueritatẽ in oppoſitũ. in 23. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 9. 185
Doctorum dicta accipienda ſunt ſecundum iura, quę allegant. in 1. artic. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3 72
Doctoratus in alijs ſtudijs Neapoli iterum examinabatur. in 25. ar. 9. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 100
Doli futuri remiſſio expreſſa non ualet. in 20. ar. 5. quęſt. prin. 2. par. 1. lib. numero 4 159
Domeſticus poteſt teſtificare in caſu habente commiſſionem, commodi & incommodi. in 12. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 5 22
Domeſticus poteſt teſtificari pro domeſtico, ubi commodum, & incommodum eſt admixtum. in 6. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 25 7
Domeſtici dictum non reputatur integrum. ſecus ſi habet conteſtem habilem. ibid. nu. 21 eo.
Dominium aliquod ſi retinetur à domino fundi in quo ædificatur eccleſia non acquiritur in ea iuſpatronatus. in 2. ar. 2. q. princ. 1. part. 1. lib. num. 3 10
Dominium rei dotalis mulieris poteſt eſſe penes duos inſolidum eodem tempore, licet regulariter ſit contrarium, eodem modo, dominium rei dotalis eccleſiæ. in 8. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 50 38
Dominium vtile transfertur per contractum emphyteoticum. in 4. art. 8. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 160
Dominium vtile transfertur per locationẽ ad longum tp̃s. ibi nu. 3. eo.
Dominium, & quaſi poſſeſſio iuris præſentandi perpetuatur de patre in filium. in 7. ar. 7. q. prin. 3. li. nu. 4 31
Dominium rei legatæ acquiritur etiam ignoranti. in 9. art. 2. q. prin. 3. lib. num. 2 9
Dominus falſus ut non poteſt exercere actum ſuum, ita nec falſus procurator. in 12. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 35
Dominus mortuo ſeruo non poteſt adire hæreditatem ſibi dilatam. in 10. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 7 63
Dominus fundi an poſſit propria auctoritate eccleſiam deſtruere. in tract. Roc. de Cur. nu. 10 30
Domini dotis inſolidum an duo eſſe poſſit. in 3. par. tract. Paul. de Cit. numero 73 57
Domino fundi nõ acquiritur iuſpatronatus niſi dominium fundi ſit tranſlatum in eccleſiam. in tract. Roc. de Cur. nu. 7 30
Dominus vtilis poteſt dare rem emphyteoticam in dotem eccleſiæ cum conſenſu directi domini & erit patronus tunc dotis. in 4. artic. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 34
Dominus vtilis dando rem emphyteoticam, & dominus directus remittendo directum dominium, pro conſtituenda dote eccleſiæ ambo erunt patroni ratione dotis eiuſdem eccleſiæ, ſecus ſi patronatus directus non vult remittere directum dominium, ſed tantum conſentire. ibi. numero 3 eo.
Domus in eccleſiam conſecrari poteſt. in tract. Roc. de Cur. nu. 15 31
Domus ſacerdotis à quo refici dẽat. in 6. par. tra. Pau. de Cit. nu. 7. 100
Domus aſſignata pro eccleſia ædificanda cum conſenſu diœceſani dicitur eccleſia fundata, & ideo ex ea acquiritur iuſpatronatus. in 10. ar. 3. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 24
Domum ſi aliquis aſſignauit ut pro eccleſia ſeruiat & non indigeat noua conſtructione eris patronus ratione fundi ratione conſtructionis. ibi. num. 2 eo.
Domum aſſignans in eccleſiam an efficiatur patronus. in tract. Roch. de Cur. num. 14 31
Domum piam quilibet poteſt ædificare. ibi. nu. 8 eo.
Domininm non acquiri ex diuerſis titulis. in 18. ar. 3. q. prin. 3. part. 2. lib. num. 1 218
Domum pro ſacerdote reficere quis teneatur, patronus an ſacerdos. in 3. ar. 7. q. prin. 3. li. nu. 1 30
Dona impiorum Deus non probat. in 3. par. tra. Pau. de Cit. nu. 59. 52
Donatio eccleſia, facta loco religioſo, in qua quis laicus habebat iuſpatronatus, & conſtat eum donare velle iuſpatronatus, valet donatio iuriſpatronatus, etiam ſine conſenſu epiſcopi. 9. artic. 1. q. princ. 2. par. 1. li. num. 12 111
Donatio eccleſiæ facta loco religioſo, quam quis detinebat, & erat etiã patronus: an & quando teneat, & in quo intelligatur tenere. ibid. numero 14 eo.
Donatio eccleſię facta loco religioſo, quam quis occupatam de facto tenebat, etiam reſpectu redituum, cum conſenſu tamen epiſcopi, tenet etiam quo ad temporalia in 9. art. 1. quæſt. princip. 2. par. 1. lib. numero 5. & 9 eo.
Donatio eccleſiæ facta loco religioſo, in qua quis habet iuſpatronatus, & quam alias alteri donauit, & ille fuit canonica inſtitutus, ipſa eccleſia vacãte, an & qũ valeat. ĩ 9. ar. 1. q. prĩ. 2. par. 1. li. n. 20. 112
Donatio eccleſię facta loco religioſo in qua quis habebat tantum iuſpatronatus, valet quo ad iuſpatronatus tantum, accedente tamen epiſcopi conſenſu. ibi. nu. 21 112
Donatio eccleſia facta loco religioſo, in qua laicus habebat ius patronatus, & eam non detinebat de facto. & conſtabat eum donare nõ uelle iuſpatronatus, etiam cum conſenſu epi, non tenet. ibi. nu. 13 111
Donatio facta de aliqua eccleſia alicui pio loco ſine epiſcopi conſenſu, præſcriptione firmatur. in 11. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 114
Donatio facta de eccleſia vni ſine conſenſu epiſcopi, & poſtea alteri cum conſenſu epiſcopi, ſecunda tenet. Sed ſi fuerit conceſſa duobus cum epiſcopi conſenſu, tenet prima, & nu. 2. in 19. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. 120
Donatio ſeu legatio facta loco religioſo eccleſia, quam quis tantum detinebat occupatam de facto, quia potens, nec in ea habebat iuſpatronatus, nec aliqđ ius, valet, cũ conſenſu tamen epiſcopi. in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 111
Donatio facta eccleſiæ, non poteſt reuocari eccleſia ædificata. in 4. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 95
Donatio, proprie, quid. in 1. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 14 50
Donatio vel translatio iuris patronatus facta clerico ſine conſenſu epiſcopi, an intelligatur potius facta intuitu eccleſiæ, quam reſpectu clerici. 13. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 116
Donatio certorum bonorum facta plebano, pro dotanda capella, non valet, ſine epiſcopi conſenſu. in 21. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. n. 2. 123
Donatio perfecta conditionem non recipit. in 1. ar. 9. q. prin. 1. part. 1. lib. nu. 91 86
Donatio quæ poteſt reuocari per ſuperuenientiam liberorum, in adoptiuis non habet locum remiſſ. in 9. articu. 2. q. principal. 2. par. 1. lib. nume. 8 135
Donatio facta ad pias cauſas per patrem iratum cum filijs valet. in 6. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 194
Donatio iuris patronatus facta, vt præſentet vna vice, non eſt vera donatio. in 11. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 86
Donatio proprie quid dicatur. in tract. Roch. de Cur. nu. 11 32
Donatio præſentationis an fieri poſſit retento iure patronatus. in trac. Roch. de Cur. nu. 34 40
Donatio iuriſpatronatus futuri an poſſit fieri ſine epiſcopi conſenſu. ibi. numero 35 40
Donatio quæ reuocatur per ſuperuenientiam liberorum non habet locum in adoptiuis. ibi. nu. 79 44
Donatio iuriſpatronatus traſfertur. in. 9. part. tra. Pau. de Cit. n. 10. 75
Donatio reuocatur ob ingratitudinem. in 5. art. 5. q. prin. 2. part. 2. lib. numero 5 162
Donationis natura. in 17. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 26
Ex donationis ſimplicis titulo, vel etiam legati, dicitur quis potius benefactor, quam dotator. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu 4 60
Donationem præſcribere quis poſſit. in 1. artic. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. numero 4 173
Donans vel alienans rem eccleſiæ non ſeruata forma c. ſine exceptione 12. q. 2. poteſt alienationem reuocare, non in ſui fauorem, ſed eccleſia. in 25. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 100
Donans & donatarius, correlatiui ſunt. in 9. ar. 1. q. princi. 2. part. 2. lib. numero 25. 113
Donans eccleſiam an cenſeatur donaſſe iuſpatronatus. in tra. Roch. de Cur. nu. 38 40
Donans iuſpatronatus & donatarius ſi ſint diuerſæ diœceſis an vtriuſque epiſcopi conſenſus requiratur. ibi. nu. 21 28
In donante non poſſunt accidere duæ translationes. in 17. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 16 120
Donatarius iuris patronatus an præſentare donantem poſſit. in 11. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 86
Donatarius an poſſit præſentare donantem. remiſ. in 9. art. 8. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 5 86
Donatarius donans iuſpatronatus ante approbationem epiſcopi an donatio valeat. in trac. Roch. de Cur. nu. 18 27

Dona-

Donatarius iuriſpatronatus an poſſit præſentare donatorem.in tracta. Roch.de Cur.nu.37 40
Donatarius poteſt patronum præſentare. in 6. part. tracta. Paul. de Citad.num.94 68
Donatarij ſeu legatarij erunt patroni æqualiter, & inſolidum, etiam quod ipſis facta fuerit donatio,uel legatum de iurepatro.ex inæqualibus partibus.& nu.17.in 24.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.11.125
Donatarij,legatarij,hæredes & huiuſmodi licet dicantur hæredes inſolidum,nihilominus ipſis omnes habent tantumuis, quantum ipſe defunctus, teſtator, donator, uel aliquando transferens habebat. in 24.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 124
Dos quid ſit.in 5.q.prin.1.par. 1.li.nu.1 33
Dos quid ſit.in 3.par.trac.Paul de Citad.nu.1 54
Dos proprie dicitur patrimonium mulieris .ibi.nu.2. eo.
Dos à dando quare dicatur.ibid.nu.3 eo.
Dos dicitur quicquid à natura homini datur.ibi.nu.4 eo.
Dos eſt nomen uniuerſale ſicut hæreditas.in 5. quæſt.princip.1.part. 1.lib.numero 2 33
Dos unde dicatur.ibi.nu.3 eo.
Dos mulieris poteſt conſiſtere tam circa mobilia,quam circa immobilia.in 2.ar.5.q.prin. 1.par.1.li.nu.1. 33
Dos in muliere conſtituitur ex uoluntate uel ex neceſſitate. in 7.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.2 34
Dos mulieris conſtituitur ex neceſſitate.ibi.nu.5 eo.
Dos conſtituitur mulieri pollicitatione.ibi.nu.6 eo.
Dos mulieri conſtituitur ſtipulatione.ibi.nu.7 eo.
Dos conſtituitur mulieri traditione.ibi.nu.8 eo.
Dos mulieri conſtitui poteſt ſimplici remiſſione debiti non præcedente aliqua acceptilatione,ſecus eccleſia.ibidem.nu.11. 35
Dos poteſt conſtitui mulieri delegatione debitoris idem eccleſiæ cum aliqua tamen diſtinctione.ibi.nu.12 eo.
Dos incerta mulieri promiſſa poteſt peti certi contradictione,& debet præſtari ad arbitrium boni uiri ſecus in eccleſia.in 8.ar. 5. q.princip.1.par.1.li.nu.4 36
Dos an poſſit conſtitui de bonis emphyteoticis. in 4.arti.8.q.princ. 2. par.1.li.nu.5 166
Dos eccleſiæ,an poſſit conſtitui delegatione.in 10.artic.7.q.prin.1. par.1.li.nu.11. 67
Dos an hoſpitali conſtituenda perinde atque eccleſiæ.in 19. artic.5.q. prin.1.par.1.li.nu.10 44
Dos congrua eccleſiæ parochialis quæ dicatur.in 21.art.5.q.princ.1. par.1.li.nu.21 47
Dos conſtitui ne etiam poſſit de bonis emphiteoticis. Quid de bonis fiſcalibus.in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 48
Dos conſtituta eccleſiæ, gaudet ijdem priuilegijs,quibus dos conſtituta mulieri.in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 49
Dos eccleſiæ quanta debeat.eſſe.diſtin.nu.9.& 12.in 21.ar.5.q.prin. 1.par.1.li.nu.4 46
Dos eccleſiæ ſi diminuta foret,non tamen omnino perempta,ſi quis eam ſuppleuit,an ſibi pareat iuſpatronatus.& nu.7.in 6.art.6.q.princ.1. par.1.li.nu.3 59
Dos,eſt ius quoddam in corporale & uniuerſale.in 2.ar.10.q.prin.2. par.1.li.nu.9 170
Dos ſufficiens eccleſiæ, capellæ, altaris,uel huiuſmodi, quæ dicatur,in 21.ar.5.q.prin.2.par.1.li.nu.1 45
Dos ſufficiens eccleſiæ cathedralis,quæ dicatur.in 21.ar.5.q.princ.1. par.1.li.nu.12 46
Dos ſufficiens monaſterij,uel eccleſiæ collegiatæ,quæ dicatur.in 21.artic.5.eo.prin.1.par.1.li.nu.13 47
Dos ſufficiens eccleſiæ & ſimpliciter beneficiale,quæ dicatur. quæ item capellæ,monaſteriorum uel aliorum curam animarum exercentium. Quæ item capellæ per ſe ſtantis & proprium rectorem habentis,non tamen curam animarum in 21.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.15 47
Dos quæ dicatur ſufficiens capellæ uel altaris ſiti in aliqua eccleſia, in lateribus.Et quid in oratorio & hoſpitali.ibid.nu.16.& 20. eo.
Dos mulieris augeri poteſt conſtante matrimonio.in 2.ar.7.q.prin.1. par.1.lib.nu.7.& 10 54
Dos non conſtituitur eccleſiæ acceptilatione.in 22.artic.5.q.princ.1. par.1.li. nu.3 49
Dos perpetua debet eſſe in eccleſia, & conſtare immobilibus & iuribus annuorum redituum.in 22.ar.5.q.prin. 1.par.1.li.nu.3 48
Dos titulus eſt gratuitus.in 2.ar.10.q.prin.2.par.1.li.nu.4 169
Dos tradi debet in limine fundationis & conſtructionis eccleſiæ,uel capellæ in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 48
Dos quare detur.in 3.par.tract.Paul.de Citad.nu.5. 54
Dos an conſtitui poſſit ex bonis emphiteoticis ibi.nu.28 55
Dos ut traditione conſtituitur mulieri,ita & eccleſiæ.in 22.artic.5.q. prin.1.par.1.li.nu.3 49
Dos legenō clauditur generali.in 3.par.trac.Pau.de Citad.nu.60. 56
Dos non confiſcatur mariti bonis confiſcatis.ibi.nu.52 eo.
Dos in falcidiam non uenit computanda.ibi nu.59 eo.
Dos eccleſiæ quare non repetatur.ibi.nu.74
Dos eccleſiæ aſſimilatur doti mulieris.ibi.nu.17 55
Dos eccleſiæ iiſdem priuilegijs potitur quib.dos mulieris.ibi.nu.37. 56
Dos incerta condictione certi petitur.ibi.nu.41 eo.
Dos quanta eccleſiæ ſit aſſignanda.ibi.nu.14 55
Dos quanta ſit aſſignanda capellaniæ ut ſufficienter dotata dicatur. in 1.li.trac.do.Io.Nic.delph.nu.100 85
Dos an poſſit dari conſecrata eccleſiæ.nu.77 57
Dos hoſpitali & eccleſiæ aſſignanda eſt.in trac.Roch.de Cur.nu.6. 3
Dos ſemper petitur actione ex ſtipulatu.in 3.par.tract.Paul.de Citad. numero 42 56
Dos impropria ſortitur actionem perſonalem.ibi.nu.58 eo.
Dos non poteſt publicari cum alijs bonis mulieris. ibidem nu.59. eo.
Dos ædificatio & fundus quando efficiant aliquem patronum. numero 38 eo.
Duos dotatio quibus modis conſtituatur.in 3.par.tract.Pau.de Citad. nu.29.30.31.32.33.34.& 35 55
Dos matrimonio conſtante reperitur marito uergente ad inopiam.ibi. numero 69 57
Dos pacto deteriorari non poteſt.ibi.nu.54 56
Dos propria debet aſſignari eccleſiæ.in tract.Roch.de Cur.nu.11 34
Dos ſemel data nō diminuitur.in 3.par.tract.Pau.de Citad.nu.47. 56
In dotis aſſignatione, attendendum an eccleſia ſit parrochialis. in 11. ar.5.q.prin.1.par. 2.li.nu.4 40
Dotis etymologia.in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 8
Dotis titulus,reſpectu mulieris,dicitur lucratiuus,reſpectu mariti, oneroſus.in 1.ar.10.q.prin.2.par.1.li.nu.2 168
Dotis eccleſiæ fauore,epiſcopus de bonis eccleſiæ ſuæ poterit aliam eccleſiam dotare nouæ eccleſiæ dando quinquageſimam, antiquæ centeſimam.in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3. 49
Dotis actio non uariatur ex nouatione.in 3.part.trac. Paul.de Citad. numero 55 56
Dotis in aſſignatione quid ſit attendendum.in tra.Roc.de Cur.nu.15. 3
Dotis in aſſignatione an requiratur conſenſus epiſcopi.nu.17 eo.
Dotis cauſa ſi quid ſoluatur tanq̄ indebitum non reperetur.nu.53. 56
Dotis cauſa minoris bona an poſſint uendi.ibi.48 56
Dotis cauſa dari poteſt res ſubiecta reſtitutioni.ibi.nu.49 eo.
Dotis cauſa traditio præſumitur facta.ibi.nu.67 57
Dotis conſtitutio retrotrahitur fauore eccl.in tra.Roc.de Cur.nu.4. 3.
Dotis dilationes ſunt breuiores quam in alijs cauſis.in 3.par.trac.Pau. de Citad.nu.66 57
Dotis inſtrumentum cæteris antefertur.ibi.nu.64 eo.
Dotis iuris non renuntiatur etiam omnibus alijs iuribus renuntiatis. ibi.num.63 eo.
Dotis promiſſio tenet etiā à muliere facta alieno nomine.ibi.nu.61 eo.
Dotis ſeruanda cauſa ſi mulier mittatur in poſſeſſionem lucratur fructus.ibi.nu.57 56
Doti in dubio fauetur in iudicādo.in 3.art.tra.Pau.de Citad.nu.60. 56
Dotibus in dubio fauendum.in 3.par.tract.Pau. de Citad.num.36. 56
Dotem modicam dans an efficiatur patronus.in tracta. Roch. de Cur. numero 12 35
Dotem promittens excuſari non poteſt.in 3.part.tract.Paul.de Citad. numero 39 56
Dotem reſtituere maritus non tenetur niſi ſecundum uires ſuas.ibid. numero 71 57
Dotem ſtipulans animo donandi uidetur ſtipulaſſe.ibi.nu.40 56
In dotem ſi detur aliqua uniuerſitas, in qua eſt iuſpatronatus an tranſeat in 2.ar.10.q.prin.2.part.1.li.nu.10 170
Dote data mulieri inæſtimata nulla præcedente promiſſione uel pollicitatione, & euicta mulier de euictione non tenetur niſi doloſe dediſſet in dotem rem alienam,ſimiliter dans dotem eccleſiæ non tenebitur de euictione,ſi nulla præceſſit ſtipulatio, ſeu pollicitatio.in 8.ar. 5.q.prin.1.par.1.li.num. 11. 36
Dote non conſignata à conſtruente eccleſiam epiſcopus eam conſecrans tenetur eam de ſuo dotare.in 10.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.4 40
In dote conſtituta per minorem, non requiritur iudicis decretū, quamuis ſit de rebus ſtabilibus.in 9.ar.4.q.prin.1.par.2.li.nu.5 34

Doſe pro accepta non dantur fideiuſſores.in 3.par.tract.Pau.de Cita. numero 72 57

Dotalia non conſiſcantur ex delicto mariti.in 8.art.5.q.prin.1.par.1. lib.nu.28 37

Dotes animi quæ dicantur & quæ corporis.in 5.art.1.q.prin.1.par.1. lib.nu.5 33

Dotans,conſtruens,ſeu fondans eccleſiam ſi voluit illius.iuſpa eſſe commune cum altero,vel in totum alterius qui nihil dedit, an poſſit hoc facere.in 10.art.4.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 31

Dotans eccleſiam vel capellam ædificatam,conſecratam, & indotatã acquirit iuſpatron.ſi donatio ſit cum diœceſani conſenſu,ſecus ſi ſine ibi.num.4 eo.

Dotans ſine conſenſu epiſcopi licet non acquirat iuſpatro.non tamen poteris reuocare dotationem.in 11.art.5.q prin.1.par.1.li.nu.3 40

Dotans inſufficienter non acquirit iuſpat.ex dotatione illa.in 12.art.5. q.prin.1.par.1.lib.nu.1 eod.

Dotans inſufficienter dicitur benefactor.ibi.nu.2 eo.

Dotans inſufficienter cum conſenſu epiſcopi acquirit iuſpatrona.ſed debet agi ad ſupplementum dotis,alias ſecus.in 13.art.5.q.princip.1. par.1.lib.nu.2 41

Dotans vnica præſtatione cum conſenſu ordinarij acquirit iuſpatronatus & illud in penitus extraneum transfert.in 10.art.4.q.prin.1. par.1.lib.nu.2 31

Dotans eccleſiam conſecratam & indotatam,an & quando acquirat iuſpatronatus in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.26 53

Dotans an de euictione teneri poſſit,ibi.nu.31 eo.

Dotans coactus à iudice eccleſiam an acquirat iuſpatronatus, in tract. Roc.de Cur.nu.7 34

Dotans eccleſiam parua dote cum conſenſu epiſcopi an officiatur patronus.ibi.nu.16 35

Dotans eccleſiam acquirit ſibi maius ius quam fundans.in 3.par.trac. Pau.de Citad.nu.27 55

Dotans eccleſiam,ſi eſt deſtructa,eſt requirendus,an velit etiam reficere,vt eo volente,alter non admittatur nu.6 57

Dotans eccleſiam ſiue refecerit,ſiue non,ſiue proteſtetur,ſiue non,cum ipſa reficitur,remanet,patronus ipſius eccleſiæ.& nu.12.in 4.ar.6. q.prin.1.par.1.lib.nu.5 37

Dotãs tertius vt admittatur quid requiratur.in 1.art.6.q.prin.1.par. 1.lib.nu.17 53

Dotantes eccleſiam ſi plures ſunt omnes erunt patroni inſolidum cum dante fundum & conſtruente ſi ſufficienter dotent eccleſiam:ſecus ſi inſufficienter.in 5.art.4.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 21

Dotantes inæqualiter quare inæqualiter ſunt patroni ibi.nu.2 eo.

Dotare,verb.quomodo accipiendum.in 2.art.6.q.princ.1.par.1.lib. numero 10 55

Dotare eccleſiam quilibet poteſt ſine conſenſu epiſcopi.in 3.artic.2.q. prin.1.par.1.lib.nu.8 11

Dotare eccleſiam tenetur in vita ille qui deduxit eccleſiam de non eſſe in 8.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.45 38

Dotare,aliud eſt,aliud ſupplere dotem.in 6.art.6.q.prin.1.li.n.1.58

Dotare eccleſiam in quantum debet quis ut acquirat ſibi iuſpatr.in 3. par.tract.Pau.de Cit.nu.11 55

Dotare eccleſiam quis teneatur,ibid.nu.7 eo.

Dotare filiam cogitur pater excluſo filio à legitima.in 3.par.tra.Pau. de Citad.nu.68 57

Dotari eccleſia an poſſit ſub conditione.in 3.par.tracta.Pau.de Citad. nume.24 55

Dotationa eccleſiæ de fieri ante affixionem primi lapidis.in 10.ar.5. q.prin.1.par.1.lib.nu.1 40

Dotatio fieri debet ante fundationem & conſtructionẽ eccleſiæ.in 12. art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 48

Dotatio quando ſequitur conſecrationem, neceſſario interuenire debet diœceſani conſenſus.in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.31 53

Dotatio eccleſiæ an fieri poſſit ex bonis illius qui dotare non poteſt, in 3.par.tra.Pau.de Cit.nu.22 55

Dotatio an requirat epiſcopi conſenſum.ibi.nu.16 eo.

Dotatio an fieri poſſit ex quibuslibet bonis.ibi.nu.19 eo.

Dotans eccleſiam dicitur dare bene eſſe.in 2.art.1.q.princip.1.par.1. lib.numero 10 3

Dotatio an fieri debeat ante conſtructionem eccleſiæ.in tract.Roch.de Cur.nu.12 35

Dotatio quando fieri debeat.in tract.Roch.de Cur.nu.13 eo.

Dotata præfertur cuicunq. creditori.in 3.pa.tra.Pau.de Cit.n.51. 56

Dotata præfertur creditoribus in hypotheca.ibi.nu.42. eo.

Dotalia non poſſunt alienari.ibid.nu.65 57

Dotatione acquiritur iuſpat.cum epiſcopi conſenſu quamuis dotans nõ fundauerit vel conſtruxerit eccleſiam:& eſt communis oppinio. in 15.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.& 2 41

Duo vbi tacite vel expreſſa coniunguntur,alterum adimplere iuri ſufficit.in 18.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 178

E

Eccleſia quid ſit.in 7.par.tra.Pau.de Cit.n.5 78

Eccleſia tribus capitur modis.in 3.par.tra.Pau.de Cit.n.78. 58

Eccleſia & laycus ſi ſimul habent iuſpatronatus, an omnes cenſebuntur eccleſiaſtici vel layci de mixtura.in 6.ar.1.q.prin.1.par.1.li. numero 1 6

Eccleſia ſi dedit fundum & duo layci conſtruxerunt vel dotarunt vel plures:an dicantur patroni eccleſiaſtici vel laici.in 7.art.1.q.prin. 1.par.1.lib.nume.1. 7

Eccleſia nulla poteſt ædificari ſine conſenſu diœceſani.in 3.articu.2.q. prin.1.par.1.lib.nu.3 11

Eccleſia in dubio præſumitur patronata.in 4.art.2.q.prin.1.par.1.li. numero 14 12

Eccleſia an diuturnitate temporis conſecrata præſumatur.in 7.art.2. q.prin.1.par.1.lib.nu.10.verſi.an autem quælibet eccleſia. 15

Eccleſia non poteſt fundari ſine conſenſu diœceſani.in 12.art.2.q.prin. 1.par.1.lib.nu.2.17.Et in 4.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 28

Eccleſia conſtructa ſine conſenſu diœceſani viuo fundatore ſi epiſcopus vult conſentire conſenſus retrotrahitur & acquiritur iuſpa.in ea: ſecus ſi non vult conſentire:quia eccleſia erit libera.ibi.nu.4 17

Eccleſia conſtructa ſine conſenſu diœceſani & poſtea moriatur teſtator ſi poſtea epiſcopus conſenſit acquiritur iuſpatronatus per hæredes.ibi.nu.5 eo.

Eccleſia ſi ſucceſſerit domina in emphyteoſi in quo priuatus erat dominus directus emphyteota tempore quod erit ſub eccleſia reputabitur emphyteota eccleſiæ:& non priuati.in 8.art.1.q.princip.1. par.1.lib.nu.3 8

Eccleſia fundanda iuſſu teſtatoris requirit conſenſum diœceſani. in 11. art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 17

Eccleſia conſtructa iuſſu teſtato. interueniente conſenſu epiſcopi poſt mortem teſtatoris erit libera.ibi.nu.6 eo.

Eccleſia conſtructa ſine conſenſu epiſcopi poteſt dirui ſeu demoliri per epiſcopum.in 18.art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 18

Eccleſia conſtructa ſine conſenſu epiſcopi non poteſt dirrui ſeu demoliri per conſtruentem.ibi.nu.2 eo.

Eccleſia conſtructa in fundo inuito domino non poteſt propria auctoritate per dominum deſtrui.lib.nu.3 eo.

Eccleſia poteſt fundari vbicunque non eſt expreſſe prohibitum.in 9. art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 23

Eccleſia non debet conſtrui in loco habente ſeruitutem.ibi.nu.2 eo.

Eccleſia conſtructa in fundo alieno inſcio domino fundi; poſtmodum vero ſciente & volente dominus fundi erit patronus tam ex fundatione quam ex conſtructione ſecus ſi fuit conſtructa bona fide cum conſenſu domini;quia dominus fundi erit patronus ratione fundi,cõſtructor,ratione conſtructionis;cũ conſenſu tamen diœceſani. in 12. art.3.q.prin.1.lib.nu.1 24

Eccleſia conſtructa in fundo alieno inſcia domino fundi non poteſt dirui per dominum fundi.in 13.art.3.q.prin.1.par.1.li.nu.1 eo.

Eccleſia vel altare poteſt fundari intra limites alicuius plebaniæ & eccleſiæ matricis etiam inuito plebano etiam conſenſu tamen diœceſani excluſo omni damno; vel & incluſo paruo tamen matricis eccleſiæ.in 15.ar.3.q prin.1.par.1.lib.nu.1 25

Eccleſia ratione fundi acquirit iuſpat.in capella vel altari in ea fundatis.in 16.art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 25

Eccleſia quid eſt.in 9.art.4.q prin.1.par.1.lib.nu.1 31

Eccleſia vna non poteſt eſſe diſponſata duobus ſacerdotibus.in 5.quæ. prin.1.par.1.lib.nu.5 33

Eccleſia non poteſt conſtrui ſuper fundo ſubiecto fideicommiſſo. in 21. art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.26.Et in 8.art.5.q.prin.1.par.n. 24.Et quæ ſit ratio ibi.nu.25 37

Eccleſia præfertur anterioribus creditoribus & tacitã hypothecam habentib.ibi.nu.27 eo.

Eccleſia vel eius prælatus paciſcendo de dote non poteſt conditionem ſuam facere deteriorem.ibi.nu.30 eo.

Eccleſia in dotata ſi conſecrata foret,cur potius recurratur ad patrimonium Prælati, quam ad bona eccleſiæ ipſius prælat. in primo artic.

artic.6.q.princ.1.par.1.lib.nume.24 53
Eccleſia vel capella, ſine dote conſtare poterit, neceſſitate vrgente. in 22.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.3 49
Eccleſia fundata cum hoc pacto, quod ſubſit alteri, nihilominus ſubdita erit epiſcopo. in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.21 80
Eccleſia conſtructa & conſecrata cum duobus altaribus à laterib. pro ornatu illius, licet illa altaria eſſent ſine dote, & parrochiani fecerint eis legata, hac conditione ſubiecta, vt populus præſentaret ad illa, idq; multo tempore fuerit obſeruatum, non tamen illa cenſebuntur patronata, quia non interuenit patroni conſenſus. in 1. arti. 6.q.prin.1.par.1.lib.nu.27 53
Eccleſia conſtructa uel dotata de bonis male partis, non eſt deſtruenda. in 14.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 77
Eccleſia conſtructa ex neceſſitate populi, ſtare poterit ſine dote. in 21. art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.11 46
Eccleſia conſtructa ex oblationibus, non eſt patronata. in 7.artic.11.q. prin.2.par.1.lib.num.3 176
Eccleſia vbi eſt conſtructa, fundata & dotata, merito conſecranda eſt, ſine vlteriori indagatione. in 14 art.9.q.princip.1.par.1.libr.numero 4 77
Eccleſia ſi in meo fundo, me inſcio conſtructa ſit, non poſſum illam propria autoritate deſtruere. in 9.artic.7.q.princip.1.par.1.libr.numero 1 66
Eccleſia quando eſt fundata & conſtructa, omiſſa dote, & non conſecrata, an ſit requirendus primus fundator, antequam tertius admittatur ad dotandum. & nu.37 in 1.arti.6.q.princip.1.par.1.lib.numero 17 52
Eccleſia fundata, conſtructa vel dotata ex bonis male acquiſitis, reſtitutioniq; ſubiacentibus, non patitur iniuriam. in 14.art.8.q.prin. 1.par.1.lib.num.4 77
Eccleſia fundata, vel conſtructa, vel dotata ab uniuerſitate, vel perſona ficta eleemoſynaliter, eſt libera. & nu.ſeq. in 25.art.7.q.princ. 1.par.1.lib.num.9 69
Eccleſie in qua fundata eſt capella, ſeu altare, ſi fuerit patronata clerici vel laici, ratione ſoli, non ipſa eccleſia, ſed patronus ipſius eccleſiæ, in qua fundata eſt ipſa eccleſia, erit patronus. in 6.ar.8.q.prin.1.par. 1.lib.numero 7 73
Eccleſia quotupliciter capiatur. in 2.art.11.q.princ.1.par.1.libr.numero 12 105
Eccleſia, quid in 17.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 158
Eccleſia, quot, & quibus modis ſumatur. Et quid à capella differat. & nu.13. in 29.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 43
Eccleſia dicitur cultrix iuſtitiæ. ibid.nu.8 eo.
Eccleſia, dicitur & pater, & mater, & filius. in 2.artic.7.q.princ.1. par.1.lib.numero 44 62
Eccleſia, verb. generale eſt, comprehendens eccleſias tam cathedrales quam alias. in 2. art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 104
Eccleſia ſæpe ſumitur pro iure patronatus. & nu. in 9.arti.1.q.prin.2. par.1.lib.num.1 111
Eccleſia à quo præſumatur dotata, ſi non apparet à quo. in 1.art.9.q. prin.1.par.1.lib.num.107 87
Eccleſia à quo præſumitur conſtructa, quando aliter non conſtat. in 7. art.11.q.prin.2.par.1.lib.num.2 176
Eccleſia an & quando poſſit conſtrui uel dotari de bonis quæ manarunt ab eo, qui non potuit conſtruere nec dotare. in 13.artic.8.q.prin.1. par.1.lib.num.1 77
Eccleſia an præſumatur libera, uel patronata, & quis inde effectus in 7.art.11.q.prin.2.par.1.lib.num.6 176
Eccleſia an ſit libera, & non patronata, quomodo & vnde conſtare poſſit in 9.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.8 119
Eccleſia, altare vel capella fundata per Iudeos, hæreticos, & alios prohibitos acquirere ius patronatus, an & quando erit libera. in 9.ar. 7.q.prin.1.par.1.lib.num.1 65
Eccleſia æquiparatur minori. in 19. artic.5.q.princ.1.par.1.lib. numero 4 43
Eccleſia conſecrata an debeat admitti tertius volens dotare, non requiſito primo fundatore in 3.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.20 56
Eccleſia conſecrata, non dicitur baſilica. in 10.art.11.q.prin.1.par.1. lib.numero 3 107
Eccleſia nondum conſecrata, gaudet priuilegio eccleſiarum. in nono art. 1.q.prin.2.par.1.lib.nu.25 112
Eccleſia collegiata quæ dicatur in 3.art.11.q.principa.1.par.1.libr. numero 2 105
Eccleſia collegiata tenetur ad hoſpitalitatem, & iura epiſcopalia per-
ſoluenda. in 21.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 46
Eccleſia vbi reperitur fundata, conſtructa & dotata, epiſcopi conſenſus præſumitur interueniſſe. in 8.art.1.q.prin.1.lib.nu.1 110
Eccleſia fundari nequit ſuper fundo ſeruienti. in 22.art.5.q.prin.1.par 1.lib.num.3 48
Eccleſia dotante à potente poteſt donari cum conſenſu epiſcopi nec capituli conſenſus requiritur. in 9.artic.1.q.princip.2.par.1.libr.numero 8 111
Eccleſia diruta, non eſt eccleſia, ſicut nec homo mortuus, eſt homo. in 3. art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.14 55
Eccleſia deſtructa hic, & alibi reædificata, an ſit idem ſemper patronus. in 22.ar.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 48
Eccleſia deſtructa, ibi uel alibi reædificata, an patroni primæ eccleſiæ reædificatæ. in 4.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 57
Eccleſia funditus deſtructa, ſi reficiatur, primus patronus, an ſemper remanebit patronus. in 6.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 58
Eccleſia donataria patrona habet ſemeſtre ad præſentandum. Et quid ita. in 4.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 116
Eccleſia in fundo emphyteotico ædificari non poteſt. in 4.ar.8.q.prin. 2.par.1.lib.num.4 166
Eccleſia in dubio præſumitur patronata vel libera. in 7.ar.11.q.prin. 2.par.1.lib.num.1 176
Eccleſia in dubio præſumitur conſtructa, non nata. in 7.ar.11.q.prin. 2.par.1.lib.num.3 eo.
Eccleſia præſumitur potius patronata, quam libera. ibid.nu.4 eo.
Eccleſia fundari non poteſt, nec primus lapis apponi, nec ædificandi licentia dari niſi primum dote congrua aſſignata. in 18.art.5.q.prin. 1.par.1.lib.num.1 42
Eccleſia fundata, non aſſignata primum dote, non eſt conſecranda. ibid. numero 2 eod.
Eccleſia legata, venit ius patronatus, quod in ea habetur. in 3.arti.6. q.prin.2.par.1.lib.num.1 162
Eccleſia libera non recipit ſeruitutem, ſerua libertatem ſic. in 15. art. 1.q.prin.2.par.1.lib.num 1 116
Eccleſia matrix ſeu parrochialis acquirit ius patronat s in eccleſia uel capella fundata intra ſuos limites, ita quòd ius præſentandi presbyterum in illis, competat rectori. in 1.arti.8.q.princ.2.par.1.lib.numero 1.2.3.4.5.& 6 71
Eccleſia matrix & parrochialis, dicens ſe patronam alicuius eccleſiæ, non ex eo, quia fundata ſit intra eius limites, ſed priuilegio præſcriptione re, num erit patronata. ibid.nu.3 72
Eccleſia matrix ſi ædificauit aliam eccleſiam, ſeu capellam in fundo ſuo, in quoddam adiutorium, multitudine nimirum populi ſupra modum excreſcente, ipſa eccleſia ædificans, habebit maius ius, poterit ibi conſtituere vicarium, & rector eccleſiæ ædificantis, erit rector utrinſque. Et quid ſi ignoretur quis fuerat fundator ipſius capellæ. nu.10. in 6.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 73
Eccleſia omnino diruta, execratur, & indiget noua conſecratione. in 3.ar.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.15.22.& 23 56
Eccleſia patronata, dicitur ſerua, uel ſaltem libertina. in 3.artic.7.q. prin.1.par.1.lib.nu.25 63
Eccleſia patronata, dicitur ſerua. in 3.arti.6.q.principa.1.parti libr. numero 4 55
Eccleſia patronata ſi emit ius patronatus, an illa ſpoliabitur, ſicut & alter emptor. in 4.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1.& 2 153
Eccleſia poteſt præſcribere ius patronatus, & præſentandi rectorem in alia eccleſia etiam libera etiam per quadraginta annos. in 7.ar.10. q.prin.1.par.1.lib.nu.4 103
Eccleſia quare poteſt præſcribere ius patronus alterius eccleſiæ liberæ. ibid.nu.5 eod.
Eccleſia non poteſt eſſe patrona ſui ipſius proprie loquendo. in 3.arti.5.q.prin.2.par.1.lib.num.1 153
Eccleſia prima ſi omnino erat depauperata, primus patronus ratione dotis, non erit patronus cum redotante. Si uero non erit omnino ad paupertatem delapſa, volente primo patrono, cum conſenſu epiſcopi, ipſe, & ſupplens dotem, erunt patroni. in 6.artic.6.q.princ.1. par.1.lib.num.3 59
Eccleſia præſcribens, quid intelligatur præſcribere. in 7.ar.10.q.prin. 1.par.1.lib.nu.2 103
Eccleſia quot miniſtros habere debeat. in 21.art.5.q.princip.1.par. 1.lib.numero 5 46
Eccleſia refecta eſt eadem cum prima, nec ſeruitutem recipit. in 3.art. 6.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 55
Eccleſia ruina affecta, dicitur execrata per illius totalem deſtructionem.

nem.in 2.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 54

Eccleſia reædificata alibi, quam in alieno fundo, ille fundus remanebit, eccleſiæ & primus patronus non erit amplius patronus.in 4. art.6 q. prin.1.par.1.lib.num.11 58

In eccleſia non cadit præſentatio, ergo non cadit ius patronatus, non ſequitur. Sed bene contra.in 7.art.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.7. 106

Eccleſia ſancta Maria de Lauretto, fuit vera domus virginis Mariæ. in 9.art.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.8 106

Eccleſia ſi forte fundata & conſecrata fuerit, dote primum non aſſignata, quis eam dotare adſtringetur.in 18.art.5.q. prin.1.par.1.lib. nu mero 3.& 4 42

Eccleſia ſine certum ſubſtantia ſubſiſtere nequit.in 22.art.5.q. prin.1. par.2.lib.numero 2 48

Eccleſia ſtatim fundata, conſtructa vel dotata, omnia illi collata, ſubinde in eius dominium ſubeunt. & nu.ſeq.in 1.art.9.q.prin.1.pa. 1.lib.nu.44 81

Eccleſia tenetur alere egenum patronum in 5.art.10.q.prin.1.par.1. lib.nu.45 102

Eccleſia vna an poſſit aliam præſcribere art.10.quæſtio.prin.1.part. 1.lib.nu.1 103

Eccleſia habet ſe ad patronos, ſicut filius ad patrem in 1.art.2.q.prin. 2.par.1.lib.nu.10 130

Eccleſia aliqua poteſt ſui ipſius eſſe patrona, & libera.in 24.art.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.11 65

Eccleſia collegiata ſi habet præſentationem, præſentabit prælatus de conſenſu capituli, vel maioris vel minoris partis. & nu.4.in 12.art. 2.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 10

Eccleſia collegiata dicetur, etiam ſi vnus in ea tamen remanſerit.in 1. art. 5.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 38

Eccleſia collegiata ſibi caput debet eligere.in 3.art.5.q.prin.1.par.2. lib.num.2 41

Eccleſia collegiata quare admittat potius patronum cõſentientem electioni factæ iam, quam faciendæ.in 2.art.5.q.princip.1.par.2.lib. numero 2 40

Eccleſia collegiata quomodo probetur.in 1.ar.5.q.prin.1.par.2.lib. numera 3 38

Eccleſia conuentualis idem eſt, quod collegiata.in 1.art.5.q.princi.1. par.2.lib.nu.3. ea.

Eccleſia conuentualis vnde dicatur. Et vnde collegiata.in 1.art.5.q. prin.1.par.2.lib.nu.6 & 8 39

Eccleſia manere nequit ſine rectore canonice inſtitutio.in 20.ar.3.q. prin.1.par.2.lib.nu.3 27

Eccleſia non eſt conſecranda, niſi ſit dotata.in 14.art.10.q.prin.3.pa. 2.lib.nu.1 249

Eccleſia non debet habere duo capita.in 6.ar.4.q.prin.2.part.2.lib. numero 2 157

Eccleſia parrochialis dignitas dicitur, hæc prælatura.in 20.artic.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.2 70

Eccleſia pro vacante habetur, quando inſtitutus in ea, non eſt canonice inſtitutus.in 8.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 163

Eccleſia quare detur in commendam.in 14.art.6.q. prin.1.part.2.lib. numero 15 56

Eccleſia quibus dicitur modis pertinere ad menſam religioſorum.in 1. art.10.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 247

Eccleſia ſemel libera, ſeruitutem impoſterum non admittit.in 17.art. 3.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 26

Eccleſia ſi fuerit a duobus conſtructa & dotata, alter altero non dicetur.in 6.ar.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 223

Eccleſia, ſponſa Chriſti.in 4.art.5.q.prin.2.lib.nu.1 162

Eccleſia ſita in confinibus duarum diœceſum, cui epiſcopo teneatur ſoluere charitatiuum ſubſidium. Et num epiſcopi debeant inter ſe conuenire, vt alter in vicibus præſentent in 6.art.4.q.prin.2.part.2. lib.num.2 157

Eccleſia ſi vacat per contentiones patronorum, quid fiet, & qualiter ſit eccleſiæ prouidendum.in 31.articu.1.quæſt.princ.2.part.2.lib. numero 1.& 7 132

Eccleſia ad hoc vt dicatur in eſſe deducta tria copulatiue concurrere debent.in trac.Roc.de Cur.nu.4 1

Eccleſia quo præſumatur conſtructa quando aliter non conſtat.in tra. Roc.de Cur.nu.29 36

Eccleſiam ſit compatrona patrono dotante vnum altare vel capellam in eccleſ.in trac.Roc.de Cur.nu.23 eo.

Eccleſiam conſtrui poſſit in communi loco ſine conſenſu illorum quibus habent partem in loco.in tract.Roc.de Cur.nu.19 33

Eccleſ.an poſſit conſtrui ſuper fundo ſubiecto fideicommiſſo.ibidem numero 22 31

Eccleſ.an dotari poſſit ſub conditione.in 3.part.tractat.Paul.de Cita. numero 24 55

Eccleſ.an poſſit fundari ex fructibus male acquiſitorum, in tertia par. trac.Pau.de Cita.nu.61 52

Eccleſ.an teneatur alere patronum in domo propria in caſu indigentiæ. in trac.Roc.de Cur.nu.2 17

Eccleſ.conſecrari non debet ſub tributoria conditione.in 3.par.tracta. Pau.de Citad.numero 25 50

Eccleſ.conſecrata an poſſit dari dos ibid.num.77 57

Eccleſ.conſecrata an cenſeatur an etiam altare conſecratum.in tracta. Rach.de Cur.numero 11 32

Eccleſ.conſecrata non amplius in ea acquiritur iuſpatronatus. ibid. numero 11 eod.

Eccleſ.conſtructa ex male partis an debeat deſtrui, in 3.par.tra.Pau. de Citad.num.62 52

Eccleſ.cuius expenſis reparanda.in 2.libr.tract.do.Io.Nic.Delp.nu. 127.& equen. 87

Eccleſ.cum laico habens iuſpatronatus commune quomodo regulabitur.in trac.Roch. de Cur.numero 16 5

Eccleſ.datata dicitur dotatum etiam altare.in tract.Roch.de Cur.numero 11 32

Eccleſ.fundans capellam ius ſibi quærit in ea.in 3.par.tracta.Pau.de Citad.numero 82 53

Eccleſ.non debet fundari in loco oneroſo.in 6.par.trac.Pau.de Citad. numero 21 100

Eccleſ.funditus deſtructa ſi reficiatur de eadem materia an prior patronus remaneat patronus.in trac.Roc.de Cur.nu.14 32

Eccleſ.indotata à quouis dotari poteſt.in 3.par.tracta.Paul.de Cita. numera 8 54

Eccleſ.in quibus locis fundari poſſit.ibid.nu.64 52

Eccleſ.minans ruinum à quo refici debeat.in 6.par.tract.Pau.de Cit. numero 4.5.6. 72

Eccleſ.nunquam moritur.in 3.par.trac.Pau.de Citad.nu.74 57

Eccleſ. non dicitur beneficium niſi ſequuta approbatione epiſcopi.in tract.Rach.de Cur.6.num.1 87

Eccleſ. patronata ſine conſenſu patroni non poteſt in collegiatam conuerti.in 2.lib.tract.do.Io.Nic.Delph.nu.196. 91

Eccleſ.quare dotetur.in 3.art.trac.Pau.de Citad.nu.5 54

eccleſ.qualiter cognoſcatur eſſe collegiata.in 3.par.tract.Pau.de Cit. numero 74 52

eccleſ.quando præſumatur cum autoritate epiſcopi conſtructa.in tra. Roch.de Cur.numero 19 27

eccleſ.quanda dicatur collegiata, in trac.Roc.de Cur.nu.9 25

Eccleſ.quando præſumatur epiſcopi conſenſu facta.in 2.lib.do.Ioan. Nic.Delph.nu.201 91

Eccleſ.quando eſt ædificanda de neceſſitate poteſt conſtrui ſine dote. in trac.Roc.de Cur.nu.7 32

Eccleſia quando efficiatur compatrona.ibi.nume.18 33

Eccleſ.ſemel ab epiſcopo conſecrator ad humanos vſus cedere non poteſt.in 3.par.tra.Pau.de Cit.nu.9 49

Eccleſ.vacante ſemper poteſt patronus præſentare.in trac. Rocha. de Curt.nu.84 14

Eccleſ.vna an poſſit aliam præſcribere.in tra.Roc.de Cur.nu.90 45

Eccleſ.patronata ſi emat iuſpatronatus an erit libera.in trac.Roch.de Curt.nu.56 41

Eccleſia an dicatur vacare, in qua eſt perpetuus adminiſtrator uel commendatarius datus à papa, ut patronus poſſit præſentare. & nu.5. in 14.ar.6.q.prin.1.par.2.li.nu.1. 55

Eccleſ.vacare dicitur per renunciationem, ut patronus præſentare poſſit.in 3.art.6.q.prin.1.par.2.lib.num.1 43

Eccleſia vacare dicitur rectore priuato.in 8.art.6.q.prin.1.par.2.lib. numero 1 51

Eccleſia vacare dicitur tum ficte, tum vere, ut patronus poſſit præſentare.in 2.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.1. 43

Eccleſia quibus & quot modis uacare proprie dicatur.ibi.nu.2. eo.

Eccleſia vacare non dicitur renunciatione facta per ſimoniam.in 3.artic.6.q.prin.1.par.2.li.nu.4 44

Eccleſia uacans per mortem ſi concedatur in commendam, finita commenda dicetur adhuc per mortem vacare. in 13.ar.6.q.prin.1.par. 1.lib.num.4 55

Eccleſia una non debet habere plures prælatos.in 17.ar.7.q.prin.1.par. 2.li.num.10 67

Eccle-

Eccleſia cuius expenſis reconciliari debeat.in 13.art.2.q.prin 2.par. 3.li.nu.2 11
Eccleſia deſtructa, an patronus perdat iuſpatronatus quòd in ea habebat remiſſ.in 1.ar.7.q.prin.1.par.3.li.nu.1. 29
Eccleſia ſit libera patrono condemnato de hæreſi.in 2.ar.8.q.princ.3. li.num.1.& 5 32
Eccleſia indiget ſacerdotibus ad miniſtrandum. in 3.artic.7.quæſt. prin.3.lib.num.2 30
Eccleſia vel capella non poteſt conſtrui ſine epiſcopi licentia, & conſenſu, qui ædificanti nõ datur, niſi dote conſtituta, & aſſignata.in 16. art.1.q.prin.2.par.2.lib.num.3 124
Eccleſia libera remanet in caſibus, in quibus ius patronatus confiſcatur & tranſit in eccleſiam.in 8.art.8.q.prin.3.lib.nu.22 35
Eccleſia libera ſi patronus habebat compatronum, an erit libera, vel rector illius erit compatronus loci priuati cumſocio. & num. 2.in 10.art.8.q.prin.3.lib.nu.1 36
Eccleſ.patronata non poteſt concedi per epiſcopum alicui pro loco, ſine conſenſu patroni.in 3.art.6.q prin.3.lib.nu.1 26
Eccleſ.non poteſt eſſe patrona ſuiipſius propriè loquendo.in 9.ar.8.q. prin.3.lib.num.1 35
Eccleſ.ſi funditus fuerit diruta, extraneus non admittitur ad eam reſtituendam, patronis volentibus eam reficere, vel reædificare. Et quid, ſi illi nolint.in 5.art.7.q.prin.3.lib.nu.1 30
Eccleſia patronata non poteſt collegiata effici ſine patroni conſenſu, ille autem conſentiens, ius præſentandi amittit, licet retineat alios fructus, & habeat conſentire electioni rectoris. Fallit, vbi ad eſt utilitas, vel neceſſitas eccleſiæ.in 6.q.prin.3.lib.nu.3.4.& 5 25
Eccleſ.quibus modis vacet remiſſ.in 1.art.5.q.prin.3.lib.nu.2 25
Eccleſ.tenetur de ſuperfluis, omnibus pauperibus ſubuenire, ſed primum patrono.in 2.art.3.q.prin.3.lib.nu.2 13
Eccleſ.non eo dicitur collegiata, quòd in ea ſint plures clerici in 1.art. 6.q.prin.3.lib.num.2 25
eccleſ.uniuerſalis quomodo poſſit offendi.in 8.art.8.q.princip.3.libr. numero 17 35
eccleſ.an teneatur alere filios patroni.in 6.artic.3.q. princip. 3.libr. numero 11 15
eccleſ.appellatione, venit capella, uel altare.in 19.ar.5.q.prin.1.par. 1.lib.numero 2 43
eccleſ.dos non poteſt conſtitui ex uſufructu niſi uſusfructus vendatur & detur pecunia pro dote.in 5.arti.5.q.princip.1.par.1.libr.numero 2 34
eccleſ.dos debet conſiſtere partim in mobilibus, partim in immobilib. in 2.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.2 33
eccleſ.dos poteſt conſtitui de bonis feudalibus de conſenſu directi domini.in 6.art.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 34
eccleſ.dos inſtituitur ex neceſſitate.in 7.arti.1.q.princ.1.par.1.libr. numero 5 eod.
eccleſ.dos conſtituitur pollicitatione.ibi.nu.6 eod.
eccleſ.dos ſtipulatione conſtituitur.ibi.nu.7 eod.
eccleſ.dos conſtituitur traditione.ibi nu.8 eod.
eccleſ.dos non conſtituitur acceptilatione.ibi.nu.9 ead.
eccleſ.fundata & conſtructa non poteſt cenſus imponi, ante tamen ſic, cum diœceſani autoritate.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.60. 83
eccleſ.fundatia, quid differat à fundatione altaris portatilis.in 9.art. 2.q.prin.1.par.1.lib.nu.8 106
eccleſ.fundator, ſi in principio vel poſt donet uel leget aliqua bona eccleſiæ, intelligitur in dubio nomine datis dediſſe, licet illud non expreſſerit. Et ad reliquum dotis cogi poterit, niſi id ſuffecerit, quod dedit.in 21.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.21 47
eccleſ.fundator atque etiam conſtructor compelli poterunt ad dotandũ ſi duo fuerint alter quippe qui fundauit, alter qui conſtruxit.in 22. art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.3 49
eccleſ.fundata, eam inuite dotans, an perdat ius patronatus.in 22.ar. 5.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 49
eccleſ.eſt odioſum & non fauorabile habere plures patronos.in 12. art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 9
eccleſ.magis quam laico in dubio eſt fauendum.in 4 art.2.q.princ.1. par.1.lib.num.7 12
In eccleſ.reædificatione an requiratur conſenſus primi fundatoris.in 3.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.17 56
eccleſ.rerum adminiſtratores ſunt beneficiati, non domini ipſarum, ſed vnus Chriſtus.in 7.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 74
eccleſ.bene eſſe, eſt dos.in 20.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.8 122
eccleſ.conuentualis appellatione, veniunt omnes eccleſiæ collegiatæ.in 4.art.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 305
eccleſ.conſecrator cogitur etiam ad dotem, niſi id præſtare potuerit conſtructor.in 22.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 48
eccleſ.conſecrator ſi non habuerit propria bona, vnde dotem pendat eccleſiæ, tunc dos fiet in dies ex fructibus eccleſiæ ipſius conſeruatoris.in 13.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 43
Eccleſ.conſecrator, ſi compellitur eam dotare an & quando ex ipſa dotatione, acquirat iuſpatrona.in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.22. 52
Eccleſ.conſecrata quid ponens, non efficitur patronus.in ea. Secus ſi dederit ante conſecrationem.in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.1. 50
Eccleſ.conſecrata & indotatæ dans aliquid, acquirit iuſpatronatus in ea, requiſitis tamen prius fundatore & conſtructore in 1.arti.6.q. prin.1.par.1.li.nu.17 51
Eccleſ.dos ad ius publicum pertinet. Et eo priuato non poteſt ad habere.in 1.ar.9 q.prin.1.par.1.li.nu.65 80
Eccleſ.dos habetur inſtar dotis mulieribris.in 18.ar.5.q.pri.3.par.1. lib.num.2 42
Eccleſ.dotem conſtituere tenetur ordinator, ubi præſentator non eſt ſoluendo, uel ſaltem cogitur alium quempiam dotantem inuenire. in 18.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.3 42
Eccleſ.donans quid indotatæ, expreſſe etiam dotis titulo, acquirit in ea iuſpatronatus. Secus, ſi ſimplici titulos donationis uel legati. & nu. 25.in 1.ar.6.q.prin.1.par.2.li.nu.9 50
Eccleſ.donans rem magnam, ſed non dotis nomine, non acquirit iuſpatronatus. in ea.ibid.nu.10 eo.
Eccleſ.deſtructa & reædificato qui nam erunt patroni. in 4.art.6.q. prin.1.li.nu.3.& 10 57
Eccleſ.ædificator compelli poteſt poſt eccleſiam fundatam ad eam dotandam. adque etiam indirectè ante.in 22.art.5.q.prin.1.par.1. lib.num.2 48
Eccleſ.fructuum quantitas ſpectanda & cenſenda, habito numero clericorum.in 21.art.5.q.prin.1.par.1.li.nu.14 47
Eccleſ.fauorabile eſt, ut ipſa tollatur à manu laici.in 11.ar.1.q.prin.2. par.1.li.nu.4. 114
Eccleſ.opinio fauens in dubijs amplexanda eſt in 4.artic.6.q.prin.2. par.1.li.nu.1. 154
Eccleſ.ordinatio ſpectat ad epiſcopum, etiam ſi fundator ſecus ſtatuerit. & nu.ſeq.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.29 80
Eccleſ.patronatæ rector an poſſit ſe obligare ad nouum cenſum patrono ſoluendum, ſeu antiquum augendum & in vita ſua. in 8.articu.5. q prin.3.li.nu.1.& 2 24
Eccleſi.patronatę rector an poſſit facere ordinare aliquem ad titulum illius eccleſiæ, ſine patroni conſenſu, ut patrono præiudicet cum vacabit eccleſia, ut præſentare nõ poſſit.in 6.ar.5.q.prin.3.li.nu.1. 23
eccleſ.paupercula, an intelligatur datum cauſa dotis.in 1.ar.6.q.prin. 1.par.1.lib.nu.22 52
eccleſ.res, iuris ſunt publici.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.13. 79.
eccleſ.ſtatus non eſt mutandus ad laicorum mobilitatem. & nu.19. in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 87
eccleſ.ſtatus an per epiſcopum mutari poſſit ſine patroni conſenſu.in 1. art.6.q.prin.3.lib.nu.1 25
eccleſ.tantus eſt fauor, vt ſocius fundi communis, cogatur partem ſuã vendere, quo eccleſia ibi ædificetur.in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib. numero 10 44
eccle.vacantis cuſtodia conceſſa eſt laico, ſicut præſentatio.in 5.arti. 10.q.prin.1.par.1.lib.nu.37 100
eccleſ.cuſtodia in quo conſiſtat.in 30.ar.1.q.princip.2.par.2.lib.numero 2 132
eccleſ.cuſtodiam habens, cui ius inſtituendi competit.in 29.art.1.q. prin.2.par.2.lib.nu.1 130
eccle.fidelius deſeruitur per proprium prælatum quam per vicarium. in 6.art.6.q.prin.1.par.2.lib nu.18 46
eccleſ.non expedit plures habere patronos.in 17.ar.3.q.prin.1.par.2. lib.num.7 26
eccleſ.patronata clericorum vacantis cuſtodia pertinet ad patronos eccleſiaſticos, fallit in eccleſia collegiata, Item quando Papa dat viſitatorem. Item, in patrono negligenti.in 29.art.1.q.prin.2.par.2. lib.num.2.5.7.& 8. 130.& ſeq.
eccleſ.patronata cuſtodia pendente & ſtante, an poſſit in ea ſit vacante œconomus poni. Et quid in patronis laicis.in 30.art.1.q.prin.2. par.2.lib.nu.1 131
eccleſ.patronata laicorum vacantis cuſtodia, ad epiſcopum pertinet, non ad patronos.in 29.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.9.12.& 13.eo.
eccleſ.vacantis cuſtodia debita patronis eccleſiaſticis, an poſſit per ipſos

ſos patronos archiepiſcope committi.in 29.art.1.q.princ.2.par.2. lib.num.6 eo.
Eccleſ.vel altaris conſecratio,non conſiſtit in reliquiis,quæ ſunt extra altare.in 31art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.13 132
Eccleſia prouiſione deuoluta ad habentem inſtituere non poteſt illi prouideri de vno ex præſentatis,vbi dubitatur de ſcandalo.Secus ſi nulla ſcandali ſuſpitio ſubeſt.in 31.art.1.quaſt.principa.2.par.2.lib. numero 4 132
Eccleſ.cauſam ſi rector malè agat,an poſſit patronus etiam laicus cauſam ſuſcipere & defendere.in 10.art.2.q.prin.3.li.nu.1 11
Eccleſia conſecratio in quo conſiſtat.in 13.art.2.quaſ.principa.3.lib. nume. 2 eo.
Eccleſ.fundatio potiſſima eſſe cauſa remiſſionis peccatorum,& cultum diuinum procurat.in prin.1.par.1.lib.nu.1 1
Eccleſ.patronatæ rector cui obedire debeat,patrono an ordinario.in 6. art. 1.q.prin.3.lib.nu.1 5
Eccleſia donans domum,ea lege vt alatur,alendus eſt domo etiam combuſta.in 14.art.3.q.prin.3.lib.nu.3 18
Ad eccleſ.prouiſionem peruenitur per actus indiuiduos.in 2.ar.6.q. prin. 1.par.2.lib.nu.5 178
Eccleſ.vacantis cuſtodia,ad patronum clericum.in 6.art.2.q.princ. 3. lib.nu.1. 8
Eccleſ.rector an aget in iudicio,magnæ in cauſa magica eccleſiæ, ſine patroni conſenſu in 10.art.2.q.prin.3.lib.nu.1 11
Eccleſ.rectos an poſſit quem intitulare patrono etiam inuito.in 6.art.5. q.princip.3.lib.nu. 5 23
Eccleſ.vacantis fructus an & quando poſſit retineri per epiſcopum in 8.art. 2.q.prin.3.lib.nu.3.& 5 9
Eccleſia an ſit vtilius habere vnum patronum quam plures.in tracta. Roc.de Cur.nu.20 35
Eccleſia bona pro reparatione eccle.alienari non poſſunt.in 6.part.in trac.Pau.de Citad.nu.8 72
Eccleſia conſtruendæ poteſt epiſcopus dare pro dote quinquageſimam redditunm ſuæ eccleſię.in tract.Roc.de Cur.nu.24 34
Eccleſia depaupertatæ dotem ſi quis ſupplet an acquirat iuſpatronat. ibi.nu.5 34
Eccleſ.debet aſſignari propria dos.ibi.nu.11 eo.
Eccleſ.deſeruiri non poteſt ſine ſubſtantia rerum,ibi.nu.4 eo.
Eccleſ.diruta non eſt eccle.in 3.par.tract. Pau. de Cic.nu.24 36
Eccleſ.ex dotatione an requiratur iuſpatr.ſiue eccleſia ſit conſecrata ſiue non.in tract. Roch.de Cur.nu. 2.& 4 34
Eccleſ.facultatibus diminutis clericorum numerus diminui debet. in tract. Roc.de Cur.nu.27 28
Eccleſ.iniuriam paſſæ quando acquiratur iuſpatro.in tra.Roc.de Cur. numero 69 43
Eccleſ.iuſpatronatus an competat incipienti ædificare.in 8.trac.Pau. de Cit.nu.4 74
Eccleſ.patronatæ rector ſine conſenſu patroni beneficio renuntiare nō poteſt.in tra.Roc.de Cur.nu.8 17
Eccleſ.prouidetur ad voluntatem præſentantis.in tract.Roch.de Cur. numero 88 14
Eccleſ.quantæ dos ſit aſſignanda.in tra.Roc.de Cur.nu.14 35
Eccleſ.in reparatione debent contribuere omnes beneficiati. in tract. Roc.de Cur.nu.7 16
Eccleſ.collegiatam fundans,erigens,& dotans,an poſſit præſentare ad omnes præbendas.in 8.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 60
Eccleſ.collegiatam an poſſit habere conſtitutus in minoribus.in 3. art. 9.q.prin.1.par.1.lib.nu.30 93
Eccleſ.de pauperatum redotans,an & quando acquirat ius patronatus in ea diſtin.in 7.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 58
Eccleſiam donans factam in loco religioſo quam detinebat de facto occupatum,tenet,cum conſenſu epiſcopi.Secus,ſi ſine epiſcopi conſenſu,quia tunc non transfertur ius patronatus.& nu.16.in 9.art.1.q. prin.2.par.1.lib.nu.10 111
Eccleſiam habere plures patronos,odioſum,niſi id ſuadeat neceſſitas.in 2.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 54
Eccleſ.indotatam conſecrare faciens,ſi compellatur eam dotare, an & quando acquirat ius patronatus in ea,de iure, vel de aquitate. in 1.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.21.& 28 52
Eccleſ.in totum concedere,non plus eſſe,quam ius patronatus eccleſ. liberæ.in 4.art.10 q.prin.1.par.1.lib.nu.4 97
Eccleſ.omnino dirutam reædificans,dicitur nouam eccleſiam condere. In 3.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.22 56
Eccleſ.orientalem quid mouerit,vt teneat ſpiritum Sanctum tantum à parte procedere.in 12.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 114
Eccleſ.ædificans conſtruens ve,an,& quando, & quomodo compellatur illam dotare.in 18.art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 43
Eccleſiam ædificare non debet quiſpiam,niſi prius præſtita dote ſufficienti ad luminaria,cuſtodiam,& ſtipendia cuſtodum.in 22.artic. 5. q. prin.1.par.1.lib.nu.1 47
Eccleſiam legans,cenſetur ius patronatus.quod in ea habet.in 9.art.1. q.prin. 2.par.1.lib.nu.18 112
Eccleſiam reædificans non acquirit ius patronatus,niſi illa eſſet omnino diruta,& indigeret conſecratione,in 8.art.6.q.prin. 1. part.1. lib.num.4 60
Eccleſiam reficiens,acquirit ius patronatus,etiam ſi non dicat ſe illud facere cauſa acquirendi ius patronatus,ſed ſimpliciter.in 3.arti. 6. q.prin. 1.par. 1.lib.nu.21 56
Eccleſiam ſi quis velit concedere in iure,poteſt cum conſenſu epiſcopi. in 9.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.18 112
Eccleſiam ſi quis ex aliena pecunia in fundo proprio ædificarit quis erit patronus.in 17.art.5.q.prin. 1.par.1.lib.nu.1 42
Eccleſiam ſeu capellam fuiſſe ædificatam & dotatam de bonis eccleſiæ quomodo probabitur.in 7.ar.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.12 74
Eccleſiam ſi tres velint de non eſſe ad eſſe deducere,dans fundum, dotans conſtruens,ſi qui velint conſtruere cum conſtruente pretium conferendo,ligna,vel quid facere,admittentur ne inuito volente cōſtruere.in 3.art.6.q.prin. 1.par.1.lib.nu.80 56
Ad eccleſiam dotandam quando admittatur tertius.in 1.ar.6.q.prin. 1.par.1.lib.nu.28 53
Eccleſiam fundans,poteſt imponere pactum,vt ius patronatus nō tranſeat ad hæredem extraneum.in 1.articu.9.q.princip.1.part.1.lib. numero 3 79
Eccleſiam regularem fundans poteſt apponere pactum, quòd clericus vocem habeat in electione.in 1.articu.9.quaſt.principa. 1.part.1. lib. nu.9 eo.
Eccleſiam ſi quis conſtruat,vel donet in patronatum,ſufficit conſenſus epiſcopi loci,vbi eccleſia conſtruitur.in 14.art.1.q.prin. 2.part.1. lib.nu.2 116
Eccleſiam conſtruere quis poteſt ſine diœceſani conſenſu.in 20.arti. 1. q.prin. 2.par.1.lib.nu. 5 122
Eccleſiam iā fundatā & dotatam per aliquem,donatione vel legato illam ditans,an acquirat ius patronatus in ea.in 8.ar.6.q.prin.1.par. 1.lib.nu.94 60
Eccleſiam fundantes,conſtruentes,vel dotantes,an poſſint ſibi reſeruare quid pecuniæ,vel ſeruitij,vel aliquam conditionem apponere in illa eccleſia, altari,vel ſimilibus locis.in 1.art.9.q.princ.1.part.1. lib.nu.1 79
Eccleſiam fundantes inæqualiter,conſtruentes inæqualiter, dotantes item inæqualiter,omnes ſunt patroni in ſolidum.in 7.art.8.q.princ. 1.par.1.lib.nu.17 74
In eccleſia fundata,conſtructa,& dotata, & conſecrata, an poſſit à quopiam erigi aliqua præbenda,vel beneficium in extractu, & erigens nanciſci ius patronatus & præſentandi.in 8.art.6.q.prin. 1. par.1.lib.nu.2.3.& 4 60
Eccleſiam,capellam,altare,hoſpitale,vel quid ſimile dotans inuitus & coactus à iudice,an acquirat ius patronatus.in 20.art.5.q.prin.1. par.1.lib.nu.1 45
Eccleſiam,capellam,altare,vel quid ſimile dotans,etiam coactus,ius patronus acquirit.in 20.art.5.q.prin.1.lib.nu.5 4
Eccleſiam conſecratam dotans,acquirit ius patronatus in ea, ſi eccleſia ipſa nunquam fuit dotata.Secus,ſi fuit dotata,deinde in paupertatem lapſa. in 1.art.6.q.prin. 1.par.1.li.nu.26 53
Eccleſiam dotans,an acquirat ius patronatus in ea.in 2.art.6.q.prin. 1.par.1.lib.nu.1.& 6 54
Eccleſiam dotans vel capellam ædificatam,& conſecratam,cui non poteſt deſeruiri in diuinis,propter dotem initio omiſſam, licet malè, acquirit ius patronatus in ea.& nu.ſeq.in 1.art.6.q.prin.1.par.1. lib.nu.5 50
Eccleſiam dotans poſt fundationem & conſtructionem ſeu etiam poſt conſecrationem,an acquirat ius patronatus in illa eccleſia,cui dotem contulit.in 1.art.6.q.prin. 1.par.1.lib.nu.1 49
Eccleſiam dotantes an poſſint pactum apponere,quòd ſi quis de eorū progenie inueniatur idoneus,patroni illum præſentent in rectorem.Vel ſi eſt eccleſia collegiata,collegium illud teneatur eligere. in 2. art. 9.q.prin.1.par.lib.nu.13 88
Eccleſiam eſſe in poſſeſſione collegij quomodo cognoſcatur.in 1.art. 5. q.prin.1.par.2.lib.nu.4 39

Eccleſiam non valens præſtare niſi unam procurationem epiſcopo & archiepiſcopo eam viſitantibus archiepiſcopo eius debet præſtare. Et quid uiſitantibus epiſcopo & archidiacono.in 6. arti.4.q.prin.2. par.2.lib.nu.3 157
Eccleſiam ſi quis ædificat, ſimpliciter, & permittit ordinarium primo vitæ conferre, videtur declaraſſe ſuam voluntatem eſſe, eccleſiam iure liberam. Secus ſi.prima vita præſen nit.in 16.arti. 2.q.princ. 1.par.2.lib.num. 7 13
Eccleſiam cathedralem epiſcopus tenetur reficere.in 2.articulo.7.q. prin.3.lib.nu.3 29
Eccleſiam conſtruens an dominium eius acquirat.in 7.art.3. q.princ. 3.lib.nu.3
Eccleſiæ, capellæ vel altari dotem præſtare quo tempore quis cogi poſſit.in 20.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.5 45
Eccleſiam promittens conſtruere, poteſt compelli per iudicem eccleſiaſticum.in 3.art.9.q.prin.3.lib.num.9 38
Eccleſiam reficere quis teneatur.in 2.art.7.q.prin 3.lib.nu.7. 30
Eccleſiam coactus ædificare an acquirat iuſpatronatus.in 3.par.trac. Pau.de Citad.num.51 51
Eccleſiam conſtruens an efficiatur patronus etiam capellarum eccleſiæ. in trac.Roc.de Cur.nu.25 33
Eccleſiam conſtruens ſine conſenſu epiſcopi an poſſit illam epiſcopus demoliri.in trac.Roc. de Cur.nu.8 32
Eccleſiam ditans acquirit iuſpatronatus.in 3.par.trac.Pau.de Citad. numeru 9 54
Eccleſiam dotare tenetur qui conſtruxit.in tractat. Roch. de Cur. numero 4 31
Eccleſiam dotantes plures an omnes ſimul efficiatur patroni. in tracta. Roc.de Cur.nu.19 31
Eccleſiam fundare quando quis dicatur in trac.Roc.de Cur.nu.1 30
Eccleſiam fundans cogitur eam dotare.in 3.par.trac. Pau. de Citad. numero 10 54
Eccleſiam fundans in fundo proprio ex alterius pecunia an acquirat iuſpatronatus.in 3.par.trac.Pau.de Citad.num.93 53
eccleſiam fundans ex bonis aduentitiis, an acquirat iuſpatro. in 3.par. trac.Pau.de Citad.num.35 50
eccleſiam quis conſtituere poſſit .in trac.Roc.de Cur.nu.4 18
eccleſiam reparanti quando cum patrono acquiratur iuſpatronatus.in 3.par.trac.Pau.de Citad.nu.5 58
eccleſiam reparaturus an fundatorem ſit oditurus.ibi.nu.7 eo.
eccleſiam quam quis conſtruxit an cogatur dotare.in tra.Roc.de Cur. numero 6 34
eccleſia iam dotata & conſecrata, etiam dote ſuperueniente ius patronatus non acquiritur.in 11.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.6 68
eccleſia patronata vacante aliquo de modis incluſis in principali articulo, an patroni poſſint in ea præſentare.in 18.art.6.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 57
In eccleſia magis honorandus eſt primo receptus, quã poſteo receptus. in 13.art.5.q.prin.3 par.2.lib.nu.5 229
In eccleſia vacante economus ponendus conſtituendus eſt, qui omnes fructus ſucceſſori conſeruet.in 14.artic.10.q.princip.3.par.2.libr. numero 2 253
eccleſiæ collegiatæ & inferiores quid differant quantum ad ius patronatus.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.40 101
eccleſiæ non naſcuntur, ſed conſtruunt.in 5.art.8.q.prin.1.par.1.libr. numero 6 73
eccleſia dotanda.in 22 art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 49
eccleſiæ cathedrales, de iure ſunt collegiatæ.in 1.art.5.q.princ.1.par. 2.lib.nu 5 39
eccleſiæ parrochiales per clericos ſeculares ſunt gubernandæ.in 29.arti.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 69
eccleſiæ quando dicuntur religioſis ſubiectæ.in 10.art.4.q.prin.2.par. 2.lib.nu.1 158
eccleſia quando dicatur ſubiecta alicui pleno iure.in 17.ar.1.q.prin. 3.par.2.lib.nu.2 210
eccleſiæ ſingulares poſſunt quinque modis ſpectare ad religioſos.in 1. art.10.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 247
eccleſiarum donatio vitioſa facta vnio illo, qui ea tenebat.in 2. art.4. q.prin. 2.par.1.lib.nu.2 150
eccleſiarum permutationes variè fieri.in 2.art.3.q.prin.2.par. 1.lib. numero 6 149
eccleſiarum prouiſionem ſpectare ad ordinarium quomodo ſit accipiendum.in 1.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 71
eccleſiarum, quæ ſub ſunt plebibus, vel alijs inferioribus eccleſiis prouiſio ſpectat ad epiſcopum.in 1.artic.9.q.principa.1.par.1.lib.numeru 30 80
eccleſiarum rectores tenentur ad earum refectionem, cum inde reditus percipiant.in 3.art.vl.q.prin.1.par.1.lib. nu.8 55
eccleſiarum fundatoribus maxime fauetur.in 1.art.9.q.prin.1.par.1. lib.num.2 79
eccleſiarum proprietas epiſcopo reſeruatur in cuique territorio eccleſiæ ſunt fundatæ.in 7.art.1.q.prin.3.lib.nu.2 6
eccleſiarum cathedralium prouiſiones reſeruatæ ſunt Papæ.in 15.arti. 6.q.prin.1.par.2.lib.num.12 56
eccleſiarum non patronatarum cuſtodia, uel de iure patron. ſed tamẽ collegiatarum ad quos ſpectet. & quid eccleſia de epiſcopali, & regulari, remiſſ.in 29.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.14 131
eccleſiarum prouiſio de iure communi ſpectat ad epiſcopum.in 19.ar. 2.q.prin.3.par.2.lib.num.3 219
eccleſiarum appellatione an ueniant hoſpitalia In tract.Roch. de Cur. numero 10 25
Eccleſiarum iuſpatronatus quotuplex ſit.in tracta. Roch. de Cur. numero 13 4
Eccleſiarum parrochialium differentia qua.in 3.tract.Pau. de Citad. numero 75 52
Eccleſiis pluribus viis prouidetur.in 5.artic.10.q.princip.1.libr.numero 15 98
Eccleſias habenes ſine inſtitutione dicuntur occupatores. in 2. art.2. q.prin.3.par.2.lib.num.2 211
Eccleſiaſticus patronus præſentando uariare non poteſt.in 6.par.tra. Pau.de Citad.nu.1 63
Eccleſiaſticus patronatus quid ſit.In trac.Roc.de Cur.nu.14 4
Eccleſiaſticus ordo quando & quomodo confundatur.in 2.lib.trac.do. Io.Nic.delph.nu.155 89
Eccleſiaſticum iuſpatronatus & ſeculare qualiter differant.in tract. Ruc.de Cur.nu.20 5
Eccleſiaſtici patroni in aliquibus magis grauantur, & aliquibus magis ſubleuantur ſimiliter patroni laici.in 5.art.q.1.prin.1.par.1.libr. numero 6 6
Eccleſiaſtici qui dicendi ſint.in 5.art.1 q.prin.3.lib.nu.2 5
Edictum de iure patronatus, eſt prohibitorium.in 2.art.2.q.princ.2. par.1.lib.num.19 142
Edictum de iure patronatus, dicitur prohibitorium.in 2.art.7.q.prin. 1.par.1.lib.nu.33 62
Edictum de iure patronatus, eſt prohibitorium in 1.artic.7.q.princ.1. par.1.lib.num 1. 61
Edictum de teſtamento, dicitur eſſe prohibitorium.in 1.art.7.q.prin. 1.par.1.lib.num.3 eod.
Edictum, citatio eſt, cuius commiſſio, eſt iuriſdictionis, & habet vim interloquutoria.in 7.articu.6.quæſtio.prin.2.par.2.lib.nu.1 167
Edictum debet eſſe generale.in 22.articu.2.quæſtio.princip.2.par.2. lib.num.3 173
Edictum debet remanere affixum per totum terminum in eo contentum.ibid.nu.4 eod.
Edictum, de quo in c.final.de elect.lib.6.an apponendum ſiab eo. cui competit præſentatio & inſtitutio, reſpectu diuerſæ qualitatis. & nu.2.3.in 5.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 167
Edictum, de quo in cap.final.de elect.li. 6.an habens inſtituere debeat apponere ſiue ordinario, ſiue inferiori palatio.in 6.q.prin. 2. par.2. lib.nu.1 eo.
Edictum, de quo in c.fi.de elect.lib.6.an requiratur in dignitatibus ſolum, vel in beneficiis ſimplicibus.in 4.art.6 q.prin.2.par.2.lib.numero 1.& 2 166
Edictum de quo in c.fin.de elec.lib.6.quando ſit neceſſe, apponi.in 13. art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 17
Edictum de tutore, an habeat locum in pluribus tutoribus.in 9.arti. 6.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 168
Edictum eſt in loco publicu affigendum, & tollendum per nuntium deputatum.in 7.art.9.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 195
Edictum affigendum eſt in valuis eccleſiæ.in 23.art.6.q.princ.2.par. 2.lib.nu.4 174
Edictum generale ſi appoſitum ſit, ſed non ſit citatus compræſentatus, vel appoſitor certus ſpeciale, vt ratio c.fin.de elec.libr.6.an nihilominus confirmatio tenebit. in 11.art.6.q.princip.2.par.2. lib.numero 1 169
Edictum in qua eccleſia ſit apponendum.in 23.art.6.q.prin. 2.par.2. lib.num.1 173
Edictum in qua eccleſia apponatur, non eſt de ſubſtantia, dummodo ſit lo-

I N D E X.

locus publicus, in 23. art. quaſt. princ. 2. par. 2. lib. nu. 2 174

Edictum quod proponi debet facta electione, an etiam proponendum ſit præſentatione facta. in 2. articu. 6. queſtio. princip. 2. pa. 2. libr. numero 4 166

Edictum, quot modis intelligatur remiſſ. in 24. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. num 4 174

Edictum ſi eſt appoſitum, ante tamen lapſum termini in eo contenti, facta fuit inſtitutio, an teneat. num. 25. artic. 6. q. prin. 2. par. 2. libr. numero 1. eod.

Edictum vbi ſit apponendum, non eſt requirendum, dummodo apponatur in loco publico in præſentatione facienda per patronos vt ſingulos. in 23. ar. 6. q. prin. 2. p. 2. li. nu. 3 174

Edictum an debeat proponi facta præſentatione. in trac. Roc. de Cur. numero 69 13

Edictum non habet locum ubi verba eius non poſſunt adaptari. in tra. Roc. de Cur. nu. 74 43

Edicti affixia ſemper facienda eſt in electione ſeu præſentatione. in 12. arti. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 4 170

Edicti appoſitio, eſt de iure nouo. in 6. artic. 6. q. princ. 2. par. 2. libr. numero. 66 50

Edicti appoſitio, de quo in c. fi. de elc. lib. 6. an poſſit fieri per exiſtentem extra territorium. in 7. art. 6. q. prin. 2. lib. nu. 1. & 6 167

Edicti emiſſio, de quo in c. fi. de elec. libr. 6. fieri debet in electione uel præſentatione etiam concorditer celebrata. in 8. arti. 6. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 eo.

Edicti miſſio, uel citationis commiſſio non poteſt extra territorium fieri. in 7. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 eo.

Edicti generalis & particularis, de quo in c. fi. de elect. libr. 6. effectus plures. in 9. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 168

Edicti ſola affixio, an faciat ſequi confirmationem. in 2. art. 3. q prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 16

Poſt edicti terminum comparens, an audiatur. in 16. art. q. 2. prin. 2. par. lib. nu. 1. 3. & 4 174. & ſeq.

Edicti terminus abbreuiat iuris terminum. ibid. num. 2 174

Edicti termino elapſo, vbi nemo comparet, præfigitur terminus præſentantibus ad oſtendendum eorum iura. Et quid tum ſit agendum ſuperiori. in 28. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 176

Edicta an tot apponenda, quot erunt præſentati. in 9. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 168

Effectus qualitas demonſtrat qualitatem cauſa producentis. in 1. art. 9. q. prin. 3. lib. nu. 3 36

Effectu prohibito, videtur prohibitus omnis modus perueniendi ad illum. in 3. art. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 237

Electio in collegiata eccleſia non cadit in laicum. & nu. 19. in 5. arti. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 14 98

Electio actus eſt extraiudicialis & voluntarius. in 7. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. num 2 138

Electio alternatiua non procedit. in 8. art. 3. q. princ. 2. par. 2. libr. numero 1 152

Electio canonica præſumitur ex diuturna quaſi poſ. prælatura. in 2. ar. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 211

Electio condicionalis, cui que ineſt conditio. an valeat. in 9. articu. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 154

Electio compromitti non poteſt per maiorem partem capituli, uno contradicente. in 17. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 145

Electus contra quem opponitur, ne confirmationem obtineat, an poſſit ſe defendere de ſumptibus prælaturæ. in 14. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 2 253

Electio epiſcopi facta à præſentantibus, à canonicis abſentibus citatis & contumacibus non poteſt confirmari. & n. 7. in 21. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 4 26

Electio & præſentatio præſcriptionem non admittunt in eccleſia collegiata. in 1. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. un. 12 39

Electio & præſentatio quid differant. in 4. art. 1. q. prin. 1. par. 2. libr numera 11 2

Electio facta à minori parte de digno, confirmanda eſt reiecta electione de indigno ſcienter, à maiori parte facta in 5. ar. 4. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1. & 2 223

Electio facta de aliquo cognomine non expreſſo, nulla eſt. Limit. in 3. art. 3. q. prin. 2. par. 2. l. b. num. 2 150

Electio facta de idoneo à maiori parte tenet licet alter ſit alijs titulis illuſtratus. in 11. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 228

Electio facta de idoneo, dummodo ſit facta à maiori part. capituli, eſt valida, licet potuiſſet eligi magis idoneus. in 3. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 14 105

Electio facta de mendicante quare requirat concordiam eorum quorum eſt eligere. in 20. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 71

Electio facta de rectore in eccleſia collegiata patrono apponente contra electum, ex iuſta cauſa, irrita eſt, modo de cauſa conſtet. in 2 ar. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 40

Electo facta de rectore in eccleſia collegiata, patrono non conſentiente, imo contradicente, ſine cauſa tamen valet dummodo ſit legitime facta ibid. nu. 7 eo.

Electio facta de rectore in eccleſia collegiata, ſine patroni conſenſu, an ſit nulla. in 2. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 eo.

Electio facta in loco non conſueto, an ualeat. in 7. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 138

Electio clandeſtinè facta non ualet. in 7. art. 9 q. prin. 2. par. 2. lib. numero 1 194

Electio clandeſtina reperitur. ibid. nu. 4 195

Electio facta per uerb. Eligo, ualet licet non dicatur in epiſcopum. in 3. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 150

Eleccio facta per uerba, uolo eligere, an ualeat. in 2. ar. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 2 149

Electio fieri poteſt cum conſilio certè perſonæ. in 5. ar. 3. q. prin. 2. p. 2. lib. nu. 3 150

Electio fieri poteſt feriato die. in 3. artic. 2. quaſt. princ. 2. par. 2. libr. numero 6 137

Electio fieri poteſt per procuratorem. in 1. art. 4. q. princ. 1. par. 2. libr. numero 6 31

Electio incerta iure prohibetur. in 5. art. 3. q. princip. 2. par. 2. libr. numero 2 150

Electio late ſumpto uocabulo, præſentationem comprehendit. in 2. arti. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 160

Electio nec per literas nec per nuntium fieri poteſt. in 15. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 35

Electio Nominatio, poſtulatio, præſentatio, confirmatio, inſtitutio, ordinatio, & collatio, in quibus differant. in 2. art. 1. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 4 206

Electio non poteſt fieri niſi per perſonas eccleſiaſticas. Secus in præſentatione. in 5. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2. 2

Electio à principio non Canonica confirmari non poteſt. in 12. arti. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 2 253

Eleccio quando concors dicatur. in 8. art. 6. q. prin. 2. par. 2. libr. numero 2 168

Electio quibus modis impugnetur. in 21. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 1 147

Electio rectoris facta per ſcholares, non valet, niſi interueniat maior pars totius uniuerſitatis. Et idem iudicium, ſi aliqua electio facta eſt in aliqua uniuerſitate in 2. artic. 4. q. princip. 3. par. 1. libr. numero 2 222

Electio ſecundo facta an teneat prima non caſſata. in 7. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 51

Electio ſeu præſentatio, de qua in c. final. de ele. lib. 6. an caſſari poſſit ſine citatione, ſeu vocatione. & nu. 2. & 3. in 18. art. 6. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 172

Electio in eccleſia, denotat electionem eccleſiæ paſſiue. in 23. artic. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 48

Electio tribuit ius electo in re, præſentatio ad rem. in 1. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 31

Electio variationem non admittit. Et quid ita in 1. artic. 7. q. prin. 2. lib. num. 3 177.

Electio quare non conceditur laico, ſed præſentatio ſic. in 1. artic. 9. q. princ. 3. li. nu. 2 36

Electio uel præſentatio clandeſtine facta, non valet. in 7. ar. 7. q. prin. 2 par. 2. li. nu. 1 194

Electionis confirmatio debet fieri per ſuperiorem, intra tres menſes. in 2. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 10 115

Electio an poſſit fieri lite pendente quæſtione mota ſuper poſſeſſione. in tract. Roch. de Cur. nu. 53 22

Electione facta de idoneo valet. in tra. Roch. de Cur. nu. 51 11

Electio fieri poteſt per procuratorem. in trac. Roch. de Cur. num. 23. 8

Electio non eſt penes pupillum præſentantem. in tracta. Roch. de Cur. numero 14 19

Electio poſtulatio præſentatio, & confirmatio in quibus differant. in 6. par. tract. Paul. de Citad. nu. 87 68.

Electio & præſentatio in quibus differant. in tracta. Roch. de Curt numero 8 2

Ele-

Electio quale ius det electio. in 6. par. trac. Paul. de Citad. num 24. 64
Electio quid conferat electo. in 3. par. tract. Paul. de Citad. nu. 73. 52
Electionis vim habet præſentatio patroni clerici. in trac. Roch. de Cur. numera 22 20
Electionis confirmatio petitur Iudicis officio. Et quomodo hoc accipiendum. nu. 3. in 5. art. 8. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 188
Electionis confirmatio, an fieri poſſit extra iudicium. in 11. artic. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3. & 4 217
Electionis diſcuſſio ſeu præſentationis, fieri poteſt ſine cauſa cognitione. in 28. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 176
Electionis ſeu præſentationis diſcuſſio, eſt de ſubſtantia, ſaltem ex Iudicis officio. in 28 art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 eo.
Electionis tertia formula. in 12. art. 3. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 155
Electionis titulus receſſit ab aula. in 20. art. 7. q. principa. 1. part. 2. lib. numera 7 71
Ad electionis validitatem ſufficit eligentem eſſe in quaſi poſſeſſione eligendi. in 1. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 15
De electionis validitate & inualiditate inquiſitio fieri debet. in 11. artic. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 189
Electionis confirmatio, an habeat vim diffinitiuæ, vel interlocutoriæ, in 10. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 67
Electionis Rectoris vniuerſitatis legiſtarum Paduæ forma. in 25. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 18 127
In electionis forma vbi peccator publicatio ſcrutinio, licet electio non teneat, eligentes tamen tenentur eundem eligere. in 9. ar. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 243
Electioni de ſe factæ vt quis conſentire poſſit, quid requiratur in 8. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 85
Electionem acceptare debet electus intra menſem. in 23. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 127
Electionem & præſentationem a pari procedere. in 20. ar. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2 58
Ad electionem qui conueniunt, dicantur facere vnum capitulum. in 16. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 24
Electio caſſata vitio formæ, electus poteſt in alia eccleſia eligi. in 27. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 101
Electione facta per præſentantes de præſentando, non acquiritur ius electo, ideo per præſentationem. in 32. articu. 11. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 1 245
Electione & præſentatione ſpectante ad collegium, maior pars ipſius vel ſaltem duæ partes non inſtante iuris termino, non poſſunt aſſignare terminum præſentationi faciendæ, & iuris terminum abbreuiare in 11. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 169
Electione vel collatione ex aliquo facta nulla, an diſpenſatio ſuperioris ſine conſenſu eligentium vel conferentium poſſit eam validare. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 110
Ex electione renouata maiora litigia naſci, quam ex præſentatione. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 14 54
Electiones fiunt per ſaltus in carniſprinio. in 21. art. 6. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 3 232
Electiones duæ ſi incontinenti ſint factæ, locum habet collatio numeri zeli & meriti. in 7. art. 6. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 59
In electione, iuris obſeruantia commendatur. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 24 92
Eligens in epiſcopum ſcienter indignum, non poteſt ad dignitatem illius vel conſimilem eligi. Et eſt ſuſpenſus à beneficijs eccleſiæ per triennium, in 28. ar. 9. q. prin 1. par. 2. lib. nu. 2 101
De eligente & præſentante an idem iudicandum. in 28. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 2 129
Eligentes an & quando poſſint allegare nullitatem eorum electionis. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 51
Eligentes non idoneiorem, peccant in 3. articu. 10. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. nu. 23 107
Electionarius non poteſt ſeipſum eligere. in 1. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 7 85
Electoris eſt idoneiorum eligere. in 11. articu. 4. quæſt. princ. 1. par. 2. lib. numero 3 34
Electores imperatoris, habent ius eligendi tanquam collegium, idque ex antiqua conſuetudine. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 139
Electores ad hoc vt dicantur conſtituti in quaſi poſſeſſione eligendi, an neceſſe ſit electum vixiſſe per tempus 40. annorum. in 21. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 28
Electores an & quando poſſint admittere extraneum in iure eligendi. in 16. art. 2. q. prin. 2. part. 2. lib. nu. 2 143
Electores quare meliorem debeãt eligere; patronos autem ſufficiat præſentare bonum. in 3. articu. 10. quæſtio. principa. 1. par. ſecundi lib. nume. 18 106
Electores & præſentatores poſſunt vna cum electis & præſentatis, vel etiam ſine eis in iudicia ſtare per eorum intereſſe & petere eorum electiones ſeu præſentationes pronuntiari canonicas, in 3. arti. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 188
Electores vt dicantur in quaſi poſſeſſione eligendi quid requiratur. in tracta. Roc. de Cur. nu. 41 21
Electoribus in eligendo liberum debet eſſe arbitrium, dummodo conſentiat in idoneum. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 8 45
Electoribus quibus datur trimeſtre, quare detur minus tempus ad eligendum, quam patronis eccleſiaſticis. in 1. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 6 115
Eligere quid ſit, in 6. par. trac. Pau. de Cit. nu. 86 68
Eligendus ad epiſcopatum, debet eſſe in ſacris ordinibus conſtitutus. in 26. art. 7. q. princ. 1. par. 2. lib. nu 4 79
Eligendi ius, ad vnum pertinere poteſt. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. numero 26 92
Eligendi ius poteſt vni competere, & illi remanere cæteris mortuis, in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 27 92
Eligendi ius an poſſit competere laico in eccleſia collegiata. & nu. ſeq. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 27 eo.
Eligendi ius an quis habeat, vbi dubitatur, ſufficit probare quòd dederit vocem in proxima præcedenti electione. in 21. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 28
Eligendi vel præſentandi iure priuati, an admitti poſſint nullo diſcrepante per electores vel habentes præſentare. in 16. art. 2. q. prin. 2. part. 2. lib. nu. 10 144
Eligendi poteſtas ſi per negligentiam deuoluatur ad ſuperiorem, ſuperior poterit eligere a iure deuoluto. in 16. art. 2. q. princ. 3. par. 2. lib. numero 3 219
Eligendi ius actu triplici per monachos acquiritur. in tractat. Paul. de Cita. nu. 16 59
Eligens ius præſcribitur per clericum non exiſtentem de collegio. ibi. numero 4 58
Electiuæ dignitates quæ ſint 774. in 1. li. trac. Io. Nic. Delp. nu. 46. 82
Electus ad officium poteſt illud perſequi, ſi incipit, alias non pendente lite fieri non mota contra ipſum de officio. in 12. artic. 5. q. princip. 2. lib. nu. 2 165
Electus nondum confirmatus an & quando poſſit adminiſtrare bona eccleſiæ. in 11. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 9 164
Electus facta electione habet menſem ad acceptandam eam. in 1. arti. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 9 115
Electus habet ius in re. in 8. art. 5. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 2. & 6. 163
Electus non poteſt adminiſtrare ſine confirmatione. & nu. 7. in 11. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 164
Electus notorie idoneus, poteſt confirmari ſine examinatione. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 112
Electus quare confirmari dicatur. præſentatus inſtitui. in 1. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 5 205
Electus ante confirmationem an poſſit renuntiare iuri ex electione ſibi quæſito. in tract. Roch. de Curt. n. 84 14
Electus vocandus eſt etiam ſi electioni non conſenſerit præſentatus vero, non, niſi poſt acceptationem præſentationis. & nu. 2. in 15. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 172
Electi confirmatio vbique fieri poteſt. in 10. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. numero 2 217
Electi vox computatur in numero eligentium. Secus. in voce præſentati in 5. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 3
De electi perſona inquiſitio fieri debet, ex officio, antequam confirmetur. in 11. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 189
Electum indignum ſcienter confirmans, puniendus eſt. in 3. artic. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 221
Electo renuntiante antequam præſentetur an electores iterum habeant integrum tempus ad præſentandum à die renunciationis in tracta. Roch. de Curt. nu. 74 13
Electi vel præſentati à collectoribus vel compatronis eſt conſentire electioni vel præſentationi de ſe facta. & infra tempus ad eligendum vel præſentandum datum & conceſſum. & nu. 2. in 7. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 85
Electi vbi duo ſunt à pari numero canonicorum, & electorum paria ſunt merita præfertur electus ab illa parte, in qua ſunt nobiles & literati. in 24. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 18 123

Ele-

Electis duobus paribus, ſuperior gratiſicari debet illi, qui populo gratus eſt. in 11. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 195
Eligere, & Conferre, verba, quandoq; pro Præſentare accipiuntur. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 90
Eligere, vel præſentare, poſſeſſionis fructus eſt. in 2. artic. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 8 170
Eligere large pro præſentare ponitur. in 19. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 23 70
Eligere alium an unus poſſit, quando ius eligẽdi eſt penes duos & quid in præſentatione. in 2. art. 4. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 222
eligere meliorem iuſſus, non poteſt ſeipſum eligere, etiam ſi ut melior in 5. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 85
eligere quam partem quis velit in dubijs difficultatibus, non eſt peccatum. in 18. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 8 93
eligere, verb. non diſponit. in 2. art. 3. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 149
eligere, verb. pro præſentare. in 1. artic. 5. quæſt. princip. 1. par. 2. lib. numero 5 39
eligi debet à ſuperiore cum eiſdem qualitatib. quib. canonici eligi debent. in 13. art. 7. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 236
eligi idoneum de eodem collegio, honeſtius eſt quam ut fiat tranſitus ad magis idoneum alterius collegij. in 3. arti. 10. quæſt. princ. 1. par. 2. lib. num. 14 10
eligi non debet dignus, ſi magis dignus reperiatur. in 3. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 104
eligi non poteſt, qui antequam eligeretur, conſenſit electioni. in 13. arti. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 91
eligi plus eſt, quam eligere, præſentari, quam præſentare. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 88
eligi potius debet, qui eligit, & peccauit quam qui nunquam peccauit. in 14. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 229
eleemoſina quæuam maxime Deo grata. & nu. 17. in 10. art. 8. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 14 76
eleemoſina ex quibus fieri debeat. in 11. art. 8. q. princ. 1. par. 1. lib. numero 4 76
eleemoſina magis facienda pauperi quam diuiti. in trac. Roc. de Cur. numero 6 16
eleemoſina multis modis accipitur. in 3. par. tract. 2. Paul. de Citad. numero 57 51
eleemoſinæ appellatione quid veniat. & nu. 3. in 11. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 76
In elemoſina gradus obſeruandi. in 2. articu. 3. q. principa. 3. libr. numero 8 14
emens iuſpatronatus ipſo priuatur & patronus vendens priuatur prætio. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 10
Emens uniuerſitatem temporalem principaliter ut emat ius patronatus, quod eſt in ea, dicitur potius emere ius patronatus quam uniuerſitatem nec illa eſt mentalis ſimonia. in 20. art. 5. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 17 160
emptor iuris patronatus eccleſiæ, illo euicto an & quando poteſt agere contra venditorem de euictione, tam poſſeſſionis quam proprietatis & nu. 4. in 23. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. 261
emptor iuris patronatus liberti, et euicto poteſt agere de euictione. Et quid in iure patron. eccleſiæ uendito cum uniuerſitate. in 23. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 eod.
emptorem ſecundum præferri primo, ſi poſſeſſionem eſt adeptus. Quod non habet locum in perſonis eccleſiaſticis. in 1. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 9 178
emphyteoſis accepta pro ſe & filijs, extenditur etiam ad emancipatos in 22. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 139
emphyteoſis accepta pro ſe & filijs, non comprehendit adoptiuas. in 2. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 139
emphyteoſis quamuis dicatur locatio, eſt eo tamen ius patrona iuſpatr. tranſit. in 3. art. 8. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 166
emphyteoſis retinetur per filios repudiantes hæreditatem paternam. in 17. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 138
emphyteoſis conceſſa hæredibus, non tranſit in filios, niſi ſint hæredes. ibid. num. 2 eo.
emphyteoſis tranſit ad fiſcum, bonis eius confiſcatis. in 8. art. 8. q. prin. 3. lib. nu. 7. & 9 34
emphyteoſis eccleſiaſtica tranſit ad hæredem extraneum ſi contingat emphyteotam delinquere. in trac. Roc. de Cur. nu. 67 43
In emphyteoſi quid maxime ſpectandum. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 35 142
emphyteotica res reuerſa ad eccleſiam per mortem vaſalli, vel emphyteotæ, concedenda eſt hæredi ipſius vaſalli. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 20 56
emphyteota neſciens rem emphyteoticam vendens, irrequiſito domino, non incidit in pœnam l. final. C. de iure emphyt. Et idem in hærede. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 54. & 55 49
emphyteota non ſoluens canonem, eſt priuatus ipſo iure. in 6. artic. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 15 96
emphyteota uendens rem emphyteoticam, ſaluo iure domini, vel ſub cõditione, ſi domino placeat, non euadit pœnam l. fin. C. de iure emphyteot. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 60 49
emphyteota non tenetur ad canonem ſoluendum, re extincta propter quam tenebatur. in 14. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 2 18
epiſcopatus & aliqua dignitas an poſſit quoquo modo appeti. in 12. ar. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 91
epiſcopatum & archiepiſcopatum an retineat cardinalis effectus. & nu. 22. in 15. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 57
epiſcopatum perdere, uel illum renuntiare quis poteſt. in 13. arti. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 5 229
epiſcopatum qui deſiderat ut proſit, non ut præſit, bonum opus deſiderat. in 12. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 91
ad epiſcopatum eligendus, an debeat eſſe in ſacris. in 2. art. 7. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 12 60
ad epiſcopatum promotus, an & quando poſſit conferre ſua prima beneficia. in 15. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 15 57
epiſcopus poteſt compelli conſentire pro acquiſitione iuriſpatronat. in 3. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. 9 11
epiſcopus uel diœceſanus habens conſentire in fundatione, conſtructione, uel dotatione eccleſiæ, et acquiſitione iuriſpatronatus poteſt compelli ad conſentiendum, ſecus ſi cum cauſa nollit conſentire in 16. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 18
Epiſcopus vel habens conſentire in fundatione, conſtructione, uel dotatione eccleſiæ, vel dotatione iuriſpat. compellitur per archiepiſcopum vel per ſummum pontificem ſi archiepiſcopus non eſt ſuus ſuperior. in 17. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 eod.
Epiſcopus poteſt eccleſiam ſine eius conſenſu conſtructam demolire. in 18. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 eod.
Epiſcopus ſeu diœceſanus in creatione iuriſpatronatus debet refrenare in quantum poteſt multitudinem patronorum. in 2. ar. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 20
Epiſcopus poteſt dare fundum eccleſiæ ſuæ pro capella vel altari conſtruendo & acquirit iuſpat. ex eo, & hoc eſt tutius ſi fit cum conſenſu capituli acquirit iuſpa. pro ipſa eccleſia, non autem pro ſe & ſuis hæredibus. in 18. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 25
Epiſcopus qui dote non conſignata à conſtruente eccleſiam cum conſecret tenetur eam de ſuo dotare. in 10. art. 5. q. princ. 1. par. 1. libr. numero 4 40
Epſicopus quantumcunq; maximus exiſtens in ſtudio non præcedit rectorem. in 7. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib nu. 5 8
Epiſcopus non erit patronus eccleſiæ fundatæ in ſua diœceſi, niſi quid contulerit, fundum uidelicet conſtructionem vel dotem. in 2. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 72
Epiſcopus ædificans eccleſiam in aliena diœceſi, ius patronatus acquirit in ea. ibid. nu. 2 eod.
Epiſcopus ius patronatus obtinebit ſibi collatum in aliena diœceſi. ibi. numero 3 eod.
Epiſcopus ædificans eccleſiam in ſua diœceſi, ſi voluerit, ea erit patronata, nempe ſi quid de ſuo contulerit, fundationem, conſtructionem, vel dotem. ibid. nu. 4 eo.
Epiſcopus fundans eccleſiam, ſiue in ſua, ſiue in aliena diœceſi, de fructibus eccleſiæ, ipſe non erit patronus, ſed eccleſia epiſcopalis. Et idem iudicium, ſi donaretur ſibi ratione eccleſiæ. ibid. nu. 5 eod.
Epiſcopus cum capitulo, aufert bona vnius eccleſiæ & dat alteri, idque iuſta ſubſiſtente in cauſa. in 20. art. 1. quæſtio prin. 2. par. 1. lib. numero 20 123
epiſcopus conferens beneficium indigno, ipſo iure ſuſpenſi eſt à collatione beneficiorum in 2. articu. 9. quæſtio. principa. 1. par. 1. libr. numero 17 88
epiſcopus conſentiendo confirmat actum fundatoris. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 91 85
epiſcopus ferre non debet ſpiritualia laicorum iudicio tractari. in 2. arti. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 87
epiſcopus habet quo ad iuriſdictionem intentionem ſuam fundatam de iure ſuper omnes exiſtentes in diœceſi, in 20. arti. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 22 128

Epiſcopus negans præſtare conſenſum pro confirmandis conditionibus apponendis in limine fundationis alicuius eccleſiæ, cogi poteſt per ſuperiorem: vel ipſe ſuperior debet conſentire. in 1. art. 9. q. prin. 1. lib. nu. 31 84

Epiſcopus poteſt adijcere conditionem, quæ non ſit contra iura, in donatione iurium epiſcopalium. Et an in limine fundatione poſſit adijci conditia contra ius. in 3. art. 4. quæſt. prin. 2. part. 1. lib. numero. 2 151

Epiſcopus poteſt diſpenſare cum illiterato in beneficio ſimplici. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 20 88

Epiſcopus poteſt donare totam ſuam eccleſiam, cum conſenſu ſui epiſcopi. in 4. art. 10. q. princi. 1. par. 1. lib. nu. 1 97

Epiſcopus poteſt vnire eccleſias inferiores ibid. nu. 3 eo.

Epiſcopus probans ſe exercuiſſe ius baptizandi in aliquo loco, intelligitur probaſſe ſibi quæſitum ius. & nu. 6. in 4. art. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3. 175

Epiſcopus proprius ſi deneget ſine cauſa commendatitias literas ad ordines, poteſt clericus agere coram Papa, vt cum licentiet. in 20. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 121

Epiſcopus quando donauit eccleſiam loco religioſo, conſentiente patrono laico, vel patronus laicus conſentiente epiſcopo dixiſſet, Dono tibi talem eccleſiam, videtur donata eccleſia quoad proprios vſus, excepto cathedratico, & iure patronatus. in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 22 112

Epiſcopus quo caſu compelli non poſſet per ſuperiorem ad conſentiendum, nec ipſe ſuperior conſentire diſpoſitioni cap. nullus. de iure patro. in 20. art. 1. q. 2. par. 1. lib. nu. 23 123

Epiſcopus, rector, vel alias beneficiatus alicuius eccleſiæ, victu contentus eſſe debet. in 7. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 74

Epiſcopus uel alius prælatus ſi habeat poteſtatem aliquem nominandi in prima ſua creatione, vt recipiatur in canonicũ, ſi nominat unum qui acceptat, & poſtea eum reuocet; non poteſt nominare. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 15 88

Epiſcopus vel ſuperior quare debeat præſtare conſenſum in conditione apponenda in limine fundationis alicuius eccleſiæ, contra ius commune. & nu. ſeq. ibid. nu. 82 84

Epiſcopus ſi ante ordinationem clericorum ſtatuit eccleſiam reformari per aliquos, num dicatur inſtituiſſe in fundatione. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 90 85

Epiſcopus ſi clerico denegarit facultatem adeundi ſtudia, poteſt compelli ad id per ſuperiorem. Et quid, ſi ſuperior renuat electionem confirmare. in 20. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 121

Epiſcopus ſi eccleſiam indotatam conſecrauit, an & quatenus teneatur illam dotare. in 14. art. 8. q. priu. 1. par. 1. lib. nu. 3 77

Epiſcopus ſi de bonis eccleſiæ aliam eccleſiam dotauit, an acquirat ius patronatus eccleſiæ ſuæ, vel ſibi. in 7. artic. 8. q. princi. 1. par. 1. lib. nume. 3 74

Epiſcopus ſi mandat in teſtamento, eccleſiam conſtrui, & reſeruauit penſionem annuam filijs exoluendam, ſi hoc non patrono per pactum ſuum an poterunt filij hoc exigere. in 1. artic. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 91 85

Epiſcopus ſi nolet conſentire donationi legatore facta de iure patronatus laico, qui non poſſit cogi per ſuperiorem archiepiſcopum, nec ipſe archiepiſcopus poſſit ſupplere vices ſuas, apud quem remanebit ius patronatus. & numero 3. in 21. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. numero 1 123

Epiſcopus cum ius prouidendi eccleſiæ ad eum deuolutum eſt ex negligentia, vel ex lite non finita, poteſt ex gratia prorogare tempus præſentandi ipſis patronis. Et num idem poſſit Capitulum. in 27. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 129

Epiſcopus brachio ſeculari vtetur, vbi ſcandalum imminet ex contentione patronorum. in 31. art. 1. q. priu. 2. par. 2. lib. nu. 2 132

Epiſcopus dicitur inſtituere, & non confirmare, in electione, ſeu præſentatione patroni eccleſiaſtici. in 14. artic. 7. q. princip. 2. par. 2. lib. nume. 3 181

Epiſcopus dicitur ſpernere primum præſentatum, quando illum non inſtituit. in 25. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 77

Epiſcopus diſpenſare non poteſt contra concilium Lateranenſe, niſi ex magna neceſſitatis, vel vtilitatis cauſa. in 19. art. 7. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2 69

Epiſcopus diſpenſare non poteſt circa defectum, nec vllus citra Papam, niſi ſpecificè à iure permittatur. diſting. in 5. art. 10. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 3 110

Epiſcopus diſpenſare non poteſt, vt beneficiatus habeat aliud beneficium patronatum, ſi illud repugnat inſtitutioni factæ à patrono. Ex quo naſcuntur duæ illationes. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 9. 66

Epiſcopus eligendus, debet eſſe vnus de numero Canonicorum, ſi in capitulo idoneus reperitur. in 24. art. 7. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 3 74

Epiſcopus eligendus eſt de clero ciuitatis, & non de aliena ciuitate. in 4. art. 5. q. prin. 3. part. 2. lib. nu. 1 226

Epiſcopus effectus patronus, ex donatione patroni, eſt perpetuus patronus, ipſe & ſucceſſor, ex quo donatio facta eſt dignitati. in 24 art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 14 76

Epiſcopus electus, priora beneficia non perdit, niſi poſſeſſionem fuerit adeptus, vel diſcurſo tempore præfixo ad conſecrandum. in 15. art. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 4 56

Epiſcopus eligi poteſt extra ciuitatem, capitulum & diœceſim, ſi idoneus reperitur in ciuitate, capitulo vel diœceſi. in 7. q. prin. 1. part. 2. lib. nume. 2 74

Epiſcopus etiam cum Capitulo non poteſt immutare ſtatum eccleſiæ patronatæ ſine conſenſu fundatoris vel hæredis. in 30. art. 7. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2 80

Epiſcopus ex neceſſitate ſeu magna vtilitate poteſt beneficium conferre non ſacerdoti, etiam inuito patrono. in 30. art. 7. q. princ. 1. part. 2. lib. nu. 7 eo.

Epiſcopus gratificari poteſt alteri ex præſentatis. in 25. art. 7. q. prin. 2. part. 2. lib. nu. 2 185

Epiſcopus habet fundatam intentionem de iure communi in hoſpitalibus, & xenodochijs quoad ius inſtituendi. in 18. artic. 1. q. princ. 3. part. 2. lib. nu. 1 210

Epiſcopus non habet optionem inſtituendi indignum ex duobus accumulatiue præſentatis, altero indigno. in 27. art. 7. quæſt. prin. 2. par. 2. lib. nume. 3 186

Epiſcopus hæreda patroni conſentiente poteſt conferre beneficium non habenti qualitates in fundatione appoſitas. in 30. arti. 7. q princip. 1. part. 2. lib. nu. 5 80

Epiſcopus inſtituens præſentatum abſentem, præſumitur habere notitiam præſentati. in 4. art. 11. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 113

Epiſcopus inuitum promouens, deponendus eſt. in 18. art. 7. q. princip. 1. part. 2. lib. nu. 4 67

Epiſcopus patronus, ſiue ratione eccleſiæ, ſiue ſui patrimonij, poteſt alienigenam præſentare. in 24. artic. 7. quæſt. princ. 1. part. 2. lib. numero 11. & 13. 75

Epiſcopus poteſt conferre beneficium filio legitimo, vel nepoti, modo idoneo. in 12. art. 8. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 10 87

Epiſcopus poteſt conferre eccleſiam lite mota inter aliquos, uel laicos, vel clericos de iure patronatus illius eccleſiæ, quæ tamen habebatur prout libera. Et ei per epiſcopum prouidebatur, etiam non expectato fine litis, nec quadrimeſtri, nec ſemeſtri: ſed incontinenti. & nu. 13. ibi. nu. 11 eo.

Epiſcopus poteſt facere pro vtilitate vel neceſſitate eccleſiæ, quod Papa poteſt. in 30. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 8 80

Epiſcopus poteſt habere ius patronatus in aliena diœceſi. in vigeſimo quarto articulo, ſeptima quæſtio. principa. 1. part. ſecund. lib. numero 8 75

Epiſcopus poteſt habere dignitatem annexam epiſcopatui, conſtitutione vel conſuetudine ſic ſtante. in 15. articu. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. numera 6 56

Epiſcopus poteſt permutare eccleſiam patronatam, neceſſitate vrgente, etiam ſine epiſcopi conſenſu. in 3. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. n. 4. 80

Epiſcopus poteſt prouidere ſimplici conſanguineo idoneo, quamuis illud idoneori potuiſſet conferre. in 3. ar. 5. q. 3. par. 2. lib. nu. 6 226

Epiſcopus poteſt vnire & diuidere beneficia. & vni beneficio rem ſubtrahere, & alteri dare. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 45

Epiſcopus an depoſitum reſtituere poſſit patrono inuito. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 110

Epiſcopus an & quando in caſibus, in quibus poteſt, poſſit diſpenſare circa defectus præſentatorum, & ſic non idoneum, vel indignum dignum vel idoneum facere, etiam inuitis patronis. in 5. articu. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1. & 6 eo.

Epiſcopus an habeat optionem in duobus præſentatis, altero ipſorum idoneiore extante. in 14. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 5 229

Epiſcopus an & quatenus poſſit manum extendere ad temporalia eccleſiæ. in 1. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 247

Epiſcopus an poſſit confirmare electionem, vel præſentatum inſtituere extra diœceſim. in 6. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 137

Epiſcopus an poſſit exigere charitatiuum, ſubſidium ſupra bis vel ter. in 23. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 7 185

Epiſcopus an poſſit inſtituere præſentatum per patronos.in 3.art.1.q. prin.3.par.2.lib.nu.1.& nu.4 206

Epiſcopus an ſolus poſſit inſtituere motu proprio, ſine præſentatione, patronum egenum.in 9.ar.7.q.prin.3.par.2.li.nu.1 235

Epiſcopus an poſſit motu proprio inſtituere patronum clericum in eccleſia patronatu uacante. & nu.2.5.6.in 4.ar.8.q.prin.1.part.2. lib.num.1 84

Epiſcopus an poſſit ab beneficium patronatum.in 16.art.7.q.prin.1. pars.2.li.nu.1 66

Epiſcopus an poſſit quis inuitus eligi.in 18.ar.7.quæſt.prin.1.par.2. lib.num.2 67

Epiſcopus an poſſit ſtatuere, quod quis poſſit conuinci de vſura per vnũ teſtem de viſu.vel tres de auditu:uel quatuor ſingulares, uel per confeſſionem factum extra iudicium.in 21.art.9.q.prin.1.part.2. lib.num.9 98

Epiſcopus an teneatur vocare patronos ad præſentandum. Et ut collatio valeat, quid requiratur.in 2.ar.21.q.prin.2.li.nu.20 213

Epiſcopus an poſſit diminuere uel augere qualitates & conditiones appoſitas per fundatorem, de tot miſſis dicendis, & ſeruitijs præſtandis, ex quo diminuti uel nulli ſunt reditus.in 7.arti.6.q.princip.3. lib.num.7.9.& 10 28

Epiſcopus an poſſit immutare conditiones vel qualitates annexas beneficio, quando reditus beneficij ad illas non ſufficeret.in 7.art.6.qu. prin.3.lib.nu.1 27

Epiſcopus an & quando reſtituere poſſit priuatum per ſe, inuito patrono.in 8.ar.6.q prin.3.li.nu.1 28

Epiſcopus an poſſit vnire beneficium patronatum ſine patroni conſenſu. Et quid, patrono non contradicente, uel conſentiente.in 2.arti.6. q.prin.3.lib.nu.1.2.& 3 26

Epiſcopus an poſſit concedere eccleſiam ſeu bona eius, loco religioſo ſeu pio, ut conuertantur in præbendas, & ſeruiant neceſſitatibus illius. in 4.art.6.q.prin.3.li.nu.1 26

Epiſcopus an poſsit præſentatum & inſtitutum, obligatum celebrare in uno altari, ex diſpoſitione fundatoris, compellere ad celebrandum in alio altari.in 6.ar.6.q prin.3.li.num.1 27

Epiſcopus an poſsit diſpenſare cum bigamo.in 13.ar.7.q.prin.1.par. 2.lib.num.4 64

Epiſcopus non dandus, qui non diligitur.in 2.ar.3.q.princip.1.par.2. lib.num.1 40

Epiſcopus non debet ſtatuere religioſis clericum præſentantibus terminum competentem intra quem habeant præſentato congruam portionem aſsignare, vnde viuat, itaque perſoluat epiſcopalia. Li mis.num.2. Et quomodo ſit accipiendus hic terminus. num.3.in 2. ar.10.q.prin.3.par.2.li.nu.1 247

Epiſcopus non eſt deponendus propter qualificatam fornicationem.in 20.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.20 97

Epiſcopus non poteſt diſpenſari ut præſentandus in beneficio patronato, habeat aliud beneficium ſtante lege fundatoris, ut præſentandus in illo beneficio, non habeat aliud beneficiũ.in 6 art.10.q.princ.1. par.2.lib.nu.1 111

Epiſcopus non poteſt diſpenſare in qualitatibus beneficij patronat. circa præſentationem, inuito patrono, niſi cauſa neceſsitatis. Secus cum conſenſu patroni, & ſui hæredis.in 7.art.10.quæſt.prin.1.par.2. lib.num.1.3.& 4 60

Epiſcopus non poteſt reſeruationem facere in beneficio iurispatron. eccleſiaſtici.in 1.ar.8.q.prin.3.par.2.li.nu.4 236

Epiſcopus non poteſt ſibi ſucceſſorem eligere.in 21.art.6.q.princ.1. par.2.lib.nu.2 58

Epiſcopus qualiter poteſt conferre beneficium vacans de iure, licet non de facto.in 9.ar.6.q.prin.1.par.2.lib.num.1 52

Epiſcopus quando poſsit inſtituere aliquem, patronis litigantibus ſuper iure patron. vel quaſi poſſ. & litem non finientibus intra tempus eis datum.in 5.ar.7.q prin.2.par.2.li.nu.1 235

Epiſcopus quando teneatur prouidere conſanguineo egeno.in 3.arti.q. prin.3.par.2.li.nu.1 225

Epiſcopus, qui ſcienter crimino ſum promouit vel irregularem, an poſſit de illo crimine vel irregularitate eum accuſare.in 25.arti.9.q. prin.3.par.2.li.num.9 100

Epiſcopus quid agere debeat, vbi deuoluta ad ſe eccleſia prouiſione, non poteſt prouidere propter ſcandala imminentia.in 31.ar.1.q.prin.2. par.2.lib.nu.10 133

Epiſcopus quem poteſt inſtituere ſine patroni præſentatione, propter ſcandalum vitandum.in 1.artic.7.quæſtione princip.3.par.2.libr. numero 1 234

Epiſcopus quo caſu teneatur alere præſentatum ad ſacros ordines. in 1.art.10.q.prin.1.par.2.lib.num.10 103

Epiſcopus quomodo ſit compellendus ad dandum alimenta, & ad prouidendum primo præſentato ſpreto.in 20.ar.8.quæſt.prin.2.par.2. lib.num.2 191

Epiſcopus reprobare videtur præſentatum, dicens, non recipio, vel non admitto præſentatum.in 1.ar.8.q.prin.2.par.2.li.nu.1 187

Epiſcopus ſeu inſtituere habens, an teneatur admittere præſentatum, et inſtituere, niſi aliud ipſe vel alter obijciat, & probet in perſonam eius vel præſentantis, ſeu contra formam præſentationis.in 15.ar.8. q.prin.2.par.2.li.nu.1 190

Epiſcopus ſi extra diœceſim conferat beneficium præſenti & acceptanti, & vicario habente ſpeciale mandatum ad conferendum ſimiliter præſentanti & acceptanti, in diœceſi conferente eodem die, & ignoratur quæ præceſſerit, quis præferatur.in 4.art.6.quæſt.princip.3. par.2.lib.num.1 234

Epiſcopus ſi iure deuoluto confert beneficium de iurepatronatus laicorum vltima die quadrimeſtris, & patronus vltra non præſentat, & alter impetrauit illud à ſede apoſtolica, obtinebit impetrans, in 13. art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 123

Epiſcopus ſi non vocauit ipſos patronos ad præſentandum, tunc ſi præceſſit alterius patroni præſentatio, bene requireretur vocatio generalis vel ſpecialis.in 2.ar.2.q.prin.3.par.2.li.nu.20 213

Epiſcopus ſi eadem tempore petit charitatiuum ſubſidium à ſubditis, & collector Papæ ab eiſdem, & vterque petat ex cauſa legitima, an vtrique ſit præſtandum.in 6.ar.4.q.prin.2 par.2.li.nu.2 157

Epiſcopus ſi malitioſe inſtituit tertium accumulatum, tenetur alteri ex litigatoribus, qui reportauit ſententiam, actione de dolo, uel in factum, ſi ſciebat litigium eſſe inchoatum ante tertiam præſentationem.in 12.ar.6.q.prin.1.par.2.li.nu.10 53

Epiſcopus ſolus inſtituere poteſt, etiam non requiſito capituli conſenſu. in 4.ar.1.q.prin.3.par.2.li.nu.1 206

Epiſcopus tenetur inquirere de vacatione eccleſiarum & beneficiorum in 8.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 116

Epiſcopus tenetur inſtituere idoneiorem ex præſentatis.in 11.ar.4.q. prin.3.par.2.li.nu.1 124

Epiſcopus vbi iudicat inter ſuos clericos, ſine ſcriptura proceditur. in 20.ar.8.q.2.par.2.li.nu.1 191

Epiſcopus viſitans alium epiſcopum in eius diœceſi, debet à viſitato honorifice excipi.in 17.ar.2.q.prin.3.part.2.li.nu.1 218

Epiſcopus vſurarius deponendus eſt & degradandus.in 21.artic.9.q. prin.1.par.2.li.num.1 98

Epiſcopus cum capitulo an in eccleſiis patronatis ſine patroni conſenſu, poſſit, ſtatuendo retinere fructus beneficiorum vacantium.in 8.ar. 2.q.prin.3.li.nu.1 8

Epiſcopus diſpenſare poteſt in ſuo ſtatuto, vel conſuetudine, ſi ius non eſt alteri quæſitum.in 9.ar.2.q.prin.3.li.num.13 10

Epiſcopus diſtribuens alimenta inter pauperes, quid obſeruare debeat. in 2.ar.3.q.prin.3.li.nu.4 13

Epiſcopus ſolus poteſt quem inſtituere ſine aliqua patronorum litigantium præſentatione.in 9.artic.1.quæſtione principa.2.par.2.li. numero 6 119

Epiſcopus non habet cognitionem criminum ciuilium admiſſorum per laicum.in 8.ar.8.q.prin.3.li.nu.15 35

Epiſcopus non poteſt quenquam ordinare, niſi ad titulum beneficij vel patrimonij, alioqui ordinatos ad ſacros ordines alimentare tenetur. in 6.ar.5.q.prin.3.li.nu.11 24

Epiſcopus poteſt in fundatione eccleſiæ ad patroni petitionem apponere conditiones contra ius commune.in 9.ar.2.q.prin.3.li.nu.7 9

Epiſcopus an poſſit inſtituere, ſine præſentatione patroni.in 8.ar.2.q. prin.3.lib.nu.5 9

Epiſcopus non poteſt vnire aliquam eccleſiam menſæ ſuæ vel capitulo, ſed præbendis ſingularibus ſic.nu.8.ar.2.q.prin.3.li.nu.2 9

Epiſcopus aliquem præſentatorum quem velit an poſſit inſtituere.in 6. par.tract.Paul.de Citad.nu.5 63

Epiſcopus an poſſit inſtituere præſentatum extra territorium ſuum.in tract.Roch.de Cur.nu.71 24

Epiſcopus an habeat tempus limitatum ad inſtituendum ſi nulla ſit lis reſpectu iuriſpatronatus.ibid.nu.55 12

Epiſcopus an poſſit tempus ad præſentandum datum abbreuiare.ibid. numero 5 6

Epiſcopus differens conferre beneficia ex cauſa permutationis renuntiata debet per ſuperiorem compelli.in 2.lib.tract.do.Ioan.Nic. Delph.num.15 89

Epi-

Epiſcopus differens inſtitutionem quomodo puniendus.in tracta.Roch. de Cur.nu.55 12
Epiſcopus eccleſia non habente patronum poteſt aliquem inſtituere ibid.nu.3 6
Epiſcopus in conſecratione papæ ſimilis.in 7.par. trac.Paul.de Citad. numero 14 73
Epiſcopus non poteſt facere inſtitutionem ſine præſentatione regulariter.num.1 6
Epiſcopus nolens conſentire donationi factæ de iurepatronatus apud quem remanebit iuſpatrona.in trac.Roch.de Cur.nu.17 27
Epiſcopus poteſt repellere extraneum ubi ſunt idonei in ſuo epiſcopatu ibid.num.48 11
Epiſcopus poteſt exigere rationem de rebus temporalibus eccleſiæ.ibi. num.101 16
Epiſcopus præſentatum an cogatur inſtituere.in 6.par.tracta.Paul.de Citad.nu.9 61
Epiſcopus quando ſine præſentationem poſſit inſtituere.ibi.nu.40. 65
Epiſcopus quomodo debet compelli ad dandum alimenta, & ad prouidendum primo præſentato ſpreto.in 20.ar. 8.q.2.par.2.li.nu.1. 191
Epiſcopus quando nouam eccleſiam ædificare cogatur.in 3.par. tract. Paul. de Citad.nu.66 52
Epiſcopus quando dicatur reprobare præſentatum. in tracta. Roch.de Cur. num.78 13
Epiſcopus ſine patroni conſenſu eccleſiæ prouidere non poteſt in 2.lib. tract.Io.Nic.Delph.nu.132 87
Fallit ſex modis .ibid.nu.167 90
epiſcopi conſenſus interuenire debet in ædificatione eccleſiæ.in 3.ar.2. q.prin.1.part.1.li.nu.8 11
epiſcopi conſenſus eſt neceſſarius ad iuſpatro.creandum, tam in clerico quam in laico.ibi.nu.3.& 10 eo.
epiſcopi conſenſus requiritur expreſſus & obtentus.ibid.nu.13 eo.
epiſcopi conſenſus in creatione vel acquiſitione iuriſpatrona.eſt de ſubſtantia forma & cauſa efficiens.in 5.art.2.quæſt.princip.1.par.1. lib. num.2 13
epiſcopi conſenſus non autem capituli requiritur in conſtructione, dotatio.eccleſiæ, & acquiſitione iuriſpatronatus.in 15.art.2.q.prin.1. par.1.lib.num.1 18
epiſcopi conſenſus interuenire debet in alienatione rei eccleſiaſticæ: alias non tenet alienatio. ibi.nu.2 eo.
epiſcopi conſenſus an et quando requiratur in refectione alicuius eccleſiæ, ad hoc vt acquiratur iuſpatronatus in ea diſting.nu.23 .in 3.artic.6.q.prin. 1.par. 1.lib.nu.18 56
epiſcopi conſenſus an requirat tam in donatione, quam in omnia tranſlatione iuriſpatronatus.in 2.artic. 4.q.prin. 2.part. 1.li.nu7. 151
epiſcopi conſenſus an requiratur in donatione ſeu tranſlatione iuriſpatronatus, quę fit per laicum eccleſiæ, ſeu pio loco ſicut in illa quæ ſit laico.in 10.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 113
epiſcopi conſenſus an in donatione uel legato & creatione iuriſpatronatus poſſit interuenire ex poſt.in 17.articu.1.quæſt.princ.2.part.1. lib.num.10 119
epiſcopi conſenſus non requiritur in donatione iuriſpatronatus facta eccleſiæ, vel pio loco, ab alia eccleſia, uel pio loco ibid.nu.16 120
epiſcopi conſenſus an requiratur in tranſlatione vniuerſitatis, in qua eſt iuſpatronatus, diſting.num.3.4.& 5.in 3.ar.1.q.prin.2.par.1. lib. num.1 109
epiſcopi conſenſus an requiratur ſi quid transferatur, quod non eſt vere vniuerſum, uel ſi eſt vniuerſum non transfertur ſine ſpeciali traditione cuiuſlibet in eo exiſtentis nec tranſit iuſpatronatus cum illo vniuerſo, vel nõ vero vniuerſo.in 2.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.2 eo.
epiſcopi conſenſus an & quando poſſit interuenire poſt mortem legantis iuſpatronatus alicui laico.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.11 119
epiſcopi conſenſus cur neceſſarius in donatione eccleſiæ dotantæ de facto per laicum. Limit.in 9.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.26 113
epiſcopi conſenſus cur requiratur in tranſlatione iuriſpatronatus in laicum, vel eccleſiæ, quæ fit in locum religioſum.ibi.nu.26 eo.
epiſcopi conſenſus requiſitus in tranſlatione eccleſiæ, ſeu iuriſpatronatus ſi non interuenit, an poſſit demum adhiberi poſt factam de eccleſia vel iuriſpatronatus tranſlationem, nempe donationem vel legatum.& nu.2.in 16.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 116
epiſcopi cõſenſus requiſitus in tranſlatione iuriſpatronatus, eſt proprie conſenſus efficiens, & non autorizans.in 16.artic.1.q.prin.2.par.1. lib.nu.13 118
epiſcopi conſenſus non requiritur, cum iuſpatronatus de per ſe transfertur ex vltima voluntate in eccleſiam, vel locum religioſum, ſecus trãſfertur in laicum ſeu clericum proprio nomine recipientem, quia tũc requiritur epiſcopi conſenſus. Et quæ diuerſitatis ratio.in 2.ar.1.q. prin.2.par.1.li.nu.5 109
epiſcopi conſenſus non requiritur in priuatione iurium patronat.in 2. art.3.q.prin.2.par.1.li.nu.3 148
epiſcopi conſenſus cur non requiratur in tranſlatione iuriſpatron. quæ fit pio loco per laicum, in eccleſiæ autem tranſlatione, quæ ſimiliter fit per laicum illius detentorem in pium locum requiritur.in 11. artic.1.q.prin.2.par.1.li.nu.6 114
epiſcopi conſenſus non requiritur in teſtatoris diſpoſitione 17.arti.1.q. prin.2.par.1.li.nu.14 120
epiſcopi conſenſum non requiri in tranſlatione iuriſpatronatus de vno in alium cum vniuerſitate bonorum.& num.2.4.in 2.ar.1.q.prin. 2.par.1.li.nu.1 109
epiſcopi conſenſum adhiberi in permutatione iurium patron. tutiſſimũ eſt. Et quo caſu illius conſenſus non requiratur.in 2.ar.3. q.prin.2 par.1.li.num.3 148
epiſcopi conſenſus requiritur in tranſlatione iuriſpatronatus titulo ſingulari, quæ fit clerico iure proprio.in 13.art.1.q princip. 2.part.1. lib.num.1 115
epiſcopi conſenſus requiritur, non vt cauſa, nec participiam habens aliquod in iurepatronatus.in 16.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 117
epiſcopi conſenſus requiritur pro validanda conditione appoſita contra ius commune in limine fundationis epiſcopo viuo, eo autem mortuo requiritur capituli conſenſus, epiſcopo autem abſente, requiritur cõſenſus vicarij.& nu.ſeq. Et quid ſine conſenſu.in 1. arti.9.q.princ.1. par.1.li.num.93 86
epiſcopi cõſenſus requiritur in legato iuriſpatronatus, ſi ſit laico, ſecus, ſi pio loco.in 2.arti.6.q. prin.2.par.1.lib.nu.1 162
epiſcopi conſenſus requiritur in tranſlatione iuriſpatronatus titulo particulari, puta legati, donationis, ſiue inter viuos, ſiue in morte, etiam ſi pater donaret vel legaret filio. Fallit duobus caſibus. ibid. numero 2.3.& 4 eo.
epiſcopi conſenſus eius loci in quo eſt iuſpatronatus, requiritur in tranſlatione ipſius iuriſpatronatus. Et idẽ in ipſius creatione.in 14.art. 1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 116
epiſcopi conſenſus, uel inferioris prælati iura epiſcopalia in habentis in tranſlatione iuriſpatronatus, ſufficiat an vero etiam requiratur copulatiue conſenſus capituli. in 6.art.1.quæſt. princip. 2.part. 1.lib. numero 1 110
epiſcopi conſenſus an & quando requiratur in donatione iuriſpatron. facta laico compatro.in 12.articu.1.quæſt.princip.2.part.1.libr. numero 1.& 9 114.& ſeq.
epiſcopi conſenſus quare non requiratur in donatione iuriſpatronatus facta eccleſiæ, vel pio loco. Secus, ſi fuerit facta laico.in 10. artic.1. q.2.par.1.li.nu.4.& 5 113
epiſcopi conſenſus quare in tranſlatione iuriſpatronatus requiratur.et nu.2.in 4.ar.1.q.prin.2.par.1.1.li.nu.1 109
epiſcopi conſenſus, qui requiritur in donatione iuriſpatronatus, facit ualere actum à tempore, quo præſtatur, & non retrotrahitur.in 10.8. ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 120
epiſcopi conſenſus qui requirendus pro conditionibus appoſitis etiam contra ius commune.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.108 87
epiſcopi conſenſus quod non requiratur in donatione iuriſpatronatus facta loco pio, æquior eſt opinio & verior, quam quod requiratur.in 12.art.1.q.prin. 2.par.1.li.nu.7 115
epiſcopi conſenſus in tranſlatione iuriſpatronatus req. in 7.artic.1.q. prin.2.par.1.li. nu.2 110
epiſcopi conſenſus an præſumatur interueniſſe in tranſlatione iuriſpatronatus.in 8.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 eo.
epiſcopi conſenſus eſt cauſa ſufficiens in acquiſitione iuriſpatronatus.in 20.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.12 122
epiſcopi conſenſus in legato facto de iurepatron. laico, an poſt legatum poſſit interuenire, an uero neceſſum ſit interuenire in ipſo legato. in 16.art.1.q.princ.2.par.1.li.nu.13 118
epiſcopi conſenſus non eſt neceſſarius in permutationibus iuriſpatronatus, quæ fiunt per patronos.in 36.ar.2.q.princip.ſecunda par.1. lib.num.15 145
epiſcopi conſenſus ſuperueniens non vbliat donationem iuriſpatronatus factam laico in præiudicium hæredis.in 17.ar.1.q.2.par.1.lib. numero 2 119
epiſcopi conſenſus ſuperueniens ratificat donationem factam laico.in 27.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 118
epiſcopi conſenſus tacitus an ſufficiat in tranſlatione iuriſpatronatus,

an vero etiam requiratur expreſſus.in 7.art.1.q.prin.2.par.1.lib. numero 1 — 110
Epiſcopi conſenſus ſi dubitetur an interuenerit in cõſtructione eccleſiæ an interueniſſe præſumatur.in tract.Roch.de Cur.nu.19 — 27
Epiſcopi conſenſus non prodeſt vbi fit aliquid contra ius.in tra.Roch. de Cur.nu.16 — 35
Epiſcopi conſenſus de neceſſitate non requiritur in ordinatione teſtatoris circa grauamina.in tracta.Roch.de Cur.nu.27 — 28
Epiſcopi conſenſus an requiratur ita in dotatione ſicut in fundatione.in 3.par.tract.Pau.de Cis.nu.16 — 55
Epiſcopi conſenſus quare debeat interuenire in acquiſitione iurispatr. in trac.Roc.de Cur.nu.7 — 26
Epiſcopi conſenſus an poſſit creare aliquem patronum vnius eccleſiæ ex priuilegio.in tract.Roc.de Cur.nu.34 — 30
Epiſcopi priuilegium in præſentando aliquem in diœceſi alterius epiſcopi.in tra.Roc.de Cur.nu.2.41.& nu. 16 — 6
Epiſcopi ſurrogati in locum apoſtolorum ſunt.in 7.par.tracta. Paul.de Cita.nu.12 — 73
Epiſcopi tacitus conſenſus à ſufficiat in conſtructione eccleſiæ. in tra. Roch.de Cur.nu. 20 — 27
Epiſcopus ſi quid quærit proprio nomine ex reditibus eccleſiæ, ſunt ipſius eccleſiæ & nu.ſeq.in 7.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.8 — 74
Epiſcopi authoritas requiritur in alienationibus rerum eccleſiaſticarũ. in 14.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 — 116
Epiſcopi eſt indagare, vter ſit vtilior, donans vel donatarius.in 7.art. 1.q.prin.2.par.1.lib.nu.3 — 110
Epiſcopi illius loci, in quo eſt iuſpatronatus, conſenſus requiritur in donatione vel legato iuris priuatus.& nu.5.in 14.art.1.q.printi.2. par.1.lib.nu.3 — 116
Epiſcopi authoritas neceſſaria eſt in creando iure patronatus.in 16.ar. 2.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 — 13
Fpiſcopi conſecratio nihil addit quo ad iuriſdictionem.in 3.artic.1.q. prin.3.par.2.lib.nu.2 — 206
Epiſcopi electio in eccleſia fieri debet.in 7.art.2.q.prin.2.par.2.lib. numero 1 — 138
In epiſcopi electione qui nam vocem habeant.in 13.art.2.q.princ.1. part.2.lib.nu.3 — 11
Epiſcopi eſt ſpectare qualitates volentis eſſe patronum.in 16.artic.2. q.prin.1.par.2.lib.nu.7 — 14
Epiſcopi literæ fidem faciunt in ſpectantibus ad eius officium, non concernentibus etiam cauſam.in 4.articu.10.quæſt.princ.2.par.2.lib. numero 9 — 196
Epiſcopi literæ cum ſigillo ſine notario & teſtibus, electionem non probant licet confirmationem probent.in 7.ar.10.q.princ.2.par.2.lib. numero 6 — 199
Epiſcopi literis an & quando fides adhibeatur.in 7.art.10.q.prin.2. par.2.lib.nu.4 — eod.
Fpiſcopi literis quare non credatur per impetrantem apoſtolum, de ſtylo Palatij.ibi.nu.5 — eo.
Epiſcopi ratificatio non tenet poſt tempus, intra quod actus geri debet.in 21.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 — 126
Epiſcopi vicarius poteſt ex generali mandato inſtituere, non autẽ conferre.in 1.art.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 — 156
Epiſcopi vicarius quid differat ab inferiore Prælato.ibi.nu.4 — eo.
Epiſcopi vicarius an poſſit conferre, inſtituere, vel cõfirmare extra territorium.in 11.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.8 — 218
Epiſcopi conſenſus non requiritur in tranſlatione iuris patronatus factain locum religioſum vel eccleſiam.in 3.arti.5.q.principa.3.lib. numero 2 — 21
Epiſcopum conſecrantem vel reconciliantem eccleſiam quis procurabit.in 13.art.2.q.prin.3.lib.nu.1 — 11
Epiſcopum non poſſe facere vt vna eccleſia eligat ſibi prælatũ de alia, quomodo ſit accipiendum.in 1.art.9.q.prin.1.lib.nu.48 — 81
Epiſcopum eſſe ſuſpenſum & ſedem vacare, æquiparantur.in 14. arti. 2.q.prin.1.par.2.lib.7 — 12
Epiſcopum poſſe diſpenſare circa præſentati in habilitatem quomodo ſit accipiendum.in 6.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 111
Epiſcopo abſente, qui debet conſentire, vel alio eius loco, adeo q̃ non poſſit cogi vel adiri ſuperior, qui cogere debet, non ita cito cogi, neceſſitate imminente propter aliquos actus poteſt celebrari ſine epiſcopi conſenſu.in 20.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.10 — 122
Ep̃o competentia rõne iuriſdictionis, ſeu ſimplicis ep̃alis dignitatis, poſſunt per inferiorem epiſcopo prælatum præſcribi, item & per clericum inferiorem.& nu.23.26.in 3.ar.9.q.prin.1.par.1.li.n.18. — 91
Epiſcopo in quibus beneficijs diſpenſatio competat.in 2.art.9.q.princ. 1.par.1.lib.nu.18 — 88
Epiſcopo licet iuſpatronatus alicuius eccleſiæ etiam liberè concedere alicui perſonæ eccleſiaſticæ, vt eccleſiaſticæ.in 4.art.10.q.prin.1. par.1.lib.nu.5 — 98
Epiſcopo quod remedium ſit adhibendum, ſi patroni ſint ita potentes, quod non poſſit ſupplere illorum defectus.in 7.art.8.q.prin.3.lib. numero 1 — 33
Epiſcopo quædam competunt ratione ordinis, quædam ratione iuriſdictionis, quædam ratione ſimplicis epiſcopalis dignitatis. Et quæ nã ſint illa.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.17 — 91
Epiſcopo an competat iuſpatronatus extra ſuam diœceſim.in tra. Pau. de Cita.nu.19 — 74
Epiſcopo dotante eccleſiam de bonis ipſius eccleſiæ cui acquiratur iuſpatro.in trac.Roc.de Cur.nu.26 — 36
Epiſcopi duo ſi habent communiter eccleſiam ſubiectam.& diſcordent in eccleſiæ diſpoſitione, ſuperioris officium erit eis iniungere, vt alternis annis diſponant.in 36.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu. 9 — 145
Epiſcopi & alij habentes dignitates, officia vel beneficia eccleſiaſtica qua ſcientia præditi eſſe debent.in 24.articu.9.q.princi.1.par.1. lib.nu.6 — 99
Epiſcopi & legati nõ poſſunt ſe impedire de beneficijs patronatus laicorum.in 12.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 — 113
Epiſcoporum eſt, hoſpitalitatem colere.in 5.artic.10.q.princ.1.par. 1.lib.num.14 — 99
Epiſcoporum electio per quos hodie fiat.in 2.art.11.quæſt.prin.1.part. 1.lib.nu.7 — 104
Epiſcoporum literis quomodo creditur.intra.Roc.de Cur.nu.83 — 14
Epiſcopis concedi diſpenſationem circa beneficium, quomodo ſit accipiendum.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.31 — 94
Epiſcopalem habens dignitatem poteſt conſentire in acquiſitione iuſpa. in trac.Roc.de Curt.nu.8 — 25
Eremita non poteſt ad Abbatiam promoueri.in 4.ar.7.q.prin.1.par. 2.lib.nu.3 — 61
Eremitæ clericorum priuilegijs gaudent.in 4.art.7.q.prin.1.par.2.li. numero 2 — eo.
Eremitæ epiſcopo ſubſunt.ibi.nu.2 — eo.
Eremitæ non ligantur caſtitatis voto: eoque poſſunt matrimonium contrahere.ibid.nu.3 — eo.
Eremitæ non ligantur paupertatis voto.ibi.nu.3 — eo.
Eremitæ ſunt ſine rege, non ſecus, quam eremitæ.ibi.nu.3 — eo.
Eremitarum primus callorum ſuum reliquit teſtamento Anaſtaſio epiſcopo Alexandriæ.ibi.nu.3 — eo.
Error, quid. Et quid differant ignorantia & error.in 12.art.2.q.prin. 3.par.2.lib.nu.2 — 218
Error communis, ius facit.ibi.nu.5 — eo.
Error probabilis, in titulo, præſtat cauſam præſcribendi, in 9.art.1.q. prin.2.par.1.lib.nu.5 — 114
Et copulatiuæ dictionis natura. Et varius eius vſus.nu.in 20.art.5.q prin.2.par.1.lib.nu.11.& ſeq. — 159
Examinatio non requiritur in voto, niſi examinatio ſit de forma.in 3. art.11.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 — 112
Examinatio obiectorum, quæ fit contra perſonam electi, an poſſit in eius abſentia fieri.in 3.art.11.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 — eod.
Examinari non debet notus. Fallit in conſecratione epiſcopi.in 3. arti. 11.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 — 113
Exceptio firmat regulam.in 19.articu.quinta.quæſtio.princ.1.par.1. lib.nu.12 — 44
Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptuatis.in 2.art.7.q pri. 1.par.1.lib.nu.29 — 61
Exceptio declinatoria licet ſit omiſſa à partibus litigantibus, tamen per tertium quandocunque in iudicio venientem opponi poterit in 9.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.12 — 108
Excipiens de notorio defectu, contra præſentatum vel præſentandum pro impedienda inſtitutione, an poſſit penitere, & ab eo recedere diſting.& nu. 2.in 10.art.9.q.princ.2.par.2.li.numero 1 — 195
Exceptiones dilatoriæ reijciuntur à proceſſu præſentationis & inſtitutionis.in 13.art.9.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 — 196
Exceptiones & art.præſentari poſſunt in iudicio inſtitutionis faciendo.in.2.art.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — eo.
Exceptiones qualiter facienda, cum ſumus in iurepatro. antiquo, vel etiam moderno.in 10.art.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 200
Exceptiones, quæ nam opponantur contra prætendentem ſe patronum ex præſcriptione, vel ex ſucceſſione, vel ex permutatione, vel ex dotatione.

tione: vel ex venditione. ibid.num.2.3.4.& 5 eo.
Exceptiones quomodo formandæ contra dicentes ſe eſſe in quaſi poſſeſſione. ibid.nu.6 eo.
Excommunicatio minor, quid & quomodo contrahatur. in 1.arti.9.q.prin. 1.par.2.li.nu. 5 88
Excommunicatio nõ ſolum excludit à beneficijs eccleſiaſticis ſed etiam ab omni officio publico. in 5.ar.3.q.prin.3.par.2.li.nu.2 232
Excommunicationem tertius opponens non admittitur contra impetrantem reſcriptum. in 9. art.1.q.prin.3.par.2.li.nu.9 207
Excommunicatus canonicus retinet canonicatum, inhabilis tamen ad eligendum.nu.6 7
Excommunicatus executor prouidere poteſt beneficium acceptandi. in 2.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 6
Excommunicatus poteſt beneficium acceptare. ibi.nu.3 6
Excommunicatus an poſſit cum alijs eligere. ibi.nu.11 7
Excommunicatus poteſt iuriſpatronatus in alium transferre titulo permiſſo. in 2.ar.2.q.prin.1.par.2.li.nu.10 7
Excommunicatus minori excommunicatione, poteſt eligere, non eligi. in 6.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.3 90
Excommunicatus monachari poteſt. in 1.ar.9.q.princip.1.par.2.lib. numero 3 88
Excommunicatus nec eligi, nec præſentari poteſt. in 1.art.9.q.princ.1.par.2.lib.nu.1 eo.
Excommunicatus non poteſt admittere titulum dignitatis ſpiritualis ibid.num.2 eo.
Excommunicatus nõ poteſt dare procuratorem ad exercendam actionem ſuam tempore excommicationis, quo illam per ſe exercere non poteſt. in 2.art.3.q.prin.1.par.2.li.nu.2 31
Excommunicatus non poteſt in Imperatorem eligi. ibi.nu.4 88
Excommunicatus ſi quid ſuo nomine impetrat nullum eſt. Secus ſi pro alio. in 11.ar.2.q.prin.1.par. 1.li.nu.6 10
Excommunicatus acquirit iuſpatronatus licet careat illius exercitio, durante excommunicatione. in 10.ar.8.q.prin.1.par.1.li.nu.3. 76
Excommunicatus dum eſt in excommunicatione, an ex fundatione, conſtructione & dote acquirat iuſpatronatus. diſting. in arti.7.q.prin. 1.par.1.li.nu.1 66
Excommunicatus ante factum non acquirit iuſpatronatus, poſt factum uero, ſic, ibid.nu.2.& 9 eo.
Excommunicatus poteſt ingredi eccleſiam, & ibi audire, verb.domini. ibid.nu. 3 eo.
Excommunicatus non debet admitti ad eccleſias ædificandas ibid.numero 4 eo.
Excommunicatus non eſt infidelis, quamuis ab eccleſia reiectus ibid. numero 5 eo.
Excommunicatus religionem profiteri, & matrimonium contrahere poteſt. ibi.nu.6 eo.
Excommunicatus perdit omnia beneficia & priuilegia a lege indulta. ibid.nu.7 eo.
Excommunicatus poteſt teſtamentum condere de bonis ſuis. ibid. numero 8 eo.
Excommunicatus iuriſpatronatus exercere non poteſt ante abſolutionem, habet tamen illa durante interueniente autem abſolutione administrationem recuperat. in 11.art.7.q.princ.1.par.1.li.nu.1. 67
Excommunicatus uel alius ſuſpenſus poſt abſolutionem recuperat omnia iura ſua limit. in 11.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 eo.
Excommunicatus non poteſt præſentare. in 2.arti. 2.q.prin.1.par.2.li. num.1.8.& 9 6
Excommunicatus celebrans ipſo iure irregularis efficitur. in 4.artic.q. prin.1.par.2.li.nu 4 89
Excommunicatus ſi bona & omnes actiones ſuas titio ceſſerit, titius cum illo poterit agere vita durante. in 13.quæſt.princ.1.part. 1.lib. numero 2 77
Excommunicatus ſi moriatur non condito teſtamento, ſuccedent ei nihilominus venientes ab inteſtato. in 39.art.2.quæſt.prin.2.par.1. lib.num.2 146
Excommunicatus, & ſimiles, carentes exercitio iuriſpatronatus ſi illud transferunt in perſonas habiles, an illi, in quos tranſlatum eſt iuſpatronatus, durante impedimento transferentium, careant etiam exercitio iuriſpatronatus, perinde atque carebant transferentes ibid.num.2 eo.
Excommunicatus poteſt vendere vel donare villam in qua iuſpatronatus habet. in 13.ar.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 77
Excommunicatus an acquirit iuſpatronatus. in 3.part.tracta.Paul.de Citad.num.27 50
Excommunicatus an poſſit eligere. in trac.Roc.de Cur.nu.21 10
Excommunicatus an admittatur ad fundandam eccleſiam & an acquirat iuſpatronatus. ibi.nu.4 18
Excommunicatus tempore præſentationis non ualide præſentat. in 6. par.tract.Paul.de Citad. nu.61 67
Excommunicatus ſpoliatur legitimis actibus. in 3.par.tract.Paul.de Citad.num.28 50
Excommunicato quæ prohibentur, quę item permittantur, remiſſiue. in 10.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu. 1 66
Excommunicato actus facti non ſunt interdicti in tract.Roch. de Cur. numero 21 20
Excommunicato an competat iuſpatronatus. in 7.par.trac.Paul. de Citad.num.5 73
Excommunicato an competat iuſpatronatus. in tracta.Roch. de Cur. numero 20 20
Excommunicato licitum eſt eccleſiam ingredi ad audiendum verbum Dei. ibi num.21 eo.
Ab excommunicatione an poſſit quis per nuntium abſolui. in 10. ar.7. q.prin.1.par. 1.li nu.11 67
Excommunicato non ſunt interdicti actus facti. in 2.ar.2.q.princ.1.par.2.li.nu.12 7
Excommunicato quid conferat iuſpatronatus ſine adminiſtratione. in 10.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.11 67
Excommunicati non ſunt vere, & propriè benefici. in 10.ar.7.q.prin. 1.par.1.li.nu.11 67
Excommunicati & ſimiles iuſpatronatus exercere non poſſunt, acquirere primariè poſſunt. in 39.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1 146
Excommunicati an ſpolientur iurepatronatus. in 3.ar.8.q.princip. 3. lib.num.4 32
Executor ſimplex eſt miniſter. in ſecun.artic.quæſt.princip.1.part.2. lib.num.8 6
Executor quibus verbis vtatur conferendo beneficium. in 12. arti. 1. q.prin.1.par.2.li.nu.24 eo.
Executori ad prouidendum nullum tempus eſt præfixum. in 23.art.1. q.prin.2.par.2.lib.nu.3 127
Executori nullum tempus præfixum eſt ad prouidentiam. in 6.arti.2. q.prin.3.par.2.li.nu.2 215
Executio vbi eſt facta à iure non admittitur mora purgatio. in tract. Roch.de Cur.nu.62 67
Exercitium vnius iuris ſeu articuli comprehenſi ſub vniuerſo, infertur ad poſſeſſionem iuris vniuerſalis. in 20.artic.3.quæſt.prin.1.par.2. lib.num.1 27
Exhæredati non habent iura ſepulchrorum. in 21.arti.2.quæſt.prin.2. par.1.li.num.2 139
Exhæredandi cauſa. in 21.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.3 eo.
Expectationes nõ ſunt permutabiles. in tra.Io.Nic.Delph.nu.165. 90
Expenſæ factæ in dote eccleſiæ exigenda an deducantur ſicut in dote mulieris. in 3.par.trac.Paul.de Citad.nu.78 57
Expenſarum condemnatio fieri poteſt in ſententiam iudicij iuriſpatronatus. in 3.ar.11.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 202
Expreſſio vnius modi prouidendi eccleſijs, facta à iure, includit alios modos prouiſionis, quando eadem eſt ratio vtrobique. in 2.arti.4.q. prin.2.par.2.li.nu.1 160
Expreſſum in uno ex correlatiuis, cenſetur expreſſum & in altero. in 3.ar.5.q.prin.2.par.1.li.nu.1 153
Extenſio non fit in pœnalibus. in 11.arti.5.quæſt.princip.2.par.2.lib. numero 4 164
Extra iudicium fieri & tractari poteſt id, quod non eſt iuriſdictionis contentioſæ. in 7.art.6.q.prin.2.par.2.li.nu.3 167
Extraneus admiſſus per patronos ad præſentandum, acquiret quaſi poſſeſſionem præſentandi in futurum, niſi fuerit admiſſus pro illa vice tantum, & appareat ex aliquo eorum actu. in 16.art.2.q.prin. 2.par.2.lib.nu.9 144
Extraneus quiſq; admittitur ad apponendum contra præſentationem pro impedienda inſtitutione. in 9.ar.9.q.prin.2.par.2.li.nu.1. 195
Extraneus ſi promiſit dotem mulieri quę fuit euicta tenetur ad duplum ſi interuenit ſtipulatio: hoc tamen non habebit locum in dote eccleſiæ: quia ſolum ad ſimplum tenebitur & non duplum. in 8.art.4.q. prin.1.par.1.li.nu.9 36
Extraneus dotem dans pro muliere ſi non fuerit incontinenti ſtipulatus dotem ſibi reſtitui, fingitur mulieri dos ſtipulata: eodem modo hæc fictio poterit prodeſſe eccleſiæ: licet non in caſu reſtitutionis dotis: cum reſtituenda non ſit in caſu tamen contra alios detentores dotis eccleſiæ. ibi.nu.20 37

Extraneus inuito domino non poteſt ſepeliri in ſuo ſepulchro. in 3.ar.2 q.prin.2.par.1.lib.nu.3 132

Extraneus ab epiſcopo repelli poteſt ubi in ſuo epiſcopatu ſunt idonei. in trac. Roc. de Cur. nu.48 11

Extraneus inuito patrono an paſſit ſepeliri in ſepulchro.in tra. Roc.de Cur.num.14 25

Extranei poſſunt intereſſe in actu præſentationis, niſi præſentatio ſpectaret ad aliquod collegium, quo caſu intereſſe non poſſunt in 12.artic.4 .q.prin.2.par.2.li.nu.2. & 3 159

Extrauagant. execrabilis reſeruatio, an includat beneficia patronata laicorum.& nu.2.in 16.art.9.q.prin.3.par.2.li.nu.1 242

Eucharistia non eſt concedenda hiſtrionibus & notoriè infamibus.in 26.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.2 100

Euchariſtiam quotidie ſumere, nec laudo, nec vitupero, inquit diuus Auguſtinus.in 6.ar.6.q.prin.3.li.nu.1 27

Euxenia an poſſit à patronis exigi in trac.Roc.de Cur.nu.9 17

F

F*Aber dans operam ſuam in conſtruenda eccleſia an efficiatur patronus.in tract.Roch.de Cur.nu.2* 31

Faber ponens operas ſuas ſine pretio in conſtructione eccleſia non acquirit iuſpatronatus ſine conſenſu epiſcopi etiam habita licentia ædificandi.in 3.art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 11

faber ſeu murarius dans operas ſine pretio, alter vero pretium vel ligna, vel cæmenta pro eccleſia conſtruenda, omnes efficiuntur patroni inſolidum cum fundante & dotante quòd procedit ſi faber interuenit cum conſenſu epiſcopi ſeu diæceſani.in 4.ar.3.q.prin.1.part.1.lib.num.1 20

facitis, cuius nomine fit.in 9.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 86

facere dicitur, qui per aliũ facit.in 11.ar.2.q prin.1.par.1.li.nu.7.10

facere per ſeipſum videtur, qui per alium facit.in 9.ar.8.q.princip.1.par.2.lib.num.3 86

facere qui poteſt per alium, alijs inuitis, multo magis poteſt ignorantibus. Quæ ſucceſſiue tractantur per nu.6.in 13.art.6 q.prin. 2.par.2.lib.num.2 170

facere dicitur ille cuius nomine fit.in trac.Roch.de Cur.nu.1 31

faciens conſtruere dicitur fundare ſi ſuis ſumptibus facit.in 2.art.2. q. prin.1.par.1.lib.nu.11 10

factum emendare, honorabilibus eſt quam inuenire.in 3.ar.6.q.prin. 2.par.1.lib.nu.10 35

factum antiquum probatur per factum. & etiam per teſtes de auditu. in 4.art,10.q.prin,2.par.2.lib.nu.13.& 14 197

factum contra legem, an & ante ſit nullum in 4.ar.10.q.prin. 3.par. 2.lib.num.2 248

factum à non habente authoritatem eſt ipſo nullum.in 2.art.1.q prin 3.par.2.lib.nu.24 213.

factum à maiori parte, valet, & intelligitur à ſaniori. in 6.artieu.4. q. prin.3 .par.2 .li.nu.1 223

factum præſenti & tacenti præiudicat.in 4.ar.8.q.princip.1.part.2. lib.num.6 84

facto maioris partis ſtandum.in 16.ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu. 5. 144

facta à maiori parte vniuerſitatis tenent. Limit.in 15.ar.2. q.prin.2. par.2.lib.num.3 eo.

factum eſſe ante perfectionem nihil dici poteſt. in 3.part. tract.Paul.de Citad.num.38 50

factum non poteſt non eſſe factum.in 9. part.tracta. Paul. de Citad. numero 30 77

facta præſumuntur quæ cum ſolemnitatibus debitis ſunt facta in 6. par.Pau.de Citad.nu.63 66

facultas regia an retrotrahatur in beneficialibus.in 2.lib.tract.domi. Io.Nic.Delph.nu.201 91

facultatibus eccleſiæ creſcentibus augeri debet clericorum numerus. in tract.Roch.de Cur.nu.27 28

fallentia una diffinitionem & ſubſtantiam diffiniti non mutat in 1.artic.1.q.prin.1.par.c.li.15 2

falſificantes per ſe uel per ſe alios literas apoſtolicas, ſunt excommunicati, nec præſentari poſſunt.in 22.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.1. 98

fama probat in his quæ ſunt ſupra memoriam humanam.in 9.artic.10. q.prin.2.par.2.li.nu.2 200

fauor ciuitatis in ea eſſe ædificia pulchra.in 14.art.3. q.prin.1.par.1. lib.num.6 25

fauor eſt ampliandus. in primo artic.ſecunda quæſtio.prin.2.part.1.li. numero 7 130

Fauor maior dotationis capellæ, quam anniuerſariorum. in 1.ar.9. q.prin.1.par.1.lib.num.44 81

Fauor maior minorem eludit.in 1.arti.2.q. princip.2.par.1.libr.numero 28 130

Fauor publicus quis dicatur.in 3.par.tra.Pau.de Cita.nu.89 53

Fauor vltimæ voluntatis eſt ratio ſpiritualis. in tract.Roc.de Cur.numero 9 27

Fuori inducto in gratiam tertij nemo renunciat.in 9 arti.1.q.prin.3. par.2.lib.nu.7 207

Fauorabilia largam interpretationem admittunt.in 2.art.6.q.prin. 2.par.2.lib.num.1 365

Fœmina, quid varium eſt & mutabile.in 19.artic.5.q.prin.3.par.2. lib.num.2 231

Fœmina regulariter eſt deterioris conditionis quam vir.in 19. art.5. q.prin.3.par.2.lib.num.6 eod.

Fœmina meretrix an poſſit eſſe patrona.in trac.Roc.de Cur. nu.3.18.

Fœmina & maſculus ſi diſcordent in præſentando quis eorum præferri debent.in trac.Roc.de Cur.nu.92 15

Fœmina ſuccedit in iurepatronatus.in 9.par.tract.Paul.de Citad.numero 3 75

Fœmina coram Deo non differt à maſculo,in 3.par.trac. Paul.de Cita. numero 10 49

Fœmina an competat iuſpatronatus.in tra.Roc.de Cur.nu.1 18

Fœminæ an admittantur ad dandam vocem quando iuſpatronatus competit illis de parentela.ibid.nu.2 18

Fœminæ non ſunt deterioris conditionis quam maſculi in iure patronatus.in trac.Roc.de Cur.nu.93 15

Fœminis quæ ſint prohibita, quæ item permiſſa,in 6.artic.7.q.prin.1. par.2.lib.nu.3 61

Fœlinus lumen vtriuſque iuris.in 1.arti. nona q.princip.3.par.2.lib. numero 1 238

Fœlinus maximus accumulatar, & canoniſtarum princeps.in 23.art. 2.q.prin.2.par.1.lib.num.8 145

Fœlinus examen paſſus.in tertio artic.11.q.principa.1.par.2.lib.numero 7 112

Fœlix neceſſitas quæ ad meliora compellit.in 7.art.5.q.princ.1.par. 1.lib.num.4 34

Ferdinandi regis pragmatica contra Sodomitas.in 18.ar.9.q.princ.1. par.2.lib.nu.16 95

Feudum, eſt quid vniuerſale.in 4.artic.7.q.princip.2.par.1.libr.numero 2 164

Feudum dicitur beneficium.in 1.art.7.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 163

Feudum non omne dicitur vniuerſale, ſed illud demum, quod in vniuerſitate conſiſtit.in 3.art.7.q.prin.2.par.1. lib.nu.2 164

feudum vnum ſi fuerit ſuper pluribus fundis, ſeu ſuper aliqua villa, & in uno ex illis fundis, vel in una parte villæ eſſet eccleſia, cuius iuſpatronatus erat cum feudo, & vellet vendere illum feudum, vel illam partem villæ alicui, eo caſu an feudum vniuerſaliter conſideratum, cenſeatur venditum, tranſireque in emptorem iuſpatronatus. in 4.art.7.q.prin.2.par.1.lib.num.5 eo.

feudum an ſit beneficium.in 1.lib.tract.do.Io.Nic.Delph.numer.25. & ſeq. 81

feudum eſt beneficium & honor.in tra.Roc.de Cur.nu.8 19

feudum reuertitur ad eccleſiam vaſalli bonis confiſcatis ob crimen læſæ maieſtatis.in trac.Roc.de Cur.nu.66 43

feudi dominus dicitur negligens, ſi iuſtitia ab eo petatur, & ipſe obmuteſcit quo caſu uidetur iuſtitiam denegare, ut repreſaliæ poſſint induci.in 20.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.15 123

feudi inueſtitura facta per inferiores à rege, probatur per literas; facta autem per regem probatur per ſcripturam.in 3.art.q.princ.3.par. 2.lib.nu.4 251

feudatarius vſufructuario æquiparatur.in 8.ar.8.q.prin.1.par.1.lib. numero 6 75

Feudatarij ſi non conueniant in regimine caſtri feudalis. ſunt concordandi à rege vt regant alternis vicib.in 18.art.4.q.prin.1.par.2. lib.nu.1 37

Fictio quid operetur.in 1.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 260

Fideicommiſſum cur inductum.in 9.ar.5.quæſt.princ.2.par.1.lib.numero 2 155

Fideicommiſſum de iurepatronatus expreſſo non valet, puta ſi grauaretur hæres illud reſtituere tali, ubi non interuenit epiſcopi conſenſus.in 35.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.9 144

Fideicommiſſum relictum alicui a quoquam ſub conditione ſi liberos no habuerit, ingrediatur monaſterium, an iure ſubſiſtat. & nu.ſeq.in 1. artic.

artic.9.quæſt.princip.1.par.1.lib.numero 41 80
Fdeicommiſſi reſtitutio frangitur oblationem de perſona & bonis factam eccleſiæ regulari.in 25.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 140
In fideicommiſſi reſtitutione, non fit aliqua confirmatio, ſed executio. iam perfectæ voluntatis teſtatoris.in 6.quæſt.princip.2.part.3.lib. numero 6 157
Fideicomiſſarius vniuerſali habetur vice & loco hæredis.in 35.ar. 2. q.prin.2.par. 1.li.nu.1 144
Fideiuſſor promiſit præſentare principalem quandocunque intelligitur etiam poſt.in 7.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.1 240
Fideiuſſores non ſunt recipiendi ſeu dandi pro dote mulierum. in 8.artic.5.q.prin.1.par.1.li.nu.49 38
Fideiuſſores non dantur pro dote accepta. in tractu. Paul. de Citad. numero 72 57
Fides chriſtiana eſt vnica, ſed duo ſunt genera chriſtiano.in 5.q.princ. 1.par.1.li.nu.5. 6
Fides mala in dubio non eſt præſumenda.in 5.ar.10.q.prin.1.par.1. lib.num.47 102
Fidei definitio.trac.Pau.de Citad.nu.14 49
Fidelitus in feudum debetur.in 2.ar.4.q.prin.3.li.nu.3 19
Fieri in limine quãdo quid dicatur.in 1.ar.9.q.prin.1.par.1.li.n.35.80
Fieri poſſe non dicitur, quod per diſpenſationem fieri poteſt.in 19. artic.7.q.prin. 1.par.2.li.nu.8 69
Fieri quæ poſſunt die feriato, Et quæ non.in 3.ar.2.q.princ. 2.par.2. lib.num.7 137
Filius famil.agere nequit ſine patris conſenſu.Tamẽ ſi pater eſt abſens, & eius conſenſus haberi non poteſt, ages ſine illo in 20.ar.1.q pr.2. par.2.li.nu.11 122
Filius familias habens caſtrenſa vel quaſi, atque ex ipſis fundans, conſtruens, vel dotans eccleſiam, acquirit ſibi iuſpatronatus in ea cum habetur in illis pro patre familias.in 9.artic.quæſt.princ.1.par.1. lib.num.3.& 10 75
Filius famil.dotans, conſtruens, vel fundans eccleſiam ex bonis aduentitijs, an & quando acquirat iuſpatronatus.ibid.nu.4.& 11 eo.
Filiusfamili.non poteſt teſtando in vltima voluntate.diſponere de bonis aduentitijs, etiam cum conſenſu patris etiam ad piam cauſam.ibi. numero 5 eo.
Filiusfamilias poteſt diſponere de bonis aduentitijs inter viuos, de patris conſenſu.ibid.nu.6 eo.
Filiusfamil. ſi ædificat de bonis acquiſitis patri, tenet ædificatio & patri quæritur iuſpatronatus.in 9.artic.8.quæſt.princip.1.part.1.lib. numero 12 eo.
Filiusfamilias alimentandus eſt à patre, monachus à monaſterio.in 10. artic.7.q.prin.1.par.2.li.nu.16 63
filiusfamil.an perſona libera, Et quid de monacho.ibi.nu.16 eo.
filiusfamilias teſtis eſſe poteſt. Et item monacho.ibi.nu.17 eo.
filiusfamilias fugitiuus acquirit poſſeſſionem patri monachus monaſterio.in 10.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.13 eo.
filiusfamilias degens in ſtudijs, poteſt agere ſine patris conſenſu, monachus ſine abbatis licentia.ibi.nu.17 eo.
filiusfamilias non agit pro ſe, ſed pro alijs.in 11.art.q.princ.1.part.2. lib.num.8 10
filiusfamilias an poſſit præſentare in iurepatronatus competenti vniuerſitati, vel populo diſt.in 6.ar.2.q.prin.1.part.2.li.nu.1 8
filiusfamilias an præſentari poſſit.in 8.artic. 7.quæſt.princip.1.par.2. lib.num.1.& 5 62
filiusfamilias poteſt in epiſcopum eligi, & liberatur patria poteſtate in fauorabilibus.Secus in odioſis ibi.nu.2 eo.
filiusfamil.epiſcopus tenetur honorare patrem.ibidem.nu.3 eo.
filiusfamil. an ſoluatur patria poteſtate per dignitatem ſacerdotalem, vel prælaturam inferiorem epiſcopatu, & monachatu, vel dignitate militari.uel doctorali, remiſſ.ibi.nu.4 eo.
filiusfamilias quicquid acquirit patri acquirit, exceptis ſpiritualibus. ibi.num.6 eo.
filiusfamilias an habeat vocem in præſentando quando iuſpatronatus competit vniuerſitati.in tract.Roch. de Cur.nu.18. 20
filiusfamilias quoquo modo efficiatur ſui iuris capiet hæreditatem.ibi. numero 23 33
filius an propter delictum patris priuetur ſucceſſione iurispatronatus: in 13.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1.& 4 136
filius illegitimus factus monachus, ſuccedit cum fratribus in iurepatronatus, & etiam in hæreditate paterna.Et quid ita & num.31.ar.2. q.prin.2.par.2.li.nu.1 143
filius legitimus natus ex illegitima matre, an ſuccedat in iurepatronatus aui.in 32.artic.q.prin.2.par.1.lib.num.2 143
filius legitimatus à Principe, ſuccedit iuripatronatus.in 26.arti.2.q. prin.2.par.1.li.nu.12 140
filius ſpurius ſi contrahit ſocietatem cum alio, & ſocius ſit inſtitutus hæres à patre ſpurij, poterit ſpurius medietatem patri participare quamuis ſi ſolus eſſet non poſſet.in 6.ar.1.q.prin.1.par.1.li.nu.5.7
filius naturalis natus ex concubina, ſuccedit matri æqualiter cum legitimis.in 16.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.9 140
filius naturalis, an & quando ſuccedat in patronatus eccleſiæ, quod pater vel mater habebat. & nu.2.in 26.ar.2.q.pr.2.par.1.li.n.1.eo.
filius naturalis legitimatus à Papa, poteſt ſuccedere in iurepatronatus, in illis caſibus, quibus poteſt ſuccedere in hæreditate. Et idem, ſi eſt legitimatus à dependentibus à papa in 28 ar. 2. q.princip.2.part. 1.lib.num.2 141
filius occidens patrem bannitum, an iuuetur ſtatuto diſponẽte bannitũ poſſe impune occidi.in 10.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.11 67
filius patre viuo præſentare poteſt.in 13.artic.2.quæſt.prin. 2.par.1. lib.num.3 136
filius priuatus emphyteoſi propter patris negligẽtiam non ſoluendi canonem.ibid.nu.5 eo.
filius, qui hæreditatem paternam renuntiauit, in iurepatronatu non poteſt ſuccedere.in 29.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.22 142
filius reſtituendo hæreditatem, retinet operas in hæreditate.in 1.artic.2.quæſt.princip.2.par.1.li.nu.6 129
filius vel filia emancipati an & quando ſuccedunt in iurepatronatus eccleſiæ.in 22.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1 139
filius vel filia renuntians hæreditati paternæ, vel maternæ, an conſequatur iuriſpatr.quod pater vel mater habebat.in 17.ar.2.q.prin. 2.par.1.li.nu.2.& 3 138
filius vel filia exhæredati, an amittant iuſpatronatus, quod pater vel mater eorum habebat.Et quid de iurepatronatus libertorum.& nu.2. in 21.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1 139
filius admittetur ad nobile illud ſedile, quod tenebat pater, etiamſi fuerat exhæreditatem, vel hæreditatem repudiauerit in 16.artic.2.q. prin.2.par.2.li.nu.4 144
filius cognomen à matre poteſt aſſumere, quando mater nobilior eſt patre.in 4.ar.3.q.prin.2.par.2.li.nu.3 150
filius etiam quandoque per nomen matris demonſtratur.in 4.artic.3.q. prin.2.par.2.li.nu.2 eo.
filius patri non acquirit in ſpiritualibus vel annexis.in 7.art.2.q.prin. 1.par.2.li.nu.2.& 4 8
filius patri ſolet fere eſſe ſimilis.in 11.ar.7.quæſt.princip. 1.par.2.li. numero 4 63
filius patre viuente nullum ius habet in iurepatronatus patris.Et ideo præſentare, non poteſt patre viuente. Limita, quando præſentat vt præſens procurator, uel quando eſt patronus vt vnus de ciuitate.in 5.ar.2.q.prin.1.par.2.li.nu.12.13.& 14 8
filius præſumitur dominus rerum paternarum.in 12.ar.8.q.princip.1. par.2.li.nu.5 87
filius non poteſt amicum præſtantiorem habere ſuo patri.in 5.art.2.q. prin.1.par.2.li.nu.5 7
filius non poteſt carnem ſuam odio habere.ibi.nu.5 eo.
filius tenetur patrem alere, & econtra.ibi.nu.6 eo.
filius quicquid quærit, patri quærit, hodie tamen quo ad vſumfructum. ibid.num.7 eo.
filius quodammodo dicitur habere dominium in bonis paternis. ib. numero 8 eo.
filius ſi quid quærat, patri quærit hodie ſaltem quo ad vſumfructum. in 12.ar.8.q.prin.1.par.2.li.nu.3 87
filius talis, qualis pater.in 12.ar.8.q.prin.1.par.2.li.nu.5 eo.
filius ingratus filiationis priuilegium perdit. in artic.3.quæſt.princ.3. lib.num.3 17
filius licet ſtatum mutet, patrem tamen honorare debet. in 2.art.3.q. prin.3.li.nu.2 eo.
filius & pater pro vno capite cõputantur.in tra.Roc.de Cur.nu.18.20
filius de peculio an poſſit diſponere.in 1.lib. tractu Ioann. Nic.Delph. numero.104 86
filius quando non poſſit præſentari à patre. in tracta. Roch. de Cur. numero 15 7
filius ingratus filiationis priuatur priuilegio.in 7.par.trac.Paul.de Citad.num.71 67
filius in ſpiritualibus non acquirit patri.in trac.Roc.de Cur.nu.31 21
filius patriæ proditor exhæredatur.in 5.articu.8.quæſt.princip.3.lib. numero 2 33

I N D E X.

Filij uox, vox patris.in duodecimo art.8.q.principa.1.par.2.libr.numero 6 87
Filium etiam prodigum tenetur alere pater, etiam ſpurium, & adoptiuum.in 6.art.3.q.princ.3.lib.nu.13.14.& 15 15
Filiam pater cogitur dotare excluſo filio à legitima. in 3. par.tracta. Pau. do Citad.num. 68 57
Filio à legitima excluſo dotatur filia.in 3.par.trac.Pau.de Citad.numero 68 eo.
Filio quando competat ius præſentandi.in tracta.Roch. de Curt.numero 18 20
Filio habitante ſeorſum à patre & dicente ſe emancipatum præſumitur etiam emancipatus.in 7.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 14
Filio non præiudicatur ex patris facto.in 13.art.2.q.prin.2.par.1.li. numero 2 136
Filij adoptiui uel arrogāti an ſuccedant in iurepatronatus, quod adoptans vel arrogans habebat.& nu.2.in 24.arti. 2.q.prin.2.par.1. lib.num.1 139
Filij factum, videri factum à patre, procedit in titulo ſucceſſionis, non donationis, permutationis, vel uenditionis.in 1.ar.1.q prin. 2.par. 1.lib.nu.3 109
Filij illegitimi non dicuntur de domo ſeu familia.in 27.art.2.q.prin. 2.par.1.lib.num.2 141
Filij legitimi ſuccedunt patri et matri in iurepatronatus, ſi ſint eorum hæredes. Et quomodo, & quando illud ipſum contingat.in vigeſimoſexto art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.11 140
Filij legitimi illegitimorum an poſſint ſuccedere in iurepatronatis.& nu.3 4 in 32.art.2.q prin.2.par.1.lib.nu.1 143
Filij naturales an & quando ſuccedant in iurepatronatus prouenient e à matre.in vigeſimoſexto art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.8 140
Filij naturales nati ex concubina retenta in domo, vxoris loco, ſuccedunt patri in duabus vncijs, ita demum, ſi filij legitimi & uxor nō extant.in 26.art.2.q.prin.2.par.1.lib.num.3.& 5 140
Filij patronorum an ſuccedant in iure patronatus, ſuperſtitib.alijs patronis.& nu.2.& 4.in 33.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 143
Filij repudiantes hæreditatem paternam, retinent iuſpatronatus libertorum.in 18.art.3.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 138
Filij ſpurij ſunt omnino inſucceſſibiles.niſi quo ad alimenta.in uigeſimo ſexto art.2.q.prin.2 par.1.lib.nu.6 140
Filij uel alij extranei ex teſtamento vel à inteſtato valentes ſuccedere, ſi renuntiant vel repudiāt hæreditatē, non remanet ad apud eos iuſpatronatus, ſed tranſit ad eos ad quos hæreditas fuerit deuoluta & nu.4.in 18 art.2.q.prin.2 par.1.lib.nu.1. 138
Filij quot modis acquirantur.in 3.par.trac.Pau.de Cit.nu.2 58
Filij geniti ante matrimonium contractum finguntur geniti poſt fauore matrimonij.in trac.Roc.de cur.nu.4 34
Filij ſacerdotum nati ex legitima vxore ante ſacerdotium, poſſunt promoueri ad ſacros ordines.in 11.artic.7.q.princip.2.par.2.lib.numero 8 63
Filij & nepotes ſunt pariformiter tractandi.in 12.art.8.q.prin.1.par. 2.lib.num.8 87
Filiorum appellatione, an adoptiui ueniant.in 24.art.2.q.prin.2.par. 1.lib.nu.4 139
Filiorum appellatione non veniunt adoptiui in diſpoſitione hominis.in trac.Roc.de Cur.nu 77 44
Filiorum appellatione, adoptiui non veniunt in diſpoſitione hominis.in 9.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.6 134
Ex filijs vnus, uel nepos poteſt in præiudicium futurorum, mortuo fundatore, transferre in extraneum iuſpatronatus reſeruatum per fundatorem pro ſe & filijs maſculis. Aliud autem, cum ſuccedit parentela. Et quid ita.nu.8.in 8.art.2.q prin.2.par.1.lib.nu.6 eo.
Firmia contractus, quid ſit.in.2.arst.8.q.princ.2.par.1.libr.nu.2.7. & 8 165
Fiſcus eſt ultimus ſucceſſor.in 40.artic. 2.q.princip.2.par.1.libr.numero 4 147
Fiſcus non eſt propriè hæres.in 8.articu.8.q.princip.3.par.2.libr.numero 6 34
Forma eccleſiæ qua ſit ſimiliter oratorij.in 7.art.2.q.prin.1.par.1.li. numero 10 15
Formula prouidendi de epiſcopo vel paſtore.in 20.ar.2.q.prin.2.par. 2.lib.nu.1 154
Fori eccleſiaſtici eſt cauſa iuriſpatronatus. Quod non ſeruatur in curia Regis Angliæ.in 8.art.8.q.prin.3.lib.nu.5.& 6 34
In foro conſcientiæ quando licitum & permiſſum cenſeatur; eſſe quod licitum & permiſſum eſt in foro iudiciali.in 3.ar.10.q.prin.1.par. 2.lib.num.14 105
Forenſis perſona in quibus caſibus ſubdita dicatur.in 1.par.tra.Paul. de citad.num.37 47
Franciæ Rex certos langores ſanat manuum tactu.in 2.art.10.q.prin. 1.par.1.lib.nu.4 96
Franciæ regi conceſſum ius eligendi Papam ab Andriano.in 2.ar.10. q.prin.1.par.1.lib.nu.10 96
Franciæ reges vnguntur chriſmate celitus demiſſo.in 2.articu.10.q. prin.1.par.1.lib.nu.3 96
Franciſcus Aretinus, iure conſultus clariſſimus, & immortalis. in 19. art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 241
Fraternitas quo caſu prohibeatur inter Iudeum & Chriſtianum in 3. art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 63
Fraternitates laicorum debent conueniri coram iud.ce Laico.in 10.ar. 1.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.verſi.dominus Roch. 9
Fraternitates diſciplinatorum facientes fraternitatem vel collegium affixum ſeu affixam alicui eccleſiæ, & habentes iuriſpatronatus dicuntur patroni eccleſiaſtici, ſecus ſi fraternitatem ſeu collegium nō habent affixam, ſeu affixum alicui eccleſiæ, quia tunc patroni laici reputantur.ibid.nu.4 eod.
Frater mendicans an poſſit eligi. Et id accipiendum de fratribus ordinis prædicatorum minorum, & eremitarum. Et quomodo ſit accipiendum electionem fieri in diſcordia.in 19.art.7.q.prin.1.par.2. lib num.18 70
Fratres & ſorores tertij ordinis ſancti Franciſci habentes iuſpatronatus non ut ad ſingulos, ſed vt ad collegium pertinens dicuntur eccleſiaſtici patroni, nam gaudent priuilegio fori.in 10.art.1.q.prin.1. par.1.lib.nu.2 9
Fratres minores ſancti Franciſci, priuilegiati ſunt tempore edicti. Et tamen non poſſunt admittere fratres & ſorores ſancti Franciſci tertii ordinis.in 4.art.1.q.prin.3.lib.nu.3 5
Fratres duos & unam filiam quidam habens, fundauit beneficium, & creauit patronos ſub forma, uidelicet, duos fratres & ipſorum hæredes, ac deſcendentes maſculos legitimos de ſtirpe, quos fratres ex nunc prout ex tunc patronos inſtituit, ac decreuit talis beneficij patronos permanere perpetuo, & in defectum ſtirpis, deueniat ad ipſum, vel penes ſe eſſe & manere iuſpatrona.mortuis fratribus ante ipſum, ac etiam eo mortuo relicta filia hærede, an iuſpatronatus ſpectat ad filiam illam, an ad epiſcopum.& nu.27.in 11.art.2.q.prin. 2.par.1.lib.nu.1 135
Fratres plures ſi ex ſucceſſione eorum patris habent iuſpatronatus in pluribus eccleſijs, & ſenior frater ſolus in omnibus illis affatis eccleſiis, præſentauit, præterquam in una illarum, & ſic quæſiuit ius præſentandi in illis ex præſcriptione, an cenſeatur etiam acquiſiuiſſe in illa alia.& numer.6.7.in 3.artic.11.q.princip.2.par.1.libr.numero 1 174
Fratrum habentium feudum a domino, alter dominum in pugna defendit alter aufugit virilitas defendentis excuſat non defendentem.in 6.art.1.q.prin.1.par.1 lib.nu.10 7
Fraus & dolus cuiquam patrocinari non debet.in 12.arti.1.q.prin.2. par.2.lib.nu.8 123
Fraudibus obuiandum.in 11.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 86
Fraudibus via non eſt aperienda.in 9.artic.1.q.prin.2.par.2.libr.numero 17 eo.
Fraudibus uia præcludenda eſt.in 6.articu.6.q.prin.1.par.2.libr.numero 10 45
Fructus ſequuntur poſſeſſorem.in 3.artic.10.q.princip.2.par.1.libr. numero 2 171
Fructus ſpirituales uendi non poſſunt.in 1.articu. 8.q.princ.2.par.1. lib.num.2 165
Fructus ubicunque deputantur ad præſentationem alicuius, appellatione fructus, non uenit præſentationis fructus.in 3.ar.10.q.prin.2. par.1.lib.num.7 172
Fructus uel pretium rei male acquiſitæ, ſuccedit in locum ſuum in 12. art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 77
Fructus non ſubiacent reſtitutioni, infrà temporalitis conteſtate.in 3. art.3.q.prin.1. par.2.lib.nu.1 18
Fructus percepti dicuntur a bone fidei poſſeſſore, quoquo modo ſunt a terra ſeparati, ſiue per ſe, ſiue per alium ſuo nomine, in 4.arti.3.q. prin.1.par.2.lib.nu.1 18
Fructus pertinent ad proprietarium, nemine poſſidente ſed mala fide. in 7.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 20
Fructus rei naturalis ad poſſeſſorem pertinet, non autem ad dominum. in 1.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 15

Fru-

Fructus bonorum aduentitiorum filij an ad patrem ſpectent in tract. Roch. de Cur. nu. 31 — 21
Fructus iuriſpatronatus eſt preſentatio. ibi. nu. 33 — eo.
Fructus iuſpatronatus eſt praſentatio. in 9. articu. 8. q. prin. 1. par. 1. li. numero 12 — 75
Fundum habens, compellitur illum vendere habenti pecuniam vt ibi eccleſiam ædificet, neceſſitate maxime vrgente. in 22. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 — 48
Fundum eccleſiæ an poſſit epiſcopus dare pro oratorio, vel hoſpitali cõſtruendo. in trac. Roc. de Cur. nu. 16 — 31
Et an requiratur conſenſus capituli. ibi. nu. 17 — eo.
Fundi dominus an poſſit propria authoritate eccleſiam deſtruere. ibi. numero 30 — 40
Fundo vendito in quo eſt capella, an veniat capella. in tract. Roch. de Curt. nu. 43 — 40
Fundo conceſſo de nouo in feudum, in quo eſt ius patronatus, illud in feudatarium non tranſit. in 4. art. 7. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — 164
Fundo donato ſeu legato an tranſeat eccleſia ſeu iuſpatronatus ipſius cum fundo. & nu. 2. in 6. art. 6. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 163
Fundo feudali vendito in quo erat ius patronatus, an ius patronatus in emptorem tranſeat. in 4. articu. 7. quæſtio. principa. 2. par. 1. lib. numero 1. & 4 — 164
Fundo vendito, in quo erat ius patronatus, an ius patronatus tranſeat in emptorem. in 17. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. 3. & 4 — 158
Fundo vendito ius ſepulchri tranſit in emptorem. ibi. nu. 2 — 158
Fundatio pro conſtructione ſumitur dictum teſtis deponentis titium fundaſſe eccleſiam qui reuera non fundauit ſed conſtruxit ſuſtinetur. in 2. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 13 — 11
Fundatio & conſtructio magiſne neceſſaria. quam dotatio vide in 22. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 — 48
Fundatio facta de male acquiſitis non tribuit iuſpatronatus. in 3. par. trac. Pau. de Cita. nu. 56 — 51
Fundatio ex male acquiſitis facta quando ſit valida. ibi. nu. 58 — eo.
Fundatio an ſit cauſa iuriſpatronatus. in 3. part. tracta. Paul. de Cita. numero 1 — 49
Fundatio cuiuslibet eccleſiæ an tribuat iuſpatro. nu. 69 — 52
Fundatio præſumitur ſolemnis in dubio. ibi. nu. 68 — eo.
Fundatio tribuens iuſpatronatus autoritate diœceſani muniri debet. ibi. nu. 3 — 49
Fundationi quæ ſint neceſſaria. ibid. nu. 4 — eo.
Fundatione acquiritur iuſpatronatus quomodo intelligatur. in 2. ar. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 10 — 10
Fundatione ſola vel dotatione acquiri iuſpatrona. niſi illud amiſerit. in 4. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 — 12
In fundatione poſſe conditionem adponi etiam contra ius commune. in 23. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 — 72
Fundator, conſtructor vel dotator poteſt in limine apponere conditiones iuri communi conſonas. in 1. art. 9. q. prin. 1. lib. nu. 33 — 80
Fundator: conſtructor: vel dotator: vnica præſtatione conſenſus ordinarij acquirit iuſpatro. & illud in penitus extraneum transfert. in 10. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 — 31
Fundator, conſtructor, vel dotator conditiones vel pacta non poteſt adponere, quæ concernunt ſpiritualia, vel repugnant iuri communi. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 37. & 46 — 80
Fundator poteſt conditionem apponere quod ius patronatus ſit alterius tertij, qui non fundauit, non conſtruxit, nec dotauit eccleſiam. & nu. ſeq. in 2. art. 2. q. prin. 2. part. 1. lib. nu. 6 — 131
Fundator poteſt etiam ſtatuere in præiudicium parentele, de iure patronatus conceſſo parentelæ ſine dictione taxatiua. Secus per ipſos de parentela. Et quæ ſit ratio diuerſitatis. & nu. 5. in 8. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — 134
Fundator quare ſua vita durante non poſſit præiudicare extraneo, quaſiſit in patronum, de conſenſu epiſcopi, in limine fundationis bene deſcendentibus vero ſic. in 11. art. 2. q. principa. 2. part. 1. lib. numero 5 — 135
Fundator ſe reſeruauit ſibi ius patronatus pro ſe, & filijs maſculis deſcendentibus ſeu de parentela, nullum eis ius acquiritur fundatore ipſo viuente. Et ideo fundator poteſt illud in quoſcunque extraneos transferre ipſis irrequiſitis. Sed in primis ſpectatur præiudicium eccleſiæ, vbi maxime appoſita eſt dictio taxatiua. in 6. art. 7. q. prin. 2. part. 1. lib. nu. 9 — 133
Fundator ſi teneatur eccleſiam dotare, ad id eius hæres adſtringitur. in 18. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 6 — 43
Fundator conditionem apponere poteſt de conſenſu epiſcopi, quod vnus ſacerdos eligat alterum ſucceſſorem in beneficio, abſque alia inſtitutione ſuperioris alicuius. in 10. articu. 1. quæſtio. princ. 3. par. 2. lib. numero 4 — 208
Fundator poteſt apponere conditionem vel modum, non ſolum extra, ſed præter, & etiam contra ius commune, cum conſenſu epiſcopi. in 7. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 — 116
Fundator in limine fundationis ſtatuere debet cum conſenſu epiſcopi, quòd rector eccleſiæ non poſſit agere in iudicio, ſaltem pro magna cauſa eccleſiæ, ſine ipſo patrono. in 10. articu. 2. q. princ. 3. lib. numero 2 — 11
Fundator eccleſiæ qua actione cogatur eam perficere. in 3. par. tract. Pau. de Cit. nu. 48 — 51
Fundator eccleſiæ tenetur eam dotare. ibi. nu. 6 — 49
Fundator primus an per alterius reparationem deſinat eſſe patronus. numero 2 — 57
Fundator qua lege prohibere poſſit beneficiatum præſentari ad in 3. par. trac. Pau. de Cit. beneficium fundatum per ipſum patronum in 15. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 14 — 66
Fundatoris diſpoſitio non valet circa ſpiritualia ſine conſenſu epiſcopi in tract. Roc. de Cur. nu. 27 — 28
Fundatoris lege ſtante quòd præſentandus ſit talis ſacri ordinis an poſſit per patronum immutari & eius hæredes, cum conſenſu epiſcopi, pro vna vice tantum, ut in illa præſentetur non habens illum ordinem. in 20. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 — 80
Fundatoris ordinatio, quòd in eccleſia collegiata electio ſpectet ad laicum, nulla eſt. Item illa, quòd beneficium conferatur ſolum illis de ſua familia & genere. nu. ſeq. in 1. art. 9. quæſtio. princ. 1. par. 1. li. numero 32 — 80
Fundatori, an acquiratur iuſpatronatus quando ſimpliciter aſſignauit fundum nec dicens ſe velle eſſe patronum. in tractat. Roch. de Curt. numero 12 — 31
Fundatori nouo plus fauetur quam antiquo. in tractat. Paul. de Citad. numero 91 — 53
Fundatore inuito an quis poſſit conſtruere eccleſiam & ſic effici patronus. in trac. Roch. de Cur. nu. 4 — 30
In fundatore, conſtructore & dotatore diſpoſita, circa ordinarij conſenſum, & quod non admittatur alius inuitus, Et quòd incipiens ædificare, vel pollicens, teneatur id complere: Et quòd quis compellatur dotare: Et quod nihil dicens, acquirat ius patronatus, omnia iſta habent locum in fundatore reedificante & dotante. in 7. artic. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1. & ſeq. — 59
Fundãs: conſtruens, vel dotans: & plures vnum ex prædictis facien. cum ſint patroni an hoc procedat indiſtincte, & quo ad omnia, aut qui plus habebit. in 8. art. 3. quæſtio. principa. prima par. primi lib, numero 1 — 22
Fundans, conſtruens, vel dotans eccleſiam, ſi voluit illius iuſpatronatus eſſe commune cum altero vel in totum alterius qui nihil dedit, an poſſit hoc facere. in 10. ar. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 — 31
Fundans an & quando poſſit conditiones & reſeruationes apponere & contra ius commune. 1. par. 1. lib. nu. 91 — 86
Fundans, conſtruens, vel dotans, ius patronatus acquirit, etiam ſi illud ſibi non reſeruauit. in 2. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 — 55
Fundans eccleſiam in ſolo proprio ſed ex aliena pecunia acquirat ſibi iuſpatronatus. in tract. Pau. de Cit. nu. 93 — 53
Fundans eccleſiam cogitur eam dotare. ibi. nu. 19 — 54
Fundans poteſt apponere conditiones vel grauamina cum conſenſu epiſcopi. in trac. Roc. de Cur. nu. 27 — 28
Fundante inuito nõ poſſunt alij conſtruere vel dotare eccleſiam. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 — 10
fundantes ſi plures ſunt efficiuntur patroni inſolidum cum conſtruente & dotante. in 2. art. 3. q. prin. 1. part. 1. lib. nu. 2 — 20
fundantes ſi plures ſunt efficiuntur patroni inſolidum cum conſtruente vel dotante dummodo dent fundum ſufficientem. ibidem, numero 4 — eo.
Fundani eccleſiam ſuper fundo meo ex pecunia perſonæ priuilegiatæ cum conſenſu diœceſani domino pecuniæ ſciente & conſentiente, & ego, & ipſe erimus patroni eius eccleſiæ. in 19. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 1 — 26
Fundani eccleſiam ſuper fundo meo ex pecunia perſonæ priuilegiatæ inſcio domino pecuniæ & ratum non habente, ego ero ſolus patronus, tenebor tamen ad reſtitutionem pecuniæ, ſecus ſi dominus pecuniæ habebit ratum, quia tunc ambo erimus patroni cum conſenſu tamẽ diœceſani. ibid. nu. 2 — eo.
Fundani eccleſiam ſuper fundo meo ex pecunia non, priuilegiatæ perſo

na

na domino pecuniæ inſcio, poſtea ratum habente me & volente, & cum conſenſu diœceſani erimus ambo patroni domino pecuniæ vero non habente ratum, ego ero ſolus patronus & tenebor reſtituere pecuniam vel materiæ valorem. ibid. nu. 5 eo.
Fundare idem eſt quòd ſundum dare. in 2. artic. 3. q. prin. 1. par. 1. libr. numero 1 20
Fundare dicitur qui dat ſundum. in 11. artic. 3. q. princ. 1. par. 1. lib. numero 1 24
Fundare verbum quot modis capitur. ibid. nu. 2 eo.
Fundare eccleſiam an dicatur ille qui aſſignat domum ut ſit eccleſia cum conſenſu diœceſani. in 10. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 eo.
Fundare, conſtruere, & dotare, a pari procedunt. & nu. 30. in 1. art. 6 q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 16 51
Fundare eſt materia prohibitoria, quo ad perſonas & etiam loca. numero 7 61
ſundare materia eſt prohibitoria ſicut & teſtari. in 1. art. 7. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 5 eo.
ſundare verbum multipliciter capitur. in 3. par. tract. Paul. de Citad. numero 2 49
ſundare eſt materia prohibitoria ſicut teſtari. ibi. nu. 36 50
ſundare ſeu ædificare an poſſit quis compelli. ibid. nu. 65 52
ſundare quis cogitur ex pollicitatione. ibid. nu. 50 51
ſundare capellaniam an vnicui quæ liceat. in 1. lib. trac. Do. Io. Nic. Delph. nu. 101 85
ſundare eccleſiam quando quis dicatur. in tracta. Roch. de Curt. numero 1 30
ſundare eccleſiam an is dicatur qui domum in eum vſum dat. in 3. par. trac. Pau. de Cita. num. 67 52
ſundare incipiens eccleſiam illam perficere debet. in 3. par. trac. Pau. de Citad. num. 47 51
Et infra quantum tempus eam perficere teneatur. ibid nu. 47 eod.
ſundare volens an poſſit aliquem cogere ad uendendum ſundum pro eccleſia fundanda. ibid. nu. 57 53
ſundari an poſſit eccleſia ex fructibus male acquiſitorum. ibidem numero 61 52
ſunerandi ius, quid Rocho. in 13. art. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 108
ſunerandi ius non tranſit ad extraneos hæredes, ſed ad deſcendentes, etiam non hæredes. in 4. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 3. & 10 22
ſunerandi ius vtrum ſit annexum ſpirituali. in tract. Roch. de cur. numero 13 25
ſunerandi ius non poteſt haberi in ſepultura ſine conſenſu epiſcopi. ibidem num. 13 eod.
De futuris contingentibus non eſt determinanda veritas. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 86 84

G.

GAbella totius comitatus vendita tanto pretio, aucto comitatu, an augendum pretium. in 7. ar. 6. q. prin. 3. lib. nu. 8 28
Generatio vnius eſt alterius corruptio. in 14. par. tract. Pau. de Citad. numero 1 79
Genus maſculinum concipit fœmininum maximè prolatum à lege vel Papa. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 52
Genus ubi non poteſt verificari niſi in una ſpecie, habetur pro ſpecie. in 14. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 4 156
Genus quid dicatur apud logicos. in 2. part. tracta. Paul. de Citad. numero 1 48
Genus quid à legiſtis dicatur ibi. nu. 2 eo.
Genus pro aliqua quota bonorum accipitur. ibi. nu. 3 eo.
Genus functionem recipit, non autem ſpecies. in 1. lib. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 82 84
Goffredus fuit tranenſis ſicut Cæſar Lambertinus. in 1. art. 1. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 10 1
Gradus præeminentiæ ordinis non habet locum in fœmina. in 6. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 61
Geſta per coniunctum non tenent, niſi ſequuta ratihabitione in 17. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 11 36
Geſta per illum, qui gerebat ſe pro tali, an valeant & teneant, perinde ac ſi eſſet talis. in 3. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 17
Gerundium, actum neceſſitatis ſignificat. in 22. artic. 1. q. princ. 2. lib. numero 6 126
Gratia quando dicatur ſubreptitia. in tra. Roc. de Cur. nu. 47 11
Gratificatio ceſſat, vbi patroni diuiſerunt eorum vota æqualiter. in 7. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 227
Gratificatio debet fieri cum iudicio rationis. in 17. artic. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 7 230
Gratificatio locum habet in duobus ab vno præſentatis, & in duobus à pluribus vnum ius patronatus repræſentantibus æqualiter repræſentatis. in 1. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 225
Gratificatio locum habet in duobus præſentatis, æqualis meriti. Secus, ſi unus idoneior eſt altero. ibid. nu. 2 eod.
Gratificatio an neceſſario in magis idoneo locum habeat. in 3. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 23 107
Gratificationi locus eſt, duobus præſentatis accumulatiue & ſucceſſiue æque idoneis. in 11. art. 4. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 224
Gratificationi locus eſt cæteris paribus, partibus meritis præſentatorū, nec debet haberi ratio meritorum et qualitatum præſentantium. in 18. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 230
Gratificationi an locus ſit, ſi ex decem patronis quatuor præſentant unū tres alterum, alij tres alium, caſſata præſentatione quatuor, quia de indigno inter illos præſentatos. in 22. articu. 5. q. prin. 3. par. 2. libr. numero 1 231
Gratificationi non eſt locus, ubi iura non ſunt paria. in tra. Roc. de Cur. numero 41 10
Gratificationi an ſit locus quando ambo ſunt idonei. in tract. Roch. de Cur. num. 6 16
Gratificari poteſt ab habente inſtituere, uni ex præſentatis à plurib. patronis æqualiter, & æqualis meriti exiſtentibus. in 1. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 4 225
Gratificans in inſtitutione quid habet inquirere. in 17. art. 5. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 8 230

H.

HAbens conſentire in fundatione, conſtructione, vel dotatione eccleſiæ, & acquiſitione iuriſpatronatus compellitur per archiepiſcopum vel per ſummum pontificem, ſi archiepiſcopum non eſt ſuus ſuperior. in 17. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 18
Habilis quomodo efficiatur inhabilis. in 6. par. tracta. Paul. de Citad. numero 31 64
Hæreditatis communis bona ſolus adminiſtrans, an dicatur ſolus hæres, in trac. Roc. de Cur. num. 43 22
Hæreditas, nomen eſt iuris, & ſignum vniuerſale. in 15. art. 5. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 4 157
Hæreditas, verb. inter viuos accipitur interdum pro bonis. ibidem. numero 4 eo.
Hæreditas, & bonorum appellatio, æquiparantur. in 14. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 6 156
Hæreditas, eſt nomen iuris ciuilis. ibid. nu. 6 eo.
Hæreditas, bona, peculium, & patrimonium dicuntur nomina, ſicut hæreditas. in 3. art. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 15 17a
Hæreditas ſi æqualiter diuidatur inter hæredes, & non apparet ratio, quare ius patronatus debeat magis uni adiudicari quam alijs ex hæredibus, cum ſit indiuiſibile ius, num penes omnes erit conſenſus. in 12. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 9 115
Hæreditas uiuentis non datur. in 2. artic. 10. q. princip. 2. par. 1. libr. numero 7 169
Hæreditas an dicatur adita per uerba, volo adire. Et an dicatur factum legatum per uerba, uolo relinquere. & in 2. art. 3. q. prin. 2. lib. numero 3 149
Hæreditatis aditio requiritur, ad hoc ut quis dicatur hæres. in 34. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 143
Hæreditatis aditio. & miſſio in poſſeſſionem hæreditatis, quid differūt. ibid. num. 2 144
Hæreditatis in diuiſione an iudex poterit uni ex hæredib. iuſpatronatus adiudicare, in trac. Roc. de Cur. nu. 26 39
Hæreditatis in plures partes ſuccedens non plus conſequitur de iure patronatus quam qui in pauciores. in 2. lib. tract. do. Io. Nic. Delph. numero 211 92
In hæreditatis ſucceſſione in linea deſcendente ſit ſucceſſio per ſtirpes & non per capita. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 8 125
Hæreditatis venditor, debet tradere poſſeſſiones rerum emptori, alias dominium non tranſit. in 2. articu. 10. q. principa. 2. par. 1. libr. numero 7 169
Hæreditatem compulſus adire. Trebellianicam non detrahit. & nume. ſeq. in 1. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 22 52
Hæreditatem coactus adiens. Trebellianicam non detrahit. in 20. arti. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 45

Hære-

Hęreditate vendita, in qua erat ius patronatus, an ipſum ius patronatus tranſeat in emptorem. in 15. arti. 5. q. principa. 2. par. 1. lib. numero 1. 2. & 5 — 157
Hæres cenſetur eadem perſona cum defuncto. in 12. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 — 17
Hæres conſtruendi eccleſiam alibi quam vbi teſtator iuſſit ædificari ſub certa pœna non incidit in pœnam. in 13. art. 2. q. principa. 1. par. 1. li b. nu. 1 — eo.
Hæres ſi priuetur hęreditate teſtatoris priuabitur etiam de iure pat. quod ſumpſit initium à tempore præſtiti conſenſus non à tempore teſtamenti. in 11. art. 2. q. prin. 1. lib. nu. 4 — 17
Hæres compulſus adire hæreditatem non poteſt detrahere trebellianicam. in 6 art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 — 29
Hæres iuſſus à teſtatore fundare, conſtruere, & dotare eccleſiam & non fecit niſi compulſus non acquiſit iuſpatrona. in 7 articu. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 — 30
Hæres grauatus a teſtatore aliquid dare pijs locis, differens ſolutionem vſque ad iuſſum magiſtratus condemnatur ad duplum ibidem. numero 2 — eo.
Hæres iuſſus à teſtatore eccleſiam conſtruere reſeruato tertiæ perſonæ iurepatronatus conſtruendo illam etiam voluntaria iuriſpatronatus acquirit illi tertio. ibi. nu. 3 — eo.
Hęres ſuccedens ab inteſtato etiam dicens ſe non teneri ad legatum factum in teſtamento imperfecto pro conſtruenda eccleſia poſtea cõpulſus ædificauit eccleſiam non acquirit iuſpat. in ea. in 12. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 — 32
Hæres iuſſus conſtrui facere hoſpitale non poteſt conſtrui facere monaſterium. in 14. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib nu. 1 — eo.
Hæres debet deducere quartam de bonis omnibus, quæ reſtituit fideicom. in 35. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 144
Hæres nouus intelligitur tam ex teſtamento, quam ab inteſtato. in 1. ar. 2. q prin. 2 par. 1. lib. nu. 3. & 5 — 129
Hæres & defunctus cenſentur vna eademque perſona. in 17. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib nu. 10 — 119
Hæres defuncti, eius ius patro. habebit ſi hæreditatem defuncti habuerit, & adiuerit. in 22. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 124
Hæres vel fideicommiſſarius intra quantum tempus tenentur exequi defuncti voluntatem in 16. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 3 — 124
Hæredes ſi ſint decem vnius patroni an debeant ſimul cõuenire ad præſentandum. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 — 140
Hæres ſanguinis quis dicatur. in 4. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 11 — 22.
Hæres ſanguinis poteſt conſequi iuſpatronatus, vt hæres ſanguinis, quamuis non ſit hæres bonorum. in 1. art. 2. q. principa. 2. par. 1. lib. numero 29 — 131
Hæres ſic poteſt à ſe ipſo & propria authoritate capere poſſeſſionem rerum hæreditarium, ita & inſtitutus in re certa. in 16. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — 137
Hæres vel ſucceſſor non poteſt mutare inſtitutum in eccleſia. in 2. ar. 9. q. prin. 1 par. 1 lib. nu. 3 — 87
Hęres fundatoris tenetur ad dotandam eccleſiam. in tracta. Roch. de Cur. nu. 5. — 31
Hæres illius qui penſionem debebat an teneatur ad eius ſolutionem. in 1. lib. trac. Do. Io. Nic. Delph. nu. 81. — 84
Hæres non conſtruens eccleſiam infra tempus conſtitutum à teſtatore, an priuetur hæreditate, in trac. Roc. de Curt. nu. 16 — 33
Et quid de hærede hæredis. — ibid.
Hæres non incidit in pœnam à teſtatore ſtatutam ſi ædificet eccleſiam extra domum teſtatoris cum mandato epiſcopi. in trac. Roc. de Cur. numero 3 — 26
Hæres non poteſt venire contra factum defuncti. in tract. Roc. de Cur. numero 33 — 30
Hæres nondum in poſſeſſionem miſſus præſentare poteſt. in 9. par. tra. Pau. de Cit. nu. 8 — 75
Hæres patroni ſi nondum fuerit miſſus in poſſeſſionem hæreditatis, an poterit præſentare. in tract. Roc. de Cur. nu. 24 — 39
Hæres qualiſcunque ſit, eſt iuriſpatro. ſucceſſor. in 9. par. trac. Paul. de Citad. nu. 5 — 75
Hęredis loco inſtitutus in re certa, habetur quo ad plura. in 16. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — 137
Hæredis nomine ſimul & inſolidum denotant conſanguineos, non autem extraneos. in 1. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 9. 12. & 19 — 130
Hæredis ſeu liberi nomine, intelliguntur etiam filij deſcendentes. & nu. 20. in 1. art. 2. q prin. 2. par. 1. lib. nu. 8 — 130
Hęredis perſona, perſonam defuncti repræſentat. in artic. 7. q. princ. 1. par. 3. lib. nu. 4 — 80
Hęredis conſenſus an ſufficiat in caſibus, in quibus requiritur patroni conſenſus. in 2. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 1 — 21
Hæredem nouum facere tranſire iuſpatronatus quomodo accipiendũ. in 16. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — 137
Hæredes inequaliter inſtituti, quo ad ius patronatus æqualiter ſuccedunt. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 — 125
Hæredes plures vnius, vel plures donatarij, legatarij, vel emptores vniuerſitatis, in qua eſt ius patronatus, qui pro vno habentur, vnamque vocem habent, ſi inter ſe diſcordant, an attendantur vota pluriun ad vocem perficiendam. in 27. art. 1. q. principa. 2. par. 1. lib. numero. 1 — 127
Hæredes plures vnius patroni, quare habeantur pro vno. in 26. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — eo.
Hæredes unius patroni, ſiue primi gradus, ſiue vlterioris, ſi non concordent, quomodo illis prouidendum. & nu. 19. in 25. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 12 — 126
Hæredes vnius ex patronis vt maiorem faciant partem, quæ requirantur. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 19 — 127
Hæredes ſanguinis, etiamſi non ſint hæredes, tamen velut filij habentius libertorum. in 1. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu 6 — 129
Hęredes plures vnius patroni ſi ſint diſcordes, an attendantur voces plurium ad vota perficienda. in trac. Roc. de Cur. nu. 6. & 7 — 37
Hæredes plures vnius patroni habentur pro vno, & vnam tantum habent vocem. ibi. nu. 4 — eo.
Ad hęredes quando dicatur aliquid tranſire. in tracta. Roch. de Curt. numero 22 — 35
Ad hæredes aliquid tranſire, tanquam ad hæredes, quomodo ſit intelligendum. in 35. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 — 144
Hæredes licet inequaliter inſtituti, æqualiter tamen ſuccedunt in iure proceſſionis, alimentorum, defenſionis & ſimilium. in 2. articu. 4. q. prin. 3. lib. nu. 1 — 19
Hæredibus pluribus inſtitutis etiam pro inhæqualibus portionibus, omnes, quoad ius patronatus erunt hæredes inſolidum. in 16. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — 137
Sine hæredibus raro quis decedit. in 1. articu. 2. q. princip. 2. par. 1. lib. numero 8 — 130
Ex hæredibus vnius diſcordia præſentatio non an omnino inficiat. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 12 — 126
Hæreſis abſolutio Papæ reſeruatur. in 6. articu. 9. q. principa. 1. par. 2. lib. nu. 2. — 90
Hæreſis ſimoniaca cæteris damnabilior. in 7. par. tractat. Pau. de Citа. numero 8 — 73
Hæreſi detecta poſt mortem catholici reputati, bona illius per fiſcum an notanter, niſi fuerit per hæredes poſſeſſa per 40. annos. in 2. art. 8. q. prin. 2. lib. nu. 4 — 32
Hæreticus an & quando acquirat iuſpatronatus ex fundatione & conſtructione, vel dotatione. in 4. art. 7. quæſtio. principa. 1. par. 1. lib. numero 1 — 64
Hæreticus ob ſcelus priuatus iure patronatus, an poſtmodum reuerſus ad fidem, illud recuperabit. ibi. nu. 1 — eo.
Hæreticus acquirit cognationem ſpiritualem. ibid. nu. 2. & 25 — eo.
Hæreticus non acquirit ius patronatus aliqua ex tribus cauſis, quibus illud parari ſolet. ibi. nu. 3 — eod.
Hæreticus nihil habet in bonis nam eius bona ſunt confiſcata. ibidem. numero 4 — eo.
Hæreticus quæ vendidit, poteſt inquiſitor recuperare, & reuocare ibi, numero 5 — eo.
Hæreticus non poteſt teſtamentum condere. ibi. nu. 6 — eo.
Hæreticus non poteſt legatum admittere. ibi. nu. 7 — eo.
Hæreticus neminem habet obligatum. ibi. nu. 8 — eod.
Hæreticus magis damnatur, quam Iudeus. ibi. nu. 9 — eo.
Hæreticus nulla mercimonia exercere poteſt cum chriſtiano, iudæus ſic. ibid. nu. 10 — eod.
Hæreticus conuerſus, non poteſt ad ſacros ordines ordinarij, infidelis ſic ibi. nu. 10 — eod.
Hæreticus ſeruum chriſtianum poſſidere non poteſt. ibi. nu. 11 — eod.
Hæreticus eſt extra eccleſiam. ibid. nu. 12 — eo.
Hæreticus hæres inſtitutus, non poteſt agere ad hæreditatem. ibidem. numero 19 — eo.
Hæreticus porcis æquiparetur. ibi. nu. 20 — eo.
Hæreticus eſt infidelis. ibi. nu. 21 — eo.
Hæreticus caret omni legis priuilegio. ibi. nu. 22 — eo.
Hęreticus non poteſt fundare eccleſias. ibi. nu. 22 — eo.

Hæreti-

Hæreticus quis large dicatur, quis ſtricte. ibi, nu.23 eo.
Hæreticus ſi reputaretur catholicus in ſua vita, quandocunque detecta fuerit eius hæreſis poſt mortem, eius bona annotabuntur, niſi hæredes per 40. annos bona fide poſſederint. ibi. nu.24
Hæreticus conuerſus ad fidem an ſit capax iuris patronatus. diſtin. nu. ſeq. ibi. nu.27 eo.
Hæreticus conuerſus ad fidem, iuspatronatus non recuperat. Et quænam ſit ratio. in 11. art.7. q. prin.1. par.1. lib. nu.7. & 9 68
Hæreticus ſi habitus fuerit catholicus in tota vita ſua, & quandocunque hæreſis poſt eius mortem detegatur, bona ipſius auocantur ab hæredibus per fiſcum, niſi ab eis ſunt per 40. annos poſſeſſa. ibidem numero 10 eod.
Hæreticus non vſucapit titulo pro hærede, nec poteſt eſſe teſtis, nec tabellio. & nu. ſeq. in 4. ar.7. q.1. lib. nu.17 64
Hæreticus agens officio iudicis repellitur. ibid. nu.18 eod.
Hæreticus, fundans conſtruens, vel dotans eccleſiam, ius patronatus nõ acquirit in ea. in 15. art.7. q. prin.1. par.1. lib. nu.20 71
Hæreticus omnis eſt excommunicatus. non conuerſo. in 7. artic. 7. q. prin.1. par.1. lib. nu.2 65
Hæreticus reuerſus ad fidem, an recuperet iuſpatronatus. in 6. art. 7. q. prin.1. par.1. lib. nu.6 eo.
Hæreticus rediens ad fidem an poſſit recuperare iuspatrona. in 2. arti. 8. q. prin.3. lib. nu.1. & 6 32
Hæreticus clericus degradari poteſt ſine ſolennitate. in 6. art. 9. q. prĩ. 1. par.2. lib. num.6 90
Hæreticus inſtitui non poteſt in bonis ſpiritualibus. in 6. art. 9. q. prin. 1. par.2. lib. nu.6 eo.
Hæreticus ſpoliatur ſuis bonis, non ſecus, quam committens crimen læſæ maieſtatis. in 6. art.9. q. prin.2. lib. nu.4 eo.
Hæreticus omne legitimum priuilegium perdit. in 2. art.8. q. prin.3. li. numero 3 32
Hæreticus largo modo quis dicatur. in 3. par. tract. Paul. de Citad. numero 17. & 18 50
Hæreticus an acquirat iuſpatronatus, ex fundatione eccleſiæ ibidem. numero 16 eo.
Hæreticus perdit ius patronatus. in 14. par. tractat. Paul. de Citad. numero 6 79
Hæreticus nullum in proprijs rebus habet dominum. in 3. part. tracta. Pau. de Citad. nu.18 50
Hæreticus reuerſus ad fidem an recuperet iuſpatronatus. in tract. Roc. de Cur. nu.27 20
Hæreticus priuatur iure-patronatus, tanquam committens crimen læſæ maieſtatis æterne. in 2. arti. 8 q. princ.3. libr. nu.3 32
Hæretici bona an ſint ipſo iure confiſcata. in tractat. Roch. de Curt. numero 26 20
Hæretici bona ſunt ipſo iure & facto confiſcata. ibi. nu.27 eo.
Hæretico baptizato an competat ius patronatus. ibid. nu.26 eo.
Hæretico nihil prodeſſe baptiſmum, eleemoſynam, martirium nec quod uis aliud bonum. in 6. artic. 9. q. princip.1. par.2. lib. nu.5 90
Hæreticum conuerſum non recuperare ius patronatus, quomodo accipiendum. in 15. art.7. q. prin.1. par.1. lib. nu. eo. 72
Hæretici & eorum fautores aut receptatores non debent in cemeterio eccleſiæ ſepeliri. Et quid, ſi ſunt ſepulti. in 4. art.7. q. prin.1. part.1. lib. nu.13 64
Hæretici ſunt priuati omni officio. ibi. nu.14 eo.
Hæretici ſunt infames. ibi. nu.15 eod.
Hæretici aduocatos ſuos etiam reddunt infames. ibi. nu.16 eo.
Hæretici & excommunicati, & ſimiles prohibiti acquirere ius patronatus, an poſſint illud acquirere ex tranſlatione, quia ſunt inſtituti hæredes. in 28. art.2. q. prin.1. par.1. lib. nu.1 146
hæreteci & ſchiſmatici, quinam cenſendi in genere. & nu. ſeq. in 6. art. 7. q. priu.1. par.1. lib. nu.7 65
hæretici ab honoribus arcentur. in 6. art.9. quæſtio. prin.1. par.2. lib. numero 5 90
hæretici ſepulturæ honore carent. ibi. nu.7 eo.
hæretici vrbe, & regna pellendi. ibid. nu.6 eod.
hæretici an poſſint præſentari. in 6. articu.9. q. principa.1. par.2. lib. numero 1. & 8 eo.
hæreticorum fautores, credentes, & defenſores qui dicuntur. in 7. arti. 9. q. prin.1. par.2. lib. nu.2 eo.
hæreticorum receptatores & defenſores, & credentes, ſchiſmatici, apoſtatæ, & excommunicatione maiori excommunicati per annum exiſtentes in illa, an amittant ius patronatus. in 3. art.8. q. prin.3. lib. numero 1 32
Hæretici credentes, & eorum fautores. exceptatores & defenſores, ad fidem conuerſi, an & quando recuperent ius patronatus. in 11. art.7. q. prin.1. par.1. lib. nu.8 68
hæreticis credentes, eorum fautores, defenſores, & receptatores, an & quando acquirant ius patronatus eccleſiæ, vna ex tribus cauſis, quibus acquiritur diſting. in 5. art.7. q. prin.1. par.1. lib. nu.1 64
Hæreticis credentes non dicuntur infideles. ibid. nu.2 eo.
Hæreticis credentes diuiduntur in duo genera. ibid. nu.3 eo.
Hæreticis credentes, eorum receptatores, fautores & defenſores, dicuntur excommunicati. Et eo non poſſunt præſentari. in 7. ar.9. q. prin. 1. par.2. lib. nu.1 90
hæreticos & eorum filios vſque ad ſecundam generationem nullum eccleſiaſticum beneficium vel officium adipiſci poſſe, quomodo ſit accipiendum. in 6. art.9. q. prin.1. par.2. lib. nu.1 90
hieroſolymitani an veniant & comprehendantur religioſorum appellatione. Et an poſſint teſtari. in 5. art.7. q. prin.1. par.2. lib. nu.2 61
hiſtrio clericus vel ſcurra, uel buffonus, an poſſit præſentari vel elegi, in 26. art.9. q. prin.1. par.2. lib. nu.1 100
hiſtrio clericus non gaudet priuilegijs clericalibus. in 29. artic. 9. q. prin.1. par.2. lib. nu.3 eo.
hiſtrio ut quis dicatur, buffo, ſeu ioculator, quid requiratur. in 26. art. 9. q. prin.1. par.2. lib. num.5 101
hiſtriones an ſint promouendi ad clericatum. in 26. art.9. q. prin.1. par. 2. lib. nu.5 100
homicidium an & quando irregularitatem inducat. Et quotuplex ſit homicidium. in 14. art.9. q. prin.1. par.2. lib. nu.2 92
homicidij mandator an ab epiſcopatu poßet remoueri et turbari. in 14. art.9. q. prin.1. par.2. lib. nu.1 eod.
homicida clericus an & quando ſuſpendatur ab altaris adminiſtratione. in 14. art.9. q. prin.1. par.2. lib. nu.2 eod.
homicida præſentari non poteſt. in 10. artic.9. q. principa.1. par.2. lib. numero 4 91
homicida an poſſit eligi uel præſentari. in 14. art.9. q. princip.1. par.2. lib. num.1 92
homo mortuus non eſt homo. in 3. par. trac. Pau. de Cita. nu.42 51
homo 30. annorum eſt idem qui fuit trium annorum qua ad corpus & famam ſecus quo ad actus legales. in 3. par. tracta. Paul. de Citad. numero 12 58
hominis terminus quando ſuccedat loco iuris. in 17. artic.8. q. princ.2. par.2. lib num.1 191
hominum memoriam non extare quomodo probetur. in tract. Roch. de Cur. num.84 45
honor patrono debitur quis ſit. in tra. Roc. de Cur. nu.84 14
honor an debeatur patrono ut non poſſis vocari in ius per præſentatum in trac. Roc. de Cur. nu.89 14
honor an debeatur patrono ut ſaltem ex conſuetudine abſque Epiſcopo poſſit concedere eccleſiam patronatam. ibid. nu 98 16
honor an debeatur patrono ut pro anima eius ſit in eccleſia patronata ſpecialis miſſa celebranda. ibid. nu.90 14
honor an debeatur patrono vt ſine eius conſenſu nihil debeat fieri in præiudicium iuſpatronatus. in tra. Roc. de Cur. nu.6 6
honor alius an debeatur patrono ex iurepatronatus quam præſentatio in trac. Roc. de Cur. nu.99 16
honor in præſentando debetur patrono eccleſiæ. in 6. par. tra. Paul. de Citad. num.7 61
honores patrono debiti. in 2. art.11. q. prin.3. lib. num.3 42
honorificum, iſtud verbum quid importet. in tracta. Roch. de Cur. numero 1 6
honorantijs venditis, an ius patronatus in emptorem tranſeat. & nu. 2. in 19. art.5. q. prin.2. par.1. lib. nu.1 158
honorantijs venditis an tranſeat iuſpatronatus. in tracta. Roch. de Cur. num.44. & 47 41
hoſpes turpius eijcitur, quam non admittitur. in 2. ar 3. q. prin.1. par. 2. lib. num.7 16
hoſpes turpius eijcitur quam non admittitur. in 16. ar.7. q. prin.1. par. 2. lib. num.2 66
hoſpitale regendum non committitur, niſi diſcretis & idoneis. in 9. arti.2. q. prin.1. par.2. lib. nu.6 9
hoſpitale ſi quis conſtruxit, ſine conſenſu epiſcopi, & diſpoſuit eum ipſum nullo modo debere ſe intromittere, nec poſſe de illo loco, nihilominus epiſcopi erit videre an ſint omnia ſecundum teſtatoris voluntatem facta. in 11. art.11. q. prin.1. par.1. lib. nu.3 107
hoſpitale comprehenditur eccleſiarum appellatione. ibid. nu.4 eo.
hoſpitale publicum duo habet conſideranda ibid. nu.5 eo.

Hoſpitale priuatum an poſſit per epiſcopum viſitari, remiſſ. ibidem numero 6 eod.
Hoſpitalis & eccleſiæ differentia. in tract. Roc. de Cur. nu. 8 25
Hoſpitalis regimen quibus committatur. in tracta. Roch. de Curt. numero 2 eod.
Hoſpitali dos eſt aſſignanda. in trac. Roc. de Cur. nu. 6 34
In hoſpitali debet poni rector ab epiſcopo, ſi hoſpitale non habeat patronum in trac. Roc. de Cur. nu. 9 25
In hoſpitali quæ requirantur. ibid. num. 11 eo.
Hoſpitalia & oratoria quæ ſunt conſtructa ſine autoritate epiſcopi uocantur priuata ac poſſunt reuocari. ibi. nu. 9 eod.
Hoſpitalia, & oratoria pari paſſu ambulant. in 12. art. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 107
Hoſpitalarij habentes iuſpatronatus ratione hoſpitalis cenſentur eccleſiaſtici patroni: idem in pœnitentibus. in 10. arti. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 8 9
Hoſtienſis, & Io. And. duo luminaria iuris canonici. in 17. art. 3. q. prin. 3. lib. num. 3 18
Humani iuris uariæ ſpecies. in 1. libr. tracta. do. Ioan. Nica. Delph. numero 10. 11. 12. 13 80
Humani iuris quod eſſe deſiit ſeruitutem non recipit. in tract. Roch. de Cur. nu. 60 12

I.

IDoneitas duplex intrinſeca, & extrinſeca. in 2. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 103
Idoneitas requiritur tempore collationis. in 28. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 78
Idoneus quilibet an præſumatur. in 2. artic. 10. q. princ. 1. par. 2. libr. numero 2 103
Idoneus quilibet præſumitur ad beneficia, niſi contrarium probetur. ibid. num. 3 eo.
Idoneus ad beneficium dicitur, qui poſſit velit beneficio deſeruire. in 27. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 78
Idoneus & dignus quis dicatur. in 3. par. tra. Pau. de Cit. nu. 10 58
Idonei duo præſentati quis illorum eligendus. in tracta. Roch. de Cur. numero 44 10
Ieiunium indicendum eſt ab archidiac. cleri. & populo, quibus eccleſia cõſecranda eſt die præcedenti præſentationi. in 14. art. 2. q. prin. 3. lib. num. 2 12
Ignorantia eſt uitanda in ſacerdotibus. in 24. artic. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 4 99
Ignorantia affectata, ſcientiæ æquiparatur. in 8. art. 2. q. princ. 3. par. 2. lib. num. 2 217
Ignorantia craſſa & ſupina non excuſat. in 24. artic. 1. q. prin. 2. par. lib. nu. 2 127
Ignorantia iuris, non excuſat ibid. nu. 4 eo.
Ignorantia præſumitur, niſi probetur ſcientia. Et quomodo intelligitur iſta regula. in 8. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 217
Ignorantiam & impedimentum probare incumbit allegantí. in 26. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 175
Illegitimus Curiæ oblatus ſuccedit cum fratribus in hæreditate patris vel ex teſtamento, vel abinteſtato. in 30. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. numero. 2 143
Illegitimus oblatus curiæ ſuccedit in iure patronatus, dummodo fuerit tantum naturales. & numer. 3. in 30. arti. 2. q. princ. 2. par. 1. libr. numera 1 eo.
Illegitimus in religionis ingreſſu efficitur legitimus. in 11. artic. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 14 64
Illegitimus an ſit capax iuris patronatus. in tracta. Roch. de Curt. numero 8 19
Illegitimus a quibus ſpiritualibus repellatur. ibid. nu. 10 eo.
Illegitimus an poſſit præſentari ad eccleſiam vel capellam iuriſpatron. ibid. num. 11 19
Illegitimum naſci, eſt patris culpa, non naſcentis. in 11. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 17 64
Illegitimum monaſterij ingreſſu legitimari. in 31. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 2 143
Illegitimè natus, non includitur in diſpoſitione legali, quantum ad commodum & honores, in 13. artic. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 68
Illegitimè natus eſt capax iuris patronatus. ibi. nu. 4. & 6 eo.
Illegitimè nati corruptis fere ſunt moribus. in 12. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 5 63
Illegitimè nato per ignorantiam ad aliquid promoto character imprimitur. in 11. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 eod.
Illegitimè nati non includuntur in diſpoſitione legali quantum ad commodum & ad honores. in tra. Roc. de Cur. nu. 8 19
Illegitimè nati non dicuntur de parentela. ibid. nu. 10 eod.
Illegitimè natis an competat iuſpatronatus. ibid. nu. 6 eo.
Illegitimi, etiam honeſtis moribus ac virtutibus præditi, non poſſunt promoueri, cum eis tamen diſpenſari poteſt. in 11. art. 7. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 12 64
Illegitimorum diſpenſatio qualiter fiat. Et quæ requirantur. in 11. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 16 eod.
Illiterati vox eſt minoris autoritatis quam literati. in tra. Roc. de Cur. numero 92 15
Immunitas localis conceſſa tam à iure ciuili, quam municipali, extenditur etiam ad Iudæos. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 63
Immunitas mercium & bonorum, conceſſa Titio et ſocijs ſuis, ſi Iudæus eſt in ſocietate, gaudebit etiam illa immunitate, perinde atque conſocij ibid. num. 7 eo.
Impedimentum quando cauſatur indirectè ex culpa et non directè prodeſt culpoſo. in trac. Roc. de Cur. num. 24 20
Impedimenta vbi duo concurrunt, vno amoto, alterum non cenſetur ſublatum. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 54
Impedita tempus non currit, niſi vltimæ voluntatis fauore. in 8. arti. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. num 4 117
Imperator & Papa non poſſunt quenquam priuare ſuo patrimonio. in 1. art. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. num 6 236
Imperator eſt lex viua. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 7 141
Imperator, Rex, ſiue quilibet laicus poteſt acquirere ius patronatus in eccleſia cathedrali, ex fundatione, conſtructione, vel datatione, non tamen quo ad præſentationem epiſcopi. Et iſti habebunt exercitium in reliquis fructibus in iure proceſſionis alimentorum. Et idem iudicandum de eccleſiis in 2. artic. vndecimæ q. princ. 1. par. 1. libr. numera 6. & 9 104
Imperator aduocatus & defenſor eſt eccleſiæ Romanæ. ibid. nu. 7 eo.
Imperator quare non præſentet ad papatum. ibid. nu. 8 104
Imperator non eſt patronus eccleſiæ Romanæ: licet Conſtantinus maximus illi contulerit. in 2. art. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 eo.
Imperator vel ex non poteſt inueſtitum in Baronia ſine cauſa amouere, in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 9. 87
Imperator non poteſt legitimare ad ſpiritualia. in 1. art. 9. q. princ. 3. lib. nu. 16 38
Imperator non legitimat in cauſis ſpiritualibus vel annexis. in tract. Roc. de Cur. nu. 8 19
Imperatori ex gratia conceſſum, vt poſſit Papam & alios patronos eligere. in 2. art. 3. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 150
Imperij poſſeſſio apprehenſione acquiritur. in 6. art. 11. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 3 252
Impiorum dona deus non probat. in trac. Pau. de Cita. nu. 59 52
Ad impoſſibile nemo tenetur. in 7. articul. 4. q. principa. 1. par. 2. libr. numero 3 33
Incipiens eccleſiam conſtruere uel eius hæredes infrà quinquennium tenetur perficere eccleſiam ſi eſt locus pius infrà annum, vel arbitro diœceſani eſt relinquendum. in 3. arti. 4. q. prin. 1. par. 1. libr. numero 1 29
Incipiens ædificare eccleſiam actione in factum compellitur. in 5. ar. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 eod.
Incipienti ædificare eccleſiam, an & quando acquiratur iuſpat. in 4. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 1 28
Incipiẽtem conſtruere eccleſiam nõ debet penitere à conſtructione, immo debet cogi ad perficiendum opus inceptum. in 2. arti. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 29
Incipientem reparare eccleſiam non debet penitere à reparatione immo ſorte cogendum ad perfectionem reparationis ſi eccleſia penitus eſt diruta, ſecus ſi non eſt penitus diruta, & quæ ſit ratio ibi. numera 2. & 3 eo.
Incognitus an poſſit præſentari. in tra. Roc. de Cur. nu. 16 7
Incorporalia quando uacant non eſt neceſſe habere ſcientiam in acquiſitione quaſi poſſeſſionis. in tra. Roc. de Cur. nu. 38 21
Incorporalia ſi uacent, vt quia nullus ea poſſideat, non eſt neceſſe habere ſcientiam vel patientiam in acquiſitione quaſi poſſeſ. illorum. in 10. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 21
Incorporalia præſertim ſpiritualia non diuiduntur. in 24. articu. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 124
Incorporalia quædam vt nomina debitorum, non poſſunt poſſideri. Et

Et quid ita .in 24.art.3.q.prin.1.part.2.lib.nu.4 29

Indignus beneficium acceptans, peccat.in 2.art.10.q.prin 1.par.2.li. numero 10 103

Indignus & non idoneus inter ſe differunt.in 4.art.10.q.prin.1.par. 2.lib.nu.2 107

Indignus quis dicatur, ut illum præſentantes, illa vice priuentur iure præſentandi. in 4.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.22 109

Indignus præſentatus à maiori parte patronorum an præferatur digniori præſentato à minori par.in trac.Roc.de Curt.nu.43 10

Indignum eligens habens electionem ex teſtatoris diſpoſitione, priuatur ipſo facto eligendi poteſtate.in 4.artic.10.q.prin.1.par.2.lib. numero 6 108

Indignum præſentans, præſumitur illud ſcienter facere.in 4.art.10.q. prin.1.par.2.lib nu.4 eo.

Indignum ſi quis præſentat, an currat ſibi reſiduum temporis ad præſentandum dignum.ibi.nu.5 eo.

Indiuiduis portio conſocij accreſcit alijs.in 12.artic.1.q.prin.2.par. 1.lib.nu.8 115

In indiuiduis vno ex ſocijs retinente, retinet alter.in 6.art.11.q.prin. 2.par.1.lib.nu.3 105

Infamia eſt triplex Et quæ.in 16.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 92

Infamia canonica eſt, exiſtere in peccato mortali. Et an in peccatis illis, etiam non confeſſis præſentatio fieri poſſit.n.9.in 17.artic.5.q. prin.1.par.2.lib.nu 2 93

Infamia canonica tollitur per pœnitentiã, & abſolutionẽ ab excommunicatione.remiſſ.ibid.nu.6 93

Infamia facti non poteſt per aliquem ablui.ibid.nu.5 92

Infamia iuris notorius ſolum per principem reſtituitur.ibi.nu.4 eo.

Infamia iuris proueniens a crimine oculto, pœnitentia tollitur.in 18. art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 94

Infamia an quem repellat ab electione actiua.in 16.arti.9.q.princip. 1.par.2. lib.nu.3 92

Infamia an cauſetur ex crimine probato per exceptionem ibi.nu.7. 93

Infamiam crimen inducens, priuat ipſo iure executione ordinis etiam poſt peractam pœnitentiam.in 18.artic.9.quæſtio.principa.1.par. 2.lib.nu.5 93

Infamiam an pœnitentia tollat.in 18.art.11.q.principa.1.par.2.lib. numero 7 94

Infamis an poſſit præſentari .in 16.artic.9.quæſtio.principa.1.lib.numero 1.& 8 92

infamis quare præſentari non poſſit.in 13.artic.9.quæſt.princ.1.part. 1.lib.nu.4 99

infamatus infamia iuris, & facti, non poteſt ad aliquam dignitatem promoueri.in 16.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 92

infamis infamia facti dicitur pluribus modis.in 3.par.tra.Pau.de Cit. numero 32 50

infamis non ſibi acquirit ius patronatus.ibid.nu.30 eo.

infames infamia iuris vel facti, ſi acquirunt ius patronatus habitu non autem actu vel adminiſtratione.& nu.4.in 8.art.7.q.princ.1.par. 1.lib.nu.1 65

infames infamia iuris vel facti, qui dicantur.ibi.nu.2 eod.

infamibus & pueris, quæ permittantur, quæ ieem prohibentur. Et quæ ætas requiratur in omnibus officijs etiam ſecularibus.in 26.ar. 7.q.prin.1.par.2.lib.nu.7 77

infamibus quibuſnam ius patronatus non competat.in 8.art.7.q.prin. 1.par.1.lib.nu.2 65

inferior à Papa non poteſt permutationem beneficiorum ſine conſenſu collatoris ordinarij expedire.in 2.lib.tract.de.Io.Nico.Delph. numero 154 89

inferiore non inſtituente, ſuperior poteſt tempus præfigere, quo inſtituat.ibid.nu.219 92

inferiores à Papa an poſſint præiudicare patrono.in tractat. Roch. de Cur.nu.8 6

infidelis eccleſiam fundans an acquirat ius patrona.ibid.nu. 13 32

infidelis eſt extra eccleſiam.in 3.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.35 63

infideli an poſſit competere ius patronatus. in tractat. Roch.de Curt. numero 25 20

infideles dicuntur hoſtes chriſtianorum.in 3.art.7.q prin.1.par.1.lib. numero 30 63

infidelium appellatione, qui veniant.in 3.art.7.q.princ.1.part.1.lib. numero 23 eo.

infinitas eſt euitanda in tracta.Roch.de Cur.nu.35 9

Ignatius in Antiochia ſibi ſucceſſorem elegit, cum Romam peteret. in 21.ar.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 155

in dictionis vis.in 4.art.6.q prin.2.par.2.lib.nu.1 166

Ingratitudo ex ſuperbia maxime prouenit. Et immemorem beneficij omnes oderunt.in 5.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 162

Ingratitudo, quid.in 5.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 eo.

Inhabilis coniunctus cum habili, proſequitur quod per ſe conſequi non poſſit.in 4.art.8.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 237

iniuria filio facta patri videtur facta.in 5.art.2.q.prin.1.par.2.libr numero 9 7.

iniuria illata ab aliquo de vniuerſitate, non dicitur illata ab vniuerſitate ipſa nec delinquere illa dicitur.in 15.art.7.q prin.1.par.1.lib. numero 18 70

Innocentius canonum pater.in 9.artic.1.q princip.2.par.2.libr.numero 14 120

inops, vnde dicatur.in 2.art.3.q.prin.2.par.3.lib.nu.3 13

inops, vnde dicatur. Et ſumma paupertas.in 3.art.3.q.prin.2.par. 1.lib.num.1 14

inquirens obiicere poteſt contra præſentatum & præſentantes in 13. art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 189

iracundia facit reuocare contractum, & uotum impedit. in 6.arti.9. q.prin.2 par.2.lib.nu.2 194

Is, cui mandatur aliquid, ſi facit contra formam, valet eo caſu, quo forma traditur alias habenti poteſtatem.in 4.arti.10.q.prin.3.par.2. lib.num.1 248

inſolidum, verb.quid operetur in conſtitutione duorum procuratorum in 5.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 33

inſtallatio ad quid fiat.in 7.art.11.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 252

inſtallatio verb.importat veram & realem poſſeſſionem.in 12.arti.1. q.prin.1.par.2.lib.nu.31 6

inſtitutio, quid.in 1.art.11.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 250

inſtitutio quid proprie.in 3.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 20

Inſtitutio, quid.in 1.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 205

Inſtitutio alia generalis, alia ſpecialis.in 1.artic.1.q. prin.3.par.2.lib. numero 7 eod.

inſtitutio cadit in locis in quibus præſentatio. in 18.ar.1.q.prin.3.par. 2.lib.nu.1 210

inſtitutio cauſa cognitionem requirit, alioqui nulla.in 4.ar.11.q.prin. 2 par.2.lib.nu.2 202

inſtitutio clandeſtine facta, an teneat.in 13.art.11.q.prin.3.par.2.li. numero 1 253

inſtitutio competit abbati in eccleſiis pleno iure ſibi ſubiectis. in 17. art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 210

inſtitutio conditionalis iuncta cum iure accreſcendi tranſmittitur ad hæredes.in 6.art.1.q.prin.1.par.1.lib.num.19 7

inſtitutio an peti poſſit antequam petatur alterius præſentationis caſſatio. Et nu.2.in 10.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 188

inſtitutio confert omne ius inſtituto, præſentatio vero nullum ius præſentato tribuit. Et quid de electio. in 2.art.8.q princ.1.par.2.libr. numero 10 83

inſtitutio dat plenum ius in iure patro.in 3.art.1.q.prin.1.par.2.lib. numero 3

inſtitutio & confirmatio in quibus differant.in 12.artic.1.q.princ.1. par.2.lib.nu.17 5

inſtitutio fieri poteſt ab epiſcopo, ſine patroni præſentatione, propter ſcandalum uitandum.in 8.art.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 224

inſtitutio quandoq. capitur pro collatione libera.in 12.art.2.q.prin.1. par.2.lib.num.16. 5

inſtitutio quo caſu dicatur potius donatio, quam præſentatio.in 3.ar. 1.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 2

inſtitutio an in quocunque loco poſſit fieri.in 10.art.2.q.prin.3.par. 2.lib.num.1 217

inſtitutio an poſſit fieri extra territorium, in 21.art.2.q.princ.3.par. 2.lib.num.1.& 7 eod.

inſtitutio an poſſit fieri ante præſentationem.in 1.art.2.q.prin.3.par. 3.lib.num.1 211

inſtitutio an ultietur in totum, an ſolum quo ad uocatos, caſu, quo requiritur ſpecialis citatio de pluribus, & aliqui fuerunt citari, & aliqui non.in 20.art.6.q prin.2.par.2.lib.nu.1 171

inſtitutio an ualidet præſentationem inualidam & quid de confirmatione.in 12.ar.11.q.prin.3.par.2.lib.num.1 293

inſtitutio cur dicatur translatio non libera.in 2.art.1.q.prin.3.par.2. lib.num.1 205

inſtitutio & confirmatio facta per errorem, ex perſona confirmantis, vel inſtituentis, vel non canonice, an teneat.in 13.art.2.q.princip.3. par.2.lib.num.5 218

Inſti-

Inſtitutio, & inueſtitura an differant. Et unde dicatur inſtitutio. ibid. numero 2 eod.
Inſtitutio in cauſa beneficiali requirit ſaltem iudicij ordinem. in 6 art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 138
Inſtitutio facta ab epiſcopo, alteri, quam patrono, & præſente & eum contradicente, an valeat. ibi. nu. 8. & 20 212
Inſtitutio facta ab ipſo epiſcopo alteri quam patrono, an valeat. ibid. numero 2 211
inſtitutio facta ad præſentationem factam per patronum excommunicatum, ſiue laicum, ſiue clericum, nulla eſt. in 4. ar. 3. q. princip. 3. par. 2. lib. nu. 2 221
inſtitutio facta a iudice delegato, valet conſentiente habente inſtituendi ius, Et idem, ſi non contradicat. & nu. 6. in 9. artic. 1. q. princ. 3. par. 2. lib. num. 5 207
inſtitutio facta per epiſcopum ſpreto patrono, tenet, quando patronus non poſſet præſentare quem vellet, etiam ſi vocaretur. in 2. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 10 214
inſtitutio facta per epiſcopum ſpreto patrono, an poſſit reuocari per vicarium generalem, & præſentatus a patrono, ab eo inſtitui. in 3. ar. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 114
inſtitutio facta per epiſcopum, valida, non poteſt reuocari per eius vicarium generalem. ibid. nu. 4 215
inſtitutio facta per errorem, qualiter accipendi. ibi. nu. 3 218
inſtitutio facta per ſimoniam, an teneat. in 15. art. 2. q. prin. 3. par. 2. li. numera 1 eod.
inſtitutio ſimoniace facta, non tenet. in 16. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 1 eod.
inſtitutio facta ſine præſentatione, patroni, illo ſpreto, an teneat, vel ſit irritanda, vel ſit irrita ipſo iure declaratur. in 2. art. 2. q. princi. 3. par. 2. lib. num. 2 211
inſtitutio fieri poteſt die feriato, dummodo, fiat abſolute, extra ſententiam. in 9. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 217
inſtitutio licet aliquando ſpectet iure ſpeciali ad inferiorem, iure tituli tamen authorizabilis inſtitutio ad epiſcopum ſpectat in 3. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 247
inſtitutio multis modis accipitur. in 1. artic. 1. q. principa. 3. par. 2. lib. numero 2 205
inſtitutio non eſt ipſo iure nulla, inſtituto ab epiſcopo præſentato per aliquem non patronum. in 2. ar. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 212
inſtitutio non tranſit in rem iudicatam. quo ad inſtituentem. in 13. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 218
inſtitutio non valet facta in capituli abſentia, vbi eius præſentia eius neceſſario requiritur. in 4. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 206
inſtitutio, & omnis iuriſdictio epiſcopalis per epiſcopum præſcribi poteſt per clericum in 10. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 217
inſtitutio omne ius tribuit. præſentatio ſecus. in 5. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 188
inſtitutio omnium eccleſiarum ſpectat ad epiſcopum. in. 3. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 206
inſtitutio, eſt quid maius quam præſentatio. in 1. art. 7. q. prin. 3. part. 1. lib. nu. 6 163
inſtitutio, verb. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 32 94
inſtitutio plus quiddam eſt, quam præſentatio. in 14. art. 2. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 2 11
inſtitutio per metum facta, non valet non tamen vitiat ſpontaneam præſentationem. in 14. art. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 218
inſtitutio per quem fieri debeat. in 3. art. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu 4. 221
inſtitutio poteſt delegari ſpecialiter, etiam, ante vacationem. Et quid ita. in 6. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 207
inſtitutio poteſt pertinere ad inferiorem epiſco. ex diſpoſitione fundatoris in limine fundationis, cum epiſcopali conſenſu. in 10. artic. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 208
inſtitutio præſentari. Iudicis officia petitur. in 5. art. 8. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 1 188
inſtitutio qualiter fiat in 1. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 250
inſtitutio quo caſu teneat ſine edicto & inſtitutione particulari. in 22 art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 173
inſtitutio quomodo hodie irritetur. in 9. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 2 52
inſtitutio ſeu collatio debet fieri in caſu, quo illa poteſtas cum qualitatibus requiſitis ad inſtitutionem & naturam beneficy. in 13. arti. 7. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 2 236
inſtitutio ſeu collatio epiſcopi probatur per literas ipſius, & etiam per teſtes. in 3. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 251
inſtitutio & confirmatio facta per errorem, non tenent, & inſtitutus et confirmatus ſunt remouendi. in 13. artic. 2. q. prin. 3. par. 2. libr. numero 1 218
inſtitutio & confirmatio a pari procedunt. in 13. ar. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 eod.
inſtitutio & confirmatio, quid differant. in 2. art. 1. q. prin. 3. par. 2. li. numero 4 206
inſtitutio, ſeu confirmatio, ad electionem ſeu præſentationem nullam, nulla eſt. in 6. art. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 22
inſtitutio ſeu confirmatio dicitur habere vim diffinitiua, contradictore apparente, & interueniente cauſæ cognitione. Et quid, ſi eſt diſcuſſum negotium cum vera cauſa cognitione. ibid. nu. 2 eod.
inſtitutio ſeu confirmatio facta non vocatis coelectoribus, ſeu compræſentato & oppoſitore cum conſtaret eos ius habere an ualeat. in 13. art. 6. q. prim. 2. par. 2. lib. nu. 1 70
inſtitutio ſeu confirmatio facta ante lapſum termini appoſiti in edicto, non valet, nemine tamen comparente, validatur, prout ex nunc, nō prout ex tunc. in 25. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 174
inſtitutio ſeu confirmatio per iudicem reuocari non poteſt per iudicem. in 4. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 3 202
inſtitutio ſeu inueſtitura an probari poſſit per teſtes, abſque ſcriptura. quid de gratia Apoſtolica. in 3. artic. 11. q. prin. 3. par. 2. libr. numero 1 250
inſtitutio ſine præſentatione, nulla. in 7. art. 2. q. princip. 3. par. 2. libr. numero 1 eod.
inſtitutio ſeu confirmatio quomodo habent naturam ſententia interlocutoria vel diffinitiua. in 4. artic. 11. q. princip. 1. par. 2. lib. numer. 1. & 6 202
inſtitutio ſeu confirmatio an valeat, non facta diſcuſſione negotii electionis, ſeu præſentationis. in 28. art. 6. q. princi. 2. par. 2. libr. numero 1 175
inſtitu. ſine edicto, nulla eſt ipſo iure. ibi. in 2. q. princ. 3. par. 2. libr. numero 2 211
inſtitutio tribuit omne ius. in 2. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 160
inſtitutio, verb. quos, quæ & quot comprehendat. in 1. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 205
inſtitutio autorizabilis, per quam fit traditio curæ animarum poteſt etiam per inferiorem præſcribi. in 3. artl. 9. q. prin. 1. par. 1. libr. numero 23 92
inſtitutio vel confirmatio canonica quæ dicatur. in 3. art. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 32 94
inſtitutio & admiſſio qualiter differant. in tra. Roc. de Cur. nu. 12 2
inſtitutio & confirmatio in quibus differant. ibi. nu. 11 eod.
inſtitutio canonica quæ dicatur. in tra. Roc. de Cur. nu. 84 68
inſtitutio facta ab epiſcopo de præſentato à patrono excommunicato an ualeat. in trac. Roc. de Cur. nu. 22 20
inſtitutio facta ab epiſcopo ad petitionem eius qui aſſerit ſe patronū emiſſa dicto publico an valeat. in tra. Roc. de Cur. nu. 51 22
inſtitutio facta ad præſentationem nō veri patroni an reuocari debeat. ibid. num. 51 eo.
inſtitutio facta ſine præſentatione patroni eſt ipſo iure nulla. in tra. Roc. de Cur. num. 2 6
inſtitutio illegitime facta quando tranſeat in rem iudicatam. in tracta. Roc. de Cur. nu. 50 22
inſtitutio poteſt fieri per legatum de latere ſpreto patrono eccleſiaſtico. in trac. Roc. de Cur. nu. 41 21
inſtitutio an poſſit fieri ſine præſentatione. in 6. par. tract. Pau. de Cita nu. 53 65
inſtitutio an competat ſolo epiſcopo. in tra. Roc. de Cur. nu. 65 24
Inſtitutio quando per ſententiam irritetur. in tracta. Roch. de Cur. numero 2 6
inſtitutio quæ ſit ſuper præſentatione quæ ſit. in trac. Roch. de Cur. numero 70 24
inſtitutio quomodo declaretur eſſe nulla. ibid. nu. 2 6
inſtitutio quibus competere dicatur. in tra. Roc. de Cur. nu. 64 24
inſtitutionis ius quaſibile eſſe priuilegio. in 3. art. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 21 92
inſtitutionis cauſa poteſt perſequi per procuratorem, qui procurator poteſt eſſe etiam laicus & nu. 3. in 4. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 2 188
inſtitutionis nomine venit confirmatio et collatio per abuſum. in 6. par. trac. Pau. de Cita. nu. 83 68
inſtitutionis, ſeu confirmationis ſententia tranſit in rem iudicatam ſi non appelletur. in 6. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 203

Inſti-

Inſtitutiones ſpecie ſunt plures in 1.ar.11.q.prin.2.par.2.li.n.4. 250

Inſtitutionis tempus cum limitatum non reperitur arbitrarium eſſe debet.in 6.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 216

Inſtitutionem ſolo uerbo fieri poſſe,ſed etiam actualitatem in inueſtitura conſiſtare.in 1.art.11.q.prin.3.par.2.lib.nu.6 251

Inſtitutionem ſine præſentatione non poteſt facere epiſcopus regulariter.in trac.Roc.de Cur.nu.1 6

Ad inſtitutionem qualiter procedi debeat.in 20.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 220

Inſtitutione facta ſequitur quaſi poſ.in tra.Roc.de Cur.nu.36 21

Inſtitutione facta per epiſcopum, an non poſſit ſe de ea intromittere eius vicarius,ſine ſpeciali & expreſſa commiſſione epiſcopi in 3.arti.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 215

In inſtitutione an debeant præferri præſentati à nobili literato ſene, præſentato ab ignobili illitcrato,& iuuene,data paritate in cæteris.in 18.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 230

In inſtitutione præfertur idoneus de familia præſentantis idoneiori,cæteris,paribus.in 16.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.7 229

In inſtitutione an præferri debeat præſentatus à parte, In qua eſt patronus clericus præſentato à parta,in qua non eſt patronus clericus cæteris paribus.in 17.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 230

In inſtitutione,ſenior præferendus eſt iuueni,data paritate in cæteris.in 13.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 229

In inſtitutione cæteris præferendus eſt conſtitutus in dignitate, ibid. numero 2 eod.

Inſtitutione omne ius tribuitur in præſentato per clericum atq; in præſentato per laicum.in 1.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.7 168

Inſtitutus in eccleſia,nulla conſuetudine,vel ſtatuto poteſt remoueri.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 87

Inſtitutus in re certa,ſuccedit in iure patronatus,cum inſtituto in uniuerſo.in 16.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.3 137

Inſtitutus in re certa,puta in villa,in qua eſt ius patronatus,etiam dato cohærede uniuerſali,acquirit ius patronatus ipſe,et non hæres uniuerſalis.ibid.nu.4 eo.

inſtitutus in re certa,ſi moritur antequam acceptet,tranſmittit ad ſuos hæredes,ſicut legatarius tranſmittit legata.ibid.nu.4 eo.

inſtitutus in re certa,puta in uilla,in qua eſt ius patronatus,etiam dato cohærede vniuerſali,acquirit ius patronatus ipſe, & non hæres vniuerſalis.ibid.nu. 14 138

inſtitutus in re certa dato cohærede vniuerſali repudiante hæreditatẽ, acquirit quamuis patron.ibid.nu.15 eod.

inſtitutus in re certa,ſuccedit patri in emphyteoſim,ſi eſt conceſſa ſibi & filijs Secus,ſi ſibi hæredibus.in 16.artic.2.q.prin.2.par.1.libr. numero 11 137

inſtitutus in re certa, venit ex ſucceſſione,licet dicatur legatarius.ibidem.nu.11 eod.

inſtitutus in re certa,repudiante vniuerſali hærede,admittitur in totam hæreditate.ibid.nu.12 138

inſtitutus a bone fidei poſſeſſore,non debet amoueri etiamſi conſtet poſt modum de iure proprietarij.in 9.artic.3.q.principa.1.par.2.libr. numero 3 20

inſtitutus ab habente ius inſtituendi, ſpreto patrono eſt remouendus.in 2.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 211

inſtitutus adminiſtrare poteſt,tranſlata in eum poſſeſſione per inſtitutionem vel per inueſtituram. Secus,non tranſlata poſſeſſione. Et quid,ſi conſuetudo alias ſe habet.in 7.artic.11.q.princip.3.par.2.libr.num.1 252

inſtitutus ad præſentationem veri patroni, licet non ſit in poſſeſſione præſentando,remoueri non debet,ex quo alius non eſt in poſſeſſione.in 7.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 10

inſtitutus celebrare debet in altari ſeu capella beneficij, nec compelli poteſt per epiſcopum ſeu capitulum alibi celebrare.Fallit pro aliqua vice,cum conſenſu tamen patroni,& non pro neceſſitate vel utilitate eccleſiæ.in 6.art.6.q.prin.3.lib.nu.2.3.& 4 27

inſtitutus in re certa dato cohærede vniuerſali an & quando ſuccedat in iure patronatus,ubi quod non ſuccedat num.6.& limit.nume.9.in 17.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 136

inſtitutus in re certa habatur loco legatarij.ibid.nu.2 137

Inſtitutus habetur tanquam rector vel capellanus in poſſeſſione rectoria vel capellæ in trac.Roc.de Cur.nu.37 21

inſtitutus ad præſentationem malæ fidei poſſeſſoris,conſtito de mala fide,& euicto iure patronatus per patronum,an moueri debeat.in 2.art.3.q.prin.1.par.2.li.nu.1.6.& 7 15

inſtitutus renuntiare non poteſt ſine inſtituente.in 9.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 164

inſtitutus ſemel poteſt iterum inſtitui.Et id quomodo.in 18.artic.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.1.& 3 218

inſtitutus ſeu confirmatus,ſciens vocationes,de quibus.in c.ſi. de ele. lib.6.non eſſe factas,ſi adminiſtrat,incurrit pœnam auaritiæ.eo.ti.& lib.in 22.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 170

inſtitutus an poſſit renuntiare beneficio ſine patrono.in 5.ar.5.q.prin.3.lib.nu.1 23

inſtituendus eſt bonus præſentatus a maiori parte,reiecto meliori præſentato a minori parte.in 4.art.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 223

inſtituẽdus debet eſſe præſens.in 1.art.4.q.prin 2.par.2.li.nu.1 156

inſtituendus eſt præſentatus à matre tutrice trium pupillorum,potius, quã præſentatus ab alio pubere.5 2.ar.6.q.prĩ.3.par.2.li.n.2 233

inſtituendus erit idoneior duobus præſentatis altero idoneiore exiſtente quod procedit ante factum,ſecus poſt factum.in 2.art.5.prin.3.par.2.lib.nu.1.& 2. 225

inſtituendus ne ſit, qui præſumptiue fuit canonice inſtitutus.& in 2.art.3.q.prin.3.par.2.lib.nu.1.& 3 221

inſtituendus ne ſit potentior alio præſentato, data paritate in cæteris.& nu.6.in 10.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 228

inſtituendus ne ſit potius ſemper bonus,quam qui ſemel deflexit à bono,& poſt modum ad bonam frugem redit.& nu.4.in 14.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 229

inſtituendus qualis ſit in ciuitate,neceſſitata eccleſia vrgente.in 11.arti.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 228

inſtituendus quis debeat ex duobus præſentatis,altero a proprietario qui non eſt in poſſeſſione,alio à malafidei poſſeſſore.in 8.artic.6.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 234

inſtituendus uter ſit ex duob. præſentatis,alter à patrono,alter à bone fidei poſſeſſore.in 7.art.6.q.prin.3.par.2.li.nu.1 eod.

inſtituendi autoritas an poſſit cuiuis concedi ſeu committi.in 5.art.1.q.prin.3.par.2.lib.num.3 206

inſtituendus non poteſt grauari per patronum, uel alium, ad quotidie celebrandum.in 3.art.1.q.prin.3.lib.nu.4 5

inſtituendus ius quando alius quam epiſcopus habet præſumendum eſt illum habere ex aliqua cauſa rationabili, uel ex beneficio collato ipſi eccleſiæ.in 40.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 147

inſtituendi ius habentes duo inſolidum,quis eorum præferendus.in tra. Roc.de Cur.nu.97 16

inſtituendi ius an tranſeat ad religioſos,exemptos,tranſlato in eos iure patro.aliquo legitimo titulo.in 16.ar.1.q.prin.3.li.nu.1 210

inſtituendi ius competere poteſt etiam inferiori,& ſimplici laico.in 11.art.7.q.prin.3.par.2.lib.nu.7 235

inſtituendi epiſcopos ius quis habeat, ſi eccleſia eſt in confinibus duarum diœceſum.in 8.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 207

inſtituendi ius habet capitulum ſede vacante,ſeu eius uicarius.in 7.ar.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 eod.

inſtituendi ius poteſt competere inferiorib.prælatis, ac etiam clerico ex priuilegio,præſcriptione,conſuetudine & ſtatuto.& nu.2.4.in 10.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 208

inſtituendi ius habens,illud non debet amittere ſine culpa.in 11.arti.7.q.prin.3.par.2.lib.nu.4 235

inſtituendi ius poſſe ſpectare prælato inferiori ſeu clerico,non tamen ius deſtituendi.ibid.nu.3 208

inſtituendi ius quo caſualicui competat, non tamen deſtituendi ius.in 14.art.1.q.prin.3.par.3.lib.nu.2 209

inſtituendi ius quamuis poſſit ad inferiorem ſpectare, non tamen per hæc habebit ius inſtituendi.in 6.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1.167.

inſtituendi poteſtas tranſit in generali commiſſione viſariatos.in 8.ar.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 158

inſtituendi ius,ſtricte & large accipitur,non ſecus,quam ius patronatus,& præſentandi in 15.art.1.q.prin.3.par.2.li.nu.2 210

inſtituendi poteſtatem habens.ſine iure ſpeciali prouidere debet eccleſiæ in caſibus,in quibus fit deuolutio ad habentem.in 11.ar.7.q.prin.3.par.2.lib.nu.1.& 2 235

inſtituendi ſeu conferendi praxis.in 4.art.11.q.principa.3.par.2.libr. numero 2 251

Ad inſtituendum non reperitur tempus ſtatutum.in 23.art.3.q.prin.2.par.2.lib.num.1 125

inſtitui duo non poſſunt ad eandem eccleſiam,in eod.tit.in 2.art.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 169

inſtitui debet idoneior de duob.præſentatis altero exiſtente idoneo,altero idoneiore.in 26.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 186

inſtitui debet ex duobus præſentatis,altero idoneo de loco,& forenſi ido-

Idonelore, idoneus de loco. in 5.q.prin.3.par.2.li.nu.1 227
Inſtitui debet patronus præſentatus medietate cetus patronorum, reiecto extraneo præſentato ab alia medietate. in 7.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 eo.
Inſtitui debet prius idoneus præſentatus ex duobus altero idoneo, altero vero non cumulatiue præſentatis. in 27.art.7.q.princ.2.par.2.lib.num.2 186
Inſtitui debet potius nobilis, quam plebeius, cæteris paribus. in 9.ar.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 227
Inſtitui per epiſcopum poteſt ſine præſentatione patronorum, eis negligentibus in præſentando, intra tempus eis datum ad præſentandum. in 4.art.7.q.prin.3.par.2.li.nu.1 235
Inſtitui an & quando poſſit inſtitutus à minori parte. in 5.arti.4.q.prin.3.par.2.li.nu.2 223
Inſtitui quis debeat à præſentatis duobus procuratoribus ad præſentandum conſtitutis. in 5.ar.6.q.prin.3.par.2.li.nu.1 234
Inſtitui quis debeat ad beneficium patronatum. in 1.art.3.q.princ.3.par.2.li.nu.1 220
Inſtitui quis debeat præſentatus à patrono vel præſentatus ab eius procuratore. remiſſ. in 4.art.6.q.prin.3.par.2.li.nu.1 234
Inſtitui quis debeat ex duobus æqualiter à pluribus patronis præſentatis, vnus de ſanguine fundatoris. ſeu ipſorum patronum & alius extraneus. in 4.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.1.7.& 10 226
Inſtitui quis debeat ex duobus præſentatis à bona fidei poſſeſſore, & altero mala fidei. remiſſ. in 6.art.6.q.prin.3.par.2.nu.1 234
Inſtitui quis debeat, primo præſentatus coram vno, an ſecundo præſentatus coram alio epiſcopo, ambobus habentibus ius inſtituendi inſolidum. remiſſ. in 22.ar.4.q.prin.3.par.2.li.nu.3 224
Inſtitui quis debeat, præſentatus à pupilla maiore ſeptennio an præſentatus ab eius tutore. in 1.ar.6.q.prin.3.par.2.li.nu.1.& 3 233
Inſtitui quis debeat ab vxore, an præſentatus à viro in iurepatronatus tranſeunte cum dote vel quòd vxor aliundè habet & nu.16. in 3.art.6.q.prin.3.par.2.li.nu.1 eo.
Inſtitui an poſſit per epiſcopum, ſine patroni ſcient indignum præſentatione. remiſſ. in 3.ar.7.q.prin.3.par.2.li.nu.1 234
Inſtitui an & qualiter clericus forenſis. in 17.ar.2.q.princip.3.par.2.lib.num.1 218
Inſtitui non poteſt extraneus duobus ab vno patrono præſentatis variando exiſtentibus æqualis meriti. Et idem duobus à pluribus patronis æqualiter præſentatis, æqualis meriti exiſtentibus. in 1.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.3 225
Inſtitui non poteſt indignus, nel wlliter præſentatus, eoſque inſtituens, puniendus eſt. in 3.ar.3.q.prin.3.par.2.li.nu.1.& 4 221
Inſtitui non poſſunt plures in vno beneficio. in 6.ar.2.q.princ.2.2.par.2.lib.nu.2 137
Verba inſtituo hæredem quid importent. in 16.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.num 1 136
Inſtituere an poſſit delegatus, cui facta fuit delegatio à Papa. ut ad præſentationem eius, quem nouerit patronum, ordinet eccleſiam. in 9.art.1.q.prin 3.par.2.li.nu.1 207
Inſtituere an dicatur ſolus epiſcopus præſentatis duobus accumulatiuè à patrono, & in alijs caſibus, in quibus epiſcopus eligit. in 8.ar.7.q.prin.3.par.2.li.nu.1 235
Inſtituere an poſſit Iudex delegatus, propter negligentiam habentis inſtitutionem. in 9.ar.1.q.prin.3.par.2.li.nu.7 207
Inſtituere habens, an & quando habeat electionem inſtituendi quem voluerit. in 25.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.1.& 3 185
Inſtituere habens, debet eſſe Iudex inquiſitionis de præſentato & inſtituendo. Et quo illa ipſa diſcuſſio fieri debeat. & 4. in 12.ar.8.q.prin.2.par.2.li.nu.1.& ſeq. 189
Inſtituere habens debet admittere præſentationem factam per patronos, & per præſentatum acceptatum qualificatiuè, cū adiectione, ſi & inquantunque de iure &c. Et quid hæc ipſa verba operentur. in 1.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 165
Inſtituere habens negotium diſcutere debet, etiam nullo contradictore apparente. in 11.ar.8.q.prin.2.par.2.li.nu.1 189
Inſtituere habens termino edicti elapſo, nullo comparente, debet præfigere terminum competentem præſentantibus, & præſentato ad producendum eorum iura, & dare coadiutorem Curiæ, qui habeat opponere contra prædictos ibidem, nu.2. eo.
Inſtituere habens poteſt admittere patronos ad præſentandum, ex vrbanitate, tempore elapſo, in 22.ar.6.q.nu.4 173
Inſtituere habens, quomodo præſentationem debeat admittere. in 1.ar.8.q.prin.2.par.2.li.nu.2 187
Inſtituere habens ſeu confirmare, non poteſt procedere ad citationes, niſi electione, vel præſentatione perfecta, in 17.ar.6.q.prin.2.par.2.lib.num.2 172
Inſtituere habens ſi nolit præſentatum admittere, quis teneatur eius malitiam probare. in 18.q.prin.2.par.2.li.nu.1 191
Inſtituere habenti an competat optio inſtituendi idoneum, quando compræſentatus eſt inidonior. in 26.artic.7.quæſt.princip.2.par.2.lib.numero 1.& 5 185
Inſtituere habenti quid agendum & obſeruandum. in 1.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 165
Inſtituere qui poſſint. in 17.ar.1.q.prin.3.par.2.li.nu.3 210
Inſtituere verb. quomodo accipiendum. in 2.ar.2.q.principa.1.par.2.lib.nu.26 211
Inſtituere ſeipſum nemo poteſt. in 2.art.8.quæſt.princip.1.par.1.lib.numero 10 83
Inſtituere quomodo differat ab inueſtire & conferre. in 6.par.tra.Pa.de Cit.ad.nu.82 68
Inſtituere præſentatum an poſſit epiſcopus extra territorium ſuum. in tract.Roch.de Cur.nu.71 24
Inſtituens ignorans eccleſiam habere patrono, inſtitutio eſt nulla. in tract.Roch.de Cur.nu.2 16
Inſtituens de ignoto præſentato inquirit, non de noto. in 11.ar.8.q.prin.2.par.2.li.nu.3 189
Inſtrumentum confectum à duobus notarijs, altero bone altero male fidei, ſuſtinetur propter notarium fidelem. in 12.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 22
Inſtrumentum fundationis & alia ſcriptura facientes pro iurepatronatus pote pœnes extraneum, faciunt præſumi iuſpatronat. fundatum, per ipſum primum, eſſe deuentum ad modernum. in 4.ar.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.12 197
Inſtrumentum donationis iuriſpatronatus factum clericis vel laicis, quibus verbis conficiatur. in 7.ar.4.q.prin.2.par.1.li.nu.1 152
Inſtrumento faciens mentionem de alio, non creditur, niſi aliud originale moſtretur. in 4.artic.10.q.prin.2.par.2.li.nu.7 196
Inſtrumenta communia apud digniorem eſſe debent. in 4.ar.10.q.prin.2.par.2.li.nu.12 197
Inſtrumenta communia, apud quem ſint aſſeruanda. in 5.ar.4.q.prin.3.lib.num.2 20
Inſtrumentorum repreſentatio quando, & per quos facienda ſit. in 3.art.4.q.princip.2.par.2.li.nu.2 156
Intellectus ad clemen. plures. de iurepat. in 12.art.1.q.prin.1.ar.1.lib.numero 5 21
Intellectus ad c. ex inſinuatione, extra de iurepatro. in 12.ar.1.q.prin.2.par.1.li.num.2 114
Intellectus ad c. cura extra de iurepatron. in 11.artic.1.q.prin.2.par.1.lib.num.6 eo.
Intellectus ad c. quia clerici, extra de iurepatron. in 2.ar.5.q.prin.2.par.2.li.nu.2 160
Intellectus ad c. non eſt putanda.1.q.1. in 10.artic.8.quæſt.prin.1.par.1.lib.num.11 76
Intellectus ad c. cum apoſtolica de his, quæ fiunt à prælat. in 9.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.6 111
Intellectus ad c. filijs 16.q.7.& nu.28. in 1.artic.2.q.princ.2.par.1.li.num.14 130
Intellectus ad c. nullus, extra de iurepa. in 14.art.1.q princip.2.par.1.lib.num.4 116
Intellectus ad cap. nullus. de iurepatronat. in 20.art.1.q.prin.2.par.1.lib num.6 122
Intellectus ad cap. de monachis, de iure præben. & clemen.1. de iurepatrona. ibid. num.6 22
Intellectus cap. quoniam. de ſententia excommu. lib.6. in 10.arti.7.q.prin.1.par.1.li.nu.5 66
Intellectus ad c. querimoniam, extra de. in 36.ar.2.quæſt.prin.2.part.1.lib.num.7 145
Intellectus ad c. querelam. de electio. in 5.art.10.q.princ.1.part.1.lib.numero 38 101
Intellectus ad leg. final. C. communia. prædior. fictio duo extrema habilia debet habere. 27.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.7 119
Intellectus ad l. ſi mercedem. §. ſi cum mercedem. ff. de priuileg. credit. in 17.ar.5.q.prin.2.par.1.li.nu.2 158
Intellectus & declaratio ad uerba Ioan. Cal. in conſi.9. in 15.artic.7.q.prin.1.par.1.li.nu.20 70
Intellectus ad c. decernimus.16.q.7. in 2.artic.quæſt.princ.3.part.2.lib.num.6 212

Intellectus ad c.ſuper eo.extra de offic. deleg.in 9.art.2.q.prin.3.par. 2.lib.num.3 207

Intellectus c.quorundam. de electio.lib.6.in 20.art.7.q.prin.1.par.2. lib.num.1 70.

Intellectus ad c.quod in dubijs. de renunt.in 7.art.4.q.princ.2.par.2 lib.num.3 158

Intellectus ad c.querimoniam, extra de iurepatr. in 4.ar.2.q.prin.3. par.3.lib.num.2 215

Intellectus ad c.illud,extra de iurepatr.in 2.ar.quaſt.prin.3.part.2. lib.num.3.& 5 231

Intellectus ad c.cum Bertoldus. c. conſultationibus.c.illud.de re iudicat.in 19.ar.3.q.prin.1.par.2.li.nu.1 27

Intellectus ad c.monaſterium. 17.q.7.in 3.artic.9.quaſt princ.1.par. 2,lib,num.17 106

Intellectus ad c.ſignificaſti extra de iurepatron.in 24.ar.7.q.prin.1. par.2.lib.num.8.& 14 75

Intellectus ad c.cum in tua.qui matrimo.accuſa.poſſ.in 7.ar.1.q.prin. 2.par.2.lib.num.2 174

Intellectus ad c.conſtitutas,de praben.in 3.ar.4.q.prin.1.part.2.lib. numero 2 31

Intellectus ad c.3.extra,de iurepatron.in 8.art.2.q.princip.2.par.2. lib.num.12 140

Intellectus ad c.caterum.c.nobis.extra de iurepatron.in 1.artic.5.q. prin.1.par.2.li.nu.10.& 12 39

Intellectus ad c.cum Bertoldus.extra,de re iudic.in 2.ar.1.q.prin.3. par.2.lib.nu.31 214

Intellectus ad clemen.plures.§ quibus de iurepatronat.in 8.art.3.q. prin.2.par.2.lib.nu.6 153

Intellectus ad dictum Baldi in l.1.ff de ſenat.ſcilicet praferendum pręſentatum maſculo praſentato a fœmina in inſtitutione,cateris paribus.in 10.art.q.prin.3.par.2.li.nu.7 231

Intellectus ad c. vnicum de iurepatrona.lib.6.in 1.ar.1.q.princip.2. par.2.lib.num.3 114

Intellectus ad c.3.c.cum propter.& c.cum ęc.extra de iurepatro.in 9. art.1.q.prin.2.part.2.li.nu.3 119

Intellectus ad c.ex inſinuatione, extra de iurepatro. in 6.ar.1.q.prin. 1.par.2.lib.nu.4 3

Intellectus ad c.cum autem in fi.de iurepatrona. in 19.art.7.q.princ. 2.par.2.lib.num.2 183

Intellectus ad §.cum vero,c.1.extra,ne ſede vacan. in 14.ar.2.q.prin. 1.par.2.lib.num.7 12

Intellectus ad §.nunc autem.25.diſtinct.in 23.art.9.q.prin.1.par.2. lib.num.5 99

Intellectus ad regulam,non firmare.de regul.iur.li.6.in 2.artic.2.q. prin.3.par.2.li.nu.29 214

Intellectus ad c.poſtulaſti.extra de iurepatron.in 6.ar.5.q.prin.3.li. numero 10 24

Intellectus ad titul.de prabend.in 1.artic.11.quaſt.princ.3.par.2.lib. numero 5 250

Intellectus & caſus c.poſtulaſti,extra,de iurepatr.in 8.ar.5.q.princ. 3.par.2.lib.nu.1 227

Intellectus ad c.pia mentis.& c.frigentius.16.q.7.in 1.ar.1.q.prin.3. lib.num.8 4

Intellectus ad c.tua de his,qua fi.à prælat.in 9.art.2.q.princip.3.lib. numero 10 10

Interdictus ab aliquo actu reſpiciēte diuina,dicitur, ab omni alio acta, qui in eo includitur,interdictus, vel ab eo, qui ſine eo actu interdicto exerceri non poteſt.in 3.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 88

Interdictus vel prohibitus à maiori,non intelligitur prohibitus à minori ibid.nu.7 eo.

Interdictum non ſeruantis pœna.& nu.11.12. in 3.art.9.q.princ.1. part.2.lib.nu.8 89

Interdictum eccleſiaſticum ſimilitudinem habet cum excommunicatione.in 3.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.2 88

Interdictum latum contra populum, clerum, non afficit,nec e contra.in 4.art.1.q.prin.3.lib.nu.2 5

Intereſſe peti poteſt ab illo, cuius facta aliquis eſt laſus, conſiderata aquitate canonica.in 21.ar.8.q.prin.2.par.2.li.num.2 192

Interfecto quopiam è pluribus, nec conſtat à quo,omnes debent promoueri.in 4.ar.6.q.prin.1.par.1.li.num.15 58

Interpretatio in dubio facienda eſt,vt actus valeat potius, quam pereat.in 22.ar.7.q.prin.2.par.2.li.nu.3 184

Interpretatio larga facienda eſt in fauorabilibus.in 16.art.2.q.prin.1. par.2.lib.nu.4 13

Interpretatio lata eſt fienda in iurepatronatus.in 4.part.tract.Peri de Cutad.num.4 58

Interpretatio mitior eſt aſſumenda in dubijs & incertis.in 5.ar.2.q. prin.1.par.2.li.nu.8 18

Intimatio omnis,qua obligat ad aliquid praiudiciale, debet fieri in ſua forma.in 11.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.6 169

Intitulatio facta coram patrono praſente,et tacente,ei non nocet.in 6. art.5.q.prin.3.li.nu.2 23

Intitulatio fieri poteſt per ſolum presbyterum parochialem,vt ille ordinatus viuat in illa eccleſia, & hoc etiam inuito patrono, eiſ tamen non praiudicatur.in 6.art.5.q.prin.3.li.nu.3 eo.

Intitulationis materia.in 6.art.5.q.prin.3.li.nu.12 24

Intitulatus praſentatus ab vno ex duobus patronis, & extraneus ab altero patrono compreſentato, eiecta eſt pręferendus in inſtitutione, in 8.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.2 227

Intitulatus pręſentatus praferetur non intitulato.in tract.Roch.de Cur. numero 62 25

Intitulatus per rectorem,patrono conſentiente, poteſt per eum remoueri rectore mortuo.in 6.ar.5.q.prin.3.lib.nu.16 24

Intitulari poteſt aliquis per rectorem in ſua eccleſia,patrono etiam inuito, qua conſentiente, praſentari debet per eum mortuo rectore de honeſtate,de neceſſitate uero, ubi eſt conſuetudo. in 6.artic.5.q. prin.3.li.nu.5.& 6 23

Intitulari poteſt aliquis ad beneficium ſuum etiam patronatum. in 6. ar.5.q.prin.tertij li.nu.7 24

Intitulari an poſſit aliquis per inſtitutum in eccleſia patronata patronorum clericorum.in 6.art.5.q.princ.3.li.nu.8 eo.

Inueſtitura quotaplex ſit.Et quid importet,& eius effectus.Et quid acceptatio.in 12.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.21.22.& 23 5.& 6

Inueſtitura dicitur propriè poſſeſſio.Et multa de inueſtitura. in 1.ar.11. q.prin.3.par.2.li.nu.3 250

Inueſtitura tenor,feudi qualitatem oſtendit. in 38.art.7.q.princip.1. part.2.lib,num.2 78

Inueſtiri an quis poſſit per alium. in 4.art.11.quaſt.princ.3.part.2.li. numero 1 251

Inueſtiri quis dicatur.in 1.ar.11.q.prin.3.par.2.li.nu.1 250

Inueſtire,aliud eſt,aliud mandatum de inueſtiendo. in 19.ar.6.q.princ. 2.par.2.lib.nu.3 172

Inuenitur facilius,quod à pluribus ſapientibus quaritur. in 19.ar.7.q. prin.2 par.2.li.nu.3 183

Inuitans aliquem an teneatur inuitatum prandio excipere, ex quo ille inuitatus acceptauit.in 10.ar.3.q.prin.3.li.nu.4 17

Inuitas an quis ſit promouendus.in 18.art.7.quaſt.princip.1.par.2. lib.num.4 67

Ioannes Andr.quo patre natus.in 11.articu.quaſt.princip.1.part.2. lib.nu.9 63

Ioannis And.opinio,ſcilicet iuſpatronatus poſſe praſcribi in eccleſia libera per parrochianos, obſeruanda eſt in conſulendo & iudicando.in 5.art.19.q.prin.1.par.1.li.nu.39 101

Ioanni Andrea aut alteri quatenus ſit credendum. in 3.ar.9.q.prin.1. par.1.lib.nu.25 91

Ioanna regina adoptauit filium diuum Alphonſum de Aragonia, cum autoritate ſummi pontificis.in 2.ar.7.q.prin.1.part.1.li.nu.18.61

Ioculatores unde dicti.in 26.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.4 100

Irregularitas,quid.Et quibus modis incurratur. in 4.ar.q.prin.1.par. 1.lib.nu.2 89

Irregularitas contracta ante baptiſmum, & per baptiſmum deleta,nō impedit quem clericari & praſentari.ibidem.nu.7 eo.

Irregularitas omnis ex iuris poſitiui, excepta bigamia. in 13.art.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.13 65

Irregularitatis dua ſunt ſpecies.in 4.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.3 89

Irregularitatem quanam vitia inducant.& nu.3.in 23.ar.9.q.prin. 1.part.2.lib.num.2 98

Irregularitatem vitia indecentia,degradationem,depoſitionem,beneficiorum pręſentationem,excommunicationem,ſuſpenſionem latę ſententia,interdictum,infamiam iuris uel facti impediunt praſentationem.num.3 98

Irregularitates ex homicidio & mutilatione membri manantes,arcent quē ab altaris miniſterio. in 4.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.3.89

Irregularis an poſſit praſentari,& eligi. Et nu.8.in 4.arti.9.q.prin.1. par.2.lib.nu.1 89

Irregularis eſt,qui excommunicatus celebrat.in 4.ar.9.q.prin.1.par. 2.lib.num.4 eo.

Irregularis,ineligibilis eſt actiue & paſſiue.ibi.nu.6 eo.

Irregu-

irregularis quis cenſendus eſt, qui non poſſit præſentari. ibidem.numero 9 eo.

irregularis factus an amittat beneficium.in 1.lib.trac.Io.Nic.delph. numero 172 90

irregularis quis in dubio cenſeri debet, vt eſſet à diuinis. Secus ad pœnam.ibid.num.11 80

irregularis quis non debet in dubio iudicari.in 18.art.9.q.prin.1.par. 2.lib.num. 8 94

irregularis an & quando non efficiatur celebrans in eccleſia interdicta.in 3.art. 9.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 88

irregularem ſe potius quis iudicare debet in foro animæ, quam regularem.in decimo octauo articulo, nona quæſtio.princi.1.par. 2.libr. numero 5 93

irregulares degradandi, non poſſunt diuinis ſe immiſcere, & beneficia amittunt.in 23.art.9.q.princ.1.par.2.lib.nu.3 98

italia, olim prouinciarum regina, nunc ſeruus.in 1.ar.1.q.prin.1.par.2. lib.num.6 3

itallo auidi honorum.in 6.par.trac.Pau.de Citad.nu.4 61

iudicandum idem de connexis.in 5.ar.10.q.prin.1.par.1.li.nu.46. 102

iudicium idem dicitur, licet mutetur iudex, populus idem dicitur, licet mutatis ſucceſſiue corporibus, eadem item nauis, licet ſæpius mutatis tabulis.in 4.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 57

iudicium non debet claudicare reſpectu partium, ſecus reſpectu aliorum.in 26.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 244

iudicium plurimorum ſententijs confirmatum, integrum eſt.in 19.art. 7.q.prin.2.par.2.lib.num.3 183

iudicium, verb. ſapit diſcretionem & arbitrium boni viri.& nu. 3.in 26.art.7.q.prin.2.par.2.lib.num.1 186

in iudicio tres perſonæ requiruntur.in 8.arti.4.q.princ.2.par.2.libr. numero 2 158

iudex dicens, non admitto exceptionem, dicitur eam reijcere.in 8.arti. 8.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 187

iudex interrogare poteſt in cauſa ſummaria poſt concluſum in cauſa, etiam ad partis inſtantiam.in 2.ar.11.q.prin.2.par.2.li.n.9. 202

iudex laicus non poteſt inquirere contra occultas concubinas clericorũ. in 10.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.17 97

iudex non admittens patrem pro filio in criminali capitali, facit litem ſuam, & tenetur in ſyndicatu.in 5.art.2.q.prin.1.par.2.li.nu.11. 7

iudex an poſſit eſſe illiteratus. Quid in aſſeſſore, & aduocato.in 24.arti.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 99

iudex non poteſt abbreuiare terminum legis, ubi eo elapſo incurritur aliqua pœna.in 28.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 129

iudex præparatorij, iudex eſt etiam præparati, & econtra.in 2.art.11. q.prin.2.par.2.lib.nu.3 201

iudex procedere poteſt ad ſententiam in cauſa ſummaria, concluſione non facta.in 2.art.11.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 eo.

iudex eccleſiaſticus habet cognitionem iuris funerandi, expenſarum uero funeris, laicus in 10.art.9.q.prin.3.li.nu.2 40

iudex eccleſiaſticus poteſt procedere contra patronum ſuper priuatione iuriſpatronatus principaliter.in 8.art.8.q.prin.3.li.nu.10 35

iudex eccleſiaſticus uel iudex ſecularis an poſſit propter delictum priuare patronum laicum iurepatronatus cum confiſcatione quamſa-cit de omnib.in 8.art.8.q.prin.3.li.nu.1 33

iudex laicus poteſt cognoſcere, quando tractatur de liberatione eccleſiæ, & excludendis patronis.in 3.ar.9.q.prin.3.li.nu.1.3.& 4. 38

iudex laicus non poteſt cognoſcere an matrimonium fuerit legitimum. Poteſt tamen cognoſcere de ſpirituali conſiſtente in facto puta, ſi to-lis fuerit diſpenſata, uel non.ibid.nu.2 eod.

iudex laicus non poteſt incidenter cognoſcere de cauſa iuriſpatronatus.ibid.nu.3 39

iudex laicus an poſſit iudicare de iurepatronatus, & ſic acceſſoriè cognoſcere de eo, cum uniuerſitate, temporali, in qua eſt iuſpatronatus.& nu.2.3.in 5.art.9.q.prin.3.li.nu.1 eod.

iudex ſecularis poteſt cognoſcere de cauſa actionis perſonalis, de iurepatronatus promiſſo donari, vt compellat donare, vel condemnet ad intereſſe.& nu.8.ibid.nu.6 eo.

iudex ſecularis non poteſt quemquam priuare dignitate, quam habet ab eccleſia. in 8. art.8.q.prin.3.lib.nu.3 33

iudex ſecularis non poteſt per ſe tantum confiſcare iuſpatronatus. in 8.art.8.q.prin.3.lib.nu.11 35

iudex tempus præſentationis quando non poſſit abbreuiare.in tra.Roc. iudex Cur.nu.5 6

iudex ſecularis ſi mittit hæredem in poſſeſſionem hæreditatis, an tranſibit iuſpatronatus.in 8.art.8.q.prin.3.li.nu.6 34

iudex an & quando partem contumacem poſſit in diem ſequentem expectare in 9.art.2.q.prin.3.lib.nu.12 10

iudex quis poſſit cognoſcere de expulſione patroni.in 7.art.9.q.princ. 3.lib.nu.1 39

iudex competens quis erit, quando litigatur ſuper iurepatronatus, de per ſe, vel cũ uniuerſitate.in 9.ar.11.q.prin.2.par.1.li.n.5. 177.

iudicis eccleſiaſtici eſt, noſſe de controuerſia inter patronos.in 2.ar.9. q.prin.3.lib.nu.2 38

iudicis eſt electio, quando variæ pœnæ imponuntur.in 20.ar.9.q.prin. 1.par.2.lib.nu.15 97

iudicis officium implorari poteſt ad petendam diſpenſationem.in 20.arti.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 118

iudicis officio quæ expediuntur, nec libelli oblationem, nec aliam ſolennitatem requirunt.in 13.art.10.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 249

iudicis præciſum præceptum omnino pluris eſſe debet, quam appellatio extraiudicialis, quæ eſt ſimplex procuratio ad cauſam in 3.art.10. q.prin.1.par.2.lib.nu.14 105

iudæus baptizatus perdit bona acquiſita ex uſuris.in 11.art.7.q.prin. 1.par.1.lib.nu.5 67

iudæus conuerſus ad fidem, an & quando recuperet iuſpatronatus. ibidem num.4 eod.

iudæus cognitionem ſpiritualem non acquirit ſibi.in 3.art.7. q. princ. 1.par.1.lib.nu.24 63

iudæus, paganus Sarracenus, ſeu alius infidelis an acquirat iuſpatronatus in eccleſia, ex fundatione, conſtructione, dotatione, vel qualibet ipſarum.in 3.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.& 21 eod.

Quæſtio, Iudæus ædificans eccleſiam, an acquirat iuſpatronatus, quomodo ſit accipienda in 3.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.45 64

iudæus decimis etiam adſtringitur perinde, atque Chriſtianus.in 3.ar. 7.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 63

iudæus poteſt teſtamentum condere.in 3.art.7.q.princip.1.par.1.libr. numero 15 eo.

iudæus non admittitur ad officia, quamuis baptizatus in 3.ar.7.q.princi.1.par.1.lib.nu.31 eod.

iudæus, non poteſt eſſe iudex, nec doctor, nec aliqua dignitate donari, nec notarius, nec aduocatus eſſe.& nu.ſeq.ibi.nu.32 eod.

iudæus non poteſt crucem portare, nec inuocare nomen Domini.ibidem numero 33 eo.

iudæus ſeruum Chriſtianum habere nequit.in 3.art.7.q.prin.1.par.1. lib.num.26 eo.

iudæo an competat iuſpatronatus.in troc.Roc.de Cur.nu.25 20

iudæus filiam Chriſtianam dotare cogitur.in 3.par.trac. Pau. de Citad.num.38 56

iudæi à Chriſtianis alendi ſunt, nomine humanitatis. in 3.atri. 7.q. prin.1.par.1.lib.nu.10 63

iudæi & alij infideles poſſunt habere verum dominium inter Chriſtianos.ibid.num. 11 eod.

iudæi non debent moleſtari in reb.proprijs.ibid.nu.12 eod.

iudæi poſſunt comparere ad defendendum filium iudæum, etiam in cauſo capitali, in caſib.in quibus poteſt pater Chriſtianus pro filio Chriſtiano.ibid.nu.13 eod.

iudæi gaudent priuilegio ciuitatis eius, in qua uel nati ſunt, vel habitãt in 3.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 eod.

iudæi dicuntur eſſe in manu ſatanæ.in 3.art.7.q.princip.1.par.1.libr. numero 36 eod.

iudæi dicuntur ſubditi & ſerui Chriſtianorum.in 3.ar.7.q.prin.1.par. 1.lib.num.28 63

iudæi poſſunt eligere arbitrum compromiſſarium etiam Iudæum.in 3. art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.17 eod.

iudæi poſſunt contrahere prout libet, æque libere atque Chriſtiani, ibid.num.18 eod.

iudæi poſſunt conducere ad emphyteoſim perpetuam, domum vel aliã rem ab eccleſia.ibid.nu.19 eod.

iudæi poſſunt ſynagogas agere, fulcire, & reficere, licet non de nouo fabricare.ibid.num.20 eod.

iudæi Sodomitas uincunt improbitate.ibid.nu.39 eo.

iudæi ſunt infames.ibid.nu.41 eod.

iudæi quare adſtringantur etiam decimis eccleſiaſticis.ibid.nu.44. eo.

iudæi ſi ædificarint eccleſiam, in iudaiſmo, & poſtmodum fuerint conuerſi, an recuperent iuſpatronatus.ibid.nu.45 64

iudæorum bona, id dubio præſumuntur illicita.in 11.artic.7.q.prin.1. par.1.lib.num.6 67

iudæorum generatio praua & infidelis.in 3.art.7.q.prin.1.par.1.lib. numero 40 63

Iudæorum vniuerſitati legare non licet ſingulis licet. in 3. ar. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 16 eo.
Iudæos occidi procurans aſſaſſinos, in nullam pœnam incidit. in 3. ar. 7 q. prin. 1. par. 1. li. nu. 38 eo.
Iudæos nobis eſſe proximos, quomodo ſit accipiendum. ibidem. numero 44 eo.
Iudæi incapaces ſunt ſpiritualium. ibi. nu. 44 eo.
Iudæi non præſcribunt contra Deum, vel eccleſiam. ibi. nu. 45 64
Cum iudæis ſummo rigore iuris, non æquitate agendum. in 3. arti. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 34 63
Iuramentum calumniæ ſeu de veritate dicenda, præſtandum eſt in iudicio inſtitutionis. in 3. art. 10. q prin. 2. par. 2. li. nu. 1 196
Iuramento contrauenire, an & quando liceat. in 16. ar. 7. q. princip. 2. par. 2. li. num. 2 182
Iuramentum donatoris non impedit reuocationem donationis, ſuperuenientibus filijs ipſi donatori. in 9. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 17 208
Iuramentum non firmat ſtatutum factum à Canonicis ſede vacante in præiudicium prælati vel eccleſiæ. ibi. nu. 19 eo.
Iuramentum non firmat contractum in præiudicium tertij. in 9. art. 1. q. prin. 3. part. 2. li. nu. 16 eo.
Iuramentum nō validat alienationem aduentitiorum factam per filium in præiudicium vſusfructus patris. ibi. nu. 18 eo.
Iuramentum Prælati non tollit reſtitutionem in integrum eccleſiæ ſuæ aduerſus contractum ab eo initum in præiudicium ipſius eccleſiæ. ibi. numero. 20 eo.
Iuramenti inſtituendi ius pertinet ad epiſcopum, vt ſuper nequeat patronus aliter ſtatuere. in ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 20 80
Iuramenti maximatis. in 10. artic. 11. quæſtio. princip. 2. par. 1. li. numero 6 177
Iuramenta ſuo contrauenire quis non poteſt in 12 ar. 4. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2 35
Iuramentis duobus concurrentibus, primum tenere, & non ſecundum, quomodo ſit accipiendum. in 16. articu. 7. q. princip. 2. par. 2. libr. numero 4 182
Iuriſdictio demandata dicitur eſſe vniuerſalis, generalis, vel particularis, ſecundum ſubiectam materiam. in 3. art. 10. q. princ. 2. part. 1. lib. num. 13 172
Iuriſdictio poteſt eſſe inſolidum apud plures, illius vero exercicium pro parte. in 25. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 12 126
Iuriſdictio poteſtas quæ habitu habetur, an & quando poſſit demandari & prorogari. in 2. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 5 91
Iuriſdictionis contentioſa quæ dicantur. in 7. art. 6. q. princip. 2. par. 2. lib. num. 2 167
Iuriſdictionalia, quæ ſint, & quæ non. in 11. art. 2. quæſt. prin. 3. par. 2. lib. num. 6 218
Ius quid ſit & quotuplex. in 1. li. tract. 10. Nic. Delph. nu. 1. 2. 3 80
Ius vnde dicatur. ibi. nu. 7 eo.
Ius canonicum quid ſit & vnde dicatur. in 1. par. tract. Pau. de Citad. numero 5 46
Ius ciuile quid ſit & quot modis capitur. ibi. nu 4 eo.
Ius collectandi quibus imponatur. ibi. nu. 35 47
Ius coquendi & ius torculandi quid ſit. ibi. nu. 19 eo.
Ius diuinum quid ſit & in quibus conſiſtat. ibi. nu. 6 46
Ius declarandi quod ſuperiori competit ad ſucceſſores non tranſmittitur. ibid. num. 32 47
Ius eligendi triplici actu per monachos acquiritur. in 3. par. trac. Pau. de Citad. nu. 16 55
Ius genitum quid ſit & quibus conueniat. in 1. part. tract. Pau. de Citad. numero 3 46
Ius implendi conditionem quod nam ſit & an tranſmittatur ad hæredes. ibid. nu. 33 47
Ius inſtituendi an competat capitulo ſede vacante. in tracta. Roch. de Cur. num. 68 24
Ius inſtituendi an competat abbati in eccleſiis ſibi ſubiectis. ibidem. numero 72 eo.
Ius habens inſtituendi non debet ſine culpa ſua illud amittere. in tract. Roch. de Cur. nu. 64 12
Ius habens aliquid in fundo ſuper quo eccleſia conſtruitur an efficiatur compatronus propter fundamentum ſupra factum. in tracta. Roch. de Cur. nu. 20 10
Ius naturale quot modis dicatur. in 1. part. tracta. Paul. de Citad. numero 20 46
Ius occupandi authoritate propria quibus competat. ibidem. numero 34 47
Iuſpatronatus an transferatur in beneficio in præſentatum per præſentationem. in tract. Roch. de Cur. nu. 9 4
Ius aliquando pro merito accipitur in 1. part. tracta. Paul. de Citad. numero 46 48
Ius mihi quæſitum non mihi auferetur. in tracta. Roch. de Cur. numero 14 38
Ius qualecunque ſit, conſtat ex arte boni & æqui. in 1. li. tract. 10. Nic. Delph. num. 12 81
Ius pro licentia ſeu pro libertate aliquando capitur. in 1. par. trac. Pau. de Citad. num. 45 48
Ius pro iure cariuum aliquando capitur. in 1. lib. tract. Paul. de Citad. numero 47 eo.
Ius quos quod quis habet in ſedilibus & banchis in eccleſia an dicatur iuſpatronatus in tract. Roch. de Cur. nu. 16 33
Iuris definitio. in 1. lib. tract. 10. Nic. Delph. nu. 6 80
Iuris quot ſint genera. in 1. par. tract. Pau. de Citad. nu. 1 46
Iuris partes quæ ſint. in 1. li. 10. Nic. Delph. nu. 45 82
Iuris humani quod eſſe deſiit ſeruitutem non recipit. in tracta. Roch. de Cur. num 60 12
Iuris humani variæ ſpecies. in 1. lib. tracta. de. Ioan. Nico. Delph. numera 11. 12. 13 80
Iuris plus quis habeat in eccleſia, plures dotantes, an vnus conſtrens. in tract. Roch. de Cur. nu. 21 35
Ius accreſcendi habet locum in indiuiduis, etiam in contractibus. in 5. art. 4. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 152
Ius accreſcendi non habet locum in contractibus inter viuos, excepto vſufructu in 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1. & 2 eo.
Ius alimentorum non tranſit ad extraneos in iurepatronatus. in 1. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 28 131
Ius canonicum nunquam laudeum tendit. in 3. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 14 105
Ius conferendi ſi pro una vice ſit datum, an poſſit beneficium donatori conferri. in 11. art. 8. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 86
Ius commune vbi poſſeſſioni reſiſtit, quo ad iuſpatronatus, ſola poſſeſſio non ſufficit, ſine titulo. in 2. art. 11. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 3 174
Ius emphyteoticum acceptum pro ſe & filijs, non tranſit ad filios naturales. in 26. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 7 140
Ius exorbitans non eſt extendendum. in 9. ar. 2. q. princip. 2. part. 1. lib. numera 6 134
Ius idem de toto ad partem, quod de parte ad totum. in 2. ar. 3. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 3 148
Ius idem de vxore vſufructuaria relicta, quid in eum tranſeat iuſpatronatus, quod de viro relicto vſufructuario omnium bonorum ab vxore. in 3. ar. 10. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 23 173
Ius indiuiſibile conſiſtit penes omnes hæredes inſolidum. in 37. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 146
Ius generaliter loquens, generaliter eſt accipiendum in 1. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 3 129
Ius nullum acquiritur per præſentationem præſentato in re, ſed bene ad rem. in 4. art. 10. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 97
Ius deſtituendi poteſt laico patrono competere ex conditione appoſita in limine fundationis, cum diœceſani conſenſu. in 13. art. 1. q. prin. 3. par. 2. li. num. 3 209
Ius honorificum, quod patronis competit, conſiſtit in præſentatione & proceſſione. in 21. art. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 243
Ius idem, vbi eadem ratio. in 14. articu. 7. quæſtio. principa. 2. part. 2. lib. num. 2 180
Ius in electionibus loquens, de electione, trahi, non debet ad præſentationem. in 4. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10 108
Ius ad rem, duplici modo accipiendum. in 8. artic. 5. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 5 263
Ius in re, maius eſt, quam ius ad rem. in 14. artic. 2. q. princip. 1. par. 2. lib. num. 2 12
Ius multa patitur, quæ tamen ſunt peccata, ex alio reſpectu. in 3. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 105
Ius non conſiderat potentiam, neque habitum. in 28. artic. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 78
Ius nouum diſpenens de electione, an trahatur ad præſentationem, quando eius ratio eſt antiqua. in 2. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5 166
Iuſpatronatus quid eſt. in primo artic. 1. quæſt. principa. prima part. 1. lib. num. 12 1
Iuſpatronatus quid ſit, & quod nam patronorum munus. in 1. li. trac. 10. Nic. Delph. nu. 23 81
Iuſpatronatus eccleſiarum an habeat aliud nomen, & quo alio nomine

ap-

appellari ſoleat.in 3.artic.1.quaſt.princip.1.par.1.lib.nu.1. 3
Iuſpatronatus an ſit ex gratia an ex debito.in 4.ar.1.q.princ.1.par.1.lib.num.1 4
Iuſpatronatus eccleſiaſticum quotuplex ſit.in 5.ar.1.q.prin.1.par.1.lib.num.1 6
Iuſpatronatus an ſit fauorabile vel odioſum eccleſia, ſic habere plures patronos.in 12.art.1.q.prin.1.par.1.li.nu.1 9
Iuſpatronatus dicitur ex gratia.in 4.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.3 12
Iuſpatronatus eſt ſpiritualitati annexum.ibi.nu.4 eo.
Iuſpatronatus in eccleſia collegiata reſeruatione acquiritur. ibidem. numero 15 eo.
Iuſpatronatus ſi ſumat initium à tempore præſtiti conſenſus, & conſenſus fuit præſtitus poſt mortem teſtatoris eccleſiam conſtrui mandantis iuſpat.non dicitur eſſe in hæreditate dicti teſtatoris. in 11.art. 2.q.prin.1.par.1.li.nu.3 17
Iuſpatronatus nullo modo acquiritur conſenſu diœceſani deficiente in fundatione eccleſiæ.in 12.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.3 eo.
Iuſpatronatus eſt indiuiſibile, & ita poteſt eſſe apud omnes, vt apud vnumquemque ſimul.in 8.ar.3.q.prin.1.par.1.li.nu.2 22
Iuſpatronatus eſt incorporale.ibi.nu.3 eo.
Iuſpatronatus illud in abſtractu conſiderando dicitur indiuiſibile quo ad ſubſtantiam quo vero ad ius præſentandum, & ſic quo ad ius præſentandi dicitur diuiſibile.ibi.nu.8. eo.
Iuſpatronatus acquiritur ex capella vel altari conſtructa vel conſtructo in eccleſia aliqua rectore eius contradicente & non conſentiente cum conſenſu tñ diœceſani.in 16.ar.3.q.prin.1.par.1.li.nu.1.25
Iuſpatronatus non acquiritur ex capella vel altari conſtructo in eccleſia religioſorum.ibi.nu.2 eo.
Iuſpatronatus acquiritur ex capella vel altari conſtructa in aliqua eccleſia cum conſenſu diœceſani rectore eius contradicente ſine cauſa, ſecus cum cauſa.ibi.nu.3 eo.
Iuſpatronatus acquiritur in capella vel altari conſtructo in aliqua eccleſia patronata ſine aliquo conſenſu patroni eccleſiæ cum conſenſu diœceſani.in 17.ar.3.q.prin.1.par.1.li.nu.1 eo.
Iuſpatronatus acquiritur in eccleſia fundata ſuper ſolo meo de pecunia perſonæ non priuilegiatæ reſtituendo pecuniam domino etiam.ſi ipſe vellet ratum habere, ſecus ſi eccleſia eſſet fundata ex materia perſonæ non priuilegiatæ, quia tunc dominus habendo ratũ de conſenſu ordinary eſſet & ipſe patronus.in 19.ar.3.q.prin.1.par.1.li.n.4.26
Iuſpatronatus acquiritur per conſtruentem eccleſiam ſuper fundo ſubiecto fideicommiſſo generali, ſecus particulari.in 21.ar.3.q.princ. 1.par.1.li.nu.1 eo.
Iuſpatronatus incipienti ædificare eccleſiam, an et quando acquiratur. in 4.q.prin.1.par.1.li.nu.1 28
Iuſpatronatus non acquiritur ex manumiſſione ſerui doloſè per colluſionem facta.in 6.ar.4.q.prin.1.par.1.li.nu.3 29
Iuſpatronatus acquiritur ſtatim perfecto ædificio in loco qui non indiget conſecratione, & quo ad exercitium.in 9.art.4.q.princip. 1.li. numero 2 31
Iuſpatronatus acquiritur perfecto ædificio in loco qui indiget conſecratione non quo ad exercitium niſi poſt traditam dotem.ibi.nu.3 eo.
Iuſpatronatus acquiritur conſtructione, fundatione, & eccleſiæ dotatione.in 9.ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu.2 141
Iuſpatronatus acquiritur ditatione.in 3.par.tra.Pau.de Citad.nu.1.49
Iuſpatronatus acquiritur in eccleſia conſtructa & dotata de conſenſu epiſcopi.in tract. Roc. de Cur.nu.60 12
Iuſpatronatus acquiritur ex priuilegio.in 2.lib.tract.10. Nic.Delph. numero 112 86
Iuſpatronatus acquiritur pluribus fundantibus.in 10.par.tract. Paul. de Citad. nu.2 80
Iuſpatronatus quæritur iuramento & fideicommiſſaria manumiſſione. in 3.par.trac.Paul.de Citad.nu.13.14 60
Iuſpatronatus acquiritur pluribus inſolidum.in 3.par.tracta. Paul.de Citad.num.43 51
Iuſpatronatus in totum acquiritur domino fundi.ibi.nu.7 49
Iuſpatronatus an acquirat exiſtens in alterius poteſtate.ibi.nu.33 50
Iuſpatronatus an acquiratur ex ſola dotatione.in tracta. Roch.de Cur. numero 1 33
Iuſpatronatus an acquiratur ex quauis fundationis inceptione. in 3. par.tract.Paul.de Citad.nu.37 50
Iuſpatronatus an acquiratur ex ſola conſtructione eccleſiæ in tra.Roc. de Cur.nu.3 31
Iuſpatronatus an acquiratur pluribus ex vna fundatione. in 3.part. tract.Pau.de Citad.nu.12 49
Iuſpatronatus an acquiratur ex legato, donatione, vel relicto facto eccleſiæ.in tract.Roch.de Cur.nu.9 32
Iuſpatronatus an acquiratur ex fundatione, & ditatione ipſo iure in 3.par.tract.Paul.de Citad. nu.13 54
Iuſpatronatus an acquiratur ex fundatione cuiuſlibet eccleſiæ.ibid. numero 69 52
Iuſpatronatus an quæratur præſcriptione.in 3.par.tra.Pau.de Citad. num. 3 58
Iuſpatronatus erit tertij hoc ſtatuentis, fundantis, conſtruentis, vel dotantis cum conſenſu epiſcopi.in 10.ar.4.q.prin.1.par.1.li.nu.1.31
Iuſpatronatus quo ad præſentationem non cadit in monaſterio.in 14. ar.4.q.prin.1.li.nu.2 32
Iuſpatronatus an dicatur naturale vel artificiale.in 1.ar.2.q.prin.1. par.1.li.num.1 10
iuſpatronatus quando incipit competere alicui cum incipit ædificare vel perfecto opere poſt conſecrationem vel quo alio ſtatu & tempore.in 9.ar.4.q.prin.1.par.1.li.nu.1 31
iuſpatronatus eſt eccleſiarum.in 1.articu quæſtio.princ.1.part. 1.lib. numero 10 1
iuſpatronatus pluribus modis nuncupatur.in 3.art.1.q.princ.1.par.1. lib.num.1 3
iuſpatronatus appellatur aliquando ius repreſentationis, & aliquando gratia.ibi.nu.4 4
iuſpatronatus & ius aduocatie non differunt.ibi.nu.5 eo.
iuſpatronatus vel ius aduocatie poteſt donari cum conſenſu epiſcopi & licentia.ibi.nu.6 eo.
iuſpatronatus aduocatie & ſimilia nomina non differunt in ſubſtantia, ſed in nomine.ibi.nu.9 eo.
iuſpatronatus uerbum ſeu patronus eſt verbum generale habens ſpecialia nomina ſub ſe, ſecundum ſpeciales actus per ſe explicandos. ibid. numero 11 eo.
iuſpatronatus appellatur gratia, & quæ ſit ratio.ibi.nu.18 eo.
iuſpatronatus quare fuit inductum.in 4.ar.1.quaſt.prin.1.part. 1.li. numera 1 eo.
iuſpatronatus eſt inductum in fauorem eccleſiarum habito reſpectu ad vniuerſalem eccleſiam, habito uero reſpectu ad particularem eccleſiam eſt inductum in fauorem laicorum patronorum.ibi. nu.3 eo.
iuſpatronatus quare dicatur eſſe ex gratia.ibi.nu.5 5
iuſpatronatus quare dicatur eſſe ex gratia, cum ſit ſpirituale &c. concludit quo ad laicos, quia non debent eccleſiaſtica &c. ſecus in clericis, quia alia aſſignatur ratio.ibi.num.7 eo.
iuſpatronatus clericorum quo ad ius præſentandi dicitur gratioſum quo ad alia dicitur ex debito.ibi.num.8 eo.
iuſpatronatus poteſt dici aliquo ex quaſi debito, & quæ ſit ratio.ibid. num.10 5
iuſpatronatus ex quo eſt priuilegium & gratia debet in eo fieri lata interpretatio.ibi.nu.11 eo.
iuſpatronatus eccleſiaſticum quod dicatur.in 5.arti.1.q.prin.1.par.1. lib.num.3 6
iuſpatronatus vnicum eſt ſecundum do.Cæſarem Lamber.bene verum eſt duę ſpecies patronorum ſunt. ſ. patroni eccleſiaſtici, & patroni laici.ibi.nu.4 eo.
iuſpatronatus dicitur ex gratia, vere, & non large, nec largiſſime in 5. art. 10.q.prin.1.li.nu.35 100
iuſpatronatus, duplex eſt.in ſecundo artic.2.quaſt.princ.2.part.1.lib. numero 5 132
iuſpatronatus ſimplex eſt & indiuiduum. Et quomodo hoc accipiendum.in 25.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.5.& 11 125
iuſpatronatus eſt ineſtimabile. in 8.artic.5.quaſt.princip. 2.par.1.lib. numero 1 155
iuſpatronatus fructus, id eſt, præſentatio, eſt quid ineſtimabile.ibidem. numero 2 eo.
iuſpatronatus, dicitur, quædam ſeruitus, & nu.ſeq.in 1.ar.6.q.prin.1. par.1.lib.nu.3 50
iuſpatronatus non dicitur de bonis.in 14.art.5.q.princip.2.par.1.lib. numero 3 156
iuſpatronatus beneficium eſt & honor.in 26.art.2.q.prin.2.par.1.li numera 2 140.
iuſpatronatus eſt duplex, & quomodo hoc accipiendum.in 14.art.12. q.prin.1.par.1.lib.num.7 108
iuſpatronatus reperitur etiam in ſpiritualibus.in 14.ar.12.q.princip.1. par.1.lib.num.6 eo.
iuſpatronatus eſſe exorbitans, quomodo ſit accipiendum.in 9.ar.2.q. prin.2.part.1.li.nu.11 135

iuſpatronatus cur maxime inductum. in 11. art. 2. q. prin. 2. par. 1. libr. numero 4 eod.
iuſpatronatus æſtimationem non recipit. in 37. art. 2. q. prin. 2. par. 1. libr. num. 4 146
iuſpatronatus non poteſt poni in æſtimo, pro collecta exigenda. ibidem numero 4 eo.
iuſpatronatus, ſpirituale eſt, vel ſpiritualitati annexum. in 2. arti. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 2 150
iuſpatronatus quid ſpirituale eſt, vel ſpiritualitati annexum. in 29. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 141
iuſpatronatus exiſtens in aliquo fundo tranſire cum vniuerſitate feudi vendita quomodo ſit accipiendum. in 4. arti. 7. q. prin. 2. par. 1. lib. numero 1 164
iuſpatronatus ex quo competit laico in una eccleſia, num illud ſit per aliam laicum præſcriptibile, ex quo eccleſia non erat omnino libera. Et an id poſſit etiam laicus. in 1. art. vndecimo quæſtio princip. 2. par. 1. lib. nu. 1 173
iuſpatronatus, eſt quadam gratia & priuilegium, in 20. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 45
iuſpatronatus quando transfertur cum vniuerſitate, quid requiratur. Et quid ſit vniuerſitas in 16. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 8 137
iuſpatronatus quare de per ſe non tranſeat, & non liceat facere ſuper illud contractum ſpecificum. in 3. ar. 10. q. pri. 2. par. 1. li. n. 10. 172
iuſpatronatus quando tranſit titulo ſpeciali, titulus debet eſſe gratuitus. in 16. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 8 137
iuſpatronatus quare per ſe particulariter vendi non poſſit. in 2. artic. 7. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 163
iuſpatronatus quia ratione inductus Legislator, permiſerit. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu 3 4 62
iuſpatronatus vnde acquiratur. in 3. artic. 6. q. princip. 1. par. 1. lib. numero 1 58
iuſpatronatus quando ex ſola ditatione acquiratur in eccleſia uel capella. in 2. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1. & 6 54
iuſpatronatus vnde formetur. & nu. 4. & 5. in 9. art. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 104
iuſpatronatus quilibet poteſt acquirere, niſi ſit ſpecifice à iure prohibitus. in 1. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 61
iuſpatronatus quatenus transferatur in filios. in 19. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 138
iuſpatronatus quomodo & quatenus poſſit laico competere in 3. arti. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 105
iuſpatronatus quare transferatur da uno in alium cum vniuerſitate bonorũ ſine epiſcopi et cõſenſu. in 2. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2. 109
iuſpatronatus quib. & quot modis transferatur de vna perſona in aliã. in 2. art 6. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 4 54
iuſpatronatus tranſit in vniuerſitate, in vniuerſo non. in 14. artic. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 4 156
iuſpatronatus voluntate fundatoris tranſit ad hæredes ſanguinis, etiam quod non ſunt hæredes. in 2. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 131
iuſpatronatus tranſit cum hæreditate. ibi. nu. 11 80
iuſpatronatus tranſit etiam in hæredem extraneum remiſſ. in 40. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 147
iuſpatronatus tranſit cum hæreditate remiſſ. in 40. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num 4 eo.
iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate Limit. in 1. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 153
iuſpatronatus tranſire cum vniuerſitate, quomodo ſit accipiendum. in 35. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 144
iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate. in 2. art. 10. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 3 169
iuſpatronatus ad alios non tranſit, niſi quatenus eccleſia permittit. in 25. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 139
iuſpatronatus non tranſit cum ſola dote, niſi cum dote ſit relicta aliqua vniuerſitas, in qua conſiſtat iuſpatr. in 2. arti. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 10 170
iuſpatronatus tranſit ad bonorum poſſeſſorem. in 23. arti. 2. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 1 139
iuſpatronatus iure hæreditario tranſit non tantum in maſculos, ſed etiã in fœminas etiam maritatas, modo non renuntiauerint. in 14. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. & 2 136
iuſpatronatus non tranſit in filium, patre viuo, niſi cum hæreditate. in 13. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 136
iuſpatronatus tranſit cum venditione omnium bonorum. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 33 eod.
iuſpatronatus poteſt haberi in eccleſiis cathedralibus, & ex priuilegio
iuriſpatronatus, poteſt competere laicis in eccleſiis cathedralibus, in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 104
iuſpatronatus per codicillum legari poteſt. in 16. art. 2. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 12 138
iuſpatronatus licet poſſit haberi in eccleſia cathedrali per patronum laicum, non tamen præſentabit epiſcopum, ſed bene præſentabit ad alia beneficia. num. 2 104
iuſpatronatus poteſt eſſe apud plures inſolidum. in 12. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 3 114
iuſpatronatus poteſt donari collegio eccleſiaſtico, ſine tamen epiſcopi conſenſu. in 10. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 113
iuſpatronatus non poſſe acquiri ex reb. male partis. in 12. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 77
iuſpatronatus non acquirit violenter conſtruens eccleſiam, capellam vel altare. in 20. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 45
iuſpatronatus potentiam non ſpectat, Emphyteoſis ſecus. in 15. arti. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 8 69
iuſpatronatus non poteſt præſcribi in eccleſia libera, vel liberata à patronatu, etiamſi allegetur titulus. in 5. art. 10. q. princ. 1. par. 1. libr. numero 41 101
iuſpatronatus ad hoc ut acquiratur per tertiam reficientem eccleſiã, an & quando requiratur conſenſus primi patroni. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 19 56
iuſpatronatus poteſt donari eccleſiæ ſine religioſo loco, ſine epi. conſenſu. in 1. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 17 130
iuſpatronatus tribus modis acquiritur, fundatione, conſtructione, et dotatione. in 19. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 43
iuſpatronatus poteſt tranſire in ſequeſtrum de per ſe, & cum vniuerſitate. in 3. art. 9. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 4 168
iuſpatronatus eccleſiæ, an iuramento transferatur. in 10. ar. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu 1. 3. & 6 177
iuſpatronatus vnius eccleſiæ præſcribi poteſt per aliam eccleſiam. in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 173
in iurepatronatus eccleſiæ hæredes ſanguinis non ſuccedunt, niſi ſint hæredes. in 25. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 140
iuſpatronatus eccleſiæ fundata, vel conſtructa, vel dotatæ de fructib. illorum quorum datur repetitio, an & quando acquiratur per talia gerentem. in 12. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 77
iuſpatronatus eccleſiarum fauore, in primis eſt inductum. in 10. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 76
iuſpatronatus eccleſia conſtructæ vel dotatæ ex male partis, reſtitutioni ſubiacentib. cuinam acquiratur. Tum, an & quando ipſa eccleſia erit libera. & nu. 6. in 14. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 77
iuſpatronatus eccleſiæ fundatæ, conſtructæ, vel dotatæ ab vniuerſitate, vel aliqua perſona ficta, competit vniuerſitati, vt vniuerſitati, & non ſingulariter omnibus. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 13 70
iuſpatronatus eccleſiæ habens non dicitur locupletior. & nu. ſeq. in 9. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 155
iuſpatronatus eccleſiæ, ad quoſcunque tranſit. in 18. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 138
iuſpatronatus conceſſum alicui, & filijs ſuis maſculis cum dictione taxatiua, non poteſt in extraneum tranſire. in 6. art. 2. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 4. & 8 133
iuſpatronatus non cadit in ſepulchro. in 13. art. 11. q. princip. 1. par. 1. lib. num. 1 105
iuſpatronatus, & ius ſepulchrorum, ſunt ſimilia. in 3. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 132
iuſpatronatus gratioſè conceditur patrono propter eccleſiæ impenſam. in 1. art. 2 q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 10 130
iuſpatronatus vel præſentationis ſi præſcribere velint parrochiani, poſſidere nequeunt. in 5. art. 10. q. prin 1. par. 1. lib. nu. 30 100
iuſpatronatus non venit iurium appellatione. in 6. ar. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 2 152
iuſpatronatus creari nequit ex priuilegio ſummi Pontificis. in 2. arti. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 54
iuſpatronatus, dicitur ſeruitus. in 3. artic. 6. q. princip. 1. par. 1. libr. numero 4 55
iuſpatronatus acquiritur in eccleſia reædificatione quando ipſa reædificata requirit nouam conſecrationem. in 3. artic. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 16 56
iuſpatronatus eccleſiæ regulariter acquiritur a fidelibus. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 22 63
iuſpatronatus ex ſolu fundatione non acquiritur. in 3. artic. 7. quæſtio. prin-

princip. 1.part. 1.lib. numero 22 — eo.

Iuſpatronatus acquiritur ex gratia ſola & tolerantia eccleſiæ iure communi homines non ſunt huius iuris capaces. in 1.ar.6.q.princip.1.par.1.lib.nu.7 — 50

iuſpatronatus non acquiritur inuito. in 15.arti.8.q.princip.1.par.1.lib.num.6 — 77

iuſpatronatus acquiritur refectione ſeu reparatione reſtaurationeve eccleſiæ, ubi ea erat omnino deſtructa: interueniente tamen epiſcopi conſenſu.in 3.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.11 — 55

iuſpatronatus fundatori non acquiri, quomodo ſit accipiendum. in 9.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 65

iuſpatronatus ex fundatione acquiritur. in 6.ar.7.q.prin. 1.par.1.lib. numero 2 — 73

iuſpatronatus cauſatur & acquiritur ex tribus cauſis, fundatione, conſtructione, & dotatione.in 1.ar.10.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 95

iuſpatronatus requiritur ex priuilegio Papæ.in 2.artic.10.q.princ.1.par.1.lib.num.1 — 96

iuſpatronatus non acquiritur, niſi eſt fundatione loci, quæ ſit de conſenſu epiſcopi.in 14.ar.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 — 108

iuſpatronatus acquirere prohibitus ex fundatione & ſimilibus, an & quando poſſit iuſpatronatus in alium transferre, ſi illud habet.in 39.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1 — 146

Ad iuſpatronatus & præſentationem acquirendam in eccleſia vel capella, requiritur diœceſani conſenſus.in 1.art.6.quæſt.prin.1.part.1.lib.num. 29 — 53

iuſpatronatus poteſt acquiri in omnibus eccleſiis, capellis, altaribus, & pijs locis, ex fundatione, conſtructione, vel dotatione, ipſis collatis, ſeu ex priuilegio papæ.in 1.arti.11.quæſt.princip.1.partis, 1.lib. numero 1 — 184

iuſpatronatus poteſt acquiri & habere locum in beneficijs in abſtracto exiſtentibus in aliquibus reditibus conſiſtentibus abſque eccleſia uel capella.ibid.nu.2 — eo.

iuſpatronatus poteſt competere in plebanatu ſeu eccleſia parrochiali. in 5.ar.11.q.prin.3.par.1. li.1.nu.1 — 105

iuſpatronatus poteſt donari, uel transferi in eccleſiam, uel locum pium. in 10.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.1 — 113

iuſpatronatus poteſt præſcribi per laicum præſcribente.in 1. art.11.q.prin.2.par.1.li.nu.1.4.& 5 — 173

iuſpatronatus cedi non poteſt etiam de epiſcopi conſenſu.in 7.art.5.q.prin.2.part.1.li.num.3 — 155

iuſpatronatus per ſe dari non poteſt creditoribus in ſolutum. ibidem. numero 4 — eo.

iuſpatronatus ſiue vniuerſitate ſine ullo titulo ſpeciali, ſeu inter viuos ſeu in ultima uoluntate, in priuatam perſonam poteſt tranſire, ſine epiſcopi conſenſu.in 16.ar.2.q.prin.2.par.1.li.nu.7 — 137

iuſpatronatus non poteſt vni aſſignari.in 23.art.1.q.princip.2.par.1.lib.num.3 — 124

iuſpatronatus legari nequit laico, ſine epiſcopi conſenſu. Limit.nu.8.in 2.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.3 — 131

iuſpatronatus nõ dicitur locatum vniuerſitate temporali, in qua ipſum eſt.in 2.ar.8.q.prin.2.par.1.li.nu.3.& 6 — 165

iuſpatronatus an & quando acquiratur in loco non conſecrato, & in ſpecie in collegio ſcholarium.in 13.ar.11.quæſt.princ.1.part.1.lib. numero 1.5.& 8 — 108

iuſpatronatus an poſſit acquiri & cadat in hoſpitali, ex fundatione, conſtructione, vel dotatione, vide in 6.ar.11.quæſt.prin.1.part.1.lib.num.1.3.& 6 — 107

iuſpatronatus an poſſit acquiri ex priuilegio epiſcopi, poſſitque facere eccleſiam patronatam liberam.in 4.artic.10.quæſt.princ.1.part.1.lib.num.1 — 97

iuſpatronatus an poſſit acquiri ex ſola ædificatione, uel ſola fundatione.in 19.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.12 — 44

iuſpatronatus an ammittatur bonis confiſcatis.in 29.art.2. q.princ.2.par.1.li.nu.34 — 142

iuſpatronatus an acquiratur ex refectione dirutæ eccleſiæ. & nu.ſeq. in 3.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 55

iuſpatronatus an acquiratur per vniuerſitatem, ita ut debeatur ſingulariter omnibus: an vero tantum uniuerſitati, vt vniuerſitati.in 15.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.9 — 69

iuſpatronatus an habeat locum in capellis fundatis in eccleſiis regularium, puta monachorum uel mendicantium.& nu.ſeq.in 7.ar.11.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 105

iuſpatronatus an quis acquirat ex conſtructione, & dotatione altaris. in 8.ar.11.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 106

iuſpatronatus an acquiratur in Oratorio.in 12.ar.11.q.princ.1.par.1.lib.num.1 — 107

iuſpatronatus an acquiratur ex ſola fundatione.in 8.art.6.q.princ.1.par.1.lib.num.1 — 59

iuſpatronatus an poſſit locari, vendi, & quouis alio oneroſo titulo transferri, dummodo de eo non fiat mentio.in 4.ar.7.q.princip.2.par.1.lib.num.1 — 164

iuſpatronatus an & quando accipiatur pro eccleſia, & econtra.in 9.artic.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.26.in fin. — 113

iuſpatronatus an poſſit acquiri, & cadat in baſilica, in 10.ar.8. q.prin.1.par.1.lib.nu.1 — 107

iuſpatronatus an poſſit abeſſe à iure præſentandi, & econtra.in 4.ar.11.q.prin.2.par.1.li.nu.3 — 175

iuſpatronatus, an quomodo & per quos, præſcriptione quæratur.in 10.art.11.q.prin.2.par.1.lib.nu. 6 — 177

iuſpatronatus an transferatur ſententia de uno in alium.in 9.ar.11.q.prin.2.par.1.li.nu.1 — eo.

iuſpatronatus poteſt competere laico in monaſterijs in omnibus in omnibus, præterquam quo ad ius præſentandi.in 4.ar.11.q.princip.1.par.1.lib.num.1 — 105

iuſpatronatus an et quando acquiratur præſcriptione in aliqua eccleſia libera.in 5.ar.10.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 98

iuſpatronatus præſcriptione acquiri, dupliciter accipiendum eſt. ibid. numero 2 — eo.

iuſpatronatus an transferatur titulo legati.in 17.ar.1.q.prin.2.par.1.lib.num.9 — 119

iuſpatronatus ab præſcriptione poſſit acquiri.in 5.ar.10.q.princip.1.par.1.lib.num.30 — 100

iuſpatronatus an mulier poſſit habere.in ſecundo ar.7.q.prin.1.par.1.lib.num.1 — 61

iuſpatronatus an poſſit acquirere illegitime natus.in 13.articulo.7.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 68

iuſpatronatus poteſt acquiri in capellis religioſorum, quantum ad alios effectus, præterquam præſentationis.in 7.ar.11.quæſt.princ.1.lib. numero 3 — 106

iuſpatronatus an poſſit adiudicari vni ex hæredibus.in 12.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.5 — 115

iuſpatronatus an poſſint acquirere ſibi illi, qui ſunt in aliena poteſtate, vt monachus, filiusfamil. ſeruus, & huiuſmodi, ex fundatione, conſtructione & dote eccleſiæ, an vero quærant illis, in quorum ſunt poteſtate.in 9.art.8.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 75

iuſpatronatus an ſit ex debito, vel gratia remiſſ.in 30.ar.1.q.princ.2.par.1.li.num.1 — 128

iuſpatronatus an acquiratur in oratorijs et hoſpitalibus diſting.in 21.art.5.q.prin.1.par.1.li.nu.19 — 47

iuſpatronatus an competat epiſcopo extra ſua diœceſim.in 7.par.trac. Paul.de Citad.nu.19 — 74

iuſpatronatus ſi competat vniuerſitati in qua ſunt pupilli an pupilli ſint vocandi ad præſentationem.in tract.Roch.de Cur.nu.15 — 20

iuſpatronatus an cõpetat collegio.in 7.par.trac.Pau.de Cit.nu.18. — 74

iuſpatronatus an competat eccleſiam incipienti ædificare.ibi.nu.4 — eo.

iuſpatronatus an competat excommunicato. in tracta. Roch. de Cur. numero 20 — 10

iuſpatronatus an competat quaſi poſſeſſori. in 8.part. tracta. Paul.de Citad.nu.3 — 74

iuſpatronatus an competat poſt tranſlationem. ibid.nu.6 — eo.

iuſpatronatus an competat illegitime natis. in tracta. Roch. de Cur. numero 6 — 19

iuſpatronatus an competat exiſtenti ſub tutela.in 7.par.tract. Paul.de Citad.num.21 — 74

iuſpatronatus an competat ſimoniaco. ibid.nu.7 — eo.

iuſpatronatus an competat pupillo vel infanti.in tracta. Roch.de Cur. numero 12 — 19

iuſpatronatus an competat ita fœminæ ſicut maſculo.ibi.nu.1 — 18

iuſpatronatus an poſſit competere crimino ſo.ibi.nu.2 — eo.

iuſpatronatus an competat iudæo, aut infideli.in tract. Roch.de Cur. numero 35 — 21

iuſpatronatus multis ex cauſis competere poteſt.in 7.part.tract. Paul. de Citad. nu.9 — 73

iuſpatronatus an conueniat illi qui poteſt præſentare.ibi. nu.10 — 74

iuſpatronatus an ex contractu locationis transferatur.in 9.par.tracta. Pau.de Citad.nu.12 — 73

iuſpatronatus an ſit diuiduum vel indiuiduum. in tracta.Roch.de Cur. numero 11 — 4

Iuſpatronatus an permutari poſſit cum quacunque re. ibid. nu. 27 39
Iuſpatronatus an ſit gratuitoſum, an vero de iure communi conceſſum. ibid. num. 7 3
Iuſpatronatus an poſſit haberi in collegio, vel loco deputato ad alendos ſcholaſticos. ibid. nu. 12 32
Iuſpatronatus an poſſit haberi in eccleſia collegiata. in tracta. Roch. de Cur. num. 3 24
Iuſpatronatus an poſſit haberi in eccleſia Cathedrali. ibidem. numero 1 eo.
Iuſpatronatus an poſſit haberi in hoſpitali. ibi. nu. 8 25
Iuſpatronatus an poſſit haberi conuentuali in eccleſia vel religioſorum. ibid. num. 77 15
Iuſpatronatus an poſſit haberi in ſepultura, ſeu ſepulchro. ibidem. numero 13 25
Iuſpatronatus an poſsit habere laicus abſque gratia. ibi. nu. 5 26
Iuſpatronatus an poſsit in alium conferri abſque conſenſu epiſcopi. ibi. numero 77 13
Iuſpatronatus an poſsit permutatione transferri. in 9. par. tract. Paul. de Citad. num. 13 75
Iuſpatronatus an poſsit præſcribi. in tract. Roch. de Cur. nu. 81 44
Iuſpatronatus an probetur per literas ſculptas in antiquis lapidibus, vel in Campanilli. in tract. Roch. de Cur. nu. 83 14
Iuſpatronatus an recuperet hæreticus hæreſim abiurans in 3. par. tra. Paul. de Citad. nu. 19 50
Iuſpatronatus an tranſeat cum vniuerſitate pignori data. in tra. Roch. de Cur. num. 60 42
Iuſpatronatus an ſemper tranſeat cum vniuerſitate. in tra. Roc. de Cur. nu. 5. 60. & nu. 41 37
Iuſpatronatus an tranſeat in confiſcatione bonorum. in tract. Roch. de Cur. num. 26 20
Iuſpatronatus an tranſeat in fideicommiſſarium, cui hæreditas reſtituitur. ibid. nu. 20 18
Iuſpatronatus an tranſeat ad omnes etiam hæredes extraneos, an ſolum ad hæredes ſanguinis. ibid. nu. 17 eo.
Iuſpatronatus an ſit temporale vel ſpirituale. in tractu. Roch. de Cur. numero 1 3
Iuſpatronatus an veniat in venditione, ſi de eo fiat mentio. ibidem. numero 54 41
Iuſpatronatus an veniat in venditione omnium bonorum. in 9. part. tract. Pau. de Citad. nu. 11 75
Ius an quæratur reficienti eccleſiam, an vero illi qui primo condiderat & ædificarat. in 1. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 9 55
Iuſpatronatus an tranſeat ad illum, penes quem factum eſt ſequeſtrum, ita ut ille præſentare poſsit. in 3. artic. 9. queſt. princip. 2. par. 1. lib. numero 1. 5. 6. & 7 167
Iuſpatronatus an trãſferatur in conductorem cum vniuerſitatem temporali locata. in 2. ar. 8. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 165
Iuſpatronatus an præſcribi poſsit in eccleſia collegiata. in 5. arti. 10. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 40 101
Iuſpatronatus an tranſeat ad hæredes hæreditate non adita. in 34. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 143
Iuſpatronatus an & quando diuiſionem recipiat inter hæredes. in 36. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 144
Iuſpatronatus an diuidi poſsit quo ad actum præſentationis. ibidem. numero. 4. & 6 145
Iuſpatronatus an poſsit adiudicari per iudicem vni ex hæredibus, in hæreditatis diuiſione. in 37. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 146
Iuſpatronatus an poſsit tranſire in depoſitarium, ita ut ille poſsit præſentare diſtin. in 4. ar. 9. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 168
Iuſpatronatus an præſcriptione poſsit acquiri. in 2. articu 4. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 5 151
Iuſpatronatus apud plures exiſtens eſt apud ſingulos inſolidum. in 1. li. tract. Io. Nic. Delph. nu. 11 80
Iuſpatronatus beguinarum, fraternitatum, diſciplinatorum, &c. an dicatur iuſpatronatus eccleſiaſticum. in tract. Roc. de Cur. nu. 17 5
Iuſpatronatus eſt annexum hæreditati. in trac. Roch. de Cur. nu. 8. 19
Iuſpatronatus competit pupillis & impuberibus. in tract. Roc. de Cur. numero 12 eo.
Iuſpatronatus competens collegio vel monaſterio, an ſolus prælatus poſsit præſentare. ibi. nu. 28 20
Iuſpatronatus omnibus generaliter competere poteſt. in 7. par. tracta. Paul. de Citad. num. 1 75
Iuſpatronatus conceditur laicis in fauorem eccleſiæ. in tract. Roch. de Cur. nu. 10 32
Iuſpatronatus conſuetudine præſcribitur. in 3. par. trac. Pau. de Citad. numero 23 50
Iuſpatronatus dominij tranſlatione transfertur. in 9. par. tract. Paul. de Citad. nu. 31 77
Iuſpatronatus eccleſiæ quid ſit. in prima part. tracta. Paul. de Citad. numero 42 48
Iuſpatronatus eccleſiæ ex quibus cauſis procedat. in 3. par. trac. Pau. de Citad. num. 1 49
Iuſpatronatus eccleſiæ vel laici in quo differat à iurepatronatus liberti. in 13. par. tract. Paul. de Citad. nu. 23 78
Iuſpatronatus eccleſiarum quotuplex ſit. in tracta. Roch. de Cur. numero 15 4
Iuſpatronatus eccleſiæ cenſetur ſpirituale aliud autem laicum. in 5. par. tract. Paul. de Citad. num. 6 91
Iuſpatronatus eccleſiæ ad placitum non quæritur, aliud autem ſic. ibid. numero 8 eo.
Iuſpatronatus eccleſiæ quomodo exerceatur. in 11. par. tract. Pau. de Citad. num. 1 78
Iuſpatronatus eccleſiæ ſui natura apud plures eſſe poteſt. in 10. par. tract. Paul. de Citad. nu. 1 eo.
Iuſpatronatus an poſt eccleſiæ conſecrationem poſsit acquiri. in tracta. Roch. de Cur. nu. 3 1
Iuſpatronatus eccleſiaſticum & ſeculare qualiter differunt. in tracto. Roch. de Cur. nu. 20 5
iuſpatronatus gubernator ad ſimilitudinem filiorum. in 3. tract. Paul. de Citad. nu. 1 58
iuſpatronatus ad hæredes extraneos tranſmittitur. in 9. par. tra. Pau. de Citad. num. 2 75
iuſpatronatus eſt de iure poſitiuo inuentum. nu. 1. in 3. par. tract. Paul. de Citad. 59
iuſpatronatus eſt indiuiſibile. in tracta. Roch. de Cur. nume. 92. 40. & numero 22 34
iuſpatronatus eſt triplex. in tract. Roch. de Cur. nu. 2 1
iuſpatronatus liberti unde proueniat. in 3. par. tracta. Paul. de Citad. nume. 9. & 10 60
iuſpatronatus liberti quomodo exerceatur. in tracta. Paul. de Cit. numero 2 78
iuſpatronatus liberti iiſdem modis competit quibus eccleſiæ iuſpatro. in 8. par. tract. Paul. de Citad. nu. 7 74
iuſpatronatus liberti quomodo transferatur. in 9. par. trac. Paul. de Citad. nu. 35. & numeris ſequentibus. 77
iuſpatronatus libertorum origo. in 3. part. tracta. Paul. de Citad. numero 6 48
iuſpatronatus in libertis quare concedatur manumittentibus. in 4. par. tract. Paul. de Citad. nu. 6 60
iuſpatronatus non acquirit infamis. in 3. trac. Pau. de Cita. nu. 30. 50
iuſpatronatus non acquiritur ædificanti eccleſiam niſi expreſſe reſeruet iuſpatro. in tract. Roch. Cur. nu. 12 31
iuſpatronatus nemini acquiritur ex alienis bonis. in 1. li. trac. de. Ioan. Nic. Delph. nu. 106 86
iuſpatronatus non poteſt acquiri laico in monaſterio inuitis religioſis. in tract. Roch. de Cur. nu. 13 7
iuſpatronatus ex priuilegio papæ acquiri poteſt. in 9. par. tract. Paul. de Citad. nu. 5 60
iuſpatron. cui quæratur ex fundatione facta de bonis male acquiſitis. in 3. par. tract. Paul. de Citad. nu. 63 52
iuſpatronatus poteſt alicui concedi ex priuilegio papæ. in trac. Roch. de Cur. num. 64 42
iuſpatronatus non eſt conceſſum propter fauorem laicorum ſed eccleſiarum. in tract. Roch. de Cur. nu. 5 25
iuſpatronatus non confertur in inuitum. in 3. par. trac. Paul. de Citad. nu. 54. 55 51
iuſpatronatus non conſideratur. in venditione ſed acceſſorie tranſit. numero 64 42
iuſpatronatus cum datur religioſo an aſſumat naturam iuriſpatronatus eccleſiaſtici. ibid. nu. 32 39
iuſpatronatus non poteſt dari in commendam ſine conſenſu patroni. in tract. Roch. de Cur. nu 8 7
iuſpatronatus poteſt alicui competere ex priuilegio papæ. in tracta. Roch. de Cur. nu. 59 23
iuſpatronatus non recipit æſtimationem. in tracta. Roch. de Cur. numero 70 43
iuſpatronatus non eſt permutabile. in 1. lib. tract. de Io. Nico. Delph. numero 121 93

Iuſpa-

I N D E X.

Iuſpatronatus præſumitur ſpectare ad illum, qui exercet ius vnum cõpetens patrono tantum. in trac. Roc. de Cur. nu. 20 28
Iuſpatronatus non præſumitur quis habere niſi probetur. in 3. par. tra. Pau. de Cit. nu. 15 54
Iuſpatronatus pluribus dicitur modis. in 3. par. tracta. Paul. de Citad. numero 44 51
Iuſpatronatus pluribus habentibus vnus illorum ab alijs præſentari poteſt. in 2. lib. do. Io. Nic. Delph. nu. 207 92
Iuſpatronatus non transfertur obligatione generali. in 9. par. tractat. Pau. de Cit. nu. 14 75
Iuſpatronatus transfertur per donationem ibid. nu. 10 eod.
Iuſpatronatus quando transfertur ex legato an requiratur conſenſus epiſcopi. in tra. Roc. de Cur. nu 6 26
Iuſpatronatus tranſit cum hæreditate vel vniuerſitate. in tract. Roch. de Cur. nu. 8 19
Iuſpatronatus tranſit in emptorem hæreditatis, ſi iuſpatronatus ſit in hæreditate. nu. 3 26
Iuſpatronatus tranſit ad illum ad quem tranſit hæreditas ibidem numero 14 38
Iuſpatronatus tranſit ad eos ad quos tranſit hæreditas. in tract. Roch. de Cur. nu. 62 15
Iuſpatronatus tranſit ad bonorum poſſeſſorem. ibi. nu. 23 39
Iuſpatronatus nullum ius proprietatis patrono tribuit. in 6. par. tract. Pau. de Cit. nu. 23 71
iuſpatronatus per ſucceſſionem quæritur. in 9. par. tract. Pau. de Cita. numero 1 74
iuſpatronatus penes laicum eſſe poteſt. in 3. par. tracta. pau. de Citad. numero 24 59
iuſpatronatus qualiter laici poſſunt eſſe capaces. in tract. Roch. de Cur. numero 4 3
iuſpatronatus quando acquiratur eccleſiæ iniuriam paſſæ. nu. 69 43
iuſpatronatus quando competat patronus eccleſiæ vel liberti. in 8. par. tract. Pa. de Cit. nu. 1 74
iuſpatronatus quando competit vniuerſitati an ſingulares perſonæ vniuerſitatis ſint patronæ. in tract. Roc. de Cur. nu. 17 20
iuſpatronatus quare leges & canones conceſſerint. in 4. par. tract. Pau. de Cita. nu. 1 60
Iuſpatronatus quare laicis concedatur. ibi. nu. 2. & 5 eo.
iuſpatronatus quare non dicatur ſpirituale annexum temporali, ſicut econtra. in tra. Roc. de Cur. nu. 3 3
iuſpatronatus ei quærit à quo eccleſia diruta reparatur. in 3. par. trac. Pau. de Cit. nu. 1 57
iuſpatronatus qui in genere ſibi acquirere poſſint. in 3. par. trac. Pau. de Cita. nu. 36 50
iuſpatronatus velut quid honorificum infamibus competere nequit. ibi. numero 42 51
iuſpatronatus quid quilibet patrono conferat. in 6. part. tract. Pau. de Cita. nu. 1 61
iuſpatronatus quomodo pluribus inſolidum competere poſſit in 10. par. tract. Pau. de Citad. nu. 1 77
iuſpatronatus quod priuatum dicitur quibus competat. in 1. par. tract. Pau. de Cit. nu. 41 48
iuſpatronatus quos honores tribuat patrono. in 6. par. tra. Pau. de Cit. numero 1 61
iuſpatronatus quot & quibus modis acquiratur. in 1. lib. tract. do. Ioan. Nic. Delph. nu. 109. 86
iuſpatronatus quot modis transferatur de vna perſona in aliam in trac. Roch. de Cur. nu. 1 37
iuſpatronatus quot & quibus modis transferatur. in 9. par. tra. Paul. de Cit. nu. 15. vſque ad numerum 28. 10. 4. & 32. vſque ad numerum 34 77
iuſpatronatus quot modis acquiratur. in 1. lib. tracta. do. Io. Nic. Del. num 97. 98. 99 85
iuſpatronatus quot modis finiatur. ibi. nu. 224 93
iuſpatronatus reædificatione acquiritur. in 3. part. tracta. Pau. de Cit. numero 41 51
iuſpatronatus reædificatione acquiritur. ibi. nu. 41 eo.
iuſpatronatus regulatur ſicut alia ſpiritualia. in tractat. Roch. de Cur. numero 5 3
iuſpatronatus ſine adminiſtratione haberi poteſt. in 3. par. trac. Pau. de Citad. nu. 29 50
iuſpatronatus ſine adminiſtratione haberi poteſt. in 3. par. tra. Pau. de Cita. nu. 29 50
iuſpatronat. cum ſpectat ad vniuerſitatem vocandi ſunt regentes vniuerſitatem, Si ad populum, vocandi ſunt ille de populo. in 14. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 143
Iuſpatronatus alicuius beneficij ſpectat communiter ad patronum clericum, & patronum laicum an legatus, de latere poſſit tale beneficium conferra. in 4. art. 8. q. princ. 3. par. 2. libr. nu. 1 237
Iuſpatronatus antiquum quomodo & qualiter probari & articulari, poſſit. & nu. 15. in 4. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 196
ius patronatus antiquum quomodo probetur. in 4. arti. 10. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 12 197
iuſpatronatus non antiquum, ſed modernum qualiter probari & articulari debeat. in 5. art. 10. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 eo.
iuſpatronatus competens iure ſingulari, maiorem conſeruationem requirit, quam competens iure collegij. in 14. art. 2. q. prin. 2. part. 2. lib. num. 3 143
iuſpatronatus eccleſiarum an probare poſſint laici per antiquam poſſeſſionem, licet non habeant titulum. in 4. art. 10. q. prin. 2. part. 1. lib. numera 5 196
iuſpatronatus inuentum eſt à iure poſitiuo, & ab illo conceſſum laicis de gratia. in 2. art. 9 q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 238
iuſpatronatus vere non poſſidetur. in 11. art. 3. q principa. 2. par. 2. lib. numero 3 155
iuſpatronatus difficilis eſt probationis. ibid. nu 4 eo.
iuſpatronatus locum habet in capella, altari, & huiuſmodi. Et in quib. præterea. ibi. nu. 4 eo.
iuſpatronatus in totum extinctum, totum ius conferendi pertinet ad habentem inſtituere, ſiue epiſcopum, ſiue inferiorem prælatum. in 12. art. 7. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 236
iuriſpatronatus laicorum mentio facienda ne ſit in premutationib. quæ fiunt in curia. in 21. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 243
iuſpatronatus probatur per literas lapidibus inciſas. in 9. ar. 10. q. prin. lib. nu. 1 209
iuſpatronatus quare inſtitutum. in 30. articu. 7. quæſt. princip. 1. par. 2. lib. num. 15 81
iuſpatronatus quando capitulo & conuentui, conuerſi, nouitij vel non profeſſi, habeant vocem & præſentare poſſint. in 13. art. 2. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 1 13.
iuſpatronatus quaſi poſſidens, an poſſit præſentare ſicut verus patronus in 1. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 15
iuſpatronatus regulatur vt obſeruetur in præſentationibus diſpoſitio iuris circa ætates, & ordines præſentandorum. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 15 81
iuriſpatronatus ſeu præſentandi quaſi poſſeſſio, qualiter acquiratur. Et quæ requirantur in eius acquiſitione. in 10. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 21
iuſpatronatus ſi ad duo collegia ſpectet, poteſt quodlibet collegium ſuũ præſentare. in 8. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 158
iſpuatronatus ſi ſpectet ad populum, parrochiani viciniam, vniuerſitatem, & ſimiles, pupillus habet ius præſentandi, Et pro eo tutor præſentabit. Quod ſi non habeat, vox eius non erit in conſideratione antequam ætatem idoneam fuerit adeptus. in 14. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 143
iuſpatronatus ſi ſpectet ad aliquos, vel iure ſingulari, vel iure collegij, ipſi extraneum admittere non poſſunt, vno ipſorum refragante. Et idem iudicandum de electione. Item de ſedilibus nobilium. in 16. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 144
iuſpatronatus tranſit in conductorem vniuerſitatis ad longum tempus. in 3. art. 6. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 8 234
iuſpatronatus an dicatur poſſideri vel quaſi. in 24. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 28
iuſpatronatus a populo, vt omnibus facientibus populum. in 6. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 8
iuſpatronatus per ſe conſideratum, an poſſit permutari cum alia re prophana, vel ſolum cum re ſpirituali, vel ſpiritualitati annexa. in 3. art. 3. q. prin. 1. lib. nu. 1 149
iuſpatronatus ſi permutaretur cum re temporali, ſimonia committeretur. ibi. nu. 1 eo.
iuſpatronatus an & quando permutari poſſit cum re mere ſpirituali, ibid. num. 2 eo.
iuſpatronatus de per ſe locari non poteſt. in 3. art. 8. q. prin. 2. par. 1. lib. numero 1 166
iuſpatronatus de per ſe conſideratum, infeudari non poteſt, conſuetudine etiam accedente. in 2. art. 7. q prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 164
iuſpatronatus per ſe transferri non poteſt titulo locationis, in 1. arti. 8. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 165

Iuſpa-

Iuſpatronatus per ſe conſideratum non poteſt in emphyteoſim conce di. Secus acceſſorie cum vniuerſitate.in 4.art.8.q.prin. 2.par.1. lib.nu.1.& 2 166
Ius patronatus per ſe conſideratum,non poteſt dari in feudum in 29. art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.25 142
Ius patronatus per ſe conſideratum,an poſſit dari in dotem, & transferri in maritum in 1.art.10.q.prin.1.lib.nu.1 68
Ius patronatus de per ſe conſideratum,poteſt transferri in alios per patronum,titulo legoti.in 6.art.6.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 163
Ius patronatus per ſe conſideratum,an in feudum dari poſſit.in 1.arti. 7.q.prin.2.par.1.lib.nu.1.3.4.5.& 7 eo.
Ius patronatus per ſe iocari non poteſt.in 29. art.2.q.prin.2.par.1.li. numero 26 142
ius patronatus non poteſt dari in dotem.ibid.nu.27 eo.
ius patronatus non poteſt per ſe vendi. Vendentes & ementes pretium amittunt.ibid.nu.28 eod.
ius patronatus emens,num ſit ſpoliandus.in 2.art.5.q.princ.2.par.1. lib.nu.1 153
ius patronatus poteſt acquiri ex fundatione,conſtructione,ſeu dotatione capelle in 6.art.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 105
ius patronatus non poteſt acquiri conceſſione , vel priuilegio epiſcopi. in 4.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 97
ius patronatus poteſt dari in feudum acceſſoriè cum uniuerſitate.Secus ſi daretur res particularis in feudum,in qua eſſet ius patronatus.in 3.art.7.q.prin.2.par.1.lib.nu. 1.& 2 164
ius patronatus donari poteſt,non item vendi.Et quid ita.in 2.ar.5.q. prin.2.par.1.lib.nu.4 153
ius patronatus poteſt donari laico,cum ſuperiorum tamen conſenſu.Et an neceſſarius ſit epiſcopi conſenſus.nu.19.in 2.art.4.q.prin.2.par. 1.lib.nu.1.5.6.& 7 149
ius patronatus ſimpliciter uendi non poteſt,nec ſuper eo transfigi , nec iudex laicus de eo iudicare.in 5.articu.10.q.princip.1.par.1.libr. numero 36 100
ius patronatus laici an poſſit per alium praſcribi.in 1.ar.11.q.prin.2. par.1.lib.num.4 173
ius patronatus liberti non transfertur iuramento fallit quo ad reuerentialia.in 10.art.11.q.prin.2.par.1.lib.nu.2.& 4 177
ius patronatus an ex iniuſta ſententia transferatur.in 9.ar.11.q.prin. 2.par.1.lib.nu.2 177
ius patronatus libertorum,inter patronos diuidi non poteſt nu.5 145
iuſpatronatus reſeruatum ſibi et filijs ſuis dictione taxatiua,poteſt trãſferri titulo habili ad quoſcunque,in praiudicium filiorum & ſucceſſorum ſine eorum conſenſu.in 6.artic. 2.q.princip.2.par.1.lib.numero 7. 153
ius patronatus pluribus donatum ſeu legatum aliquibus repudiantib, an alijs accreſcat.in 5.art.4.q.prin.2.par.1.li.nu.1 152
ius patronatus ponendi conuerſos & rectorem hoſpitali conceſſum Titio & filijs ſuis maſculis, & deſcendentibus ex eis maſculini ſexus tantum,unus ex illis deſcendentibus poteſt donare dicto hoſpitali ſine epiſcopi conſenſu.in 8.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.3 134
ius patronatus reſeruatum illi de parentela tantum,an & quando poſſit in praiudicium ipſorum donari,vel alio titulo transferri in extraneum.in 6.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 133
ius patronatus ſi reſeruatum fuerit B.extraneo, & Ioanni & deſcendentibus ab eo maſculis,an Ioanne decedente ſine liberis,ius patronatus deuoluatur od alios haredes extraneos.in 5.art.2.q.princ. 2.par.1.lib.nu.1.& 3 132
ius patronatus ſi competat uniuerſitati,famina ſunt etiam vocande. in 2.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.38 62
ius patronatus ſi competat illis de parentela fundatoris , vel alterius tantum ex eius diſpoſitione unus de parentela non poteſt renuntiare alteri extraneo.in 8.art.2.q.prin. 2.par.2.lib.nu.2.& 5. 134.
ius patronatus cadit in ſedilibus & banchis adfixis in eccleſia. Item in archis in ſacriſtia exiſtentibus.in 15.articu.11.q.princip.1.par.1. lib.num.1 108
ius patronatus hoſpitalis,an poſſit competere impuberibus & pupillis Et quid de adminiſtratione ipſius.& nu.6.in 14.art. 7.q.princ.1. par.1.lib.nu.1.2 69
ius patronatus ſi ex ſui natura in fundatione appoſita competat ſolum illis de parentela,an competet baſtardis & illegitime natis ex illa parentela.& nu.2.in 27.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 141
ius patronatus an omnes de parentela poſſint transferri in extraneum eis competens ex reſeruatione fundatoris.in 8.ar.2.q.prin.2.par. 1.libr.num.9 134
Iuſpatronatus an donari poſſit, vel transferre titulo donationis.in 1.ar. 4.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 149
Iuſpatronatus an & quando acquiratur cuiquam fundando,conſtruendo,vel dotando eccleſiam ex illicite acquiſitis.in 11.art.8.q. prin. 1.par.1.lib.nu.1 76
Iuſpatronatus ſi donetur pluribus,vel vendatur ſeu alienetur vniuerſitas,in qua ſit iuſpatronatus, pluribus , illi plures habentur pro vno.in 24.artic.1.quaſtione princip.2.par.1.libr.nu.11 115
Iuſpatronatus ſi quis habeat ratione feudi,illud non tranſmittitur ad haredes ſanguinis,ſed ad eum,ad quem feudum deuoluetur.in 1.ar. 2.q.prin.2.par.1.lib.nu.30 131
iuſpatronatus ſequeſtrationem non admittit.in 3.art.9.q.prin.2. par. 1.lib.nu.1.2 167
iuſpatronatus ſi donatum vel legatum eſt alteri ſine epiſcopi conſenſu, & ante approbationem epiſcopi,& mortuo teſtatore hares donat illud iuſpatronatus vni eccleſia,legatarius alteri eccleſia,in quibus donationibus non requiritur conſenſus epiſcopi vltra iſtarum donationum erit potior,legatarij,vel haredis.& nu.3.in 18.artic.1.q. prin.2.par.1.lib.nu.1 120
iuſpatronatus donatum vni conſenſu epiſcopi,an & quando,alteri poſſit donari,uel legari cum conſenſu epiſcopi.& nu.5.in 19.arti.1.q. prin.2.par.1.lib. num.2 eo.
iuſpatronatus ſi donatur,vel renuntiatur , uel legatur per patronum ipſimet eccleſia patronata ipſa eccleſia an erit libera,vel cui iuſpatronatus acquiretur.in 15.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 116
iuſpatronatus ſi legetur duobus copulatiue,& etiam alteri perſone,an coniuncti habeantur pro vno.in 28.q.prin.2.par.1.lib. nu.6. 128
iuſpatronatus duobus modis transfertur.in 16.ar.2.q.princi.2.par.1. lib.nu.8 137
iuſpatronatus transfertur in alium,priuilegio.in 8.artic.11.quaeſtio. prin.2.par.1.li.nu.1.& 3 176
iuſpatronatus transfertur de vno in alium cum hareditate.in 1.arti. 2.q.princ.2.por.1.lib.nu.2 129
iuſpatronatus ex tribus cauſis naſcitur. in 2.arti.6.q.princi.1.par.1. lib.nume.2 54
iuſpatronatus cum transfertur in locum pium, cur non requiratur epiſcopi conſenſus ſi vero in laicum ſecus.ibid.nu.5.in 2.art.1.q.prin. 2.par.1.lib.nu.2 109
iuſpatronatus an tranſeant in creditorem cum vniuerſitate pignorata in qua illius eccleſia conſiſtit.in 2.art.9. q.principa.2.part.1.lib. nu.1.4.5.& 6 167
iuſpatronatus an poſſit per ſe obligari,in 1.articu.9.q.prin.2.part.1. lib.num.1 166
iuſpatronatus an veniat in donatione omnium iurium donantis. in 6. art.4.q.prin.2.par.1.li.nu.1.& 3 152
iuſpatronatus an tranſeat cum dote in maritum.in 2.ar.10.q.princ.2. par.1.lib.nu.12 168
iuſpatronatus an tranſeat in fideicommiſſarium reſtituta hareditate per haredem.in 35.art.2.q.prin.2 par.1.lib.nu.1.2.3.4.6.8. 144
iuſpatronatus an & quando tranſeat in venditione omnium bonorum norum.in 14.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1.& 5 156
iuſpatronatus vtrum poſſit permutari cum eccleſia vel cum alio iure patronatus alterius eccleſia.Et quando in dicta permutatione requiratur conſenſus capituli. in 1.art.3.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 148
iuſpatronatus non tranſit cum vniuerſitate,in qua neceſſaria eſt rerum ſingularium tr[a]ditio.in 15.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 157
iuſpatronatus an tranſeat in locatione vniuerſitatis,vt praſentatio ſpectet conductori.in 10.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 155
iuſpatronatus an poſſit omnibus in genere cõpetere.in 1.art.7.q.prin. 1.par.1.lib.nu.7 61
iuſpatronatus vt tranſit cum tota vniuerſitate,ita cum parte vniuerſitatis.in 16.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 158
iuſpatronatus tranſit hincinde multis modis,inter quos eſt ſucceſſio hareditaria.in art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.21 130
iuſpatronatus tranſit ad haredes per ſtirpes,& non capita.in.24.ar.1. q.prin.2.par.1.lib.nu.1 124
iuſpatronatus tranſit ad quemlibet haredem in ſolidum,etiamſi diuerſis & inaqualibus partibus ſit hares . Qua ſententia non habet locum in conſuetudine contraria,vt eſt Neapoli.ibi.nu.2.9.& 10. eo.
iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate bonorum.in 37.art.2.q.prin.2. par.1.lib.nu.2 146
iuſpatronatus tranſit in emptorem villa,cum vniuerſitate illius villa. in 1.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.18 130
iuſpatronatus dicitur tranſire in quemlibet haredem in ſolidum . in 23. art.

art.1.q.princ.2.par.1.lib.nu.2 124
Iuſpatronatus ad quoſcunque hæredes extraneos tranſit.in 26.arti.2.q.princ.2.par.1.libr.nu.21 142
iuſpatronatus alicui tranſlatum ex ſucceſſione hæreditaria,incipit ſibi competere ex die aditæ hæreditatis in extraneis,in ſuis vero ex die quo ſe hæreditati immiſcuerunt.in 22.art.1.q.princ.2.part.1.lib.numero 1 124
iuſpatronatus alicui tranſlatum ex contractu alicuius vniuerſitatis,tũ demum incipit illi competere,quando perfectus eſt contractus.ibi.numero 2 eo.
iuſpatronatus alicui tranſlatum ſingulari titulo,legato,&c.incipit,illi competere,poſtquam interuenit vel ſuperuenit conſenſus ordinarij.ibi.nu.3 eo.
iuſpatronatus cum vniuerſitate etiam ſine conſenſu Epiſcopi,tranſit in alium titulo,vel oneroſo,vel gratuito.in 3.art.10.q principa.2.par.1.lib.nu.3.& 8 172
iuſpatronatus tranſit ad extraneos,niſi aliud ſit dictum in fundatione.in 2.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 131
iuſpatronatus tranſit in donatarium etiam ſine conſenſu epiſcopi,facta donatione villæ,in qua erat illud iuſpatronatus.in 15.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.10 137
iuſpatronatus non tranſit,ſi vendo omnia bona mea,vel bona omnia,quæ habeo,& ſic in genere,in 13.articu.5.q.principa.2.par.1.lib.numero 5 156
iuſpatronatus non tranſit cum infeudatione prædij,in quo eſt iuſpatronatus,ſed cum infeudatione villæ ſic.in 1.articu.7.quæſtio.princi.2.par.1.lib.nu.8 163
iuſpatronatus non tranſit titulo legati,ſine epiſcopi conſenſu.in 3.arti.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.7 172
iuſpatronatus transfertur per ſententiam,ſiue da per ſe,ſiue cum vniuerſitate ſuper illud fuerit litigatum,coram tamen iudice competenti.in 9.art.11.q.prin.2.part.1.lib numero 4 177
iuſpatronatus non acquiritur à laico,niſi per titulum per quem ſine traditione omnia bona tranſeunt.in 2.art.11.q.prin.2.part.1.lib.numero 1 174
iuſpatronatus non amittitur à conſtruente eccleſiam in fundo feudali,feudo amiſſo.in 5.art.7 q.prin.2.par.1.lib.nu.1 164
iuſpatronatus non venit in donatione omnium iurium meorum.in 1.art.7.q.prin.2.par.1.lib.nu.6 163
iuſpatronatus non tranſit in fideicommiſſarium.in 3.art.10.q.prin.2.par.1.lib.num.22 173
ius non eſt ſimpliciter honorantia,ſed etiam continet onus & vtilitatẽ.in 19.art.5.q.prin.2.part.1.lib.num.3 158
iuſpatronatus non tranſit ad hæredes ſanguinis,niſi ſint hæredes.in 7.art.2 q.princ.2 par.1.lib.num.4 133
iuſpatronatus tranſit ad hæredes ſanguinis,& etiam extraneos.in 1.art.2.q.princ.2.par.1.lib.nu 15.& 23 130
iuſpatronatus tranſit ad extraneum hæredem inſtitutum,ſi hæreditatem acceptauit,etiam ſi nihil aliud,niſi illud ipſum,ſit in hæreditate.in 1.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.25 eod.
iuſpatronatus tranſit ad quemcunque,ad quem tranſit vniuerſitas,in qua eſt iuſpatronatus.ibi.nu.26 eo.
iuſpatronatus quando competit aliquibus iure collegij,tunc maior pars poterit abbreuiare tempus iuris,& vocata minori per ſe præſentare.in 28.art.1.q prin.2.par.1.lib.nu.2 130
iuſpatronatus clericorum non includitur in gratia Papæ,ratione patrimonij.Et quid ita.in 8.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 195
iuſpatronatus an transferatur ſententia,& deueniat ad ſententiam iudicis laici.in 8.art.8.q.prin.3 par.3.lib.nu.2. 33
iuſpatronatus eſt inſolidum apud omnes,ſiue æqualiter dederint eccleſia pro illa fundanda conſtruenda,& dotanda,ſiue vnus dederit fundum,alter conſtruxerit,alius dotauerit,ſiue plures inſolidum conſtruxerint fundarint,vel dotauerint,etiam inæqualiter.& nu.3,in 1.art.4.q.prin.3.lib.nu.1 18
iuſpatronatus,eſt quiddam miſtum ratione temporalitatis & ſpiritualitatis.ibi.nu.1 36
iuſpatronatus amittitur,cauſa perempta,ex qua quis erat patronus.in 1.art.7.q.prin.3.lib.nu.2 29
iuſpatronatus amittitur per non vſum præſentationis,& eccleſia fit libera.in 8.art.7.q.prin.3.lib.nu.1 31
iuſpatronatus amittitur per patronum,ſi illud ceditur,vel renuntiatur.in 9.art.7.q prin.3.lib.nu.1 eo.
Iuſpatronatus amittitur per quodcunque crimen,per quod includitur priuatio omnium bonorum.nu.2 32
iuſpatronatus amiſſum per pœnitentiam non recuperatur.in 2.art.8.q.prin.3.lib.nu.6 eo.
iuſpatronatus eccleſiæ,& libertorum,quid differant.in 1.ar.11.q.prin.3.lib.nu.1 42
iuſpatronatus liberti tranſit in ſuos,& nõ hæredes,& ad quos trãſeat.in 1.art.1.q.prin.3.lib.nu.4 eo.
iuſpatronatus libertorum eſt indiuiſibile.ibi.n.3 eo.
iuſpatronatus non tranſit in alienatione rerum temporalium.in 17.ar.3.q.prin.3.lib.nu.3 18
iuſpatronatus quando dicatur concernere fauorem eccleſiæ,& quando fauorem patroni,& quem acceſſorie.in 16.art.2.q.principa.3.lib.numero 7 eod.
iuſpatronatus quare non dicatur ſpirituale annexum temporali.in 1.art.9.q.prin.3.lib.nu.15 38
iuſpatronatus regulariter accipitur & regulatur,vt ulis ſpiri' nalia.Limit.nu.22.23.& 24.in 1.art 9.q prin.3.lib.nu.11.& ſeq. 38
Iuſpatronatus ſi donatur vni,ſine conſenſu epiſcopi,donatio nulla eſt.in 3.arti.9.q.prin.3.lib.nu.5 39
iuſpatronatus ſeu ius eligendi,non perditur,etiamſi capitulum non elegit,& patronus non præſentauit,quia prælatus ſiu rector ſemper vixit.ſit non vacauit eccleſia.in 7.articu.quæſtia.prin.3.lib.nu.5.& 6 31
iuſpatronatus vel electionis ne perdatur,qualiter probari poſſit non accidiſſe caſum præſentationis.vel electionis.in 7.art.7.q.prin.3.lib.numero 7 31
iuſpatronatus vendens,perdit illud,& etiam pretium,et emens eo ſpoliatur,& eccleſia efficitur libera,cui pretium cedit.in 1.artit.8.q.prin.3.lib.nu.1 32
iuſpatronatus an amittat patria proditor.in 5.art.8.quæſt.princi.3.lib.numero 1 30
iuſpatronatus an amittatur,dota perempta,vt quia expenſa eſt in reparatione eccleſiæ.in 4.art.7.q.prin.3.lib.nu.2 30
iuſpatronatus an amittatur vnitu eccleſia patronata cum alia eccleſia vel altari eccleſiæ conceſſa.& nu.2.in 10.arti.7.q.principa.3.lib.numero 1 31
iuſpatronatus an perdatur,etiamſi per centum annos præſentatio non ſit facta,vt quia non fuit expediens,vel caſum non ſucceſſit.in 7.q.prin.3.lib.nu.1 eo.
iuſpatronatus an non tranſeat in confiſcationẽ iudicis ſecularis,ſed iudicis eccleſiaſtici ſic.in 8.art.8.q.prin.3.lib.nu.9 34
iuſpatronatus an delicto transferatur.in 3.articu.8.q.principa.3.lib.numero 1 32
iuſpatronatus an ſit mere ſpirituale,an mere temporale,vel miſtum.& nu.12.17.28.& 29.in 1.art.9.q.prin.3 lib.nu.1 36
iuriſpatronatus definitia.in tra.Roc.de Cur.nu.1 4
iuriſpatronatus natura quæ ſit.in tra.Roch.de Cur.nu.19 20
Iuriſpatronatus exercitium quando competat patrono.in tract.Pau.de Citu.nu.2 74
iuriſpatronatus fructus vel effectus quis ſit.in tracta.Roch.de Curt.numero 11 4
Iuriſpatronatus in præiudicium nihil poteſt fieri ſine conſenſu patroni.in tractat.Roch.de Cur.numero 84 14
iuriſpatronatus venditi pretium an reſtitui debeat.ibid.nu.55 41
Iuriſpatronatus vtilitates quæ ſint nu 118.& ſequen.in 1.lib.tract.de Ioan.Nic.Delph. 87
iuriſpatronatus acquirendi ratio.& late per diſcurſum.in 15.art.8.q.prin 1.lib.nu.6 77
iuriſpatronatus acquirendi & procreandi cauſæ æquales ſunt,fundatio,conſtructio,& dotatio.in 22.articu.5.q.princip.1.par.1.lib.numero 3 48
iuriſpatronatus acceptiones.in 14.art.21.q.prin.1.par.1.lib.n.6.108
Iuriſpatronatus varij modi.in 1.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 153
iuriſpatronatus capacitas vbi non datur titulo ſingulari,datur tamen titulo vniuerſali.in 2.art.11.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 174
iuriſpatronatus quemlibet Chriſtianum eſſe capacem.in 10.artic.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 76
iuriſpatronatus ſunt capaces profeſſi religionem,matrimonium,an audientes verba Dei in eccleſia.ibi.nu.4 eo.
iuriſpatronatus an capaces ſint patientes defectum natalium.in 13.ar.7.q.prin.1.par.1.lib.nu 2 68
iuriſpatronatus an ſit capax,qui ſpiritualium eſt incapax.ibidem numero 5 eo.
Iuriſpatronatus quis ſit capax,quis item incapax.in 1.artic.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 68

Iuriſ-

INDEX.

Iuriſpatronatus conceſſio, ex gratia eſt & diſpenſatione facta. in 9. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 — 134
Iuriſpatronatus cauſa annexa eſt ſpiritualitati, nec cognoſci poteſt in foro ſeculari. in 7. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4. & 5 — 151
Iuriſpatronatus cauſa an neceſſario concluſionem requirat. in 2. artic. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 — 201
Iuriſpatronatus fructu vna probata, an ſit probatum iuſpatronatus, et ius præſentandi. in 8. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 — 200
Iuriſpatronatus proprietas ſicut transfertur in hæredes, & quaſcunque habiles ſucceſſores, ita & poſſeſſio. in 22. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 3 — 28
iuriſpatronatus quaſi poſſeſſio acquiritur præſentatione clerici ſeu rectoris, facta domino ſciente non contradicente, & patiente. in 10. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 — 21
iuriſpatronatus, & iuris eligendi differentia, eius ratio. in 11. artic. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 — 122
iuriſpatronatus exercitium non habet locum vbi nulla dos. in 22. art. 5. q. prin. 1. lib. nu. 2 — 47
iuriſpatronatus exercitia, & munera. in 2. art. 2. q princ. 1. par. 2. lib. numero 1 — 6
iuriſpatronatus exercitium incipit poſt dotationem. in 22. artic. 5. q. prin. 1 par. 1. lib. nu. 2 — 47
iuriſpatronatus expreſſio in venditione vniuerſitatis, an impediat quo minus illud tranſeat. in 21. articu. 5. quæſtio. principa. 2. part. 1. lib. numero 3 — 160
iuriſpatronatus acquiſitio quomodo probetur. in 5. art. 10. q. princi. 2. par. 2. lib. nu. 2 — 197
iuriſpatronatus antiqui probatio difficilis, eſt. in 4. art. 16. q. princi. 2. par. 2. lib. nu. 10 — 196
Iuriſpatronatus diuiſio legitima. in 14. art. 11. q. princi. 1. par. 1. lib. numero 6 — 108
in iuriſpatronatus diuiſione, apponi poſſet quod vno ipſorum hæredum mortuo ſine liberis, illud ius redeat ad cohæredem. in 36. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 15 — 145
Iuriſpatronatus donatio ſeu tranſlatio non cedit in vtilitatem eccleſiæ. in 16. arti. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 — 117
iuriſpatronatus edictum eſt prohibitorium. & nu. 4. in 1. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 — 6
iuriſpatronatus fructus hoc eſt præſentatio ſi vendatur, nulla eſt & nu. 3. in 10. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 155
iuriſpatronatus fructu vna præſcripto, an & quando totum ius patronatus dicatur præſcriptum, in 4. articu. 11. q. principa. 2. part. 1. lib. numero 1. & 2 — 175
iuriſpatronatus natura eſt eſſe inſolidum apud omnes. in 5. articu. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 152
iuriſpatronatus natura eſt, vt tranſeat etiam ad hæredes extraneos. & nu. 5. in 4. art. 1. q. prin. 2. par. 1 lib. nu. 2 — 132
iuriſpatronatus per ſe conſiderati locatio, non tenet. Secus, ſi acceſſoriè. in 1. art. 8. q. prin. 2. par. 1. lib nu. 1. & 3 — 165
iuriſpatronatus præſentatio poteſt donari vel legari per patronum cũ epiſcopi conſenſu. in 4. art. 6. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. & 2 — 162
iuriſpatronatus, eſt præſentatio. in 9. articu. 8. quæſtio. princi. 1. par. 1. lib. nu. 12 — 75
iuriſpatronatus quæſtio inter patronos, vel clericos, vel laicos intra quantum tempus finiri debeat. in 1. arti. 1. q. principa. 2. par. 2. lib. numero 4 — 116
iuriſpatronatus quæſtio ſi vertatur inter ipſos patronos, ſeu inter epiſcopum & patronos, ſeu inter præſentatos de inſtitutione conſequenda, intra quantum tempus finienda ſit remiſſ. in 1. art. 1. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 11 — 115
iuriſpatronatus renunciatio, vel eius in alios tranſlatio, in præiudiciũ hæredum, non habent locum, Limit. nu. 2. 3. & 6. in 7. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 133
iuriſpatronatus reſeruatio facta per patronum pro ſe & ſuis hæredibus ſanguinis, non tranſit ad extraneos Et idem ſit fuerit facta cum dictione taxatiua. in 4. art. 2. q prin. 2. par. 1. lib. nu. 6 — 132
iuriſpatronatus reſeruatio ſibi facta, cenſetur etiam facta hæredibus ſiue ex teſtamento, ſiue ab inteſtato. art. 2. q. princip. 2. par. 1. lib. numero 1. 3. & 4 — eod.
In iuriſpatronatus remiſſione, quæ ſit compatrono ſpectandum an inter ueneric ſimoniæ labes. art. 1. q. prin. 1. lib. nu. 10. & ſeq. — 115
iuriſpatronatus ſucceſſio contingit per ſtirpes, & non per capita in 7. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 18 — 74
iuriſpatronatus ſucceſſio ſit in ſtirpes, & non in capita. in 12. arti. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 12 — 119
iuriſpatronatus tranſlationem, quare iura permittant & ferant. in 16. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 13 — 118
iuriſpatronatus tranſlatio facta in clericum, abbatem, priorem, & ſimiles an & quando intelligatur facta, vt perſonæ eccleſiaſtica vel vt perſonæ priuatæ. & nu. 4. in 14. artic. 1. q. principa. 2. par. 1. lib. numero 2 — 115
Iuriſpatronatus tranſlatione facta in clericum iure proprio, cenſebitur ius patronatus, ac ſi illud haberet clericus ex patrimonio. ibid. numero 3 — 116
iuriſpatronatus tranſlatio an per capita, vel ſtirpes fiat in hæredem donatarium, legatarium, & huiuſmodi. Et ſuper hoc opinio Archidiaconi. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. & 9 — 125
iuriſpatronatus transferendi modi remiſſ. in 23. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 2 — 139
iuriſpatronatus transferendi plures modi. in 17. art. 1. q. principa. 2. par. 1. lib. num. 10 — 119
iuriſpatronatus transferendi ratio ſuſe per in 30. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 1 — 128
in iuriſpatronatus tranſlatione an poſſit apponi conditio, quòd tranſeat in filios maſculos. in 4. art. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 — 152
iuriſpatronatus venditio per ſe conſiderati, nulla eſt. in 1. ar. 5. q. prin. 1. lib. nu. 1 — 153
iuriſpatronatus venditio facta cum uniuerſitate, valet etiam ſine epiſcopi conſenſu. in 11. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu 3 — 155
iuriſpatronatus venditi pretium applicatur illi eccleſiæ, in qua erat ius patronatus. Et ipſi eccleſiæ dicitur illata iniuria. in 15. articu. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 — 77
iurepatronatus vendito, ex quo venditio nulla, eccleſia libera remanet. in 3. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 1 — 153
iuriſpatronatus cauſa fori ex eccleſiaſtici, niſi aliud ſit ex priuilegio Papæ, ut in Francia, & Anglia. nu. 3. in 2. artic. 9. q. princip. 3. lib. numero 1 — 38
iuriſpatronatus cauſa non poteſt in laicum compromitti. in 1. art. 9. q. prin. 3. lib. num. 10 — 38
iuriſpatronatus cauſa an poſſit compromitti in laicum. in 4. artl. 9. q. prin. 3. lib. num. 1 — 39
iuriſpatronatus fundator, an in limine fundationis poſſit modum apponere, quòd eccleſiaſtici patroni intra ſemeſtre tempus, laici intra quadrimeſtre præſentent, uel quod habeant maius tempus quadrimeſtri vel ſemeſtri. in 7. art. 1. q prin 2. lib. 1 & 3 — 116
iuriſpatronatus libertorum acquirendi modi. in 1. art. 11. q. principa. 3. lib. num. 3 — 42
iuriſpatronatus maxime habentur illa tria, honor. onus. & vtilitas. in 17. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 3 — 18
iuriſpatronatus poſſeſſione ſpoliata, quod remedium competat. in 11. ar. 9. q prin. 3. lib. num. 1 — 40
in iuriſpatronatus renuntiatione an includantur ea, quæ ſunt in fauorem eccleſiæ. in 4. art. 2. q prin. 3. lib. nu. 2 — 8
iuriſpatronatus tranſlatio per ſe prohibita, quo caſu non erit prohibita cum vniuerſitate. in 8. art. 8. q. prin. 3. lib. nu. 2 — 33
iuripatronatui an poſſit derogari per Papam. in tracta. de. Io. Delph. numero 22 — 81
iuripatronatui an poſſit renuntiare patronus in præiudicium legitimorum hæredum in trac. Roc. de Cur. num. 72 — 43
iuripatronatus quod habetur ex conſuetudine vel præſcriptione legatus poteſt derogare. in trac. Roc. de Cur. nu. 12 — 7
iuripatronatus eccleſiarum ſuccedit ur per ſtirpes, & non per capita etiam in collateralib. Et hoc tã in ſucceſſione quam alijs titulis tranſlationis iuriſpatronat. in 26. articu. 1. q. princip. 2. par. 1. libr. numero 2. & 6 — 127
iuripatronatus poteſt renuntiari etiam in præiudicium ſuccedentium. in 1. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 16 — 130
iurepatronatus reſeruato proximioribus, auunculus non admittitur. in 10. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu 1 — 135
De iurepatronatus eccleſiaſtica legatus diſponit in 1. art. 1. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 1 — 114
iurepatronatus reperiuntur clericorum tantum, & laicorum, & mixtim laicorum & clericorum ex donatione facta per laicos patronos eccleſiis. in 1. art. 8. q prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 — 71
iuripatronatus præſcribenda quodas quantum tempus requiratur, in 8. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 2 — 31
iurepatronatus ceſſante, ceſſat Præſentatio. in tract. Roch. de Cur. numero 58 — 23

Pro

Pro iure patronatus intentenda declarando, vel euincendo quodnam remedium intentetur. in 8. art. 9. q. prin. 3. li. nu. 1 39
Ex iurepatronatus fatus oritur. in 1. artic. 1. quæſtio princip. 1. par. 2. lib. num. 1 1
Ius penale exorbitans & correctionum, loquens in vno, habet locum in reliquo, vbi duo ſic ſe habent, quòd rate ſumpto vocabulo, vnum veniat alterius appellatione, Et eſt eadem ratio. & nu. 18. in 4. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 12 108
Ius præſentatione, dici etiam repræſentationis. Et quo id modo accipiēdum. in 1. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 136
Ius præſentandi ſi quis habet ſine iure patronatus, quamuis ſit laicus legatus, ſibi poteſt præiudicare. in 3. art. 9. q. princip. 3. par. 2. libr. numero 2 239
Iuſpatro. ſeu præſentandi non tranſit cum vniuerſitate in creditorem. in 3. art. 6. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 234
In præſentando duos epiſcopo ſi concurrant maritus & vxor, quis præſentatur. in 3. art. 6. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 239
Ius præſentandi rectorem ad eccleſiam, an & quando competat aliquo caſu ei, qui non eſt patronus, nec in quaſi poſſeſſione iuriſpatronatus, nec ſe aſſerat patronum. in 1. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2. 95
Ius præſentandi eſt fructus iuriſpatronatus. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 6 125
ius præſentandi non poteſt à parrochianis præſcribi in eccleſia parrochiali. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 3 98
ius præſentandi eſt prohibitorium. in 1. artic. 2. q. princip. 1. par. 2. libr. numero 1 6
ius permutationem autorizandi poteſt præſcribi. in 2. lib. tract. do. Io. Nic. Delph. num. 153 89
ius plenum an transferatur per inſtitutionem in beneficio iuriſpatronatus abſq; apprehenſione poſſeſſionis. in tracta. Roch. de Curt. numero 9 4
ius præſentandi an competere poſſit vni prælato in alia eccleſia. in 6. par. trac. Pau. de Citad. num. 98. & 99 96
ius præſentandi rectorem vel clericum Perpetuum non competit alteriquam patrono. in trac. Pau. de Citad. num. 59 23
ius præſentandi unico præſentationis actu quæritur. in 6. par. tra. Pau. de Citad. num. 25 64
ius præſentandi eſt delegabile. in 2. libr. tracta. do. Ioann. Nico. Delph. numero 193 91
ius præſentandi an competat ei, cui mouetur quæſtio ſuper iure patronatus. in trac. Roc. de Cur. nu. 52 22
ius præſentandi an aliquando competat ei qui non eſt patronus. in tra. Roc. de Cur. nu. 64 12
ius præſentandi nec eminec vendi poteſt. in 6. par. trac. Paul. de Cita. numero 26 64
ius piſcandi, aucupandi, venandi quid. in 1. par. tracta. Pau. de Citad. numero 39 48
ius priuatum quid ſit, ibi. num. 11 47
ius publicum an conſiſtat ſolum in rebus ſacris. in tract. Roch. de Cur. numero 4 16
ius publicum non tollitur pacto priuatorum. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 14 79
ius quando donatur, conceſſio debet eſſe liberalis. in 3. arti. 4. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 2 151
ius quando eſt tranſiens cum hereditate, ſuccedit ur in illo per ſtirpes. in 25. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 15 127
ius quærendum facilius abdicatur a nobis, quàm quæſitum. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 85 84
ius quæſitū mihi ex perſona tua, non poteſt mihi facto contrario auferri. in 9. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 248
ius quæſitum quando perdatur ratione ſcandali, & prælatus amoueatur, ſi ſine ſcandalo ibi ſtare non poſſit remiſſ. in 31. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 8 133
ius quæſitum tertio, ſuper reſtitutione dotis, occaſione diuortij facti, non tollitur per reintegrationem matrimonij. in 9. art. 1. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 21 121
ius quod ſpectat ad aliquem iure ſingulari fortius eſt eo, quod ſpectat iure collegij. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 16 141
ius quærendum facilius abdicatur, quam iam quæſitum. in 4. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 10 89
ius in re, quid. Quid item ius ad rem. in 8. artic. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 5 163
ius in re difficilioris eſt diſſolutionis, quam ius ad rem. in 5. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 194
Ius retinendi pro expenſis quomodo quis habere dicatur. in 1. part. trac. Paul de Cit. nu. 40 48
ius ſepulchrorum non tranſit ad heredes extraneos. in tracta. Roch. de Cur. nu. 15 25
ius ſpeciale non extenditur. in trac. Roc. de Cur. nu. 64 12
ius ſpirituale non poteſt laicus poſſidere. in 3. par. cauſa 5. tra. Pau. de Cit. num. 8 58
ius ad rem, & non in re acquiritur per præſentationem. in tra. Roc. de Cur. num. 84 14
ius ſpeciale non extenditur. in 11. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4. 235
ius ſpirituale diuiſionem non admittit. in 17. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. numero 10 67
ius ſi quis prætendat in vna re, & litigatur ſuper illa inter partes, & ipſe faueri alteri partium, an ſibi præiudicet. in 2. artic. 2. q. prin. 3. part. 2. lib. num. 16 212
ius vnum ſuppletur & determinatur per aliud. in 18. art. 9. q. princ. 1. par. 2. li. nu. 5 93
ius honoris, proceſſionis, oneris, & vtilitatis non debetur cuilibet de collegio non exiſtenti in actu collegij. Secus, ſi exiſteret in actu collegij, præterquam in iure alimentorum. & nu. 5. in 3. art. 4. q. princ. 3. lib. nu. 2 30
ius ſpirituale non poteſt poſſideri, ſed quaſi ſpirituale ſic. in 1. art. 9. q. prin. 3. lib. nu. 3 36
ius quærendum facilius abdicatur a nobis, quam quæſitum in 9. q. ar. 2. q. prin. 3. lib. nu. 7 9
ius petendi rectorem præſcribi poteſt, licet præſcribi nequeat ius patronatus. in 3. ar. 8. quæſt. prin. 2. part. 1. lib. nu. 1 166
ius quod alimenta debeantur patrono, charitatiuum dicitur non vtile in 2. ar. 3. q prin. 3. lib. nu. 8 14
ius vtile, quod patrono competit in quo verſatur. in 1. artic. 3. q. princ. 3. lib. nu. 1 13
iuris beneficium, nemini eſt auferendum. in 2. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 7 36
iuris diſpoſitio ceſſat, vbi ratio ceſſat. in 13. artic. 6. q. principa. 2. par. 2. lib. num. 2 172
iuris impedimentum quodnam, & quando excuſet. in 11. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 3 122
iuris diſpoſitio, hominis miniſterio non eget. in 11. ar. 2. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 2 135
iuris diſpoſitioni ſtandum, maxime vbi contrarium non apparet. in 8. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 8 117
iuris idem de tota quo ad totum, quod de parte quo ad partē. in 36. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 14 145
iuri ciuili ſtandum eſt in ſucceſſionibus. in 26. art. 2. q. principa. 1. lib. numero 4 140
iuri tertij nunquam præiudicatur. in 17. artic. 1. q. princip. 2. par. 1. lib. numero 14 120
iure ſuo priuari nemo poteſt. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 45
in iure patronat. arriſtandi modus. in 6. arti. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 7 198
iure communi iuſpatronatus ad heredes tranſmittitur. in 1. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 28 130
iure licent omnia, quæ non reperiuntur expreſſe prohibita. in 1. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 61
De iure diſponi non poteſt per ſe, ſed in conſequentiam ſic etiam per diſpoſitionem prohibitam. in 29. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 24 142
in iure accreſcendi, herede vniuerſali repudiante hereditatem, inſtitutus in re certa admittitur in totum. in 16. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 4 137
iure authoris reſoluto, reſoluitur, & ius poſſeſſoris. in 3. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 2 21
A iure exorbitanti, extendendum non eſt, maxime in eccleſiæ præiudicium. in 1. art. 9. q prin. 3. lib. nu. 9 38
iura adaptantur ad ea, quæ frequenter, contingunt. in 15. articu. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 10 56
iura adaptantur his, quæ frequenter contingunt. in 20. art. 9. q. princ. 1. par. 2. li. nu. 17 97
Iura honoris proceſſionis, oneris & vtilitatis iuriſpatronatus vxoris, an debeantur viro, vel vxori, vel ambobus diſting. nu. 2. in 4. art. 4. q. prin. 3. li. nu. 1 30
iura cum iuribus conuenit concordare. in trac. Roc. de Cur. nu. 28, 19
iura quæ dicantur ſeruitutes ruſticæ. in tra. Roch. de Cur. nu. 38 21
iura loquentia de accumulatione, quomodo ſint accipienda, & quando locum habeant. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 53

I N D E X.

Iura loquentia de beneficijs vacantibus in Curia, accipienda ſunt, quando moriens habet titulum prælaturæ 14.art.6.q.prin.1.part. 2.lib.nu.4 55
Iura ſequentia de electione, plerumque in præſentatione præcedunt in 4. art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.14 2
Iura loquentia de electione, locum habere in præſentatione. in 1.art.9.q. prin.1.par.2.lib.nume.2 88
Iura loquentia de electione quantum ad amittendam poſſeſſionem, habent locum in præſentatione. & nu.26.in 16.art.3.q. principa.1. part.2.lib.nu.5 25
Iura loquentia de electione, ſibi etiam locum vendicant in præſentatione. in 8.art.4.q prin.1.par.2.lib.nu.2 33
Iura loquentia in electione habeant locum in præſentatione, maxime perſonarum eccleſiaſticarum. in 12.artic.6.q.principa.1.par.2.lib. numero 1 53
Iura loquentia in electione, quando locum habent in præſentatione. in 2.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 160
Iura pœnalia non ſunt extendenda. in 12.art.6.q.principa.1.par.2.lib. numero 16 54
Iura vt loquuntur, accipienda ſunt. in 19.art.2.quæſt.princip.2.par. lib.num.9 147
Iura prohibentia monachum habitare in capellis, de quibus monachis intelligantur. in 19.arti.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 69
Iura vigilantibus, & non dormientibus ſubueniunt. in 16.art.7.q.prin. 2.par.1.lib.nu.4 182
Iura ad gratiam non ſunt trahenda. in 11.art.1.q.principa.1.par.1.lib. numera 2 114
Iura adaptantur ad ea, quæ fere contingunt. in 7.art.11.q.prin.2.par. lib.num.4 176
Iura clamant contra moroſum & contumacem. in 11.art.6.q.princ.1. par.1.lib.nu.18 52
Iura de fere contingentibus ſtatuunt. in 12.art.1.q.prin.2.par.1.lib. numero 3 214
Iura loquentia populum debere vocari ad electionem, ſunt intelligenda, vt conſentiant ſimpliciter. & nu.ſeq. in 8.art.10.q.prin.par.1. lib.num 4 108
Iura omnia mea, vel iura quæ habeo, ſi tibi donem, ius patronatus an veniat. in 13.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 156
Iura requirentia conſenſum epiſcopi, in donatione iuris patronatus, facta laico, loquuntur, quando ipſum ius patronatus iam eſt fundatum creatum. in 5.art.6.q.prin.2.par.1.lib.nu.1. 162
Iura ſepulchrorum, & iura patronatus, æquiparantur. & nu.ſeq. in 24 art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 124
Iura ſepulchrorum tranſeunt ad omnes hæredes æqualiter, etiam ex inæqualibus partibus inſtitutis. ibid.nu.6 eod.
Iura ſepulchrorum hæreditariorum tranſeunt ad quemcunque hæredẽ. in 35.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu. 1 144
Iura ſepulchrorum, eſſe quid religioſum. ibid.nu.1 na.
Iura ſepulchrorum tranſeunt ad hæredes ſanguinis etiamſi non ſint hæredes. in 35.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 eo.
Iurium correctio cuit anda. in 20 art.7.q.prin.2.lib.nu.5 71
In iurium epiſcopatium petitione venire id, quod debetur iure communi pacto, vel conſuetudine. 2.lib.nu.2 250
Iurium ſpiritualium conceſſiones, vim aſſumunt, & effectum ex titulo habili. in 19.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 121
Iuribus omnibus venditis, quæ quis habet in aliqua villa, vel extra, modo villa non ſit ſua, ius patronatus non tranſit. in 17.articu.5.q. prin.2.par.1.lib.nu.1 158
Iuriſdictio potius concernit perſonas quam loca. in tract. Roch. de Cur. numero 28 31
Iurislatoribus ſtandum. in 25.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.15 127
Iuſſus vbi inquiritur in actu, procedere debet. Et idem iudicandum de licentia. in 16.art.1.q. prin.2.par.1.lib.nu.7 117
Iuſtitiam cuilibet miniſtrari, Reipublicæ intereſt. in 2.art.3.q. princ. 1.par.2.lib.num.7 16

L.

Laicus & clericus ſimul obligati conueniuntur coram epiſcopo. in 6.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.3.& 15 6
Laicus aſſociatus cum clerico redditur habilis arbiter licet ſolus ſit inhabilis. ibi.nu.7 7
Laicus poteſt donare iuſpatronatus eccleſiæ. in 8.art.1.q.prin.1.par.1. lib.nu.3 8
Laicus & eccleſia ſi ſimul habent iuſpatronatus, an omnes cenſebuntur eccleſiaſtici vel laici eſſe mixtura. in 6.articu.1.q.princ.1.par. 1.lib.num.1 6
Laicus patronus quis dicatur. in 5.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 6
Laicus patronus ſi donat iuſpatronatus alteri eccleſiæ quomodo reputabitur, vt laicus patronus, vel vt eccleſiaſticus. in 8.art.1.quæſ. prin.1.par.1.lib.num.1 8
Laicus an & quomodo ſpiritualium ſit incapax. in 5.art.10.q.prin.1. par.1.lib.nu.25 99
Laicus an & quando inſtituere poſſit in hoſpitali, & in collegio, & in alijs locis exiſtentibus in poſſe laicorum. in 15.art.1.q.prin.3.par. 2.lib.nu.1 209
Legatus an poſſit dare perpetuum ſucceſſorem. in 20.artic.6.q.prin.1. par.2.lib.nu.5 58
Laicus an poſſit inueſtiri pro abſente. in 5.artic.11.q.princip.3.par.2. lib.numero 1 251
Laicus an poſſit ius funerandi poſſidere. in 9.articu.6.q.princip.3.lib. numero 1 39
Laicus an eligi poſſit in epiſcopum, vel ſaltem poſtulari. & num.16.in 2.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.13 60
Laicus eccleſiam, poſſidere nequit. in 9.articu.1.quæſt.prin.1.part.1. lib.nume.7 111
Laicus ſi donat eccleſiam vni pia loco ſine conſenſu epiſcopi, donatio nulla eſt, nihilominus reuertitur ad donantem. in 3.art.5.q.prin.2. par.1.lib.nu.1 153
Laicus donando, legando vel concedendo eccleſiam, ſeu illam habendo, an aliquid faciat? Et an donata eccleſia laico, requiratur epiſcopi cõſenſus ſi donatur pio loco? Et an videantur translata temporalia ipſius eccleſiæ, vel ius patronatus, quod in illa habebat. Et an patronus poſſit donare temporalia eccleſiæ. in 9.art.1.q.prin.2.part.1. lib.num.1 111
Laicus incapax eſt iuriſpatronatus, & prohibetur illud acquirere ex emptione. in 2.artic.10.q.princip.2.par.1.lib.nu.3 174
Laicus iuſpatronatus præſcribere non poteſt. in 5.art.10.q.prin.1.par. lib.nu.43.& ſeq. 102
Laicus dotans eccleſiam indotatam, conſecratam tamen de cõſenſu epiſcopi, efficitur patronus ipſius eccleſiæ, in 4.art.10.q.prin.1.part.1. lib.nu.6 97
Laicus quando donat aliquam eccleſiam, quam nec detinebat, nec iuſpatronatus in ea habebat, an valeat donatio vel legatio, epiſcopi etiã conſenſu interueniente. in 9.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 111
Laicus quando fundauit & conſtrinxit eccleſiam, eam tamen nedum conſecratam vult concedere loca religioſo, & etiam iuſpatronatus, an & quando valeat iſta donatio & conceſſio in 9.art.1.q.prin.2. par.1.lib.nu.23 112
Laicus ſpiritualia non poteſt poſſidere. in 1.artic.3.q.prin.2.par.1.li. numero 2 148
Laicus ad beneficium eccleſiaſticum præſentari non poteſt. in 2.arti.7. q.prin.1.par.2.lib.nu.15 60
Laicus ius inſtituendi non acquirit, ex conſuetudine vel præſcriptione tanti temporis, cuius initij memoria &c. niſi illa fuerit per Papam ad probata. in 12.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 209
Laicus in exemptis à iuriſdictione laici ſaltem ſpiritualia nec indirecte nec directe iudicat. in 8.q.prin.3.lib.nu.6 34
Laicus poteſt acquirere ius inſtituendi, conſuetudine approbata per Papam. in 12.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 209
Laicus poteſt ex Papæ priuilegio acquirere collationem, electionem, & inſtitutionem. in 11.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 eod.
Regula Quæſibilia priuilegio, ſunt præſcriptione quæſibilia quomodo ſit accipienda, in 11.art.3.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 eo.
Laicus non eſt capax iuris ſpiritualis. in 24.art.7.q.princi.1.par.2. lib.num.9 74
Laicus non tenetur ſcire iura poſitiua, ſicut clericus, et nu.51.in 4.art. 10.q.prin.1.par.2.lib.nu.25 110
Laicus nec decimas nec oblationes poteſt habere. ibid.nu.1 107
Laicus poteſt habere præbendam ſeparatam à canonicatu. ibidem numero 5 108
Laicus non eſt capax iuris ſpiritualis. in tract. Roch. de Cur.nu.8 19
Laicus in quibus caſibus poteſt præſentari, debet actu eſſe clericus. ibi.nu.9 eo.
Laicus non poteſt eſſe beneficiatus. in 7.articu.7.q.princip.1.part.2. lib.nu.2 62
Laicus ius deſtituendi non poteſt ſibi acquirere. in 9.artic.6.q.prin.3. lib.nume.1 28

Laicus

I N D E X.

Laicus præſentatus an poſſit petere ſe admitti. in 9. art. 10. q. princip. 3. par. 2. lib. nu. 3 — 248

Laicus quando habet ius præſentandi ratione præſentandi, tunc legatus à latere poterit conferre tale beneficium. in 3. art. 6. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 2 — 233

Laicus cum eccleſia habens iuſpatron. commune quomodo regulabitur. in tract. Roc. de Cur. nu. 16 — 5

Laicus ius ſpirituale non poteſt poſſidere. in 3. par. tracta. Pau. de Cit. numero 8 — 58

Laicus patronus an poteſt variare quoties voluerit. ins racta. Roch. de Cur. nu. 35 — 9

Laicus patronus quid iuris habeat circa diſpoſitionem beneficij. in tractat. Roc. de Cur. nu. 22 — 20

Laicus patronus an habet ius eligendi. in tractat. Roch. de Curt. numero 5 — 24

Laicus quale ius in eccleſia collegiata habere poſſit. in 3. art. trac. Pau. de Cita. nu. 71 — 52

Laicus ſpiritualia poſſidere non poteſt, nec etiam præſcribere. in 3. par. tract. Pau. de Cit. nu. 25 — 59

Laicus quilibet admittitur ad ius patronatus. in tractat. Roch. de Cur. numero 8 — 19

Laicus non poteſt eligere. in tract. Roch. de Cur. nu. 98 — 16

Laicus non poteſt poſſidere ius ſpirituale. in tractat. Paul. de Citad. numero 43 — 48

Laicum non poſſe eligere in eccleſia collegiata. Et quid ita. in 1. arti. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 11 — 39

Laicum etiam admitti circa taſſationem electionis, & contra electionem. in 9. art. 9. q. prin. 2. part. 2. lib. nu. 1 — 195

Laico & eccleſia habentibus iuſpatronatus in communi quanto tempore illud præſcribatur, an ſpatio, quo ſcribitur contra laicum, an ſpatio quo præſcribitur contra eccleſiam, & nu. 4 in 6. artic. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 — 176

Laico patrono quando variare liceat. in 4. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 3 — 107

Laico patrono an poſſit competere ius detinendi. in 14. art. 1. q. princ. 3. par. 2. lib. nu. 1 — 209

Laico patrono in quatuor menſes non præſentante, deuoluitur ius eius ad ſuperiorem. in 2. lib. do. Io. Nic. Delph. nu. 175 — 90

Laico ſolus Papa poteſt concedere vt eccleſia prælatum valeat præſentare. in 2. lib. tract. do. Io. Nic. Delph. nu. 193. 195 — 91

Laici non debent eccleſiaſtica, & maximè ſpiritualia tractare negocia. in 4. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 6 — 5

Laici duo ſi patroni ſunt, & vnus donat eccleſię, & alter retinet, quo modo cenſebuntur patroni laici vel eccleſiaſtici. in 9. art. 1. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 1 — 8

Laici an poſſint præſentare, maxime parrochiani, non vi iuris patronatus, ſeu veri iuris præſentandi, ſed vt ſimplicis petitionis rectoris inſtituendi. in 8. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 — 103

Laici clericis ferè infeſti. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 15 — 88

Laici nullam poteſtatem facultatem ve habent diſpenſandi de iure ſpeciali vel eccleſiaſtico. in 17. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 — 119

Laici patroni eccleſiarum cathedralium ex priuilegio ſummi pontificis erunt in totum patroni, etiam quo ad fructus priuationis. in 2. art. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 10 — 105

Laici ſpirituali ſunt incapaces. in 2. articu. 9. quæſt. princ. 1. par. 1. lib. numero 23 — 89

Laici non poſſunt ſtatuere in rebus eccleſiæ quæſitis. Secus in quærendis. in 9. art. 2. q. prin. 1. lib. nu. 14 — 10

Laici non poſſunt propria authoritate ſpiritualia tractare. in tracta. Roch. de Curt. nu. 7 — 25

Laici in præſentando clericorum priuilegio gaudent. in 2. lib. do. Io. Nico. Delph. nu. 208 — 92

Laici qualiter poſſunt eſſe capaces iuriſpatronatus. in tractat. Roch. de Cur. nu. 4 — 3

Laici an & quando poſſint accuſare clericos, vel contra eos teſtificari, in 3. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 2 — 7

Laici an præſentari poſſint in locis patronatus. in 7. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 1. & 6 — 62

Laicis interdictum ſpiritualia & eccleſiaſtica tractare. Et an illorum diſpoſitionem poſſit epiſcopus illis concedere 9. in 2. art. 4. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 3 — 150

Laicis quamuis religioſis dignitatum eccleſiaſticarum diſpoſitio nullo modo debetur. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 — 98

Laicis præiudicium fieret, ſi excluderentur à maiorum ſuorum ſepulchris. in 1. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 1 — 39

Laicis ſpiritualia tractare prohibitum. in 4. art. 10. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 23 — 109

Larue. in 26. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 — 108

Legatus licet poſſit diſponere de beneficio eccleſiaſtica perſona non tamen poteſt diſponere, ſi ius patronatus commune ei cum laico. in 13. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 — 181

Legatus Papæ etiam de latere non poterit conferre beneficium pertinens ſimul ad patronum clericum & laicum, ſine præſentatione patroni, quamuis beneficia patroni clerici poſſit legatus libere conferre. in 6. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 — 6

Legatus a latere poteſt reſeruare beneficium primo vacaturum non autem conſeruare ſeu promittere. in 1. artic. 8. q. princip. 3. par. 2. lib. numoro 2 — 236

Legatus a latere, & non alius, poteſt conferre ſeu diſponere de beneficio patronato clerici patronati. in 1. art. 8. q. prin. 3. par. 2. libr. numero 5 — eo.

Legatus a latere poteſt præiudicare iuri patronatus eccleſiaſtici, etiā quando patronus nō eſt de ſua prouincia, dummodo eccleſia patronata ſit de illius prouincia. in 5. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1. 2 — 237

Legatus de latere inſtituere poteſt ſine præſentatione. in 6. par. tract. Pau. de Citad. num. 54 — 66

Legatus de latere beneficium patronatum an poſſit conferre in. 7. par. trac. Pau. de Cita. nu. 16 — 74

Legatus a latere non poteſt ſe impedire de iure patronatus clerici, ratione patrimonii. in 1. art. 8. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 7 — 236

Legatus a latere non poteſt ſe impedire de beneficio regulari & electiuo. ibid. num. 10 — eo.

Legatus à latere non poteſt reſeruare nec beneficium conferre iuris patronatus patroni clarici, ratione patrimony tamen patroni eccleſiaſtici ſit, in 8. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 — 249

Legatus a latere non poteſt diſponere de iure patronatus ſpectante ad laicum & clericum in 4. art. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 — 237

Legatus a latere quando poſſit conferre beneficium ſitum in ſua prouincia, ſi perſona eccleſiaſtica ad quam ſpectat præſtutatio vel collatio, non eſt illius prouinciæ, in 5. artic. 8. q. principal. 3. par. 2. libr. numero 1 — eod.

Legatus à latere quibus modis reſeruationes faciat. in 1. articu. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 — 236

Legatus a latere an poſſit beneficium patronatum clerici alteri concedere facta præſentatione a patrono in præiudicium præſentati. in 6. art. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 — 237

legatus a latere an poſſit conferre beneficium patronatum. in 1. arti. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 — 236

legatus a latere an poſſit diſponere de iure patronat. acquiſitum per laicum, ex præſcriptione, conſuetudine, vel priuilegio. in 3. artic. 8. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 — eod.

legatus an poſſit præiudicare patronis laicis ex priuilegio, ſeu præſcriptione. in 14. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 — 242

legatus a latere an poſſit quiſquam facere patroni, eo non conſentiente. in 2. art. 6. q. prin. 3. lib. nu. 4 — 26

legatus a latere an poſſit reſeruare ſeu conferre beneficium, patronatum, inuiti laico patrono. in 1. artic. 8. q. princip. 3. par. 2. libr. numero 1. & 3 — 236

legati a latere an patronis laicis poſſint præiudicare. in 4. ar. 1. q. prin. 3. lib. nu. 3 — 5

legato de latere an competat iuſpatronatus in eccleſiis ex beneficiis fundatis intra limites ſuæ legationis. in 3. art. 8. q. princi. 1. par. 1. lib. numero 1 — 72

legatum, dicitur quędam donatio. in 2. arti. 1. q. princip. 2. par. 1. libr. numero 5 — 109

legatum, donatio eſt. in 17. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 30. & in trac. Roc. de Cur. nu. 6. 60. & nu. 15 — 43

legatum eccleſiæ rei etiam immobilis factum, per ſolum prolatum vel rectorem eiuſdem eccleſiæ, repudiari poteſt. in 9. artic. 2. q. prin. 3. lib. num. 5. & 19 — 9

legatum factum alicui in tempus liberorum, non debetur ſibi, dato quod filios adoptet. in trac. Roc. de Cur. nu. 75 — 44

legatum factum eccleſiæ patronatæ. an poſſit repudiari per ſolum rectorem, ſine patroni conſenſu. in 9. art. 2. q. prin. 3. li. nu. 1. & 22 — 9

legatum factum virgini, accipiendum eſt pro dote. in 3. arti. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 4 — 150

legatum factum collegio nondum approbato, vel filio ſpurio non legitimato, non valet. in 17. art. 1. q. prin. 2. li. nu. 12 — 119

Le-

Legatum factum fratri intelligitur patius factum uera fratri, quam fratri ex religione vel alia cauſa. in 12. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. libr. numera 4 114
legatum factum virgini ſi non nupſerit, alias transferatur in eecleſiã vel hoſpitale, ſi contingat eam nubere, illud cedit eccleſiæ vel hoſpitali. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 43 81
legatum iuſpatronatus factum eccleſiæ vel laico, valet. Sed ſi ſit laico, requiritur epiſcopi conſenſus. Secus, ſi eccleſiæ. & nu. 2. 4. in 1. art. 6. q. prin. 2. par. 3. lib. num. 1 161
legatum ſeu donatio iuſpatronatus futuri ſine epiſcopi conſenſu, non valet. in 5. art. 6. q. prin. 2. par. 3. li. nu. 1. & 2 162
legatum ſi eſt cuiquam ſub conditione dandi decem, ſi deceſſit plurib. haredibus relictis, non ſcinditur conditio, ſed omnes habentur loco unius. in 25. art. 1. q. prin 2. par. 1. lib. nu. 8 125
legatum ſi factum fuerit eccleſiæ iam conſtitutæ cum conditione quòd acquiratur ſibi & eius haredib. iuſpatronatus, cum diœceſani conſenſu, an & quando illa conditio valeat. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num 52 82
legatum omnium bonorum, dicitur vniuerſale. in 3. artic. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 9 172
legati repudiatio, dicitur alienatio. in 9. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 3 9
legata facto de iurepatronatus, an eccleſia vacante hares poterit præſentare antequam Epiſcopus approbat legatum. in tracta. Roch. de Cur. num 16 27
legato facto mulieri ſub conditione, nec nubat, reijcitur conditio, et mulier legatum conſequitur. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 50 81
legata omni marmore licet veniant omnes ſtatuæ marmoreæ tamen ſi teſtator dixit, lega omne marmor, & duas illas ſtatuas, talis expreſſio aſtendit reſtrictionem generalitatis prædictæ. in 20. arti. 5. q. prin 2. par. 1. lib. nu. 5 139
legata fere in ultima vita ſpiritu ſunt. in 17. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. numero 16 120
legata inſtitutioni admixta naturam inſtitutionis aſſumere. in 6. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 17 7
legata vel diſpoſitiones eccleſiaſtica vt commutentur, cuius conſenſus requiratur. in trac. Roc. de Cur. nu. 22 28
legans ſeruos ſuos, intelligitur etiam legare & communes. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 70
legatarius perſonam defuncti repræſentat in re ſibi legata. in 3. arti. 20. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 21 172
legatarius iuris patronatus an & quando poſſit præſentare ante approbationem talis legati factam per epiſcapum. & nu. 2. in 18. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 14
legitimatio adoptioni comparatur. in 29. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. libr. numero 12 141
legitimatio ſimplex eſſe debet, non quo ad quid. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 14 eo.
legitimatio fieri poteſt die feriato. in 3. artic. 2. q. prin. 2. par. 2. libr. numera 5 137
legitimatus per ſubſequens matrimonium, vel per Papam vel per Imperatorem, vel alium legitimandi poteſtatem habentem, an cenſeatur legitimatus ad actus eccleſiaſticos & ſeculares. in 11. art. 7. q. prin 1. par. 2. lib. nu. 10 63.
legitimatus per Principem ſuccedit vbique in 29. ar. 2. q. prin. 2. par 1. num. 32 14.
legitimatus per Imperatorem an ſit capax iuriſpatronatus i tra. Roc. de Cur. num. 8 19
legitimati à Principe ſeculari, an ſuccedant in iure patronatus eccleſia, quod pater habebat, an uero quo ad vltra principis ſecularis legitimationem requiratur etiam ſpecialis Papæ legitimatio. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1. 11. 36. 37. & 38 141. & ſeq.
legitimati non ſuccedunt in emphyteoſi eccleſiaſtica. in 29. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 9 141
legitimati & ſpurij quo caſu ſuccedant in iure patronatus. in 29. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 20 142
legitimati etiam à principe ſeculari, in nullo à legitimis differunt. in 29. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 15 141
legitimati à principe ſeculari, an ad ſucceſſionem poterunt vocari. ibidem num. 15 eod.
legitimati non ſunt verè legitimi. in tra. Roc. de Cur. nu. 8 19
legitimati dicuntur infames infamia facti. ibid. nu. 8 eod.
lex & natura non facit diſcrimen inter maſculum & fœminam. & nu. ſeq. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 36 62
lex generaliter loquens, generaliter accipienda eſt. in 3. artic. 7. quaſti. princ. 1. par. 1. lib. num. 2 65
Lex verbis non eſt imponenda. in 1. artic. 6. q. principa. 1. par. 1. lib. numero 16. in fi. 51
Lex vbi non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus. in 8. artic. 8. q. prin. 3. lib. nu. 19 35
Lex generaliter loquens non comprehendit cauſam dotis. in 3. par. tracta. Paul de Cit. nu. 62 57
Lex non obligat ad impoſſibile. in tract. Roc. de Cur. nu. 15 31
Legis authoritate factum, pœnam non incurrit. in 12. artic. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 14 54
Legis concluſio, per prœmium declaratur. in 10. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 168
Legis eſt, excludere, non hominis. in 12. artic. 6. q. princip. 2. par. 2. lib. numero 12 54
Legis forma, quid. Et quid forma in 11. artic. 6. q. princi. 2. par. 2. lib. numero 3 168
Legis ratio anima legis eſt. in 2. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 83
A legis diſpoſitione an & quando recedendum. in 2. art. 8. q. princi. 1 par. 2. lib. nu. 3 83
Legi humanæ derogat neceſſitas. in 6. part. tractat. Paul. de Citad. numero 63 66
Leges tranſgredi licet ex magna cauſa. in 2. artic. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nume. 3 31
Lege ſtante appoſita in fundatione eccleſia, pro præſentandus tempora nea ſit ætatis, vel ſacerdos, ſemper ille ordo requiritur. & nu. 7. in 29. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 78
Libellus, in quo petitur eccleſia ſuſtinetur, & capitur pro iure patronatus. in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 16 112
Libellus ſuſtinetur, in quo quis petit eccleſiam reſtitui, vt intelligatur ius, quod in ea ſibi competit. in 6. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 162
Libellus, in quo dicitur quod patroni elegerunt, ſuſtinetur. & nu. 10. in 4. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 2
Libellus, in quo dicitur, peto eccleſiam meam, ſuſtinetur, & exponitur, id eſt, iuſpatronatus. in 4. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 13 2
Libellus vt ſuſtineatur, verba impropriantur. ibi. nu. 15 eod.
Libellus, in quo petitur hereditas, valet. Secus, ſi petantur bona. in 3. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 31
Libellus non requiritur in petendo iudicis officio pro inſtituendo præſentato, ſi nullus eſt contradictor. Sicut nec in petitione confirmationis electionis, nec in petitione inſtitutionis. in 6. art. 8. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 1 188
Libellus quomodo formandus in petitione alimentorum. in 7. art. 3. q. princ. 3. lib. nu. 3 16
Libellus quomodocunque interpretandus, vt procedat. in 7. artic. 8. q. principa. 2 par. 2. lib. nu. 2 188
Libellus ſaluatur, ſi in eo dicatur, elegit, hoc eſt, præſentauit, in 20. art. 1 quaſt. princip. 2. par. 2. lib. nu. 3 126
Libellus ſubſtinetur ſi eo dicatur peto eccleſiam meam. in 3. artic. 1. q. prin. 1. par. 1 lib. nu. 14 4
Libellus ſuſtinetur, in quo ſimpliciter dicitur, peto eccleſiam, & non adduceret rationem iuriſpatronatus. in 7. art. 1. quaſt. principa. 3. lib. numero 7 6
Libellus valet, in quo dicitur ſibi competere, ius donandi in eccleſia. in 3. art. 1. q prin. 1. par. 2 lib. nu. 9 2
Libellus an vitietur, ſi patronus dicat in libiello ſibi competere ius eligendi, conferendi & c. eccleſiam. in trac. Roc. de Curt. nu. 9 2
Libelli forma pro inſtitutione petenda. in 8. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 1 188
Libelli forma in petenda iurepatronatus. in 7. arti. 1. q. principa. 3. lib. numero 5 6
Libelli forma ad petendam confirmationem ſiue electia facta fuerit in concordia, ſiue in diſcordia remiſſ. in 5. art. 8. q. princi. 2. par. 2. lib. numero 3 188
Libelli verbum implorandum, vt ſit ſalua libellantis intentia. in 7. ar. 1. q. prin. 3. lib. nu. 3 6
Libelli quomodo ſint formandi in materia iuriſpatronatus. in 11. art. 9. q. prin. 3. lib. nu. 1 40
Liber primus huius tractatus appellabitur iuriſpatronatus acquiſitio in operis diuiſione. nu. 7 1
Liber ſecundus huius tractatus appellabitur eccleſia patronata ordinatio. ibi. nu. 2 eod.
Liber tertius huius tractatus appellabitur eccleſia patronata gubernatio. ibi. nu. 12 eo.
Liber primus huius tractatus qualiter diuidatur in duas partes principales.

pales.in 1.artic.q.prin.1.par.1.lib.num.1 ... eo.
Libri primi præſentis tractatus de iurepatronatus quæ erit materia in diuiſione aperis.nu.6 ... ea.
Libri ſecundi huius tract.quæ erit materia.ibi.nu.9 ... eo.
Liber quis ex multis caſibus fit, nulli tamẽ acquiritur iuſpatronatus.in 3.par. tract.Pau.de Citad.nu.17.& ſeq. ... 60
Liberam,verbum,quid denotet.in tracta.Roc.de Cur.nu.31 ... 39
Liberalis nemo in neceſſitate, in 1.artic.6.quæſt. princip.1.par.2.lib. numero 15 ... 51
Libere,verb.quid importet.in 36.articu.2.quæſt.principa.2.part.1. lib.num.6.& 12 ... 145
Libertatis fauor,præfertur fauori nuptiarum.in 1.art.9.q.prin.1.par. 1.lib.num.42 ... 81.
Libertus ad quæ teneatur patrono in faciendo,& in non faciendo.in 2. ar.11.q.prin.3.lib.num.2 ... 42
Libertus manumiſſus à collegio.poteſt quemlibet de collegio in ius vocare ſine venia.in 3.art.4.q.prin.3.li.nu.2 ... 20
Libertus tenetur alere non ſolum patronum inopem, ſed etiam filios. in 6.art.3.q.prin.3.li.nu.2 ... 15
Libertus patronum & econtra defendere debet.in 6.part.tract.Paul. de Citad.nu.29.& ſeq. ... 72
Libertus patronum & eius filios inopes alere debet.ibi.nu.4 ... 70
Libertus patronum inopem alere tenetur.ibid.nu.6 ... 72
Libertus non poteſt patronos in ius vocare ſine licentia iudicis, numero 45 ... 57.
Libertus ſine venia patronum in ius vocare non poteſt.in 6. par.tract. Pau.de Citad.nu.2 ... 72
Libertus qualem honorem debeat patrono.in 6.par.tract. Pau.de Citad.num. 2 ... 71
Libertum ingratum poteſt patronus in ſeruitutem redigere. ibidem.numero 17 ... 64
Liberti patronus quis efficitur colluſionis detectione.in 3.part.tracta. Pau.de Citad.nu.11 ... 60
Libertum inopem tenetur alere patronus.ibid.nu.19 ... 71
Liberta reuocato in ſeruitutem ſine cauſa iuſpatronatus perditur. in tract.Rach.de Cur.nu.24 ... 20
Liberto quando ſuccedat patronus. in 6.part. tracta. Paul.de Citad. numero 5 ... 72
Liberti æqualiter ſuccedunt in iurepatron.in 24.art.1.q.prin.2.part. 1.lib.num.6 ... 124
Libertorum materia.in 2.art.11.q.princ.3.lib.nu.3 ... 42
Libertorum iuſpatronatus non poteſt tolli.in 13.par.tract.Paul.de Citad.nu.24.25.26 ... 79
Libertorum iuriſpatronatus origo.in 2.par.tracta.Paul. de Citad.numero6 ... 48
In Libertorum ſucceſſionibus patroni veniunt per capita. & non per ſtirpes.in 25.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 ... 125
Liberalitas eccleſiæ collata, intelligit libera ab omni onere & vexatione.in 4 art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 ... 12
Licere,verb.quid ſignificet.& num.7.in 27.artic.quæſt.princ. 2.par. 2.lib.num.4 ... 129
Limitatio ad l.nec emere.C.de iure,deliber.in 2.art.5.q.prin.1.par.1. lib.num.5 ... 20
Limitatio ad c.quia clerici, extrà de iurepatro.in 4.ar.5.q.princip.2. par.1.lib.nu.3 ... 154
Limitatio ad tradita per doctor.in c.de iure.de iurepatron.extra. in 6. art.5.q.princip.2.par.2.lib.nu.3 ... eo.
Limitationes ad c.decernimus.16.q.7.in 2.art.2.q.princip.3.par.2. lib.num.53 ... 214
Lis iuriſpatronatus ſiue laicorum,ſiue clericorum intra tempus eis datum ad præſentandum,debet finiri.in 9.art.1.q.princip. 2.part.2. lib.num.4 ... 119
Lis ſi fuerit de præſentatione facta,maiori parti ſtatur. Et ſi inter eos, quos conſtat eſſe præſentatos.in 9.ar.1.quæſt.princip.2.par.2.li.numero 14 ... 120
Lis ſi fuerit inter patronum & epiſcopum,ſuper idoneitate aut inſufficientia,vel iurepatr.cronontius eſt adhibendus. in 9.ar.1.q.prin.2. par.2.lib.num.12 ... 119
Lis ſi eſt inter patronos ſuper iurepa.vel quaſi poſſeſſ.ipſius, vnde colligatur quis eorum ſit patronus,qui ipſius eccleſiæ cuſtodiam habere debeat.in 30.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.3 ... 132
Lis ſi duret tempore longa inter præſentatos, an epiſcopus debeat expectare finem litis.in tract.Roch.de Cur.nu.54 ... 11
Litis conteſtatio non requiritur in citatione.in 3.art.2.q.principa.2.par.2.libr numero 3 ... 136
Litis conteſtatio non eſt neceſſaria in proceſſu præſentationis, & inſtitutionis.in 13.art.9.q.prin.2.par.2.li.nu.1 ... 196
Litis conteſtatio non requiritur in cauſa confirmationis. ibidem. numero 4 ... eo.
Litis conteſtatio in ſummarijs non requiritur.ibi.nu.5 ... eo.
Litem mouere ſuper poſſeſſoria ut impediat præſentationem,non eſt veriſimile.in 4.art.3.q.prin.1.par.2.li.nu.5 ... 19
Lite mota inter aſſerentes ſe eſſe patronos de quo eſt dubium nec etiam conſtat eccleſiam eſſe liberam,non finita intra tempus,epiſcopus cõfert,reſeruato iure euincentis. Et quid ſi dubitatur, an tales ſint patroni,cum mentio ipſorum ſit in quaſi poſſeſſione, & litigatur ſuper iurepatro.nec epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione conferendi.in 9.ar.1. q.prin.2.par.2.lib.nu.20 ... 121
Lite mota inter patronos de proprietate iuriſpatronatus,quorum alter eſt in quaſi poſſeſſione,alter vero non, omnibus præſentantibus ante litis conteſtat. à quaſi poſſidente præſentatus,eſt præferendus.declara & Limit.omnia prædicta.in 9.ar.1.quæſt.princip. 2.part. 2.lib. num 22.& ſeq. ... 121
Lite mota inter patronos vel exiſtentes in quaſi poſſeſſione præſentandi de iurepatronatus,vel inter præſentatos de inſtitutione conſequẽda,non finitu intra tempus præfixum ad præſentandum. an prouiſio eccleſiæ vacantis deuoluatur ad habentem inſtituere. in 9.art.1.q. prin.2.par.2.lib.nu.1 ... 118
Lite mota inter patronos vel exiſtentes in quaſi poſſeſſione præſentandi,& epiſcopum qui dicit eccleſiam liberam,tamen non conſtat non finita intra tempus datum ad præſentandum, prouiſio non deuoluitur ad epiſcopum,& quid ita. Et idem iudicium, ſi quæſtio foret inter præfatos de idoneitate præſentandi.in 9.artic.1.quæſt.princ.2. par.2.lib.num. 10.& ſeq. ... 119
Lite mota de iurepatronatus inter clericos vel laicos eccleſia vacante non finita intra tempus ſemeſtre in clericis,quadrimeſtre in laicis, prouiſio illius eccleſiæ vacantis deuoluitur ad habentem inſtituere. Idem,ſi fuerit lis mota ante eccleſię vacationem. & poſtea eccleſia vacauerit,& non finita infra tempus prędictum,ſecundum qualitatem patronorum.in 9.ar.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.5.& 6 ... eo.
Lite mota inter patronos de præſentanda vnum ex pręſentatis,non currit eis tempus datum ad pręſentandum, nec eccleſia prouiſio deuoluitur ad epiſcopum.in 9.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.14 ... 120
Lite mota inter,pręſentatos ex vi iuriſpa. Et præſentandi, tempus datum patronis ad pręſentandum currit eis, prouiſioque ad epiſcopum deuoluitur.in 9.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.17 ... 121
Lite mota inter patronos de iurepatronatus ex cauſa, ut quia dicatur iuſpatronatus amiſſum ex aliqua cauſa,& non finita intra tempus datum ac pręſentandum,tempus currit,& prouiſio voluitur ad epiſcopum. Et quod,ſi alicui dicunt iuſpatro.ad ſe deuolutum. nona art. 1.q.prin.2 par.2.lib.nu.18 ... eo.
Lite pendente,vno mortuo vel,liti cedente poſt quadrimeſtre tempus datum ad pręſentandum,ex duobus pręſentatis à patronis ſecularibus,non poteſt iterum pręſentari. Secus ſi ante quadrimeſtre tempus.in 12.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu 2.4.11.13.14.18.& 19. 53
Lite ſtante inter habentes eligere ſuper ipſo iure eligendi, illa non diffinita non ſolum intra trimeſtre,ſed & maius tempus ſuperior an prouidebit.in 11.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 ... 122
Lite pendente uno mortuo, vel cedente lite ex electis, non poteſt alter eligi,qui ſumat illius iura. Idem in pręſentatis à patronis eccleſiaſticis.in 21.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.1 ... 53
Lites inter patronos poſſunt eſſe diuerſimodè. Et de iure, & de facto. in 31.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.5 ... 132
Lites plures eſſe poſſunt. Et quot inter epiſcopum & patronos. in 9.artic.1.q.prin.2.par.2.li.nu.13 ... 119
Literę apoſtolicę derogantes expreſſe iuripatronatus, laicorum,an comprehendant iuſpatrona.principum & regum.in 11.art.9.q.prin.3. par.2.lib.num.1 ... 241
Literę apoſtolicę ſuper quo beneficia expediantur.ibi.nu.2 ... eo.
Literę apoſtolicę an debeant facere expreſſam mentionem de iurepatronatus clericorum,ut pręiudicet illis.in 16.ar.9.q.prin.3.par.2. lib.num.1 ... 242
Literę apoſtolicę in quibus non eſt facta expreſſa mentio de iurepatronatus ſpectante ad laicos religioſè viuentes, & portantes habitum religioſis,& priuilegio fori eccleſiaſtici gaudentes,an includant eos. in 18.art.9.q.prin.3.par.2.li.nu.1 ... eo.
Literę apoſtolicę diſponentes de beneficio,non quidem uacante, ſed pro pediem uacaturo in quo erat ſpes patronis pręſentandi,an includãt

e bene-

beneficium patronatum laici patroni.in 19.art.9.q.princi.3.par.2.lib.nu.1 eod.
Literæ apoſtolicæ an ſaltem includant beneficia iuriſpatronatus remiſ. in 14.art.9.q.princ.3.par.2 lib.nu.1 eo.
Literæ apoſtolicæ an includant non facta mentione patroni laici beneficium, in qua patronus laicus habet omnes fructus iuriſpatronatus, excepto fructu præſentationum.in 21.art.9.q. princi.3.par.2.lib. numero 1.& 3 243
Literæ apoſtolicæ non præiudicant veris patronis alijs exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentanda.in 23.ar.9.q.princip.3.par. 2.lib. numero 1 244
Literæ apoſtolicæ, in quibus Papa expreſſe derogat ſi patroni inter ſe conuenerunt quod alterius vicibus præſentent, an præiudicent illis qui habebant illa vica præſentare, an omnibus.in 26.art.9.q.prin. 3.par.2.lib.nu.1 244
Literæ apoſtolicæ includunt beneficium patronatum laicorum, acquiſitum ex præſcriptione vel conſuetudine, etiam nulla mentione facta de patronis laicis.in 25.art.9.q.prin 3.par.2.lib.nu.1 eod.
Literæ apoſtolicæ mandantes prouideri alicui de beneficio ſpectante ad præſentationem alicuius, derogant habenti inſtituere.in 31.arti.9. q.prin.3 par.2.li.nu.1 245
Literæ apoſtolicæ præiudicant ſi in eis ſcribatur quod prouideatur alicui de beneficio ſpectante ad præſentationem duorum, expreſſa mentione facta de eis, etiamſi præſentatio non pertineat ſimul, ſed ſucceſſiue. Et quid in hoc caſu eſt facta mentio de vno tãtum.in 27.ar. 9.q.prin.3.par.2.li.nu.1 eo.
Literæ monitoriæ ius non dant quod afficiat.in 27.articu.9.q.prin.3. par.2.li.nu.1 eo.
Literæ apoſtolicæ includunt beneficium patronatum laicorum ſi in illis ſcribitur, quod prouideatur alicui de beneficio pertinente ad præſentationem alicuius habentis præſentare de conſenſu aliquorum. in 29.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 eo.
Literæ apoſtolicæ includunt beneficium, ſi poſtea ſuperueniat conſenſus, epiſcopi, qui poſtea efficit fundatorem patronum.in 32.arti.9.q. prin.3.par.2.lib.nu.2 245
Literæ apoſtolicæ falſæ habentur, ſi Papa vtatur in perſona ſua ſingulari numero, & in perſona aliorum, plurali.in 10.arti.3.q.princ.2. lib.nu.1 154
Literæ factæ & inſculptæ lapidibus vel columnis, ius non tribuunt magno tamen adminiculo ſunt ad probationem cauſæ.nu.2.in 9.ar.10. q.prin.2.par.2.libr.nu.1 200
Literæ gratiæ impetratæ à Papa quando non habeant præiudicare inſtituto. in trac. Roc.de Cur.nu.52 11
Literæ inciſæ lapidibus an & quando probent.in 9.art.10.q.princ.2. par.2.lib.nu.4 200
Literatus præferendus eſt illiterato in inſtitutione, data paritate in cæteris.in 11.ar.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1.& 7 228
Literati vox eſt maioris authoritatis quam illiterati. in tract.Roch.de Cur.nu.92 15
Literati ſunt tanquam muros inexpugnabilis in eccleſia.in 1.lib.tra. Io.Nic.Delph.nu.170 90
Literati ſunt ſtella, & firmamentum ſpendidiſſimum in eccleſia Dei. in 11.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 228
Litigans præſentare impeditur.in 8.art.1.q.prin.2.li.nu.2 117
In lucratione vniuerſitatis an veniat iuſpatronat.in tract.Roc.de Cur. numero 57 42
Locare, quid.in ſecundo articu.octaua quæſtio.principa.2.part.2.lib. numero 4 165
Locus non efficitur religioſus per priuatam alicuius diſpoſitionem. in 2.art.9.q.princip.1.par.2.lib.nu.31 80
Locus non habens faciem eccleſiæ, poteſt conſtrui & deſtrui ad beneplacitum fundantis.in 12.art.12.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 107
Locus religioſus vel ſacer ſpecialiter vendi non poteſt.in 20.artic.5.q. prin.2.par.1.li.num.5 159
Locum in alterius qui ſuccedit, licitam habet ignorantiam.in 3.par.tracta.Pan.de Citad.nu.12 58
Loca ſacra ſeruitutem recipiunt.in tract.Roc.de Cur.nu.11 32
Locutio pluralis duorum numero contenta eſt.in 23.art.7.q.princ.2. part.2.li.nu.2 184
Locutio pluralis duorum numero eſt contenta.in tract.Roch.de Curt. numera 35 11
Longobardorum ſtatuto & iure quod mulier non poſſit contrahere ſine conſenſu propinquorum, vel mundualdi, an mulier patrona poſſit cõſtituere procuratorem ad præſentandum ſine conſenſu vel propinqui vel mundualdi.in 9.arti.4 quæſtio.principa.2.par.2.lib.nu.1. 5.& 7 34
Lucratus ex iniqua ſententia, lucrum tenetur reſtituere.in 9.art.11. q.prin.2.par.1.lib.nu.3 177

M.

MAgis ſumus proni ad malum quam ad bonum.in 9.articu.2.q. prin.1.par.1.lib.nu.12 16
Magiſtrum eum effici, miſerum eſt, qui nondum norit eſſe diſcipulum. in 14.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 65
Maior dicitur completis decem & octo annis & regni Neapolitani conſtitutione.in 5.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 33
Maior 25.annis ſiue maſculus ſiue fœmina promittendo dotem mulieri non poteſt excuſari aliquo priuilegio ſeu beneficio & Velleyani quia dotem det, idem ſi promiſſerit dotem eccleſiæ.in 8.art.5.q.princi. 1.par.1.lib.nu.3 36
Maior 25.annis reſtituitur in dote mulieris quamuis deceptio non ſit vltra dimidiam iuſti pretij, nec cum dolo, tamen deceptus reſtituitur & contractus reſcinditur, licet regulariter ſit contrarium, idem erit in dote eccleſiæ.ibi.nu.52 39
Maior de tota domo non intelligitur de maiore ſcientia, dignitate, aut diuitijs, ſed ætate.in 13 art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.4 229
Maior pars vbi minori præiudicat, ſemper ſi conueniri debet.in 8.ar. 2.q.prin.2.par.2.lib.num.6 139
Maior ſeptennio habet vocem in præſentatione rectoris, & præfertur tutori ſuo.in 13.art.2.q.prin.2 par.2.lib.num.2 142
Maior vigintiquinque annis in cauſa dotis non reſtituitur, etiam ſi fuerit deceptus.in 3.par.tracta.Pan.de Citad.nu.75 57
Ad maioris partis eſſe, quæ conſideranda. Et quomodo accipienda ſit maioritas.in 8.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.10 140
Maiores natu dici, nobilitate, antiquitate, dignitate & ſcientia. in 9. ar.5.q.prin.3.par.2.li.num.1 227
Maius poteſt attenditur, quando aliquid poteſt iudicari ſecundum minus poteris, & maius potens.in 16.art.2.q.prin.2.par.1.li.n.5 237
Mala fides in vno toto populo non præſumitur.in 3.par.tracta.Pan.de Cita.nu.12 58
Malæfidei poſſeſſor non facit fructus ſuos. in 2.arti.3.q.prin.1.par.2. lib.nu.2 25
Malæfidei poſſeſſor non facit fructus ſuos.in tractat.Roch.de Cur.numero 50 22
Malæfidei poſſeſſor præſentare nequit.in 6.par.tracta.Paul. de Citad. numero 66 68
Malæfidei poſſeſſor quis dicatur.ibi.nu.67 67
A malo abſtinendum non modo, ſed etiam mali ſuſpicionem euitandã. in 10.art.3.q.prin 3 lib.nu.5 17
Malicia non inſtituentis, & ſic an pœna c.paſtoralis.hoc tit.an conſideretur & habeat locum propter ſecundum præſentatum non admiſſũ in 19.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 191
Mandatum generale non ſufficit in ſpiritualibus & beneficialibus, ſed requiritur ſpeciale.in 5.art.11.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 113
Mandatum ſpeciale requiritur in præſentatione.in 23.art.1.q.princi. 2.par.2.lib.nu.3 126
Mandati formam ſeruari an ſufficiat per æquipollens. in tract. Roc. de Cur.nu.22 33
Mandati fines quando quis non dicatur, exceſſiſſe.ibi.nu.22 eod.
Mandati fines ſedulo cuſtodiendi ſunt.in 8.art.4.q.princ.1.par.2.lib. numero 3 33
Mandato facto patronis, vt ſine licentia ſuperioris non præſentet, an currat tempus datum ad præſentandum.in.12.art.1.q.prin.1.part. 2.lib.num.2 123
Manſus terræ, quid dicatur.in vigeſimoprimo articu.5.q.prin.1.par.1. lib.num.8 46
Maritus debet percipere fructus rei dotalis propter matrimonij onera. & nu.16.in 2.art.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 169
Maritus ſi inſtituit extraneum hæredem, vxorem autem vſufructuariam illa tunc percipiet omnes fructus, tam de iure quam conſuetudine ſalua falcidia hæredis. Inſtituto vero filio, illa tantum alimenta habebit, conſuetudine tamen concurrente.in 3.art.10.q.prin.2. par.1.lib.nu.2 171
Maritus ſi habeat iuſpatronatus in aliqua eccleſia, & decedat relicto hærede extraneo, & vxore vſufructuaria, illa eccleſia vacante, quis præferatur in præſentando, vxor, an hæres.in 3.arti.10.q.princ.2. par.1.lib.nu.1.& 8 eo.

Mari-

I N D E X.

Maritus tanquam exiſtens in poſſeſſione iuriſpatronatus vxore mortua, an & quo caſu præferatur hæredibus vxoris in præſentatione, in 2.ar.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.10 eo.
Maritus non poteſt percipere fructus ex rebus dotalibus, quando in breui non renaſcuntur in 2.ar.10.q.prin.2.par.1.li.nu.8 170
Maritus & vxor, vnum corpus.in 2.ar.10.quaſt.princip.2.part.1.li. numero 10 17
Maritus eſt dominus rerum dotalium uiuente vxore.in 5.ar.6.q.prin. 3.par.2.li.nu.3 233
Maritus in quibus vxori teneatur.in 6.art.3.quaſt.princip.3.lib.numero 6 15
Maritus vxorem alere tenetur. in 6.articu.3.quaſtio.principa. 3.lib. numero 7 15
Maritus an poſſit præſentare in fundo dotali in quo eſt iuſpatronatus. in 6.par.Paul.de Citad.nu.70 67
Marito uergente ad inopiam, conſtante matrimonio reperitur dos.in 3. par.tracta.Paul.de Citad.nu.69 57
Marito uergente ad inopiam dos poteſt repeti.in 6.par.tracta.Paul.de Citad.nu.7 63
Maſcul num in pœnalibus continet fœmininum.in 2.par.tract.Pau.de Citad.num.9 63
Maſculinum comprehendit fœmininum, in tract.Roch.de Cur.nu.9. 19
Maſculus dignior eſt fœmina.in 19.art.5.quaſt.princip.3.par.2.lib. numero 5 231
Maſculus & fœmina ſi diſcordant in præſentando, cuius uox præferri debeat.in tract.Roc.de Cur.nu.92 15
Maſculi uox præfertur uoci fœminæ in facienda pace ab hæredibus occiſi.in 19.ar.5.q.prin.3.par.2.li.num.4 231
Maſculi non ſunt melioris conditionis quam fœminæ in iurepatronatus.in tract.Roch.de Cur.nu.93 15
Materia uocandi in ius non eſt fauorabilis. in 2.ar.1.quaſt.princip.3. lib.num.5 4
Mater tenetur filium lactare uſque ad triennium.in 9.art.3.q.prin.3. lib.num.17 16
Matris macula non debet nocere filio legitimo.in tract.Roch.de Cur. numero 8 19
Matri an credendum de legitimitate filij uel eius illegitimitate. in 11. art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.7 63
Matrimonium carnale eſt de iure diuino, ideo niſi per Deum, eſt indiſſolubile, item ſpirituale Papa non poteſt diſſoluere. in 2.articu.9.q. prin.1.par.1.li.nu.11 88
Matrimonium carnale poſſe contrahi diebus feriatis. in 3.artic.2.q. prin.2.par.2.lib.nu.4 137
Matrimonium carnale ſolo conſenſu contrahitur.in 9.art.5.q.prin.2. par.2.lib.num.2 164
matrimonium carnale poteſt contrahi diebus feriatis.in tracta.Roch. de Cur.num.66 13
matrimonium contrahitur inter Chriſtum & eccleſiam, & quibus de cauſis dotem requirat eccleſia. Et quid de capella diſting. nu. 19.in 19.ar.5.q.prin.1.par.1.li.nu.10 44
matrimonium contrahendo quis quodammodo alienat perſonam ſuam. in 4.art.3.q.prin.1.par. 2.li.nu.3 18
matrimonium contractum, & maximè conſummatum Papa diſſolue re nequit.in 2.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.12 88
matrimonium de præſenti contrahitur per electionem, non ſequuta etiam confirmatione, ſecus de præſentatione.in 9.artic.5.q.princ.2. par.2.lib.nu.1 163
matrimonium eſt prohibitum inter conſanguineos affines aſcendentes et deſcendentes in infinitum, etiam inter tranſuerſales, vſque ad quartum gradum. Et idem iudicandum de uitio Sodomitico.in 18.ar.9. q.prin.1.par.2.lib.nu.10 94
matrimonio nemo conſentire cogitur.in 4.art.5.q.princ.2.par. 2.lib. numero 2 162
matrimonium ſpirituale contrahitur inter eccleſiam, & epiſcopum, et non inferiorem prælatum.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.23 89
matrimonium ſpirituale non contrahitur per præſentationem. in 4.artic.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 9
matrimonium contrahi inter eligentes per dictum.ibi.nu.12 eo.
matrimonium omnibus eſt liberum, nec ad illud nemo cogi poteſt.in 6. par.tract.Paul.de Citad.nu.23 64
matrimoniū ſpirituale cōtrahitur inter eccleſiā & illius prælatū, inter ordinatum & ordinem.in 18.ar.9.q.prin.1.part.3.lib.num.12. 94
matrimonium ſpirituale eſſe ad inſtar carnalis, quomodo ſit accipiendum.in 20.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.20 97
matrimonium ſpirituale, ſimile carnali. in 12.ar.10.q.prin.2.par.2. numero.3 201
matrimonium pluries cōtractum ab eiſdem per verba de præſenti, vnicum nihilominus eſt.in 3.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 161
matrimonium carnale eſt de iure diuino.in 5.princip.quaſt.1.part.1. lib.num.8 33
matrimonium carnale non poteſt diſſolui niſi per Deum. Quia quos Deus coniunxit homo non ſeparat ibi.nu.9 eo.
matrimonium ſpirituale non poteſt diſſolui niſi per Papam ſeu eius vicarium.ibid.nu.10 eo.
matrimonium contrahitur inter eligentes & electum, per electionem. ibid.num.3 161
matrimonij fauore, filij geniti ante, finguntur geniti poſt matrimonium. in 1.art.6.q.prin.1.par.1.li.nu.6 50
matrimonij onera, grauia ſunt atque multa. Et in quibus illi conſiſtant. in 2.ar.10.q.prin.2.par.1.li.nu.11 171
In matrimonia ſpirituali quo animo contrahatur.in 2.ar.9.q.princ.1. par.1.lib.nu.21 89
matrimonia ſpiritualia ſunt plura.in 2.art.9.quaſt.prin.1.par.1.lib. numero 22 eo.
medicinæ magnas impenſas important.in 9.ar.3.quaſt.princip.3.lib. numero 4 17
menſis qualiter computetur ſeu accipiatur, expreſſus à lege vel ſtatuto, ut quid fiat intra menſem, & quid, ſi lex non exprimit à quo tempore menſis incipiat.in 14.ar.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 123
mea, dictio, eſt ſignificatiua dominij.in 6.artic.4.quaſt.prin.2.part.1. lib.num.2 151
mea, dictio dominij ſignificatiua.in 14.artic.5.q.princip.1.part.2.li. numero 3 156
mea, dictio, eſt ſignificatiua dominij.in tract. Roc.de Cur.num.42 40
media ſub eadem qualitate accipienda ſunt, quæ præcedentia et ſequentia.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.13 90
Mediolani conſuetudo de eligendo parrochiano.in 3.artic.10.q.prin.2. par.1.lib.nu.2 172
mediocritas laudanda & ſeruanda.in 22.ar.5.q.princip.1.par.1.lib. numero 5 46
melior, verb. dupliciter accipiendum.in 10.art.5.q.princip. 3.par.2. lib.num.3 228
memoriam hominum non extare, quomodo probetur. in 5.articu.10.q. prin.1.par.1.li.nu.47 102
memoriam omnium habere, & in nullo penitus aberrare, diuinitatis potius eſt, quam humanitatis.in 17.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.16. 120
memoriam hominum non extare quomodo probetur. in tracta. Roch.de Cur.num.84 44
mendicantium in eccleſia non patronatus. in tracta. Roch. de Cur. numero 7 25
mercator recipiens literas cambij, & ſubinde non contradicens videtur eas acceptare. 12.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 22
meretrix quæ dicatur. Et quot homines debeat admiſiſſe, vt dicatur meretrix.in 10.ar.8.q.prin.1.par.1.li.nu.12 76
meretrix & perſonæ viles, non gaudent aliquo priuilegio.in 10.art.8. q.prin.1.par.1.lib.nu.5 eo.
meretrix iuriſpatronatus etiam capax eſt.in 13.ar.7.q.prin. 1.par.1. lib.num.1 68
meretrix poteſt facere eleemoſinam de bonis acquiſitis ex arte meretricia.in 10.ar.8.q.prin.1.par.1.li.nu.9 76
meretrix ſi fundauit, conſtruxit, vel dotauit eccleſiam ex acquiſitis arte meretricia, an acquirat iuriſpatronatus in illa.in 10.ar.8.q.prin. 1.par.1.li.num.1 eod.
meretrix an poſſit eſſe patrona.in tractat.Roch.de Cur.nu.3 18
meretrix ex illicitè quæſitis poteſt eleemoſinam facere. in 3.par.tract. Pau.de Citad.nu.60 52
meretrici data non repetuntur.in 10.artic.8.quaſt.princ.1.par.1.lib. num.8.& 10 76
meretrices repelluntur ab omnibus actis legitimis. in 10.ar.9.q.prin. 1.par.1.lib.num.7 eo.
meretrices tollerantur in Curia Romana, ut vitium Sodomiticum euitetur.in 20.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.16 97
meretricis repelluntur ab omnibus actibus legitimis. in tract.Roch.de Cur.num.5 18
merita perſonarum præſentantium ſunt attendenda in electionibus. in tract.Roch.de Cur.nu.92 15
merum imperium non poteſt præſcribere priuatus. in tracta. Roch.de Cur.num.35 45

I N D E X.

Metus quænam vitiet. in quinto articu. nona quæſt. princip. 2. part. 2. lib. num. 3 194
Militare ſuis ſtipendijs nemo cogitur. in 12. ar. 5. q. princip. 1. par. 1. lib. num. 19 48
Militare ius quod dicatur, & in quibus conſiſtat in 1. par. trac. Paul. de Citad nu. 8 47
Minus continetur ſub maiori. in tract. Roch. de Cur. nu. 21 33
Minor non dotat ſine decreto iudicis. in 3. part. tracta. Paul. de Citad. numero 20 55
Minori an competat iuſpatronatus in 7. part. tracta. Paul. de Cit. numero 20 74
Miraculum diui Hieronymi ponitur. in 4. art. 1. q. princip. 1. par. 1. lib. numero 2 4
Miſſa de Spirituſancto, non eſt de electionis ſubſtantia. in 2. artic. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 138
Miſſa potius omitti debet quam in loco prohibito audiri. in 6. par. tra. Paul. de Citad. nu. 92 68
Miſſa in genere non eſt quotidie pro mortuis celebranda. in tract. Roc. de Cur. nu. 90 14
Miſſarum ſolemnia non debent celebrari ſine ſuffragio clerici in tract. Roch. de Cur. nu. 15 35
Miſſas duas celebrare, periculoſum. in 3. artic. 1. quæſt. princip. 3. lib. numero 4 5
Miſtum ex diuerſis naturis, aſſumit ſibi naturam à potentiori. in 3. artic. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 151
Modi quibus iuſpatronatus transferatur in alium, qui & quot ſint. Et an id iure patroni. in 1. ar. 1. q. prin. 2. part. 1. lib. nu. 2 109
Monaſterium ſancti Ioannis de Trano ſundatum fuit per dominam Antonellam Pallaganam conſobrinam patris D. Cæſaris Lambertini. in 10. ar. 8. q. prin. 1. part. 1. lib. nu. 3 9
Monaſterium habetur loco filij. in 25. artic. 7. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 8 139
Monaſterium ingrediens licet transferat ſua in illud, tamen iuſpatronatus ſuum dici non poteſt. ibi. nu. 2 eo.
Monaſterium non eſt æquipollens hoſpitali. in tracta. Roch. de Cur. numero 24 33
Monaſterium quod mandauit teſtator conſtrui in certo loco, & ibi conſtrui non poſſit, an hæres tenebitur conſtruere in alio loco. in tract. Roch. de Cur. nu. 18 eo.
Monaſterium quem numerum requirat. in 3. par. tract. Paul. de Citad. numero 7 48
monaſterium vel eccleſia de cuius fundo conſtruitur hoſpitale vel oratorium, an habebit iuſpatronatus. in trac. Roch. de Cur. nu. 18 31
monaſterij dos ſufficiens quæ dicatur. Quæ item eccleſiæ collegiatæ. in 21. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3 45
monaſteria quænam poſſint dotari. Et an iuſpatronatus poſſit acquiri in capellis religioſorum. in 7. ar. 12. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 106
monachus electus epiſcopus an liberetur à ſua regula. Et cui tum quærat. in 19. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 16 70
monachus effectus epiſcopus, dimiſſo epiſcopatu, an poſſit eueht ad alium epiſcopatum. ibi. nu. 17 eo.
monachus poſſit ne teſtificari. in 11. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 8 10
monachus proprio nomine agere non poteſt, alieno poteſt. in 11. art. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 8 eo.
monachus fundans eccleſiam, conſtruens, vel dotans, acquirit iuſpatronatus monaſterio. in 9. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 75
monachus non habet liberum arbitrium, nec agere poteſt pro iniuria ſibi illata, nec de alijs negotijs diſceptare, nec laicorum conſortio vti. in 11. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 9
monachus non poteſt eſſe teſtamentorum executor, nec compromiſſum vel arbitrium in ſe recipere. ibi. nu. 3 eo.
monachus non poteſt eligi in diſcordia. in 19. artic. 7. q. princ. 1. part. 2. lib. num. 20 70
monachus vel alius religioſus an præſentari poſſit in eccleſia parrochiali ſeculari, patronata vacante. in 19. artic. 7. quæſt. princip. 1. part. 2. lib. num. 1 69
monachus, vnde dicatur. in 19. articu. 7. quæſtio. principa. 1. part. 2. lib. numero 1 eo.
monachus non poteſt promoueri ad canonicatum, vel aliud beneficium ſimplex eccleſiæ collegiatæ, nec epiſcopus poteſt in hoc diſpenſare, niſi eccleſia ſit cathedralis. in 19. art. 7. quæſt. princip. 1. part. 2. lib. numero 8 69
monachus an poſſit promoueri ad dignitatem eccleſiæ collegiatæ. ibid. numero 6 69
monachus promoueri non poteſt ad dignitatem eccleſiæ non collegiatæ & non curatæ. ibid. nu. 8 eo.
monachus promoueri poteſt ad dignitatem eccleſiæ non collegiatæ curatæ: Et an poſſit promoueri cũ ſocio, vel ſine. 19. 10. & 25. 69. & ſeq.
monachus an poſſit promoueri ad eccleſiam ſecularem, ſine ſuperioris ſui licentia. ibi. nu. 11 69
monachus acceptando parrochialem eccleſiam ſeu prælaturam, ut præſit, non ut proſit peccat mortaliter. ibi. nu. 12 eo.
monachus ſiue religioſus profeſſus ſiue canonicus regularis, dummodo ſit clericus, vel clericus ſeu ſacerdos fiat, præſentari poterit in eccleſia parrochiali per patronos etiam ſine epiſcopi diſpenſatione, ſolum petita, quamuis non obtenta abbatis licentia, amplius ibidem numero 13. 21. 22. & 23 69. & 70
monachus quicquid acquirit, monaſterio acquirit. in 10. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 9 63
monachus, an poſſit præſentari. in 10. ar. 7. quæſt. princip. 1. part. 2. li. numero 1. 11. 19. & 21 63
monachus ſeruo æquiparatur. Et ſeruus dicitur. ibi. nu. 2. & 10 eo.
monachus profeſſus nondum clericus, non poteſt prouideri de beneficio etiam regulari. in 13. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 18 65
monachus ſeruo æquiparatur in multis. in 11. art. 2. q. princ. 1. part. 2. lib. num. 12 10
monacho in quot & quibus neceſſaria ſit ſuperioris auctoritas & licentia. in 7. ar. 4. q. prin. 5. par. 2. li. nu. 1. 33
monacho legatum poteſt abbas repudiare. in 10. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 7. 5 63
monachum præfici poſſe eccleſiæ parrochiali, ex diſpenſatione epiſcopi, cum licentia abbatis. in 19. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 69
monachi regulares an poſſint præſentari in eccleſijs parrochialibus ſolitis regi per clericos ſeculares tanto tempore, quo præſcriptio ſit inducta. in 22. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. & 3 72
monachi quando habeant ius præſentandi ad eccleſiam ſubiectam. in tract. Roch. de Cur. nu. 58 12
monachorum quis debet eligi in abbatem, & præpoſitum. in 3. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 104
monachis an ſint prohibita ſacramenta, & alia, in quibus vertitur animarum cura. in 18. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 15 70
monachus in eccleſia parrochiali ratione curæ poteſt præſentari, & per epiſcopum inſtitui, adhibita ſolum abbatis licentia, abſque aliqua diſpenſatione. in 19. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 15 eo.
moniales conſtituunt collegium in monaſterium. in 5. art. 5. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 1 41
moniales dicuntur habere canonias & præbendas in monaſterijs. in 5. art. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 42
moniales præſentare poſſunt in monaſterijs per patronos. in 6. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 4 62
monialibus quis poſſit dare ſacramenta, & eas abſoluere. in 5. arti. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 9 42
moram non poteſt purgare patronus, non præſentando in tempore à iure ſtatuto. in 26. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 128
moræ purgatio non habet locum in iudicis. in 3. ar. 7. q. princip. 1. par. 1. lib. num. 35 63
moræ purgatio ubi non admittatur. in tract. Roch. de Cur. nu. 62 12
moræ purgatio non admittitur, quando à iure facta eſt executio. in 26. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 128
moram purgare non poſſunt eligentes non eligendo, & non conferendo in tempore à iure ſtatuto. ibid. nu. 3 eo.
moram purgare an poſſit patronus qui non præſentauit in tempore. in tract. Roch. de Cur. nu. 62 12
mors ciuilis naturali non æquiparatur, niſi in expreſſis in iure. in 11. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 10
mori abſque hærede vel ex teſtamento, vel ab inteſtato quis non poteſt. in 40. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 146
Moſes filios ſuos in principatu ſucceſſores elegit & conſtituit in 21. artic. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 58
motus proprius gratiam non firmat contra voluntatem concedentis, nec in præiudicium 3. in 5. art. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 240
Moſis dictum, non arabis in boue, ſimul, & aſino. in 21. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. num 4 72
mulier, vnde dicta. 19. art. 5. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 230
mulier vna ſicut non poteſt eſſe nupta duobus, ita vna eccleſia non poteſt eſſe diſpenſata duobus ſacerdotibus. in 1. artic. 5. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 5 33
mulier promittendo dotẽ mulieri non poteſt excuſari aliquo beneficio

etiam

I N D E X.

etiam Velleyani. in tertio ar.5.q.prin.1.par.1.li.num.3 eo.

Mulier fauore piæ cauſa poteſt contrahere, non obſtante ſtatuto quo cauetur mulierem contrahere non poſſe ſine propinquorum conſenſu.ibi.nu.4 eo.

Mulier dando in dotem rem alienam doloſè non tenetur actione de dolo in honorē matrimonij. in 8.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.13.fo.36

Mulier & prælatus non poſſunt renunciare iuri tacitè hypothecę in præiudicium patris, vel in prǫiudicium eccleſię.ibi.nu.19 37

Mulier paciſcendo de dote non poteſt facere ſuam conditionem deteriorem, ita nec eccleſia ſeu eius prælatus.ibi.nu.30 eo.

Mulier pręfertur in dote omnibus creditoribus, tam in actione reali, quam in perſonali, etiam prioribus tempore. & tacitā in bonis hypothecam habentibus, iſtud priuilegium datur mulieri & non tranſit ad hęredes, eodem modo eccleſia pręfertur anterioribus creditoribus & tacitam hypothecam habentibus.ibi.nu. 27 eo.

Mulier miſſa in poſſeſſionem cauſa dotis ſeruandæ lucratur fructus, eodem modo rector eccleſię.nu.31 eo.

Mulier obligationibus ſuæ alieno nomine interpoſitis iuuatur Velleyano, non tamen iuuatur ſi promiſit dotem pro muliere, eodem modo ſi promiſit dotem eccleſię.ibi.nu 36 eo.

Mulier an in iurepatronatus ſuccedere poſſit. in 2.ar.7.q.prin.1.par.1.lib.num.32 62

Mulier adoptare non poteſt, niſi Papę aut principis permiſſu.ibidem numero 17 61

Mulier arbitrix eſſe poteſt, non iure, ſed conſuetudine. in 2.artis.7.q.prin.1.par.1.li.nu.40 62

Mulier dignitatem habere non poteſt, fallit conſuetudo. ibidem numero 3.& 39 61.& 62

Mulier ex fundatione & alijs cauſis poteſt iuſpatronatus acquirere. in 2.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.30 eo.

Mulier excluditur à ciuilibus & publicis officijs, eaque exercere non pōt nec ſuſcipere.in 2.articu.12.quæſtio.principa.1.par. primi libr. num.2.& 39. 61.& 62

Mulier iurepatronatus eſt etiam capax.in 14.ar.2.q.princ.1 par.1.lib.num.1 136

Mulier regulariter accuſare non poteſt.in 2.ar.7.quę.prin.1.par.1.lib. numero 20.& 47 61.& 62

Mulier ne ſe immiſceat rebus diuinis & eccleſiaſticis, aut clericorum reprehenſioni.ibi.num.21 61

Mulier non debet admitti ad ordines eccleſiaſticos, Quod ſi fiat, non tamen imprimitur character.ibi.nu.12 eo.

Mulier quantumuis docta & pia, atque religioſa, etiam uel abbatiſſa; non poteſt prǫdicare, benedicere, excommunicare, abſoluere, confeſſiones audire, & pœnitentias iniungere.ibi.n.23.et 48.61.et 62

Mulier priuata reprehenſione uti poteſt, publica minus. ibi.nu.47.62

Mulier Iudex nequit eſſe regulariter.ibi.nu.4 61

Mulier magiſtratum non poteſt gerere ibi.nu.5 eo.

Mulier non poteſt teſtamenti executrix eſſe, quando quid in iudicio explicandum eſt. Et quando poſſit exequi pias cauſas ibi.nu.6 eo.

Mulier regulariter ad feudum non admittitur.ibi.nu.7 eo.

Mulier regulariter dominium habere non poteſt, nec dominari. Tamen ex conſuetudine poteſt.nu.43.ibi.nu.8 eo.

Mulier non poteſt iure aliorum diſpenſationem ſuſcipere.ibi.nu.13.eo.

Mulier non poteſt poſtulare ſeu aduocare, nec etiam procurare. ibid. numero 14.& 43 61 & 62

Mulier non poteſt admittere præſentandi honorem, nec eſſe de Conſilio, nec concedere ſtatuta, nec interuenire in ſtatutorum compoſitione, nec vocem habere, niſi in collectio mulierum in 2.ar.7.q.princip.1. par.1.lib.numero 10.& 42 61.& 62.

Mulier non poteſt conſuetudinem inducere.ibi.nu.11. 61

Mulier quæ non poteſt per ſe exercere per alium poteſt. Et idem eſt iudicium.in 2.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.45 62

Mulier ſi bona omnia ſua dederit marito, & nihil aliud dixerit, videtur dediſſe in cauſam dotis.in 1.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.16 51

Mulier ſi dederit in dotem omnia ſua bona, & ipſa erat alijs obligata, non poterit vir conueniri à creditoribus vxoris, ſed ipſamet vxor conuenienda eſt.in 2.art.10.q.prin.2.par.1.li.nu.10 170

Mulier ſi ædificet eccleſiam, certoſque patronos extraneos conſtituat, an iuſpatronatus transferat ad hæredes ſuos poſt eius mortem, an vero ſolum ad illos extraneos, & eorum hæredes. in 12.artic.2.q. prin.2.par.1.li.nu.1 136

Mulier admittitur pro alijs in extraiudicialibus. in 11.ar.2.q.prin.1. par.2.li.num.7 10

Mulier non admittitur ad defenſionem cuiuſquam, nec filij quidem. in 2.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.15 61

Mulier regulariter tutrix eſſe nequit.ibi.nu.16 eo.

Mulier duos maritos habere nequit eodem tempore.in 17.ar.7.q.prin. 1.par.2.lib.nu.8 67

Mulier pręſentata in monialem, non cogitur renuntiare beneficio annalis probationis. Et quod de abbatiſſa.in 5.art.5.q.prin.1.par.2. lib.num.8 42

Mulier eccleſiam an poſſit fundare.in 3.par.tracta.Pau.de Citad. numero 9 49

Mulier ex fundatione an acquirat iuſpatronatus.ibi.nu. 11 eod.

Mulier miſſa in poſſeſſionem nomine legata dotis ſeruanda, lucratur fructus.ibi.nu. 57 56

Mulier maritata non poteſt præſentare. Et quid ita.in 2.ar.10.q.prin. 2.par.1.lib.nu.7 169

Mulieri etiam patronæ ius proceſſionis non competit.in 2.art.7.q.pri. 1.par.1.lib.nu.48 62

Mulieri patronæ venienti ad eccleſiam præsbyteri, non ibunt obuiam proceſſionaliter, perinde atque maſculo.in 15.art.7.q.prin.1.part. 1.lib.nu.20 70

Mulierem non poſſe eſſe de conſilio, nec dare vocem, quomodo ſit accipiendum.in 2.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.42 62

Mulieres maritatę, iure municipali excluſæ ab hæreditate paterna, nō admittuntur cum fratribus in iurepatronatus.in 14.art.2.q.prin. 2.par.1.lib.nu.2 136

Mulieres poſſunt eſſe Canonicæ ſeculares. Et quam funeſtus ſæpe inde naſcatur euentus.in 6.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 62

Mulieres & ſpurij vſque ad decimam generationem in eccleſia Dei nō admittendi.in 11.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 63

Mulieres an poſſint ſuſcipere ordines diaconatus, & præsbyteratus. in 6.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 61

Mulieres an ſint religioſæ, vel ſeculares, vnde dignoſcatur.in 10.art.5. q.prin.1 par.2.lib.nu.1 42

Mulierum genus auariſſimum.in 2.art.7.q.prin.1.par.1.li.nu.25.61

Mulierum ſumma eſt fragilitas, & conſilij imbecillitas. ibidem numero 26 eod.

Mulierum fides leuis.in 19.articu.5.quæſtio.principa.3.part.2.libr. numero 3 231

Mulieres fere ſunt intolerabiles.in 2.ar.10.q.prin.2.par.1.li.n.11. 171

Mulieres procurare poſſunt in iudicio voluntariæ iuriſdictionis. in 2. art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.43 62

Multa modica faciunt vnum ſatis.in 5.art.3.q.princip.1.part.1.lib. numero 4 21

Multa prohibentur in iure de per ſe, quæ in conſequentiam conceduntur.in 29.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.35 142

Mundus, quid.in 20.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 121

Mundus ſine literis regi non poteſt.in 11.art.5.q.princi.3.par.2.lib. numero 2 228

Murarius quando acquirat iuſpatronatus.in 3.par. tra.Pau.de Cita. numero 2 49

Murarius ſeu faber dans operas ſine prætio, alter vero precium: vel ligna: vel cementa pro, eccleſia conſtruenda omnes efficiuntur patroni in ſolidum cum fundante & dotante quòd procedit ſi murarius interuenit cum conſenſu epiſcopi ſeu diœceſani.in 4.art.3.q. princ. 1.par.1.lib.nu.1 20

Mutabilitas non debet eſſe in clerico.in 6.art.1.q.princ. 1.par.1.lib. numero 27 7

N

Natalium defectum patientes an ſint capaces ſpiritualium.in tracta.Roch.de Cur.nu.6 19

Naturale eſt, vt quiſque genitate ſolum diligat.in 5.art.10.q.princ.1. par.1.lib.nu.22 99

Natura iuriſpatronatus quæ ſit. in trac.Roc.de Cur.nu.16 20

Naturalis factus frater poſtnatus ſuccedit in hæreditate cum fratrib. & etiam in iurepatro.dummodo ſit profeſſus.in 31.art.2.q. princ. 2.par.1.lib.nu.3 143

Naturales etiam legitimati, non ſuccedūt in feudo.in 29.ar.2.q.prin. 2.par.1.lib.nu.8 141

Naturales etiā legitimati, dicuntur infames infamia facti.ibi.n.10.eo.

Naturales non includuntur in diſpoſitione legali, quantum ad commodum & honores.in 29.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.6 eo.

Naturales legitimati non ſuccedunt in feudo.in tract.Roch. de Cur numero 8 19

Neceſſitas & periculum faciunt, vt conſenſus requiſitus, non adhabitus, actum non vitiet. in 21. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4. 123
Neceſſitas omni lege ſoluta, iura ſæpe violat. in 20. artic. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 10 122
Neceſſitas & vtilitas quibus caſibus æquiparentur. Et late per diſcurſum. in 1. art. 6. q. prin. 5. lib. nu. 6 26
Neceſſitas ſeu vtilitas ſunt cauſæ faciendarum plurimarum rerum. in 6. art. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 31 47
Negligentia non facit, vt quis priuetur iure, quod per ſucceſſionem deferatur. in 1. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 1 29
Negligentiam alleganti incumbit onus probandi. in 15. art. 1. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 2 128
Negligitur quód communiter poſſidetur. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3. 9. Et in 6. art. 3. q. prin. d. par. d. li. nu. 2 21
Negotij defenſio, in quo loco fieri debeat ab inſtituente. in 12. arti. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 189
Negotiorum geſtor non acquirit dominium abſenti, niſi a tempore, quo dominus ratum habet. in 5. art. 11. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 113
Negotiorum geſtor dominium non quærit abſenti, niſi a tempore quo dominus ratum habuit. in 4. art. 11. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 251
Nemo cum alterius damna locupletari debet. in 5. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 1 154
Nemo dat quod non habet. in 7. ar. 11. q. prin. 1. par. 1. libr. nu. 6. 106. & in 7. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 3. 110. & in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 21. 182. & in 18. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 4. 138. & in 39. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 146
Neminem cogi poſſe dotare, vel donare quomodo ſit accipiendum. in 19. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 43
Neophytus verb. quomodo accipiatur. in 4. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 23 109
Neophytus non ſonat in vitium. in 14. art. 7. q. prin. 1. par. 2. libr. numero 1 65
Neophytus dicitur quaſi nouus in fide. ibid. nu. 1 eod.
Neophyti quare ſint prohibiti promoueri ad ſacros ordines. in 14. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 eod.
Neophyti an poſſint præſentari, Quod ſi præſententur ad ordines minores, poterunt etiam præſentari. & nu. 9. in 14. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 7 ea.
Neophyti non arcentur a minoribus ordinibus. in 14. art. 7. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 8 eo.
Nicolai Papæ, uerba in quadam ſententia. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 23 99
Nigrum adaptandum eſt nigro. in 17. artic. 1. q. princip. 2. par. 1. libr. numero 4 119
Nobilitas quotuplex ſit. Et quid. nu. 5. in 9. art. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 2 218
Nobilis uox eſt maioris authoritatis quam plebei. in tract. Roc. de Cur. numero 92 15
Nomina debitorum inuenta in hæreditate, poſſunt per Iudicem adiudicari ubi ex hæredib. dimidi tamen nõ poſſunt. in 37. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 1 146
Nomina defunctorum, vel eorum, pro quib. miſſa celebratur non eſt neceſſe ſpecifice celebrare. in 3. art. 1. q. prin. 3. li. nu. 2 5
Nominatio ſolemnis non cadit in laicum. in 5. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. numero 17 98
Nominatio quotuplex, quid importet, & quid electio. in duodeci. arti. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6. & ſeq. 5
Nominatio ius in re tribuit. in 8. art. 3. quæſtio. principa. 2. par. 2. lib. numero 3 153
Nominati ſub nomine collectiua habentur pro uno, niſi aliud appareret de mente teſtatoris. in 28. art. 1. q. principa. 2. par. 1. libr. numero 4 128
Nominare quid ſit. in 6. par. trac. Pau. de Cita. nu. 88 68
Nominandi ius an competat Regi Chriſtianiſſimo ex iure communi. in 1. lib. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 46 82
Non entis nullæ ſunt qualitates. in 14. art. 8. q. princip. 1. par. 1. libr. numero 4 77
Notabilia cenſentur neglecta, niſi ſpecialis mentio de eis fiat. in 6. par. trac. Pau. de Cita. nu. 105 69
Nouitius an poſſit in abbatem eligi. in 14. arti. 7. q. princ. 1. par. 2. libr. numero 5 65
Nullitas opponi poteſt ab eo, qui non appellauit, licet ſententia acquieuerit. in 8. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 195
Nullum ab initio, tractu temporis reconualeſcere non poteſt in 20. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 8 71
Numeri maior pars in præſentatione, quomodo ſit accipienda. in 20. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 ea.
Numeri pluralitas an & quando minori tatem vincat. in 8. artic. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 227
Nuntius debet apponere & tollere dictum, & referre Iudici, ſe appoſuiſſe tali die. in 24. art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 174
Nuntio an credatur ſine literis. ibi. nu. 1 eod.

O.

OBlationes non ſunt computandæ in dotem. in 21. artic. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 10 46
Obligatio qua tenetur conſeruator eccleſiam dotare, tranſit ad eius ſucceſſorem. in 18. art. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 8 48
Obligatio ſemel extincta, amplius non reuiuiſcit. in 4. art. 6. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 2 37
Obligatio actiue & paſſiue, quandoq; in ſolidum, quandoq; pro parte in hæredes deſcendit. in 2. art. 4. q. prin. 3. li. nu. 3 19
Obligatio quænam tranſit ad ſucceſſorem epiſcopum. in 23. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 1 192
Obligatio an antidota in 7. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 3 16
Obligatione generali non transfertur iuſpat. in 9. par. trac. Pau. de Citad. num. 14 76
Obligatio inducitur per pollicitationem. in 3. par. trac. Paul. de Citad. numero 54 51
Obligatio ſemel extincta amplius non reuiuiſcit. in trac. Roc. de Curt. numero 14 52
Obligatus in genere quis dicatur. in 2. par. tra. Pau. de Cita. nu. 3 48
Occupatio alieni, prohibita, utroque iure. in 16. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 210
Occupator eccleſiæ quis dicatur. in tra. Roc. de Cur. nu. 2 6
Occupans primus quis dicatur in materia poſtulandæ confirmationis, vel in materia electionis. in 5. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 33
Occupandi ius authoritate propria quib. competat. in 1. par. tra. Pau. de Cita. nu. 34 47
Odioſum & non fauorabile eſt eccleſiæ habere plures patronos. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 9
Odioſa reſtringenda. in 22. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 59
Odioſa, reſtringenda. in 23. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 7 184
In odium contorqueri non debent, quæ ſunt in fauorem inducta. in 3. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 44 63
Oeconomus quando poſſit poni in eccleſia uacante. Et per quem in 30. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 131
Oeconomum in eccleſia patronata vacante ille poteſt ponere, qui habet illius cuſtodiam: in 30. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 eod.
Oeconomum poteſt ponere in beneficio libero, habens collationem, & differens illud conferre. in 30. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 132
Oeconomum an poſſit epiſcopus ponere in eccleſia patronata ſi patronus nolit præſentare niſi in fine temporis, ſibi ad præſentandum præſcripti. in trac. Roc. de Cur. nu. 56 12
Offerre idem quod præſentare. in 9. art. 1. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 4
Offertur uerbo, & facto & quomodo idipſum. in 9. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 4 eod.
Officium in eccleſia quid ſit. in 1. li. trac. do. Io. Nic. Delp. nu. 53 82
Officia diuerſa non ſunt collocanda in una eademque perſona. 21. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 8 71
Officio duplici quemlibet poſſe fungi. in 20. arti. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 2 147
In officia aliquo ſi qui ſint in aliquo afficio, & eis incumbat prouidere de certis officialibus, nunquid poſſint unum ex eis deligere. in 5. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 85
Omnis dictio non eſt ſignum uniuerſale. in 8. artic. 8. q. principa. 3. lib. numero 14 35
Omnis egens agit propter finem in aperis diuiſione. nu. 8 1
Omnis receſſus à iure communi eſt odioſus. in 4. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 6 12
Omnia non poſſumus omnes. in 17. articul. 1. q. principal. 2. par. 1. libr. numero 15 120
Omne verbum, nihil excludit. in 2. art. 10. quæſt. princip. 2. par. 1. lib. numero 5 169
Omne nihil extendit. in 17. art. 1. q. prin. par. 1. li. nu. 2 119
Omnino, uerb. quid importet. Et quomodo accipiendum. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 19 81

Omni-

Omnino.verb.quid importet.Et quod ſit verb.præciſum.in 12.arti.6.q.prin.2 par.2.li.nu.2 170
Onera epiſcopalia ad quæ tenentur præſentati per religioſos, quæ ſint.in 16.art.10.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 250
Onera vniuerſitatis qui ſentiunt commoda ſentire debent. in tractat. Roch.de Cur.nu.15 20
Oneroſum verbum quid importat.ibi.nu.1 18
Operæ non tranſeunt ad hæredem extraneum.in 25.ar.2.q.princip.2.par.1.li.nu.1 144
Operas liberto poteſt patronus imponere.in 6.par.tract.Paul.de Cit.numero 4 72
Opinio vltima tenenda eſt.in 29.art.2.quæſtio.princip.1.par.1.libri,numero 33 142
Opinio communis in iudicando & conſulendo ſequenda eſt.in 7.art.2.q.prin.1.par.1.li.nu.7 14
Opinio communis non eſt attendenda, quando iure non nititur.in 23.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.5 184
Opinio dubio mitior aſſumenda eſt.in 8.Art.3.quæſt.princ.1.par.2.li.numero 2 16
Ab opinione gloſ.non recedendum.in 22.art.6.quæſt.princ.2.part.2.lib.num.5 59
Ab opinione communi, nec conſulendo, nec iudicando recedendum. in 29.ar.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.17 147
Opinionum concordia an requiratur reſeruatio iuriſpatrona. pro eo acquirendo in 4.ar.2.q.prin.1.par.1.li.nu.17 13
Opinionibus pluribus concurrentibus, in dubio vltima ſequenda eſt. in 16.art.2.q prin.2.part.1.li.nu.12 138
Oppoſitor dici poteſt, qui prætendit poſſe præſentare, & qui præſentatum ſe dicit.in 10.ar.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 168
Oppoſitor ſeu contradictor comparens intra terminum, audiri debet et admitti.in 1.ar.9.q.prin.2.part.2.lib.nu.1 193
Oppoſitores certi eſſe debent in 11.artic.6.quæſt.princip.2.par.2.li.numero 8 170
Si oppoſuit ſe quiſquam, citandus eſt præſentans & præſentator.in 1.ar.9.q.prin.2.part.2.lib.nu.2 193
Opponere poteſt tertius contra excommunicatum agentem, exceptionem excommunicationis.in 9.ar.1.q.prin.3.par.2.li.nu.10 208
Opponere poteſt totius dilatoriam pro ſuo intereſſe.ibi.nu.11 eo.
Opponi quæ poſſint contra præſentantes, præſentatum & ipſam præſentationem, appoſitore comparente remiſſ. in 4.art.9.q.princ.2.par.2.lib.nu.1 194
Optimi præferuntur melioribus, & meliores bonis.in 3.ar.16.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 104
Optio, quid.in 22.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.30 6
Optio an habeat locum ubi fit renuntiatio cauſa permutationis beneficij.in 1.lib.do.Io.Nic.Delph.nu.156 89
Orationum poteſt conſtrui, ut ibi celebratur, tamen locus erit eccleſiaſticus, dummodo adſit epiſcopi conſenſus. in 12.art.11.q.princ.1.par.1.lib.nu.3 107
Oratorium priuatum, ſimiliter hoſpitale priuatum poteſt vendi per fundantē, non autē per hæredes.in 12.ar.11.q.prin.1.par.1.li.nu.5. 108
Oratorium poteſt fundari ad placitum, non tamen ibi celebratur ſine epiſcopi conſenſu.ibid.nu.6 eo.
Oratorium quid remiſſ.ibid.nu.10 eo.
Oratorium an poſſit conſtrui, & quod locus non ſit eccleſiaſticus.in tra.Roch.de Cur.nu.28 33
Oratorium priuatum conſtruens, ordinet quod nullo modo Epiſcopus ſe intromittat, an Epiſcopus poterit inquirere an omnia ſint facta ſecundum teſtatoris defuncti voluntatem. in tractat. Roch. de Cur. numero 28 29
Oratorij conſtruendi formas ne in futurum præſumatur locus eccleſiaſticus.in 12.ar.11.q.prin.1.par.1.li.nu.41 107
Ordinarius compelli poteſt ad conſentiendum legato iuriſpatronatus. in 20.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.7 122
Ordinarius non poteſt in eccleſia patronata aliquem inſtituere, ſine patroni præſentatione.in 2.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.5 54
Ordinarius ſi non vult abſoluere excommunicatum ſine pretio recurrendum ad ſuperiorem.in 20.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.5 121
Ordinarius habet ſemeſtre à tempore deuolutionis ad conferendum, ita iure deuoluto, ſicut quando habet conferre.in 7.ar.2.q.prin.3.par.2 li.nu.3.6.& 7 217
Ordinarius poteſt inuito patrono, & ſine præſentatione, conferre capellaniam ſacerdotalem non ſacerdoti. in 4.ar.8.q.princ.1.part.2.lib.nu.6 84
Ordinario quomodo conſtare dicatur, præſentantes vel præſentantem, habere notitiam.in 11.art.6.q.prin.2.par.2.li.nu.9 179
Ordinarius ſolus poteſt inſtituere eum conſenſu patronorum in permutatione beneficij patronati.in 7.ar.7.q.prin.3.par.2.li.nu.1. 235
Ordinarius punitur non admittendo præſentatum ſine cauſa.in 14.art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.4 24
Ordinarium in quibus caſibus poſſit inſtituere rectorem in eccleſia patronata, ſine patroni præſentatione.in 1.artic.7.quæſt.prin.3.par.2.lib.num.1 234
Ordinarius an poſſit commendare eccleſiam patronatam, ſine patroni conſenſu.ibi.nu.2 eo.
Ordinarius non poteſt beneficium renuntiatum ex cauſa permutationis alteri conferre quam repetenti. in 2.li.tract.do.Io.Nic. Delph.numero 150 89
Ordinarij conſenſus qua de cauſa requiratur in acquiſitione iuriſpatro.in 14.art.11.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 108
Ordinarij conſenſus requiritur in fundatione hoſpitalis religioſi. in 11.q.prin.1.par.1.li.nu.3 107
Ordinarij conſenſum magis eſſe in tranſlatione, quam ille, qui præſtatur in fundatione, quomodo ſit accipiendum.in 5.art.1.q.prin.2.par.1.lib.num.1 110
Ordinario elapſo ſemeſtre non prouidente deuolutio fit ad ſuum ſuperiorem.nu.5 179
Ordinarij literæ teſtimoniales atteſtantes factum contra ſe citra pertinentia ad officium ſigillationis, faciunt fidem. in 7.ar.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.9 199
Ordo eccleſiaſticus quomodo confundantur.in 2.li.tract.do.Ioan.Nic.Delph.nu.115 86
Ordo ut dicatur annexus, quæ requirātur.in 27.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.num.9 78
Ordines non conferuntur niſi certis temporibus.in tract.Roch. de Cur.numero 62 12
Ad ordines & beneficia admiſſus tanquam idoneus per epiſcopum, an poſtea præſentatus in beneficio poſſit repelli tanquam non idoneus ex defectu ſcientiæ.in 26.art.8.q.prin.2.par.2.li.nu.1 192
Ordinare.verb.quid importet, & ſignificet.in 9.ar.1.q.princ.3.par.2.lib.num.1 207
Ordinari aliquem quæ prohibeant.in 12.art.7.q.princip.1.par.2.lib.numero 2 64
Ordinandum offerre epiſcopo, quid.in 6.ar.1.q.principa.1.part.2.lib numero 4 3
Ordinatio diuiditur in tres partes.in 6.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.4. eo.
Ordinatio eccleſiæ pertinet ad epiſcopum, non ad patronum.in 6.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.3 eo.
Ordinatio facta à teſtatore quod iuſpatronatus tranſeat ad hæred.ſanguinis tantum valet.in tract.Roch.de Cur.nu.18 38
Ordinatio pro inſtitutione aliquando ſumitur.in 1.ar.1.q.prin.3.par.2.lib.num.3 205
Ordinatio tradit omne ius.in 6.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.2 3
Ordinationem pro inſtitutione poni.in 6.artic.1.q.princip.1.par.2.lib.numero 4 eo.
Os in cœlum ponit, qui aliter quam papa iudicat.in 3.part.tract.Paul.de Citad.nu.27 59
Oſias vxorem duxit meretricem.in 13.ar.7.quæſt.princip.1.par.2.li.numero 11 65

P

PActum vt non liceat ædificare capellam vel monumentum valet. in 13.ar.3.q.prin.1.par.1.li.nu.2 27
Pactum ut non liceat ædificare eccleſiam in loco vendito dicitur militare ante factum, ſecus ſi de facto eccleſia ædificaretur, quia tunc non militaret fauore eccleſiæ.ibi.nu.4 eo.
Pactum contra legem contractus appoſitum vitiat & non vitiat.in 3.par.trac.Pau.de Citad.nu.26 55
Pacta non concernentia ſpiritualitatem, poſſunt apponi tempore fundationis ſine conſenſu epiſcopi.in trac.Roch.de Cur.nu.27 28
Pacta noua vel conditiones an fundator poſſit apponere poſt fundationem in eccleſia vel in beneficio patronali.ibi.nu.29 29
Papatu vacante, iuriſdictio remanet apud collegium cardinalium vnde manauit.in 3.ar.10.q.prin.1.par.2.li.nu.23 106
Papatum adepti filij presbyterorum.in 11.arti.7.q.princip.1.part.2.lib.num.11 63
Papa duos conſtituere poteſt in vno epiſcopatu. in 17.art.7.q.princ.

1.par.2.lib.nu.5 66
Papa derogando, an teneatur derogare iuri patron. communi laico & clerico. in 9.ar.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 241
Papa in dubio non præſumitur velle præiudicare, niſi expreſſa mentione facta. Limit. in 8.art.6.q.prin.1.3.lib.nu.3 28
Papa in dubio non præſumitur poteſtatis plenitudine vti. in 6.arti.9.q prin.3.par.2.lib.nu.5 239
Papa in beneficialibus habet ampliſſimam poteſtatem. in tract. Roch. de Cur.nu.7 6
Papa an poſſit priuare patronum iure patronatus ſine cauſa. in 6. arti. 7.q.princip.3.lib.nu.1 30
Papa ſine Imperator an poſſit aliquid concedere filiofamil. ne vſusfructus acquiratur patri. in 10.artic.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.28. 63
Papa an poſſit diſpenſare cum illegitimo, vt fiat cardinalis. in 11. arti. 7.q.prin.1.par.2.lib.nu.15 64
Papa an poſſit diſponere de iure patronatus laicorum, ſine eorum præſentatione. in 2.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 eo.
Papa an poſſit diſpẽſare cum penitus illiterato, vt promoueatur ad ordines. in 25.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 100
Papa an poſſit diſponere de eccleſijs patronatis ſine præſentatione patronorum. in 1.art.9.q prin.3.par.2.lib.nu.1 238
Papa an præſumatur velle præiudicare patronis iuris. & nu.2.5. in 3. artis.9.q.princip.3.par.2.lib.nu.1 eo.
Papa an poſſit diſpenſare cum bigamo. in 13.art.7.q.princip.1.par.2. lib.num.5 64
Papa an tacitè diſpenſet cum illegitimo, eum ſcienter promouendo. Et an ille poſſit promoueri & effici monachus. in 11.ar.7.q.prin.1.part.2.lib.nu.13 64
Papa an poſſit præiudicare patrono. in tracta Roch. de Curt.nu.7 6
Papa dicitur generalis Dei vicarius. in 3. part. tractat. Pau. de Cita. numero 4 60
Papa dicitur potentiſſimus ſacerdos. ibi.nu.7 eod.
Papa libere diſponit in his quæ ſunt iuris poſitiui. in 2.lib. de Io. Nico. Delph.nu.227 93
Papa maiorem poteſtatem habet quam ſancti. in 3.par. tracta. Paul. de Cit. ibi.nu.8 60
Papa non ſolum contra ius poſitiuum ſed contra legem Euangelicam diſpenſare poteſt. ibid.nu.2 59
Papa omnium diœceſanus & ordinarius, ibi.nu.6 60
Papa diſpenſare poteſt contra ius poſitiuum. in 13.ar.7.q.prin.1. par. 2.lib.ibi.nu.6 64
Papa non includit beneficia patronalia in reſeruationibus beneficiorũ quas facit. in 3.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 238
papa non intendit præiudicare iure alteri quæſito. in 9.art.1.q.princ. 3. par.2.lib.num.15 206
papa non poteſt diſponere ad libitum de patrimonialibus clericorum. in 8.art.9.q.prin. 3.par.2.lib.nu.2 240
papa non præiudicat iuri tertio etiam quæſito. in 2.arti.8.q.prin.3.lib. numero 6 32
papa non præſumitur velle præiudicare patronis, niſi exprimat. in 8. art.2.q.prin.3.lib.nu.6 9
papa non præſumitur derogare iuri patronat. laicorum, fallit, vbi conſtat de certa ſcientia Papa. in 15.ar.9.q.prin.3.par.2.li.nu.1. 242
papa non ſubiacet iuri cõmuni. in 2.art.9.q.prin. 3.par.2.lib.n.4. 238
papa nouiter creatus reuocat omnes gratias factas per ſuum prædeceſſorem, Et quomodo intelligatur. Et quæ ſit ratio. in 9.art.2.q.princ. 3.lib.nu.9 10
papa nullo tempore limitato adſtringitur ad conferendum. in 8.artic. 2.q.prin.3.part.2.lib.nu.9 217
papa poteſt dare alicui epiſcopatum ea lege, vt non vacet beneficium, quod habebat. in 19.arti. 9.q.prin 3.par.2.lib.nu.3 242
papa poteſt eligi de quacunque natione, dummodo non ſit infidelis vel hæreticus. in 24.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 74
papa poteſt expreſſe reuocare priuilegium ſuum. in 2.art.9.q.princ. 3. par.2.lib.nu.5 238
papa poteſt inducere, vt laicus poſſit præſentari in eccleſia collegiata naturali. in 1.art.6.q.prin.3.lib.nu.6 26
papa poteſt limitare & interpretari ius diuinum. in 2.art.9. q. prin. 3.par.2.lib.nu.3 238
papa poteſt præiudicare expreſſe etiam patronis iuris. in 22. articu. 6. q.prin.1.par.2.lib.nu.5 59
papa poteſt vniuerſaliter tollere ius patronatus, & reducere ad ius antiquum in 6.articu.7.quæſt.princ.3.lib.nu.1 30
papa ſcribens motu proprio pro aliquo beneficiando non cenſetur comprehendere beneficium patronatum laicorum. Limit. in 3.art.9.q. prin 3.par.2.lib.num.1 239
Papa ſcribendo quòd aliquis recipiatur in proximo vacaturo, intelligitur grauare illum ad quem ſpectat collatio beneficij tempore vacaturæ illius, & non alium. in 26.art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1. 244
papa ſi collectas impoſuerit an & quando patroni teneantur ad eas cũ rectoribus eccleſiæ patronatæ, diſting. & nu.2. in 15.art.2.q.prin. 3.lib.nu.1 12
papa ſi mandat prouideri de beneficio ad cuiuſcunque diſpoſitionem pertinente, an comprehendat beneficium ſpectans ad præſentationem laicorum & nu.3. & an hæc verba intendant præſentationes laicorum. nu.4
papa ſi concedat prælato, quòd poſſe eccleſiam inuitis patronis concedere, tamen non inde ſequitur, quòd conceſſerit, inuitis patronis laicis habentib. ius præſentandi. nu.4.art.9.q.prin.3.par.2.li.n.1. 239
papa ſi mandat conferri beneficium ſpectans ad inſtitutionem epiſcopi, nunquid executor poſſit prouidere de beneficio, in quo epiſcopus inſtituit tantum ad præſentationem, & electionem alterius. in 30. art. 9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 245
papa ſucceſſorem non poteſt ſibi eligere, etiam ſi Cardinales id ſtatuant in 21.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 58
papa mandante alicui prouideri de beneficio ad præſentationem quorumcunque ſpectante, an includatur ius patronatus laicorum. in 7. art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 239
papa an poſſit laicum litigare. in 23.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.1. 141
papa an ius patronatus habeat in eccleſijs fundatis per totum orbem. in 4.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 72
papa fœmina poteſt concedere vt iudicet laicum. in 2.art.10.q.princ. 1.par.1.lib.nu.5 96
papa generalis eſt Dei vicarius. in 2.ar.10.q.prin.1.par.1.li.n.10. 96
papa habet poteſtatem diſpenſandi in omnibus ſtatutis eccleſiæ. in 2.ar. 10.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 eo.
papa intelligitur ſuperior ad regendum abbatem, vt det licentiam monacho electo in dignitatem. Et an & quando inferior à papa poſſit cogere abbatem ad dandam dictam licentiam. in 20.art.1.q prin.2. par.1.lib.nu.20 123
papa iuri tertij præiudicare non poteſt, niſi ex cauſa. in 8.artic. 11.q. prin.2.par.1.lib.nu.3 176
papa non eo dicitur patronus eccleſiarum, quod ſint fundatæ in eius iuriſdictione. in 4.art.8.q.prin.1.par.1.lib nu.2 72
papa ordinarius cunctarum in 2.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.10 96
papa poteſt diſponere & diſpenſare, etiam ſupra ius, in his, quæ ſunt iuris poſitiui. in 4.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 72
papa poteſt diſpenſare in actibus reſpicientibus ius poſitiuum, & etiã contra legem euangelicam & contra Apoſtolum, in caſibus in quibus diſpenſauit Chriſtus. in 2.art.10 q.prin.1.par.1.lib.nu.8 96
papa poteſt pro arbitrio diſpenſare in his, quæ ſunt iuris Pontificij, dummodo non diſpenſet in his, quæ ad articulum fidei pertinent, ibidem. numero 9 eo.
papa poteſt eligendi ius concedere, & conferendi iuris laicis. in 2. arti. 10.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 eo.
papa poteſt facere, quæ Chriſtus poteſt. in 2.art.10.q.prin.1.par. 1.li. numero 6 eod.
papa non poteſt prouidere de eccleſia patronata ſine patroni præſentatione, cui ipſe voluerit. in 4.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 72
papa non poteſt ſupprimere dignitatem, donec ſupereſt perſona quæ illi præeſt in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 87
papa ſi committat, vt ordinet eccleſiam, intelligitur ab eo, cui de iure inſtitutio competit. in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.25 92
papa ſi concedat viris religioſis aliquam eccleſiam, vt ad proprios vſus eam poſſint conuertere, quomodo hoc ſit accipiendum. in 3.art.9.q. prin.1.par.1.lib.nu.24 eod.
papa ſi condemnarit Abbatem & conuentum in centum dimidiam Abbas, dimidiam conuentus ſoluet. in 28.art.1.q.prin.2.par.1.li. numero 4 128
papa ſolutus eſt legibus. in 3.art.9.q.princ.1.par.1.lib.nu.25 92
papa ſolus poteſt concedere, vt quis ſibi ſucceſſorem eligat in beneficio in 3.ar.9 q.prin.1.par.1.lib.nu.4 90
papa vtrumque gladium habet. in 29.art.2.q.prin.2.par.2.li.n.13. 141
papæ poteſtas etiam eſt ſupra ius. in 4.ar.8.q.prin.1.par.1.li.n.6. 72
De papæ poteſtate contendere, diſputare, eſt ponere os in cœlum & quædam ſacrilegij ſpecies. in 4.ar.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 eo.
papæ ſimplex diſpenſatio cum illegitimo, vt poſſit promoueri ad beneficium, beneficium curatum non includit. in 2.artic.9.q.princip.1.par.

par.1.libr.numero 19 83

papæ an competat ius patronatus in 7.par.tracta. Toul. de Citad. numero 11 73

papa contradicere eſt ſpecies ſacrilegij.ibid.nu.11 eod.

papæ in electione an conſideratur ſanioritas.in tractat. Roch. de Cur. numero 92 15

papa nihil poteſt contra articulos fidei.in 3.par.tracta.Pau.de Cita. numero 3 59

papa derogationes nunquam includunt ius patronatus laicorum, niſi de eo faciant mentionem expreſſam.in 12.art.9.q.prin.3.par.2. libr. numero 3 241

Papa gratia per teſtes probari non poteſt, circonſtantia veroſic.in 25.art.9 q.prin.3.par.2.lib.nu.2 244

Pro Papa facto regulariter ſemper præſumitur, niſi vbi ſtatuit contra diſpoſitionem reſpicientem generale ſtatutum eccleſia in 13.ar. 6.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 171

A Papa mandato recedere licet propter ſcandalum.in 11.articu.9.q. prin.2 par.2.lib.num.2 195

Papæ liberis mandantis, vt alicui prouideatur de beneficio etiam ſpectante ad præſentationem alicuius, an comprebendatur beneficium patronatum laicorum.in 6.art.6.q.prin.3.par.2.libr.nu.1 239

De Papæ poteſtate diſputare, fatuum eſt.in 2.art.9.q.prin. 3.par. 2.lib.num.6 238

Papæ literis ſi exprimatur, non obſtante iure patrona laicorum & non obſtantib. ſtatutis eccleſiæ, quibus continerentur non nullæ qualitatis concernentes perſonam promouendam, an includatur ius patro. laicorum.in 10.art.9.q.prin. 3.par.2.lib.nu.1 241

Papa ſtatuto ſtante, vt nullus alienigena poſſit beneficiari, ſed beneficia perſonis oriundis idoneis illius ciuitatis deferri, an in beneficijs patronatis poſſint alienigenæ præſentari.in 24.art.7.q.prin.1.par. 2.lib.nu.20 76

Papæ agricolæ & aſcriptitij tenentur præſtare operas diuturnas ſuis expenſis.in 11.are.3.q.prin.3.lib.nu.1 11

De parentela natiuus, originarius de parentela, & de ipſa parentela, æquipolentia ſunt.in 9.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.3 134

De parentela qui propriè dicantur, qui item liberi.in 9.art. 2.q.prin. 2.par.1.lib.num.11 eod.

par in parem imperium non habet.in 8.art.2.q.princip.2.par.2.libr. numero 2 139

paria ſunt, non eſſe, vel eſſe, & ignorari.in 20.art.9.q.prin.1.par.2. lib.num.4 96

paria ſunt, Non facere, & facere, minus tamen ſolemniter.in 4.or.10. q.prin.1.por.2.lib.nu.9 108

paria ſunt, non præſentaſſe infra tempus, vel minus ſufficienter præſentaſſe infra illud.in 17.artic.4.q.prin.1.par.2.li.nu.19 37

paria ſunt, non eſſe, & non apparere.in 22.art.9.q.prin.3.par. 2.lib. numero 2 243

paria non eſſe, Habere defectum in ordine & in ætate.in 29.arti. 7.q. prin.1.par.2.lib.nu.2 79

paria ſunt, Non venire, & venire non ſufficienter. Sicut, Non præſentaſſe, vel præſentaſſe minus ſufficienter.in 21.ar.1.q prin.2.par.2. lib.num.1 126

paria ſunt nullum eſſe in poſſeſſione, & eſſe aliquem in mala fide. in 7. art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 20

poria ſunt, Nullo modo præſentaſſe, vel nullitio præſentaſſe.in 7.art.3 q.prin.2.par.2.lib.nu 8 152

paria ſunt, Quem non præſentaſſe intra tempus, vel minus legitimè præſentaſſe.ibid.num.8 eod.

poria ſunt, venire, & venire, ſed expectare vſque ad ſententiam.in 19. art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.11 147

pariſicantur iſti tres caſus, electum non acceptare, acceptare, & renuntiare, ſeu mortuum fuiſſe ante inſtitutionem.in 2.artic.5.q.prin.2. par.2.lib.num.3 160

parochia ſimplex quæ dicatur.in 3.par.tra.Pau.de Cit.nu 76 52

parochialium eccleſiarum differentia quæ.ibid.nu.75 eod.

parochianus num poſſit vſui eccleſiæ renuntiare.in 1.li.tract.do.Ioan. Nic.Delph.nu.129 87

parochiani ſemper dicuntur idem populus, licet in parte vel in totum mutati fuerint.in 3.par.tract.Pau.de Cit.nu.11 58

parochiani præſentantes vnum iure ſingulari, non poſſunt præſentare alterum iure collegij.in 11.art.4 q.prin.1.par.2.li.nu.3 34

parochiani an dicantur præſentare vt ſinguli, vel ut collegium, adeo quod ſi ut ſingulis, maior pars patronorum poſſit præſentare minori parte non vocata, & nu.3.in 9.arti.2.q princip.2.par.2.libr.numero 1.& 2 14

parochiam alicuius eccleſiæ quando ſunt patroni, pater & filius eligunt.in 13.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 14

parochiani ſi ex conſuetudine habeant ius petendi rectorem, non non ſunt de iure vocandi nec inde eis competit ius agendi de contemptu. in 10.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 142

parochianis ſi ius patro.competat ex aliqua conſuetudine, locator domus quæ erat in parochia, an potius conductor ſit uocandus ad præſentandum & non uocatus poſſit agere de contemptu.in 10.art.2.q. prin.2.par.2.li.nu.1 141

pars maior ſufficit in expediendis per collegium de neceſſitate.in 19.arti.2.q.prin.2 par.2.lib.nu.1 146

pars maior non poteſt ſtatuere contra ius per eam ſtatutum, niſi interuenerit omnium conſenſus.in 16. articul. 2. q.principa.2.par.2.libr. numero 6 144

pars maior deſcendentium ab uno, habet integram vocem, & abſorbet minorem partem.in 7.art.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 224

partis minoris contradictio, ſufficit ad impediendum actum uniuerſitatis.in 21.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.3 147

pars maior non poteſt variare, & etiam accumulatiue præſentare aliū niſi omnib.de uniuerſitate volentib.Limit.in 16.art.2.q.princ. 2. par.2.lib.nu.7. 144

pars maior poteſt conuocare minorem ad præſentandum, & iuris terminum abbreuiare, iure patronatus ſpectante ad collegium.in 19. art. 2.q. prin.2.par.2.lib.nu.4 146

partis primæ 2.li.ad ſecundam partem continuatio.nu.1 70

parti maiori non ſtatui in eo quod eſt commune pluribus ut ſingulis.in 2. art.4 q.prin.3 par.2.lib.num.7 222

partes duæ an poſſint citare vel mouere minorem partem. Et quando monitus vel citatus debeat venire.in 19.art.2.q.prin.2.par. 2.lib. numero 17 147

portes duæ debent eſſe præſentes in actib.collegij ſiue vniuerſitatis, in 19.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.2 146

particularia omnia ſpecificari non poſſunt.in 12.art.1.q.princ.1.par. 2.lib.num.29 6

pater an poſſit præſentare pro filio patrono, fratres pro fratre, coniunctus pro coniuncto, amicus pro amico, patronus præſertim, cum miſſione de rato.in 17.are.4.q.prin.1.par.2 lib.nu.1.& 12 37

pater an poſſit præſentare filium.in 2.libr.tracta.do.Ioan.Nic.Delp. numero 205 92

pater alendus a filio, vbi non habet rem. in 6. artic.6.q.princip.3 .lib. numero 16 15

pater compellitur Iudicis officio filium alimentare.in 12.art.8.q.prin. 1.par.2.lib.num. 10 87

pater cogi poteſt iudicis officio, filium alere, & quid ſi poteſt filius quære filium.in 6.art.3.q.prin.3.lib.nu.12 15

pater & filius cenſentur una perſona.in 5.arti.2.q.prin.1.par.2.libr. numero 1.& 15 7

pater & filius pro uno capite computantur.in tracta.Roch.de Cur.numero 18 20

pater & filius, dicuntur vna & eadem perſona.in 6.art. 3.q. prin.3. lib.num.12 15

pater dum poſſidet, filius dicitur poſſidere.in 12.art.8.q.princ.1.par.2. lib.num.4 87

poter filium defendere tenetur, etiam in criminalibus.in 12.artic.8.q. prin.1.par.2.lib.nu 9 eo.

pater filium præſentare poteſt in 6.par.tra.Pau.de Cita.nu.95 68

pater & filius quo caſu eligant.in 1.art.2.quæſt.princip.2.par.1 lib. numero 22 130

pater feudo renuntiare poteſt, in filiorum præiudicium.in 7.articu.2.q. prin.2.par.1.lib.nu 5 153

poter filij præiudicare nequit adoptando extraneum.in 24.articu.2.q. prin.2.par.1.lib.nu.3 139

pater an compelli poſſit ad conſentiendum filio in iudicio.in 20.art.1. q.prin.2.par.1.lib.nu.5 121

pater patronus an poſſit præſentare filium clericum.in 12.ar.8.q.prin. 1.par.2.lib.nu.1.9.& 11 87

pater & filius cenſentur una perſona.Ibid.nu. 2 eod.

pater poteſt hæreditatem filio relatam adire eo inuito.in 10.arti. 7.q. prin.1.par.2.lib.nu.15 63

pater non poteſt verberare filium in ſacris conſtitutum.in 8.arti.7.q. prin.1.par.2.lib.num.7 62

pater pro filio examinari nequit, nec conſanguineus pro conſanguineo. in 1.art.11.q.prin.1.par.2.lib.nu.11 112

Pater

Pater vel filius habet ius præſentandi in iure patronatus ipſius filiifamil. tamen diſting. in 7. art. 2. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 2. 8
Pater tenetur alere filium, niſi filius ex opera ſua poſſit uiuere. in 3. ar. 9. q. prin. 3. lib. nu. 3 14
pater verberans filium ſani. in ſacris conſtitutum, incidit in pœnam ſi quis ſuadente diabolo 17. q. 4. in 8. art. 7. q. principa. 1. par. 2. lib. numero 7 162
patris conſenſus ſufficit in mutuo contrahendo per filium, nec requiritur authoritas. in 16. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 4 117
patris & filij vox eadem reputatur. in 5. art. 2. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 2 7
patre damnato ob maleficium, an filius ius patronatus perdat. in 8. ar. q. prin. 3. lib. 2 33
patribus quantum reuerentiam. in 3. art. 1. q. prin 3. lib. nu. 15 4
patria poteſtas in ſpiritualibus non attenditur. in 6. par. tract. Paul. de Cita. nu. 96 68
patrona poteſtas pietate potius quam acerbitate conſtat. in 5. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib nu. 4 7
paternum amorem nullus vincit. in 5. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. n. 3. eo.
patronatus eccleſiæ ex pluribus quæritur cauſis, patronatus liberti, ex vnica. in 6. part. trac. Pau. de Cita. nu. 5 61
patronatus eccleſiæ à patronatu liberti differentia. in 5. par. trac. Pau. de Citad. num. 7 eo.
patronatus eccleſiaſticus quid ſit. in tract. Roch. de Cur. nu. 14 4
patronatui eccleſiaſtico præiudicari poteſt per legatum. in trac. Roch. de Cur. nu. 11 7
patronus ab eccleſia in neceſſitate alimentari debet. in 6. par. tracta. Pau. de Cita. art. 4. nu. 3 70
patronus ante epiſcopi inſtitutionem variare poteſt, poſt vero non. in 6. part. tract. Pau. de Cit. nu. 2 63
patronus, dictio, vnde dicatur. in 2. par. tract. Pau. de Cit. nu. 4 48
patronus vnde dicatur. in tract. Roch. de Cur. nu. 11 35
patronus propriè quis dicatur & ſit, in 6. part. tracta. Paul. de Citad. numero 27 64
patronus quare dicatur qui fundat vel conſtruit vel dotat. in 2. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 3
patronus tribus modis dicitur. ibi. nu. 3 eo.
patronus dicitur qui manumiſit ſeruum. ibi. nu. 5 eo.
patronus dicitur qui fundauit, conſtruxit, vel dotauit eccleſiam vel altare vel capellas, vel alium pium locum. vel qui ab eo cauſam habuit. ibi. nu. 6 eo.
patronus quare vocetur qui fundauit, conſtruxit, vel dotauit eccleſiam. ibi. nu. 8 eo.
Patronus dicitur quaſi pater. ibi. nu. 9 eod.
patronus quare dicitur aliquando aduocatus. in 3. art. 1. q. prin 1. par. 1. lib. num. 2 eo.
patronus verbum eſt generale habens ſpiritualia nomina ſub ſe, ſecundum ſpirituales actus per ſe explicandos. ibi. nu. 11 4
patronus quare dicitur vice domini. ibi. nu. 12 eo.
patronus non habet dominium eccleſiæ, ſed tantum patronatum. ibid. numero 14 eo.
patronus appellatur aduocatus ſeu defenſor, & quæ ſit ratio. ibidem. numero 15 eo.
patronus appellatur cuſtos, & iuſpatronatus cuſtodia ſeu guardia, & quæ ſit ratio. ibi. nu. 16 eod.
patronus dicitur dominus frequentationis ſeu poſſeſſionis, & quæ ſit ratio. ibi. nu. 17 eo.
patronus laicus quis dicatur. in 5. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 6
patronus laicus ſi donat iuſpatronatus alteri eccleſiæ quomodo reputabitur vt patronus laicus, vel vt patronus eccleſiaſticus. in 8. arti. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 8
patronus habet tantum ius præſentandi rectorem in eccleſia. in 17. ar. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 25
patronus efficitur quilibet ratione iuris quod habet in fundo dato pro eccleſia ædificanda cum conſenſu diœceſani. in 20. artic. 3. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 1 26
patronus poteſt reſeruare ſibi in limine fundationis cum conſenſu epiſcopi cenſum, vel aliquod ſeruitium dote non exuberante, ſecus exuberante. in 13. art. 5. q. prin. 1. par. 1. libr. nu. 1 41
Patronus in limine creati beneficij poteſt ſibi reſeruare cenſus in eccleſia. in 2. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 10
patronus plus conferens pro eccleſia ædificanda plus honoris habebit & ei pinguius in alimentis prouidebitur. in 8. art. 3. q. prin. 1. part. 2. lib. nu. 4 22
Patronus vendens iuſpatro. priuatur precio & omnes iure pa. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 10
Patronus deducit eccleſiam de non eſſe ad eſſe artificialiter, & ideo dicitur quaſi pater. in 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 eo.
Verbum patronus quot modis capiatur. in 2. art. 1. q. princip. 1. part. 1. lib. num. 1 3
patronus ad hoc vt habeat ius præſentandi, debet ſibi reſeruare iuſpatronat. in 2. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 41
patronus ad quæ adſtringatur in 1. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 3 6
Patronus alimenta petit actione ex ratione. in 7. art. 3. q. prin. 3. libr. numero 4 16
Patronus alteri committere nequit præſentationis actum, nec procuratorem ad præſentandum conſtituere, antequam eccleſia vacet. in 2. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2. 3. 6. 7. 8 31
Patronus an adſtringatur ad eccleſiæ refectionem. in 2. art. 7. q. princ. 3. lib. nu. 5 29
Patronus an alium de iure nouo præſentare teneatur. in 2. artic. 8. q. prin. 2. par. 2. li. num. 1 187
Patronus an amittat ius patronatus ex aliquo crimine vel delicto. in 1. art. 8. q. prin. 3. lib. num. 1 32
Patronus an cogatur conſentire electioni factæ per clericos de rectore in eccleſia collegiata. Et ſi non vult conſentire, an electio ſit nulla. in 2. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 40
patronus an debeat precari & rogare eũ, cui ius eligendi competit, ut ſibi exiſtẽti idoneo & pauperi prouideatur de beneficio patronato. Et quid in magno beneficio. in 3. articu. 8. q. principa. 1. par. 2. libr. numero 1 84
patronus an debeat contribuere cum rectore eccleſiæ ad onera illi incumbentia. & quid de parochianis an teneantur contribuere nu. 8. in 13. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 11
patronus an dicatur dominus eccleſiæ, in qua habet ius patronatus. Et quæ ſit ratio. nu. 2. in 7. art. 1. q prin. 3. lib. nu. 1 6
patronus an de iure ſpeciali poſſit eligere rectorem in eccleſia collegiata vna cum aliis collegiatis. in 1. articul. 5. q. principa. 2. par. 2. libr. numero 11 38
patronus an debeat contribuere cum rectore eccleſiæ ad onera illi incumbentia. in tra. Roc. Cur. num. 7 16
patronus an eſſe deſinat ſi per ſeparationem alteri quæratur iuſpatronatus. in 3. par. trac. Pau. de Cita. nu. 6 58
patronus an ſiat qui dat pretium pro emenda dote. in tra. Roc. de Cur. numero 28 36
patronus an habeat ius præſentandi idoneiorem. in trac. Roch. de Cur. numero 5 16
patronatus an habeat onus potius præſentandi pauperem quam diuitem. ibid. num. 6 eo.
patronus an poſſit agere contra epiſcopum non inſtituentem præſentatum. in 6 par. trac. Pau. de Cita. nu. 4 63
patronus an poſſit aliquid annuatim exigere ob eccleſiam patronatam in cognitionem iuriſpatronatus. in tra. Roc. de Cur. nu. 6 17
patronus an in limine fundationis poſſit ſibi reſeruare habitationem in eccleſia, cum epiſcopi conſenſu. in 1. arti. 9. q. princip. 1. par. 1. libr. numero 89 85
patronus an poſſit conditionem apponere in beneficio. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. num. 27 80
patronus an poſſit apponere penſionem ſuper dote conſtituta eccleſiæ diſting. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 65 83
patronus alicuius eccleſiæ vel monaſterij ratione fundi, non erit patronus alterius monaſterij. alibi conſtructi. Secus in patrono ratione dotis. in 22. art. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 2 47
patronus alicuius eccleſiæ, vel capellæ, vel altaris, poſt conſecrationem etiam quis poteſt eſſe priuilegio ſummi Pontificis. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 4 60
patronus aliquando appellatur aduocatus. in 17. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 3 119
patronus apponens conditiones in fundatione, conſtructione, vel dotatione, ſine conſenſu, vel cum conſenſu epiſcopi poſſit pœnam apponere, quòd ſi dicta conditio non obſeruatur res tradita reuertatur ad ſuos vſus, maxime prophanos. diſting. nu. 3. 4. in 4. art. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 1 95
patronus an poſſit concedere eccleſiam loco religioſo cum epiſcopi conſenſu diſting. in 5. art. 6. q. prin. 3. li. nu. 1 26
patronus an poſſit de epiſcopi conſenſu conditionem adponere in limine fundationis, quòd nulla requiratur inſtitutio. in 3. art. 1. q. princ. 3. par. 2. lib. num. 3 206

Patronus an poſſit eligere rectorem in eccleſia collegiata una cum alijs collegiatis. in 1. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 39
Patronus an poſſit exigere aliquot ſeruitium, vel quid temporale. ra- miſſ. in 16. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 1 18
Patronus an poſſit exigere à rectore vel clerico rationem de temporalibus vel fructibus beneficij. in trac. Roch. de Cur. nu. 8 17
Patronus an poſſit habere ius conferendi abſoluta, & non præſentare coram epiſcopo. in 5. articu. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 157
Patronus an poſſit præſentare mulierem etiam non profeſſam ſed laicā. in 5. articu. 5. quæſt. princ. 1. par. 2. lib. nu. 6 42
Patronus an poſſit præſentare, ipſo patrono priuato de facto, non de iure, & nu. 3. in 11. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 52
Patronus an poſſit præſentare per literas vel per epiſtolam in eccleſia vacante. in 3. art. 4. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 1. & 6 36
Patronus præſentare an poſſit ad præbendam vacaturā. in 6. par. tra. Pau. de Cit. nu. 73 67
Patronus an poſſit præſentare vltima die præfixi termini ad præſentādum. in tra. Roc. de Cur. nu. 61 12
Patronus an poſſit præſentare per literas, ſcribendo epiſcopo qualiter talem præſentet. in tract. Roc. de Cur. nu. 27 9
Patronus an poſſit præſentare per procuratorem. ibi. nu. 23 8
Patronus an poſſit præſentare plures ſucceſſiue. ibi. nu. 30 9
Patronus an poſſit præſentare ſub conditione. nu. 29 eo.
Patronus an poſſit promittere de præſentando antequam vacet eccleſia in tract. Roc. de Cur. nu. 63 24
Patronus an poſſit plures ſimul præſentare, ſcribens epiſcopo quod admittat alternatiue quem velit. in tract. Roc. de Cur. nu. 28 9
Patronus an poſſit recipere pecuniam pro præſentatione, an recipiendo committat ſimoniam. in tract. Roc. de Cur. nu. 9 17
Patronus an quis efficiatur ex ſola fundatione vel aſſignatione fundi eccleſiæ. in tract. Roc. de Cur. nu. 2 30
Patronus an poſſit res eccleſiæ vendicare. in 6. par. trac. Pau. de Cita. numero 1 71
Patronus an ſuis expenſis teneatur eccleſiam tueri. ibi. nu. 2 eo.
Patronus an ſeipſum poſſit præſentare. ibid. nu. 89 68
Patronus an teneatur probare ſe præſentare infra tempus à iure ſtatutum. in tract. Roc. de Cur. nu. 82 14
Patronus eccleſiæ, in dubio iudicari debet patronus eccleſiarum. in 15. art. 2. q. prin. 1. part. 1. lib. nu. 4 13
Patronus eccleſiæ fit qui dat pretium pro emenda dote. in 14. artic. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 41
patronus eccleſiæ interdictu populo & clero celebrante, ianuis clauſis, an ſit admittendus. in 4. art. 1. q. prin. 3. lib. nu. 1 5
patronus eccleſiæ, eſt quædam prorogatiua, præeminentia & honor. in 13. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 68
patronus eccleſiæ poteſt quis effici ex priuilegio. in 2. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 96
patronus eccleſiæ quis ſit. in 2. par. tractat. Paul. de Citad. nume. 5. & numero 9 48
patronus eccleſiæ fit per priuilegium, patronus liberti non. in 5. part. tract. Pau. de Cit. nu. 4 61
patronus eccleſiæ differt a patrono liberti in onerum impoſitione. ibid. numero 2 eo.
patronus eccleſiæ fit per reſeruationem. ſecus patronus liberti. ibidem numero 3 eo.
patronus in eccleſia collegiata præſentat clericos ad præbendas. in tractā. Roch. de Cur. nu. 22 8
patronus eccleſiam quando reficere tenetur. in 6. par. trac. Pau. de Cit. numero 3 71
patronus eccleſiam non defendens an patronatus iure priuetur. in 1. li. tract. du. Io. Nic. Delph. nu. 24 81
patronus eccleſiaſticus. dicens, volo præſentare, vel dicens, ego præſento vobis ad talem eccleſiam, & non dixit, quem, vel dicit, quem, & non ad quam eccleſiam, vel non dixit, cui, vel dixit, præſento Titio ſine cognomine, an poſſit iterum præſentare. in 7. art. 7. q. princi. 2. par. 2. lib. nu. 1 179
patronus eccleſiaſticus comparens coram habente inſtituere, cum præſentando, & dicit, Eligo iſtum, an valebit illa præſentatio, nec poſtmodum poſſit alium præſentare. in 14. articu. 9. q. princip. 2. part. 2. lib. nu. 3 181
patronus eccleſiaſticus eſt capax huius iuris ſpiritualis, & non poteſt variare, ergo ſua præſentatio tribuit ius præſentato in re. in 8. artic. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 163
patronus eccleſiaſticus an poſſit plures præſentare, vt inſtituatur, is, quem elegerit habens inſtituere. & nu. 2. in 8. artic. 7. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 1 179
Patronus eccleſiaſticus concedendo vel conferendo eccleſiam vacantem alicui, poteſt alterum poſtea præſentare ad illam. in 14. arti. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 181
Patronus eccleſiaſticus vltra ſecundam præſentationem ſecundū poteſt præſentare, quia illa confert, quando prima non tenet. in 11. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 180
Patronus etiam eccleſiaſticus poteſt procuratorem laicum conſtituere ad præſentandum. in 7. articu. 7. quæſtio. princip. 2. part. 2. lib. numero 1 180
Patronus eccleſiaſticus ſi primo nulliter præſentauit, poteſt canonicè poſtea præſentare. in 9. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 179
Patronus eccleſiaſticus ſi præſentauit quendam non habenti ius inſtituendi, poteſt iterum alterum præſentare habenti ius inſtituendi. in 5. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 179
Patronus eccleſiaſticus ſcienter indignū præſentans, priuatur eo iure præſentandi. Declaratur in 8. art. 10. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2. 248
Patronus eccleſiaſticus ſi procuratorem conſtituit ad præſentandū non dicitur præſentaſſe, antequam actualiter præſentauerit. in 3. artic. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 179
Patronus eccleſiaſticus poteſt iterum præſentare, vbi primus actus præſentationis non fuit perfectus. ibi. nu. 1 eo.
Patronus eccleſiaſticus poteſt habere ius conferendi ex præſcriptione, ſeu conſuetudine, vel ex reſeruatione facta in limine fundationis. Secus in laico patrono, niſi hoc habeat ex priuilegio ſummi Pontificis. ibi. num. 1 eo.
Patronus eccleſiaſticus non poteſt plures præſentare etiam alternatiuè ſeu conditionaliter. in 2. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 5 160
Patronatus eccleſiaſticus ſi non præſentet, ſed ſolum eligat præſentandum, non alium poſſit poſtea actualiter præſentare. in 14. arti. 7. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 3 181
Patronus eccleſiaſticus an habeat onus aſſignandi clerico certam partem redditunm eccleſiæ. in tract. Roch. de Cur. nu. 9 17
Patronus vnus eccleſiaſticus habens iuſpatronatus commune cum pluribus laicis, an tale iuſpatr. regulabitur vt eccleſiaſticum, an ut ſeculare, in tract. Roch. de Cur. nu. 16 5
Patronus eccleſiaſticus an poſſit plures ſimul præſentare. in tract. Roc. de Cur. num. 34 9
Patronus eccleſiaſticus an poſſit variare ibid. nu. 35 9
Patronus eccleſiaſticus poteſt exigere rationem de rebus temporalibus eccleſiæ. in tract. Roch. de Cur. nu. 100 16
Patronus eccleſiaſticus præſentans ei qui non habet ius inſtituendi, an poſſit variare ac denuo præſentare. in tract. Roc. de Cur. nu. 33 9
Patronus egenus alimentari non debet, etiam ſi beneficiatus habeat unde uiuere ex patrimonialibus vel alias per eum licite acquiſitis. Secus ſi ex ſuis beneficijs. in 4. artic. 3. q. princ. 3. li. nu. 2 14
Patronus eligens præſentandum, qui antequam præſentaretur, renunciauit, non habebit tempus integrum perinde atque electores. in 22. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 126
Patronus excommunicatus an poſſit præſentare, & eius præſentatio teneat ante abſolutionem. in 2. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 8. & 9 6
Patronus exemptus an teneatur epiſcopo ordinandos præſentare. in 6. par. tracta. Paul. de Citad. nu. 79 67
Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi an præſentet in eccleſia collegiata, cum vacat, & ſi non præſentet, an eligat vna clericis, vel quid faciat. Et quæ dicatur eccleſia collegiata. in 1. ar. 5. q. prin. 1. par. 2. li. num. 1 38
Patronus ex vi iuriſpatronatus an conſequatur poteſtatem eccleſiam concedendi, vel proprium rectorem eligendi. in 4. art. 1. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 2
Patronus ex priuilegio Papæ, an & quando dicatur patronus eccleſiaſticus vel laicus. in 3. ar. 10. q. prin. par. 1. li. nu. 1 97
Patronus habens alimenta à rectore eccleſiæ, illa poteſt arrendare. in 10. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 155
Patronus nihil habens in bonis, non poteſt iuſpatronatus vendere creditoribus. in 7. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 eo.
Patronus nihil habens in bonis, non poteſt iuſpatronatus cedere creditori. in 37. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 146
Patronus in limine fundationis beneficij poteſt apponere conditiones & pacta etiam contra ius commune, accedente epiſcopi conſenſu. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 14 88
Patronus iuriſpatronatus acquiſiti præſcriptione in damnoſis, cenſetur eccleſiaſticus. ſimiliter in damnoſis ſecularis. in 9. arti. 10. quæſtio. prin.

prin.1.part.1.libr.numero 2 104

patronus iura antiquo conſtruens eccleſiam, nihil iuris in ea habebat, Sed eccleſia & eius dos ad epiſcopi ordinationem ſpectabat.in 5.ar 10.q.princ.1.part.1.lib.nu.5 98

patronus facere poteſt ne fructus eccleſiæ in alios vſus conuertantur. in 6.par.trac.Pau.de Citad.nu.25 71

patronus honorandus eſt præ alijs in eccleſia patronata.in 1.art. 1.q. prin.3.lib.nu.6 3

patronus hoſpitalis, an in eo paſſit rectorem putare, vel capellanum perpetuum.Et quid in oratorijs.in 8.art.5.q.princip. 1.par.2.lib. numero 1 42

patronus in caſu neceſſitatis ſe poteſt præſentare.in 6.par.trac.Paul. de Citad.num.91 68

patronus inops alimentandus ſolum eſt de reditibus, quibus ſufficientibus eccleſia non poteſt cogi ad præſtanda alimenta.in art.3.q.prin. 3.lib.num.7 13

patronus inops in propria domo eſt alendus.in 6.par.trac.Paul.de Citad.num.18 71

patronus ierequiſitus an poſſit de contemptu agere.in 8.art.2.q.prin. 2.par.2.lib.num.1 139

patronus iure ſuo poſſit ne vti, etiam non citato, nec aliter, priuato. in 19.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 27

patronus an poſſit renuntiare iuri patron.eccleſiæ patronata maxime eccleſia ipſa inuita.in 16.art.2.q.prin.3.li.nu.1 12

patronatus an paſſit renuntiare iuri patranatus, reſpectu fauoris eccleſiæ ſcilicet vt illam non defendat.in 9.articu.7.q.principa.2.libr. numero 2 31

patronus an poſſit præſentare in eccleſiis mendicantium, vel ſaltem in capellis fundatis in earum diſtrictu.in 6.art.5.q.prin.1.par.2.libr. numero 1 42

patronus an poſſet vni dare poteſtatem conferendi in genere.in 3.ar.4. q.prin.1.par.2.lib.nu.5 32

patronus an præſentet in beneficio patronato vacante in curia & ſic an eccleſia patronata vacet in Curia, adeo quòd ſint reſeruata Papæ ſicut & alia beneficia ibi vacantia.in 22.art.6.q.prin.1.par.2. lib.nu.1.6.& 7 58

patranus an quis efficiatur ex dotatione inſufficienti per diœceſanum tamen approbata.in 13.art.5.q.prin.1.par.1.li.nu.1 41

[patr]onus an et quando poſſit præſentare, et an eius præſentatio teneat, [qui] conſtituit procuratorem ad præſentandum, vel alicui præſentan[d]i poteſtatem canceſſit.diſting.in 6.art.4.q.prin.1.par.2.libr.numero1.& 3 33

patronus an & quando poſſit agere contra epiſcopum non inſtituentem præſentatum per ſe.in 24.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.2.192.

patronus an & quando poſſit præſentare in eccleſia callegiata.in 1.art. 5.q.prin.1.par.2.lib.nu.5.& 7 39

patronus an & quando poſſit præſentare clericum, qui iuuet rectorem in diuinis, vltra præſentationem rectoris in eccleſia parochiali.in 7. art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.1. 42

patronus, verb.quomodo accipiendum.ibid.nu.2 eo.

patronus an teneatur accuſare clericum, ſi dilapidantem eccleſiam, vel inhoneſte viuentem, ſi traaſfert ius patronatus extranea, vel illud eccleſiæ permittit.in 4.art.2.q.prin.3.li.nu.2 7

patronus an teneatur ieiunare in conſecrationem eccleſiæ.in 14.art.2. q.prin.3.lib.num.1 11

patronus an teneatar eccleſiã defendere ſuis proprijs expenſis, an vero ipſius eccleſiæ.in 11.art.3.q.prin.2.li.nu.1 11

patronus an teneatur probare ſe præſentaſſe intra tempus a iure ſtatutum.& nu.6.in 25.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 127

patronus an teneatur presbyterum dilapidantem accuſare.in 2.art.2. q.prin.3.lib.nu.1 7

patronus an variare poſſit, ſi præſentauit vnum, & iurauit non variare.in 16.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 91

patronus an teneatur vltra præſentationem iaſtare nel inſtari facere infra tempus datum ad præſentandum coram habente inſtituere. in 23.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 127

patronus num impedire paſſit, ne reditus eccleſiæ collegiatæ in alios vſus conuertantur, quam in eas in quos à tempore fundationis ſunt deputati.in 2.art.6.q.prin.3 li.nu.2 26

patronus ad quæ teneatur circa eccleſiam.in 6.par.trac.Pau.ne Cita. numero 9 72

patronus cauſarum quis cenſeatur.in 5.part.tractat.Paul.de Citad. numero 8 61

patronus capellæ eccleſiæ de ſe ſtantis, vel in alia eccleſia affixa, ſeu alicuius altaris affixi, an poſſit in eis capellanum præſentare. Et quando de altari portatili.nu.2.in 9.articu. 5.q.principa.1.par.2.libr. numero 1 42

patronus clericus variare non poteſt, etiam ſi habet ius patron.commune cum laica.in 13.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.7 180

patronus clericus ratione patrimonij cenſetur laicus.in 28.artic.9.q. prin.1.par.2.lib.num.4 102

patronus clericus reſeruatis ſibi dominio & cuſtodia rerum donatarum eccleſiæ, de conſenſu epiſcopi, poteſt in ea temporaliter ponere & deponere presbyteros.in 13.ar.1.q.prin.3.par.2.li.nu.1 209

patronus clericus an poſſit ſeipſum præſentare in beneficio ſimplici. in 2.art.8.q.prin.1.par.2.li.nu.1 83

patronus clericus an puniatur, vt fiat deuolutio ad ſuperiorem, ſi primo præſentauit, & poſtea variando iterum præſentauit. in 9.arti. 7.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 179

patronus clericus non poteſt ſeipſum præſentare ad eccleſiam vacantem.Et quæſita ratio, ibid.nu.1 eod.

patronus clericum poteſt commendare.in 10.artic. 1.q.prin.1.par.2. lib.num.1 4

patronus clericus an poſſit ſeipſum præſentare in eccleſia compatronata vna cum compatronis.in 6.articui.3.q.principal.1.par.2.libr. numero 1 35

patranus curare debet fieri inſtrumenta publica, notario & teſtib.rogatis, tam de præſentatione, quam de inſtitutione. in 7.artic.10.q. prin.2.par.2.lib.num.12 200

patronus contemptus & non uocatus a compatronis, in actu præſentationis.an agere poſsint de contemptu.in 6.ar.6.q.prin.1.par.2.lib. numero 19 46

patronus cui variare permittitur, ſemel & non vltra variare poteſt.in 16.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 13

patronus debet actualiter præſentare.in 4.art.1.q.prin. 1.par.2.libr. numera 5 2

patronus dicitur large eccleſiam ordinare.in 12.art. 1.q.princ.1.par. 2.lib.nu.25 6

patronus dicitur quaſi pater.in 10.articu.5.q.principal.2.par.2.libr. numero 4 164

patronus dicitur aduocatus & protector eccleſiæ.in 6.par.trac. Pau. de Citad.num.1 71

patronus dicendo, præſento iſtum ad eccleſiam concedendo ei patronatum, an per hoc faciat eum patronum.in tractat.Roch.de Cur.numero 77 13

patronus dicens, confero huic eccleſiam meam, an dicatur facta præſentatia.in trac.Rot.de Cur.nu.75 eod.

patronus dicens, eligo talem in præſentandum, an per hoc dicatur facta præſentatio.in trac.Roc.de Cur.nu.73 eod.

patronus dicens in libello ſibi competere ius eligendi, conferendi vel ordinandi eccleſiam, an propter hoc libellus vitietur.in trac.Roch.de Cur.num.9 2

patronus dote extincta an ſit alendus.in 6.par.tracta.Paul.de Citad. numera 17 71

patronus iure uniuerſaliter præſentãdo vnum ſingulariter, an poſſit variare & præſentare, alterum vniuerſaliter.6.arti.7.q.prin.2.par. 2.lib.num.1 179

patronus laicus accumulatiue variare poteſt, non aliter.in 3.art. 8.q. prin.2.par.2.lib.nu.3 188

patronus laicus an habeat ius eligendi.in tra.Roc.de Cur.nu.5 24

patronus laicus an plures præſentare poſsit vna vice & ſecunda vice. in 23.art.7.q.prin.2.par.1.lib.num.3 184

patranus laicus an paſſit variare ex præſcriptione vel priuilegio. in 18.art.7.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 182

patronus laicus an poſsit variare quoties voluerit.in tra.Roc.de Cur. numero 35 9

patronus laicus communionem habens cum patrono clerico, an inde conſequatur ſemeſtre ad præſentandum.in 13.art.7.q.prin.2.artic.2. lib.num.5 181

patronus laicus cuſtodiam non habet eccleſiæ vacantis.in 3.art.10.q. prin.1.par.2.lib.nu.19 106

patronus laicus eſt de iuriſdictione eccleſiæ quo ad ius patronatus. in 22.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 58

patronus etiam laicus præſentans etiam duos ad unum beneficium, dicitur diuidere beneficium.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.li.nu.23.109.

patronus laicus habens iuſpatronatus commune cum clerica, ſemeſtre habet ad præſentandum.in 2.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 115

patronus laicus habens iuſpatronatus commune cum clerico, etiam ſi ha-

ſi habet plures partes quam clericus, ſemeſtre habebit ad præſentandum. in 3. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 1 eod.
Patronus laicus habens iuſpatronat. commune cum clerico, ad huc variare poteſt. in 13. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 181
Patronus laicus minus tempus habet ad præſentandum, quam eccleſiaſticus. in 9. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 240
Patronus laicus poteſt variare. in 1. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. n. 4 177
Patronus laicus poteſt tertio variare. in 21. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 7 183
Patronus laicus poteſt eodem tempore plures præſentare, vt inſtituatur, quem epiſcopus elegerit. in 21. articu. 7. q. princi. 2. par. 2. lib. numero 1 eod.
Patronus laicus non dicitur perſona eccleſiaſtica. in 6. par. tract. Paul. de Cita. nu. 108 69
Patronus laicus nil temporale ab eccleſia exigere poteſt. in 6. par. tracta. Pau. de Citad. num. 7. 19 71
Patronus laicus non poteſt in fundatione reſeruare ius eligendi ſine conſenſu & Papæ priuilegio, ius tamen præſentandi poterit ſibi reſeruare de conſenſu epiſcopi. in 1. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 12. 39
Patronus laicus præſentando variare poteſt, eccleſiaſticus nequaquam in 6. part. tract. Pau. de Cita. nu. 1 63
Patronus laicus quid iuris habeat circa diſpoſitionem beneficij. in tracta. Roc. de Cur. num. 22 20
Patronus laicus ſi donat ius patronatus, quod habet i vna eccleſia alteri eccleſiæ, non reputabitur vt patronus laicus, vel vt patronus, eccleſiaſticus. remiſſ. in 20. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 243
patronus laicus variare poteſt plures præſentando, patronus vero clericus ratione eccleſiæ non. Et quid ita. in 1. articu. 7. q. principa. 2. par. 2. lib. nu. 1 177
patronus largo modo dicitur ordinare eccleſiam. & nu. 6. in 6. arti. 1. q. princip. 1. par. 2. lib. nu. 3 3
patronus legitimus eſt oppoſitor. in 8. artic. 9. q. principa. 2. par. 2. lib. numero 2 195
patronus liberam liberti habet facultatem aſſignandi. in 6. par. trac. Paul. de Cit. nu. 18 72
patronus liberti efficitur quis colluſionis detectione. in 3. par. tractat. Pau. de Cit. nu. 11 60
patronus liberti per manumiſſionem ex pacto quis effici poteſt. ibidem numero 15 eod.
patronus liberti multis modis iuſpatronatus perdit. in 14 part. trac. Paul. de Cit. nu. 11. ex ſeq. 79
patronus liberti quis efficitur per ſententiam. in 3. par. tracta. Paul. de Cita. nu. 12 60
patronus liberti quis dicatur. in 2. par. tract. Pau. de Cit. nu. 7 48
patronus liberto operas imponere poteſt. in 6. par. tract. Pau. de Cita. numero 4 72
patronus libertum ingratum in ſeruitutem redigere poteſt. ibidem numero 17 eod.
patronus libertum inopem alere tenetur. in 6. par. tractat. Pau. de Citad. num. 19. eod.
patronus libertum & econtra defendere debet. ibi. nu. 20 eo.
patronus à liberto eſt alendus in caſu neceſſitatis, ſi ſibi ſupereſt, & patrono deeſt. in 3. ar. 3. q. prin. 3. par. lib. nu. 2 14
patronus licet non habeat ius præſentandi Prælatum in eccleſia collegiata, habet tamen poteſtatem præſentandi ad prębendas quæ ſunt in eccleſia, ex quo patronus eſt etiam præbendarum in 3. artic. 5. q. prin. 1. par. 2. li. num. 3 41
patronus laicus, & eccleſiaſticus, quid differunt. remiſſ. in 3. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 1 97
patronus laicus habet quatuor menſes ad præſentandum; & poteſt variare, ibi. nu. 2 eo.
patronus laicus quare poſſit variare circa præſentationem, eccleſiaſticus vero non. ibi. nu. 3 eo.
patronus laicus iure non poteſt apponere conditiones ſpirituales. in 1. arti. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 18 79
patronus monaſterij diſſoluti, & vniti alteri monaſterio, non erit patronus illius monaſterij, cui facta eſt vnio, niſi in caſu, quo ſecundum monaſterium cui facta erat vnio, erat indotatum. in 5. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1. & 2 58
patronus legem & conditionem poteſt imponere, quod maſculi ſolum ſuccedant in iure patronatus, vel illi de ſtirpe non alij. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 79
patronus conditionem apponere poteſt, quod bona per eam in dotem collata, non alienentur ſine ſuo conſenſu. ibi. nu. 5 80.
patronus poteſt pacto ſibi reſeruare habitationem in eccleſia, Et quomodo hoc ſic accipiendum. ibid. nu. 6. 39. & 89 eod.
patronus poteſt adijcere in fundatione beneficii, non ſolum tacite, ſed etiam expreſſe, quòd maſculi ſolum ſuccedant in iura patronatus. ibid. num. 11 eod.
patronus poteſt alteri committere ad tempus, actum præſentationis eccleſiæ, antequam illa vacet. in 4. artic. 6. q. princip. 2. par. 1. libr. numero 1 162
patronus conditiones licitas, & legitimas, pactaq; honeſta poteſt apponere. in 1. art. 9. q prin. 1. par. 1. lib. nu. 27 80
patronus poteſt donare iuſpatronatus alteri in præiudicium ſucceſſorum, etiam vbi ipſum iuſpatronatus eſſet conceſſum pro ſe, & filijs ſuis maſculis tantummodo, nec tunc neceſſarius eſt conſenſus filiorum & ſucceſſorum. in 6. art. 2. q. prim. 2. par. 1. li. nu. 2 133
patronus eam conditionem poteſt apponere, ut nullus recipiatur in eccleſia vel monaſterio, ſine ſuo conſilio. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. numero 36 80
patronus poteſt in limine fundationis beneficii ſtatuere numerum clericorum, qui in eccleſia deſeruire habeant, pro facultatibus illius. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 34 eod.
patronus non poteſt apponere modum in celebrando. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 28 eod.
patronus non poteſt hanc conditionem apponere, ut fructus eccleſiæ ſua faciat ſuos, ſi vacauerint. ibid. nu. 38. 54. & 63. 80. & ſeq.
patronus non poteſt autoritate propria ſibi reſeruare aliquod ſeruitiũ vel quid tale in eccleſia, in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 58 83
Non poteſt præſentare prælatum in eccleſia collegiata. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 59
patronus primus ex conſtructione, ratione lapidum & cementorum, remanet patronus cum reædificante, reſeruato tamen ſibi iure patronatus, & cum proteſtatione, quod non cauſa renuntiandi illud. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 eo.
patronus non poteſt conditionem apponere, quod laico iure ligendi in ea competat. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 25. & 26 80
patronus proficienda religionem, an ius patro. quod habebat, transferat. & nu. 5 in 25. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 27
patronus licet poſſit variare accumulando, non tamen poteſt primo præſentato ius quæſitum ex tali præſentatione auferre in 27. artic. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 186
patronus minus idoneum præſentãs an priuetur iure patronat. in 6. par. trac. Pau. de Cita. nu. 5 63
patronatus multis nominibus appellatur. in tractat. Roch. de Curt. numero 13 2
patronus non punitur præſentando cumulatiuè indignum. ibidem numero 3 1
patronus negligens eſt priuandus iurepatronatus. in tract. Roc. de Cur. numero 3 16
patronus negligens defendere eccleſiam vel denuntiare vel accuſare præsbyterum dilapidantem, priuatur omni commodo quod inde habet. in 2. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 7 7
patronus non comparendo edicto promulgato, videtur conſentire præſentationi factæ. in trac. Roc. de Cur. nu. 5 6
patronus non dicitur negligere, ut elapſo tempore prouiſio deuoluatur ad ſuperiorem ſtante differentia, cui diœceſis ſit eccleſia patronata ſi accedat ad unum illorum epiſcoporum. & coram eo præſentet. in 6. art. 4. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 10 157
patronus non eſt dominus eccleſiæ eoque non poteſt nec beneficium, nec eccleſiam conferre, nec quicquam conferre. in 7. art. 1. q. prin. 3. lib. numero 5 6
patronus non habet ius in eccleſia. in 22. artic. 6. q. prin. 1. par. 2. libr. numero 3 58
patronus non habet ius in eccleſia. in 2. articu. 9. q. prin. 3. par. 2. libr. numero 6 238
patronus non habet præſentare in permutatione, ſed conſentire. in 6. arti. 6. q. prin. 1. par. 2. lib nu. 45 48
patronus non habet ius in fundo eccleſiæ. in tractat. Roch. de Curt. numero 11 32
patronus non poteſt diſponere de rebus uel bonis datis eccleſiæ, ſed epiſcopus ſeu rector. in 15. art. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 13
patronus non poteſt remouere abbatiſſam remotione dignam, licet petiſpoſſit ut remoueatur. in 2. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 3 7
patronus non poteſt renuntiare diſpoſitioni, c. decernimus. 16. q. 7. in 4. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 84
patronus non poteſt vocari in ius à rectore ſine venia. in 8. artic. 3. q. prin.

prin.3.lib.numero 4 — 16
Patronus non poteſt eccleſiæ ſeruitium aliquod imponere.in 6.par.tractat.Pau.de Cit.nu.20 — 71
Patronus non poteſt tataliter præſentationem reuocare,ſed variare cumulatiue præſentando.in 10.art.5.q.princ.2.par.2.lib.nu.2. — 164
Patronus nouus an poſſit amouere præſentatum per ſuum prædeceſſorem.in 1.ar.5.q.prin.3.lib.nu.7 — 21
Patronus nullus eſt vbi eccleſia eleemoſynaliter conſtruitur.in 14.art.2.q.princ.2.lib.nu.3 — 12
Patronus pater ſi deceſſit relictis quatuor filij, vno pubere, & tribus impuberibus,conſtituta matre tutrice,ſi mater præſentat vnum,filius pubes alterum,quis præfertur in inſtitutione.in 2.artic.6.q.prin.3.par.2.lib. nu.1 — 233
Patronus pauper alimenta petet ab eccleſia officio iudicis.in 6.par.tracta.Pau.de Cita.nu .8 — 70
Patronus poteſt accumulare intra quadrimeſtre tempus, viuo primo patrono.Quid poſt,& quid lite pendente inter præſentatos.in 12.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.8.& 9 — 53
Patronus poteſt conſtituere plures compatronos.in 9.par.tra.Pau.de Cita.nu.6 — 75
Patronus poteſt agere contra epiſcopum,ut non legitime præſentatum & inſtitutum remoueat in eius contemptum.in 24.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 192
Patronus poteſt alienationem indebite factam & ſine cauſa,reuocare.in 7.ar.2.q.prin.3.lib.nu.2 — 8
Patronus poteſt corpus eccleſiæ vendicare.in 7.art.1.q.prin.3.lib.numero 4 — 6
Patronus poteſt impedire ne reditus eccleſiæ patronatæ conuertantur in alios uſus,quam deſtinatos tempore fundationis.in 2.articu.2.q.prin.3.lib.nu.4 — 7
Patronus poteſt præſentare clericum per literas.in 16.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 — 36
Patronus prælato non eligit miniſtros.in 6.par.tracta.Paul.de Citad.numero 77 — 67
Patronus præ cæteris laicis honorandus.in 1.art.1.q.principa.3.lib.numero 12 — 4
Patronus proprietarius poteſt iuſpatronat. quod habet altero poſſidente dummodo concurrant alia,quæ requiruntur,poſſeſſore non citato,nec aliter priuato.in 19.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 — 27
Patronus proprietarius poteſt præſentare poſſeſſore non citato, nec aliter priuato.ibid.num.4 — eod.
Patronus ſi indignum præſentat,poteſtas deuoluitur habentem inſtituere.etiam inferiorem.in 6.art.6.q.princ.2.par.2.li.nu.1 — 167
Patronus ſi præſentat beneficiatum curatum,& inſtitutio ſit ſequuta per epiſcopum,tenet,licet patroni primi beneficij non præſentent ad primum,niſi poſt adeptum poſſeſſionem ſecundi.in 17.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 57
Patronus ſi præſentauit vnum idoneum,& poſtea variauit, nec præſentauit idoneum,quid iuris.in 26.art.7.q.princi.2.par.2.lib.numero 1 — 186
Patronus ſi præſentat ſecundum,nec dicat accumulando, an ſecunda præſentatio valeat.in tract.Roc.de Cur.nu.37 — 10
Patronus ſeipſum præſentare non poteſt.in 2.lib.tract.do.Ioan.Nic.Delph.nu.202 — 92
Patronus præſentando eligere dicitur.in 3.par.tracta.Paul.de Citad.numero 72 — 52
patronus præſentare poteſt ex delicto ſuperueniente. Secus ſi ex delicto,quo rector erat irretitus tempore præſentationis, noto tamen patrono.in 8.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 — 51
patronus præſentare poteſt in eccleſia patronata,etiam altero inſtituto exiſtente in beneficio,ſi ille acceptauit ſecundum, non facta diſpenſatione ſuper primo.& nu.2.in 16.artic.6.q.princip.1.par.2.libr.numero 2 — 57
patronus præſentans indignum non ſemper poteſt præſentare infra quadrimeſtre.in 18.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.2 — 125
patronus præſentans ſcienter indignum,punitur.in 1.artic.6.q.prin.3.par.2.lib.num.3 — 233
patronus præſentans ſingulariter an ſit priuandus illa vice,poteſtate,dandi vocem.in 8.art.2 par.2.lib.nu.17 — 141
patronus præſentans præſumitur ſcire conditiones præſentati.in 2.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 — 103
patronus præſentando in beneficio ſacerdotali non ſacerdotem,ex epiſcopi diſpenſatione,actualis diſpenſatio non requiritur.in 30.arti.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.20 — 81
patronus præſentari poteſt in eccleſia compatronata à compatronis in 5.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 85
patronus præſentatus cum alijs,an computabitur in numero præſentantium,& augeat illum in 10.art.4.q.prin.3.par.2.li.nu.1 — 224
patronus præſentans aliquem coram eo qui non habet ius inſtituendi, an elapſis quatuor menſibus,intelligens ius inſtituendi ad alium ſpectare,valeat præſentatio.in tra.Roch.de Cur.nu.68 — 13
patronus præſentans vnum ac iuret de non variando an poterit variare.ibid.num.37 — 10
patronus præſentans ſucceſſiue duos quorum alter ſit idoneor epiſcopi erit inſtituto.ibid.nu.40 — eo.
patronus ſi permiſit vnum præſentare,an poſſit variare poſtea & alterum præſentare.in 15.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.1 — 181
patronus promittens præſentare vnum,an poſſit variare, & præſentare alium.in trac.Roc.de Cur.nu.36 — 10
patronus quando petit clericum in eccleſia inſtitui per epiſcopum,dicens ſic ſibi contuliſſe eccleſiam,eo ipſo poſſe repelli eum ab epiſcopo.in 7.art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 — 4
patronus conferens eccleſiam, an ſit excommunicatus & collatio teneat remiſſ.in 7.art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 — 4
patronus quando priuetur poteſtate præſentandi.in tract.Roc.de Cur.numero 16 — 7
patronus quando ſuccedat liberto.in 6.part.tractat.Paul.de Citad.numero 5 — 72
patronus quando ſuccedat liberto.in 6.art.2.q.prin.3.li.nu.2 — 8
patronus quare variare poſſit.in 12.articu.6.q.principa.1.par.2.libr.numero 10 — 53
patronus quare quis dicitur.in trac.Roc.de Cur.nu.5 — 1
patronus qui non habet iuſtam cauſam contradicendi,dicitur.conſentire.in 2.art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 40
patronus qui non vult conſentire,ſine cauſa rationabili, an caſſet electionem.in 2.art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 40
patronus qui fuit diues factus et pinguis alendus potius,quam qui non fuit diues.in 3.art.3.q.prin.3.lib.nu.5 — 14
patronus qui non præſentauit in tempore an poſſit purgare moram.in trac.Roc.de Cur.nu.62 — 13
patronus quilibet etiam laicus poteſt hodie præſentare clericum undecunque originem trahentem ſiue præſentatio ſic facienda in ſua diœceſi coram inferiore Prælato, ſiue extra dummodo præſentatus ſit idoneus,in 24.art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.10 — 75
patronus quis efficitur ex proſtitutione contra legem venditionis facta.in 3.par.trac.Pau.de Cita nu.16 — 60
patronus quo caſu præſentare poſſit iure ſingulari, & iure collegij in 20.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 147
patronus quo ordine & quo modo debeat procedere in proceſſione ſolemni.in 1.art.1.q.prin.3.lib.nu.4 — 3
patronus quibus verbis vti debeat cum aliquem inſtituendum præſentat epiſcopo.in 4.art.1.q.prin.1.par.2.li.nu.6 — 2
patronus quomodo puniri debeat,ſi variando præſentauit alterum,vel æque idoneum,vel minus idoneum,& an teneatur primo præſentato.in 25.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 — 185
patronus quis ſit ratione fundi,conſtructionis,vel dotis,ſi ſorte ignoretur,& eccleſia diruta per tertiam readificetur readificans erit patronus vna cum aliis.Nec quilibet erit patronus iure ſuo.in 4.arti.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.20 — 58
patronus quomodo poſſit ex priuilegio præſentare.in 2.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 — 96
patronus quando teneatur oſtendere conditiones contra ius commune appoſitas,fuiſſe appoſitas de conſenſu epiſcopi.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib,nu.107 — 87
patronus ratione dotis,erit etiam patronus eccleſiæ dirutæ,alibi reædificata.in 5.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu 4 — 58
patronus ratione dotis,remanebit patronus, quamuis eccleſia diruta alibi readificetur.nu.13 — eod.
patronus ratione ſoli,conſtructionis,ac dotis eccleſia readificata, remanet poſtea patronus,licet non ratione conſtructionis,ſed alijs duabus cauſis.in 4.art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.9 — 58
patronus ſi donat iuſpatronatus vni ſine epiſcopi conſenſu & poſt modum alteri cum epiſcopi conſenſu,quo caſu donatarius ſecundus eſt patronus,non primus.in 17.art.1.q prin 2.par.1 libr.nu.10. — 119.
patronus ſi duos ſucceſſiue præſentet, vltimo inſtitutus præferendus eſt.in 19.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 — 121
patronus ſi filium emancipet,an ille ſuccedat in iure patronatus.in 22.art.2.q.prin.2.par.1.lib.num.3 — 139

Patro-

I N D E X.

Patronus vt quis efficiatur ex ſola dotatione per tertium, qui non fundauit, nec conſtruxit, quis conſenſus requiratur.in 1.art.6.q.princ. 1.par.1.lib.nu.16 51

Patronus ut quis ſit, requiritur aſſignatio dotis tempore fundationis, non poteſt.in 1.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 72

Patronis quoties variare liceat accumulando. in 6.artic.3.q.prin.2. par.2.lib.nu.2 151

Patronus ratione priuilegij Papæ cenſetur eccleſiaſticus.in 3. art.8. q.prin.3.par.2.lib.nu.2 237

Patronus reſeruando ſibi aliquos fructus eccleſiæ, an teneatur contribuere in expenſis procurationis & reconciliationis eccleſiæ. in 13. art.2.q.prin.3.lib.nu.3 12

Patronus ſcienter indignum præſentans iure præſentandi illa vice priuatur.in 6.par.tract.Paul.de Citad.nu.6 63

Patronus ſine venia non vocatur in ius à liberto.in 6.par.trac.Pau. de Citad.num.2 72

Patronus ſi bona eccleſiæ dilapidet, pœnitentia ſibi iniungitur.in 2.arti.2.q.prin.3.lib.nu.4 7

Patronus ſi commiſit vices ſuas procuratoribus in ſolidum, melior erit conditio occupantis, niſi ſit clauſula, quod non ſit conditio occupantis.in 10.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 34

Patronus ſi cui conceſſit poteſtatem præſentandi poterit & ipſe infra tempus præſentare priuatiue vel accumulatiue.in 5.arti.3.q.prin. 2.par.2.lib.nu.4 150

Patronus ſi dicat, præſento Titium, nec dicat cui, intelligitur præſentare illum ad beneficium iuris patronat.ſui vacans, & illi, cuius eſt inſtituere.in 3.art.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 eo.

Patronus ſi dicat, præſenta iſtum ad eccleſiam, concedendo ei patronatum, an propter hoc faciat eum patronum.in 8.art.1.q.prin.1.par. 2.lib.num.3 4

Patronus ſi fuerit in hæreſim, an amittat iuſpatronatus.in 2.arti.8.q. prin.3.lib.nu.1 32

Patronus ſi hoſpitali indignum præfecit, epiſcopus illo remoto debet idoneum ponere.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.li.nu.10 108

Patronus ſi in fundatione reſeruauit ſibi aliquos fructus, cum epiſcopi conſenſu, an illos uendere poſſit, & an illos vendendo cenſeatur uendere iuſpatronatus.in 17.art.3.q.prin.3.li.nu.1 18

Patronus ſi mandat requiri conſilium alicuius inhabilis perſonæ ad cõſentiendum, non eſt requirendum.in 8.art.4.q.princ.1.par.2.libr. numero 4 34

patronus ſi non contradicit in permutatione ipſius beneficij patronati, intra quatuor menſes, & ante lapſum ipſorum quatuor menſium moriatur, videtur conſenſiſſe, & hæredes poſſunt contradicere vel conſentire intra temporis reſiduum.ibid.nu.25 47

Patronus ſiue iuſpatronatus ſpectat ad eum ſolum ſiue ad plures pro toto iure patronatus, ſiue proportione ſua, poteſt alternatiue præſentare.in 8.art.3.q.prin.2.par.2.li.nu.6 153

patronus ſi præſentatus non conſenſit præſentationi, vel acceptauit præſentationem, & poſtea illam renuntiauit, antequam inſtitueretur, mortuus eſt, an patronus habeat iterum ſemeſtre vel quadrimeſtre ad præſentandum à die quo voluit præſentationi conſentire, vel à die mortis præſentati non inſtituti.in 17.artic.2.q.prin.2.par.2. lib.num.1 125

patronus ſi in ſpecie priuetur iure patronat. propter delictum admiſſum circa ipſum ius patronat. vel tranſit in confiſcationem, & venit ad eccleſiam, an illud iuſpatronatus euaneſcat in 9.ar.8.q.prin. 3.lib.num.1 35

patronus ſi transferat iuſpatronatus extraneo, vel illud remittat eccleſiæ, an adhuc poſſit illam poſtea defendere, & denuntiare presbyterum dilapidantem eam inhoneſte viuentem.in 16.art.2.q.princ. 3.lib.num.1 12

patronus ſtatim præſentet ad beneficium patronatum vacans promotione, habita notitia beneficiati promoti.in 25.ar.6.q.prin.1.par. 2.lib.nu.14 57

patronus ſpretus in præſentatione, an poſſit illum contemptum proſequi, & petere ceſſari factum ſe ipſo contempto.in 8.art.2.q.princ. 2.par.2.lib.num.5 139

patronus ſuſpenſus an admittatur ad præſentandum. Et quid de ſuſpenſo.in 3.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.1.3.4.5.& 6 7

patronus tempore fundationis poteſt ſibi reſeruare de conſenſu ordinarij præſentationem prælati.in 1.articul.5.q.principal.1.part.2.libr. numero 12 39

patronus tenetur denuntiare rectorem dilapidantem bona eccleſiæ. Et quid ſi negligat.in 2.art.3.q.prin.2.li.nu.8 7

patronus tenetur tueri eccleſiam ab omnibus oppreſſionibus.in 1.par. 2.q.prin.3.lib.nu.2 6

patronus tenetur prouidere eccleſiæ, & videre ne bona eccleſiæ dilapidentur.in 1.art.8.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 82

patronus tenetur præſentare eundem inſtitutum ab epiſcopo, pro conſeruatione iuris patronatus, euicto iure patro.in 10.arti.7.q.princ. 3.par.2.lib.nu.1 235

patronus varians a præſentatione digni, an non priuatur alia non ſequuta.in 6.par.trac.Pau de Citad.nu.4 63

patronus verus poteſt præſentare, licet non ſit in quaſi poſſeſſione. in tract.Roch.de Cur.nu.47 22

patronus vel exiſtens in quaſi poſſeſſ. præſentandi, poteſt præſentare per procuratorem in eccleſia vacante, vel pro illa vice alicui cedat ius præſentandi.in 1.art.4 q.prin.1.par.2.lib.nu.2.& 5 30

patronus verus, vel bonæfidei poſſeſſor, an debeat audiri poſt terminum appoſitum in edicta ad inſtantiam malæ fidei poſſeſſoris appoſiti, & inſtitutione ſequuta.in 28.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 175

patronus vergens ad inopiam, de bonis eccleſiæ alendus eſt.in 1.artic. 1.par.2.lib.nu.2 1

patronus verus ſi præſentauit vnum & exiſtens in quaſi poſſeſſione bonæ fidei, alium, vter potior ſit in poſſeſſione, in 6.art.3.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 19

patronus, verb.proprietatem reſpicit.in 6.art.10.q.prin.2.par.2.lib. numero 2 198

patronus vbi flectit ad inopiam, alendus eſt de bonis eccleſiæ.in 1.art. 3.q.prin.3.lib.num.1 13

patronus ut ab eccleſia alatur quæ & quanta debeat eſſe inopia.in 3. art.3.q.prin.3.lib.nu.1 14

patronus vltra defenſionem, tenetur ad prouidendum eccleſiæ, conſulendum, & inueniendum ſacerdotem.in 12.artic.3.q.princip.3.libr. numero 1 11

patronus vndecunque habeat patronatum, ſubeſt legato quantum ad iuſpatronatus.in ſecundo articul.8.quæſtion.principal.3.par.2.lib. numero 3 236

patronus vt non poſſit variare patronus, cautela.in 16.art.7.q.prin. 2.par.2.lib.num.3 188

patroni conſenſus non requiritur in occurrentibus circa eccleſiam patronatam.in trac.Roc.de Cur.nn.11 32

patroni conſenſus tacitus vel expreſſus, qui loco præſentationis habetur quo caſu validet inſtitutionem inualidam, in 5.art.2.q.prin.3. par.2.lib.num.2 215

patroni conſenſus de neceſſitate non requiritur in conceſſione ſeu emphyteoſi rei eccleſiaſticæ, & quid in alienatione.in 7.art.2.q.prin. 3.lib.num.1 8

patroni conſenſus expreſſus, ſequens inſtitutionem num eam validam reddat.in 24.art.1.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 244

patroni eſt curare, vt fructus & reditus eccleſiæ conuertantur in uſus tempore fundationis deputatos, & ut omnia celebrentur, quæ fundator ſtatuit.in 12.art.3.q.prin.3.lib.nu.2 11

patroni conſenſus in electione facienda de rectore in eccleſia collegiata, ante electionem non requiritur.in 2.art.5.q.prin.1.par.2.lib. numero 4 40

patroni conſenſus in electione facienda de rectore in eccleſia collegiata reſpectu petentium requiritur de honeſtate, reſpectu patroni, de neceſſitate.in trac.Roch.de Cur.nu.8 19

patroni conſenſus præſtitus in permutatione beneficij patronati, habetur pro præſentatione, in 6.articu.6.quæſtio.princip.1.par.2.lib. numero 22 47

patroni conſenſus ſiue eccleſiaſtici, ſiue ſecularis an requiratur in permutatione beneficij patronati facienda, in quo cadit præſentatio. Et quid in beneficio, in quo ſeruatur electio. ibi.nu.23 eod.

patroni conſenſus qui debet interuenire in permutatione beneficij patronati facienda, an poſſit interuenire poſt permutationem. ibidem numero 24 eod.

patroni conſenſus ſufficit in renuntiatione permutationis.in 3.art.6.q. prin.2.lib.num.3 44

patroni & epiſcopi iactum requiritur ad plenum ius conferendi vel transferendi in clericum.in 6.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.46.49.

patroni præſentatio an requiratur in beneficiorum permutatione.in 6. art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.1.20.& 21 44

patroni non præſentantis negligentia, facit, ut prouiſio deuoluatur ad habentem inſtituere.in 24.art.9.q.prin.3.par.2.li.nu.8 244

patroni prima prouiſio inſpicitur ad qualitatem cognoſcendam beneficij patronati.in 30.art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.21 81

Patro-

Patroni ratificatio vel conſenſus requiritur, adhoc vt valeat accepta-tio ſecundi. & vacatio primi. in 17. artic. 6. q. principa. 1. par. 2. lib. numero 1 57
Patroni recognoſcendi modus. in 3. artic. 2. queſtio. principa. 3. part. 2. lib. num. 2 215
Patroni vacatio per edictum, eſt ſufficiens in permutatione, beneficij pa tronati. in 6 art 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 64 50
Patronum poſſe præſentare ad eccleſię collegiatę prębendas, quomodo ſit accipiendum. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 60
Patrono credita & commiſſa eſt cuſtodia bonorum eccleſiæ, ne ea ipſa dilapidentur habet etiam cuſtodiam eccleſiæ vacantis. Et eo dicitur cuſtus ſeu guardianus. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 19 61
Patrono laico a iure permittitur in pręſentatione accumulando ſemel tantum variare. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 15 88
Patronu mortuo ſine aliquo hęrede nec ex teſtamentu, nec ab inteſtatu eſt qui ei ſuccedat, ad quem ſpectabit eccleſiæ illius ordinatio. Et quid, ſi omnes de collegio ſunt mortui, ad quos ſpectabat eccleſiæ ordinatio. in 40. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 146
Patrono ſolum competit pręſentare rectorem inſtituendum ab epiſcopo non aliud quid iuris tradere. in 3. articu. 9. quæſt. principa. 1. part. 1. lib. num. 5 90
Patronu competit oblatio. in 9. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 4
Patrono competere ordinationem eccleſię. in 1. art. 2. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 3 136
Patrono non competit eccleſiæ collatio, ſed præſentatio tantum. in 8. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 4
Patrono conſentienti intitulationi factę per rectorem, an & quando præiudicetur in 6. art. 5. q prin. 3. lib. nu. 9 24
Patrono currit quadrimeſtre. vel ſemeſtre datum ad præſentandum, à die vacationis. in 8. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 8 117
Patrono debetur honor ab ipſo eccleſiæ adminiſtratore. in 2. articu. 1. quæſtio. princip. 3. lib. nu. 2 4
Patrono eccleſiæ an debeatur honor & reuerentia ſicut patrono liberti, vt pręſentatus teneatur facere reuerentiam ipſi patronu in aſſurgendo ſibi tum viretu, eumque ſalutando, & non vocando eum in ius ſine venia. in 2. ar. 1. q. prin. 3. lib. num. 1 4
Patrono eccleſiæ an habeatur reuerentia ſicut patrono liberti. in 6. par. tract. Paul. de Cit. nu. 5 61
Patronu eccleſię in quibus honor debeatur. ibi. nu. 6 eo.
Patrono excommunicato an currat tempus datum ad præſentandum. in tract. Roch. de Cur. nu. 23 8
Patrono excluſo propter negligentiam quantum tempus detur epiſcopo ad coferendum. ibid. nu. 63 12.
Patrono excluſo a præſentando propter negligentiam, ad quem deuoluatur collatio. ibid. nu. 64 eo.
Patrono ignoranti vacationem beneficij an currat tempus. ibidem. numero 58. eo.
Patrono eccleſiaſtica & laicu habentibus iuſpatronatus in aliqua eccleſia, regulabitur tale iuſpatronatus ſecundum priuilegium patroni eccleſiaſtici, nam magis dignum trahit ad ſe minus dignum. in 6. artic. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 6
Patrono an honor debeatur, vt quotidie miſſa pro eius anima celebretur. in 3. art. 1. q. prin. 3. lib. nu. 1 5
Patrono impeditu & ignoranti non currit tempus, ſicut nec electorib. nec collatoribus. in 20. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 125
Patrono impedito an currat tempus præſentandi. in tract. Roc. de Cur. numero 58 12
Patrono inopi quid dandum nomine alimentorum. in 6. par. trac. Pau. de Cita. nu. 9 70
Patrono inopi præſtanda alimenta ex reditibus eccleſiæ, quomodo ſit accipiendum. in 4. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 1 14
Patrono indigenti pinguius eſt prouidendum ex reditibus eccleſiæ. in. 1. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4. & 11 82
Patrono in quo loco ſint præſtanda alimenta. in 5. articu. 3. q. princ. 3. lib. nume. 1 15
Patrono iuriſpatronatus eccleſiæ, quæ, & quot competant. in 1. arti. 2. q. prin. 1. par. n. lib. nu. 1 1
Patrono laico intra quatuor menſes non præſentante deuoluitur ius eius ad ſuperiorem. in 2. lib. tract. de. 10. Nic. Delph. nu. 175 90
Patrono non ſufficit eligere, ſed debet actualiter præſentare. in 6. par. tract. Pau. de Cit. nu. 37. 38 64
Patrono non idoneum præſentante, epiſcopus poteſt recuſare non admittere. in 2. lib. trac. de. 10. Nic. Delph. nu. 217 92
Patrono quæ debeantur, quæ item competant remiſſ. in 2. ar. 2. q. prin. 3. lib. num. 3 7
Patrono qualem honorem debeat libertus. in 6. part. trac. Pau. de Cicad. num. 1 72
Patruno quæ cumpetant. in tract. Roch. de Cur. nu. 99 16
Patrono quod emolumentum debeatur. in 6. par. tract. Pau de Cit. numero 1 70
Patrono quot & quibus ſubueniatur, ſi ad inopiam vergat. in 1. libr. tract. 10. Nic. Drph. nu. 124. & ſeq. 87
Patrono renuente conſentire in prouidendo capellania, an eo inuito ei poſſit prouideri. ibi. nu. 134 88
Patrono ſeniori cæteris paribus quis honor deferatur. in 12. par. trac. Pau. de Cita. nu. 1 78
patrono ſeniori quis honor ei deferatur. in 6. par. tractat. Pau. de Cita. numero 3 61
patrono ſufficit præſentare idoneum intra tempus à iure præfixum. in 2. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 187
patrono variare licet cumulando non autem ex toto recedendo. in 8. ar 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 163
De patrono vbi non conſtat, collatio ſpectat ad Epiſcopum. in tractat. Roch. de Cur. nu. 29 33
putrono vergenti ad ſumma. in 3. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 4 13
patrono vi expulſo ab eccleſia cuſtode, quanam actio competat. in 6. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 3 8
patrono vetitum eſt de iure poſitiuo pręſentare aliquem habentem aliud beneficium. in 4. art. 10. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 23 109
patronum inopem alere tenetur eccleſia ex reditibus extra neceſſaria remanentibus, idque pinguius quam alios pauperes, Quo caſu patronus actionem habet contra eccleſiam in 2. art. 3. q. princi. 3. par. 3. lib. nu. 10 14
patronum inopē alere tenetur eccleſia, deductis primum neceſſarijs expenſis. in 2. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 2 13
patronum ſuum egenum libertus alere tenetur. in 2. artl. 3. q. princi. 3. lib. nume. 1 eod.
patronum aliquem eſſe, difficilis eſt probationis, in 4. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib num 5 196
patronum eſſe in quaſi poſſeſſione iuriſpatronatus, vel præſentandi, vt concludatur, cautela & conſilium. in 6. artic. 36 q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 3 198
patronum poſſe præſentare plures vnico contextu, quomodo ſit accipiendum. in 21. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 1 185
patronum alere nolens an teneatur homicidij, ſi perierit fame. in 6. par. tract. Pau. de Cit nu. 15 70
patronum eccleſię eſſe, eſt quadam prærogatiua. & honor. in tracta. Roch. de Cur. nu. 7 19
patronum inopem libertus alere tenetur. in 6. par. tract. Pau. de Cita. numero 6 72
patronum quæ quem faciant. in tract. Roch. de Cur. nu. 6 30
patroni abſentes poſſunt ratificare geſta per compatronos vel procuratores præſentes, dummodo ratificatio fiat intra tempus datum ad pręſentandum. in 21. ar. 1. q. princip. 1. par. 2. lib. nu. 7 126
patroni dicuntur qui præſentant ſcholares ad eorum collegia. adde quo vulgari vocabulo vocantur promotores. 2. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. numero 7 3
patroni dicuntur habere ius contra inferiores prælatos, quia prælati ubſque patronorum præſentatione non poſſunt conferre neque inſtituere. in 4. ar. 1. q prin. 1. par. 1. li. nu. 9 5
patroni eccleſiaſtici in aliquibus magis grauantur, & in aliquibus magis ſubleuantur, ſimiliter patroni laici. in 5. artic. 1. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 6 6
patroni laici ſi duo ſunt & vnus donat eccleſia, & alter retinet quando cenſebuntur patroni laici vel eccleſiaſtici. in 9. ar. 1. q. principa. 1. par 1. lib. nu. 2 8
patroni ciuitatis Trani ſunt ſanctus Lentius patriarcha & ſanctus Nicolaus peregrinus. in 10. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5 9
patroni laici an ſubſtituentur in turepa. fauore eccleſiæ. an fauore ipſorum. in 11. ar. 1. q. prin. 1. par 1. li. nu. 1 9
patroni plures efficiuntur ex tribus cauſis. ſ. fundi collatione, conſtructione, vel dotatione, vel ex vnaquaque ipſarum. in 2. artic. 2. quæ. princ. 1. par. 1. lib. nu. 9 10
patroni inſolidum cum conſtruente & dotante plures fundantes efficiuntur. in 2. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 20
patroni inſolidum cum conſtruente & dotante plures efficiuntur dummodo debet fundum ſufficientem. ibi. nu. 4 eod.
patroni inſolidum an plures conſtruentes fiunt. in 3. articu. 3. q. princip. 1. par.

1.par.1.libr.u numero 1 eod.

Patroni inſolidum an omnes ſint, ſi faber vel murarius dat operas, alter ligna, alius uero precium. in 4. articu. 3. q. principa. 1. par. 1. lib. numero 1 eo.

Patroni inſolidum an ſint plures inæqualiter dotantes. in 5. articu. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 1 21

Patroni an poſſint inter ſe paciſci quod alternis vicibus præſentent. in 36. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 6 145

Patroni proprie qui dicantur. in 14. artic. 11. q. principa. 1. par. 1. libr. numero 3 108

Patroni compelli non poſſunt ad faciendam diuiſionem. in 36. arti. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 9 145

Patroni conuenire poſſunt, vt alterius vicib. præſentent, ſine epiſcopi conſenſu. remiſſ. in 40. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 148

Patroni diuerſarum eccleſiarum poſſunt permutare iuſpatronatus inter ſe. Et quid ita. nu. 2. in 2. art. 3. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 eod.

Patroni iure antiquo nullum ius habebant in eccleſia. in 1. articu. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 8 150

Patroni neceſſitate vrgente poſſunt pro uictu manum ad ferre reb. eccleſiæ. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 24 61

Patroni noui quare non poſſint mutare rectorem in eccleſia. & nu. 25. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 87

Patroni partes ſunt, defendere et tueri eccleſiam eiuſq; bona eoque dicitur aduocatus ſiue defenſor. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. li. n. 12. 61

Patroni plures poſſunt effici ex diuerſis cauſis, & ex unamet cauſa, & omnes erunt compatroni, & inſolidum patroni. in 12. arti. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 10 115

Patroni plures eſſe poſſunt ex diuerſis cauſis & ex diuerſa cauſa. in 8. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 75

Patroni plures eſſe poſſunt ex pluribus cauſis. ibi. nu. 8 eod.

Patroni plures eſſe poſſunt etiam ex eadem cauſa. in 11. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 135

patroni plures inſolidum erunt omnes, ſi in eos transfertur iuſpatronatus titulo habili. Et quæ ſit ratio. nu. 4. in 23. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 1 124

patroni poſſunt diuidere plura iura patro. quæ habent in plurib. eccleſiis, ut unus ſit patronus in una, alter in altera, etiam ſine epiſcopi conſenſu. in 26. art. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 13 149

patroni præſentandum idoneum ſedulo penſare et eligere debent. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 69

patroni primi, monaſterij, ex dote quo caſu etiam ſint patroni ex dote ſecundi. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 60

patroni ſi quatuor fuerint, an ſi unus fuerit hæres, donatarius uel legatarius alterius habebit duas uoces. in 29. ar. 1. q. pr. 2. par. 1. li. n. 1. 128

patroni vbi plures ſunt a principio, hæredes illorum ſuccedunt in ſtirpes, ut fraus euitetur. in 26. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 127

patroni an debeant præſentare in monaſterijs monachorum. & ſic regularium. in 4. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 41

patroni an eccleſia uacante præſentare poſſint per patronum. in 1. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 30

patroni an debeant ſimul conuenire in actu præſentationis. in tra. Roc. de Cur. num. 94 15

patroni an habebunt iterum ſemeſtre vel quadrimeſtre datum ad præſentandum inualida præſentatione, per eos facta uel reuocata propter occultum crimen præſentati ante inſtitutionem. Et nu. 2. in 18. ar. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 125

patroni an poſſint compelli ad conſentiendum permutationi beneficij patronati, vel ante, vel poſt faciendade beneficio patronato. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nn. 27 47

patroni an poſſint præſentare ad præbendas uel beneficiata ſi in eccleſia collegiata. in 3. art. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. 3. 4. 5. 6. & 7. 40

patroni an poſſint in eccleſiis collegiatis præſentare clerico. in 25. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 77

patroni an poſſint præſentare dignum & idoneum, ſalua eorum conſcientia, ſi reperiatur dignior & idoneor. in 3. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 1. 9. 10. uſque ad nu. 13 103

patroni an poſſint præſentare rectore priuato. in 8. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 51

patroni an poſſint compromittere præſentationem faciendam in poſſe alicuius. in 7. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 151

patroni an poſſint iterum præſentare, cum præſentauerint coram non habente ius inſtituendi, et lapſum ſi tempus ad præſentandum. in 21. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 126

patroni an poſſint inter ſe conuenire, ut alterius uicib. præſentent. in 8. art. 3. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5 158

patroni an poſſint opponere contra præſentatum & præſentationum, et intra quantum tempus. in 8. art. 9 q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 195

patroni an debeant ſimul conueniri in actu præſentationis. Et an quilibet per ſe poſſit præſentare alijs non uocatis. Et an non uocati poſſint agere de contemptu. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 138

patroni an dicantur conferre eccleſiam. in 7. arti. 1. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 1 3

patroni an dicantur ordinare eccleſiam. in 6. ar. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 1 3

patroni cautius agunt, ſi uocant compatronos ad præſentandum. Et ſi præſentatio ad eos ſpectet iure ſingulari: in 6. art. 6. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 15 46

patroni clerici largo modo eligere dicuntur. ibi. nu. 30 47

patroni clerici non includuntur interdicto populi. in 4. arti. 1. q. prin. 2. lib. num. 3 5

patroni clerici priuilegio gaudet patronus laicus, non ſecus, quam priuilegio pupilli gaudet habens rem communem cum pupillo. in 13. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 180

patroni collegij ſcholarium, an poſſint ſcholares in eo præſentare. in 11. art. 5. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 42

patroni curare debent, ut actus præſentationis redigatur in ſcriptis pro probanda quaſi poſ. in 12. ar. 3. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4 155

patroni dicuntur offerre. in primo articul. 2. q. principal. 2. par. 2. libr. numero 4 136

patroni diſcordes an poſſint compelli per epiſcopum ad concordiam, ut alterius vicibus præſentet. in 9. art. 4. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 224

patroni duo ſunt, ex uno naſcitur unus, ex altero tres, ille vnus præſentat B. Duo ex tribus præſentant C. Tertius ex tribus præſentat D. uel nullum, uel concurrit cum præſentante B. quis ex præſentatis præferendus. in 7. art. 4. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 eod.

patroni duo ſi fuerint, unus clericus, alter laicus, qui primo præſentarunt vnum, deinde laicus uariando præſentauit alterum quid agendum? Et nunc ſit locus diſpoſitioni c. cum autem, ut epiſcopus poſſit inueſtire. in 13. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 180

patroni duo ſi præſentent unum, an poterit alter ex his variare accumulando, & alium præſentare. in tracta. Roch. de Cur. nu. 39 10

patroni eccleſiaſtici & ſecularis differentia in præſentatione. in 13. par. tra. Pau. de Citad. nu. 1. 2. 8. 9. 10. & 11. & 19. 20. 21. 22. 78.

patroni eccleſiaſtici an habeant ſemeſtre ad præſentandum, laici quadrimeſtre. in 9. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 118

patroni eccleſiaſtici habentes eccleſias pleno iure ſubiectas, tenentur ad omnia onera. in 15. art. 2. q. prin. 3. li. nu. 2 12

patroni eccleſiaſtici indignum uel non idoneum præſentantes, priuantur iure præſentando illa uice. in 4. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 109

patroni eccleſiaſtici & laici, quid differant. in 29. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 130

patroni eccleſiaſtici poſſunt præſentationem compromittere. in 8. arti. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 9 153

patroni eccleſiaſtici & laici quid differant. in 10. arti. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 2 189

patroni eccleſiaſtici naturam patronatus aſſumunt, etiam quo ad præſentem effectum. in 10. art. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 243

patroni eccleſiaſtici præſentatio, electionis uim habet. Et quomodo id accipiendum. in 8. art. 5. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 8. & 9 163

patroni eccleſiaſtici præſentando indignum, puniuntur. Et quid de laicis. in 2. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 10 178

patroni eligere ne dicantur. in 4. articul. 1. q. principal. 1. part. 2. libr. numero 1 2

patroni etiam non impediri, poſſunt conſtituere procuratorem ad præſentandum ſuo nomine eccleſiam uacantem. in 16. art. 7. q. princ. 2. par. 2. lib. num. 4 182

patroni & eorum etiam procuratores ſunt uocandi in caſu quo uocari debent, quorum eſt præſentare, ut pote quia præſentant ratione collegij. Et eo caſu quo non uocati poſſunt agere de contemptu. ibi. numero 27 eo.

patroni in dubio vt ſingulares præſentare uidentur. in 8. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 14 140

patroni in honorib. et utilitatib. habendis, regulandi ſunt ad epiſcopi arbitrium & uoluntatem. in 31. art. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 8 133

patroni in iure patronatus ſuccedunt per ſtirpes, & non per capita. in 8. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 86

patroni laici eccleſiarum, non ſunt perſonæ eccleſiaſticæ ratione iuriſpatronatus. in 5. art. 1. q. prin. 3. li. nu. 1. 5

Patroni laici et clerici quid differant latiſſimè per diſcurſum.in 1.art. 10.q.prin.3.lib.nu.1 40

Patroni laici eligentes indignum, non priuantur poteſtate eligendi. in 5.art.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 223

Patroni laici habentes bona temporalia iuſpatronatus, & patroni ecclesiaſtici non habentes bona temporalia, quid differant latiſſimè per diſcurſum.in 2.art.10.q.prin.3.lib.nu.1 341

Patroni laici licet plures ſint ex pluribus cauſis, & eccleſiaſtici patrona ex vna cauſa, tamen iuſpatronatus remanet ſolidum apud omnes patronos iuſpatronatus ſua natura indiuiduum eſt, tamen quo ad præſentationem diuiduum.in 7.art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 7

Patroni laici non poſſunt compelli ad conſentiendum permutationi beneficij patronati nec ante, nec poſt, nec per epiſcopum, nec per legatum, niſi vrgente neceſſitate, & eccleſia vtilitate.ibi.nu.30 47

patroni laici vel clerici ratione patrimonij præſentantes minus idoneũ infra quadrimeſtre, poſſunt alium præſentare, licet primus ſit indicatus non idoneus. Secus extra quadrimeſtre.in 4.artic.10.q.prin.1. par.2.lib.num. 24.16.17.& 18 109

patroni laici vel clerici ratione patrimonij præſentãtes, indignum ignoranter, infra quadrimeſtre poſſunt alium præſentare, extra ſecus. ibi.num.19 eod.

patroni licet ratione vniuerſi puta collegij non poſſint compromittere uno repugnante, tamen patroni ſingulares bene poterunt compromittere aliquibus compromittere petentibus.in 5.arti.3.q.prin.2. par.2.lib.nu.5 150

patroni monaſterij monialium an poſſint præſentare in eo abbatiſſam vel prioriſſam.in 5.art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 41

patroni monaſteriorum, an poſſint moniales præſentare in ipſis ibidem numero 5 eod.

patroni negligentes præſentare, an ideo priuentur quaſi poſ. in tracta. Roch.de Cur.nu.42 21

patroni non poſſunt ſine cauſa contradicere præſentationi faciendæ, vel iam factæ.in 6.art.6.q prin.1.par.2.lib.nu.13 45

patroni non vocati & ſpreti in permutatione beneficij facta, duob. remedijs iuuantur.in 6.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.42 48

patroni officium nobile, procuratoris autem vile in 2 par.tract.Paul. de Citad.num.11 48

patroni occidentes vel auſu temerario mutilantes rectorem vel clericum eccleſia patronata, amittunt illud. Et quid in feudatario occidente dominum, & ſimilibus, amplia & limita.in 6.arti.8.q.prin. 3.lib.num.1.3.& 4 33

patroni plures ſi ſunt indigentes, an omnibus debeat ſubueniri.in tract. Roc.de Cur.num.3 17

patroni plures quomodo poſſint variare.in 6.par.tracta. Pau.de Cita. numero 3 63

patroni paupertas quanta eſſe debeat ut ali debeat ab eccleſia.ibidem numero 5 70

patroni poſſunt eligere, qui eligat compromiſſarios, qui poſtmodum habeant præſentare.in 7.art.3.q.prin.2 par.2.lib.nu.10 152

patroni poſſunt præſentare in eccleſia collegiata, ad dignitates, archidiaconatus & presbyteratus.in 3.art 5.q prin.1.par.2 li.nu.2 40

patroni poſſunt ſibi eligere ſucceſſorem, conſuetudine ſtante. Et electio facta tenet.in 21.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.7 58

patroni poſſunt ſeparatim præſentare, ſi ad eos præſentatio non ſpectat tamquam ad collegium.in 8.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.5 139

patroni præceptoria ſeu commenda baſilica, uel aliarum religionum, an in eis præſentare poſſint.in 10.articu.5.q.principa.1.par.2.lib. numero 1 42

patroni præſentare poſſunt ultima die quadrimeſtris, idque tam laici, quam eccleſiaſtici, in 2.art.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 161

patroni præſentantes indignum ſcienter, illa uice priuãtur iure præſentandi.in 4.art.10.q. prin.1.par.2.li.nu.20.& 27 109

patroni quantum tempus habeant ad præſentandum poſtquam beneficium vacauit.in 4.art.3.q.prin.1.par.2.li.nu.1 17

patroni in quo differant.in 5.par.tra.Pau.de Citad.nu.9 58

patroni quorum eſt præſentare, an pari paſſu ambulẽt cum his, ad quos pertinet electio.in 3.art 10.q.prin.1.par.2.li.nu.23 107

patroni quibus & quot caſib. præſentare poſſint extra tempus datum ad præſentandum.in 5.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.1 137

patroni ſecundum diuerſas conſuetudines, plus & minus habent honoris & oneris.in trac.Roc.de Cur.nu.101 16

patroni ſi ſint plures vnius eccleſiæ, an ſimul omnes alendi. in 6.part. trac.Pau. de Citad.nu.11 70

patroni ſi ad inuicem compromiſerant de habendo & reputando præſentatum in rectorem, & non alium, an contra talem promiſſionem venire poſſint.in 16.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.2 181

patroni ſi compromittunt præſentationem in aliquos, et compromiſſarij præſentant, nõ poterãt patroni, licet laici, vlterius variare.in 15.arti.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 181

patroni ſi diſcordant ex quacunque cauſa, etiam in perſona præſentanda, expectabitur per ſemeſtre a die vacationis.in 9.art.1.q.prin.2. par.2.lib.num.2 118

patroni ſi ex priuilegio haberent præſentare epiſcopum, patronus præſentans indignum an poſſit in illa eccleſia, vel alia eligi vel præſentari.in 28.art.9.q prin.1.par.2.lib.nu.2 101

patroni ſi habeant quadrimeſtre vel ſemeſtre ad præſentandum, eccleſia uacantis cuſtodia ad quem ſpectabit intra dictum tempus.in 29. art.1.q.priu.2.par.2.lib.nu.1 130

patroni ſi in pari numero diuidunt vota ſua, & præſentent duos unum de genere fundatoris, alterum extraneum, ſed idoneorem, vter præferendus inſtitutione, in 6.art.5.q.prin.2.par.2.li.nu.1 227

patroni ſi ſint plures, puta vniuerſitas vel collegium, an omnib. debeatur reuerentia, proceſſionis honor, ſeu prælationis, alimenta, & ius deſcenſionis.in 3.art.4.q.prin.3.lib.nu.1 20

patroni ſi variant in pari numero, quia unus vnum præſentat, alter alterum, uter erit inſtituendus.in 1.ar.5.q.prin.3.par.2.li.n.1. 235

patroni ſiue eccleſiaſtici, ſiue laici, poſtquam unum clericũ præſentaverunt inſtituere habenti, an variare poſſint, & ſic alium præſentare, remiſſ.in 1.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 177

patroni tam eccleſiaſtici, quam ſeculares non uocati in permutatione facienda beneficij patronati, an poſſunt agere de contemptu.in 6.ar. 6.q.prin.1 par.2 lib.nu.19 46

patroni uariare non poſſunt, ſi facta præſentatione promittunt illam habere ratam, & ab illa non diſcedere.in 15.artic.7.q.prin.2.par.2. lib.num.4 181

patroni ubi concurrunt habentes iura æqualia recurrendum eſt ad eorũ dignitatem, ſtatum, & alias qualitates.in 5.art.4.q.princ.3.libr. numero 1 20

patroni, vel quaſi exiſtentes in quaſi poſ. præſentandi, an poſſint inter ſe conuenire, ut alternis vicibus præſentent.in 18.art.4.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 37

patroni vendicantes plus iuris in eccleſia quam habeant an iuſpatronatus amittat, uel qua pœna puniatur.in 7.ar.8.q.prin.3.li.nu.1 33

patroni unius eccleſiæ quando plures ſunt ſingulariter, nullus ipſorum dici poteſt proprie patronus ipſius eccleſiæ.in 13.art.2. q.princ.2. par.2.lib.num.2 142

patroni uocati quando dicantur. Et qualiter fiat permutatio.in 6. arti. 6.q.prin.1.par.2.lib.nu.44 48

patronorum conſenſus in electione eccleſiæ conuentualis requiritur de honeſtate.in 21.art.9.q.prin.3.par.2.li.nu.2 23

patronorum conſenſus in permutationibus habetur loco permutationis. Et ideo inſtitutione ſequuta, conſeruatur quaſi poſſeſſio. in 6.ar. 6.q.prin.1.par.2.lib.nu.63 50

patronorum diſcordia ſpernitur præſentatio.in 6 par.trac.Paul.de Citad.numero 9 63

patronorum duorum exiſtentium laicorum altero donante iuſpatronatus eccleſiæ non donans cenſetur eccleſiaſticus.in 9.art.1.q.princ. 1.par.1.lib.nu.1 8

patronorum eccleſiaſticorum an & quando requirantur conſenſus in alienatione rerum eccleſiaſticarum.in 10.art.2.q.prin.3.li.n.2. 31

patronorum quis maius ius habet in eccleſia, capella uel altari, patronus ex fundo, ex conſtructione, uel dotatione.in 22.art.5.q.princ. 1.par.1.lib.nu.1 47

In patronis maior pars, attenditur comparationem minorum.in 15.arti.1.q.prim.2.par.2.lib.nu.12 126

patronorum maior pars, præſentare poteſt, minori non vocata, in 8.ar. 2.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 139

patronorum maior pars an poſſit admittere extraneum, vel proca ui ee priuatum, minore parte contradicante.in 16.ar.2.q.prin.2.par. 2.lib. num.3 144

patronorum maior pars habita comparatione ad minorem partem in præſentatione an debeat conuenire.in tra.Roc.de Cur.nu.91 15

patronorum maioris partis conſenſus requiritur in permutatione facta ex neceſſitate. Et quid ſine neceſſitate.in 30.arti.7.q.princ.1. par.2.lib.nu.24 82

patronorum multitudine ne grauetur eccleſia prouidere debet ſuperior. in trac.Roc.de Cur.nu.5 30

patronorum onera, in quibus conſiſtant. Et quid illa iura in 2. articul.

2.q.

2.q.prin.3.lib.num.1 6
Patronorum proprie eſt eligere.in 4. artic.7.q.principa.2.par.2.libr. numero 1 179
patronorum quis procedere debeat in iuribus ipſis competentibus . in 5.art.4.q.prin .3.lib.num.1 20
patronorum vnus præſentans aliquem ſingulariter & de per ſe ſi poſtea ſimul omnes congregentur, an ille patronus ſit priuatus poteſtate dandi ſuam uocem.in tra.Roc.de Cur.nu.96 16
patronis an liceat excedere metas ſue poteſtatis.in tract.Roc.de Cur. numero 26 28
patrono an ſemper præſtanda ſunt alimenta per eccleſiam, vel per rectorem. Et quid ſi deſinit eſſe patronus. Et quid, ſi patronus ad pinguiorem fortunam deuenerit.in 13.art.3.q.prin.3.li.nu.1. 17
patronis an ſufficiat præſentare vltima die temporis dati ad præſentādum.in 13.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 123
patronis clericis variare non permittitur.in 8.art.3.q.princ. 2.par. 2.lib.num.5 153
patronis eccleſiaſticis cur maius tempus detur ad præſentandum, quam patronis laicis.in 1.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 114
patronis eccleſiaſticis quare ſtatuatur tempus datum collationib. & non tempus præfixum electorib.in 1.ar.1.q.prin.2.par.2.li.n.7.eo.
patronis derogatum dicitur, vbi impetrans petit derogari patronis, licet de iurepat.eorum clare non conſtet, & poſtea patroni clare nō probant tempore impetrationis clare conſtare de iure eorum.& a. 2.in 22.art.9.q.prin.3.par.2.lib.num.1 243
patronis diuiſis, alijs alios præſentantibus, præferendus eſt qui a maiori parte eſt præſentatus.in 2.lib.tra.de.Io.Nic.Delp.nu.213 92
patronis diuerſos præſentantib.magis idoneus eſt præferendus. ibidem numero 215 eod.
patronis duobus diſcordantibus, an ſuperior poſſit illos cogere ad diuiſionem faciendam. in trac.Roc.de Cur.nu.13 4
Ex patronis duobus laicis, vno donante iuſpatronatus eccleſiæ, qui retinuit, habebit ſemeſtre ad præſentandum.in 5.arti.9.q.prin.2.par. 2.lib.num.1 116
patronis impeditis an tempus præſentandi currat.diſting. Et quo conſilio illis ſit vtendum ne illud tempus currat.in 12.art.1.q.prin.2.par. 2.lib.num.1 123
Licentia an & quando ſit præſtanda cauſa cognita.in 12.ar.1.q.princ. 2.par.2.lib.num.2 eod.
patronis laicis etiam ignorantibus & impeditis quadrimeſtre tempus currit datum ad pñtandum.in 4.ar.10.q.prin.1.par.2.li.n.5.108
patronis laicis non præiudicari, eo quod non accumulare ſolum ex tacita mente t.1.vt lit.pend.lib.6.in 12.artic.6.q.prin.1.par.2.libr. numero 14 54
patronis laicis quadrimeſtre, eccleſiaſticis vero ſemeſtre præfixum eſſe à iure ad præſentandum.in 1.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 114
patronis laicis quare concedatur quadrimeſtre tempus ad præſentandum, ſemeſtre vero clericis patronis.in 4.artic.10.q.prin.1.par.2. lib.num.3.& 7 107
patronis laicis quare unus menſis detur plus quam electoribus, duo uero menſes minus, quam collatoribus.in 1.art.1.q.prin.2.par.2.lib. numero 8 115
patronis non conuenientibus in præſentando intra tempus præfixum ad præſentandum, deuolutio fit ad epiſcopum.in 9.ar.1.q.prin.1.par. 2.lib.num.14 120
patronis omnibus præſentantibus, an omnes poſſint vno excepto, committere vices ſuas, quamuis non abſentes nec impediti.in 17.arti.2. q.prin.2.par.2.lib.num.6 145
patronis pluribus laicis quam eccleſiaſtici exiſtentibus iuſpatronatus regulatur ut eccleſiaſticum.in 7.art. 1.q.prin.1.par.1.li.nu.4 7
patronis plures præſentantibus, quis præferendus.in 6.art.3. q.princ. 3.lib.num.1 15
In patronis præſentantibus quę ſenioritates & qualitates ſpectandæ. in 18.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 230
patronis præſentare negligentibus, deuolutio fit ad epiſcopum.in 9.ar. 1.q.prin.2.par.2.lib.nu.14 120
patronis ſunt præſtanda alimenta, ſecundum eorum qualitatem. in 11. art.3.q.prin.3.lib.nu.1 17
patronos plures inſolidum effici poſſe ex diuerſis cauſis vel ex vna etiā ſi inequaliter contulerunt.in 8.art.3.q.prin.1.par.1.li.nu.1 22
patronos præſentare poſſe beneficio renuntiato, niſi renuntiatio ſimoniace ſit facta.in 21.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 59
patronus ſe prætendentes, & præſentati volentes ſe opponere, quid differant.in 10.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 168
Pauper quis dicatur.in 3.art.3.q.prin.3.lib.nu.4 14
Pauper idoneus præferendus eſt idoneiori diuiti, in ſimplici beneficio. in 3.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 225
Pauper quando ſit præferendus diuiti in aliquo beneficio, & quando econtra.ibid.num.2 eo.
Pauper an potius ſit præſentandus a patrono, quam diues.ibid.nu.4.eo.
Pauper diuiti præferendus eſt in præſentatione beneficij etiam curati, æqualitate ſtante in numero vocum.ibi.nu.7 226
Paupertatis fauores remiſſ.in 3.art.5.q.prin.3 par.2.li.nu.8 eod.
Paupercula æquiparatur regi in iurepatronatus.in tract.Roc.de Cur. numero 93 1
Paupertas patroni quanta eſſe debeat vt alij debeat ab eccleſia. in 11. par.tra.Pau.de Citad.num. 5 70
Peccator agens pœnitentiam non deſpicitur à Deo. in 7. part. tractat. Pau.de Cit.nu.3 73
peccatum eſt opus iniquitatis.in 3.par.trac.Pau.de Cita.nu.15 59
peccatum occultum non enorme, poſt peractam pœnitentiam an impediat executionem ſuſceptorum ordinum.in 17.art.9.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 93
peccatum, quid, ſecundum Auguſtinum, quid ſecundum Ambroſium. in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.9.& 10 98
peccare quis magis dicitur fornicando, clericus, an laicus coniugatus. in 20.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.19.& 23 97
pecunia accepta pro inferenda alteri iniuria, debet illi dari, cui deſtinata erat iniuria.in 14.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 77
pecunia non eſt danda nec pro beneficio conſequendo, nec pro præambulo ad beneficiū conſequēdū.in 3.ar.9.q prin.2.par.2.li.n.2.194
pecunia reſtituenda eſt eccleſiæ, cui iniuria ſimoniaca facta eſt. ibidem numero 3 eod.
pecuniæ receptio pro danda note etiam non neceſſaria inducit ſimoniam.in trac.Roc.de Cur.nu.11 17
pecuniam non licet dare pro præambulo ad beneficium conſequendum. in trac.Roc.de Cur.nu.10 eo.
perſonæ eccleſiaſticę tanquam eccleſiaſticæ poſſunt præſcribere eccleſiam liberam etiam ſpatio 40. annorum, cum bona fide tamen. Et dicta de eccleſiaſticis, intelligi etiam de conuerſis, modo illi ſint regulares, non autem ſęculares.in 5.articul.10.q.principa.1.par.1.lib. numero 42 101
perſona fictę, vt collegium, ciuitas, capitulū, vniuerſitas, an ſint iurispatro.in 15.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.& 5 69
perſonarum exceptio nulla apud Deum.in 2.art.7.q.prin.1.par.2. lib. numero 37 62
pęna, quid.in 2.art.6.q.prin.2 par.2.lib.nu.2. 44
pęna appoſita ſuper pacto ne liceat ædificare eccleſiam in loco vendito ſi ibi eccleſia ædificatur non exigitur.in 23.art.4.q.prin.1.par.1. lib.num.5 27
pęna non debet imponi niſi imponenda exprimetur.in 6.ar.4. q.prin. 1.par.1.lib.num.9 30
pęna an dicatur priuatio iuris præſentandi qua priuatur in caſu patronum indignum vel minus idoneum præſentando.in 4.articu.10.q. prin.1.par.2.lib.num.21 109
pęna euitatur, quæ imponitur ratione negligentiæ, vbi datus eſt terminus ad aliquid agendum alias pęna incurratur, ſi ſufficit actum fieri, licet effectum non ſortiatur.in 17.ar.1.q prin.2.par.2.li.n.2.125
pęna priuationis eligendi vel præſentandi imponi non debet niſi a lege exprimatur.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.li.nu.28 110
pęna qua punitur epi ſeu habens inſtituere, malitioſè nō inſtituens præſentatum, quanam ſit.in 23.art.8.q.prin.2.par.2.li.nu.1 192
pęna qua puniendus ſit clericus dans pecuniam, ut ad beneficium promoueatur.in 3.art.9.q.prin.2.par.2.li.nu.4.& 7 194
pęna appoſita legatis factis eccleſia iam dotatæ, quod reuertatur ad vſus prophanos, non ſeruatis pactis, valet & tenet. Secus, ſi dicta pęna adiiceatur doti eccleſiæ.in 4.ar.9.q.pria.1.par.1.li.nu.3 95
pęna appoſita in vno ex correlatiuis, uidetur appoſita & in altero ubi concurrit eadem ratio.in 3.ar.5.q.prin.2.par.1.li.nu.1 153
pęna appoſitio non ſeruata conditione, quod bona transferantur in ſimilem vel maiorem cauſam piam, facta à fundatore, conſtructore, aut dotatore eccleſiæ, non admittenda.in 1.artic.9.q.prin.1.par.1. lib.num.44 81
pęnam non meretur faciens quid lege permittente.in 3.ar.10. q.prin. 1.par.2.lib.num.20 106
pęna, quibus afficiuntur promouentes indignum.in 3.art.3 q.prin.3. par.2.lib.nu.3 221
pęnæ ſemper reſtringendæ ſunt.in 18.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.8.94.

Pœna reſtringenda.in 28.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.3 101
Pœnitentiæ ſunt arbitrariæ.in 3.art.2.q.prin.3.par.2.li.nu.3 215
In pœnalibus non ſit extenſio.in tractat. Roch.de Cur.nu.71 83
Penſio non datur in titulum.in 17.articul.7.q.principal.1.par.2.lib. nume 10 5 66
Penſio quid ſit.in 1.lib.trac.do.Io.Nic.Delph.nu.61 82
Penſio quotuplex ſit.ibi.nu.63 eod.
Penſio vnde dicatur.ibid.nu.62 eo.
Penſio an ſit beneficium.ibi.nu.60.& nu.74 82
Penſio an transferri poſſit in aliam perſonam.ibi.nu.81 84
Penſio an ſit diminuenda fructib.beneficij diminutis.ibi.nu.84 eo.
Penſio an ſit diminuenda charitatiuo munere ſuperueniente. ibidem numero 86 eo.
Penſio an ſola voluntate remittatur.ibi.nu.77 83
Penſio an vacet beneficio vacante per delictum.ibi.nu.75.76 eo.
Penſio hoſpitale & præſtimonium an cum beneficio permutentur.in 2. lib.trac.do.Io.Nic.Delph.nu.160 89
Penſio ſuper quo ſit cōſtitnenda.in 1.li.tra.do.Io.Nic.Delp.n.73.83
Penſiones in conſtitutione quæ requirantur.ibi.nu.69.& ſequ. vſque ad num.73 eod.
penſionem Papa imponere poteſt ex libito ſuæ voluntatis.ibi.n.67 eo.
penſione in conſtituenda quid requiratur.ibi.nu.64.65.67. 82
penſione ſuper duobus beneficijs conſtituta an extincta ſuper vno, extinguatur ſuper alio.ibi.nu.91 85
penſionum conſtituendarum modus & ratio.ibi.nu.95 eo.
penſionarius impetrans beneficium,an debeat facere mentionem penſionis.ibi.nu.79.80 84
perditum quid dicatur.in 14 par.tra.Pau.de Cita.nu.4 80
peregrinus præſentari non poteſt.in ſecund.libr.tract.Io. Nico.Delph. numero 197 91
periurus an præſentari poſſit,vel eligi.diſting.in 15.art.9.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 92
periurus priuandus eſt beneficio eccleſiaſtico. Et an ſit priuatus ipſo iure.num.3 eo.
periurus dupliciter dicitur.in 15.art.nona q.principal. 1.par.2.libr. numero 5 eod.
periuro collatio facta,ipſo iure nulla eſt.Et quid ita.in 15.artic.9.q. prin.1.par.2.lib.num.4 eo.
periurium non infamat,niſi appoſitum in contractu.in 15.ar.9.q.prin. 1.par.2.lib.num.7 eo.
perſonatus quid ſit.in 1.lib.trac.Io.Nic.Delph.nu.52 82
perſona coniuncta admittitur pro coniunctis,vbicunq; agitur de modico præiudicio,in cauſis etiam requirentib.ſpeciale mandatum.in 17. art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.10 56
perſona eadem præſentanda eſt ab eo,qui præſentare poteſt iure collegij,& iure ſingulari.in 10.art.2.q.prin 2.par.2.lib.nu.3 147
perſonæ,quæ poſſunt eſſe in iudicio petendæ inſtitutionis pro alio.in 4. art.8.q.prin.2.par.2.lib.num.4 188
perſonarum acceptio non eſt apud Deum nec eccleſiam.in tra. Roc.de Cur.num.46 46
perſonarum acceptio,nulla eſt in eccleſia Dei.in 9.art.5.q.prin.3.par. 2 lib.num.1 227
peregrinis ſunt præferendi,qui ſunt de propria eccleſia,in beneficio.in 4.art.5.q.prin.3.par.2.lib.num.5 226
peremptorium,vnde & cur ſic dictum.in 26.artic.6.q.prin.2.par.2. lib.num.3 175
peremptorium in ſe duo capita habet.ibi.nu.5 eod.
peremptorij appoſitio,an et quando debeat apponi in citatione de qua in c.fi.de elect.lib.6.ibi.nu.1 174
permiſſum cenſetur, quod reperitur prohibitum in materia maxime permiſſiua.in 1.art.4.q.prin.1.par.2. lib.nu.6 31
permiſſum cenſetur,quod non eſt prohibitum.in 1.art.7.q.prin. 1. par. 2.lib.num. 2 60
permutatio beneficij patronati Neapoli ſit de conſenſu patronorum.in 6.art.6.q.prin.1.par.2.lib.num.14 46
permutatio beneficij patronati facta ſine conſenſu patroni, an quoquo modo validari poſſit.ibi.nu.46 48
permutatio beneficij patronati facta patronis vocatis,& non comparentibus,non eſt nulla,ſed annullanda ipſis contradicentibus infra terminum.ibi.nu.43 eo.
permutatio facta alijs,quam permutare volentib.nulla eſt, niſi legitime facta ſit.in 6 art.6.q.prin.1.par.1.lib.nu.13 45
permutatio facta de beneficijs non collegiatis,patronorum eccleſiaſticorum,auctoritate prælati,etiam ſine conſenſu dictorum patronorum valet. Et quid ita.Et quid in patronis ſæcularib.habentib. ius patronatus ex priuilegio vel præſcriptione completa contra aliam eccleſiam.in 6.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.35 47
permutatio facta beneficij.patronati patronorum ſæcularis, vel mixtum ex tribus cauſis fundationum,& auctoritate legati,non valet ſine eorum conſenſu.ibi.nu.36 48
permutatio facta beneficij patro.auctoritate epiſcopi,ſine conſenſu pat. propter neceſſitatem vel vtilitatem eccleſiæ, an & quando valeat. ibid.num.37.& 38 48
permutatio beneficij facta ſine conſenſu patronorum propter permutātium vtilitatem vel neceſſitatem,auctoritate epiſcopi non valet.ibidem num.39 eo.
permutatio eccleſiæ patronatæ facta ſine patroni conſenſu,auctoritate epiſcopi ad ſui libitum,an & quando valeat.ibi.nu.40 eo.
permutatio facta de eccleſia patronata,an ſit ipſo iure nulla,vel annullanda.in 6.art.6.q.prin.2.par.2.li.nu.33 47
permutatio facta de eccleſia collegiata per legatum cum conſenſu illorum,ad quos electio ſpectat, vel collatio,non valet. Et idem iudicium de dignitatibus exiſtentibus in eccleſiis cathedralib.& collegiati. in 6.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.34 47
permutatio facta de eccleſiis,patronatis,ſine conſenſu patroni, an ſit ipſo iure nulla.in 12.art.9 q.prin.3.par.2.li.nu.2 241
permutatione annullata ob defectum conſenſus patroni,an patronatus poſſit alium præſentare,vel primi beneficiati redibunt ad ſuum beneficium.in 6.art.6.q.prin.2.par.1.lib.nu.49 49
permutatione annullata ob non conſenſum patroni propter culpam ordinarij,primi beneficiati redeunt ad ſua beneficia,ſecus ſi culpa ipſius beneficiati, vel vtriuſque.ibi.nu. 50 eo.
permutatione annullata,quia patroni fuerunt ſpreti ob nullius culpā, primi beneficiati ad ſua beneficia redeunt.ibi.nu.53 eo.
permutationes odioſæ ſunt.in 6.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.12 45
permutationes factæ in curia de eccleſiis patronatis ſine expreſſione iuris patronatus laicorum,in caſibus,in quibus huiuſmodi permutationes factæ conſenſibus patronorum,ſunt nullæ,& illæ erunt nullæ in caſibus,in quibus ſunt annullandæ,& illæ erunt annullandæ.in 12. art.9.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 241
permutationibus recte prouidetur per adictum in 6.arti.6.q.princ.1. par.2.lib.num.64 50
permutantes beneficia,qualiter intelligantur eſſe ſine culpa.in 6.ar.6. q.prin.1.par.2.lib.nu.56 49
perpetuata iuriſdictione communi a iudice delegato cenſebitur perpetuata per collegam per mixturā.in 6.ar.1.q.prin.1.par.1.li.n.9.7
perſpicatius expeditur quod fit à multis quam à paucioribus.in 12. art. 1.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 10
pertinere,verb.latiſſime patet.in 9.art.2.q.prin.3.li.nu.11 10
pertinere verb.latiſſime accipiendum. in 6.art.6.q.prin.2.par.2.lib. numero 1 167
petitio facta a patrono,vel non patrono,quid importet.Et ſunt quinq. differentiæ,an fiat a patrono vel non quæ parent per in 11.arti.1.q. prin.1.par.2.lib.nu.2 4
petitio ſeu ius petendi,an & quando competat compatrono.in 11.art, 1.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 4
petitio.an,quæ,& quando præſupponat præſentationem.ibi.nu.2. eo.
petitio talis qualis pro inſtitutione puta,ſi quis dicat peto,nec inſtitui, ad præſentationem de me factam per tales patronos valet.in 7.art. 8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 188
petere videtur quis in dubio omne id, ad quod petitio extendi poteſt in 7.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 eod.
petitio ſimplex poteſt cadere in laicum ſiue populum, ſiue populum nō non patronum.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.21 98
petitionis ius an poſſit præſcriptione haberi.in 8.art.10.q.prin.1.par. 1.lib.num.2 103
petri ſucceſſor in pontificatu fuit Linus.de in Cletus,proxime Clemēs. in 21.art.6.q.princ.1.par.2.lib.nu.4 98
pignus cōſtitui nō pōt in re aliena.ī 2.ar.2.q.prin.3.par.2.li.n.16.212
pignus in quibus conſiſtat & in quibus non.in tracta.Roch.de Cur.numero 61 42
pignora ſunt ſoluto debito reſtituenda.in 6.par.tracta. Pau.de Citad. numero 68 67
piſcari in flumine publico an liceat. in 1.par. tractat. Paul. de Cit.numero 39 48
piorum locorum ordinatio,ad epiſcopum ſpectat de iure communi.in 3. art.2.q.prin. 3.par.2.lib.nu.3 206
plebania quæ dicatur.in 5.art.11.q.prin.3.par.1.lib.nu 2 105

Ple-

Plebei vox eſt minoris autoritatis quam nobilis. in tracta. Roch. de Cur. num. 92 15

pluralis locutio duorum numero eſt contenta. in tra c. Roch. de Cur. numero 35 9

plus qui poteſt, poteſt & minus. in 3. art. 8. quaeſt. princip. 1. par. 2. lib. numero 4 84

plura ubi requiruntur ad formalem eſſentiam, eſſentiam actus deficiente, vno actus corruit. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 7 22

plura quando ſunt de eſſentia ſeu ſubſtantia alicuius actus, imo deficiente, corruit ille actus. in 12. ar. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5 170

pollicitatio de iure ciuili non producit actionem ſecus de iure canonico. Adda quod etiam de iure ciuili: ut per Bar. in l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. & doc. in rub. ff. de verb. obl. in 4. art. 4. q. prin. 1. par. 1. li. num. 2 29

ponere, verb. quid importet. in 13. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. 1 209

pontificis ſolum eſt, dare in commendam. in 19. artic. 1. quaeſt. princ. 1. par. 2. lib. num. 3 4

populus unde & quo nomine habeat rectoris praeſentationem in eccleſia parrochia. in 19. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 14 70

populus licet dicatur idem quo ad nomen non tamen eſt idem quo ad ſubſtantiam. in 3. par. trac. Paul. de Citad. nu. 12 58

populus & parrochiani alicuius eccleſiae non habent ius in ea, ea nomine, quod parrochiani, niſi eam conſtruxerint, fundauerint, ſeu dotauerint, de ſuo, accedente epiſcopi conſenſu, ratione communitatis, & non ſingulorum, eleemoſynaliter, ut benefactoris. in 5. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. num. 1. & 4 73

populus non poteſt praeſentare rectorem in ſua eccleſia, niſi alioqui ſit patronus. ibi. nu. 2. & 3 eo.

populus vel plebs, ſi reperiatur in quaſi poſſeſſ. iuriſpatronatus, & praeſentandi, atque de alio patrono non appareat, praeſumitur populus vel plebs ipſam eccleſiam conſtruxiſſe. ibidem. nu. 5 eo.

populus vel plebs ſi praeſcriptione iuſpatronatus ſibi dicat quaeſitum, an debeat admitti. nu. 6 eo.

portio aſſignari debet praeſentata per religioſas, vel per epiſcopum in caſu deuolutionis. Et qua, & qualis debeat. in 15. art. 10. q. prin. 3. par. 3. lib. nu. 1. 249

portio, de qua in clem. 1. de iure patr. in quibus rebus aſſignari debeat. Et quanto tempore facienda ſit dicta ſolutio. in 14. art. 10. q. prin. 3. par. 2. li. num. 1 eo.

portionis moderator, nec metu, nec praemio moueri debet. ibi. nu. 3. eo.

poſſe patronorum accumulandi impeditur propter litis pendentiam in tract. Roch. de Cur. nu. 53 11

in poſſeſſorio obtinet ille qui vltimo loco praeſentauit. ibi. nu. 40 21

poſſeſſor bonae fidei, & poſſeſſor malae fidei, ſi incurrant in praeſentando, vter praeferatur. in 8. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. & 2 19

poſſeſſor bonae vel malae fidei quis dicatur. in 2. art. 3. art. 9. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 4 15

poſſeſſor malae fidei & proprietarius ſi concurrant, an & vtra praeſentationem teneat. in 19. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 4 27

poſſeſſor malae fidei nullum fructum debet conſequi. in 7. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 20

poſſeſſor violentus, vel inuaſor, an poſſit praeſentare, & eius praeſentatio admitti. diſting. in 3. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 17

poſſeſſor vltimus praefertur illi, qui erat in poſſeſſione in pluribus anterioribus quaſi poſſeſſionib. in 21. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 5. 28

poſſeſſor malae fidei praeſentare poteſt. in 6. par. tracta. Paul. de Citad numero 66 67

poſſeſſor malae fidei quis dicatur. ibi. nu. 13 63

poſſeſſor malae fidei non facit fructus ſuos. in tra. Roc. de Cur. nu. 50. 22

poſſeſſor nouus quando praeſumatur eſſe in mala fide. in tract. Roch. de Cur. num. 41 21

poſſeſſio antiqua habetur pro titulo. ibi. nu. 83 44

poſſeſſio iunior praeſumitur clandeſtina. ibi. nu. 41 21

in poſſeſſione rei exiſtens pōt colligere fructus lite pēdēte. ibi. n. 53. 22

poſſeſſor vel quaſi bonae fidei iuſpatronatus an poſſit praeſentare mota ſibi lite ſuper ipſa iure patronati vel praeſentandi in eccleſia vacante, & an inſtitutio debeat ſequi. in 4. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. 17

poſſeſſoribus duobus exiſtentibus, altero bonae, altero malae fidei, ſi alter vnum, alter alterum praeſentauit. & praeſentatus à malae fidei poſſeſſoribus fuit ab ipſo inſtitutus, coſtito de mala fide, inſtitutus remoueri debet. in 5. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3. 19

poſſeſſoribus pluribus honoratis ſi offerendus eſt libellus omnibus exiſtentibus laicis excepto vno qui eſt clericus iudicium debet agitari coram iudice ſeculari. 7. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 7

Poſſeſſio abſorbetur a proprietate. in 9. art. 3. quaeſtio. princ. 1. par. 2. lib. num. 2. 20

Poſſeſſio acquiſita ex prouentu eccleſiae eſt. Et idem iudicandum de iure pat. in 7. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 74

Poſſeſſio nihil habet commune cum proprietate. in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 6 174

Poſſeſſio malae fidei ſecundum canones non praeſcribit. in 5. art. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 7 98

Poſſeſſio alia patris, alia filij. in 22. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 28

Poſſeſſio bonorum beneficij, an tranſeat in inſtitutum per ſolam inueſtituram, vel acquiſitionem poſſeſſionis beneficij, ſine traditione & apprehenſione rerum. in 9. art. 11. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 252

Poſſeſſio corporalis transfertur per inueſtituram, niſi conſuetudo aliud habeat in 6. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 eo.

poſſeſſio corporalis transfertur per inueſtituram, ſi ipſe ſit in praeſentia beneficij, & nullus eſt in poſſeſſione illius. ibi. nu. 3 eo.

poſſeſſio exigendi penſionem non amittitur, licet amiſerim ex cauſa illam petere. in 16. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 24

poſſeſſio eligendi non amittitur ex non electione ſpectante ad aliquem vt canonicum. Secus in re ſingulari. ibid. nu. 4. & 15 eod.

poſſeſſio iunior clandeſtina praeſumitur. in 21. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 4 28

poſſeſſio vbi apparet antiquior, nouus poſſeſſor in mala fide praeſumitur. ibid. num. 5 eod.

poſſeſſio iuris eligendi, quomodo amittatur. Quo item poſſeſſio iuris praeſentandi. num. 12 25

poſſeſſio iuris eligendi amittitur per non eligentes, quando electio ſpectat ad plures, non vt canonicos, ſed ex diuerſis iuribus patroni utentes uno iure, excludunt vtentes alio iure. ibi. nu. 12 eod.

poſſeſſio iuris p̄ſentandi non amittitur ex non praeſentatione cum alijs, quando illud ius ſpectat ad aliquem vt de collegio. in 16. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 6 eo.

poſſeſſio litigioſa non ſufficit ad hoc vt quis interim fructibus vtatur. in 4. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 17

poſſeſſio non amittitur ſine animo. in 16. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. libr. numero 3 24

poſſeſſio non facit fructus naturales ſuos. in 1. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 15

poſſeſſio tanti temporis, cuius initij memoria non extat, inducit titulum ſufficientem ad praeſcribendum etiam contra ius commune. Et quomodo id accipiendum. in 12. art. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 209

poſſeſſionis corporalis traditio & inductio pertinet ad officium Archidiaconi. in 15. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 253

poſſeſſionis ſeu iurium incorporalium acquiſitio quae requirat. Remiſſ. in 10. art. 3. q. prin. 5. par. 2. lib. nu. 2 21

poſſeſſionis traditio ſeu apprehenſio requiratur in temporalibus. Secus in ſpiritualibus. in 6. art. 11. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 252

poſſeſſionem acquirere etiam eum, qui ſit in mala fide, quomodo ſit accipiendum. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 12 23

poſſeſſionem alterius occupans, tenetur ad reſtitutionem fructuum omnium. in 1. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 15

poſſeſſionem ſeu proprietatem rerum eccleſiaſticarum quis habeat. in 9. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 252

Ad poſſeſſionem quaſi acquirendum iuriſpatronatus uel praeſentandi, multi requiruntur. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 12 23

In poſſeſſionem miſſus autoritate iudicis, praeſumitur in bona fide, modo iudex iuris ordine ſeruato hoc fecerit. in 2. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 6 16

poſſeſſionem probare debet, qui allegat ſe ſpoliatum. in 2. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 5 28

poſſeſſione pelli quis non debet ſine iudicio. in 7. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 20

In poſſeſſione ſua tenendus eſt etiam praedo. in 2. art. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 3 15

In poſſeſſione qui eſt, poteſt fructus colligere. in 4. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 2 18

In poſſeſſione ſua quiſque tenendus eſt, uel etiam praedo. in 3. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 17

In poſſeſſorio ſufficit probari, licet narrauerim ſuper petitorio & poſſeſſorio, niſi aduerſarius probaret melius in petitorio in 6. arti. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2. & 5 198

poſtulatio non eſt ius acquiſitum. in tra. Roc. de Cur. nu. 32 10

poſſidere, eſt ſenſu ſentire ſe poſſidere. in 24. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 4 29

Poſtulatio, quotuplex, & quid ſignificet. in 12. art. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 5
Poſſidere iuſte intelligitur, qui autore prætore poſſidet. Et quomodo intelligatur. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 11 80
Poſſideri vel quaſi nihil poteſt, niſi certus ſit locus. in 24. art 3. q. prin. 1. par. 2 lib. num. 4 19
Poſſidens iure reluctante, præſumitur in mala fide. in 2. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. num. 7 16
Poſtulare quid ſit. in 6. par. tract. Pau. de Citad. nu. 85 68
Poſtulatio in qua differat à præſentatione. in 6. par. tract. Pau. de Citad. num. 87 eo.
Poſtulatio, quotuplex ſit. in 3 art. 6. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 166
Poſtulatio et electio in quibus differant. Et in quibus conueniant. in 12. art. 1. q. prin 1. par. 2. li. nu. 4 5
Poſtulatio & nominatio probantur litteris ſigillatis epiſcopi, illas admittentis & confirmantis. in 7. ar. 10. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 8. 199
Poſtulatio nullo modo patrono competit. in 12. ar. 1. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 5 5
Poſtulatio non cadit in laicum. in 5. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 18. 93
Poſſe, verbum, neceſſitatem non ſignificat. in 36 ar. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 11 145
Poteſt, & debet, differunt. in 1. ar. 2. q. prin. 3. li. nu. 4 7
poteſtas conferendi beneficia, cuipiam conceſſa an intelligatur etiam conceſſa præſentandi, in 4. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 31
poteſtas data præſentandi, non includit poteſtatem conferendi. ibidem. numero 7 eo.
poteſtas defuncti deuoluitur ad illum à quo eam habuit. in 9. art. 2. q. prin. 1. par. 1. li. num. 7 16
poteſtas libera à lege tanquam conceſſa, non poteſt per hominem tolli. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 19 79
poteſtas limitata competens alicui, ſublati limitatione, facto remanet libera. in 11. at. 7 q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 235
poteſtas vel patria, vel tutoria, vel curatoria nihil poteſt in ſpirituale. in 9. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 9
poteſtatem dans alicui actum faciendi, non priuatur illa poteſtate. in 6. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 33
poteſtatem diſponendi de rebus ſuis nemo poteſt ſibi adimere. in 13. artic. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 35
poteſtatem habens conuocandi conſilium vel vniuerſitatem priuilegio vel conſuetudine, poteſt illud facere, non tamen iuris terminum abbreuiare . . nu. 4. in 19. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 146
præbenda poteſt eſſe ſacerdotalis tribus modis. in 27. ar. 7. q. princip. 1. par. 2. lib. num. 7 78
præbenda quomodo ſacerdotalis eſſe dignoſcatur. in 27. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10 eo.
præbenda vna duobus conferri non poteſt, vt illa vtantur annis alterius. in 17. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10 67
præda & poſſeſſor malæ fidei, eſt reſtituendus, niſi conſtet in iudicio de furto, rapina, & bona fide. in 10. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 7 21
præbenda vna poteſt diuidi in duas. in 3. par. tracta. Paul. de Citad. numero 5 49
præbenda permutatio ſine patroni conſenſu non eſt facienda. in 6. part. tracta. Paul. de Citad. nu. 101. 102 69
præbendæ quæ ſunt de iurepatronatus, non poſſunt diminui. ſine epiſcopi conſenſu, vel hæredis. in 7. ar. 6. q. prin. 3. li. nu. 5 27
præbendæ ſacerdotales non ſacerdoti conferri nequeunt. in 27. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. li. num. 9 78
præbendam erigens an efficiatur patronus. in tracta. Roch. de Cur. numero 30 36
præbendas titulares, et alia beneficia, iure communi eadem ratione dimentienda eſſe. in 24. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 8 75
prælatus inferior & ordinarius an poſſint conuenire, quod alterius vicibus præſentent. in 6. ar. 4. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 158
prælatus alicuius eccleſiæ rector, vel alter, de reditibus & cenſu ipſius eccleſiæ fundauit aliam eccleſiam. capellam, vel altare, quis erit patronus. in 7. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1. & 2 73
prælatus committit ſacrilegium & grauiſſimum crimen, ſibi acquirendo vel conſanguineis, ex prouentibus eccleſiæ. in 7. ar. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 11 74
prælatus conſtruens vel dotans eccleſiam de facultatibus eccleſiæ ſuæ, iuſpatronatus ſibi nec ſuis quærit, ſed eccleſiæ. in 7. art. 8. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 2 75
Prælatus plus iuris habet in conceſſione, quam in præſentatione patronus. in 2. ar. 8. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 236
prælatus de bonis eccleſiæ viuere debet, reliqua in vſus pauperum elargiori. in 1. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 25 53
prælatus quicquid acquirit ex prouentu eccleſiæ proprio vel alieno iure, eccleſiæ cedit, non ipſi, aut ſuis. in 7. ar. 8. q. princip. 1. par. 1. lib. numera 7. & 10 74
prælatus quicquid quærit, præſumitur quærere ex bonis eccleſiæ, niſi habeat patrimonium, non ſecus quam parta per vxorem, iudicantur de bonis mariti parta. & nu. ſeq. in 7. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 13 eo.
prælatus ſolus delinquendo ſine collegio, non nocet eccleſiæ. Limit. in 6. art. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 154
prælatus ſi nolit hærede vaſalli uel emphyteote defuncti renouationem facere illius res quam habebat ab eccleſia, defunctus poteſt adire ſuperiorem prælati. in 20. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 121
prælatus poteſt reddere conditionem eccleſiæ deteriorem, in acquirendis. in 9. ar. 2. q. prin. 3. li. nu. 6 9
prælatus poteſt terras ſteriles alienare ſine ſolemnitate. in 9. artic. 2. q. prin. 3. li. nu. 18 10
prælatus præiudicare non poteſt eccleſiæ expreſſe repudiando poteſt tamen repudiare negligendo. in 9. ar. 2. q. prin. 3. li. nu. 21 10
prælatus ſolus uel rector non poteſt alienare rem eccleſiæ. in 9. arti. 2. q. prin. 3. li. nu. 4 9
prælatus eligitur in eccleſia collegiata. in tract. Roc. de Cur. nu. 31. 35
prælatus fundans capellam in eccleſia an acquirat ſibi ius in ea. in 3. par. tract. Pau. de Citad. nu. 81 53
prælatum eligere an poſſit patronus. in tract. Roch. de Cur. nu. 3 24
prælati electio compromitti poteſt, non tamen in laicum. in 7. arti. 3. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 151
prælati & capituli delictum, nocet eccleſiæ. in 4. art. 5. q. prin. 2. par 1. lib. num. 1 154
prælati prædeceſſoris vitium non nocet ſucceſſori in præſcriptione. Secus in hærede. Et quid ita. in 11. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 4 114
prælatus conferendi poteſtatem habens, poteſt conferre beneficium ſuis conſanguineis, dummodo ſint idonei. in 2. ar. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. numero 14 88
prælato mortuo, uacat poſſeſſio prælaturæ, non poſſeſſio bonorum eccleſiæ quia eccleſia poſſidet, in 9. ar. 11. q. prin. 4. par. 2. li. nu. 3 252
prælati debent à ſuis conuiuijs arcere turpes. in 26. art. 5. q. princip. 1. par. 3. lib. num. 6 101
prælati. de quibus in cle. 1. hoc tit. an debeant ipſi eſſe religioſi, au vero vicarij. in 12. art. 10. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 249
prælati uel clerici an rationem reddere debeant ſuis ſuperioribus. in 5. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 3 8
presbyter, vnde dicatur. in 28. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 79
presbyter dilapidans ſeu inhoneſtate viuens, criminaliter non poteſt accuſari nec per patronum, nec per alium laicum. in 4. art. 2. q. prin. 3. lib. num. 1 7
presbyter poteſtatem habet abſoluendi in habitu, non tamen actu, niſi quã ſibi cõceditur à ſuperiore. in 1. ar. 6: q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2. 43
presbyterum dilapidantem poteſt quilibet de plebe accuſare. in 2. ar. 2. q. prin. 3. lib. nu. 2 7
presbyteri non debent præbere ius proceſſionis fœminis, niſi forte ſint illuſtres. in 2. ar. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 6. & 48 61
presbyteri temporalis poſitio & depoſitio ad quem ſpectet. in 2. artic. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 23 90
præſcriptio an & quando locum habeat contra eccleſiam. in 9. ar. 2. q. prin. 3. lib. num. 21 10
præſcriptio temporis iure communi ſtatuto contra laicum habentem rem communem indiuiduam cum eccleſia non currit, ſed propter eccleſiã conſeruatur etiã ius laici. in 6. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. li. n. 2 6
præſcriptio ad futura non extenditur. in 3. ar. 9. q. princ. 1. part. 1. lib. numero 33 94
præſcriptio legitima quæ dicatur. 11. art. 1. q prin. 2. par. 1. li. nu. 2. 114
præſcriptio non eſt originalis cauſa iuriſpatro. in 2. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 3 54
præſcriptio non habet locum contra priuilegium. in 5. ar. 10. q. princ. 1. par. 1 lib. num. 25 99
præſcriptio quæ currit contra eccleſiam, intelligitur 40. in 11. art. 1. q. prin. 2. part. 1. lib. nu. 2 114
præſcriptio quæ requirat ad ſui ualiditatem. in 5. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 30 100
præſcriptio tanquam odioſa, ad ſuos terminos reſtringenda eſt in 3. artic. 11. q. prin. 2. par. 1. li. num. 1 174
præſcriptio non extenditur de re ad rem, de perſona ad perſonam neque de loco ad locum. ibi. nu. 2 eo.

Præ

Præſcriptio eſt ſtricti iuris.ibid.nu.4 eod.
Præſcriptio tanti temporis,cuius initij memoria non extat, habet vim priuilegij.in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.32 94
Præſcriptio tanti temporis,cuius initij memoria non extat,habet vim tituli & priuilegij.in 2.art.11.q.princ.2.par.1.li.nu.4 174
Præſcriptio tanti temporis,cuius initij memoria non extat,habet vim tituli et priuilegij quando datur capacitas in exercente.& nu.34. in 3.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.23 92
Præſcriptio ubi cauſatur ex ſola negligentia non petentis,currit etiam cum mala fide.in 11.art.1.q.prin.1.par.1.li.nu.5 114
Præſcriptio quæ currat ſine titulo.ibid.nu.7 eod.
præſcriptio iuſpatronatus non currit contra Papam vel eius legatum. ibid.num.9 eod.
præſcriptionis & conſuetudinis differentia.in 1.lib.tracta. Io.Nico. Delph.nu.19.10.21 81
præſcriptione an quæratur iuſpatronatus.in 3.par.tracta. Paul.de Citad.num.3 58
præſcriptione non acquiruntur ſeruitutes non habentes cauſam continuam,ſed tantum ſpatio temporis, de cuius initij memoria non extat.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.40 101
præſcribere poteſt vnus iuſpatronatus in aliqua eccleſia,quod alter habet,nec requiritur ſuperioris conſenſus in huiuſmodi translatione. in 20.art.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 139
præſcribere non poteſt quilibet,etiam clericus , pertinentia ad epiſcopum ratione ordinis,abſq; eo,quod ſit epiſcopus.in 5.articu. 10.q. prin.1.par.1.lib.nu.38 101
præſcribens bonorum vniuerſitatem,an & quando præſcribat iuſpatronatus,vel præſentandi in illa eccleſia in illa ciuitate exiſtente diſtinc. nu.2.in 6.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 103
præſcribens in aliena parrochia contra ius commune decimas antiquas non intelligitur præſcribere nouas,neque vnius prædij.in 3.art.11. q.prin.2.par.1.lib.nu.3 174
præſcribens iuſpatronatus debet eſſe in bona fide.in 5.art.11.q.princ.2. par.1.lib.nu.3 176
præſcribens vniuerſitatem bonorum, cui & quando præſcribat iuſpatronatus eis annexum.in 2.art.11.q.prin.2.par.1.li.nu.1.3.& 4.174
Quæ præſcribuntur vniuerſaliter , dicuntur inducta ex conſuetudine præſcripta,potius,quam mera præſcriptione.in 3.art.9.q. princ.1. par.1.lib.num.31 94
præſcribi de iure non poteſt,quod non poteſt poſſideri.in 2.artic.11.q. prin.2.par.1.lib.nu.2 174
præſcribi non præſumitur quod cum peccato poſſidetur.in 3.par.trac. Paul.de Citad.nu.18 59
præſcribi poſſunt res vniuerſæ ſpatio 30.aut 40.annorum.in 3.par.tracta.Pau. de Citad.nu.6 58
prærogatiua maiori quis fungatur præſentans an præſentatus. in trac. Roch.de Cur.nu.83 14
pñs,quis pprie dicatur.in 11.ar.11.q.prin.1.par.2.li.n.3.& 5.111
præſentia habentis inſtituere de maiori neceſſitate requiritur , quam præſentantis & præſentari.Et quid ita.in 1.art.4.q.prin.2.par.2. lib.num.5 156
præſentia habentis conſentire,vel conſilium dare,an requiratur in præſentatione facienda ex forma mandati cum conſilio uel conſenſu alicuius.in 11.art.4.q.prin.2.par.2.li.nu.1.4.& 5 158
præſentatio acquiritur per Præſentationem præſertim, vnicam ſi inſtitutio ordinarij ſequuta fuerit.in 17.ar.3.q.prin.1.par.2.li.n.5.26
præſentatio admiſſa per diœceſanum contra diſpoſitionem clement. de iure patro.tenet.in 4.art.10.q.prin.3.par.2.li.nu.1 248
præſentatió alternatiua an a patrono laico & clerico fieri poſſit. in 8. art.3.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 152
præſentatio alternatiua per patronos laicos fieri poteſt.Et quid in patronis clericis.ibid.nu.4 153
præſentatio alternatiue fieri poteſt.in 6.par.tra.Pau.de Cit.nu.80.67
præſentatio an admittatur in eccleſia vacatura.in 19.art.6.q.princ. 1.par.2.lib.nu.1 57
præſentatio an compromitti poſſit per maiorem partem patronorum , minori parte, vel eorum vno contra dicente & nu.10.in 17.art.2. q.prin.2.par.2.lib.nu.1 145
præſentatio an de neceſſitate debeat fieri coram habente,inſtituere.in 1.art.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 156
præſentatio an includatur ſub illis verbis, conferre, eligere prouidere, & præſentare,in 22.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 59
præſentatio an in baſilica cadat.in 9.art.5.q.prin.1.par.2.li.n.2.42
præſentatio an fieri poſſit extra territorium habentis inſtituere.in 6. art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.1.& 3 137
præſentatio an poſſit fieri a patrono per nuntium.in 13.art.4.q.princ. 1.par.2.lib.nu.1.& 4 35
præſentatio an poſſit die feriato fieri.in 3.artic.2.q.prin.2.par.2.lib. numero 1 136
præſentatio an poſſit laicis,& præſertim parrochianis,non ex vi iuris patronat.ſeu vere præſentationis,ſed ex vi ſimplicis petitionis rectoris inſtituendi.in 3.art.8.q.prin.3.par.2.li.nu.2 237
præſentatio an poſſit fieri nondum tradito corpore rectoris mortui ſepultura eccleſiaſtica.in 1.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.2.& 4.136
præſentatio an poſſit fieri per inſtrumentum in abſentia ſuperioris,præſtato inſtrumēto ipſi ſuperiori.in 16.ar.3.q.prin.1.par.2.li.n.3.36
præſentatio an probetur per ſolam narrationem epiſcopi factam in literis inſtitutioni.in 4.art.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.1. 196
præſentatio an ſit donatio.in 3.ar.1.q prin.1.par.2.li.nu.1.4.& 7.1
præſentatio viam promiſſioni paret.ibid.nu.1 eod.
præſentatio an ſit ius.in 2.art.1.q.prin.1.par.2.li.nu.1.& 3 1
præſentatio an ſecundo poſſit prima non ceſſata.in 7.art.6.q.princ.1. par.2.lib.nu.1.& 3 51
præſentatio aliquando competit per viam ſimplicis petitionis.in tract. Roch.de Cur.nu.60 23
præſentatio an competat patrono ad beneficium vacans in curia Romana.ibid.num.56 eod.
præſentatio an dicatur facta ſi patronus dicat coram epiſcopo, eligo hunc,& peto eum inſtitui.ibid.nu.76 13
præſentatio an fieri poſſit à patrono abſente.in 6.par.trac.Pau. de Citad.num.56 66
præſentatio fieri non poteſt poſt litis conteſtationem.in tract.Roch. de Cur.num.35 21
præſentatio an poſſit fieri die feriata.in tra.Roc.de Cur.nu.66 13
præſentatio an fieri poſſit in eccleſia collegiata.in 6.par.trac. Pau. de Citad.num.104 69
præſentatio an fieri poſſit per loci poſſeſſorem.ibid.nu.94 68
præſentatio an fieri poſſit à patrono abſente. ibid.nu.56. 66
præſentatio fieri non poteſt poſt litis conteſtationem.in tract.Roc.de Cur.nu.53 12
præſentatio an poſſit fieri die feriata.ibid. nu.66 13
præſentatio an fieri poſſit in eccleſia collegiata.in 6.par.trac.Pau.de Citad.num.104 69
præſentatio an fieri poſſit per loci poſſeſſorem.ibid.nu.92 68
præſentatio an poſſit fieri lite pendente.in tra.Roc.de Cur.nu.52 22
præſentatio ſit ſoli Epiſcopo.ibid.nu.81 14
præſentatio an probetur per ſolam narrationem epiſcopi factam in literis.in trac.Roc.de Cur.nu.83 14
præſentatio an ſit ius.ibid.num.8 4
præſentatio an ſpectet ad ſingulares perſonas,an ad collegium.ibid.numero 93 15
præſentatio an valeat ſi dicatur per patronum præſento quem talis præſentabit.in 6.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.1.& 4 150
præſentatio beneficij patronati ſub conditione,ſi placeat domino,an ualeat.in 6.art.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.59 49
præſentatio,cauſa eſt ſpiritualis, vel ſaltim ſpiritualitati annexa.in 17. art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 36
præſentatio clerici ratione eccleſiæ habet vim electionis.in 5.art.3.q. prin.2.par.2.lib.nu.4 150
præſentatio conditionalis valet,dummodo illa conditio poſſit impleri intra tempus datum ad præſentandum.in 5.art.3.q.prin.2.par.2. lib.num.5 eod.
præſentatio conditionalis,inter a dubia, & obſcura valet, dummodo conditio purificetur,& dubietas verificetur,& obſcuritas clarificetur. intra tempus datum ad præſentandum. Quod locum habet tam in patrono laico,quam eccleſiaſtico.in 9.arti.4.q.prin.2.par.2.libr. num.3.4.& 5 154
præſentatio coram quo epiſcopo eſt facienda, cum eccleſia patronata ſit ſitu in confinibus duarum diœceſum.in 6.art.4.q.prin.2.par.2. lib.num.1.4.5.6.& 9 157
præſentatio coram quo fieri debeat.in tra.Roc.de Cur.nu.76 13
præſentatio cuius efficacia ſit.in 6.par.tra.Pau.de Cita.nu.52. 65
præſentatio dat ius ad rem non in re.in 3.art.1.q.prin.1.par.2.libr. numero 2 1
præſentatio de monacho vel alias religioſo profeſſo facta an & quando debeat eſſe facta in concordia, vel diſcordia.& nu.10.in 20.arti. 7.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 70
præſentatio dicitur donatio,ad inſtar collationis.in 5.artic.1.queſtion. princ.

principa.3.part.2.libr.numero 3 — 206
Præſentatio dicitur donatio.in 2.art.10.q.princ.1.par.2.li.nu.22. — 206
Præſetatio dicitur electio.in 3.ar.9.q.pria.2.part.2.lib.num.7 — 194
Præſentatio dicitur fructus induſtrialis.in 1.ar.3.q.princip.1.par.2.lib.num.4 — 15
Præſentatio digni facta à maiori parte præfertur in 6.par. tract. Pau. de Citad.nu.45.46 — 65
Præſentatio eſt fructus iuriſpatronatus.in tra.Roc.de Cur.nu.33 — 31
præſentatio eſt fructus iuriſpatronatus.ibi.nu.11 — 4
præſentatio eſt præambulum ad beneficium conſequendum.in trac.Roc. de Car.num.10 — 17
præſentatio eſt quædam donatio.ibi.nu.25 — 8
præſentatio & electio in quibus differant.ibi.nu.8 — 4
præſentatio in eccleſia collegiata quare non poſſit fieri ad prælaturam. ibid.num.4 — 24
præſentatio excommunicatione ſpernitur. in 6.par.tra.Pau.de Citad. numero 8 — 63
præſentatio,eſt actus extraordinarius.in 3.par.2.quæſt.princip.2.li. numero 2 — 136
præſentatio eſt actus legitimus.à lege dependens.in 2.art.2.q.princ.1. par.2.lib.nu.7 — 7
præſentatio eſt de illis actibus,qui non fere conceduntur ratio amicitiæ. in 11.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 — 22
præſentatio eſt facienda cum alicuius conſilio , an ſine illo , valent.in 13.ar.4.q.prin. 1.par.2.li.nu. 1 — 33
præſentatio eſt quidam gradus ad inſtitutionem obtinendam. in 3.artic.13.q.prin.1.par.2.li.nu.1 — 112
præſentatio eſt ſemper penes patronum,habitu,non autem acta, ibid. numero 1 — eo.
præſentatio eſt penes patronum acta tempore vacationis.ibi.nu.1 — eo.
præſentatio & electio in quibus conueniant.in 5.ar.3.q.prin. 1.part. 2.lib.num.5 — 3
præſentatio & electio in quibus conueniant.in 8.art.3.q.prin.2.part. 2.lib.num.1 — 252
præſentatio & electio,in quibus.Et quot differant, per diſcurſum in 5. art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.1.& ſeq. — 2
præſentatio facta ſit,ſicut facto appellatur.in 2.ar.3.q.prin. 2 par.2. lib.num.5 — 150
præſentatio facta à patrono excommunicato , ſequuta inſtitutione valeat.in 4.ar.3.q.prin.3.par.2.li.nu.1 — 221
præſentatio facta à poſſeſſ.re bona fidei,præualet facta à mala fidei poſſeſſore.in 2.art.3.q.pria.1.par.2.lib.nu.4 — 15
præſentatio facta à non patrono,et ſequuta inſtitutione, et poſtea facta, patrono.hæc tenet,illa irrita eſt. in 18.ar.3.q.pri.1.par.2.li.nu.1. — 26
præſentatio facta à nec poſſeſſore,nec patrono,licet ſequatur inſtitutio, non per hoc uidetur facta à poſſeſſore.in 12.art.3.q.prin. 1.par.2. lib.num.6 — 22
præſentatio facta à religioſo ſine ſuperioris licentia procuratore conſtituto, iuri valet.in 7.ar. 4.q.prin.1.par.2.li.nu.3 — 33
præſentatio facta abbate ſine conſenſu capituli,eſt ipſo iure nulla.in 12. art.1.q.prin.1.par. 2.li.nu.5 — 10
præſentatio facta coram exiſtente in quaſi poſſeſſione inſtituendi , tenet, quamuis non habeat verum ius inſtituendi. in 9.ar.4.q.prin.2. par.2.lib.num.2 — 158
præſentatio facta de aliquo,cognomine tacito, an valeat.in 4.art.3.q. prin.2.par.2.lib.nu. — 150
præſentatio facta per coniunctum patrono,ad hoc ut noceat, requiritur ratihabitio.in 17.ar.4.q.prin.1.par.2.li.nu.11 — 36
præſentatio facta per epiſcopum,in eccleſia iuſpatronatus habente , inſtitutionis vim habet.in 24.art.7.q.prin. 1.par.2.li.nu.15 — 76
præſentatio non habet locum in eccleſia collegiata.ibi.nu 17 — eo.
præſentatio facta per inſtrumentum in abſentia ſuperioris,ſi præſentatus intra quatuor menſes defert illud inſtrumentum ad ſuperiorem, & illud & ſeipſum coram eo præſentat, valet.in 3.ar.4.quæſt.prin. 2.par.2.li.num.1 — 151
præſentatio facta per literas,vt valeat, quæ acquirantur.in 16.art.3. q.prin.1.par.2.li.nu.2 — 36
præſentatio facta per motum,an valeat remiſſ. in 14.art.2.q.princ.3. par.2.li.nu.1 — 218
præſentatio facta per patronos clericos ſi non eſt perfecte facta , puta, abſente præſentato , quæ non tenet , an poſſit patronus clericos alterum præſentare.in 3.ar.7.q.prin.2.par.2.li.nu.1 — 178
præſentatio facta per perſonam eccleſiaſticam ratione eccleſiæ & non patrimonij, dicitur electio.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.7 — 2
præſentatio facta per verba, præſento vobis ſine adiectione præſentati, vel dicat, præſento talem, & non dicat, cui, an valeat. in 4.arti.3. q.pria.2.par.2.li.nu.1.& 5 — 150
præſentatio tres perſonas requirit.ibi.nu.1 — eo.
præſentatio facta per verba, volo præſtare, an valeat. Et nu.6.& 8. in 2.ar.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 149
præſentatione facta eccleſia vacante valet.in 6.part.tracta.Paul.de Cit. nu.97 — 68
præſentatio facta ab eo qui ſolam præſentandi poſſeſſionem habet valet. in 2.lib.tract.do. Io.Nic.Delph.nu.187 — 91
præſentatio facta à pluribus an valet.in tract.Roch.de.Cur.nu.90. — 14
præſentatio facta à maiori parte eorum ad quos pertinet, ſortitur effectum.ibi.num.92 — 15
præſentatio facta aliquo collegio, à maiori parte eiuſdem fieri debet. in 9.par.trac.Pau.de Citad.nu.48 — 65
præſentatio facta per capitulum an valeat vacante ſede.ibi.nu.58. — 66
præſentatio cum fuerit legitime facta, præſentatus inſtitui debet.in tra. Roch.de Cur.nu.80 — 14
præſentatio fundatoris eccleſiæ vel capellæ, quo caſu ſit inualida.in tra. Roch.de Cur.nu.33 — 40
præſentatio infra quantum tempus fieri debeat.in 6.par.tracta.Paul. de Citad.nu.34.35.36 — 64
præſentatio largo modo accipitur pro electione.in tract.Roch.de Cur. numero 76 — 13
præſentatio mala fide poſſidentis iuſpatronatus ſpernitur.in 6.par.tra. Paul.de Citad.nu.12 — 63
præſentatio minoris partis nihil operatur.in tract.Roc.de Cur.nu.5 — 3
præſentatio non eſt actus mere prophanus.in tracta. Roch. de Cur.numero 92 — 15
præſentatio omnium patronorum requirit vocationem.in 6.par.tract. Pau.de Citad.nu.49 — 65
præſentatio patroni clerici habet vim electionis.in trac.Roch.de Cur. numero 22 — 20
præſentatio patroni eccleſiaſtici quando habeat vim electionis. ibid. numero 34 — 9
præſentatio in eccleſia collegiata quare non poſſit fieri ad prælaturam. ibid.num. 4 — 24
præſentatio excommunicatione ſpernitur.in 6.par. tract. Paul. de Citad.num.8 — 63
præſentatio facta eccleſia vacante valet.ibi.nu.97 — 68
præſentatio facta ab eo qui ſolam præſentandi poſſeſſionem habet, valet in 1 di.trac.do.Io. Nic.Delph.nu.187 — 91
præſentatio facta à pluribus an valeat. in tract.Roc.de Cur.nu.90. — 14
præſentatio facta à maiori parte eorum ad quos pertinet, ſortitur effectum.ibi.num.92 — 15
præſentatio facta aliquo collegiato, à maiori parte eiuſdem fieri debet. in 6.par.tract.Paul.de Citad.nu.48 — 65
præſentatio facta per capitulum an valeat vacante ſede.ibi.nu.58. — 66
præſentatio aliquando competit per ſimplices petitionis.in tract.Roc. de Cur.num.60 — 23
præſentatio an competat patrono ad beneficium vacans in curia Romana.ibi.num. 56 — eo.
præſentatio an dicatur facta ſi patronus dicat coram epiſcopo , eligo hunc, & peto eum inſtitui ibi.nu.76 — 13
præſentatio fieri poteſt etiam poſt inſtitutionem, & quibus id caſibus. in 5.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 — 137
præſentatio fieri poteſt etiam nocte.in 3.art.2.quæſt.prin.2.par.2.lib. numero 1 — 137
præſentatio fieri poteſt per literas, epiſtolam, Et quomodo ea ſit facienda.in 2.art.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 156
præſentatio fieri poteſt à patrono tam laico, quam eccleſiaſtico, hoc modo, præſento quem ſatis præſentabis in 8.ar.3.q.prin. 2.par. 2.lib. numero 8 — 153
[præſe]ntatio fieri poteſt per literas , quibus ſi repugnetur, ſtabitur eis, [do]nec contrarium probetur. in 16.ar.4.q.pria.1.par.2.li.nu.4. — 36
præſentatio fieri poteſt quacunque diei hora, nec in ea requiritur celebratio miſſæ ſpiritus ſancti.in 2.ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu. 2. — 136
præſentatio fieri non poteſt niſi præſentato præſente.in 17.ar.2.q.princ. 2.par.2.lib.num.5 — 125
præſentatio facienda eſt ſolo epiſcopo.in 4.art.4.quæſt.prin. 2.part.2. lib. num.1 — 157
præſentatio ſed vacata facienda eſt coram Capitulo.ibi.nu.2 — eo.
præſentatio ſi facienda eſt per illos de vniuerſitate, & in ea admittatur pupilli ad præſentandum, an coram epo computentur in numero

I N D E X.

de 15.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 143
Præſentatio habet locum vbicunque adeſt vacatio.in 18.articu.6.q. prin.1.par.2.lib.nu.2 57
Præſentatio ibi, vbi vacatio.in 15.art.6.q.prin.1.par.2.li.nu.5 56
Præſentatio incerta & obſcura an valeat.in 9.art.3.q.prin.2.par.2. lib.num.2. 154
Præſentatio inchoamentum eſt inſtitutionis. in 17.arti.2.q.prin.3. par.2.lib.nu.1 218
Præſentatio in eccleſiis pertinentib.ad religioſos pleno iure coram epiſcopo, an coram ipſis religioſis ſit facienda, vel coram quo.in 10.articu.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 158
Præſentatio in quibus locis fieri poſſit.in 1.art.5.q.prin.1.par.2.lib. numero 1 38
Præſentatio in quibus caſibus poſſit iterum fieri.in 5.art.6.q.prin.1. par.2.lib.nu.1 44
Electio in quibus caſibus poſſit iterari.in 5.art.6.q.prin.2.par.2.lib. numero 2 60.
Præſentatio intra quantum tempus fieri debeat.in 1.arti.1.q.prin.2. par.2.lib.nu.1 114
Præſentatio, large dicitur electio.in 4.ar.1.q.prin.1.par.2.li.nu.11.2
Præſentatio large dicitur electio.in 12.art.6.q.prin.1.par.2.lib.numero 6.& 15 53
Præſentatio large dicitur electio.in 15.ar.7.q.prin.1.par.1.li.n.7.69
Præſentatione frui ius eſt.in 3.art.9.q.prin.2.par.1.li.nu.6 168
Præſentatio cadit in laicum.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.li.nu.20 98
Præſentatio competere poteſt laico ſeu populo vna ſimplici petitione. in 8.art.10.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 103
Præſentatio ius non acquirit.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.7 87
præſentatio vbi competit pluribus vt ſingulis, & non vt collegio, præfertur vox maioris partis, etiam comparatione minorum.in 27.ar. 1.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 127
Præſentatio vt ſpectet habitantibus, & non veris dominis dominorum, idem eſt modo non ſit verum iuſpatronatus natum ex præſumptione quòd parrochiani ſundauerint, conſtruxerint eccleſiam, & ideo præſentent.in 3.ar.8.q.prin.2.par.1.li.nu.1 166
Præſentatio locum habet in non collegiato beneficio, Secus.in 6.art.6. q.prin.1.par.2.lib.nu.3 45
præſentatio magis rationabiliter facta, præferenda eſt in inſtitutione. in 17.art.5.q.prin.3.par.2.lib.nu 6 230
præſentatio metu facta non valet, item nec electio.in 5.art.9.q.princ. 2.par.2.lib.nu.1 194.
præſentatio non eſt de ſubſtantia inſtitutionis.in 4.ar.8.q.prin.1.par. 2.lib.nu.3 84
præſentatio non habet locum in ſcabellis & banchis locatis.in eccleſia in 11.art.5.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 43
præſentatio non transfert ius in præſentatum, niſi tantum ad rem non in re.in 4.art.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 2
præſentatio non tribuit ius in beneficio, ſed ſolum viam aperit, nihilq; ſubſtantiale tribuit quantum ad titulum.in 8.art.5.q.prin.2.par. 2.lib.nu.10 163
præſentatio nulla eſt, ubi deficit eius principale ſubſtantiale, hoc eſt, præſentia habẽtis inſtituere.in 3.ar.4.q.prin.2.par.2.li.nu.2.156
præſentatio oppoſitoris vel contradictoris comparentis intra terminum admittendum eſt ſi & inquantum.in 1.art.9.q.prin.2.par.2. lib.nu.1 193
præſentatio patroni eccleſiaſtici, electionis vim habet.in 22.arti.6.q. prin.1.par.2.lib.nu.3 58
præſentatio perſonalis debet fieri.in 1.ar.11.q.prin.1.par.2.li.n.2.111
præſentatio poſt actum factum, clandeſtina, dici non poteſt.in 7.art.9. q.prin.2.par.2.lib.nu.4 195
præſentatio præſumitur præceſſiſſe, ſi de ea conſtat per literas epiſcopi ipſius narratiuas, conſtat tamen clericum fuiſſe inſtitutum per epiſcopum.in 11.art.11.q.prin.3.par.2.li.nu.1 252
præſentatio propriè, non electio pertinet ad patronum in iure patronatus, ſicut proprie inſtitutio ad epiſcopum ſpectat, non confirmatio.in 4.art.1.q.prin.1.par.2.li.nu.4 2
præſentatio pura, & præſentatio accumulatiua.in 12.art.6.q.prin.1. par.2.lib.nu.14 54
præſentatio poteſt ratificari per tertium.in tra.Roc.de Cur.nu.94.15
præſentatio pupilli præfertur præſentationi mariti.in 6.par.tra.Pau. de Citad.nu.71 67
præſentatio quando ſit inualida.in trac.Roch.de Cur.nu.21 20
præſentatio quando dicatur fieri à maiori parte.in 6.par.trac.Pau.de Citad.num.47 65
Præſentatio quare dicatur annexe ſpirituali.in tracta.Roch.de Curt. numero 9 19
Præſentatio quæ fit à maiori parte patronorum ſeniorem, an valeat. ibidem nu.92 35
Præſentatio, quæ patronis competit, quę ſit.ibi.nu.6 2
Præſentatio quid ſit.ibi.nu.27 9
præſentatio quibus de cauſis ſpernatur.in 6.par.tracta.Paul.de Cita. nu.14.15.16.& 17.18.19.20.21 63
præſentatio quomodo & coram quo fieri debeat. in trac.Roch.de Cur. numero 7 2
præſentatio quod ius tribuat præſentato.in 3.par.tracta.Pau.de Cita. numero 55 66.
præſentatio qualiter & quomodo dicatur ſperni. remiſſ. in 8.art.2.q prin.2.par.2.lib.nu.11 140
præſentatio qualiter & quibus verbis fiat.in 1.art.3.q.princip.2.lib. numero 5 249
præſentatio quando concordadicatur.in 8.art.6.q.princi.2.par.2.lib. numero 3 168
præſentatio quando fiat per patronos, vel exiſtentes in quaſi poſſeſſione.in 1.ar 4.q prin.1.par.2.lib.num.1 30
præſentatio quando facta præſumatur ex defectu carnali.in 12.art.8. q.prin.1.par.2.lib.nu.12 87
præſentatio, quid.in 1.articu.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 1
præſentatio, quid importet, Quid commendare, & quid perpetua adminiſtratio, Et quid coadiutoria, Et quid inſtitutio, Et quotuplex, et quibus modis capiatur inſtitutio.in 12.art.1.q.princ.1.par.2.lib. nu.11.& ſeq. 5
præſentatio quæ tempore ſtabilito fieri debeat patronos.in 1.artic.3.q. principa.2.par.2.lib.nu.1. 149
præſentatio quas qualitates requirat.in 1.art.10.q.princip.1.par.2. lib.num.2 102
præſentatio quibus verbis fieri debeat.in 11.art.3.q.princi.2.par.2. lib.nu.1 154
præſentatio ſecunda an valeat, ſi patronus, ſecundo loco præſentando non dixit cumulatiue.& nu.22.ar.7.q.prin.2.par.2.lib.n.1.184
præſentatio ſecunda facta à patrono clerico, exiſtens inualida, & conualeſcens per extinctionem primæ, an & quando teneat patrono inuito.in 10.art.8.q.prin.2.par.2.li.nu.2 180
præſentatio ſecundi an faciat vt recedatur à primo. in 21.artic.7.q. prin.2.par.2.li.num.3 183
præſentatio ſecundi præſentati à patrono clerico, tenet, primo præſentato ab eodem legitimè renunciante.in 10.art.7.q.princi.2.par.2.lib. numero 1 180
præſentatio ſpeciale mandatum requirit.in 17.art.4 q.princi.2.par. 2.li.nu.6 26
præſentatio ſolum patrono ſpectat.Limit.in 12.artic.1.q.princip.1. par.2.lib.nu.34 5
præſentaturo ſufficit præſentare virum idoneum.in 3.art.10.q.princi. 1.par.2.lib.nu.14 104
præſentatio ſecunda legitime facta, pręfertur primæ illegitimè factæ. ibid.nu.15 105
præſentatio ſemper debet præcedere inſtitutionem.in tract.Roc.de Cur. numero 1 6
præſentatio ſpernitur patronorum diſcordia.in 6.par.tract.Pau.de Citad.num.9 63
præſentatio ſpernitur ob futurum ſcandalum.ibi.nu.10 eod.
præſentatio ſui ipſius quando valeat.in trac.Roc.de Cur.nu.20 8
præſentatio ad titulum, an impediat præſentationem patroni poſt mortem rectoris.in 6.par.tract.Paul.de Cit.nu.76 67
præſentatio tres perſonas requirit.in 1.ar.4.q.prin.2.par.2.li.n.2.156
præſentatio vel electio facta iracundia vel impetu, non valet.in 6.artic.9.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 194
præſentatio vel inſtitutio an fuit vnico actu, per ipſum, qui hẽbat inſtituere, vel effectus eſt patronus, vel iure deuoluto habet prouidere eccleſiam.in 19.art.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 219
præſentatio verb. an includat præſentationem patroni laici.in 6.arti. 9.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 239
præſentatio, verb. appoſitum in literis apoſtolicis, patronos laicos non includit.in 7.art.9.q.prin.3.par.2.li.nu.2 eod.
præſentationis actus fit ſine figura iudicij.in 9.art.2.q.princ.1.par.2. lib.nu.12 10
præſentationis actus requirit de neceſſitate præſentiam trium perſonarum, præſentantis, præſentati, & inſtituere habentis, & non aliorũ niſi ad probationẽ eius actus.in 12.ar.4.q.prin.2.par.2.li.n.1.159

Præſen-

Præſentationis cauſa potior eſt, quam inſtitutionis. in 10. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 164
Pręſentationis forma eſt, vt fiat coram illo, qui ius inſtituendi habet. in 9. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 248
Præſentationis forma requirit, præſentatum actualiter eſſe præſentem. in 1. art. 11. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 118
Præſentationis formula in 1. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 154
præſentationis formula, & verborum eius declaratio. ibi n. 2. & 3. 155
præſentationis fructus. in 15. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 13
præſentationis fructus & effectus late per diſcurſum. in 7. artic. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 162
præſentationis & inſtitutionis actus fieri poteſt vnico contextu. in 7. ar. 10. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 199
pręſentationis & inſtitutionis proceſſu libellus ſolemnis non requiritur ſed talis qualis petitum. in 17. art. 9. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1. 196
præſentationis & inſtitutionis proceſſus iudicialis efficitur, contradictore comparente, & quomodo in eo ipſo procedatur. in 12. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 195
præſentationis pars, eſt confirmatio. in 13. art. 3. q. princi. 1. par. 2. lib. numero 2 23
pręſentationis proceſſus eſt extraiudicialis, debet tamen in cauſis beneficialibus. in 9. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 188
præſentationis & titius proceſſus expenſa per quem fieri debeant. in 14. art. 11. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 253
præſentationis quaſi poſſeſſio iuris patronatus acquiritur per vnicũ actum. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 22
præſentationis ſeu inſtitutionis tempus conſiderandum eſt circa habilitatem vel inhabilitatem præſentandi & inſtituendi. art. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 222
præſentationis ſola admiſſio, facta per ſuperiorem, vim inſtitutionis habet, ſine expreſſione verbi, inſtituo. in 12. ar. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. numero 1 218
præſentationis tempore adeſſe debet qualitas & idoneitas requiſita in præſentando. in 1. art. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 102
Ad præſentationis validitatem ſufficit præſentantem eſſe in quaſi poſſeſſione iuris præſentandi. in 1. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 15
præſentationis fructus, ſpiritualitati eſt annexus. in 4. art. 6. q. princi. 2. par. 1. lib. nu. 1 166
præſentationem concedi perſonis eccleſiaſticis, ad eccleſias ſibi ſubiectas, quomodo ſit accipiendum. in 1. art. 10. q. prin. 1. par. 2. li. n. 2. 95
pręſentationem concedi perſonis eccleſiaſticis ad eccleſiam eis ſubiectã quomodo ſit accipiendum. in 1. ar. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4. 247
præſentationem eſſe validam vt aduocatus concludat, quid ei obſeruandum. in 1. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 15
pręſentationem eſſe factam à maiori & ſaniori parte patronorum, an requiratur, vel ſufficiat ipſam fuiſſe factam à maiori numero, licet nõ ſit ſanior. in 6. art. 4. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 223
præſentationem patroni eccleſiaſtici habere vim, electionis quomodo ſit accipiendum. in 8. ar. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 10 153
præſentatione facta coram non habente ius inſtituendi, an lapſo tempore data ad præſentandum patronus iterũ poſſit præſentare, habita notitia ad aliũ ſpectare ius inſtituendi. in 9. ar. 4. q. prin. 2. li. n. 1. 158
præſentatione prima facta à clerico patrono, pendente, ſi ſecundus præſentetur primo præſentata renunciante, an debeat admitti & inſtitui ſecundus. in 4. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 44
præſentatione vnius ex patronis ex parte patris, conſeruatur poſſeſſio omnium patronorum inde manantium. in 16. ar. 3. q. princi. 1. par. 2. lib. nume. 11. & 17 25
In præſentatione, contrahitur matrimonium ſpirituale de futuro. in 9. art. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 154
In præſentatione eſſe denuo conſenſum præſentantium requirendum. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 139
In præſentatione etiam collegiali non ſeruari formam c. quia propter, de electiõ. in 20. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 147
In præſentatione non obſeruatur forma c. quia propter, de electiõ. in 12. art. 4. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 159
præſentationes plures requiruntur in præſcriptione iuris patronatus. in 5. art. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 175
præſentationum alteri facta coram plebano, habente poteſtatem inſtituendi, altera coram epiſcopo, vtra valeat. in 7. ar. 4. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 158
præſentationum altera facta coram vicario epĩ, nõ habẽte inſtituendi p̃tãtẽ, quia eps eã ſibi reſeruauit, altera facta corã epo, vtra teneat, vbiq; coram epo facta. in 8. ar. 4. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 158
Præſentare, quid. in 1. ar. 3. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 149
Præſentare quid ſit. in 6. par. tractat. Pau. de Cit. nu. 81 68
præſentare, verb. intelligendum eſt cum effectu. in 8. ar. 4. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 1 158
præſentare an debeat patronus clericum vltra rectorem in eccleſia parochiali. remiſſ. in 6. ar. 5. q. prin. 2. lib. nu. 1 42
præſentare an poſſit patronus priuato rectore eccleſia ipſo iure, non ſequuta ſnia declaratoris. in 10. ar. 6. q. prin. 1. par. 2 lib. nu. 1 51
præſentare an poſſint hæretici, credentes, defenſores fautores receptatores hæreticorum, apoſtatæ infames, ſimoniaci & ſimiles. in 4. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 7
præſentare an poſſint qui ex mala partis ius præſentandi ſibi acquiſiuerunt. ibid. nu. 2 eo.
præſentare an poſſint filij in eccleſia patronata vacante, patre patrono viuente. in 5. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 7
præſentare eſt ex illo actuum voluntariorum genere, qui poſſunt etiam expediri diebus feriatis, etiam paſchalibus. in 11. art. 1. q. princi. 1. par. 2. lib. nu. 3 123
præſentare, ius eſt ſpiritualitati annexum, ſicut ipſum ius patronatus. in 2. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 165
præſentare an poſſit curator furioſi vel prodigi. in 17. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 14
præſentare an poſſit religioſus ſine licentia ſui abbatis. in 11. articu. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 9
præſentare non poteſt pubes ſine curatore, Et quid in minore ſeptennio in 13. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5 143
pręſentare non poteſt infans nondum ſeptennis. in 14. art. 7. q. princi. 1. par. 1. lib. nu. 2 68
pręſentare poteſt coniunctus pro coniuncto. in 17. art. 4. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 2 36
præſentare põt vna pars p aliũ. in 3. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. li. n. 4. 161
præſentare poteſt poſtea valide clericus patronus, ſi primo inualide pręſentauit. in 21. art. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 6 183
præſentare poſſint qui habent vocem in capitulo, collegio, cõuentu, vel monaſterio. in 13. art. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 11
præſentare quilibet põt, niſi p̃hibitus. in 1. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. n. 2. 6
præſentare promittens corpus quotiens, quomodo id ſit accipiendum. in 24. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 3 184
præſentare ſeipſum, & autorizare in ſeipſo prohibitum. in 2. artic. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 83
præſentare ſeipſum poterit quis in collegio, dummodo non præſentet ſe ad dignitatem, ſed poſſit collegium ingredi ad capiendum ingenij cultum. in 2. art. 8. q prin. 1. par. 2. lib. nu. 10 84
præſentare ſeipſũ quis non põt. in 5. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 162
præſentare vt poſſit poſſeſſor, ſufficit eſſe poſſeſſorem bonæ fidei iuris patronatus, in conſequentiam, & non præſenti aliter & nu. 11. in 1. arti. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 15
præſentare vt quis poſſit, & admitti debeat præſentatio, imo & inſtitutio ſequi, quid requiratur. in 10. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 7 22
præſentare eſt minus quàm conferre. in 3. par. tra. Pau. de Cit. n. 5 58
præſentare eſt fructus induſtrialis. in 6. par. tra. Pau. de Cit. n. 65. 66
præſentare an poſſit patronus ſub conditione. in tractat. Roch. de Cur. numero 29 9
præſentare an poſſit penes quẽ factũ eſt ſequeſtrũ eccleſiæ. ibi n. 71. 43
præſentare an poſſit patronus plures ſucceſſiuè. ibi. nu. 30 9
præſentare impendientes quæ actio in illos competat. ibi. nu. 6 3
Præſentare poteſt ſeipſum patronus in caſu neceſſitatis. in 6. par. tract. Pau. de Cita. nu 91 68
præſentare qui poteſt an poſſit eſſe patronus. in 7. par. tract. Pau de Citad. nu. 10 73
præſentare ſeipſum an quis poſſit. in trac. Roc. de Cur. nu. 20 8
Si quis præſentatur ab habente ius præſentandi, & eſt idoneus, & non admittitur à prælato, & ideo patronus variat, tenebit inſtitutio ordinarij, & aget contra eum. in 25. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 185
præſentari ad beneficia patronata qui ſint idonei. in 1. art. 10. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 1 102
præſentari an poſſit ætate idoneus ad ſacerdotium, ſed non ad illud ordinatus, ex quo habilis eſt ad ſacerdotium promoueri. in 29. arti. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 79
præſentari an poſſit is, qui pręſentationi conſenſit antequam pręſentaretur. in 13. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 91
præſentari an poſſit exiſtens in peccato mortali. in 17. art. 9. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 1 93
præſentari an poſſit irretitus quoquunque crimine. in 23. articu. 9. quæſ. prin-

principa.1.par.2.lib.numero 1 98

Præſentari an poſſit mulier in eccleſia patronata.in 6.ar.6.q.prin.1. par.2.lib.nu.1.& 3 61

Præſentari an poſſit illegitime natis. Et an eligi.in 11.art.7.q.princi. 1.par.2.lib.nu.1 63

præſentari an poſſit procurator pro conſtituente, pater pro filio, conſanguineus pro conſanguineo, cum promiſſione, de rato. & in 1.arti.11 q.prin.1.par.2.lib.nu.1.10.& 11 111

præſentari an poſſit puer non ſacerdos in capellania requirente tot miſſas celebrari in hebdomada.in 27.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.n.1. 78

præſentari debet puer in capellania, ſtante lege fundatoris quod miſſæ ibi celebrentur per præſentandum.ibi.nu.2 eo.

præſentari alternatiue an poſſit à patronis eccleſiaſticis. & nu.15 17. in 8.ar.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.7 153

præſentari an & quando poſſit interdictus.in 3.art.9.q.princi.1.par. 2.li.nu.1.& 9 58

præſentari an quis poſſit inuitus.in 18.art.7.q.princ.1.par.2.li.n.1. 67

præſentari an poſſint heremitæ, conuerſi fratres, monachi ſimplices & deuoti Deo, fratres tertij ordinis ſancti Franciſci. & an illi veniant & comprehenduntur clericorum appellatione.in 4.art.7.q.princ. 1.par.2.lib.nu.1.& 5 61

præſentari an poſſint milites Hieroſolymitani, templarij & huiuſmodi. in 5.art.7.q.prin.1 par.2.lib.nu.1 eo.

præſentari an poſſint duo ad vnum beneficium patronatum.in 17.art. 7.q.princi.1.par.2.lib.nu.1.6.& 12 66

præſentari an poſſint illiterati.in 24.art.9.q.prin.1.par.2.lib.n.1 99

præſentari an poſſint vitiati corpore, vel ad ordines promoueri, vel beneficia habere.in 12.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.1 64

præſentari an poſſint peregrini, & non diœceſani, an diœceſani.in 24.artic.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 74

præſentari non poteſt per patronum, & per epiſcopum inſtitui regularis, remanente regulari ad eccleſiam ſolitam regi per clericos ſeculares, nec epiſcopus poteſt in hoc diſpenſare.in 21.artic.7.q.prin.1. par.2.lib.nu.1.& 5 71

præſentari non poteſt ſeptimus ad eccleſiam habentem regimen requirens conſilium maturum.in 26.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 77

præſentari plures debent ad vnum beneficium.in 21.ar.5.q.princ.3. par.2.lib.nu.2 232

præſentari poſſunt non prohibiti.in 1.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.n.3. 60

præſentari poſſunt plures a patrono laico ſucceſſiue, & ſic diuerſis temporibus.in 21.art.7.q.princ.2.par.2.lib.nu.2 183

præſentari poſſunt plures ad eccleſiam vacantem per patronos vt inſtituatur, quem epiſcopus vel habens inſtituere, elegerit.in 6.art.3. q.prin.2.par.2.li.n.1 151

præſentari quis non poteſt, niſi ſit clericus, ſaltem, prima tonſura, in beneficijs minoribus. Et quid in requirentibus ſacrum ordinem.in 29. art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.4 79

præſentari qui poſſint in eccleſia patronata.in 1.ar.7.q.prin.1.par.2. lib.nu.1 60

præſentari qui petitur, conſentire cenſetur.in 1.arti.5.quæſt.princip. 2.part.2.lib.nu.1 159

præſentari vel eligi an debeat idoneus ab eligentibus vel patronis, ſi idonior reperiatur.in 26.art.7.q.prin.2.par.2.li.num.3 186

præſentari ſe patiens videtur præſentationi conſentire.in tracta.Roc.de Cur.numero 67 13

præſentans an eo quando debeat vti verbo numeri ſingulis. Et quid in eligentibus. Quid in compromiſſarijs compromittentium quam patronorum præſentantium.in 10.art.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.1. 154

præſentans clericum prima tonſura, cum ex diſpoſitione teſtatoris habebat preſentare ſacerdotem in eccleſia, priuatur iure præſentandi pro illa vice.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.8 108

præſentans & præſentatus qua debeant præſentare, vt teneat inſtitutio in 14.art.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 189

præſentans indignum, an præſentari poſſit in eadem eccleſia, vel alia vacante a compatronis, vel patronis alijs.in 28.art.9.q.princi.1. par.2.lib.nu.1 101

præſentans indignum, & reſtituens per Papam, vt iterum poſſit præſentare. an iterum habebit ſemeſtre ad præſentandum à die inſtitutionis in 19.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 129

præſentans indignum, qua pœna plectatur.in 3.art.3.q.princi.3.par.2. lib.num.5 221

præſentans monachum in eccleſia ſeculari, non eſt nec priuatus, nec priuandus iure præſentandi.in 4.ar.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.26. 110

præſentans præſumitur ſcire præſentati conditionem.in 4.articu.10.q. prin.1.par.2.lib.nu.14 109

Præſentans puerum debet puniri.in 27.articu.7.quæſtio.princip.1. part.2.lib.nu.7 78

Præſentans quis eſt in quaſi poſſeſſione iuris patronatus, bona fide & vacat eccleſia, præſentat aliquẽ ad illam, facta præſentatione, cõparet quis dicens ſe proprietarium, & fatetur illum eſſe in quaſi poſſeſſione præſentatus debet inſtitui. Et quid. ſi lis fuit ſuper inſtitutione. Idem ſi mouetur ſibi controuerſia ante præſentationem, non aũt lite conteſtata. Et quid, lite conteſtata.in 4.arti.3.q prin.1.par.2. lib.nu.2.3.4.& 5 17

Præſentans regularem ad eccleſiam ſecularem, an indignum, vel minus idoneũ, dicetur pſentaſſe.in 4.ar.10.q.prin.1.par.2.li.nu.24. 109

præſentãs vltimo præfertur in quaſi poſ.iuriſpat.præſentãdi antea plurib.vicib.in 11.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 28

præſentans præſumitur ſcire conditionem præſentati.in tract. Roc.de Cur.num.17 8

præſentans ſeipſum videtur facere iudicium de ſua perſona.in tractat. Roc.de Cur.num.20 eo.

præſentans nullum ius dat præſentato.in 3.tra.Pan.de Cita.nu.22. 59

præſentans ſine iurepatronatus non poteſt præſcribere.ibi.nu.15 eo.

præſentans tertium duob.iam præſentatis in curia litigantib. victori teneatur.in 6.par.tra.Pan.de Cita.nu.106 69

præſentãtis ad voluntatẽ pvidetur eccleſia.in tra.Roc.de Cur.n.88. 14.

præſentantis indignum pœna.in 8.art.6.q.prin.1.par.2.libr.nu.3. 51.

præſentantis mala fides non debet nocere inſtituto per diffinitiuam, niſi ab illa inſtitutione fuiſſet appellatum intra terminum appellatariũ. in 13.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 23

præſentantes an compelli poſſint per diœceſanum in caſu element.1.de iurepat.ad aſſignationem portionis, vel diœceſanus debeat eam aſſignare.in 11.art.10.q.prin.3.par.2.lib.num.1 249

præſentantes & præſentatus ſimul, vel ſeparatim an poſſint in iudicio per procuratores coparere.in 4 arti.8.q.prin.2.par.2.li.n.1. 188.

præſentantes indignum vel non idoneum qua pœna puniri debeant. diſting.nu.2.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.li.nu.1 107

præſentantes iure ſingulari debent facere præſentationem in loco honeſto, iure vero collegij, in loco conſueto.in 7.artic.2.q.prin.2.par. 2.lib.num.2 138

præſentantes quando ſunt diuiſi, et aliqui ipſorum præſenterunt aliquẽ non idoneum, licet ſint plures numero, alij vero nullum præſentauerunt, vel ſaltem aliquem idoneum, iſto caſu epiſcopus non poteſt diſpenſare cum minus idoneo, præſentato a maiori parte, inuita minori in 5.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 110

præſentantium vocib.extantib.æqual. h.quis inſtituendus.in 3.art.10. q.prin.2.par.2.lib.nu.4 104

præſentantium perſonarum merita in electionibus ſunt attendenda.in trac.Roc.de Cur.nu.92 15

præſentantib.marito & vxore, vter præferatur, vbi iuſpatronatus datum eſt in dotem.in 2.art.10.q.prin.2.par.1.li.nu.7 169

præſentandus an debeat eſſe de gremio eius eccleſiæ, in qua eſt beneficium.in 4.art.5.q.prin.3.par.2.li.nu.9 226

præſentandus debet actualiter præſentari, vel litera præſentationis debent præſentari vna cum præſentato.in 22.art.1.q.princ.2.par.2. lib.num.1 126

præſentandus debet eſſe idoneus in beneficio.in 27.artic.7.q.prin.1. par.2.lib.num.3 78

præſentãdus debet ſe præſentare cũ inſtrumento præſentationis facta Deo coram publicis perſonis habentib. inſtituere intra tempus detum ad præſentandum, alias inſtrumenti factio, nulla eſt.in 22.art. 1.q.prin.2.par.2.lib.nu.5 126

præſentandus non dicetur idoneus, niſi ſit clericus, in beneficio patronato.in 29.art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 79

præſentandus non ſolum debet eſſe ſacerdos tempore præſentationis, ſed etiam actu celebrans.in 28.art.7.q prin.1.par.2.li.nu.4 78

præſentandus poteſt deferre literas patroni, & ipſas inſtituere habenti præſentare cum ſeipſo.in 1.art.4.q.prin.2.par.2.li.nu.2 156

præſentandus quando debeat eſſe de genere, & de progenie, ſecundum diſpoſitionem teſtatoris.in 4.art.5.q.prin.3.par.2.li.nu.2 227

præſentandus tempore promotionis duo habet habere.in 29.arti.7.q. prin.1.par.2.lib.nu.3 79

præſentandi actus eſt extraiudicialis, nec geri poteſt per vicarium ſeu procuratorem ſine expreſſo domini mandato.in 14.art.4.q.princ. 1.par.2.lib.num.4 35

præſentandi actus licet ſit facti, ipſe tamen præſentatio eſt iuris. in 2. art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.11 7

Præſen-

Præſentandi & inſtituendi ius habens, duo tempora habere non debet, Limit. in 19. art. 2. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 8 219
Præſentandi, ius dici patrimoniale cuilibet de vniuerſitate, quomodo ſit accipiendum. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 20 70
Præſentandi quaſi poſſeſſio an per alium actum quam præſentationis acquiratur. in 3. artic. 11. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 5 174
Præſentandi ius competat ne regentibus vniuerſitatem vniuerſo populo habenti iuſpat. diſting. in 11. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. n. 1. 142
præſentandi ius habens, poteſt præſentare clericum per literas. in 1. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 30
præſentãdi ius quõ probari poſſit. § 4. ar. 10. q. prin. 2. par. 2. li. n. 9. 196
præſentandi ius ſi parrochianis competat, & aliquis parrochianorum aliam parrochiam incolendam adeat, domumque ſuam alteri locet conductori, an vero locatori præſentandi ius competat. in 9. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu 1 141
præſentandi mandatum, & iuratum non reuocari, vtrum poſſit reuocari. in 13. art. 4. q. prin. 1 par. 2. lib. nu. 1 35
præſentandi ne ſint incogniti. diſting. in 24. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 19 76
pręſentandi poteſtas an poſſit compromitti in laicum. in 7. articu. 3. q. prin 2. par. 2. lib. nu. 2 151
præſentandi poteſtatem licet patronus amiſerit per negligentiam, tamen uno ſuperiore deuoluto non poterit aliter conferre, quam ſe habeat iuſtõ et natura beneficij. in 13. ar. 7. q. prin. 3. par. 2. li. n. 1. 236
præſentandi facultas an poſſit permutari cum beneficio. in 2. par. tract. do. Io. Nic. Delph. nu. 222 93
præſentandi ius an competat ei qui eſt in quaſi poſſeſſione. in tract. Roc. de Cur. nu. 32. 21
præſentandi ius ad epiſcopum deuoluitur ſi tempus debitum elabatur in 6 part. trac. Pau. de Cit. nu. 39 64
præſentandi ius tranſit ad eos ad quos tranſit hæreditas. in trac. Roch. de Cur. nu. 92 15
præſentandi ius nec emi nec vendi poteſt. in 6. par. tractat. Paul. de Citad. num. 26 64
præſentandi ius quando deuoluatur ad epiſcopum. in 12. par. tra. Pau. de Cit. nu. 4 78
præſentandi ius quomodo quis probabit ſe habere. in 6. par. trac. Pau. de Cit. nu. 62 66
præſentandi poteſtas nemini datur in ſpecie. in 6. par. tracta. Paul. de Citad. nu. 74 67
præſentandum ſufficit ſe præſentare vltima die termini præfixi. in 22. art. 1. q. princ. 2. par. 2. li. nu. 5 126
Ad præſentandum cum patrono admiſſus an & quando ſit in mala fide. in 17. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 13 26
Ad præſentandum tempus currit etiam ignoranti & impedito. in 16. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 36
præſentatus à bonæfidei poſſeſſore iuret ſe cito inſtituendum. in 6. art. 3. q. princ. 1. par. 2. li. nu. 6 19
pręſentatus à non domino, ſatis eſt quod probet ſe pręſentantem eſſe in quaſi poſſeſſione pręſentandi. in 5. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. n. 38. 101
præſentatus à patrono eccleſiaſtico, quo caſu habeat menſem ad acceptandum pręſentationem, in 2 art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 5. 161
præſentatus à poſſeſſore malæfidei, de cuius mala fide non conſtat, pręfertur in inſtitutione præſentato à proprietario. in 6. art. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 4 19
præſentatus à proprietario malęfidei, de cuius mala fide non conſtat, præfertur in inſtitutione præſentato à proprietario. ibi. nu. 5 eod.
præſentatus à poſſeſſore præfertur præſentato à proprietario. in 19. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 27
præſentatus à malęfidei poſſeſſore, à proprietario, qui non eſt in poſſeſſione ſit præferendus in inſtitutione, in 7. ar. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. numero 1 20
præſentatus à maiori parte reſpectu minorum partium inſtituendus eſt in 20. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 71
pręſentatus à putatiuo patrono, bona fide poſſidente, & inſtitutus, non debet reuocari ad inſtantiam veri patroni compoſſidentis, vel per eum præſentati. in 9. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 20
præſentatus à vero patrono, eo non poſſidente vel alio, inſtituendus eſt. in 8. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 20
præſentans à vero patrono poſſidente an præferatur in inſtitutione pręſentato à putatiuo patrono compoſſidente. & nu. 4. in 9. artic. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 20
præſentatus ab eo, qui plus contulit, præferendus eſt in inſtitutione, ſi imminet gratificatio alteri facienda. in 26. arti. 5. q. princi. 3. par. 2. lib. numero 1. 2. & 4 229
Pręſentatus de progenie, præferendus eſt in inſtitutione extraneo præſentato, data paritate in cæteris. ibi. nu. 3 230
præſentatus ad duas parrochiales eccleſias, & admiſſus præſentatus ad tertiam, an ob defectum ſcientiæ poſſit repelli per epiſcopum. Et nu. 4. in 25. ar. 9. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 1 99
præſentatus admittendus eſt ſine examine. in 11. art. 8. q. prin. 2. part. 2. lib. num. 4 189
præſentatus ante inſtitutionem an lucretur fructus, & poſſit adminiſtrare bona eccleſię. in 12. art. 5. quæſt. princip. 2. par. 2. li. nu. 1 164
pręſentatus ante inſtitutionem non debet adminiſtrare. ibi. nu. 2 eo.
pręſentatus adminiſtrans ante inſtitutionem etiam in beneficijs ſimplicibus, ipſo iure debet eſſe priuatus iure quod habet ibi. nu. 7 eo.
præſentatus an rogatur præſentationem acceptare. in 4. art. 5. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 162
præſentatus an debeat inſtare intra tempus datum ad præſentandum pro inſtitutione. in 21. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 6 126
præſentatus an debeat præferri à maſculo, pręſentato à fœmina, cęteris paribus. in 19. ar. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 231
præſentatus an mutari poſſit, & inſtitui per nouum hæredem patronũ. & nu. 6. in 1. ar. 5. q. prin. 3. li. nu. 1 21
præſentatus an poſſit vel debeat poſt præſentationem de ſe factam, gratias agere præſentanti, abſque ſimonia labe. in 5. art. 5. q. principa. 2. part. 2. libr. numero 1 162
præſentatus an poſt præſentationẽ factã poſſit aliquid temporale dare præſentanti, abſq; ſimonia labe. in 6. art. 5. q. prin. 2. par. 2. li. n. 1. e.
pręſentatus imponens cenſum eccleſiæ ſoluendum præſentãti, an & quãdo ſit puniendus pœna arbitraria, vel eccleſia priuandus. ibi. n. 2. eo.
præſentatus an poſſit adminiſtrare bona eccleſiæ pendente lite ſibi mota contra præſentationem. in 12. ar. 5. q. prin. 2. part. 2. li. nu 1 165
præſentatus poſt inſtitutionem, poteſt bona eccleſię adminiſtrare. Et quid, ſi ab inſtituente fuerit appellatum. ibi. nu 3. & 4 eo.
præſentatus an præſumatur idoneus. in 2. ar. 10. q. princip. 1. par. 2. lib. numero 1. 5. & 7 103
præſentatus bis, an habeat eligere vnam ex pręſentationibus. in 3. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 161
præſentatus debet ab habente inſtituere admitti & inſtitui, niſi aliud obijciatur, & proactur contra præſentantem & præſentatum. in 15. art. 8. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 190
præſentatus debet eſſe eius ætatis, quam requirit illud beneficium ex iuris diſpoſitione. in 25. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 77
pręſentatus debet ſaltem intra tempus ſtatutum patronis à iure, ſe præſentare electori. in 22. artic. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 126
præſentatus & inſtitutus à quo conſequatur maius ius, à patrono præſentante, vel inſtituente. in 10. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 164
præſentatus etiam à maiori parte, non eſt admittendus, vbi ſcandalum immineret. in 8. art. 4. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 224
pręſentatus inſtituitur, non confirmatur ab epiſcopo. & nu. 3. in 2. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 1 206
præſentatus inuitis populis an ſit inſtituendus. in 11. art. 9. q. princip. 2. par. 2. lib. nu. 1. & 3 195
præſentatus litigans in curia cum alio præſentato, lata ſententia, nunquid, & quam habeat actionem contra patronum & tertium præſẽtantem intra tempus, & contra diœceſanum ipſum ſcienter admittentem & inſtituentem. in 21. ar. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 192
præſentatus malitioſe cum admiſſus nec inſtitutus ab habente inſtituere an habeat aliquod ius contra eum, & quæ remedia poſſit intentare. in 16. ar. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1. & 3 190
præſentatus non admiſſus caſſata præſentatione perſonæ vitio an poſſit præſentari in alia eccleſia. in 27. ar. q. prin. 1 par. 2. li. n. 1. et 3. 101
præſentatus non acquirit iuſpat. ſine inſtitutione. in 8. art. 1. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 4 4
præſentatus notus epiſcopo, non ſubiacet examinationi. in 3. arti. 11. q. princ. 1. par. 2. lib. 5 112
pręſentatus nullum ius habet in beneficio, ſed ius habet ad petendum illud, vel ad implorandum officium ſuperioris, patrono perſeuerante in eadem voluntate. in 8. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 11 163
præſentatus per quaſi poſſeſſionem malęfidei, & inſtitutus, reuocatur quandocunq; conſtat de malafide præſentantis. Fallit, vbi eſt præſentatus etiam ab uno ex patronis veris, vel à bonæfidei poſſeſſore. in 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 12 23
pręſentatus præſens eſſe debet. in 1. ar. 1. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 8
præſentatus præſentatione patroni, an acquirat ius in re vel ad rem, in 8. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 162

Præ-

Præſentatus poteſt adire ſuperiorem, vt compellat ordinarium ad ipſum inſtituendum. in 2. art. 8. q. princi. 2. par. 2. lib. nu. 3 187
Præſentans ſolus, ſeu præſentatus ſolus vel vterque ſimul an in iudicio eſſe poſſint pro petenda inſtitutione & luendis iuribus præſentationis. in 3. ar. 8. q princ. 2. par. 2. lib. nu. 1 188
Præſentans pro ſuo intereſſe poteſt proſequi, & venire ad cauſam, & mortuo præſentato per eum, & petat ius præſentandi ad eum pertinere, & præſentatum per aduerſariũ remouendũ. ibi. nu. 2. & 4. eo.
præſentatus poteſt adire per viam querelæ, ſuperiorem habentem ius inſtituendi, vt compellat ipſum ad inſtituendum. in 17. ar. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 191
præſentatus primo loco, inſtituendus eſt à duobus patronis præſentantibus. vno laico, & altero clerico, laico poſtea alterum præſentante. in 13. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. lib. n. 3 180
præſentatus quomodo dicatur ſperni ab ordinario. in 25. art. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 192
præſentatus ſecundus inſtitui debet, quando prima præſentatio non tenuit. in 21. art. 7. q. prin. 2. par. 2. li. n. 5 185
præſentatus ad beneficium curatum ſufficit quod habeat ætatem ad aſſumendum presbyteratum. in tracta. Roc. de Cur. numero 21 8
præſentatus contra præſentantem, ut alium præſentet, non poterit appellare. in 6. par. tra. Pan. de Cita. nu. 3 62
præſentatus ſi ante inſtitutionem adminiſtret, an priuetur ipſo iure præſentatione. in tract. Roc. de Cur. num. 71 13
præſentatus dignior à minori parte præfertur indigno à maiori parte præſentato. in 12. par. tra. Pan. de Cita. nu. 2 78
præſentatus differt à præſentante. in 6 par. tra. Pan. de Cit. nu. 90. 68
præſentatus inſtitutioni non cogitur conſentire ibi. nu. 22 64
præſentatus inuito populo inſtitui non debet. ibi. nu. 29 64
præſentatus à legittimo poſſeſſore præfertur præſentato à vero patrono. in 6. lib. trac. do. Io. Nic. Delph. nu. 189 91
præſentatus legitimè, & non admiſſus ſuperiorem adire poſt. in 6. par. tract. Pan. de Cit. nu. 2 62
præſentatus à maiori parte an debeat citare præſentatum à minori. in trac. Roch. de Cur. nu. 69 13
præſentatus à poſſeſſore bonæ fidei præfertur præſentato à quaſi poſſeſſore ibi. nu. 45 22
præſentatus à poſſeſſore malæ fidei an præferatur pñ tato à poſſeſſore bonæ fidei ſi ignoretur malæ fidei poſſeſſorẽ talem eſſe. ibi. n. 50 eo.
præſentatus à pupillo præfertur à tutore. in tra. Roc. de Cur. nu. 13 19
præſentatus à vero patrono præfertur præſentato à patrono putatiuo. ibi. nu. 48 22
præſentatus præfertur qui maioribus meritis innatur. in 6. par. tracta. Paul. de Cita. nu. 6 63
præſentatus quando cogere poſſit Epiſcopum vt eum inſtituat. in 6. par. tra. Pan. de Cita. nu. 12 61
præſentatus quando dicatur reprobari ab epiſcopo. in tra. Roc. de Cur. numero 78 13
præſentatus ſecundo ſi ſit in curia Romana, an debeat ibi citari. in tra. Roc. de Cur. nu. 70 eo.
præſentati acceptatio caſu quo requiritur in præſentatione, intra quantum tẽpꝰ debent interuenire. in 2. ar. 5. q. prim. 1. par. 2. li. n. 1 160
De præſentati idoneitate, & præſentantium iurium, eſt inquirendum. in 13. art. 8. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 189
præſentato an ſit tempus ſtatutũ ad conſentiẽdum præſentationi. in 23. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 127
præſentato populo, vbi ei competitius patroni an fœminæ virgines, vidua, & filyſa. cõputẽtur ĩ eis. ĩ 12. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. n. 1. 142
præſentato an & quando ius acquiratur per præſentationem patroni eccleſiaſtici. in 9. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 248
præſentato aſſignandam congruam portionem redituum, ad congruam ſuſtentationem vitæ, & iura epiſcopalia perſoluenda. in 1. art. 10. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 4 247
præſentato non proſunt dignitas, authoritas, & merito præſentantium in diſcordia, licet aliud ſit in electione. nu. 4. in 17. arti. 5. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 230
præſentato quale ius queratur. in 6. par. tract. Pan. de Cit. nu. 11 61
præſentato an ſit ſtatutum tempus ad ſtatuendum præſentationi. in tra. Roc. de Cur. nu. 67 13
præſentato quid agendum, & an præſentationi conſentire debeat. in 1. art. 5. q prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 159
præſentatum an epiſcopus, cogatur inſtituere. in 6. par. trac. Pan. de Citad. num. 9 61
præſentati duo ſi concurrent pares numero & idoneitate, quorum tamen alter eſſet de genere fundatoris, an Epiſcopi ſit electio, vtrum dicat. in 4. art 5. q. principa. 3. par. 2. lib. numero 10 226
præſentati ſi diſcipent, nec quæſtio deciſa fuerit intra tempus datum ad præſentandum. ad epiſcopum non ſit deuolutio. in 12. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 58
præſentati ſi ſint per omnia pares quid aget epiſcopus. in par. tractat. Pan. de Cit. nu. 2 73
præſentati ſi fuerint duo æque idonei à pari numero patronorum, quorum vnus patiebatur defectum in natalibus, tamen fuit legitimatus ad beneficium etiam ciuitatum, alter vero legitimus erat vter præferendus in inſtitutione. in 15. art. 5. q. prin. 3 par. 2. lib. nu. 1. 229
præſentare legitime remedia contra ordinarium eum non admittentem. in 6. par. trac. Pan. de Cita nu. 1 62
præſentari, duo æquè idonei, quem horum epiſcopus debeat inſtituere. ibid. nu. 44 65
præſentati ſi plures fuerint à patronis, an inſtituendus ſit ille, qui à maiori parte ipſorum eſt præſentatus, vel requirantur duæ partes, vel omnes. in 1. artic. 4. q prin. 3. par. 2. lib. nu. 1 222
præſentati vbi duo ſunt ſucceſſiuè & accumulatiuè per patronum, epiſcopus optionem non habet, ſed tenetur inſtituere idoneiorem. in 16. artic. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 190
præſentati ſi plures ſint ſucceſſiue, puta duo, & ambo, non admiſſi, ambo poſſunt etiam cum patrono inſtare pro annullatione inſtitutionis facta. ibi. nu. 3 eod.
præſentatis duobus, an & quando locus ſit gratificationi. in 9. art. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 2 20
præſentatis duobus æqualiter, merita attenduntur. in 1. ar. 5. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 1 225
Ex præſentatis vnus vel quis alius ſi impetrarit literas à ſummo Pontifice, de aliquo beneficio patronato vacante, & ante ipſarum literarum impetrationem facta fuit variatio, vel de nouo præſentatio à patrono, & præſentatus admiſſus & inſtitutus, & in dictis literis nulla mentio facta eſt, illæ, ipſæ non valent in præiudicium inſtituti. in 22. articu. 8. quæſtio. prin. 2. part. 2. lib. nu. 1 192
præſentatis à patronis committitur animarum cura. in 5. ar. 10. q. pri. 1. par. 1. li. nu. 23 99
præſumitur quiſque velle quòd iuris eſt. in 22. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. li. numero 2 184
præſumptio vna aliam elidit. in 21. art. 3. q. princi. 1. par. 2. li. nu. 4. 28
præſumptio eſt, quemlibet velle ſibi quærere. in 25. art. 1. q. princip. 2. par. 2. li. nu. 2 123
præſumptio iuris & de iure, non admittit probationem in contrarium. in 12. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 10 110
præſumptio vna aliam tollit. in 7. arti. 11. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5. 176
præſumptiones non habent locum in apertis, & claris. in 1. articu. 6. q. prin. 1. par. 1. li. num. 28 53
pretium emptionis iuris patronatus debet remanere penes eccleſiam cui fuit facta iniuria. in 5. art. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 154
pretium iuris patronatus empti per ipſammet eccleſiam, erit ipſius eccleſiæ. in eiuſque vtilitatem conuertendum. & nu. 2. in 6. artic. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 eo.
pretium rerum acquiſitarum. non ſequi ſemper vitium rei, à qua procedit. in 12. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 77
prætor de minimis non laborat. in 2. art. 8. q. prin 1. par. 2. li. nu. 9. 83
primo genitus ſolus poteſt ſuccedere iure patronatus ex diſpoſitione teſtatoris facta in limine fundationis. in 20. art. 2. q. princi. 2. par. 1. lib. nu. 3 139
princeps non poteſt laicum priuare iure patronatus propter delictum. in 29. art. 4. q. prin. 2. par. 1. libr. nu. 4 141
princeps non poteſt ſubdito bona conferre cauſa publicæ vtilitatis. in 8. art. 9. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 3 240
princeps quo caſu poſſit ex plenitudine poteſtatis reddere confirmationem electionis validam, non obſeruata etiam forma c. ſi. de elec. lib. 6. in 13. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 2 170
principis diſpoſitio quæ poteſt accipi & intelligi pro derogando, & cõſeruando iuri communi, interpretatur pro conſeruando. in 6. artic. 9. q. prin. 3. par. 2. li. n. 4 239
princeps vel ex quo caſu poſſit opponere contra electionem factam. Et quando electio ſit irritanda. in 2. art. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10. 40
princeps ex contractu obligatur. in 2. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. n. 20. 89
princeps ius poſitiuum tollere poteſt in 29. art. 2. q. princi. 2. par. 1. lib. numero 16 152
princeps obligatur ex contractu geſto & celebrato cum ſubdito. in 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 8 87

Prin-

Princeps ſecularis legitimando, legitimat inter nobiles, nō autem in ſpiritualibus. in 29.art.29.q prin.2.par.2.li.nu.2.& 5 141
Princeps ſecularis vel poteſtatem ab eo habens, poteſt filium ſacerdotis legitimare quo ad bonorum ſucceſſionem, & etiam quo ad honores cum hæreditate incumbentes. in 29.art.2.q.princ. 2.par.1.lib. nu.17.& 18 142
Principis ſolius priuilegium poteſt priuare quem re ſua. in 20.art.1. q.prin.2.par.1.lib.nu.20 123
Principis vel regis conſenſus an & quando requiratur in electione facienda in eccleſia collegiata, ante ipſam electionem. in 2.artic.5.q. prin.1.par.2.lib.nu.9 40
Prioratus non confertur minoribus quatuordecim annis. in 26.arti.7. q.prin.1.par.2.lib.nu.3 77
Priuatio præſupponit habitum. in 6.ar.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.4. 65
priuatio ſonat in actum licitum & iudicialem. in 2.ar.5.q.prin. 2.par. 2.lib.num.2 153
priuilegium & Conſuetudo, æquiparantur. in 5.art.10.q.prin.1.par. 1.li.nu.46 102
priuilegium gratioſum non trahitur in exemplum in 5.ar.10.q.prin.1. par.1.li.nu.6.& 29 98
priuilegium non extenditur de perſona ad perſonam, etiam ex identitate rationis. in 1.ar.6.q.princip.1.par.1.lib.nu.13 50
priuilegium non extenditur vltra perſonas priuilegiatas. in 2.ari.4.q. prin.2.par.1.lib.nu.3 150
priuilegium potentius eſt quam præſcripta. in 2.art.10.q.prin.2.par. 1.li.nu.5 96
priuilegium poteſt incapacem reddere capacē quod conſuetudo non poteſt nec item præſcriptio. in 2.art.7.q.prin.2.par.1.li.nu.1 264
priuilegio priuilegiati non priuilegiatus potitur in cauſa indiuidua. in 6.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu 15 7
priuilegio quæſibilia, ſunt quæſibilia & præſcriptione, in 1.artic.5.q. prin.1.par.2.li.nu.13 39
priuilegio quæſibilia etiam per incapaces. in 2.art.10.q.prin.1.part. 1.lib.num.6 96
priuilegio quæſibilia quo caſu non ſunt quæſibilia præſcriptione. in 5 artic.4.q.prin.2.par.2.lib.nume.3 157
priuilegiatus non poteſt vti priuilegio contra priuilegiatum. in 2.arti. 9.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 238
priuilegio, ſtante, vel epiſcopi priuilegio, vel cōſuetudine, quòd electio non valeat, niſi ſequuto patroni conſenſu, conſenſus omnium requirēdus eſt. in 2.ar.5.q.prin.1.par.2.li.nu.8 40
probatio & inſtitutio ſequuta probari poteſt per inſtrumenta ſucceſſiuē facta. in 7.art.10.q.prin.2.par.2.li.nu.1 199
probatio fieri debet ordine iudiciario. in 22.ar.6.q.prin.2.par.2.lib. numero 1 173
probatio inſtrumentalis fortior eſt quam literarum. in 5.art.4.q.prin. 2.par.2.lib.nu.2 156
probatio leuior in cauſa ſumaria. ī 6.ar.10.q.prin.2.par.2.li.n.8. 198
probatio liquida ubi requiritur, ſufficit probare iuris præſumptionem. in 4.ar.10.q.prin.2.par.2.li.nu.5 196
probatio præſumpta difficilis probationis ſufficit in factis antiquis & nu.6. in 4 ar.10.q.prin.2.par.2.lib.num.4 eod.
probationes an & quando produci poſſint poſt concluſionem. & nu.9. in 2.ar.11.q.prin.2.part.2.lib.num.5 201
Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe. in 25.art.1.q.prin. 2.par.2.lib.nu.8 128
probandi onus in dubio quando incumbat actori, quando reo. in 25.ar. 1.q.prin.2.par.2.li.nu.10 eo.
proceſſio multipliciter exponitur. in 1.art.1.q.prin.3.lib.nu.3.& 7. 3
proceſſio ſeu proceſſus, quid in 1.ar.1.q.prin.3.lib.nu.3 3
proceſſionis honor, qui patrono debetur, in quibus conſiſtat. in art.1.q. prin.3.lib.nu.1 3
proceſſionis honor in reuerentia conſiſtit. in 1.art.1.q.prin.3.li.n.2 3
proceſſionis honor, magni eſt ponderis apud Tholos. in 1.art.1.q.princ. 3.libr.numera 7 4
proceſſionis honor, & alimentorum ius patrono competit. in 1.ar.1.q. prin.3.li.num.9 4
proceſſionis honor quis ſit & in quibus conſtat. in 1.arti.1.q.princ.3. lib.nume.10 eod.
proceſſionis honor, oīb. patronis dētur. in 1.ar.1.q.prin.3.lib.nu.14. eo.
proceſſionis honor, patronis debitus continuus eſſe debet. in 1.art.1.q. prin.3 lib.nu.13 eo.
In proceſſionibus honor maior eſt, ſequi, quam præcedere. Et quomodo id accipiendum. in ar.1.q.prin.3.lib.nu.4.& 12 3
Proceſſus factus per ſuperiorem de his, quę nomine opponente debet inquirere, an teneat, ſi poſtea confirmat, ſiue inſtituat ſine vocatione. in 17.art.6.q.prin.1 par.2.lib.nu.1 172
proceſſus publicatio, an requiratur in iudicio iuris patronatus. in 13. art.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 201
procurationis officium infamis etiam de iure exercere poteſt. in 5.art. 3.q.princ.3.par.2.lib.nu.3 228
procurator abſentis an vocandus ſit in præſentatione. Et an poſſit præſentare. in 8.art.2.q.prin.2.par.2.li.nu.1 138
procurator an & quando poſſit reſtitui ad præſentādum in eccleſiis vacaturis. Et quæ requirantur, vt valeat conſtitutio. in 5.ar.4.q.prin. 1.par.2.li.num.1.2.& 6 31
procurator conſtitutus ad præſentandum, an poſſit præſentare conſtituentem. in 9.art.8.q.prin.1 par.2.lib.nu.1.& 4 86
procuratorem conſtituens, ſi poteſtatem tantummodo habet præſentandi tunc mandatum de conferendo, intelligetur de præſentando, in 4. art.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 53
procurator conſtitutus ad præſentandum, etiam iurato de non reuocando, poterit reuocari, licet conſtituens periurus permaneat. in 13.ar. 4.q.prin.2.par.2.li.nu.3 35
procurator conſtitutus à patrono ad præſentandum, an ignorans poſſit reuocari. in 14.art.4.q.prin.1.par.2.li.nu.1.3.4.& 5 eo.
procurator datus ad eligendum, ſubſtituere poteſt. in 1.art.4.q.princ. 1.par.2.lib.nu.5 30
procurator extraneus an poſſit per maiorem partem collegij admitti. in 17.ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu.6 145
procurator falſus an poſſit præſentare, & eius præſentatio valeat. in 12 art.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 35
procurator falſus quandiu non conſtat de falſitate ſua, poteſt præſentare ſed vbi de ea conſtat, præſentatio nulla eſt, item & inſtitutio. in 12. ar.4.q.prin.1.par.2.li.nu.4 eo.
procurator ignorans reuocari pōt quatuor concurrentib ibi.nu.2 eo.
procurator habens mandatum à diuerſis ad præſentandum, an diuerſos præſentare poſſit. Et qualiter accipiatur habere mandatum à diuerſis 11.artic.4.q.prin.1.par.2.li.nu.1.2.& 4 34
procurator inſtitutus & ſubſtitutus poteſt præſentare ſeipſum in beneficijs ſimplicibus, & preces fundare pro illis obtinendis, vel acceptare illa ab ordinario proprio motu conferente, vel conſentire. in 10. art.8.q.prin.1.par.2.li nu.3 86
procurator generalis ad omnia negotia an poſſit præſentari. ar.36.par. tract. Pau. de Citad.nu.75 67
procurator inſtitutus & ſubſtitutus poteſt præſentare ſeipſum in beneficijs ſimplicibus & preces fundare pro illis obtinendis vel acceptare illa ab ordinario proprio motu conferente vel non conſentiente. 10.ar.8.q.prin.1.par.2.li.nu.3 86
procurator meus ſi præſentauit vnum, an poſſit variare ac ſi perſonaliter præſentaſſem in tracta. Roch. de Cur.nu.50 11
procurator non admittitur in cauſa capitali fallit in patre pro filio. 5. ar.2.q.prin.1.par.2.li.nu.10 7
procurator non poteſt conſtitui ad præſentandum beneficium vacaturum. 19.ar.6.q.prin.1.par.2.li.nu.2 57
procurator patroni laici an poſſit variare. 17.ar.7.q.prin.2.par.2.lib. num.1.3.& 4 182
procurator quod facit, dominus facere dicitur. 12.ar.7.q.prin.2.par. 2.lib.num.1 180
procurator ſi potuit habere conſilium hoc caſu & tenuit, an præſentatio valeat. 2.ar.4.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 159
procurator ſiue ceſſionarius patroni eccleſiaſtici, ſiue laicus ſiue clericus variare non poteſt. 12.ar.7.q.prin.2.par.2.li.nu.2 180
procurator ſubſtitutus an poſſit præſentare procuratorem ſubſtituentem. 10.art.8.q.1.par.2.li.nu.1.& 2 86
procurator ſubſtitutus non poteſt præſentare patronum inſtituentem. 10.art.8.q.prin.1.par.2.li.nu.2 86
procurator vti conſtituitur ad præſentandum & eligendum, tota poteſtas radicatur in perſonam eius, licet fiat nomine ſui principalis, 7. art.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 151
procuratore conſtituto ad manumittendum ſeruum, de reuocato etiam ignorāter, eius manumiſſio nō tenet. 14.ar.4.q.pr.1.par.2.li.n.2. 35
procuratorem præſentaſſe infra quatuor menſes an ſufficiat. in tra. Roc. de Cur.nu.26 9
procuratorem præſentare intra ſex vel quatuor menſes non ſufficit non faciendo fidem de mandato intra dictum tempus 21.art.1.q.princ. 2.par.2.lib.nu.1 126
procuratores duo ſi dati fuerit inſolidum ad præſentandum, ſi vnus ipſorum

rum præſentat & præſentatus præſentationi renuntiet, an alter poſſit ſecundo præſentare & præſentatio teneat. 5.art.4.q.prin.1.par. 2.lib.nu.1.& 2 33

Procuratores plures conſtitui poſſunt ad præſentandum 10.art.4.q. princ.1.par.2.lib.nu.1 34

Procuratoribus pluribus conſtitutis ad præſentandum ſi diſcardent, quid agendum.10.ar.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.2 eo.

Procuratoris factum, domini factum habetur.17.ar.7.q.princ.2.par. 2.lib.nu.1 182

Procuratoris mandato ſtatur cum cautione de re rato, ſi de eo dubitetur.16.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 36

Prohibita fieri, facta tenent.7.ar.4.q.prin.1.par.2.li.n.4 33

Prohibitiones pœnales locum non habent niſi in caſibus expreſſis. 2.art.1.q.prin.3.lib.nu.4 4

Prohibitus cedere vel eligere, vel procuratorem ſuum conſtituere, poteſt tamen ſimplicem procuratorem conſtituere.1.art.4.q.princ.1. par.2.li.nu.6 31

promiſſio de præſentando non obligat promittentem & ius præſentandi delegabile ait eſſe.trac.10.Nic.lib.2.art.192 91

promiſſio directa vel indirecta facta à patrono de beneficio vacaturo non tenet 2.ar.4.q.prin.1.par.2.li.nu.1 31

promiſſio facta de pñtãdo obligat.15.ar.6.q.prin.2.par.2.li.n.2.181

promiſſio facta de præſentando antequam beneficium vacet irrita eſt ipſo iure.15.art.7.q.princi.2.par.2.lib.nu.3 eo.

promiſſione conſtituitur dos ſeu dotatio.tra.Pan.de Cit.3.par.2.cauſa.num.31 55

promotio quid & in quo ab electione differat.12.art.1.q.prin.1.par. 2.li.nu.30. 5

promotiones factæ in curia probari non poſſunt ſine literis ſedis apoſtolicæ.3.artic.11.q.prin.3.par.2.li.n.5 251

pro non dato habetur, quod datur ab eo qui de iure dare non poteſt. 17.art.1.q.prin.2.par.2.lib.num.6 119

proprietarij eſt curare vt ſtatim conſtet de mala fide poſſeſſoris, antequam procedatur ad inſtitutionem. & quid agendum malefidei poſſeſſori.7.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.6 20

proprietas abſorbet cãm poſſeſſionis.6.ar.3.q.prin.1.par.2.li.n.3 19

proprietas abſorbet cauſam poſſeſſionis. trac.Roch.de Cur.nu.46 22

proprietas probari non poteſt literis inſtitutionis Epiſcopi aſſerentibus talem eſſe patronum 6.art.10.q.prin.2.par.2.lib. nu.5 199

proteſtatio an debeat fieri inſcriptis remiſſ.12.ar.3.q.princi.2.par.2. lib.num.6 156

proteſtatio clandeſtina facta à patrono de non præſentando alium, etſi præſentaret, faceret præmeti non prædicat poſtmodum præſentato, 5.art.9.q.princi.2.par.2.lib.nu.2 194

preſtatio eſt mentis expreſſio.2.art.2.q.prin.3.par.2.li.nu.21 213

prouidendum illi pinguius qui plus cantulis quam illi qui minus.1.ar. 3.q.prin.3.lib.nu.1 13

prouidens verbum latiſſime patet.12.art. 2.q.prin.3.lib.nu.2 11

promittere verbum quid comprehendat.in 1.artic.1.q.princ.1.par.1. lib.nu.16 2

prouinciæ rector poteſt facere quæ legatus à latere. 1.arti.8.q.princ. 3.par.2.lib.nu.9 236

prouiſio multiplicata eſſe non põt.7.ar.10.q prin.2.par.2.li.n.9.199

prouiſio propriè quid dicatur.3.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 167

prouiſio verbum eſt generale continens modos, per quos eccleſia prouidetur 12.art.1.q.principa.1.par.2.lib.nu.1 5

prouiſio verbum, præſentationem includit 20.art.7.q.princ. 1.par.2. lib.nu.4 70

prouiſio poteſt ſpectare ad inferiores eligenda, & ad ſuperiores confirmando ibi.nu.2 5

prouiſionis eccleſiæ patronatæ deuolutio, an fiat ad epiſcopum an ad habentem inſtituere.12.artic.1.q.prin.1.par.2.lib.nu.30 6

prouiſionum beneficiorum deuolutio ad quem ſpat.8. articu.2.q.princ. 3.par.2.lib.nu.8 217

prouiſionem quẽ eſſe de aliquo beneficio non ſufficit conſtare, niſi ẽs plene conſtet de ſuo intereſſe.13.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 171

pubes minor poteſt acquirere ius patronatus, cum poſſit fundare, conſtruere & dotare ſine iudicis decreto.14.ar.7.q.pr.1.pa.1.l.n.5.69

publicatio fit poſt ſcrutinium electionis.12.ar.1.q. prin.1.par.2.li.nu. 5.& an illa ſit neceſſaria.nu.10 5

publicatio non eſt neceſſaria in præſentatione, niſi præſentatio ad collegium ſpectet.12.articu.1. quæſtio.prin.1.part.2.lib.nu.10 5

puniri nemo debet ſine culpa 6.ar.5.q.prin.1.par.2.li.nu.51 49

pupillum ſine tutoris authoritate non poſſe repudiare legatum.9.arti. 2.quæſtio.prin.3.lib.numero 2 9

Pupilli tutor an poſſit præſentare in eccleſia patronata pupilli, diſtingui 10.ar.2.q.prin.1.par.2.li.numero 1.& 2. 9

Pupillus à legitimis actibus excluditur ſine tutore.9.art.2.q. prin.1. par.2.li.nu.1 8

pupillus an poſſit legitime præſentare.9.ar.2.q.princi.1.par. 2.lib.numera 1.& 3 8

pupillus in infantili ætate quomodo poſſit fundare, conſtruere & dotare eccleſiam.14.art.7.q.princip.1.par.1.li.nu.4 69

pupillus licet non eligere, præſentare tamen poteſt.3.ar.5.q. princi.2. par.2.li.nu.4 161

pupillus maior ſeptennio, licet poſſit præſentare, non poterit tamen litẽ proſequi quæ oritur in iure patronat. ſed eius tutor.10.art.2.q.pri. 1.par.2.lib.nu.3 9

Pupillus maior ſeptennio, poteſt præſentare etiam ſine tutore multo magis pubes ſine curatore.9.ar.2.q.prin.1.par. 2.li.nu.3.& 7 8

pupillus nihil agit in ſui præiudicium ſine tutore.9.art.2.q. princip.1. par.2.lib.nu.3 8

pupillus non poteſt accuſare, nec teſtificari nec hæreditatem adire, 9.artic.2.q prin.1.par.2 lib.nu.1.& 2 8

pupillus non poteſt eligere. tra.Roc.de Cur.nu.14 19

pupillus poteſt acquirere ius patronatus, cum cõſenſu epi, ex fundatione, conſtructione & dotatione.14.ar.7.q.pr.1.par.1.li.n.1.& 3.68

pupillus poſt contrahere ſponſalia poſt infantiam 9.ar.2.q.prin.1.par. 2.lib.num.5 9

pupillus ſine tutore an poſſit ſponſalia contrahere 9.artic.2.q.princ.1. par.2.lib.nu.5 9

pupillus ſi præſentat idoneiorem & tutor idoneum quis præferatur. 1.art.6.q.prin.3.par.2.lib.nu.2 238

Q

Quantum tempus ad conſuetudinem conficiendam ſit neceſſarium tract.10.Nic.Delph.art.18.lib.nu.17 80

Quarta canonica quomodo poſſit præſcribi contra epiſcopum.16. arti. 10.q.prin.3.par.2.li.nu.3 250

Quartam canonicam non ſolui de relictis pro dote 1.art.9.q.princ. 1. par.1.lib.nu.7 79

Quaſi poſſeſſio acquiritur & conſeruatur ẽt per conſenſum, qui præſtatur per patronum in permutatione 10.ar.3.q.prin.1.par.2.li.n.7.21

Quaſi poſſeſſio acquiritur ex vnica præſentatione & inſtitutione ſequuta.17.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.5 26

Quaſi poſſeſſio an acquiratur per exercitium alterius actus competentis patrono tra.Roc.de Cur.numero 39 21

Quaſi poſſeſſio allegãda eo quod facilius probatur. & multoties quaſi poſſidens pfertur proprietario.14.ar.8.q.prin.2.par.2.li.n.2.189

Quaſi poſſeſſio conſeruatur præſentatione & inſtitutione ſequuta.24. ar.8.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 192

Quaſi poſſeſſione acquiſita omnium aliorum fructuum iuriſpatron. non quæritur quaſi poſſeſſio fructus præſentationis in quo requiritur inſtitutio 20.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 27

Quaſi poſſeſſio facilioris eſt probationis, quam totum ius patronatus. 6.art.10.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 198

Quaſi poſſeſſionem an admittant non præſentantes quando aliqui patroni in quaſi poſſeſſione exiſtentes præſentant.16.ar.3.q.prin.1.part. 2.lib.nu.1 24

Quaſi poſſeſſio non amittitur per non uſum.15.ar.3.q.prin.1.par.2.li. numera 3 24

Quaſi poſſeſſio non admittitur caſſata præſentatione ex alia cauſa quã ex quaſi poſſeſſione 15.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 24

Quaſi poſſeſſio iurium defuncti an continuetur in hærede vel ſucceſſore 9 ar.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 252

Quaſi poſſeſſio iuris patronatus acquiritur per actualem præſentationẽ inſtitutione ſequuta.3.ar.1.q.prin.1.par.2.lib. 8

Quaſi poſſeſſio iuris patronatus acquiritur vnica præſentatione & inſtitutione ſequuta ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 22

Quaſi poſſeſſio iuris patronat. acquiritur per conſenſum præſtitum per patronum in permutationem beneficij inſtitutione ſequuta 11.arti. 3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 22

Quaſi poſſeſſio iuris patron. acquiritur præſentatione facta & inſtitutione ſequuta.20.ar.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 27

Quaſi poſſeſſio iuriſpatro. an acquiratur per exercitium alterius actus competentis patrono quam præſentationis.20.art.3.q.prin.1.par. 2.lib.num.1 eo.

Quaſi poſſeſſio iuriſpatro. quibus modis amittatur tract.Roch.de Cur. numero 44 22

Quaſi

Quaſi poſſeſſionem iuriſpatronatus quando quis dicatur habere. tract. Roc. de Cur. num. 34 21
Quaſi poſſeſſio iuriſpat. vel præſentandi, qualiter probari & articulari debeat. 6. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 1. & 6 198
Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi, an acquiratur per aliquem præſentantem confirmata præſentatione in cauſa principali & poſtea caſſata in appellationis. 13. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 23
Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi amittitur caſſata præſentatione eo quod conſtitit præſentantem non poſſediſſe. vel mala fide poſſediſſe antequam facta eſſet inſtitutio. 14. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 6 24
Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi amittitur caſſata præſentatione per ſententiam, cum ius præſentandi alteri adiudicatur. 14. artic. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 3 24
Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi, an amittatur. præſentatione caſſata per patronum facta, qui erat in quaſi poſſeſſione iuris præſentandi. 14. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 eo.
Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi perditur caſſata præſentatione ex defectu perſona præſentata & præſentantis, vel facta extra tempora. 14. ar. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 4 eod.
Quaſi poſſeſſio iurium incorporalium tranſit in ſucceſſores hæredes abſque exercitio actus, per quem inducitur quaſi poſſeſſio. 22. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 4 28
Quaſi poſſeſſio licet acquiratur ex vnico actu præſentationis, inſtitutione ſequuta, non tamen dicitur vere patronus. 11. arti. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 5 22
Quaſi poſſeſſio licet non faciat quem patronum, prodeſt tamen quoad actum præſentationis. 4. art. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 22
In quaſi poſſeſſione iuris præſentandi duo exiſtentes, bis præſentant & his eorũ pñtatio caſſatur, alia ex cauſa quam ex defectu quaſi poſſeſſionis deinde vnus eorũ præſentat alter vero nõ, & præſentatio hæc confirmatur an præſentans retineat ſuam quaſi poſſeſſionem & non præſentans eam perdat. 15. art. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 1. 2 24
In quaſi poſſeſſione iurium incorporalium retinenda non ſemper ſufficit animus. 23. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 28
Quaſi poſſeſſio patris ſeu anteceſſoris dicitur poſſeſſio filij ſeu hæredis ſucceſſoris 22. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 28
Quaſi poſſeſſio præſentandi non acquiritur per exercitium alterius fructus iuriſpatr. & non pſentationis. 20. ar. 3. q. pr. 1. par. 2. li. n. 2. 27
Quaſi poſſeſſio quibus modis acquiratur, quibus item amittatur. 12. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 1 23
Quaſi poſſeſſio quibus modis amittatur. 23. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 1 28
Quaſi poſſeſſio ſeruitutis probatur, ſi probatur quem ſemel vſum. 11. art. 3. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 22
Quaſi præſentatio alicuius quando fuit caſſata per ſententiam & ille permiſit eum tranſire in rem iudicatam an tunc perdit quaſi poſſeſſionem quam habebat. 23. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 28
Quæ à principio ſunt voluntatis, ex poſt facto ſunt neceſſitatis. 6. art. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 5 29
Quæſibilia priuilegio, quæſibilia ſunt præſcriptione. 8. art. 2. q. prin. 3. lib. num. 6 9
Quæſibilia priuilegio, ſunt pnaſibilia præſcriptione. 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 97 86
Quæſtio de iure patronatus, quæ vertitur inter clericum & laicum, eſt expedienda infra ſex menſes ratione clerici. 6. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 26 7
Qui per alium facit, per ſe facere videtur. 2. articu. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 5. 17. & in 2. art. 7. q. prin. 1. lib. nu. 45 62
Quinq; modis iuſpatro. finitur, trac. 10. Nic. lib. 2. ar. 214 93
Quiſq; eſt moderator in re ſua. 2. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 15 88
Quod differtur, non aufertur. 9. art. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 16
Quorumcunq; verbũ quid importet. 7. art. 9. q. prin. 3. par. 2. li. n. 3. 239
Quoties verbum quot vices importet. 23. artic. 7. q. princi. 2. par. 2. lib. numero 8 185

R

Ratificare non videtur dominus præſtando conſenſum alienationis rei emphyteuticæ factæ domino irrequiſito & poſt alienationem quæſito. 9. art. 2. q. prin. 4. lib. nu. 12 10
Ratificatio quæ fieri debet in præſentationib. factis à coniuncto vel amico, an & quãdu fieri debeat. 17. art. 4. q. prin. 1. par. 2. li. n. 19 37
Ratificatio omnis retrotrahitur, & confirmat ea quæ ab initio ſequuta ſunt. 16. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 117
Ratio quare epiſcopus poteſt dare plus pro eccleſia conſtruenda, quam pro eccleſia conſtructa. 16. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 41
Ratio quare inductum fuit iuſpatr. 4. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 4
Ratio quare vocetur patronus, qui fundauit, conſtruxit vel dotauit eccleſiam. 2. art. 1. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 8 9
Ratio quare in eccleſia collegiata permittitur potius patronum conſentire electioni factæ quam faciẽdæ. in 2. ar. 5. q. pr. 1. par. 2. li. n. 2. 45
Ratio quare requiratur diœceſani cõſenſus in creatione & in acquiſitione iuriſpat. in 5. ar. 2. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 13
Ratio quare inæqualiter dotantes ſint æqualiter patroni. in 5. art. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. 2 21
Ratio quare in fundatione eccleſiæ & in acquiſitione iuriſp. at. requiratur conſenſus ordinarij. in 6. art. 4. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 8 30
Ratio quæ ſit. in 11. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 40
Ratio habetur pro expreſſa, quotieſcunque vna reddi poteſt, & non alia etiam in pœnalibus. in 4. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 29 110
Ratio vbi eadem ibi idem ius. in 14. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. n. 4 12
Rõ vbi nõ eadẽ, ibi diuerſum ius. in 2. ar. 5. q. prin. 2. par. 2. li. n. 3. 160
Reædificatio non dicitur noua cauſa acquirendi iuſpatro. in ea. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 17 56
Reædificans capellam vel altare intra eccleſiam regularium monachorum valentium poſſidere bona, & interueniret dos, ſiue præſentaretur, in illis clericus ſæcularis ex illorum voluntate ſiue regularis, acquirit iuſpatronatus ex conſtructione & dotatione in vlt. artic. 12. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 106
Reædificans cenſebitur patronus vna cum primo patrono, ratione conſtructionis, niſi in eccleſia remanſiſſent fundamenta, lapides, & cementa, quia tunc ambo erunt patroni. in 4. ar. 6. q. principa. 1. par. 1. lib. nu. 8 58
Reædificans, quando dicatur vere conſtruere. in 3. arti. 6. q. princip. 1. par. 1. lib. nu. 20 56
Reædificator, vel dotator eccleſiæ, quia prima erat diruta, paupertate vel alluuione deperdita, an cenſeatur verus ædificator, & verus fundator. in 7. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1 59
Receſſus à iure cõi eſt odioſus, in 4. ar. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 6 12
Receſſus à iure cõi eſt odioſus. in 3. par. trac. Pau. de Cita. nu. 14 54
Recipere, quid. Et quotuplex. Et quid ſignificet. Et quid aſſignatio. Quid item ordinatio. Quid committere. Quid diſponere. in 12. art. 1. q. pr. 1. par. 2. li. nu. 25. 26. 27. 28. & 29 6
Rector curatus vel populus cogitur ad eccleſiam ædificandam in caſu neceſſitatis. in 8. ar. 3. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 31
Rectoria conferri non poteſt minori quatuordecim anno. Limit. nu. 5. in 26. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 77
Rector alicuius eccleſiæ, ſi illa eſt priuatus, tamen ipſe publice & notoria adminiſtrat, vt rector adminiſtrat, & ita habetur, an patronis priuationem ignorantibus currat tempus à die priuationis, an à die mortis aſſerti rectoris. in 20. art. 1. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 125
Rector eccleſiæ prima præſentat in capella vel altari fundato in fundo proprietatis eccl. patronatæ, vel de eius bonis. in 15. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 4 13
Rector an tantum iuris habeat in fructibus eccleſiæ, quantum vaſallus in fructib. feudi. in 8. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 7 73
Rector cuiuſdam eccleſiæ penitus diruta, cuius reditus erant tenuiſſimi, reædificauit eam de proprijs facultatibus, & ſic acquiſiuit iuſpa. in ea, non tanquam perſona priuata, & ſic iuſpat. potuit tranſire ad hæredes. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 28 57
Rector eccleſiæ alimentatur ex obuentionibus quas à parochianis recipit. Et in quibus conſiſtant. in 5. ar. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 23 99
Rector eccleſiæ patronatæ non poteſt ſe obligare ad ſoluendum cenſum, vel agendum ſolitum & in vita ſua. in tra. Roc. de Cur. nu. 7 17
Rector eccleſiæ tenetur ad tertiam reparationis partem. in 2. lib. trac. de Io. Nic. Delph. nu. 131 87
Rector eccleſiæ patronatæ poteſt deputare vicarium in eccleſia ſine cõſenſu patroni. in tract. Roc. de Cur. nu. 10 7
Rector eccleſiæ patronatæ an poſſit renuntiare beneficio abſque conſenſu patroni. ibi. nu. 8 6
Rector denegans alimenta patrono, qua pœna plectatur. in 8. articu. 3. q. prin. 3. li. nu. 4 16
Rector inſtitutus in eccleſia, non habet ius à patrono principaliter, ſed à ſuperiore inſtituente. in 1. art. 5. q. prin. 3. lib. nu. 3 21
Rector non præſtans alimenta patrono, adeo quod fame occubuit, an teneatur de homicidio. in 8. art. 3. q. prin. 3. lib. nu. 1 16
Rector poteſt præſentare ordinandum ad titulum beneficij ſui quando facultates ſufficiunt pro vtroq; in ar. 10. q. prin. 2. par. 1. li. n. 2. 95
Rector præſentans clericum ordinandum ad titulum ſui beneficij, an eo mortuo patronus teneatur illum clericum præſentare in rectorem.

INDEX.

in tract.Roc.de Cur.nu.61 23
Rectoris eccleſiæ patronatæ priuilegium.in tra.Roc.de Cur.nu.9 7
Rectorem vel clericum an quis poſſit præſentare alia ratione quàm iurispatronatus ad eccleſiam.ibid.nu.57 23
rectore eccleſia exiſtente priuato ipſo iure propter aliquod delictum beneficio, an patronus poſſit ſtatim, delicto nondum patefacto, aliũ præſentare. in trac.Roc.de Cur.nu.87 14
rectore priuato ipſo iure poteſt eligi alius rector, non attenta alia pronuntiatione. ibid.nu.87 eod.
recuſatus ab epiſcopo poteſt ad ſuperiorem appellare.in 2.lib.trac.do.Io.Nic.Delph.num.218 92
reditus temporales locari poſſunt.in 17.arti.3.q.prin.3.li.nu.4 18.
reditus temporales vendi poſſint, ſiue certi, ſiue incerti.in 17.art.3.q.prin.3.lib.num.2 eo.
reficiens, non dicitur propriè facere.in 3.ar.6.q.pr.1.par.1.li.n.7. 55
reficiens & reparans eccleſiam an efficiatur in tractat.Roch.de Curt.numero 12 32
regimen hoſpitalis cui committatur.in tract.Roc.de Cur.nu.11 25
regreſſus ob non ſolutionem penſionis effectu carent.in 1.li.trac.do.Io.Nic.Delph.num.94 85
regula, cui licet plus, licet minus, non habet locum in mandato. in tra.Roch. de Cur.num.22 33
regula capitulum ſede vacante non ſuccedit epiſcopo declaratur.in 9.art.2.q.prin.1.par.1.lib.num.2 16.
regula, ante factum quid non permittitur, poſt factum ſic, quomodo ſit accipienda Caſus item 27.ſuper illa regula.nu.17.18.21.in 10.ar.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.11 66
regula, vt actus potius valeat, quam pereat.in 9.art.1.q.princ.2.par.1.lib.num.17 112
regula, expreſſa nocent &c. in 20.ar.5.q.prin.2.par.1.li.nu.3 159
regula fauor vnus elidit alium, quomodo ſit accipienda.in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.10 44
regula, fauor vnus elidit alium, quando habeat locum.in 19. art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.11 44
regula, gratia non extenditur declaratur.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.lib.num.43 102
regula, Id quod de iure non ſortitur effectum, non producit impedimentum.in 19.art.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 121
regula. In pari cauſa.in 5.art.5.q prin.2.par.1.li.nu.3 154
regula, Nemo poteſt facere, vt lex non habeat locum in ſua diſpoſitione.in 2.art.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.13 88
regula, Nemo poteſt plus iuris.in 9.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.6. 111
regula, Non eſt ſine culpa, qui ſe rei immiſcet, quæ ad ſe nihil pertinet.in 5.art.10.q. prin.1.par.1.li.nu.31 100
regula, Promptiores debemus eſſe ad liberandum, quomodo intelligitur in 19.art.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.11 44
regula promiſſio hominis, non fallit promiſſionem legis.in 5.art.2.q.prin.2.par.1.lib.num.4 132
regula, Qui contra bonam fidem non præſumitur habere in 5.art.10 q.prin.1.par.1.lib.nu.32 100
regula, Quod directè non conceditur, nec indirectò.in 14. articu.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 156
regula, quod noluit, potuit, quod potuit, adimplere nequiuit. in 9.art.1.q.prin.2.par.1.libr. num.11 111
regula, Quod noluit potuit, &c. Si non valet quod ago &c. Vt actus potuit valeat, &c. declarantur.in 9.art.1.q.prin.2.par.1.li.n.19. 112
regula, Quod ſemel placuit, amplius diſplicere non poteſt.in 2.arti.9.q.prin.1.par.1.lib.num.7 87
regula, Quod ſemel placuit &c.in 2.ar.9.q.prin.1.par.1.li.nu.20. 89
regula, quod ſuum non eſt, debet ad alium pertinere.in 5.art.10.q.pr.1.par.1.lib.nu.8 98
regula, Quæſibilia priuilegio, quæſibilia ſunt præſcriptione, quomodo ſit accipienda.in 5.art.10.q.prin.1.par.1.li.nu.34.fol.100.& in 8.artic.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 176
regula, ſi non valet quod ago, &c. in nono artic.1.q.prin.2.par.1.libr.numero 15 112
regula, vbi in actu requiritur alicuius conſenſus, ſufficit interuenire ex poſt facto.in 16.art.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.6 117
regula, vnus fauor elidit alium, an & quando habeat locum.in 1.art.9.q.prin.1.par.1.lib.num.44 81
regula ad vnguem ſeruanda, ne reperiatur fallentia.in 8.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.7 139
regula, vbi ratio eadem ibi idem ius.in 4.ar.4.q.pr.1.par.2.li.n.3. 32
regula ſtandum & adhærendum.in 19.ar.5.q.pr.1.par.1.li.nu.6. 43.
regularis adſumptus ad eccleſiam ſæcularem, debet viuere & officiare ſecundum ritum ſæcularium.in 21.ar.7.q.pr.1.par.2.li.nu.3 71
regularis debet remanere in clauſtro.ibi.nu.4 eod.
regularis promoueri poteſt ad dignitatem epiſcopalem.in 19.art.7.q.prin.1.par.2.lib.num.2 69
regularis præſentandus eſt in eccleſia regulari.in 24.arti.7.q.prin.1.par.2.lib.num.18 76
regularis præfectus eccleſiæ ſæculari, debet vt clericus præſentari & inſtitui, & in officio cum clericis ſæcularibus confirmari.in 21.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.num.5 71
regulares profeſſi tam mendicantes, quam non mendicantes, ratione religioſi, ſe exponunt litibus & ambitionibus.in 20.arti.7.q.princ.1.par.2.lib.num.8 eod.
regulares remanentes clauſtrales non poſſunt adſumi ad eccleſias ſæculares conſuetas regi per clericos ſæculares.in 21.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.num.2 eod.
relictum pro anniuerſario, poteſt una vice ex utili cauſa ad aliud expendi, & poſtea ad ſolitum debitum redire.in 30.art.7.q.prin.1.par.2.lib.num.6 80
relictum ſub conditione turpi, vel alias impoſſibili, an valeat.in 1.arti.9.q.prin.1.par.1.lib.num.40 80
relictum ſub conditione, cum nupſeris, intelligitur de primis nuptijs. in 2.art.9.q.prin.1.par.1.li.nu.14 88
religionis ſummus fauor.in 5.art.2.q.prin.2.par.1.li.nu.2 132
religionem qui profitetur, an poſſit matrimonium contrahere in 8.ar 7.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 68.
Ad religionem receptus, ut ſtatim non promoueatur ad ordines in ea cautela & conſilium.in 14.art.7.q.prin.1.par.2.li.nu.4 62
religioſus ab electione non eſt excludendus.in 11.ar.2.q.prin.1.par.2.lib.num.4 10
religioſus quos actus poſſit exercere.ibi.nu.5 eo.
religioſus an poſſit eſſe amicabilis compoſitor.ibi.nu.5. eod.
religioſus an & quando poſſit præſentari.in 11.art.2.q.princ.1.par.2.lib.num.12 10
religioſus an poſſit præſentare ad eccleſiam parochialem.in 19.ar.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.24 70
religioſus, cui data eſt poteſtas eligendi à patronis, hoc poteſt, etiam ſine ſuperioris licentia in 11.art.2.q prin.1.par.2.li.nu.12 10
religioſus datus procurator ad præſentandum, vel etiam ad eligendum poſſit ne ſine ſuperioris licentia præſentare vel eligere. in 7.ar.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 33
religioſus magis obediet ſuperiori, in his quæ ſpectant ad officium ſuperioris ipſius, ſed in his quæ verſantur in figura iudicij, magis parebit epiſcopo.in 6.art.1.q.prin.3.li.nu.1 5
religioſus non habet nec velle, & eius vox funeſta dicitur.in 11.ar.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 9
religioſus nec ciuiles actiones, nec ſpirituales habet actus.ibi.nu.1 9
religioſus poteſt aduocare pro coniunctis, per alijs minus.Li.m.nu.20.in 17.art.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.16 37
religioſus, verb. quot modis capiatur.in 11.ar.2.q.prin.1.par.2.libr.numero 10 10
religioſus vnde quis probetur.in 19.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.1 69
religioſi an poſſint miniſtrare ſacra laicis, diœceſani licentia interueniente.in 10.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.11 67
religioſi appellatione, venit clericus in fauorabilib.in 11.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.11 10
religioſum præſentans, an videatur præſentare indignum.in 4.art.10.q.prin.1.par.2.lib.nu.20 109
religioſi, qui dicatur. Et qui veniant religioſorum appellatione. Quid religio. Et an teſuarii dicantur religioſi.remiſ.in 5.ar.1.q.pr.3.l.n.3.5.
religioſi non aſſignant debitam portionem intra tempus præfixum per diœceſanum, an præſentatus amoueatur, vel diœceſis illam aſſignet. in 9.ar.10.q.prin.3.par.2.lib.nu.1 248
religioſi non videntur conuerſi.in 3.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.4 61
religioſi patroni habentes dominium rerum temporalium eccleſiæ parochialis, debent ad illam præſentare ordinari clericum inſtituendum & illi aſſignare reditus competentes pro ipſius victu, & alijs iuribus ſoluendis ex ui iuriſpatronatus.in 1.artic.10.q.prin.3.par.2.lib.num.1 247
Reliquiæ arguunt eccleſiæ conſecrationem. in 18.art.5.q.prin.1.par.1.lib.num.3 42
remedium quod datur præſentato contra inſtituere habentem, ut appellat.in 16.articu.octaua quæſtion.principal.ſecunda par.ſecundi libr.num.1 190

Remedia, de quibus in cap. 1. & 2. de iurepatro. quo tempore adhibenda ſint. in 13. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 132
Remittere verb. p dare, accipitur. ĩ 3. ar. 9. q. pri. 2. par. 2. li. n. 9. 194
Remittere, eſt idem, quod dare. in 12. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 6
Renuntiatia an requiratur libera in permutatione beneficij facienda, ut faciat beneficium vacare. in 6. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 16. 46
Renuntiatio dicitur actus voluntarius. in 6. ar. 6. quaeſt. prin. 2. par. 1. lib. num. 11 45
Renuntiatio eccleſiae ſeu iuriſpatronatus, an renuntianti praeiudicet. in 16. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 4 117
Renuntiatio fieri debet in manibus ſuperioris in iure quaeſito, non acquirendo. in 9. art. 2. q. prin. 3. li. nu. 8 10
Renuntiatio primo fieri debet per valentem permutare. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 45
Renuntians ſeu cedens, mortuus poteſt dici, quoad beneficium illud, cui ceſſit. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1 43
Reparans, nihil de nouo agit. in 3. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 6 53
Reprobare non poteſt quis, quem primo ſemel approbauit. in 25. ar. 9. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2 100
Res alienati prohibita, ſi ſemel alienetur, remanet perpetuo alienabilis. in 8. art. 8. q. prin. 3. li. nu. 14 35
Res communis poſſeſſa ab vno ex socijs ab omnibus socijs poſſideri intelligitur. in 16. art. 3. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 10 25
Res duae vnitae retinent priuilegia quae ſingulariter habent. in 8. arti. 2. q. prin. 2. li. nu. 3 8
Res de facili reuertitur ad ſuam naturam. in 9. ar. 2. q. princip. 1. par. 1. lib. num. 8 16
Res dotales non confiſcantur ex delicto mariti. in 8. artic. 5. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 28 37
Res eadem diuerſo iure non debet conferri. in 14. art. 6. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 10 56
Res emphyteotica poteſt dari pro dote eccleſiae de conſenſu directi domini in alijs partibus dotis non autem in manſo eccleſiae: & quid ſit manſus eccleſiae. in 4. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 34
Res emphyteotica poteſt dari in dotem per utilem dominum etiam ſine conſenſu domini directi dummodo uendatur & de precio alia res emantur libera pro dote eccleſiae. ibi. nu. 5 eo.
Res incerta vendi poteſt. in 17. ar. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1 119
Res eadem diuerſo iure non debet conferri. in 29. ar. 2. q. prin. 2. part. 1. lib. num. 13 141
Res iudicata inter alios, an & quando alijs noceat. in 9. ar. 11. q. pr. 2. part. 2. lib. nu. 4 203
Res translata de uno in alium, aſſumit naturam eius, in quem transfertur, & perdit in totū primā. in 19. ar. 2. q. prin. 3. par. 2. li. n. 3. 219
Res facile ad ſuam naturam reuertitur. in 20. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. numera 2 129
Res qualibet in dubio libera praeſumitur. in 7. ar. 11. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 6 176
Res ſacra aeſtimationē nō recipit. in 1. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. n. 4. 152
Res eccleſiae dicuntur iuris publici in 9. prin. q. prin. par. 1. lib. nu. 13. 79
Res ſpiritualis non recipit ſeruitutem. in 1. ar. 6. quaeſt. prin. 1. par. 2. lib. numero 6 50
Res vna & eadem diuerſo iure conferri non debet. in 2. ar. 10. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 8 169
Res vna & eadem diuerſo iure non eſt conſenda. in 1. art. 9. q. princip. 3. lib. num. 6 57
Res conſecrata non poteſt ad humanos vſus trahi. in 3. par. tract. Pau. de Citad. nu. 62 52
Res duae vnitae retinent priuilegia quae habebant particulariter. in 6. par. tract. Paul. de Citad. nu 43 44 65
Res eccleſiaſtica imperator non poteſt imponere legem. in tracta. Roch. de Cur. nu. 26 33
Rei in traditione poteſt quis apponere pacta quae vult. in trac. Roch. de Cur. nu. 25 28
Rei periculum, emptoris eſt emptione perfecta. in 14. art. 3. q. princ. 3. lib. num. 5 18
Rei vendicatio, competere poteſt ad eccleſiā, pro iurepatronatus, quod quis in ea habet. in 17. ar. 1. q. prin. 3. li. nu. 6 6
In rei ſuae traditione quilibet poteſt imponere legem, quam vult. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 1. & 12 79
In rei ſuae traditione quilibet poteſt apponere conditiones & modos quoſcumque. in 4. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 95
Rem alienam vendens, ex edicto obligatur. in 21. ar. 8. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 1 192
Rem communem habens cum pupillo, gaudet priuilegio pupilli. in 2. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 125
Rem communem, uel rem, in qua habet vſum communem, volens reficere, dominium & vſum eius amittit. Et quando hoc caſu poſſit compelli. in 5. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 3 30
Rem communem habentes vt ſinguli, non poſſunt de illa diſponere, niſi interueniat omniū cōſenſus in 2. ar. 4. q. prin. 3. par. 2. li. n. 6. 222
Rem ſuam negligens, eius poſſeſſionem amittit, alio etiam de facto poſſidente certo tempore, iudicis arbitrio. in 16. art. 3. q. prin. 1. part. 2. lib. num. 1 24
Rem ſuam uendere quis cogitur propter utilitatem publicam in 18. artic. 8. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 5 67
Rem communem habentes, ſinguli non poſſunt diſponere niſi omnes conueniant. in trac. Roc. de Cur. nu. 91 15
In re communi ut ſingulis, nihil valet, quod agitur, niſi omnes conſentiant in 8. ar. 2. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 2 139
In re ſua quilibet tuendus & defendendus eſt. in 19. arti. 3. q. princ. 1. par. 2. lib. num 3 38
Res ſacra & religioſa non ſunt in alicuius dominio. in 2. art. 4. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 3 150
Rerum directam adminiſtrationem non habent regulariter in aliena poteſtate conſtituti. in 9. art. 8. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 8 170
Relaxare idem eſt quod remittere. in tract. Roch. de Cur. nu. 29 39
Relictum pro anniuerſaria, poteſt pro vna vice ad aliud expendi, & redire poſtea ad ſolitum debitum. in tract. Roch. de Cur. nu. 32 29
Religio magis augetur in conſtruenda noua eccleſia, quam in iam conſtructa. ibi. nu. 25 36
Religioſus an poſſit praeſentari ad eccleſiam patronatam. in trac. Roch. de Cur. nu. 13 7
Remittere idem eſt quod dare. ibi. nu. 11 17
Renuntiare iuri publico nemo poteſt. ibi. nu. 10 3
Reſeruans ſibi iuſpatronatus, an cenſeatur etiam reſeruaſſe ſuis haeredibus. ibi. num. 13 31
Reſcribentis ſcientia certa quomodo probari poſſit. in 15. ar. 9. quaeſt. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 242
Reſignatio libera ut requiritur in permutatione, ita & praeſentatio. in 6. art. 6. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 22 47
Reſcriptum ad beneficia, non faciens mentionē de eccleſia cathedrali, quomodo ſit accipiendum. in 3. ar. 9. q. princ. 3. par. 1. li. nu. 30. 93
Reſcriptum impetratum lite pendente, debet facere mentionem de ſtatu cauſa. in 9. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. num. 4 207
Reſcriptum non poteſt intelligi de inſtitutione quae ſumitur pro collatione. in 30. ar. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 245
Reſcriptorum verba, interpretationem ſumunt iure communi. in 7. artic. 9. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 239
Reſeruationem iuriſpat. in aedificanda eccleſia non requiri pro iurep. acquirendo. in 4. ar. 2. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 12
Reſeruatione acquiritur iuſpat. in eccleſia collegiata. ibi. nu. 15 eod.
Reſtitutio aduerſus ſententiam priuatiua poteſtatis, non fit, niſi ad tempus amiſſum. in 19. art. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 125
Reuerentia facta pluribus intelligitur facta minori. in 5. art. 4. q. prin. 3. lib. num. 3 20
Retractio rerum datarum eccleſiae an fiat ipſo iure, vel ille, ad quem bona reuertuntur, poſſit propria auctoritate apprehendere: vel in aliquo requiratur factum iudicis, in caſu, quo poena adpoſita pro validanda conditione appoſita contra ius commune: vel ſecundum ius commune, cum conſenſu epiſcopi, uel ſine, ualet. in 4. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 4 95
Cum reo confeſſo ſponte mitius agitur, quam cum conuicto. in 20. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 45
Ruſticus pane albo non debet vti. in 12. art. 3. q. prin. 3. li. nu. 3 17
Ruſticorum & nobilium cibi. in 12. ar. 3. q. prin. 3. li. nu. 2 eo.
Rex Apuliae ex priuilegio habet collationē beneficiorum, et plures alij reges habēt hoc priuilegium. in 2. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3. 96
Rex Franciae ſanat certos languores ad tactus manus. ibi. nu. 4 eo.
Rex Apuliae ex priuilegio habet collationem beneficiorum 12. ar. 6. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 2 209
Rex Apuliae, Franciae, Angliae, habent plura beneficia, & immiſcent ſe in pluribus ſpiritualibus. Et multa ſuper hoc themate de rebus. in 29. ar. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 30. 31. & 32 192
Rex Neapolitanus habet ius nominandi in quadraginta cathedralib. eccleſijs principalioribus, & ut plurimum maritimis pro ſtatus iudicione eſt papae priuilegio. in 2. ar. 11. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 11 105
Rex non praefertur paupercula in iurepa. in tra. Roc. de Cur. nu. 93. 15

Reges

Reges et principes an ſint patroni eccleſiarũ cathedralium.ibi.n.2. 24
Reges, Principes, & alij recipientes pecuniam, ut conſentiant electioni ſeu promotioni alicuius ad aliquam prælaturam, tenentur reſtituere illam pecuniam illi eccleſiæ, de cuius prælatura agebatur.in 5.ar.5. q.prin.2.par.1.lib.nu.3 154
Reges & principes ſunt principes eccleſiarum cathedralium, quo ad protectionem, non quo ad electionem uel præſentationem.in 2.ar.11.q. prin.1.par.1.lib.nu.3 104
Rigori detrahitur ubi ſtrages timetur.in trac.Pau.de Citad.nu.30. 64
Rigori iuris detrahitur vbi ſcandalum timetur.ibi.nu.32 eo.

S

SAcerdos non actu celebrans an præſentari poſſit in capella, ſtante diſpoſitione teſtatoris, quod ibi præſentetur presbyter ſeu capellanus idoneus, qui per ſe vel alium debeat celebrare tot vicibus in hebdomada.in 28.ar.7.q.prin.1.par.2.li.nu.1 78
Sacerdos minus duobus præſentibus non poteſt miſſam celebrare.in 20. art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 96
Sacerdotis criminoſi prædicatio non eſt ſpernenda.in 10.art.5.q.prin. 3.par.2.li.nu.3 228
Sacerdotis uerba aut ſacra ſunt, aut ſacrilega.in 13.par.tracta.Paul. de Citad.num.5 78
Sacerdotem præſentatũ in capella, ex eo, quod fundator diſpoſuerit miſſam ibi celebrari, an iddicatur ex primaua conſtitutione. in 27. art.7.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 78
Sacerdos ab ignorantia longè abeſſe debent. in 24.ar.9.q.prin.1.part. 2.lib.num.9 eo.
Sacerdos, iocularia exercentes, aut lenocinium, damnandi. in 26.ar. 9.q.princ.1.par.2.lib.nu.6 101
Sacerdotum appellatione, ueniunt conſtituti in ſacris.in 39.artic.7.q. prin.1.par.2.li.nu.3.5 80
Sacerdotium liberi inſtitutiõ ad epiſcopum pertinet. in 5.ar.10.quaſt. prin.1.par.2.lib.num.2 96
Sacerdotum officium magnum & honorabile.in 1.art.10.q.prin.1.par. 2.lib.num.2 102
Sacramentorum differentia & ſpecies.in 1.ar.9.q.5.lib.nu.7 37
Salutis æternæ nemo præſumitur immemor.in 4.art.3.q.prin.3.par.2. lib.num.6 19
Sanctuarium non debet poſſideri iure hæreditario.in 4.ar.5.q.prin 3. par.2.lib.num.2 226
Sanctuariũ nõ poſſidetur iure hæreditario.in tra.Roc.de Cur.nu.46. 15
Sanctus Leutius patriarcha & ſanctus Nicolaus peregrinus ſunt patroni ciuitatis Trani.in 10.ar.1.q.prin.1.par.1.li.nu.5 9
Sanctorum repræſentationes an poſſint fieri per clericos.in 26.art.9.q. prin.1.par.2.lib.num.6 101
Sanctis Papa eſt potentior.in 3.par.trac.Paul.de Citad.nu.8 63
Sanioritas ibi præſumitur eſſe, vbi eſt pluralitas vocum.in tract. Roc. de Cur.num.93 15
Sanioritas non requiritur, ſed numerus tantummodo vocum in actu præſentationis pro inſtitutione habenda niſi aliquando præſentatio vel alius actus fit à collegio, vel vniuerſitate. in 6.art.4.q.prin.3. par.2.lib.num.4 223
Sanioritas in quo conſiſtat.ibid.nu.5 eo.
Sanioritas præſumitur, vbi eſt vocum pluralitas.ibi.nu.5 eo.
Sanguinis coniunctio non ſuppleri ſpeciales defectus mandati.in 4.artic.11.q.prin.3.par.2.lib.nu.3 251
Sapientis eſt mutare conſilium.in 13.par.tracta.Paul.de Citad.nu.6.
Saraceni qui dicantur, & an acquirant iuſpatron.in 3.par.tract.Paul. de Citad. num.26 76
Scandalum aliquando permittitur ne veritas opprimatur. in 6.part. tract.Paul.de Citad.num.33 64
Scandalum, quid.in 31.ar.1.q prin.2.par.2.li.nu.12 133
Scandalum, quando eſt contentio inter patronos de facto, quale & quantum debeat eſſe.ut deueniatur ad c.1.& 2.extra de iurepatron.in 31.art.1.q prin.2.par.2.li.nu.9 eo.
Scandalum remoratur & impedit inſtitutionem præſentati à maiori parte patronorum.in 1.ar.q.prin.3.par.2.li.nu.3 225
Scandalum imminere, quomodo intelligatur.in 8.ar.4.q.prin.3.par.3. lib.num.3 224
Scandali ratione, inhabilitatur quis ad beneficium detinendum.in 8.artic.4.q.prin 3.par.2.li.nu.3 eo.
Scandala faciunt vt multa permittantur. in 31.ar.1.q.princ.2.par.2. lib.num.11 133
Schiſma, quid.in 6.ar.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 60
Schiſma quid ſit.in 3.par.tract.Paul.de Citad.nu.21 55
Schiſmaticus fundando eccleſiam an acquirat iuſpatron.ibi.nu.20. eo.
Schiſmaticus conuerſus ad fidem recuperat iuſpatronatus eccleſiæ quã ædificauit, dũ erat in ſchiſmate.in 6.ar.7.q.prin.1.par.1.li.n.6. 65
Schiſmaticus conuerſus ad eccleſiæ unionem, poteſt in epiſcopum eligi.in 11.ar.7.q.prin.1.par.1.li.nu.2 67
Schiſmaticus, excommunicato æquiparatur.in 6.ar.7 q.prin.1.par.1. lib.num.1 65
Schiſmaticus ſchiſmate ſapiente hæreſim, iuſpatronatus non acquirit. ibid.num.3 eo.
Schiſmaticus an poſſit præſentari uel eligi. in 8.ar.9.q.prin.1.part.2. lib.num.1 90
Schiſmaticis dicitur excommunicatus, atq; et hæreticus.ibi.nu.2. eod.
Schiſmaticus an poſſit in papam uel Imperato. eligi. remiſ.ibi.nu.3. eo.
Schiſmaticus quondam electus an poteſt confirmari, ibi.nu.4 eo.
Schiſmaticus quadrupliciter dicitur. in 8.ar.9.q.pri.1.par.2.li.n.5. eo.
Schiſmatici qui dicantur. Et quot eorum quam. in 6.ar.7.q.princip.1. par.1.lib.num.2 65
Schiſmatici an & quando acquirant iuſpatronatus.ibi.nu.2 eo.
Schiſmatici conuerſi, & abiurantes ſchiſma, electio an confirmari poſſit per legatũ cum diſpenſatione. in 8.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.4. 90
Schiſmatici an iurepatronatus priuentur.in 3.ar.8.q pri.3.li.n.2. 32
Scientia vel neſcientia domini, vnde colligatur.in 10.ar.3.q.princ.1. par.2.lib.nu.3 21
Scientiæ ordo, quis.in 24.ar.9.q.prin.1.par.2.li.nu.7 99
Scholaris præceptoris ſententiam ſequẽs excuſatur in ſindicatu.in 3.artic.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 90
Scholaris ſententiam, præceptoris ſequi debet, eamque defendere. & nu.9.in 3.ar.9.q.prin 1.par.1.li.nu.8 eo.
Scholarium collegium, dicitur quaſi religioſum. in 11.ar.5.q.princ.1. par.2.lib.nu.1 42
Cum ſcholaribus morantes, gaudent ipſorum priuilegijs, meretrice excepta.in 10.ar.8.q.prin.1.par.1.li.nu.6 76
Scriptura an requiratur in exceptione pro ſubſtantia eius.in 12.art.3. q.prin.2.par.2.li.nu.6 156
Scriptura nam ſit de ſubſtantia in electione. Et quid in præſentatione in 12.ar.3.q.prin.2 par.2.li.nu.1 155
Scriptura non eſt de ſubſtantia inſtitutionis: ſed ad cautelam præſentati & præſentantium. Limit. aliquot caſus.in 2.ar.11.q.princip.3. par.2.lib.num.1 251
Scriptura in quibus caſibus requiratur pro ſubſtantia uel pro cautela remiſſ.ibi.nu.2 eo.
Scriptura literarum ordinarij forma de præſentatione & inſtitutione fidem facientium.in 15.art.11.q.prin.3.par.2.li.nu.1 253
Scriptura ordo non ſemper attenditur. in 10.art.10.q.prin.3.part.2. lib.num.2 248
Sæculare & eccleſiaſticum iuſpatronatus quomodo differant. in tract. Roch.de Cur.nu.18.& 19 5
Secunda partis ſecundi libri appellatio. 98
Securitas data bannito veniendi intelligitur pro prima vice. in tract. Roch.de Cur.num.35 9
Sedilia & archa non poſſunt adponi in eccleſia epiſcopo inuito. Sed de eius licẽtia dẽnt adponi.in 15.ar.11.q.pr.3.par.1.li.nu.1. 108
Semeſtre habet locum in habente inſtituere ſeu conferre iure deuoluto ex negligentia patroni, ſiue ex negligentia habentis inſtituere. in 8. ar.2.q.prin.3.par.2.li.nu.3 217
Senior eſt præferendus in beneficijs conferendis. in 26.ar.7.q.princ.2. par.2.lib.nu.2 186
Senior in conferendis beneficijs præfertur.in tra.Roc.de Cur.nu.42. 10
Sentent in errorem continens an ualeat.in 13.ar.2.q.princip.3.par.2. lib.num.6 218
Sententia habens diffinitiuẽ, an & quando poſſit reuocari.in 4.art.10. q.prin.2.par.2.li.nu.2 202
Sententia interloquutoria non eſt iuriſdictionis contentioſa. in 7.art. 6.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 167
Sententia interlocutoria non omnino eſt de iuriſdictione contentioſa. Et idẽ iudiciũ de diffinitiua.in 11.ar.2.q.prin.3.par.2.li.nu.3. 217
Sententia lata in beneficialibus licet tranſeat in rem iudicatam: an tamen poſſit agi contra partem vincentem iniuſtè, per viam denunciationis euangelicæ.in 9.ar.11.q.prin.1.par.2.li.nu.2.& 4 203
Sententia quæ peccatum irremiſſibile continet, in rem iudicatam non tranſit. in 6.ar.11.q.prin.2.par.2.li.nu.3 eo.
Sententia in cauſa matrimoniali, in rem iudicatam non tranſit.ibidem. numero 4 eo.
Sententia quando tranſeat in rem iudicatam, vbi ille tranſitus in rem

iudicatam, peccatum inducit ibi. nu. 6 eod.
Sententiæ verba in iurep. concipienda ſunt in perſonam electi vel præſentati, etiam interueniente procuratore de iure canonico tamen, in perſonam vtriuſque in 7. art. 11. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 eod.
Sententia lata contra vnum ex patronis, alio compatrono obtinente, ius totum accreſcit. in 8. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 eo.
Sententia lata contra præſentantes præſentato nocet, & econtra, in 9. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 eo.
Sententia lata contra præſentantem & præſentatum, an noceat adinuicem. ibi. nu. 2 eo
Sententia lata contra præſentantem, nocet præſentato ſcienti & patiēti. ibi. nu. 3 eod.
Sententia lata contra præſentatum, an & quando præſentanti noceat. ibi. nu. 4 eo.
Sententia lata contra ſubiectum, an & quando noceat domino, & ecōtra. ibid. nu. 6 eod.
Sententia lata contra præſentatum patrono ignoranti non nocet. in 10. art. 6. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 168
Sententia quando concipiatur in cauſis ſpiritualibus. in 4. art. 3. q. prī. 2. par. 2. lib. nu. 3 188
Sententia requiritur in iudicio & cauſa iurispat. Et quomodo illa ſit præferenda. in 3. art. 11. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 202
Sententia vis tollitur vel certè ſuſpenditur per appellationem. in 11. art. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 52
Sententiarum trium executioni ſi ſe tertius ſe opponit, dicens ſi poſſediſſe ante litem ceptam, onus probandi contrarium actori incumbit in 9. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 11 208
Sepeliri non poteſt quis in ſepulchro, patrono inuito. in 13. artic. 11. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 4 108
Sepulchrum legari poteſt. in 1. articu 6. quæſtio. principa. 2. par. 2. lib. numero 3 162
Sepulchrum vnius non poteſt rector alteri concedere. in 4. articu. 5. q. prin. 3. lib. nu. 6 21
Sepulchrorum ius ad hæredes ſanguinis ſolum tranſit non ad extraneos in 3. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 2 132
Sepulchrorum ius non tranſit ad hæredes extraneos, ſed ſolum ad hæredes ſanguinis. in 13. art. 11. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 108
Sepulchrorum ius non tranſit ad extraneos hæredes. in tracta. Roc. de Cur. num. 15 38
Sepulchrorum hæreditariorum iura tranſeunt ad quemcunque hęredē. ibid. nu. 71 43
Sedulchrorum iura transferuntur per titulum vniuerſalem. ibidem numero 21 38
Sepulchrorum iura an poſſidere poſſunt laici. in 13. art. 11. q. princip. 1. par. 1. lib. nu. 3 108
Sepulchrorum ſit cauſa conſeruandæ memoriæ hominis, cuius vſus pertinet ad nos, proprietas non eſt in bonis noſtris. in 4. art. 5. q. princ. 3. lib. nu. 1 21
Sepultura ius annexum eſt ſpiritualibus. in 9. artic. q. princicip. 3. lib. numero 1 39
Sepultura ſeu iuris funerandi non habetur nec poſſeſſio nec dominiū, ſed tantum vſus. ibi. nu. 2 eo.
Sequeſtrum ad quid fiat. in 3. art. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 2 167
Sequeſtrum deferre ab habente pignus. Et id quidem in quibus ibid. numero 4 168
Sermo ſimplex verificatur in prima vice. in trac. Roc. de Cur. n. 45. 10
Seruitus perditur per non vſum. in 8. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 1 31
Seruitus non cadit in rem ſacram. nec ſeruitutem recipit, quòd deſinit eſſe iuris humani. in 1. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 50
Seruituti obnoxium non eſt quod humani iuris eſſe deſinit. in 3. art. 6. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 55
Seruitutem non recipere quod deſiit eſſe iuris humani in trac. Roch. de Cur. nu. 60 12
Seruitutem non recipit res ſacra. in 3. art. 6. queſt. princip. 1. par. 1. lib. numero 2 55
Seruus conſtruens eccleſiam vel altare, iuſpatronatus domino acquirit in 9. art. 8. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 8 75
Seruus municipum, poteſt in caput ciuium torqueri, cum ſit Reipubl. ſeruus. in 15. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 16 70
Seruus non debet mandare domino. in 3. art. 7. q. princip. 1. par. 1. lib. numero 29 63
Seruus effectus presbyter acquirit libertatem. in art. 3. q. prin. 1. part. 1. lib. num. 4 25
Seruus delinquens conueniendus, non dominus. Et idem de monacho & monaſterio. in 10. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 9 63
Seruus domino præiudicare poteſt in quærendis non in quæſitis. in 9. art. 2. q. prin. 3. lib. nu. 7 9
Seruus in arbitrum eligi non poteſt, nec in arbitratorem. Et quid de monacho. in 10. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 63
Seruus ſi ſiat legatum, dominus poteſt ſolus illud repudiare. ibi. n. 4. eo.
Seruus ordinari poteſt domino ſciente, & non contradicente. in 9. ar. 1. q. prin. 3. part. 2. lib. nu. 2 207
Serui ordinatio facta domino præſente, & tacente tenet. in 2. arti. 2. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 17 212
Seruo ſi quid legetur alimentorum ratione cenſetur factum domini contemplatione. in 10. ar. 10. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 6 63
Seruo mortuo non poteſt dominus hæreditatem illi delatam adire. Et quid de monacho & monaſterio. ibid. nu. 7 eo.
Seruo magis æquiparatur monachus, quam filiusfamil. ibid. nu. 8 eo.
Serui infideles præſentari non poſſunt. in 9. art. 8. q. prin. 1. part. 2. lib. numero 1 62
Serui clerici eſſe nequeunt. ibi. nu. 2 eo.
Seruus iudex eſſe non poteſt. in 9. articu. 7. quæſt. principa. 1. part. 2. lib. num. 4 eo.
Seruus præſentari non poteſt, niſi ſit clericus. ibi. nu. 6 eo.
Serui eligi nequeunt ad epiſcopatum, ſacerdotium, & beneficium & quid, ſi ſine manumiſſione ordinetur. in 9. ar. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. numero 3 eo.
Seu, dictionis natura in 28. art. 7. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 5 70
Simile non eſt idem. in 13. ar. 11. queſt. prin. 1. par. 1. li. nu. 108. & in 3. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 5 132
Simonia quid. in 3. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 8 84
Simonia cadit in annexis ſpiritualibus, ſiue in merè ſpiritualibus. in 12. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 11 115
Simonia committitur ita in annexis ſpiritualibus ſicut in ipſis ſpiritualibus. in tract. Roch. de Cur. nu. 9 17
Simonia, dicitur hæreſis. in decimo articu. 9. quæſtio. princip. 1. par. 2. lib. num. 2 91
Simonia dicitur peſtis. Et grauius eſt delictum homicidium ibidem. numero 3 eo.
Simonia an committatur, ſi patronus receperit pecuniam pro præſentatione. in 3. art. 9. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1 194
Simonia committitur donando aliquid donanti iuriſpatronatus. Et quomodo hoc ſit accipiendum. in 3. articu. 4. quęſtio. principa. 2. part. 1. lib. num. 1. 3 151
ſimonia committitur & in re ſpirituali, & in annexis. in 1. artic. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 3 153
ſimonia committitur etiam in annexis ſpiritualitati. in 6. art. 9. quęſt. prin. 3. lib. num. 3 39
ſimonia committitur non ſolum in ſpiritualibus, ſed etiam in annexis. in 3. ar. 8. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 7 84
ſimonia committeretur, ſi cenſus per clericum imponeretur ut filij vel nepotes præſentarentur ad eccleſiam poſtmodum. in 6. ar. 5. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 3 162
ſimonia committitur recipiendo promiſſionem, vel pecuniæ oblationem. ibid. num. 3 eo.
ſimonia committitur per præſentantem & præſentandum facientes pactum, & promiſſiones iuratas. in 11. artic. 9. quæſt. princ. 1. part. 2. lib. num. 1 91
ſimonia admittitur tam in ſpiritualibus, quam annexis. ibi. nu. 2 eo.
ſimonia cadit etiam in præſentatione. ibi. nu. 3 eo.
ſimonia committitur ſi quid detur donanti iuſpatronatus. ibidem. numero 3 eo.
ſimonia dicitur hęreſis, cæteris damnabilior. Et quomodo id ſit accipiendum. in 12. ar. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 68
ſimonia etiam cadit in annexis ſpiritualibus. in 1. art. 9. q. princip. 3. lib. num. 17 38
ſimonia impedit præſentationem. in 15. artic. 8. q. princip. 1. par. 1. lib. numero 20 70
ſimonia in vno ordine an ſuſpendat quem ab alijs ordinibus. in 10. artic. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 5 91
ſimonia maior in ordinibus committitur, quam in beneficijs. in 2. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu 9 83
ſimonia mentalis inducit peccatum mortale. in 6. ar. 5. q. princ. 2. par. 1. lib. num. 3 154
ſimonia notato interdicitur beneficij adminiſtratio, etiam cauſa pendente. in 10. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 2 91
ſimonia ſi commiſſa ſit pro aliqua iuſtitia, vel gratia apud ſedem apoſtolicam

licam obtinenda, etiam ſcientes & non reuelantes intra triduum, etiam ipſo iure ſunt excommunicati, nec ab alio poſſunt abſolui quam à papa, excepto mortis art. in 3. art. 9. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 5. 194
Simonia vt inducatur, an pacta & promiſſiones debeant interuenire ante vel poſt præſentationem, & an requiratur iuramentum. in 11. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 91
Sine ſimonia motu an quis poſſit deſeruire alicui prælato, & ab eo beneficium ſperare. remiſſ. in 3. art. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 9 84
Simoniam quæ inducant. in tract. Roch. de Cur. nu. 11 17
Simoniam ſciens committi ab aliquo in beneficialibus, & non reuelans eſt excommunicatus. ibi. nu. 10 eo.
Simoniam & an & quando preces inducant. in 3. arti. 8. q. princip. 1. par. 2. lib. nu. 9 84
Simoniam etiam committi in annexis ſpiritualitati. in 3. art. 9. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 194
Per ſimoniam an poſſit quis ad epiſcopatum promoueri. in 11. art. 9. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 3 91
Simoniacus an acquirat iuſpatronatus. in 12. art. 7. q. princ. 1. part. 2. lib. num. 1. 4. & 5 68
Simoniacus dicitur hæreticus. ibi. nu. 2 eo.
Simoniacus, dicitur hæreticus. in 10. art. 9. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 1. 91
Simoniacus an præſentari poſſit. in 10. ar. 9. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 2. eo.
Simoniaci dicuntur infames. in 10. art. 9. quæſt. principa. 1. part. 2. lib. numero 5 eo.
Simoniaco an competat iuſpatronatus. in 7. part. tract. Paul. de Citad. numero 7 73
Simoniacorum hæreſis cæteris damnabilior. in 7. part. tracta. Paul. de Citad. num. 8 73
Sinagoga in eccleſias conuerſa. in 3. articulo. 7. quæſt. princip. 1. par. 1. lib. num. 45 64
Singularis de ciuitate, admittuntur in teſtes pro ciuitate. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 17 70
Per ſigna, cognoſcuntur ſignata. in 4. ar. 5. q. prin. 3. li. nu. 1 22
Societatis nomine multa ſæpe accidunt. in 1. ar. 3. q. princ. 2. par. 1. lib. numero 1 148
Sodomia impedit matrimonium contrahendum. in 18. art. 9. q. princ. 1. par. 2. lib. num. 9 94
Sodomia tam in maſculis, quam fœminis committitur: a parique ea procedunt. ibid. num. 3 93
Sodomia vitium non ſolum re infeſtum, verum etiam verbo horrendum ibid. num. 3 eo.
Sodomita pro alio poſtulare non poteſt. in 18. ar. 9. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. num. 9 eo.
Sodomita quamuis occultus an ſit priuatus executione ordinum ſuorum ipſa iure. poſt etiam pœnitentiam peractam, & num. 11. ibid. numero 4 eo.
Sodomita ſiue laicus, ſiue clericus quo ſupplicio plectendus. ibidem. numero 2 eo.
Sodomita vel exercens vitium contra naturam, actiuè vel paſſiuè, an præſentari poſſit. in 18. art. 9. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 1. & 15 93
Sodomitæ Iudex quis eſſe debeat. in 18. ar. 9. quæſt. princ. 1. par. 2. lib. numero 4 93
Sodomita & eis conſentientes, morte digni ſunt. in 18. ar. 9. q. princ. 1. par. 2. lib. nu. 17 95
Sodomitæ, dicuntur filij diffidentiæ. Et eorum pœna. ibi. nu. 1 93
Solemnitas extrinſeca præſumitur interueniſſe decem annorum ſpatio. in 1. ar. 6. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 28 53
Solemnitas extrinſeca ex diuturnitate temporis præſumitur interueniſſe. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 107 87
Solemnitas extrinſeca præſumitur interueniſſe ex temporis diuturnitate. in 3. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 16 91
Solemnitas extrinſeca nunquam præſumitur interueniſſe, ideo probanda eſt. in 12. ar. 2. q. prin. 1. par. 2. li. nu. 9 111
Solemnitas non præſumitur, niſi probetur. in 25. artic. 1. q. prin. 2. part. 2. lib. num. 7 128
Solemnitatis non ſubſtantialis omiſſio, non vitiat. in 19. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 16 147
Solum in quo ædificiata eſt eccleſia cedit ædificio. in tra. Roch. de Cur. num. 10. & 11 31
Specialia duo circa idem concurrere non debent. in 8. art. 2. q. prin. 2. par. 2. lib. num. 8 139
Specialia duo non habent concurrere circa idem. in trac. Roch. de Cur. numero 95 16
Spinellorum collegium, ſitum Patauij, quis condiderit & dotarit: Et forma teſtamenti conſtructionis pro ipſo collegio. Et ad quem ſpectet illius præſentatio. in 14. ar. 11. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 108
Spirituale non omne dicitur quod tendit ad finem rei ſpiritualis & animæ. in tract. Roch. de Cur. nu. 2 8
Spirituale ius, quomodo ſit accipiendum. in 1. ar. 9. quæſt. princip. 3. li. numero 5 37
Spirituali annexum, dupliciter dicitur. in 1. art. 9. quæſt. princip. 3. lib. numero 15 38
Spiritualia merè vendi non poſſunt, etiam cum vniuerſitate. in 11. artic. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 1. & 5 155
Spiritualia merè per laicos poſſideri nequeunt. in 11. artic. 5. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 5 eo.
Spiritualia non poſſunt poſſideri, ergo nec præſcribi. in 5. articu. 10. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 33 100
Spiritualia ſeminantes metere debent temporalia. in 1. li. tract. de. 10. Nic. Delph. nu. 38 81
Spiritualia non poſſunt laici propria auctoritate tractare. in tra. Roch. de Cur. num. 7 30
Spiritualia non præſcribuntur. in quinto art. 10. quæſt. princip. 1. par. 1. lib. num. 12 98
Spiritualia quare non tranſeant vniuerſitate uendita, annexa autem ſpiritualitati ſic. in 11. ar. 5. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 4 155
Spiritualia æſtimationem non recipiunt. in 15. ar. 7. q. princip. 2. par. 2. lib. num. 2 181
Spiritualia æſtimationem non recipiunt. in 17. ar. 4. quæſt. prin. 1. par. 2. lib. num. 14 37
Spiritualia ad inuicem permutantur, nec eo committitur ſimonia. in 5. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2 162
Spiritualia digniora ſunt temporalibus. in 2. ar. 10. q. prin. 1. par. 1. li. numero 8 103
Spiritualia quædam ſunt merè & eſſentialiter: quædam non. in 1. art. 9. q. prin. 3. lib. num. 4 36
Spiritualia quot modis ſumantur. in 1. ar. 9. q. prin. 3. li. nu. 7 37
In ſpiritualibus requiritur omnis integritas. in 1. ar. 8. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 10 83
Sponſalia contrahere poteſt ſeptennis. in 9. art. 5. q. prin. 2. par. 2. lib. numero 1 163
Sponſalia contrahens per carnalem copulam, facit illa tranſire in matrimonium de præſenti. in 1. ar. 7. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 3 177
Sponſalia inter prohibitos contracta ſub conditione, ſi Papa diſpenſabit, non tenent. in 12. ar. 1. q. prin. 3. par. 2. li. nu. 3 209
Sponſus, etſi tanquam dignior debeat interrogari in contractu matrimonij prius, quam ſponſa: propter tamen generis imbecillitatem, contrarium ſeruatur in praxi. in 2. art. 7. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 27 61
Sponſus Pataninus interrogatus ſponſam acceptauit: ſponſa interrogata reiecit. ibi. nu. 28 eo.
Spolium quo caſu cadat in incorporalibus. in 8. artic. 5. quæſt. prin. 3. lib. num. 2 25
Sportulas minores decurionum accipere ſuffragium tamen inter alios non adferre. in 9. art. 2. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 1 8
Spurius dicitur extraneus etiam patri. in 29. ar. 2. q. princip. 2. par. 1. lib. num. 23 142
Statutum puniens qui exportauit bladum à ciuitate non punit exportantem. in 1. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 3 23
Statutum generaliter loquens non intelligitur comprehendere dotem ſeu cauſam mulieris: eodem modo in dote eccleſiæ. in 8. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. lib. num. 37 37
Statutum præferens maſculos fœminis non habet locum in adoptiuis. in tract. Roch. de Cur. nu. 78 44
Statutum in pœna, gratiam non debet habere. in 26. artic. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 6 140
Statutum loquens, de una perſona, perſonam repræſentatam non includit, puta vniuerſitatem. in 15. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 2 69
Statutum præferens maſculos fœminis, non habet locum in adoptiuis. remiſſ. in 9. art. 2. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 7 134
Statutum prohibens conſiliare cum bannito, comprehendit contrahentem per procuratorem. in 9. ar. 4. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 3 34
Statutum prohibens loqui cum bannito, comprehendit mittentes ei literas. ibid. num. 4 eo.
Statutum vel conſuetudo dans peccandi anſam, non ualet. in 10. art. 7. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 11 67
Statutũ vel conſuetudo non ualet, quod ignobiles non admittantur literati ad canonicatus eccleſiarum cathedralium. in 11. ar. 5. q. princ. 3. par. 2. lib. num. 6 328

I N D E X.

Statuto cauetur quod debitum a 50.libris ſupra non poſſit probari per teſtes debet intelligi per ſolos teſtes ſecus cum alys adminiculis. in 6.art.1.q.princ. 1.par.1.lib.nu 12 — 7

Statuto cauetur ne relinquatur vxori vltra certam quantitatem nec etiam relinqui poteſt: tum hoc quod habeat diſtribuere pro anima teſtatoris inter pauperes Chriſti: poterit dari iſta poteſtas vxori vna cum altera.ibi.num.14 — eo.

Statuto cauetur filium non poſſe ſine expreſſa licentia contrahere filio alienante: & emptore diu alienata tenente præſumitur licentiam patris præceſſiſſe.in 17.art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 — 14

Statuto cauetur mulierem non poſſe ſe obligare ſine conſenſu propinquorum præſumitur cōſenſus interueniſſe poſt longum tempus à die obligationis.ibi.num.6 — eo.

Statuto cauetur mulierem non poſſe contrahere ſine conſenſu propinquorum poterit tamen contrahere fauore piæ cauſæ.in 3.ar.5.q.prin.1.par.1.lib.nu.4 — 33

Statuto ſi cauetur, quod committens tale crimen, non aſſumatur ad officium: id non habet locum in onercſo. & numero ſequen. in 3.art.7.q.prin.1.part.1.lib.num.42 — 63

Statuto ſi caueatur, quod mulier non poſſit alienare bona immobilia ſine certa ſolemnitate, ſi aliquis alius adeptus eſt aliqua bona in abſentia alicuius mulieris, eius nomine, ex quo ipſi mulieri nullum ius quæſitũ eſt ante acceptationẽ, poterit illa bona relicta repudiare ſeu alienare abſq; ſolemnitate ſtatuti. in 9.art.2.q.prin.3.lib.nu.21.10

Statua poſita in ciuitatè, ciuitatis ſunt, non ciuium. in 15.articu.7.q.prin.1.lib.num.15 — 70

Statua non tranſeunt cum vniuerſitatè uendita. in 11.art.5.q.princ.2.par.1 .li.nu.2 — 155

Stipulatio facta per virginem, intelligitur facta cauſa dotis. in ar.3.q.prin.2.par.2.lib.nu. 3 — 150

Stipulatio ſeu pollicitatio ſemper intelligitur præceſſiſſe in dotè data eccleſiæ perſundantem & conſtruentem illam. in 8.art.6.q.princ.1.par.1.lib.nu.12 — 36

Stipulatio de iudicio ſiſti in eadem cauſa commiſſa non datur hæredi in 4.ar.6.q.prin.1.par.1.li.nu.1 — 57

Stipulationes indiuiduæ non diuiduntur inter hæredes in 25.arti.1.q.prin.2.par.1.lib.num.3 — 125

Stipulationes indiuiduæ quæ dicantur. Quæ item diuiduæ. in 25.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.4 — eo.

Stultus melioris conditionis non debet eſſe quam peritus. in 21.arti.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 — 126

Stylus Curiæ obſeruandus eſt, & attendendus. & nu.20.in 13.ar.6.q.prin.1.par.2.lib.num.14 — 56

Stylus Curiæ Romanæ, habetur pro lege. in 7.art.1.q.princip.2.par.2.lib .num.11 — 200

Subſtitutio vnita cum iure accreſcendi tranſmittitur ad hæredes contra naturam ſuam. in 6.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.18 — 7

Surreptio committitur etiam tacendo quod ignoratur, ſi veriſimiliter illud tacendo potuiſſet mouere papam ad aliud faciendum. in 22.artic.8.q.prin.2.par.2.lib. nu.2 — 192

Subrogatum non ſapit naturam ſubrogati, ubi non eſt eadem ratio. in 26.art.6.q.prin.2.par.2.li nu.3 — 175

Subſequens qui vult, vult & antecedens, & contra in 17.ar.5.q.prin.2.par.1.lib num.2 — 158

Subſtantia & hæreditas, idem. in 3.ar.10.quæſt.princip.2.part.1.lib.numero 10 — 172

Subtilitas non eſt admittenda, ex qua ſequitur perplexitas & abſurditas. in 4.ar.8.q.prin. 1.par.2.lib.nu.2 — 84

Succeſſio eſt de iure ciuili, & iura ciuilia prohibent illegitimo ſuccedere. in 29.ar.2.q.prin.2.par.1 .li.nu.16 — 141

Succeſſio iuriſpatronatus an fiat in ſtirpes, an vero in capita. in tract. Roch.de Cur.nu.10 — 38

Succeſſio eſt modus transferendi iuſpatronatus in alium, ſicut alij tituli, in 23.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.3 — 124

Succeſſio vel tranſlatio iuris patronatus, quę fit de uno patrono in aliũ, ex quocunque titulo habili, præſertim ex teſtamento, uel ab inteſtato, an dicatur de iure communi, uel de gratia. in 30.art.1.q.prin.2.par.1.li.num.1 — 128

Succeſſio quæ fit in iurepatronatus ex teſtamento vel ab inteſtato, fit de gratia. in tract. Roch.de Cur.nu.13 — 38

Succeſſio in collateralibus fit per capita, & non per ſtirpes. Et hoc in ſucceſſione hæreditatis, non in ſucceſſione iuriſpa. in 26.ar.1.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 & 4 — 126

Succeſſor iuris patronatus in patronatu ſuccedit. in 9.par.tract. Paul.de Citad.numero 7 — 75

Succeſſor ſingularis non tenetur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem. in 1.art.15.q.prin.3.li.num.2 — 21

Succeſſori multa licent, quæ non licent autori. in 13.art.8.q.princ.1.par.1.lib.num.4 — 77

Non ſufficit dicere, Eligo, præſentandum, niſi actualiter eum præſentet. in 1.ar.3.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 — 149

Summariè, ſimpliciter, & de Plano, verbo quando locum habeat. in 12.ar.9.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 — 195

Superlatiui natura quæ ſit in 6.par.tract.Paul.de Citad.nu.6 — 70

Superior adiri poteſt, vbi habens conſentire, conſenſum denegat, vel negligit. in 20.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.14 — 123

Superior ad quem deuoluitur poteſtas prouidendi. an prouidere debeat diuerſo actu, an vnico. in 19.ar.2.q.prin.3.par.2.li.nu.1 — 219

Superior, ad quem ex negligentia patroni, poteſtas deuoluitur, an debeat prouidere diuerſis actibus, an vnico. in 8.art.2.q.prin.1.par.2.lib.num.2 — 217

Superior ad quem deuoluitur poteſtas, an habeat duo ſemeſtria. ibidem numero 6 — eo.

Superior an poſſit cogere patronos diſcordantes ad diuiſionem faciendam. in tract.Roch.de Cur.nu.13 — 4

Superior habens iuſpatronatus tranſlatum à locis ratione ſuæ eccleſiæ, poteſt illi prouidere vel unico actu, vel duobus actibus, ut ſibi placuerit. in 19.ar.2.q.prin.3.par.1.li.nu.10 — 219

Superior non poteſt expedire vnico actu præſentationem & inſtitutionem, etiam ſi ad eum ſpectent ex diuerſis qualitatibus. Vel ſi ſuppoſitu eis foret aliqua conditio. Secus ſi ad eum ſpectarent iure deuoluto, & idem in electione. in 19.ar.2.quæſt.princip.2.par.2.lib.numero, 4.5.6.7.9.11.12.13.14.15 — eo.

Superior, quando aditur vbi habens conſentire, id recuſat, adeundus eſt per viam querelæ, & non appellationis. in 20.ar.1.q.prin.2.part.1.lib .num.18 — 123

Superior quibus caſibus poſſit præfigere tempus vbi tempus à iure non eſt præfixum habenti actum facere. Et ſi intra illud tempus actus non fuerit factus, ipſe ſuperior ſupplebit. late per. in 6.arti.2.q.princ.3.par.2.lib.num.4 — 216

Superior ſi informat ſe de his, quæ etiam nemine opponente debet inquirere, iuxta formam cap.cum dilecti.de elect.li.6.an teneat inſtitutio facta, vel an adhuc requirantur uocationes. Et nu.3.in 26.art.6.q.prin.2.par.2.lib.num. 1 — 172

Superior ſi uolit conſentire donationi vel legato, quod fit de eccleſia loco religioſo, vel de iurepatronatus laico, an poſſit compelli per ſuperiorem. & quis ille erit ſuperior. in 20.ar.1.q.princip.2.par.1.lib.numero 1 — 121

Superioris eſt, facere quod eſt deterius epiſcopo nolenti conſentire caſu quo aditur. in 20.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.19 — 123

Suſpenſio a beneficijs habitis, non extenditur ad habenda. in 2.ar.8.q.prin.1.par.2.lib. nu.1 — 88

Suſpenſus a beneficio, ſuſpenſus eſt etiam ab eius fructibus. in 3.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 7

Suſpenſus quoad alios, poteſt celebrare. Et à quibus ille nihilominus excludatur, in 20.art.9.q.prin.1.par.2.li.nu.9 — 96

Cum ſuſpenſo & interdicto participari poteſt in omnibus, exceptis ſacramentis & diuinis officijs. in 3.ar.9.q prin.1.par.2.li.nu.2. 88

Suum nemo poteſt dicere id, quod ſibi commune eſt cum alio. in 9.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.2 — 141

Suum nemo poteſt dicere id, quod ſibi commune eſt cum alio collegialiter. in 13.ar.2.q.prin.2.par.2.li.nu.5 — 143

Suorum & emancipatorum differentia hodie ſublata eſt. in 22.quæſt.prin.2.par.2.lib.nu.2 — 139

Sindicus maiores eſſe debere quatuordecim annis. in 13.ar.2.q.princ.2.par.2.lib.num.1 — 142

T

TAcens conſentire videtur ſi iuſſus eſt loqui. in 28.artic.1.q.prin.2.par.2.lib.num.2 — 139

Tacens habetur pro conſentiente actui facto in ipſius præiudicium quod prohibere potuiſſet. in 2.art.2.q.prin.3.par.2.li.nu.13 — 212

Tacens in actu concupiſcibili, pro conſentiente habetur. in 2.artic.2.q.prin.3.par.2.lib.nu.9.& 12 — eo.

Tacens conſentire videtur, quando talis eſt actus qui eo prohibente fieri non poteſt. ibid.num.9 — eo.

Tacens an videatur conſentire ratione reuerentiæ. ibi.nu.10 — eo.

I N D E X.

acens videtur conſentire in ſui præiudicium.in tracta.Roch.de Cur. numero 51 22

Taciti & expreſſi eſt eadem conditio.in 3.art.4.q.principa.1.par.2. lib.num.5 32

Taciti & expreſſi indicium.in 30.artic.7.q.principal.1.par.2.libr. numero 21 81

Tacitarnitas cum ſcientia & patientia tum demum nocet,quando vltra taciturnitatem interueniens actus poſitiuus.in 12.art.3.q.princ. 1.par.2.lib.nu.11 23

Taciturnitas habetur pro conſenſu fauore cultus diuini.in 2.arti.2.q. prin.3.par.2.lib.nu.19 213

Taciturnitas nocet,ubi poſſum prohibere,& non prohibeo.& nu. 51. in 12.art.3.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 22

taciturnitas non nocet ei qui non poteſt probare.in tracta.Roc.de Cur. numero 11 18

Taciturnitatem cum ſcientia & patientia non nocere ſine aliquo caſu poſitiuo,in quibus habeat locum.in 12.art.3.q.prin.1.par.2.libr. numero 12 23

Tantum,dictio eſt taxatiua,in quarto articulo,2.q.princ.2.par.1.lib. numero 7 132

Tantum,dictio eſt taxatiua.in 11.articul.2.q.principa.2.par.1.libr. numero 5 135

Temporalium conceſſio,facta eccleſiæ,non cenſetur facta in feudum,ſed liberè & totaliter,niſi exprimatur,quod in feudum fiat in 1.artic. 6.q.prin.1.lib.nu.12 50.

Tempus datum ad præſentandum in eccleſia noua,an incipiat currere à die completa fabrica,vel a die conſecrationis.& nu.in 16.art.1.q. prin.2 par.2.lib.nu.1 124

Tempus datum ad præſentandum eſt præfixum ad præſentationem ordinario faciendam,non ad nudam electionem.in 22.art.1.q.prin.2. par.2.lib.nu.2 126

Tempus datum,uel executionis literatum an attendendum in qualitatibus impetrantis,& in reſcripto expreſſis.in 5.ar.5.q.prin.3.par. 2.lib.num.2 222

Tempus datum ad præſentandum in beneficio,in abſtracta ſtatim creato,currit.patronus.in 16.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 125

Tempus datum,ad conferendum,non habet locum ad inſtituendum.in 6.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.7 216

Tempus datum à ſuperiore inferiori ad inſtituendum, non debet tranſcendere ſemeſtre.ibi.nu.8 eod.

Tempus præfigendum inſtituenti,non debet tranſcendere duos menſes, vel arbitrarium eſſe debet.ibi.nu.9 eo.

Tempus non eſt præfixum a iure habenti inſtituere,ad inſtituendum. Et ideo ſuperior poteſt præfigere tempus,intra quod ſi non inſtituerit,ſine cauſa,prouiſio deuoluitur ad eum, vt actualiter compellat inſtituere.uel ipſe inſtituet.in 6.art.2.q.principa.3.par.2.libr.numero 3.5.& 6 216

Temporis tractu non firmari,quod ab initio non ualet.in 6.q.princ.2. par.2.lib.num.2 44

Tempus patronis conceſſum ad præſentādum quando currere incipiat. in 8.art.1.q.prin.2.par.lib.nu.1.7.& 9 116

Tempus datum ad præſentandum,an habens inſtituere poſſit contrahere ſeu abbreuiare in appoſitione adicti.in 8.art.1.q.prin.2. par.2. lib.num.1 129

Tempus datum ad præſentandum non currit patronis. mota lite inter præſentatos,non de vi iuriſpatronatus,ſed ſuper forma præſentationis.in 9.art.1.q.prin 2.par.2.lib.nu.16 121

Tempus datum ad eligendum,uel conferendum ignoranti non currit.in 8.art.1.q.prin.2.par.2.lib.num.3 117

Tempus non currit agere non ualenti.& nu.10.ibid.nu.5 eo.

Tempus an currat patrono impedito præſentare.ibi.nu.4 eod.

Tempus datum ad eligendum uel conferendum, currit a die ſcientiæ, uel ceſſationis impedimenti.ibi.nu.6 eo.

Tempus datum ad eligendum & conferendum,quare currat à die ſciētia,etiam ignoranti,& ſecus in præſentatione.ibi.nu.8 eo.

Tempus conceſſum ſine iudicis miniſterio nec auferri nec prorogari poteſt.in 27.art.1.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 12

Tempus datum ad eligendum uel conferendum,impedito ex ignoranti non currit.in 1.art.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.3 136

Tempus currit etiam impeditis ad præſentandum.in 14.art.2.q.princ. 2.par.2.lib.nu.2 143

Tempus probandum eſt,ubi eſt de ſubſtantia actus.in 25.art.1.q.prin. 2.par.2.lib.nu.6 128

Tempus ſemeſtre datum ad præſentandum clericis patronis, datur ad litem faciendam quibus elapſis deuoluitur ad habentem inſtituere,reſeruato iure euincendi, vt lite finita poſſit repræſentare iam inſtitutum pro eius iuriam conſeruatione,in laica conſeruatur tempus quadrimeſtre.in 9.ar.1.q.prin.2.par.2.li.nu.3 119

Tempus ſemeſtre vel quadrimeſtre datum ad præſentandum ,qualiter computabitur.in 14.art.1.q.prin. 2 par.2.li.nu.1 113

Tempus ſemeſtre vel quadrimeſtre datum ad præſentandum,currit de momento ad momentum,& eſt etiam hora attendenda,ibi.n.5. 124

Tempus quātum requiratur ad præſentationem iuris patronatus.in 5. art.11.q.prin.2.par.1.lib.nu.1 175

Tempus ſemeſtre vel quadrimeſtre datum patronis ad præſentandum, an ſit vtile vel continuum.in 15.art.1.q.princip. 2.par.2.libr.numero 1.& 3 124

tempus aliquod eſt utile,aliquod continuum.ibi.nu.2 eod.

tempus quoddam eſt vtile, quod non currit diebus feriatis,nec in abſentia partis,nec vbi deeſt iudicis copia.ibi.nu.2 124

tempus an currat patrono impedito præſentare.in tract.Roch.de Cur. numero 58 12

tempus ad præſentandum currit etiam ignoranti & impedito.in 16.arti.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 36

tempus præſentationis vel inſtitutionis debet conſiderari circa habilitatem,vel non præſentandi,& inſtituendi in 5.art.4.q.prin.3. par.2.lib.num.1 222

Tempus an taxetur Epiſcopo ad inſtituendum,ſicut patrono ad præſentandum.in 6.par.trac.Pau.de Citad.nu.103 69

Tempus datum ad præſentandum quando incipiat currere.in tra.Roc. de Cur.num.57 12

Tempus datum ad præſentandum an currat diebus feriatis.in tra.Roc. de Cur.num.65 13

Tempus datum ad præſentandum an currat patrono excommunicato. ibi.num.23 20

Tempus longeua vita hominis,& ſic tempus centum annorum dicitur notum eſſe de antiquo.ibid.num.88 45

Tempus non currit non ualentibus agere.ibi.nu. 57 12

Tempus patroni quadrimeſtre ad præſentandum quomodo debeat computari.ibid.num.85 14

Tempus patronis datis ad præſentandum an ſit continuum, uel vtile. in 6.par.trac.Pau.de Citad.num.41 65

Tempus præſentandi vtile quod ſit.ibi.nu.42 eod.

Tempus præſentandi quando iudici abbreuiare non ſit licitum.ibid. numero 5 6

Tempus ad præſentandum datum an poſſit Epiſcopus abbreuiare.ibi. numero 5 eod.

Tempus quando incipiat currere ad præſentandum in eccleſia nouiter conſtructa.ibid.nu.59 12

Tempus quantum requiratur ad probandum titulum. in tract.Roc. de Cur.num.87 45

Tempus quantum requiratur ad cauſandam præſcriptionem. ibidem numero 86 eo.

Terminus omnia bona,prælatis in teſtamentis,eſt vniuerſalis,ſicut hæreditas.in 3.art.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.14 172

Terminus æquiuocus competit pluribus ſecundum diſtinctas rationes in 1.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 1

Terminus patronatus eſt æquiuocus , quia iſte terminus patronatus eſt duplex.ibid. nu. 4 eo.

Terminus de quo in clement.1.de iure pat.non præfixus,an poſſit ſuppleri.in 7.art.10.q.prin.3.par.2.li.nu.1 248

Terminus hominis,quo caſu ſuccedat termino iuris.in 7.art.2.q.prin. 3.par.2.lib.nu.2 217

Terminus in iudicio ſummario inſtitutionis, vtrique parti dandus eſt ad probandum incumbentia,iuxta naturam & qualitatem cauſarū deductarum.in 1.art.10.q.prin.2.par.2.li.nu.1 196

Termino elapſo à iure patronis conceſſo ad præſentandum,ipſis nō præſentantibus,an habens inſtituere poſſit eos admittere ad præſentandum.& nu.4.6.9.in 27.art.1.q.prin.2.par.2.li.nu.1 128

Teſtamentum.cuiuis licet condere,niſi ſit ſpecificè à iure prohibitus.in 1.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu 4 61

Teſtamentum imperfectum an ualeat. in tract.Roc.de Cur.nu.27 40

Teſtamentum nihil aliud eſt,niſi mera donatio, ſi in eo inſtituitur extraneus.in 2.art.4.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 150

Teſtator iubens eccleſiam fundari per hæredes mortuo teſtatore antequam conſenſus adhibeatur conſenſus poterit adhiberi poſtea tempore quo fundabitur eccleſia,& iuſpatr.erit hæredum. in 12.artic.2.q. prin.1.par.1.lib.num.6 17

Teſta-

INDEX.

Teſtator non poteſt tollere legem, nec præſumitur velle quod iura & canones non habeant locum in ſuo teſtamento. in 13. ar. 2. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 2 18

Teſtator iubet eccleſiam, monaſterium, vel capellam conſtrui in certo loco vbi non poteſt ædificari, hæres tamen tenetur eam ædificare, vel ædificari facere in alio loco. in 24. ar. 3. q. pr. 1. par. 1. lib. n. 1. 27

Teſtator qui mandauit creari beneficium & conſtituit aliquem tertium patronum cum conſenſu ordinarij non poteſt reuocare quod fecit. in 10. art. 4. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 4 31

Teſtator creans beneficium in teſtamento cum conſenſu diœceſani, licet non moriatur in vita cogitur illud dotare, & non poteſt illud reuocare. in 8. art. 5. q. princ. 1. par. 1. lib. num. 46 38

Teſtator inſtituendo hæredem vniuerſalem non omnibus ſuis, &c. præterquam in legatis, & fideicommiſſis, non vult legata tranſire in hæredem. in 17. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 16 120

Teſtator ſi in teſtamento ordinet beneficium ſacerdotale, & ſubdat, volo, quod talis 14. annorum, vel minor habeat beneficium meum, etiã interim donec ſit ſacerdos, valet talis diſpoſitio. in 1. artic. 9. q. pr. 1. par. 1. lib. nu. 8 79

Teſtator vel alter transferens ius patronatus aliquibus ſub numero collectiuo, & alteri ſingulari perſonæ, vt puta lego iuſpat. tali collegio & Petro, an tantundem iuris habebit Petrus, quantum totum collegium, vel an æqualiter vtrique competat. in 28. arti. 1. q. princi. 2. par. 1. lib. nu. 1 128

Teſtator vbi dicit Titio, cum eccleſia meo iuriſpat. lego fundum, an fundus cenſebitur legatus eccleſiæ pro dimidia, & titio pro alia dimidia an uero cenſebitur ſolum legatum Titio de iurepat. dictæ eccleſiæ, & de fundo. in 28. art. 1. q. prin. 2. par. 1. li. nu. 7 eo.

Teſtator legans poſſeſſionem capellæ ſuæ, cum hoc quod ſui hæredes poſſint diſponere, & dictam poſſeſſionem vni presbytero dare pro celebrando miſſa qualibet hebdomada pro anima teſtatoris & anteceſſorum, an hæredes dicentur patro. illius eccleſiæ. in 1. art. 6. q. prin. 1. par. 1. li. n. 30. & 31 53

Teſtator legans clerico, non poteſt illum ſubijcere foro laicali, vel iudici non ſuo. in 1. arti. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 16 79

Teſtator legem tollere nequit. ibi. nu. 17 eo.

Teſtator loquens de filij maribus, cæteros excluſiſſe. cenſetur. in 5. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 4 132

Teſtator ſi in vltimo uitæ ſpiritu vult creare aliquod beneficiũ & apponere conditionem quòd vnus ſacerdos in vltimo vitæ ſpiritu obligat alterum ſacerdotem, an id tenebit abſque conſenſu ſuperioris, & quod tum remedium competat. nu. 14. 8. in 1. art. 9. q. princ. 1. par. 1. lib. nu. 94 86

Teſtator ſi prohibuiſſe dari hæredi quartam Trebellianicam, tranſibit etiam iuſpat. in fideicommiſſarium, ex quo in eum tota hæreditas tranſiret. in 35. articul. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. num. 5 144

Teſtator ſi vtatur aliquo verbo denotante quod ſingulariter ſint patroni omnes illi ex vna ſtirpe orti, omnes ſuccedent per capita, nec habebuntur pro vno cum teſtator fuerit verbo diſtributiuo. in 28. art. 1. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 5 128

Teſtator mandat eccleſiam conſtrui per hæredem intra certum tempus alias ſit priuatus hæreditate, hæres moritur, an hæres hæredes teneatur ad pœnam. remiſſ. in 16. arti. 1. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 7 125

Teſtator ſi diſponat capellam conſtrui, & pecuniam deponi apud campſorem. campſor non habet ius eam petendi. Et quid ita. Et quid ſit deponere. in 14. ar. 6. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 7 55

Teſtator ſi mandat conſtrui hoſpitale, an poſſit hæres curare monaſterium conſtrui. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. nu. 14 81

Teſtator legans iuſpat. aliquibus ſub nomine collectiuo & alteri ſingulari perſonæ, an tantum ius habebit ille ſoluis quantum alij. in trac. Roc. de Cur. nu. 8 38

Teſtator mandans conſtrui eccleſiam in ſuis ædibus an ſit neceſſarius interuentus epiſcopi. in trac. Roc. de Cur. nu. 24 33

Teſtator mandans conſtrui hoſpitale, an hæres poterit conſtruere monaſterium. ibi. nu. 21 83

Teſtator non deſignans locum conſtruendi eccleſiam, an tale legatum teneat. ibi. nu. 20 eod.

Teſtatoris voluntas eſt ſeruanda pro lege 63. ibi. nu. 33. & nu. 19 38

Teſtatoris voluntas vbi poteſt in aliud commutari. in tractat. Roch. de Cur. nu. 32 29

Teſtatoris diſpoſitio cum conſenſu epiſcopi, quòd præſentetur de domo, vel de ſuo ſanguine, valet. in 4. ar. 5. q. pr. 3. par. 2. li. n. 8. & n. 1 26

Teſtatoris ordinatio ceſſat ceſſantibus redditibus. in 7. art. 6. q. pri u. 3. lib. nu. 3 27

A Teſtatore relictum, ſi non poteſt ad vſum deſtinatum applicari & impendi, poteſt in aliam cauſam prius conuerti. Quod fieri poteſt per hæredem, & epiſcopum ſimul, vel eum, ad quem pertinet executio. in 7. ati. 6. q. prin. 3. lib. nu. 1. 2. & 4 27

Teſtatoris vltima voluntas pro lege ſemper ſeruanda eſt. in 30. art. 7. q. prin. 1. par. 2. lib. num. 12 80

Teſtatoris vluntas ſeruanda eſt in forma ſpecifica. ibi. nu. 13 81

Teſtatoris voluntas vbi eſt certa reſpectu cauſæ, perſonæ, vel loci, non poteſt per epiſcopum alterari. in 30. art. 7. q. prin. 3. lib. nu. 13 eo.

Teſtatoris diſpoſitio quod confirmatio ſeu ſubiectio eccleſiæ poſt mortem ſuam fundandæ, ſpectet ad alium, quam ad epiſcopum, nulla eſt. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 24 80

Teſtatoris diſpoſitio volentis vt inſtituendus ſingulis hebdomadis celebret tres miſſas, iure ſubſiſtit. in 1. ar. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 10 79

Teſtatoris diſpoſitio non poteſt legem tollere canonicam, nec ciuilem. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3 90

Teſtatoris vel fundatoris diſpoſitio non poteſt legem canonicam nec ciuilem tollere. in 1. ar. 9. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 15 79

Teſtatoris diſpoſitioni non dicitur ſatisfactum, quando non adimpleta eſt ſua voluntas ex propoſito, ſed caſu, vel facto. in 20. ar. 5. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 3 45

Teſtatoris voluntas ambulatoria eſt vſque ad extremum ſpiritum, in 6 art. 2. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 10 133

Teſtatoris voluntas iuri non præſumitur refragari. in 1. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 91 85

Teſtatoris voluntas pro lege ſeruanda eſt. in 1. arti. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 48 81

Titul. de his, quæ fiunt à Prælat. ſine conſenſu Capitu. ab aula hodie receſſit. in 4. art. 1. q. prin. 3. par. 2. lib. nu. 2 206

Titulus quomodo & ex quibus probari poſſit. in 2. art. 3. q. prin. 3. par. 2. lib. num 4 221

Teſtis domeſticus poteſt teſtificari pro domeſtico vbi commodum & incommodum eſt admixtum. in 6. art. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 25 7

Teſtis familiaris admittitur pro probatione in re familiari. in 12. arti. 10. q. prin. 2. par. 2. li. nu. 4 201

Teſtis habens ſimilem cauſam, repellitur à teſtificando ibi. nu. 5 eo.

Teſtis non poteſt eſſe patronus præſentans circa merita vel demerita præſentati. ibi. nu. 7 eod.

Teſtes an poſſint reprobari in iudicio iuriſpatronatus, cum ſit cauſa ſummaria. in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1 eod.

Teſtes ſimul cum inſtrumento etiam teſtibus publicatis produci poterunt: ſecus in ſolis teſtibus. in 6. art. 1. q. prin. 1. par. 1. li. nu. 11 7

Teſtes alter infamis infamia facti alter multum fide dignus faciunt plenam probationem. ibi. nu. 22 eod.

Teſtes idonei ſunt in cauſa matrimoniali, conſanguinei vtriuſque ſexus in 12. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 3 201

Teſtes an admittantur in probando iurepatr. vel quaſi poſſeſ. ipſius, patronus pro compatrono, conſanguinei & familiares pro præſentato & præſentante. in 12. art. 10. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 1. & 6 eo.

Teſtes quot requirantur ad reprobandum teſtes partis diuerſæ. in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 4 eo.

Teſtis an reprobari poſſit poſt publicationem. in 1. art. 11. q. princip. 2. par. 2. li. nu. 5 eo.

Teſtium reprobationis materia. in 1. art. 11. q. prin. 2. par. 2. li. n. 6. eo.

Titulus maiorem vim habet, quam conſuetudo. in 20. articu. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 2 139

Titulis pluribus in eadem re concurrentibus, præferendus eſt validior, prioritate temporis non obſtante. in 19. art. 1. q. principa. 2. par. 1. li. numero 3 121

Titulus quando non requiratur in præſcriptione. in 3. par. tract. Pau. de Citad. nu. 7 58

Titulus requiritur vt aliquid contra ius commune præſcribatur. ibid. numero 20 59

Titulus ſemel extinctus amplius non reuiuiſcit. in 1. lib. tract. do. Ioan. Nic. Delph. nu. 91 85

Titulus præſumitur in præſcriptionibus, quarum initij memoria ſepulta eſt. in 3. art. 9. q. prin. 1. par. 1. lib. nu. 24 92

Titulus præſcriptionis, dicitur titulus lucratiuus. in 1. art. 11. q. princ. 2. par. 1. lib. nu. 3 173

A titulo primordiali poſterior formatur euentus. in 5. art. 2. q. prin. 2. par. 1. lib. nu. 1 132

Tonſura prima, ordo eſt clericalis. in 2. ar. 7. q. principa. 1. part. 2. lib. numero 6 60

Totum vniuerſale, integrale, vel numerale, quid dicatur remiſſ. in 13. art.

art. 5.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 156

Torculandi ius quid ſit. in 1.par.tra. Pau.de Citad.nu.16 47

Traditio rei ſine cauſa facta à muliere vel eius patre marito videtur facta cauſa dotis & transfert dominium, licet regulariter ſit contrarium, & eod. modo traditio facta eccleſiæ intelligitur facta cauſa dotis, licet nulla appareat cauſa, & transfert dominium, & hoc ſi traditio fuit facta à fundante ſeu conſtituente eccleſiam ſceus, ſi ab extraneo. in 8.ar. 5.q.prin. 1.par.1. lib.nu. 44 38

Trani non vtitur ſecundum ius Longobardorum, niſi in nundinis. in 7. art.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.7 14

Trani non fit viſitatio eccleſiarum, propter paupertatem & rerum anguſtiam. in 21.art.5.q.prin.1.par.1.li.nu.7 46

Trani conſuetudo eſt, vt epiſcopus poſſit etiam aliam dignitatem annexam epiſcopatui obtinere. in 15.ar.6.q.prin.1.par.1.lib.nu 6. 56

tranſactio an habeat locum in iure patronatus vel eius præſentatione. in 6.art.9.q.prin.3.lib.nu.1 39

tranſigi non poteſt ſuper iure ſpirituali, vel ei annexo. Et ſi tranſactio fuerit ſuper eis facta, nulla eſt. in 6.ar.9.q.prin.3.li.nu.2. & 3. eo.

trebellianica non detrahitur de fideicommiſſo facto pro loco in 35.art. 2. q.prin.2.par.1.lib.nu.5 144

trebellianica poteſt prohiberi per teſtatorem & fideicommiſſum de iurepat. valet epiſcopi conſenſu interueniente, alias ſecus. ibi.nu 7. eo.

trebellianica venit falcidiæ appellatione. in 4.art.10.q.prin.1.par.2. lib.num.13 108

tres conſtruendo, fundando, vel dotando, eodem tempore vel diuerſo ſiunt patroni inſolidum ſecundum communem. in 1.artic.4.q.prin.1. par.1.lib.num.6 28

tres admiſſi conſenſu diœceſani ad eccleſiam fundandam, puta fundans, conſtruens, & dotans perficiens cauſam ſuam acquirit iuſpa. non perficiens non acquirit, ſed ſuperueniens & perficiens cauſam ſui perfectam acquirit iuſpat. ibi.nu.9 eod.

tutor non poteſt conſtituere procuratorem ante lit. conteſtatam. in 9.arti.2.q.prin.3.lib.nu.69 10

tutor poteſt ſibypſi poſſeſſionem tradere. in 1.art.8.q.prin.1.par.2.lib. numero 3 82

tutor poteſt emere rem pupilli ipſo autore. in 8.arti. 2.q.prin.3.libr. numero 4 9

tutor ſi quem præſentauit nomine proprio vna cum pupillo in eccleſia, iuriſpatronatus pupilli, eo ſciente & patiente, & cuius præſentatio fuit admiſſa & ſequuta inſtitutio, mortuo tutore eius filius & hæres vacante eccleſia iterum præſentauit cum dicto pupillo effectu pubere, reclamantibus tamen alijs præcedentibus ſe eſſe patronos, qua reclamatione non obſtante ſequuta fuit inſtitutio, an ſit acquiſita quaſi poſſeſſio dicti iuriſpat. & præſentandi ipſi tutori & eius filio. in decimoſecun.art. 3.q.prin. 1.par.2.li.nu.1.2.& 11 22

tutor præſentans una cum pupillo, patrono patiente quaſi poſſeſſionem præſentandi acquirit. in 17.art.3.q.prin.1.par.2.li.nu.6 26

tutor non ſemper pro tutore eſt habendus. in 6.par.trac.Paul.de Cita. numero 72 67

tutores vel curatores ſint infantes vel maiores ſeptennio eos in poteſtate habentes ſint vocandi in acta præſentationis iuriſpat. quod populo competebat, vbi ſi populus regitur per ſeipſum, pupilli maiores ſeptennio, & ſimiliter ſui tutores ſunt vocandi, Si vero pupillus regitur per regentes, illi erunt vocandi. in 13.art.2.q prin.2.par.2. lib.num.1.4.& 5 142

tutor ſpiritualia non admittit. in 1.art.6.q.prin.3.par.2.li.n.2. 233

tutor tuetur, ei, cui vendidit rem pupilli. in 17.art.1.q. prin. 2.par.1. lib.num.1 118

tutor officium eſt in quærendo, non in repudiando. in 9.art.2.q.princ. 3.lib.num.16 10

tutoris authoritas quando ſit neceſſaria ut infans poſſit præſentare. in tract.Roc.de Cur.num.13 19

V.

VAcatio periculoſa & damnoſa eccleſiis. in 2.art.4.q. prin.1. par. 2.lib.num.6 34

Vacare, verb. præſupponit veram vacationem. in 11.art.6.q.prin.1. par.2.lib.num.2 52

Vacare an dicantur beneficia quæ permutantur. in 2.lib.tracta.do.Io. Nic.Delph.num.36.& 138 88

Vacante eccleſia ſemper poteſt patronus præſentare.tractat. Roch.de Cur.num.34 14

Vacationem beneficij ignorans patronus an ei currat tempus. ibidem numero 58 12

vicarius cognoſcit de matrimonio carnali. in 3.art.2.q.prin. 3.par.2. lib.nu.2 214

Variare verb. quomodo accipiendum. in 22.art.7.q.prin. 2.lib. numero 4 184

Variare in poſtulatione licet & quid ita. in 2.artic.7.q.prin.2.par. numero 1 178

Variare poteſt nominans. ibi.nu.2 eo.

Variare an poſſint patroni procedentes per viam ſcrutinij in præſentatione. ibid.num.4 eo.

Variare licet, cum ius alteri non eſt quæſitum. Secus, ſi ius eſt quæſitum. ibid.num.5 eo.

Variare eſt, cum quis ſe non firmat in vno. in 23.art.7.q.prin.2.par. 2.lib.num.9 184

Variare non licet vbi duo litigantes in Curia fuerunt præſentati a diuerſis patronis, in 21.art.8.q.prin.2.par.2.li.nu.2 192

variare an liceat lite pendente inter præſentatos. in 24.arti.7.q.prin. 2 par.2.lib.num.1 185

variare an patronus poſſit totiens, quotiens voluerit. in 23.artic. 7.q. prin.2.par.2.lib.num.1 184

variare an poſſint patroni procedentes per viam ſcrutinij in præſentatione publicato ſcrutinio. in 4.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.1 179

Variare ſonat in vitium. in 1.articu.7.q.principal.2 par.2.libr. numero 7 177

Variare an poſſit patronus publicato ſcrutinio. in tracta.Roch. de Cur. numero 34 9

variari an poſſit à poſtulatione. in tra.Roc.de Cur.nu.32 eod.

Variare an poterit patronus laicus quoties voluerit. ibi.nu.35 eo.

Variare nequit patronus eccleſiaſticus, in præſentando. in 13.par.tra. Pau.de Citad.num.3 78

Variare poteſt patronus uſque ad inſtitutionem. in tract.Roc.de Cur. numero 53 13

Variare poteſt patronus laicus, præſentando. in 6.par.trac.Pau.de Citad.num.1 63

variandi poteſtas vbi datur, datur occaſio machinandi dolum. in tra. Roc.de Cur.nu.35 9

Variandi poteſtas habet auſam machinandi dolum & fraudem in 23. art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.6 184

Variatio accumulatiua, quot modis poſſit fieri. in 8.ar.3.q.prin.2 par. 2.lib.num.18 154

variatio & accumulatio, damnoſa. in 23.artic.7.q.prin.2.par.2.libr. numero 7 184

Variatio fieri non poteſt, nec abſoluta, nec disiunctiua, ſed accumulatiua. in 16.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 181

Variatio in iurepat. facit, ut omnino recedatur à prima inſtitutione. in 19.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 183

Variatio permiſſa laico compatrono, an poſſit eſſe damnoſa vel lucroſa compatrono eccleſiaſtico. in 13.art.7.q.prin.2.par.2.li.nu.7 186

Variatio non procedit à Principe. in 2.articu.7.q.prin.2.par.2.libr. numero 3 178

Variatio vere & proprie quæ dicatur. in 22.art.7.q.prin.2.par.2. lib.num.5 184

Variatio quomodo impediatur, adeo vt patronus inducatur ad donandum exercitium iuriſpat. pro illa vice. in art.7.q.prin.2.par.2.lib. numero 6 181

Variatione ſtante, nullum ex præſentatis poſſe petere inſtitutionem, falſum eſt 15.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 181

Variatio in hominum leuitatis eſt indicium trat.Pau.de Cita.13.par. numero 4 78

variatio in iurepa. facit in omnino recedatur à prima inſtitutione.19. art.7.q.prin.2.par.2.lib.num.1 182

Vaſalli bonis confiſcatis ob crimen læſæ maieſtatis feudum ad eccleſiam remittetur. in 8.art.8.q.prin.3.lib.nu.2 33

Vaſalli eccleſiam conſtruente in fundo feudati, an dominus fundi eam poſſit propria authoritate deſtruere. tra.Roc.de Cur.nu.10. 30

Vaſallus an poſſit in ius vocare dominum feudi ſine venia.2.arti. 1.q. prin.nu.3 4

vaſallus an teneatur ad alimenta domino inopi præſtanda.2.arti.3.q. prin.3.lib.num.4 13

Vaſallus conſtruens vel dotans eccleſiam de facultatibus feudi, an & quando erit patronus, vel ipſe dominus feudi. 8.ar.8.q.prin.1.par. 1.lib.nu.1 74

Vaſallus epiſcopi ſi dotet eccleſiam & bonis feudi, an iuſpatr. tranſibit ad eccleſiam. trac.Roc.de Cur.nu.27 36

vaſallus infeudans alteri ſine licentia patrie domini, nouum vaſallum acquirit, hoc tamen non poteſt facere ſi in feudat eccleſiæ. 8.art.8. q.prin.

q.prin.1.par.1.lib.nu.3 — 75
Vaſallus in feudo habet directum dominium.8.art.8.q.prin.1.par.1.lib.num.5 — eod.
Vaſal.ſi conſtruat eccleſiam in fundo feudali ratione conſtructionis acquirit iuſpatro.trac.Roc.de Cur.nu.9 — 30
Vaſal. ſi de fructibus perceptis ex feudo conſtruxit & dotauit eccleſiam in fundo feudi, ſucceſſor in feudo ratione fundi & heredes conſtruentes ratione conſtructionis & dotes, erunt vna patroni.8.ar.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.8 — 75
Vel factum requiritur, non habetur pro facto niſi ſequatur effectus.4.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 — 30
Vel, dictio ampliat.19.art.7.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 — 183
Vel, dictionis natura.3.ar.9.q.prin.1.par.1.lib.nu.24 — 92
Vendens rem feudalem, etiam ignoranter, tenetur conuertere pretium in aliam rem immobilem pro dicto feudo.8.art.8.q.princ.1.par.1.lib.num.5 — 75
Vendere quis cogi poteſt pro fundatione vel ampliatione monaſtery.trac.Pau.de Cit.3.par.num.89 — 53
Vendere quis cogitur locum pro fundanda eccleſia ab eo qui pecunias tantum habet, non autem agrum.14.art.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.1.limita.num.7 — 24.& 25
Vendere quis cogitur locum pro via ad ſepulturam.14.arti.q.princ.1.par.1.lib.num.2 — 24
Vendere quis cogitur locum vicinum pro amplificatione monaſtery anguſti.14.ar.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.5 — 25
Vendere quis cogitur ſeruum fauore libertatis communem & extraneum.4.ar.3.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 — eod.
Vendita vniuerſitate in qua ſit iuſpat.an ſi illud exprimatur in venditione tranſeat cum vniuerſitate.trac.Roc.de Cur.nu.46 — 41
Venditio iuriſpat.ſimoniaca reſpectu iuris patronatus expreſſi an teneat.trac.Roc.de Cur.nu.52 — eod.
Venditi in quo caſu cenſetur ſimoniaca reſpecta iuriſpat.expreſſi et ducti principaliter in venditione, an teneat illa ipſa venditio reſpectu vniuerſitatis et aliorum ſub ea contentorum.21.ar.5.q.prin.2.par.1.lib.num.1.& 5 — 160
Venditio ſpiritualium, vel annexorum non valet.1.art.5.q.princ.2.par.1.lib.num.3 — 153
In Venditione quando exprimitur iuſpat.duo concurrunt 20.art.5.q.prin.2.par.1.lib.num.5 — 159
In venditionis vniuerſitatis inſtrumento exprimendum iuſpatr.20.art.5.q.prin.2.par.1.lib.& per quam dictionem fuit illa declaratio.num.9.& 10 — eod.
Venditis honorantiis an tranſeat iuſpa.trac.Roc.de Cur.nu.44 — 41
Venditio iuris ſepulturæ, facta cum vniuerſitate, valet.12.art.5.q.pr.2.par.1.lib.num.1 — 156
Venditis omnibus honorib.& honorantijs & iurepat.an tranſeat iuſp.trac.Roc.de Cur.num.47 — 41
Venditis pluribus ſi in aliquo venditio non tenet, in alio tenebit.21.artic.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 — 160
Venditor tenetur tradere quod poteſt, in alijs tenetur actionem cedere.15.ar.5.q.princ.2.par.1.lib.num.3 — 157
Venetorum duci Franciſco Fuſcaro in vita dictus fuit ſucceſſor.20.artic.6.q.prin.1.par.2.lib.num.7 — 58
Verba ciuiliter accipienda ſunt.10.ar.1.q.prin.2.par.1.li.nu.2. — 135
Verba debent intelligi naturaliter & proprie non ciuiliter & ficte.tract.Roch.de Cur.nu.80 — 44
Verba debent intelligi proprie in dubio.tra.Roc.de Cur.nu.51 — 41
Verba, do tibi eccleſiam, & concedo, quid importent.9.art.1.q.prin.2.par.1.lib.num.1 — 111
Verba illa vel alio more ſuccedant quomodo ſint accipienda.16.art.2.q.prin.2.par.1.lib.num.13 — 138
Verba in dubio proprie ſunt accipienda.20.art.5.q.principa.2.par.1.libr.num.15 — 160
Verba Inſtituo heredem, quid importent.16.art.2.q.prin.2.par.1.lib numero 2 — 137
Verba laicorum craſſo & vulgari modo accipienda ſunt.24.arti.3.q.prin.1.par.2.lib.num.2 — 29
Verba narratiua diſpoſitionem inducunt.12.arti.1.q.princ.1.par.2.lib.num.3 — 10
Verba narratiua quid operentur.trac.Pau.de Citad.3.par.cauſa 5.numero 17 — 59
Verba naturaliter & proprie accipienda ſunt, non ciuiliter nec ficte.9.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.num.9 — 134
Verba Ordines eccleſiam, quomodo accipienda & intelligenda ſunt.9.art.19.prin.3.par.2.lib.nu.4 — 107
Verba reſtringenda, vt minus lædant ius commune quàm fieri poteſt.6.q.prin.3.par.2.lib.num.2 — 239
Verba ſancti Andreæ in ſua paſſione.12.ar.1.q.prin.2.par.1.li.n.4. — 114
Verba vbi conueniunt, ibi & diſpoſitio venit.9.art.2.q.prin.2.par.1.lib.num.2 — 134
Verba vniuerſalia modificationes ſæpe admittunt.7.artic.9.q.prin.3.par.2.lib.num.4 — 240
Verbum iuſpat.ſeu patronus, eſt verbum generale habens ſpecialia nomina ſub ſe, ſecundum ſpeciales actus per ſe explicandos.3.arti.1.q.art.9.par.1.lib.num.11 — 4
Verbum liberam quid denotet.trac.Roc.de Cur.num.31 — 39
Verbum onerosum quid importet trac.Roc.de Cur.nu.1 — 16
Verbum præſumere importat facere actum propria authoritate.3.art.1.q.prin.1.par.1.lib.num.6 — 4
Vicorius cognoſſit de matrimonio carnali.3.ar.2.q.prin.3.par.2.lib.numero 2 — 214
Vicarius generalis epiſcopi an poſſit ex ſuo officio inſtituere præſentatum trac.Roc.de Cur.num.66 — 24
Vicarius an conſtitui poſſit per rectorem ad eccleſiam patronatam ſine patroni conſenſu.7.ar.5.q.prin.3.lib.nu.1 — 24
viciſſitudinis verbum quomodo accipiendum.1.ar.5.queſt.princ.3.lib.numero 1 — 21
victus appellatione venit veſtitus, ſtratum & calciarium.9.art.3.q.prin.3.lib.num.3 — 17
viduæ vel virgines admittuntur ad præſentationem iuriſpat.competentis parochiæ, vniuerſitati vel populo de iure, ſecus de conſuetudine.8.art.2.q.prin.1.par.2.lib.nu.1 — 8
villa ſi vendatur & exprimatur iuſpatronatus in ea contentum, venditor debet eo priuari, bene ſaltem per ſententiam declaratoriam.22.ar.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.1.& 2 — 160.& ſeq.
violentia omnis dicitur iniuria perſonalis.7.art.9.q.pr.3.li.nu.2. — 39
vitium authoris non nocet ſucceſſori.trac.Pau.de Citad.5.par.2.cauſa.num.23 — 55
vitium authoris quando non noceat ſucceſſori.13.art.8.q.prin.1.par.1.lib.num.4 — 77
vitium paternum non nocet in his quæ aliunde quàm ex perſona patris deferuntur.32.ar.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.2 — 143
vitium perſonale non afficit bona, ſed perſonam. Et quid de vitio reali vel perſonali.13.art.8.q.prin.1.par.1.lib.nu.3 — 77
vna mulier ſicut non poteſt eſſe nupta duobus. ita vna eccleſia non poteſt eſſe diſpenſata duobus ſacerdotibus.in 1.art.5.q.princ.1.par.1.lib.num.5 — 83
vnica præſtatione conſenſus ordinarij, conſtructor vel dotator acquirit iuſpat.& illud in penitus extraneum transfert.10.ar.4.q.prin.1.par.1.lib.num.2 — 31
an Vnicuique ſit permiſſum vel fundare vel dotare eccleſiam.tra.par.Nicolai.lib.1.ar.101 — 85
vniuerſale quid dicatur.3.art.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.4 — 172
vniuerſitas bona poteſt habere.15.ar.7.q.1.par.1.lib.nu.6 — 69
vniuerſitas, perſona eſt potentior, multa habens priuilegia.15.art.7.q.prin.1.par.1.lib.num.4 — eod.
vniuerſitas ſcholarium cenſetur regularis ſi in ea ſunt plures ſeculares quàm eccleſiaſtici, & ideo ipſa vniuerſitas poterit conueniri coram iudice ſeculari.in 7.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 — 7
vniuerſitas ſcholarium habens iuſpa.in qua ſunt plures clerici quam laici diceretur eccleſia patron.in 10.art.3.q.prin.1.par.1.li.nu.10. — 9
vniuerſitas, vel alia perſona ficta, perſonæ appellatione non continetur 15.art.7.q.prin.1.par.1.lib.nu.1 — 69
vniuerſitas ſi ſit patrona et deueniant aliqui ad inopiam an omnes erunt alendi ab eccleſia patronata.trac.Roc.de Cur.nu.5 — 17
vniuerſitate condemnata quomodo ſinguli tenentur.2.art.7.q.prin.3.lib.num.4 — 29
vniuerſitate temporalium vendita iuſpat.quod in ea erat, tacite in emptorem tranſit, niſi expreſſe in venditione excipiatur.20.arti.5.q.prin.2.par.1.lib.num.1 — 159
vniuerſitate vendita an tranſeat patronatus in emptorem, eo expreſſo puta, ſi vendatur caſtrum cum omni iuriſdictione, honore, & diſtrictu, ac omni iure pat.quod competit venditori in eccleſiis ipſius caſtri, vel diſtrictus, an iuſpa.ita expreſſum tranſeat in emptorem, negatiuè.ibid.num.2.6.7.8.& 13 — eod.
vniuerſitate vendita, an tranſeat etiam ipſa eccleſia, nedum iuſpa.20.art.5.q.prin.2.par.1.lib.num.2 — eod.
vniuerſitatem regentes exercent omnia competentia ciuitati & populo.

I N D E X.

lo 2.ar.2.q.prin.2.par.2.lib.nu.2 142

Vniuerſitatem vendens, in qua eſt iuſpat. ſi illud exprimis, illud amiſit.2.art.5.q.prin.2.par.1.lib.nu.5 153

vniuerſitates plures ſi habeant iuſpat. an quelibet vniuerſitas habeatur pro vna voce, an tot ſint uoces quot ſunt perſonæ. trac. Roc. de Cur. num. 16 20

vniuerſitatis rectores, vniuerſitatem repræſentant.14.art.2.q.prin.3.lib.num.2 12

vniuerſitati iuſpat. habenti ſubueniendum ut uni. trac. Io. Nico. Delph. lib.2.ar.122 87

vnus an poſſit eligere alium, quando ius eligendi eſt penes duos, et quid in præſentante. in 2.ar.4.q.prin.3.par.2.lib.nu.4 222

vnus ſi vult omnia facere, fundum dare, conſtruere & dotare, ſi perfecit primum, alia vero non, nec reliquit modum ut perficeretur, ſuperueniens perficiens erit in totum patronus, ſed ſi dum feciſſet, quia dedit fundum & dotem, ſuperueniens conſtructionem perficiens, erit patronus tantùm ratione conſtructionis. primus uero ratione fundi, & dotis.1.ar.4.q.prin.1.q.par.1.nu.8 38

vocatio particularis fieri debet quando certus eſt aduerſarius, generalis quando incertus.10.art.6.q.prin.2.par.2.lib.nu.1 168

vocatio ſitne facienda per edictum quando delectus uel compræſentaeus eſt certus.10.ar.6.q.prin.2.par.2.li.nu.1 168

vocatio continens peremptorium eſt maioris virtutis quam citatio per edictum.6.ar.6.q.prin.1.par.2.lib.nu.45 48

Ad vocationem ius habentis ſi non venerit minor pars, tota poteſtas capituli reſidebit penes illum minorem partem.19.art.2.q.prin.2.par.2.lib.num.5 146

vocationes ſunt de ſubſtantia & forma inſtitutionis.12.ar.6.q.prin.2.par.2.lib.num.5 170

vocatorum ad eligendum variæ uocationes.6.artic.6.q.prin.1.par.2.lib.num.57 49

vocem ad perficiendam attenditur maior pars omnium hæredum donatariorum, & ſimilium ab uno ex patronis deſcendentium & inter ſe diſcordantium, nec ſufficeret maior pars comparatione minorum, quid ita.27.art.1.q.prin.2 par.1.li.nu.2 127

vocem licet non habeat in electione is qui eſt in anno probationis, nec etiam ſit vocandus qui eligere non poteſt, præſentare nihilominus poterit.8.art.2.q.prin.2 par.2 lib.num.8 139

voces duas habens non poteſt eas duobus dare.11.arti.q.1.princ.1.par.2.lib.num.3 34

voces plures habens in eligendo diuidere non debet tract. Paul. de Citad.3.art.6.par.num.7 63

vocum tot ſuffragia, quot capita patronorum.25.ar.1.q.prin.2.par.1.lib.n.m2 126

voluntas teſtatoris eſt ſeruanda in forma ſpecifica. tract. Roc. de Cur. numero 33 29

voluntas inſufficiens eſt, ubi facto opus eſt. tract. Paul. de Citad.3.par. numero 40 51

voluntas pro facta non habetur in his quæ facti ſunt. trac. Pau. de Cit. 3.par.num.39 50

voluntas teſtatoris pro lege ſeruanda eſt. in 9.princip. q.1.par.1.libr. numero 48 81

voluntas teſtatoris eſt deambulatoria uſque ad mortem. in 10.arti.4.q.prin.1.par.1.li.nu.3.31.& in 6.art.2.q.pr.2.par.1.li.n.10. 133

voluntas vltima fauorabilior, quam donatio inter uiuos.16.artic.2.q.prin.2.par.1.lib.nu.3 137

voluntas vltima mortuo teſtatore corruens defectu authoritatis vel ſolemnitatis, non poteſt ex poſtfacto conualidari.17.ar.1.q.prin.2.par.1.lib.num.13 120

vota alternatiua admittuntur in præſentationibus.3.arti.5.q.prin.2.par.2.lib.nu.4 161

vox illorum qui tempore & dignitate præcedunt, eſt maioris ponderis quàm aliorum.17.ar.5.q.prin.3.par.2.li.nu.2 230

vox nobilis, literati vel habentis dignitatem, vel canonici primi recepti, eſt maioris authoritatis quàm uox plebeij, illiteratj, vel non exiſtentis in dignitate, ſeu poſterius recepti.8.art.3.q.prin.1.par.1.lib.num.5 22

vox plus conferentis, erit maioris authoritatis et pinguior quam illius qui minus contulit quæ ſit ratio & an iſta pinguedo operabitur in caſu gratificationis.8.art.3.q.prin.1.par.1.li.nu.11.& 12 23

vox habentis duas partes hæreditatis eſt pinguior.16.ar.5.q.prin.3.par.2.lib.nu.5 230

vox tutricis matris trium pupillorum repræſentat tres voces ipſorum.2.art.6.q.prin.3.par.2.lib.num.1 233

vſurarius an poſſit præſentari vel eligi.21.ar.9.q.pr.1.par.2.li.n.1. 98

vſurarius manifeſtus in peccato hoc decedẽs eccleſiaſtica ſepultura carere debet.21.ar.9.q.prin.par.2.lib.nu.4 eod.

vſurarius manifeſtus non admittitur ad oblationem faciendam 21.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.4 eo.

vſurarius manifeſtus quis dicatur.21.articu.9.q.princ.1.par.2.libr. numero.7.& 8 eo.

vſurarius non poteſt ad aliquam dignitatem aſpirare.21.ar.9.q.pr.1.par.2.lib.nu.5 eo.

vſurarius pro modo à iure ſtatuto an ſit infamis.21.ar.9.q.pr.1.par.2.lib.num.5 eod.

vſurarius tenetur ad ſarta tecta.2.ar.7.q.prin.3.lib.nu.5 29

vſuræ ut ſoluantur non poteſt ſtatuto decerni.21.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.num.9 98

vſurarij manifeſti ſunt excommunicati.20.art.9.q.prin.1.par.2.libr. numero 4 eod.

vſurarij pœna triplex, 21.art.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 eo.

vſurarij quibus & quot regni conſtitutionibus reſtringuitur & opprimuntur.2.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.nu.9 eo.

vſurarium manifeſtum ſepelientes ſunt ipſofacto excommunicati.21.ar.9.q.prin.1.par.2.lib.num.4 eod.

vſufructuarius comparatur emphyteutæ.3.artic.10.q.prin.2.par.1.lib.num.18 172

vſufructuarius dominium habet.3.ar.10.q.prin.2.par.1.li.nu.16 eo.

vſufructuarius & proprietarius ſunt quaſi ſocij.3.artic.10.q.prin.2.par.1.lib.num.22 eo.

vſufructuarius naturaliter poſſidet.3.art.10.q.pr.2.par.1.li.n.19. eo.

vſufructu omnium bonorum legato, legatarius tenetur id onera hæreditaria.3.ar.10.q.prin.2.par.1.lib.nu.12 eo.

vſusfructus omnium bonorum legari poteſt.3.artic.10.q.prin.2.par.1.libr.num.19 eod.

vſusfructus pars eſt rei ſubſtantialis.3.ar.10.q.pr.2.par.1.li.n.17. eo.

vſusfructus poteſt conſtitui in his rebus quæ legari poſſunt.3.art.10.q.prin.2.par.1.lib.num.21 eod.

vtile per inutile non vitiatur.12.ar.4.q.prin.1.par.2.lib.nu.3 35

vtilitas quæ prouenit ex iure patronatus in quo conſiſtat. in tra. Roc. de Cur.num.1 17

vtroque ſcilicet legitimo præſentationis poſſeſſore & uerò patrono præferendus eſt qui à legitimo poſſeſſore præſentatus eſt & cauſam habet. trac. Io. Nic. lib.2.ar.190 88

vxor alienda ad hæredibus mariti mortuo viro, modo non habeat alia bona.6.art.3.q.prin.3.lib.nu.9 15

vxor conſtante matrimonio dotem petere poteſt & etiam donationem propter nuptias.6.art.3.q.prin.3.lib.nu.12 eod.

vxor eſt vera domina dotis.3.ar.6.q.prin.3.par.2.lib.nu.8 23

vxor fundans, conſtruens vel dotans eccleſiam de bonis partis in domo viri, acquirit iuſpatronatus in ea, uiro non ſibi.8.q.princi.1.par.1.lib.num.13 76

vxor tenetur ad reddendum debitum & ad alia de quib. in textu.art.3.q.prin.3.lib.num.5 15

vxor uiro ſubiecta eſt.3.ar.6.q.prin.3.par.2.li.nu.4 233

vxores plures cuiq; non licet habere.2.ar.9.q.pr.1.par.1.li.n.21. 89

vxori an competat iuſpat. tract. Pau. de Ci.6.par.ar.6.nu.22 74

vxori præſtanda alimenta in domo uiri uel hæredem.5.ar.3.q.prin.3.lib.num.2 15

X

XEnodochium orphanotrophium, uel quam aliã uenerabilem domũ ſi quis ædificari mandauerit, & diſpoſuerit ad aliquem ſpectaro gubernatoris electionem, puta ad hæredes, an ipſum ædificantẽ, ad hæredes ſpectabit electio, ad epiſcopum autem confirmatio.11.artic.2.q.prin.1.par.1.lib.nu.2 107

Z

ZAbarellæ lapſus, qui tenebat triplex eſſe iuſpatronatus. in 1.art.1.q.prin.1.par.1.lib.nu.6 1

F I N I S.

BIBLIOTECA NA[Z.] ROMA VITTORIO EMANUELE

Ioichina c Biacndriopie